5 1/2 6

PRAWA
KONSTYTUCYE
y
PRZYWILEIE
Kroleſtwa Polſkiego y Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego,
y wſzyſtkich Prowincyi należących:

na Walnych Seymiech Koronnych

Od Seymu Wiślickiego Roku Pańſkiego 1347.
Aż do Oſtatniego Seymu

UCHWALONE.

w Drukarni J. K. Mći y Rzeczypoſpolitey w *Collegium* Waiſzawſkim *Scholarum Piarum* Sumptem Publicznym przedrukowane.

Roku Pańſkiego 1739.

VOLUMEN SEXTUM

Ab Anno 1697.

Ad Annum 1736.

ACTA REIPUBLICÆ CONTINENS.

Wol Bibl Publiczna
Oddz Zbior Specjalnych
Gorzów Wlkp

Do

NAYIASNIEYSZYCH
FRYDERYKA AUGUSTA,
y
XAWEREGO
KROLEWICOW POLSKICH
XIĄZĄT ELEKTORALNYCH SASKICH,
PANOW y DOBRODZIEIOW.

PIerwsze Konstitucyi Koronnych Tomy, NAYIASNIEYSZYM AUGUSTOM, Oycu ßczęßliwie oby iak ná náydłużßе lata nám panuiącemu, y nieśmiertelney u nas pamięci Dziadowi WASZYCH KROLEWICOWSKICH Mośći posvięciwßy, ostatni ten Tom, Nayiasnieyßemi Imionami ſamychże WASZYCH KROLEWICOWSKICH Mośći zaßczycámy, y Im go z iako naygłębßym prezentuiemy reſpektem. Wieczne to są Narodu Polskiego ustanovienia, ktore z Rzeczypospolitey długim trwać maią wiekiem: więc na to w tey na czole Xięgze WASZYCH KROLEWICOWSKICH Mośći przekładamy Imiona, áby te całey naßey Nacyi, wßytkim Oyczyzny Synom, ná teraznieyßе y przyßłe wieki przed oczy położone, trwały zawßе w ſwieżey y przytomney Naro-

du naßego pamięći, áby z Rzeczypoßpolitey u nas wiekowały Prawami. Iako bowiem teraz my wielką czuiemy pociechę, tak miło będzie y náßtępcom naßym, widzieć y przypominać ßobie, w Was NAYIASNIEYSI PANOWIE ukochanych onych Przodkom náßym Krolow Piaßtowey y Jagełłońßkiey Familij, wielkich Kroleßtwa tego Obrońcow y Dobrodzieiow, ktorych krew przez zacnych dwanáśćie Jagełłoniek, wielkiego Domu Waßego Saßkiego Matek, pięknym y czyßtym w Was wpływa ßtrumieniem. Ktokolwiek więc te z Patryotow náßych otworzy Xięgi, gdy Waße ná początku obaczy Imiona, przyiazie mu ná myßl, co niegdy licznemu Zygmunta III. Potomßtwu, Władyßławowi, Kazimierzowi, y inßym Krolewicom Polßkim, naß náuczał Wierßopiß: Cara Deûm Soboles, Patriæ ßpes certa, Salußq; Salve! Piaßtorum Jagiellonumq; propago: propitij Lechiæ quæ Vos clementia fati ætatem ßervavit in hanc? *pomyßli ßobie każdy, że mamy ießcze dotąd w Nayiáśnieyßych Oßobach Waßych żywe przypomnienie Pravodawcow naßych, y tych dobrych Panow, ktorzy Kroleßtwu temu Swobod y Wolnośći w te Xięgi ingroßßowanych nádali, ktorzy y potencyi y wiekopomney ßławy, naßemu przyczynili kraiowi.*

Wßakże dowiaduiemy ßię pilnie y ćiekawie o cnotach y przymiotach Waßych, godnych takowey deßcendencyi, w Niemczech od Ceßarzow Außtryáckich y Saßkich, w Polßcze od ßławnych Krolow náßych pochodzącey. Ci ktorzy bliżey NAYIASNIEYSZEGO KROLEWICA JEGO MOSCI FRYDERYKA AUGUSTA znać maią honor, religij lego, mądrośći, nauk do Panowania zgodnych, wßpaniałego ßerca, łaßkawośći, ßczodrobliwośći, ßprawiedliwych y wielkich Iego ßentymentow,

tow, wyponiedzieć ſię nąm, y doſyć wychwalić nie mogą. Idą te Iego zaßczyty ßeroko po Europie y Swiećie całym, oraz z pieknym o Nim ſwiadectwem KLEMENSA XII. *Chryſtuſowego ná Ziemi Na-*
mieſtnika, ktoremu, gdy Krolewić naß w Oſobie ſwoiey, pierwſzego *od dwuch wiekow Xiążęćia Saſkiego z wrodzoną ku Kościołowi S. ſubmiſſyą przed Apoſtolſką prezentował Stolicą, to o nim zaſnie Naywyżßy Wiernych wyraził Paſterz:* Wielka w prawdzie była przez dwa wieki Kościołowi S. ſtrata, ále wielka nátychmiaſt temuż Kościołowi z tak wielkich cnot tego młodego XIĄZĘCIA y z Iego tak pobożnych Rodzicow od BOGA Wſzechmogącego opatrzona nadgroda: nietrzeba wątpić, że go ſobie BOG obrał, áby Boſkich Rąk dzieło, w tamtych Kraiach ſzczęſliwie poſzło. *Tey Naywyżßey Kościoła Bożego Głowy o nim eſtymacyi kroż co więcey przydać może?*

Z takowegoż Zrodła krwi, z takoweyże prawdziwie Chrześćiańſkiey y Krolewſkiey Edukacyi, takież wydaie w wieku ſwoim y Nayiaſnieyßy Krolewic XAWERY *cnoty y ſławy ſkutki. Siodmy rok temu, pomnią wßyſcy, iako całą ſobie pod czas ßczeſliwey Koronacyi, zobligował Nacyą, iaką u wßytkich miłość y ſtymę uniwerſalną pozyſkał, iako wßyſcy ktorzy ſię latom lego dziwili, zeznawali, iż to prawdziwa maxyma:* Naſcitur Animus fortis, non arte paratur, aut induſtria: magna Anima pectori indita, mox ſe ſe exerit.

Niechayże Pan BOG y Nayiaśnieyßych Potomſtwa takiego, ná uſzczęśliwienie wielu kraiow rozkrzewionego Rodzicow, á Państwo naße Miłośćiwe, rządzących nas w ſprawiedliwośći y pokoiu, oświecaiących Kroleſtwo to, pobożności y wßelakich cnot

przy-

przykładami, staraiących się po Oyconsku o Dobro tey Rzeczypospolitey, niechay BOG y Waśe Krolewiconskie Mośći, y całą Ich Krolewską Familią z Nayiáśnieyszemi Bracią y Siostry, wybranemi iuż y rosnącemi ná ozdobę wielkich w Europie Tronow, w iako naylepszym zdrowiu chowa ná pozne lata. Ten zaś submissyi náśey trybut, (przy náyniższym powinszowaniu pożądanego y szczęśliwego do Oyczyzny Nayiáśnieyszego Krolewica Iegomośći starszego z cudzych Kraiow, podziwieniem cnot y rozumu swego náwet-nionych powrotu,) tym rozumiemy wdzięczniey Waśe KROLEWICOWSKIE Mośći przyiąc raczyć będzieście, że nasz Oyczysty Ięzyk Polski, przy inszych niezliczonych Páńskiego dowćipu Ozdobach doskonale rozumieiąc, y z pociechą Narodu naszego on wybornie moviąc, godną siebie y pożyteczną w czytaniu tych Xiąg znaydziecie zabawę. Ktorą w Ręce Waszych KROLEWICOWSKICH Mośći pokornie składaiąc, Páńskiey Ich w trudnym tym teraz ná Kongregacyą náśę czasie Protekcyi, Dobroci, Obronie y Łasce zupełnie się y nayuniżeniey oddaiąc prawdziwym zeznaiemy sercem, że iesteśmy

WASZYCH KROLEWICOWSKICH MOSCI

Wierni, nayniżśi y nayżyczliwśi słudzy

Kollegium Warszawskie *Scholarum Piarum.*

PRZYWILEIE
y
KONSTYTUCYE
SEYMOWE,
Zá Pánowánia Iego Krolewſkiey Mći
AUGUSTA II.
Roku Páńſkiego M.DC.XC.VII.

Vide in Originali fol. 1. & 2.

3.

Denuntiatio Regis Coronati,
AUGUSTI II.

Auguſtus Dei Gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Rußiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Livoniæ, Kÿoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq; &c. &c. Necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ, & Princeps Elector; &c. &c.

OMnibus in Univerſum Regni Noſtri Ducibus, Prinipibus, Comitibus, Baronibus, Spiritualibus, & Sæcucaribus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Palatinis, Caſtellanlis, Capitaneis, Dignitarijs, Officialibus, Judicibus, ac eorum Vicesgerentibus, tum Proconſulibus, Conſulibus, & quibusvis alijs Regni Noſtri Magiſtratibus, aut eorum loca tenentibus, cæterisq; cujuscunq; conditionis hominibus, ad quorum notitiam hæ Noſtræ pervenerint Literæ, ſincerè & fideliter Nobis Dilectis, gratiam Noſtram Regiam. Sincere & fideliter Nobis dilecti; Admirandam DEI Ter Optimi Maximi, in cujus manu ſunt omnium Jura Regnorum, nunquã ceſſaturi confitemur adoramusq; bonitatẽ, dum ampliſſimis liberrimisq; inclyti hujus Regni Gentibus, poſt fata Divæ memoriæ Sereniſſimi acPotentiſſimi Joannis III. Domini Regis ſui immediati, digniſſimi per fortitudinis rectèfactorũq; magnitudinem immortali vitâ, luctantibus in Campo Electorali de eligendo renunciandoq; Rege, digitô Paternæ dexteræ Perſonam Noſtram, tam remotam ab omni contractu ambitionis; quàm contentam Paternis ſuis hæredi

tarijsq;-

tarijsq; ditionibus oſtenderit ac exhibuerit. Valido itaq; & præſe cenſentes, poſteaquam collatis in Nos pronis Univerſorum Sereniſſimæ hujus Reipubl: Statuum ac Ordinum ſtudijs, liberiſq; ſuffragijs, ac publicô applauſu in Regem more ac Inſtituto Majorum in Comitijs Electionis ad Varſaviam primùm die vigeſimæ ſextâ, demum poſtridie die vigeſimâ ſeptimâ Menſis Junij, Anni præſentis concurſu viritim ac militanter, Terrarum, Diſtrictuum, & Palatinatuum, feliciter Electi, proclamati, ac repetitis vicibus renunciati eſſemus, mox præſtitô inibidẽ pro Nobis abſentibus per Plenipotentiariũ Noſtrũ, ſuper Articulis Pactorũ Conventorum indemum eôdem, à Nobiſmet ipſis in limitibus Regni in Villa Pieкary in Eccleſia ejuſdem Parochiali unâ cum Profeſſione Fidei Sãctæ Romanæ Catholicæ repetitò, per ſolennem ac honorificam legationem publicum Electionis Decretum, ac inſtrumentum accepiſſemus, reliqvum Nobis ſuperfuit, ut ad præfixum inauguratioфelicisq; Coronationi Noſtræ tempus, ijſdem invitantibus Oratoribus, Cracoviam iter maturaremus, ubi de more ſolenni, pridie ante Actum felicis Coronationis perſolutis Juſtis Sereniſſimo Prædeceſſori Noſtro, poſtridie nempè die Dominico, qui erat decimus quintus Menſis Septembris in Baſilica Divi Staniſlai Arcis Noſtræ Cracovienſis, præmiſſo & præſtito priùs ante Altare majus ex concepta formula de ſervandis & manutenendis Juribus, Privilegijs, Libertatibus, Eccleſiaſticis, & Sæcularibus, privatis, & publicis Regni & M. D. Lit. Juramentô, Sacrô Oleo uncti & Regio Diademate, quô Reges Poloniæ ab antiquiſſimo tempore Coronari ſolent, Ritu Catholico Romano, adſtante & inſpectante Senatu Terrarumq; Nuntijs ac plurimis Dignitarijs, Officialibus, & incolis Regni, & M. D. Lit. exterorumq; Principum Legatis Inſigniti, & Coronati ſumus. Quâ quidem Coronatione & Inauguratione Noſtra ritè ac legitimè peractâ jam quod Nobis & Reipubl: Univerſoq; Orbi Chriſtiano fauſtum, ac ſalutare ſit, Deo auſpice Gubernacula Regni capeſſivimus, & Nos regimini populorum divinitus tradito accinximus, receptô jam à præſentibus Dominis Senatoribus, alijsq; Dignitarijs & Officialibus Regni & M. D. Lit. tum & Civitate Cracov: compluribusq; alijs fidelitatis juramentô. Quod ad notitiam omnium & ſingulorum deducendo, ſinceritates & fidelitates Veſtras, quarum intereſt hortamur, illiſq; mandamus, ut hanc Inaugurationem Noſtram, Libertatumq; ac Jurium, factam à Nobis confirmationem, publicè in Civitatibus, Oppidis Parochijs & Villis diebus forenſibus aut ſolennioribus per Præcones Literarumq; harum in locis publicis affixionem denuntiari, ac publicari, & in Acta publica referri curent & faciant. Quod autem reliqvũ eſt, ſinceritates & fidelitates Veſtræ intermiſſa Interregni tempore

4.

Offi-

cia ac munera ſua, præſtitò quamprimùm Juramentò, reſumant. Judicia tam Terreſtria, quàm Caſtrenſia Capitanealia Cauſarum tam judicialium quàm Officiorum Tribunalis itidem Regni ordinaria, ac etiam Civilia & alia quælibet, authoritate & ſub Nomine Noſtro ac Titulo exerceant: omniaq; ea, quæ vel de Legum præſcripto, vel de more, ac conſvetudine ad illarum officia pertinent; jam facere incipiant & exequantur: dentq; operam, ne Jus & Juſtitia, quæ Regnorum ſumma præſidia ſunt & firmamenta, diutius intermiſſa jaceânt atq; negligantur, pro gratia Noſtra Officiorumq; ſuorum debito. Datum Cracoviæ in Comitijs Felicis Coronationis Noſtræ, Die 15. Menſis Septembris, Anno Domini M.DC.XCVII. Regni verò Noſtri I.

Georgius Albrachtus Donhoff,
Epiſcopus Præmyſlienſis; Supremus Regni Cancellarius.

Ad Mandatum Sacræ Regiæ Majeſtatis.

Literæ Juramenti in Finibus Regni. 5.

AUGUSTUS SECUNDUS.

DEI Gratiâ, Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Livoniæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq; &c. Necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ, & Princeps Elector, &c. &c.

SIgnificamus præſentibus Literis Noſtris, quorum intereſt, Univerſis & Singulis. Quia Nos, poſtquam ab Oratoribus Regni & M.D. Lit. in limitibus Regni ad capeſſenda Inclyti hujus Regni gubernacula invitati eſſemus, ad præſentiam eorundem in magna frequentia hominum, in Villa Piekary, in Eccleſia ejuſdem Parochiali ſuper tenendos Pactorum-Conventorum Articulos, per Plenipotentiarium Noſtrum Varſaviæ, circa Electionem Noſtram Regiam, cum Ordinibus & Statibus Regni conſcriptos & acceptatos, tale verbis conceptis Juramentum ad Sacroſancta Dei Evangelia præſtitimus.

EGo AUSTUS II. Electus Rex Poloniæ, & M.D. Lit. Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechouiæq;, Natus Dux Saxoniæ, & S.R.I. Archimareſchalcus & Princeps Elector. Spondeo & Sanctè Juro DEO Omnipotenti ad hæc Sancta JESU Chriſti Evangelia, quòd Pacta Conventa per Ordines Regni mihi data, ab ijſdem Ordinibus ſubſcripta, Legatiq; Noſtri Extraordinarij corporali juramento Varſaviæ comprobata, in omnibus eorum Articulis, Punctis, Clauſulis, Conditionibus, tum & Coæquatione Jurium M. D. Lit. ita, ut nec ſpecialitas generalitati, nec generalitas ſpecialitati deroget, ſervabo, manutenebo, & adimplebo: atq;

ea omnia iterato etiam in Solenni Coronatione Juramento confirmabo. Sic me DEUS adjuvet & hæc Sancta JESU Christi Evangelia.

De quo quidem Juramento Nostro, ut omnibus quorum interest constaret, Literas hasce Nostras manu Nostra subscripsimus, Sigillumq; Regni Nostri appendi jussimus. Actum & datum in Piekary, die vigesima septima Mensis Julij, Anno Domini M.DC. XCVII.

AUGUSTUS REX.

L.S.

6. Literæ Juramenti Coronationis.

AUGUSTUS SECUNDUS.

DEI Gratiâ Rex Poloniæ M. D. Lit. Russiæ, Prussiæ, Masoviæ Samogitiæ, Livoniæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq;, &c. Necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ, & Princeps Elector, &c. &c.

SIgnificamus Præsentibus Literis Nostris Universis & singulis. Quia in Frequentia Magna Hominum in Ecclesia Cathedrali S. Stanislai in Arce Cracovienſi, die decima quinta Mensis Septembris, Anni præsentis, verbis conceptis, ad Sacrosancta Dei Evangelia tale Juramentum Ordinibus Regni & M. D. Lit. præstitimus. Ego AUGVSTVS II. Electus Rex Poloniæ, M.D, Lit. Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Livoniæ, Volhyniæ, Kijoviæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq;, per omnes Regni Ordines Vtriusq; Gentis, tam Poloniæ, quam Lithvaniæ, cæterarumq; Provinciarum Regno Poloniæ Magnoq; D. Lit. annexarum & incorporatarum communi consensu liberè Electus.

SPondeo ac sanctè Juro DEO Omnipotenti, ad hæc Sancta JESV Christi Evangelia. Quòd omnia Jura, Libertates, Immunitates, Privilegia publica & Privata, Juri communi utriusq; Gentis & Libertatibus non contraria, Ecclesiasticas & Sæculares, Ecclesiis Catholicis, Romanis Principibus, Baronibus, Nobilibus, Civibus, Incolis, & quibuslibet Personis, cujuscunq; Statûs & conditionis existentibus, per divos Prædecessores Nostros Reges, & quoscunq; Principes, Regni Poloniæ, & M. D. Lit. præsertim verò Casimirum antiqvum, Ludovicum Loiz nuncupatum, Vladislaum primũ Jagellonem dictum, Fratremq; ejus Vittoldum, M. D. Lit. Vladislaum Secundum Iagiellonis Filium, Casimirum III. Jagellonidem Joan-

Joannem Albertum, Alexandrum, Sigismundum I. Sigismundum II. Augustum, Henricum, Stephanum, Sigismundum III. Vladislaum IV. Joannem Casimirum, Michaelem, & Joannem III. Reges Poloniæ & Magnos D. Lit. justè & legitimè datas, concessas, emanatas, & donatas, ab omnibusq; Ordinibus tempore Interregni Statutas, atq; sancitas, mihi oblatas, tum Pacta Conuenta per Ordines Regni & M.D.Lit. mihi tradita manutenebo, observabo, custodiam, & adimplebo, in omnibus Conditionibus. Articulis, & Punctis in eisdem expressis. Pacem quoq; & tranquillitatem inter Dissidentes de Religione Christiana tuebor, manutenebo: nec ullô modo vel jurisdictione Nostra vel Officiorum Nostrorum, & Statuum quorumvis authoritate, quemquam affici opprimiq; Causâ permittam; nec ipse efficiam ac opprimam, ac ea quæ in Electione Nostra Varsavienſi Constituta sunt & quæ in Conventione Coronationis Nostræ constituentur manutenebo, ijsq; satisfaciam. Omnia illicitè à Regno Magnoq; D. Lit. & Dominijs eorundem quocunq; modô alienata, vel bellô, vel quovis aliô modô distracta ad proprietatem ejusdem Regni Poloniæ, & M.D. Lithvaniæ aggregabo, terminosq; Regni & M.D.Lit non minuam, sed defendam & dilatabo. Justitiam, omnibus Incolis Regni juxta Jura publica in omnibus Dominijs constitutam, absq; omnibus dilationibus & prorogationibus administrabo, quovis etiam Sangvinis Nostri respectu nullô habitô. In dispensatione quoq; distributivæ justitiæ non me alligabo ad affectum & propensionem naturalem sangvinis, sed solam ipsam benemeritorum rationem, præ oculis & corde habebo, in disponendis occurrentibus Officijs & Beneficijs Reipublicæ. Et si (quod absit) in aliquibus Juramentum meum violavero, nullam mihi Incolæ Regni omniumq; Dominiorum uniuscujusq; Gentis obedientiam præstare debebunt. Imò ipsô factô eos ab omni fide, obedientiâ Regia debitâ liberos facio, absolutionēq; nullā ab hoc meo Juramento à quoquam petā, neq; ultrò oblatā suscipiam; Sic me DEUS adjuvet & hæc Sancta Christi Evangelia. 7.

De quo quidem Juramento Nostro à Nobis præstito, ut omnibus quorum interest constaret, Literas hasce Nostras manu Nostrâ subscripsimus, Sigillumq; Regni Nostri appendi jussimus. Actum & Datum Cracoviæ, in Conventu felicis Coronationis Nostræ, Die 15. Mensis Septembris. Anno Domini M. DC. XCVII.

AVGVSTVS REX.

L.S

Confirmatio Generalis Jurium. 8.

IN Nomine Domini, Amen. Nos Augustus II. DEI Gratiâ Rex Poloniæ, M. D. Lit. Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Livoniæ,

voniæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq́, necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ, Princeps Elector, &c. Manifeſtum ac teſtatum facimus præſentibus Literis Noſtris, quorum intereſt Vniverſis & ſingulis, tàm præſentibus, quàm futuris harum notitiam habituris. Per Omnipotentis Dei gratiam, Coronas & Sceptra diſpenſantis, liberis ac ſpontaneis, liberrimarum Gentium Poloniæ & Lithvaniæ, ampliſſimorumq́ Statuum ac Ordinum Sereniſſimæ hujus Reipublicæ Suffragijs ad Thronum Inclyti Regni hujus evecti, Sacroq́ Diademate Regio inſigniti, primam ac præcipuam imponi Nobis neceſſitatem; ut pro tanto affectu ſtudijsq́ in Nos collatis perpetua grati animi Noſtri palam ſit teſtificatio: & quò pluribus ijſq́ excellentiſſimis, tum proprijs, tum externis Chriſtiani Orbis Principibus Perſona Noſtra prælata eſt, eò inſignioribus gratijs atq́ gratitudine Noſtrâ Regiâ reſpondendum veniat, nihilq́ Nobis tam carum ſit, quod in ordinandi ampliandiq́ hujus Regni non faciles unâ cum vita Noſtra tribuamus: & jam factô ipsô incolumitatem, decora ac ſplendores Patriæ hujus cariora eſſe, quàm propriæ rectè probamus, dum quidquid in illa reperiri poteſt ad commoda & utilitates, iſtius libentes conferimus, & inceſſanter Nos collaturos ſperamus; quò tantæ benevolentiæ & fidei parem animum & gratiam teſtemur in perpetuum. Cùm verò omnia Jura, Privilegia, Libertates Prærogativæ, & quæcunq́ in Patria hac potuerunt haberi chariſſima & Nobiliſſima Nobis concredita, ac in manibus Noſtris, velut in ſacrario aliquo repoſita ſint, licetſi nullum eorum certius poſſit eſſe vinculum, ac pignus, quàm pectus Noſtrum conſcientiaq́ Jurisjurandi jam bis à Nobis præſtiti ſolennitate adſtrictâ nihilominùs, quo contra vetuſtatem oblivionemq́ monumenta Literarum æternitatem rerum præſentium cuſtodiant hiſce pro Officio Noſtro Regio, pro utilitate Regni, conſvetudineque Anteceſſorum Noſtrorum, Divorum Poloniæ Regum, & Magnorum Ducum Lithvaniæ; ſpontè ac liberè maturâq́ deliberatione præhabitâ omnia Privilegia; Donationes, Inſcriptiones, Advitalitates, Libertates, Prærogativas, & Immunitates Regni Poloniæ ac M. D. Lit. Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Livoniæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podóliæ, Podlachiæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq́, ut & in ſpecie Ducalis Pruſſiæ Lemburgi & Bitoviæ juxta jura ſua: quô Nomine Confirmatronem Noſtram ad normam à Divis Prædeceſſoribus Noſtris editam ex Cancellaria Noſtra extradere & Conſtitutionibus modernorum Comitiorum inſerere juſſimus, ac aliarum Provinciarum ijs annexarum, conjunctim aut ſeparatim ipſis conceſſas Eccleſiaſticas & ſæculares, tam Publicarum quàm Privatarum Perſonarum cujuſcunq́ Statûs, conditionis, atq́ ſexûs exiſtentium Civitatumq́ locorum quorumcunque per Anteceſſores Noſtros Reges Poloniæ & Magnos Duces Lithva-

thvaniæ ac Terrarum ijs conjunctarum, Reges, Principes, Duces ac Dominos, tàm in toto quàm in parte, præsertim verò Casimirũ Ma- 9.
gnũ Ludovicũ Loiz nuncupatũ, Vladislaum II. Jagellonidem dictũ, Fratresq; ejus Vittoldum & Sigismundum M. Duces Lit. Vladislaum III. Casimirum III. Iagellonis Filios, Joannem, Albertum, Alexandrum, Sigismundum I. Sigismundum II. Augustum Henricum, Stephanum, ac Sigismundum III. & Vladislaum IV. Joannem Casimirum, Michaelem, & Joannem III. Reges Poloniæ & Magnos Duces Lithvaniæ; ac etiam per Magistros Prussiæ, atq; Archiepiscopos, Episcopos, Magistros, Præceptores antiquos Livoniæ, necnon Duces Principes ac Dominos Terrarum Russiæ, & Masoviæ justè & legitimè concessas, ac emanatas, ac Juri communi utriusq; Gentis non contrarias. Et item, Jura, Leges, Statuta, Constitutiones, Judicia, Tribunalis ultimæ instantiæ ac Decreta, Libertates & Immunitates, in Conventibus Regni Generalibus quibuslibet Ordinationesque latas atq; sancitas nominatim autem Libertates & Leges in Conventu Electionis Henrici Regis, ac in Cõventu Andrzeiovienſi & Coronatione Regis Stephani, Constitutionesq; in Coronatione Serenissimi Sigismundi III. laudatis ac denique Leges & Constitutiones in præsenti Coṅventu sancitas, aut quæ adhuc sancientur & Nobis exhibebuntur. Itâ tamen, ut nec specialitas generalitati, nec generalitas specialitati deroget: tum etiam conditiones cum Ordinibus sancitas, in omnibus earum Articulis, Punctis, Clausulis, conditionibus, approbandas, roborandas, duximus, approbamusq; roboramus, confirmamus per præsentes Literas Nostras. Decernentes illas & illa omnia quæ superiùs commemorata sunt perpetuæ, indubiæ, ac inviolabilis firmitatis robur obtinere debere, recipimus, spondemus & Regio verbo Nostro pollicemur; illas in prædictis earum Punctis, Articulis, Clausulis Conditionibus, firmitèr, inconcussè, inviolabiliter, tenere observare, implere, & exequi ac omnibus & singulis ex ijs satisfacere cũ effectu & teneri, observari & exequifacere. Itẽ pollicemur, recipimus, ac spõdemus, quòd omnia per hostes finitimos injustè à Regno & Magno Ducatu Lithvaniæ ac Dominijs earundem quocunq; modo occupata vel bello vel quovis alio modo distracta, ad proprietatem & unitatemejusdem Regni Poloniæ & M. D. Lit. tum Provinciarum ijs annexarum aggregabimus, neq; fines Regni, & Dominiorum Nostrorum minuemus, sed pro viribus Nostris proferemus & dilatabimus. Quod si aliquid contra Libertates & Immunitates, Jura & Privilegia prædicti Regni & M. D. Lit. ac cæterarum Provinciarum ijs annexarum fecerimus, non servantes (quod absit) aliquid illorum in toto vel in parte, id totum irritum & inane nulliusq; momenti fore decernimus & pronunciamus. Quod verò supra hisce Literis, Privilegia, Libertates Ecclesiasticas, cum cæteris confirmaverimus, in Juramento Nostro Ecclesias Catholi-

cas Romanas nominaverimus, id nihil omnibus Ecclesijs Græcis & Privilegijs earundem obesse debet imò eadem in suo robore conservamus, necnon & Articulo Juramenti huic nequaquam derogare volumus: quod videlicet pacem & tranquillitatem inter Dissidentes de Religione tuebimur & manutenebimus, quam inconcusse, firmiter ac inviolabiliter & cum effectu Nos observaturos promittimus ac spondemus. Jura quoq; Terrarum Prussiæ, specialiter verò Indigenatus in omnibus manutenebimus, & in suo robore conservabimus: vacantiasq; in Terris prædictis juxta tenorem Jurium Terrarum prædictarum & Constitutionum A. 1647. Indigenis Terrarum Prussiæ conferemus, & Articulum de distribuendis Vacantijs Pactis Conventis felicis Electionis Joannis Casimiri insertum, speciali Juri Terrarum Prussiæ derogare non debere declaramus. Dantes insuper potestatem, Cancellario & Vice-Cancellario Regni, ut has Literas Confirmationis Generalis Jurium, Privilegiorum & Libertatum Regni & M. D. Lit. & Terrarum ijs annexarum authenticè sub Regni Sigillo, Ordinibus, Terris ac Subditis Nostris, qui eas requirent non expectato alio Mandato Nostro uter vel alter eorum extradat. In cujus rei fidem Literas hasce manu Nostrâ subscripsimus, Sigillumq; Regni ijs appendi jussimus. Datum Cracoviæ in Comitijs felicis Coronationis Nostræ XXVIII. Mensis Septembris, Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Nonagesimo septimo, Regni Nostri Anno Primo.

Præsentibus, Reverendissimis, Reverendo, Illustribus, Magnificis, Venerabilibus, Generosis, Nobilibus, ac Spectabilibus. Ioanne de Małachowice Małachowski, Cracovienſi; Duce Severiæ. Stanislao de Lubraniec Dąbski, Vladislavienſi & Pomeraniæ; Stanislao de Witwica Witwicki, Posnanienſi, Georgio Albráchto, S. R. I. Principe Donhoff, Præmyslienſi, Supremo Regni Cancellario; Ioanne à Kirßenstein Kryspin, Samogitiæ; Episcopis. Felice Potocki, Palatino Crâcovienſi; Regni. Iosepho Słußka, Castellano Vilnenſi, M. D. Lit. Campiductoribus. Stanislao Małachowski, Palatino Calissienſi, Łukowienſi, Casimiro Sapieha, Castellano Trocenſi; Brestenſi Cápitaneis. Raphaele Leßczyński, Lancicienſi; Generali Majoris Poloniæ Capitaneo. Ioanne Iabłonowski, Vołchyniæ; Stanislao Tarło Lublinenſi; Bonaventura Krasiński, Plocenſi; Capitaneo Varſavienſi. Andreá à Kirßenstein Kryspin, Vitebscenſi, Martino Chomentowski, Bracławienſi Palatinis; Francisco Galecki, Posnanienſi; Capitaneo Bydgostenſi. Stephano Bidźiński, Sendomirienſi; Excubiarum Regni Præfecto. Szembek, Woynicenſi, Melchiore Gurowski, Eustachio Grothus, Samogitiæ; Francisco Grzybowski, Inowładislavienſi; Stanislao Morzßtyn, Czernenſi; Ioanne Georgio Przebendowski, Culmenſi; Lańckoronski, Radomienſi; Potocki, Camenen: Castellanis; Carolo Tarło, Vice-Cancellario, Iosepho in Wisnicz & Iaroslaw Lubomirski, Mareschalco Curiæ Regni; Sandomirien-

riensi Capitaneo; Nicolao Wyżycki, Regri; Vincentio Wołłowicz, M. D. Lit. Secretarius; Chrysostomo Gninski, Spiritualis; Nominato Episcopo Camenec: Abbate Londen: & Wągrovecensi. Theodoro in Potok Potocki, Nominato Culmensi; Canonico Cracov: Stanislao in Szczuczyn & Radzyn Szczuka, Sæculari Lublinen. Varecen: Capitaneo, Regni Referendárys. Wychowski, Spirituali M. D. Lit. Referendario. Athanasio in Mączyn, Polaiow & Maćieiow Mączyński, Thesaurario Curiæ, Luceorien: Crepicen: Lośicen: Capitaneo; Alexándro Iabłonowski, Vexillifero Buscen. Capitaneo; Stanislao Warszycki, Ensifero Regni; Stanislao Leszczyński, Pocillatore, Martino Chełmski, Metatore Castrorum; Stephano Potocki, Venatore Regni, Stanislao Donhoff, Venatore M. D. Lit. Capitáneo Kościerynensi, Andrea Giełgud, Szadovien: Capitaneo; Casimiro Pac, Equite Maltensi, Christophoro Raiecki, Notarius M. D. Lit. Ioanne Stadnicki, Curiæ Regni; Gedeone Frączkiewicz, Radźimińśki, Curiæ M. D. Lit. Vexilliferis, Capit: Słonim: Christophoro Komorowski, Præfecto Culinæ M. D. Lit. Francisco Wielopolski, Cracovien-si; Francisco Szembek, Biecensi, Adamo Tarło, Stężycen: Iosepho Potocki, Halicen: Bidźiński, Chęcinen: Georgio Dźiduszycki, Zydaczovien-si; Stanislao Rzewuski, Chełmensi; Michàéle Potocki, Crasnostavien-si; Ianusio Cápitaneo Pinscen: & Michaele Korybuth, Ducibus Višniovicensibus; Iosepho Duce in Clevari Czartoryski, Capitaneo Punscensi, Potocki, Owrucensi, Ludovico Lasocki, Zakroczymensi; Stefano Leszczyński, Ostrzeszovien-si; Puniński, Wschoven-si; Christophoro Zawisza, Minscen: Castrensibus Capitaneis; Przerębski, Præposito Gnesnen: Cracovien: Varsavien: Ioanne Paulo Gomoliński, Archidiacono Plocensi, Officiali Generali Gedanensi, Canonicis Secretarys Nostris. Biegański, Brácławien: Alexandro Podbareski, Vpiten Michàéle Haraburda Słonimen: Mareschalcis; Woiakowski, Præmislien: Cieciszewski, Liven: Hieronimo de Koźielsko Puzyna, Vpiten: Ludovico Pociey, Brestianen: Potocki, Halicien: Liduchowski, Cremenecen: Stanislao Bąkowski, Culmensi, Sokołowski, Livoniæ; Michàéle Leone Soltan, Starodubovien-si Succamerarijs; Andrea Zydowski, Cracov: Michàéle Łodźiński, Zakroćimen: Nicolao Kosakowski, Zytomirien: Casimiro Zaranek, Samogitiæ, Ioanne in Bełżyce Orzechowski, Lublinen· Czormiński, Podlachiæ, Maximiliano Ossoliński, Drogicien: Marciano Wołłowicz, Mscislavien-si Vexilliferis. Zdzychowski, Posnanien: Iacobo Grużewski Samogitiæ; Georgio Dominico Dowmont, Caunen-si Dápiferis; Christiano Kierski, Posnanien: Carolo Rydzynski, Calisien: Ioanne Hrustynski, Vitcomir: Pincernis, Alexandro Iosepho Vniechowski, Iudice Terrestri Minscen: Dębiński, Cracovien-si; Dąbski, Inovladislavien-si, Theophilo Bisping Starodub: Ensiferis; Pieguowski Thesaur: Cracov· Siemianowski Iudice Castren: Sendom: Linienski, Ven: Bełz: Melchiore Czapski, Succamer: Malbor: Dominico Medekßa, Notario Ca-

strensi

ſtrenſi Caunenſi; Grzybowſki, Czernen: Dominico Wołodkowicz, Minſcen: Subdapiferis Potocki Rebcicen: Dominico Potocki, Caſtellanidæ Camenecen: Michàéle Potocki, Caſtellanide Camenecen: Colonellis Noſtris; Naramowſki, Vſten: Ioanne Tyzenhauß, Diametenſi; Mielzyńſki, Kanenſi; Adamo Poniński, Kopanicen: Chomętowſki, Złotorien: Tęgoborſki, Małogoſten: Potocki, Lucinen: Roiowſki, Drohoviſten: Kraśińſki, Sztumen: Michàéle Kniáż de Koźielſko Puzyná, Verbkovien: Caſimiro Głogowſki, Vladiſlao Niemireycz, Marcino Skorczyſki, Samuele Potocki, Samuele Woyna Iaśieniecki, Theſ: Rzecz: Wielohurſki, Rotmagiſtro Cohortis Loricatæ; Michałowſki, Roſtworowſki, Martino Zbierzchowſki, Ioanne Kuleſa, Nicolao Łodźińſki, Tymińſki, Gąſecki, Bárſki, Parczewſki, Gruſzczyń

12. *ſki, Nuntiis Terreſtribus; Andrea Pomian Pezorſki, Secretar: Chriſoſtomo Dorpoſki z Dorpoſá, Chriſtophoro Czápſki, Ioanne Powálſki, Ioanne Tuchołká, Caſtellan: Giedanen: Hieronimo Kraśinſki, Franciſco Szembek, Staniſlao Zdanowſki, Notario Caſtrenſi; Franciſco Frezer, Nicolao Xięſki, Hieronimo Przyłęcki, Petro Niewiaronſki, Andrea Czerny, Staniſlao Chwalibog, Alexandro Drozdowſki, Burgrabijs Arcis Cracovienſis; Bonaventura Briganti, Stániſlao Słowakowicz, Medicinæ Doctore & Profeſſore; Conſulibus Paulo Nieśniołowſki, Secretario & Nuntys Civitatis Noſtræ Cracovienſis; Stephano Moroz, Michàéle Stephanowicz, Wargalewſki, Secretarys Noſtris Proconſulibus & Nuntys Civitatis Noſtræ Vilnenſis; Andrea Szymanowicz, Chriſtopboro Cyboni, Secretarijs Noſtris, Medicinæ Doctoribus, Conſulibus & Ablegatis Civitatis Noſtræ Leopol: Alijſq; quàm plurimis Nobilibus, & Officialibus, Nun-*

13. *tys Terreſtribus, & Secretarijs Noſtris.*

KONSTYTUCYE
Seymu walnego, do dwoch Niedźiel ſkroconego.
Koronácyi KROLA Iegomości
Roku Páńſkiego M. DC. XC. VII.

W Imię Páńſkie Amen.

AUGUST II.

Z Bożey łáſki Krol Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mázowiecki, Zmudzki, Kyowſki, Wołyńſki, Podolſki, Podláſki, Smoleńſki, Inflántſki, Sieviersſki, y Czerniechowſki, á Dźiedźiczny Xiąże Sáſki y Elektor. &c. &c.

WSzem w obec Państw Náſzych Koronnych W. X. Lit. y Prowincyi należących Obywátelom, *ad perpetuam rei memori-*

moriám, do wiádomości podaiemy. Iż iákośmy z woli Bożey, wolnemi głosámi, wolnych Narodow cáłey y nierozdźielney Rzeczypospolitey Korony Polskiey y W. X. Lit. zá Páná obráni: á potym ná Krolewskim Tronie zgodnie posádzeni, y przez Naywielebnieyszego X. Biskupá Kujáwskiego, tu w Krákowie ná mieyscu zwyczáynym zá iednostáynym zezwoleniem wszystkich Stanow Koronnych y W. X. Lit. zwykłą Koroną *ritè* Koronowáni zostali. Tak zaraz oddawszy chwałę Bogu *per quem Reges Regnant*, naypierwsze do tego staranie nasze obrociliśmy, iákoby zá dni panowania Naszego, chwała Boża w Páństwách Nászych, uspokoienie zewnętrzne w onych, szczęście, rząd, y sprawiedliwosc zákwitnąć, w niebespieczeństwách Rzpltey obrona dostateczna obmyslona byłá. Zá zgodą tedy wszech Stanow, *propter urgentes necessitates*, wszystkich walnych poważnych, y potrzebnych teraźnieyszego Seymu *Coronationis* spraw, recess uczyniwszy; do przyszłego *Pacificationis & exorbitantiarum* Seymu: teraz niektore niżey napisane Konstytucye postanowiliśmy. 14.

Pospolite Ruszenie.

1. IN *casum ingruentis alicujus mali*, (ktore niech dobroć Boska oddala) za powszechną zgodą, Pospolite Ruszenie podług zwyczáiu, porządku y obowiązku, w práwach opisanego, w ręku Nászych do przyszłego da Bog Seymu zostawuiemy, zá wydaniem Wici Nászych, ktore zá ostátnie y 3. będą miáne. A teraz aby *Nobilitas* w rynsztunki y konie woienne sposobić się mogłá ostrzegamy, y to publiczne ogłoszenie iuż zá dwoie Wici mieć chcemy. W Wielkim záś X. Lit. ponieważ Popisy *de lege* Swięto Michalskie dla Koronacyi Nászey odpráwowáć się niemogły, tedy názáiutrz po Seymikach Relacyinych aby się odpráwowały postanawiamy.

Approbatio Coæquationis Jurium W. X. Litew. z Koroną Polską.

2. C*Oæquationem Iurium* W. X. Lit. *& annexarum Provinciarum* zá powszechną zgodą Stanow Rzpltey na Elekcyi Nászey postanowioną, tudźież *circumscriptionem Ministeriorum*, Buław. Lasek, Pieczęći, Kluczow, W. X. Lit. Repartycyą konserwować deklaruiemy, y nikomu tego práwá wzrusząć nie pozwalamy. *Vigore* tego wszystkiego, Lauda Woiewodztw y Powiátow, tak sowitey Hiberny, iako też y Podatkow extraordynaryinych, ktore ná przeszłych ziazdach uchwaliły, y ktore *in virtute* postanowionego Práwá ná przyszłych Seymikach uchwalą; zaniemi y Sądy w Woiewodztwach y Powiátách *in causis fisci in toto* ápprobuiemy. Lokacyą zaś Woyská W. X. Lit. *ad præsens & pro hac vice*, dla prędszego *ad hunc usum* innych Dobr *in futurum* obmyślania, ktore niżey specifikowanym Wielmożnym, U-

rodzonym Kommiſſarzom *committitur*, w Grodźienſkiey, Olyckiey, y Pińſkiey Ekonomiach: w Leśnictwie Sokolſkim y Kamienney, w Stároſtwách y Dźierżawach Woiewodztwa Brzeſkie-
15. go *ſalva indemnitate* ubogich ludźi. y Prowentow *Menſæ Regiæ Noſtræ ac tenutariorum, nec derogando in poſterum* Prawom wyráźnym *de immunitate* Dobr Náſzych Stołowych, żadnym Lokacyom, y ciężarom żołnierza nie podległych, przyimuiemy. Także Ordynácyą W. X. Lit. *cum omnibus* w niey *expreſſis contentis*, iako *in Pacta Conventa inſertum eſt;* y teraźn eyſza *fuſiùs obloquitur expreſſio manutenebimus*: y nikomu tego wzruſzać nie pozwolemy, ále y owſzem *in executione* zachować mamy y powinni będźiemy *cum moderamine* Taryffy. A że *ex munificentia Noſtra & ex vi Pactorum* dźieśiąćiu Millionow, *tertiâ ſors*, to ieſt trzy Miliony trzykroć ſto trzydzieśći trzy Tyśiące trzyſta trzydźieśći y trzy złote y gr: 10. na Woyſko W. X. Lit. doſtáie ſię *in eum* zaſług: tedy *ad Tractatum* z Woyſkiem, iákoby *in obſequium Noſtrum & fidelitatem* przyść mogło; y *ad exdiviſionem* tych ſumm na zapłácenie Woyſku według Komputu *Anni Milleſimi, Sexcenteſimi, Nonageſimi*, poſtanowionego *non includendo* do tey zapłaty nowo podnieśionych Chorągwi, Kommiſſyą w Brześćiu *Anno ſequenti Menſe Ianuario, die ſecunda* ſkładamy: na ktorą z Senatu przy Wielmożnych W. X. Lit. Hetmanach, Wielmoznych Jana Kryſzpina Kirſzenſzteyná Biſkupa Zmudzkiego, Káźimierza Sapiehæ, Woiewodę Trockiego; Andrzeia Krzyſpina Kirſzenſzteyná, Woiewodę Witebſkiego; Michálá Kotłá, Kaſztelana Witebſkiego; Senatorow. *Ex Equeſtri Ordine* Urodzonych Krzyſztofa Komorowſkiego, Kuchmiſtrzá W. X. Lit. Stároſtę Náſzego Wołkowyſkiego; Xiążećia Jana Radźiwiła, Stároſtę Naſzego Lidzkiego; Teofila Olędzkiego, Marſzałká Wołkowyſkiego, Ludwika Pocieia, Podkomorzego Brzeſkiego; Marcyana Wołłowicza, Chorążego Mścisławſkiego; Alexandrá Uniechowſkiego, Sędźiego Ziemſkiego Mińſkiego; Iakubá Gruźewſkiego, Stolnika Zmudzkiego; Stefána Chrapowickiego, Staroſtę Pilwiſkiego; za Kommiſſarzow naznaczamy: ktorzy na czas y m eyſce naznaczone ziachawſzy *non obſtante unius vel plurium abſentia* za przybyćiem dwoch Kommiſſarzow od Woyſka, y Deputatow, tak Polſkiego iáko Cudzoźiemſkiego zaćiągu, we wſzyſtkim, *juxta normam* Kommiſſyi Koronney, ſprawić ſię powinni będą. Na tenże termin tamże y my ſpecyfikowaną wyżey ſummę przez Sekretarzow Naſzych zeſłać deklaruiemy, ktorzy za Aſſygnacyami Hetmanſkiemi Woyſku pomienioną ſummę wyliczać będą; á ta Kommiſſya, nad Niedźiel dwie trwac nie ma: *ſecuritatem* zaś tak ſamych Wielmożnych Urodzonych Kommiſſarzow, iako *euntium & redeuntium* na tę Kommiſſyą, według dawnych opiſania Kommiſſyi waruiemy.

Reces Seymu *Coronationis.*

3. ACzkolwiek, za Przedwiecznym przeyrzeniem Boskim, na przezacny Tron Korony Polskiey, wolnemi Głosami, obrani y wezwani, iuześmy to wszystko cokolwiek podług świątobliwych dawnych zwyczaiow Nayiaśnieyszych Krolow Polskich do szczęśliwey inauguracyi naszey, do utwierdzenia y poprzysiężenia, Praw, Swobod, y Wolności cnym y wolnym Narodom należało zupełnie odprawili, y wykonali; że iednak z dyffidencyi między Stanami Rzpltey roziątrzonych zaszły y zachodzą rożne trudności, przeto rowno z życiem y fortunami naszemi, ktore tey zacney Oyczyznie więcey iuż niż własney poświęcamy, uspokoienie oney zewnętrzne powazaiąc, y przed się biorąc, za zgodą Wszech Stanow, *propter urgentes necessitates*, do dwoch tylko Niedziel Seym teraźnieyszy *Coronationis* skrociwszy, wszystkie walne, poważne y potrzebne tegoż Seymu sprawy, tudzież *desideria* Woiewodztw, Powiatow y Miast Naszych, tak Korony Polskiey iako y W. X. Litew: także wydrukowanie *Pactorum Conventorum* dla konfrontowania z Oryginałem, ktory Grod Warszawski, *ad requisitionem* Izby Poselskiey *comportare* pierwszego dnia zaraz pod starą Laską będzie powinien odłożywszy dla tych wszystkich publicznych spraw, w ktore *primario* skuteczne ukontentowanie zasłużonego woyska wchodzić ma, a oraz uspokoienie y ziednoczenie Stanow & *animorum civium*, tudzież na uleczenie *vulnerum Reipublicæ* ktorekolwiek zaiść mogły, Seym Walny sześcniedzielny *Pacificationis & Exorbitantiarum, prævys omnibus solennitatibus non præiudicando* iednak Urodzonym Posłom tych Woiewodztw, ktorych alternatami stawaią, ponieważ *in promotionem desideriorum* Instrukcyi swoich nie weszli (co do Woiewodztw Poznańskiego y Kaliskiego *regulari* niepowinno, w Warszawie iak nayprędzey zwyczayne *solennitates* wyść będą mogły, złożyć y naznaczyć deklaruiemy: obiecuiąc y upewniaiąc, iż na pomienionym Seymie, wszelkim staraniem Naszym usiłować będziemy, aby Rzplta iak naygruntowniey uspokoiona, y w Prawach, Swobodach y Wolnościach swoich, tak tych, ktoreśmy iuż poprzysięgli, iako y w tych, na ktore się Stany powszechnie zgodzą, nienaruszenie zachowana być mogła, y ze my sami nienaruszenie zachowamy *spondemus*. *Subveniendo* Obywatelom Woiewodztwa Kiiowskiego y Bracławskiego, aby dłużey *in oppressione* Kozakow nie byli, ktorą nam przez Posłow swoich donieśli, od stanowisk Zimowych w Dobrach Ziemskich uwalniamy. Konstytucye *de immunitate bonorum Terrestrium* także o Sądach w Powiatach tychże Woiewodztw *A.* 1659. reassumuiemy. A na ostatek wáruiąc beśpieczenstwo dostoienstwu naszemu y całey Rzeczypospolitey naszey, za zgodą wszech Stanow przyrzekamy sobie *sacrosanctè*, że przy konserwacyi Oyczyzny, Praw, Swobod y Wolności, osobliwey ozdoby Krolestwa tego stawáć będziemy, zaszczy- 17.

iąć wolną Elekcyą y ſzczęśliwie bez żadney oppozycyi odpra. wioną Koronacyą, zdrowiem y fortunami naſzemi, tak my z Oſoby naſzey Krolewſkiey *Iura, Privilegia & Prærogativas* wolnych *Civium*, iako y ſtany Rzpltey Doſtoieńſtwo naſze.

Rezydenci przy Boku I.K.Mći na dwie Czwierci Roku.

à prima Octobris na pierwßą cwierć

Przewielebny X Arcybiſkup Lwowſki, Pan Woiewoda Mazowiecki, Pan Zmudzki, Pan Halicki, Kaſztelanowie.

Na drugą cwierć.

Tenże X. Arcybiſkup Lwowſki, Pan Woiewoda Brzeſki, Pan Poznańſki, Pan Sanocki, Kaſztelanowie.

Krzyſztof Staniſław na Bákſztach Zawiſza, Mińſki, Czeczerſki Staroſta, Marſzałek Koła Rycerſkiego, Seymu Walnego Koronacyinego. *mpp.*

Staniſław Tarło Woiewoda Lubelſki, Deputat z Senatu do Konſtytucyi z Małey Polſki. mpp.

Ian Kraśińſki na Kraſnem Woiewoda Płocki, Warßawſki Staroſta, Deputat z Senatu z Wielkiey Polſki. mpp.

Krzyßtof Komoronſki, Kuchmiſtrz W. X. Litewſkiego, Staroſta Powiatu Wołkowyiſkiego, Deputat do Konſtytucyi z Wielk. Xięſt. Litewſkiego. mpp.

Ludwik Konſtanty Pociey Podkomorzy Woiewodztwa Brzeſkiego, Deputat do Konſtytucyi z W. X Lit. mpp.

Ian z Słupowa Szembek, Staroſta Biecki, Deputat do Konſtytucyi z Małey Polſki mpp.

Tomaß Franćißek Roionſki Staroſta Droch. Poſeł Woiewodztwa Sendomirſkiego, Deputat do Konſtytucyi z Małey Polſki, Rotmiſtrz I.K.Mci. mpp.

Ludwik Antoni na Laſocinie Láſocki, Staroſta Ziemie Zakroczymſkiey, Pułkownik I.K.Mći, Deputat do Konſtytucyi z Wielkiey Polſki. mpp.

Karol z Wierzbna Rydźińſki Cześnik Kaliſki, Surrogator Poznańſki, Deputat do Konſtytucyi z Wielkiey Polſki. mpp.

Dominik Wołodkowicz, Podſtoli Woiewodztwa Mińſkiego, Sekretarz I.K.Mći do Konſtytucyi. *mpp.*

KONSTYTUCYE
Seymu Walnego
PACIFICATIONIS
Warſzawſkiego Sześćniedzielnego,
Zaczętego dnia XVI. Miesiąca Czerwca
Roku Pańskiego M DC.XC.IX.

W Imię Pańskie Amen.
AUGUST II.

Z BOZEY Łaſki Krol Polſki, Wielki Xiążę Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mazowiecki, Zmudzki, Kyowſki, Wołhyńſki, Podolſki, Podláſki, Inflantſki, Smoleńſki, Siewierſki, y Czerniechowſki: á Dźiedziczny Xiążę Saſki y Elektor &c. &c.

WSzem w obec y każdemu z oſobna komu o tym wiedzieć należy wiadomo czyniemy. Iż iakośmy za łaſką y pomocą Boſką wolnemi głoſami Cnych Narodow Korony Polſkiey y W.X.Litewſkiego za Krola obrani, Koronowani, y na Tronie oſadzeni zoſtali, tak wiedząc że te ſą nayſzczęśliwſze y naytrwalſze Państwa y Kroleſtwa, ktore ſama Naywyższego Pana, *per quem Reges regnant*, zaſzczyca protekcya y *amor populorum firmat*, temuż Panu BOGU Zaſtępow początki Panowania naſzego *in tutelam* oddawſzy, nię inſze przed ſię bierzemy *ſollicitudinis noſtræ ſtudia*, tylko żeby Chwała Boſká, Wiara ſwięta Katolicka Rzymſka, iako naybardziey za Panowania naſzego krzewiła ſię, Prawa przez Nas poprzyſiężone w niczym nienaruſzone zoſtawały, zobopolna *inter Status* konfidencya zachowana była, dla ktorey ugruntowania Seym Walny Sześćniedźielny złożyliśmy, y cośmy na nim poſtanowili, niżey wyrażamy.

Przedrukowanie *Pactorum Conventorum.*

PACta Conventa Receſſem Szczęśliwey Koronacyi naſzey do konfrontowania na teraznieyſzy Seym odeſłane; ponieważ ſię z Oryginałem do Grodu Warſzawſkiego podanym, y z Extraktami z tegoż Grodu wydanemi *realiter* we wſzyſtkim zgadzają, tedy one *præſenti omnium aſſenſu in capite* teraźnieyſzych Konſtytucyi położyć, y wydrukować *unà cũ Diplomate Electionis de verbo ad verbũ* zlecamy.

Juramẽt Wielebnych, Wielmożnych, Urodzonych, tak *ex Senatorio*, iako *& Equeſtri Ordine Regni, ac M. D. Lithvaniæ ad Pacta Conventa infraſcripta* Deputatow.

JA N. przyśięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Troycy S. Iedynemu: Iż naznaczony będąc na ſpiſanie *Pactorum Conventorum*, między Rzpltą a Nayiaśnieyſzym Fryderykiem Auguſtem, Elektorem y Xćiem Jmćią Saſkim, wolnymi głoſami obranym Krolem, *ante omnia* biorę na ſię wolney Elekcyi *tuitionem*, ktorą *circa connotanda Pacta* Rzpltey promowować będę *ſine ullo reſpectu & aſſentatione futuro Regnanti*, y nie prywatne iakie intereſſa, ale ſame tylko *purè* Dobropoſpolite *& ſecuritatem* Praw, Swobod y Wolnośći naſzych iak naylepſze y iak naygruntownieyſze obwarowanie upatrować, ani ſię korrupcyami *cujuscunq; generis* uwodźić będę: tak mi Panie Boże dopomoż y niewinna Męka Chryſtuśa Pana.

ARTICULI PACTORUM CONVENTORUM,

INTER

Status Sereniſſimæ Reipublicæ Polonæ, tàm Senatorij, quàm Equeſtris Ordinis Regni, & M.D.Litt: omniumq; ad eadem Dominia annexarum Provinciarum, ab una.

&

SERENISSIMUM PRINCIPEM

FRIDERICUM AVGVSTVM,

Ducem Saxoniæ, Iuliæ, Cliviæ, Montium, Angriæ & Veſtfaliæ Sacri Romani Imperij Archi-Marſchallum & Electorem, Landgraviũ Thuringiæ, Marchionem Miſniæ, necnon Superioris, ac Inferioris Luſatiæ Burgravium, Magdeburgi Principali dignitate Comitem, Hennebergi Comitem, Marcæ, Ravensbergæ & Bartii, Dominum in Ravenſteyn.

NUNC VERO

Electum Dei Gratiâ Poloniarum Regem, & Magnum Ducem Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kioviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Severiæ, Smolenſciæ, Czerniechoviæq; parte ab altera

CONSCRIPTI & CONCLUSI.

Atquè

Per Illuſtrem & Magnificum Dominum Iacobum Henricum Baronem de Flemming Sereniſſimi ejuſdem Electoris, & Ducis Saxoniæ intimum Camerarium, ac in ejus Exercitu Regiminis Generalem Equitum, Pomeraniæ Ducalis Marſchallûm Hæreditarium, ad præſentem Electionis Actum Ablegatum Extraordinarium, Oratorem & Commiſſarium præſentanea Sponſione, ac Perſonali Iuramento

RATIFICATI & COMPROBATI.

6. *QVandoquidem Diſpoſitioni Supremi Numinis, à cujus Nutu Reges, & Regna pendent, ſic placitum eſt, ut memoratus Sereniſſimus Princeps Dominus Elector & Dux Saxoniæ, inter tot præclariſſimos Polo-*

Poloni Sceptri Competitores Liberis Serenissimæ hujus Reipublicæ Suffragys, in Regem Poloniæ, & M.D.Lithvaniæ, ac cæterarum Regni Provinciarum Principem unanimiter Electus, & publicè in Campo Electorali declaratus sit, exposcebant illicô antiqua hujus Reipublicæ Instituta pro integritate Iurium & Libertatum, atq; meliori sorte, & conditione istius Regni, ut certa Pacta seu Conditiones, partim à prædicto Illustri & Magnifico Extraordinario Ablegato sufficienti potestate instructo oblatæ, partim ab ipsis Regni, & M.D.Lithvaniæ statibus præpositæ, de mutuo consensu inirentur sancirenturq;. Quarum conditionum Patriâ lingvâ, & tali methodo, quasi ipsemet Serenissimus Princeps, Electus Rex, præsens adesset, conscriptarum tenor in eum subsequitur modum

RAdy Koronne, Rycerstwo, y wszelkie Stany Korony Polskiey y W. X. Lit: y innych wszystkich Państw do Korony należących, to sobie u Nas warowali, a my obiecuiemy, y za Prawo wieczne mieć chcemy, y będziemy; Iż lubo dawne Prawa są żadney nie podpadaiące wątpliwości, *ut sit Rex Catholicus Romanæ Orthodoxæ fidei & Religionis*, dla wiecznego iednak warunku teraz *& in posterum Lege perpetuâ cavemus pro nobis & Successoribus nostris.* Ze iako My iesteśmy iuż złaski Bożey Katolik Rzymski, y *publicè antè Coronationem*, tak my, iako y Małżonka nasza *Catholicam Romanam fidem cum omnibus solennitatibus profiteri* powinniśmy, y onę *fidelissimè ad vitæ nostræ tempora* trzymać *sub nullitate Electionis* y nieprzystąpieniem do Koronacyi, tak też y na potym Pan Religiy inszey na Krolestwo Polskie y W.X.Lit: *cum annexis, & incorporatis Provincys*, nie będzie obrany ani mianowany, tylko ten, ktoryby był *actu* iako też y powinien bydź *Romanæ Orthodoxæ Religionis* Teyże Katolickiey Rzymskiey Religiy powinna bydź y Krolowa *sive natione, sive Vocatione.* A iako zgodnymi, y wolnymi głosami Wszech Stanow tey Rzeczypospolitey Oboyga Narodow Polskiego y Litewskiego, y innych Państw do nich należących, na to Państwo obrani y przyięci iesteśmy, tak też y my za żywota naszego, y następuiący po nas Krolowie Polscy y W.X. Litewskie, Ruskie Pruskie, Mazowieckie, Zmuydzkie, Kiiowskie, Wołhyńskie, Podolskie, Podlaskie, Inflantskie, Smoleńskie, Siewierskie, y Czerniechowskie, y inszych Państw do nich należących nie mamy mianować, ani obierania iakiego składać żadnym sposobem, ani kształtem wymyślonym na Państwo następcę naszego, Krola wsadzać: a to dla tego, aby zawsze wiecznemi czasy po zeyściu naszym wolne obierania Krola Wszem Stanom Koronnym y W.X.Lit. według Praw, Przywileiow y Konstytucyi wszystkich *de Libera Electione* uczynionych y postanowionych, tak dawnych, iako y świeższych, *Annorum* 1607 1609. y według specyalnego Przywileiu potym na Seymie *A.* 1631. za ś. p. Krola Imći Zygmunta III. Rzpltey danego y w Konstytucyą ingrossowanego, nad to świeżemi *Anno-*

7.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wlkp. Oddz. Zbiorów Specjalnych

rum 1667. przed Abdykacyą Krola Imći Iana Kazimierza na Seymie ferowanego zoſtawało, także yKonſtytucyą *A.* 1670. warowanego, y świeżemi potym Konſtytucyami y Paktami za ś p. Krola Imći przeſzłego Jana III. doſyć ugruntowanego, dla czego y *Titulũ Hæredis* używać nie mamy, y naſtępuiący po Nas Krolowie Polſcy reaſſumuiąc wſzyſtkie Prawa *de Libera Electione* to waruiemy, aby *Domûs noſtra Regia ullam ſucceſſionem, & prætextum proximitatis ad Regnum ſibi non præſumat.* Dla czego *Liberam Electionem* ześmy *Liberis Suffragys* wolnego Narodu na Tron *evecti*, á oraz prerogatywę Wolności *jus æqualitatis inter concives Regni*, iako nayprzednieyſzy fundament, y naypierſzą oźdobę, owſzem Matkę wolnego Stanu Rycerſkiego *inter Iura Cardinalia* tey Rzpltey trzymac y obſerwować będźiemy, ani iey żadnymi Nomenklaturami Familii, Domow, Hhrabſtw, Margrabſtw, Xiążęcych Tytułow, tłumić, y ubliżać niedopuściemy, ale zarowno wſzyſtkich *in æqualitate* Szlachtę *cenſebimus, ſolo officio ex meritis parto diſtinguente perſonas.* Owſzem zawſze zabiegać będźiemy *virtute noſtrâ Regiâ*, iakoby możnieyſzy nie był ciężki mnieyſzemu, y iakobyśmy tego zawſze dotrzymać mogli Prawa, że *Rex datus eſt in ſubſidium oppreſſis*, to ieſt, tym ktorych może dużſzy y wyzſzy *opprimere.* Dobr także dźiedźicznych ſami przez ſię, ani przez ſubordynowane oſoby, ani ná potomſtwo naſze, ani na kogokolwiek, pretextu Domu naſzego, żadnym ſpoſobem nabywać nie będziemy, a choćbyśmy nabyli, tedy *Donatio, ſeu Inſcriptio irrita, & nulla*, ma *cenſeri, & ipſo facto*, także Dobra do dyſpozycyi Rzpltey *redire* maią, co też *& pro Succeſſoribus Noſtris Regibus Poloniæ cavebimus.*

A iż w tey zacney Koronie, Polſkiego, Litewſkiego, y Ruſkiego Narodow y Pańſtw do nich należących ieſt nie mało *Diſſidentes in Religione Chriſtiana*, przeſtrzegaiąc Anteceſſorow naſzych *exemplo*, aby na potym iakiey ſedycyi, tumultow, z tey przyczyny, rozerwania, albo niezgody w Religiy nie było. Co ieſt warowa-

8. no Konfederacyami Walnemi Warſzawſkiemi tak wielą; że w tey mierze *in cauſa Religionis Chriſtianæ* ma bydź pokoy *inter Diſſidentes in Religione Chriſtiana* záchowany, ten my cale trzymać, wiecznemi czaſy będziemy, y obiecuiemy, *non obſtantibus quibuscunq. Proteſtationibus* przećiwko tym Konfederacyom uczynionych, *ſalvis per omnia Iuribus Eccleſiæ Catholicæ Romanæ & Exceptis, ac Iuribus Ducatûs Maſoviæ, & Livoniæ, integrâ* wſzyſtkim Diſſydentom *in Religione Chriſtianâ pace, & ſecuritate*, tak iako dawnemi Prawami y Konfederacyami warowano, y opiſano ieſt.

W rozdawaniu zaś Dignitarſtw, Krzeſeł Senatorſkich, y Staroſtw Sądowych *continuum uſum & antiquam praxim* przez ś. p. Jana Kaźimierza, Michała, Jana III. Anteceſſorow Naſzych nayiaśnieyſzych Krolow Polſkich *Sacroſanctè* zachowane *punctualiter* dotrzymać obiecuiemy *exceptis Menoniſtis, Anabaptiſtis, Quakierow,*

ktorzy

ktorzy pod to Prawo *Dissidentibus in Religione Christiana* służące, podpadać nie maią, y owszem wszystkie Prawa y Statuta *contra Arianos* ferowane na nich reassumuiemy.

A co się tknie Religiy Greckiey ludzi *Vnitorum & Disunitorum* rozroznionych, cokolwiek na tey Elekcyi dla inszych poważnych, y trudnych spraw zmieścić się nie mogło, na przyszłym da Bog Koronacyi naszey Seymie, według Praw dawnych *utriusq; partis* przy Deputatach *ex utroq; ordine* na to wysadzonych *sine omnibus disquisitionibus & dilationibus per Commissarios utriusque gentis* nieodwłocznie przywieść obiecuiemy także Dobr, Przełożeństw Duchownych Religii Greckiey *personis incapacibus* według Praw dawnych dawać niebędziemy, ani *per cessionem* trzymać dopuścimy, *& avulsa bona* od Metropolii Kiiowskiey nie zawoiowane, do tey że Metropolii nalezące, *juxta antiqua Iura* przyłączyć obiecuiemy.

Przysięga Nászá y *Pacta Conventa summariè* zebrane ná każdym Seymie, pierwszego záraz dniá miasto Marszałkowskich Artykułow *in præsentia omnium ordinum*, aby *clarè*, głośno, rzetelnemi słowy, żadnego nieopuszczaiąc Punktu czytáne były, y każdemu domowic się *liberè*, ieżeliby w czym przez Nás *exorbitatum* było y przestrzedz nas wolno będźie.

Zeby *Justitia distributiva occasionem* ambicyi *Civium* nie podawáłá, tedy My przy konferowániu Honorow, iáko *& beneficiorum Ecclesiasticorum utriusq; Ritùs* Juramentow żadnych prywatnych odbierác *& submissiones inscriptas* wymagac nie będźiemy. A ieślibyśmy komu zá promocyą na Krolestwo przez nas, albo subordynowane Osoby co obiecowáli, y ássekurowali, ták w Koronie, iako y w W.X.Lit. *& Provincys eò annexis*, to ma bydź *nullitatis, nec ullatenùs promissum adimplere tenebimur sub nullitate.*

Za honory też y Dygnitarstwa, za Urzędy wszelkie y Wakanse tak Duchowne, iako y Swieckie w Koronie y w W. X. Lit. *& annexis eò Provincijs præmia* żadnych akceptować *sub nexu juramẽti* nie będźiemy: á ktoby się *ex Civibus* ważył za iaki Urząd y Dygnitarstwo Nam co ofiarować, y dawać, tedy nie tylko ma *Dignitate vel Officio carere;* ale *eo ipso pro incapaci* ma bydź rozumiany y *ad cujusvis Nobilis instantiam*, ktoryby tego dowiodł w Trybunałach tak Koronych iako y W.X.Lit. *juxtá Coæquationem & Ordinationem Iurium constitutam ex quovis Regestro* sprawić się powinien będźie. A My takowemu żadney protekcyi dawac nie będźiemy, tylko *solis benè meritis, Terrigenis & Indigenis* Woiewodztw y Ziem *capacibus, ætate benè vigentibus* godnym, y zgodnym oboyga Narodow *& annexarum Prouinciarum ac Terrarum Prussiæ juxta specialia eorum Privilegia*, y Mieśiące Zołnierskie Prawem warowane maiąc na pamięći, za zaleceniem Ichmćiow PP: Hetmanow Oboyga Narodow rozdawać będźiemy. 9.

Takze w ieden Dom *ejusdem Nominis suprema Ministeria status*

iako to Buław, Pieczęći, Laſek Marſzałkowſkich, Kluczow, álbo Podſkarbſtw, tak w Koronie iako y w W. X. Lit. ani *Minorennibus* Opactw, Dygnitarſtw, Staroſtw, Dźierżaw luboby *ex meritis* Oyca, *vel* Anteceſſorow *ejus* dawać, y konferować nie będźiemy, tylko *ſolis benè meritis, ætate vigentibus, Terrigenis, ſalvis modernis Poſſeſſoribus.*

Iedney zaś Oſobie nad dwie Staroſtw prowentowych, albo Dźierżaw znacznych (w co Jurydyczne Staroſtwa *includi* nie maią) takżeBiałymgłowom więcey nad dwie *jure communicativo* albo Staroſtw prowentowych wyiąwſzy pograniczne (ktorych poſſeſſyi według Práwá *ſunt incapaces*) trzymać ſię nie będźie godźiło, *ſalvis modernis Poſſeſſoribus.*

Waruiemy za Naiaśnieyſzą Małżonkę Náſzę, że ſię mieſzáć *in negotia ſtatûs Reipublicæ per ſe & ſubordinatas quasvis perſonas*, y w promocye żadne wdawać ſię nie będźie: Promocyi także przez Białogłowy Dworſkie y Oſoby Cudzoźiemſkie ani *per intimos cubicularios Noſtros cujuscunq; Nationis extrancos*, nigdy czynić, ani przyimować nie będźiemy; tylko według Praw dawnych ſprawic ſię mamy. Czego przeſtrzegać maią Wielmożni Pieczętarze, Marſzałkowie, Podkomorzowie Koronni, Oboyga Narodow: & *deferre* Rzpltey powinni: á Poſłowie Ziemſcy upominać ſię tego ná Seymach przy wakanſach *facultatem* miec będą. Tym ſię też obowięzuiemy wſzyſtkim Stanom tey Rzpltey, iż za Panowania Naſzego Urzędnikow większych y mnieyſzych dwoch *inſimul* ani dwoch Przywileiow na ieden Urząd y Wakans Ziemſki w Koro-
10. nie y w W. X. Lit. & *annexis eò Provincijs* nikomu dawać, áni *ante actualem aſcenſum* iednego, po nim drugiemu konferować nie będźiemy. Dla czego, każdy Metrykant *in Acta Metrices Regni* Oboyga Narodow Przywileie wpiſowac ma, y iedna drugiey Kancellarya kommumkować, tak Koronna, iako y W. X. Litew. A na Seymach na Dignitarſtwa y Urzędy dane *in facie Reipublicæ* przyśiądz każdy będźie powinien *rothâ circumſcripta juxta Statuta Regni.*

Dygnitarſtwa, y Urzędy Koronne y W. X. Lit. & *annexarum Provinciarum* cale przy dawnych Práwách, y właſnych władzach, & *juxta uſum Legum, & formam Reip: ac ſpecialia Privilegia*, á w W. X. Lit. *juxta præſcriptum Iurium Coæquationis & Ordinationis* zachowamy. Prerogatyw, y prowentow ich żadnym wymyślnym ſpoſobem tak *actu* będącym, iáko y tym ktore podawać będźiemy, uymować nie pozwolemy, y żeby ſię w nie prywatne Oſoby nie wdawały przeſtrzegáć będźiemy. Tákże wſzelkie Urzędy Ziemſkie, Dworſkie, Koronne, y W. X. Lit. & *annexarum Provinciarũ*, ktore ſą *legitimè* konferowáne, y przedtym *in uſu* bywały, *ex utroq; ſtatu, & Ordinibus Regni* konſerwować *pacificè* obiecuiemy. Zadnego w tym umnieyſzenia nie czyniąc, y każdemu z Vrzę-

dow

dow Dworſkich mieyſcá, ieżeli ieſzcze nie ſą náznáczone, náznáczemy, y wſzelkie Vrzędy Duchowne *utriuſq; Ritûs Græcouniti* Dworſkie y Swieckie, także Ziemſkie ſtáre, przy Práwách ich całe záchowámy.

Przyśięgi Vrzędnikow Wielkich Koronnych, iáko to Pieczętarzow, Márſzałkow, Hetmanow, áby były według uxorbitáncyi do ſkutku przywiedźione wáruiemy.

Wakancyę *extra tempus comitiorum* naydaley w ſześć Niedźieł, iako ſię o tym dowiemy, á ná Seymách ie *ante omnia* konferować, y záraz komu ſą konferowáne publice zá upomnieniem ſię Izby Po ſelſkiey przez Pieczętarze mianować, y one według Praw, y Statutow *Terrigenis, Indigenis, paritate luris gaudentibus, benèmeritis, ætate, & diſcretione vigentibus utriuſq; gentis, & annexarum, ac incorporatarum Provinciarum, juxta lura, & Privilegia eorum* konferowác będźiemy.

Incompatibilia ktore w Práwách, y Konſtytucyách ſą opiſáne, to ieſt, Laſek Márſzáłkowſkich, Pieczęci, Podſkarbſtw, z Bułáwą & *aliorum ſub nullitate Privilegiorum* dawać nie będźiemy.

Pacta & Fœdera z poſtronnemi Pany, y Państwy ponowic, y o utrzymanie pokoiu z nimi ſtaránie uczynić, *ſine tamen præjudicio Reip: & avulſarum Provinciarum* powinni będźiemy, & *avulſa* od Państw tey Rzpltey według Praw Nam y Rzpltey należące rekuperowác, y ze wſzyſtkich ſtroń, *ab intra, & ab extra* o uſpokoienie iey wſzelkim ſpoſobem ſtáránie czynić obiecuiemy, nie opuſzczaiąc wſzelkich śrzodkow do uſpokoienia Rzpltey, y iák nayleplzego iey ſzczęśćia. 11.

Iż Prowent z Mennic ták Koronnych, iako y W. X. Lit. do dyſpozycyi Rzpltey według Práwá należy, tedy My y naſtępcy Naśi Krolowie Policy przywłaſzczać go ſobie wiecznemi czaſy nie bedźiemy, y monety żadney, *etiam ex Senatûs conſilio* bić nie każemy, podług Prawa y Konſtytucyi *Anni Milleſimi, Sexcenteſimi, Trigeſimi ſecundi*, ále ordynácya Mennic tak Koronnych, iáko y W. X. Lit. nie gdźie indźiey, tylko na ſamym ſzczegulnie Seymie traktowana bydź ma, Znioſzſzy ſię z tymi, ktorzy *jus cudendæ monetæ* máią, co przy ordynacyi, y dyſpozycyi Rzpltey zoſtawać ma zupełnie.

Widząc iednák, że wáryácyą przeſzłey monety za zawarćiem Mennic ſrebrnych do wielkiego zniſzczenia y niedoſtatku Rzplta cała przyſzła, ſtarać ſię będźiemy, znioſzſzy ſię o tym na Seymie z Stanami Rzpltey aby Mennice iako nayprędzey mogły bydź otworzone, y pieniądze w nich *Iuxta Ligam Imperij, & in Vicinorum Principum*, ták ſrebrne, iako y złote były bite.

To też waruiemy Rzpltey, iż Poſłow w legacyach do poſtronnych Narodow y Państw poſyłac nie będźiemy, tylko Szlachtę *benè poſſeſſionatos* oboygá Narodow *ex Ordinibus Senatorio*, &

Equeſtri, ktorym Inſtrukcye *inter Senatûs conſulta* piſać y na Seymie czytac Pieczętarże Náśi powinni będą. A powrociwſzy z funkcyi ſwoich Relacye na Seymach *in ſcripto* oddawać, y od poſtronnych Na rodow Poſelſtwa na Seymie *in præſentia omnium Ordinum* expedy owáne bydź maią, co ma bydź w Metrykach *fideliter* infero ano, y wſzyſtko ńá rekwizycyą Stanow Rzpltey Poſłowie poprzyśiądz powinni będą, iako nic nad Inſtrukcyą z Kancellaryi daną nie domyślili ſię, y nie pozwolili ſobie traktować z Pany poſtronnemi, do ktorych, w poſelſtwie wyprawieni byli. A kiedykolwiek ſię legacya do Rzymu trafi, że nie poślemy *Perſonas Spirituales*, tylko *Sæculares ſacroſanctè ſpondemus*, także na Ablegacye Ordynaryine, Rezydencye, Agencye, na Dworach Cudzoźiemſkich Sekretarze, nie żadne Cudzoźiemſkie Oſoby tylko Szlachtę, *benè poſſeſſionatos utrarumq; Gentium* do Panſtw poſtronnych poſyłać mamy, a Metrykantowi ktory ma bydź Szlachćic ośiadły y zawſze przy Metryce rezydowáć, y *Archiva Reip: inviolabiliter* konſerwować, także Przywileie wſzyſtkie przez Nas dane *in Acta Metrices Regni* wpiſywać, zło: pięć ſet co Rok z Skarbu Naſzego Krolewſkiego wypłacać każemy.

12. Cudzoźiemcow áni nikogo z Oſoby Naſzey na Indygenaty y Nobilitacye promowować nie będźiemy, iedno tych, ktorych Nam Wielm: Hetmani oboyga Narodow, y Stany Koronne y W. X. Litew: zalecać będą, ale takowych ktorzy to dobrże Krwią zaſłużą w okazyach, y boiach woiennych, y ktorych *virtutes & merita in Rempublicam probata* będą. Tym zaś ktorzy Szlachtą nową kreowani będą; *Officia & beneficia ád tertiam progeniem* dawać, ani ich na żadne legacye poſyłać będźiemy, wyiąwizy w Woyſku dobrze zaſłużonych, y tych ktorzy tak zdrowiem, iako y ſubſtancyą ſwoią zaſzczycali, y zaſzczycać będą całość tey Oyczyzny, y tych ktorych *ex antiquis Externorum familys ad Indigenatum* przyimować będziemy.

Kleynotow Rzpltey zażywać, y do Skarbu otwierać, *etiam ex Senatus Conſulto* nikomu nie pozwolemy *ſine conſenſu ſpeciali* całey Rzpltey, a ieżeli co *ex ſupellectili* ktora w Skarbie Koronnym zoſtawa do używaniá *prævià aſſecuratione* weźmiemy, toż ſami, albo *poſt fata noſtra Succeſſores Domus Noſtræ* powinni będą oddać według Inwentarza Skárbowego, y pomienionego Skarbu, na potym nie umnieyſzać, ale przyczyniać obiecuiemy.

Cudzoziemcow wſzelkiey kondycyi ludzi *ad Conſilia Noſtra* y Stanow Rzpltey, ani do żadnych Rządow, y ſpráw przypuſzczać, ani im *Dignitates*, Staroſtw, Dźierżaw, y Wakanſow wſzelkich dawać nie będziemy, *juxta præſcriptum Conſtitutionum Anni* 1607. *& aliarum*, wedle ktorych we wſzyſtkim zachować ſię będziem powinni, y aby ſię w żadne Inſtancye, *negotia*, y promocye nie mieſzali, nie dopuśćiemy *ſub vinculo* przyſięgi Naſzey.

Dwor Stanowi naszemu Krolewskiemu przystoyny z Narodu Polskiego y Litewskiego, & *annexarum Provinciarum*, samego tylko Stanu Szlacheckiego począwszy od Officyálistow, Dworzan, Officyerow, aż do Páźiow, y Odzwiernych, przykładem starodawnych zwyczaiow obecnie chować y płacić onym obiecuiemy, oprocz inszych Osob *ad minora obsequia* w Pokoiu Naszym.

Także Nayiaśnieysza Krolowa Jeymć Małżonka Nasza na Dworze swoim Osoby tylko Stanu Szlacheckiego chovać, y płacić im będzie, a więcey nad cztery Osoby z Państwa swego Białych głow w gornym Francymerze mieć nie powinna.

Także Gwárdye Nasze Dworskie z Polskiego y Litewskiego Narodu, y przyległych Państw tey Rzpltey miec będziemy, a starszy Officyer nad niemi, zawsze Szlachćic Polski, albo Litewski lub *annexarum Provinciarum* bydź Powinięn, ktory nie tylko nam, ale y całey Rzpltey przysięgać przed Wielmoznymi Urzędnikami Koronnymi y W.X. Litew: y Senatorami, Rezydentami y pod Jurisdikcyą Marszałkowską, bydź, iako inni wszyscy na Dworze naszym będący z Gwardyą swoią powinien będzie, ktorym Gwardyom *ære proprio* z Skarbu naszego Nadwornego płacić obiecuiemy. a tych Gwardyi więcey nad 12. set zwyczaiem Antecessorow nászych chować nie obiecuiemy. 13.

Linea de Lumbis nostris directè descendens tych wszystkich *prærogativas* zażywać będzie, ktorych Potomstwo przeszłych Nayiaśnieyszych Krolow Polskich zazywali *salvis juribus* około tego Rzeczyposp.

Reassumuiąc *Pacta Conventa*, & *Iura Serenissimæ Prolis Regiæ*, między Rzpltą a nayiaśnieyszym ś.p, Ianem III. Krolem Polskim Antecessorem naszym *indemnitatem & immunitatem bonorum*, & *fortunarum* nayiaśnieyszych tak Krolowy Jeymći Matki, iako y Krolewiczow Ichmćiow Synow *manu tenebimus*, y onych *circa Iura* ich *omnia in integro & inviolabiliter conservabimus*, *Salvis ab utrinque tàm Reipublicæ, quàm Serenissimorum Domûs Regiæ successorum prætensionibus*, y u tychże Nayiaśnieyszych Krolewiczow Ichmćiow Polskich ná Seymie Koronacyi Naszey, bliśko da Bog przyszłey, abo na drugim przypadaiącym, to *efficiemus* aby *Iuramentum fidelitatis* nam y Rzpltey oddali.

A gdyby iaka sprawa przećiwko samym Krolewiczom Ichmościom własne ich Osoby *afficiens* przypadła, tedy takowey sprawy kognicya Nam z Senatem na Seymie przypadaiącym należeć będzie.

A w Dobrach swych tak Dźiedzicznych, iako y Rzpltey *in possessione* onychże zostaiących, Administratorow y Ekonomow Szlachtę osiadłą Krolewiczowie Jchmć y Krolowa Jeymć trzymać będą, ktorzyby *Iniuriatis jure respondeant*, & *Executioni finali de bonis suis*, & *personis subiaceant*, ktorey Exekucyi Krolewiczowie Jmć y Krolowa Ieymć przeszkadzać nie będą.

Pieczęći także Pokoiowey, ani Sygnetu do Spraw y expedycyi Rzpltey według Praw dawnych zażywać nie będziemy, y Listy wszystkie sprawy y Legacye publiczne Językiem tylko Polskim, y Łacińskim, á nie innym expedyować obiecuiemy. A Przywileiow żadnych, ani Uniwersałow pod Pieczęćią Pokoiową, *etiam ex Senatûs Consilio* wydawać nie każemy, oprocz Kancellaryi oboyga Narodow.

Publicam Oeconomiam według dawnych Praw *Vladislai IV.* & *Ioannis Casimiri* Antecessorow Naszych *conservabimus.* Do ktorey *jnxta Constitutionem A.* 1659. Starostw dwoie *ex primis vacantibus,* ktoreby 30. tysięcy czyniły Intraty inkorporować obiecuiemy: y żeby Mágister Artyleryi zawsze *Patritius & bene possessionatus* był, przestrzegać tego będziemy: tak w Koronie, iako y w W. X.L. żeby *Quarta simpla* W.X.L. *per medietatem* szła, według Konstytucyi *A.* 1667. ordynuiemy, a Generałowie Artyleryi z tey intraty rachunek dawać będą powinni *ratione perceptorum subsidiorum ac expensarum,* na każdym Seymie przy rachunkach Skarbowych. 14.

Woysk Cudzoziemskich *sine speciali consensu & scitu Reipublicæ* na Seymie, wprowadzać w Państwo Koronne y W. X. L. & *annexas omnes Provincias* nie będziemy, ani *bella offensiva* podnośić y prowadzić, ani supplementow żadnych y aukcyi, tak Kwarćianego, iako y inszego Woyska oboyga Narodow, y żadnych Woysk prywatnych zbierac, przyczyniac, y zaciągac *ad quosuis* (*quod absit*) *motus Civiles,* ani za granice wyprowadzac, *sine scitu, & speciali consensu* całey Rzpltey nie będziemy, y wywodzić za granice nie pozwolemy. A iezliby ktokolwiek pod Tytułem y na Imie Nasze *insciâ Republicâ & invitâ* ludzi zaciągał chociażby za Listami od Nas przypowiednemi, takowego *pro Infami, & perduelli, ac hoste Patriæ* deklaruiemy, y każdego imać, y znosić, iako Gwałtownika Prawa, y Pokoiu pospolitego pozwalamy, y owszem takowych *capita invindicabiliá censeri* powinny. A luboby z iakiey okazyi potrzebować nam przyszło przećiwko komu w tym Państwie Woysk, czego Boże zawaruy, w tym Nas Wielmożni Hetmani oboyga Narodow, ani pomienione Pułki, Regimenty, Skwadrony, y Chorągwie słuchać nie powinny będą, ani granic przechodzic żadną miarą, tak woyska W.X.L. do Korony, iako też Koronne do W.X. Litew: y Prowincyi do nich należących, czego Ichmć Panowie Hetmani oboyga Narodow przestrzegać powinni, *sub refusione damnorum.*

Cudzoziemską manierą ludźi nikomu *etiam ex Senatûs Consulto* zaćiągać *sinè consensu Reipublicæ* nie pozwolemy. Woyska zaś oboyga Narodow według dawnego zwyczaiu Husarzow z kopiami Petrhorcow z dzidami, Arkabuzerow, Kozackich Chorągwi, tychże Narodow Piechoty Węgierskiey część, także Piechot Cudzoziemską manierą cwiczonych podług ordynacyi Seymowey, od

Rze-

Rzeczypospolitey trzymać będziemy. Ktorym Szlachtę z Narodow Polskich & *annexis Provincijs* za Oberszterow damy; dla czego warujemy Stanom Rzpltey iż ludźiom Cudzoźiemskim Listow przypowiednych wydawać nie każemy, á ieżeliby ktore z Kancelaryi wydane bydź miały, żadney wagi mieć nie będą. Czego Pieczętarze Oboyga Narodow przestrzegać powinni, *sub pœnis in legibus descriptis, ad instantiam* każdego Possa na Seymie, y takowych Urzędy Officerskie *pro vacanti censebuntur*, á My ie komu inszemu Szlachcicowi Oboyga Narodow, y przyległych Prowincyi oddawać będźiemy. 15.

Przywodząc *ad executionem Disciplinam Militarem*, Regimentow żadnych, Freykampanii, Skwadronow, y Listow przypowietdnych konferować nie będźiemy, tak Senatorom, iako y Starostom Sądowym: *salvis modernis Possessoribus*. A ktobykolwiek bez przypowiednego Listu Naszego Chorągiew mieć ważył się; ten *eo ipso Infamis*, y zasługi tracić powinien.

Powinni też będźi my, porozumiawszy się z Stanami wszystkiemi Rzpltey na Seymie Koronacyi Naszey, staranie o tym uczynić, iakoby, *Militia tam Equestris quàm pedestris*, w porządek iako naylepszy wprawiona bydź mogła, y Dobra wszelkie tak Duchowne *utriusq; Ritûs*, iako y Ziemskie, aby od Zołnierza przechodami y stanami pobocznemi niszczone nie były, owszem aby *juxta immunitates Legibus Regni descriptas* zachowane były. A Zołnierz aby zostawał *sub Disciplina Militari*, y swoiemi się kontentował *stipendys, & Hybernis*, nic sobie więcey nad Artykuły Woyskowe y Prawa nie pozwalaiąc, y żadney w Dobrách Naszych Krolewskich y Duchownych *utriusq; Ritûs*, nie czyniąć oppressyi.

Woysku nie dawno w Konfederacyi będącemu, tak Polskiego, iako y Cudzoziemskiego kilku Regimentow, zaciągow, a teraz *in obedientia* Wielm Hetmanow zostaiącemu, y bydź deklaruiącemu się, według Traktatu z nemi zawartego, z Osoby Naszey Krolewskiey Amnistyą dać obiecuiemy, á na przyszłym da Bog Seymie *Coronationis Nostræ*, powagę Naszę *interponemus*, aby przykładem Naszym cała Rzplta teyże Amnistyi *præmissâ super prætensiones injuriatorum disjudicandas* z przyszłego Seymu *commissione*, pozwoliła; taż Amnistya y Woysku W. X Lit. służyć ma.

Na Sądach Seymowych Zadwornych, y wszelakich inszych, Sprawy wszystkie, tak iako z Regestru *per numerum* przypadać będą, *non immutando unquam Regestrum, ab antiquioribus incipiendo*, ktoregokolwiek dnia sądzić będźiemy, y przywoływać Spraw *ex Libitu Nostro* nie każemy, za naywiększemi intercessyami; ani Reiekt czynić nie pozwolemy, gdyżby to było *in præjudicium injuriatorum*, ale iako która sprawa wpisana będźie, á z Regestru przypadnie, onę Referendarze Koronni y W. X. Lit. przywoływać każą, *sententiam Nostram ad pluralitatem votorum* stosować

będźiemy: á takowy Dekret, zaraz Ziemſki Sąd w Protokuł, á *in*
16. *Cauſis Fiſci, & Civilibus* Piſarz Dekretowy Koronny w Koronie, á w W. X.L według zwyczaiu, ktory przy Sądach zaśiadać będźie, iako przeczyta, poprawować go nie powinien, ale zaraz ręką obudwu Referendarzow w Protokule podpiſany bydź ma, á ſtronom *in triduo* takowe Dekreta *ſine depactatione* wydane bydź maią, ani takowego Dekretu do pokoiu Naſzego dla poprawowania Piſarze nośić *ſub pœnis in Legibus Regni deſcriptis* ważyć ſię będą. A Sądom tak Seymowym, iako y wſzyſtkim innym, że *vigor ſuus redibit*, obliguiemy ſię. W czym ile razy *à Miniſtris Statûs*, do ktorych to należy, *præcavebimur* czynić attendencyą, na nich zaśiadać, y Jurydyk Kurlandzkich *in terminis circumſcriptis prævijs intimatorialibus* nieopuſzczać deklaruiemy.

W Sądach Zadwornych według opiſanych Praw Henrykowſkich *ex ſententia* Panow Senatorow, y Urzędnikow przy Nas będących poſtępować, y deliberacye trzećiego dnia expedyować, y wſzyſtkie ſprawy, ktore *in deliberatione* przez Krola Jmći przeſzłego nie decydowane zoſtaią, decydować będźiemy.

W ſprawach wſzelkich *ad quævis ſubſellia inter concives Regni & M.D. Lit.* zachodzących, żadney ſtronie inſtancyi dawać nie będźiemy. *Gravamina* wſzelkie, *præjudicia* przez większe Miaſta Pruſkie popełnione, na przyſzłym da Bog Seymie *plenè* uznamy, *& irremiſſibiliter* oſądźiemy.

Dobr Naſzych Ekonomicznych, ani Staroſtw, Zupp Solnych, Metryk, Regencyi Koronnych y W: X. Lit. Sekretaryi, Piſarſtw Pokoiowych, Piſarſtw Skarbowych, *in genere* wſzyſtkich Adminiſtracyi Luſtratorſkich, Skarbowych, dawać nie mamy, ani Myt, Ceł, Komor arendować nie pozwolemy. Czego Podſkarbiowie Oboyga Narodow przeſtrzegać powinni będą, iedno ludźiom Stanu Szlacheckiego *meræ poſſeſſionatis* w Koronie y w W.X.L. *& annexis eò Provincijs*, ktorzy to *Extranei* pogotowiu Zydźi (ktorym to *Legibus vetitum*) adminiſtrować ani trzymać Dobr Naſzych, ani Rzpltey nie powinni będą, *ſub nullitate Contractûs & pœna duorum millium Marcarum ad inſtantiam cujusvis Nobilis in Judicijs Tribunalitys Regni ex Regeſtro Cauſarum Fiſci*, á w W. X. Lit. w każdym Regeſtrze *vindicanda*. Także Kommendy w Dobrach Naſzych po Miaſtach, Zamkach y Fortecach, tak w Koronie, iako y w W.X.Lit. *& annexis eò Provincijs Extraneis, & Plebeys perſonis* dawać nie będźiemy, chyba Szlachćie ośiadłey, *& benè meritis* od Wielm: Hetmanow Oboyga Narodow zaleconym.

Ekonomij nad te ktore Stołowi Naſzemu należą, *ſine ſpeciali conſenſu Ordinum* przyczyniáć nie będziemy, ani granic, gruntow do
17. Dobr Naſzych Stołowych *per potentiam* Adminiſtratorom przywłaſzczać, y przyczyniać nie dopuśćiemy, y owſzem *injuriatis* Kommiſſyi *ad quamvis requiſitionem* na Oſoby nie intereſſowane

do

do Dworu bronić y tamować nie będźiemy: teraz zaś *sub Interregno* odprawioną Kommissyą graniczną Ziemi Łukowskiey z Miastem Wohiniem Dobrami Naszemi Stołowymi, tak w tym co iest *decisum* zachowamy, iako y w tym, co do Nas odesłano *pro Iustitia* rozsądźiemy.

A tymi Ekonomiami podług Prawa rządźić obiecuiemy. Iurgieltow, pensyi żadnych, na Dobra Stołu Naszego nie dawać; ani naymnieyszemi awulsyami szczuplic pozwolemy: y owszem *sine consensu Reipublicæ avulsa, ordinariâ Iuris viâ* rekuperować powinniśmy. A te Ekonomie w Administracyą, lub arendę Szlachcie Polskiey, *Terrigenis* w Koronie, á Litewskiey Obywatelom tegoż Xięstwa *& annexarum Provinciarum* osiadłey, nie *extraneis*, *merè* podawać będźiemy, y kwity tylko za realnym wypłaceniem summy podług Kontraktu, *& antiqvum usum* wydawać rozkażemy, y wszystkie Przywileie ktorebykolwiek *in diminutionem* prowentow Stołu Naszego od przeszłych Krolow Jchmćiow *sine consensu Reipublicæ* nastąpiły, *& non in fundamento concessa sunt*, kassowane bydź maią, y na potym że nie będą dawane, *cavemus*. A ktoby się ważył, *contraveniendo* temu Prawu, uprasz ć, *ipso facto infamis & incapax tenutæ pronunciatur, & pœnas sessionis turris per spatium dimidy anni* naznacza się, *ad instantiam cujusvis Nobilium* w Trybunałach Koronnych, *ex Regestro fisci speciali*, á w W.X.Lit. w każdym Regestrze *peremptoriè vindicandas* z Dobr Ekonomicznych summami *per Constitutionem* onerowanych, żadnych Exakcyi tak z Prowentow, iako y od Poddanych, do Skarbu Naszego pretendować nie mamy.

A ponieważ *sub prætextu Bonorum Mensæ Regiæ*, roźne Dobra nigdy *ab evo ad Mensam Regiam* nie należące, *Titulo Avulsionis* pociągane do Sądow Zadwornych bywaią, á te *sub arbitra Majestate Supremi Iudicy* zostaiąc, częstokroć *per Decretum* szwankuią: zaczym deklaruiemy, że tylko te Dobrá, y Ekonomie Krolewskie do Stołu Naszego należeć maią, ktore *ex natura sui ad bona Mensæ Regiæ antiquitùs* należały. Inne zaś wszelkie Starostwa y Dobra Krolewskie Stołowi Naszemu nigdy nie podległe, że *sine præpedimento* od Skarbu Naszego y Nas samych, *& præjudicio ullo*, w tak spokoyney possessyi, iako y prowentach swoich, całości, y pokoiu zostawać będą; upewniamy.

Krynki y Nowośiołki, dwie Wioski w Kluczu Rzeczyckim, w Ekonomii Brześciańskiey W.X Lit. leżące, y do niey należące, ktore Urodź Stanisławowi Makowieckiemu Stolnikowi Latyczowskiemu, y Ianowi Michałowi Myślszewskiemu, Chorążemu Czerniechowskiemu od ś p. Nayiaśn: Krola Imći Jana III. po wygnaniu z Podola *pro reclinatorio* są dane, przy tych Wioskach *quousq; ad possessiones suas in Podolia non redierint*, onych zachować obiecuiemy; *salvo censu Annuo ad Thesaurum Regni exsolvi solito.* 18.

Summy zaś z Ekonomii Nowodworskiey, y Szawelskiey od Rzpltey Antecessorom Naszym assekurowane, á przez ś p. Naiaśn: Krola Imći Jana III. Antecessora Naszego zapłacone, y znieśione, wolno Nam będźie *in eliberationem* pomienionych Ekonomii od Sukcessorow ś.p. Naiaśn: Krola Jmci odłożyć, y wyliczyć, także Berwald wykupić, wespoł z Ermagą do Ekonomii Malborskiey przyłączyć, ktorey summy *Successores Nostri* u Rzpltey upominać się nie będą, *atq; bona* pomienionych Ekonomii, *nulli oneri obnoxia futuro Regnanti* zostawiemy.

O eliberacyą Drahyma, y względem przewozu pod Nowem, y o wyprawie ludźi, także o wszelkie insze zachodzące pretensye z Kurfistrzem Jmćią Brandeburskim *conferemus*, y przez Kommissyą *ex vi Pactorum* o uspokoienie ich starać się będźiemy, á mianowićie *Iura, Privilegia, Immunitates*, Powiatow Lemburka y Bitowia, tak Duchowne, iako y Swieckie, *prout per omnia sub immediato Dominio Regni ysdem utebantur*, aby *juxta Iura, & Constitutiones Regni* konserwowane były, przestrzegać będźiemy; y żeby Obywatele tameczni Szlácheckiego Stanu, *ultra consensum* zgody, na Seymikach swoich Podatkami aggrawowani nie byli, *interponemus authoritatem Nostram Regiam* do Xcia Jmći Kurfistrza Brandeburskiego.

Starostwo Puckie od ś. p. Sukcessorow Krola Jmći *mediante Liquidatione summæ inibidem hærentis, & ejusdem exolutione ære Nostro* wykupić, y pomienione Starostwo *Nobili Terrigenæ & Indigenæ* konferować deklaruiemy.

Waruiemy też o Dobra Stołu Naszego, iż ktorzyby sobie *illatam injuriam* od Dobr mianowanych pretendowali, tedy w tym Administratorowie Naśi, ktorych Szlachcie Polskiey y W.X. Lit. *ac Provinciarum eò annexarum Patritys, & benè possessionatis* administracyą zlecamy, sprawiedliwość czynić ukrzywdzonym y odpowiadać będą powinni *in Iudicys quibusvis Regni, juxta præscriptū Legis, & Iudicatis ex qualitate facti aut causæ prolatis, satisfacient, sub Executione de personis & bonis eorundem proprijs*, ktorey Exekucyi *ullatenùs* przeszkadzać nie będźiemy.

Depositoria Mercimoniorum cujuscunq; generis & speciei, per abusum, & in contrarium Legum zá granice przeniesione w Państwa postronne z wielką szkodą Rzpltey, Miasta Nasze Koronne y W.
19. X. Lit. *ac annexarum Provinciarum*, ktore na składy towarow *Privilegia* maią, *ad pristinum usum & vigorem* przyprowadźić *sacrosanctè* obiecuiemy, & *Thelonea ad meliorem ordinem & methodū in commodum Reipublicæ reducemus*. A lubo Xięstwo Zatorskie y Oświećimskie, tak przy Inkorporacyi do Korony, iako y przez Konstytucyą *Anni* 1581. od płacenia Cła y Myta, od Drzewa y Ryb, ktore wodą pod Krakow y daley z Dobr swoich dźiedzicznych

cznych ſpuſzcza, ieſt doſtatecznie libertowane : iednak przez extorſyą tegoż Cła y Myta na Wielkorządy Krakowſkie toż Xięſtwo wielkie ponoſi *præjudicium*. Więc approbuiąc dawne Prawo temuż Xięſtwu ſłużące, deklaruiemy : iż takowey exakcyi inquantumby *contra leges expreſſas* była Cła y Myta, tak od przedawaiących, iako y od kupuiących brać nie każemy, y aby to Xięſtwo od pomienionego drzewa y ryb, ktore pod Krakow y daley wodą z Dobr ſwoich Dźiedźicznych ſpuſzcza, *prævia nihilominùs comprobatione Iuratoriâ*, iako z ſwego laſu drzewo, á z ſtawu ryby przez Delegatow ſwoich wiecznemi czaſy nie płaćiło, *præſentibus ſpondemus*.

Urząd Podſkarbſtwa Koronnego, Nadwornego, podług dawnego Statutu Krola Alexandra y Konſtytucyi *Anni* 1607. y w poſledneyſzych Prawach Vrzędowi temu należących utwierdzamy do Prowentow y intrat Stołowych Ekonomicznych Krolewſkich, także y dochodow iego zwyczaynych *ſine ulla præpeditione* Oſob Duchownych *inviolabiliter* zachowamy.

Propoſitiones przez Ablegata Naſzego Rzpltey, y Stanom iey proponowane *in præſentibus Pactis Conventis* wyrażone, że *ſacroſanctè* dotrzymamy *Verbo Regio ſpondemus*, & *Sacramento Iuramenti confirmabimus*, y cokolwiek *ex re & commodo Reipublicæ proficuum* będzie, *juxta omnia Pacta* Anteceſſorow Naſzych Krolow Polſkich, nie opuſzczać okázyi obiecuiemy.

Propoſitionum verò earundem eſſentialium, Sereniſſimæ Reipublicæ, & inclytis Statibus Regni, per Illuſtrem & Magnificum Ablegatum extraordinarium, cum ſufficienti & omnimoda Plenipotentia, à Sereniſſimo Principe FRIDERICO AVGVSTO Duce Saxoniæ, Sacri Romani Impery Archi-Mareſchallo & Electore &c. Nomine Sereniſſimi Principalis & Domini ſui oblatarum & depromptarum tenor ſequitur ejuſmodi.

A co naywiękſza, że ſam Bog Naywyżſzy z ſkrytego wiecznych wyrokow ſwoich przeyźrzenia, Nayiaśnieyſzego Elektora Saſkiego tey deſtynuiąc Koronie, ieſzcze przed dwiema laty za natchnieniem Ducha S. y z umyſłu przedśiewźiętey do Rzymu drogi, do prawdźiwey Wiary Katolickiey przyprowadźił, y *ad incrementum* Kościoła Bożego *in Vrbe Orbis Domina imbuit Sacrâ doctrinâ*: Dźieło to iedyney Wſzechmocnoſći Boſkiey, oczywiſty cud tego, *qui ſolus mirabilia facit*, y niepłonne *augurium*; bo ſam Pan Bog *hâc ſupremâ vocatione* torował drogę do Korony, y wcześnie *habilitavit* do tego Prawa, *Rex Catholicus eſto* : aby ginącey Oyczyznie *cœlitùs* daney wſpierał waleczną ręką *ruentis Orbis machinam*, y pamiętnemi w nierychłych czaſiech zwycięſtwy, Othomańſką poniżył hardość, na wſzyſtkich nieprzyiacioł tey Korony *vibrando* pogrom woienny: *Civibus* zaś *beneficos radios* łaſk, faworow y ſzczodrobliwoſći ſwoiey obfićie *diffundendo*. 20.

Obawiać ſię nie potrzebá áby Nayiáśnieyſzey Rzpltey miał *graviter incumbere* z Nayiáśnieyſzym Potomſtwem ſwoim, albo mu *ex beneficys* Rzpltey *vel minimam derivare guttam*; bo ięd nego tylko maiąc ſyna, nie tylko mu *Electorales Ditiones cum prærogativa Electorali & Insignibus Impery*; ale y *Luſatiam ad ſe devolutam* z Przodkow ſwoich, y wſzyſtkich innych Prowincyi ſwego czaſu uſtąpić może, *& abundè* go *providere*. To iuż ſam tylko łaſkawy wzgląd, tak ná Dobro Rzpltey, iako na potoczne *Civium* intereſſą obroći, aby Oyczyzna miałą obronę, zaſzczyt Wiara S. Stan Rycerſki ukontentowanie, całey Rzpltey Ekonomia rząd dobry, oſobliwie Prąwa, y Swobody Oyczyſtey Wolnośći cnego Rycerſtwa, do ktorych *congenito fertur amore*, nienaruſzoną *gaudeant* całością, tudźież *Pacta Conventa in viridi* zawſze były, *& inviolabili obſervantia ad famam, & utilitatem publicam dirigente Principe*.

Wakanſe *generaliter* wſzyſtkie nie pod ſzacunkiem pieniędzy, ale *pretiô virtutis & meritorum* będą rozdawane, aniby ſię *hæc labes in delicato pectore* Nayiáśnieyſzego Elektora zmieśćić mogła, ktorego *generoſitas* takie *deteſtatur* wźiątki y obwencye: *nec ſua privatis creſcunt ærariа damnis*. Precz od tego Pana oddalone *indecora lucra*, gdźie hoyna *munificentia* każdemu wiernie ſłużącemu nie ſkąpo udźiela łaſk, ani zawiedźiona *Emeritorum* utyſkuie życzliwość, gdźie każdego *merita* zna po Jmieniu, y nieodwdźięczonemi *præmiatur* dobrodźieyſtwy.

Uważaiąc zaś tak zawikłane w trudnych Rzpltey czaśiech momenta, gdy zwalone *magnô cumulô* na Oyczyznę borgowe cwierći zaſłużonego Woyſka, z miłą chęćią *in ſubbevationem tantorum onerum* ofiaruie Rzpltey 10. Millionow *currentis monetæ*, nie na papierze, ale zaraz w rzeczy ſamey *poſt Actum Electionis* rzetelnie y iſtotnie z własney ſwoiey wyliczy ſzkatuły: y lubo drudzy pozornym kolorem magnifikuią *oblationes ſuas*, albo pod ſmakiem Hodyczy rożnymi ſpoſobami zdobią, *& adumbrant in publicum propoſita emolumenta*, ſłuſznąby iednak reflexyą uczynić mogła Rzplta, ieżeli *media*, y ſubſtancye *Offerentium tam effuſis largi-*
21. *tionibus* wyſtarczyć mogą: bo ieżeli zkąd inąd zebrane, wyſzukane, *& iniquis conditionibus* na kredyt do czaſu wźięte ſummy, toć niepochybnie *ex mutua obligatione* Pryncypałom, albo Kredytorom ſwoim będą muśieli *velificari*, przez co Rzplta *ære alieno obærata, internis factionibus* co raz ſię mięſzać będźie, *& in omnibus occurrentijs* nie *ad rationes boni publici*, ale do poſtronnych intereſſow *non ſine gravi involutione, & detrimento ſui ad rehibendam gratificationem* pośiągniona będźie.

Odębranie Kamieńca Podolſkiego przy nieuſtraſzonym męſtwie y odwadze bierze na ſię Nayiáśnieyſzy Elektor, iuż nie ſłowne obietnice, ale Woyſko ſwoie, y Artyleryą własną *in expugnationem*

iego

iego prezentuie, nawet zdrowie y życie swoie *saluti publicæ devovet*, aby biorąc tyle prac, fátyg, y około Rzpltey pieczołowania, *cum impendio* zdrowia swego tak wielkiey spezy prawdziwą sobie w Rycerskich wolnego Narodu piersiach miłość ugruntował.

Niemniey Podole, Ukrainę, Wołochy; Multany, aby mogł *ad Serenissimam Rempublicam aggregare*; czy to *Iure belli*, czy za nastąpieniem pokoiu, *inter primas curas*, mieć będźie; żeby nie tylko pomyślne złotego pokoiu wystawił czasy, ale y Państwa nayiaśnieyszey Rzpltey, *in antiqua amplitudine Sarmatici Imperij* rozprzestrzenił, & *quævis avulsa* przywrocił *ad Rempublicam*, w czym *unicum studium suum exercebit.*

Więc żeby na potym, *ad omnes subitos* nowych woien *casus*, *quàm securissimè* obwarowana była Rzplta, deklaruie Náyiaśnieyszy Elektor *quovis ingruente periculo*, 6000. woyska swego, *exposcentibus Statibus & Ordinibus Regni, subministrare* y własnym kosztem *alere*: albo też gotowymi pieniędzmi na zaciągnienie rowney liczby Woyska *necessitati publicæ subvenire.* Czego wszystkiego *Ordini Statuum* zostawuie *liberam dispositionem.*

Jeżeliby też *per commutationem* ktoregokolwiek Xięstwa swego mogł *cum vicinis transigere* o ktorąkolwiek *in contiguitate & propinquò* tey Rzpltey Prowincyą, y onę *ad terminos Regni* przy należytym *ex iustitia* od Nayiaśnieyszey Rzpltey respekcie przyłączyć, tedy wszelakim do tego sposobem *concurret*, y uśiłowaniem; prawdźiwą ku Oyczyźnie tey, obowiązanego serca pokazuiąc inklinacyą.

Restauratione monetæ, ktora iak w tych Kraiach iest zła; y zepsowana, tak w Państwach Nayiaśnieyszego Elektora bardzo dobra, y wyborna; sama wspániałość Geniusza Pana tego naprawi y *Commercia ad florentissimum* przyprowadzi *statum*: maiąć do tego tak wielkie *commoditates* z Lipska, & *alys dotionibus*, y cokolwiek obligowana Stanom Rzpltey będzie mogła świadczyć propensya, pewnie na aktualney nie znidzie applikacyi. 22.

Szkołę Rycerską na ćwiczenie młodych ludzi *in Mathematica Militari* w Fortyfikacyach, & *omnibus exercitys bellicis*, kosztem swoim wystawi; aby Młodź Szlachecka *prognatam indolem ad fortia facta*, iako náylepiey sposobił.

Fortece wszystkie iak w naylepszym porządku *conservabit*, & *quidquid ad veteris & præsentis militiæ normam ingeniosus excogitavit amor*, chętnie y ochotnie Nayiaśnieyszey Rzpltey *litabit* & *omnia promissa firmiter* dotrzyma. W czym *fidem suam* przez tegoż P. Ablegata swego *solennissimè invadiat*, & *omnimodam securitatem præstare intendit.*

A tak gdy Nayiaśnieysza Rzplta, doskonałego w szczęściu y dobroći Pana, niezwyćiężonego w męstwie y odwadze, *nullis Colligationibus ad æmulas in Europa domos obligatum*, albo iakieykolwiek dependencyi *obnoxium*, przez wolne głosy na Tron swoy

podnieśie; pobłogosławi samo Niebo tak szczęśliwey Elekcyi, iako Pan Bog pokazał *Virtutem potentis dexteræ suæ*, wokowawszy Nayiaśnieyszego Elektora *in sinum & gremium* powszechney Matki Kościoła Bożego, tak y daley *manu tenebit*, doda siły, *ad ampliora* teyże S. Religii, *& glorioſi Regiminis incrementa*, zwłaszcza kiedy Nayiaśnieyszy Elektor *non cupidine dominandi* ktora *cunctis affectibus flagrantior* bywa, ale *solô Orthodoxæ Fidei zelô, & pretioſiſſimô, libertatis amore* na tę się konkurrencyą odważył, iedyną w samym Bogu pokładaiąc ufność, że zagrzeie serca *Liberrimæ Gentis*, nakłoni *Suffragia Eligentium*, z niewoli *affectus magnorum Civium*, y do pożądanego, *Vota & deſideria Sereniſſimi Electoris* przywiedźie konca. *Ille qui donat diadema fronti, quem genu nixæ tremuêre gentes.*

Eximendo wszelkie *ſcrupulos in puncto Religionis Catholicæ*, ktorą prawdziwie przyiął Xże Jmć Saski, ieżeliby kto powątpiwał *pro pleniori informatione recurrat* do Jmći X. Nuncyusza Papieskiego, y do Jmći X. Biskupa Passawskiego, Possa Cesarskiego; ktorzy *bona fide* toż samo *confirmabunt.*

A ieżeliby do sprowadzenia Artyleryi Naszey *in expugnationem* Kamienca Podolskiego, z Państw Naszych Dźiedźicznych przyszłotedy *poſt expugnationem* tey Fortecy, *utinam feliciter ſubſecuturam auxiliante Numine* pomienioną Artyleryą, albo *curæ* Wielmożnego Generała Artyleryi Koronney *committemus*, albo nazad do Państwa Naszego powroćiemy.

Milliony na samę zapłatę Woyskom oboygá Narodow, *in tàm ardua neceſſitate Reip*: przez Nas daklarowane na żadną inną po-
23. trzebę obracać się nie maią, y ktorzy niemi do zapłaty y dystrybuty Woyskom na zapłatę naznaczeni, y deputowani Woyska dźielić będą na Seymie da Bog przyszłym *Coronationis coram Ordinibus* Rzpltey *rationem Diſtributorum reddere tenebuntur.*

Ponieważ tey Rzpltey Sol Suchedniową Stanowi Szlacheckiemu na Dobra ich Ziemskie Dźiedźiczne z Zupp Bocheńskich y Wielickich także z Ekonomii Naszey Samborskiey wydawana bywała, tedy obowięzuiemy się na Dobra Ziemskie takową sol według dawnych Regestrow Wdztwom y Ziemiom wszystkim wydawać Suchedniową według Praw dawnych y zwyczaiow, po ktorą sobie Woiewodztwa bliższe posyłać będą: odlegleyszym zaś Woiew: na mieysca naznaczone sol sprowadzać kosztem Naszym będźiemy, za taxą Prawem opisaną, czego Podskarbiowie Wielcy Koronni áby wydawana była, przestrzegać powinni będą. A Administratorowie Zupni, pod utraceniem Kontraktu swego *sub pœnis in legibus deſcriptis* wydawać *tenebuntur ad inſtantiam* Woiewodztw y Powiatow; á ieśliby Administratoro wie, albo iakimkolwiek sposobem nazwani Dźierżawcy z Zupp nie wydawali takowey sol, a wolno będźie káżdemu Woiewodztwu y Powiatowi do Trybuna-

łu

łu Piotrkowskiego lub Lubelskiego, przez Instygatora swego pozwać *inter Causas fisci ex speciali Regestro, & pœnas urgere* na tych, iako są opisane w Konstytucyach *Anni* 1654. y inszych dawnych. A Ziemia Czerska, Łomżeńska, y Nurska, przy Prawach dawnych *Anni* 1607. y zwyczaiach zostawać ma, *sine diminutione tamen proventuum Mensæ Regiæ.*

Przywodząc do exekucyi Prawa wszystkie y Konstytucye *in commodum* Wdztwa Ruskiego o soli Szlacheckiey napisane, *in toto* konserwować będziemy; y wolną ewektę do Brześcia W. X. L. w Podlasze y na Wołyń *sine præpeditione* do spieniężenia, *non prætendendo* sobie pierwszey przedaży soli Naszey pozwalamy, *& manu tenebimus, sine quavis tamen derogatione proventuũ Mensæ Regiæ.* Wdztwu też Sandomirskiemu ponieważ bałwany nie są wydane, nie zatrzymane, tedy według dawnych Praw, y zwyczaiow, że będą wydane z remanentow *per Antecedaneos Contrahentes immediatos* obiecuiemy *citra quodvis detrimentum proventuum Regalium: In futurum* zaś według tychże Praw wydawać rozkażemy. Woiewodztwo także Brzeskie W. X. Litew. z innemi Wdztwy Litewskiemi lub Koronnemi *coæquabimus salvis Nostris Iuribus Regalibus.*

Fodinas y Szyby wszelakie, tak Solne, iako y Kruszczowe, Siarczyste, y wszelakie inne wolno będzie każdemu na swoim, Ziemskim gruncie brać według Praw tey Rzpltey. W czym nikomu przeszkadzać nie będziemy, áni przez się, ani *per subordinatas Personas*, Szyba też w Swierci Wsi dziedziczney nazwaney 24.
Kunegunda Ur: Lubomirskich na Dobrach ich dziedzicznych przy nich y Potomkach ich, y *liber usus* ze wszystkiemi dolnemi iego Komorami w ograniczeniu gruntow tychże Ur: dziedzicznych, y dywendycyi bez prepedycyi wszelkiey Ur: Administratorow Zupp Naszych zostawać będzie *perpetuis temporibus*, w czym ani My, ani po Nas następuiący Krolowie Polscy przeszkadzać będą.

Kommissyą w Zupach Krakowskich, Bocheńskich, y Wielickich *tempore Interregni more usitato* imieniem Rzpltey *prævia calculatione, & liquidatione* odprawioną, *in suo robore* trzymać będziemy: á Ur: *Tenutarys* w pretensyach ich słuszných, *satisfactionem* Skarbowi Naszemu *circa expirationem Contractûs* uczynić zlecimy. Ktorey iednak Kommissyi, wprzod Wielm: y Urodz. Kommissarze powinni będą uczynić relacyą Rzpltey całey na przyszłym da Bog Seymie *Coronationis.*

Zabiegaiąc ostatniemu upadkowi Ekonomii Olkuskiey, ktora *per abusum* rożnych ludzi *contra Statuta expressa* do wielkiey przyszła ruiny, obiecuiemy *Sacrosanctè* pomienione Statuta *ad executionem* przyprowadzić, *nullô personarum habitô respectu.*

Kommissyą Graniczną Xięstwa Mazowieckiego *cum Ducali Prussia*, więcey niż 20. Konstytucyi Seymowych warowaną, á do tych czas przewleczoną z wielką krzywdą Obywatelow tame-

cznych

cznych wszystkich, osobliwie Ur: Szczukow, ktorych *avulsa* Seymowe Dekreta y Rewizye *ad eandem generalem Commissionem* odesłały do iako nayprędszego skutku przywieść *operâ Nostrâ Regiâ* deklaruiemy, *& authoritatem Nostram eo nomine interponemus, Privilegia* y Prawa dawne wszystkim Woiewodztwom oboygá Narodow *& annexis ac incorporatis Provincys* służące, także Prawo o trzećim Seymie, w W.X. Lit. na Seymie *Anni Millesimi, Sexcentesimi, Septuagesimi Tertij* uchwalone, *totaliter* stwierdzamy, y Rezydencyą Nasze według Praw dawnych *in visceribus Regni vel M. D. Lithuaniæ appromittimus.*

Coæquationem Iurium W. X. Litew. *& annexarum Provinciarum* zá powszechną zgodą Stanow Rzpltey postanowioną, tudzież *circumscriptionem Ministeriorum*, Buław, Lasek, Pieczęći, Kluczow W. X. Lit. przy tym Repartycyą y Lokacyą Woyska, *ad præsens & pro hac vice*, dla prędszego *ad hunc usum* innych obmyślenia, Dobr w Grodźińskiey, Ołyckiey, y Pińskiey Ekonomiach, w Leśnictwie Sokolskim, y Kamienney Starostwách, y Dzierżáwach Wdztwa Brzeskiego, *salva indemnitate* ubogich ludźi, y Prowentow *Mensæ Regiæ, ac tenutariorum, nec derogando in posterum* Prawom wyraźnym *de immunitate* Dobr Naszych Stołowych, żadnym Lokacyom y ćięża rom Zołnierza niepodległych przyimuiemy, y konserwować deklaruiemy, także Ordynacyą Trybunału W. X. Lit. *cum omnibus* w niey *expressis contentus* (iako *circa Pacta Conventa insertum* będźie) *manu tenebimus*: y nikomu tego wzrusząć nie pozwolemy, ale y owszem *in executione* zachować mamy. 25.

Seym *Exorbitantiarum*, lubo za Antecessorow Naszych, nie raz był na rożnych Seymach namowiony, ale że dotąd dla przeszkod zachodzących *prementibus belli motibus* nie przyszło do niego, tedy *pro subsidio* Praw, Swobod, y Wolności, tudzież *pro Medela Exorbitantiarum, Statûs* tey Rzpltey Seym trzeći Ordynaryiny *in casu summæ & urgentis necessitatis* Konny, za zgodą wszech Stanow Rzpltey, złożyć obiecuiemy. Na ktory Szlachta *propter tuēda Iura sua & immunitates, sub pœnis de expeditione bellica Sancitis*, stawić się *viritim* powinni: *Sacrosanctè* przy tym przyrzekamy, iż wszystkie *Iura, & Privilegia Exulibus* z Woiewodztw *Exulantium* od Nayiaśnieyszych Krolow Polskich Antecessorow Naszych dane, *tàm in toto, quàm in parte* cale, y nien aruszenie zachować y utwierdźić obiecuiemy.

Iura Majestatis Reipublicæ, & Supremi Dominij Portoriorum, & Maris Baltici in integrum restituemus, y wszystkie *Regalia* nienaruszenie dotrzymywać obiecuiemy, ktorym ieżeliby przez Przywileie *indebitè*, bez wiadomości, y konsensu Rzpltey otrzymane, w czymkolwiek *derogatum* było, to wagi mieć żadney nie ma, ani Nas obligować może, y konfirmacyi na takowe Przywileia wydawać nie kazemy, á wydane, *pro nullis censebimus*.

Iura

Iura Patronatûs Nostri na Biskupstwa, Opactwa, Proboſtwa, *Collationis Nostræ Regiæ*, y wſzelkie Duchowne *Beneficia inviolabiliter manu tenebimus*, y Prawo o nich *in integrum* iako *de Cortesanis ad Executionem effectivè* przywiedźiemy, y przećiwko tym, ktorzy bez Nominacyi Krolewſkiey, iakimkolwiek ſpoſobem na pomienione Beneficya ważą ſię, albo ważyć będą *intrudere oppoſitionem* przykładem Anteceſſorow Naſzych Krolow Polſkich, czynić będźiemy.

A że Kontrowerſya *de Iure Patronatûs Regio Abbatiarum* niedawno w Rzymie zaczęta tamuie *Executionem Nominationũ Regiarum, ſpondemus hoc Ius manu tenere, & procurare*, aby *Nominata juxta Iura ſua* na Opactwa od Naiaśnieyſzego Anteceſſora Naſzego przyſzli *ad poſſeſſionem* onych oprocz Opactwa Oliwſkiego, ktore *perſonæ Capaci Nobilitari, uti ad malam informationem pro tunc* uproſzone konferować będźiemy. A Opaći według Praw dawnych Legacye koſztem ſwoim, á nie Rzpltey do poſtronnych Panſtw *exceptâ ſolâ Legatione* do Rzymu (dokąd Oſoby Swieckie tylko poſłane bydź maią) odprawować powinni. 26.

Indemnitatem Dobr Ziemſkich Wdztwa Bracławſkiego *manu tenebimus*, y o aktualney Ewakuacyi Kozakow z tamtych Kraiow, y o fortyfikacyi Miaſta Naſzego Winnicy, y uwolnienia od Kozakow *cum ſtatibus Regni* iako nayprędzey *conferemus*.

Ażeby zaś *Militia* Kozácka porządkiem dobrym ſzłá, według zwyczaiu dawnego Kommiſſarzow dwoch, *ex Indigenis, & Terrigenis* Wdztw Kijowſkiego, y Bracławſkiego ordynować będźiemy, ktorzy to Kommiſſarze według zwyczaiu *Officy ſui juſtitiam injuriatis* bez żadney odwłoki, adminiſtrować powinni, á oraz iakoby ſkuteczne uſpokoienie Ukrainy doſzło: ſtarać ſię będźiemy, y Woyſko Zaporoſkie *in obſequio Reipublicæ conſervabimus*.

Ponieważ Moſt pod Warſzawą byłby bárdzo wygodny Stanom Rzpltey, tedy *accedente Conſenſu Ordinum* na pamięći go mieć będźiemy.

O Tatarach w W. X. Lit. oſiadłośći maiących, y ſłuzbie od nich woienney według Praw pod Kommendą Szláchćica oſiadłego należytey, *juſtam ex æquo rationem obſervabimus*, y przeſtrzegać tego będźiemy, aby w tym cała Rzplta iako oſobliwie W. X. Lit. żadnego *præjudicium* nie miała: *ſalvis nihilominùs illorum Privilegys*.

Miaſta Stołecznego Krakowa Práwá, Przywileie, wſzyſtkie *Prærogativas, & Immunitates quasvis antiquas, & recentes* ſtwierdzamy, y o ſpoſobie poratowania iego iako znacznie upadaiącego, na przyſzłey Koronacyi Naſzey znioſſzy ſię z Stanami Rzeczypoſpolitey pomyślemy.

A lubo Fortece wſzyſtkie, ták Koronne iako y W. X. L. reſtaurować, y ile bydź z Nas może opatrywac obiecuiemy oſobliwie iednak

dnak Miasto Lwow, iako ostátnią zasłonę, y *antemurale* Krajow, & *totius Christianitatis*, iako naylepiey y nayprędzey opatrzyć, y ufortyfikować *curabimus*. A że to Miasto nigdy w sobie *Dissiden.* *tes* nie miało y do tych czas nie ma, przy dawnych Prawach y Przywileiach one konserwować będźiemy; y aby Kommendant nigdy tam nie bywał *Dissidens* ale *Romano-Catholicus* deklaruiemy y Zydom *ultra Privilegia antiqua* wynośić się z ulic swoich, y ćisnąć do Miastá ná mieszkanie nie pozwolemy.

To też osobliwie Rzpltey *spondemus*, że Zydow do żadnych funkcyi tak na Cłach, Mytach, Komorach, Przykomorkach, Administracyach, y Arendach wszelkich Dobr Naszych y Ekonomii *quôcunq; titulô* zażywac nie będźiemy, ani dopuściemy. A tę Ná-
27. szę *sponsionem pro perpetuo effato & irrevocabili* mieć chcemy, deklaruiąc, że inquantumby ktorykolwiek z Zydow do wzwyż pomienionych funkcyi interessuiący się, *sine prætextu factoratûs, sive alio quovis colore* od kogokolwiek był *deprehensus, ipsô factô pro infami censetur*, y luboby był od kogokolwiek skonfundowany, y pobity, nie powinni my mu, ani Prawa inszym Zydom służące, ani protekcya Nasza, *cujuscunq; alteriùs suffragari*.

Práwa tákże y Przywileie Miast wszystkich y Miasteczek, ták Koronnych, iáko y W. X. Lit. & *annexarum Provinciarum* do tychże Panstw, ktore ná Seymie *Coronationis* Nam podane będą, ápprobować y konfirmować będźiemy.

Iż dla nawałności spraw na ten czas Rzpltey do namowy wszystkich exorbitancyi Stanom Koronnym y W. X. Lit. *cum annexis eò Provincys* przyść nie mogło; na teraźnieyszey Elekcyi, *de modo Iustitiæ distributivæ*, o porządku podczás *Interregnum de Correctura Iurium, compositione inter Status, de Commercijs Gedanensibus*, warowały to u Nas Stany Koronne y W. X. L *cũ Provincijs annexis* żeby cokolwiek za Antecessorow Naszych Krolow Polskich *ex orbita* wypadło przećiwko Prawu pospolitemu, wszystko to w klubę swą wpráwić y do exekucyi swoiey przywieść, tak iakoby się w niczym Prawu pospolitemu nie derogowało, niedopuszczaiąc Praw inaczey interpretować tylko iako ktore w sobie brzmią; ani na *exempla* przećiwne respektuiąc, takie exorbitancye *Dissidentũ in Religione Christiana*, y restytucye składow w Mieśćie Gnieźnie y Toruniu & *alys Civitatibus in Regno ac M. D. Lit. ac Provincys eò annexis* ponieważ na Seymie *Electionis* teraznieyszym tráktowane bydá nie mogły, uspokoić na Seymie *Coronationis* obiecuiemy.

A iż się wszystkie insze iako się wyżey namieniło exorbitancye, y *gravamina* na Seymie *Electionis* skończyć ani opisać nie mogły, tedy kontynuowanie ich, do przyszłego da Bog Seymu *Exorbitantiarum* tudźież y *justa desideria* większych Miast Pruskich *per recessum* odkładamy, ktore przed inszemi materyami odprawować się maią.

A na

A na ostatek wszystkie Prawa, Swobody, Wolności wszelkich Osob Przywileia, Statuta Kotonne, y W. X. Lit. *& annexarum Provinciarum* wszystkim Stanom Duchownym, *Romani & Ritûs Græci Vnitorum*, y Swieckim *Incorporatis eoq; annexis Provincys*, *Academiæ Cracovienſis*, *Zamoſcenſis*, iako y Miastom wszystkim należące y *iustè & legitimè* nadane. Wszem wobec y każdemu z osobna, y Artykuły wszystkie na Koronacyach Krolow Ichmćiow Henryka, Stefana, Zygmunta III. Władysława IV. y Jana Kazimierza, Michała, Jana III. Anteceſſora Naszego postanowione, *& coæquationem Iurium atq; Ordinationem* Trybunału, tudzież Repartycyi y Lokacyi Woyska W. X. Lit. na Seymie Elekcyi teraźnieyszey zgodnie namowne, także y te, ktore na przyszłey da BOG Koronacyi, y na drugich Seymach, za spolną wszech Stanow zgodą umowione y postanowione będą trzymać, wcale chować, y one *in omnibus eorum punctis, & Clauſulis, conditionibꝰ, nexibus & ligamentis adimplere*, także y *Literas confirmationis Iurium, & Pactorum* dać, *exemplo Prædeceſſorum Noſtrorum* y przykładem Nayiaśnieyszego Krola Imći Anteceſſora Naszego obiecuiemy. 28.

A ieżelibyśmy (czegoBoże uchoway) co przeciwkoPrawom, Wolnościom, Artykułom y Kondycyom wszystkim wykroczyli, albo czego nie wypełnili, tedy Obywatele Koronni oboyga Narodow, od posłuszeństwa, y wiary Nam powinney wolnymi czyniemy, wedle Konstytucyi *Anni Milleſimi Sexcenteſimi noni.*

Stanisław Dąbski, Biskup Kujawski, *mp.*
Jan Kryszpin Kierszenszteyn, Biskup Zmudzki.
Stanisław Iabłonowski, Kasztelan Krakowski; Hetman W. Kor.
Woyćiech Konstanty z Goraia Breza, Woiewoda Poznanski, Starosta Nowodworski.
Iozef Bogusław Słuszka, Kasztelan Wileński, Hetman Polny W. X. Litewskiego.
Zygmunt-Dąbski, Woiewoda Brzeski Kujawski, Starostá Inow.
Jan Iabłonowski, Woiewoda Wołynski.
Jan Gnińſki, Woiewoda Pomorski.
Francíszek Gałecki, Kasztelan Poznański; S. B. *Salvâ indemnitate* Skarbu I. K. M.
Przecław Stefan Szembek, Kasztelan Woynicki.
Melchior Gurowski, Kasztelan Gnieźnieński; Starosta Kościáński;
Eustachi Grotthus, Kasztelan Zmuydzki. (*mpp.*
Francíszek Grzybowski, Kasztelan Inowłocławski; Deputat z Senatu *ad Pacta Conventa, ſalvis iuribus Ducatûs Maſoviæ & ſalvâ indemnitate* Urzędu Podskarbstwa Nadwornego Koronnego; *mpp.*
Jan Sierakowski, Kasztelan Bełski, Tyszowiecki Starosta.
Michał Kazimierz Kościeł, Kasztelan Witebski; *Salvis Iuribus*

Coœquationis Repartitionis, & Locationis, & Ordinationis cum contentis omnibus.

Stanisław Morsztyn, Kasztelan Czerski; *Salvis Iuribus & Consvetudinibus Reipublicæ.*

Jan Przebendowski, Kasztelan Chełmiński; *Salvâ Indemnitate Thesauri Proventuum Mensæ Regiæ.*

Iakub z Błeszna Błeszyński, Kasztelan Miedzyrzecki; Deputat *ad Pacta Conventa.* *mpp.*

Jan Proski, Kásztelan Czerniechowski.

Jan z Brzeźin Lanckoroński, Kasztelan Radomski; *mpp.*

Krzysztof Skarbek, Kasztelan Halicki; Deputat z Senatu *ad Pacta Conventa, Salvis Iuribus Romanæ Catholicæ Ecclesiæ, & Iuribus Ducatûs Masoviæ.*

19. Mikołay Jan Kraśieński, Kasztelan Małogoski; *mpp.*

Andrzey Prusinowski, Kasztelan Połaniecki.

Jan z Chomęćic Morawski, Kasztelan Przemęcki; *ad Pacta Conventa Deputatus, Salvis Immunitàtibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & juribus totûs liberæ Reipublicæ.* *mpp.*

Woyćiech Krąkowski, Kasztelan Krzywiński, Sraroſta Obor: *ad Pacta Conventa Deputatus.*

Iozef Stánisław Potocki, Kasztelan Kamieński.

Máćiey z Buzenina Pstrokoński, Kasztelan Spićimirski, Deputat *ad Pacta Conventa.* *mpp.*

Ludwik Konstanty ná Oborách Oborski, Káſztelan Liwski.

Michał z wielkiego Rylska Rylski, Kasztelani Gostyński; Deputat naznaczony *ad Pacta Conventa.*

Marcyan Scibor, z Chełma Chełmski, Obożny Wielki Koronny, Pułkownik Rzpltey, Deputat Wdztwa Krakowskiego.

Athanazy Miączyński, Podskarbi Nadworny Koronny, Deputat Wdztwa Czerniechowskiego, Pułkownik I. K.M. *cum protestatione contra certa puncta indemnitati Thesauri & Bonorum Mensæ Regiæ præjudicioſa.* *mpp.*

Alexander Jan Iabłonowski, Chorąży Koronny; Deputat *ad Pacta Conventa,* Wdztwa Bełskiego, Ziemie Buskiey, *Salvis Iuribus Romanæ Ecclesiæ per omnia necnon contra protestationes Dissidentium.*

M. Kryszpin Kierszenszteyn, Podczaszy W. X. Lit: Deputat Mińskiego Woiewodztwa, *ad Pacta Conventa.*

Krzysztof Komorowski, Kuchmistrz W. X. Lit. Staroſta Powiatu Wołkowiskiego; Deputat *ad Pacta Conventa, Salvâ per omnia in integro coœquatione Iurium, Repartitione, Locatione* Woyska W. X. Lit *Ordinatione* Trybunału W. X. Lit.

Ludwik Poćiey, Podkomorzy; Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Brzeskiego. Staroſta Powierzchniański, *Salvâ in toto Coœquatione, Locatione, & Repartitione.*

Wacław Lasocki, Podkomorzy Zakroczymski, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Szczę-

Szczęsny na Krasney Woli Krasiński, Podkomorzy, Poseł, y Deputat *ad Pacta Conventa* z Ziemie Ciechanowskiey.

Jan Ciecischewski, Podkomorzy Liwski; Regowski Starosta, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan Kazimierz na Brzeźnie Brzeziński, Podkomorzy, Marszałek Sądow Kapturowych, y Pułkownik Ziemie Nurskiey, Deputat *ad Pacta Conventa.* *mpp.*

Ludwik Antoni na Lasocinie Lasocki, Starosta Ziemie Zakroczymskiey, Deputat *ad Pacta Conventa*, Pułkownik I. K. M.

Jan Szembek, Starosta Biecki.

Iozef Pieglowski, Starosta Uyski; *mpp.*

Stanisław Michał Jan Bąkowski, Podkomorzy y Poseł Wdztwa Chełmińskiego, *cum Protestatione contra puncta immunitatem Bonorũ Mensæ Regiæ aggravantia.*

Adam Tarło, Starosta Stężycki; Deputat *ad Pacta Conventa* z Woiewodztwá Sendomirskiego.

Stanisław na Kozanach Rukiewicz, Instygator W. X. Lit. Woyski Grodźienski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Michał Kazimierz Pac, Starosta Waśilkowski; Deputat *ad Pacta Conventa* Powiatu Orszańskiego.

Hippolyt z Czechanowca Czechanowiecki, Starosta Opeski, Poseł Brasławski, *mpp.*

Iozafat Zuba, Starosta Kościański; *ad Pacta Conventa* Deputat.

Janus Korybuth Xiąże Wiśniowiecki, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Felix Nikodym z Czechanowca Czechanowiecki, Starosta Stegwilski; Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Połockiego; *Salvis per omnia juribus Coœquationis.*

Michał na Chalcu Chalecki, Starosta Mozyrski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Krzysztof z Bratoszyna Deszpod Zenowic, Marszałek Olszmiański, Deputat *ad Pacta Conventa*, z Powiatu Olszmiańskiego.

Kazimierz Władysław z Bieganowa Biegański, Marszałek Brasławski; Deputat *ad Pacta Conventa* z Powiatu Brasławskiego. 30.

Teofil Olędzki, Marszałek Powiatu Wołkowiskiego; *Salvâ per omnia Coœquatione Iurium, Repartitione, Locatione & Ordinatione* Trybunału W. X. Lit. iako Deputat *ad Pacta Conventa.* *mpp,*

Adam Rzewuski, Starosta Wyszeński; Deputat *ad Pacta Conventa*, Woiewodztwa Podolskiego.

Jan Wyżycki, Chorąży Kijowski; Porucznik Husarski, Jaśnie Wielm: I. M. P. Marszałka Wiel, Kor, Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* tegoż Woiewodztwá *cum solenni Protestatione* przeciwko wyrażonemu *in Pactis Conventis* Punktowi, áby Senatorowie y Starostowie Grodowi nie mieli Regimentow, y Chorągwi.

Ieizy Dziedoszycki, Starosta Zydaczewski; Deputat *ad Pacta Cõ-*

venta z Woiewodztwa Podolskiego *cum solenni Protestatione*, przeciwko wyrażonemu Punktowi respektem tego, żeby Senatorowie y Starostowie Sądowi nie mieli Chorągwi, y Regimentow, iako racyami *nullatenus convictus.*

Jan Karol Orzechowski Rogala Biberszteyn, Chorąży Lubelski; Deputat *ad Pacta Conventa salvis per omnia juribus Dissidentium in Religione Christiana, non obstantibus quibusvis Protestationibus cum solenni protestatione* przeciwko punktowi, aby Starostowie Sądowi, Regimentow nie mieli y Chorągwi.

Mikołay Kosakowski, Chorąży Zytomirski; Deputat Woiewodztwa Lubelskiego *ad Pacta Conventa, salvis juribus per omnia Dissidentium cum protestatione* przeciwko punktowi, áby Starostowie Sądowi Regimentow nie mieli mieć.

Jan Krosnowski, Chorąży Podolski; Deputat *ad Pacta Conventa* z Woiewodztwa Podolskiego.

Stanislaw Dziedoszycki, Chorąży Trębowolski; Deputat Woiewodztwa Ruskiego, Ziemi Lwowskiey *ad Pacta Conventa.*

Jan Ignacy Wasilewski, Starosta Narewski; Pułkownik I.K.M. Deputat *ad Pacta Conventa.*

Páweł na Sienicy Sienicki, Chorąży Ziemie Czerskiey; Deputat *ad Pacta Conventa, Salvis Iuribus Ducatûs Masoviæ.*

Kazimierz Woyćiech z Mokronow Mokronowski, Chorąży y Rotmistrz; Deputat *ad Pacta Conventa*, Ziemie Warszawskiey.

Michał z Kozielska Puzyna, Starostá Werbkowski; Rotmistrz Powiatu Wąsowskiego, Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* Ziemie Wiskiey.

Woyćiech Oborski, Chorąży Ziemie Liwskiey.

Jan Stanislaw na Zaleśiu Zaleski, Chorąży Ziemie Nurskiey, Starosta Surasku; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Michał Łodźiński, Chorąży Zakroczymski; swoim y Brata swego Mikołaia Łodźińskiego imieniem.

Mikołay Stefan *de Krulcow Radecz* Radecki, Chorąży Horodelski Pułkownik J.K. M. Deputat *ad Pacta Conventa, Salvâ per omnia fide Romana Catholica contra Protestationes Dissidentium.*

Marcyan Dominik Wołłowic, Chorąży Woiewodztwa Mścisławskiego, Deputat *ad Pacta Conventa, Salvâ per omnia in integri Cœquatione jurium* W. X. L. *Repartitione, Locatione* Woyska, & *Ordinatione* Trybunału Wielkiego X. Lit.

Krzysztof na Baksztach Zawisza, Starosta Mińsku; Pisarz W. X. Lit. Deputat *ad Pacta Conventa.*

Francíszek Iastrzębski, Sędźia y Pisarz Kapturowy; Poseł y Deputat z Ziemię Halickiey. *mpp.*

Theodor Łukomski, Sędźia; Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Witebskiego. *Salvâ per omnia Coœquatione, & Ordinatione* W.X. Lit.

Iozef Kaźimierz Hutko, Podsędek y Deputat Woiewodztwa Witebskiego; *Salvâ in integro Coœquatione, Repartitione, Locatione, & Ordinatione* Trybunału W. X. Lit. *ad Pacta Conventa.*

Gaspar Iałbrzyk *in Koźiki* Koźikowski, *Subjudex Terræ Łomzensis ad PactaConventa Deputatus.* 31.

Prokop Lipski, Stolnik Wschowski, Pisarz Grodzki Poznański; Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Poznanskiego.

Stanisław Makowiecki, Stolnik Latyczewski, Podstarości y Sędźia Grodzki Kamieniecki, Deputat z Woiewodztwa Podolskiego; *ad Pacta Conventa.*

Stanisław Iozef z Obor Czosnowski, Stolnik y Rotmistrz Ziemie Warszawskiey; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Hieronym Aloizy Zaba, Stolnik Mścisławski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan Władysław Kunat na Wyrozębach Wyrozębski, Stolnik Mielnicki; *ad Pacta Conventa conscribenda* Deputat.

Bogusław Jan Ipoborski Lenkiewicz, Stolnik, y Deputat, *ad Pacta Conventa* Powiatu Mozyrskiego.

Michał Szczuka Ciwon, Pisarz Ziemski Woiewodztwa Trockiego, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan Stanisław Bokiey, Podsędek, y Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Trockiego.

Hieronym Bronikowski, Podstoli Poznański; Deputat *ad Pacta Conventa* przy Wolności y Prawach.

Adam Drohoiowski, Stolnik Ziemie Bielskiey, Deputat *ad Pacta Conventa salvo jure Vice-Thesaurariatûs Regni Personis Sæcularibus tam Statutis antiquis, quàm & Constitutionibus recentioribus firmatô.*

Karol Rey, Podstoli Ziemi Chełmskiey, Poseł y Deputat z teyże Ziemi Chełmskiey; *ad Pacta Conventa.*

Stanisław z Obor Czosnowski, Łowczy Warszawski; Rothmistrz, y Poseł Ziemie Nurskiey Powiatu Kamienieckiego, Deputat *ad Pacta Conventa, salvis juribus Ducatûs Masoviæ & Religionis Orthodoxæ,*

Stanisław z Przeradowa Przeradowski Podstoli y Pisarz Grodzki. Wdztwa Nowogrodzkiego, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Stanisław Opacki, Podczaszy Zytomirski, Poseł, y Deputat *ad Pacta Conventa* Ziemie Wiskiey.

Franciszek Aloizy Łoski, Podczaszy, Poseł, y Deputat *ad Pacta Conventa* Ziemie Zakroczymskiey Sędźia y Podstarości Grodzki Warszawski.

Zygmunt Strzałkowski, Stolnik Zakroczymski; Deputat.

Iozef Gabryel Ciecişzewski, Podczaszy Poseł, y Deputat *ad Pacta Conventa* Ziemie Liwskiey; *mpp.*

Vilhelmus Fridericus Bucholc, Stolnik Inflantski; Poseł Powiatu Upitskiego, y Deputat *ad Pacta Conventa, salvis juribus & immunitatibus* Xięstwa Inflantskiego, & *Dissidentium in Religione* także *cum acceptatione Coœquationis recenter* postanowioney *in omnibus punctis, & clausulis.*

Jan Kaźimierz z Bieganowa Biegański, Stolnik Brasławski Deputat *ad Pacta Conventa.*

Stanisław Dunin Karwicki, Cześnik y Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Sandomirskiego; *Salvâ pace Dissidentium, & Iuribus eorum non obstantibus quibusvis protestationibus.*

Stanisław Przerębski, Cześnik Sieradzki, Poseł y Deputat *ad Pacta Cõv:*

Mikołay Gidźiński, Cześnik Ziemie Sanockiey, *cum solenni Protestatione*; przećiwko temu punktowi, aby Senatorowie, y Starostowie Sądowi Chorągwi niemieli, Deputat Woiewodztwá Ruskiego, Ziemie Lwowskiey.

Alexander Kaźimierz Wołłowicz, Cześnik Grodźiński, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Piotr Władysław z Boglewicz Boglewski, Cześnik Ziemie Czerskiey, Deputat *ad Pacta Conventa salvis juribus per omnia Ducatûs Masoviæ.*

Franćiszek z Obor Czosnowski, Cześnik y Deputat *ad Pacta Conventa* Ziemie Warszawskiey.

Kaźimierz Lasocki, Podstoli Ziemie Wiskiey, Deputat y Poseł.

Casimirus Bielski, Pincerna Terræ Varsavienſis Castrenſis & Iudiciorum Capturaliũ Lublinenſium Notarius Nuntius Terræ Łomzenſis, Deputatus ad Pacta Conventa Salvis Prærogativis, & Immunitatibus Sereniſſimorum Principum, Regiorum Modernorum, tum Salvis Prærogativis Supremorum Miniſtrorum, & Ducum Regni, ac Magni Ducatûs Lit: cum Proteſtatione contra puncta diminutionem Menſæ Regiæ, & præjudicium proventibus Regijs præſeferen: mpp.

32.

Mikołay z Krolewicz Krolewski, Podczaszy Brzeski, Poseł y Deputat Ziemie Nurskiey, Powiatu Kamienieckiego; *ad Pacta Conventa.*

Zygmunt Benedykt z Chrząnowa Chrząnowski, Cześnik y Deputat *ad Pacta Conventa* z Woiewodztwa Brzeskiego; *Salva per omnia Cœquatione Iurium, Locatione & Repartitione* W.X.Lit. także *ordinatione* Trybunału W, X. Lit.

Jan Kaźimierz Tomaszewicz, Cześnik Mozyrski, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Piotr Ernest z Kczewa Kczewski, Pisarz Ziemski Lemburski, Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* Wdztwa Pomorskiego *cum Solennissima proteſtatione reſpectu immutati puncti Leoburgen: & Bittovien: Diſtrictuũ & non ita connotati, uti ex mente publica, in favorẽ horũ Diſtrictuũ conceptũ erat, Necnon alterius ſuppreſſi Puncti ratione eliberationis Ælbingæ à prætenſionibus Sereniſſimi Electoris Brandeburg.*

Stefan Konstanty Falęndzki, Sądowy Ziemski Tucholski, Deputat z Powiatu Tucholskiego, y Poseł.

Kaźimierz Cissowski, Sądowy Ziemski Tucholski, Poseł, Deputat, z Powiatu Tucholskiego.

Stanisław Młocki, Woyski Ziemie Zakroczymskiey; Deputat *ad Pacta Conventa Iuratus, Salvis Iuribus Ducatûs Maſoviæ, cum Diſſidentibus.*

Fran-

Francíſzek Alexander Szembek, Burgrabia Krakowſkiſ, Marſzałek Sądow Kapturowych Woiewodztwa Sandomirſkiego.

Jan z Goſławic Paſek, Komornik Ziemſki Krakowſki.

Staniſław Krzywkowſki, Strażnik Mścíſławſki; Poſeł y Deputat *ad Pacta Conventa.*

Theofil Biſpink, Miecznik Starodubowſki, Poſeł y Deputat *ad Pacta Conventa* z Powiatu Starodubowſkiego.

Staniſław Bronikowſki, Skarbnik Zytomirſki; Deputat *ad Pacta Conventa*

Francíſzek Hryniewicki, Skarbnik Ziemie Bielſkiey; Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Poznańſkiego.

Woyćiech Francíſzek Załęſki, Skarbnik Mielnicki; Poſeł y Deputat *ad Pacta Conventa* Ziemie Zakroczymſkiey.

Valerianus Naramovſki, Burgrabius Terreſtris Poſnanienſis, Deputatus ad Pacta Conventa Palatinatûs Poſnanienſis.

Stefan Staniſław Grzybowſki, Chorąży Huſarski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Woyćiech Andrzey z Kraſnego Krasińſki, Poſeł y Deputat *ad Acta Conventa* Ziemie Ciechanowſkiey. *mpp.*

Mateuſz na Lipinach Płochocki, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Kaźimierz Ptak, Piſarz Grodzki Starodubowſki; Poſeł y Deputat. *upp.*

Andrzey Piotr Chrząſtowſki. *mpp.*

Krzyſztof z Dobni Dobińſki, Łowczy Goſtyńſki.

Ioannes Łukomſki, Iudex Capturalis Poſnanienſis; Nuncius & Deputatus ad Pacta Conventa.

Ioannes à Skrzynno Dunin, Nuncius Palatinatûs Poſnanienſis, & Deputatus ad Pacta Conventa.

Staniſław Morawſki, Deputat *ad Pacta Conventa* z Woiewodztwa Poznańſkiego, *Salvis Immunitatibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & Iuribus totius Reipublicæ.*

Albertus in Parcow Parcenſki, Deputatus ad Pacta Conventa Palatinatûs Poſnanienſis.

Alexander Radlicz Haza, Deputat *ad Pacta Conventa* z Woiewodztwa Poznańſkiego; *Salvis Iuribus, & libero Exercitio Diſſidentium in Religione.*

Franciſzek z Bleſzna Bleſzyńſki, Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Poznańſkiego.

Dobrogoſt z Bytynia Kornatowſki, *Iuribus & Libertatibus, omnibus Diſſidentium in Religione Chriſtiana Salvis, non obſtantibus quibuscvis Proteſtationibus.*

Staniſław Koſzutſki, Deputat z Woiewodztwá Kaliſkiego *ad Pacta Conventa.*

Sebaſtyan Haza Radlicz, Deputat *ad Pacta Conventa* z Woiewodztwa Kaliſkiego, *Salvis Iuribus, & Libero exercitio Diſſidentium in Religione Chriſtiana quibuscvis non obſtantibus Proteſtationibus.*

Woyciech Stanisław na Szygach Szygowski, Poseł Ziemie Rożańskiey, y Deputat *ad Pacta Conventa.*

Woyćiech na Buzeninie Pstrokoński, Kasztelanic Brzeski Kujawski, Poseł Woiewodztwa Sieradzkiego y Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan Pstrokoński, Kasztelanic Brzeski Kujawski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan Zaleski, Porucznik Powiatu Radomskiego; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Konstanty Pstrokoński, Kasztelanic Brzeski Kujawski.

Andrzey Dąbski, Woiewodźic Brzeski Kujawski.

Alexander Ruszkowski, Podstolic Brzeski Kujawski.

Franciszek Maćiey Iarnowski, Łowczy Brzeski Kujawski; iako Deputat *ad Pacta Conventa.*

Maciey Franćiszek Iarnowski, Łowczy Brzeski Kujawski.

Zygmunt Iarnowski, Podczaszyc Nowogrodzki.

Maurycy Kaźimierz na Maurycynie Głogowski, Deputat *ad Pacta Conventa* z Woiewodztwa Belskiego; *Salvâ per omnia Fide Romanâ Catholicâ contra Protestationes Dissidentium.*

Michał Bogusław Kociel, Chorąży Rothy Pancerney; Deputat *ad Pacta Conventa, Salvâ per omnia in integro Coœquatioue Iurium* W.X.Lit. *Repartitione Locatione* Woyska, *& Ordinatione* Trybunału W.X. Lit.

Jan Paweł z Lubieńca Lubieniecki, Pułkownik I. K. M.

Alexander Bielicki, Sędźic Rawski.

Andrzey Dźiewanowski, Poseł Ziemie Dobrzyńskiey.

Ernest Chryzostom Dorpowski z Dorposza, Auditor, Generał, Poseł Woiew: Chełmińskiego.

Franćiszek Mikołay Zaleski, Poseł Woiew: Chełmińskiego.

Mikołay Maćiey Bystrąm, Poseł Woiewodztwa Chełminskiego y Deputat.

Mikołay z Baierza Baierski, Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* Woiewodztwa Chełmińskiego, *Salvô & illæsô Iure, Aviti Indigenatûs Terrarum Prussiæ, cum Protestatione ratione Puncti Eliberationis, & Incorporationis ad Palatinatum Pomeraniæ, Districtuum Leoburgen: & Bitovien: atq; Ælbingæ à Serenissimo Electore Brandeburgico, cum consensu Statuum formati & nunc cum præjudicio immutati.*

Krzysztof Czapski, Poseł y Deputat Wdztwa Malborskiego.

Michał Leżeński, Poseł y Deputat Woiewodztwa Malborskiego *ad Pacta Conventa; Salvis & illæsis Iuribûs, & Immunitatibûs Indigenatûs Terrarum Prussiæ.*

Ignacy Stanislawski, Deputat *ad Pacta Conventa* y Poseł.

Jan Kleist, Deputat *ad Pacta Conventa* y Poseł.

Iakub Zygmunt Rybiński, Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* z Woiewodztwa Pomorskiego; *Salvis Iuribus, & Immunitatibus*

Terra-

Terrarum Prussiæ, & specialiter Iure avito Indigenatûs salvo & illæso, cumq; simili Protestatione contra immutationem nonnullorum Punctorum.

Walenty Maćiey z Szonowka Arcemberski, Poseł Woiewodztwa Pomorskiego y Deputat *ad Pacta Conventa*; *Salvus & illæsis Iuribꝰ & Immunitatibus Indigenatûs Terrarũ Prussiæ, cũ Protestatione respectu immutati Puncti Eliberationis Districtuũ Leoburgen: & Bitovien: & Incorporationis ad Palatinatũ Pomeraniæ, à quo ante recessit. Necnon eliberationis Ælbingæ à prætensionibus nuncupatis Serenissimi Electoris Brandeburgici.*

Ventura Bryganty, Radzca Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* Miasta Krakowa.

Ierzy Romuald Schedel, Radzca Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* Miasta Krakowa.

Paweł Nieśn ewski, Sekretarz Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* Miasta Krakowa.

Dominik Wilczek, I. K. M. Sekretarz, y Assessor Sądow Zadwornych; Radzca, Poseł y Deputat *ad Pacta Conventa* Miasta Lwowa.

Jan Stanisław Mościcki, P. D. Sekretarz, Poseł, y Deputat, *ad Pacta Conventa* Miasta Lwowa.

Quos quidem Pactorum Conventorum Articulos inter Status Serenissimæ Reipublicæ Polonæ ab una, & Serenissimum Electum Novum Regem parte ab altera, per supra nominatum Illustrem, & Magnificũ Dominum Iacobum Henricum Baronem de Flemming Oratorem, & Ablegatum Extraordinarium ejusdem Serenissimi ELECTI *Novi* REGIS, *vigore Plenipotentiæ Ejus, (tenoris sequentis.*

FRIDERICUS AUGUSTUS 34.

DEI Gratiâ Dux Saxoniæ, Juliæ, Cliviæ, Montium, Angriæ, & Vestphaliæ, Sacri Romani Imperij Archi-Mareschallus & Elector, Landgravius Thuringiæ, Marchio Misniæ, necnon Superioris ac Inferioris Lusatiæ, Burgravius Magdeburgi, Principali Dignitate Comes, Hennebergi, Comes Marcæ, Ravensbergi, & Barbij, Dominus in Ravenszteyn &c. &c.

POstquàm præmissâ maturâ deliberatione, & ipsâ ultrò Divinâ disponente Manuductione in animum induximus, ad Solium Regni Poloniæ per inclyta Liberrimæ Gentis Vota aspirare, & perennem Serenissimæ Reipublicæ Polonæ vovendo felicitatem, in hoc calamitoso Interregni tempore, subsidium & emolumenta publica ex futura Electione Nostra repræsentare, illicò ad Comitia Electionis Statuum, & Ordinum Regni ad evincendum glorioſum conatum Nostrum, Extraordinarium Ablegatum Nostrum, Magnificum Iacobum Hen-

ricum Baronem de Flemming Intimum Nostrum Camerarium & Colonellum Regiminis in Exercitu Nostro. Necnon Marschallum hæreditarium Ducalis Pomeraniæ, Nobis fideliter dilectum amandamus, & expedimus præsentibus, Dantes & concedentes eidem omnimodam Plenipotentiam & Potestatem, Non solùm Propositiones & oblationes in rem & favorem Serenissimæ Reipublicæ faciendi, publicè declarandi, conclusivè definiendi, sed & ipsa Pacta Conventa, cum Statibus, & Ordinibus Regni ineundi, & conficiendi, plenariè tractandi, & determinandi, & quidquid per eundem Memoratum Extraordinarium Ablegatum Nostrum, actum gestumvè, promissum, & conventum fuerit, Nos id pro rato, & grato habituri sumus, ac si ipsimet Præsentes, in Persona propria id faceremus: firmum, & stabile servaturi, & inviolabiliter adimpleturi, ac nullô unquàm tempore in Contrarium ituri, aut venturi, neq; directè neq; indirectè, sed firmissimè uti præmissùm est, observaturi. In quorum solidiorem firmitudinem Manibus Nostris præsens Instrumentum Plenipotentiæ cum Subappressione Sigilli Nostri Electoralis Secretioris Subscripsimus. Datum Viennæ 3. Iunij Anno Domini Millesimo, Sexcentesimo Nonagesimo Septimo. Fridericus Augustus Elector, (Locus Sigilli Electoralis Secretioris,) *conscriptos, & concluso in omnibus eorum Punctis, Clausulis, & Conditionibus propter evidentius robur perpetuæ firmitatis Supradictus Illustris & Magnificus Orator, & Ablegatus Extraordinarius Nomine, & locò Serenissimi Electi Novi Regu publicè in præsentia Statuum, & Ordinum Regni, ac Magni Ducatûs Lithuaniæ Iuramentô personali comprobavit. juxta Rotham ejusmodi. Ego Iacobus Henricus Spondeo & Sanctè juro ad hæc Sancta Christi Evangelia Domino DEO Omnipotenti in Sancta Trinitate Vni. Quia hos omnes Articulos Pactorum Conventorum, quos cum amplissimis Statibus Regni, & Magni Ducatûs Lithuaniæ, annexarumq; Provinciarum ac Universâ Serenissimâ Republicâ Nomine Serenissimi Electoris Saxoniæ, nunc verò Electi Poloniarum Regis, & Magni Ducatûs Lithuaniæ, Russiæ Prussiæ Masoviæ &c. &c. Domini mei Clementissimi, in præsenti Electione constituimus, transegimus, & concluximus; Serenissimus Elector Saxoniæ nunc verò Electus Poloniæ Rex in omnibus & Singulis eorum Punctis, Clausulis, Ligamentis, & Conditionibus, ita, ut nec generalitas specialitati, nec specialitas generalitati deroget, ratos habebit, Sacrosanctè observabit, & manu tenebit, & confirmabit, & adimplebit; illosq; juxta Instrumentum Denuntiationis Sacramentô Iuramenti confirmabit. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Ejus Passio.*

In cujus rei certius ac fidelius testimonium, eadem Pacta Conventa Subscriptionibus manuum firmata & stabilita sunt. Actum & Datum in Campo Electorali inter Varsaviam, & Pagum Wola, in Comitus Magnis Electionis Novi Regis. Die

Vige-

Vigesima Septima Iunij Anno Dni, Millesimo, Sexcentesimo, Nonagesimo Septimo.

DIPLOMA ELECTIONIS 35.

MICHAEL STEPHANVS CARDINALIS RADZEIOWSKI

Archiepiscopus Gnesnerſis, Legatus Natus Regni Poloniæ & M. D. L. Primas Primusq́, Princeps, Senatores, Officiales, atq́, Inclytus Equeſtris Ordo Regni, & Magni Ducatûs Lithvaniæ.

In Nomine Sanctissimæ ac Individuæ Trinitatis.

SIgnificamus præsentibus Literis Noſtris quorum iuteresſ universis & singulis. Quòd cùm attonitus ſpectet Orbis Reges ac Dominos Noſtros non ſorte naſcendi Nobis tradi, ſed ſolâ virtute & gloriâ conſpicuâq́, rerum geſtarum amplitudine fieri. Ita Sereniſſimus ac Potentiſſimus Princeps ac Dominus Dominus Ioannes Tertius, cùm Regni Gubernacula plùs quàm heroicis facinoribus promeruiſſet, Nobis duos ſupra quatuor luſtra Annos, ſuaviter, feliciter, juſtè, ac gloriosè regnavit. Ille poſtquàm ad Chocymum ſæpiùsvè alibi ingentes Turcarum & Tartarorum Exercitus profligaſſet, Cæſaris Impery ſedem ſervavit, idemq́, Imperium maximâ ad Viennam & Parkanum victoriâ firmavit, atq́, fortunæ Chriſtianorum inſigni prudentiâ & heroicô animô januas aperuit. Hic igitur fortiſſimus Heros, Princeps Optimus, Patriæ Pater. Religionis Clypeus, Scytharum terror, Bonorum ſpes & amor meritò nuncupatus, cùm á Throno huius ſæculi ad immortalitatis ſolium tranſlatus eſſet ab Omnipotenti Domino, in cujus manibus poteſtates ſunt, cujus dextera per illum fecit virtutem, inſperato atrociq́, fatô Nobis ereptus extitit. Perſolutis itaq́, pyſſimo Regi Clementiſſimo ac Deſideratiſſimo Domino intimi amoris & debitæ pietatis lachrymis, cunctô Chriſtianô Orbe in doloris Noſtri conſortium accurrente, Nos Regni Primas cum Senatoribus, Officialibus atq́, Ordine Equeſtri Regni & M. D. L. animum in eam curam intendimus, ut afflictæ ac gementis Reipublicæ orbitati conſuleremus, eandemq́, ab imminentibus diſcriminibus, quibus expoſita erat Bello præſertim cum Chriſtiani nominis hoſte non ceſſante, Capite, Duce, ac Rectore deſtituti, vindicaremus. Quapropter prævisis his quæ de lege erant pro die decima 5. Menſis May, Milleſimo Sexcenteſimo, Nonageſimo Septimo Anno. in Campum Electoralem inter Varſaviam & villam Wola, ubi Regum Electio de Gentis Noſtræ more fieri conſvevit deſcendimus. Ibi non ſolùm numeroſiſſimus Senatus, ſed Vniverſa Regni & M. D. L. Nobilitas Patriarum, Legum, Iurium & Libertatis ſervandæ genio ſtimulata confluxit. Sed cùm Externa ſtudia Electoris populi animos, quia liberos in varia diſtraxiſſent & Candidatorum regnandi ambitu concurrente, acris 36.

ſciſſionis funeſtos exitus, paresq. Aquilas & cognatas acies minarentur. Tandem Diuinâ Gratiâ, afflante Spiritu Sanctô qui aſpera in vias planas deducit, interpoſitâ Sanctæ Sedis Apoſtolicæ per Eminentiſſimum ac Reuerendiſſimum Dominum Fabricium Pauluci, protunc Epiſcopum Ferrarienſem & Nuntium ſuæ Sanctitatis Extraordinarium, Paternâ authoritate; interueniente ſublimi, generoſiſſimæ Gentis Antenatorum virtute, quæ Boni publici ſtudioſior, quam diſſoni ſensûs ſequax exſtat; ventum eſt ad unanimem animorum harmoniam & eam quâ Reſpublicæ creſcunt, exoptatam concordiam. Itaquè Sereniſſimum Principem ac Dominum Dom: Fridericum Auguſtum, Ducem Saxoniæ, Iuliæ, Cliviæ, Montium Anoræ & Veſtphaliæ, Sacri Romani Impery Archimareſchalcum, & Electorẽ Landgraviũ, Turingiæ, Marchionẽ Miſniæ, necnon ſuperioris & inferioris Lusatiæ Burgrabium Magdeburgicum Comitem, Principem Hennebergenſem, & Barty Dominum in Ravenſtein &c. &c. non tàm hominum induſtriâ, aſt diuinitùs liberis cordibus inſpiratum, ſupra cæteros Sceptrô & Coronâ dignum iudicauimus & in Regem Noſtrum elegimus & aſſumpſimus Obligauerat iam pridem Polonorum animos, excelſa tanti Principis Fama & ſympaticâ vi Civium devinxerat corda martialis ille eiusdem ad ſublimia natus ac enutritus genius, Heroica Indoles, notaquè Magnanimitas & fortitudo. Spectavimus antiquiſſimum Generis ſplendorem, quod á Vitichindo Magno ultra novem ſæcula in meliori Germaniæ parte ſupremo Iure dominatur. Summũ Pontificem Gregorium Quintum. ſex Cæſares primum nempè & ſecundum Henricum, tres ſucceſſivè Ottones & Lotharium ſecundum & multos Europæ Cognatos Reges, innumeros Duces & Electores, tam Saxoniæ quàm Marchiæ, alioſq; Heroès, quibus omnibus Auguſta Domus Saxonica ad ſupremum Dignitatum faſtigium evecta eſt. Sciebamus ſingulares præfati Sereniſſimi Friderici Auguſti Virtutes á pueritia non in molli otio, ut plerumq; naſcendi ſorte Dominus conuigit, ſed per omnes Militiæ gradus, ad meritum ſupremorum inſtructum, luſtratas ab eodem omnes Europæ Provincias ut ex aliorum moribus, veluti apes e florum varietate meliorem ſuccum eliceret. Nullam eiusdem ætate in Belgio aut Germania obſidionem aut pugnam, á Cæſareus Confœderatus factam, cui voluntarius Dux non interfuerit. Quæ Supremus Cæſaris Exercitum in Hungaria Præfectus geſſerit, Tranſilvaniam qua celeritate cum triginta Equitum millibus advolans de barbarorum manibus eripuerit, nemini non innoteſcit. Hæc dum fuerunt militaris eiusdem Impery tyrocinia, & adoleſcentis Friderici Auguſti experimenta, quæ ad provecti Ducis gloriam ſatis ſuperq; ſufficerent, tantusq; animi dotibus iuncta, vegeta ac florens Iuventus, mirumq; artuum robur, vultus gravitas adquè Maieſtas, hæreditaria opulenta, quæ omnia ad Regis Dignitatem, meliùs præſtandam ac ſuſtinendam

37. con-

contribuunt, animos Nostros devinxerunt. Sed tunc vel maximè cùm certi fuimus, spiritum, qui ubi vult spirat Divino suo lumine ab eiusdem corde errorum tenebras excussisse, Ipsumquè Catholico Romanam fidem; sine cuius professione nemini ad solium Nostrum datur accessus, quàm ab aliquot annis futuri nescius secretè profitebatur, iam palam ac liberè exercere. Tam sublimium meritorum quæ ad perfectum Regem efformandum sufficiunt, habita a Nobis consideratio & communis tranquillitatis desiderium scissam Rempublicam, divisosq; Civium animos coadunârunt. Hinc Nos Reipublicæ Legibus inhærendo, accedentibûs unanimibûs atq; concordibûs votîs, pro Iure liberæ Electionis Quod Bonum Felix Faustumq; sit, ad DEI gloriam & Patriæ Nostræ decus, præfatum Serenissimum Dominum Domin: Fridericum Augustum Ducem Saxoniæ, Iuliæ, Cliviæ, Montium Angriæ, & Vestphaliæ, Sacri Romani Impery Archimareschalcum & Electorem, Landgravium Thuringiæ, Marchionem Misniæ, necnon superioris & inferioris Lusatiæ Burgrabium Megdeburgicum, Comitem, Principem Hennebergensem & Barty, Dominum in Ravenstein &c. &c. in REGEM Poloniæ, & Magnum Ducem Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kyoviæ Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenscie, Severiæ, Czerniechoviæq; Electum assumptum & Coronatum omni meliori modô & formâ approbamus confirmamus & declaramus. Et quâdã grati animi memoriâ Regiã Coronã quâ Otto III Saxo Imperator Annô milleſimô primô Boleslaum Chrobri Poloniæ Principem redimivit, super Saxoniæ Electoris tempora, fortunatô Polonæ Gentis & Catholicæ Religionis omine reponimus. Et sicut Fridericum Tertium Marchionem Misniæ, ob ademptam proprijs viribus & Copys Hussitarum furys, Bohemiam Sigismundus Cæsar Annô 1425. Electorali Diademate donavit. Sic illius Successor Fridericus Augustus ad Sanctæ Ecclesiæ Romanæ obedientiam veniens, Poloniæ Coronam glorioſissimè obtinet. Cumq; iam Serenissimus Rex personali Iuramentô firmaverit, quod Leges Nostras Immunitatesq; Ecclesiasticas & Sæculares per Divos Prædecessores Nobis concessas & donatas aliaq; Iura tàm Publica quàm privata, necnon Pacta Conventa integrè servabit & manu tenebit. Nos vicevers â sanctè & bonâ fide promittimus quod eidem Serenissimo Friderico Augusto Regi, sub Nomine Augusti Secundi eandem fidem, reverentiam, obedientiam, subiectionem & obsequia debita, justa & honesta, secundum Iura & Libertates Nostras, sicut Divis suæ Maiestatis Prædecessoribus exhibuimus, semper præstabimus & exhibebimus. Quod quidem Decretum Electionis, in Regem assumptionis, Confirmationis, & Coronationis DEO adjuvante exequi cupientes, de communi Consilio & usu, Illustri & Magnifico Domino Casimiro Ludovico Bielinski Succamerario Regni, Cernensi Mariæburgensi, Tucholiensi, Osiecensi Capitaneo Actûs Electionis Ma-

reſchalco committimus & poteſtatem damus, idem intimandi & ad notitiam ſuæ Majeſtatis deducendi ac in ejusdem manus tradendi. Cæteraq; quæ hoc ipſum negotium requirit agendi & perficiendi. Datum Varſaviæ ſub tempus Comitiorum Generalium die 16. Menſis Iunij, Anno Domini 1699.

M. Cardinalis Radzieiowſki Primas Regni & M. D, L. m. pp.

Locus Sigilli penſilis

Caſimirus Bielinſki Succamerarius Regni Ordinis Equeſtris Mareſchalcus m. pp.

Locus Sigilli penſilis

39.

Vbeſpieczenie Doſtoieńſtwa Naſzego y uſpokoienie Stanow ták Korony Polſkiey, iako y Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego.

1. LVbośmy Panowania Naſzego Nayſkutecznieyſzą założyli twierdzę na miłości Cnych tey Oyczyzny Synow, y na ich nieprzełamanych wiarą y poczćiwością ku Panom ſwoim pierśiach, zabiegaiąc iednak wſzyſtkim okazyom, ktore z niezgody *in Campo Electorali* albo z podeyrzenia niechęći y iakichkolwiek diffidencyi przećiwko Majeſtatowi Naſzemu y Rzeczypoſpolitey urośćićby ſię iakimkolwiek pretextem mogły, wſzyſtkie Stany na teraźnieyſzy Seym zgromadzone Korony Polſkiey y W. X. L. także y Państw inkorporowanych, z prawdźiwey ku Nam żarliwości ſwoiey, takowy Generalny przy Oſobie Naſzey y Doſtoieńſtwie Krolewſkim ſwym y całey Rzeczypoſp: imieniem poſtanowili obowiązek, Iż obrawſzy Nás ſobie *liberu ſuffragys* y potym *concordi* przez obowiązek napiſany *omnium Partium aceſſu* uznawſzy za Pana, przykładem Starożytnych Przodkow w iakimkolwiek broń Boże niebeſpieczeńſtwie nie tylko Nas odſtępować nie będą, ale też pod obowiązkiem Wiary, Cnoty, y ſumnienia przy Oſobie Naſzey y Doſtoieńſtwie Krolewſkim ſubſtancye, krew, y zdrowia ſwoie, tak iako na Cnotliwych przyſtoi Polakow, ważyć deklaruią: Dla tym zaś gruntowniey-ſzey konfidencyi ſami między ſobą miłość y Pokoy, tak *in ſtatu Civili*, iako też *in Militari* zachować nienaruſzony, y należytą ſprawiedliwość *ex delinquentibus in Foro competenti* przyrzekaią; y takiego każdego ktoryby co przećiwko Nam albo Elekcyi Naſzey iawnie lub ſkryćie zaczynać chciał, albo Protekcyą tákowym dawać ważył ſię, *pro perduelli & hoſte Patriæ* deklaruią, y na wieczną ſkazę iego powſtać, y záćiągi wſzelkie prywatnych Oſob znośić obowięzuią ſię, Nad to wſzyſtkie Piſma pomienioney Elekcyi Naſzey przećiwne, y z kimkolwiek, gdziekolwiek, y iakimkolwiek ſpoſobem formowane, także Projekta y Piſma ktorebykolwiek do diffidencyi publiczney ku Oſobie Naſzey okazyą bydź mogły, kaſſuią y annihiluią, y żeby na potym ſkwapliwość iaka podobnych ſkryptow w Rzpltey roſterkow

iakich

iakich y zamie'zania pokoiu pospolitego nie przynosiła, tedy waruiemy, iż przestępstwo Prawa pospolitego z Osoby Naszey iakie postrzeżone, będźie należało do upomnienia Processem według Konstytucyi 1609. *de non præstanda obedientia* opisanym; ktore Prawo wiecznemi czasy w swoiey powadze zachowuiemy. A dla tym doskonalszego y nieporuszonego Państw Naszych *ab intra* uspokoienia, wyimuiąc wszelkie wszystkim do Osoby Naszey skrupuły, ten wieczny na potomne czasy Koronie Polskiey y Wielkiemu Xięstwu Litewskiemu z Osoby Naszey czyniemy warunek za Nas y Sukcessorow Naszych. Iż przy zachowaniu całośći Wiary Swiętey Katolickiey Rzymskiey wolna Elekcya tych Zacnych Narodow, według zwyczaiow y Praw dawnych y świeższych, a osobliwie Konstytucyi 1670. nieporuszona nigdy zostawáć má. *Pacta Conventa*, tudźiesz Prawa dawne wszystkie, y ktore stanowić będźiemy, Wolności y Swobody Narodow, ktoresmy *juxta formam Iuramenti* po trzykroć *sincera* zaprzysięgli *mente*, *inviolabiliter* we wszystkich Punktach dotrzymamy; y zaraz Woyska Nasze wszystkie Cudzoźiemskie wprzod *ex casu* wprowadzonego pod Gdansk *æmuli* zaciągnione, a potym *generosiori spiritu* pod Kamieniec y dla odebrania Wołoch y Multan zatrzymane, na koniec *ex occasione* zapadłey źimy w Państwach Korony Polskiey y W. X. Litew: na Zimę rozłożone, iako iuż *in parte* iedne za Granice wyszły, drugie do Granic dotykaią, insze wychodzą, insze do ruszenia Ordynanse odbieraią, *exnunc* wszystkie, także y te sześć Tysięcy, ktoreśmy *in Pactis Conventis* deklarowali *non obstante ad præsens eorundem Pactorum ligamentô*, za Granicę wyprowadzić tak z Korony, iako y W. X. Litew. *& ex Provincys annexis in spatio* dwoch Niedźiel po Seymie szczęśliwie skończonym deklaruiemy, żadnych Regimentow ani Ludźi przy Nas nie zostawuiąc procz szczegulney Gwardyi na swoim własnym koszćie, a nie na Rzplty: Dwunastuset ludźi *juxta Pacta Conventa* pozwoloney y to zeby Starśi nad nią tak zostawali, iako w tych Paktach iest wárowano, y podług Konstytucyi 1646. *sub titulo* o Zaćiągu Nowego Woyska, y w tym wszystkim nie inaczey fię sprawić y zachowáć, tylko tak, iako Nayiaśnieyśi Krolowie Ich Mość Antecessorowie Naśi, *Regiô verbô* obliguiemy. Nawet zeby z osob Niemieckich przy Boku Naszym *per occasionem* tegoż Woyska Cudzoźiemskiego zostaiących nie mnożyły fię opaczne Consiliorum suspicye, wszystkich od Nas relegować deklaruiemy, procz Kancellaryi Saskiey, bez ktorey fię *ullatenùs* obeyść nie możemy; tak iednak aby w niey nie było więcey nad osob sześć, y żeby w żadne Rady, Sprawy, *Civiles Militares & Oeconomicas* y promocye wdawać fię nie ważyła; czego Wielmożni

40.

Pieczętarze Oboyga Narodow przeſtrzegać powinni będą *ſub pœnis Legibûs deſcriptis* y oprocz Oſob *ad minora ſervitia juxta Pacta Conventa:* ktorym końcem aby Uniwerſały y Ordynanſe Naſze *inſtantaneè ad Inſtantiam* Izby Poſelſkiey od Nas podpiſane *omnibus requirentibus* Kancellarya Naſza wydała, zlecamy.

41. A ieśliby w czaśie pomienionym Woyſka Naſze z Granic Koronnych W. X. Lit: y Woiewodztw Pruſkich wyniśc nie miały, albo pretextem nienależytym nazad cofały ſię, albo ieśliby kiedykolwiek *ultra Conſenſum* całey Rzplitey: *contra præſentem Conſtitutionem*; czy *ex Senatûs Conſilio* czy też *quôvis colore* lub z cudzych Panſtw lub w Naſzych własnych zaćiągnione wchodźić Chorągwie podnośić ważyły ſię, Tedy po wyiśćiu pomienionego czaſu w Niedźiel cztery albo od wźięćia *in futurum* przeſtrogi wſzyſtkim *ſub onere* Praw dawnych to ieſt pod utratą *honoris & ſubſtantiæ de Expeditione bellica* poſtanowionych, Poſpolitym ruſzeniem bez wſzelkich iuż Naſzych Uniwerſałow, czego za żadną urazę Majeſtátu Naſzego mieć nie będźiemy, ale za obwieſzczeniem tylko y daniem znac od tych, do kogo to należeć będźie, na koń tak Koronie, iako y W. X. L. wśiadać, y aby ieden drugiemu mogł *ſuccurrere* Zezwalamy, y takowych przeciwko tey obietnicy Naſzey nie wychodzących, albo wracaiących ſię. *ſeu quôvis illicitô datô caſu tanquam hoſtes Patriæ partium ſive conjunctum* tak w koronie, iako y w W. X. Lit: znośić dopuſzczamy, czego *in ullum crimen læſæ Majeſtatis vel perduellionis* pociągać żadnym pretextem nie będźiemy, owſzem przyimiemy to *pro Iure permiſſo* tak z teraznieyſzego Prawa, iako y Konſtytucyi wyżey mianowaney 1646. ktorą *ad eundem caſum* reaſſumuiemy, y onę *in toto* iako y inne w teyże Konſtytucyi wyrażone Práwa ztwierdzamy.

Poſpolite ruſzenie Koronne y Wielkiego Xięſtwá Litewſkiego.

2. CHcąc Rzpltą: *contra omnem caſum ingruentis alicujus periculi juxta ſcriptum ad Archivum* iako naylepiey ubeſpieczyć. Poſpolite ruſzenie wſzyſtkiey Korony, iako y W. X. Lit: y Prowincyi do nich należących *non præjudicando* pierwſzemu wyżey poſtanowionemu *ſub titulo* Ubeſpieczenie Doſtoieńſtwa Naſzego y Uſpokoienie Stanow tak Korony Polſkiey, iako W. X. Lit: za zgodą iednoſtayną *ſine diviſione belli* według dawnych Práw y Statutow Koronnych y W. X. Lit: o Poſpolitym ruſzeniu, ktore *in toto* reaſſumuiemy, uchwalamy do bliſko przyſzłego Seymu y w mocy Naſzey *de conſenſu omnium Ordinum* zoſtawuiemy.

Zapłata Woyſku y Trybunał Skarbowy.

3. ZYcząc aby krwawe zaſługi Woyſka Koronnego przez lat kilka *ob calamitates Reipublicæ* zatrzymane *in fide publica* nie ſzwankowały, za zgodą wſzech Stanow, wſzyſtkie *à prima*

42 *Febru-*

Februarij Anni 1692 zaczynaiąć od Likwidacyi na Trybunałach Skarbowych *ejusdem Anni* 1692 do rzetelnego y zupełnego zapłacenia przyimuiemy, deklaruiemy, áſſekuruiemy, y zaraz na nie zapłatę, oprocz ſześćiu Millionow, ſześćiukroć, ſześćiudźieſiąt ſześćiu Tyſięcy ſześćiuſet ſześćiudźieſiąt ſześćiu złotych Polſkich y groſzy dwudźieſtu *in vim* tegoż zapłacenia od Nas ofiarowanych *genere & modo* Deklaracyi oſtatniego Seymu 1690. *modum* tylko *contribuendi* na Seymiki Relacyine zachowuiąc, *quantitatem* ośmiu Cwierći zupełnych w ſobie zawieraiące, na żadne onych largicye ani expenſa nie tykaiąc, uchwalamy, y ſtanowiemy, a to dla tego, iż z Deceſſow y Likwidacyi ſzkod y krzywd y z okazyi Zwiąſku kompenſować ſię mogą. Gwoli czemu Trybunał Skarbowy według Praw dawnych a oſobliwie porządku oſtatnich Trybunałow ſtanowiemy, y aby zaczynaiąc ſię w Tydźien po Swięćie Swiętego Marćina to ieſt *die* 18 *Novembris Anni præſentis* przez Niedźiel dwanaście trwał, mieć chcemy, na ktorym że y od nas wyliczone Milliony *in vim* zapłaty Woyſku w Rachunki wchodźić maią, y że ieſzcze, ieśliby cokolwiek do wypłacenia tychże *reſtaret*, na tenże Trybunał *reſiduitas* ma bydź komportowana. Ci zaś ktorzy do tych Millionow Dyſtrybuty Kommiſſarzami byli; iako to z Wielkiey Polſkiey Urodzeni Prokop Lipſki Wſchowſki, Jan Godlewſki Nurſki Stolnikowie, Staniſław Przerębſki Sieradzki, Piotr Boglewſki Czerſki, Czeſnikowie. z Małey Polſki, Urodzeni Athanazy Miączynſki Podſkarbi Nadworny Koronny, Jan na Rzeplinie Woiakowſki Podkomorzy Przemyſki, Andrzey Zydowſki Chorąży Krakowſki, Stefan Potocki Staroſta Czerkaſki należą, do tegoż Trybunału á na Seymikach *Relationis* mogą nie bydź obrani. Przeto *liberam* onych *Electionem* Woiewodztwom y Ziemiom w ktorych ſię znayduią *nè numerus* Deputatow *augeatur*, zoſtawuiemy. Jeśliby záś ktorego z nich nieobrano, tedy y nie obrani na Trybunale Skarbowym zaśiadáć maią *in ordine* z Deputatami ſwoich Woiewodztw y Ziem: Na ktory Trybunał *in præſentia* Wielmożnych Hetmanow y Podſkarbiego Wielkiego Koronnego albo iego Urzędu, także Urodzonego Piſarza Koronnego Polnego, *ſalvâ* Urzędu iego *prærogativâ*, iako też przy Urzędźie Ziemſkim Sądowym *abſentiâ unius vel duorum non obſtante* z Urzędnikow Ziemſkich *in defectu* przy Urzędźie Grodzkim tamecznym, tudźieſz przy Urodzonym Inſtygatorze Koronnym naznaczamy z Senatu Wielebnego w Bogu Wielmożnych Urodzonych Ludwika Załuſkiego Biſkupa Płockiego, Jana Odrowąża Pieniążka Sieradzkiego, Jana Stadnickiego Wołhyńſkiego, Staniſława Morſztyna Mazowieckiego, Woiewodow, Melchiora Gurowſkiego Poznań. ſkiego Szembeka Woynickiego, Nikodema Zaboklickiego, Kamienieckiego, Alexandra Drzewickiego Lubelſkiego, Staniſława 43.

Maja Wiślickiego, Czapſkiego Kruſzwickiego Kaſztellanow. Woiewodztwa zaś wſzyſtkie y Ziemie na Seymikach Relationis Deputatow, a Woiewodztwá Pruſkie ná Generale przyſzłym Malborſkim obiérac maią. Ktorzy na czas pomieniony do Radomia ziachawſzy ſię, *per omnia* według Konſtytucyi oſtatniey 1690. ſprawuiąc ſię tak Deceſſa y ſzkody pod czas Związku, iáko też przedtym y potym. Tudzieſz przechodami, Konſyſtencyami, przebraniami Hibern nad Symplę, oſtatnim Prawem *per ſcriptum ad Archivum* opiſaną, poczynione, *non obſtantibûs Quietationibûs*, ieśliby ſię iakie *extorſivè* dane pokazały, zrachowawſzy y zlikwidowawſzy, iako też od Nas wyliczone Milliony potrąćiwſzy z Summ *ad præſens* uchwalonych *ſatisfactionem indilatam* Woyſku *juxta Repartitionem* po Woiewodztwach naznaczą *ſub rigore* w teyże oſtatniey Konſtytucyi *deſcripto*. Na ktorym Trybunale dway tylko Kommiſſarze z Woyſka tak Polſkiego, iako y Cudzoźiemſkiego Zaćiągu, a nie więcey zaśiadać maią. Inquantumby zaś czegokolwiek *ad totalem ſatisfactionem* tegoż Woyſka zaſług nie doſtawało, na przyſzły da Bog Seym należytą Stanom Rzpltey: informacyą *de reſiduo* dadzą: ktore że wypłacone, będzie, *præſenti omnium aſſenſu* waruiemy. A ponieważ Woyſko *in Confinys Regni* według oſtatniego Seymu, czego Wielmożni Hetmani *indilatam diſpoſitionem* iako też *& ordinationem* tego *juxta ſcriptum ad Archivum* uczynić powinni, lokowane bydź ma. Tedy dla tym wygodnieyſzey Zimowey ſubſyſtencyi, na tenże Trybunał Woiewodztwa y Ziemie dwie Cwierći przez Urodzonych Poborcow ſwoich, a Woiewodztwa Pruſkie przez Urodzonego Piſarza tamecznego albo przez Plenipotenta Authentycznego od Urodzonego Podſkarbiego Ziem Pruſkich ordynowanego zwieść, albo *juxta Conſtitutionem Anni* 1690. Rachunki tak z tych dwoch Cwierći, iako y innych *deducere* powinny będą *ſub pœna Carentiæ Activitatis* Woiewodztw y Ziem przećiwnych ktoreby Podatkow na te Cwierći nie uchwaliły. Na Poborcow zaś, ktorzyby pieniędzy uchwalonych przez Woiewodztwa y Ziemie nie zwieźli *Pœna Peculatûs extendi* ma, y Exekucyą Urodzeni Staroſtowie z nich *inſtantanee ad requiſitionem Aſſignatariorum* uczynić maią *ſub pœnis contra negligentes Officiales ſancitis*, Aſſygnacye iednak do tych tylko Woiewodztw y Ziem, ktore Kommiſſarzow nie będą miały, wychodźić maią, Dyſpozycye zaś Trybunału Skarbowego do tych Woiewodztw y Ziem ktoreby po Likwidacyach Trybunałow Skarbowych długu dawnego *ad primam Menſis February* 1692 we-
44. dług Taryffy nie wypłaćiły, ktore z inſzych a nie z teraznieyſzych Podatkow maią bydź wypłacone *ſub rigore ſupra expreſſo*. Tym zaś Woiewodztwom y Ziemiom, ktoreby już cokolwiek upłaćiły *à die prima Menſis February* 1692 *pro perſoluto* w teraznieyſzych Podatkach ma bydz przyięto. Chorągwie także w Zaſługach,

tak

tak z uchwały Rzpltey: iako y z Millionow płaconych od Nas Rzpltey· darowanych, iako też y te Chorągwie, ktore wypadły z Repartycyi, tenże Trybunał w pretensyach słusznych między sobą rozsądźić y uspokoić ma. Aggrawacye iednak w Hybernach y szkody *generaliter* wszystkie *quôcunq; modô* y extorsye, nad Prawo Hyberny tak w Dobrach Dźiedźicznych, Duchownych, Krolewskich, iako y po Ekonomiach Naszych od Woyska, tak pod czas Związku, iako przedtym y potym poczynione, tenże Trybunał osądźić, y satisfakcyą *injuriatis* naznaczyć powinien będźie. A że nie wszyscy *injuriati* od Woyska *sufficiunt* tak dla odległości Trybunału, iako też *ob egestatem, ad vindicationem damnorum & violentiarum* tedy pozwalamy aby w Grodach swoich poprzysiągszy *damna per Plenipotentiarios*, ktorych sobie na Seymikach *Relationum* obiorą, a z Ekonomiy Naszych *per Administratores, sine ursione Delatoris* krzywd swoich dochodźili, a Trybunał Skarbowy nie odsyłaiąc *injuriatos* do Repartycyi po Woiewodztwach, nieodwłoczną satisfakcyą ukrzywdzonym przysądźić ma.

Deklaracya o Podatkach in Futurum.

4. KOmbinuiąc Woiewodztwa y Ziemie w Podatkowaniu, tak aby *in æquali Republica æquali gaudentes prærogativâ* zarowno *in subsidium* Rzpltey: na potym zawsze *contribuant*, y przyszłym da Bog Seymom trudności *in materia* podatkowania nie przynosiły, reassumuiąc Konstytucyą *Anni* 1683. *sub Titulo* Deklaracya o Podatkach Ziem y Woiewodztw, to *pro lege perpetua* mieć chcemy; że lubo Woiewodztwa y Ziemie Deklaracyami ták dawnieyszych Seymow, iako y Seymu 1690. od niektorych Woiewodztw wielce ukrzywdzone, y teraz *pretiô boni Publici & conservationis* tak potrzebnego Seymu, według Deklaracyi Seymu pomienionego 1690. na zapłacenie Woysku zasłużonemu ośmiu tylko Cwierći podatkować deklarowały iednak, aby tych Deklaracyi na potym nie bywało, postanawiamy, y iuż nie tylko na przyszłym Seymie, ale *& in ævum* Woiewodztwa y Ziemie nie przez Deklaracye Summ, ale iednę wźiąwszy przed się Taryffę Podatkowania zdawna w Skarbie praktykowaną, według tey Taryffy zarowno nierozdźielnie, nie ochraniaiąc się, iakową Taryffa Summę wynieśie, podatkować, y iedną Konstytucyą Podatek deklarować będą powinny. A ieżeliby ktora Ziemia albo Woiewodztwo *suppositoriè* Deklaracyą Summy z Taryffą się nie zgadzaiącey, *alleviando* sobie, Urodzonemu Marszałkowi Posełskiemu podało; takowey Deklaracyi Urodzony Marszałek przyimowàć, ani *in volumen Legum* wpisować nie ma, *& nullitatis vitio subjacere* powinna, y każde takie Woiewdztwo y Ziemia *non obstante Declaratione*, Summę Taryffie proporcyonalną *in Fiscum* wnośić będą powinny: a nad to Wielmożni Hetmani Repartycye Woysk do Woiewodztw y Ziem nie według dekla- 45.

rowanych Summ (ieżeliby *caſu quo* od ktorych Woiewodztw y Ziem *in volumem Legum* weſzły) ale według Summ ktore Taryffie Skarbowey zdawna praktykowáney korreſponduią, rozdawáć y czynic *in futurum* będą *ſub nullitate* takowey Repartycyi. Deklaracye zaś tylko na ſame determinacye Seymikow Relacyalnych, na Seymach od Woiewodztw y Ziem przyimowane bydź przez tegoż Urodzonego Marſzałka powinny.

O Elbiągu.

5. ABy świat widział iako Rzplta: *tenerrimè Fœdera & Pacta cum Principibus & Amicis fœderatis* zatrzymuie, lubo w tak iawney od Kurfirſzta Imći Brandeburſkiego przez wzięty Elbiąg krzywdźie na ſam odgłos poſtrzeżenia ſię y reſipiſcencyi tegoż Elektora Imći chcąc *motos* między Stanami, z tey okazyi *Componere fluctus* na determinowanie dalſzey *hoc in negotio* oſtatniey rezolucyi naznaczamy do Boku Naſzego Deputatow, oprocz ordynaryinych Rezydentow z Senatu przy Wielmożnych Urzędach *Statûs*, y Hetmánach oboyga Narodow, Przenaywielebnieyſzego w Bogu Iego Mći X. Kárdynała Michała Rádźiowſkiego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego Primaſa Korony Polſkiey y W. X. Lit: Wielebnych w Bogu, Wielmożnych, Urodzonych Staniſława Dąmbſkiego Kuiawſkiego, Mikołaiá Swięćickiego Poznáńſkiego, Andrzeia Załuſkiego Warmińſkiego y Sambiyſkiego, Iana Kierſzenſteyna Kryſzpiná Zmuydzkiego, Mikołaia Wyżyckiego Chełmſkiego, Biſkupow. Staniſława Leſzczyńſkiego Poznanſkiego, Stephana Bidźinſkiego Sędomirſkiego, Iana Odrowąża Pieniążka Sieradzkiego, Hrehorego Oginſkiego Staroſtę Zmuydzkiego, Franciſzka Gaſeckiego Inowrocławſkiego, Tarła Lubelſkiego, Iana Kraſińſkiego Płockiego, Kryſzpina Witebſkiego. Staniſława Morſztyna Mazowieckiego, Alexandra Załuſkiego Rawſkiego, Iana Koſſa Chełmińſkiego, Iana Przebendowſkiego Malboroſkiego, Iana Gnińſkiego Pomorſkiego,

46. Władyſława Sapiehę Mińſkiego Woiewodow. Jerzego Towiańſkiego Łęczyckiego, Euſtachiego Grothuza Zmuydzkiego, Franciſzka Grzybowſkiego Inowrocławſkiego, Niſzczyckiego Płockiego, Michała Kotła Witebſkiego Kaſztelanow. *Ex Ordine Equeſtri* z Wielkiey Polſki Urodzonych Kaźimierza Bielińſkiego Podkomorzego, Czerſkiego Tucholſkiego Staroſtę, Towiańſkiego Podczaſzego, Tomaſza Dźiałyńſkiego Krayczego Bratiańſkiego, Łąkorſkiego Staroſtę, Staniſława Godlewſkiego Regenta Nurſkiego Staroſtę, Koronnych, Alexandra Bąkowſkiego Podkomorzego Chełminſkiego, Woyćiecha Dąbſkiego Staroſtę Sochaczowſkiego, Piotra Kczewſkiego Chorążego Malboroſkiego, Iana Malechowſkiego Sędźiego Poznańſkiego, Prokopa Lipſkiego Stolnika Wſchowſkiego Piſarza Grodzkiego Poznańſkiego, Franciſzka Aloyzego Łoſkiego Podczaſzego Zákroczymſkiego, podſtaroś-

ćiego

ćiego y Sędźiego Grodzkiego Warszawskiego, Iana Glinkę Pisarza Ziemie Nurskiey, Andrzeia Radomickiego Osieckiego, Iana Iakuba Potulickiego Borzechowskiego, Michała Kniaźia z Koziel-ska Puzynę Werbkowskiego Dworzanina Naszego, Iana Iozefa Mączyńskiego Klonowskiego Starostow. Władysława Czarnkowskiego, z Małey Polski Urodzonych Alexandra Iabłonowskiego, Chorążego, Starostę Buskiego, Stefana Branickiego Stolnika Starostę Brańskiego, Jerzego Lubomirskiego Podstolego, Koronnych, Francíszka z Brzeźia Lanckorońskiego, Podkomorzego Wielickiego, Bohemskiego Starostę, Francíszka Wielopolskiego, Saroste, Krakowskich. Iozefa Wandalina Mniszcha Sanockiego Tarła Stężyckiego, Woyćiecha Czackiego Włodźimierskiego Starostow, Mężyńskiego Chorążego Lubelskiego, Stefana, Humienieckiego Stolnika Podolsk: Kaźimierza Dłużewskiego Podcz: Chełmskiego, Iana Stanisława Romockiego Podsędka Dobrzyńskiego, Zebrowskiego Pisarza Ziemskiego Lwowskiego Stryiskiego, Alexandra Cetnera Szczurowieckiego Starostow, Andrzeia Karwickiego Pisarza Grodzkiego Sędomirskiego Krzysztofa Czapskiego Dworzanina Naszego. z W. X. Lit: Urodzonych Kaźimierza Kawalera Paca Pisarza, Kaźimierza Gielguda Pisarza, Ogińskiego Podskarbiego Nadwornego, Jerzego Sapiehę Stolnika, Michała Sapiehę Pisarza Polnego, Krzysztofa Komorowskiego, Kuchmistrza, Ludwika Poćieia Strażnika W. X. Lit: Biegańskiego Marszałka Bracławskiego, Michała Szczukę Ciwuna Trockiego, Krzysztofa Zawiszę Starostę Mińskiego, Dąmbrowskiego Wileńskiego, Władysława Sokołowskiego Inflantskiego Podkomorzych. Iakuba Grużewskiego Stolnika Zmuydzkiego, Krzysztofa Szczyta Chorążego Połockiego, Bielewicza Sędźiego Zmuydzkiego, ktorzy *rotâ Iuramenti* wszyscy poprzysiągszy, że według Boga sumnienia y miłości Oyczyzny, y iako daley wyrażono iest *in scripto ad Archivum*, zachowaią się y tak w tey sprawie iako około rozrządzenia woyska, miarkuiąc się *ex successu rerum, juxta idem scriptum ad Archivum* na teraźnieyszym Seymie danym, ktory za zgodą wszech Stanow approbuiemy, we wszystkim należyćie się sprawią y postąpią. 47.

Hyberná.

6. ABy woyska Koronne *in tempore* Chleby Zimowe odbierały, do wybierania y dystrybuty Hyberny naznaczamy Komissarzow, Pizy Wielmożnych Hetmánach Urodzonym Pisarzu Polnym Koronnym y Urzędźie Skarbowym, z Senatu Wielebnego w Bogu, Wielmożnych Urodzonych, Teodora Potockiego Biskupa Chełmińskiego y Pomezanskiego, Iana Iabłonowskiego Ziem Ruskich, Marćina Oborskiego Podlaskiego, Francíszka Załuskiego Czerniechowskiego, Woiewodow. Czapskiego Elbiąskiego, Kaźimierza Rostkowskiego Wiskiego Kasztelanow.

Ex Ordine Equeſtri z Wielkiey Polſki, Urodzonych Remigiana Byſtrama Podkomor: Pomorſk: Iana Skrzyńſkiego Łęczyckiego, Wacławá z Iaruzel Iaruzelſkiego Bielſkiego, Chorążych. Zygmunta Strzałkowſkiego Stolnika Zakroczymſkiego, Waleryana Naramowſkiego Cześnika Wſchowſkiego, Podwoiewodzego Poznańſkiego, Iana Rudzkiego Piſarza Ziemſkiego Czerſkiego. z Małey Polſki Urodzonych, Atánazego Miączyńſkiego Podſkarbiego Nádwornego Koronnego, Iozefa Potockiego Halickiego, Ierzego Dźieduſzyckiego Zydaczewſkiego, Staroſtow. Andrzeia Zydowſkiego Chorążego Krakowſkiego, Karola Dunina Wąſowicza Sędźiego Ziemſkiego Sędomirſkiego, Szymona z Gosniewic Wolſkiego Stolnika Hálickiego. Ktorzy Komiſſarze ziechawſzy do Lwowa na Swięty Michał w Roku teraźnieyſzym, Hybernę między woyſko *juxta ſcriptum ad Archivum* Seymu teraźnieyſzego podzielić maią. Wſzyſcy zaś należący do płacenia Hyberny tak z Dobr Krolewſkich iako y Duchownych, oprocz prawdźiwie źiemſkich *Ritûs Græci*, tych, ktore do tych czas Hybernami niesłuſznie aggrawowane były, na pomienioną Kommiſſyą Hybernę gotowemi pieniądzmi *Salvo Iure Conflagratorum* według Taryffy Skarbowey zwieść powinni będą, *ſub pœna duplicis penſionis per militarem executionem vindicanda.* O co *forum & terminum peremptorium ſine quavis adcitatione* tamże na tey Kommiſſyi naznaczamy: ktora od Seymu do Seymu trwać ma. Tey zaś Kommiſſyi Wielmożni y Urodzeni, Kommiſſarze Naśi *relationem* na przyſzłym Seymie uczynić będą powinni.

48. ## *Jus Patronatûs.*

7. REaſſumuiąc *ex Inſtantia & Conſenſu Ordinum* wſzyſtkie Prawa *de Iure Patronatûs* w Statućie *& in volumine Legum* wyrażone, one *inſiſtendo Pactis Conventis* zaraz po Seymie *indilatè* do ſkuteczney Exekucyi przywiedźiemy, *ſalvîs Abbatijs Pruthenicîs.*

Alternáta Laſki.

8. CHcąc aby początki Seymowania na Alternatach o Laſkę Marſzałkowſką nie tamowały ſię, y żeby ſię wygodźiło Prawu y Porządkowi Seymowania *in Anno* 1690 napiſanemu, żeby pierwſzego dnia obranie Marſzáłka ſtawało, taki porządek y w tych Alternatach *præſenti Lege* czyniemy; to ieſt ieśliby na ktorym Seymie *in ſucceſſum* naznaczonym ſtrzeż Boże *aliquô fatô* nie przyſzło do obrania Marſzałka przez coby y Seym nie doſzedł, tedy to w Alternatę iść nie ma, ani żadney Prowincyi, na ktorą ow Seym przypada, *præjudicare* powinno. Seym zaś zerwany na ktorym obrany Marſzałek będźie, choćby tylko ieden dźień był *in activitate*, iuż za Alternatę każdey Prowincyi poczytany bydź ma. A żeby ſię Alternaty wyraźniey obiaśniły, Seym przyſzły pod Laſką Małopolſką odprawić ſię ma w Warſzawie, a naſtępu-

iący Seym zaraz po tym Małopolskim ma bydź w W. X. Lit: w Grodnie *& consequenter*, kaidy trzeći Seym według Praw o Alternaćie y trzecim Seymie W. X. Lit: postanowionych, Temuż W. X. Litewskiemu waruiemy. A lubo przeszły Trybunał *ultra ordinationem* w obieraniu Marszałka *observatam*, pod Dyrekcyą Wielkiey Polski odprawował się, iednak y w tym *pacificando ex justitia* obiedwie Prowincye, áby 2. Trybunały *immediatè* następuiące, po teraznieyszey szczęśliwey determinacyi pod Laską Małopolskiey Prowincyi odprawiły się *præsenti Lege* postanawiamy.

O Expulsyach.

9. ZEby się ta Cna Rzplta: we wszystkim iako naydoskonaley *ab intra* uspokoiła, chcąc záchować *Ius æqualitatis inter Cõcives Regni*, iakośmy przyrzekli *in Pactis Conventis*, żeby możnieyszy nie był ćiężki słabszemu, Statut dawny *Titulô Restitutio in Bona*, ponieważ się między Stanami te aggrawacye w Expulsyach zagęściły, *in toto* reassumuiemy; stanowiąc *pro Lege perpetua*, żeby takowe sprawy *Expulsionum* y wszelakie Sądy, tak *majoris* iako y *minoris subselly*, do ktorych by takowa wyszła sprawa, nie od czego inszego, tylko *à sola Reinductione in Bona quævis tàm Terrestria, quàm Regalia, quis fuit ante Mensem Possessor* z znaznaczeniem wieże, y szkod nadgrody zaczynały, nie wdaiąc się *in Cognitiones jurium & decisionem causæ*. Maiąc to na pieczy, że *in æquali Republica par in parem* nie ma mieć *potestatem*, ażeby *celerior justitia* w takowych była sprawach gdyby wyszły *per Appellationem* albo *per Gravamen* do Trybunału, naznaczamy im Regestr *merè Incarceratorum hic degentium* albo iakowy iak nayprzędszy może bydź, żeby takowe *ausus* w poskromieniu *moram non patiantur*. Ktora Konstytucya y W.X. Litewskiemu służyć ma. 49.

De Corrupto & Corrumpente.

10. LVbo Trybunały Koronne Prawem są należycie opisane, iednak że *in puncto corruptionis* obiedwie stronie, tak *corrumpens* iako y *corruptus incapax honoris & corrumpens cadit in causa*. Tedy *meliorando* to Prawo za zgodą wszech Stanow deklaruiemy, że wolno będźie *corrumpenti cum corrupto* na drugi Trybunał o wziętą *agere* korrupcyą z Regestru *Magnificorum Dominorum Iudicum* ktory *capacitatem honoris* trácić powinien, y wziętą oddáć korrupcyą *cum pœna duorum Millium Marcarum in instanti solvenda*. To się ma rozumieć y o Possach Seymowych ieśliby się pokazał iaki *corruptus* w Trybunale *ad Instantiam cujusvis* ma *respondere*. Regestra zaś aby według Konstytucyi 1670. były zachowane,, a wymyślne abrogowáne y znieśione, *præsenti Lege cavemus*, a Prawo *in futurum* służyć ma.

Beſpieczeńſtwo Władzy.

11. CHcąc aby beſpieczenſtwo y ſprawiedliwość przy Boku Naſzym *in vigore* zoſtawała, Artykuły Marſzałkowſkie reaſſumuiemy, y aby one Wielmoźni Marſzałkowie Oboyga Narodow do Exekucyi *contra delinquentes* przywodźili *ſub amiſſione Officiorum præſenti lege* wáruiemy y ſtanowiemy.

Vbeſpieczenie Gránic Ziemie Łukowſkiey.

12. GRanice Ziemie Łukowſkiey Dobr Ziemſkich Radzyná z Wohiniem Dobrami Naſzemi Stołowemi *vigore Pactorum Conventorum* Dekretem oſtatnim Kómiſſarſkim determinowane y kopcami oznaczone, na potomne czaſy *lege præſenti* ztwierdzamy, nie prejudykuiąc nic Granicom Woiewodztwa Podlaſkiego Ziemie Mielnickiey, owſzem one według ſtarodawnych Duktow Korony Polſkiey z Wielkim Xięſtwem Litew: wcale záchowuiąc.

50.

Vtwierdzenie Securitatis Jurium & Libertatum Lemburſkiego y Bitowſkiego Powiatow.

13. LVboſmy doſtatecznie manutentronem Praw Wolności & *Immunitatum in Pactis Conventis* Obywatelom Stanu Szlacheckiego Lemburſkiego y Bitowſkiego Powiatow warowali, aby żadney *in prærogativa ſua* odmiany nie ponośili, na uśilną iednak Poſłow Ziemſkich Pruſkich inſtancyą, *authoritate præſentis Conventûs* reaſſumuiemy Konſtytucyą 1659. a to *pro majori ſecuritate* tychże Obywatelow aby przy dawnych wolnościách, honorach, prerogatywach, zwyczaiach, y nienaruſzoney Dobr Ziemſkich poſſeſſyi y wolney ich dyſpozycyi, tudźieſz Sądach Ziemſkich Grodzkich y Trybunalſkich *cum Officialibus loci illius in integro* zoſtawali & *in omnem caſum alicujus preſſuræ vel periculi* wolny onym rekurs & *eorum poſteris juxta mentem prætactæ Conſtitutionis* do Nas y Rzeczypoſpolitey zoſtawuiemy.

Zwinienie Kozakow w Kijowſkim y Biacławſkim Woiewodztwach.

14. STosuiąc ſię do Konſtytucyi ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey o Ewakuacyi Kozakow z Woiewodztw Kijowſkiego y Bracławſkiego ponieważ *per iniquitatem temporum* y na ten czas nieſkonczoney ieſzcze Tureckiey Woyny, lubo Uniwerſałami Naſzemi y Wielmożnych Hętmanow Ordynanſami napomnieni Kozacy w Dobrach dziedźicznych Woiewodztw Kijowſkiego y Bracławſkiego, y Chwaſtowie do Biſkupſtwa także Kijowſkiego zoſtaiący, dotąd nie uſtąpili, y Dobra Szlacheckie tak wielą Konſtytucyi *de Immunitate Bonorum Terreſtrium* obwarowane ćiężkiemi Konſyſtencyami ſwemi y extorſyami aggrawowali. Tedy gdy teraz ſzczęśliwie od Porty Ottomańſkiey zawarty pokoy tamtey Kozackiey Milicyi nie potrzebuie; Konſtytucyą 1646. *ſub titulo* o Zaćiągu Woyſka Nowego reaſſumuiąc wſzyſtkie tak konne, iako

ko y pieſze *authoritate* Seymu teraznieyſzego rozpuſzczamy, y *ex-nunc* zwiiamy: ktoremu to Woyſku wſzyſtkiemu Kozackiemu, aby J. Wielm: Kaſztelan Krakowſki Hetman Wielki Koronny we dwie Niedźieli po ſkończonym Seymie uſługę Rzeczypoſp: przez Ordynanſe ſwoie do zwinienia dane wypowiedźiał y zwinienie onego do ſkutku przywiodł, powagą *Conventûs præſentis* zlecamy *ſub rigore* w teyże Konſtytucyi 1646. *expreſſo*.

O Expektatywach.

15. PONieważ *ad ſubveniendum Reipub: malis* nie maſz nic potrzebnieyſzego, iako *confidentia interna*, tedy uważaiąc iako ią wzruſzyły wyoſtrzone na cudze honory y fortuny appetyty ludzkie, że przećiwko dawnym y świeżſzym Prawom powyciągały z Kancellaryi na Krzeſła, Staroſtwa, y Urzędy, ktorych *Poſſeſſores* żyią, także na oddane Wakanſe powtorne Przywileie, ztąd *interna odia, inhiationes, & diffidationes in vitam privatorum ac perinde boni publici toxica* pochodźić mogą. Czemu dawne zabiegaiąc wieki, wſzyſtkie Expektatywy Statutem y świeżſzemi Konſtytucyami znioſły. Więc reaſſumuiąc Konſtytucyą 1550. o Expektatywach także y drugą 1613. żeby Przywileie dwa na ieden Wakans nie wychodźiły, teraznieyſzą Konſtytucyą oboſtrzamy y Wielmożnym Pieczętarzom Naſzym zalecamy, aby mieli *ſeriam animadverſionem* takowych Przywileiow, ktore ieżeliby *caſu quo* wyſzły, nie tylko Przywileie takowe *nullitatis vitio ſubeſſe* maią, ale y ten ktoby ie uprośił, *ipsô factô* tego Wakanſu *etiam poſt obitum* iego był *incapax*. Dopieroż Przywileie na Dobra Ziemſkie, ieśliby kiedykolwiek wyniść miały, *eidem rigori ſubjacere* maią. Na Kancellaryą zaś *pœnas in Legibus Regni deſcriptas* reaſſumuiemy. 51.

O Marſzałku Związkowym.

16. ABy *crimina contra Rempublicam non maneant impunita*, zlecamy Urodzonemu Jnſtygatorowi Koronn: żeby na przyſzły Seym Marſzałkowi oſtatniego Związku Koronnego Urodzonemu Piotrowi Baranowſkiemu Mandaty wydał, ktore aby *ſub prætextu Contradictionis* Deputatom z Izby Poſelſkiey nie olychaſy, *ad hunc ſolum caſum* waruiemy, aby żadna kontradykcya takowey Deputacyi bydź nie mogła: *In futurum* zaś aby *ſimiles damnati non eveniant caſus* tak w Koronie, iako y w W. X. Litew: każdego Marſzałka lub *quóvis nomine & titulô* do Rządow Konfederacyi zakazanych należącego y Konſyliarzow *infames & pro invindicabilibus Capitibus* deklaruiemy, y ktobykolwiek onego zabił mieć będźie *gradum ad præmium* pierwſzego Wakanſu, ieśliby też *plebeiæ conditionis* tę przyſługę uczynił, tedy *ad prærogativam* Honoru Szlacheckiego za tę przyſługę powinien bydź *admiſſibilis*, gwoli czemu y Konſtytucyą *Anni* 1667. reaſſumuiemy.

Sprawa Hetſchera przeſzłego Poſzt-Magiſtra Gdańſkiego do przyſzłego Seymu odłożona.

17. POnieważ Sprawa *objecti graviſſimi Criminis* trzymany korespondencyi o ubieżeniu Elbiąga *& uſurpati Tituli* Brandeburſkiego Poſztmagiſtra we Gdańſku *in ſummum præjudicium*
52. *Iuris Noſtri Majeſtatici* y całey Rzeczypoſp: przećiwko uczynioney przyśiędze *ſuper fidelitatem & independentiam Externam* na teraznieyſzym Seymie dla krotkośći czaſu rozſądzona bydź nie mogła; tedy tę ſprawę do przyſzłego Seymu odkładamy, ktorą Urodzony Jnſtygator Koron: *ſub privatione Officij* popierać powinien; aby ztąd *patere* mogli Rzeczypoſp: *Authores proditionis* Elbiąga. *Ab Officio* zas Poſzt-Magiſtroſtwa Gdanſkiego, tegoż Hetſchera *uti Extraneum removemus.*

Mieyſce Traktatow Pokoiu zawartego z Portą Ottomańſką.

18. POnieważ mieyſce pod Karłowicem w Węgrzech, na ktorym Traktaty *Colligatorum Principum Chriſtianitatis contra hoſtes* Krzyża Swiętego ſtawały z Portą Ottomańſką, poświęcone ieſt na Kośćioł pod Jmieniem Przenayświętſzey MARYI *de Pace* pod dyrekcyą Oycow Bernardynow; tedy chcąc aby tam Kroleſtwa Polſkiego w też Traktaty wchodzącego ku Naywyżſzey Krolowy Polſkiey pamiątka wdzięczności zoſtawała, odſyłamy wyznaczenie Jałmużny *pro hoc pio opere ad diſcretionem & prudentiam Senatûs Conſilij PoſtComitialis*, ktore, cokolwiek naznaczy Skarb Koronny do Konwentu tamecznego Oycow Bernardynow *per Cambium* lub przez ordynowanego *ab eodem Conventu* Confratra przeſzle. A tą Summa w Rachunkach Skarbowych przyięta bydź ma.

Libertacya Woiewodztwa, y Miaſta Kámieńca Podolſkiego.

19. WIdząc zniſzczone przez tak wiele lat *in poſſeſſione hoſtili* będące Woiewodztwo Podolſkie, *ſubveniendo deſolationi* onego za zgodą wſzech Stanow, Woiewodztwo całe od wſzelkich *quôcunq; titulô & nomine* nazwane bydź mogą, Podatkow Rzeczypoſpolitey ná Seymach Uchwalono na lat dźieśięć od Seymu teraznieyſzego uwalniamy. Takowąż Libertacyą Miaſtu Kamieńcowi iako Pogranicznej Fortecy od takichże Podatkow Rzeczypoſp: y Hyberny, Przechodow, Stacyi, y wſzelkich exakcyi Zołnierſkich *quôcunq; titulô & nomine* wymyślonych, Pogłownego, Podymnego, Szoſow, Poborow, Czopowego, Szelężnego, Rogowego, do lat dzieſiąciu pozwalamy, *ſalvîs juribûs* Woiewodow y Staroſtow. Wſzyſtkie przytym tegoż Miaſta *Privilegia, Immunitates, Prærogativas ac Decreta* od Nayiaśnieyſzych Krolow Anteceſſorow Naſzych nadane approbuiemy. W ktorym to Mieśćie

ście Kamieńcu, aby Zydźi według dawnych Praw y Konſtytucyi 1598. 1659. 1670. żadney poſſeſſyi ani handlow *exercere* nie ważyli ſię, y owſzem gościami będąc, żeby dłużey nad trzy dni niebawili, *ſub pœnis arbitrarys* Urzędu Grodzkiego Kamienieckiego; *ſuper Contravenientes extendendis* nakazuiemy. W tymże Mieśćie ludźie Religij Greckiey *diſuniti* mięſzkać nie mają. Jarmark także, ktory iuż po wźięćiu Kamieńca do Jazłowca przeniesiony, temuż Miaſtu na dźień Nayświętſzey PANNY Narodzenia przywracamy. Toż Miaſto Kamieniec, *competenti præſidio* z Woyſka Rzeczypoſp: pod Kommendę Wielmożnego Woiewody Kijowſkiego Generała teraznieyſzego Podolſkiego, opatrzyć y oſadźić deklaruiemy, *hôc adjectô*, aby *in futurum poſt ſera fata*, tegoż Wielm: Woiewody Kijowſkiego, Kommendant Szlachćić, Katolik, dobrze w tym Woiewodztwie oſiadły, do kommendowania Fortecy ſpoſobny nie był dożywotni, ale na trzy lata tylko podawany. Præſidium zaś w tey Fortecy zoſtaiące *ſumptu Reipublicæ* iako y Kommendant *provideri* ma. Cła iednak *in genere* wſzyſtkie do Skarbu Koron: nie zaſtaniaiąc ſię wyżey mianowanym uwolnieniem, Kupcy iakieykolwiek kondycyi, czymkolwiek handluiący, wnośić będą powinni. Zydźi zaś w tymże Woiewodztwie znayduiący ſię do pogłownego zarowno z inſzemi Zydami należeć maią, czego Skarb Koronny *ſeriam* powinien mieć *animadverſionem*. Lokacya Woyſka Rzeczypoſp: w Dobrach Naſzych Krolewſkich, *in Confinys* Woiewodztwa tegoż Podolſkiego, iako też, y Obozow *pro exigentia* Rzeczypoſp: wolna *præcuſtoditur*. Zabiegaiąc przytym wſzelkim okazyom differencyi tak z Pogranicznemi Ludzmi Woiewodztwa Podolſkiego, iako też między Obywatelami tegoż Woiewodztwa przykazuiemy, aby ći, ktorzyby Chorągwie Nadworne na Pograniczu tegoż Woiewodztwa mieć chcieli, ludźi ſwoich *ſub diſciplina* trzymali, tak, aby ani ſąśiadom ſwoim krzywdy, ani Pogranicznemu Narodowi żadney nie czynili lezyi *ſub pœnis Infamiæ, ſtatutionis Exceſſivorum, & refuſionis damnorum in quovis Iudicio & Officio Regni, ad cujuſvis Inſtantiam injuriati vindicandis*.

O zbiegłych Poddanych tegoż Woiewodztwa Podolſkiego.

20. PONieważ wſzyſtkie Wsi, y Miaſta Woiewodztwa Podolſkiego, ſą w ludźi ogołocone, iednych nieprzyiaćiel zabrał, drudzy w rożne roze'zli ſię kraie, przeto waruiemy tą Konſtytucyą aby zbiegli Poddani pod czas woyny, *non obſtante Præſcriptione, ad primam Inſtantiam* oddawani byli, *ſub taxa mille Marcarum in Foro propry Diſtrictûs ſuper Contravenientes ſine appellatione decernenda & repetenda*. A żeby Poddani z pobliższych Woiewodztw y Ziem uchodzący na Słobodach Woiewodztwa Podolſkiego przyięći nie bywali, tą Konſtytucyą waruiemy, iż każdy Poſſeſſor Dobr Naſzych Krolewſkich, Ziemſkich, y Duchownych 53. 54.

wnych, w Trybunale Koronnych, *ex Regeſtro Militari præciſô beneficiô Areſti ſine quibuſvis exceptionibus, ad inſtantiam cujuſvis Injuriati*, ſprawić ſię będźie powinien, za wydaniem Pozwu o wydanie Chłopow, *prævia Relatione* tegoż Pozwu *in proprio Diſtrictu* w Ziemſtwie, lub w Grodźie *inſcribendâ* y Chłopa zbiegłego *cum uxore & liberis, & ſupellectili domeſtica, ſub taxa mille Marcarũ in inſtanti ſub pœna Banitionis perpetuæ ſolvenda* wydać ma.

Unia *Fidei Græcæ.*

21. CHcąc *ad Vnionem Sanctæ Fidei* zachęćić *diſunitos Græcæ fidei*, Konſtytucye *Annorum* 1667. & 1678. *de unitis* reaſſumuiemy. Oraz ludźi mieyſkiey kondycyi *verè unitos, ad obeunda munia & Magiſtratus Civitatenſes, capaces eſſe declaramus.*

Mieyſce obrania Deputatow Podlaſkich ná Trybunał.

22. WIelką w tym uznaiąc ſprawiedliwośći uymę w ſprawach Woiewodztwa Podlaſkiego na Trybunale, iż Seymik Deputacki Generalny, ktory ſię w Drohiczynie za ziazdem wſzyſtkich trzech Ziem, Drohickiey, Mielnickiey, y Bielſkiey odprawować zwykł, á za niezgodą w ktoreykolwiek Ziemi, między oſobami zachodzącą, rozrywać ſię *cum injuria & incommodo* wſzyſtkich. Przeto *in ſubſidium* ſprawiedliwości świętey, y ku wygodźie tego Woiewodztwa, iednego Deputata co Rok na Generale w Drohiczynie, drugiego zaś przez Alternatę, raz z Mielnickiey w Mielniku, drugi raz z Ziemie Bielſkiey w Brańſku, ktorey alternata teraz przypadać ma na mieyſcu Seymikowym zwyczaynym, *in termino per legem anteriorem præfixo*, obierać pozwalamy, & *de Conſenſu omnium Ordinum lege præſenti* poſtanawiamy: *ſalvâ prærogativâ perpetuîs temporibûs*, Generału Woiewodztwa Podlaſkiego w Drohiczynie, *alyſą quibusvis muniis & negotiis*, tamże podług dawnych Praw y zwyczaiow *tractari ſolitîs*, całemu Woiewodztwu *reſervatîs.*

Fundacya ná wykupno Więźniow Wielmożnego Woiewody Sędomirſkiego.

23. PObożną Fundacyą Wielmożnego Stefana Bidźińſkiego, Woiewody Sędomirſkiego, ktory *ex pio zelo* ſto tyśięcy
55. złotych Polſkich, na Dobrach ſwoich, na wykupno Szlachty Woiewodztwa Sędomirſkiego, w więzach Pogańſkich ięczących zapiſuie, *præſenti Conſtitutione* approbuiemy.

Approbacya Fundacyi Wielm: Wdy Ruſkiego.

24. NA podobny okup ludźi z niewoli pogańſkiey iako w wyżſzey Konſtytucyi wſpomniano, y na inne *pia legata*, tudźież na fortyfikacyą Miaſt, Lwowa y Przemyśla, Teſtament Wiem: Marſzałka Matczyńſkiego Woiewody Ziem Ruſkich, *unà cũ diſpoſitione, ratione præmiſſorum per Executores facta*, approbuiemy.

KOM-

Kommissya ukrzywdzonym od Woyska Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

25. PONieważ tak wielą Seymow Kommissye naznaczone, o szkody przez Woysko W. X. Lit: w Woiewodztwie Podlaskim, Lubelskim, Belskim, Ziemi Wiskiey, Nurskiey, Łomżeńskiey poczynione nie doszły, przeto one na uczynienie każdemu sprawiedliwości reassumuiąc, w Brześciu Litewskim, na dzień trzeći Miesiąca Lutego, w Roku przyszłym Kommissarzow *Ex Ordine Senatorio* Wielmożnego, Urodzonych Sadowskiego, Kasztelana Brześćiańskiego, Michała Sapiehę Pisarza Polnego, Ludwika Pocieia Strażnika W. X. Lit: Załęskiego Chorążego Nowogrodzkiego, Adama Sobolewskiego Drohickiego, Kaźmierza Kanigowskiego Bielskiego Sędziow, Gąsowskiego Bielskiego, Jerzego Czaplica Owruckiego Stolnikow, Grzegorza Wyszyńskiego Podsędka Ziemie Bielskiey, Pawła Saszczyńskiego Podstolego Mielnickiego, Karola Siestrzewitowskiego Woyskiego Mielnickiego, Walentego Stanisława Igańskiego Ziemskiego, Stanisława Morzego Granicznego, Komornikow Liwskich naznaczamy. Ktorzy *absentiâ unius duorumvè aut plurium non obstante, etiam in Contumaciam* Deputatow od Chorągwi, po-przysiężone szkod Regestra *pro Iure petendi*, maią likwidować y przysądzać, za ktorych likwidowaniem Trybunał W. X. Lit: Skarbowy Assygnacye na zasługi z Podatkow W. X. Lit: należące, Woysku y Chorągwiom W. X. Lit: (ktore *præsenti Lege in rem Injuriatorum arestantur*) nie Deputatom od Chorągwi, ale *Injuriatis* wydawać y nie odwłoczną każdemu *vel Plenipotentiario* Woiewodztwa nakazać satisfakcyą powinien.

Pogłowne Zydowskie. 56.

26. WYgadzaiąc teraznieyszym Rzpltey potrzebom ustanawiamy *præsentis Conventûs authoritate* żeby Zydzi Koronni wszyscy tak w Naszych, iako Duchownych y Ziemskich Dobrach zostaiący iuz nie sto y pięc Tysięcy *currentus*, iako na ostatnim Seymie, ale Pruską dobrą monetą, rachuiąc pięć szostakow celnych w złoty ieden *quod annis* zwyczaynemi ratami przez dwie lecie między Seymem á Seymem, *in vim* Pogłownego do Skarbu Koronnego wnosili, żadnemi się protekcyami nie zasłaniaiąc. Rzeszowscy iednak Zydzi, y insi, ktorzyby z Synagogami mieli ugodę, podług oney Summę postanowioną, do Skarbu *in vim* tegoż Generalnego Pogłownego wnosić będą. A starsi Zydowscy Powiatowi, pod pretextem wybierania tegoż Pogłownego, nie powinni będą żadnych inszych wymyslnych swoich na partykularne Synagogi wkładać exakcyi, ale samę tylko tę summę z proporcyi głow albo osiadłości, po Miasteczkach y wsiach miarkować y wybierać; y zachowuiąc *in suo vigore* Statut dawny, *titulô Nobilium Iudæi in Regia defensione nil sibi promittant* do żadnych

ciężarow y exakcyi partykularnych ſwoich nienależytych, Zydow w Dobrach Szlacheckich mieſzkaiących pociągac nie będą. Tę zaś Summę ſta y piąciu Tyſięcy oddawſzy, do żadnych ciężarow y Summ Seymowych nie będą należeć.

Approbatio Laudorum.

27. LAuda wſzyſtkie Woiewodztw y Ziem *in Ordine* do Podatkowania y Domowego Porządku *in toto* approbuiemy.

Relacya Traktatu Tureckiego.

28. PONieważ ſię relacya Traktatu z Portą Ottomańſką pod Karłowicem, *à ſucceſſoribus* Wielmożnego niegdy na Moſzczenicy Małachowſkiego, Woiewody Poznańſkiego, Łukowſkiego, Krzeczowſkiego Staroſty, Poſła Wielkiego do tegoż Traktatu *ob prægnantiora negotia* wyſłuchać nie mogła, tedy onę *pro hac ſola vice* dla expedycyi Poſła Wielkiego do Porty, do Rady Poſtkomicyalney, inſzych zaś wſzyſtkich Poſelſtw relacye do przyſzłego da Bog Seymu odſyłamy: do ktorego y zaſługi tegoż Wielmożnego Woiewody w tey uſtudze publiczney zdrowiem y życiem ſtraconym zalecone, odkładamy.

Reaſſumpcya Approbacyi Lokacyi Miaſta Freyſztatu.

29. PRzywiley Lokacyi Miaſteczku Freyſztatowi w Woiewodztwie Poznańſkim leżącemu, z Kancellaryi Naſzey wydany
57. *authoritate Conventûs præſentis* reaſſumuiemy y approbuiemy.

Reaſſumpcya Prawa o Jurydyce Nurſkiey.

30. STaroſtwo Nurſkie trzema Jurydykami obowiązane, *ex primis Vacantibus vel attinentys, ſalvô jure modernorum tantùm Poſſeſſorum*, według Konſtytucyi *Anni* 1647. opatrzyć deklaruiemy.

O podſzywaiących ſię do Indygenatow Gordonowſkich.

31. IZ ſię niektorzy podſzywaią pod Indygenaty Urodzonych Henryka Margrabiego Huntyleyſkiego Oberſzterleytnanta *Annô* 1658. y Jerzego Majora Woyſk Rzpltey *Annô* 1676. Gordonow, *ſeorſivîs Legibûs* obiema pozwolone, tedy zabiegaiąc *huic abuſui*, deklaruiemy, że do pomienionego Indygenatu Margrabi Huntyleyſkiego, nie powinien ſię żaden referować, procz Urodzonego Jana Gordona Towarzyſza Roty Huſarſkiey, Urodzonego Referendarza Koronnego Marſzałka Seymu teraznieyſzego. A iezeliby ſię kto z nich w tym nie poczuwał, przeciwko takowemu, temu ſamemu Urodzonemu Janowi Gordonowi, & *cujusvis actionem in quovis ſubſellio lege præſenti pro abjudicatione & Confiſcatione Bonorum* waruiemy.

Kommi-

Kommissya od Sląska Wojewodztw Wielko Polskich.

32. DOsyć czyniąc Woiewodztwom, Poznańskiemu y Kaliskiemu, ktore sobie wielkie pretenduią krzywdy od Państw Cesarza Jći w rożnych mieyscach, na uspokoienie tych dyfferencyi naznaczamy Kommissarzow z Senatu, Wielmożnych y Urodzonych, Stanisława Leszczyńskiego Woiewodę Poznańskiego, Macieia Radomickiego Kaliskiego, Hieronyma Poninńskiego Gnieźnińskiego, Jakuba Bleszyńskiego Miedzyrzyckiego, Chrystyana Kierskiego Rogozińskiego, Adama Naramowskiego Srzemskiego Kasztelanow. z Stanu Rycerskiego, Marcina Smoguleckiego Starostę Nakielskiego, Andrzeia Mycielskiego Poznańskiego, Krzysztofa Przyiemskiego Kaliskiego Chorążych, Jana Malechowskiego Poznanskiego, Kazimierza Dzierzbińskiego, Wschowskiego, Modlibowskiego Kaliskiego, Ziemskich Sędziow. Jana Bronisza Podczaszego Kaliskiego, Waleryana Naramowskiego Cześnika Wschowskiego, Chryzostoma Gorzyńskiego Woyskiego Poznańskiego, Przecława Potockiego Łowczego Kaliskiego, 58.
Andrzeia Radomickiego Osieckiego, Krzysztofa Mielżynskiego Kcyńskiego, Starostow. Iana Grabskiego Sędziego Nakielskiego, Iana Gębickiego Płockiego. Ludwika Szołdrskiego Biechowskiego, Kasztelanicow. Władysława Czarnkowskiego, Alexandra Zapolskiego, Mikołaia Bardskiego, Iana Iozefa Mączynskiego Starostę Klonowskiego, Stanisława Suchorzewskiego. Ktorzy to Kommissaze *absentiâ nonnullorum non obstante*, o czasie y mieyscu z Kommissarzami od Państw Cesarza Iegomći naznaczonemi znioższy się, sprawy wszelkie między obywatelami tamtego pogranicza, z obudwu stron zachodzące wszelkie differencye około granic, y krzywdy uspokoią.

Kommissya od Sląska Xięstwa Zator.

33. PONieważ na przeszłych Seymach naznaczone Kommissye niedoszły, y należytego nie wzięły skutku, á tym czasem dalsze porożnienia y wiolencye z obudwu stron pozachodziły, tedy ponawiaiąc przeszłe Konstytucye, y stosuiąc się *ad Normam Pactorum* z Cesarzem Imćią Chrześciańskim, po trzech Kommissarzow od Xięstwa Zatorskiego y Oświecimskiego także od Powiatu Bieckiego y Sądeckiego, także y Starostwa Nalzego Olszstyńskiego, iako też y z Ziemie Wieluńskiey naznaczamy, *ex Senatu* Wielmożnych Vrodzonych Szczesnego Potockiego Woiewodę Krakowskiego, Hetmana Polnego Koronnego, Morztyna Radomskiego, Marchockiego Zarnowskiego Kasztelanow. *Ex Equestri Ordine* z Wielkiey Polski, Macieia Gąsiorowskiego Starostę Radzieiowskiego, Cińskiego Sieradzkiego, Dubrskiego Michałowskiego

Chorążych. Iozefa Molſkiego Stolnika Kaliſkiego, Ioachyma Prebendowſkiego. z Małey Polſki. Olſzewſkiego Inſtygatora Koronnego, Szembeka Staroſtę Bieckiego, Iana Glińſkiego Stolnika Sędomirſkiego, Kazimierza Rozwadowſkiego Chorążego Łukowſkiego, Stefana z Iaruzel Iaruzelſkiego Podſtolego Podlaſkiego, Michała Kczewſkiego Podczaſzego Inflantſkiego, Iana Strzemeſkiego. Ktorzy Kommiſſarze Nasi *cum plenaria poteſtate ad decidendũ*, zniożſzy ſię *de tẽpore & loco* Kommiſſyi z Kommiſſarzami Ceſarza Imći, *pari numero* naznaczonemi, wſzyſtkie zachodzące trudności, krzywdy, naiazdy, wiolencye y granice ſame uznać y rozſądzić maią, *cum inſtantanea Partium ſatisfactione, remotâ quâvis ulteriori Iuris inſtantiâ.* A ieżeliby ktory z Kommiſſarzow Naſzych wyżey naznaczonych *aliquâ legalitate* był *impeditus*, tedy za doniesieniem do Nas, inſzego, *cum plenipotentia ejusdem Authoritatis*, iakoby tu był, naznaczemy. Akcye względem pomienionych Granic do ktoregokolwiek ſądu intentowane, Proceſſy y Kondemnaty na Oſobach w Proceſſie wyrażonych otrzymane *ad executionẽ* teraźnieyſzey Kommiſſyi *in ſuſpenſo* deklaruiemy.

59.

Kommiſſya od Węgier.

34. PONieważ Kommiſſya od Węgier tak wielą konſtytucyi naznaczona trzem Ziemiom w Woiewodztwie Ruſkim, Przemyſkiey, Sanockiey y Halickiey, dla dochodzenia ſprawiedliwości we wſzyſtkich krzywdach, ſzkodach, zaboyſtwach, rozboiach, z obu ſtron od pogranicznych ludzi, á oſobliwie z Węgier często od kup ſwawolnych w te kraie wpadaiących, poczynionych, dotąd dla naznaczenia odległych Kommiſſarzow na rozſądzenie pomienionych differencyi, także dla nienaznaczenia od Ceſarza Imći Chrześcianſkiego ſpolnych Kommiſſarzow niedoſzła, przeto na teraźnieyſzym Seymie reaſſummuiąc dawnieyſze Kommiſſye, tak Woiewodztwu Ruſkiemu, iako też Woiewodztwu Sędomirſkiemu, Kommiſſyą pozwalamy, do ktorey odprawienia z pobliższych Granic Węgierſkich naznaczamy Kommiſſarzow Wielmoznego, Wielebnego, Vrodzonych. Iana Stadnickiego Woiewodę Wołhyńſkiego, Iana Wuiakowſkiego Przemyſkiego, Iana Firleia Sanockiego Kaſztelanow. Andrzeia Łąckiego Kanclerza Gnieznińſkiego Infułata Olyckiego, Præſidenta Trybunału Koronnego, Konſtantego Wapowſkiego Podkomorzego Przemyſkiego, Iozefa Wandalina Mniſzcha Staroſtę Sanockiego, Michała Ankwicza Chorążego Nowogrodzkiego, Szymona z Gośniewic Wolſkiego Halickiego, Stana Sanockiego Stolnikow. Gabryela Winnickiego Podczaſzego, Franciſzka Orzechowſkiego Łowczego, Andrzeia Dydyńſkiego Woyſkiego, Przemyſkich. Clemenſa Vſtrzyckiego, Iozefa Fredra, Iozefa Bala, Kazimierza Karſkiego, Alexandra Łąckiego. Ktorzy to Kommiſſarze Nasi zniożſzy ſię o czaſie z

Kommiſ-

Kommissarzami od Cesarza Imci Chrześciańskiego na to *ex Nationе Germanica* ordynowanemi, iako też ze dwiema albo trzema z Panow Węgierskich przydanemi, (o ktorych naznaczenie z zupełną władzą sądzenia wszelkich krzywd, sprawiedliwości nieodwłoczney z występnych, y exekucyi *sub rigore debito* czynienia przez Ablegata Naszego zaraz po tym Seymie wyprawionego, z Cesarzem Imcią expostulować będziemy) na każdy Rok raz na Granicach Naszych w Mieście Iaślıskach, drugi raz na Granicach Węgierskich w Humennym albo w Stropkach ziachawszy się, wszelkie zachodzące differencye, szkody, krzywdy y kryminały, tak w Państwach Naszych, to iest w pomienionych trzech Ziemiach Woiewodztwa Ruskiego, iako też w Powiecie Pilznieńskim Woiewodztwa Sędomirskiego, tudzież Węgierskich komu- 60.
kolwiek, od kogokolwiek poczynione (Osobliwie krzywdy urodzonych Tureckich, y wiolencye od Pogranicznych Węgierskich Ludzi poniesione) maią bydź osądzone y nadgrodzone. Także nie tylko samych zboycow, ale też *conniventes* onym, Panow Postesforow, Prefektusow, Kraynikow, y innych w Węgrzech mieszkaiących, iako też y naszych Ludzi Polskich sądzić, surowo karać, y *ex delinquentibus* nieodwłoczną sprawiedliwosc czynić powinni będą Kommissarze Naśi, *insimul & semel* z Kommissarzami Cesarza Imći, *non obstante absentiâ unius, duorum, vel plurium*, byle ich tylko było sześć *æquali* z obu stron *numero*. Dekreta na tych Kommissyach ferowane taką mieć maią wagę, iako Trybunalskie y *securitatem parem* sądom Trybunalskim *super contravenientibus* onym *Executionem fortem & finalem etiam adjnotâ Nobilitate* Vrzędy Grodzkie, w tychże Ziemiach będące czynić maią w Polszcze *sub pœnis super negligentes Officiales sancitis*, w Węgrzech zaś Sędziowie stoliczni *sub rigore à Sacra Cæsarea Majestate interposito*. Na teyże Kommissyi bespieczeństwo od pogranicza, *utrig. Gentu* w tamtych mieyscach ugruntować, iako też y pokoy pospolity obwarować się ma, iakoby na potym od ludzi swawolnych nigdy nie był wzruszony. Salaria zaś pomienionym Kommissarzom Naszym na przyszłym Seymie *ex ærario Publico* maią bydź obmyślone, tym tylko, ktorzy *attendent* w pomienionych mieyscach powinności swoiey. Do tegoż bespieczeństwa Ziem pomienionych Woiewodztwa Ruskiego, na leżą wybrańcy z Przemyskiey y Sanockiey Ziem *lege Publica* naznaczeni. Gwoli czemu Konstytucyą *Anni* 1678. *sub Titulo* Wybrańcy Ziemie Przemyskiey reassumiemy, y onę *in toto* approbuiemy.

Reassummpcya Komissyi Mazowieckiego y Podlaskiego Woiewodztw, z Xięstwem Pruskim.

35. CHcąc Kommissyą: do ktoreyśmy się y przez *Pacta Conventa* obligowali, między Xięstwem Mazowieckim, Woiewodztwem Podlaskim z iedney, á Xięstwem Pruskim z drugiey

ſtrony, względem rozgraniczenia do ſkutku przywieść, wſzyſtkie Konſtytucye *eo nomine* piſane reaſſumuiemy, y kommiſſarzow Wielmożnych, Vrodzo: Alexandra Załuſkiego Rawſkiego, Stanisława Morztyna Mazowieckiego, Marcina Oborſkiego, Podlaſkiego, Wdw Staniſława Czoſnowſkiego Warſzawſkiego, Kazimierza Roſtkowſkiego Wiſkiego Kaſztelanow. Wielebnych, Boglewſkiego Opata Płockiego, Seweryna Szczukę Kanonika Chełmińſkiego, Proboſzcza Toruńſkiego, Wacława Szczukę Kuchmiſtrza Koronnego.

61. Iabłonowſkiego Staroſtę Bohuſławſkiego, Sebaſtyana Grądzkiego Wiſkiego, Piotra Kczewſkiego Malborſkiego Chorążych. Przeradoſkiego Rożańſkiego, Tomaſza Godlewſkiego Łomżeńſkiego, Iana Glinkę Nurſkiego Piſarzow. Kazimierza Bielſkiego Cześnika Warſzawſkiego, Andrzeia Potockiego Staroſtę Iabłonoſkiego, Kitnowſkiego Sędzica Malborſkiego, Hektora Czarlińſkiego Potulickiego, naznaczamy: ktorzy na mieyſce dawnemi Konſtytucyami oznaczone ziáchawſzy ſię, wedle inſtrukcyi z Kancellaryi wydáney we wſzyſtkim záchowáć ſię y ſprawić máią. Gwoli czemu y liſty Naſze *in vim obdeſtinationis* do Kurfirſzta Imći Brandeburſkiego, gdy tego będźie potrzeba, wydać rozkażemy.

Kommiſſya na Rozgraniczenie Woiewodztwa Brzeſkiego z Innowrocławſkim.

36. PONieważ nie małe pozachodźiły kontrowerſye y rożnice Granic, między Woiewodztwem Brzeſkim y Powiatem Radźieiowſkim á Innowrocławſkim ná Rzece Bachorzy, tedy na inſtancyą Vrodzonych Poſłow Kuiawſkich, do rozeznania y rozſądzenia pomienionych rożnic granicznych naznaczamy Kommiſſarzow, przy Wielmożnym na Lubrańcu Dąbſkim Woiewodźie Brzeſkim Kuiawſkim, y Vrzędźie Podkomorſkim, Innowrocławſkim, *non obſtante Officio Succamerariali Breſtenſi protunc vacante.* Vrodzonych, Serafina Głębockiego Chorążego Brzeſkiego Kuiawſkiego, Michała Zakrzewſkiego Brzeſkiego, Auguſtyna Kołudzkiego Innowrocławſkiego, Sędziow Ziemſkich, Marćina Vmińſkiego Woyſkiego Kruświckiego, Kazimierza Wolſkiego Skarbnika Brzeſkiego, Andrzeia Domaradzkiego Sędźiego Grodzkiego Kowalſkiego, ktorzy *unus vel duorum abſentiâ non attentâ* zniożſzy ſię z ſobą *de tempore & obdeſtinatis partibus quarum intereſt* przez innoteſcencye ſwoie, na pomienione mieyſce ziadą, *& prævia inquiſitione ſenum & diſpoſitionibus*, y z inſzych iakie będą mogły bydź dowody, Granice pomienione poſtanowią y kontrowerſye wiecznie umorzą.

Receſs Vrodzonych Podkomorzego Koronnego y Staroſty Halickiego.

37. PONieważ Vrodzony Kazimierz Bieliński Podkomorzy Koronny Marſzałek Elekcyi przeſzłey, *exemplari fide* na Naſz y Rzpltey zarobił reſpekt, y ieſt od Stanu Rycerſkiego zaleco-

ny,

ny, á dla spraw publicznych nie przyszło teraz tego *recognoscere*, tedy na Seymie przyszłym *in occurentys merytorum* iego mieć 62.
będźiemy *memoriam*. Do tegoż Recessu Vrodzonego Iozefa Potockiego Starosty Halickiego wybrane z Niemierowa summy odsyłamy.

Deputaci do Quarty.

38. Z Senatu, Vrodzony Hieronym Załuski Kasztelan Rawski, *Ex Equestri Ordine* z Wielkiey Polski, Vrodzony Wacław Trzciński Cześnik Rawski, z Małey Polski, Vrodzony Michał Kniaź z Koźielska Puzyna Starosta Werbkowski.

Rezydenci do Boku Naszego.

á die prima Augusti 1699.

Nayprzewielebnieyszy w Bogu Xiąże Imć Kardynał Michał Radzieiowski, Arcybiskup Gnieznieński, Primas Korony Polskiey y W. X. Lit: Jaśnie Wielmożny Kasztelan Krakowski, Wielmożny Poznański, Vrodzony Sądecki Kasztelanowie.

A die prima Novembris ad ultimam Ianuarij 1700.

Tenże Nayprzewielebnieyszy Xiąże Imć Primas Arcybiskup Gnieźnieński, Wielmożni Woiewoda Krakowski, Sędomirski, Vrodzony Miedzyrzecki, Kasztelanowie.

A die prima Februarij 1700.

Przewielebny X. Arcybiskup Lwowski, Wielmożni Woiewoda Poznański, Kaliski, Vrodzony Wiślicki Kasztelanowie.

A die prima May Anni eiusdem ad ultimam Iulij.

Tenże Przewielebny X. Arcybiskup Lwowski, Jaśnie Wielmożny Woiewoda Wileński, Wielmozny Woynicki, Vrodzony Biecki Kasztelanowie.

Na drugi Rok.

A die prima Augusti ad vltimam Octobris Anni 1700.

Przewielebny X. Biskup Krakowski, Wielmożni Woiewoda Sędomirski, Gnieźnieński, Vrodzony Rogoźiński Kasztelanowie.

A die prima Novembris ad ultimam Ianuarij Anni 1701.

Tenże Przewielebny X. Biskup Krakowski, Wielmożni Wileński, Sieradzki, Vrodzony Radomski Kasztelanowie.

A die prima February 1701. *ad ultimam Aprilis.* 63.

Wielebny X. Biskup Kuiawski, Wielmożni Woiewoda Káliski, Łęczycki, Vrodzony Zawichowski Kasztelanowie.

A die prima May aa ultimam Iuny Anni eiusdem.

Tenże Wielebny X. Biskup Kuiawski, Wielmożny Woiewoda Trocki, Vrodzeni Zmuydzki, Lędzki Kasztelanowie.

Recess do przyszłego Seymu.

PONieważ ustanowienie bespieczeństwa Rzlptey y utwierdzenie zupełney *inter status* konfidencyi cały czas Seymu teraźnieyszego

go zabrało, y dla tego *Deſideria* Woiewodztw y Ziem, tudzież *Deſideria* Nayiaśnieyſzego Domu Krolewicow Ichmościow Polſkich, od wielu Woiewodztw y w Senacie *per reſpectum meritorum* Wielkiego Ich Oyca a Nayiaśnieyſzego Anteceſſora Naſzego zalecone, należytego ſkutku wziąć nie mogły, tedy wſzyſtkie pomienione Intereſſa y materye, ktore na teraznieyſzy Seym Woiewodztwa y Ziemie w Inſtrukcyach Poſłom ſwoim zleciły, iako też y *Deſideria* Woyſka Koronnego y Miaſt dla ſpoźnionego Ich donieſienia, *per Receſſum Lege præſenti* do Seymu przyſzłego odkładamy. Ktory Seym Stanom wſzyſtkim Rzpltey, w Roku da Bog przyſzłym *primo verè prævys ſolennitatibus* złożyć deklaruiemy.

DEKLARACYE
Woiewodztw y Ziem.

WOiewodztwo Poznańſkie Seymik *Relationis pro die 15. Septembris* deklaruie.

Woiewodztwu Krakowſkiemu Seymik *Relationis* w Proſzowicach nazaiutrz po Deputackim to ieſt dnia 15 *Septembris* deklaruie ſię.

Xięſtwo Zatorſkie y Oświecimſkie dnia 22. *Septembris* tenże Seymik *Relationis* w Zatorze determinuie.

Woiewodztwo Sędomirſkie Seymik *Relationis pro die* 9. *Septembris* Roku teraznieyſzego deklaruie.

Woiewodztwo Kaliſkie Seymik *Relationis pro die* 15. *Septembris* deklaruie.

Woiewodztwo Sieradzkie Seymik *Relationis* deklaruie *pro die* 22. *Menſis Septembris.*

Ziemi Wielunſkiey Seymik na dzień 9. Mieſiąca Września ieſt naznaczony.

Woiewodztwo Łęczyckie Seymik *Relationis in craſtino* Deputackiego deklaruie.

64. Woiewodztwo Brzeſkie Kujawſkie także *in craſtino* po Deputackim Seymik *Relationis* deklaruie.

Woiewodztwo Kijowſkie Seymik *Relationis* na dzień 11. Mieſiąca Września we Włodzimirzu deklaruie.

Woiewodztwo Innowrocławſkie Seymik *Relationis in craſtino* po Deputackim deklaruie.

Ziemia Dobrzyńſka determinuie dzień 11. Mieſiąca Września w Lipnie na Seymik *Relationis.*

Woiewodztwo Ruſkie Ziemia Lwowſka bierze ſobie Seymik *Relationis* na mieyſce zwyczayne do Wiſzni nazaiutrz po Seymiku Deputackim, to ieſt *pro die* 15. *Menſis Septembris.*

Ziemia Przemyſka *ſimiliter.*

Ziemia Sanocka *ſimiliter.*

Ziemia Chełmſka Seymik ſwoy *Relationis pro die* 15. *Septembris* nazaiutrz po Deputackim deklaruie.

Ziemia

Ziemia Halicka deklaruie Seymik *Relationis pro die 15. Septembris.*

Woiewodztwo Wołhyńskie bierze Seymik *Relationis pro die 15. Septembris.*

Woiewodztwo Podolskie Seymik Postkomicyalny bierze do Kamieńca na dzień 25 Września, *si Evacuatio subsequetur, sinsecus* do Okopu Swiętey Troycy.

Woiewodztwo Lubelskie po Deputackim nazaiutrz sobie czas Seymiku *Relationis* naznacza.

Woiewodztwo Bełzkie Seymik *Relationis* w Bełźie *in loco solito pro die ultima Augusti* naznacza.

Woiewodztwu Płockiemu Seymik *Relationis* deklaruie się *pro die* 28 *Septembris in anno currenti* 1699.

Woiewodztwo Mazowieckie, Ziemia Czerska Seymik *Relationis pro die prima Septembris* w Czersku bierze.

Ziemia Warszawska deklaruie *Relationis* Seymik *pro die prima Mensis Septembris.*

Ziemia Wizka determinuie Seymik *Relationis pro die* 24 *Mensis Septembris.*

Ziemia Wyszogrodzka deklaruie Seymik *Relationis pro die* 25 *Mensis Augusti in loco solito.*

Ziemia Zakroczymska Seymik naznacza *pro die* 18. *Mensis Augusti* na mieyscu zwyczaynym w Zakroczymiu.

Ziemia Ciechanowska Seymik Relacyiny na dzień dwudziesty czwarty Września deklaruie.

Ziemia Łomżeńska *pro die 12 Octobris* Seymik *Relationis* bierze.

Ziemia Rożańska Seymik *Relationis pro die secunda Septembris* na mieyscu zwyczaynym w Rozanie naznacza.

Ziemia Liwska Seymik *Relationis pro die* 15 *Septembris* deklaruie. 65.

Ziemia Nurska Seymik *Relationis* w Nurze *pro die* 27 *Augusti* naznacza.

Woiewodztwo Podlaskie.

Ziemi Drohickiey naznacza się Seymik *Relationis pro die* 15. *Septembris.*

Ziemia Mielnicka Seymik Relacyiny *pro die* 27. deklaruie *in Septembri.*

Ziemia Bielska swoy Seymik na dzień 1. Septembra odkłada.

Woiewodztwo Rawskie, Ziemia Rawska Seymik *Relationis* naznacza sobie *pro die* 25. *Augusti.*

Ziemia Sochaczewska na dzień 27. *Augusta* Seymik swoy naznacza.

Ziemia Gostyńska Seymik *Relationis pro die* 31 *Augusti* w Gąbinie determinuie.

Woiewodztwo Chełmińskie Generał *Relationis pro die* 19. *Mensis Septembris* naznacza.

Woiewodztwo Malborſkie *Relationis* Generał ná mieyſcu z Alternaty przypadaiącym deklaruie ná dzien 19 Mieſiąca Września.

Woiewodztwo Bracławſkie Seymik *Relationis pro die* 15 *Menſis Septembris* determinuie.

Woiewodztwo Pomorſkie Generał tenże *Relationis* ná dzień z drugiemi Woiewodztwy Pruſkiemi 19. Mieſiąca Września ná *Anno præſenti* ná mieyſcu zwyczaynym przez tę ſwoię deklaracyą determinuie.

Woiewodztwo Czerniechowſkie Seymik *Relationis* y *Electionis* Kommiſſarza ná Trybunał Radomſki *pro die* 15 *Septembris* bierze.

Staniſław ná Radzynie y Szczuczynie Szczuka Referendarz Koronny Marſzałek Seymowy Stanu Rycerſkiego m. p.

Staniſław ná Lubrańcu Dąbſki Biſkup Kujawſki y Pomorſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Ian Ierzy ná Prebendowie y Lezeńſku Prebendowſki Woiewoda Malborſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

66. Władyſław Hrabia ná Wiſznicachy Nieſuchśielach Sapieha Woiewoda Mińſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu W. X. Lit:

Piotr Iakub z Paradyża Broniſz Staroſta Pyzdrſki, Deputat do Konſtytucyi z Wielkiey Polſki m. p.

Ian Iakub z Potulic Potulicki Staroſta Borzechowſki, Deputat do Konſtytucyi z Wielkiey Polſki m. p.

Karol na Smogorzowie Wąſowicz Sędzia Generalny Ziemſki Sandomirſki, Deputat do Konſtytucyi z Małey Polſki.

Szymon Iozef z Gośniewic Wolſki Stolnik Ziemie Halickiey, Deputat do Konſtytucyi z Małey Polſki m. p.

Krzyſztof Komorowſki Kuchmiſtrz W. X. Lit: Staroſta Wołkowyſki, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Lit:

Krzyſztof Benedykt Niemirowicz Szczyt Chorąży Połocki Staroſta Iaſwyſki, Deputat do Konſtytucyi W. X. Lit:

Marcin Woyciech z Kiekrza Kierſki I. K. Mości Sekretarz m. p.

KON-

KONSTYTUCYE 67.

W. X. Litewskiego Na tymże Seymie

Prorogatio Czasu Trybunałowi W. X. Lit:

TRybunał głowny W. X. Lit: *juxta Coæquationem Iurium & ordinationem* y porządku Trybunału W. X. Lit: w Roku 1698 postanowionego *in toto* approbuiemy. A że rożni dawszy się obrać Deputatami *in aggravationem* stron do Trybunału Dekreta otrzymuią przypozywaiąc *in Comtemptum* Prawa y Konstytucyi *ex quo Iudex, Senator, Commissarius & Nuntius in elusionem* allegowanego *non consentiente Parte*, tedy takowe Dekreta mocy mieć nie maią y sprawy *in Integrum restitui* powinny *lege præsenti* postanawiamy. Dogadzaiąc zaś wielkości Spraw W. X. Lit: żeby tym snadniey sprawiędliwość święta każdemu bydź mogła *protrahimus* czas sądzenia Trybunału W. X. Lit. przydaiąc przeciągu w ten sposob. Ze się ma sądzić *pro tempore* Alternaty iako w samym Wilnie Niedziel dwadzieścia, tak w Nowogrodku y Mińsku drugie tyle Niedziel dwadzieścia, á ta Prorogacya, od przyszłego czasu *currere* powinna, dla spraw remissyinych. *Pro assistentia* tegoż Trybunału W. X. Lit: Piechoty Węgierskiey sto, krom officyalistow deklaruiemy, ktorey *pro solutione & Provisione* z Pogłownego Zydowskiego Dwadzieścia pięć Tysięcy zapłata bydz powinna (ktorego ze wszystkich Woiewodztw y Powiatow Simpla czyni czterdzieści Tysięcy) Ta zaś Summa Dwadzieścia pięć Tysięcy nie do kogo inszego, tylko do Rothmistrza tey Piechoty wchodzić y oddawana bydz ma. A Rothmistrz dobrze osiadły *Possessionatus* Szlachcic Rodowity y Obywatel W. X. Lit: bydz ma, y kazdego Trybunału pod władzą Marszałka Trybunalskigo ma się kalkulować przed tymże Wielmoznym Marszałkiem y Trybunałem W. X. Lit: iako z Pieniędzy, tak z moderunku y ludzi, ktorych to ma bydź zawsze komplet y popis zaraz ná początku Trybunału po obraniu Marszałka. Co do przyszłego tylko Seymu pozwalamy.

Trybunał Skarbowy W. X. Lit:

1. ABy dobrze zasłużonemu Woysku dosyć się stało w wypłaceniu czterech Czwierci Traktatem assekurowanych od Rzpltey tak zwinionemu, iako y nie dowinionemu, *moderna lege ex vi Coæquationis Iurium* W. X. Lit: z Koroną Polską & *repartitionis* uchwalonych Prowentow Rzpltey Trybunał W. X. Lit: Skarbowy według dawnych Praw y zwyczaiow *cum Authoritate & securitate Iudiciorum* w Wilnie postanawiamy; na ktory z Senatu Deputatow przy Wielmożnych Hetmanach, Pieczętarzach, Podskarbim Wielkim, y przy Wielmożnym Kryszpinie Pisarzu

przeſzłym Polnym á teraźnieyſzym Woiewodzie Witebſkim, Wielebnego w Bogu Konſtantego Brzoſtowſkiego Biſkupá Wileńſkiego, Wielmożnych Dominika Słuſzkę Połockiego, Władyſława Sapiebę Mińſkiego Woiewodow,, Stefana Alexandrowicza Nowogrodzkiego, Michała Kotła Witebſkiego, Kaſztelanow naznaczamy. A *ex Equeſtri Ordine* maią bydź z Relacyinych ſeymikow ze wſzyſtkich Woiewodztw y Powiatow po iednemu obrani, nie z tych iednak, ktorzy Kommiſſarzami lub Adminiſtratorami, lub też Poborcami, lub Luſtratorami byli, *niſi prævia ſatuſactione & quietatione.* Gdzie ziachawſzy ſię do Wilna na dzień czwarty Mieśiąca Stycznia w Roku da Bog przyſzłym 1700. *non obſtante unius pluriumvè abſentiâ Miniſtrorum Deputatorumq́* tegoż dnia zaſieść y przyſięgę według Rothy Seymu Konſtytucyi 1613 wykonawſzy przez Niedziel oſm, pierwſzą Kadencyą Niedziel cztery wſzyſtkie ſprawy Skarbowe ab Anno 1667. aż do teraźnieyſzego Seymu ſądzić maią, wſzelkie dawnieyſze retentá ordynaryinych y extraordynaryinych Prowentow y Podatkow: A drugą Kadencyą *Captatô opportunô tempore* naznáczą, álbo limitowáć będą, á to dla tego, aby po Informacyi Skarbowey *deductivé* mogła bydź *in ſpatio* czaſu między Kadencyami *relatio, & finalis per Executionem* Dworzan Skarbowych *Importatorum* do Skrbu *quietatio & exſolutio*: tak że Dobra *per Executionẽ* Skarbu inwadyowane *ad poſſeſſionẽ cui commodo ceſſerunt, & cedunt*, aby Skarb, y Dworzanie *rationem* dali. Na tymże Trybunale pierwſzey Kadencyi maią Woiewodztwa y Powiaty przez Kommiſſarza ſwego oſobliwego *comportare documenta aſſignatorũ ſolutionis* czterech Czwierci, y na lenungi, támże dać *rationem* z Podatkow *novellà lege Coæquationis* uchwalonych *uſq́ ad aſſem*, tudzeiſz ſowitych Hybern y Dzierżaw, z Dobr Duchownych, takze Czopowego, Szelężnego, Monopolium tabacznego, Pogłownego Zydowſkiego, Tatarſkiego, w Dyſpozycyi Sądow Skarbowych Woiewodztw y Powiatow W. X. Lit: będących, tamże ze wſzyſtkich Prowentów *Calculationem & ſatisfactionem pro præterito* pokazać maią, ná ktore Dokumenta Sąd Skarbowy Kwit dać powinien. A ieśliby ſię w ktorym Woiewodztwie y Powiecie pokazały *exſolvenda remanentia*, albo za Aſſygnacyami Wielmożnego Michała Kotła Kaſztelana Witebſkiego ná Woyſko W. X. Lit: tak czterech Czwierci borgowych, iako też ná trzy Czwierci niedowinionemu Woyſku zá lenungi pozoſtałe, tedy *ſatisfactio per Executionem fortem motâ Nobilitate* bydz ma. Na ktorych Ruſzenie ma Trybunał Skarbowy *ex ſuo Iudicato* wydać Uniwerſały do Woiewodztw, Marſzałkow, Rotmiſtrow, ktorzy przy Urzędzie Grodzkim *ſecundùm normam Iurium Coæquationis* W. X. Lit: ſprawić ſię maią, a po Woiewodztwach y Powiatach do Sądu Skarbowego zá nie wydaniem albo renitencyą iakową, na Trybunał głowny W. X. Lit: *inter Cauſas fiſci* ma bydz *intentata Actio*, na ktorego *fortis & ultima*

68.

maria Executio motâ Nobilitate secundùm Coæquationem & Ordinationem Iurium W. X. Lit: przy Grodzie ma *extendi.* Ażeby tenże Trybunał tym skuteczniey mógł się odsądzić, tedy aby w każdym Woiewodztwie y Powiecie Sądy Fiskalne *novellâ lege* od szczęśliwey Koronacyi Naszey Podatkow uchwalonych przed zaczęciem Trybunału odprawowały się, *Authoritate præsentis Conventûs* postanawiamy. A na tymże Trybunale Poborcy y Dworzanie Woiewodztw y Powiatow *pro Informatione deductionem retentorum* dawnieyszych *non Anonimam*, ale *de Nomine & Cognomine* dać maią: po ktorych ieżeliby się co przeciwnego pokazać miało, tedy nie tylko takiego fortuna, ale y własna osoba *omnibus pœnis in lege præscriptis* podlegać powinna. A ieśliby ná Dworzanach Skarbowych co pokazało się, á także nie wystarczała fortuna, tedy Trybunał Skárbowy *in Bonis & Personis* szukać tego powinien będzie. *Post satisfactionem* Woysku ták zwinionemu, iáko y niedowinionemu *in futurum*, to iest *ab Anno* 1700. Miesiącá Lutego dniá wtorego, aż do Roku 1701. tegoż dnia y Miesiąca, Pogłowne Zydowskie y Tatarskie, Monopolium tabaczne uchwalamy. Czo- 69.
powego, Szelężnego, także Hyberny *ullo prætextu* kurrencye tylko *presse á die secunda Februarij in Anno* 1700 bydź nie maią. Hybergny iednák ktorzy *juxta coæquationem* sowitey niewypłacili, dopłacić powinni, ktorzy zaś sowitą iuż wypłacili, płacić niemaią. Przebranie zaś hybern na rozsądzenie do Trybunału Skarbowego odsyłamy, tamże Dobra Duchowne *ex simplici* tylko hyberna rachować się maią. Ażeby napotym *gemens respirare* mógł nie co *Colonus*, konserwowaną część woyska W. X. Lit: czasu zwinienia od Rzpltey zá zgodą wszech Stanow, dowinąc deklaruiemy, przy obmyśleniu za zasługi wszelkiey Satisfakcyi

Znieslenie Słowa *contra æqualitatem.*

2. PONieważ *per errorem* weszło w Konstytucyą *Anni* 1690. *sub titulo* Podymne Słowo uymuiące *æqualitas*, mięniąc mnieyszą szlachtę, przeto za zgodą wszech Stanow Słowo to *in perpetuum* znosiemy, przyznaiąc, że *in æqualitate* mnieyszego ani większego niemasz.

Reassumpcya Konstytucyi o Sędziach Pogranicznych.

3. WIelkie krzywdy y pretensye pogranicznych Woiewodztw y Powiatow W. X L. aby Satisfakcyą tym prędszą mieć mogły wszystkie reassumuiąc Konstytucye osobliwie *A.* 1685 *sub titulo* o Sędziach Pogranicznych, naznaczamy z Woiewodztwa Połockiego, Vrodzonych Pawła Dunina Kunińskiego, Kaźimierza Ostroucha. z Woiewodztwa Witebskiego Vrodzonych Kisiela Podkomorzego, Theodora Łukomskiego Sędziego Ziemskiego Witebskich. Z Powiatu Orszańskiego, Vrodzonych Michała Ciechanowieckiego Skarbnika Orszańskiego, Iana Kirkora.

Reaſſumpcya Konſtytucyi *de Evocatione extra Forum.*

4. CKonſtytucye *reaſſumendo* 1627. & 1638. *circa cauſas* ſtan. *ctas* Korony Polſkiey y W. X. Lit: ktore *præſcripſerunt*, że. by ani Korona Polſka, ani W. X. Lit: *invicem* nie wdawały ſię w Prawa ſobie nie należące, y żeby każdy *ex poſſeſſione* tam gdzie Dobra *conſiſtunt* odpowiadał, za zgodą wſzech Stanow poſtanawiamy: aby tak z Korony Polſkiey na Dobrach W. X. Lit: iako wzaiemnie z W. X. Lit: ná Dobrach Korony Polſkiey pokładać Pozwow & *evocare* do Sądow nikt ſię nie ważył. Aſſeſſorſkich zaś, pogotowiu Relacyinych Sądow Naſzych oczywiſte Dekreta Trybunał W.X. Lit. także Aſſeſſorya y Sądy naſze Relacyine, Trybunalſkich oczywiſtych znolić nie maią, *ſub amiſſione totius cauſæ*, y takowe Dekreta ieśliby ſię znaydowały kaſſuiemy, *in futurum* zaś żeby podobne nie były *lege præſenti* waruięmy.

Immunitas Dobr Duchownych Wileńſkiego, Zmuydzkiego y Smoleńſkiego Biſkupow.

5. DObra Duchowne Biſkupſtwa y Kapituły Wileńſkiey Zmuydzkiey y Smoleńſkiey Diecezyi *circa Immunitates*, onych *præſenti Conventu in toto* zachowuiemy yapprobuiemy.

70. ## *Reclinatoria* Exulantſkie.

6. PRzywiley od Nas na Seymie Szczęśl wey Koronacyi Naſzey na *reclinatoria* Exulantom Woiewodztwa Smolenſkiego y Powiatu Starodubowſkiego dany, *in omnibus punctis & clauſulis* approbuiemy, y za zgodą wſzech Stanow na Dobrach *in Reclinatoria* pomienionym Exulantom wydzielonych *poſſeſſionem* według Praw dawnych przyznawamy: pod ktore Prawo Dobra Naſze w Woiewodztwie Połockim *in vim reclinatoriorum* rozdane, ponieważ ſię od Tzara Imći inſze źiemſkie wrociły, pociągane bydz nie maią *quôvis titulô*.

Elucidatio Conſtitutionis Anni 1690. Vrodzonemu Biegańſkiemu Marſzałkowi Biacławſkiemu.

7. DOświadczone całey Rzpltey *quà Sago quà Togâ merita* Vrodzonego Kaźimierza Władyſława z Bieganowa Biegańſkiego Marſzałka Powiatu Bracławſkiego, uznały *eum reſpectum* całey Rzpltey za Anteceſſora Naſzego, ile kiedy za poſtrzały ſwe na woynach, oſobliwie pod Kuſzlikami maiąc ſobie Dobra nadane w Woiewodztwie Smoleńſkim, Powiecie Starodubowſkim nie partycypował, nie tylko *ex reclinatoriis*, ale y z ſummy doſtoyney Tedy Dzierżawę Czernatycze w Powiecie Ośmiańſkim leżącą przez onegoż kupioną, *Iuri Terreſtri & hæreditario* przyłączyliśmy, więc że *ob errorem typi intitulatio* odmieniona gdy wydrukowano Bieganowſkich, tedy meliorowawſzy *in hoc ſolo puncto Intitulationis* á przy dawnym z Antenatow Iego zachowawſzy tytule Biegański, *in toto* tę zà zgodą wſzech Stanow approbuiemy Konſtytucyą.

Appro-

Approbácya Fundusżu Kościoła Tylżáńskiego.

8. *Iberum Religionis Exercitium* w Xięstwie Pruskim, iako dawne *sonant Iura*, osobliwie Kościoł *de nova radice* wystawiony w Tylży, aby nie upadał, Liwowiany, Zaścianek, Sudki, *ab oneribus militaribus* uwalniamy.

Approbacya Przywileiu na wolną Elekcyą Woiewody Witebskiego.

9. PRzywiley od Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych Kaźimierza Alexandra, Zygmunta, Augusta, Stefana, Woiewodztwu Witebskiemu nadany na wolną Elekcyą Woiewody, mocą *moderni Conventûs* approbuiemy, *salvo moderno Possessore.*

Approbacya Przywileiu ná wolną Elekcyą Woiewody Połockiego.

10. CHcąc mieć nienaruszone Prawa y Przywileie Antecessorow Naszych zachowane, *ab Antiquis* nadane, Przywiley Woiewodztwa Połockiego od Xiążąt Litewskich y Kaźimierza, Alexandra, Zygmunta, Augusta, Stefana, Krolow Polskich *circa liberam Electionem* Woiewodow *servatîs solennitatibûs* w nim opisanych, *authoritate præsentis Conventûs in toto* approbuiemy.

Declaratio satisfactionis Woiewodztwu Wołhyńskiemu.

11. F*acilitando* zachodzące na Seymach od Vrodzonych Woiewodztwa Wołhyńskiego Possow względem pretendowanych przez Woyska W. X. Lit: szkod poczynionych, trudności, Wielmożny Benedykt Sapieha Podskarbi Wielki W. X. Lit: osobliwą inskrypcyą na Dobrach swoich Obywatelom Woiewodztwa Wołhyńskiego summę złotych sto dziesięc tysięcy wypłacić assekurował się, zaczym ewinkuiąc tegoż Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego, W. X. Lit: *ex remanentia* wypłaconych czterech ćwierci woysku zwinionemu, y nie dowinionemu trzech ćwierci, Czopowego, Szelężnego y Hyberny, ktore zostaie przy Woiewodztwach y Powiatach w Brześciu Litewskim *Annô* 1700. dnia 15. Lutego uczynić *de plano* satisfakcyą *authoritate præsentis Conventûs* postanawiamy. Co zaś *ad rationem* tey summy wziętey *documentaliter* pokazać się może, *pro persoluto* przyięto bydź powinno. A ieśliby na tym terminie w Brześciu exolucya nie doszła, tedy Woiewodztwo Wołhyńskie do assekuracyi Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego W. X. Lit: *& Processum sui Iuris* wracać się ma- 71.

Kommissya względem Dobr Collegium Połockiego *Societatis IESV.*

12. NA discernencyą Praw Collegium Połockiego *Societatis Iesu*, ieżeli Dobra onego *ex origine & natura sua* są ziem-

ziemſkie, czyli krolewſczyzny, naznaczamy Kommiſarzow, Vrodzonych, Adama Kiſiela Podkomorzego, Theodora Łukomſkiego Sędziego Ziemſkiego Witebſkich, Konſtantego Niemirowicza Szczyta Podſędka, Piotra Korſaka Udzielſkiego Podczaſzego, Damiana Rypinſkiego, Piſarza Ziemſkiego, Staniſława Zuka Krayczego, Połockich. Mikołaia Galimſkiego Woyſkiego Orſzańſkiego, ktorzy *Annô currenti* ná czas y termin przez Innotescencye ſwoie naznaczony, do tych Dobr ziachawſzy, *abſentiâ nonnullorum non obſtante*, we wſzyſtkie Przywileia, funduſze, zapiſy tegoż *Collegium* weyrzą, y finalną reſpektem tych Dobr *qualitatis* uczynią decyzyą (wczym *fide, conſcientiâ & honore* onych obowięzuięmy) y takową ſwoią decyzyą pomenione Dobra *Collegij* Połockiego, gdy ſię pokażą bydź ziemſkie *circa immunitates & prærogativas* Dobrom ziemſkim ſłużące *conſervabunt* y obwaruią *efficaciter*. Iakoż gdy takowa zaydzie decyzya, y My też Dobra *Collegij* Połockiego, iako Dobra ziemſkie *circa immunitates* Dobr ziemſkich zachowuięmy *ſalvis oneribûs Reipublicæ*.

Approbácya Przywileiu OO. Bernardynow w Dobrach Urodzonego Władyſława Sokołowſkiego Podkomorzego Inflantſkiego.

13. FUnduſz Urodzonego Władyſława Sokołowſkiego, Podkomorzego Inflantſkiego OO. Barnardynow w dobrach Iego dziedzicznych Traſzkuny nazwanych w Powiecie Wiłkomirſkim leżących, za zgodą wſzech Stanow *præſentis Conventûs vigore* approbuięmy.

Receſſ wſzyſtkich *deſideriorum* do przyſzłego Seymu.

14. POnieważ dla zatrudnionego czaſu wſzyſtkie *deſideria* Woiewodztw y Powiatow na tym Seymie pomieścic ſię nie mogły, tudzieſz Wielmożnych Hetmanow W. X. Lit: tedy *per Receſſum* do przyſzłego Seymu tak te, iako y Miaſt odkładamy, pamiętaiąc oraz na wierną Urodzonego Zawiſzy Staroſty Mińſkiego na Seymie Szczęśliwey Naſzey Korona yi uſługę Nam oświadczoną z pierwſzych Wakanſow onego kontentować deklaruięmy.

72.

Deklaracye Woiewodztw y Powiatow W. X. L:

15. WOiewodztwu Wileńſkiemu Seymik *Relationis* ná mieyſcu zwyczaynym *pro die* 15. *Menſis Septembris* naznacza ſię.

Powiatowi Oſzmiańſkiemu Seymik *Relationis* na mieyſcu zwyczaynym *pro die* 15 *Menſis Septembris* naznacza ſię.

Powiat Lidzki tak zwinionemu Woyſku za cztery ćwierci borgowe, iako też y na lenungi niedowinioney infanteryi, ktora ſię ma zwinąć, za aſſignacyami, ze ieſzcze *in toto non ſatisfecit*, zaczym *ad efficatiorem ſatisfactionem*, Czopowe Szelężne Hyberny

z tych

z tych Staroſtw y Dzierżaw, ktore ſowito oney nie oddały, konformuiąc ſię do Taryffy y abiuraty Roku 1667. Pogłowne Zydowſkie, Tatarſkie, monopolium tabaczne, aby *currat* pozwala, do dnia wtorego *February* Roku 1700. y w Powiecie komportancyą pieniędzy *Iudicia Fiſcalia* według ordynacyi *Coæquationis Iurium* W. X. Lit: *in renitentes inviolabiliter cum forti exenis Iurium* W. X. Lit: *in renitentes inviolabiliter cum forti executione* zachowuie. A Trybunału głownego W. X. Lit: *ordinationem* Roku 1688. poſtanowioną y *prorogationem* onego do czterdzieſtu Niedziel *quotannis* przyimuie, & *in authoritatem* tegoż Trybunału naſto Piechoty *cũ dependentia* tylko od Marſzałkow Trybunalſkich *cum ſolutione* złotych dwudzieſtu piąciu tyſięcy z pogłownego żydowſkiego pozwala waruiąc to tylko, aby te Konſtytucye *in volumen legum* wchodziły, ktore czytane za zgodą wſzyſtkich Stanow approbowane ſtanęły, y ktore *coæquationi & ordinationi Iurium* W. X. Lit: nie ſą przeciwne. A że Skarb W. X. Lit nie dał *rationes* na tym Seymie *vilificationis ſuæ*, zaczym aby uczynił rachunek *de plano* ze wſzyſtkich Prowentow na przyſzłym Seymie, *præcavet* ſobie, y na zadne Indygenaty, Nobilitacye, liquidacye, *oneratione bonorum Regalium* Summami alienacye, *Emphiteuſes* nie pozwala. Seymik *Relationis* dnia pierwſzego Octobra w Roku teraznieyſzym 1699. w Zamku Lidzkim *declarat.*

Powiat Wilkomierſki, Czopowe y Szelężne *ad ſecundam Februaary Anni futuri* 1700. kurrencyą ſwoię mieć maią. Hyberna *abhinc* płacona bydz nie powinna, także na indukty, ewekty nazwane, ktorym podatkiem w Woiewodztwach y Powiatach *noviter & nulliter* w przeſzłym Roku ludzi handluiących aggrawowano, nie pozwalamy. Cło zaś nowo podwyżſzone donativum kupieckie podług dawnego zwyczaiu *currere* ma, także pogłowne Zydowſkie y Tatarſkie na expenſa y zapłacenie długow Rzpltey Seymik Relacyiny *die* 15. *7bris Anni* 1699. deklaruie.

Powiat Bracławſki, uchwalone Czopowe y Szelężne w ſwym Powiecie *ad ſecundam Februaary* 1700. *Anni* pozwala, ktore *ſecundùm normam* teraźnieyſzey kurrencyi ma bydz wypłacone, y za Dekretami Sądow Skarbowych Powiatowych *irremittenter* ma bydź *executio*, á to na exſolcyą Cwierci czterech y lenungow z Zołdami na trzy Cwierci *ad diem* 25. *Menſis 7bris per tractatum* poſtanowionych Woyſku. A że Skarb dla nie importowanych dokumentow na teraźnieyſzym Seymie żadney Rzpltey nie-dał informacyi; tak zdawnieyſzych retent, tako y z prorogacyi Ceł tak ſtarego, iako y nowo podwyżſzonego, tedy na przyſzłym da Pan Bog Seymie ze wſzyſtkich Prowentow Rzpltey ſprawić ſię *tenebitur*. Seymik *Relationis die* 15. *7bris* naznacza.

Woiewodztwo Trockie *recto ſenſu manutenendo* wſzelkie Rzpltey *Inſtituta*, mianowicie *Coæquationem Iurium* W. X. Lit:

z Koroną, *Repartitionem & locationem* Woyſk, także *ordinationem & circumſcriptionem miniſteriorum & ſubſelliorum* W. X. Lit: iako
73. na ſzczęśliwey I. K. M. P. N.M. Elekcyi *Statutum. Ordinationem* y porządek Trybunału W. X. Lit: iako w Roku przeſzłym 1698 za Dyrekcyi Wielmożnego Michała Kotła, Kaſztelana Witebſkiego Marſzałka na ow czas Sądow głownych Trybunalnych ieſt poſtanowiono, tudzieſz Traktat W. X. Lit: z Woyſkiem ſwoim Laudum Naſze Generalne y inne partykularne, te ktore ſą *in ordine* do utrzymania *ſancitorum noſtrorum*, to ieſt przez ktore Szlachecka rezolucya ugruntowała nadwątloney *per abuſum* Wolności Naſzey *glorioſas actiones*, owo zgoła *cum ratihabitione* wſzelkiego Rzpltey poſtanowienia Woiewodztwo Trockie ſtawało, takze Zwinienia reſzty Woyſka W. X. Lit: domawiało ſię, na erekcyą nowego Woyſka nie pozwala, na prorogacyą Trybunału w Wilnie do Niedziel dwudzieſtu na Kadencyi Nowogrodzkiey y Minſkiey coroczną alternatą przypadaiącey, także do Niedziel dwudzieſtu wygadzaiąc ſprawom będącym w Regeſtrze Remiſſyinym, y na aſſyſtencyą tych ſądow, to ieſt ſtu Piechoty, aby od IchMciow Panow Marſzałkow Trybunalſkich dependencyą z Rotmiſtrzem ſwym mieli, żołdem dwudzieſtu piąciu Tyſięcy złotych z Pogłownego Zydowſkiego kontentuiąc ſię, z ktorey pomienioney Summy Rotmiſtrz tey Piechoty przed Imśćią Panem Marſzałkiem Trybunalſkim y całym Kołem IchMśćiow Panow Deputatow liqwidacyą czynic powinien będzie, uniwerſalney w tym zgodzie toż Woiewodztwo *præſtitit aſſenſum*. Skrypt zaś *ad Archivum* dany lubo nie ieſt przed Stanami Rzpltey iako zwyczay *ſemotis Arbitris* czytany, *intantùm* akceptowało, *inquantum* nie znaydzie ſię w onym punkt *de Conſervatione* reſzty Woyſka W. X. Lit: albo *de erectione* onego *ſtante pace*, *in caſum* zaś Woyny na trzecią część Woyſka W. X. Lit: na Woiewodztwa y Powiaty *juxta obloquentiam* Konſtytucyi Elekcyiney & *tenorem Laudi generalis* pozwala: nà podatki zàś ordynaryine ani extraordynaryine, àni żadne *quôcunq; titulô* nazwáne, aby *in futurum currere* miały nie pozwala *exceptô* Retent, ktore z przyſzłoroczney Roku 1698. Hyberny ſowitey y Podatkow extraordynaryinych nie ſą dobrane, te *de plano* wydać należy, ktore Podatki dobrane, y ktore ſię maią z retent dobierać na dopłacenia Czterech Czwierci Woyſku W. X. Lit: zwinionemu należących *per continuationem* zaczętych aſſygnacyi *cedere* maią á nie na żadne inſze Dyſtrybuty. Seymik zaś *Relationis pro die* 24 *Septembris* za przyſłaniem drukowanych Konſtytucyi naznacza.

Powiàtowi Grodźieńſkiemu Seymik *Relationis* nà mieyſcu zwyczaynym *pro die* 15 *Menſis Septembris* naznacza ſię.

Powiatowi Kowieńſkiemu Seymik *Relationis* na mieyſcu zwyczaynym *pro die* 15 *Menſis Septembris* naznacza ſię.

Po-

Powiatowi Upitskiemu Seymik *Relationis* na mieyscu zwyczaynym *pro die* 15 *Mensis Septembris* naznacza się.

Xięstwo Zmuydzkie lubo dotąd *sub tot calamitatibus non ducit sed trahit vitam, rarus* w Xięstwie Zmuydzkim *colonus*, iednak gdy *cursus hybernorum cessat, currentiam*: Czopowego y Szelężnego aż do Seymiku Gromnicznego deklaruie *non interrumpendam*, od Seymiku zaś Gromnicznego da Pan Bog blisko przyszłego ten Podatek Czopowego y Szelężnego cale *cessare* powinien: przeciwko Konstytucyom wszystkim, ktore nie były *in publico* czytane protestuie się. Ná Ereke yą Woyska nie pozwala, Seymik *Relationis pro die* 15. *Octobris prævia Evacuatione* Woyska Saskiego *in spatio* dwoch Niedziel *juxta tenorem novellæ Constitutionis* y za przysłaniem do Grodu drukowaney Konstytucyi deklaruie, *Iuribûs Coæquationis per omnia salvîs.*

74.

Woiewodztwu Smoleńskiemu Seymik *Relationis* na mieyscu zwyczaynym *pro die* 15. *Septembris* naznacza się *Anni præsentis.*

Powiat Starodubowski z Woiewodztwem Smoleńskim *ex suis reclinatorys* na żadne *absolutè* Podatki nie pozwala *quôcunq; titulô* nazwane, Seymik *Relationis* bierze do Wilna *ad solitum locum pro die* 21. *Augusti Anni præsentis*, w precedencyi Woiewodztwu Lubelskiemu, czyni prekaucyą żeby *non prætendat* Woiewodztwo Lubelskie *separationem* Powiatu Starodubowskiego od Woiewodztwa Smoleńskiego *Salvîs per omnia Coæquationis Iuribûs.*

Woiewodztwo Połockie deklaruie y nie pozwala na Czopowe y Szelężne, na żadne Hyberny procz inney sowitey wydaney ná zapłatę Woyska. Pogłowne zaś Zydowskie y Tatarskie bierze do Woiewodztwa, Seymik relacyiny *die* 15 *7bris in A.* 1699 składa.

Woiewodztwo Nowogrodzkie iak zwinionemu Woysku za cztery Cwierci borgowe, iako też y na lenungi niedowinioney Infanteryi za wydanemi Assygnacyami że ieszcze *in toto non satisfecit* zaczym *ad efficaciorem satisfactionem*, Czopowe, Szelężne, Hyberny, z tych Starostw y Dzierżaw, ktore sowitey nie oddały, konformuiąc się do Taryffy y abjuraty Roku 1667. Pogłowne Zydowskie, Tatarskie, Monopolium tabaczne, aby *currat* pozwala do dnia wtorego *February* Roku 1700. y w Powiecie komportancyą Piemędzy, *Iudicia Fiscalia*, według ordynacyi *Coæquationis Iurium* W. X. Lit: *in renitentes inviolabiliter cum executione forti* zachowuie. A Trybunału Głownego W. X. Lit: *ordinationem* Roku 1688. postanowioną, y *prorogationem* onego do czterdziestu Niedziel *quotannis* przyimuie. *Et in authoritatem* tegoż Trybunału na sto Piechoty oprocz Officyalistow *cum dependentia* tylko od Marszałkow Trybunalskich *cum solutione* złotych dwudziestu piąciu Tysięcy z Pogłownego Zydowskiego pozwala, waruiąc aby te tylko Konstytucye *in volumen legum* wchodziły, ktore czytane zgodą wszystkich Stanow approbowane stanęły, y

ktore *Coæquationj Iurium* W. X. Lit: nie ſą przeciwne. A że Skarb W. X. Lit: nie dał *rationes* na tym Seymie *vilificationis ſuæ*, zaczym aby uczynił rachunek *de plano* ze wſzyſtkich prowentow na przyſzłym Seymie, *præcavet* ſobie y na żadne Indygenaty, Nobilitacye, Likwidacye, Oneracye *Bonorum Regalium* Summami, alienacye, Emphiteuſes nie pozwala, *Lauda in ordine* Prawa pospolitego approbuie, Seymik *Relationis* w Zamku Nowogrodzkim *die* 22. *Septembris declarat.*

Powiat Słonimſki żadney na ten czas potrzeby Rzp'tey nie widząc, na Hybernę żadną *ab hinc* nie pozwala, Czopowego y Szelężnego *ſimplicem* deklaruie *curſum ad Februarium Anni futuri* 1700. Hyberna takroczna *in Retentis* záległa ma *importari* do Exaktorow, y Deputatom Woyſkowym *exsolvi*. Na indukty y Ewekty nazwane, ktorym podatkiem w Woiewodztwach y Powiatach *noviter & nulliter* w przeſzłym Roku ludzi handluiących aggrawować zaczęto, nie pozwala, Cło zàś nowo podwyżſzone y Donativum Kupieckie podług dawnego zwyczaiu *currere* ma, także Pogłowne Zydwoſkie, y Tatarſkie na Expenſa y Zapłacenie długow Rzeczypoſpolitey *cedere* ma. Seymik *Relationis* naznacza na dźień 22 Septembra 1699.

Powiat Wołkowyſki *manutenendo* wſzyſtkie Inſtituta Rzeczypoſpolitey mianowicie *Coæquationem Iurium* W. X. Lit. z Koroną Polſką & *ordinationem* Trybunału W. X. Lit. *pro aſſiſtentia*, ktorego ſto Piechoty co Rzeczpoſpolita uchwaliła, pozwala, na ktorą Piechotę z Pogłownego Zydowſkiego *currere* má zapłata. *Currentia* Czopowego, Szelężnego, y Hyberny nie tylko *ad ſecundam February in Anno* 1700 ale aż *ad Annum* 1701. dotegoż dnia y Miesiąca bydz ma. Indukty y Ewekty *per totum abhinc* znaſza, Zwinienie Reſzty Woyſka deklaruie, na ſkrypt *ad Archi-*
75. *vũ* dany pozwala, *hôc* iednak *præcautô*, aby w nim nic nie było *cum gravamine* W. X. Lit: Seymik záś *Relationis pro die* 31. *Auguſti Annô* 1699. ſkłada.

Woiewodztwo Witebſkie deklaruie Podatkow wſzyſtkich *extenuationem* na dwie lecie procz Hyberny, ktora tylko iednego Roku ſowita ma bydź wybrana. Przytym *proteſtatur*, aby naymnieyſza rzecz nie wlazła przeciwko Koekwacyi y Ordynacyi Trybunału. Seymik zaś *Relationis pro die* 28 *Septembris Anni Præſentis* náznacza.

Powiat Orſzańſki Seymik *Relationis* w Orſzy *die* 5. *Octobris Anni* 1699. determinuie, à Prowenta extraordynaryine wſzelkie ktore *currere* maią do Seymiku Gromnicznego bierze do Braci y generalney zgody całego Powiatu, *obteſtando* ſwoią Manifeſtacyą gdyby proiekta wniść miały nie czytane *in facie Reipublicæ* y na co zgody nie było, ale *concluſum* że wſzyſtkie do przyſzłego Seymu odłożyć *deſideria* całey Rzpltey, tak Korony Polſkiey, iak y W. X. Lit: *ſalva Coæquatione Iurium & Ordina-*

tione

tione Trybunału W.X.Lit: *circumscriptionem* w niey do przyszłego Seymu zachowuiąc.

Woiewodztwu Brześćiańskiemu Seymik *Relationis* na mieyscu zwyczaynym *pro die* 15. *Septembris* naznacza się.

Powiat Pińskı *funditùs* zruynowany przez ustawiczne Konsstencye Woysk y teraz świeżo przez lokacyą Infanteryi W.X.L. y przeyście woyska Niemieckiego pewien był że za zgodą przed tym, y ta reszta *exnunc* zwiniona bydź miała, lecz napotym *orta quorundam contradictio* chćiała to *impedire*, *urget* y teraz toż zwinienie, aby ta Infanterya zwiniona była, gdyż przez tę lokacyą puł trzećia tyśiąca Infanteryi, zruynowany iest. Przećiwko Hybernie y lokacyi ieśliby iaka nastąpiła albo kontynuowana była, *solenniter protestatur* iako y przećiwko temu, iż *impracticatô* przed tym *exemplô* wypadły były Hyberny przećiwko dyspozycyi Rzeczyposp: ktora Summy naznaczyła była na wydawanie Hybern. Seymik Relacyiny zá przysłaniem Konstytucyi 22. *Septembris* w Pińsku naznacza.

Woiewodztwo Mścisławskie *ad supplementum* ieśliby czego nie dopłacono zwinionemu woysku, y na lenungi za wydanemi assygnacyami, Czopowego, Szelężnego *currentiam*, także Pogłownego Tatarskiego, Zydowskiego *ad secundum February Anni* 1700. pozwala, *salvîs Hybernîs*, ktore Dźierżawy Woiewodztwa tego sowite wydały. Trybunału Głownego W.X.L. *ordinationem* Rokú 1688. postanowioną, *Prorogationem* onego do czterdźiestu Niedźiel przyimuie. *Propter authoritatem Iudiciorum* Piechoty sto oprocz Officyalistow *cum dependentia* tylko od Marszałkow Trybunalskich albo onych *vices gerentium* pozwala, a *solutionem* onym dwadźieścia pięć tysięcy z Pogłownego Zydowskiego naznacza, *Lauda in ordine Coæquationis* approbuie, a że Skarb W.X.Lit. na teraźnieyszym Seymie Rachunkow żadnych nie czynił, aby tedy na przyszłym Seymie Wielmożny Podskarbi W.X.Lit: *reddat rationes.* Seymik *Relationis* 27. *Septembris* naznacza.

Woiewodztwo Mińskie, lubo w tym Woiewodztwie woysko J.K.M. Cudzoźiemskie przez sześć Mieśięcy stało, iednak Podatki *Laudô Publicô* uchwalone według Taryffy Czopowe, Szelężne *cum auctione in duplo* wybrane, Hyberny sowite, Pogłowne Zydowskie, Tatarskie, Monopolia, Kupieckie Inwekty, Ewekty, Cła nowo podwyzsone, stare J.K.M. *sine aggravatione Nobilitatis* Dachowe Pniewszczyzny miały bydź za zgodą Woiewodztwa począwszy od Roku 1699. aż *ad tertiam February* Roku 1700. wybierać z teraźnieyszego pozwala Seymu, *prævio Iudicio* Sądow Kommissarskich. *In renitentes* ma bydź *executio*, a to na exolucyą czterech Cwierći woysku *per tractatum* postanowionych na żadne Podatki publiczne extraordynaryine nie pozwala, Taryffę y Konstytucyą Seymu teraźnieyszego postanowioną, maią przysłać na 76.

Seymiki *ſub pœna* w prawie opiſaną, inquantumby nie przyſłane były, Poſłowie pokutować za to niepowinni. Seymik *Relationis* na mieyſcu zwyczaynym *pro die* 15. *7bris* naznacza.

Powiat Mozyrſki na żadne *ullô titulô* niepozwala podatki, ani na Czopowe y Szelężne, ani na pogłowne Tatarſkie y Zydowſkie. *Abrogationem* ſowitości Hybern iako promowował tak y teraz *inſiſtit*, aby *ullatenus* daley *non currat* ſowitość. Na ten tylko Rok *currentiam* ſowitych Hybern *permittit ad Februarium* ieżeli z ktorych Krolewſzczyzn nie ſą wydane, aby wypłaćiły. Seymiku *Relationis actum determinat* na dzień 30. Mieśiąca *Septembris Anni præſentis*.

Powiat Rzeczycki. Iako podatki ſwoie to ieſt Czopowe, Szelężne, Hyberny, Pogłowne Zydowſkie, Monopolium począł w Roku 1698. tak ie kończyć *ad ſecundam February* w Roku da Bog przyſzłym 1700. deklaruie: że tedy Taryffą ieſt przeładowany, to ſobie *præcavet*, y reſerwuie moderamen oneyże, a po expirowaniu tego terminu, na żadne publiczne y extraordynaryine niepozwala podatki. Termin Seymiku *Relationis pro die* 22. *Menſis Septembris* odkłada.

Woiewodztwo Jnflantſkie. Lubo *calamitate temporum* zruynowane y *exactionibûs* tak Oyczyſtego iako Cudzoźiemſkiego Zołnierza exenuowane, przećie wypłaćiwſzy *in toto* ſowitą Hybernę według abjuraty *Anni* 1667. y teraz *propter bonum publicum* na dopłacenie czterech borgowych cwierći zwinionemu woyſku W.X. Lit: y na dowinienie *reſiduitatis* onego, kurrencyą Czopowego, Szelęznego, Monopolium tabacznego *ad ſecundam February Anni* 1700. pozwala, *hôc præcautô*, że iako *ab antiquo* ten Podatek w Inflancźiech był *irreperibilis*, y *poſt adinventionem* nad złotych trzyſta nie czynił, tak aby y teraz podwyższony nie był. Komportacya ma bydź do wyśćia aſſygnacyi przy Woiewodztwie. Na ſądy Skarbowe *cum rigore pœnarum in renitentes juxta diſpoſitionem* Koequacyi zgadza ſię. *Servatâ nunc & ſalvâ in futurum avitâ Praxi*, że Podatki Staroſtwa Dyneburſkiego, *in ſubſidium* Fortece tameczney *cedere* miały. Trybunału Głownego W.X L. *ordinationem in Anno* 1688. *inſtitutam cum prorogatione* do czterdźieſtu Niedźiel *quotannis*, *& in authoritatem* onego ſtem Piechoty *cum dependentia* od Marſzałkow Trybunalſkich ſolucyą na tę Piechotę z pogłownego Zydowſkiego dwudźieſtu piąći tyśięcy złotych, *intantum* approbuie, y pozwala *in perpetuum*, inquantum na przyſzłym Seymie trzech Deputatow *ex Gentibus* w Trybunale W. X. Lit. tey Prowincyi Rzeczpoſpolita mieć pozwoli, w determinacyi Trybunału Skarbowego W.X.L. *quo tempore & loco* bydź ma *ad aſſenſum* Rzeczypoſp: ſtoſuie ſię. Approbacyą Przywileiow z Fundacyą Traſzkunſką według czytanego *in publico* Proiektu pozwala, inne zaś Konſtytucye, Indygenaty, Nobilitacye, oneracye *honorum*

Rega-

Regalium ſummami, alienacye, emphiteuſes, ktore nie były *in publica facie* czytane, aby *in volumine legum* nie mieśćiły ſię, *cavet. Rationes* Skarbu W. X. Lit. na tym Seymie zamilczane, na przyſzłym *evincere ſalve* zachowuie. Seymik *Relationis die* 1*ma Octobris* w Roku teraźnieyſzym 1699.

Stanisław ná Radzynie y Szczuczynie Szczuka Referendarz Koronny Marßałek Seymowy Stanu Rycerſkiego m.p.

Stanisław na Lubrańcu Dąmbſki Biſkup Kujawſki y Pomorſki Deputat do Konſtytucyi z Senatu. 77.

Ian Ierzy na Przebendowie y Lezeńku Przebendowſki Wojewoda Malborſki Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Władyſław Hrabia ná Wißnicach y Nieſuchſielach Sapieha Wojewoda Mińſki Deputat do Konſtytucyi z Senatu W. X. Lit.

Piotr Iakub z Paradyża Broniß Staroſta Pyzdrſki Deputat do Konſtytucyi z Wielkiey Polſki m.p.

Ian Iakub z Potulic Potulicki Staroſta Borzechowſki Deputat do Konſtytucyi z Wielkiey Polſki m. p.

Karol na Smogorzowie Wąſowicz Sędźia Generalny Ziemſki Sandomirſki Deputat do Konſtytucyi z Małey Polſki.

Szymon Iozef z Gośniewic Wolſki Stolnik Ziemie Halickiey Deputat do Konſtytucyi z Małey Polſki m.p.

Krzyßtof Komorowſki Kuchmiſtrz W. X. Lit. Staroſta Wołkowyſki Deputat do Konſtytucyi z W. X. Lit.

Krzyßtof Benedykt Niemirowicz Szczyt Chorąży Połocki Staroſta Iáſwyſki Deputat do Konſtytucyi W. X. Lit.

Marcin Woyćiech z Kiekrza Kierſki I. K. M Sekretarz m.p.

KONSTITUCYE 1.

Seymu Walnego Dwuniedźielnego

Lubelſkiego, Extraordynaryinego.

Zaczętego Dnia XIX. Mieśiąca Czerwca, á ſkończonego Mieśiąca Lipcá XI. Dnia, Roku Pańſkiego M.DCCIII.

W Imię Pańſkie Amen. 2.

AUGUST II. 3.

Z BOZEY Łaſki Krol Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mazowiecki, Zmudzki, Kyowſki, Wołhyńſki, Podolſki, Podláſki, Inflantſki, Smoleńſki, Sieweriſki, y Czerniechowſki: á Dźiedziczny Xiąże Saſki y Elektor &c. &c.

WSzem w obec, y każdemu z oſobna, komuby o tym teraz, y na potomne czaſy wiedźieć należało: Oznaymuiemy. Iż

Nam, dla Głownych Rzeczypoſp: potrzeb, w tak nagłym y niebeſpiecznym razie, dla obmyślenia *ſecuritatis publicæ*, Seym teraźnieyſzy Dwuniedźielny Extraordynaryiny, ná Inſtancye Stanow Rzeczypoſp: Koronnych, y W. X. Litew: złożyć na tym mieyſcu przyſzło. Ktory *Authoritate Præſentis Conventûs*, wſzyſtkich Stanow całey Rzeczypoſp: ratyfikuiemy, y approbuiemy; oraz temu Seymowi, powagę, ſtałość, y moc Seymu Sześćniedźielnego, Głownego, we wſzyſtkim przyznawamy, *non derogando* dawnym Prawom, y zwyczaiom Rzeczypoſp: o Seymach Walnych Sześćniedźielnych, y mieyſcach onym dezygnowanych, napiſanym; ktore *in integro* zachowuiąc, y reaſſumuiąc, uchwały niżey wyrażone poſtanawiamy.

Wárunek alternaty Seymu W. X. Litewſkiego.

1. POnieważ Stany W.X.Lit: zważywſzy teraźnieyſze zewſząd na Rzeczpoſpolitą *ingruentia pericula*, dla ktorych Seym w Grodnie, *ex cadentia* alternaty, *adpræſens* przypadaiącey, złożony być nie mogł, teyże alternaty ſwoiey zgodnie dla prędſzych y ſkuteczniey ſzych obrad, z ważnych reflexyi, *ex amore boni publici* uſtąpili, y ten Seym za ſwoy Grodźińſki przyięli, tedy *Authoritate præſentis Conventûs* waruiemy, iż teraźnieyſzy Seym Konſtytucyom o Seymach w Grodnie odprawować ſię maiących, nic *derogare* nie ma, y owſzem ſtoſuiąc ſię *ad tenorem* Konſtytucyi *Anni* 1699. o alternatach po złożonych dwoch Seymach Koronnych *immediatè* naſtępuiących, y o alternatach *conſequenter* odprawionych, Prowincyi Wielkopolſkiey y Małopolſkiey, Seym trzeci z Alternaty W. X. Litewſkiego, w Grodnie złożyć deklaruiemy.

Poſpolite Ruſzenie Koronne y W.X.Lit:

2. ZYcząc Rzeczpoſpolitą *contra omnem caſum ingruentium periculorum* mieć *proviſam*, ile w teraźnieyſzych konjunkturach:

4. Poſpolite Ruſzenie wſzyſtkiey Korony, iako y W.X Lit. y Prowincyi do nich należących Xięſtwa Inflantſkiego y Kurlandſkiego, na obronę Oſoby y Doſtoieńſtwa Naſzego y Całey Rzeczypoſp: za zgodą iednoſtayną *ſine diviſione belli*, według dawnych Praw y Statutow Koronnych, y W.X L. o Poſpolitym Ruſzeniu ktore *in toto* reaſſumuiąc uchwalamy, do bliſko przyſzłego Seymu y w mocy Naſzey zoſtawuiemy, a Woiewodztwa Mazowieckie, Podlaſkie y Pruſkie przy dawnych Prawach y zwyczaiach *conſervãtur*.

Oświadczenie ſię y ubeſpieczenie Stanow Rzeczypoſpolitey.

3. LUbo propozycya Panu BOGU y światu obrzydła od Korony Szwedzkiey do Wolnych Narodow Państw Naſzych, nieſłychanym nigdy przykładem wnieśiona, y po wſzyſtkich Woiewodztwach Ziemiach y Powiatach rozrzucona, nie tylko *ut ab ore externi Principis deteſtabilis* ieſt: ale też nowemi te zacne Koro-

ny

ny Polskiey y W.X.Lit: Stany, *jurisjurandi* obowiązkami, *contra hujus mali contagionem* Nam się zaślubiły. Iako y My onym w zaiemną przysięgą Naszą Pańską, & *novo* obowiązaliśmy się *Diplomate.* (Ktore przy teraźnieyszey Konstytucyi wydrukować *ad perpetuam rei memoriam* pozwalamy) ieszcze tęż samę propozycyą *Dethronisationis,* o ktorey nie tylko wspomnieć ale y myślić Narod Polski nigdy niechciał, zgodą teraźnieyszą powszechną Seymową na wieczne czasy, aby od żadnego postronnego Pana *in posterum, usurpari* nie mogła, *pro nunquàm acceptabili & semper detestanda* deklaruiemy: gwoli czemu Konstytucye, *Annorum* 1607. 1631. 1670. *contra Cives similia fomentantes* reassumuiemy. Ktore to Stany Rzeczyp: referuią się do obowiązkow Staropolskiey cnoty y powinności w podobnych okazyach tudzież do przysięgi Rothą postanowienia Sendomirskiego takową. Ja N. Przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu w Troycy Swiętey Iedynemu, iż przy Wierze Swiętey Katolickiey, przy Dostoieństwie Krola Jego Mości AUGUSTA Wtorego, przy Wolnościach y Swobodach Naszych, przy całości Rzeczyposp: nierozdźielney, życiem, krwią, y substancyą stawać y tego wszystkiego bronić, wedle śił y możności moiey obowięzuię się y powinien będę. A ktobykolwiek przy Krolu Szwedzkim iakimkolwiek sposobem, pretextem stawać, faworyzować, praktyki czynić ważył się, y tego spolnego Rzeczyposp. obowiązku trzymać niechciał, takiego *pro hoste Patriæ* mieć y na skazę Iego powstać deklaruię, y Dobra takiego powinienem donieść y podać Krolowi JegoMości *ad confiscationem in benemeritos (cum adjuncta* do niey na Seymie teraźnieyszym *clausula*) iakom Szwedow nie wprowadzał, ani wprowadzonych utrzymywał, ani *contra Regiam Majestatem molibar, nec unquam moliar;* tak mi Panie BOZE dopomoż: wykonaney, w iedney, nierozdźielney, y prawdźiwey między sobą miłości, wszystkie Stany nierozerwanie, iedno między sobą trzymaiąc, y rozumieiąc; y ktoby w społeczności trzymać, y rozumieć niechciał, za podpadaiącego powstaniu wszystkich na zgubę, y skazę swoię deklaruiąc przy Wierze Swiętey Katolickiey Rzymskiey, przy Nas, Prawach, y Swobodach swoich, bez przestanku obowięzuiąc się, y dotrzymać sobie *omni vinculo & viribus* waruiąc. Ktorzykolwiek zaś spolnego ieszcze juramentu nie wykonali *præsentes* tu *durantibus Comitijs; absentes* na Seymikach Relacyinych, lubo w Grodach *in præsentia Officy,* kędy zaś Grody *vacant* a Seymiki Relacyine miałyby się zerwać przed naypierwszym Senatorem albo Urzędnikiem wykonać maią, *sub pœnis de hostili complicitate.* A ci, ktorzy przy Krolu Szwedzkim y woyskach iego, *adpræsens* znayduią się, y onemu *adhærent,* ponieważ *post monita* tak Sandomirskiego, Thoruńskiego, y Malborskiego postanowienia, *à partibus adversis, resipiscere & in gremium* własney Matki powrocić dotąd 5a

niechćieli, iako *Actuales* Nieprzyiaćielowi *aſſiſtentes*, iego Rad y akcyi *complices pro hoſtibus Patriæ*, & *ampliùs indignis beneficiô. libertatis communis*, Uchwałą teraźnieyſzą Seymową deklaruiemy. Iednak z łaſkawości Naſzey, y Całey Rzeczypoſp: ieſzcze Niedźiel Sześć, od ſkończenia teraźnieyſzego Seymu, *ad reſipiſcentiam indulgemus;* waruiąc *omnimodam ſecuritatem vitæ & bonorum, intra hoc ſpatium accedentibus, & Clementiam implorantibus; alias in caſum non acceſſionis perſonalis*, w czasie naznaczonym do Boku Naſzego, & *ulterioris contumaciæ*, *ad executionem* rozdania Honorow, Staroſtw, y Dźierżaw, dotąd przytrzymanych, przyſtąpić *exnunc* deklaruiemy; *reſervando circumſcriptionem Bonorum terreſtrium, ad Iudicium Reipubl:* na przyſzłym Seymie: *Salvis per omnia Iuribûs uxoreîs, injuriatorum, & Creditorum*, także *eorundem Donationibus & ceſſionibus, officiosè recognitis, quibuscunq.*

DIPLOMA AUGUST II.

z Bożey Łaſki Krol Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mazowiecki, Zmudzki, Kyowſki, Wołyńſki, Podolſki, Podlaſki, Inflanſki, Smoleńſki, Siewierſki, y Czerniechowſki, á Dziedźiczny Xiąże Saſki y Elektor, &c.

WSzem w obec y każdemu z oſobna komu o tym wiedźieć należy, teraz y na potomne wieki ludźiom oznaymuiemy *præſenti Diplomate Noſtro*, na źiezdźie Walnym Poſpolitego Ruſzenia pod Sandomierzem między Wiſłą a Sąnem zgromadzonego, danym Stanom Rzeczypoſp: Iż iako wolnych Narodow obrani głoſami, y na tym wyſokim poſadzeni Tronie to naypierwſze mieliśmy ſtaranie, abyśmy Prawa Oyczyſte, Swobody, y Wolności w niczym nienaruſzyli; tak gdy Nas *pyſſima intentio* przy pogodnych okazyach *ad recuperanda avulſa impulit*; co ſię pomienionym Stanom Rzeczypoſpl: nie zdało. Wyimuiąc zatym wſzelkie *ſiniſtras impreſſiones*, y nieſłuſzne niewinności Naſzey delineacye, a kontentuiąc *liberum bellatoremq; populum* ktorzy pierśi ſwoie na zaſzczyt Wiary Swiętey Katolickiey, Doſtoieńſtwa Naſzego, y całości tey Oyczyzny na Szanc nieśli, ſłowem Naſzym Krolewſkim *ſacroſanctè* przyrzekamy, y Stany Rzeczypoſp: upewniamy, iż wſzelkie *pretioſa Iura Libertatum & Immunitatum* tu-
6. dźież *Pacta Conventa* dotrzymamy, y nienaruſzenie zachowamy, z tym ſię obowięzuiąc, iż po ſkończoney iakimkolwiek ſpoſobem woynie Szwedzkiey, zaraz auxiliarne woyſka Naſze wyprowadźiemy, y nigdy onych w granice Korony Polſkiey y W.X.L. niewprowadźiemy, z poſtronnemi żadne *Fœdera* bez Rzeczypoſpol: zawierać nie będźiemy, iako ſię do zawartych *inſciâ Republicâ* nie-

zna-

znamy, tak gdyby iakie *per imaginationem obtendi* miały, te *exnunc rescinduntur & annihilantur.* Dokładamy nad to, iż woyny żadney *incousultâ totâ Republicâ* podnośić nie będziemy, ani pod Imieniem Krola Polskiego *ad exteros Principes*, *exoticas* wysyłać *Personas*, y owszem *Consiliarios Saxonicos* według Konstytucyi *Pacificationis* 1699. *removebimus*; Oświadczamy się zaś przed Bogiem światem, y tą zacną Oyczyzną, iżeśmy *in præjudicium libere Reipublicæ* przez żadne Osoby nie traktowali z Krolem Szwedzkim, y żadnych z nim bez Rzeczyposp: Traktatow nie przyimiemy. Erogowanych summ tak *ex occasione* tey woyny, iako y przed woyną, tudzież y pretensyi do Związku, *ratione* szkod w Ekonomiach Naszych, nigdy niewspomniemy, *ultimariè cavemus* Stanom Rzeczyposp: iż *post pacificatam ab intra & ab extra Patriam* złożemy Seym Konny *Exorbitantiarum*, na ktorym Authorow y Konsyliarzow woyny Szwedzkiey, y wszystkich Partyzantow, o ktorych wiadomość mamy, wydać zechcemy. Ktore to DIPLOMA Nasze dla lepszey wiary y wagi nie tylko Ręką Naszą podpisaliśmy, ale *jurejurando* stwierdziwszy, y Pieczęć Koronną przycisnąć rozkazaliśmy. *Datum* pod Sandom: Dnia 22. Mieśiąca 7bra Roku P. M.DCCII. P. N. V. Roku.

Obrona Rzeczypospolitey.

1. PONieważ Korona Szwedzka *amici titulô*, *mala gentis Nostræ* z Woiewodztwa do Woiewodztwa przenosi, *verbis amicitias*, Wolnościom Narodu *factis insuperabiles injurias* przynosząc, owszem *hostilis desolationis*, iako y w tym samym Miescie zostawuiąc *vestigia*, a nie mniey w Osobie Senatorskiey Wielm: Jana z Zmigrodá na Lisku Stadnickiego Woiewody Wołyńskiego, *per summam contumeliam & injurias personales, & spolia Gazæ Domesticæ, enormiter* traktowaney, y tylko pod nadzieią, nie pod skutkiem traktatu, sowite Rzeczyposp: Poselstwo, iako z relácyi Wielmożnego y Urodzonych Kommissarzow mamy *per longas de characterе disceptationes* świeżo teraz w Warszawie przyznawszy za ważne, wszedszy *in præliminaria*, y obiecawszy swoicn naznaczyć Kommissarzow, początkow dobrych odbiegła, y miasto Traktatu wprzod na woyska auxyliarne Nasze pod Pułtuskiem, *tempore quô inducіæ sperabantur*, uderzyła, á potym Thoruń obległa. Tedy zabiegaiąc takowym y tym podobnym dalszym niebespieczeństwom *justo jure licito naturali*, wziąwszy Pana Zastępow na pomoc, oświadczywszy się przed nim samym y całym światem, że tym zacnym Narodom *de lege & usu Patrio*, *nulla sanguinis humani per bella offensiva cupido*, takową stanowiemy gotowość y ostrożność. A naprzod Woysko Koronne do sowitey liczby, według ostatniego Komputu postanowionego redukuiemy, *Distinctionem* onego *& qualitatem per scriptum ad Archivum* wyrażaiąc. A to woysko chcąc do iak nayskutecznieyszych woiennych opera-

cyi zachęćić, lubo wſzyſtkie prawie Woiewodztwa *titulô amicô* Korony Szwedzkiey tak ſą zniſzczone, że po naygłownieyſzym nieprzyiaćielu większey dezolacyi ćierpieć niemogły. Ciężko
7. iednak ſobie czyniąć a dogadzaiąc potrzebom beſpieczeńſtwa publicznego za zgodą wſzech Stanow, zapłatę onemu tak na ſtary zaćiąg niewypłaconą, iako y na nowy Aukcyonalny, ſpoſobami Konſtytucyami Seymu teraźnieyſzego obmyślonemi y warowanymi przyimuiemy y deklaruiemy.

Podatek Szelągá Poſpolitego.

2. CHcąc zaſłużonemu woyſku tak *pro præterito*, iako *in futurum* zaſługi należyćie *providere*, tudźież z Stanu Szlacheckiego y poddanych całego Kroleſtwa *lachrimoſum* podatkowania *genus* Podymnych y Poborow *per tot calamitates* wypłacać nie mogących odwroćić, za powſzechną zgodą zoſtawiwſzy po Woiewodztwach y Ziemiach *ad beneplacitum* onych Szelężne y Czòpowe dotąd praktykowane, na dopłacenie długow z Repartycyi woyſka znayduiących ſię, y na doſyć uczynienie Dyſpozycyom ſwoim, ktorym po exſpiracyi tego podatku ſtać ſię *ſatisfactio* powinna, czwarty ſzeląg od każdego likworu, Piwa, Gorzałek, Miodow, Win, wſzelakich do wypłacenia na lat dwie, á nie daley *à die 1ma Septembris Anni præſentis ad diem ſimilem Anni* 1705. ze wſzyſtkich Woiewodztw, Ziem, Powiatow, Staroſtw, Prowincyi, Xięſtw, do Korony Polſkiey inkorporowanych, y *quôcunq; tituló* należących, Miaſt, Miaſteczek, Wśiow Naſzych, Duchownych y Ziemſkich Dworow, Klaſztorow Poświątnych gdziekolwiek tylko ſzynki znayduią ſię albo znaydować będą, *præciſis omnibus libertationibus laudis quibusvis, & veteri abuſu*, lub innym ſpoſobem *in anteceſſum conceſſis*, y aby pomienionego podatku publicznego, iako y partykularnego żadna Iurisdikcya y Prerogatywa *non involvat*, á do Woiewodztw ſwoich importáncya była, Seymu teraźnieyſzego powſzechną zgodą poſtanawiamy. A Woiewodztwa y Ziemie; Woiewodztwo Wołyńſkie z Powiatow do exakcyi tego podatku, Poborce po iednemu *fidei & poſſeſſionis bonæ*, ktoryby był *ſufficiens* na Seymikach relacyinych *Salariandum* od złotego iednego po groſzu, aby iednak kwitowego y rękawicznego żadnego niewyćiąggał, obrać maią. A gdźieby Woiewodztwa y Ziemie Poborcow z Seymikow Relacyinych dla zerwania niepodały, nazaiutrz przy pierwſzym Senatorze, albo Urzędniku Woiewodztwa y Ziemie *per pluralitatem votorum* nie wdawáiąc ſię w inne materye Seymikom należące, obrani być máią. A że Woiewodztwo Łęczyckie *pluralitatem* przyiąć nie może, tedy *in caſum* zerwania Seymiku Skarb Koronny Poborcę temuż Woiewodztwu *Poſſeſſionatum terrigenam* podać ma *pro hac ſola vice*. A te Woiewodztwa, ktore także *nemine contradicente* Poborcow obieraią przy dáwnych one zwyczaiach zoſtawuiemy. Nieopuſzczaiąc iednak

dnak obrania Poborcow y Exakcyi tego podatku, *ſub arbitraria impoſitione ſummæ*, przez Trybunał Skarbowy *determinandæ, & rigoribus infra ſcriptis*, ktorych to Poborcow ta powinność będzie: aby co puł Roka od zaczęćiá tego podatku ze wſzyſtkich Dobr pomieniony czwarty ſzeląg *iuxta juramenta* Adminiſtratorow *Nobilium*, lub *tenutariorum* Dobr wſzelkich Naſzych Duchownych y Ziemſkich, lub ſamych Dźiedźicow, Poſſeſſorow, na ſzynk likwory wydawaiących, á w Miaſtach głownieyſzch przez Burmiſtrzow, w Miáſteczkach zaś przy Burmiſtrzach przez Poſſeſſorow albo Adminiſtratorow ich *expedienda* odbierali, y *veritatem* ile być może dochodźili, y konfrontowali, mankamenta niepotrzebne na Trybunale Skarbowym donośili, te zaś juramenta w Grodach własnych *coram officio pleno corporaliter & prævia de veritate monitione* od Officyaliſtow maią być przyimowane *fideliter ſine remiſſione* bez wſzelkich depaktacyi, kontentuiąc ſię dwunaſtą tylko groſzy *& non plus* od juramentu y Extraktu; podług ktorych juramentow Urodzeni Poborcy Summy Szelężne do Trybunału Skarbowego *realiter & effectivè* wnośić, y według nich ranchować ſię, y wychodźic maią, *prævio juramento*, iako nic niezataili y nieſkorzyścili. A ieśliby ktoremu z nich álbo zaprzyśięgáiącemu *realitatem* ſzelężnego, dowiedźiona była *irrealitas*, takowy ma być *pœnis arbitrarys* ná tymże Trybunale *irremiſſibiliter* karany. Gwoli czemu y dla lepſzey likwidacyi Wielm: Podſkarbi Koronny przez śiebie, lub przez Piſarzá Skarbowego, na tymże Trybunale znaydować ſię ma, y iak naypilnieyſzy dozor y inſpekcyą koło tego Podatku pierwſzy raz Uchwalonego czyniąć y Taryffę prawdźiwą weſpoł z Trybunałem Skarbowym, wywodząc iuż nie *per repartitionem* do Woiewodztwa, ale *ex Maſſa* tego Podatku zapłatę y Aſſygnacye za wiadomością y dyſpozycyą tegoż Trybunału Skarbowego regulować będźie, tak na nowe aukcyonalnego iako y na ſtare przeſzłych Kompurow w zaſługi woyſka, á nie na co inizego. Ieżeliby ten Podatek wyſtárczał wypłacaiąc, *eô adjectô*, aby na aſſygnacye Wielmożny Podſkarbi Wielki Koronny á oraz Kommiſſarz Woiewodztwa tego y Ziemie, do ktorego wychodźić będą, podpiſowali ſię. A ieśliby iakie Woiewodztwo albo Ziemia, tego podatku *juxta præſtita juramenta* na Trybunał zupełnie, albo *in parte* nie komportowało, tedy aſſygnacya *cum authoritate* Trybunału ma iść według dáwnieyſzych zwyczaiow *per delatam cum Executione militari*. A Woiewodztwo Podolſkie *circa beneficium legis Anni* 1699. zoſtáwuiemy, także Woiewodztwá Kijowſkie, Bracławſkie y Czerniechowſkie *circa jura ſi quæ habent* zoſtawuiemy: Ziemi zaś Warſzawſkiey *antiquam currentiam* Czopowego y Szelężnego, iako ſię y innym Woiewodztwom y Ziemiom *ad beneplacitum* zoſtawiło, reſerwuiemy. A Woiewodztwom Pruſkim niemaiącym *adpræſens*

8.

ſens Urodzonych Poſſow, Generał *Relationis* naznaczemy, y ten Podatek Szelężnego Generalnego zgodnie przez Stany Rzeczypoſpol: Uchwalonego *denuntiabimus*, z ktorego Wielm: Woiewoda Chełmińſki Podſkarbi tameczny na Trybunale Skarbowym *iuxta praxim antiquam & Conſtitutionem Anni* 1690. ſprawić ſię powinien będźie. Aże w Miaſtach y Miaſteczkach Naſzych *cum præjudicio* Zamkowych, Dworſkich y Mieyſkich Karczm, Duchowni *Sæculares ac Regulares*, Szynki ſobie, nie maiąc *ullum jus* założyli, przez co w Czopowym y Szelężnym znaczna znaydowała ſię w Woiewodztwach y Ziemiach dyminucya; y poddani Naſi do ruiny przyſzli, tedy *obviando huic abuſui, authoritate* teraźnieyſzego Seymu te Szynki znośiemy, y Przywileie w tym punkćie .8 ſłużące ná ten raz relaxuiemy, y *forum in caſu contraventionis*, teyże Konſtytucyi, iako *cum convulſoribus legum ad cujusvis inſtantiam*, oſobliwie Urodzonych Staroſtow y Dzierżawcow Dobr Naſzych, w Trybunale Skarbowym Radomſkim *ex Regeſtro etiam ſimplici præciſô beneficiô areſti reſpondendi* naznaczamy. Oco áby *irremiſſibiliter* Urodzeni Staroſtowie y Dźierżawcy Dobr Naſzych *agant* przykazuiemy, *idq; ſub privatione* Staroſtw y Dźierżaw, ktory *rigor legis* y do Dobr Ziemſkich ściągać ſię powinien.

9. Zápłata Woyſku Stárych Zaſług.

3. ABy zaſługi woyſka dawnieyſze, w Kredyćie Rzeczypoſp: zoſtaiące *omnimodam ſecuritatem* miały, ani ztąd w należytym poſłuſzeńſtwie tegoż woyſka nieukontentowánia, *oriri*, y pociąganie być nie mogły, na zapłatę zaſług przeſzłych, ſtarego y świeżego Komputu ośmiu Cwierći, przez repartycyą Hetmańſką, *in Aſſiſtentia* Skarbu, y Trybunału Skarbowego do Woiewodztw y Ziem, *proportionaliter* na podatek Seymem teraźnieyſzym uchwalony, redukowana, *ad proportionem* Troyga pogłownego, *ad Taripham Anni* 1676. *practicatam, modô contribuendi ad beneplacitum* Woiewodztw y Ziem, *reſervatô:* iaki *ſtante hac hoſtilitate*, wynaleść ſię może deklaruiemy (á Ziemia Hálicka ponieważ na tę Taryffę do Skárbu nic niewnośiła; więc według deklaracyi *Anni* 1690. z Repartycyi ſwoiey płacić powinna) y ſummy z podatku generalnego, *modô præmiſſô* Uchwálonego, czwartą część pomienionemu podatkowi proporcyonálną, *& correſpondentem*, ná każdą Trybunałow Skárbowych, Seymem teráźnieyſzym naznaczonych Kadencyą; wnośić przez Poborcow poſtanawiámy; *ſub rigore* w Konſtytucyi teraźnieyſzey o Trybunale Skárbowym *expreſſo*. A ieżeliby podatki na Seymie teraźnieyſzym Uchwálone w zaſługach, *de integro* wyſtarczyć nie mogły, ktore tedy *fide publica* do płacenia onych aſſekuruiemy, y na przyſzłym Seymie zapłátę obmyślemy. A Konſtytucye o deklarácyach podatkow 1699. ná przyſzły Seym zachowuiemy.

Try-

Trybunał Skarbowy.

4. CHcąc áby zaſługi woyſka Koronnego, *propter calamitatem* Rzeczypoſp: zátrzymane, á ná Seymie teraźnieyſzym obmyślone, *ſatisfactionem realem* mieć mogły, za zgodą Wſzech Stanow, Trybunał Skarbowy przy Wielmożnych Hetmanach Koronnych poſtanawiamy, y Deputatow z Senatu, Wielebnego w Bogu Xiędza Andrzeia ná Załuſkach Załuſkiego, Biſkupa Warmińſkiego, Kanclerza W. Koronnego, y Wielmożnych Francíſzka Gałęckiego Kaliſkiego, Iana Odrowąża Pieniążka Sieradzkiego, Alexandra Iabłonowſkiego, Ruſkiego, Staniſława z Raćiborſka Morſztyna Mazowieckiego, Piotra na Kczewie Kczewſkiego Malborſkiego Woiewodow, Francíſzka z Windyk Grzybowſkiego Jnowrocławſkiego, Alexandra Drzewickiego Lubelſkiego, Załuſkiego Rawſkiego Sądeckiego, Piotra Czapſkiego Kruświckiego Kaſztelanow. *Ex Equeſtri* zaś *Ordine* tych, ktorych Woiewodztwa y Ziemie, lub na Seymikach *relationum*, lub naiutrz po Seymikach Deputackich, zwyczaiem Deputatow, na Trybunał Koronny, po iednemu iednak Deputaćie z Woiewodztw y Ziem, á po dwu z Generałow, konſerwuiąc alternatę Ziem Woiewodztwa Mazowieckiego, *ſumptu* Woiewodztw, *ſalariandos*, obiorą; naznaczamy y deklaruiemy. Ktory to Trybunał, zacząć ſię będźie powinien, Dnia 5. Mieśiąca Marca Roku 1704. w Radomiu á kończyć ſię ma *præciſè* w Niedźiel ſześć, ña ktory źiechawſzy ſię, Wielebny, Wielmożni y Urodzeni Deputaći, przed Sądem Ziemſkim Sendomirſkim, á *in abſentia* iego przed Urzędem Grodzkim Radomſkim Rotha Trybunalſką przyśięgę wykonaią, według Konſtytucyi, Trybunału Skarbowego, *Anni* 1685. po ufundowaney zaś Iuriſdykcyi, przy Wielm: Podſkarbim Wielkim Koronnym, álbo Urzędźie iego, także Urodzonym Piſarzu Polnym Koron: lub Subſtytućie iego, *non obſtante alicujus abſentiâ*, Náprzod przyſtąpią do Likwidacyi Uchwalonych y deklarowanych na Seymach y Seymikach, tak dawnieyſzych, iak z Seymu teraźnieyſzego, na zapłatę woyſku z podatkow; zaczynaiąc tę Likwidacyą, od oſtatnich Trybunału Lwowſkiego *Anni* 1697. Likwidacyi naznaczonego, ktora Likwidacya, aby iak naydoſkonaley mogła być wywiedźiona, Urodzonym Poborcom y Exaktorom, wſzyſtkim *quôcunq; tituló* ktorzy *in ordine* do płacy woyſku ſą obrani, álbo *in caſu mortis*, ich Sukceſſorowie ktorych ſpecyfikacya *de nomine & cognomine* na początku Trybunału Urodzeni Deputaci, Urodzonemu Jnſtygatorowi Koronnemu, ktory tamże ma być *præſens* podac będą powinni, *ſub privatione vocis activæ*, na tymże Trybunale, ſtawienia ſię z Regeſtrami woyſkowemi popiſowemi, z Rolami, Kwitami, z dokumentami, *ſine quavis adcitatione* na początku tegoż Trybunału *terminum peremptorium* naznaczamy, *ſub pœna peculatûs*, & *executione militari*, *irremiſſi-* 10.

irremiſſibiliter prævijs Decretis vel Condemnationibus, tegoż Trybunału z nich *facienda*, na ktorym Terminie *primariò perceptas & diſtributas ſummas* Trybunał Skarbowy wyexaminowawſzy, Reſzty po Woiewodztwach, iako nayporządniey wywiedzieć, y one *primariò* Repartycyom od Woiewodztw wziętym, na płacą winnych ćwierci, rachować y applikować będzie. Ná ktory Trybunał Skarbowy reſztę millionow, przez Nas ná zapłatę woyſka deklarowanych, y ieżeliby ieſzcze iaka z Likwidacyi y Kalkulacyi *patebit* tamże *comportare* Skarbowi Naſzemu zlecamy. A ponieważ My, *ſatisfactionem* w tey reśćie woyſka Koronnego na ſię wźięli, tedy Wielm: Kaſztelan Kamieniecki pewną aſſekuracyą Ręką teraźnieyſzego Wielmożnego Iana Jerzego na Przebendowie Przebendowſkiego, Podſkarbiego Wielkiego Koronnego, á na on czas Kaſztelana Chełmińſkiego podpiſaną, temuż Wielm: Podſkarbiemu W. Koronn: *reſtituere* powinien, w czym temuż Wielmożnemu Kaſztelanowi *omnimodam cavemus ſecuritatem*. Na tymże Trybunale Urodzeni Poborcy y Exaktorowie o aggrawacye y depaktacye *ac quôcunq; modô & titulô* wymyślone ukrzywdzenia, tak ludźiom Woyſkowym, iako y innym Obywatelom *ad cujusvis inſtantiam incuriati*, ſprawić ſię powinni będą. A ieżeliby ktorego Poborce Subſtancya niewyſtarczała podatkom wnieśionym, y krzywdom poczynionym, tedy *rigorem* Konſtytucyi *Anni* 1678. *in eo caſu* reaſſumuiemy. Po ktorey odprawioney Likwidacyi uchwalonych na zapłatę Woyſku podatkow Trybunał Skarbowy z Urodzonemi Deputatami woyſkowymi (na ktorym Trybunale trzy tylko Deputaci tak Polſkiego iako y Cudzoźiemſkiego zaćiągu, á nie więcey zasiadać maią) przyſtąpi do Likwidacyi *quantitatis* woyſka, ktore *in opere belli* dotąd zoſtawáło y zoſtaie, ktora Likwidacya trybem Kommiſſyi dawnieyſzey *Anni* 1677. aby była odprawiona mieć chcemy, y poſtanawiamy, po ktorey ſkonczeniu, ieżeli iakie *ex deceſſu quantitatis* woyſka pokażą ſię ſummy, iak naypilniey w Xięgach Skarbowych, one tenże Trybunał *connotabit*. Kombinacyą zapłaconych y reſztuiących Sūm uczyni, y ieśli co ſię nad płacą woyſka zoſtaie, *in commune bonum*, na zapłatę ſtarych zaſług oſchłych aſſygnacyi Hybernowych uczyniwſzy z niemi doſtateczne porachowanie, tenże Trybunał applikować będźie, y tam gdźie ſię retenta pokażą, aſſygnacye do Woiewodztw y Ziem wyda. Inquantumby zaś czegokolwiek *ad totalem ſatisfactionem* woyſka, zaſług niedoſtawało, na przyſzłym Seymie należytą Rzeczypoſpolitey, informacyą *de reſiduo* tenże da

11. Trybunał; tamże *Combinationem & Coæquationem* woyſka Koronnego, y Cudzoźiemſkiego, w zaſługach y Cwierćiach traktatem Trybunału przeſzłego Skarbowego, z Seymu *Anni* 1699. naznaczonego uſtąpionych, między Woiewodztwami y Ziemiami *proportionatam* uczyniwſzy dyſpartycyą, po Woiewodztwach y

Zie-

Ziemiach rozłoży, y podźieli, á Woiewodztwa Ziem Pruſkich, podatki na Seymie teraźnieyſzym uchwalone, ktore im na przyſzły Generał *denuntiabimus*, przez Urodzonego Piſarza Skarbowego Pruſkiego, albo przez Plenipotenta autentycznego, od Wielm: Podſkarbiego Ziem Pruſkich *inducent*. Sprawy zaś *Injuriatorum*, nieodſyłaiąc ná Kõmiſſyą Hybernową tenże Trybunał *ad inſtantiã cujusvis Injuriati* o przebranie uſtaw, o wiolencye, ſzkody, y aggrawacye, Stacye, y inne krzywdy Dobr Naſzych Duchownych y Ziemſkich ſądźić *& inſtantaneam ſatisfactionem* nakazać ma. Tamże *deſertores Caſtrorum*, y ci, ktorzy pieniądze pobrawſzy, ludźi, Chorągwie, Regimentow do Obozu przez Kampanie nieſtawiali, podług Artykułow woyſkowych, y Praw Koronnych ſądzeni bydź maią. Ażeby zaś ten Trybunał żadnym ſpoſobem *in ullas rationes Statûs*, á dopieroż w largicye żadne, nad zapłatę woyſku niewdawał ſię, *lege præſenti* waruiemy, *ſub nullitate ſecùs factorum*. *Ratione judicatorum* tegoż Trybunału, y *ſecuritatis* iego, Rezydentow na nim, *euntium & redeuntium*, y tych wſzyſtkich, co konnexyą z nim maią, dąwnieyſze y świeżſze Konſtytucye, *eõ nomine* poſtanowione o Trybunałach Radomſkich, y Kommiſſyach Woyſkowych reaſſumuiemy. Więc że nie wſzyſcy *injuriati* od woyſka, *ſufficiunt*, tak dla odległości Trybunału, iako też *ob egeſtatem vindicandis damnis & violentys*, tedy pozwalamy, aby poprzyſiągſzy w Grodach ſwoich *damna per plenipotentiarios*, ktorych ſobie obiorą, á z Ekonomij Naſzych *per Adminiſtratores* krzywd ſwoich dochodźili, á Trybunał Skarbowy nieodſyłaiąc *injuriatos* do repartycyi, po Woiewodztwach nieodwłoczną ſatisfakcyą ukrzywdzonym przyſądzić ma. Ponieważ zaś na Seymie teraznieyſzym zapłata tak na dawne zaſługi, iako y na nowe aukcyonalnego Woyſka podatkami w Konſtytucyi wyrażonemi ieſt obmyślona, ktore Podatki co puſroka na Trybunał Skarbowy przez Woiewodztwa y Ziemie *ſub carentia activæ vocis*, & *Militari Executione* á przez Poborcow *ſub pœna peculatùs* wnoſzone być powinny, więc Trybunał Skarbowy dwa razy w Roku iednym po wyiściu dwoch Cwierći, *pro oportunitate* czaſu, ktory na pierwſzey Kadencyi, *lege præſenti præfixa* naznaczyć y determinować tenże Trybunał ma, odprawowany będźie; Ná ktorym Wiełm: Podſkarbi Wielki Koronny, Podatkow na Seymie teraźnieyſzym uchwalonych *omnem inſpectionem* maiący, ſpoſobem Konſtytucyi o Podatkach wyrażoney, na dawne zaś zaſługi y nowoaukcyonalnego woyſka, za wiadomością y dyſpozycyą tegoż Trybunału, do Poborcow Aſſygnacye wydawać będźie, y na nich ſam Wielmożny Podſkarbi Wiełki Koronny, także y Kommiſſarz Woiewodztwa albo Ziemie, do ktorey wychodźić będźie, podpiſać ſię maią. *Ex quo* nie do Skarbu, ale na Trybunał Skarbowy Uchwalone Podatki komportowane być powinny. Deklarowane

iednak Seymami przeſzłemi na zapłatę woyſku Cwierci, od Woiewodztw y Ziem, á do tych czas niedopłacone według dawnych repartycyi, do tychże Woiewodztw y Ziem Trybunał Skarbowy, *pro ſatisfactione*, *ſub rigore* na tymże Trybunale *decernendo*, odeśle. Ná drugi także Rok po odprawionych dwoch Kadencyach
12. Trybunału Skarbowego, w drugim Roku podobnyż Trybunał Skarbowy, *praxi & methodô circumſcriptâ*, *in tempore eodem lege præſenti præfixo & determinato*, w Radomiu odprawować ſię, ma *& præſentis legis in toto Executionem* uczynić powinien; Ná ktory Woiewodztwa y Ziemie innych Kommiſſarzow ná Seymikach Deputackich *more ſolito cum obſervatione* alternat, w naſtępuiącym Roku obrać mieli będą *poteſtatem*.

Hyberna.

5. ZYcząc aby woyſka Koronne *in tempore* chleb źimowy odebrały, y tym ochotnieyſze do okazyi woiennych były, do wybrania y dyſtrybuty Hyberny, naznaczamy Kommiſſarzow przy Wielmoznych Hetmanach, Wielebnego Mikołaia Wyzyckiego Biſkupa Chełmſkiego, Wielmożnych Jozefa Potockiego Kijowſkiego, Tomaſza Dźiałyńſkiego Chełmińſkiego, Franciſzka Załuſkiego Czerniechowſkiego Woiewodow, Ierzego Warſzyckiego Łęczyckiego, Nikodema Zaboklickiego Kamienieckiego, Iana Chryzoſtoma Czapſkiego Elbląſkiego Kaſztelanow. *Ex Equeſtri Ordine* z Wielkiey Polſki, Urodz: Iana z Skrzynney Skrzyńſkiego Podkom: Łęczyckiego, Michała z Koźielſka Puzynę Staroſtę Wiſkiego, Iana Skarbka Rudzkiego Czerſkiego, Adama Szaniawſkiego, Ziemi Łukowſkiey Piſarzow. Felicyana Grabſkiego Podczaſzego Łęczyckiego, Biernackiego, Z Małey Polſki, Staniſława Rzewuſkiego Referendarza, Athanazego Miączyńſkiego Podſkarbiego Nadwornego, Staniſława Jabłonowſkiego Chorążego, Potockiego Krayczego, Ierzego Dźiedoſzyckiego Łowczego Koronnych. Wielohurſkiego Podkomorzego Włodźimirſkiego. Ktorzy to Kommiſſarze według Konſtytucyi *Annorum* 1676. & 1677. Ziachawſzy do Lwowa na Swięty Michał w Roku teraźnieyſzym, Hybernę między woyſko *juxta ſcriptum ad Archivum* Seymu teraźnieyſzego, przy Urodzonym Piſarzu Polnym Koronnym, albo Subſtytucie iego, y Urzędźie Skarbowym podźielić maią: wſzyſcy zaś należący do płacenia Hyberny, tak z Dobr Krolewſkich, iako y Duchownych, oprocz Dobr Radzynia w Ziemi Łukowſkiey leżących, iako *merè* Dźiedzicznych, tęż Hybernę gotowemi pięniądzmi (*Salvo jure conflagratorum*) według Taryffy Skarbowey zwieść powinni będą, *ſub pæna duplicis penſionis per Militarẽ Executionẽ vindicanda*, o co *forũ & terminum peremptorium*, *ſine quavis adcitatione* tamże na tey Kommiſſyi naznaczamy, przy zwyczaynym *Salarium* z Skarbu Koronnego, Wielmożnych y Urodzonych Kommiſſarzow zachowuiąc. Tey zaś

Kom-

Kommissyi *relationem* na przyszłym Seymie Wielmoźni y Urodzeni Kommissarze Naśi, uczynić będą powinni.

Approbatio Scripti ad Archivum.

6. UZnawaiąc za rzecz potrzebną w teraźnieyszych okolicznościach iako nayostrożnieysze y nayskutecznieysze mieć rady Skrypt *ad Archivum eô nomine*, od Całey Rzeczyposp: inkludowany, Ręką Nayprzewielebnieyszego w BOGU Jego Mości Xiędza Arcy-Biskupa Gnieźnieńskiego y Urodzonego Xiążęcia Marszałka Koła Rycerskiego podpisany, *Authoritate præsentis Conventûs* ápprobuiemy.

Eliberatio Zastawy Elbląskiey.

7. NA Summę Elbląską dwoch części na Koronę Naszę przypadaiących, dwoch kroć statyśięcy talerow, pozwalamy zgodnie, na teraznieyszym Seymie, na Rok od koła Młyńskiego wodnego, przy Miastach głownych, y Przedmieściach, na Rzekach Wielkich po talerow bitych dwa, *similiter* od koł w Rudach, Foluszach, Papierniach, y Tartakach, od koł zaś wietrznych, Wołowych, Konnych, na rzekach małych, y Stawach będących Młynow, po taleru bitym iednym, tak z Dobr Nászych Krolewskich, Duchownych, iako też Ziemskich, do ktorego Podatku wybierania, na Seymikach Relacyinych ieden Lustrator z każdego Woiewodztwa, y Powiatu, *benè possessionatus* ma być obrany, *cum salario* od złotego po groszu *currenti Moneta*, ktory to Lustrator powinien będźie *quantitatem* Młynow, y Kołnikomu nie folguiąc poprzyśiądz na Trybunale Skarbowym. A *inquantum* by się pokazało ná tymże przerzeczonym Lustratorze, że nie szczerze z iakiegokolwiek respektu zaprzyśiągł koła, tedy takowy *ad cuiusvis instantiam* w tymże Trybunale, lub u tegoż Woiewodztwa ábo Powiatu sądzony y skarany być ma *pœnâ confiscationis bonorum*. A Lustratorowie Woiewodztw, Ziem y Powiatow, takową Summę kołową, wybrawszy, powinni będą, do rąk Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego Koronnego, za Niedźiel dźieśięć od zakończenia Seymu komportować; Ktore nie na co inszego obrocone być maią, tylko na eliberacyą Elbląską *sub solutione de suo*. 13.

Oddánie Skarbu Koronnego.

8. PONieważ Skarb Koronny od czasow Wielm: Matczyńskiego, Podskarbiego niegdy Koronnego zdany nie iest, á do tego *ingruente hostilitate Svetica*, Wielebny w Bogu Stanisław na Słupowie Szembek, Biskup Kujawski, *particulari in publicum zelo cum dispendio* zdrowia, y własney fortuny, za granice *potiorem partem* Skarbow Koronnych wyprowadźił, aby Rzplta *in hos rerum Statu* mogła *informari*, ieśli takowe w nim insignia, kleynoty, Przywileie, nienaruszenie zostały, do uczynienia porządney inwestygacyi

gacyi naznaczamy, przy Wielm: Senatorach, Ur. Staroſćie Krakowſkim y Wieleb: Kuſtoſzu *ad cuſtodiam* Skarbu, *de lege* należących, *ex Senatu* Wiel: w Bogu X. Theodora Potockiego, Biſkupa Chełmińſkiego y Pomezańſkiego, Wielm Xcia Januſza Korybutha Wiśniowieckiego, Kaſztelana Wileńſkiego, Maćieia Radomickiego, Inowrocławſkiego, Generała Wielkopolſkiego, Jana z Zmigroda Stadnickiego Wołyńſkiego, Staniſława Tarła Lubelſkiego, Jozefa na Załuſkach Załuſkiego, Rawſkiego; Piotra na Kczewie Kczewſkiego Malborſkiego, Dźiałyńſkiego Pomorſkiego, Woiewodow; Iozefa Myſzkowſkiego Margrabię Pinczowſkiego Sendomirſk· Euſtachiego Grotuza Zmuydzkiego, Jana z Lubrańca Dąbſkiego Woynickiego, Staniſława Konopackiego Chełmińſkiego, Pieglowſkiego Oświećimſkiego, Kaźimierza Roſtkowſkiego, Wiſkiego; Skarbka Halickiego, Liniewſkiego Lubaczowſkiego, Kaſztelanow. *Ex Equeſtri Ordine* Xiędza Michała z Słupowa Szembeka, Dźiekana Katedralnego Krakowſkiego; Stefana Wierzbowſkiego, Gnieźnieńſkiego Poznańſkiego Kanonika, Kantora y Officyała Warſzawſkiego, Ur: Andrzeia Zydowſkiego Krakowſkiego, Andrzeia Kczewſkiego Malborſkiego, Iozefa Michała Laśieńczyka Kraiewſkiego, Nowogrodka Siewierſkiego Chorążych, Michała Puzynę Wiſkiego, Jordana Dobczyckiego, Morſztyna Czoeſtyńſkiego, Jana Koſſa Oſtrołęckiego Staroſtow; Karola Załuſkiego Woiewodźica Rawſkiego, Marćina Floryana Karaffę Korybuta Cześnika, Jana Hordynę Podſtolego Orſzańſkich; Maćieia
14. Ładowſkiego, Metrykanta Naſzego Koronnego. Ktorzy na dźień 15. Octobra Roku teraźnieyſzego do Krakowa ziachawſzy, *unius pluriumvè abſentiâ non obſtante.* Naypierwey od pomienionego Wieleb: X. Biſkupa Kujawſkiego, przy oświadczeniu należytey onemu *nomine publico* za podięte prace, y koſzty, wdźięczności, wizyſtkie Inſignia, Kleynoty, y *Archiva* Rzpltey zrewidują, y z Inwentarzami dawnemi zkonfrontują, Wielm. Janowi Ierzemu na Przebendowie Przebendowſkiemu, Podſkarbiemu teraźnieyſzemu W. Kor. Puckiemu, Pokrzywnickiemu &c. Staroſćie, Klucze y Wielm: Senatorom zdawna do tego *de Lege* należącym oddadzą; Inwentarze ieden do Rąk Naſzych, drugi Wielm· Podſkarbiemu oddadzą, trzeći przy ſobie zoſtawią. Na przyſzłym zaś Seymie Relacye Nam y Rzpltey uczynić będą powinni; także Wielm: Podſkarbiemu Koronnemu *vindicationem* Kleynotow Rzpltey u Nayiaśnieyſzych Krolewicow oppignorowanych *authoritate præſentu Conventûs* zlecamy *plenam facultatem*: tak względem ſamego Kapitału, iako względem traktowania o Prowizyą daiemy, y cokolwiek na oſwobodzenie tey zaſtawy wyda, *in rationibus* Skarbu *pro perſoluto* przyiąć deklaruiemy.

Beśpie-

Beśpieczeńſtwo Xiąg Trybunałow, Lubelſkiego, y Piotrkowſkiego.

9. CHcąc *proſpicere* beśpieczeńſtwo Akt Trybunalſkich, żeby ſtrzeż Boże *ingruente hoſtilitate* iakiey nie ponośili ruiny, tedy za zgodą wſzech Stanow poſtanawiamy, aby *in tali caſu*, Xięgi Trybunalſkie Piotrkowſkie, do Fortecy Częſtochowſkiey, á Lubelſkie do Fortecy Zamoyſkiey, koſztem tychże Woiewodztw, Sieradzkiego y Lubelſkiego wywieźione były, ktory koſzt Trybunał Skarbowy w Koekwacyi Podatkow na Seymie uchwalonych, *pro perſoluto* tymże Woiewodztwom przyiąć powinien będźie. A że pod czas tey dawney Inkurſyi Szwedzkiey, Xięgi Lubelſkie *in ſummo periculo* będące *ſolicitudine curâ & proprio ſumptu*, Urod: Jana z Targowiſka Gałęzowſkiego Piſarza Ziemſkiego Lubelſkiego, y Theodora Biberſzteyna Orzechowſkiego Podſtolego Lubelſkiego, od ruiny y ſpalenia ſą eliberowane, zaczym ſummę na eliberacyą erogowaną ſzeſnaśćie Tyśięcy ośm ſet Złotych, Woiewodztwo Lubelſkie zapłaci, ktorą ſummę Skarb Koronny na Kommiſſyi z Podatkow na teraźnieyſzym Seymie uchwalonych, wytrącić powinien będźie, także *gratitudinem* temuż Ur: Gałęzowſkiemu, Piſarzowi Ziemſkiemu Lubelſkiemu, y Theodorowi Orzechowſkiemu, iako y Adamowi Szaniawſkiemu, Piſarzowi Ziemſkiemu Lukowſkiemu, Podſtaroścíemu Grodzkiemu Lubelſkiemu, ktorzy *circa conſervationē*, ták Xiąg Trybunalſkich, iako y Grodzkich, wielkie expenſa ponieśli, po Tyśiącu Talerow. Co *in æquatione* temuż Woiewodztwu Skarbowy Trybunał przyiąć powinien będźie. A Miaſtu Piotrkowu za dotrzymanie tychże Xiąg Prawa, *Annorum* 1635. 1677. approbuiemy, y aby to Miaſto z Przedmieśćiami, iako Trybunalſkie od ćięż̨orow, Stanowiſk, Hybern, wytchnięnia y innych *in genere* Woyſkowych ćięż̨arow, rowno z Miaſtem Lublinem *in perpetuum* wolne było, *præſenti lege* mieć chcemy y deklaruiemy.

Deputaći do Boku Naſzego.

10. NAleży wiele Rzpltey, abyśmy *in caſum* nagłych potrzeb w teraźnieyſzych konjunkturach nad zwykłych Rezydentow Wielm: Senatorow licznieyſzą przy Boku Naſzym, iako z Senatu, tak *ex Ordine Equeſtri* radę mieli. Przeto przy Wielm: Urzędnikach y Hetmanach Koronnych, y W. X. Lit. Nayprzewielebnieyſzego w Bogu Jmći X. Michała Radźieiowſkiego, Kardynała Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego, Prymaſa Korony Polſkiey, y W. X. Lit. w Bogu Wielebnych, Wielmożnych Senatorow Duchownych y Swieckich oboygá Narodow, ktorzykolwiek przy Nas znaydować ſię, y do Boku Naſzego ziachać będą mogli, & *ex Equeſtri Ordine inhærendo* Konſtytucyi *Anni* 1690. mianuiemy. Z Wielkiey Polſki Ur: Krzyſztofa Towiańſkiego Podczaſzego Koronnego, Jana Skrzyńſkiego Łęczyckiego, Remigiana Byſtrama Pomorſkiego Podkomorzych. Morſztyna Sieradzkiego, Szmi- 15.

gielſkiego Gnieźnieńſkiego, Woyciecha Boguſławſkiego Płockiego, Michała Puzynę Wiſkiego, Andrzeia Olſzowſkiego Wieluńſkiego, Szpilewſkiego Stęgwilſkiego Staroſtow; Krzyſztofa Dorpowſkiego, Brzeſkiego Kujawſkiego; Narzymſkiego Ciechanowſkiego, Wacława z Iaruzel Jaruzelſkiego Bilſkiego, Andrzeia Kczewſkiego Malborſkiego Chorążych. Jana Małachowſkiego, Sędźiego Poznańſkiego; Młockiego Stolnika Zakroczymſkiego, Felicyana Grabſkiego Łęczyckiego, Aloizego Łoſkiego Zakroczymſkiego, Mikołaia Boſkiego Sochaczowſkiego, Podczaſzych. Podoſkiego Cześnika Ciechanowſkiego, Kożuchowſkiego Cześnika Wieluńſkiego, Jana Skarbka Rudzkiego Czerſkiego, Przeradowſkiego Rożanſkiego, Jana Glinkę Nurſkiego, Ziemſkich Piſarzow; Iozefa Koſſa Starogarſkiego, Jana Koſſa Oſtrołęckiego, Staroſtow. Z Małey Polſki, Urodzonych Staniſława Rzewuſkiego Referendarza, Athanazego Miączyńſkiego, Podſkarbiego Nadwornego, Staniſława Iabłonowſkiego Chorążego, Warſzyckiego Miecznika, Ierzego Dźieduſzyckiego, Łowczego Zydaczewſkiego; Stefana Potockiego, Krayczego, Czerkaſkiego Staroſtow; Tarła Stolnika, Franćiſzka Szembeka Chorążego Nadwornego, Gidźińſkiego Łowczego Nadwornego Koronnych; Karola Wąſowicza Sendomirſkiego, Kroſnowſkiego Lwowſkiego, Wielhorſkiego Włodźimirſkiego, Podkomorzych. Wielopolſkiego Krakowſkiego; Jana Nowoſielſkiego Łukowſkiego, Morſztyna Czorſtyńſkiego, Staroſtow; Stamierowſkiego Podſtolego Halickiego, Moſtowſkiego Staroſtę; *poſt expiratam* iego Marſzałkowſtwa Trybunału Koronnego *functionem*. Wyżyckiego Kijowſkiego, Maximiliana Oſſolińſkiego Drohickiego Chorążych. Jelca Podczaſzego Przemyſkiego, Adama Szaniawſkiego, Piſarza Ziemſkiego Łukowſkiego, Podſtaroſciego Grodzkiego Lubelſkiego; Iozefa Czernego, Kaſztelanica Sądeckiego. A z W. X Lit. Ur: Jana Brzoſtowſkiego Referendarza, Marcyana Wołłowicza Piſarza, Ludwika Poćieia Strażnika, Jana Xćia Radźiwiła Krayczego, Krzyſztofa Niemierowicza Szczyta Cześnika, Michała Potockiego Podſtolego, Iakuba Gruzewſkiego Kuchmiſtrza, Krzyſztofa z Bończy Sienickiego, Miecznika W. X. Lit. Krzyſztofa Deſzpota Zenowica Ośmiańſkiego, Jana z Bieganowa Biegańſkiego Starodubowſkiego, Jana na Kodniu Sapiehę Brześćiańſkiego, Jana Kłokockiego Rzeczyckiego, Jana Platera Inflantſkiego Staroſtow; Boguſława z Koźielſka Ogińſkiego Kowieńſkiego, Alexandra Letrawa Starodubowſkiego Marſzałkow; Konſtantego Woynę Iaśienieckiego Brácławſkiego, Wincentego Wołłowicza Mścisławſkiego Podkomorzych. Xiążęcia Pawła Lubartowicza na Białym Kowlu Sanguſzkę, Dominika Szuyſkiego Brzeſkiego, Piotra Godepſkiego Pińſkiego, Iozefa Michała Kraiewſkiego, Nowogrodka Siewierſkiego Chorążych, Kaźimierza z Koźielſka Ogińſkiego Staroſtę Naſzego Gorzdowſkiego, A-

16. lexan-

lexandra Unichowskiego Sędziego Ziemskiego Mińskiego, Ożiębłowskiego Podsędka Wilkomirskiego, Stefana Sliznia Ostmiańskiego Starostę Naszego Krewskiego, Michała Alexandrowicza Lidzkiego, Ziemskich Pisarzow; Leona Połubienskiego, Ciwuna Twerskiego, Jana Strutyńskiego Wilkomirskiego, Bazylego Korwina Krukowskiego Upitskiego, Michała Uszaka Kulikowskiego Czerniechowskiego, Pisarza Grodzkiego Pińskiego; Kaźmierza Kondratowicza Miecznika Nowogrodzkiego, Jerzego Olendzkiego, Marszałkowicza Wołkowyskiego; Jana Kuleszę Starostę Oszkińskiego. Ktorzy *eandem potestatem* mieć maią, iaką mieli *in Anno* 1599. *& Anno* 1690. y takowąż przyśięgą z Koła Rycerskiego przyśiądz maią, y we wszystkim według skryptu *ad Archivum* sprawić się *in toto* powinni będą. A Wielm: Stanisława z Raćiborska Morsztyna Woiewodę Mazowieckiego. Urodz: Jana Andrzeia z Zydowa Zydowskiego Chorążego Krakowskiego, z Prowincyi Mało Polskiey, Stefana Leszczyńskiego, Starostę Naszego Ostrzeszowskiego, z Prowincyi Wielko-Polskiey. A z W. X. Lit. Urodz: Gruzewskiego Kuchmistrza W. X. Lit. Kommissarzow, do Traktatu, postanowieniem Sendomirskim naznaczonych, *authoritate præsentis Conventûs* approbuiemy.

Kwit Jaśnie Wielmożnemu Hieronimowi Lubomirskiemu, Kasztelanowi Krakowskiemu, Hetmanowi Wielkiemu Koronnemu.

11. PONieważ Jaśnie Wielm: Hieronim Lubomirski Kasztelan Krakowski, Hetman, przedtym Podskarbi W. Koronny, Koźieniecki, Ryczywolski Nasz Starosta; od początku Urzędu Podskarbstwa Koronnego, to iest *à die* 1. *Iuly Anni* 1692. *ad diem ultimam Iunij. Anni* 1699. na Seymie *ejusdem Anni* 1699. z wszystkich ordynaryinych, extraordynaryinych *& Interregni*, Ekonomicznych Prowentow, przed Stanami Rzpltey dostateczną uczynił kalkulácyą *& legitimi perceptarum expensarumq; documentis* wyrachował się. Tedy zá zgodą wszech Stanow Rzpltey z wyżey mianowanego dostatecznego wyrachowania się, daiemy mu Kwit Generalny, y onego *cum Officio & Successores ejus*, od wszelkich impetycyi wiecznemi czasy uwalniamy. *Salvis summis repetibilibus* w rachunkach *expressis*, á przez Urodzonego Instygatora Koronnego w Trybunale Skárbowym od Retentorow *vindicandis*.

Securitas Sukcessorow Jaśnie Wielmożnego Stánisłáwá Iábłonowskiego, Kásztelaná Krákowskiego, Hetmáná Wielkiego Koronnego.

12. ZAsłużył nieśmiertelnemi *pro publico* czynami, Jaśnie Wielmożny Stánisław na Ostrogu Iabłonowski, Kasztelan Krakowski, Hetman Wielki Koronny, áby *perennis & grata memoria* iego, *post fata etiã* w sercach Stanow Rzpltey zostawała, gdy zá tym zaś tu kilku

12. kilku Milionow po Woiewodztwach w Repartycyach ſię znayduią, á na kilka kroć ſto Tyśięcy przyiętych iuż likwidacyi, ani Miaſto Gdańſk wydaney aſſygnacyi nie wypłaca, za zgodą wſzech Stanow te ſame zaſługi, y likwidacye aſſekuruiąc, *Succeſſoribus* mieć chcemy, aby toż Miaſto wydáną *ad interim* Aſſygnacyą, *Salvâ compenſatione* w Skarbie Pruſkim, rzetelnie wypłaciło, á to *ſub pœna triplicis penſionis in Iudicys Regni Aſſeſſorialibus vindicanda.*

O Pieczęćiách Koronnych.

13. PONieważ *urgente neceſſitate publica*, Pieczęći Koronne, obiedwie oraz wakuiące znamienitych zaſług y godnośći Oſobom, więkſza Wielebnemu w BOGU Xiędzu Andrzeiowi nà Zàłuskàch Zàłuskiemu Biskupowi Warmińskiemu y Sambińſkiemu, Mnieyſza Wielmożnemu Janowi ná Słupowie Szembekowi, na ten czas Referendarzowi Koronnemu; Starośćie Naſzemu Bieckiemu, nà Ràdźie Toruńſkiey przyſzło nam oddáć. Tedy wáruiemy iż Dyſtrybuta, ktorą *authoritate præſentis Conventûs* approbuiemy, dawnym Prawom y Konſtytucyom o rozdaniu podobnych Wakanſow na Seymie *derogare* niepowinna, y owſzem *reaſſumendo rigorem* onych za zgodą wſzech Stanow, *incompatibilitatem* Pieczęci Koronney, z Biſkupſtwem Warmińſkim *intuitu meritorum moderni poſſeſſoris pro hac ultima vice* dyſpenſuiemy, *Salvâ per omnia alternatâ* Stanu Szlacheckiego z Duchownym.

Supplement Fundácyi Konwentowi Pánien Zakonnych pod tytułem Náwiedzenia Nayśw. Pánny przy Krákowie zoſtáiącemu.

14. CHcąc aby Chwała Boſka w Państwach Naſzych iak naywiękſze *augmentum* miała, á uważaiąc, iż Panny Zakonne pod Tytułem Nawiedzenia Nayświętſzey Pánny Reguły S. Francíſzka *de Sales* Biſkupa y Xiążęćia Geneweyſkiego; na ſzczupłey bardzo Fundacyi zoſtaią, przeto Wśi Łyſzkowicz názwaney w Wdztwie Krakowſkim, w Powiećie Proſzowſkim leiącey, za ich właſne pieniądze kupno, w ktorey Poſſeſſyi od lat kilku zoſtaią, *authoritate præſentis Conventûs* approbuiemy, ktore to Dobra *Iure Terreſtri* pomienione Zakonnice trzymáć, y one *in perpetuum* zażywać będą, *Salvis Iuribus Terreſtribus & oneribus Reipublicæ.*

Wárunek *Immunitatis* Dobr Ziemſkich Fortecy Tykoćiná.

15. ABy przez wprowadzenie Woyſk Naſzych Auxiliarnych do Fortecy Tykoćińſkiey *Convulſio* Praw *& Immunitatu* Dobr Ziemſkich, nie była pretendowana, tedy też Woyſka Naſze, z tey Fortecy, y z innych Maiętnośći Szlacheckich, Dźiedźicznych Ziemi Bielſkiey, Woiewodztwa Podlaſkiego, *exnunc* po ſkończeniu Seymu teraźnieyſzego wyprowadźić przyobiecuiemy. A *Præſidium* Rzpltey Jasnie Wielmożnemu Kaſztelanowi Krakowſkiemu, Hetma-

Hetmanowi Wielkiemu Koronnemu, *pro hac sola vice ex ratione belli*, do tey Fortecy wprowadźić, nie deroguiąc *in posterum immunitati Terrestri* tychże Dobr pozwalamy, iże *in futurum* Woysk Naszych do tey Fortecy wprowadzać nie będźiemy, *Lege præsenti* waruiemy.

Auctio Subsidiorum Hyberny. 18.

16. REassumuiąc Konstytucyą *Anni* 1690. ażeby Woyska Nasze y Rzpltey doskonałe mieć mogły ukontentowánie, do Hyberny naznaczoney; ná Kupcow Towary do Polski wprowadzaiących, y wyprowadzaiących, sto Tyśięcy Złotych *Monetа currenti, exceptîs* ktorzy w Polszcze sukna robią, (gdyż ći do tey aukcyi należeć nie maią:) do wypłacenia co rocznie do Seymu przyszłego determinuiemy, ktorey summy *exactionis modos & mercedia*, Wielmożny Podskarbi Wielki Koronny, przy czynieniu Kontraktow o Podatki Rzpltey, ordynaryine *constituet*. A postanowieniu onego podlegli *præsenti Lege*, dosyć uczynić powinni będą, *sub pœnis in Legibus Regni descriptis* to iest *confiscationis bonorum & mortium peremptoriè decernendis*.

Pogłowne Zydowskie.

17. NA tak wielkie Rzpltey potrzeby, y expensa, *authoritate* Seymu teraźnieyszego ustanawiamy, aby Zydźi Koronni wszyscy, tak w Naszych, iako Duchownych y Ziemskich Dobrach zostaiący, sto pięć Tyśięcy nie *currenti*, ale Pruską dobrą monętą, rachuiąc po pięć szostakow Celnych Złoty ieden, *annuatim* do Seymu przyszłego zwyczaynemi ratami *in vim* Pogłownego, żadnemi niezásłaniaiąc się protekcyami, do Skarbu Koronnego wnośili. Ktorą summę sta piąćiu Tyśięcy *bonæ monetæ*, corocznie oddawszy, do żadnych innych ćiężarow, y prywatnych podatkow po Woiewodztwach y Ziemiach uchwalonych, y od Starszych swoich na się włożonych, należeć nie będą powinni. Z tą deklaracyą, aby Wielm: Podskarbi W. Koronny; podźiał nowy sprawiedliwy im uczynił, á Zydźi według tegoz podźiału po Miastach, y Miasteczkach, każdy podatek na się włożony wypłacali, á Assygnataryusze do generalnego Kahału, albo Miasta wracać się nie będą powinni.

Assekurácya Sūmy Wołyńskiey náSiemiátyczáh.

18. PONieważ Woiewodztwo Wołynskie, za szkody od Woysk W. X. Lit. poczynione, małą kwotę sta dźiesiąćiu Tyśięcy Złotych Polskich, z Skarbu tamecznego kontentowało się, á Wielmożny na ow czás Podskarbi Wielkiego Xtwa Litewskiego wźiąwszy satisfakcyą na Dobrach swoich Siemiatyczách assekurował, y *ad rationem* trzydźieści Tyśięcy wypłáćił, reszta zaś ośmdźieśiąt Tyśięcy, temuż Wdztwu należąca, lubo Dekretem Trybunalskim przysądzona, dotąd nie zapłacona, tedy tę summę przed

innemi Kredytorami Sapieżyńſkiemi, *ex Bonis exolvendam*, iako nayprędzey, *unà cum proviſione ab Actu Decreti & ab judicatis* naznaczamy, tudźież y wnieśiony interes Ur: Ierzego z Szpanowa Czaplica Staroſty Krzemieńczuckiego, reſpektem Aſſygnacyi od Wielm: na ow czas Podſkarbiego W. X. Lit. na tychże Dobrach Siemiatyczach mieśćiemy zarowno z długiem Woiewodztwa Wołyńſkiego. A potym ſummę Urodz: Mateuſza Płochockiego Łowczego Warſzawſkiego, na pomienione Dobra lokowaną, iaka ſię pokaże *ex documentis literatorijs* uznamy.

Konſerwácya Dobr Náſzych Stołowych, ták w Koronie Polſkiey, iáko y w W. X. Lit. będących.

19. DE *immunitate* Dobr Naſzych Stołowych, wſzyſtkie dawne reaſſumuiemy Konſtytucye, żeby tak Hybernom, Konſy-
19. ſtencyom, y wſzelkim Zołnierſkim exakcyom, iako też Powiatowym Uchwałom, Poſelſczyznom, Wyprawom, & *cujuſcunq; tituli* Podatkom prywatnym, procz Seymowych niepodlegały, Aſſygnacye od Wielm: Hetmanow, ieżeliby *quo caſu* na nie wypadły, y Lauda prywatne ſtanowione były, *nullitati ſubeſſe* maią, z Ekonomii Mohilowſkiey *abjurata Anni* 1690. do Grodu Witebſkiego, albo Orſzańſkiego, áżeby przyięta była przed wypłaceniem uchwalonego Podatku *præſenti lege cavemus.*

Summa Exulum.

20. IZ dotąd *ex Bonis Grzymaltovianis exulibus* Woiewodztwa Kijowſkiego, Czerniechowſkiego, y Powiatu Starodubowſkiego, po Dekretach Kommiſſarſkich, y wſzelkich Proceſſach Trybunalſkich, Exekucyach kilkakrotnych, nie naſtąpiła ſatisfakcya. Zlecamy Urzędom *eô nomine* rekwirowanym, aby Dobra onym *ſubjecta indilatè prætendentibus uſq; ad realem ſatisfactionem* oddane były, dla czego *in Officiales non exequentes Privationem Officiorum, ſuper parte, quovis modô impugnante confiſcationem Bonorum & honorum omnium interponimus.*

Lokacya y Fundácya Szczuczyńſka.

21. POtrzebna na Granicy Pruſkiey przy gruntach Wśi dźiedźiczney Szczuczyn Xiężna Wieś, albo Litwa nazwaney Miaſta Szczuczyna w Ziemi Wiſkiey lokacya, y Fundacya tamże *Collegij* Oycow *Scholarum Piarum, cum applicatione* ſummy przez ś. p. Nayiaśnieyſzego Anteceſſora Naſzego, na Seminarium Dźieći uboższych, z wydźieleniem ſoli Suchedniowey, na też Dobra naznaczoney, z nadaniem budowania przeprawy na rzece Biebrzy, z Iarmarkami, y targami, według Przywileiow od Nas, y Nayiaśnieyſzego Anteceſſora Naſzego nadanych, & *juxta Lauda* teyże Ziemi we wſzyſtkich punktach, klauſulach Prawa Maydeburſkiego, Cechu Sukienniczego y innych, tudźież przy wolnych wſzelakich handlach, *in perpetuum* za zgodą wſzech Stanow utwierdzamy y approbuiemy.

Po-

Pozwolenie odiázdu Nászego.

22. DOgadzaiąc Stany Rzpltey affektacyi Naszey, ażebyśmy dla poratowania zdrowia *extra Regnum* upatrzywszy czas pogodny, *post pacatam Rempubl:*, *in assistentia* Panow, Rad, Urzędnikow, Dworzan Koronnych, y W.X.Lit. absentować się mogli, powszechną zgodę, *& authoritate præsentis Conventûs* Nam na to zezwoliły, oraz dotrzymanie wiary y należytego według Prawa, posłuszeństwa warowały.

Gratitudo Miástu Lwowu.

23. ZAwdźięczaiąc prace, trudy, koszta, Miasta Naszego Lwowa, ktore pod czas inkursyi Szwedzkiey zimowey idąc torem Antecessorow swoich, wiernie y mężnie przy dostoieństwie Naszym y całey Rzpltey ponosiło. Waruiemy ázeby dwá tysiąca czerwonych złotych, Testámentem godney pámięci, Wielm: Mátczyńskiego, Woiewody Ziem Ruskich, na emundacyą Fos legowane, á przez Skarb Koronny na pilne Rzpltey potrzeby powźięte, temu Miastu Lwowu Skarb Koronny iako nayprędzey wyliczył; Prawa, Przywileie, *& immunitates* wszystkie temuż Miastu od Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych, miłośćiwie nadane, y Konstytucyami Koronnemi stwierdzone, *authoritate præsentis Conventûs* approbuiemy.

Miástá Pruskie. 20.

24. NApominamy Miasta Pruskie, osobliwie Gdańsk, Elbląg, aby nie tylko od wszelkich korrespondencyi z Koroną Szwedzką *abstineant*, Nam y Rzpltey *pro celebri sua constantia* wiary dotrzymać chćieli, ale oraz nieprzyiaćielowi żadnych ammunicyi, ani *quævis utensilia belli* nie ważyli się *subministrare*, tudźież niedopuszczali *spolia Reipublicæ* do Szwecyi *transportare*, á to *sub pœna perduellionis ipsô factô incurrenda & irremissibiliter exsequenda.*

Miásto Lublin.

25. MAiąc respekt na upadaiące Miasto Nasze Lublin, ktore *stante hac hostilitate*, znaczne wierności swoiey, ku dostoieństwu Naszemu, y całey Rzpltey pokazało dowody, y nie tylko zbiory swoie utracić musiało, ale też y ciężką aggrawacyą Osob, Magistrat Miasta tego ponosił. Zaczym takową *fidelitatem & constantiam* temu Magistratowi y Miastu nadgradzaiąc, y innym Miastom *ad exemplum* podaiąc, Magistrat tego Miasta *ad Iura Privilegia, immunitates, ac prærogativam, & coæquationem* Honorow Miasta Krakowá przypuszczamy, y aby tych wolności, co toż Miasto Krákow ma, tenże Magistrat zażywał, pozwalamy. *Privilegia & Immunitates* temu Miastu od Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych y od Nas samych nadane approbuiemy, Konstytucye *in rem* tego Miasta służące, *Annorum* 1633. 1635. 1601. 1611.

1611. 1672. 1677. 1685. y inne wſzyſtkie *tutulîs ſuîs* wyrażone reaſſumuiemy, y aby *in Executione* były, mieć chcemy. Składy winne, y innych wſzyſtkich towarow, y Iarmarki według Przywileiow, iako przed tym bywały, tak y teraz aby *in ſuo robore* zoſtawały mieć chcemy; á to pod wolną ſekweſtracyą y konfiſkacyą, inquantumby to Miaſto z Towarami miiać miano, y Składu nie obſerwowano, inne Składy prywatne *noviter* kędykolwiek wymyślone kaſſuiemy, y *rigor* na takowych, aby *per Officium Caſtrenſe Lublinenſe* był extendowany, zakładamy. *Salvâ Prærogativâ* Jurisdykcyi Grodzkiey Lubelſkiey, ktora uſtawicznie w tym Mieście w Sądach potocznych *extenditur, ſuo in robore reſervatâ*, ktora wdawać ſię w ſprawy *majoris importantiæ* do Sądow Naſzych Aſſeſſorſkich należące nie ma. *Abuſus* wſzyſtkie ktore ſię w tym Mieście *in Exactionibus indebitis* znayduią, kaſſuiemy, y Kommiſſyą *eô nomine* aby te Exakcye, *in futurum* według Prawa y ſprawiedliwości uſtanowione były, z Kancellaryi Naſzey wydać deklaruiemy.

Kommiſſya od Sląſka Woiewodztw Wielkopolſkich.

26. REaſſumuiąc Konſtytucye dawnieyſze y świeżſze, Woiewodztwom Poznańſkiemu, y Kaliſkiemu, ktore ſobie wielkie pretenduią krzywdy, od Państw Ceſarza Jmći w rożnych mieyſcach na uſpokoienie tych dyfferencyi naznaczamy Kommiſſarzow, z Senatu Wielm: Leſzczyńſkiego Poznańſkiego, Towiańſkiego Łęczyckiego Woiewodow; Radomickiego Kaliſkiego, U. rodzonych; Bleſzyńſkiego Miedzyrzeckiego, Marchockiego Zarnowſkiego, Łędzkiego Kaſztelanow. *Ex Equeſtri Ordine* Uro-
dzonych Szmigielſkiego Gnieźnieńſkiego, Morſztyna Czorſztyńſkiego, Gąſiorowſkiego Radźieiowskiego, Andrzeia Głębockiego Kujawſkiego, Piotra Broniſza Pyzdrskiego, Jana Potulickiego Borzechowskiego, Radźieiowskiego Wſchowskiego Staroſtow; Adama
21. Dąbskiego Chorążego Bydgoſkiego, Auguſtyna Kołuckiego Sędźiego Inowrocławſkiego, Miećielſkiego, Podſędka Sieradzkiego, Adama Zwierzchcinſkiego Sieradzkiego, Michała Sierakowſkiego Łęczyckiego Woyſkich, Iana Mirzewſkiego Skarbnika Kaliſkiego. Szołdrſkiego, Staniſława Skrzyńſkiego Brzeźińſkiego, Biechowſkiego Kaſztelanicow, Skoraſzewſkiego Chorążyca Pozn: Michała Wierzbowſkiego Stolnika Dobrzyńſkiego Łukaſza Wierzbowſkiego Podczaſzego Mielnickiego, Tomaſza Wyſockiego Komornika Łęczyckiego, Jakuba Mańkowſkiego, Iana Łukomſkiego. ktorzy to Kommiſſarze *abſentiâ nonnullorum non obſtante* o czaśie y o mieyſcu z Kommiſſarzami od Państw Ceſarza Jego-Mci naznaczonemi znioſſzy ſię, ſprawy wſzelkie między Obywatelami tamtego pogranicza, z obu ſtron zachodzące dyfferencye około Granic y krzywdy uſpokoią.

Kommiſſya od Sląſka Xięſtwa Zatorſkiego y innych.

27.

27. PONieważ na przyſzłych Seymach, naznaczone Kommiſſye niedoſzły, y ſkuktu ſwego nie wźięły, tedy *inſiſtendo* dawnym Konſtytucyom, y ſtoſuiąc ſię *ad Pacta* z Ceſarzem Jego Mośćią Chrześćiańſkim, Kommiſſarzow od Xięſtwa Zatorſkiego, y Oświećimſkiego, także od Powiatu Bieckiego y Sądeckiego, y Staroſtwa Naſzego Olſztyńſkiego, iako też y Ziemie Wieluńſkiey naznaczamy *Ex Senatu* Wielmożnych Marćina Kątſkiego Woiewodę, Krakowſk: Generała Artyleryi, Andrzeia Morſztyna Radomſkiego. Czermińſkiego, Połanieckiego Kaſztelanow. Urodzonych Staniſława Denhoffa Łowczego W.X.L. Lanckorońſkiego Podkomorzego Krakowſk: Wielopolſkiego, Krakowſkiego Morſztyna Kowalſkiego, Morſztyna Duninowſkiego, Tymińſkiego Chencińſkiego, Staroſtow. Iana Wołczyńſkiego Stolnika Mielnickiego, Iozefa Szpilewſkiego Skarbnika Rzeczyckiego, Michała Ryſzkowſkiego Podczaſzego Łukowſkiego, Dębińſkiego Łowczego Krakowſkiego, Alexandra Amora Hrabię Tarnowſkiego. Czaplica Stolnika Owruckiego, Staroſtę Naſzego Krzemieńeczuckiego. Karwickiego Cześnika, Wąſowicza Łowczego Sendomirſkich, Krzyſztofa Przypkowſkiego Kapitana Naſzego, Iana Siemińſkiego, ktorzy Kommiſſarze Naśi, ſtoſuiąc ſię tak do dawnieyſzych Konſtytucyi, iako y oſtatniey *Anno* 1699. zlecone ſobie *Materias decident & modô* tąż Konſtytucyą *præſcriptô*, wſzelkie zachodzące *defferentias*, ſzkody, krzywdy pomiarkuią.

Kommiſſya od Węgier.

78. PONieważ Kommiſſya od Węgier tak wielą Konſtytucyi naznaczona, trzem Ziemiom w Woiewodztwie Ruſkim, Przemyſkiey, Sanockiey, y Halickiey, dla dochodzenia ſprawiedliwości, we wſzyſtkich krzywdach, ſzkodach, zaboyſtwach, rozboiach, z obuſtron od pogranicznych ludźi, a oſobliwie z Węgier, często od kup ſwawolnych w te kraie w padaiących, poczynionych, dotąd dla naznaczenia odległych Kommiſſarzow, na rozſądzenie pomienionych dyfferencyi, także dla naznaczenia Ceſarza JegoMośći Chrześćiańſkiego ſpolnych Kommiſſarzow niedoſzła; przeto na teraznieyſzym Seymie reaſſumuiąc dawne Kommiſſye, tak Woiewodztw Ruſk: iako też y Sandomir. Kommiſſyą pozwalamy, do ktorey odprawienia z pobliżſzych Granic Węgierſkich naznaczamy, z Senatu Wielm: Iana z Migroda Stadnickiego, Woiewodę Wołyńſkiego, Urodzonych Bełżeckiego Przemyſkiego, Sanockiego Kaſztelanow, z Izby Poſelſkiey Iozefa Wandalina Mniſzka Sanockiego, Leſzczyńſkiego Oſtrzeſzowſkiego, Andrzeią Potockiego Winnickiego, Cetnera Szczurowieckiego, Michała Danilewicza Hotelſkiego, Cetnera Tymbarſkiego, Woyciecha Iaſkulſkiego Stulinſkiego Staroſtow, Szymona Wolſkiego Stolnika Halickiego, Iana 22.

Berlicza Strutynſkiego Stolnika Wiſkomirſkiego, Staroſtę Taborowſkiego, Gabryela Szpilowſkiego, Stolnika Rzeczyckiego Stegwilſkiego, Jelca Podczaſzego Przemyſkiego, Andrzeia Dydyńſkiego Przemyſkiego, Wawrzyńca Pepłowſkiego Łuckiego Woyſkich, Remigiana Hulanickiego, Podſtolego Latyczowſkiego, Roſnowſkiego Podwoiewodzego Lwowſkiego, Iana Boguſzewſkiego, Komornika Ziemskiego Lubelſkiego, Antoniego Szaniawſkiego, ktorzy to Kommiſſarze Naśi, znioſzy ſię o czaśie z Kommiſſarzami od Ceſarza JegoMći Chrześćiańſkiego, na to *ex Natione Germanica* ordynowanemi, iako też ze dwiema albo trzema, z Panow Węgierſkich przydanemi, o ktorych naznaczenie z zupełną władzą ſądzenia krzywd, ſprawiedliwośći nieodwłoczney z wyſtępnych, y Exekucyi *ſub rigore debito* czynienia, przez Ablegata Naſzego, zaraz potym Seymie wyprawionego, z Ceſarzem JMcią expoſtulować będźiemy: Na każdy Rok raz na granicach Naſzych, w Mieśćie Iaśliſkach, drugi raz na granicach Węgierſkich w Humennym, albo w Strepkach ziachawſzy ſię, wſzelkie zachodzące dyfferencye, ſzkody, krzywdy, y kryminały, tak w Pańſtwach Naſzych, to ieſt w pomienionych trzech Ziemiach Woiewodztwach Ruſkiego, iako też Powiecie Pilznińſkim Woiewodztwa Sandomirſkiego; tudźież Węgierſkich komukolwiek, od kogokolwiek poczynione, oſobliwie krzywdy, Urodzonych Obywatelow y wiolencye od Pogranicznych Węgierſkich ludźi poniesione maią bydź oſądzone, y nadgrodzone. Inne oraz dawnieyſzemi Konſtytucyami, a oſobliwie oſtatnią, *Anni* 1699. wyrazone *prætenſiones cum cautionibus in ibidem præcuſtodiis exequi* będą powinni.

Reaſſumpcyą Kommiſsyi Mazowieckiego y Podlaſkiego Woiewodztw z Xięſtwem Pruſkim.

29. ZYcząc aby rozgraniczenie między Xięſtwem Mazowieckim, Woiewodztwem Podlaſkim z iedney, a Xięſtwem Pruſkim z drugiey ſtrony, do ſkutku przyſzły, Konſtytucye wſzyſtkie *cô nomine in Volumine Legum* wyrażone reaſſumuiemy, y Kommiſſarzow naznaczamy, Wielmożnych Staniſława z Raciborſka Morſztyna, Mazowieckiego, Branickiego Podlaſkiego Woiewodow, Staniſława z Obor Czoſnowſkiego Waſzawſk: Kaźmierza Roſtkowſkiego Wiſkiego Kaſztelanow; Staniſława z Windyk Grzybowſkięgo Czerſkiego Woyciecha Mocarſkiego Wiſkiego. Zielinſkiego Łomżeńſkiego, Iana Zaleſkiego, Nurſkiego, Wacława z Iaruzel Iaruzelſkiego Bielſkiego, Krzyſztofa Czapſkiego Pomorſkiego Chorążych, Piotra z Boglewicz Boglewſkiego Czerſkiego, Alexandra Gąſſowſkiego Bielſkiego, Iozefa Szpilowſkiego Rzeczyckiego Stolnikow, Iana z Roſtworowa Roſtworowſkiego Czerſkiego, Walentego Drozdowſkiego Bilſkiego, Micha-

Michała Kczewſkiego Inflantſkiego, Podczaſzych, Ponikowſkiego Nurſkiego, Stefana z Iaruzel Iaruzelſkiego Podlaſkiego, Kaźimierza Kraſnodębſkiego Podlaſkiego Podſtolich Kaźimierza Bielſkiego Cześnika Warſzawſkiego, Piſarza Grodzkiego Lubelſkiego; Iozefa z Byglicz Łyczka Podlaſkiego, Franciſzka z Iaruzel Iaruzelſkiego Drohickiego, Antoniego Karraffę Korbutta Liwſkiego Cześnikow, Felicyana Płochockiego, Warſzawſkiego, Kuczborſkiego Zakrocimſkiego Łowczych, Tomaſza Godlewſkiego Piſarza Łomżyńſkiego, Melchiora Czapſkiego Kaſztelanica Chełmińſkiego, Iana Kczewſkiego Dworzanina, Michała Kicińſkiego Sekretarza, Naſzych, Ktorzy na mieyſce dawnemi Konſtytucyami oznaczone źiachawſzy ſię, wedle Inſtrukcyi z Kancellaryi wydaney, we wſzyſtkim zachować ſię y ſprawić maią. Gwoli czemu y liſty Naſze, *in vim obdeſtinationis* do Kurfiſtrza JegoMci Brandeburſkiego, gdy tego będźie potrzeba wydać rokażemy. 23.

Reaſſumptio Konſtytucyi o Kommiſsyach

30. REaſſumuiąc dawnieyſze o Kommiſſyach Konſtytycye odprawione wſzyſtkie dotąd między Dobrami Naſzemi, a Ziemſkiemi Kommiſſye y Dekreta przez nie ferowane, według Statutow y Praw dawnych nienaruſzenie zachowuiemy y ſtwierdzamy. Ktora Konſtytucya y W. X. Litewſkiemu ſłużyć ma względem rozgraniczenia Dobr Naſzych Stołowych, y Ziemſkich w Koronie, y w W. X. Litewſkim leżących. A Konſtytucyą Nayiaśnieyſzego Iana Trzeciego Anteceſſora Naſzego Seymu *Coronationis, circa manuales fundationes* reaſſumuiemy & *in toto* one approbuiemy.

Immunitas Collegij Lublinenſis Societatis JESU.

31. SToſuiąc ſię do Praw Oryginalnych Konſtytucyi Seymowych, Dobra Oycow Jezuitow *Collegy Lublinenſis ex natura ſua* od wſzelkich ćięźarow wolne, powſzechną Seymu teraznieyſzego Zgodą, *ab omnibus oneribus Militaribus* oſobliwie od Konſyſtencyi, Noclegow, Przechodow, y wſzelkich exakcyi *in perpetuum*: & *ab oneribus Reipublicæ quibuſvis pro hac ſola vice* (*ſalvis ysdem in poſterum*) do lat pięinaſtu, *à data præſenti incluſivè*, uwalniamy.

Deputaci do Kwarty.

32. ZSenatu Wielmożnego Hieronima Załuſkiego Rawſkiego, y Urodzonego Andrzeia Morſztyna Radomſkiego Kaſztelanow, y Izby Poſelſkiey. z Wielkiey Polſki, Iana Brumirſkiego Podkomorzego Wyſſogrodzkiego, Hieronima Petrykowſkiego, Chorążego Rożańſkiego; Z Małey Polſki, Iana Nowośielſkiego Staroſtę Naſzego Łukowſkiego, Iana Glinkę Piſarza Ziemi Nurſkiey naznaczamy.

Rezydenci do Boku Naſzego.

à Die prima Auguſti 1703.

Wielebny Xiądz Biſkup Warmińſki, Wielm: Woiewoda Inowrocławſki, Lubelſki, Urodzony Sanocki Kaſztelani.

à Die prima Novembris ad ultimam Ianuarÿ 1704.

Tenże Wieleb. Xiądz Biſkup Warmińſki, Wielm: Woiewoda Ruſki, Zmudzki, Urodzony Chełmſki Kaſztelani

à Die prima February ad ultimam Aprilis.

Wielebny Xiądz Biſkup Łucki, Wielmożny Woiewoda Wołyńſki, Połocki, Urodzony Dobrzyńſki Kaſztelani.

à Die prima May ad ultimam Iulij.

Tenże Wieleb: Xiądz Biſkup Łucki, Wielm: Woiewoda Podolſki, Bełzki, Urodzony Połaniecki Kaſztelani.

Na drugi Rok.

34.

à Die prima Auguſti ad ultimam Octobris.

Wielebny Xiądz Biſkup Przemyſki, Wielmożny Woiewoda Smoleńſki, Nowogrodzki, Urodzony Przemęcki Kaſztelani.

à Die prima Novembris ad ultimam Ianuary 1705.

Tenże Wielebny Xiądz Biſkup Przemyſki, Wielm: Woiewoda Lubelſki, Płocki, Urodzony Krzywińſki Kaſztelani.

à Die prima February ad ultimam February.

Wielebny Xiądz Biſkup Zmudzki, Wielmożny Woiewoda Połocki, Witebſki, Urodzony Ciechanowſki Kaſztelani.

à Die prima May ad ultimam Iunij.

Tenże Wielebny Xiądz Biſkup Zmudzki, Wielmożny Woiewoda Bełzki, Czerſki, Urodzony Nakielſki Kaſztelani.

Upewnienie Przewielebnego Xiędza Arcy-Biſkupa Lwowſkiego.

33. GOdne zaſługi *in rem boni publici*, Wielebnego Konſtantego Zielińſkiego, Arcy-Biſkupa Lwowſkiego, wielkiemi dowodami Rzeczypoſp: świadczone, *pari* nadgradzaiąc *gratitudine*, a oraz ſzczupłość intraty Arcy-Biſkupſtwą Lwowſkiego nie korreſponduiącą *dignitati* onego *ſupplendo*, na Inſtancyą Wſzech Stanow, *ex primis vacantibus Spiritualibus*, obmyślić deklaruiemy, y że go ten reſpekt Naſz Krolewſki nie minie aſſekuruiemy.

Receſs Wielmożnemu Woiewodzie Kijowſkiemu.

34. IAſne światu Polſkiemu od Wielkich Przodkow Wielmożnego Iozefa na Staniſławowie Potockiego, Woiewody Kijowſkiego, Staroſty Naſzego Halickiego zaſługi, iako *juſtum merentur reſpectum*, tak wdzięczność należytą, ktorą w reſpektach Naſzych zachowuiący *ex primis vacantibus* świadczyć deklaruiemy. A że Receſſ z przeſzłego Seymu, *Anni* 1699. Oſobie tego Wielmożnego Woiewody Kijowſkiego ſłużący, ktory ſamże na dalſzy

czas dyſpenſował, na tymże Seymie, ſkutku ſwego nie wźiął, tedy na przyſzłym Seymie że odbierze *lege præſenti* aſſekuruiemy.

Receſs Wielmożnego Marſzałka Wielkiego Kor:

35. LUboli Seymem *Anni* 1699. za prace na Elekcyi Naſzey Wielmożnemu Kaźimierzowi Bilińſkiemu, Marſzałkowi Wielkiemu Koronnemu, wdźięczność y *gratitudinem per Receſſum* aſſekurowaliśmy, że iednak na Seymie teraźnieyſzym Extraordynaryinym *ob publicas materias*, tey wdźięczności *recognoſcere* Nam nie przyſzło, do przyſzłego Seymu tęż *gratitudinem cum omni aſſecuratione* odkładamy.

Receſs Vrodzonemu Ordynatowi Zamoyſkiemu

36. ZNaczne *non infra Majores ſuos, & ſupra ætatem merita* w konſerwacyi Fortecy Zamoyſkiey, Urodzonego Tomaſza Zamoyſk: Ordynata, Staroſty Płoſkirowſkiego, ktory *magnã* fortuny ſwey *manum*, utraćiwſzy *incendiô voluntario* wſzyſtkich Przedmieść pomienionego Miaſta, dla konſerwacyi teyże Fortecy, lubo by *in recenti* odbierać ſwą powinny nadgrodę, dla krotkości iednak Extraordynaryinego Seymu, a ciſnących ſię gwałtownych intereſſow, do przyſzłego *immediatè* odkładamy Seymu.

Receſs Jurydyki Nurſkiey. 25.

37. PRawa o Iurydyce Staroſtwa Nurſkiego dawne, y świeżſze, reaſſumuiąc, aby onym ſtało ſię doſyć, Wielmożnym Pieczętarzom Koronnym *ſeriam attendentiam* zlecamy.

Receſs do przyłzłego Seymu

38. PONieważ na Seymie teraźnieyſzym Dwuniedźielnym Extraordynaryinym, na ktorym Wárunek *internæ & externæ Securitatis*, wſzyſtek Nam czas zabrał, a Materye inne *publicum* Rzeczypoſp: *Statum concernentes*, oraz y *deſideria* Woiewodztw y Ziem, także Wielmożnych Hetmanow, y Woyſka Koronnego, ſkutku ſwego wźiąć nie mogły, więc tęż wſzyſtkie *Materias Publicas & deſideria* do przyſzłego Seymu Ordynaryinego Sześć-Niedźielnego, oraz ukontentowanie za godne zaſługi Urodzonych Wielhurſkiego Podkomorzego Włodźimirſkiego, y Kommiſſyą Iana Wolſkiego, przez Kommiſſarzow Naſzych odprawioną względem Dźierżawki onego, *unà cum deſideriis* onych odkładamy, ktory Seym *cum omnibus ſolennitatibus*, złożyć iak nayprędzey Stanom Rzeczypoſpolitey, waruiemy.

Dekláracye Woiewodztw y Ziem.

WOiewodztwo Krakowſkie Seymik *Relationis* w Proſzowicach na zaiutrz po Seymiku Deputackim deklaruie.

Xięſtwu Zatorſkiemu y Oświećimſkiemu tenże Seymik *Relationis* deklaruie ſię *ſimiliter*.

Woiewodztwu Poznańſkiemu Seymik *Relationis* na dźień 16. Auguſta naznacza ſię.

Woiewodztwo Sendomirſkie na dźień 28. Auguſta Seymik *Relationis* deklaruie Roku teraźnieyſzego.

Woiewodztwu Kaliſkiemu Seymik *Relationis pro die* 16. *Auguſti* naznacza ſię.

Woiewodztwo Sieradzkie deklaruie Seymik *Relationis* Seymu teraźnieyſzego Extraordynaryinego Lubelſkiego na dźień 16. Mieśiąca Sierpnia w Roku teraźnieyſzym 1703.

Ziemi Wieluńſkiey *ſimiliter.*

Woiewodztwo Łęczyckie Seymik *Relationis pro die* 16. *Auguſti* deklaruie.

Woiewodztwo Brzeſkie Kujawſkie na dźień 22. Auguſta Seymik *Relationis* deklaruie.

Woiewodz: Kijowſk: lubo ſwoich Poſłow na ten czas nie miało, Seymik Relacyiny na dźień 28. Mieśiąca Auguſta we Włodzimierzu naznacza ſię.

Woiewodz: Jnowrocławiemu, Seymik *Relationis* na dźień 22. Auguſta deklaruie ſię.

Ziemia Dobrzyńſka Seymik *Relationis pro die* 27. *Augu:* deklaruie.

Woiewodztwo Ruſkie, Ziemia Lwowſka *pro die* 18. *Auguſti* na mieyſcu zwyczaynym w Wiśni Seymik *Relationis* naznacza.

Ziemia Przemyſka *ſimiliter.*

Ziemia Sanocka *ſimiliter.*

Ziemia Chełmſka Seymik *Relationis* bierze ſobie *pro die* 27. *Iulij.*

Ziemia Halicka bierze Seymik *pro die* 4. *Auguſti Relationis.*

Woiewodztwo Wołyńſkie bierze ſobie Seymik *Relationis* do Lucka *pro die* 21. *Aug.*

Woiewodztwo Podolſkie Seymik *Relationis* do Kamieńca bierze ſobie na dźień 16. Auguſta.

Woiewodztwo Lubelskie Seymik *Relationis pro die* 13. *Auguſti* deklaruie, y wyprawę na teraźnieyſzą Kampanią daną, aby Skarb Koronny *in coæquationem* przyiął *præcavet.*

Woiewodztwo Bełzkie *pro die* 31. *Iuny* deklaruie Seymik *Relationis.*

Woiewodztwo Płockie deklaruie Seymik *Relationis pro die* 30. *Auguſti.*

Woiewodztwo Mazowieckie, Ziemia Czerſka *pro die* 13. *Auguſti* Seymik *Relationis* deklaruie.

Ziemi Warſzawskiey Seymik *Relationis pro die* 6. *Auguſti* naznacza ſię.

Ziemia Wiska *pro die* 22. *Auguſti* deklaruie Seymik *Relationis.*

Ziemia Wyſſogrodzka na dźień 13. Auguſta determinuie Seymik Relacyiny.

Ziemia Zakroczymska Seymik *Relationis pro die* 30. *Iuly* deklaruie.

Ziemia Ciechanowska deklaruie Seymik *Relationis pro die* 23. *Aug.*

26. Ziemia Łomżeńska *pro die* 27. *Auguſti* Seymik Relacyiny deklaruie.

Ziemia Rożańska Seymik *Relationis* deklaruie na dźień 4. Sierpnia.

Ziemia

Ziemia Liwska deklaruie Seymik *pro die* 3. *Augusti Relationis.*
Ziemia Nurska determinuie Seymik Relacyiny *pro die* 13. *Augusti.*
Woiewodztwo Podlaskie, Ziemia Drohicka Seymik *Relationis pro die* 17. *Augusti* naznacza.
Ziemi Mielnickiey *similiter Relationis* naznacza się Seymik.
Ziemia Bilska Seymik *Relationis* náznacza *pro die* 11. *Septembris*, nazaiutrz po Seymikach Deputackich.
Woiewodztwo Rawskie, y Ziemia Sochaczowska dekláruie Seymik *Relationis pro die* 20. *Augusti.*
Ziemia Gostyńska bierze sobie Seymik *Relationis pro die* 3. *Aug.*
Woiewodztwu Chełmskiemu Generał zwyczayny naznaczy się w Expedycyi post-kommicyalney.
Woiewodztwu Malborskiemu na mieyscu zwyczaynym Generał Pruski naznaczy się w Expedycyi post-kommicyalney.
Woiewodztwu Pomorskiemu *similiter* z inszemi Woiewodztwy Pruskiemi Generał náznaczy się w Expedycyi post-kommicyalney.
Woiewodztwo Bracławskie *Salvis Iuribus & Conservationibus suis* bierze sobie Seymik *Relationis* do Winnicy *pro die* 29. *Octobris in casu* zaś *hostilitatis meræ* do Włodźimierza.
Woiewodztwo Czerniechowskie bierze sobie *Relationis* Seymik do Włodźimierza *pro die* 7. *Septembris.*

Michał Servacy Korybuth Xiąże Wiśniowiecki Hetman Polny W. X. Lit. Marszałek Seymowy Stanu Rycerskiego.
X. Mikołay Wyżycki Biskup Chełmski Deputat do Konstytucyi z Senatu mp.
Piotr na Kczewie Kczewski, Woiewoda Malborski Deputat do Konstytucyi z Senatu z W. Polski mp.
Ian z Skrzynna Skrzyński, Podkomorzy Łęczycki Deputat do Konstytucyi z W. Polski. mp.
Ienzy Dźiedoszycki Łowczy Koronny, Starosta Zydaczowski, Deputat do Konstytucyi. z Małey Polski mp.
Mażcyan Dominik Wołłowicz Pisarz W. X. Lit. Deputat do Konstytucyi z W. X Lit: mp.
Alexander Iabłonowski Woiewoda y Generał Ziem Ruskich Deputat do Konstytucyi z Senatu z Małey Polski. mp.
Władysław Hrabia na Wiśniczach Sapieha Woiewoda Mińsk Deputat do Konstytycyi z Senatu W. X. Lit. mp.
Ian Skarbek Rudzki Pisarz Ziemi Czerskiey Deputat do Konstytucyi z Wielkiey Polski. mp.
Adam Szaniawski Pisarz Ziemi Łukowskiey Podstarości Grodzki, Lubelski, Deputat do Konstytucyi z Małey Polski mp.
Ludwik Pociey Strażnik W. X. L. Deputat do Konstytucyi z W. X. Litewskiego mp.
Marcin Floryan Karraffa Koributh Cześnik Orszański Sekr: I. K. M. do Konstytucyi mp.

KONSTYTUCYE
W. Xięstwá Litewskiego
NA TYMZE SEYMIE

27.

Auctio Subsidiorum y *Prorogatio* Podatkow Extraordynaryinych W.X.Litewskiego.

1. CHcąc obmyślić iak naygruntownieyszą Obronę Rzeczyposp: *in Supplementum* Podatku Extraordynaryinego, Podymnego ośmiorga, na teraźnieyszym Seymie postanowionego: Cło Generalne *Auctionis Subsidiorum* na lat dwie *ad Normam Constitutionis, Anni* 1678. inkluduiąc Stan Szlachecki, od wszelkich *quocunq; nomine & genere* towarow, ktore wodą y lądem, *extra Regnum*, y Granice W.X.Lit. wprowadzone, y wyprowadzone będą okrom w Miastach, y Miasteczkach W.X.Lit: w ktorych Stan Szlachecki y Poddani wszyscy bez płacenia tego Cła wolne przedawania, wszelkich rzeczy swych, na Targach mieć będą, a wszystkie Libertacye Miast wszystkich, handle *extra Regnum* wywożących, *sine ulla exceptione*, pod płacenie podlegać maią. Wybieranie tego Podatku zaczyna się, dnia 1. Sept. Roku teraźnieyszego 1703. a kończyć się będźie w Roku 1705. takowegoż dnia y Mieśiąca, daiąc ten Podatek *ad fideles manus, & in administrationem* Urodzonym Marcinowi Wołłowiczowi Pisarzowi, Ludwikowi Pocieiowi Strażnikowi W.X.Lit: *per plus offerentiam, sine quavis defalcatione à Contrahentibus prætendenda, Authoritate Præsentis Conventûs*, puszczamy. Przeszłym zaś WW. Administratorom Ceł W.X. Lit: inquantum się pokaże na Trybunale Skarbowym *circa calculum* dług iaki, na potrzeby Rzeczyposp: za Assygnacyami Urodzonego Xiążęcia Hetmana W.X.L. erogowany, tedy teraźnieyśi Urodzeni Administratorowie Ceł W.X.L. zapłacic powinni będą z tych Prowentow, oraz aby Instruktarz nowy, należycie podług dawnych Instruktarzow był sporządzony, wydrukowany, y przy Konstytucyach na Seymiki Relacyine od Skarbu rozesłany, zlecamy. Paszporty żadne służyć nie maią, y z Kancellaryi Naszey, na uymę tego Prowentu, gdyby wydawane miały być, *annihilamus*. Przytym za zgodą wszech Stanow, Cło nowo podwyższone *donativum* Kupieckie, *Monopolium* Tabaczne, także na dwie lecie proroguiąc, tymże Urodzonym Administratorom, od pomienionego terminu, to iest *à die* 1. *Septemb.* Roku teraźnieyszego 1703. *in apprehensionem & realem Administrationem*, obiąć *injungimus, non obstantibus quibusvis Contractibus, prætensionibus, prætextibus*, ktore *authoritate præsentis Conventûs* kassuiemy, y na takowych ktorzyby się ważyli tey ordynacyi Naszey sprzećiwić, *pœnam peculatûs, & infamiæ ipsô factô incurrendam*

dekla-

deklaruiemy, tudźież Hyberny ſowite, Czopowe, Szelężne, podług Taryffy Grodzieńſkiey, y Wileńſkiey oſtatniey, Pogłowne Zydowſkie, od Kahałow, tąż uchwałą Naſzą *ad decurſum* dwoch lat poſtanawiamy; y aby według Repartycyi y Ordynácyi W.X. Litewſkiego, woyſku wypłacone były, nakázuiemy. A ieśliby do tych Zydow nad ſześćdźieśiąt tyśięcy, miało co więcey wychodźić Aſſygnacyi, tedy *nullitati* maią *ſubiacere*. Ażeby záś depáktacya przez Piſarzow na Komorach y przykomorkach zoſtaiących, ludźiom *cujuscunq; Status & Conditionis*, od tąd niedźiałą ſię poſtanawiamy: aby nie więcey brali kwitowego od Szlachty, od ſta złotych zá Cło do Skarbu wypłaconych złoty ieden, *à Plebeis* záś dwa zł. A ieśliby ſię ważyli Piſarze większe czynić extorſye, pod tytułem Kwitowego, na Komorach y przykomorkach, *ab omni conditione* ludźi *adcitari* maią, do Trybunału W. X. Lit: Głownego, *ex Regeſtro Cauſarum Fiſci*, y tam *ad delationem injuriatorum* zápłaćić powinni będą, winy kop dwieśćie, *parti iniuriatæ*, y ſzkody ſowite nadgrodźić poniesione, á ſądzeni być maią, *terminô peremptoriô*. Y dlatego Urodzeni Adminiſtratorowie Ceł, lub kto od nich te Cła W.X.Lit: w ſwoiey maiąc Administracyi, Szlachtę rodowitą *& benè poſſeſſionatos* marą mieć za Piſarzow, na Komorach y przykomorkach W. X. Lit: z ktorego to Prowentu po wyiśćiu dwoch lat, na pierwſzym Trybunale Skarbowym naznaczonym *lege publica*, po Seymie pierwſzym, maią uczynić rachunek. A teraz za Aſſygnacyami Urodzon: Xćia Hetmana W.X Lit: Woyſku W.X.Lit: Kwartałami wypłacać maią, ſummę z tych Ceł wybraną, ktorą nie na co inſzego, tylko ná woyſko W.X.Lit: uchwalamy. *Cavemus* y to *Lege præſenti*, aby Zydźi, *ullo prætextu* na Cłach nie byli, *quorum capita invindicabilia declaramus*. A Komor wodnego ſpławu na Rzekach, Portu Krolewieckiego, nie má być więcey tylko Wileńſka, Grodźieńſka, Kowieńſka, y Jurborſka, na Bugu Brzeſka, á na Porćie Ryſkim Witebſka, Połocka, Dźiśieńſká, y Dynemborſka. Londowe záś Komory, wſzyſtkie ſtárodawne approbuiemy, y konſerwuiemy, *noviter* erygowane Przykomorki znoſiemy; á ciż Urodzeni Adminiſtratorowie niepowinni będą Przykomorkow uſtanawiać, w Dźiedźicznych dobrach *ſine ſcitu & conſenſu Hæredum*. 28.

Zapłata Woyſku Aukcyonalnemu W.X.Lit:

2. PONieważ woyſku W.X.Lit: na teraźnieyſzym Seymie nad komput Taryffy oſtatniey, *ad numerum* w Skrypcie *ad Archivum* danym wyrażonemu, Cła pomienione *non ſufficiunt*, tedy *in ſupplementum* zupełney zapłaty, po cztery złote z dymu, podług oſtatnich ábjurat na Rok ieden, *& pro hac ſola vice* pozwalamy, *Salvâ liberâ optione* Woiewodztwom y Powiatom, albo poyść pospolitym Ruſzeniem do Boku Naſzego, *ad operationes belli*, albo wydac po cztery złote z Dymu, tą kondycyą; aby przy takowey zaptá-

záplaćie doſkonałey, dyſcyplina *Militaris ſeriò* przykazana y zachowana była, w przechodach, Stanowiſkach, żadnych krzywd, nieczyniąc: á ná Konſyſtencyach iednym ſzczegulnie Dachem kontentuiąc ſię, *ſub ſolutione damnorum & injuriarum*, przez Námieśnikow lub Kommendę maiących, w Trybunale Skarbowym, y Głownym, *repetendarum*, podług Prawa Koequacyi, & *prævio juramentô* ná ſzkody; te zaś Woiewodztwa y Powiaty, iako to Powiat Grodźińſki, Powiat Pińſki, Xięſtwo Zmudzkie, y inne, ktore dopiero *recenter* uchwalili ná wyprawę, tenże Podátek Podymnego, *ad proportionem* teraźnieyſzey uchwały, to ieſt, 4 złote z Dymu, tedy maią go *comportare* na zapłatę woyſku Komputowemu, niezachowuiąc więcey Chorągwi wyprawnych, ktore *ex nunc* za zwinione deklaruiemy, y ieżeliby co iuż wźięły, tedy *Salvam repetitionem* Rothmiſtrzom Komputowym, od Rothmiſtrzow Chorągwi wyprawnych na tymże Trybunale Skarbowym zachowuiemy. A *in futurum*: áby żadne Podatki ktoreby Seym nieuchwalił ná Seymikach, Ziazdach iakowychkolwiek *in præjudicium communis libertatis* uchwalone nie były, *ſub nullitate Laudorum in perpetuũ* ſtanowiemy, *non præjudicando* Konſtytucyom o Poſeſſczyznach. *In ſubſidium* tegoż woyſka *ex magna & prægnanti neceſſitate*, ná ieden Rok, & *pro hac ſola vice*, z Dobr Neyburſkich, trzy kroć ſto tyśięcy naznaczamy, do czego Dobra zaſtawne, y Duchowne *Ritûs Romano-Catholici*, *abſolutè* należeć nie maią, y ieżeliby iakie Aſſygnacye do tych Dobr wypadały *nullitati ſubeſſe* maią. Woyſko zaś te, ktore *augetur*, także y te ktore żadney ſwoiey pewney nie ma Lokacyi, á w tenże Komput wchodźi, Urodzony Xżę Hetman W.X.L: má lokować w dobrach adherentow Szwedzkich, *exceptô* Zaſtawnikow wſzyſtkich, *inquantùm in ſpatio circumſcripto, lege non reſipiſcent*, y do Boku Naſzego niepowrocą, á ieśliby powrośili, tedy Woiewodztwa y Powiaty ſwoim Repartycyom dach ſzczegulny obmyślą. Podatki zaś te maią być wydane iedną ratą, ktora ſię zaczynać ma, w Dźień S. Michała w Roku teraźnieyſzym, á za cztery Niedźiele kończyć ſię ma *inclusivè*. Poborcow zaś każde Woiewodztwo u ſiebie obrać *benè poſſeſſionatos*, ktorzy Summę zá Aſſygnacyámi Urodzonego Xiążęcia Hetmana W.X Lit: ná woyſko wypłacać powinni będą ná nic inſzego nieobracaiąc, z czego ſię powinni będą na Trybunale Skarbowym ſprawić, y rachunki wypłaconych ſumm uczynić.

Eliberatio Elbląga.

3. NA ſummę Elbląſką, *ad proportionem* Korony Polſkiey, do trzeciey Części ſta tyśięcy talerow bitych, pozwoliliśmy zgodnie na teraźnieyſzym Seymie, ná Rok od Koła Młyńſkiego Wodnego, przy Miaſtach Głownych y Przedmieściach, ná Rzekach Wielkich, po talerow bitych trzy, *ſimiliter* od Koł w Rudach, Foluſzach, Papierniach, y Tartakach; od koł zaś wietrznych,

Wo-

Wołowych, Konnych, ná Rzeczkach małych, y Stawach będą-
cych *exceptô* puſtych y zgorzałych, po taleru bitym iednym, tak
z Dobr Naſzych Krolewſkich, Duchownych, iako też y Szlachec- 29.
kich, do ktorego Podatku wybierania na Seymikach Relacyinych,
ieden Luſtrator z Woiewodztwa każdego y Powiatu, *benè poſſe-*
ſionatus, ma być obrany, *cum ſalario* od złotego po groſzu, *Mo-*
neta currenti; ktor y Luſtrator powinien będźie *quantitatem* Młynow
y Koł nikomu niefolguiąc, poprzyśiądz w Trybunale Skarbo-
wym. A inquantumby ſię pokázało na tymże przerzeczonym
Urodzonym Luſtratorze, ze nie ſzczerze z iákiegokolwiek reſpe-
ktu zaprzyśiągł koła, tedy takowy *ad cujusvis inſtantiam* w tym-
że Trybunale ſądzony y ſkarany być ma, *pœnâ confiſcationis Bo-*
norum, á Luſtratorowie Woiewodztw y Powiatow takową ſummę
Kołową wybrawſzy, powinni będą wnieść do Rąk Urodzonego
Iana Szrettera, Skarbnego W.X.Lit: w Wilnie, *præciſè* za Niedźiel
dźieśięć, od zakończenia Seymu, to ieſt dnia 19. Septembra, ra-
chuiąc *ſub rigore* pen wyrażonych, z ktorych importancyi w Try-
bunale Skarbowym Urodzony Skarbny powinien ſię kalkulować,
ſub rigore o Luſtratorze *ſupraſcripto*.

Trybunał Skarbowy W. X. Litewſkiego.

4. ABy zapłata woyſku W.X.L. dobrze zaſłużonemu, *pro fu-*
turo prowidowana była, iákoby y Zołnierz *in diſciplina Mi-*
litari zoſtawał, pewien zaſług ſwoich, y Rzeczypoſp: od Zołnie-
rza w ſłużbie zoſtaiącego nie ponośiła *gravamen*, za zgodą Wſzech
Stanow, Trybunał W.X.Lit: Skarbowy, *cum authoritate & ſecu-*
ritate Trybunałow Głownych W.X.L. w Grodnie poſtanawia-
my. Ná ktory Trybunał z Senatu Deputatow naznaczamy, przy
Wielmożnych Pieczętarzach, z ktorych pierwſzy dyrekcyą trzymać
będźie, ztąd naznaczamy *pro hac ſola vice*; także przy Skarbie W.
X. Lit: Wielebnych Xiędzá Konſtantego Brzoſtowſkiego Wileń-
ſkiego, Xdza Kryſzpina Zmudzkiego Biſkupow. Wielmożnych
Xiążęćia Januſza Korybutha Wiśniowieckiego Kaſztelaná Wileń-
ſkiego, Krzyſztofa Komorowſkiego Brzeſkiego, Władyſłáwa Sa-
piehę Minſkiego Woiewodow, Euſtachiego Grotuſa Zmudzkie-
go, Szczukę Minſkiego, Ciwuna Trockiego Kaſztelanow. *Ex*
Equeſtri Ordine maią Woiewodztwa y Powiaty obrać ſobie, po
dwoch Kommiſſarzow na Relacyinych teraźnieyſzych Seymikach,
z tych iednak Woyſkowych, ktorych zaydą Pozwy, na ten Trybu-
nał y Relacye w własnych Grodach, lub Ziemſtwie będą tychże
Pozwow zapiſane, y ktorzy Skarbem W.X.Lit: Adminiſtratowali,
lub Adminiſtruią; także ktorzy Dobra *adhærentium* Szwedowi, &
quorumvis aliorum albo iakimkolwiek ſpoſobem trzymaią. Ná
ten Trybunał nie maią być obrani Kommiſſarzami, y luboby był
z tych namienionych Oſob ktory obrany, ma *carere activitate* w po-
mienionym Trybunale, gdźie źiachawſzy ſię do Grodna, na dźień

dźieśiąty Miesiąca *Ianuarij*, w Roku przyſzłym 1704. *non obſtante unius pluriumvè abſentiâ Commiſſariorum*, tegoż dnia zaśieść, y przyśięgę według roty Seymu Konſtytucyi, *Anni* 1613. wykonawſzy, maią przez Niedźiel ſześć, ten Trybunał ſądźić, ktory wolno będźie Wielmożnym y Urodzonym Kommiſſarzom, *pro captato opportuno termino* limitować, y ieżeliby iakowe *impedimenta belli*, na tym mieyſcu były przeſzkodą, zgodźiwſzy ſię z ſobą y na inne przenieść mieyſce, ktore impedimenta ieśliby y przed terminem zaczęćią naznaczonym zaſzły, tedy tęż ma miec moc Wielmożny Xżę Kanclerz Wielki W.X.Lit: przenieśienia *ad ſecuriorem locum*. Ná ktorym to termine maią Woiewodztwa y Powiaty *comportare* wſzyſtkie Exakcye od woyſka W.X. Lit: poczynione, *legitimè juxta præſcriptum Legum* dowiedźione, iako to z Summy Dobr Neyburſkich; z Dobr *adhærentium parti Sveticæ*, z Dobr Duchownych, Ziemſkich, Naſzych Stołowych Krolewſkich, z Hyberny, Czopowego, y Szelężnego, y ſzkody przechodami, Noclegami, y Konſyſtencyámi poczynione, także zá paletami *ignoti nominis* Stanowniczego, ktorego *uſum nomen & nomenclaturam ut infamem in perpetuum præſenti Lege* káſſuiemy, y annihiluiemy y ieśliby ſię *in futurum* pokazał, Oſobę iego *tanquam infamem, rebellem, & injuridicabile caput* deklaruiemy. Iako też zá Aſſygnacyami Ur: Michała Korybutha Xćia Wiśniowieckiego, Hetmana Polnego W.X Lit: y za Aſſygnacyami innych Wielmożnych y Urodzonych Pułkownikow, ktorzy *per abuſum Legis* w tym zamęszaniu Rzeczypoſp: używali *incompetenter & indebitè eam poteſtatem*, wydawać Aſſygnacye, mimo Urodzonego Xiążęciá Hetmana Polnego W. X. Lit: co *in perpetuũ* być nie powinno *ſub pœnis in Volumine Legũ de authoritate* Buławy W.X.L *ſcriptis, præsẽti Lege*
30. *cavemus*. A tak iuż wſzyſtkie ſzkody, exakcye, y ſummy wybrane maią być we dwie Niedźieli po Seymikach Relacyinych, przed Urzędnikami Grodzkiemi, w każdym Woiewodztwie, y Powiecie ſpiſane przy Woytach albo Mieſzczanach, albo też Mężach wiary godnych, z ktoremi Regeſtrami ſtanąwſzy w Trybunale, bez żadney Inqwizycyi y ápellacyi rozſądzone bydź maią, *prævió juramentô*. A Woyſko W. X. Lit: na ten Trybunał dla porachowania ſię o Zołdy y Hyberny, według repartycyi y Szarzy w koeqwacyi Praw W.X.Lit: z Koroną Polſką opiſaney, y o wybrane Summy y ſzkody poczynione, z pod káżdey Chorągwie y Regimentu; chociażby y zwinionych po dwoch Deputatow, na ten Trybunał Skarbowy ordynować maią; ktorzy to Deputaci woyſkowi będą mieli *plenariam poteſtatem*, od Pryncypałow ſwoich ſobie daną, *ad illata* odpowiedźieć, y porachować ſię. A coby ktora przebrałá Chorągiew albo Regiment, Wielmoźni y Urodzeni Kommiſſarze *reſtitutionem* niedopłaconym Chorągwiom nakazać maią z Repartycyi, w ktorym Woiewodztwie albo Po-

wiecie

wiećie będźie przypadała płaca, álbo z Ceł W.X. Lit: obwinionym y osadzonym Chorągwiom *& injuriatis*, ktorzy *non adhærebant parti Sveticæ*, także ciz Deputaći woyskowi, maią przysięgą *comprobare*, ieśli w przeszłey służbie Rzeczyposp: w Kampanij każdey *completus numerus* był Chorągwi, albo Regimentu, obwinionym *per Administrationem* Dźierżącym Dobra adherentow Szwedzkich *& quævis alia* do odwodu *beneficium sufficientis calculi juramenti conceditur*. Na tymże Trybunale Skarbowym Wielmożni Michał Kościeł Woiewoda Trocki, Hrehory Ogińlki Starosta Zmudzki, Administratorowie Ceł W.X.Lit:, y Urodzeni Administratorowie y Exaktorowie Czopowego y Szelężnego Woiewodztw y Powiatow W.X.L. y Hybern sowitych, ktorzy kwitow ieszcze od Woiewodztw y Powiatow swych nie maią (*non præjudicando* dawnemu Kwitowi Wielm: Woiewodźie Trockiemu) *de perceptis & expensis*, sprawić się maią: Wielmożni y Urodzeni Kommissarze *Causas injuriatorum* na Cłach W.X.L. od Pisarzow y ich Substytutow poczynione osądźić y satysfakcyą stronom ukrzywdzonym nakazać powinni będą, *prævia deductione*. Ktore to krzywdy *ex serijs Controversijs partium* w tymże Trybunale maią bydź rozsądzone. Także Urodzony Generał Artyleryi W. X. Lit: ma też uczynić kalkulacyą z intrat Starostwa Lipniskiego, y Gielanowskiego, Simple, quarty, ktora na Artyleryą *currere* powinna, *juxta tenorem Legis*, á na Reparacye Dźiał y Ammunicyi teraz zabranych, przez nieprzyiaćiela, do Prowentow pomienionych Starostw, Simple, quarty z Remanencyi Prowentow na zapłatę woyska W.X.Lit. destynowanych, złotych dwadźieścia tyśięcy przyłączamy, y wypłaćic *inungimus*. A Wielm: Urodzonych Dźierżawcow Dobr Naszych upominamy, aby nie tylko zátrzymane Simple, quarty, ale też płaćić należące, w nośili *in termino solito, sub amissione tenutæ*, do Urodzonego Generała Artyleryi. Rothmistrze także wyprawnych Chorągwi z Woiewodztw y Powiatow, na tymze Trybunale sprawić się powinni będą, ieśli w komplecie Chorągwie y zupełne wysłużyli Cwierći, także y za krzywdy poczynione w prześćiu do Obozu, y w Obozie y na Konsystencyi, ieśli się pokazą, odpowiedźieć maią, á cokolwiek remanencyi pokaże się u Rothmistrzow Powiatowych wyprawnych, tedy tę summę powinni wrocić Obywatelom swego Woiewodztwa, lub Powiatu *juxta proportionem* wybieranych Dymow, na wyprawy, *sub pæna peculatûs*. Ná tymże Trybunale Skarbowym W.X.Lit: Urodzeni Pułkownicy, Rothmistrze, tak Polskiego, iako Cudzoźiemskiego zaćiągu, dawnego woyska W.X.L. lubo sami, lubo przez Deputatow swoich, zá Assygnacyami za zasługi czterech Cwierći, od Wielm: Michała Kotła, na on czas Kasztelana Witebskiego danemi, á dotąd niewypłaconemi, iako *verè injuriati comparere* maią, Ktore assygnacye tenże Trybunał, liqwidować *finaliter*

naliter rozſądźić y nieomylnie zapłacenie kwoty z niey ná Aſſygnacyach wyrażoney, naznaczyć má, á koſzt Wielm· Kommiſſarzom naznaczamy z tychże Prowentow, na wſzyſtkie kadencye, ná Oſobę po dwa tyſiące złotych Polſkich, A ná Dyrektora trzy tyſiące złotych, á Urodzonym Kommiſſarzom Woiewodztwa y Powiaty obmyślić maią. A względem konflagracyi Miaſta Wileńſkiego świeżego, reaſſumuiemy dawne Konſtytucye. A Wielmożnym Kaźimierzowi Bidźiańſkiemu Marſzałkowi Wielkiemu Koronnemu *in vim gratitudinis* za podiętą pracę na dyrekcyi pod czas Elekcyi Naſzey, Staniſławowi Szczuce Podkanclerzemu W. X.
31. Litewſkiego zá Kommiſſyą Elbląſką, *ex Senatus Conſilio* naznaczoną, ziazdem Wileńſkim akceptowaną, aż dotąd niewypłaconą ſummę, Urodzonemu Wyrożębſkiemu *Vice* Jnſtygatorowi Koronnemu, tenże Trybunał Skarbowy ſatysfakcyą obmyślić powinien będźie. Mieć oraz chcemy *pro Lege perenni & immutabili*, áżeby Sędziow Fiſkalnych przy Grodźie y Ziemſtwie więcey nad ſześćiu, Adminiſtratorow zaś Czopowego, Hybern, Szelężnego nad dwoch, więcey nie obierano w Woiewodztwach y Powiatach.

Reaſſumptio Conſtitutionum de Immunitate Dobr náſzych Stołowych Duchownych y Ziemſkich.

5. IZ w te nieſzczęśliwe Oyczyzny czaſy, Dobrom Naſzym Stołowym, Duchownym, y Ziemſkim woyſko W.X.L. *intulit gravamen*. Zaczym *præſenti lege* wſzyſtkie Prawa *de Immunitate* Dobr Naſzych Stołowych, Duchownych y Ziemſkich, *ſpecificè* Konſtytucyą *Anni* 1659. reaſſumuiemy. Iże te Dobra *in genere* wſzyſtkie *quôcunq; titulô* Przechodami, Noclegami, Ugodami, Paletami, a pogotowiu ſtrzeż BOZE konſyſtencyami y Hybernami nie maią być aggrawowane *in perpetuum* waruiemy, y Poſtanawiamy, *ſub pœnis de invaſoribus ſancitis, declarando violatores præſentis Legis pro invindicabilibus capitibus*.

Reaſſumptio Konſtytucyi Miaſtom Nowogrodkowi ſłużących y Mińſkowi.

6. PONieważ *ob infelicitatem* Oyczyzny przyſzło *ad abuſum Legum*, iż w Miaſtach Naſzych Nowogrodku, y Mińſku *hiſce temporibûs* zażywáć Konſyſtencyi woyſku W.X.Lit: przyſzło, *in quibus domicilia* Sądow Trybunału W.X.Lit. *exequuntur*: Ktore Miaſta *eodem abuſu Legum* ſą zruinowane *in anteceſſum*, á przez to wygoda całemu Narodowi W.X.L. y przeieżdżaiącym na Trybunały *non ſufficit*. Zaczym *cavemus in perpetuum Lege præſenti*, aby w pomienionych Miaſtach Nowogrodku y Minſku, *abhinc* nie były naznaczane Konſyſtencye woyſku W.X.L. *Salvîs oneribûs* Hyberny. A ieśliby ktora Chorągiew otrzymała Aſſygnacyą do tych Miaſt na Konſyſtencyą, tedy nie tylko *rigor Conſtitutionum, Anni* 1676. & *Anni* 1678. *reaſſumitur*, lecz takowe Aſſygnacye *nullitati ſubeſſe* maią, y te Miaſta takowych Aſſygnacyi akceptować *non tenentur*, ktorego Prawa utrzymanie Woiewodztwom zlecamy.

Aſſe-

Assekuracyá Fortecy Lachowickiey.

7. PONieważ Forteca Lachowicka w Woiewodztwie Nowogrodzkim będąca, wielkie przynośiła woyskom W. X. Lit: *Meditationes & impedimenta*, aby iey nieprzyiaćiel nieubiegł, pod czas treaźnieyszey inkursyi Szwedzkiey. Zaczym armata y amunicya za Radą sessyi Rożańskiey, częścią do Słucka, częścią do woyska W.X.L. z tey Fortece iest wyprowadzona, ktora to armata, dźiała y wszelkie podług Jnwentarza tey Fortecy ammunicye, za uspokoieniem da BOG Rzeczyp. *Hæreditus* maią być wrocone, do teyże Fortecy *præsenti lege ad instantiam* Urodzonych Posłow tegoż Woiewodztwa Nowogrodzkiego *cavemus*. A Urodzonego Andrzeia Mińskiego Łowczego Nowogrodzkiego y Sukcessorow iego tymże Prawem wáruiemy: aby żadney o Ewakuácyą tey Fortecy Lachowickiey *ab hæredibus* oney, *aut à quovis alio* nieponośili aggrawacyi, względem inskrypcyi podług Kontraktu arendowanego na Dobrach swoich daney, *in quovis foro & Iudicio*, ktore to Dobra Lachowickie *abhinc immunitate* Dobr Ziemskich iako *antea* zostawáły, *gaudere* maią *in perpetuũ*, *& ab onere Militari* maią być wolne, ponieważ *Hæres* tych Dobr *minorennis* Urodzony Jerzy Sapieha Komuszyc W.X.Litewskiego.

Recess Wielmożnemu Xiążęćiu Karolowi Stanisławowi Radźiwiłowi Kanclerzowi Wielkiemu W.X.Lit.

8. ZNaczne z siebie samego wielkie z Antenatow w tey Rzeczypospl: *merita* Wielmożnego Karola Stanisława Xćia Radźiwiła Kanclerza Wielkiego W.X Lit: Przemyskiego, &c. Naszego Starosty, ponieważ na teraźnieyszym Seymie dla konkurrencyi tak wielu materyi *justam* nebiorą *gratitudinem;* więc ie, á razem y interes z strony długu *in summa* ośmdźieśiąt tyśięcy złotych Polskich przez ś p. Anteceſſora Naszego y całey Rzeczypospl: assekurowanego, do przyszłego pierwszego Seymu odkładamy, y skuteczną satysfakcyą deklaruiemy. 32.

Recess wszystkich *Desideriorum* do przyszłego Seymu.

9. PONieważ z okazyi obwarowania *internæ & externæ securitatis* Nam, y Stanom Rzeczypospl: *Desideria* Woiewodztw y Powiatow na tym Seymie pomieścić się nie mogły, tedy *per recessum* do przyszłego Seymu odkładamy, tudźiez opatrzenie pograniczney Dyneburskiey Fortece.

Deklaracye Woiewodztw y Powiatow W.X.Lit:

WOiewodztwo Wileńskie Seymik *Relationis pro die* 26. *Augusti* determinuie, *cum optione* czyli to Pospol: ruszenia do Boku Krola J. Mći na imprezie woienney na ten czas zostaiącego, czyli podatkowania za zgodą wszech Stanow, po złotych 4. z Dymu *nemine excepto* według poślednieyszey abjuraty, *Anni*

1690. *pro hac ſola vice*, na Rok ieden biorąc do Braci *reſolutionem*, iako też Czopowe, Szelężne, Pogłowne Zydowſkie, ſowite pozwala Młynowe na rekuperacyą Elbląga, y Kleynotow oppignorowánych, u Xiążęcia J. Mci Kurfiſtrza Brandeburſkiego, *à Repub:* biorąc, y to do Brańi przyimuie. Przywiley *ex pietate* Nayiaśnieyſzego Krolą J. Mći teraznieyſzego Auguſta II. *in toto* zá zgodą Stanow Rzeczypoſp: approbuie dany na Kaplicę S. KAZIMIERZA w Wilnie, na Cła Generalne nowo podwyżſone *nemine excepto* pozwála.

POWIĄT Ośmiańſki, ſtoſuiąc ſię wewſzyſtkim cokolwiek *Bonũ publicum tàm internæ quam externæ ſecuritatis*, ſzczegulnie względem *clarigati defenſivi belli* ná Aukcyą woyſka, ktorego lokacya być ma *ſalvîs repartitionibûs* Chorągwi woyſk W. X. Lit: dawnieyſzego zaćiągu po Woiewodztwach y Powiatach, według poſtanowienia Olkienickiego *ordinatîs*. Także widząc *ſummam neceſſitatem* Oyczyzny na zapłatę onego w deklarowánym Podatku po złotych cztery na Rok tylko ieden *ſalva optione* do Braci, lub ten Podatek dać, lub Poſpolitym ruſzeniem poyść pozwala. Nie mniey też na Trybunał Skarbowy zgadza ſię *hôc præcautô*, ażeby *Sancita* wſzyſtkie Seſſyi y Rad W. X. L: a mianowicie oſtatniey Wileńſkiey w Roku teraźnieyſzym 1703. *d.* 5. *Mar.* odprawioney *in ſuo robore* zoſtawił, y *prævia ſatisfactio* aby była w należytośći Dekretem oſtatnim wyrażoney, także *de novo* wypłaconych Aſſygnacyi przed uſtąpieniem z Adminiſtracyi Ceſſ. Na eliberácyą Elbląga kołowe Młyńſkie *pro hac ſola vice* według Konſtytucyi na ieden Rok deklaruie. Młyny zaś Jego Krolewſkiey Mości w Wilnie będące *ut cedant* na Kaplicę S. KAZIMIERZA według Przywileiu J. K. Mći *conſenſu*. Seymik *Relationis* 16. *Auguſti Anni præſentis* ſkładá.

Powiat Lidzki, Lubo miał *limitatam* do Podatkowania *poteſtatem*, iednak *ob prægnantem Reipubl: neceſſitatem*, przy Hybernie, Czopowym, y Szelężnym, według Taryffy ná repartycye idącym Chorągwiom. Cło nowo podwyżſzone y generalne, y ośmiu Podymnego *optionem* względem Poſpolit: ruſzenia, wźiąwſzy do Braci pozwala, *præcavendo* aby te podatki ſzczegulnie na zapłatę woyſku W. X. Lit: *in futurum*, á od Koł Młyńſkich, na Elbląſką ſummę obrocone były. Na Konſtytucye ktore *communi aſſenſu* czytano zezwala, *hôc adiectô*, aby więcey ich niemieściło ſię. Na Jndygenaty, Nobilitacye, alienacye onerácye, *Emphiteuſes*, niepozwala, Seymik *die* 20. *Auguſti*, w Lidźie naznacza.

Powiát Wilkomirſki, Tak wielą Konſtytucyámi Seymow przeſzłych, *per tot receſſus* z Xięſtwem Zmudzkim, Powiatem Upitſkim, y Kowińſkim od Całey Rzeczypoſp: aſſekurowány, przeto iż gdy W. X. Lit: pod czás inkurſyi Moſkiewſkiey, Podatkami Rzeczypoſp: *non ſubveniebat*, pomienione zaś Powiáty, lubo *ſvetica hoſtilitate præmebantur*, iednak na utrzymanie Woyſka na ten czas Podatki wydáwały, y z tey racyi z całym Xięſtwem Litewſkim

w po-

w podatkowaniu *Coæquatio* y uwolnienie śiebie, *poſt præteritas hoſtilitates* otrzymać miały, w czym przez lat kilkadźieśiąt deklarowaney ſatisfakcyi nieodebrawſzy, lubo y na tym Seymie, tąż ſię zaſtaniał aſſekurácyą koeqwacyi uwolnienia w teraznieyſzym Podatku od Rzeczypoſp: pretendował, *reſervatâ* tedy *hâc prætenſione per receſſum*, do przyſzłego Seymu: widząc *prægnantem neceſſitatem Reipublicæ*, y zgodną *contra invaſionem Svecicam, belli defenſivi* klarygacyą, na Aukcyą woyſka W.X.L. czterech tyśięcy y ſta ludźi, 33.
ſtoſuiąc ſię do zgody z Całym Xięſtwem Litewſkim, na ośm Podymnych zezwolił, *cum ea* na Seymik Relacyiny, *reſervata optione*, iż ieżeliby Powiat Wilkomirſki miał iść do Boku J.K.Mći Poſpolitym ruſzeniem, od pomienionego podatkowania ośm Podymnych, ma być uwolniony, ieżeliby zaś Poſpolitym ruſzeniem nieſzedł, te Podymne rowno z całym Xięſtwem Litewſkim *contribuet*. Ná oſwobodzenie zaś pretenſyi zaſtawy Elbląſkiey, *ex proportione* W. X. Lit. ſta tyśięcy talerow bitych z Młynow, od każdego Koła po taleru bitym deklaruie. A iż te ośm Podymnych ná komput całego woyſka W.X.Lit. według ſkryptu *ad Archivum* danego niewyſtarcza. Cło generalne Czopowe, Szelężnę, y Hyberny ſowite, *ſalva moderatione* Taryffy, ktora ieſt odłożona ná Seſſyi Wileńſkiey *ad terminum poſtlimitationis*, w czym ſię ten Powiat *pro prægravato* być odzywa, iako ieſt w oſobliwey Konſtytucyi *in Volumine* teraźnieyſzego Seymu wyrażone pozwala, *cum ea* ſobie *præcuſtoditione*: aby Dobra Ziemſkie Powiatu ſwego, także Dobra zaſtawne Xiężniczki Jeymośći Phalsgtabianki Rheńkiey *in tenuta* Obywatelow tamecznych zoſtaiące, *nullô prætextu* konſyſtencyami, aſſygnacyami, przechodami żołnierſkiemi, iako *immunitas* Dobr Ziemſkich *præſcripta* mieć chce, aggrawowane nie były. Seymik Relacyiny *pro die* 21. *Auguſti* naznacza.

Powiat Bracławſki. Seymik *Relationis ad* 17. *Auguſti in Anno præſenti* odkłada, Podatek uchwalony po złotych cztery z Dymu, według oſtatniey abjuraty 1690. na Aukcyą Woyſka na Rok ieden, *ad liberam optionem* Braci Naſzey dania Podatku, ścia Poſpolitym ruſzeniem wźiąwſzy, ſtoſuiąc ſię *ad communem ſenſum* całego W. X. Lit. y ná Podatek kołowego od Młynow, *in vim* ſummy Elbląſkiey, *præciſô titulô* Skarbſtwa W.X.Lit. od Urodzonego Szreytera, *niſi ſatisfaciat conditioni* przez Konſtytucyą zoſtania Katholikiem położoney, pozwala. Na Cło W. X. Lit: Generalne *cum communi voto* W.X.L. także na Trybunał Skarbowy W.X.L *ſalvîs Decretîs* Seſſyi W.X.Lit: *conſervandîs* zgadza ſię. Na Aukcyą woyſka *pro ſtatu* teraźnieyſzey woyny, *non præjudicando quidquam*, przez Lokacyą Repartycyom na Chorągwie pod Olkienikami podnieśione, po Woiewodztwach y Powiatach naznaczonym *conſentit*. *Non contradicit* aby Młyny J. K. Mći w

Wilnie będące, *cedant* na Chwałę Bożą do Kaplicy Swiętego KAZIMIERZA przy Kościele Kathedralnym Wileńſkim będącey.

Woiewodztwu Trockiemu Seymik *Relationis pro die* 20. *Auguſti* naznacza ſię.

Powiat Grodzieńſki. Acz tak kilkokrotną inkurſyą nieprzyiacielſką, iako też przechodami własnych y Auxyliarnych woyſk na Szlaku będąc, *extremè* prawie zniſzczony, widząc iednak *in urgenti neceſſitate auctionis* woyſka wſzyſtkich Woiewodztw y Powiatow W. X. L. na Podatek po złotych cztery z Dymu Generalną Zgodę, lub Poſpolite ruſzenie *viritim*, lub też pomieniony Podatek *in vim eiusdem auctionis* woyſka deklaruie. Młyńſkie zaś Kołowe, *ut in ſatisfactionem* pretenſyi Brandeburſkiey *cedat*, także Młyny w Wilne J. K. Mći aby Kaplicy S. KAZIMIERZA applikowane były, *conſentit*. Seymik *Relationis pro die* 27. *Aug.* ſkłada.

Powiat Kowieńſki. Seymik *Relationis* deklaruie *pro die* 7. *Auguſti*, z tym, że albo Poſpolite ruſzenie do Boku J. K. Mći *in operè belli* na ten czas zoſtaiącemu, albo też Podatek za Zgodą wſzech Stanow Rzeczypoſp: po złotych cztery z Dymu *nemine exceptô* podług oſtatniey abjuraty Roku 1690. *pro hac ſola vice* na Rok ieden, do Braći biorąc *reſolutionem*, iako też Czopowe y Szelężne, Pogłowne Zydowſkie pozwala, z Młynow od każdego Koła płatę wyrażoną w Konſtytucyi na rekuperacyą Elbląga u Xiążęcia Jmći Kurfiſtrza Brandeburſkiego zaſtawionego przyimuie, na Cła Generalne *ex aſſenſu communi* Stanow wſzyſtkich pozwala.

Powiat Upitſki. Konformuiąc ſię do iednoſtayney zgody Stanow Rzeczypoſp: uchwaloną Aukcyą woyſka przyimuie, *cum hac præcuſtoditione*, że to augmentowane woyſko Chorągwiom iuż Repartycye ſwoie maiącym, po Powiatach y Woiewodztwach *præjudicium* czynić nie ma. Uchwalone Czopowe, y Szelężne według rachunkow Wielmożnego Podſkarbiego na ten czas W. X. L. *prorogari* powinnne, tak iednak że Powiat Upitſki nie więcey nad dwadźieścia tyśięcy, iako przedtym na dwie lećie dawał płacić deklaruie. *Prorogationem* Cła Generalnego pozwala. Dymy Hybernowe według Taryffy *in An*: 1677 w Grodnie poſtanowioney, że być powinny *in Executione declarat*. Trybunał Radomſki Skarbowy, *in omnibus punctis & clauſulis acceptat*, przy kwicie danym Wielm: Woiewodę Trockiego *da ſatisfactione* na Seſſyi Wileńſkiey *conſervando*: na tymże Trybunale Skarbowym *reſervat forum*

34. względem wybraney z Ekonomii Szawelſkiey Summy *ſub titulo ſubſidij charitativi*, dla ktorego importancyą podatku Czopowego, y Szelężnego *ad fiſcum Generale* Powiatow dotąd zalega. Podymnego *optionem* do Braći bierze, ktore czy to zapłacić po cztery złote z Dymu, czy też Poſpolitym ruſzeniem wychodźić, *reſervatũ*. Officyaliſtowie pod Chorągwiami aby byli *terrigenæ*, & *benè poſſeſſionati* tak Polſkiego, iako też y Cudzoźiemſkiego zaciągu, *cavet* ſobie.

bie. *In anteceſſum* ziazdow, albo *Senatûs Conſilij* na żadne, *tam in Civilibus, quàm in Criminalibus* ktoreby *dari* miały nie pozwala amnistye, & *proteſtatur*. Przywiley K.J.M. dany na Kaplicę S. KAZIMIERZA iako *pium opus approbat*. *Deſideria* Powiatom inne do przyſzłego Seymu *reſervat*. Seymik *Relationis pro die* 22. *Auguſti* naznacza.

Xięſtwo Zmuydzkie. Lubo ieſt *tot Annorum continua depopulatione extremè* zdezolowane, *inſuper* maiąc pewny dług u Rzeczypoſp: z Powiatami Wilkomirſkim, Kowieńſkim, y Upitſkim, tak wielą Seymow w Proceſſ puſzczony, do naypierwſzych Podatkow, ktory y *pro tunc* ſobie *reſervat*, widząc iednak *in ultimo* prawie nieſzczęśliwości *gradu* Rzeczpoſp: *poſitam*, do zgody *accedendo omnium ordinum*, *cum optione* do Braći Poſpolitym poyść ruſzeniem, albo zapłaceniem po cztery złote z Dymu, inkluduiąc w to świeżo uchwalony ná źiezdzie pod Rośieniami Podatek po trzy złote według oſtatnich abjurat, pozwala na Rok tylko ieden, *in vim* onego na zapłatę Aukcyonalnemu woyſku podług ſkryptu *ad Archivũ* danego, ktoremu zapłaćić że ten podatek niewyſtarcza, na Cło Generalne od ludźi *cujuscunq; conditionis* handel za Granicę prowadzących, weſpoł z inſzemi Woiewodztwami y na zapłatę długu za Elbląg winnego. Młynowe, *ſecundùm tenorem Conſtitutionis* zgadza ſię. Trybunał Skarbowy dla ſzkod, y krzywd od woyſka uczynionych, tak y dla ſatysfakcyi woyſku *injuriatis conſentit, præcavendo ex liquido ſatisfactionẽ modernorũ* Cełł *Adminiſtrantiũ* ieżeli co nad perceptę *expenſorum* pokaże ſię. Na ktorym Trybunale Skarbowym *adhærentes Svetici*, y Sapieżynſcy ſzkod ſwoich dochodźić nie będą mogli, á ſprawy tylko od przeſzłego Seymu zerwanego, á nie od dawnieyſzego czaſu y rachunki *repeti* máią. Seymikowi relacyinemu dzień 18. *Aug.* ſkłada.

Woiewodztwo Smoleńſkie, Seymik *Relations* na mieyſcu zwyczaynym w Wilnie *pro die* 18. *Auguſti* naznacza.

Powiat Starodubowſki, Seymik *Relationis* bierze do Wilna *ad ſolitum locum pro die* 13. *Auguſti Anni præſentis*. W precedencyi Woiewodztwu Lubelſkiemu czyni *præcautionem*, żeby *non præcedat* Woiewodztwo Lubelſkie, *ſeparationem* Powiatu Starodubowſkiego od Woiewodztwa Smolenſkiego *Salvîs per omnia coæquationis juribûs*.

Woiewodztwo Połockie. Na konjunkcyą *cum exteris* pozwala *per diverſionem Armorum*. Komput woyſka W.X.L. *ad proportionem* Korony Polſkiey, uchwały *durante defenſivo bello contra potentiam Sveticam* uchwala przy Hybernie ſowitey, przy Cle dawneyſzym, ná Aukcyalne zaś woyſko do komputu dawnego teraz podatek z Dymu złotych cztery *pro hac ſola vice*, według abjuraty *Anni* 1690. y Cło Generalne uchwala na dwie lećie, co iednak *ad liberam optionem* do Braći bierze, Trybunał Skarbowy w Gro-

dnie *cum ſuis Clauſulis & Paragraphis* pod dyrekcyą Wielmoźnego Xćia Kanclerza Wielkiego W. X. Lit. determinowany przyimuie, na eliberacyą Elbląga *præcuſtodiendo* ſummę od Miaſta Elbląſkiego deklarowaną pozwala, na Podatek od Koł Młyńſkich Szlacheckich y Duchownych *utriusq; ritûs* po taleru bitym *pro hac ſola vice*; A na Rzekach wielkich przy Miaſtach Krolewſkich, od koła Młyńſkiego, od Foluſzowego y w Rudach gdźie ſię okaże po trzy talery bite, pozwala. Reaſſumpcyą Konſtytucyi, *de immunitate* Dobr Ziemſkich o niedawaniu w Nowogrodku, Mińſku, woyſku W.X.L. konſyſtencyi, o aſſekuracyi Zamku Lachowickiego czyni prekuſtodycyą, iż te Konſtytucye maią być *in Volumine Legum* Seymu Lubelſkiego *Anni præſentis*. Seymik relacyiny *determinat* dnia dwudźieſtego Auguſta.

Woiewodztwo Nowogrodzkie. Na zapłatę woyſku W.X.L. Komputowemu dawnieyſzemu pozwala, *Salvo moderamine* Taryffy. O Czopowe, y Szelężne, y Hybernę tylko *in duplo* według dawnych Taryff, *Monopolium* Tabaczne, Pogłowne Tatarſkie tylko od Garbarzow, y Furmanow, y Zydowſkie, ktore ma wynośić *ſummam* z tym co na Piechotę Trybunalſką naznaczyła Rzeczpo-
35. ſpolita nie więcey tylko ſześćdźieśiąt tyśięcy. Na eliberacyą Elbląga *præcuſtodiendo* ſummę od Miaſta Elbląga deklarowaną, pozwala na podatek od koł Młyńſkich Szlacheckich, po taleru bitym *pro hac ſola vice*. A na Rzekach wielkich przy Miaſtach Krolewſkich, po trzy talery bite. A na zapłatę woyſku Aukcyonalnemu W.X.L. pozwala po cztery złote z Dymu *pro hac ſola vice*, według oſtatniey abjuraty, *& ſalva optione* Woiewodztwu ſwemu Poſpolitego ruſzenia, ktore inquantumby było *hic & nunc* płaćić tego podatku niepowinno będźie. Pozwala y na Cło Generalne Trybunał Skarbowy W.X.L. *in contextu pleno*. Reaſſumpcyą Konſtytucyi *de immunitate* Dobr Ziemſkich o niedawaniu Konſyſtencyi woyſku W. X. Lit: w Mieśćie Nowogrodku, á o Aſſekuracyi Fortecy Lachowickiey czyni prekuſtodycyą; iż te Konſtytucye powinne być *in Volumine Legum* Seymu teraźnieyſzego. Seymik Relacyiny deklaruie *pro die* 16. *Auguſti*.

Powiat Słonimſki. Na koniunkcyą *Armorum cum externis, cum ſcripto ad Archivum dato* zgadza ſię, Komput woyſka W. X. Lit: *ad proportionem* Koronnego redukowany, *durante bello defenſivo contra potentiam Sveticam* akceptuie, przy Hybernie ſowitey, Czopowym, Szelężnym, przy Cle dawnieyſzym, Cło Generalne *in futurum* na zapłatę woyſku W.X.Lit: na lat dwie uchwalone przyimuie, ná Aukcyalne zaś woyſko od dawnieyſzego komputu, teraz *in quantitate ſua per ſcriptum ad Archivum* przydane, Podatki po złotych cztery z Dymu, według abjurat *Anni* .1690. *pro hac ſola vice* uchwalonego bierze *liberam optionem* do Braći, albo ten Podatek, na aukcyalne woyſko W.X.Lit: *contribuere*, albo ſamym

poſpo-

pospolitym ruszeniem iść *ad defensionem Patriæ.* Podatek Młynowych koł pozwala na wypłacenie długu Brandeburskiego, Trybunał Skarbowy *cum suis clausulis & Paragraphis* w Grodnie pod Dyrekcyą Wielm: Xcia Kanclerza Wielkiego W.X.Lit: naznaczony akceptuie, na Konstytucye, ktoreby nieczytane *in publico* miały być ingrossowane, *per omnia* manifestuie się. Seymik Relacyiny w Słonimie *pro die* 16. *Augusti* determinuie.

Powiat Wołkowyski. Seymik *Relationis* determinuie 16. *Aug.* Na Aukcyą woyska W.X.L. według dawnego skryptu *ad Archivum* danego zgadza się. Na Aukcyą woyska W.X.L. według dawnego skryptu *ad Archivum ad proportionem* woyska Koron: pozwala *durante bello defensivo contra Szecum*, ná zapłatę ktoremu przy kurrencyi sowitey Hyberny, także Czopowego, Szelężnego, Cła, na dawny Komput woyska, teraz Cło Generalne akceptuie, y *accedendo ad communem sensum* wszystkich Woiewodztw y Powiatow Podymnego złotych 4. *pro hac sola vice*, według ostatniey Abjuraty *cum libera optione* Braći, ieżeli zechcą ten Podatek Podymnego płacić, czyli sami iść Pospolitym ruszeniem *ad defensionem Patriæ.* Podatek Koł Młyńskich na zapłacenie długu Brandeburskiego akceptuie, na kollegacye *cum externis Principibus* według skryptu *ad Archivum* danego zgadza się. Na Trybunał Skarbowy W.X.L. *cum suis clausulis & Paragraphis* w Grodnie pod dyrekcyą Wielm: Xcia Kanclerza W.X.L. pozwala. Przeciwko zaś tym Proiektom, ktore czytane nie były *in publico*, á miałyby ingrossowane być w Konstytucye *manifestatur.*

Woiewodztwu Witebskiemu, Seymik *Relationis* naznacza się *pro die* 25. *Augusti.*

Powiat Orszański. *Pro termino* Seymiku Relacyinego dzień 27. Augusta obiera. Ná woynę Szwedzką *modô defensivô*, pozwala y ná Aukcyą woyska *ad proportionem* Koron: według skryptu *ad Archivum* danego zgadza się, Hyberny sowite, Czopowe, Szelężne, Pogłowne Zydowskie, na lat dwie proroguie. Cła Generalne nowo podwyższone, na zapłatę temuż woysku przyimuie. Podatek woyska aukcyonalnego po złotych cztery z Dymu zaprzyśiężonego, według ostatnich Abjurat *Anni* 1690. czyli też na Pospolite ruszenie *salvam optionem* bierze do Braci: ná Trybunał Skarbowy *cum suis clausulis* zgadza się. Na Kostytucye żadne ktoreby *casu quo in Volumen Legum sine publico assensu & contra jura antiquiora Reipublicæ* weszły, manifestuie się. Na Palety y Assygnacye Jchmościow panow Zastawnikow w Dobrach Sapieżyńskich y na Konsystencye woyskowe *absolutè* niepozwala. *Contributionem* Młynowego na wypłacenie długu za Elbląg winnego na Rok ieden, & *pro hac sola vice*, przyimuie *in reliquis sequitur uniformem assensum* całey Rzpltey.

Woiewodztwo Brześćiańskie, Seymik *Relationis* bierze na mieysce zwyczayne *pro die* 8. *Augusti.*

36. Powiat Pińſki. Obwarowawſzy ſobie *cum conſenſu publico Ordinum*, na teraźnieyſzym Seymie uwolnienie ſię od podatku niniey-ſzey uchwały, czterech zł: Podymnego. Ponieważ *recenter in maiori quantitate* wydał podatek, na Chorągiew Dragońſką, ktorą *ex nunc* do komputu Woyſka W. X. Lit. inſeruie, & *titulum* wyprawy Powiatu ſwego znoſi, pod Ordynans y dyſpozycyą Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jegomości Hetmana W. X. Lit. podaiąc. Seymik *Relationis pro die 13tia Auguſti* w Zamku Pińſkim naznacza.

Woiewodztwu Mścisławſkiemu, Seymik *Relationis pro die 20. Auguſti* naznacza ſię.

Woiewodztwo Mińſkie. Widząc *in viſceribus* Oyczyzny nieprzyiaćiela, á ſtoſuiąc ſię *ad aſſenſum* wſzyſtkich Woiewodztw y Powiatow, *auctionem* Woyſka *proportionalem* trzećiey częśći Koronу Polſkiey uznawa, na zapłatę ktoremu Cło Generalne y ośmioro Podymnego *cum optione* ieśliby Woiewodztwo nie akceptuiąc onego, Poſpolitym ruſzeniem iść chćiało, do Woiewodztwa bierze, kołowe Młyńſkie na Summy Elbląſkiey wypłacenie *pro hac ſola vice* pozwala. Trybunał Skarbowy *cum omnibus clauſulis* przyimuie. Seymik *Relationis* na dzień 26. Auguſta ſkłada *Anni præſentis;* proteſtuiąc ſię przećiwko wſzyſtkim Nobilitacyom, Libertacyom, y Awulſyom *Bonorum Menſæ Regiæ.*

Powiat Mozerſki. Zgadzaiąc ſię z Woiewodztwy y Powiatami W.X.Lit. na zapłatę Woyſku dawnieyſzemu y aukcyonalnemu pozwala Podatki uchwalone, Czopowe, Szelężne, y Hyberny *in duplo*, *Monopolium* tabaczne, Pogłowne Zydowſkie, y Podymne, *ſalva optione* Poſpolitego ruſzenia *pro hac ſola vice* po 4. złote z Dymu, według oſtatniey Abjuraty: na eliberacyą Elbląga *præcuſtodiendo* ſummę od Miaſta Elbląga deklarowaną pozwala, na podatek od koł Młyńſkich Szlacheckich, po taleru bitym *pro hac ſola vice*, á na Rzekach wielkich przy Miaſtach Krolewskich, po trzy talery bite. *Reaſſumptio* Konſtytucyi *de immunitate* Dobr Ziemſkich Szlacheckich *præcuſtodit* y Trybunał Skarbowy W.X.L. *in contextu ſuo.* Seymik Relacyiny ſkłada *pro die 17ma Auguſti Annô 1703.*

Powiatowi Rzeczyckiemu Seymik *Relationis pro die 28. Auguſti* naznacza ſię.

Woiewodztwo Inflantſkie. *Pro termino* Seymiku *Relationis* dzień 18. Mieśiąca Auguſta obiera. O Woynie y Podatkach *ſequitur uniformem aſſenſum* Rzpltey, *ſalvâ* iednak *proviſione* Fortecy Dynemborſkiey, z Podatkow ktore mogą *currere* w tymże Woiewodztwie w przeładowaniu Taryffy Czopowego, y Szelężnego, ſalwę ſobie zachowuie do melioracyi oney, y ſtoſuie ſię *pro quantitate* do daney deklaracyi na przyſzłym Seymie. Na Trybunał Skarbowy zgadza ſię *hôc præcautô* ażeby *Quitatio* Jaśnie Wielmożnemu

żnemu Iegomości Panu Kotłowi Woiewodźie Trockiemu, na Sessyi Wileńskiey, przez Dekret *emanata in suo robore* zostawała. Przeciw Konstytucyom, ktoreby *casu quo, sine assensu publico & contra jura antiquiora Reipublicæ in Volumen Legum* weyść miały, manifestuie się. Na Palety y Assygnacye do Dobr Lennowiczystych, także zastawnych Sapieżyńskich, Neuburskich, y w nich na Konsystencye niepozwala.

Michał Serwacy Korybuth Xiążę Wiśniowiecki, Hetman Polny W. X. Lit. Marszałek Seymowy Stanu Rycerskiego.

X. Mikołay Wyzycki, Biskup Chełmski; Deputat do Konstytucyi z Senatu. mpp.

Alexander Iabłonowski, Woiewoda y Generał Ziem Ruskich; Deputat do Konstytucyi z Senatu z Małey Polski. mpp.

Piotr na Kczewie Kczewski, Woiewoda Malborski; Deputat do Konstytucyi z Senatu z W. Polski. mpp.

Władysław Hrabia na Wiśniczach Sapieha, Woiewoda Mińskı; Deputat do Konstytucyi z Senatu W. X. Lit. mpp.

Ian z Skrzynney Skrzyński, Podkomorzy Łęczycki; Deputat do Konstytucyi z W. P. mpp.

Ian Skarbek Rudzki, Pisarz Ziemi Czerskiey; Deputat do Konstytucyi z W. P. mpp.

Ierzy Dźiedoszycki, Łowczy Koronny Starosta Zydaczowski; Deputat do Konstytucyi z Małey Polski. mpp.

Adam Szaniawski, Pisarz Ziemi Lwowskiey; Podstarości Grodzki Lubelski Deputat do Konstytucyi z Małey Polski. mpp.

Marcyan Dominik Wołłowicz Pisarz W. X. Lit. Deputat do Konstytucyi z W. X. Lit. mpp.

Ludwik Poćiey, Strażnik W. X Lit. Deputat do Konstytucyi z W. X. Lit. mpp.

Marcin Floryan Karnaffa Korbuth, Cześnik Orszański, Sekretarz I K M. do Konstytucyi. mpp.

37.

INSTRUKTARZ
WYBIERANIA CŁA,

Pod Tytułem Aukcya *Subsidiorum* ná teráźnieyszą potrzebę Rzpltey ták *ab evectis*, iáko *inductis mercibus* od wszystkich Stanow W.X.Lit. Duchownych y Swieckich *cujuscunq; Statûs & Præeminentiæ*; w Roku 1703. ná Seymie dwuniedźielnym Lubelskim pozwolonego.

NAPRZOD.

OD Łasztu Zyta, Jęczmienia, y innego zboża po zł: 2. gr: 10.

A ktorzy wozami prowadzą od beczki - - po gr. 2.

Od Towarow Leśnych od Szmalcugi Łasztu. - - po zł. 5.

Od Beczkki Potaszu, 3. Szyffunty ważącey. po zł. 2. gr: 15.

Od Łaſztu Smoły ſurowey beczek 12. - po zł: 2.
Od Łaſztu Smoły paloney, po zł. - - - - - - 2.
Od ſta Klepek, to ieſt od kop 48. po zł. - - - - 15.
Od kopy Cebrowiny, zł: 1. g. 15.
Od ſta Balow, - - zł: 3.
Od Maſztu iednego, zł: 4.
Od kopy Tarćic Dęb: zł: 10.
Od kopy Tarćic Soſn: zł: 1. g. 15.
Od ſta Paczyn, - zł. 1.
Od Bierkowca Pięki, zł: 1. g. 25.
Od Kamienia Lnu, gr: 12.
Od kopy Talek, to ieſt przędze, - - - gr: 4.
Od Beczki Lnianego naśienia, - - - g. 3.
Od Łaſztu Soli, - zł: 5.
Od Uxefftu Wina Franc: zł 2.
Od Pipy Hiſzpańſk: Wina, zł: 5.
Od Uxefftu Ryńſk: Wina, zł: 3.
Od Beczki Miodu pitego, gr: 20.
Od Uxefftu Octu winnego, zł 1.
Od Beczki Piwa Kowieńſk: gr: 3.
Od Beczki Ryb wſzelakich ſłonych, - - - gr: 15.
Od ſta ſuchych Ryb, gr: 3.
Od Łoſoſia iednego, gr: 1.
Od Łaſztu Sledźi becz: 12. zł: 7.
Od Beczki Ryb wſzelkich więdłych, - - gr: 10.
Od Cetnaru Ołowiu, Miedźi, Cyny, - - gr: 15.
Od Kamienia Woſku, gr: 25.
Od Kamienia Łoiu, gr: 6.
Od Wołu każdego, gr: 10.
Od Iałowicy, - - gr: 5.
Od Beczki ſłonego mięſa, gr: 8.
Od każdego Konia y Klaczy, - - - g. 10.
Od Sledźiowki Miodu praſ. zł: 1.
Od Skury wyprawney Juch: g: 6.
Od ſta ſkur Ciemcowych Kozłowych y Baranich, zł: 3.
Od ſta ſkur Łoſich, zł: 25.
Szyprowie od właſney Szkuty albo Wićiny oprocz Fliśnikow - - - - - zł: 2.
Od Dubaſa, - - zł: 1.
Od Lichtana, - - zł: 1.
Od naiemnych ktore z Frachtu naymuią, - - - zł: 1.
Rotmanie albo Sternicy, zł: 2.
Fliſowie od oſoby, - zł: 1.
Od wſzelakiego korzenia w tym Inſtruktarzu niemianowanego *juxta proportionem* taxę każdemu rachuiąc po groſzu iednym Litewſkim od złotego.
Toż o Limoniach, Cytrynach, Oliwkach y wſzelkich płoćien.

Máterye Iedwabne.

OD ſztuki Akſamitu wſzelákiego iakimkolwiek nazwiſkiem nazwanego gładkiego y ryſowanego wſzelkiey farby, - - - zł: 10.
Od ſztuki Adamaſzku wſzelakiego gatuntu y farby, zł 8.
Od ſztuki Złotogłowu rożnego, y wſzelakiego gatunku, zł: 10.
Altembaſy, Telety, y Srebrogłowy, po teyże cenie. zł: 10.
Od ſztuki Kitayki dupli, wſzelakiey farby y gatunkow, z. 6.
Od ſztuki Tafty także wſzelkiey farby, - - zł: 4.
Od ſztuki Tafty podłey, wąſkiey, - - - zł: 1.
Od ſztuki Kanawacu rożnego, - - zł: 7. gr. 15.
Od ſztuki Tercynelu zł: 3. gr: 20 puſtrzećia.
Od ſztuki Tabinu wſzelakiego wodniſtego, wzorzyſtego y gładkiego, zł: 7. gr: 15.

A od sztuki Tábinu wąskiego y Kaffy, - - zł: 3.
Od sztuki Boradku rożney farby, - - - zł: 1.

Iedwabie.

OD karty Iedwabiu Weneckiego, Szmuklerskiego, wszelakiey farby, - zł: 1. g. 10.
A od puł karty, - gr: 20.
Od Tureckiego y Krawieckiego od funta, - - gr: 8.

Złoto y Srebro.

OD funta złota y Srebra Tureckiego, Wenedzkiego ciągnionego, y nićianego, zł: 1. g. 10.

Sukná.

OD Gránatow skarłatowych y puł granaćia od sztuki, - - - zł: 10.
Od sztuki Falendyszow Holenderskich sukien wszelakiey farby, po - - zł. 6.
A od puł sztuki takowego sukna, - - - zł: 3.
Od sztuki Sztametu, zł: 1.
Od sztuki Lundyszow, Paklakow, wszelkiego gatunku, z. 2
A od puł sztuki, - zł: 1.
Od Postawu Tuźinkow, zł: 2.
Od sztuki Karazyi Angielskiey, y wszelakiey inney, gr: 15.
Od Kirow rozmaitych wszelakich od sztuki. - gr: 6.

Futrá.

SObole w Sorokach wszelakie, także Pupki, Ogonki, Kożuchy Sobole, Pupkowe futro. Ryśie, Marmurki, Bobry, Lisy krzyżowe, także szuby grzbietowe, y inne pod szacunek słuszny y uważny na Komorach pierwszych, Exaktorom podlegać maią; á ktore towary na pierwszey Komorze oszacowane y zapłacone będą, na drugich Komorach lub przykomorkach ten szacunek w dyskwizycyą *& in dubium* wokowany być nie ma.
Od Lisa wszelakiego y Moskiewskiego, - - po gr: 3.
Od Soroka Kun wszelakich, zł: - - - - - 2. gr: 15.
Od Tyśiąca Popielić Moskiewskich y wszelkich. zł: 3. gr: 10
Od Tyśiąca Belki Lit. zł. 1. g. 20.
Od Krolikow czarnych y wszelakich, od Tyśiąca, zł. 5.
Od Łásic Soroka, - zł: 5.
Od Tyśiąca Smuszek Angielskich y wszelakich innych, zł: 2.
Od skury Niedźwiedniey, gr: 5.
Od skury Wilczey, gr: 3.
Od Pieskow białych y czar: gr: 1.
Od błamu Birek, zł: 1.
Od Wydry iedney, - gr: 4.
Od Soroka Gronostaiow, gr: 20.

Towáry Ormiáńskie.

OD Kobierca Adźiamskiego, Perskiego y Tureckiego, z. 1.
Kobierce, Dywany Perskie y Tureckie iedwabne złotem przetykane pod szacunek.
Od Kilima Perskiego albo Miśuckiego, - - gr: 20.
Od Kilima Tureckiego, gr: 10.
Od Skury Safianowey Tureckiey - - - - gr: 4.
Od skury Safianowey Wileńskiey y inney w tym Państwie wyprawney, - po g: 12.
Od Buchaieru Tureckiego y Czamletu od sztuki. zł: 1.
Od Bagazyi sztuki rożney, gr: 4.
Od Capy źieloney y szarey. g. 3.
Zawoie rozmaite wszelakie, Bawełnice, Chustki Tureckie, Kołdry, y płućienka rożne na szacunek; Łuki Tureckie, Łubie,

bie, Strzały, Pasy iedwabne, śiadczane, złotogłowe, Burki, &c. na szacunek.

Od Kamienia Mydła Greckiego y Tureckiego, - gr: 6.

Czapragi, Rzędy, Siodła, Siedzenia, Koncerze, Pałasze, Noże, iedwabne Mieszki, y inne rzeczy wszystkie iedwabne, tu nie specyfikowane pod szacunek.

Od Kożucha Tureckiego y Wołoskiego, - - gr: 20.

Rzeczy Szockie y Krámárskie.

Muchaieru wszelakiego Cudzoźiemsk: od sztuki, g. 15

Od sztuki Harasu szerokiego. g. 18

A od wąskiego sztuki nazwaney Cynkatury, - - gr: 9.

Od Barchanu szerokiego rożney farby od sztuki, - gr: 20.

Od Bawełnic białym y czerwonym przetykaniem, Wrocławskich; od Mędla sztuczek 15. małych. - gr: 7.

Od Fartuchow ćienkich Niderlandzkich y Holenderskich, zł: 1.

Od Wrocławskich y Gdańskich, - - - - gr: 15.

Od sztuki Nędzy szerokiey, zt: 1.

A od sztuki wąskiey, - gr: 15.

Od sztuki Rąbku y płotna Flamskiego, - - - gr: 10.

Od sztuki Rąbku Szląskiego wszelakiego, - gr: 10.

Od sztuki płotna Szwabskiego, wszelakiego, - gr: 5.

Od Płotna Głogowskiego, gr: 3.

Od sztuki płotna Kowieńskiego ćienkiego, - gr: 15.

A od grubszych, - - gr: 7.

Od Obrusow Holenderskich Adamaszkowych, - zł: 2.

Od Obrus: Slązk: grubsz: od sztuki, - - gr: 15.

Od tuzina Serwet Holenderskich Adamaszkowych, - gr: 8.

A od Szląskich, - gr: 4.

Od sztuki Drylichu Gdańskiego y Wrocławskiego, - gr: 5.

Od sztuki drylichu Wrocławskiego w kostki y paski. gr: 10.

Od sztuki Ręcznikow przednich - - - - gr: 8.

A od prostych, - gr: 4.

Od Nici Bieli, Igieł, Wstąg, Naparsztkow. Pasamony, Włoczki Pytlow ćienkich, grubszych, y innego drobiazgu taxa według uwàgi ma bydź od zł: po gr: Lit: a nie więcey.

Od tuzina Pończoch Francuskich Męskich, Białogłowskich, - - gr: 20.

Od Wrocławskich. - gr: 12.

Od Gdańskich, - gr: 8.

A od dźiećinnych wszelakich, - - - - gr: 6.

Od Tuzina Ponczoch białych wełnianych, - - gr: 15.

Rękáwice rożne, noże, miotełki, grzebienie; Paćiorki, y inne kramne wszelakie drobiazgi, pod szacunek podlegać maią, od złotego po groszu, á nie więcey.

Korzenie.

OD Kamienia małego pieprzu, - - - gr: 15.

Od funta szafranu Cymentu, gr: - - - - 18.

Od Szafranu Cypryiskiego y innych, - - - - gr: 9.

Od Kamienia Imbieru, gr, 10.

Od funta Cynamonu, gr: 2.

Od Kamienia Kminu Weneckiego, - - - gr: 3.

Od Kamienia Cukru Kanaru, g. 8.

Od Faryny, - - gr: 4.

Od Pipy Oliwy, - zł: 4.

Od

Od Uxefftu, - - zł: 2.
Od Kamienia Migdałow, gr: 6.
Od Kamienia Ryżu, - g: 5.
Od funta Muſzkatowego kwiatu, Gozdźikow, gałek muſzkatowych, gałganu, Kardamonu, Seneſu, Cytwaru, Kubebow, Reumbarbarũ, Aloeſu, po g: 3.
Od kamienia Hanyżu, gr: 6.
Od Koſza Rodzenkow małych y od Kubebow, - - gr: 5.
Od Pipy Limoniy, Oliwek, zł: 2.
Od faſki Fig, gr: pułoſma.
Od ſta Pomarańczy y Cytryn, gr. pułoſma.
Od funta Cukrow proſtych na rozmaitym korzeniu robionych, gr: puſtora.
Od funta Cukrow Lodowatych, w ſkrzyneczkach, po gr: 3.
Od funta Cytryn y Imbieru w Cukrze, - - - gr: 15.
Od Kamienia Hałunu, galaſu y od koperwaſu, - gr: 6.
Od Kamienia Tatarſk: ziela, g: 4.
Od Ruli Tobaki, zł: 2. gr: 15.
Od Kamienia Lukrecyi, gr: 5.
Od ſzklanki Orzechow Włoſkich, - - - - gr: 5.
Od ſkrzyni ſzkła, - gr: 10.
Od kamieni Kadźidła, Gryſzp: - - - - gr: 10.
Od Kamienia Chmielu, gr: 2.
Lant Dryakwie bydlęcey pod Taxę.
Od kamienia Bryzelii wſzelakiey - - - - gr: 5.
Kamień naśienia Cybulanego, pod Taxę.
Od beczki Blachy białey, zł: 1.
Od beczki Blachy czarney, gr: 15.
Mantuary, Szychy, Pozłotki, pod ſzacunek podlegać maią, także y farby Malarſkie.
Od Kamienia Chonoma Farby Tatarſkiey, - - gr: 7.
Od kamienia farby Minii, gr: 3.
Od kopy Flaſz ſzklanych wielkich, - - gr: 15.
Od kamienia Fiałkowego korzenia, - - gr: 5.
Od kwarty Gorzałki przepalaney y proſtey, - pieniędzy 2.
Gozdźie łatne Krolewieckie pod ſzacunek.
Od faſki Gozdźi łatnych Polſkich, ktora w ſię bierze kop 6. *plus vel minus* gr: 10.
Od tuzina Guniek Gdańſkich pſtrych - gr: 12.
Od beczki Iagieł y od beczki krup, - - gr: 10.
Od ſta Ierchy - po gr: 15:
Od kamienia Kaparow, gr: 5.
Od kamienia Kaſztanow, gr: 8.
Od ſta Kos, - zł: 1. gr: 20.
Od ſta Sierpow, - - gr: 6.
Od Cetnara blachy Mośiądzowey robioney w naczyniach y nierobioney, także w trąbkach, - - - zł. 1. gr. 20.
Od Achtela Maſła Holęderſkiego, - - gr. 4.
Od kamienia Bobkow, gr. 4.
Od kamienia Kilczyboru, gr. 10.
Od kamienia trucizny rybiey, - - gr. 10.
Od beczki Orzechow laſkowych, - - - - gr. 5.
Od beczki Octu winnego, g. 10.
Od kwarty Oleiu wſzelkiego po pieniądzu 1. Litewſkim.
Od Ryzy Papieru wſzelakiego białego. - - gr: 4.
Od Papieru podłego do uwiiania. - - gr: 1.
Od beczki Piwa Gdańſk: zł: 2.
Od beczki Piwa Krolewiec: gr: 8.
Od beczki Piwa Roſkiego y innych wſzyſtkich Zamorſkich, - - - - gr: 10.

Piernikł wszelakie na szacunek.
Od kamienia Rozmarynu szuchego. - - gr: 10.
Insze naśienia Rozmarynowe, Lawendowe, Maieranowe, y inne pod szacunek.
Od kamienia Saletry. gr: 10.
Od Serow Holenderskich wielkich y małych, od sztuki. g. 2.
Od Pargaminu do pisania y farbistego od kopy. gr: 20.
Od kamienia Sliw Francuskich y Węgierskich. - gr: 3.
Od garca soku Limoniowego y y Cytrynowego. gr: 2.
Od Cetnara Stali wszelakiey, - - - gr: 20.
Od szyffunta Stali wszelakiey. - - - - gr: 20.
Od Sztaby Zelaza. - gr: 8.
Od Cetnara blachy grubey żelazney, - - gr: 20.
Tygle Złotnickie na szacunek.
Od wełny na Czapki, Magierki. - - - - gr: 8.
Od kamienia Wełny Sukienney rożney farby. - gr 4.
Od kamienia Weyszżtynu wszelakiego. - - - gr. 8.
Od kamienia Bawełny. gr: 10.
Od kamienia Srebra żywego z: 1.
Od funta Mercurij Sublimati *alias* Surnat, - - gr: 2.
Od kamienia Syropu. gr: 5.
Od Wozu żelaza polskiego. g. 6.
Od kamienia żywice. gr: 2.
Od sta Rogoż. - - gr: 3.

A innych wszystkich *ingenere* Towárow y Rzeczy w tym Instruktarzu nie specyfikowánych, ma być táxá ná pierwszych Komorách według uważenia Exáktorow, ktorzy Exáktorowie przestrzegáć tego wiernie będą, áby Rzpltey w tym Prowencie, żadney nie było szkody, ráchuiąc w táxowániu Towárow od káżdego złotego po groszu Litewskim, iáko się też wszystkie grosze w tym Instruktarzu ná Litew. rozumieć máią.

Michał Korybuth Xiąże Wiśniowiecki, Hetman Polny W. X. Lit. Márszáłek Seymowy.

Marćin Floryan Káráffá Korbuth, Czesnik Orssáński; Sekretarz I. K. M. do Konstytucyi.
mpp.

PO-

POPARCIE Generalney Sandomirſkiey KONFEDERACYI,

Przez Stany Całey Rzeczypoſpolitey;

Na wálnym Ziezdźie Warſzáwſkim zgromadzone,

w Wárſzàwie dnia IV. Mieśiącá Lutego;

Roku Páńſkiego M. DCC. X.

W Jmię Páńſkie Amen.

AUGUST II.

Z Bożey Łáſki Krol Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mázowiecki, Zmuydzki, Kyowſki, Wołhyńſki, Podolſki, Podláſki, Inflántſki, Smoleńſki, Sieviersſki, y Czerniechowſki; á Dźiedźiczny Xiąże Sáſki y Elektor. &c. &c.

WSzem w obec y każdemu z oſobna komu o tym wiedźieć teraz y na potomne czaſy będźie należało, oznaymuiemy: iż iak prędko za łaſką y pomocą Boga Naywyższego, ktorego wielowładna zwierzchność, wſzyſtkie utrzymuie *Iura Regnorum* poprzyśiężone przez Nas y Stany Rzeczypoſpoltey *mutuæ ſecuritatis & inſeparabilitatis* obowiązki przy Wierze świętey Katolickiey Doſtoienſtwie Naſzym, y wolney Elekcyi, tak *in Pactis Conventis*, iako też w generalney Sandomirſkiey Konfederacyi opiſáne, *& tot alys ſolennibus Vinculis* ztwierdzone wykonać mogliśmy, y po wymuſzonym *vi fatorum* oddaleniu ſię Naſzym, *memores juratæ fidei & ſalutis publicæ*, ſzczęśliwie do Kroleſtwa Polſkiego powrocili, y z powſzechnym Stanow Koronnych, y W.X. Lit. zezwoleniem chętnym ſkłon eniem y ukontentowaniem właſną Koronę Naſzę *in legitimam poſſeſſionem* odebrali, tak idąc za powodem y zdaniem PP: Rad, Dignitarzow, Urzędnikow y Poſłow z Woiewodztw y Ziem naypierwey do Torunia zgromadzonych, y nic nie mogąc w teraźnieyſzym nader *ab intra & ab extra* niebeśpiecznym Stanie zaraz *viâ tritâ & ordinariâ* przez złożenie Sey, mu walnego radźic o tey Rzpltey, wprzod Seymiki á potym ninieyſzy walny Ziazd, *ſub vinculo & vigore* generalney Sandomirſkiey Konfederacyi złożyliśmy. Na ktorym nie ubliżaiąc nic bynaymniey *Authoritati* Seymow Walnych, ani na mieyſce onych nie wnoſząc *novam formam Conſiliorum*, owſzem wſzelkie dawne Prawa y Konſtytucye około ſkładania Seymow *in pleno robore* waruiąc,

ruiąc, y iako nayprędzey Seym Walny *deſignare* deklaruiąc. Ni.
zey wyrażone Uchwały przywodząc do ſkuteczney Exekucyi *San-*
2. *cita* Seymu Lubelſkiego, y iak naylepiey gruntuiąc *internam &*
externam ſecuritatem w nagłych y nieodbitych potrzebach, *medi-*
ante univerſali wſzyſtkich trzech Stanow Rzpltey *conſenſu*, chcąc
onę w takim walorze, mocy y powadze *ad perpetuam rei memori-*
am zachować, y w rzeczy ſámey wypełnic, tak właśnie iako na
Seymach, oſobliwie Warſzawſkim y Lubelſkim zgodnie namo-
wione y konkludowane były, poſtanowiliśmy.

Ubeśpieczenie y ziednoczenie *ab intra* Stanow Rzeczypoſpolitey.

1. PONieważ żadne Państwa, by też naymocnieyſze bez iedno-
ſtayney zgody, y poufałey między Stanami konfidencyi,
nietylko w klubie y porządku zoſtawać, ale też długo w całości
ſwoiey trwać nie mogą; przeciwnym zaś ſpoſobem, nierozdźielna
iedność, y zupełna poufałość, trzymaiące ſię za ręce y ſerca *ab*
intra, Prowincye ſzczęśliwe czyni, ſzczupłe rozprzeſtrzenia, niedo-
ſtátnie zbogaca, ſłabe umacnia, y z małych początków do wiel-
kiego y dobrego u ſiebie rządu, u świata ſtymy, u Przyiaćioł kre-
dytu, u Nieprzyiaćioł rewerencyi przywodząc żadnemi czaſow re-
wolucyami niezwyćiężone, ale ledwie nie wieczne y nieśmiertel-
ne na widok y przykład wyſtawuie. Przeto y My z Stanami
Rzpltey, *poſt tot* przeciwnych zawieruch y domowych niezgod
triſtia experimenta, chcąc tę Rzpltą *ex turbido & perturbato diſſidio-*
rum ſtatu, *in tranquillum* poſpolitego uſpokoienia wyprowadźić,
y wſzelkie okazye do zguby konkuruiące odwrocić; naypierwey
pokoy domowy, y rozrożnionych ſerc ziednoczenie między wſzy-
ſtkiemi Stanami tey Rzpltey *in fundamento* chwalebney po wſzy-
ſtkie czaſy Sandomirſkiey Konfederacyi, Stanow Koronnych y W.
X. Lit. na Ziezdźie Walnym pod Sandomierzem dnia dwudźieſte-
go Mieśiąca Maja, Roku 1704. poſtanowioney, y przez dalſze
iey poparćie na zaſzczyt Chwały Bożey, Swiętey Wiary Katoli-
ckiey, Doſtoieńſtwa Naſzego, Praw, Swobod y Wolnosći, y ca-
łości granic, bez wſzelkiego uſzczerbku albo awulſyi, *authoritate*
teraźnieyſzego Walnego Ziazdu ſtanowiemy, zakładamy, y wſzy-
ſtkie trzy Stany *in mutua unione animorum & Conſiliorum, ac abo-*
litione præteritorum kombinuiemy, łączemy, & *redintegramus*. A
naprzod iako Stany zgromadzone ſwoim y całey Rzpltey Jmie-
niem znaiąc ſię prawdźiwemi Potomkami dawnych y Cnych
Przodkow ſwoich, ktorzy wolno Krolow Panow ſwoich obiera-
iąc, nigdy nie ćierpieli *extremam violentam impoſitionem & alie-*
nam dependentiam, ani kiedy dopuśćili Koronę y Berło Polſkie
w prywatne Traktaty & *clandeſtinas involvere tranſactiones*, teraz
pod Przyśięgą y Obowiązkiem ſumnienia przyrzekli Nam, przy
Doſtoieńſtwie Naſzym Krolewſkim, przeciwko wſzelkim poſtron-

nym

nym y domowym nieprzyiaciołom *quôcunq; titulô vel prætextu* naſtępuiącym, według Staro-Polſkiey cnoty y żárliwośći ſtatecznie ſtawać, y Nas iako Pana y Krola ſwego, raz *in Campo Electorali* wolnemi głoſami obranego, y pomienionemi Seymami Warſzawſkim y Lubelſkim, *& ſubſequenter firmiſſimis munimentis* Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi na tym Tronie ugruntowanego, y *legitimè* panuiącego, także wolney ſwoiey Elekcyi nienależnie odſtępnie aż do gardł własnych, y do oſtatniego punktu bronić, y utrzymać obowiązały ſię, y tym końcem nie tylko *Diploma Liberæ Electionis Noſtræ* Nam na pomienionym Seymie Warſzawſkim dane, *& in Volumen Legum inſertum* utwierdźiły, y powtornie *inter Sancita* teraźnieyſzego Ziazdu inſerować deklarowáły, ale też wſzyſtkie *attenta publica & privata*, Spiſki, Konfederacye przećiwne, Proiekta, Lauda, Uchwały od przećiwney ſtrony *in præjudicium Iuris & Coronæ Noſtræ*, po Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach *coactivè ſive voluntariè* formowane, y *ſub quocunq; nomine* Ziazdow y Rad odprawione; á mianowićie Warſzawſką nazwaną Konfederacyą pod Jmieniem Wielkopolſkiey, y pod dyrekcyą Ur: Piotra Iakuba Broniſza Staroſty Naſzego Pyzdrſkiego, *de Actu & data* w Warſzawie dnia 19. Mieśiąca Czerwca Roku 1704. uczynioną, y do Grodu Warſzawſkiego podaną, *& diverſis Actibus & temporibus* kontynuowaną, á iuż przed tym kondemnowaną weſpoł z iey exwinkulacyą, tudźież *cum uſurpata Electione & Coronatione* Oſoby Staniſława Leſzczyńſkiego, ktorego *in fundamento* Seymu Lubelſkiego, y według Konfederacyi generalney Sandomirſkiey, y Walney Rady Grodźińſkiey, *pro hoſte Patriæ & perduelli* deklarowały; zgoła wſzyſtkie *Scripta & nulliter* zawarte Traktaty z Koroną Szwedzką, *præcipuè fœderis Varſavienſis* y Aldtrandſtadzką Tranſakcyą *cum prætenſa abdicatione, & quovis modo & colore* wypadłe ratifikacye, iako y inne wſzelkie *in quocunq; Tractatu ex ſupra ſpecificatis Contentis & Articulis, tanquam Actus* Wierze Swiętey Katolickiey Rzymſkiey, *& Iurisdictioni Eccleſiaſticæ præiudicioſos*, oſobliwie *circa erectionem* nowych Zborow, Szkoł, nauk, y *Subterfugium* od Regeſtru *Arianiſmi* w Trybunale Koronnym, y innych *pro parte Diſſidentium quæſitorum Adminiculorum*, tak wſzyſtkie wolney Elekcyi Prawom y Rządom Starożytnym przećiwne y ſzkodliwe *Inſtrumenta*. A oſobliwie zawieraiące w ſobie *declarationem & ac ſi abſolutionem* od poſłuſzeńſtwa, y rożne Manifeſty *tàm antecedenter, quàm ſubſequenter* zánieśione, oſobliwie oſtatni w Grodźie Wałeckim, Roku bliſko przeſzłego uczyniony, y Trybunały, Koronny y W. X. Lit. ze wſzyſtkiemi *ab utrinq;* tak *ex ſeriis Controverſiis* ferowanymi, iáko *& in Contumaciam* otrzymanymi Dekretami, *& Actis eorum ex nunc* annihilowały, rewokowały, *in perpetuum* ſkaſſowały, *& pro nullis, irritis, eliminatis, ac eliminandis*

ze wſzyſtkich Kśiąg y Grodow *decreverunt;* niemniey & *ipſum publicatum Interregnum ob permoventes* na ten czás *rationes inevitabilis neceſſitatis publicæ* pod niebytność Naſzę, *ſpeciali* iednak *intuitu* utrzymania Nas na Tronie Polſkim, tudźież *ad manutenendam Generalem Confœderationem Sandomirienſem* ogłoſzone, *in rehabitionem, Poſſeſſionem & recognitionem legitimi & inconteſtabilis Domini Noſtri* rezolwowały, y wſzyſtkie iego *actus juribus* Panowania Naſzego *reſpectivè derogantes, pro nullis, invalidis, ac inſubſiſtentibus* uznały. Przy tym uważaiąc w iak ćiężkie Nas y Rzpltą niebeśpieczenſtwo żałoſną Oyczyſtych Krajow ruinę, y bliſką zgubę w barzo małey liczbie wzburzona *fomentatione hoſtili* fakcya przyprowadźiła, żeby nigdy do podobnego nieprzychodźiło zatrząśnienia, aſſekurowały Nas Stany Rzpltey: iż o przeſtęp-
4. ſtwo Prawa poſpolitego, gdyby iákie ſtrzeż Boże, z Oſoby Naſzey poſtrzeżone bydź miało, opiſane ſtopnie w Konſtytucyach 1567. 1607. 1609. *ſacroſanctè obſervare, & pro lege perpetua* mieć będą, ták żeby to ſobie iedno albo drugie nie śmiało *arrogare* Woiewodztwo, co do wſzyſtkich Stanow Rzpltey należeć powinno, y dla tego y tych, ktorzy ſię na pomienioną exwinkulacyą Seymem Lubelſkim *pro nunquam acceptabili, & ſemper deteſtabili* u. uznaną piſać ważyły, obligowały Stany Rzpltey, aby Nam przyznaiąc y oddaiąc powinne poſłuſzeńſtwo znowu Przyśięgę Rotą Sandomirſkiey Konfederacyi uczynili: tak y my żarliwie Stanow Rzpltey przećiwko Nam oświadczenie, & *inter tot diſcrimina rerũ* dotrzymaną nieporuſzoną przykładną potomnym wiekom, á Polſkiemu Narodowi wrodzoną zawſze ku Panom wierność *gratâ mente* przyimuiemy, y pamiętną Naſzę reflexyą tym wſzyſtkim, ktorzy pod bytnosc Naſzę bronili Prawa y Woinośći. & *Partes Noſtras ac Reipublicæ tuebantur* ofiaruiemy, oſobliwie Nayprzewielebnieyſzemu w Bogu Jmći Xiędzu Staniſławowi na Słupowie Szembekowi Arcybiſkupowi Gnieźnieńſkiemu, Prymaſowi Korony Polſkiey y W. X. Lit. za nieśmiertelne *pro publico* czyny, & *pro invincibili zelo* za Wiarę S. y przy doſtoieńſtwie Naſzym, y za podięte tak wielkie niebeśpieczeńſtwa, koſzty, trudy y fatygi *cum diſpendio* zdrowia y fortuny. Tudźież Wielm: Senatorom, Miniſtrom *Statûs* y Hetmanom oboyga Narodow y Ur. Marſzałkowi generalney Sandomirſkiey Konfederacyi z Stanem Rycerſkim *pro ſervata illibata fide, & probato amore erga Patriam*, y kiedy Nas Pan Bog po tak frogim zamieſzaniu do pierwſzego *reſtituit Stanu, & Cives Patriæ* do nierozdźielney prowadźi zgody y iedności, nie tylko wzaiemny y iak naygruntowneyſzy na potomne czaſy czyniemy. Warunek zachowania Swiętey Rzymſkiey Religii, wolney Elekcyi, dawnych Praw, Swobod y zwyczaiow, ale oraz *ex parte Noſtra* wſzyſtkie *Actus* ktorekolwiek, y iákimnolwiek ſpoſobem mimo wiadomość Naſzę y wolą Stanow Rzpltey przeſzłych czaſow ſtawały, *juxta*

teno-

tenorem ſupra ab Ordinibus Reipublicæ expreſſum znośiemy kaſſuiemy, y umarzamy; bo iáwno Bogu, iawno całemu światu, iż co ſię z námi dźiało y ſtało *non Noſtrâ ſponte*, lecz *ipsâ cogente neceſſitate*, czegosmy *inſciâ & inconſultâ Republicâ* ſtanowić nie mogli; ani do poprzyśiężonych obowiązkow *à nemine alio diſpenſari*, y iako od pierwſzych dni Panowania Naſzego *indiſſolubili nexu* ſpoiliśmy ſię z Stanami Rzpltey, y uśilnym pieczołowaniem ſtarali, ábyśmy na ſercach *Civium* beſpiecznie *recumbere* mogli, y wſzelkie wykorzenić diffidencye, ktore Nas *per ſiniſtras impreſſiones ab amore Populi* zrażały; y ſpolną raczy zgodą, nie tumultem y gwałtownym do Nieprzyiaćiela przywiązaniem ſię uſpokoiły, wybuchnęły *tandem in apertum incendium* przećiwko zwierzchności Naſzey, y całey Rzpltey tak teraz z miłości Oycowſkiey wſzelkie urazy Naſze, ktoreśmy od niektorych w Doſtoieńſtwie Naſzym ponieśli, y ta ſama ucierpiała Oyczyzna w wieczne puſzczamy zapomnienie; y tym dáruiemy, *& omnimodam ſecuritatem*, nietylko od Nas, ale y od Nayiaśnieyſzego Cadra Jmći Moſkiewſkiego Kolligata Naſzego obiecuiemy, ktorzy Nam przyſtoynym przeproſzeniem ubliżone poſłuſzeńſtwo znowu oddali, *ſalvis injurys particularibus privatorum, & Cauſis criminalibus reſpectu violentiarum* tudźież *ſalvâ immutabili & irrevocabili in ſuo robore diſpoſitione Honorum & Miniſtrorum* y Artyleryi W. X. Lit. y tych Dźierżaw, na ktorych Summy & *Iura communicativa juxta obloquentiam* Konſtytucyi Seymu Lubelſkiego nie znayduią ſię, y ktoreśmy przy Nas ſtawaiącym *actu ipſo* oddali, & *è converſo* z dobroći Naſzey y łaſki Oycowſkiey przećiwney ſtronie aſſyſtuiących przed tym, á teraz *fidem & obſequium Noſtrum* wyznaiących *circa pacificam poſſeſſionem Bonorum* y ſumm na Staroſtwa wnieśionych, tudźież y Dźierżaw *Iuribus communicativis* podległych zachowali, & *inſtantaneam reinductionem ſeu traditionem in rem* J. W. Wwdy Wileńſkiego, y całego Domu iego, weſpoł z Stanami Rzpltey przyznali, *non obſtantibûs Decretîs* przećiwko ſamym, y aſſyſtuiącym im w ktorymkolwiek Sądźie *in cõtumaciam* na ten czas *obtentîs* kiedy *ad Iudicium comparere*, ani *ſecurè inter Civiles motus* w Oyczyznie zoſtawać mogli, ktore *ad præſens* ponośiemy & *ſuſpendimus ad disjudicationem ex ſerijs partiũ controverſiis in negotio Principali ſalvâ vindicatione Iuriũ & prætenſionũ pro parte injuriatorũ, & creditorũ in minoribus & majoribus ſubſellijs* W.X.L. *ſine quibusvis dilationibus;* ſłowem przy tym Naſzym Krolewſkim, & *ſub Sacramento Iurisjurandi* Stanom Rzpltey obliguiemy ſię, y ślubuiemy; iż nie inaczey tylko iako wolnym Narodom Nàm od Boga powierzonym, y ktore Nas z taką chęćią y miłośćią obrały, y utrzymać *in Solio Regali* przyrzekły, według ſtarodawnych Praw y zwyczaiow, *ſignanter juxta obloquentiam &*

5.

tenorem Pactorum Conventorum panowac będźiemy, ktore iako *in omnibus Punctis, Articulis, Paragraphis & Clauſulis* odnawiamy y utwierdzamy, y one *præſenti omnium Aſſenſu* przedrukować *de verbo ad verbum* zlecamy; tak *pro majori ſecuritate futurorum, & ſatisfactione præſentium* z oſobna *Diploma* Naſze Stanom Rzpltey ofiaruiemy, ktore ręką Naſzą podpiſane, y Pieczęćiami tak Koronną, iako y W. X. Lit. utwierdzone, *inter eadem Sancita* teraźnieyſzego walnego ziazdu *inſererе*, y ſam Oryginał *ad Archivum Regni* oddać pozwalamy.

Zeby zaś to uſpokoienie wnętrzne tym doſkonalſze, y trwalſze było, y obrona Rzpltey *ab extra* tym mocnieyſza y ſkutecznieyſza bez żadney przeſzkody naſtąpiła *in caſum* ſtrzeż Boże znowu iakich machinacyi przeciwko Doſtoieńſtwu Naſzemu przy tym Poparciu Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi y utwierdzeniu oney we wſzyſtkich punktach ſądy w niey poſtanowione *contra quosvis in futurum Motores & Novatores Turbarum* reaſſumuiemy, y naznaczamy *ad normam Legum* o praktykantach *in ſimilibus Sanctarũ & extendendarũ.* Przytym chcąc pokoy poſpolity, y beśpieczeńſtwo *inter Cives* zupełnie aſſekurować, Sądy wſzelkie, Trybunalſkie Zadworne Naſze, Ziemſkie, Grodzkie, & *aliorum ſubſelliorum ad*

6. *antiqvum Curſum & uſum ſuum* przywracamy *Iura Majeſtatis & Magiſtratuum Reipublicæ ad veterem orbitam reſtituimus*, znoſząc wſzelkie *abuſus* Prawami dawnemi Konſtytucyami y zwyczaiami, oſobliwie odprawowanie Seymikow bez Uniwerſałow Naſzych pogotowiu y ziazdow Prawem zakazanych, nikomu ſię czynić nie będźie godźiło oſtrzegamy, y ktoby chćiał co przećiwnego *moliri* tego *pro hoſte Patriæ* deklaruiemy. A gdy tak chwalebne dźieło Generalną Rzpltey Konfederacyą Sandomirſką utwierdzamy, y wſzyſtkie w niey obowiązki *authoritate* teraźnieyſzego walnego ziazdu popieramy, cokolwiek iednak w niey poſtanowieniu *pro intereſſe & in favorem* Opatowſkiey na ten czas Konfederacyi Woyſka Koronnego *utriuſq; authoramenti* ſtaneło, tak rezolwuiemy, y deklaruiemy. Iż ponieważ Wielm: Hetmani Koronni teraźnieyśi dali tak iawne dowody dotrzymaney *exemplari zelo* wierności, y ſtatku przy doſtoieńſtwie Naſzym przy Prawach Oyczyſtych, tedy według Traktatu na Trybunale Skarbowym Łuckim *ex mente* konkluzyi walney Rady Grodźieńſkiey, z Woyſkiem uczynionego władzą Hetmańſką, we wſzyſtkich prerogatywach temu Urzędowi z Prawa należących zachowuiemy, y nienaruſzoną mieć chcemy, & *pro ſecuritate* tychże Wielm: Hetmanow Konſtytucye *Annorum* 1659. 1673. & 1690, reaſſumuiemy, y cokolwiekby ſię *contra tenorem* pomienionych Konſtytucyi w ktorymkolwiek Sądźie *etiam ultimæ inſtantiæ in præteritum* ſtało, to wſzyſtko *nullitatis vitio ſubjacere* powinno.

DIPLOMA REGIUM
Utwierdzenie wſzelkie Práwá & Pacta Conventa.
AUGUST II.

Z BOZEY Łaſki Krol Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mazowiecki, Zmuydzki, Kyowſki, Wołhyńſki, Podolſki, Podláſki, Inflantſki, Smoleńſki, Siewierſki, y Czerniechowſki: á Dźiedziczny Xiąże Saſki y Elektor &c. &c.

WSzem wobec y każdemu z oſobna, komu o tym wiedźieć należy teraz y na potomne czaſy, oznaymuiemy. Aczkolwiek zaraz ſkorośmy tylko wolnemi wolnych Narodow głoſami na Tron Polſki wyniesieni zoſtali, wſzyſtkie Prawa, ſwobody, wolnośći & *immunitates* naprzod *in Pactis Conventis*, znowu przed Koronacyą Naſzą *in finibus Regni*, y na Seymie ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey *Sacroſanctè* poprzyśięgli, y nienaruſzenie one dotrzymać y zachować na Seymie Warſzawſkim *Pacificationis* obowiązali ſię; á potym przez ſolenne *Diplomata* Naſze, iedno na ziezdźie walnym Poſpolitego Ruſzenia pod Sandomierzem między Wiſłą y Sanem, zgromadzonego. Drugie podczas poſtanowioney Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi, Stany Rzpltey zupełnie aſſekurowali. Że iednak przez fatalne całey Rzpltey zamięſzanie, rozdźielone *Studia in contraria Civium* geniuſze, nieſzczęſne dyffidencye y praktyki, naſtępnie wprowadzone *malorum Iliades*, zapalony pożar domowey woyny, *Iurium Majeſtatis Noſtræ*, y wſzyſtkich Praw y 7.
ſwobod z fundamentow wywrocenie, poſtronnych potencyi wprowadzenie & *ſæculis* w tey zacney Rzpltey nieſłychane *deteſtandorũ actuum attentata*, przyſzło Nam *invitis ex irrefragabili neceſſitate* z Państw Rzpltey mieyſcem tylko, á nie ſercem ani affektem oddalić ſię. Teraz zaś z dyſpozycyi Boſkiey, na ktorey wſzyſtkich Państw y głow ukoronowanych *ſortes* zawiſły, ſzczęśliwie zwyćiężywſzy wſzyſtkie *adverſitates* y do tey miłey Oyczyzny *ad vota publica* Oſobą Naſzą powroćiwſzy, gdy uważamy niewygaſłą y nieprzełamaną Stanow Rzpltey przy doſtoieńſtwie Naſzym przez poparćie Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi żarliwość y ſzczere otwarte Szlacheckie ſerca, y iako ſię znaią Synowie do Oyca, *Elector populus* do Nas Krola, y Pana ſwego, choć w tych dolegliwośćiach, gdy nam przyſzło poniewolnie dla przeźimowania ludźi Naſzych auxyliarnych Dobra Ziemſkie dźiedźiczne konſyſtencyami *onerari*, na 6. Mieśięcy żimowych *ad ultimam Menſis Aprilis* w Roku teraźnieyſzym. Co wſzyſto iako wdźięcznym y pełnym Oycowſkiey miłośći ſercem przyimuiemy, & *ad immortalem liberæ Gentis gloriam* przyznaiemy, tak chcąc, y pragnąc aby to wolne Kroleſtwo w nieoſzacowanych wolnośćiach ſwoich

beſpieczne zoſtawało, *præſenti Diplomate Noſtro* Stany Rzpltey *quàm firmiſſimè* upewniamy, y ubeſpieczamy, iż nietylko *Civibus Paternum* chcemy zawſze świadczyć *amorem & Legibus reddere honorem*, ale oraz aſſekuruiemy, iż teraźnieyſza ludźi Naſzych Cudzoźiemſkich lokacya, podług Przywileiu Kaźimierza Wiel. kiego Anteceſſora Naſzego w Statućie Koronnym wyrażonego, nie ma iść, ani *trahi* powinna *in ullam ſequelam* tak iako *Libera Respubl: nullis unquam Regibus tributaria fuit*; dla czego że wſzelkie Prawa, Wolności, Swobody *Prærogativas & Immunitates* Dobr Ziem. ſkich Dźiedźicznych, tudźież Duchownych, y Krolewſkich *ſecundum renovata Pacta Conventa* przez teraźnieyſzą walną radę, ſkutecznie dotrzymamy, y nienaruſzenie zachowamy, tak przeſzłe *Diplomata* Naſze, iak y Naiaśnieyſzych Krolow Polſkich Anteceſſorow Naſzych, ponawiaiąc *fidem Majeſtatis Noſtræ, eo nomine invadiamus.* A oraz deklaruiemy, że te Woyſka Naſze auxyliarne iako nayprędzey będźiem mogli, *indilatè* do Saxonii wyprowadźiemy, y po ſkończonym daBog Traktaćie, więcey ich *in viſcera Regni* wprowadzać, y ſuſtentamentu pieniężnego y prowiantowego potrzebować nie będźiemy, y żadney nowey woyny *quovis colore & prætextu, inſciâ & inconſultâ Republ:* podnośić nie będźiemy, ani nowe iakie *fœdera cum Vicinis* ſtanowić bez woli y konſenſu Seymowego: y cokolwiek *ex illicitis avulſis Reipublicæ* za łaſką y pomocą Boga Naywyżſzego, z rąk nieprzyiaćielſkich rekuperuiemy, tedy to według przyśięgi y powinnośći Naſzey Krolewſkiey, iako to własność tey Rzpltey oddamy, y w krotkim czaśie Seym walny StanowRzpltey *ſtante integrâ & illæsâ Generali Sandomirienſi Confœderatione*, złożyć przyrzekamy, chcąc iey *antiquam formam ſtatûs* przywroćić y w ozdobach dawnych *uti liberam & legitimam & ſui conſtitutivam ac Dominam Iurium ſuorum* iak naylepiey ufundować: y iakośmy od Tronu Naſzego *ſalvum Ius vetandi uti pupillam Libertatis* deklarowali, tak y teraz
8. *omnimodam ſecuritatem vocis activæ* waruiemy y kiedy *Libera & Generoſa Civium pectora conjunctîs animîs & unitâ virtute*, przy doſtoieńſtwie Naſzym *pro celebri Zelo & Fide* Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi ſtatecznie ſtawaią, y My ich także *in quacunq; fortuna* nieodſtąpiemy, ani ſię od intereſſow Rzpltey *etiam in adverſis* ſtrzeż Boże *caſibus & quibusvis revolutionibus* nie oddalemy, ktore *per omnia extrema* do oſtatniego życia Naſzego terminu bronić y utrzymać obowięzuiemy ſię: wſzelkie zaś przeſzłe Prawom y wolnośćiom *& veteri ſtatui* tey Rzpltey nie korreſponduiące procedery znośiemy, abroguiemy deklaruiąc, że *integritati immunitatum* tey cney Rzpltey żadnym ſpoſobem *præjudicare* niemogą, ani powinny wiecznemi czaſy, w czym wſzyſtkim Stanom Korony Polſkiey y W. X. Litewſkiego y Prowincyi inkorporowanych iak naybeſpieczniey ſzy czyniąc warunek, wſzyſtkie

ſtkie *Contenta* tak teraźnieyſzego iako & *anteriorum Diplomatum* wypełnić & *inviolabiliter* zachować *ſpondemus*, á to *ſub ligamento Pactorum Conventorum* y poprzyśiężonych obowiązkow Naſzych, á oſobliwie *nexu Iuramenti Noſtri Regy*, ktoreśmy podczas ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey uczynili. Ktore to *Diploma* Ręką Naſzą podpiſane, y Pieczęćiami tak Koronną, iako y W. X. Lit: umoſzą *præſentia ſancita* inſerować, ale y do Metryk y Grodow każdego Woiewodztwa podać pozwalamy. Działo ſię w Warſzawie na Walnym Zieździe zgromadzonych Stanow Rzeczypoſp: Dnia Czwartego Mieśiąca Lutego. Roku Tyśiącznego Siedmſetnego Dźieśiątego. Panowania Naſzego, Roku trzynaſtego.

ARTICULI PACTORUM CONVENTORUM *INTER*

Status Sereniſſimæ Reipublicæ Polonæ, tàm Senatorij, quàm Equeſtris Ordinis Regni, & Magni Ducatûs Lithvaniæ, omniumq́; ad eadem Dominia annexarũ Provinciarũ ab una;

Vide fol. 16. *ut ſupra hujus Tomi.*

POTWIERDZENIE WIECZNEGO 37. y Doczeſnego Traktatow z Jego Cár: Wlſtwem.

2. APonieważ Imieniem Jego Carſkiego Wieliczeńſtwa Pełnomocny Poſeł Wielmozny Kniaź Dołhoruki, potrzebuiąc po Nas y Rzeczypoſp: ponowienia Traktatow Oſtatniego Wieczńego y Doczeſnego, reſpektem teraźnieyſzey woyny przećiwko Krolowi Szwedzkiemu, *vigore* zupełney mocy ná to ſobie daney uſtnie y na piſmie deklarował y upewnił, iż pomienione obadwa Traktaty z ſtrony Jego Carſkiego Wieliczeńſtwa we wſzyſtkich Punktach, Artykułach, y Paragrafach, także poślednieyſze obietnice, Deklaracye y Aſſekuracye wſzyſtkie, doſtatecznie wypełnione y dotrzymane będą, oſobliwie względem Ewakuacyi woyſk Moſkiewſkich wyprowadzenia nieodwłocznego w Kray Nieprzyiaćielſki, albo do Państw ſwoich, oddania Fortec, Dźiał Rzeczypoſp: należących, zapłacenia Millionow obiecanych ná woyſko, y w innych Punktach; tedy ná tym fundamencie, y pod wypełnieniem tych Kondycyi, na pokazanie zobopolney y ſtateczney przyiaźni Naſzey y Stanow Rzeczypoſp: pomienione Traktaty obadwa *ſalvâ integritate* Wiary Swiętey Rzymſkiey Katolickiey *utriusq́; ritûs Latini & Græci, juxta ſtatum & Conditionem*, ktorych *ad præſens* znay-

duie ſię nie tylko powagą teraźnieyſzego Ziazdu Walnego utwierdzamy, konfirmuiemy, & *inter Sancita Conſily moderni* ingroſſować y wydrukować pozwalamy, ale też y na Seymie dá BOG przyſzłym, toż ſamo wypełnić deklaruiemy; co Traktatowi Karłowieckiemu z Porthą *præjudicare* niepowinno.

TRAKTAT z ZMOSKWĄ
w Ktorym *continentur* Punkta Wiecznego Pokoiu y Sojuſzu.

3. W Imię Swiętey y nierozdźielney Troyce, Oyca y Syna y Ducha Sw: Pana BOGA Naſzego Wſzechmogącego, ku wieczney y Swiętey Chwale Iego, y ku nieśmiertelney tego Dzieła niżey wyrażonego pamięci, y ſławie, y pomnożeniu Dobra Chrześciańſkiego, y ku ozdobie y pożytkom Narodow Chrześciań-
38. ſkich do Pokoiu świętego ſkłonionych, Nayiaśnieyſzego y Dźierżawnieyſzego wielkiego Hoſudara, Jana Trzećiego z Bożey Łaſki Krola Polſkiego Wiel. Xćia Litewſkiego, Ruſkiego, Pruſkiego, Zmuydzkiego, Mazowieckiego, Wołhyńſkiego, Podolſkiego, Inflantſkiego, y innych Jego Krolewſkiego Wieliczeńſtwa y wſzyſtkich Stanow Rzeczypoſp: Duchownych y Swieckich oboyga Narodow Korony Polſkiey, W X.L: Wielcy y Pełnomożni Poſłowie: mianowićie z Senatu; J. Wielm: Wielmożni, Krzyſztow ná Grzymułtowicach Grzymułtowſki Woiewoda Poznańſki, Marſzałek Krolowey Jey Mći, Kościanſki Staroſta. Marćin Alexander Kniaź z Koźielſka Ogińſki, Hrabia na Dąbrownie, Kanclerz Wielki W.X.L: Mśćibowſki, Radoſzkowſki, Dorſuńſki, Sydryczyńſki, Niemonicki, Staroſta. A z Koła Rycerſkiego, z Wielkopolſki, Alexander z Przyimy Przyiemſki Podſtoli Koronny, Oſtryńſki Staroſta; z Małopolſki, Alexander Ian z Potoka Potocki, Kaſztelanic Kamieniecki, Pułkownik J.K. Wieliczeńſtwa. A z W.X. Lit: Mikołay Kniaź z Koźielſka Ogińſki, Miecznik W.X. Lit: Marſzałek Wołkowiſki. A z drugiey ſtrony Prześwietleyſzych, y Dźierżawnieyſzych Wielkich Hdarow Bożą Miłością Carow y Wielkich Kniaźiow Ioanna Alexeiowicza, Piotra Alexeiowicza, wſzyſtkiey Wielkiey Małey y Białey Ruśi Samoderſzczow Moſkiewſkich, Kijowſkich, Włodymirſkich, Nowogrodzkich Carow, Kazańſkich Carow, Aſtrahańſkich Carow, Sibirſkich Hdarow, Pſkońſkich y Wielkich Kniaźiow, Smoleńſkich, Iwerſkich, Iochorſkich, Permſkich, Wiatzkich, Bołcharſkich, y innych Hdarow, y Wielkich Kniaźiow Nowohoroda Niżowſkiey Ziemie, Czerniechowſkich, Rezańſkich, Roſtowſkich, Iaroſławſkich, Bełoozierſkich, Udorſkich, Obdorſkich, Kondyńſkich, y Wſzeia Siewierney Strony Powolitelow y Hdarow, Iwerſkiey Ziemi, Kartalańſkich, y Hrudźińſkich Carow, y Kabardynſkiey Ziemie, Cerkaſkich y Horſkich Kniaźiow, y innych Mnogich Hoſpodarſtw, y Ziem Woſtocznych Zapadnych y Siewiernych Otczycow, Dźie-

dź-

dźicow, Naśledników, Hdarow, y Oblaadetelow, Ich Carskiego Wlstwa. Jaśnie Oświecone Xże y Jaśnie Wielmożni Wielm: Blizny Boiaryn Kniaź Imć, Wasili Wásilewicz Holcyn Carstwennye Więk-szey Pieczęći, y Hosudarstwennych Wielkich Poselskich Dźieł, Oberatel y Namiestnik Nowohorodzki, Blizny Boiaryn y Namiestnik, Wielki Borys Piotrowicz Szeremetow, Blizny Boiaryn, y Namiestnik Susdalski, Iwan Wasilewicz Buturlin Blizny okoliczny, y Namiestnik Szatcki, Piotr Dymitrewicz Skuratow Blizny okoliczny y Namieśnik, Murowski, Iwan Iwanowicz Czaadaiew Dumny Dyak, Emelian Ichnateiewicz Ukrainczow y Dyaki Wasili Bobinin, Wasili Pośniakow, Prokofi Woźnicin Iwan. Po odprawieniu od Wielkiego Hdara Naszego J.K. Wlstwa, do Wielkich Hdarow Ich Car: Wltwa Poselstwa swoiego y po oddaniu I. K. Wlstwa. Wieruszczey y Pełnomocney Hramot, także y wszystkich Stanow Rzeczyposp: pełney mocy daney, będąc na wielu Roshoworach mowilismy o dotrzymaniu miedzy Wielkim Hdarem I.K. Wlstwa, y Wielkiemi Hdarami Ich C. Wlstwa y Ich Hdarskiey Braterskiey Drużby, y Lubwy, y czyniliśmy spolne staranie miedzy niemi Wielkiemi Hdarami y Ich Obiema Wielkiemi Hdarstwy, tak Koroną Polską, iako y W.X.Lit: iako y Rossyiskiem Carstwem w przod o wiecznym pokoiu, á potym o spolnym Soiuźie y o wypełnieniu niektorych niedopełnionych Punktow, w Dochoworach Andrusowskich, y Poselskich w przeszłe czasy aż do tego Naszego postanowienia opisanych y wyrażonych, żeby wszystkie niechęći y urazy ná obie stronie uczynione, ná wieczne czasy uspokoić, y miłośćią y błogosławieństwem tegoż Wszechmogącego Boga w Troycy Swiętey Syna Jego, y pomocą y przyczyną nadźiei Chrześciańskiey Przenayświętszey Boga Rodźice Naszey, y Przeczystey Dźiewice MARYI y wszystkich Swiętych Modlitwami. My W. Hdar y J. K. Wlstwa y Rzeczyposp: Wielcy y Pełnomocni Possowie, y Wielkich Hdarow Ich Car: Wlstwa, Bliźni Boiarowie y Dumni Ludzie, zgodnie umowilismy, postanowili, y utwierdźili. Z drugiey strony miedzy Nayiaśnieyszym, y Dźierżawnieyszym Wielkim Hdarem Naszym Janem Trzećim z Bożey Łaski Krolem Polskim y Wielkim Xćiem Litewskim, Ruskim y innych J. K. Mći y Ich Oboyga Wielkich Hdarow Naślednikami y wszystkiemi stanami Rzeczyposp: Oboyga Narodow Korony Polskiey y W. X. Lit: Duchownymi y Swieckiemi y Wielkich Ich Hdarstw Poddanymi; á z drugiey strony miedzy Przeswietleyszemi y Dźierżawnieyszemi Wielkiemi Hdarami Bożą Miłośćią Carami y Wiekiemi Kniaźiami, Ioannem Alexeiowiczem y Piotrem Alexeiowiczem wszystkiey wielkiey Małey y Białey Rusi Samoderzcami, y mnogich Hdarstw y Ziem Wostocznych Zapadłych y Siewiernych Otczyczami, Dźiedźicami, Naślednikami, Hdarami, y Oblaadatelami Ich Car: Wlstwa, y Ich W. Hdarstw 39.

Poddanymi bydź wiecznego Miru y pokoiowi Chrześćiańſkiemu tak iako rzetelnie y obſzernie niżey opiſanemi Punktami ieſt wyrażono.

1. Wtym poſtanowionym y utwierdzonym wiecznym Miru, y Swiętym pokoiu wſzyſtkim niechęciom, nieprzyiaźniom, y nieżyczliwościom, ktore z obu ſtron aż do tego czaſu y dnia, do ſkończenia teraźnieyſzego wiecznego Miru, od początku naruſzenia przeſzłych Polanowſkich Traktatow w przeſzłe czaſy, woynami, mieczem, albo innemi iakimikolwiek Niedrużbami uczyniły ſię, we wſzyſtkim odſtawionym, uſpokoionym, y potym niemściwym, niepamiętnym y zapomnionym bydź; także y mirnym, y wſzyſtkim przeſzłym Traktatom z początku y po przeſzłey woynie, aż do tego wiecznego Miru, poſtánowionym y utwierdzonym iak przeſzłemu Polanowſkiemu wiecznemu miru, tak y Andruſowſkim y Poſelſkim y Moſkiewſkim, w nich Punkta ſą wyrażone y opiſane bydź odſtawionym, y potym nie wſpomnionym, y opuſzczone bydz maią w niepamięć ná wieczne czaſy; y tym teraźnieyſzym, trwałym, wiecznym, Mirnym Naſzym poſtanowieniem, y Swiętym Pokoiem, miedzy W. Hdarem Naſzym J.K. Wſtwa y między W. Hdarami Jch Car: Wſtwa y Ich obudwu Wielkich Hdarow Naśledníkami y na potym będącymi Wielkiemi Hdarami Krolami Polſkiemi, y Wielkiemi Xiążętami Litewſkiemi, y między Ww. Hdarami, Carami, y Ww. Kniaziami Roſſyiſkiemi, y między Ich Ww. Hdarſtwy Ziemiami y Horodami, iak tymi, co z dawna w ktorey ſtronie były, tak y tymi, zawoiowanemi, ktore teraźnieyſzym wiecznym mirnym Traktatem, na ktorą ſtronę ſą poſtąpione, y między poddanymi obudwu ſtron wſzelkiego Stanu Ludźmi bydź odnowioney, ſtateczney, utwierdzoney, nieporuſzoney y prawdźiwey drużbie, y dobrey wierności y pokoiu, podług teraźnieyſzego Naſzego utwierdzenia, ná wieczne czaſy, ktore z obu ſtron bez wſzelkiego naruſzenia trwałe dodźierżanie bydź maią, tak J.K. Wſtwa, iako też y Jch Car: Wſtwa y Naſtępcom Ich, między ſobą we wſzelakich ſpoſobach Dobra ſpolnego chćieć y Brat Bratu lepſzego ſzukać, y we wſzyſtkim w prawdźie z ſobą poſtępować, y potym temu wiecznemu miru od Wielkiego Hdara Naſzego Jego K. Wſtwa y od Wielkich Hdarow Jch Car: Wſtwa y Jch Oboich W. Hdarow, naśledníkow y na potym bądących od Wielkich Hdarow, Kro ow Polſkich, y Wielkich Xiążąt Lit: y od Stanow Rzeczypoſp: oboyga Narodow Korony Polſkiey, y W. X. Lit. Duchownych y Swieckich y od Wielkich Hdarow, Carow, y Wielkich Kniaźiow Roſſyiſkich bydź zdźierżanemu y wypełnionemu wiecznymi czaſy bez wſzelkiego naruſzenia.

2. A Wielkiego Hdara Naſzego J. K. Wſtwa, także Ww. Hdarow Jch Car: Wſtwa Hdarſkie mianowania y Tytuły opiſane

ná

ná obie ſtronie bydź maią w Ich Hdarſkich, Hramotach, y we w żelkich piſmach y na Jch Hdarſkich Hoſpodarſtwennych Pieczęćiach wyrażone podług Jch Hdarſkiego doſtoieńſtwa y Cześći, tak iako w teraźnieyſzey utwierdzoney trwałośći na początku wyrażone ieſt bez umnieyſzenia y przemienienia, z ſtrony J. K. Wſtwa Senatorowie, Woiewodowie, y Hetmani y wſzelkiego Urzędu y Stanu Ludźie, komu gdźie wiedźieć należy, także w pogranicznych Zamkách będący Carſ: Wſtwa Boiarowie y Woiewodowie, y Przełokách będący Carſ: Wſtwa Boiarowie y Woiewodowie, y Przełokách będący Carſ: Wſtwa Boiarowie y Woiewodowie, y Przełokách będący Carſ: Wſtwa Boiarowie y Woiewodowie, y Przełokách

ktore od tego Kraiu, od Witebſkiego, Połockiego y od Lucyńſkiego Uiazdow, do Smoleńſka należą Dorohobuzowi, Białey, Kraſnemu z ſwoiemi Miaſtami z Uiazdami, y z Przynależnościami, iako one znayduią ſię do tego czaſu, podług przymiernego Traktatu, bydź w ſtronie Ich Carſ: Wſtwa. A z drugiego kraiu Roſławowi, y kędy ſą Siewierſkie Zamki, Czerniechowowi, Starodubowi, Nowohorodkowi, Siewierſkiemu Poczepowowi, y innym także, y wſzyſtkiey małey Ruśi tey ſtrony, Dniepra Horodom, Nizynu, Preaſławia, Baturynu, Połtawie, Perewołocznie, y wſzyſtkim tego Máło-Roſſyiſkiego Kraiu Zamkom y Ziemiom y Miaſtom, y iakiemikolwiek przeźwiſkami, y uroczyſzczami nazwanym, ze wſzyſtkiemi ſwemi Uiazdami, Siołami, y Derewniami, y wnich mieſzkaiącymi wſzelkich Stanow Ludźmi y przynależnościami, iako one dotąd według przymiernego Dohoworu zoſtawały w ſtronie Carſ: Wſtwa, tak y teraz zoſtawać maią, w ſtronie Ich Carſ: Wſtwa ná wieczne czaſy. A J. K. Wſtwu od Dniepra przez ten wſzyſtek pomieniony Mało-Roſſyiſki Kray, żadnego Zamku y Miaſta, ani włości az do Putywlſkiego Rubieża we władzy y Dźierżeniu od teráźnieyſzego czaſu, y dnia wiecznego Miru, nie ma, należyć wiecznie y mieć nie będźie. A za Dnieprem Rzeką, Kijow ma też zoſtawać, także w ſtronie Ich Carſ: Wſtwa, z takowym ograniczeniem, mianowićie w wierzch Kijowa, brzeg Dniepru, począwſzy od Uśćia Rzeki Irpeni, ktora w Dniepr wpada, w niż Dnieprem z Horodkami Trypolem y Staykami, y za Staykami, także Dnieprem w niż mila. A z tamtąd począwſzy od Dniepra proſtym przez pola duktem, po pięć mil w ſzerz, á od tego mieyſca, także prowadząc polem proſto od Stulmy Rzeki ma w ſtronie we władzy y dźierżeniu Ich Carſ: Wſtwa zoſtawać. A koło Kijowa wſzyſtkie grunta ktore ſą między Rzeczkami Stuchną albo Stulmą aż po Waſilkow y temu Miaſteczkowi Waſilkowi, y od niego w wierzch od brzegu Rzeki Stulmy w pole iak Waſilkow ſtoi, o puł milę wyżey, y z támtąd w pole ná prość do brzegu Irpeni ma bydź dukt prowadzony, y co tym duktem w ſzerz ieſt między Stulmą y Irpeniem Rzekami, to wſzyſtko ma w ſtronie Ich Carſ: Wſtwa należeć wiecznie, y przez naznaczonych od obudwu Wielkich Hdarow J. Kr. Wſtwa y Ich Carſ: Wtwa
41. Kommiſſarzow oſobliwemi znakami, y kopcami te mieyſca wyżey wyrażone, ograniczone bydź maią. A w niż Rzeki Dniepra, co ſię mianuią Zaporohy, mięſzkaiący w Sieczy, y w Kodaku y innych Miaſtach, po za Dnieprzu znayduiący ſię Kozacy, w iakich oni tam oſtrowach y śiedliſkach ſwoich od Siczy w wierzch Dniepru, po Uśćie Rzeki Tasminy, ktora wpada w Dniepr, maią bydź podług tego wiecznego Traktatu, we władzy y dzierżeniu Wielkich Hdarow Ich Car: Wſtwa także wiecznie, ze wſzelkiemi przy nich będącemi ſtarodawnemi wolnościami, y mieyſcami gdźie

oni

oni Zaporoſcy wſzelkie ukontentowanie iak w laſach, tak w zwierzynnych y Rybnych łowach, y polnych przemyſłach dobytek zdawna ſobie przyſpoſobiali. A od Uśćia Rzeki Taśminy granica ma bydź w wierzch w pole proſtą linią prowadzona, Czechyryna nie zaymuiąc do laſu, ktory ſię nazywa Czarny, w ſtronie Ich Car: Wlſtwa ma należyć. A J.K. Wlſtwo, y J. K. Wlſtwa Naſtępcy, y potym będący Krolowie Polſcy, y Wielcy Xta Litewſcy, y Cała Rzeczpoſpol: oboyga Narodow Korony Polſkiey y W. X. Lit: do tych wſzyſtkich wyżey pomienionych Horodow y Miaſt, y do Zaporoża, iako ieſt wyżey obſzernie opiſano, żadnego przyſtępu teraz, y potym wiecznemi czaſy mieć nie maią, y do tych Kozakow Horodowych y Niżowych, obudwu ſtron Dniepra wyżey opiſanych Horodow, Obywatelow na wieczne czaſy w ſtronę Ich Car: Wlſtwa uſtąpionych J.K. Wlſtwu y Rzeczypoſp: nikogo ni po co niepoſyłać, y żadnego za Granicę na ſtrone Kr: Weliczeńſtwa wywoływać, y przyimować z ſtrony Ich Carſk: Wlſtwa niekażą, y żadnemi ktorymikolwiek Horodami na wieczne czaſy tym Dohoworem uſtąpionemi, w Hramotach y we wſzyſtkich piſmach J.K. Wlſtwu y Poddanym Iego w ſtronę Wielkich Hdarow Ich C. Wlſtwa, także w okolicznych Chrześćiańſkich Państw niepiſać y na pieczęći wyrażenia tych wyżey pomienionych Horodow nie mieć, y Tytułow J.K. Weliczeńſtwa w Kancellaryach bydź odſtawionym wiecznie.

4. Y to poſtanowiliśmy y utwierdźili, iż W. Hdar J. K. Wlſtwo y Rzpta Mało-Roſſyiſkiego Kraiu, w tych poſtąpionych wyżey opiſanych Horodach Obywatelow ſłużałego, y wſzelkiego Stanu Horodowych, także y Zaporowſkich Kozakow iſtotnie y prawdźiwie Sercem Chrześćiańſkim od Poddańſtwa ſwego, y od przyſięgi oſwobodzaią y odpuſzczaią, żadney nad nimi zemſty nieczyniąc, y niepotrzebuiąc, y w protekcyą ſwoię przyimowac, y do Miaſt, y do Horodow tam będących, wſtępować ſię wiecznemi czaſy nie będą, y niekażą. A wzaiemnie y Wielcy Hdarowie Ich Carſkiego Wlſtwa tych Kozakow za Dnieprem będących, J.K. Wlſtwu należących, w Niemirowie y w Pawołoći, y około Białey Cerkwi mięſzkaiących, pod obronę ſwoię przyimowac, y do Miaſt y do Zamkow tam będących wſtępować ſię na wieczne czaſy, nie będą, y nie każą.

5. A ieśli Ich C. Wlſtwa poddani od Smoleńſkiego, y Pſkonſkiego y innych Mało-Roſſyiſkich Horodow granice, abo mianowićie do Kijowſkiego, Czerniechowſkiego, Pereaſławſkiego, Niżyńſkiego, Starodubowſkiego, Haduckiego, Połtawſkiego, Lubeńſkiego, Mirrohodzkiego, Przyłuckiego Pułkow, y w innych iakichkolwiek Miaſtach, ktore w ſtronę Ich C. Wlſtwa na wieczne czaſy ſą uſtąpione, albo w Zaporożu uczynią ſię ſwywolni, y niepoſłuſzni, że Ich Carſ: Wlſtwu y Przełożonym ſwoim poſłuſzeń-

ſtwa oddawać nie będą, y zechcą w poddańſtwie u J. K. Wſtwa y u Rzeczypoſp: bydź. Tedy W. Hdaru J.K. Wſtwa Naſtępcom, y na potym będącym W. Hdarom, Krolom Polſkim, y Wiel: Xtwá: Lit: y Rzeczypoſp: tych ſwywolnikow do poddańſtwa ſwego y pod obronę nie przyimować, y zá nich nie wſtępować ſię, ani opponować ſię, y taiemnie, y iawnie ich nie podmawiać, y żadnego do nich nie podſyłać, y woyny nie wſzczynać, y tego wiecznego Miru żadnemi ſpoſobami nie naruſzać. Także ieśli J. K. Wſtwa poddani od Połockiego, y od Witebſkiego Kraiu, albo w za Dnieprſkich Horodach w Biało-Cerkiewſkim y Pawołockim Pułkach, albo w Niemierowie, y inſzych tamecznych Horodach, uczynią ſię ſwywolni, y nie poſłuſzni, y J.K. Wſtwu, y Przełożonym ſwoim poſłuſzeńſtwa oddawać nie będą, y zechcą w poddańſtwie u Ich Car: Wſtwa bydź, tedy W. Hdarom Ich C: Wſtwu

42. y IchC. Wſtwa Naśledńikom y ná potym będącym W. Hdarom Ich Car: Wſtwa, Carom y W. Kniaźiom Roſſyiſkim, tych ſwywolnikow po poddańſtwa ſwoiego, y pod protekcyą nie przyimować, y do nich nie wſtępować ſię, y nie opponować, ani taiemnie, ani iawnie ich nie podmawiać, y nikogo do nich nie poſyłać, y woyny nie wſzczynać, y tego wiecznego Miru żadnemi ſpoſobami nie naruſzać, owſzem oboim W. Hdarom J. K. Wſtwa, y Ich Carſk: Wſtwa, miedzy ſobą we wſzyſtkim Dobra ſpolnego chćieć, y Brat Bratu lepſzego ſzukać, y we wſzyſtkim prawdą poſtępować.

6. A Ponieważ Wielcy Hdarowie Ich Carſk: Weliczeńſtwo podług Braterſkiey ſwey ku Wielkiemu Hdarowi J.K. Weliczeńſtwu przyiaźni y miłośći dla wiecznego Pokoiu, pewną ſummę pieniędzy to ieſt Rubli Moſkiewſkich odliczyć, y Rzeczyp: oddać kazali. Tedy z tych pomienionych Dźięnieg Sta Tyśięcy Rublow Wielcy Hdarowie Ich Car: Weliczeńſtwo, po poſtanowieniu tego wiecznego Miru, teraz J.K. Weliczeńſtwa Wielkim y Pełnomocnym Poſłom, przy odprawie Ich oddać roſkażą. A oſtatek ſummy z Ich Car: Wſtwa, Skarbu tyśięcy Rubli z ſtrony Ich Car: Weliczeńſtwa w przyſzły czas, to ieſt od ſtworzenia świata śiedm tyśięcy ſto dźiewięćdźieſiątego y piątego. A od Narodzenia Chryſtuſowego tyſiąc ſześćſet ośmdźieśiąt śiodmego Roku, Mieſiąca Stycznia przyſłánym J. K. Wſtwa Dworzanom, w Smoleńſku oddać roſkażą.

7. A co u Nas J.K. Weliczeńſtwa Wielkich y Pełnomocnych Poſłow, y Ich Car: Weliczeńſtwa Bliźnich Boiar y Dumnych Ludźi, między Nami zaſzła trudność, o tych zruinowanych Horodach y Miaſtach, ktore od Miaſteczka Staiek w niż Dniepra po Rzeke Taśmine ſą, mianowićie Rzyſzczow, Trachtymirow, Kaniow, Moſzna, Sokolnica, Czerkaſy, Borowica, Worodkow, Buzyn, Kryłow y Czyhyryn, o ktorych z Námi J.K. Weliczeńſtwa Wielkiemi y Pełnomocnemi Poſłami Ich Car: Wſtwa Bliźni Boiarowie,

y Dumni

y dumni ludźie mowili y domagali się, żeby im bydź w Dźier-
żeniu y we Władzy Wielkich Hdarow y Ich Car. Weliczenstwa,
wiecznie w niż Dniepra idąc granicą od Miasteczka Staiek po Rze-
kę Taśminę. My I. K. Wlstwa Wielcy y Pełnomocni Posłowie,
nie maiąc na to od I. K. Wlstwa y od Rzpltey do umowienia peł-
ney mocy, ustąpić niechćieli. Tedy My I. K. Wlstwa Wielcy
y Pełnomocni Posłowie y Ich Car: Weliczenstwa Bliźni Boiaro-
wie y Dumni Ludźie zgodnie ten Punkt takim sposobem umowi-
li y postanowili, że te mieysca zostawać maią puste tak, iako
teraz są, o ktorych wzwyż mianowanych Horodach; y Ziemiach,
y o Granice Ich Car. Wlstwa Wielcy y Pełnomocni Posłowie do
I. K. Wlstwa y Rzpltey dla potwierdzenia teraźnieyszego Miru
wyprawieni po oddaniu Ich Car: Wlstwa przyśięgi, y po przy-
ięćiu I. K. Wlstwa wzaiemney potwierdzaiący Hramoty, donio-
są to I. K. Wlstwu y Rzpltey, y o tym z wysadzonemi od I. K.
Wlstwa y Rzpltey z Senatu Dohowor uczynią. A ieżeliby to dla
iakich zachodzących na ten czas trudnosci, do skutecznego Do-
howoru przyiść nie mogło, tedy wolno będźie na ten czas tego
Dźieła ten Punkt odłożyć do inszego lepszego y sposobnieyszego
czasu, á poki dostateczny o tym Dohowor y postanowienie się
nie stanie, te mieysca maią bydź puste, á do naruszenia tego wie-
cznego Miru, to za zatrudnienie y omieszkanie niemieć, y dla tego
teraźnieyszego wiecznego Miru, nigdy nie naruszać, y potym za
naruszenie nie przyczytać.

8. A co w przeszłe przymierne Lata w nadźieię tego wieczne-
go Miru z zawoiowanych Horodow y Ziem ustąpione są w stro-
nę I. K. Weliczeństwa Horody y Miasta Połock, Witebsko, Dy-
nemborg, Newel, Siebicz, Wielisz, Lućin, Rzeźica, Maryen-
hauz ze wszystkiemi Inflantami południowemi, y ze wszystkiemi
tych Horodow Woiewodztwami y Powiatami zdawna do nich na-
leżącymi, y tym Horodom bydź w stronie I. K. Wlstwa także
na wieczne czasy. A W. Hdarom Ich Car: Wlstwa y Ich Car:
Wlstwa Naślednikom do tych wyżey mianowanych Horodow y
Miast nie wstępować, y przyczytania do nich żadnego nie mieć:
także y te wszystkie Włości, ktore świeżo Kozacy za Soiuszem
zaiechali, w stronę I. K. Wlstwa należeć y oddane bydź maią.

43.

9. Także umowiliśmy y postanowiliśmy, że W. Hosudar I.
K. Weliczeństwo, Cerkwiom Bożym, y Episkopom Łuckiemu,
Halickiemu, Przemyślskiemu, Lwowskiemu, Białoruskiemu,
y przy nich Monastyrom, Archimandryom, Wileńskiey,
Mińskiey, Połockiey, Orszańskiey, y inszym Ihumeństwom, Bra-
ctwom, w ktorych znaydowało się y teraz znayduie się zażywa-
nie Błahoczestywey Græco-Ruskiey Religii, y wszystkim tam mie-
szkaiącym ludźiom w Koronie Polskiey y w W. X. Lit. w teyże
wierze zostaiącym, żadnego ućiśnienia nie czyni, y czynić nie każe,
do Wiary Rzymskiey y do Unii przymuszenia, y bydź to nie ma,

ale według dawnych Praw, we wſzelakich Swobodach y Wolnościach Cerkiewnych, będźie zachowywał. A gdy y za teraźnieyſzym Kijowa w ſtronę Ich Car: Wſtwa odeyściem, Epiſkopom wyżey pomienionym w Koronie Polſkiey y w W.X. Lit. przebywaiącym, podług Duchownego ich Obrzędu y zwyczaiu przyiąć błogoſławieńſtwo, albo poświęcenie od Metropolity Kijowſkiego przyſzło; tedy to nikomu z nich na łaſce I. K. Wſtwa ſzkodźić nie ma, wzaiem Ich Car. Wſtwa ludźiom y Religii Rzymſkiey w Państwach Ich Car: Weliczeńſtwa, zwłaſzcza w teraźnieyſzych odeſzłych ſtronach od Wielkich Hdarow Ich Carſk: Welſtwa w żadney Wierze nie mą bydź bezprawie czynione, y do inſzey wiary przymuſzenie, y owſzem będą mieć wſzelką wolnosć, tey wiary trzymaiąc ſię, y w Dobrach ſwoich żadney przeſzkody y uſzczerbku nię ponoſząc na łaſce Ich Car: Wſtwa, to im ſzkodźić nie ma, y Religii ſwoiey wolne zażywanie w domach ſwoich mieć wolno, y ten Naſzego Dohoworu Punkt, (przy inſzych) I.K. Wſtwa y Rzeczypoſpolitey na Seymie Walnym potwierdźić, y w Seymową Konſtytucyą nadrukować.

10. Uważywſzy Dobro całego Chrześćiańſtwa, á życząc Narody pod Biſſurmańſkim iarzmem ięczące, z tak ćiężkiey wyſwobodźić niewoli. A nadewſzyſtko chcąc prawdźiwą Wiarę Boſką y Chwałę iego, Machometanſkie obrzydliwośći wyrzućiwſzy, do Swiątnic Pańſkich wprowadźić, widząc przy tym niepewność wſzelakich z Pogańſtwem poſtanowienia, że ten Krzyża S. y wſzyſtkich Chrześćian ſpolny nieprzyiaćiel Sołtan Turecki, y Han Krymſki poſtanowionych z W. Hdarami Ich Car: Wſtwem Mirnych Traktatow do niedotrzymania przywodząc, poſyłali od ſiebie z Krymu y z Azowa na Ukrainſkie ich Car: Wſtwa Horody y Miaſta woiennym naſtąpieniem Boiow y inſzych Murzow z mnogimi Woyſkami, ktorzy wielki plon ząbrali y znaczne ſpuſtoſzenie czynili. Także y na Hdarſtwa W. Hdara I. K. Wſtwa, nie dotrzymawſzy uczynionego z ſobą pokoiu, woyną naſtąpili, tedy po mnogich Rozhoworach umowiliśmy y poſtanowiliśmy, że Wielcy Hdarowie Ich Car: Wſtwo, według Braterſkiey ſwey ku Wielkiemu Hdarowi I. K. Wſtwa przyiaźni y miłośći, y według żądania Ceſarſkiego Wſtwa Rzymſkiego, y Wſtwa Francuſkiego, y Kurfiſtrza Brandeburſkiego, także Rzpltey Weneckiey, za naſtąpieniem poſtanowionego wiecznego Miru zezwolili Ich Car: Weliczeńſtwa rozerwać pokoy, ktory z Sołtanem Tureckim y Hanem Krymſkim, dotąd doczeſny mieli. A Soiuſz z I. K. Wſtwem wieczny obronitelny, poki z Biſſurmany woyna trwać będźie. Ażeby tym gruntowniieyſzy y ſkuteczniieyſzy ten Soiuſz poſtanowiony zoſtawał, tedy zarazem w tymże woiennym czaśie teraźnieyſzego Roku od Narodzenia Chryſtuſowego 1686. á od ſtworzenia świata 7194. za mnogie Biſſurmańſkie nieprawdy, dla Jmienia

Chrze-

Chrześćiańskiego, y dla wybawienia wielu Chrześćian z Bissurmańskiey niewoli będących, odwracaiąc śiły Bissurmańskie, Hana Krymskiego od Hdarstwa I. K. Wlstwa, przy pomocy Bożey rozkazą Ich Car: Wlstwa, Woyska swoie do śieczy posłać ze wszelką woienną Ammunicyą, y na przeprawach na Dnieprze, gdźie Krymskie Woyska zwykły przeprawować się, zabraniaiąc przeyścia do Hdarstwa I. K. Wlstwa, y na tych mieyscach wszelkie woienne dźieło y przemysł nad Nieprzyiaćielem Krzyża S. czynić. Także Duńskim Kozakom roskazą Wielcy Hdarowie Ich Car: Welstwa, na tegoż Nieprzyiaćiela nastąpić, y przemysł woienny czynić na czarnym morzu pod temiż Krymskiemi Jurtami, y pod ich Horodami y Miastami, gdźie woienna okazya potrzebować będźie, w przyszły zaś od Narodzenia Chrystusowego, 44.
Rok 1687. á od stworzenia świata 7195. także na potym idące lata, mnogimi śiłami na sam Krym pomocą z strony Ich Car: Wlstwa bydź maią, á I. K. Wlstwa Koronnym y W. X. L. mnogim Woyskom w też czasy woienną imprezą na Tureckie Woyská y Ordy Białohorodzkie, ze wszystkiemi woiennemi Ammunicyami, woienny przemysł czynić, odwracaiąc śiły Nieprzyiaćielskie, żeby na Woyska Ich Car: Wlstwa złączywszy się z Krymskiemi śiłami nie przyszli dotąd, poki u W. Hdara I. K. Wlstwa y Wielkich Hdarow Ich Car: Wlstwa, z Bissurmany spolny pokoy nie stanie.

11. A kiedy da Pan Bog Ich Car: Wlstwa Woyskom wstąpić do Krymu, y uczynic woienny przemysł nad Krymskim Jurtem, á ieżeli Sołtan Turecki ruszy, na ten czas Woyska na Hdarstwa Ich Car: Wlstwa, á osobliwie do Kijowa y do innych Miast, na ten czas I. K. Wlstwa Koronnym y W. X. Lit. Woyskom, iść przećiwko Woyskom Tureckim, y nad temi nieprzyiaćielskiemi Woyskami, swemi śiłami, czynić woienny przemysł, odwracaiąc te Woyska od Hdarstwa Ich Car: Wlstwa. Tak też wzaiemnie Wielcy Hdarowie Ich Car: Wlstwo, Woyskami swemi Krym odwracać maią, gdyby takoważ śiła y potęga miała nastąpić Bissurmańska na Panstwa I. K. Wlstwa, a osobliwie na Lwow y na insze Miasta, y znosząc się między sobą, ieden drugiego ratować tákim sposobem, iako wyżey opisano.

12. Y to postanowiliśmy Wielkim Hdarom Ich Car: Wlstwu, po postanowieniu tego wiecznego Miru, pisać do Sołtaná Tureckiego y Hána Krymskiego w Hrámotach Ich Car: Wlstwá, obiawiáiąc o tym wiecznym Miru y o Soiuszie uczynionym y żeby Sołtan Turecki y Hán Krymski z Woyskámi swoiemi ná obadwa Hdárstwa woyną nie następowali, y od woyny dostatecznie przestali, y ukontentowanie na obie strony uczynili, y ieśli po tych Ich Carsk: Wlstwa Hramotach, będą u I. K. Wlstwa, y u Wielkich Hdarow Ich Car: Wlstwa, Sołtan Turecki y Han Krymski, Drużby y Miru szukać, y od Woyny dostatecznie przestać zechcą, y w żądaniu

niu Hdarſkim i kontentuią, y I. K. Wſtwa oddadzą zawoiowane Zamki, Kamieniec y inſze należące, ktore z tym Kamieńcem ſą zwoiowane, na ten czas zechcą Wielki Hdar I. K. Weliczeńſtwo, y Wielcy Hdarowie Ich Car: Wſtwo, między ſobą o tym przez Poſłow albo Poſłanikow, lubitelne uczynić obſyłki, y z Soltanem Tureckim, y z Hanem Krymſkim, Mir ſpolnie poſtanowić, y to zwoiowane, przez pokoy odebrać, y tym I. K. Wſtwo ma ſię kontentować. A to ma bydź za znieśieniem ſię I. K. Wſtwa z inſzemi Kolligatami I. K. Wſtwa y Rzpltey, do czego I. K. Wſtwo y Rzplta przywodźić tych Kolligatow (aby na to zezwolili) obiecuie, iakoż I. K. Wſtwo ma nadźieię, że to ciż Kolligaći Naśi uczynić pozwolą. A ieżeli Soltan Turecki albo Han Krymſki, będą u Wielkich Hdarow, I. K. Welſtwa, albo u Ich Car: Wſtwa Drużby ſzukać, po iednemu tedy iedna ſtrona bez drugiey, w żadne Dohowory z Soltanem Tureckim, y Hanem Krymſkim wkraczać, y Miru z niemi czynić nie ma. A bydź tym Dohoworem za ſpolną I. K. Wſtwa, y Ich Car: Wſtwa Zgodą y Dohoworem, y mieć W. Hoſudaru I. K. Wſtwa, y Wielkim Hdarom Ich Car: Wſtwa ſpolnie koło tego ſtaranie, żeby poſtanowić Mir z Soltanem Tureckim, y Hanem Krymſkim, ku pożytkowi I. K. Weliczeńſtwa, y Ich Car: Wſtwa Pańſtwom, bez przedłużoney z niemi woyny, tak iako piſano w tym wyżey mianowanym Punkćie, y zſyłać ſię o tym Wielkim Hdarom I. K. Wſtwu, y Ich Car: Wſtwu między ſobą częſtokroć.

13. Przy tym W. Hdar I. K. Wſtwo Wielkich Hdarow Ich Car: Wſtwo upewnią, że I. K. Wſtwa Kolligaći Ceſarſkie Weliczeńſtwo Rzymſkie, y inni, po uczynionym y zaprzyśiężonym Dohoworze przećiwko tym Biſſurmanom, w takoweyże śile y mocy zoſtawać będą, w iakiey z I. K. Wſtwem teraz ſą Dohoworami obowiązani, y nie obeſławſzy ſię z W. Hdarami z I. K. Wſtwem, y z Ich Car: Welſtwem Ceſarſkiemu Welſtwu Rzymſkiemu, y Rzpltey Weneckiey, z Tureckim Soltanem y z Hanem Krymſkim, do Miru nie ſkłaniać ſię, y iednemu bez drugiego pokoiu nie ſtanowić, y owſzem z ſwoich ſtron zaſtawiać ſię, y odpor y przemyſł nad niemi przy pomocy Bożey, naſtupatelny y obro-
45. nitelny wſzyſtkiemi śiłami czynić, iako teraz ieſt do tąd, poki u W. Hdara I. K. Wſtwa, y u Wielkich Hdarow Ich Car: Wlczeńſtwa, z tymi Biſſurmany, Woyna y Soiuſz naſtupatelny trwać będźie.

14. Także umowiliśmy y poſtanowiliśmy, iz W. Hdaru I. K. Wſtwa y Wielkim Hdarom Ich Carſk: Wſtwa, przećiwko tymże ſpolnym Chrześćian nieprzyiaćielom Tureckiemu Soltanowi, Hanowi Krymſkiemu, do obronitelnego y naſtupatelnego Soiuſzu wzywać K. Wſtwa Francuſkiego, ażeby y on do tego Swiętego złączenia, przykładem wſzyſtkich Panow Chrześćiańſkich, przećiwko

ćiwko Biſſurmanom przyſtąpił, y przy pomocy Bożey z ſwey ſtrony woyſkami albo Dźięgami wſpomagał, iakoby ſię nie dać temu Poganinowi nad Hdarſtwy Chrześćiańſkiemi rozprzeſtrzeniać; do tegoż wzywać y innych PP. Chrześćiańſkich Monarchow, ktorzy ieſzcze w Soiuſz nie weſzli, iako to Angielſkiego, Duńſkiego, Kr: Wſtwa, y Rzpltą Holenderſką.

15. A kiedy za wolą Bożą y zezwoleniem W. Hdara I. K. Wſtwa, y Wielkich Hdarow Ich Car: Wſtwa, z Sołtanem Turecкim y z Hanem Krymſkim, pokoy wieczny ſtanie, y woyna ſkończy ſię, ieżeli Sołtan Turecki, albo Han Krymſki, lubo przez Wezyra, lubo przez Gałgę y Sołtanow, na Państwa obudwu Wielkich Hdarow, lubo ná ktore z nich iednego naſtępowali, y pod Kijow, y na inne Ukraińſkie Zamki, albo na Podole, y ku Lwowowi Wezyra y Baſzow z woyſkami Tureckiemi poſłali, tenże Han Krymſki Gałgę albo Horadyna z Murzami, tedy Soiuſza Obronitelny takimże odwroceniem y ſpoſobami, iako o tym wyżey poſtanowiono y napiſano w dźieśiątym y iedynaſtym Punktach, bydź ma. A ieżeli po dokonczeniu teraźnieyſzey woyny, y po uczynionym z Sołtanem Tureckim, y z Hanem Krymſkim pokoiu, naruſzenia od Sołtana Tureckiego y od Hana Krymſkiego nie będźie, á chćiałby ktorykolwiek z Monarchow I.K. Wſtwa albo Ich C: Wſtwa, nową naſtupatelną woynę zaczynać, y w Państwa Ich z woyſkami iść, tedy iedna ſtrona drugiey, wſpomagać nie ma, y w tę zaczętą ná ſtupatelnieyſzy Soiuſzowy Dohowor ma bydź odſtawiony.

16. Także umowiliśmy y poſtanowili, ponieważ pod czas przeſzłego przymierza między Państw W. Hdara I. K. Wſtwa y Wielkich Hdarow Ich Car: Wſtwa Horodami y Ziemiami, ktore Horody y Ziemie z ſtrony Ich Car: Wſtwa, y z zawoiowanego u I.K. Wſtwa ſtrony poſtąpione, nie uczyniono do tąd Rozgraniczenia Ziem, że pod czas przeſzłey przećiągłey woyny, w pogranicznych Horodach mieſzkaiący Ludźie, przez ſtare Granice w Uiazdach, laſy pośiekli y przyznali, y kleyna popſowali. Tedy W. Hdar I. K. Wſtwo y Wielcy Hdarowie Ich Car: Wſtwo, po poſtanowieniu tego wiecznego Miru, pozwala dla tego przypatrzenia ſię z obu ſtron po potwierdzeniu obudwu Wielkich Hdarow Naſzych teraźnieyſzego wiecznego Miru, wyſyłać pod nie oſoby, pogranicznych Sędźiow y Kommiſſarzow z iednego kraiu od Smoleńſka, y od poſtępionych od Witebſka, y od innych Horodow y Ziem z pełnomocnymi ſwemi Hdarſkiemi Hramotami, ktorzy pograniczni Sędźiowie y Kommiſſarze, po obſyłce między ſobą ziechawſzy ſię na Granice, y tych Uiazdow z obu ſtron zgromadźiwſzy mnogich ſtarożytnych z Włośći Ludźi wiadomych, uczynią Inkwizycyą, ieśli w Ziemiach y w wodach y w leśnych wchodach y gorach, podług ſtarych granic, na obie ſtronie władaią, y ſporu iakiego na obie ſtronie nie maſz, y tym pogranicznym Obywate-

lom, oba pograniczni Sędźiowie y Kommiſſarze, ná obie ſtronie przykażą, żeby potym mieli z obu ſtron władze Ziem, podług ſtarych granic, á gdźie Starożytni powiedzą Granicę zepſowaną, tedy ćiż Sędźiowie y Kommiſſarze ſami oglądawſzy, roſkażą przyznaki y kleyna uczynić, y ſtare miedze poprawić, y przykażą mocno tamecznym Obywatelom, y z włości poddanym przeſtrzegać tego, żeby we wſzelkich wchodach z iedney ſtrony, drugiey żadne krzydy potym czynione nie były.

17. A z drugiego kraiu co Kijow Horod, y przynależące do Horoda Kijowa, wyżey pomienione Horody y Miaſta, ktore w trzećim Punkćie ſą wyrażone. Także y ná drugiey ſtronie Dnie-
46. pra od Cierniehowa, y od Staroduba, wyſłać z obu ſtron drugich Sędźiow y Kommiſſarzow, ktorzy Sędźiowie y Kommiſſarze, podług tegoż między temi Horodami y Miaſtami Rozgraniczenie Ziem uczynią, y tamecznym żyiącym Ludźiom na obie ſtronie zakażą, y przyznaki porobią, ktoremi Ziemiami y Miaſtami, ktorey z nich ſtronie, podług tego wiecznego Miru władać będźie, należało, poſtrzegaiąc tego, żeby na obie ſtronie, ni za co między pogranicznymi Obywatelami niechęći y niedrużby nieuraſtały.

18. A ponieważ wſzyſtkie zwykły Skarbowi Hdarſkiemu czynić dopełnienie, od targowych Kupieckich Ludźi Przemyſłow. Tedy w nadźieię obudwu Wiel: Hdarow Naſzych Ich Hdarſkiey Braterſkiey Drużby y Lubwy, y o tym umowiliśmy y poſtanowili, że obudwu Wielkich Hdarow I.K. Wſtwa y Ich Car: Wſtwa Targowym Ludźiom (procz żydow) od teraźnieyſzego poſtanowienia wiecznego Miru, iezdźić ná obie ſtronie ze wſzyſtkiemi Towarami niezakazanemi z Paſzportami, tak w ſtronę W. Hdara I.K. Wſtwa, do Stołecznych Zamkow do Krakowa, do Warſzawy, y do Wilna. iako w ſtronę Wielkich Hdarow Ich Car: Wſtwa, do Carſtwoiuſzczego Wielkiego Grody Moſkwu, wolno będźie, á Cło od Towarow płaćić podług Uſtaw Obudwu Hdarſtw w zwyczaynych Miaſtach, á nad Uſtawę ubytku Kupcom, y zadney grabieży nieczynić, y tym ich nie odrażać, y Towarow niezatrzymować, ale we wſzyſtkiey Swobodźie targowe przemyſły, na obie ſtronie zachowac maią. A Szlachćie w ſtronie I.K. Wſtwa, u tych Kupcow, żadney rzeczy ſobie ſwawolnie nie wymagać, y tym Kupcow od targowych Handlow nie oganiać. Co y w ſtronie Ich Car: Wſtwa, także wzaiemnym ſpoſobem, uczyniono będźie.

19.

19. A długi ktore ieszcze przed woyną, y pod czas Przymierza przez pewne Zapisy y Obligi, także y przez Dohowory Kupieckie uczynione iednemu na drugim wolno wziąć, y między ludźmi wszelkiego Stanu, tak Korony Polskiey y W.X.L. iako też y Narodu Moskiewskiego, y przez przeszłą woynę przybyłych y w stronę Ich Car: Wlstwa Horodow ustąpionych, kiedy z obu stron pokażą się, y słusznemi dowodami obiawione będą, tedy wszelkiemu takiemu ukrzywdzonemu, podług warunkow y Zapisow, y podług Kupieckich Dohoworow, na obie strony sprawiedliwość y dostateczna rozprawa, podług Prawa y Dostoieństwa uczyniona bydź powinna.

20. A w ktorey stronie swywolni y niepossuszni Ludźie pokażą się, tedy o nich w pogranicznych Horodach ma bydź obiawiono Woiewodom y Kommendantom, y nad tymi Ludźmi, podług Inkwizycyi, karanie ma bydź bez miłośierdźia uczynione, y z obu stron w pogranicznych Horodach Woiewodom y Przełożonym Ludźiom, we wszelkich sąśiedzkich Rozprawach, Dźiełach, postaraiącymi się bydź, y rozboynikow, y wszelkich złych niespokoynych ludźi szukać, od ktorych na obie stronie zaczną się bydź iakie niechęći, gdźie y w ktorych Miastach ich szukać, y złapać będźie można, y podług ich win, czynić nad niemi karę, kto czego będźie zá winę godźien, podług zwyczaynego Obudwu Hdarstw Prawa, żeby między Wielkiemi Hdarami Naszymi, w niwczym niechęći nie było. A komu iakie ubytki y szkody stanią się, y rozbiorą te ruchomośći y z inszymi ludźmi rozdźielą się, tedy y to podług Dostoienstwa oddawać, y Towarzyszow ich zabronić, także czynić Zakazy, żeby potym złych Dźieł czynić nie ważyli się.

21. Ieśli zá przyczyną ktore nieżyczliwośći y urazy zdarzą się między obiema stronami, y ktora strona ukrzywdzona będźie, y tey strony Woiewodom y Namiestnikom dla takiey krzywdy albo ućiemiężenia drugiey strony, Namiestnikom y Woiewodom na bliskich y Pogranicznych Horodach, gdźie ten gwałt uczyni się, dać wiedźieć, y ziechawszy się na Granicę, te przećiwne postępki y uczynki, komu będźie należało wysłuchać, y po Braterśku rozsądźić, y sprawiedliwość uczynić bez zwłoki prawdźiwie. A tego wiecznego Miru, za żadne pograniczne niechęći y postępki, żadnym obyczaiem nienarusząć. 47.

22. A Ieśli większe Dźieła zdarzą się, ktorych Pogranicznym Woiewodom rosprawić y uspokoić niebędźie rzecz można, y to odłożyć do Posełskich Obudwu Wielkich Hdarow ziazdow. A ktorych Possow Oni Oba Wielcy Hdarowie, dla tych Dźieł z obu stron ná Granicę zeszlą, tedy oni między sobą obeślą, żeby z obu stron było zręczno, bez wszelkiego sporu ziachać się, y o tych Dźiełach, w ktorych będą wysłani umawiać się, y we wszystkim dobrą Swiętą Sprawiedliwość, prawdźiwie bez zwłoki uczynić maią,

ią, á tego wiecznego Miru, dla żadnych przyczyn nie naruſzać.

23. Także w tym wiecznym Miru, maią bydź uſpokoione Wielkiego Hdara J.K. Wſtwa y Wielkich Hdarow Ich Car: Wſtwa wſzyſtkie Ich Hdarſtwa, Ziemie, Horody, y Poddani, tak iż żaden Hoſpodar Druch nad Druchem taiemney, ani iawney niedrużby nie będzie zamyślał, áni ſam ſobą, ani przez inſzych, żadnego złego nie czynić y nie kazać.

24. Oſobliwie także W. Hdar I.K. Wſtwo, y I.K. Wſtwa Naśl ednicy, y potym będący Krolowie Polſcy y W. Xiążęta Lit: y wſzyſtka Rzeczpoſp: Korony Polſkiey y W.X.L. Oboyga Narodow Duchowni y Swieccy, ani ſami przez ſię, áni przez żadne inne ſubordynowane Oſoby, iawnych albo taiemnych nieprzyiaćioł, ktorzyby byli Wielkim Hdarom Ich Car: Wſtwu, y wſzyſtkiemu Roſſyiſkiemu Hdarſtwu, do ſpołkowania nie przyimować, y pomocy im Skarbem y Ludźmi dawać, y żadnego złego czynić nie maią. Także Horodow Ich C: Wſtwa Wielko Roſſyiſkich, Mało-Roſſyiſkich y wſzyſtkich ktore w Dźierżawie Ich C: Wſtwa z Ziemiami y Prezydyami, y do nich należącymi Uiazdami y Poddanemi nie wſtępować ſię, y nie woiować, żadnego złego nie czynić, y czynić nie pozwalać, y Niedrucha żadnego nie ſprowadzać, y ſprowadźić nie kazać, y ludzi z tych Horodow y Miaſt w ſwoię K. Wſtwa y Rzptey ſtronę namawiać, y wywoźić. Zakażą wzaiem Wielcy Hdarowie Ich Car: Wſtwo y Naśl ednicy Ich, y potym będący Wielcy Hdarowie Carowie y Wielcy Kniaźiowie Roſſyiſcy, iawnych ani taiemnych nieprzyiaćioł, ktorzyby byli Wielkiemu Hdárſtwu I.K. Wſtwa, y wſzyſtkiey Koronie Polſkiey y W.X.L. do ſpołkowania przyimować, ani pomocy im Skarbem y Ludźmi, ani okazyi do Niedrużby y do woyny ſami ſobą, ani przez ordynowane Oſoby dawać, y złego czynić niemaią. Także y do Horodow I.K. Wſtwa y Rzeczypoſp: ktore do Korony Polſkiey y W.X.L. należą, do innych I.K. Wſtwa y Rzeczypoſp: Horodow y Ziem, y Preſidia, y do nich należących Uiazdow y Poddanych nie wſtępować ſię, y nie woiować, y żadnego złego nie czynić, y czynić nie każą, y Niedrucha żadnego nie ſprowadzą, y ſprowadzać niekażą, y Ludźi z tych Zamkow, Miaſt, y Ziem, w ſwoię Carſ: Wſtwa ſtronę zwoływać y wywoźić zakażą, y owſzem przez wſzyſtkie wiecznego Miru lata, z obu ſtron Brat Bratu wſzelkie dobro, y co do Braterſtwa należy, wyświadczać maią, żeby Niedrużba nieuraſtała, y do woyny przyczyny nie było, y do rozlania krwie, y do ſpuſtoſzenia obudwu Hdarſtw, wſzelkim przemyſſem z obu ſtron nie dopuſzczą, owſzem zdźierżą Chrześćiańſkim ſtaraniem, w pokoiu, ani na żadne rozruſzaiące przyczyny woyny wſzczynać nie maią, y nie będą.

25. Także zgodnie umowiliśmy y poſtanowili, iż teraźnieyſzy Naſz zgodny o wiecznym Miru Dohowor, na dotrzymanie

wieczne-

wiecznemi czaſy Wielcy Hdarowie Ich Car: Wſtwo przed Swiętą Ewangelią na Bliźnych Boiar y dumnych ludźi, y na Naſzych I. K. Wſtwa Wielkich y Pełnomocnych Poſłow, ſtwierdźić y zkrzepić zezwalaią. Co wzaiemnie y Naſz W. Hoſudar I. K. Wſtwo, te wiecznego Miru Dohowory, na dotrzymanie ich wiecznemi czaſy, na potwierdzonych Wielkich Hdarow Ich Car: Wſtwa, także y na ſwoich K. Wſtwa Hramotach, przy Ich Car: Wſtwa Wielkich 48.
Poſłach, ktorzy do I. K. Wſtwa z podtwierdzoną Ich Hdarſką Hramotą zeſłani będą, po przyięćiu iey ztwierdźi y zkrzepi, y przyśięgę na S. Ewangelią uczyni bez wſzelkiego tłumaczenia, y po uczynieniu tey przyśięgi, tym Ich Car: Wſtwa Wielkim Poſłom, ſwoię K. Wſtwa potwierdzaiącą Hramotę, Hdarſkiemi Maieſtatowemi Kor: y W. X. Lit. Pieczęciami, do rąk oddać rozkaże, y do Wielkich Hdarow Ich Car: Wſtwa nie zatrzymuiąc odprawić, o ktorych Wielkich Poſłach podług zwyczaiu obſyłka przez Gońca uczyniona będźie.

26. Także umowiono y poſtanowiono, że Wielkim y Pełnomocnym Poſłom, będącym w obudwu Hdarſtwach w Poſelſtwach przed W. Hdarem I. K. Wſtwa y przed Wielkiemi Hdarami Ich Car: Wſtwa, dla Ich Hdarſkiey Przewyſokiey Cześći Poſelſtwa ſwoie odprawować zawſze nie nakrytemi głowami, to ieſt bez czapek. A przyimować tych Poſłow, y Poſłanikow, y Gońcow na obie ſtrony, y odprawić z czesćią dla doſtoieńſtwa, y przyiazd, y obiazd ma im bydź dobrowolny, bez wſzelkiey zaczepki y zadźierżania. A każdemu z Poſłow, Poſłanikow, y Gońcow, ze wſzyſtkiemi przy nich będącemi ludźmi, dawać w obudwu ſtronach tak w Kor: Polſkiey y w W. X. Lit. iako też w Cartwoiuſzczym wielkim Horodźie Moſkwie, od przyięćia na Granicy, y do odprawy z tego Hdtwa, do drugiego Hdtwa wracaiącym ſię Poſłom po czteryſta Rubli, Poſłanikom po 50. Rubli, Gońcom po 30. Rubli na Niedźiele. Podwod Poſłom po 150. Poſłanikom 50. Gońcom 30. y oprocz tego karmu, źimnemi y letniemi czaſy, Poſłom y Poſłanikom, y Gońcom, drwa dawać y wodę do nich woźić, iak wiele do ukontentowania należy, y potrzeba wyćiągać będźie; á kiedy Poſłom, Poſłanikom y Gońcom komu w ſwoiey drodze zdarzy ſię do wielkich Hdrow iechać, y po obſyłce podług Poſelſkiego zwyczaiu, wyſłano do nich będźie, żeby ich z Karmami, y z ukontentowaniem Poſelſkim przyiąć. A ći Poſłowie dadzą Przyſtawowi ludźi y koni regeſtr, y od Przyſtawow iak w drodze, tak y przy wielkich Hdarach Poſelſtwie, iak długo będą, ochrona y cześć nad nimi, podług Poſelſkiego zwyczaiu, czyniona bydź ma. A umnieyſzenia w niczym iak w przyięćiu, tak w odprawie do ſamey Granice nie uczynią, y czynić nie każą.

27. A z tymi Poſłami y Poſłanikami, Kupcom z Towarami iezdźić do obudwu Hdarſtw, tak do I. K. Wſtwa Kor: Polſkiey y W. X. Lit.

Stołecznych Miaſt do Krakowa, y do Lwowa, także y do Warſzawy, iako też y z drugiey ſtrony do ſamego Stołecznego Hdarſtwa Ich Car: Wſtwa Horodu, y gdźie ukazano będźie, targowáć, albo na ſwoie Towary zamieniać maią iawno y nie tayno. A ći Kupieccy ludźie przy Poſłach tak długo, poki w ſwoich Poſelſtwach trwać będą, przebywać mogą. A po odprawieniu ich, maią z Poſłami y na mały czas nie odſtawaiąc, odiachać. Także będący przy Poſłach ludźie, podmawiać, y taiemnie z ſobą wywoźić nie maią. A ieśliby kto obwiniony w tym znalazł ſię, tedy nad takim obwinionym, Sąd ſkuteczny ma bydź uczyniony. A Kupcom zakazanych Towarow, Gorzałki, y Tabaki, do Roſſyiſkiego Hdarſtwa nie woźić.

28. Także w nadźieię wſzelkiego pożytecznego Sąśiedzkiego Dobra, Obudwu Wielkich Hdarow Naſzych Hdarſtwom ſłużącego, w oſtrożności nie tylko o poſtronnych nieprzyiaćielſkich zamyſłach, ále y dla przemyſłow w Kupieckich pożytkach, y w innych Bogu przyiemnych dźiełach, zgodnie poſtanowiliśmy, żeby z iednego Hdarſtwa przez drugie Hdarſtwo, z Hramotami Hdarſkiemi, przeiazd był wolny y beśpieczny, tak z Korony Polſkiey y W. X. Lit. przez Hdarſtwa Ich Car. Wſtwa z Hramotami, albo Paſzportami, od I. Kr. Wſtwa danemi do Perſkiey Ziemie y daley. Także y z Hdarſtwa Wiel: Hdarow Ich Car: Wſtwa Moſkiewſkiego y ze wſzyſtkiey Wielkiey Rusi, przez Hdarſtwa Korony Polſkiey y W. X. Lit. z Hramotami dla beśpieczeńſtwa do Ich Car: Wſtwa danemi w rożne ſtrony Hdarſtwa poſłanym, y tym nazad wracaiącym ſię bydź w należytym beśpieczeńſtwie, y tam-
49. tędy, kędy poſłani będą, iachać, y do Hdarſtw ſwoich powracać ze wſzyſtkiemi przy nich będącemi pożytkami, w obudwu Hdarſtwach nie zakazanemi, y z ludźmi Ich w ſąśiędzkiey ochronie z wolnym podwod naymem, z płaceniem iednak doſtoynych od Towarow, Ceł, iakie w ktorym Państwie poſtanowione będą, ktorzy od Horoda do Horoda tych obudwu Hdarſtw ze wſzyſtkim beśpieczeńſtwem y pomocą, bez zadźierżenia przepuſzczeni bydź maią.

29. A ponieważ wiele należy obom Państwom Wielkich Hdarow Naſzych, na prędkiey y częſtey między ſobą obſyłce, dla wiadomości przez Hramoty, w prędkich zdarzących ſię dźiełach Hdarſkich, á oſobliwie do pomocy ſpolney przećiwko Biſurmanom, także y dla przymnożenia targowych obom tym Wielkim Hdarſtwom pożytkow, z tych przyczyn zgodnie umowiliśmy y poſtanowili, żeby przez Pocztę takowe obſyłki, ktore prędzey, aniżeli przez Gońcow, iak przedtym z wielkim omięſzkaniem bywało, potrzebuią wiadomości dla beśpieczeńſtwa y potrzeb Hdarſkich działy ſię, y dla tego Poczta z ſtrony I. Kr. Wſtwa począwſzy od mieyſca rezydencyi I. K. Wſtwa przez Hoſudarſtwa I. Kr. Wſtwa aż do Kadzyna Miaſteczką na Granicy Wdztwa Mścisławſkiego leżącego poſtanowiona będźie, ktora-

na

na każdą Niedźielę drogę swoię odprawuiąc, wszelkie listy, y responsa iakie Hdarskie będąli, także y targowe w drugą stronę do Miasteczka pogranicznego Wdztwa Smoleńskiego, Michowicze nazwanego w Dźierżawie Wielkich Hdarow Ich Car. Wlstwa, będącego, naznaczonemu Poczt-Magistrowi nad Pocztą od Ich C. Wlstwa bez przestanku tam będącemu w całośći oddawać powinna, ktory te Listy wszystkie przyiąwszy przez Smoleńsk, do Carstwoiuszczego Horodu Moskwy iak nayprędzey odsyłać ma. A wzaiemnie Listy y Responsa Hdarskie ieśli będą, iako też y targowe z Moskwy do Michnowicz, á z Michnowicz do Kadzyna, przysłane, Poczt-Magister od I. K. W. naznaczony, przyiąwszy iak nayprędzey, do mieysca rezydencyi I.K. Wlstwa odsyłać będźie. A w obudwu Hospodarstwach w odsyłaniu zPocztami (procz Hdarskich ludźi na obie stronie posyłek Hramot) od Kupieckich ludźi, y od pisma ich, w swoich przemysłach targowych ordynowanych może bydź ustawa, po czemu płaćić podług zwyczaiu we wszystkich Hospodarstwach będącego, postanowiona, y żeby Kupieckie pisma pod zakazem nie przez innych ludźi, ale przez postanowione Poczty przesyłane, y u Pocztarzow zapisane były.

30. Także umowiliśmy kiedy da Pan Bog po potwierdzeniu obudwu wielkich Hosudarow Naszych, dla nadźieie tego wiecznego Miru, y nienaruszonego dodżierżenia, maią wielcy Hdarowie I. K. Wlstwo y Ich Car: Wlstwo okolicznym Hospodarom, z ktoremi wieczny albo doczesny pokoy iest w Hramotach lubitelnych, kiedy się zdarzy przez Possow y Possanikow, ten utwierdzony wieczny Mir obiawić, żeby nie bez wiadomośći było, żeby y potym między Kupieckiemi ludźmi z okolicznemi Hdarstwy, targowe przemysły mnożyły się.

31. A ieśli na wolą Bożą, zdarzy się ktoremu W. Hdarowi z tego świata na wieczne błogosławieństwo przenieść się, tedy po nim następuiącemu W. Hdarowi dla nieporuszonego dodźierżenia tego wiecznego Miru, drugiego Hospodara przez swoich Possow obwieścić, y o skłonności swey do drużby obiáwić, co podług tego drugi Hospodar wzaiemnie uczynić ma, y ten wieczny Mir potwierdzonemi swoiemi Hdarskiemi Hrámotami spolnie oba wielcy Hosudárowie potwierdźić powinni będą, żeby nie do rozerwania, ale owszem do utwierdzenia y do pokoiu nie poruszonego służyło.

32. A ieśliby za niespodźianemi przygodami ten wiecznego Miru Dohowor pismem potwierdzony, w ktorym Hdarstwie w Kancellaryi zginął, albo do odnieśienia y do oddania do Kancellaryi, gdźie zawieruszyć się miał, tedy też twierdza y trwałość Dohoworu teraźnieyszego opisanego w drugim Hdarstwie będącego, ma oboygu wielkim Hospodarom y Ich wielkim Hospodarstwom spolnie służyć, y w tákowymże nienaruszeniu teraźnieyszego postanowienia pokoiu świętego zostawać będźie.

50. 33. A dla ſkutecznieyſzego, doſtatecznieyſzego y gruntowniey-
ſzego poſtanowionego ubeſpieczenia, y to co tu wſzyſtko między
Nami I. K. Wſtwa y Rzpltey Wielkiemi y Pełnomocnemi Po-
ſłami, á między Ich Car: Wſtwa bliźnemi Boiarami y dumnemi
ludźmi uczyniono, umowiono, poſtanowiono, y dokończono ieſt,
od Nayiaśnieyſzego y Dźierżawnieyſzego wielkiego Hoſudara Ja-
na III. z Bożey łaſki Krola Polſkiego W. Xćia Lit. Ruſkiego, y
innych, od I. K. Wſtwa y od naśledników Iego Kr. Wſtwa y
tym będących od wielkich Hdarow Krolow Polſkich y Wielkich
Xżąt Lit. y wſzyſtkiey Rzpltey Duchownych y Swieckich oboy-
ga Narodow Kor: Polſkiey y W. X. Lit. także y od Prześwie-
tleyſzych y Dźierżawnieyſzych Wiel: Hdarow Bożą miłośćią
Car: y Wielkich Kniaźiow, Joanna Alexejowicza, Piotra Alexe-
jowicza, wſzyſtkiey wielkiey Małey y Białey Ruśi, Samoderzcow,
y mnogich Hdarſtw y Ziem Woſtocznych, zapadnych, y Sie-
wiernych Otczycow, Dźiedźicow, Naśledników, Hdarow, y O-
blaadatelow od Ich Car: Wſtwa y od Naśledników, á potym bę-
dących od W. Hdarow, Carow, y W. Kniaźiow Roſſyiſkich, ca-
le y nienaruſzenie wiecznemi czaſy, zdźierżano będźie, to teraźniey-
ſzego dokończenie wiecznego Miru trwałe y nieporuſzone ma
bydź. Do ktorego poſtanowienia y zapiſu My Wielcy y Pełno-
mocni I. K. Wſtwa, y Rzpltey Poſłowie z podpiſaniem rąk Na-
ſzych, przy Pieczęćiach przyśięgą Naſzą ſpolną z obu ſtron przed
S. Ewangelią potwierdźili, y tymi zapiſami Wielkich Hdarow
Ich Car: Wſtwa z Bliźnemi Boiarami y Dumnemi ludźmi zoz-
mieniliśmy ſię. Dano to utwierdz nie w Cartwoiuſzczym Wiel-
kim Grodźie Moſkwie, Roku od Narodzenia Pana Naſzego JE-
ZUSA Chryſtuſa 1686. Mieśiąca Maja dnia 6. S. N. A od Stwo-
rzenia Swiata Roku 7194.

TRAKTAT Powtorny
z Jego Cárſkim Weliczeńſtwem.
W Jmię TROYCY Przenayświętſzey.

4. WSzem w obec y każdemu z oſobna, komu o tym wiedźieć
należy. Ponieważ całemu Chrześćiańſtwu dobrze to ieſt
wiadomo, iako *in anteceſſum* Korona Szwedzka, bez żadnego ſpra-
wiedliwego pretextu, upatrzywſzy porę y pogodę, kiedy Rzplta
Polſka, y Monarchia Moſkiewſka trudnośćiami, y woynami im-
plikowane były, pod ten czas ſwoich ſzukała korzyśći. Iakoż
y ſamą rzeczą od Polſkiey Korony y Monarchii Moſkiewſkiey
wiele Prowincyi y Ziem odćięła y odebrała. A y teraz Krol
Szwedzki pod pretextem żmyślonego przyiaćiela z woyſkami
wtargnąwſzy, wſzyſtkie nieprzyiaćielſkie wypełnił ſpoſoby. Nie-
tylko z Skarbow Dobra Krolewſkie y Duchowne y Szlacheckie
złupiwſzy, ale też Prawa wolnośći Polſkiey, zdradliwym uczy-

niwſzy

niwszy się Protektorem, z fundamentu wywroćiwszy, coś większego y gorszego umyślił, gdy żadnych medyacyi od postronnych Monarchow proponowanych słuchać y akceptować nie chćiał. Tedy iako Nayiaśnieyszy y Dźierżawnieyszy August Wtory z Bożey Łaski Krol Polski, Wielki Xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmuydzki, Wołhyński, Podolski, Inflantski, y innych, á Dźiedźiczny Xiążę Saski, y Elektor. Jego Kro: Weliczeństwo, y cała Rzeczposp: Oboyga Narodow, tak Nayprześwietleyszy y Dźierżawnieyszy Wielki Hospodar Car y Wielki Kniaź Piotr Alexeiewicz, wszystkiey Wielkiey y Małey, y Białey Rusi Samoderżec, Moskiewski, Kijowski, Włodymirski, Nowogrodzki, Car Kazański, Car Astrachański, Car Sybirski, Hospodar Pskowski, y Wielki Kniaź Smoleński, Iwerski, Tuchorski, Permski, Wiatcki, Bułcharski, y innych Hospodar, Wielki Kniaź Nowogroda, Nizowskiey Ziemi, Czerniechowski, Rożański, Rostowski, Jarosławski, Białoczerski, Udorski, Obdorski, Kondyński, y wszystkiey Siewierney strony Powelitel, y Hospodar, Iwerskiey Ziemi, Kartalińśki y Kruzińskich Carow y Kabardźińskiey Ziemie, Cerkaskich y Horskich Kniaźiow, y wielu Hospodarstw y Ziem Wostocznych y Zapadnych, y Siewiernych Otczyc, Dźiedźic, y Naśledník, y Hospodar, y Oblaádatel Jego Carskie Weliczeństwo. Aby tak iawnych całemu świátu krzywd swoich spolnemi y złączonemi śiłami windykować mogli, ten Sojusz przećiwko spolnemu Nieprzyiacielowi, aż do skończenia woyny postanowili z strony Nayiaśnieyszego Krola J. Mći y Rzeczyposp: przez Jaśnie Wielmożnego wysoce zrodzonego Tomasza z Dźiałynia Działyńskiego, Woiewodę Chełmińskiego, Podskarbiego Ziem Pruskich, Ekonoma Malborskiego, Kowalewskiego, Bratyńskiego, Lonkorskiego, Tolkmickiego Staroste, Wielkiego y Pełnomocnego Posła. A z strony Nayprześwietleyszego Jego Carskiego Wlcstwa przez Bliźnego Boiaryna Admirała y Hospodarstwenney Polelskiey Kancellaryi Naywyższego Prezydenta y Namieśnika Sibirskiego, y Kawalera Theodora Alexeiewicza, Gołowina *de Defensivo & Offensivo hoc Fœdere* niżey opisany, y wyrażony. 51.

1. Kolligacya *Defensiva & Offensiva*, ktora począć się ma z potwierdzenia obudwu Monarchow, á trwać aż do skończenia tey woyny z Koroną Szwedzką, podług tego niżey opisanego exemplarza: Aby przećiwko Krolowi Szwedzkiemu, iako spolnemu Obudwu Państw Nieprzyiaćielowi woiować, y przećiwko woyskom iego iako Nieprzyiaćielskim zá Bożą pomocą czynić operacye, y nad fortecami mieć przemysł, y na niego iak lądem, tak morzem, iako sposobność każdego Monarchy znosić będźie, następować, y woynę z nim prawdźiwie y nie obłudnie, iako na prawdziwych y szczerych Przyiaćioł y Kolligatow przystoi; poki pod ten czas tego Soiuszu fundamentalny, y bespieczny, y pożyteczny

Obudwom Monarchom, y Państwom z ſkutecznym ukontentowaniem, Pokoy za łaſką Bożą y Prowidencyą, z wzwyż pomienionym Krolem Szwedzkim nie ſtanie, mężnie prowadźić obliguią ſię; w ktorym to prowadzeniu woyny, nie oſobliwych, ale ſpolnych Oboyga Państw upatruiąc pożytkow, iako w prowadzeniu woyny, tak w traktowaniu o Pokoy, według ſpolney między ſobą ſzczerey przyiaźni mieć będą korreſpondencyą, ieden drugiego Monarchy intereſſa za ſwe pewne mieniąc.

2. Aby tym ſkuteczniey ſza z pożytkiem Oboich Państw tey woyny była ákcya, tak ſami Wodzowie Woienni, y ći wſzyſcy, ktorym w tey woynie Regimentarſtwa zlecone będą, o nadchodzących woiennych Expedycyach y Kampaniach, y o wſzyſtkim iako wiernym y życzliwym Kolligatom należy, zawczaſu znośić ſię powinni będą.

3. Traktatu Partykularnego żadnego ieden bez drugiego czynić nie będźie, y owſzem w żadne Partykularne Korreſpondencye, lub liſtownie, lub uſtnie wdawać ſię, y żadnych propozycyi ſłuchać nie powinien. Y chocby ſam Nieprzyiaćiel lub przez ſwoich Poſłow, lub przez Medyatorow iakich, partykularny ktorey ſtronie obiecywał, y deklarował Pokoy, akceptować go ieden bez drugiego nie ma; ale ieden drugiemu wiernie y życzliwie donieść, iako ſpolnego Nieprzyiaćiela gromić; także, gdy do traktowania przyidźie, poſpołu oba Monarchowie traktować będą.

4. Ponieważ J.K. Wlcſtwo y Nayiaśnieyſza Rzeczpoſp: podług Stanu teraźnieyſzych czaſow, ſami przećiwko ſwemu niepoſłuſznemu Poddanemu Paleiowi Prawa wynaleść przeſzkodę maią; dla tego Jego Car: Weliczeńſtwa, iako Przyiaćiela, Sąśiada, y mocnego Kolligata w tey mierze o pomoc proſili. Y tak mocą, y pod walorem tey Kolligacyi J. Car: Welicz: bierze to na ſię, że Paley chociaż dobrym, albo złym ſpoſobem do wrocenia Fortec y Mieyſc, ktore w świeżym Ukraińſkim zamieſzaniu wźiął, przymuſzony będźie, y one Krolowi JMći y Rzeczypoſp: bez wſzelkiey pretenſyi, iako nayprędzey bydź może, á naydaley na przyſzłoroczną Kampanią powroći, pod determinacyą Paleiowi Amniſtyi, ieżeli dobrowolnie Fortece ſwywolnie w tych zamieſzaniach opanowane, odda.

5. Jako Iego Car: Welicz: po te czaſy ſwoie zwyćięſkie oręża, nie tylko w Inflanćiech, ale y innych mieyſcach, cokolwiek w Poſſeſſyach ſpolnego Nieprzyiaćiela zoſtawało, przy mocy Naywyżſzego prowadźił, tak napotym prowadźić będźie takim ſpoſobem, że te wſzyſtkie Fortece, Miaſta y Zamki, ktore w całym Xięſtwie Jnflantſkim, y przynależących do niego Ziemiach, cokolwiek do Rzeczypoſp: należało, y zá pomocą Bożą od Jego Car: Wlcſtwa wźiętych bydź może J. Kr: Wlcſtwu y Nayiaśnieyſzey Rzeczypoſp: bez nadgrody z ochotą odda, y uſtąpi.

6.

6. Y áby tym skutecznieysze nienaruszoney przyiaźni ku Jego Krolewskiemu Wlcstwu z szczerey ku Rzeczyposp: miłośći Jego Car: Weliczeństwa było okazanie, rozważaiąc ruinę przez Krola Szwedzkiego, dla ktorey z ćiężkością mogą bydź Rekruty woysk Cudzoźiemskich, piechoty dwanaśćie Tyśięcy sposobem Cudzoźiemskim ubrany, pod kommendę J.K. Wlstwa do woysk Rzeczyposp: (oprocz posiłkow W. X. Litewskiemu danych) poki tá woyna Szwedzka na Fundamencie tego Traktatu trwać będźie, slusznym dostatkiem tak Artyleryj, prochow, ammunicyi, iako y z dostatkiem płacy, bez wszelkiey za szkody od Rzeczyposp: nadgrody, dać obiecuie.

7. Lubo Nayprześwietleysze Jego Car: Wlstwo śiła dokumentow prawdźiwey Przyiaźni świadczy Nayiaśnieyszemu Krol: Wlstwu Polskiemu y Rzeczypospolitey całey, dodaiąc licznego y moderownego *in succursum* woyska, prowadząc chwalebną y szczęśliwą *per diuersionem* woynę, nie żałuiąc wielkich kosztow dla przyiaźni Rzeczyposp: Polskiey, ná oppugnacyą Zamkow y Fortec, iednakże aby ieszcze tym większy swoy pokazał affekt, iako Nayiaśnieyszemu Krol: Weliczeństwu Polskiemu, tak całey Rzeczyposp: deklaruie Nayprześwietl: J. Car: Wlstwo po skończeniu tego Traktatu, przez Posła swego u Dworu J.K. Wlstwa Polskiego rezyduiącego dać ná Rok 1705. zá potwierdzeniem Jego K. Wlstwa bez odwłoki pod mocą tego Traktatu, woysku, przez ręce Jaśnie Wielm: Tomasza Dźiałyńskiego, Woiewody Chełmińskiego, Posła Wielkiego y Pełnomocnego Rublow, na Moskiewską Monetę rachuiąc, Dwakroć sto tyśięcy co uczyni na Polską Monetę Dwa Milliony, inkluduiąc w to namowioną podług umowienia z Xięstwem Litewskim Summę y iuż daną *in vim* Traktatu trzydźieści tyśięcy Rublow, ieżeli one od J.Car: Wlstwa Posła dane na woysko Rzeczyposp: ktora to Summa nie na co inszego ma bydź obrocona, tylko na woyska Oboyga Narodow ma bydź rozdana, przy Kommissarzach Moskiewskich przez ręce tegoż pełnomocnego Posła, sposobiąc; aby też woysko na przyszłą da Bog Kampanią w Roku 1705. iako nayporządniey do operacyi woienney wcześnie wyiść mogło, ktorego woyska Rzeczposp: z Wielkim X. Lit: podług postanowienia Seymowego Regularnego, y dobrze moderownego, Kawaleryi dwadźieścia y ieden tyśięcy ośmset, Infanteryi dwadźieścia sześć tyśięcy dwieście, Rzeczpospolita mieć powinna. W przyszłe zaś lata poki woyna tá trwać będźie, y Szwedźi w Polszcze znaydować się będą, deklaruie, y obliguie się Jego Car: Wlcstwo na każdy Rok po sobie idący w Maiu, gdy woysko na Kampanią wychodźić będźie, po dwakroć sto tyśięcy Rublow Moskiewskiey Monety, to iest, po dwa Milliony; ktore przez ręce tego wzwyż mianowanego Posła J. W. Tomasza z Dźiałyna Dźiałyńskiego, Woiewody Chełmińskiego 52.

przy Kommiſſarzach Moſkiewſkich, ná woyſka Koronne, iako W. X. Litewſk: *Actu* przy J.K. Wſtwie y całey Rzeczypoſp: woiuiące, rozdawane bydź maią, za ktore Summy żadnych pretenſyi Nayprześwietleyſze J.Car: Wſtwo, tak do Krola JMći, iako y Rzeczypoſp: iako też y W.X.Lit: procz ſzczerego dotrzymania uczynionego Traktatu mieć nie powinni.

8. A ieżeli J.K. Wſtwa y Nayiaśnieyſzey Rzeczypoſp: oręże tak ſzczęśliwe będą, że Nieprzyiaćiel z Polſki wygnany będźie, tedy obliguie ſię J.K.Mć, y cała Rzeczpoſp:, aż do zawarćia ſpolnego z Nieprzyiaćielem pokoiu, wſzyſtkiemi śiłami w Państwach Szwedzkich woiować, y Fortec dobywać, y *Scdem belli* tamże przenieść. Ten uczyniony Soiuſz Strony obiedwie przez J. Wielmożnych, z ſtrony J.K.Mći y Rzeczypoſp: przez pełnomocnego Poſła, z ſtrony zaś y woli wyraźney J. Carſk: Wcſtwa, przez Wielkiego Kanclerza ſwego, rękami właſnemi podpiſali, y Pieczęćiami ſwemi ſtwierdźili. Działo ſię w Narwie *die* 30. *Auguſti.* 1704. *Annô.*

Securitas Dobr Metropolij Władyctw, y Archimandryi Pecarſkich, tudźież Oſob wſzyſtkich *Ritûs Uniti Græco-Rutheni.*

5. STołuiąc ſię do dawnych Praw y Konſtytucyi publicznych, oſobliwie 1667. & 1678. wſzelkie beſpieczeńſtwo Dobrom *generaliter* wſzyſtkim do Metropolij, Władyctw, y Archimandryi Pecarſkiey w Państwach Naſzych leżącym, *authoritate* teraźnieyſzego Walnego Ziazdu *omni meliori modo* aſſekuruiemy, y ieżeli by iakie *injuriâ temporum* były *avulſa*, álbo też *ad ſequiorem informationem nulliter* wyniesione Przywileie, tedy one *exnunc reſcindimus, & liberam vindicationem & rehabitionem* Wielebnemu Jerzemu Winnickiemu Epiſkopowi Przemyſkiemu Nominatowi Metropolij *cõmittimus.* A iako pożądane Dźieło złączoney Religij zá Darem Ducha S. przez konjunkcyą Narodu Ruſkiego w Państwach Naſzych prawdźiwie, *Gentes in unitate fidei congregavit;* tedy áby zá Panowania Naſzego, tym bardźiey utwierdzone było, wſzelkie oſoby, iak Stanu Duchownego, tak y Swieckiego, y ſamego pomienionego Wielebnego Winnickiego, Epiſkopa Przemyſkiego Nominata Metropolij w Naſzę bierzemy Protekcyą, *& omnimodam ſecuritatem* powagą Naſzą, y całey Rzeczypoſp: ſtanowiemy, y przyrzekamy.

53. Kommiſſyá ná odebranie Białey Cerkwi, Fortec, y Mieyſc Ukrainſkich, iako y innych, tudźież y ármat.

6. MAiąc *indubitatam firmitudinem* tak z przeſzłych, iako y teraźnieyſzych deklaracyi Nayiaśnieyſzego Cara J. Mći Kolligata Naſzego, przez Wielmożnego Xiążęćia Imći Grzegorza Dołhorukiego, Poſła Pełnomocnego, względem oddania Białey

Cerkwi,

Cerkwi, y innych Fortec, y mieyſc Ukraińſkich do Rzeczypoſp: według Opiſu Paktow należących, tudzież y ármat ná odebranie onych, y oſadzenie Kommiſſarzow Naſzych z należytą áſſyſtencyą do Wielebnego, Wielmożnych, y Urodzonych Radami Grodźieńſką, Lwowſką, y Lubelſkiemi deſtynowanych, *ſupplendo quemvis defectum Perſonarum, fatis vel legalitatibus abſentium*; ná ten czas Urodzonych Athanazego Miączyńſkiego Podſkarbiego Nadwornego, Piotra Henryka Przebendowſkiego, Krayczego, Koronnych, Ierzego Szalkiewicza Kijowſkiego, Olſzanſkiego Wołhyńſkiego Chorążych, Steckiego, Liniewſkiego Łowczego Wołhyńſkiego, Rybińſkiego, naznaczamy y ordynuiemy; ktorzy *ſecundùm tenorem* Traktatu Inſtrukcyi Naſzey *ſibi commiſſa expedire* będą powinni.

Obrona Rzeczypoſpolitey.

7. Kiedy Korona Szwedzka dotąd ſię nie ſkłania do Pokoiu, ani *per externas mediationes* nie ſzuka przyſtoynego Traktatu, owſzem po całey Polſzcze y W. X. Lit: y inkorporowanych Prowincyach żałoſne *abominabilis deſolationis* po ſobie zoſtawiwſzy *veſtigia, & ruinas ruinarum*, ieſzcze głęboko utaione imprezy ſwoie w dalſzy podobno czas odkłada, także, z tym Narodem, ktoremu przelzłych czaſow żadney okazyi Polſka nie daſa, y ſama go natura y odległość mieyſca *veteri illo ævo* morzem od niey oddźieliła, tak prędko ſię uſpokoić nie moiemy: zabiegaiąc zatym dalſzym *ab extra* niebeſpieczeńſtwom, tudźież dla iak naydoſkonalſzego ná potomne czaſy od Szwecyi ubeſpieczenia, iako poparćie dalſzey woyny uchwalone, tak tym końcem Komput woyſka Koronnego Seymem Lubelſkim poſtanowiony, & *inſcripto ad Archivum* regulowany, y determinowany, *cum certa diſtinctione & qualitate ejus*, w rzeczy ſamey wyſtawiony mieć chcemy. A że, Uchwały y Podatki tegoż Seymu Lubelſkiego z niemi odżałowanym zawodem całey Rzeczypoſp: ná papierze oſchnęły, y ſkutku ſwego nie wźięły, przez co y Żołnierz nie mogł bydź opłatny, y w ſłuſzny porządek woyſkowy przyſpoſobiony, ani proporcyonalne śiły przećiwko potędze nieprzyiaćielſkiey erygowane, á przeto y Rzeczpoſp: nie mogła mieć *juſtum præſidium ex armis*, ani tak dobrze zaſłużone woyſko należytą zapłatę y ukontentowanie krwawych zaſług ſwoich, ktore *inter prima juſtitiæ opera* mieć powinniśmy, oſobliwie zá tak chwalebne cnego Rycerſtwa czyny, nie poruſzoną ſtałość, y żarliwość na zaſzczyt Wiary S. Katolickiey, Doſtoieńſtwa Naſzego, Oyczyſtych Praw, Swobod y Wolności; chcąc zatym woyſko zachęćić do iak naylepſzych woiennych operacyi, lubo po tak ſrogiey deſolacyi, ćiężko iednak ſobie czyniąc, á dogadzaiąc potrzebom publicznym, zá zgodą wſzech Stanow zgromadzonych, zapłatę ſpoſobami niżey opiſanemi przyimuiemy, deklaruiemy, y waruiemy. 54.

Regularna y Punktualna Kwartałowa płáca Woyſku Koronnemu, ze Skarbu Koronnego.

8. CHcąc kiedykolwiek Stany Rzeczypoſp: *per tot mala, & ultimam* prawie *ruinam* wyprobowane, nieſzczęśliwośći publiczne z nierządu nie płatnego woyſka pochodzące z Oyczyzny wyprowadźić, y tychże *omnem abolere memoriam*, takową ná przyſzłą ſubſiſtencyą onego, tak letnią, iako y żimową, tudźież na żołd y gazę do Skarbu Koronnego według Ordynacyi ná teraźnieyſzym Ziezdźie poſtanowionej, y ápprobowaney za zgodą wſzech Stanow Ziazdu teraźnieyſzego pozwalamy, y deklaruiemy. Importancyą *præciſè* do dwoch lat tylko; *ſine præjudicio* Seymu, ktory w Roku tym, albo iak nayprędzey będźie mogł bydź *juxta Diploma Noſtrum*, Stanom Rzeczypoſp: *omnimodè* warowaliśmy, y tu waruiemy y aſſekuruiemy: 1*mò*. Szelężne, albo groſzowe, według warunkow y opiſu Konſtytucyi Lubelſkiey, *cũ hac præcautione & declaratione*: áżeby dobra *generaliter* wſzyſtkie Krolewſkie, Ziemſkie, y Duchowne, *nullîs exceptîs, etiam* y te, ktore ſą przed tym, lub teraz *lege publicâ* od wſzelkich *in genere & ſpecie* ordynaryinych, y extraordynaryinych ćiężarow wyięte, y libertowane *ferendum onus ultimæ conſumentiæ* nie unikały, ale ią *æquè & æqualiter* do Skarbu Koronnego wnośiły: żeby nie puſroczna, ale Kwartałowa *directè* do Skarbu Koronnego była importancya. 2*dò* Cło Generalne Rzeczypoſp: Wodne, Lądne, y Winne, *nemine excepto, cujuſcunq; ſit ſtatûs & Præeminentiæ*, ktore Cło generalne od Zboża, Win wſzelkich, Węgierſkich, Zamorſkich, y iakichkolwiek inſzych, od Potaſzow, Bławatow, Materyi, Ołowiu, Gleyty, Sukna, Płoćien, Korzenia, Sledźi, Futra, Woſkow, Łoiow, Wełny, Chmielow, Galmanow, od Drzewa rozmaitego rzekami zá Granice idącego, od Ryb, y innych wſzelakich *quôcunq; titulô* nazwanych Towarow, nic *penitùs* nie excypuiąc, wybierać ſię będźie, według Inſtruktarza dawnego *lege publicâ* approbowanego, á taxa *ſecundùm pretia rerum*, iako w tymże Inſtruktarzu ſą wyrażone, albo iako *pro tempore pretia rerum current*, mianowićie od każdego ſta złotych dobrey monety *ad Regnum in vim* Czwartego groſza Donatywy Aukcyi ſtarey po złotych ſześćiu *eiuſdem monetæ, extra Regnum* zaś względem tychże Ceł, y Ewekcyi po złotych ośm, *cum hac declaratione*: że Stan Szlachecki do Cła *Menſæ Noſtræ Regiæ Antiqv*: nazwanego, y do Aukcyi *Subſidy Hybernalis* nie má bydź obligowany. To iednak *adjicitur & præcavetur*, że co przed tym od Wołow płacono *ad taxam*, to teraz *ſine diſtinctione* od każdego Wołu za granice wychodzącego, *nemine excepto*, po bitym *in ſpecie* taleru, albo ſześćiu tynfow *ſolutionem* poſtanawiamy; iako y to, że na woły nikomu *abſolutè* żadna nie ma ſłużyć defalkata, od inſzych zaś Towarow, tylko *decima pars, ſalvâ ſtrictâ reviſione*.

55. Zeby też ludźie Kupieccy (*ex quo tenentur* do ſolucyi

lucyi Cła *Mensæ Nostræ Regiæ, & Subsidij Hybernalis*) nie podszywali się pod ochronę Stanu Szlacheckiego, reassumuiemy postanowione *lege publicâ* wedle dawnych Instrukcarzow *providendo indemnitati* Skarbu Koronnego *juramenta*. 3tiò. Myto od rzeźi rogatego y nierogatego bydła po Miastach, Miasteczkach, Wśiach, Krolewskich, Duchownych, y Szlacheckich, *exceptó* Dworow Szlacheckich, co tylko *presse* do szczegulney potrzeby onych należy: iednak żaden *absolutè* Rzeźnik pod tę excepcyą podszywać się, y płacy Myta unikać nie powinien, pod wolnym tegoż towaru, tam gdźie go zastaną, u takowego Rzeźnika na Skarb Koronny zabieraniem; *in defectu* zaś towaru iuż sprzedanego, *pœnâ duplici, quatuordecem Marcarum Polon: in quovis Foro* karany bydź powinien. A ktoby na uszczerbek prowentu tego, & *in convulsionem* tey Uchwały gdźiekolwiek w Koronie, mianowićie w Woiewodztwach y Miastach Pruskich, protekcyą takowym dawał, y płacą tegoż Myta, lub Exekucyą z niepostusznych iakimkolwiek sposobem *per se vel subordinatos*, Officyalistom Skarbowym tamował y przeszkadzał, takowy *rigori pœnæ peculatûs in quovis Foro sibi competenti subesse*. A to pomienione myto ma bydź płacone tym sposobem, od wołu iednego *currenti monetâ* złotych trzy, od Krowy, iako y Iałowicy złotych dwa, od Wieprza karmnego złotych dwa, od chudzca złoty ieden, od Cielęćia groszy piętnaśćie, od Skopu groszy dwanaście, od Iagnięćia groszy sześć. 4tò. *Depositoria* po Miastach *per Leges antiquiores* specyfikowanych *cum interposito confiscationis rigore* reassumuiemy. 5tò. Ná wyprawę Zołnierza Pieszego ze dwudźiestu y iednego Dymow *juxta Taryffam Anni* 1661. z Dobr *generaliter* wszystkich po złotych Polskich dwieście czterdzieści na pierwszy rok, tak żeby pierwszego do Skarbu wchodźiło na barwy, moderunki po złotych sto czterdźieści. A przy Woiewodztwach ná Lenungi złotych sto zostawało. Drugiego zaś roku na poprawę barwy, y moderunku do Skarbu złotych sześćdźiesiąt. A przy Woiewodztwach na Lenungi także złotych sto, á to *sub rigore Executionis*; á na Poborcow *sub pœna peculatûs*. Konstytucyą zaś o Deklaracyach Podatkow *Anni* 1699. na przyszły Seym *ad discernendum* zachowuiemy. A gdźieby po odprawioney Kampanij pokazał się decess w Regimencie, uchodząc Rekrutow, kazde Woiewodztwo y Ziemia powinna supplementować ludźmi swoię wyprawę, w czym odezwac się wcześnie, y przesłać *defectum* do Grodu *Loci* powinni Officyerowie, á ná tych My *exnunc* za zaleceniem Hetmańskim Listy przypowiednie wydać rozkażemy, á oni powinność pełnić z Gaz własnych po Woiewodztwach nie omięszkaią, ktorych to wszystkich Podatkow *Currentia* zaczynać się ma w Roku teraźnieyszym zaraz *post Evacuationem* woysk Auxiliarnych, ktorą *præcavemus* Stanom Rzeczyposp: *à die prima Septembris* Roku teraźnieyszego. Te te-

dy Podatki Wielmożny Jan Jerzy ná Przebendowie Przebendowſki Podſkarbi Wielki Koronny *omni meliori modo, & exactitudine* do iak naylepſzego przywodzić porządku, y do ſiebie przez ſwoich pewnych y niezawodnych Adminiſtratorow wſzyſtkie odbierać
56. będźie, Szelężne iednak y podymne exequować ma *cum attendentia & inſpectione* ſkarbowego Dworzanina *ſalariati* ze Skarbu, przez Poborcow náSeymikach *preſsè* do ſzelężnego y Podymnego obranych, ktore to Seymiki *in vim Relationis & Executionis Sancitorũ præſentiũ* na dzień dwudźieſty oſmy Mieśiąca Lipca w Roku teraźnieyſzym wſzyſtkim Woiewodztwom, y Ziemiom Koronnym *in locis ſolitis*, á Woiewodztwu Kijowſkiemu w Zytomierzu naznaczamy, á *in caſu* zerwania, *in craſtino* przez pierwſzego Senatora, lub Urzędnika Podanych *& in omnem alium eventum* przez ſam Skarb Koronny Subſtytuowanych *prævio Iuramentô* przed Wielm: Podſkarbim Koronnym, lub *coram Actis Caſtrenſibus in attendentia* Plenipotenta Skarbowego *genere Nobili*, przez tychże Poborcow *præſtando in eam Rotham*, iako ma od wſzelkiego ſzynku Czwarty Szeląg *ſine fraude*, bez folgi y wymyślnych interpretacyi Arendarſkich notować, wybierać, y do Skarbu wnośić co Kwartał *ſub pœnis* ná tychze Poborcow *peculatûs*; á zaś *Confiſcationis ſuper quovis damnificatore Theſauri extendendis*. Wielmożny zaś Podſkarbi Koronny iak nayſprawiedliwſzą y naylepſzą dla Dobra poſpolitego wywiodſzy Taryffę ná Trybunał Skarbowy przywieźie, y *realiter* zweryfikuie. Także y Dymowe, y Wyprawy importancya ná moderunek *ultimis diebus Octobris Anno præſenti* do Skarbu Koronnego razem zá cały Rok, przez Poborcow ma bydź wnieśiona, *ſub eodem, ut ſupra rigore*. Drugą zaś Importancyą ná Lenungi przy Woiewodztwach y Ziemiach zoſtawioną, też Woiewodztwa y Ziemie co Kwartał *in promptu* mieć y punktualnie ná początku Kwartałow do rąk Pułkownikow wypłacać będą powinny. Toż ſię má rozumieć y o drugim roku *per omnia*. A z tych wſzyſtkich takowych Importancyi tenże Skarb Koronny woyſku Koronnemu, tak Polſkiego, iako Cudzoźiemſkiego Zaćiągu, według komputu ſobie podanego Authentycznego *ex Scripto ad Archivum* Seymu Lubelſkiego wyiętego, *quò ad quantitatem & qualitatem ex Conferentia bellica per Miniſtros Statûs & Deputatos* tak z Senatu, iako *ex Equeſtri Ordine* przy Wielmożnych Hetmanach z tego Ziazdu naznaczonych, z podpiſami Nayprzewielebnieyſzego w Bogu IMći Xdza Prymaſa, y Urodzonego Marſzałka Generalney Konfederacyi Stanow Rzeczypoſp: umowionego y ſpecyfikowanego, á to przy Liſtach Naſzych przypowiednich wſzyſtkim *in genere* Chorągwiom y Regimentom *æquali proportione* zaſługi co Kwartał wypłacać ſkutecznie będźie, zaczynaiąc *à prima Auguſti* Roku teraźnieyſzego, tak aby woyſko Koronne takową regularną płacą ukontentowane *in poſterum* zachować ſię mogło,

mogło, tak ná ſtanowiſkach, iako przechodach, *juxta modum, ordinem & rigores præſcriptos* w opiſaniu teraźnieyſzym *de Diſciplina Militari.* Też Podatki *in genere & ſpecie* na tey Radźie uſtanowione, y Woiewodztwa Pruſkie zupełnie we wſzyſtkim do Skarbu Koronnego pełnić y wnośić maią, iako przedtym importowali, kiedy płaca do Skarbu Koronnego należała *ſub rigoribus ysdem* co y Woiewodztwa Koronne Starych zaś Zaſług, według Uchwały Seymu Lubelſkiego Zapłata *cum plena ſui aſſecuratione prorogatur* do Seymu przyſzłego, żeby wprzod ná Trybunale Skarbowym Radomſkim *Calculatio & Liquidatio* z Woyſkiem ſzkod y krzywd 57.
Rzeczypoſp: *præcedere*, y tamże *verificari & compenſari* mogła *præviâ in ibidem liquidatione & compenſatione* Woiewodztw y Ziem, ktore *in toto, vel in parte* na ſtare zaſługi upłaćiły, co nie má *præjudicare* ſtarym Zaſługom, ktore dawnemi Trybunałami przed Seymem Lubelſkim ſą liquidowane, y zá áſſygnacyami od Woiewodztw przyięte.

Trybunał Skarbowy.

9. PONieważ zapłata Regularna woyſku Koronnemu *modo, genere, & ſpecie* Podatkow ná teraźnieyſzym Zieździe zá powſzechną Stanów Rzeczypoſp: zgodą *in futurum* obmyślonych obwarowana ieſt, chcąc naylepſzy, tak importancyi, iako y dyſpozycyi, tych podatkow mieć porządek; Trybunał Skarbowy wielą Seymow, á oſobliwie ná oſtatnim Lubelſkim poſtanowiony deklaruiemy, y powagą tegoż Ziazdu przy Wielmożnych Hetmanach Koronnych y Skarbie Koronnym, Deputatow z Senatu, Wielebnego w Bogu Xdza Konſtantego Szaniawſkiego Biſkupa Kujawſkiego, ná mieyſce Wielebn w Bogu X. Andrzeia Załuſkiego Biſkupa Warmińſkiego, Kanclerza W. Koronnego, ktory ſię z tey funkcyi *ob legalitates ſuas* wymowił. Wielmożnych Franciſzka Gałeckiego, Poznańſkiego, Staniſława Moriſztyna, Sandomirſkiego, Maćieia Radomickiego, Inowłockiego. Iana Iabłonowſkiego, Ruſkiego. Stefana Humieckiego, Podolſkiego Piotra Kczewſkiego Malborſkiego Wwdow. Szczeſnego Czermińſkiego, Kijowſkiego. Adama Szaniawſkiego Lubelſkiego, Hieronyma Załuſkiego, Rawſkiego. Franciſzka Szembeka, Wiślickiego. Piotra Czapſkiego, Kruświckiego. Staniſława Czoſnowſkiego, Warſzawſkiego, Kaſztelanow zaznaczamy. *Ex Equeſtri* zaś *Ordine* tych, ktorych Woiewodztwa y Ziemie lub ná Seymikach *Relationũ*, lub ná zaiutrz po Seymikach Deputackich, *ad beneplacitum ſuum*, czy to nowych obrać, czy dawnych konſerwować zechcą, zwyczaiem Deput tow ná Trybunał Koronny, po iednemu iednak Deputaćie z Woiewodztw y Ziem, á po dwoch z Generałow *in Locis Privilegiatis* odprawionych; konſerwuiąc alternatę Ziem Woiewodztwa Mazowieckiego, y Podlaſkiego *Sumptu* Woiewodztwa *ſalariandos*, obiorą; ktory to Trybunał, zacząc ſię będźie powi-

nien dnia trzynaſtego Marca, w Roku da BOG przyſzłym 1711. w Radomiu, á kończyć ſię ma *præcisè* w Niedźiel ſześć. Ná ktory źiachawſzy ſię Wielebni, Wielmożni, y Urodzeni Deputaći, przed Sądem Ziemſkim Sandomirſkim, á *in abſentia* Iego, przed Urzędem Grodzkim Radomſkim, Rotą Trybunalſką przyſięgę wykonaią, według Konſtytucyi Trybunału Skarbowego *Anni* 1685. Po ufundowaney zaś Juryſdykcyi, przy Wielmożnym Ianie Ierzym ná Przebendowie Przebendowſkim, Podſkarbim W. Koronnym, albo Urzędźie Iego, także Urodzonym Piſarzu Polnym Koronnym, lubo Iego Subſtytućie, *non obſtante alicujus abſentiâ*. Náprzod przyſtąpią do liquidacyi Podatkow Uchwalonych ná Seymach y Seymikach, tak dawnieyſzych, iako y Seymem Lubelſkim bliſko przeſzłym, ieżeli ktore Woiewodztwa y
58. Ziemie one uchwaliły, y na Trybunał przeſzły Skarbowy *in Virtute* tegoż Seymu Lubelſkiego, ſummy iakie z podatkow importowały. Więc y z Uchwały Ziazdu teraźnieyſzego, ktorekolwiek *in ſpecie* do Skarbu wnieśione będą, według dyſpozycyi y Uchwały ná zapłatę woyſku ordynowane, zaczynaiąc tę liquidacyą od oſtatnich Trybunału Lwowſkiego *Anni* 1697. alboli y poſledznieyſzych z Seymu *Anni* 1699. liquidacyi; ktora liquidacya aby iak naydoſkonaley mogła bydź wywiedźiona, Urodzonym Poborcom, y Exaktorom wſzyſtkim *quôcunq; titulô*, ktorzy *in ordine* do zapłaty woyſku ſą obrani, albo *in caſu mortis*, ich Sukceſſorom, ktorych ſpecyfikacyą *de Nomine & Cognomine* ná początku Trybunału Urodzeni Deputaći, Urodzonemu Inſtygatorowi Koronnemu (á ten ma bydź tamże *præſens*) podać będą powinni, *ſub privatione vocis activæ*, ktoremu *per omnia* poſtanowieniu Woiewodztwa Ziem Pruſkich, *conformari ſub eodem rigore* y według dawnych zwyczaiow, (kiedy płaca do Skarbu Koron: należała) powinni, na tymże Trybunale ſtawienia ſię z Regeſtrami woyſkowemi, popiſowemi, y rolami, kwitami, dokumentami, *ſine qua vis adcitatione*, na początku tegoż Trybunału, *terminum peremptorium* naznaczamy, *ſub pœna peculatûs & executione militari irremiſſibiliter prævys decretis vel condemnationibus* tegoż Trybunału, z nich *facienda*. Na ktorym Terminie *primariò perceptas & diſtributas ſummas* Trybunał Skarbowy wyexaminowawſzy, reſzty dawnieyſzych podatkow po Woiewodztwach iak nayporządnicy wywieść, y one repartycyom dawnym od Woiewodztw wźiętym ná płacą winnych ćwierći rachować y applikować będźie. Ze iednak na teraźnieyſzym walnym Zieźdźie zapłata woyſku ſtarych zaſług Seymem Lubelſkim aſſekurowanych podatkami *ad proportionem* troyga Pogłownego, *juxta tariffam Anni* 1676. oraz y importancya czwartego ſzeląga tymże Seymem uchwalona *ob publicam calamitatem* w czaśie determinowanym, ſkutku ſwego *de integro* nie wźięła, ażeby *interea* na tymże Trybunale, *prævia li-*

qui-

quidatio wszelkich szkod, extorsyi, dymowych exakcyi, *quoquò nomine* poczynionych krzywd, mogła bydź odprawiona. Zaczym tenże Trybunał Skarbowy pomienioną liquidacyą Woiewodztw, y Ziem. *cum summa diligentia expediet.* Na tymże Trybunale Urodzeni Poborcy y Exaktorowie, o aggrawacye y depaktacye & *quôcunq; modô ac titulô* wymyślone ukrzywdzenia, tak ludziom woyskowym, iako y innym Obywatelom *ad cujusvis injuriati instantiam* sprawić się będą powinni. A ieżeliby ktorego Poborce Substancya nie wystarczała podatkom nie wnieśionym, y krzywdom poczynionym, tedy *rigorem* Konstytucyi *Anni* 1678. *in eo casu* reassumuiemy, po ktorey odprawioney liquidacyi uchwalonych na zapłatę woysku Podatkow, Trybunał Skarbowy z Urodzonemi Deputatami woyskowemi (na ktorym Trybunale trzey tylko Deputaći, tak Polskiego, iako y Cudzoźiemskiego Zaćiągu, á nie więcey zaśiadać maią) przystąpi do likwidacyi *quantitatis* woyska, ktore *in opere belli* dotąd zostawało, y zostaie. A ta likwidacya Trybem Kommissyi dawnieyszey *Anni* 1677. áby była odprawiona, mieć chcemy y postanawiamy. Po ktorey skończeniu, ieżeli iakie *ex deceſſu quantitatis* woyska pokazą się summy, iak naypilniey w Xięgach Skarbowych one tenże Trybunał *connotabit*, kombinacyą zapłaconych y resztuiących summ uczyni, y ieżeli się co nad płacę woyska zostanie, *in commune bonum* ná zapłatę starych zasług, oschłych assygnacyi Hybernowych uczyniwszy z niemi dostateczne porachowanie tenże Trybunał áppliko wać będźie, y tam gdźie się *retenta* pokażą, assygnacye do Woiewodztw y Ziem wyda. Tamże *combinationem & coæquationem* woyska Koronnego y Cudzoźiemskiego w zasługach y ćwierćiach starych Traktatem Trybunału Skarbowego z Seymu *Anni* 1699. naznaczonego, ustąpionych, między Woiewodztwami y Ziemiami *proportionatam* uczyniwszy dyspozycyą, po Woiewodztwach y Ziemiach rozłoży, y podźieli. Sprawy zaś *injuriatorum* nie odsełaiąc ná Kommissyą Hybernową tenże Trybunał *ad Instantiam cujusvis injuriati*, o przebranie usław y Hybern także o wiolencye, szkody, aggrawacye pieniężne, *quôvis titulo & vocabulô* ná Kantonach, lub Passach, albo liniach uczynione, czyli to za Paletami y Kommissoryatami wybrane kontrybucye, o wszelkie zgoła krzywdy Dobr Naszych, Duchownych y Ziemskich, referuiąc się do Uchwały Ziazdu teraźnieyszego, *Titulô Indemnitatis* Dobr tychże Naszych Duchownych y Ziemskich, także *de Disciplina Militari*, y o Kryminałach namowioney, & *in suo tenore* opisaney sądźić, & *instantaneam satisfactionem* nakazać ma. Tamże *Desertores Castrorum*, y ći ktorzy pieniądze pobrawszy, Ludźi, Chorągwi, Regimentow, do Obozu przez Kampanie nie stawili, podług Artykułow woyskowych, y Praw Koronnych, & *juxta rigorem* Ziazdu teraźnieyszego *circumscriptum* sądzeni bydź

59.

maią, y nie wprzod do wydawania áſſygnacyi tak *ex Maſſa* pieniędzy przez Skarb Koronny *exolvenda*, iako y *ex repartitione* na Woiewodztwa y Ziem e, zaſług przychodzących, tenże Trybunał z Skarbem Koronnym przyſtąpi, aż ſprawy *injuriatorum* oſądzone będą. Ażeby zaś ten Trybunał żadnym ſpoſobem *in ullas rationes Statûs*,, á dopiero w largicye żadne, nad zapłatę woyſka nie wdawał ſię, powagą Ziazdu teraźnieyſzego waruiemy *ſub nullitate ſecùs factorum*. *Ratione Iudicatorum* tegoż Trybunału y *ſecuritatis* iego rezyduiącym na nim, tudźież *euntium & redeuntium* y tym wſzyſtkim dawnieyſze y świeżſze Konſtytucye o Trybunałach Skarbowych y Kommiſſyach Woyſkowych poſtanowione zachowuiemy. Więc że wſzyſcy *injuriati* od woyſka, *ſufficiunt* tak dla odległośći Trybunału, iako też *ob egeſtatem vindicandis damnis, injurys & violentys;* tedy pozwalamy, aby przyśiągſzy w Grodach ſwoich, *damna per Plenipotentiarios*, ktorych ſobie obierą, á z Ekonomij Naſzych *per Adminiſtratores*, krzywd ſwoich dochodźili, á Trybunał Skarbowy nie odſełaiąc *injuriatos* do reparty-cyi po Woiewodztwach nie odwłoczną ſatisfakcyą ukrzywdzonym przyſądźić ma, y onę regulować do ſtarych zaſług, á oſobliwie w tychże Woiewodztwach y Ziemiach, gdźie *delinquentes* zaſługi ſwoie odbieraią, y żeby *injuriati* mogli bydź ukontentowani, wſzelką *ſecuritatem* tenże Trybunał Skarbowy w doſyć uczynieniu *providere* powinien. Ponieważ zaś zapłata woyſku Koronnemu *in futurum* Uchwałą Ziazdu teraźnieyſzego *modô, genere & ſpecie ſuprà expreſſis*, obmyślona ieſt, więc te podatki wyrażone *juxta normam & methodum præſcriptam* Skarb Koronny wybie-
60. rać będźie, y z wybranych kwartałową płacę woyſku Koronnemu, za autentycznym komputem *præſtabit*. Z czego wſzyſtkiego *juſtum & ſufficientem calculũ* ná przyſzłym da Bog Seymie Stanom Rzeczypoſp: wywiedźie, y ieżeliby te uchwalone podatki nie wyſtarczały, tedy *hunc defectũ ſupplere* Stanom Rzeczypoſp: będźie należało. A że z Kommiſſyi Hybernowych *in Virtute* ſkryptu *ad Archivum* Seymem Lubelſkim approbowanego, ſummy pewne do płacenia Hybern z podatku *ultimæ conſumentiæ* ordynaryine, y inne *ex deceſſibus conflagratorum inſolubilium*, przy tak wielkiey dobr Naſzych, Duchownych, *per publicam calamitatem* ruinie, y wielu innych potrzebach *deductis* do Trybunału Skarbowego odeſłane, tak z świeżo odprawioney w Roku przeſzłym Kommiſſyi, liquidacya z woyſkiem, *per declarationem* Izby Kommiſſarſkiey *in ibidem remiſſa*; więc *ad ſufficientem* tegoż Trybunału *in his materijs informationem* y ſumm Hybernowych, oraz wielu oſchłych aſſygnacyi *deductionem* ná pomieniony Trybunał Skarbowy Urodzonych Michała Liniewſkiego Kaſztelana Wołynſkiego, z Senatu; *ex Equeſtri Ordine*, z Wielkiey Polſki, Iana Skarbka Rudzkiego Piſarza Ziemſkiego y Grodzkiego Czerſkiego; z Małey Polſki Stefana

Poto-

Potockiego Referendarza Koronnego, ná Kommiſſyach Hybernowych z Seymu Lubelſkiego naznaczonych zaſiadaiących deputuiemy, y onym *plenam activitatem* deklaruiemy, y przyznaiemy.

Hyberna.

10. KOmmiſſyą Hybernową Seymem Lubelſkim 1703. á potym Generalną Konfederacyą Sandomirſką determinowaną, & *ex ſubſequentibus* iey *Actibus in ſuo vigore* zachowaną, y teraz życząc, aby woyſka Koronne *in tempore* chleb zimowy odbierały na terminie przez Prawo opiſanym, za zgodą Wſzech Stanow przy Wielmożnych Hetmanach y Skarbie Koronnym, Wielebnego w Bogu Xiedza Konſtantego Szaniawſkiego Biſkupa Kujawſkiego, Wielmożnych Stefana z Rycht Humieckiego Podolſkiego, Staniſława Chomętowſkiego Mazowieckiego, Piotra Kczewſkiego Malborſkiego, Francíſzka Załuſkiego Czerniechowſkiego Woiewodow. Michała Liniewſkiego Wołhyńſkiego, Adama Szaniawſkiego Lubelſkiego, Hieronyma Załuſkiego Rawſkiego, Michała Tarnowſkiego Sieradzkiego Kaſztelanow, *Ex Ordine Senatorio.* A zaś *ex Equeſtri*, z Wielkiey Polſki Urodzonych Iana z Skrzynney Skrzyńſkiego Podkomorzego Łęczyckiego, Stefana Leſzczyńſkiego, Staroſtę Oſtrzeſzowſkiego, Michała z Koźielſka Puzynę Wiſkiego, Chryzoſtoma Dorpowſkiego Przedeckiego, Andrzeia Dąbſkiego Nakielſkiego Staroſtow, Felicyana Grabſkiego Łęczyckiego, Francíſzka Aloizego Łoſkiego Warſzawſkiego, Chorążych. Biernackiego Cześnika Sieradzkiego, Iana Skarbka Rudzkiego, Piſarza Ziemſkiego y Grodzkiego Czerſkiego. Z Małey Polſki Urodzonych Stefana Potockiego Referendarza, Athanazego Miączyńſkiego Podſkarbiego Nadwornego, Alexandra Jabłonowſkiego Chorążego, Francíſzka Szembeka Stolnika, Ierzego Dźiedoſzyckiego Koniuſzego, Maxymiliana Oſſolińſkiego, Regenta y Staroſtę Drohickiego, Koronnych. Uſtrzyckiego Chorążego Przemyſkiego, 61.
Szymona Wolſkiego Stolnika Halickiego, Dunina Karwickiego, Woyſkiego y Sędźiego Grodzkiego Sandomirſkiego naznaczamy. A nad to Urodzonego Iana Władyſława Kunata Wyrożębſkiego, Jnſtygatora Koronnego, z Rady Lwowſkiey na mieyſce Urodzonego niegdy Jarużelſkiego Chorążego Bielſkiego ſubſtytuowanego, y iuż *in Activitate functionis* będącego, *etiam ad præſens circa eandem Activitatem* zachowuiemy. A że przez Skrypt *ad Archivum* podany, y powagą tegoż Seymu Lubelſkiego approbowany, y *per expreſſum* obwarowano było, aby ſię Kommiſſya Hybernowa na żadne Aukcye Hyberny nie dyſpenſowała; *ſub nullitate* wydanych áſſygnacyi; przećież wprzod trzygroſzowe, á potym pięćiogroſzowe przyłożono, y Aukcyą Pogłownego Zydowſkiego *ad alterum tantum* przyczyniono, przeto podobne *onerum impoſitiones authoritate* teraźnieyſzego Walnego Ziazdu *in futurum* ab-

roguiemy, & *inhibemus*, y tę ſummę Aukcyą Hyberny, we trzech groſzach y piąćiu groſzach, tudźież pogłownego Zydowſkiego znośiemy, & *compenſationem* tymże Zydom z ordynaryinego pogłownego Zydowſkiego w Skarbie Koronnym *deſignamus*, á oraz wſzyſtkiego przebrania *liquidationem* na przyſzły da Bog Trybunał Skarbowy *remittimus*. Hyberny zaległe *ad Annum* 1709. w Dobrach Naſzych Krolewſkich y Duchownych, ponieważ *propter calamitatem publicam, & ſummam deſolationem* nie mogły bydź dotąd wypłacone, tedy one do dwoch lat *ſuſpendimus*. Dla czego, aby wſzelkie exakcye *eo nomine ceſſent*, y *Aſſignatary* przez Ordynanſe Hetmańſkie *revocentur, hôc præcautô*, aby po wyiśćiu tych dwoch lat, zaległe Hyberny na tychże Dobrach Krolewſkich y Duchownych, nie przepadały. Hyberny zaś bliſko przeſzłoroczney *libera exolutio* według Prawa *reſervatur*. Wſzyſcy zaś należący do Hyberny, one z gotowemi pieniądzmi *prævià liquidatione*, według dawnieyſzych Kommiſſyi & *ſalvo Iure conflagratorum*, y przez aktualne powietrze *devaſtatorũ*. A zaś *per Poſſeſſores* lub *Adminiſtratores*, albo *Plenipotentes* Szlachtę *comprobandorũ* według Taryffy Skarbowey zwieść będą powinni, *ſub pæna duplicis penſionis per Militarem Executionem vindicanda*, o co *Forum & terminum peremptorium, ſine quavis adcitatione* tamże na teyże Kommiſſyi naznaczamy, przy zwyczaynym *ſalarium* Skarbu Koronnego Wielmożnych y Urodzonych Kommiſſarzow zachowuiąc, ktorych *numerus* aby nie był *in poſterum auctus*, tak *ex Senatu & Provincys*, iako y od woyſka Koronnego nad dawny zwyczay *authoritate* teraźnieyſzego Walnego Ziazdu poſtanawiamy. Tych zaś Kommiſſyi Hybernowych, według dawnych zwyczaiow *Relationẽ* na przyſzłym Seymie Wielm: Urodzeni Kõmiſſarze Naśi uczynić będą powinni. Stan zaś Duchowny oſtrzega ſobie, że lubo ieſzcze do przyſzłego Seymu *in vim ſubſidy charitativi* ſummę z Biſkupſtw ſwoich, y innych Dobr Duchownych Hybernę, według Taryff ſwoich między ſobą umowionych, na Podźiał woyſku wnieść deklarował, *ex amore erga communem Patriam*; to iednak ma bydź *ſalvis Imunitatibus Eccleſiaſticis*, w czym dawne wſzyſtkie Konſtytucye o tym ſtanowione *reaſſumuntur*, & *præſertim Anni* 1670. & 1676. &

62. 1677. Aſſygnacye zaś na Hybernę raz tylko na Rok o S. Marćinie wychodźić powinny będą, według Konſtytucyi *Anni* 1652. Taż Kommiſſya *pro ſecuritate* Skarbu Koronnego, powinna będźie przez wſzyſtkie lata *ſub abſentiam* Wielm: Podſkarbiego, Koronn: y Urzędu iego *inveſtigare*, iako ſię obroćiły ſummy Kwarćiane, ponieważ *per Scriptum ad Archivum* według Seymu Lubelſkiego, tylko ſto czternaśćie tyśięcy Rzeczpoſp: do Hyberny przyłączyła, y *providebit*, żeby przez to, tenże Skarb Koronny *damnum non patiatur*.

Opiſa-

Opisanie Milicyi Regularney *cum Disciplina Militari* Woysk Koronnych.

11. PONieważ Stany na teraźnieyszy Ziazd Walny zgromadzone, ćieszko sobie *per extremam necessitatem* czyniąc, y ledwo nie *in duplo* podnosząc nad dawną płacę regularność zasług woyskowych, á znosząc sztaby, porcye, konie ślepe, ustawy, kontentacye, *& cujusvis nominis abusus & gravamina* y Cwierći nie wystarczaiące Komputom *in quantitate* podwyższonym, *ultra scripta ad Archivum* Seymow przeszłych, ná wieczną niepamięć y zgubienie usurpacyi zołnierskich, y rożnych *per exosa nomina* Paletow, kantonow w wolnym Narodźie niesłychanych exekucyi y oppressyi, rezolwowały się na Uchwalenie dostarczaiących podatkow, y onych do Skarbu Koronnego wnieśienie, aby tak płaca woyskowa Regularna y punktualna co kwartał dochodźić mogła, ze Skarbu Koronnego tak Polskiey, iako y Cudzoźiemskiey służby woyskom. Przeto wszystkie Prawa *de Militari Disciplina* reassumuiąc, za powszechną zgodą na wieczne y potomne czasy, y na sławę tych zacnych y ogromnych Narodow, przyimuiemy za Prawo y porządek, żadnym wymysłem y sposobem nie odbity, aby odtąd żołnierz na wzor y przykład porządnych Krolestw y Rzeczypospol: Cudzoźiemskich żył *de proprio*, lub w ćiągnieniach, lub na Stanowiskach, albo wytchnieniach, lub na Kwatyerach, iakimkolwiek tytułem przypadłych, płacąc każdą rzecz, tak iako w targu, za same tylko śiano, sieczkę y słomę żytną, y dwa garce owsa na konia iednego szczegulnie szeregowego, rachuiąc od godźiny do godźiny po sześć groszy, żadnych nie wymagaiąc Podwod, koni, wołow, ani iakimkolwiek pretextem prowiantow, chyba za pieniądze ani trzydniowek, ani na Pisarzow, lub Deputatow gospodnego, lub kołowego od młynow nie wyćiągaiąc, ani żadnego karmienia, lenungowania y ustaw, tak na Stanowiskach, iako y na przechodach nie usurpuiąc, y na to tak z noclegow, iako y stanowisk każdy Officyer, Namiestnik, albo Kommendę maiący kwit *de satisfactione* powinien odbierać. A ieśliby czy to Chorągiew, czyli Kompania, czy Regiment, czyli Dywizya woyskowa kwitu nie miała, tedy z zasług onych Skarb Koronny przy każdym Kwartale, płacy woyskowey, za położeniem Regestrow, poprzysiężonych *Possessoribus loci*, wrocić y zapłacić powinien; á żołnierzom kwit Possessorow *pro persoluto* potrącić, ktory to porządek y karność woyskowa, ażeby przez Wielmożnych Hetmanow iak naydoskonalcy we wszystkich Punktach nienaruszenie zachowana była, y zawodu wkompućie uchwalonym y *ad Scriptum in Archivũ* na Seymie Lubelskim podanym nie było, Sztaby, Porcye ślepe w woysku, oboyga Authoramentu, borgowe ćwierći, znośiemy, *salvâ liquidatione & agnitione* zásłużonych *justè* ćwierći na Trybunale 63.

Skarbowym *cum plena ſecuritate* liquidowanych y Seymami aſſekurowanych zaſług. A na to mieyſce regularną kwartałową wyſtarczaiącą, poſtanowiliśmy y ſtanowiemy Płacą ze Skarbu Koronnego, y dla większego w tym wſzyſtkim beſpieczeńſtwa y pewności Prawa dawne, y Konſtytucye o władzy Hetmańſkiey zachowuiąc, y utwierdzaiąc, *fide*, *honore*, *conſcientiâ*, y powinnością władzy Wielmożnych Hetmanow teraz, y na potym będących, & *ſub nexu legum* obowięzuiemy. A że Regimentarze rożnych Dywizyi *in turbido* Rzeczypoſp: *ſtatu*, śiła ſobie przećiwko Prawu, ſłuſzności, & *ultra omnem orbitam legum* pozwolili, y nie tylko *Diſciplinam Militarem* nie zachowali, ale *permiſſâ omni licentiâ* Ludźiom pod Kommendą ſwoią będącym, Palety *more exotico* na Dobra Duchowne, Ziemſkie, Dźiedźiczne, y Krolewſkie wydawali, y Kommiſſoryaty ſobie uſurpowali, y do ruiny Oyczyſtych Kraiow znacznie ſię przyłożyli, oſobliwie przez Exakcye Dymowe, ſzkod poczynienie, zabieranie Inwentarzow, y wielkich ſumm pieniężnych wyćiśnienie; zaczym o naiazdy Dworow, y Domow Szlacheckich rabunki, zabierania depozytow, zaboyſtwa, & *quôcunq; titulô* wiolencye, kryminały, *liberam in quovis Foro Injuriatis vindicationem*, przećiwko Pryncypałom pozwalamy. O wybrane zaś z Woiewodztw y Ziem Dymowe, lub *quocunq; alio nomine* Kontrybucye, na Trybunale Skarbowym zupełne dochodzenie & *compenſationem* Woiewodztwom w zaſługach woyſka naznaczamy. A co ſię tknie przebrania Hyberna, tudźież Konſyſtencyi, porcyi, y uſtaw, oto w Trybunale Skarbowym, lub na Kommiſſyi Hybernowey każdemu *patebit via agendi*, z tym dokładem, że te Sprawy wprzod ſądzone bydź maią, & *quidem ſine intermiſſione, ultimarie* opatruiąc dobry porządek, waruiemy, aby podług Konſtytucyi 1591. ieśli nie Rotmiſtrze, to przynamniey Porucznicy ſami obecnie przy Chorągwiach ſię ſwoich znaydowali; á ieśliby ktoremu z nich dla gwałtowney potrzeby odiechać przyſzło, aby to było z wiadomością Wielm: Hetmana Wielk: Koronnego, á w niebytności, Polnego, *ſub amiſſione* Szarzy, & *ſtipendiorum*. Oſobliwie, to zaś waruiemy, aby *Aſſignatary* Hybernowi nie ważyli ſię *quovis colore* Dwory, Folwarki, Młyny, y Karczmy naieżdzać, ani Adminiſtratorow, lub Podſtarościch ſequeſtrować, robocizny, y poſłuſzeńſtwo Poddanych odbierać, y inſze wiolencye czynić, *ſub pœnis contra invaſores ſanctis* w ſądźie woyſkowym, lub w Trybunale Skarbowym, lub w Trybunale Koronnym *ex Regeſtro Militarium vindicandis*: To iednak waruiąc, aby *Poſſeſſores Bonorũ ſub prætextu prætenſæ injuriæ* płacenia należytey Hyberny nie unikali.

O Kryminałach, Kupach ſwywolnych, y Regimentarſtwach Woluntarſkich Dywizyi, tudźież Uſurpacyach cudzych Dobr, Honorow y Paletow, tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięſtwie Litewſkim.

A że

12. AZe w tak ſrogim przeſzłym zamięſzaniu, naybárdźiey *mala publica auxerunt*, Kupy ſwywolne y Regimentarze wo- 64.
luntarſkich Dywizyi, ktorzy roſpaſawſzy ſię na wſzelką ſwywolą, *pro libitu ſuo* bez liſtow Naſzych, przypowiednych, *& ſine Authoramento Reipublicæ*, Partye ſwoie zebrawſzy, *exutâ omni Legum reverentiâ, & poſtpoſitâ Reipublicæ Authoritate*, rożne burdy robili, albo ſię z władzy Hetmańſkiey wyłamawſzy, po Polſzcze krążyli, y iako w zawoiowanym Kraju graſſowali, y Paletami ſwemi y ćiężkiemi, á nigdy w wolnym Narodźie nie praktykowanemi extorſyami, y dymowemi porcyami, uſtawami, y wielkiemi exorbitancyami, dobra Ziemſkie, Duchowne, y Krolewſkie *per calcata Iura Patriæ*, ággrawowali, Kontrybucyami nieznośnemi obćiążali; y one wyćiſkali, y Kommiſſoryaty ſobie *more exotico* wyłławowali, y na zniſzczenie ſpolney Matki Oyczyzny przez zuchwalſtwo ſwoie naſtąpili, y na defluitacyi Gdańſkiey, Ryiſkiey, Krolewieckiey, y innych, ſtatki Szlacheckie ze zbożami depaktowali, ſtada, bydła zabierali, Dobra, Miaſta, y Miaſteczka, Pałace, Zamki, y Dwory, naieżdżali, zaiezdżali, rabowali, palili, oſoby Szlacheckie y Senatorſkie, *utriuſq; ſexûs* ſekweſtrowali, y w niewolą zabierali, y w Szwedzkie ręce oddawali, *Acta publica Regni, & Archiva cum ſuis depoſitorys* palili, y po drogach publicznych rożne exceſſa y wiolencye robili, *non profano, non ſacro abſtinuerunt*, gdy Kośćiołom y Swiątnicom Pańſkim nie przepuſzczali, y w Klaſztorach mury y fundamenta łamali, depozytow Szlacheckich ſzukaiąc, one gwałtem doby wali, y zabierali, morderſtwa, zaboyſtwa y inne tym podobne kryminalne wyſtępki przeſzłych czaſow czynili, tak, że *nulla publica, nulla domeſtica ſecuritas* była. Więc żeby złym do dalſzego złego, á dobrym do zepſowania *ob ſpem impunitatis* nie pokazała ſię droga, y zabiegaiąc dalſzey ludzi takich ſwywoli, y niewinney oppreſſyi *in libera & æquali Republica* nie tylko tych *Violatores Legum, & Libertatum publicarum Oppreſſores, & Aggravatores, Contemptores* Imienia Szlacheckiego, y rowności Stanu od wſzelkiey amniſtyi, *ratione cauſarum facti, violentiarum, & quorumvis exceſſuum ac criminum particularium*, excypuiemy, oraz *rigorem* dawnych Praw y Konſtytucyi publicznych *extendendo*, tych wſzyſtkich *juſtô Iudiciô* ſądow Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi nie tylko *ſubiycimus*, ale *& ubiquinarium forum* w każdey Prowincyi *ſine evocatione* z iedney do drugiey *& terminum peremptorium ſine ulla exceptione fori, & præciſâ appellatione* oboyga Narodow, Obywatelom, y Duchownym nawet Oſobom, *exceptis pœnis perſonalibûs*, za wydaniem tu zaraz Pozwow tym, ktorzy *impoſſeſſionati & mediante inſcriptione Relationum* w Grodach, *propry diſtrictûs* naznaczamy, gdźie ich Woiewodztwa, Ziemie, y Powiaty *de Nominibus & Cognominibus per delatores ſuos* podać powinny, y wſzyſtkie *enormes auſus, violentias,*

lentias, injurias, extorſiones, & damna cauſata w Grodach poprzyſiężone *tanquam ſummas repetibiles de Bonis eorum vindicandi pleniſſimam facultatem* mieć będą. Wyiąwſzy te tylko publiczne y poſpolite krzywdy, ktore Artykułem, *ſub titulo* ubeſpieczenie y ziednoczenie Stanow Rzeczypoſp: w wieczne zapomnienie puśćiśmy. Do tychże ſądow należeć będą y ci, ktorzy po Naſzym
65. oddaleniu ſię z Polſki nieſłychanym nigdy w Polſzcze przykładem cudze Subſtancye y Dobra naieżdzali, odbierali, y Honory ſobie pod pretextem iakichśi kadukow y konfiſkacyi *ab Vſurpatore* Thronu Naſzego rozdanych uſurpowali, y bez Sądu, bez Prawa, bez konwikcyi *legitimis Poſſeſſoribus* wydźierali, ponieważ zaſłużyli na ſurową Rzeczypoſp: animadwerſyą, y żeby *memorandô ad omnem poſteritatem exemplô* karani byli. Także y ci, ktorzy Hyberny, kwarty, uſtawy, y inne *quôcunq; vocabulô* naznaczone extorſye wybierali y aſſygnacye, uſurpuiąc ſobie władzą Hetmańſką, y Regimentarſką dawali, tedy ich odſełamy, do pomienionych Sądow, Generalney Konfederacyi *vel ad quodvis Iudicium & Officium Regni pro ſumendis pœnis Perſonalibus & facienda reſuſione damnorum de Bonis convictorum & convincendorum.* Obliguiemy także Trybunały Koronne y W. X. Lit: *& omnia ſubſellia*, aby takowych, ktorzy Dobra za Dekretami Trybunalſkiemi przyſądzone y podane ludźmi Rzeczypoſp: zaieżdzali, tudźież y z tych, ktorzy roine expulſye *attentarunt* Dobra y Staroſtwa *de facto & violenter quôvis modô & colore* odbierali, *ante omnes alias cauſas ex Regeſtro merè incarceratorum, indilatam adminiſtrent juſtitiam Sanctam*, przez reindukcyą y nadgrodę ſzkod, y naznaczeniem śiedzenia Wieże, nie wdaiąc ſię w żadne *cognitiones jurium*, albo inſze dylacye, y interpretacye. A Sądy Grodzkie *Cauſas expulſionum præciſâ appellatione quò ad punctum reinductionis*, y win w Prawie opiſanych, ſądźić powinne będą. A lubo Prawem Poſpolitym ieſt obwarowano oſobliwie Konſtytucyą 1609. áby ſię nikt nie ważył *privatâ authoritate* chorągwi podnośić, woyſk zbierać, á kupami chodząc ſzkody tylko czynić, y ludźi ubogich wniwecz obracać, daleko bardźiey z Nieprzyiaćiołmi naſzemi y Oyczyzny łączyć, albo do Państw cudzych za Granicę, mimo wolą Naſzę, y całey Rzpltey, *præſumptuoſo auſu & faſtu* chodzić. Iż ſię to iednak zagęśćiło, przeto hamuiąc takową ſwywolą tych wſzyſtkich, naydaley ośmiu niedźiel *ab Actu & data* podania uchwał teraźnieyſzego Walnego Ziazdu do Grodu, ſtawić ſię do Sądow teyże Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi *authoritate ejusdem injungimus*, y gdyby ná ten termin ſtawić ſię y ſprawić nie mieli, tedy ich *pro hoſtibus Patriæ uti turbatores* Pokoiu poſpolitego deklaruiemy. Y żeby ſię *in futurum* podobne *crimina & Legibus publicis damnati auſus* nie działy, Urodzonym Staroſtom Naſzym Grodowym *tanquam brachys Noſtris Regalibus, motâ Nobilitate, & cum adminiculo* Wielmożnych Hetma-

tma-

tmanow, zupełną moc daiemy y zlecamy, aby *omninò compescant istam licentiam, & utantur Iure concesso* podług pomienioney Konstytucyi *Anni* 1609. y ludźi takich swywolnych z ich Pryncypałami bez wszelkiego na osoby respektu, imali, w wieżach osadzali, *& seriam ac irremissibilem executionem* czynili, tak iako Prawa Oyczyste na tych gwałtownikow Pokoiu pospolitego *pœnas Legum, infamiæ, colli, confiscationis Bonorum, liberæ captivationis, & invindicabilitatis Capitum* iuż dawno postanowiły.

Immunitas Dobr Duchownych y Ziemskich, & *Securitas* Krolewskich.

13. LUbo *Immunitas Iurium* Kościoła Bożego y Dobr Duchownych, tudźież bespieczeństwo Dworow Szlacheckich, y Dobr Ziemskich dźiedźicznych, á oraz *securitas* Dobr Naszych, tak wielą dawnemi, y świeższemi *in Volumine Legum* Prawami y Konstytucyami gruntownie iest obwarowana; Iż się iednak tacy z woysk Koronnych, pod czas tych przeszłych zawieruch znaydowali, ktorzy *in contemptum Legum, & summam aggravationem* stanu Duchownego y Szlacheckiego ważyli się po Dobrach rożnych chodźić, grassować, ugody brać, y po dni kilka noclegi na iednym mieyscu odprawować, *& alia violenta attentare*, także Swiątnice Pańskie, Dwory Szlacheckie, dobra Duchowne, y Ziemskie, Dźiedźiczne y Krolewskie, nad powinność Prawem opisaną *extremã vim patiebantur*; tedy chcąc mieć *in viridi observantia & Executione* tak surowo opisane Prawa, nie tylko *in futurum omnimodam & inviolabilem indemnitatem, Authoritate* teraźnieyszego Walnego Ziazdu waruiemy, ale oraz *de præterito* wolną windykacyą wszystkich krzywd, gwałtow, excessow, y szkod, iako się obszernie *de disciplina militari* wyraźiło, deklaruiemy; tudźież że y o szkody, y wiolencye w Dobrach Dźiedźicznych Radzyńskich w Ziemie Łukowskiey leżących, pod pretextem *erroneè* wydaney Hybernowey Assygnacyi poczynione, *injuriantes cum refusione damnorum, & pœna duplicis pensionis* sprawić się powinni, mieć chcemy; y stosuiąc się do Konstytucyi 1677. *Rigorem Legis in futurum* na takowe Exorbitancye, lub w Sądźie Hetmanskim, lub w Trybunale Koronnym *vindicandum, & irremissibiliter extendendũ*; to iest, *pœnas criminales cum refusione damnorum, de Bonis & stipendys convicti* postanawiamy: y to waruiąc iż *in omnem casum* Woiewodztwom y Ziemiom, iako *contra hostes Patriæ consurgere* będźie wolno. 66.

Skarb Koronny.

14. SKarb Koronny że pod czas przeszłych nieszczęśliwośći do tey przyszedł dyrepcyi, że rożni intruzowie *usurpatores & raptores tanquam communi spolio utebantur*, y ważyli się prowenta Rzeczyposp: *privato & enormissimo ausu* zabierać, y na prywatne

ſwoie obrącać expenſą, & *damnis Reipublicæ locupletari.* Więc żeby *exemplariter de Perſonis & Bonis ſuis* karani byli, y żeby nigdy podobnym ſpoſobem w Prowentach ſwoich Rzeczpoſp: nie ſzwankowała, obliguiemy Urodz:: Jnſtygatora Koronnego, aby *ad delationem Theſauri ſub amiſſione Officy ſui* nie odwłocznie *pœnas peculatûs* ná tych wſzyſtkich, ktorzy ſię Skarbu y wſzelkich Prowentow do niego należących, tudźież ſkładnego Winnego mimo Kontrakt *eo nomine* zawarty tykali, nie tylko w Trybunale Skarbowym Radomſkim, ále y w Koronnym, *ex Regeſtro Fiſci prævijs Citationibus, & inſcribendis Relationibus* w Grodach *proprij Diſtrictûs, urgeat & vindicet;* wſzyſtkie zaś *onera in anteceſſum* ná Skarb Rzeczypoſp: włożone, & *ex diſpoſitione publica* przeſzłych Rad, Ziazdow, y Kommiſſyi Hybernowych Lwowſkich pochodzące, á pod niebytność Wielmożnego Podſkarbiego Wiel:Koron: ná ow czas nie wypłacone, *propter inſufficientiam & direptionem*
67. percept, przyſzły Trybunał Skarbowy Radomſki wyliquiduie, & *ex ſummis repetibilibus media ſatisfactionis providebit & deſignabit;* tak żeby *eo nomine* pomieniony Wielm: Podſkarbi W. Koronny *non teneatur ad reſpondendum* Stanom Rzeczypoſp. *pro præterito.* A ſummy pieniężne *in abſentia* tegoż Wielm: Podſkarbiego W. Koronnego z Prowentow Rzeczypoſp: odebrane zá rożnemi Aſſygnacyami tych, ktorym z Rady Lwowſkiey y Lubelſkiey była *commiſſa cura Theſauri*, tenże Trybunał Skarbowy Radomſki wyrachuie, & *ad unam maſſam rediget propter pleniſſimam informationem* Stanow Rzeczypoſp: na przyſzłym da Bog Seymie. Waruiemy zaś ſobie *ante omnes alias ratjones* zaległą pięćioletnią penſyą, względem Ekonomij Nowodworſkiey, albo Tygenhowſkiey, *vigore Conſtitutionis* 1654. Nam należącą, to ieſt *annuatim* ſummę dwudźieſtu Tyśięcy złotych *computando* y Wielmożnego Podſkarbiego Wiel: Koronn: *ad refuſionem obligando.* A ponieważ *ex vacantibus* iużeśmy odebrali *in recompenſam* Staroſtwo Koźieńickie, tedy *in futurum* Skarb Koronny od płacenia teyże penſyi wolny deklaruiemy. Więc że Prowenta Celne y inne do wielkiego przyſzły uſzczuplenia przez wymyślne Libertacye, Protekcyonalne Paſzporty, y w karawanach Pańſkich przewożenie, Myta y Cła prywatne, y grobelne, tudźież moſtowe, & *alias nullis legibus conceſſas uſurpationes (exceptis his,* ktore *per Conſtitutiones Publicas* ſą obwarowane) zaczym wſzelkie *abuſus de plano abolemus, inhibemus, & pœnas extorti injuſtè thelonei* podług Konſtytucyi Publicznych *ſuper damnificatores* przez Urodzonego Jnſtygatora Koronnego *ſeverè vindicandas decernimus,* oſobliwie *præcavendo ;* iż niżeli ſię Kurrencya Cła Generalnego *à die primo Menſis Septembris* zacznie, żeby na rzeczy, Towary, Wina, y Woły Szlacheckie, *Iuramenta* na Komorach Celnych, albo w Grodach *in præſentia* Piſarza Celnego, iako te Woły na własnych obo-

rach

rach chowane, á nie pod protekcyą od Kupcow wźięte, *juxta Conſtitutionem* 1677. *& Rotam in ibidem* w Inſtruktarzu *expreſſam* expedyowane były, inaczey *pro nullis & invalidis declarantur.* Stoſuiąc ſię także do Konſtytucyi 1565. *ſtatuimus*, żeby ludzie Kupieccy, y Furmani, dawnych traktow Prawem poſtanowionych, *& more antiquo* ugruntowanych, nie mijali, na ktorych ſą Komory głownieyſze, tudźież żeby Szyprowie ze Gdańſka na Gorę towary prowadząc, albo z Polſki na doł, zawſze ſię opowiedali w Nieſzawie, y Fordanie, y od nich płaćili *ſub Confiſcatione* tychże Towarow, *vigore Conſtitutionis* 1653. co ſię y o Mieſzczanach Toruńſkich ma rozumieć. Na Iarmarkach y Otakach Pogranicznych koło Wołoch, y Ukrainy, *authoritate* teraźnieyſzego Walnego Ziazdu *ferià* przeſtrzegamy, żeby *Poſſeſſores Bonorum* do Exakcyi Prowentu Skarbowego *quovis modo & colore* nie przeſzkadzali, áni Kupieckich Ludźi Protekcyami ſwemi nie ukrywali, *ſub rigore pœnarum Proceſſu Fiſci extendendarum.* Poſtanowienie Komor w Dobrach Naſzych Krolewſkich, Duchownych, Ziemſkich, Dźiedźicznych, iako ieſt *per Conſtitutionem publicam* 1647. 1659. 1676. & 1677. Skarbowi Koronnemu pozwolone, tak y teraz toż ſamo ſtanowienie Komor, y Piſarzom Celnym, y Strażnikom, tudźież Zydowſkiego Pogłownego Piſarzom, zgoła wſzyſtkim o- 68.
ſobom Skarbowym od wſzelkich Impetycyi, Depaktacyi, krzywd y aggrawacyi *omnimodam ſecuritatem* waruiemy, tak iako ieſt w dawnych Prawach opiſana. Y też ſame Komory Skarbowe od wſzelkich ſtanowiſk Zołnierſkich na zawſze wolne deklaruiemy. *Idq; ſub pœnis Legibus Publicis ſanctis*, obliguiąc wſzelkie Zwierzchności, oſobliwie też Urzędy Grodzkie, aby *ad caſum neceſſitatis pro indemnitate* Skarbu Rzeczypoſpolitey *Officialibus* iegoż *omninò aſſiſtant, & ex damnificatoribus indilatam adminiſtrent juſtitiam.* Składy Winne Prawami opiſane, żeby nie były przeniesione na mieyſca niezwyczayne, iako ſię to temi czaſy dźieie, że na Granicy Węgierſkiey Szlachta do Dworow ſwoich przyimuie Węgrow z Winami, zkąd potym *ſine ſolutione diſtrahuntur*: A ieſt wyraźne Prawo 1598. że do Składow Winnych, ani Dźierżawcy Krolewſcy, ani Poborcowie, ani żaden inny, Kupcow nie ma poniewalac, mimo te dawne, gdźie Wina prowadzą, y że nikomu *cujuſcunq; Conditionis* nie wolno do Węgier po Wina ieźdźić, tylko na ſkładach uprzywileiowanych, od Węgrow złozone Kupować, á to pod oſobliwym tamże wyrażonym rigorem. Zeby tedy tak iaſne Prawa y Konſtytucye były *in omnimoda obſervantia, & Executione* wſzyſtkich *authoritate publicâ compellamus*, inaczey Winom w Prawie opiſanym podlegać będą. Cokolwiek zaś ſumm pieniężnych Skarb Koronny pod czas bytności Naſzey w Iaworowie, y dla Kommiſſyi Hybernowey Lwowſkiey, y na inne Expenſa, iako to Expedycyą Poſła Tureckiego, y Lenungi

woyſka Cudzoźiemſkiego, podług poſtanowienia Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi *in fidem publicam* zaćiągnął; to y teraz *pro rato, & grato* przyimuiemy, *ſalvam* mu *compenſationem* z Prowentow publicznych *vigore documentorum producendorum circa futuram Calculationem* na Seymie, zachowuiąc. A dla informacyi Woiewodztw, y potrącenia w zaſługach Regimentom tym, ktorym Wielmożny Podſkarbi Lenungi płaćił, na Trybunale Skarbowym wypłaconą ſummę tenże Wielm: Podſkarbi *producere* powinien. Ponieważ zaś tak wiele Konſtytucyi o Pocztach do ſkutku przyiść nie mogą, y podwodne pieniądze od Miaſt corocznie należące na to nie dochodzą, tedy aby tenże podwodny Prowent Miaſta y Miaſteczka, ktore do tego zdawna y z Prawa należą, do Skarbu Koronnego wnoſiły, poſtanawiamy. A że moneta *per abuſum* pod zamieſzanie Rzeczypoſp: *in immenſum* wynieśiona, *cum præjudicio Boni Publici & Privati*. Przeto Wielmożnego Podſkarbiego W. Koronnego obliguiemy, ażeby *per publicum Inſtrumentum* (ktory tym Ziazdem authoryzuiemy) Koequacyą Monety *ſine intermiſſione* pomiarkował, y onę *ad certum & juſtum pretium* redukował.

O Legacyách do Dworow poſtronnych

15. LEgacye do Dworow poſtronnych *per omnes rationes & circumſtantias* teraźnieyſzych czaſow potrzebne ſądźiemy, á oſobliwie wyprawienie Poſła Wielkiego do Oyca S. y S. Stolice Apoſtolſkiey, z nalezytym wyznaniem y podźiękowaniem wielkim, za partykularne, a prawie Oycowſkie w tak ćięſzkich na
69 doſtoieńſtwo Majeſtatu Naſzego y na całą Rzpltą konjunkturach ſtaranie, z niemnieyſzą przytym prozbą o dalſze Apoſtolſkie błogoſławieńſtwo y protekcyą, żeby Rzplta iako nayprędzey do uſpokoienia zupełnego przyiść mogła, oraz *cum Profeſſione Filialis cultûs & obedientiæ Noſtræ*. Drugie zaś Poſelſtwa albo ablegacye *prævio ſerio examine* przez przytomny na ten czas Senat, & *Miniſtros Statûs*, tudźież Urodzonego Marſzałka Generalney Konfederacyi Stanow Rzpltey *& cum Deputatis* Stanu Rycerſkiego z Seymu Lubelſkiego, y Konfederacyi Generalney Sandomirſkiey *pro ratione & exigentia* Intereſſow publicznych expedyować nie omięſzkamy, ktorym Kancellarye Koronne y W. X. Litew. z wſzelką oſtrożnośćią należyte inſtrukcye formować będą. Y żeby ſobie nic nad nie, z Pany poſtronnemi traktować nie pozwalali, *& cum ſingulari fructu* Rzpltey funkcye ſwoie odprawowali, y Relacye da Bog na przyſzłym Seymie *in facie omnium Ordinum* oddali, w żadne ſię uchoway Boże, y Rzpltą nie wdaiąc *alienationes & avulſiones*. A że Wielm: Jan Ierzy Przebendowſki, Podſkarbi W. Kor: podiąwſzy ſię Legacyi Berlińſkiey, z nieoſzczędnym koſztow y Rezydencyi czteroletniey podeymowaniem, á znacznym nadwerężeniem Fortuny ſwoiey, nietylko

Honor

Honor Narodu Polskiego *condignè sustinuit*, ále y napięte przećiwne odwrocił imprezy, tedy mu *pro justitia* pozostałą resztę do naznaczoney summy na pomienioną Legacyą to iest trzydźieści Tyśięcy Talerow bitych *in specie*, z ordynaryinych Prowentow Rzpltey bonifikować w Skarbie Koronnym, *Authoritate* teraźnieyszego walnego Ziazdu pozwalamy & *insuper gratam memoriam ac respectum meritorum ejus*, w podaiących się okazyach świadczyć deklaruiemy.

Pozwolenie dalszey Rezydencyi Nayiaśnieyszey Krolowy Jeymći Wdowy.

16. PONieważ Rezydencya zagraniczna Naiaśnieyszey Krolowy Jeymći Wdowy *cum immunitate jurium* oney za pozwoleniem Naszym, na radach publicznych warowana iest; przeto y teraz tęż rezydencyą w dalszy czas proroguiąc, Dobra oney & *jura reformatoria circa integritatem & immunitatem* Prawami *Cireũscriptam* zachowuiemy, y to cokolwiek przećiwko Prawu iey reformatoryalnemu przez iakikolwiek Przywiley albo Reskrypt iaki wypadło, kassuiemy y znośiemy *vigore* Ziazdu tego, *salvis oneribus Reipublicæ*.

Summa Elbląska.

17. ZE deklarowana Summa Seymem Lubelskim na eliberacyą zastawy Elbląskiey do rąk Wielm: Podskarbiego W. Kor: nie doszła, referuiąc się do wyrażonego sposobu na Seymie Lubelskim, podatkiem z młynow uchwalonym, onę wydać deklaruiemy, y zgodnie na teraźnieyszym Ziezdźie pozwalamy, ażeby na ten rok ieden od koła młyńskiego iednego przy Miastach głownych, y przedmieściach, na rzekach wielkich, po Talerow bitych dwa; *similiter* od koł w Rudach, Foluszach, Papierniach, y Tartakach, od koł zaś wietrznych, wołowych, konnych, na rzekach małych y Stawach będących młynow, po taleru bitym iednym, tak z Dobr Naszych Krolewskich, Duchownych, iako też Ziemskich, do ktorego podatku wybierania, na Seymikach Ziazdem teraźnieyszym naznaczonych, ieden Exaktor z każdego Woiewodztwa, Ziemi, y Powiatu, *benè possessionatus* ma bydź obrany, *cum salario* od złotego po groszu *currenti moneta*, ktory to Exaktor powinien będzie *quantitatem* młynow y koł, nikomu niefolguiąc poprzyśiąc na trybunale Skarbowym. A *inquantum* by się pokazało na tymże przerzeczonym Exaktorze, że nie szczerze z iakiegokolwiek respektu poprzyśiągł koła, tedy takowy *ad Instantiam* Instygatora Koronnego, lubo tegoż Woiewodztwa, albo Powiatu Delatora na tymże Trybunale Skarbowym sądzony, y karany bydź ma *Pænâ confiscationis Bonorum;* á Exaktorowie Woiewodztw, Ziem y Powiatow, takową summę kołową wybrawszy, powinni będą do rąk tegoż Wielmożnego Podskarbiego W. Koronne-

70.

ronnego w Niedźiel 10. po Seymikach *Relationis* komportować, ktore nie na co inſzego obrocone bydź powinny, tylko na eliberacyą Elbląſką, *ſub ſolutione de ſuo.* A ktore Woiewodztwa y Ziemie, pomieniony podatek do Skarbu nie wnioſły, teraz wnośić *obligantur*, ktore zaś Urodzonym Regimentarzom, lub Ich Kommiſſarzom, albo Officyerom wydać muśiały *per viam Militaris Exęcutionis*, tedy wolną tego windykacyą na Trybunale Skarbowym Radomſkim Woiewodztwom y Ziemiom, *etiam per Plenipotentiariũ* waruiemy. A Wielkie Xięſtwo Lit: iako na Seymie Lubelſkim *ad proportionem* Korony Polſkiey do trzećiey częśći ſtu tyſięcytalerow bitych deklarowało ſię, tak od tegoż kołowego młyńſkiego ſummę pomienioną *comportare tenebitur.*

Sprawa Piltyńſka.

18. PRzywodząc do Exekucyi Konſtytucyą *Anni* 1685. *Titulo* Kommiſſya Piltyńſka tęż ſprawę *in deliberątione* od wielu lat *pendentem* ieſzcze za Panowania Nayiaśnieyſzego Anteceſſora Naſzego *quantocyùs* na Sądach Naſzych Relacyinych *prævijs Inotescentialibûs finaliter* decydować, & *ultimariè* determinować deklaruiemy.

Kommiſſya Gdańſká.

19. CHcąc nienależyty pod czas teraźnieyſzey woyny Magiſtratu Gdańſkiego przećiwko Maieſtatowi Naſzemu y Rzeczypoſp: poſtępek zganic, tudźież wſzelkie krzywdy publiczne, y *Privatorum* tak duchownego iako y świeckiego Stanu, oſobliwie *violentas acciſarum in alienis Fundis uſurpationes & extorſiones* windykować, *Decreta ex ſerijs Partium Controvenſijs lata ob renitentiam & Contumaciam* tegoż Magiſtratu zaległe do Exekucyi przyprowadźić. A oraz reſpektem Ceł Morſkich *vigore Supremi Dominy Reipublicæ*, także w ſamym mieśćie *inter ſubalternos Officiales & præggravatos* od Magiſtratu *Cives ſublatis omnibus anterioribus abuſibus & prejudicijs*; przytym *circa Commercia, menſuras, & pretia rerum* doſkonały Porządek gruntownie poſtanowić do Boku Naſzego przy Wielebnym y Wielmożnych Miniſtrach *Statûs utruſq; Gentis* y Senatorach Prowincyi Pruſkiey, także Urodzonym Marſzałku Konfederackim, Kommiſſarzow z Senatu z Prowincyi
7 Ko. Małopolſkiey Wielebnego w Bogu Xięda Alexandra Wyhowſkiego Biſkupa Łuckiego. Wielmożnych Xźćia Januſza Wiśniowieckiego Woiewodę Krakowſkiego, Stefana Humieckiego Woiewodę Podolſkiego, Franciſzka Załuſkiego Woiewodę Czerniechowſkiego. Myſzkowſkiego Kaſztelana Sandomirſkiego, Adama Szaniawſkiego Kaſztelana Lubelſkiego. Z Prowincyi Wielko-Polſkiey Wielebnego w Bogu Xdza Konſtantego Szaniawſkiego Biſkupa Kujawſkiego. Wielmożnych Zygmunta Franćiſzka Galeckiego, Poznańſkiego, Iana Dobrogoſta Kraśińſkiego Płockiego,

Staniſła-

Staniſſawa Chomętowſkiego Mazowieckiego, Woiewodow. Michała Raczyńſkiego Gnieźnieńſkiego, Staniſſawa z Obor Czoſnowſkiego Warſzawſkiego, Kaſztelanow. Z Prowincyi W.X.Lit: Wielebnego w Bogu Konſtantego Brzoſtowſkiego Biſkupa Wileńſkiego, Wielm: Kaźimierza Ogińſkiego Trockiego, Dominika Słuſzkę Połockiego, Xćia Iana Radźiwiła Nowogrodzkiego, Iozefa Koſa Jnflantſkiego, Woiewodow. Marcyana Ogińſkiego Kaſztelana Witebſkiego. *Ex Equeſtri Ordine*, z Małey Polſki Urodzonych Stefana Potockiego Referendarza, Alexandra Jabłonowſkiego Chorążego, Ierzego Dźiedoſzyckiego Koniuſzego, Maximiliana Oſſolinſkiego Regenta y Staroſtę Drohickiego, Koronnych. Karola Wąſowicza Podkomorzego Sandomirſkiego, Szalkiewicza Chorążego Kijowſkiego, Łośia Podſtolego Lwowſkiego, Alexandra Szembeka Radomſkiego, Franćiſzka Głogowſkiego Grabowieckiego, Staroſtow. Boguſſawa Łubińſkiego Generała Naſzego, Iakuba Dunina Kawalera. Z Wielkiey Polſki, Urodzonych Iakuba Zygmunta Rybińſkiego Łowczego Koronnego, Generała Naſzego, Iana Skrzyńſkiego, Podkomorzego Łęczyckiego, Chryzoſtoma Dorpowſkiego Przedeckiego, Gąśiorowſkiego Radźiejowſkiego, Staniſſawa Narzymſkiego Ciechanowſkiego, Staroſtow. Franciſzka Aloyzego Łoſkiego Chorążego y Sędźiego Grodz: Warſzawſkiego, Iana Skarbka Rudzkiego Piſarza Ziemſkiego y Grodzkiego Czerſkiego, Boruckiego Gnieźnieńſkiego, Mikołaia Podoſkiego Dobrzyńſkiego, Staroſtow. Alexandra Skulſkiego Podſtolego Warſzawſkiego. Z W.X.Lit: Urodzonych Boguſſawa Erneſta Denhoffa Podkomorzego, Xćia Jozefa Chorążego, Xćia Kaźimierza Podczaſzego Czartoryſkich, Tyzenhauza, Paca Piſarzow W. X. Litewſkiego, Iakuba Henryka Fleminga Koniuſzego W.X. Litewſkiego Generała Artyleryi Koronney, Michała Puzynę Wiſkiego, Krzyſztofa Ciechanowieckiego Choſſawſkiego, Iana Strutyńſkiego Soweyſkiego Staroſtow, Michała z Koźielſka Puzynę Kaſztelanica Mińſkiego, przydaiąc Wielebnego Krzyſztofa Szembeka, Archidyakona Pomorſkiego, Officyała Gdańſkiego, y Urodzonych Jnſtygatora y *Vice*-Jnſtygatora Koronnych, *ad promovendas omnes* na tey Kommiſſyi *Cauſas & injurias publicas*, takim naznaczamy ſpoſobem; żeby za obwieſzczeniem przez Liſty Naſze, ná mieyſce y Termin deſygnowane ziachawſzy ſię, *non obſtante unius vel plurium abſentiâ, præmiſſa omnia per viam ſummary, & executivi Proceſsûs* rozſądźili, y *finaliter* do Exekucyi przywiedli, *non obſtantibus quibuscunque exceptionibus, ſive allegationibus, in contrarium.* Ktorym to Wielm: Urodzonym Kommiſſarzom *plenáriam deciſionem & omnimodam ad hunc effectum* powagą teraźnieyſzego Ziazdu Naſzego *facultatem* daiemy, y pozwalamy. 72.

Kommiſſyá Toruńſka.

20. SToſuiąc ſię do Konſtytucyi *Anni Milleſimi Sexcenteſimi Septimi*

ptimi w ſprawie Toruńſkiey, *cum Patribus Societatis IESV* ferowaney, ná prożbę Poſſow rożnych Woiewodztw, *ratione* przez tychże Obywatelow Toruńſkich, Pannom Zakonnym Toruńſkim *Iurium Violationis, ac Fundi eccleſiaſtici appropriationis*, y innych krzywd przećiwko Duchowieńſtwu popełnionych, także *ratione* pod czas woyny Szwedzkiey teraźnieyſzey, rożnych depozytow, y zboż Szlacheckich, temuż Nieprzyiaćielowi *extraditionis* Staroſtwa Naſzego Dybowſkiego *proventuum certorum, ſtante hâc calamitate uſurpationis, ac fundi* tegoż Staroſtwa *ſibi vendicationis*, Soli Ruſkiey przekupowania *vigore* teyże Konſtytucyi. Na uznanie tych wſzyſtkich ſkarg y delacyi, przy Wielebnym w Bogu y Wielmożnych Miniſtrach *ſtatûs, utriusq; Gentis* y Senatorach Prowincyi Pruſkiey, także Urodzonym Marſzałku Konfederackim, Kommiſſarzow, Wielebnego w Bogu Konſtantego Szaniawſkiego, Biſkupa Kuiawſkiego, Wielmożnych, Radomickiego Woiewodę Inowłocławſkiego Generała Wielkopolſkiego, Staniſława Chomętowſkiego Woiewodę Mazowieckiego, Łośia, Kaſztelana Rypińſkiego; Wielebnych Xięży, Adama Roſtkowſkiego Suffragana Łuckiego, Stefana Wierzbowſkiego Officyała Warſzawſkiego, Urodzonych Gąſiorowſkiego Radźiejowſkiego, Andrzeia Dąbſkiego Nakielſkiego, Staniſława Kraśińſkiego Warſzawſkiego, Karola Oborſkiego Liwſkiego Staroſtow, Felicyana Grabſkiego Łęczyckiego, Franciſzka Aloyzego Łoſkiego Warſzawſkiego, Piotra Stamirowſkiego Wyſzogrodzkiego Chorążych. Woyciecha Pſtrokońſkiego Sieradzkiego, Iarnowſkiego Brzeſkiego Kujawſkiego, Michała Szymanowſkiego Warſzawſkiego, Antoniego Kiełczewſkiego Zytomirſkiego Stolnikow. Antoniego Jelca Przemyſkiego, Zakrzewſkiego Brzeſkiego Kujawſkiego, Iana Roſtworowſkiego Czerſkiego, Podczaſzych. Władyſława Biernackiego, Franciſzka Koſtkę, Choćiwſkiego, Mielnickiego, Pawła Matſzewſkiego Braciawſkiego, Cześnikow. Adama Ieżeſkiego Ziemſkiego Zawſkrzyńſkiego, Mateuſza Płochockiego Warſzawſkiego, Iana Glinkę Nurſkiego, obudwu Ziemſkich, y Grodzkich Piſarzow. Antoniego Chełmickiego, Miecznika Dobrzyńſkiego, Staniſława z Łętowa Łętowſkiego Skarbnika Krakowſkiego Sędźiego Grodzkiego Bieckiego. Boruckiego, Gnieźnieńſkiego. Mikołaia Podoskiego Dobrzyńſkiego, Wolińskiego Lityńſkiego Staroſtow, Gębrata naznaczamy, ktorzy to *captato opportuno tempore, prævys* o bytności ſwoiey czterema Niedźielami *anticipativè innoteſcentys*, do tegoż Miaſta Naſzego Torunia *unius vel plurium abſentiâ non obſtante* źiechać będą powinni, & *ſuper objecta* temuż Miaſtu *inquirent, ac finaliter cum pœnis ſuper exceſſivos promanantibus decident.*

73. Jáſna Gora Częſtochowſka.

21. JAſna Gora Częſtochowſka, że nie tylko Klaſztorem ale y Fortecą tak potrzebną, y pod protekcyą Nayświętſzey Ma-

tki

tki Bożey nie zwyćiężoną do tych czas była y ieſt; y ponieważ Oycowie tameczni przez dźieſiąćioletnią woynę Szwedzką dotrzymuiąc wierności ſwoiey, Nam y Rzeczypoſp: na ſuſtentacyą Garnizonu tamecznego, nie tylko Skarb Kościelny wyprzedać, ale y długi nie małe zaciągać muśieli: Tedy ſummę trzydźieſtu tyſięcy złotych Polſkich z extraordynaryinych Prowentow Rzeczypoſp: na reparacyą Baſztyonow, do zapłacenia za lat da Bog dwie naznaczamy. A teraz *ſubveniendo* temu mieyſcu Swiętemu, dla dalſzego utrzymania iego, za zgodą Wſzech Stanow na teraźnieyſzym Walnym Zieździe zgromadzonych, Dobrom onych wſzyſtkim ogołem do Klaſztoru Jaſnogorſkiego należącym, od wſzyſtkich *in genere & ſpecie* podatkow ordynaryinych y extraordynaryinych, od Poborow, Podymnego Poſp: Ruſzenia, ſtawienia Łanowego, wyprawy z Dymow pieſzego żołnierza, y wſzelkich innych ćiężarow, do lat dwudźieſtu po ſobie idących *plenam indulgemus libertatem*. Aczkolwiek zaś Dobra pomienione, tak w Archidyecezyi Gnieźnieńſkiey, iako y w Krakowſkiey Dyecezyi leżące, tak wielą Konſtytucyami Seymowemi, oſobliwie *Anno Milleſimo Sexcenteſimo Septuageſimo Sexto* pod żadne aſſygnacye Hybernowe, Stanowiska, przechody y inſze ćiężary żołnierskie nie podpadaią, iż iednak przećiwko tak wyraźnym Prawom *premuntur & infeſtantur*: Tedy ſtoſuiąc ſię *ad mentem Legum Publicarum* Dobra pomienione ze wſzelkich Taryff wyimuiemy, y żeby były *immunia, libera & exempta* mieć chcemy, y ieżeliby kiedykolwiek takowe aſſygnacye wyſzły Hybernowe, żadnego waloru mieć nie będą mogły, y ſami *contravenientes ſuccumbent* winom ſurowym w Prawie opiſanym, o co *Forum* w Trybunale Koronnym *inter Cauſas Militares* naznaczamy.

Artylerya Koronna

22. PONieważ ordynaryina nowa kwarta *tempore Pacis* naznaczona, za aſſygnacyami Hetmańſkiemi, nie może wyſtarczyć Artyleryi Koronney, ale co większa, że y Poſſeſſorowie *ſtante hâc calamitate* nie bez oſobliwey ćięſzkości y trudności onę oddaią, Więc żeby tá woienna Ekonomia miała należyte expenſa, y o czym w pole wyniść mogła, tedy *inhærendo ſcripto ad Archivum* ná Seymie w Lublinie poſtanowionemu *ſupplendo* ten defekt, tudźież y na fortyfikacyą Kamieńca, *annuatim* po pięćdźieśiąt tyſięcy złotych Polſkich z Podatku Generalnego, *ultimæ conſumentiæ, ſalvo calculo* ná Trybunale Skarbowym naznaczamy.

Deputaci do Kwarty.

23. JAko Seymem Lubelſkim naznaczeni ſą Deputaci do kwarty, tak Ich *Authoritate* teraźnieyſzego Walnego Ziazdu konſerwuiemy, to ieſt z Senatu Wielmożnego Hieronyma Załuſkiego Rawſkiego, y Urodzonego Andrzeia Morſztyna Radomſkiego

go Kaſztelanow. Z Jzby Poſelſkiey z Wielkiey Polſki, Iana Bromirſkiego, Podkomorzego Wyſzogrodzkiego, Hieronyma Potrykowſkiego Podkomorzego Warſzawſkiego. Z Małey Polſki, Iana Nowoſielſkiego Staroſtę Naſzego Łukowſkiego, Iana Glinkę Piſarza Ziemſkiego y Grodzkiego Nurſkiego. A że wielu Poſſeſſorow Dobr Naſzych Krolewſkich (z ktorych Kwarta należy) pozatrzymywali przez te lata *ſolutionem* oneyże, tudźież y kwadruple na nowych Donataryuſzow Naſzych poſtanowione, y Praw ſwoich w Skarbie *non produxerunt*; tedy *reaſſumendo* wſzyſtkie *in anteceſſum Conſtitutiones* poſtanawiamy, aby ći wſzyſcy od Seymu 1699. tak te zatrzymane Kwarty, iako y Kwadruple, *unà cum Iuribus ſuis*, ná Kommiſſyi Rawſkiey *ſtatuto tempore comportent*, *idq; ſub amiſſione Iurium Suorum & Bonorum eorundem, diſtributivæ Iuſtitiæ Noſtræ ſubyciendorum.*

74.

Akademia Krakowſka.

24. AKademij Krakowſkiey przez te nieſzczęśliwe czaſy, prawie do ſzczętu zruynowane Dobra, aby do ſwoiey pory przyiść mogły, *circa deſcriptas Legibus immunitates*, *inviolabiliter* one konſerwuiemy, y iako dźiedźiczne tak wielą Prawami obwarowane, od wſzelkich áſſygnacyi Wielmożnych Hetmanow y Exakcyi żołnierſkich excypuiemy, y ieżeliby iakie kiedykolwiek wyſzły, *pro nullis* deklaruiemy, *ſub rigore in Contravenientes in lege deſcripto*. O co *Forum* w Trybunale tak Koronnym, iako y W. X. Lit: Toż Prawo ma ſłużyć, y Domkom *generaliter* wſzyſtkim, w Krakowie Kaźimierzu, Kleparzu, &c. leżącym á do Akademij należącym.

Klaſztory.

25. KLaſztory wſzyſtkie *utriuſq; ſexûs* ná Dobrach Ziemſkich fundowane y Konſtytucyami *circa naturam Bonorum Terreſtrium* konſerwowane, oſobliwie Kartuzyą Gidelſką, tudźież y w Woiewodztwie Pomorſkim pod Gdańſkiem leżące, *vigore* Konſtytucyi *Anni* 1667. doſyć warownie aſſekurowaną *circa eadem Iura* zupełnie zachowuiemy, á oraz wſzyſtkie inne *circa antiqua ac recentiora Privilegia & reſcripta* tak dawniey, iako y na teraźnieyſzym Zieźdźie *in Favorem* ich od Nas dane konſerwuiemy; Sląſkie zaś Konwenty *Sacri Ordinis Prædicatorum*, *ſub directione* Prowincyałow Polſkich, tudźież y Klaſztor Trzebnicki *circa omnes immunitates*, *antiquas prærogativas Authoritate* teraźnieyſzego Walnego Ziazdu *manutenere* obiecuiemy, & *Authoritatem Noſtram Regiam* do Nayiaśnieyſzego Ceſarza JMći Chrześciańſkiego *interponere* deklaruiemy.

Miaſta.

26. MIaſto Stołeczne Krakow y wſzelkie Prawa iego, Przywileie, Prerogatywy od Nayiaśnieyſzych Anteceſſorow na dane,

dane, y przez Nas ſamych ápprobowane, iako nienaruſzenie zachować chcemy, tak wſzyſtkie ſummy pieniężne, na rożne *præſidia* y áſſygnacye powydawane, na przyſzłym da BOG Trybunale Skarbowym Radomſkim wyliquidować, & *in rationibus* Podatkow publicznych na ſtare zaſługi bonifikować, temuż Miaſtu Krakowowi deklaruiemy. W tymże reſpekcie mamy Miaſto Rezydencyi Naſzey Starą y Nową Warſzawę, ktorego *ad præſens* 75.
wielką ruinę widząc, że nie tylko od uſtawicznych Kontrybucyi ná rożne woyſka, ale też przez powietrze, ogień, y inne *calamitates* znacznie zruynowane, do tego rożnemi Juryſdykcyami nowemi *abuſivè* extenuowane, co ieſt dobremu w Mieśćie rządowi na przeſzkodźie. Przeto referuiąc ſię do dawnych Praw, Przywileiow, Dekretow Starey y Nowey Warſzawie ſłużących, one *in ſuo eſſe* mieć chcemy. Zeby zaś ſprawiedliwość mogła mieć reindukcyą, á lud ubogi *reſpirium*: Więc wſzelkie depaktacye, y wymyślne ućiążenia ludzkiego, á nieſłuſzne wynalazki, za doniesieniem każdego ukrzywdzonego, nieodwłocznie ſądźić, y ſurowie karać, pod Naſzę bytność ná ſąd Marſzałkowſki, á w nie bytności Naſzey, na urząd Grodzki *loci præſentis* wkładamy, y mieć chcemy, ażeby *Foralia* na te tylko Juryſdykcye, kiedy ktora *extenditur*, wybierane były, *ſalvis Iuribus antiquis, cuivis Iurisdictioni ſervientibus, in ſuo eſſe manentibus, non amplius*. Dekreta przytym przećiwko Zydom y Dyſſydentom rożnemi Protekcyami ſzczycącym ſię ferowane, *executioni ordinariæ* zoſtawuiemy. Podobnym ſpoſobem Lwow, Poznań, Lublin, Gniezno, Sandomirz, Zamość, y inne, z ktorych przedtym & *decus*, & *nervum* Rzplta miewała, gdy teraz wniwecz obrocone y ſpuſtoſzone zoſtały, tedy aby do dawney pory przyiść mogły, nie tylko przy ich Prawach, Przywileiach, & *circa Iura depoſitoriorum* (*quibus id beneficij competit*) zupełnie onych zachowuiemy, y aby żaden z Kupcow nie ważył ſię innych ſkładow uſurpować, y ſtanowić *ſub pœna mille Aureorum Hungaricalium pro munitione Civitatis applicanda* ſtanowiemy; ále & *contra omnes Invaſores, juſtam & invindicabilem defenſionem, tum & pœnas in Subſellio Tribunalis Regni, ad Inſtantiam cuiusvis Civis urgendas & vindicandas* przyznawamy, y ſummy ná Lenungi Regimentow Rzeczypoſpo: oraz wſzelkie inne pieniężne Exakcye przez też Miaſta, iako y inne, tudźież y Pruſkie, woyſku Koronnemu wydane, *prævia liquidatione*, ná przyſzłym Trybunale Skarbowym, w Podatkach publicznych ákceptować, y tymże Regimentom w zaſługach defalkować deklaruiemy, y ſtoſuiąc ſię do Konſtytucyi Seymu Lubelſkiego, dwa tyſiąca czerwonych złotych, przez niegdyś, Wielmożnego Marka Matczyńſkiego, Woiewodę Ruſkiego, na emundacyą Foſſ, pomienionego Miaſta Lwowa, legowane, & *de conſenſu Noſtro* ná Fortyfikacyą Kamieńca Podolſkiego applikowane, *juxta*

mentem teyże Konſtytucyi Lubelskiey Miaſtu temuż Lwowu, w Skarbie Koronnym do zapłacenia aſſekuruiemy, oſobliwie waruiąc *in rem* tegoż Miaſta, aby *circa antiqua Privilegia, Decreta, & Conſtitutiones, per omnia conſervetur.* Tenże pomieniony Kamieniec, ponieważ oſobliwym ſtaraniem Jaśnie Wielm: Kątſkiego Kaſztelana Krakowſkiego, znaczną w Fortyfikacyi wźiął *auxeſim*, bez ſupplementu od Rzeczypoſp: , tedy *ad liquidationem* erogowanych expens, Kommiſſarzow z Senatu Wielebnego Chryzoſtoma Gnińſkiego Biſkupa Kamienieckiego, Wielmożnych Stefana Humieckiego Podolſkiego, Łaſzcza Beſſkiego Woiewodow. Alexandra Potockiego Kamienieckiego, Staniſſawa Potockiego Kamińſkiego Kaſztelanow. *Ex Equeſtri Ordine* z Wielkiey Polſki,
76. Urodzonych Iakuba Rybińſkiego Łowczego Koronnego, Staniſſawa Grzybowſkiego Chorążego Czerſkiego, Iana Ponikiewſkiego Nurſkiego, Michała Młockiego Zakroczymſkiego Stolnikow. Z Małey Polſki; Urodzonych Stefana Potockiego Referendarza Koronnego, Maurycego Kurdwanowſkiego Chorążego Halickiego, Staniſſawa Jaſtrzębſkiego Woyſkiego y Podſtarościego Grodzkiego Halickiego, Kaźimierza Mirzeiowſkiego Cześnika Latyczewſkiego *unius vel plurium abſentiâ non obſtante* naznaczamy. Czego relacyą pomienioni Kommiſſarze, *in ordine ad præſtandam debitã ſatisfactionem*, ná przyſzłym da Bog Seymie uczynić powinni będą. A Miaſto Piotrkow z Przedmieśćiami *Lege Publicã* przez Konſtytucye *Anni* 1635. & 1677. tudźież świeżą Konſtytucyą Seymu Lubelſkiego *Anni* 1703. od płacenia Hyberny , *ex ratione Conſervationis* Kśiąg Trybunalſkich, uwolnione, y teraz *Authoritate* teraźnieyſzego Walnego Ziazdu, uwalniamy, y to uwolnienie w exekucyi mieć chcemy.

Sukkurs Ludźiom głodem ginącym.

27. MAiąc wzgląd *ſupra extremam calamitatem* Ludźi ubogich, ktorzy od głodu umieraią, ſtanowiemy: áżeby ná poratowanie tych ludźi ubogich, Wielmozny Podſkarbi Wielki Koronny, wyliczył z Skarbu Koronnego złotych dwadźieśćia Tyśięcy do rąk y dyſpozycyi Wielebnego w Bogu Xdza Zgierſkiego, Biſkupa Smoleńſkiego.

Supplement Deceſſu Deputackiego, do Boku Naſzego.

28. PONieważ od czaſu Seymu Lubelſkiego z Regeſtru Deputatow do Boku Naſzego naznaczonych, iednych śmierć, drugich odmienność wierności ku Nam, y nieiedności z Rzeczą-poſpolitą wymazała; więc żeby tenże w żyiących y dobrze życzących Nam, y Rzpltey znaydował ſię komplet, na mieyſce *humanitùs & civiliter mortuorum* do tych, ktorzy przez Seym Lubelſki będąc mianowani, dotąd ſię *in candore ſuo* utrzymali, bez dyſtynkcyi Prowincyi, *in Communi* przyda emy Wielebnych w Bo-

gu

gu Pokrzywnickiego Referendarza Koronnego, Szczesnego Kretkowskiego Archi-Dyakona Gnieźnieńskiego, Urodzonych Iana Bromirskiego Podkomorzego Wyszogrodzkiego, Karola z Obor Oborskiego Liwskiego, Iana Godlewskiego Nurskiego, Załuskiego Rawskiego, Antoniego Morsztyna Czorsztyńskiego, Franciszka Bielińskiego Malborskiego, Domaracklego Lubuskiego, Zygmunta z Smogrzewa Wąsowicza Drohomylskiego Starostow, Iana Mączyńskiego Sieradzkiego, Starostę Klonowskiego, Przerębskiego także Sieradzkiego, Piotra Stamirowskiego Wyszogrodzkiego Chorążych, Iana Szydłowskiego, Zawskrzyńskiego Starostę Piaseczyńskiego, Iana Lasockiego Wyszogrodzkiego Ziemskich Sędziow, Szymona Wolskiego Halickiego, Iozefa Nakwaskiego Wyszogrodzkiego Stolnikow, Kaźimierza Dłużewskiego Chełmskiego, Ryszkowskiego Łukowskiego, Iana Rostworowskiego Czerskiego, Kaźimierza Karwowskiego Wiskiego, Pawła Iaroszewskiego Zakroczymskiego Podczaszych, Mikołaia Olszewskiego Łowczego Rawskiego, Stefana Lęckiego Ziemskiego Stężyckiego, Mateusza ná Lipinach Płochockiego Ziemskiego y Grodzkiego Warszawskiego Pisarzow, Alexandra Grota Krakowskiego, Woyciecha Kietlińskiego Sandomirskiego Miecznikow, Stanisława z Łętowa Łętowskiego Skarbnika Krakowskiego Sędziego Grodzkiego, Bieckiego, Wolskiego Bydgoskiego, Andrzeia Drewnowskiego Ostrowskiego Grodzkich Sędziow, Tarła Woiewodźica Lubelskiego, Iakuba Dunina Kawalera, Iana Rogowskiego, ktorzy *eandē potestatem* mieć maią, iako mieli *in An:* 1590. & *A.* 1690. y takowąż przyśięgą z Koła Rycerskiego przysiąc maią, *aliàs juxta mentē* Seymu Lubelskiego, we wszystkim sprawić się powinni będą. 77.

Recels Generalney Sandomirsk: Konfederacyi.

Kledyśmy iuż za Łaską y Pomocą Boga Naywyższego, cokolwiek podług świątobliwych obowiązkow, dawnych Praw y zwyczaiow należało, zupełnie odnowili, utwierdźili, y wykonali, & *internam ac externam securitatem*, y zupełną między Stanami konfidencyą, iak naylepiey ugruntowali, tedy też samę Generalną Sandomirską Konfederacyą, ná zaszczyt Wiary S. Katolickiey, utrzymanie Majestatu Naszego, podźwignienie Wolnośći, przyprowadzenie *ad antiquam orbitam* połamanych Praw, uleczenie wszystkich ran publicznych, y iak naydoskonalsze Rzeczyposp: uspokoienie, y wszelkim domowym rozruchom zabieżenie, *in eodem duraturo robore, & non interrupto vigore*, pod tąż Dyrekcyą y Harakterem Urodzonego Stanisława Denhoffa Miecznika Koronnego Hetmana Polnego W.X Lit: Marszałka teyże Generalney Konfederacyi, w dalszy czas odkładamy, & *pro ratione temporis, & exigentia necessitatis publicæ, ulteriora Consilia instaurare, & continuare* deklaruiemy, *non præjudicando quidquàm* Seymowi Walnemu, ktory *stante etiam Confœderatione* Stanom Rzeczyposp: złożyć przyrzekliśmy. Iak zaś śiła winna wdźięczna Oyczyzna, te-

muż Urodzonemu Marſzałkowi Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi *pro incorrupta & inviolabili erga Rempublicã Fide, celebri Zelo, & conſtantia*, y że ſię *in medio turbine rerum* nie zachwiał, ani tak wielką ſtratą y ruiną fortun ſwoich zalterował, y wſzelkie niebeſpieczeńſtwa, y tak ćięſzkie Nieprzyiaćielſkie ſtoſy, na Oſobę y dom ſwoy *viriliter ſuſtinuit*, nawet życie y zdrowie ſwoie *ſaluti publicæ*, y dla Doſtoieńſtwa Naſzego, chętnie y ochotnie *immolavit*. Tak y my te głośne na cały świat zaſługi iego, y nieśmiertelney pamięći godne *juſto reſpectu* z władnącey *muneribus Fortunæ, & Iuſtitiâ diſtributivâ* Ręki Naſzey nadgradzac, y tak wielkie dowody Nam y Rzeczypoſp: świadczone *gratâ & nunquàm obliterandâ penſare memoriâ* ofiaruiemy ſię, obliguiąc przy tym tak Skarb W. Koronny, iako y W. X. Lit: Powagą teraźnieyſzego walnego Ziazdu, aby ſummę ſześćiudźieśiąt tyśięcy złotych Polſkich, ná ſuſtentament y expenſa uſtawiczne pomienionego Urodzonego Marſzałka Generalney Konfederacyi, przez walną Radę Grodźieńſką *annuatim* do zapłacenia *ex proventibus* Rzpltey naznaczoną, *ſalvis liquidationibus & quietationibus*, *pro præterito* wypłaćić ſtaralı ſię. Wſzelkie zaś inſze materye do Seymu należące, intereſſa y *deſideria* Woiewodztw y Ziem; Iako to Woiewodztwa Kijowſkiego *ratione celebrationis* Sądow Grodzkich Zytomirſkich y Owruckich, *in ſimili* iak bywały Grodzkie Kijowſkie. Woiewodztwa Podolſkiego względem akkomodowania długow u kredytorow *in publicum* przez ſię zaćiągnionych, y ordynowania ludźi, z nowo uchwaloney woyſka erekcyi, przez toż Woiewodztwo wyſtawionych, iakoby na *Præſidium* Kamienieckim zoſtawać mogli. Wdztwa Lubelſkiego reſpektem znieśienia Goſpod *ex Officio* w Lublinie *ſalvo ſalario* Deputatom na Trybunał z Woie-
78. wodztw y Ziem ſwoich *ſuppeditando*. Ziemi Nurſkiey *ratione* wytchnienia w ruinach od podatkow do lat kilku; iako y względem Inkorporacyi *Iuri Terreſtri* Dworku w Nurze Urodzonego Iana Glinki Piſarza Ziemſkiego y Grodzkiego Nurſkiego. Tudźież Woiewodzwta Bracławſkiego *deſideria publica unà cum Inſtantia* zá Urodzonym Kaźimierzem Potockim Starośćicem Owruckim. Także Wielmożnych Hetmanow y Woyſka Koronn: że teraz ſkutku ſwego wźiąć nie mogły, więc do tegoż przyſzłego Seymu, one odkładamy. Tudźież *ad particularia deſideria benè meritorum deſcendendo*: Wielmożnych Maćieia Wwdy Jnowłocławſkiego Generała Wielkopolſkiego, y Władyſława Kaſztelana Poznanſkiego Radomickich, względem nadgrody ſtrat. Wielm: Szczęſnego Czermińſkiego Kaſztelana Kijowſkiego reſpektem znaczney ſummy z okazyi niewoli iego wyłożoney, na Krolewſzczyznach Poſſeſſyi ſwoiey pryznania, w Receſs do Seymu odſyłamy. A ponieważ y Urodzony Michał Liniewſki Kaſztelan Wołhynſki, w tych rewolucyach, nie mało ſzkodźien, dla tego y przez reſpekt wielkich ie-

go

go zasług onemuż na Dobrach Naszych Dębney summę sześćiudźieśiąt tyśięcy złotych Polskich, tymże przyszłym Seymem przyznać y dopomoc deklaruiemy. W podobną rekompensę godnych y wielkich zasług, strat, y ruin przez ogień Nieprzyiacielski nie porachowanych Urodzonego Atanazego Miączyńskiego Podskarbiego Nadwornego Koronn: y Pułkownika Naszego, całemu światu Polskiemu dobrze wiadomych, dla Majestatu Naszego y Rzpltey podiętych y ponieśionych dalszą Naszę y Rzpltey, osobliwą *de Pane benè meritorum in futurũ* temuż obiecuiąc łaskę, summę sto tyśięcy złotych Polskich na Starostwie Krzepickim y Woytostwach do niegoż należących approbować y assekurować na przyszłym da Pan BOG Seymie za zgodą wszech stanow przez teraźnieyszy Recess deklaruiemy. Aby zaś dawne zasługi zasłużonych Antecessorow w podobnych sukcessorach odnowione były, z tey racyi Urodzonemu Karolowi Oborskiemu Staroście Naszemu Liwskiemu Grobelne w dobrach Dźiedźicznych Seroczynie, części iego tylko samego, następuiącym Seymem postanowić chcemy. A za Urodzonym Adamem Dorengowskim *Vice*-Instygatorem Koronnym rekommendacyą od Woiewodztwa Wołhyńskiego wnieśioną, przy zaleceniu iegoż przez woyskową Instrukcyą, w osobliwey pamięći & *inter beneficia* przyszłego Seymu pomieścić deklaruiemy. Do tegoż respektu y pamięći *benè merentium* zaleconych przez Urodzonych Posłow Wdztwa Sandomirskiego, Urodzonych Dunina Karwickiego Cześnika Sandomirskiego, Tarła Starostę Pilznińskiego, Zielińskiego Pisarza Nowomieyskiego, Lipowskiego, Podlaskiego, y Promińskiego Zytomirskiego Skarbnikow, Iagnińskiego Komornika Sand. Boguckiego, *in desiderijs* Ich do przyszłego Seymu odkładamy. Więc y Urodzonego Krzysztofa Iana Hindorffa Cześnika Nowogrodzkiego Generała Majora Naszego, nie w iedney probie Męstwa y wierności doświadczonego, za szkody y ruiny swoie od nieprzyiaciela poczynione, przyznanie rekompensy na Dobrach Naszych Wodnikach Wdztwa Ruskiego Ziemi Lwowskiey, á Dźierżawy iego słusznie pretenduiącego, do skutku przyprowadźić przed się bierzemy. A że Urodzeni Kaźimierz Woyski Gostyński, y Alexander Magnuscy, będąc dobrze zasłużeni, Nam y Rzpltey donieśli, iakoby w dobrach swoich & *intra Regnum* nie byli *securi*, tedy y tym Protekcyi nie odmawiaiąc, wszelkiego ich bespieczeństwa staranie mieć będziemy. Należy przy tym do Nas y Rzpltey wiedźieć o summach przez Wielmożnych niegdy Stefana Bidźieńskiego Sandomirskiego, y Marka Matczyńskiego Ruskiego Woiewodow, na wykupno niewolnika naznaczonych; ktorych *Indagationem* na przyszłym Seymie uczynić, & *exinde eliberationem* niewolnikow Naszych, *aliàs* tey Oyczyzny Synow, tudźież Urodzonego Mikołaia Dunina, ordynować stanowiemy. Reassumpcya Prawa ná Dźierżawę Skalską Potomności Urodzonego Hie-

ronima Lanckorońſkiego Podkomorzego niegdy Podolſkiego ſłużąca, że teraz mieyſca nie znalazła, do przyſzłego Seymu *remittitur.* Zachęcaiąc pragnących ſłużyć Nam y Rzpltey, *deſiderium* Urodzonego Władyſława Szembeka względem wytchnienia Dobrom Naſzym Czubrowice nazwanym, Dźierżawy iego do pewnego czaſu w podatkach Rzpltey, na przyſzły Seym dla otrzymania ſkutku odkładamy. Kommiſſyą w ſprawie Urodzonego Iana Łukaſza Wołſkiego Łowczego Łukowſkiego, przez Kommiſſarzow Naſzych względem Dźierżawy iego odprawioną, w Receſśie Seymu Lubelſkiego wſpomnioną, y ná ten czas do przyſzłego Seymu reſerwuiemy. *Similiter* Kommiſſyą w ſprawie Ierzego Deublera wydaną, w tenże Receſs przyſzło Seymowy puſzczamy. Aże od Urodzonego Czermińſkiego Kaſztelana Małogoſkiego, nie mało
79. Ammunicyi iego własnych, na potrzebę Artyleryi Koronney (iako *patebit ex documentis ſuo tempore & loco producendis*) wźięto, przeto na przyſzłym Seymie ſatysfakcyą onemuż obmyślić deklaruiemy, gdźie y ſummę przez Kommiſſyą Wielmożnych y Urodzonych Kommiſſarzow Naſzych *pro reparatione* Woytoſtwa Porſzny Wśi Podſadki uznaną, y do trzynaſtu tyśięcy redukowaną, *per reſpectum* zaſług w woyſku y Rzeczypoſp: Urodzonego Franćiſzka Puławſkiego Podczaſzego Podlaſkiego, onemuż y Sukceſſorom iego, na tymże da BOG przyſzłym Seymie, approbować y ztwierdźić obiecuiemy. A teraz aby *Sancita* teraźnieyſzego Walnego Ziazdu, tym prędzey do wiadomośći y exekucyi przyiść mogły Urodzonemu Marſzałkowi Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi zlecamy, aby iak nayprędzey *ad Acta publica* podawſzy y wydrukowawſzy, toż ſamo Poparćie Generalney Sandomirſkiey, Konfederacyi, po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach, z Podpiſem Ręki Pieczętarſkiey w Koronie, pod Pieczęćią Koronną; w W. X. Lit: pod Litewſką *inditatè* rozeſłane y publikowane było. *Datum & Actum ut ſupra.* Przy bytności Nayprzewielebnieyſzego w Bogu JMći Xdza Staniſława na Słupowie Szembeka Arcy-Biſkupa Gnieźnieńſkiego Prymaſa Korony Polſkiey y W. X. Lit: Tudźież w Bogu Wielebnych Xięży Konſtantego Szaniawſkiego Kuiawſkiego, Ludwika Załuſkiego Płockiego, Andrzeia Załuſkiego Warmińſkiego Kanclerza W. Koronnego, Alexandra Wychowſkiego Łuckiego, Iana Kaźimierza, Bokuma Przemyſkiego, Theodora Potockiego Chełminſkiego, Kaźimierza Łubińſkiego Chełmſkiego Nominata Krakowſkiego, Gomolińſkiego Kijowſkiego, Chryzoſtoma, Gnińſkiego Kamienieckiego, Mikołaia Zgierſkiego Smoleńſkiego Nominata Zmuydzkiego Biſkupow z Duchownego Senatu. A zaś z Swieckiego, Jaśnie Wielmożnych Wielmożnych Adama Sieniawſkiego Kaſztelana Krakowſkiego Hetmana W. Koronnego, Xćia Januſza Korybuta Wiśniowieckiego Krakowſkiego, Zygmunta Gałeckiego Poznańſkiego, Kaźimierza Sapiehy Wileń-

leńskiego Staniſława z Raćiborſka Morſztyna Sandomirſkiego, Kaźimierza z Koźielſka Ogińſkiego Trockiego, Hippolita Towiańſkiego Łęczyckiego, Maćieia Radomickiego Jnowłocławſkiego, Iana Jabłonowſkiego Ruſkiego, Stefana Humieckiego Podolſkiego, Iana Koſa Smoleńſkiego, Adama Tarła Lubelſkiego, Dominika Siuſzki Połockiego, Adama Łaſzcza Bełſkiego, Iana Xćia Radźiwiła Nowogrodzkiego, Iana Dobrogoſta na Kraſnym Kraśińſkiego Płockiego, Kaźimierza Poćieia Witebſkiego, Staniſława Chomętowskiego Mazowieckiego, Staniſława Rzewuskiego Podlaskiego Hetmana Polnego Koronnego, Iozefa Załuskiego Rawſkiego, Tomaſza Dźiałyńſkiego Chełmińſk: Podſkarbiego Ziem Pruſk: Piotra na Kczewie Kczewſkiego Malborſkiego, Iordana Bracławſkiego, Krzyſztofa Deſzpota Zenowicza Mińſkiego, Iozefa Koſa Jnflantſkiego, Franćiſzka Załuſkiego Czerniechowſkiego Woiewodow; Jozefa Myſzkowſkiego Margrabie Pińczowſkiego Sandomirſkiego, Michała Tarnowſkiego Sieradzkiego, Ierzego Warſzyckiego Łęczyckiego, Szczeſnego Czermińſkiego Kijowſkiego, Franćiſzka Grzybowſkiego Jnowłocławſkiego, Michała Liniewſkiego Wołhyńſkiego, Adama Szaniawſkiego Lubelſkiego, Antoniego Nowośielſkiego Nowogrodzkiego, Marcyana z Koźielſka Ogińſkiego Witebſkiego, Pawła Sienickiego Czerſkiego, Załuſkiego Rawſkiego, Franćiſzka Szembeka Bieckiego, Adama Naramowſkiego, Srzemſkiego, Staniſława z Obor Czoſnowſkiego Warſzawſkiego, Iozefa Ciećiſzewſkiego Liwſkiego, Kaſztelanow. Tudźież Wielmożnych Miniſtrow Oboyga Narodow, Kaźimierza Ludwika Bielińſkiego Wielkiego Koronnego, Marcyana Dominika Wołłowicza Wielkiego W.X Lit: Marſzałkow; Karola Staniſława Xćia na Ołyce y Nieświeżu Radźiwiła Kanclerza W.W.X. Lit, Iana na Słupowie Szembeka Koronnego, Staniſława Antoniego na Szczuczynie Szczukę W.X. Lit: Podkanclerzych, Iana Ierzego na Przebendowie Przebendowſkiego Wielkiego Koronnego, Michała Kaźimierza Kotła Wielkiego W. X.L. Podſkarbich, Dąbſkiego Koronn:, Iozefa Mniſzka W.X.L. Nadwornych Marſzałkow. Ludwika Konſtantego Poćieia Hetmana W.W.X.L. Wielebnych w Bogu Xięży, Ludwika z Słupowa Szembeka Sekretarza Koronnego, Maćieia Ancuty Referendarza W.X.Lit: Stefana Potockiego Koronnego, Deputata Seymu Lubelſkiego, Wincentego Piotra Wołłowicza W.X.Lit: Poſła Woiewodztwa Mścińawſkiego, Referendarzow; Ierzego na Wiśniczu y Jaroſławiu Lubomirſkiego Koronnego, Boguſława Erneſta Graffa Denhoffa W.X.Lit. Deputata Konfederacyi Sandomirſkiey Podkomorzych; Atanazego Miączyńſkiego Koronnego Poſła Wwdztwa Bracławſkiego, Mikołaia z Koźielſka Oginſkiego W.X.Lit: Poſła Powiatu Grodźieńſkiego Nadwornych Podſkarbich. Jozefa Xćia na Klewanie Czartoryſkiego Chorążego W.X.Lit. Franćiſzka z Słupowa 80.

Szembeka Stolnika, Ierzego Dźiedoſzyckiego Koniuſzego Koronnych, Deputatow Seymu Lubelſkiego, Iakuba Henryka Fleminga Koniuſzego W.X.Lit: Generała Artyleryi Koronney, Załuſkiego Kuchmiſtrza, Kazimierza Xćia na Klewanie Czartoryiſkiego Podczaſzego W.X.Lit. na Wiśniczu y Iaroſławiu Lubomirſkiego Podſtolego, na Przebendowię Przebendowſkiego Krayczego, Koronnych, Michała na Czerei Sapiehy Piſarza Polnego, Michała na Chalczu Chaleckiego Obożnego W. X. Lit· Poſła Powiatu Mozyrſkiego, Potockiego Strażnika, Iabuba Zygmunta Rybińſkiego Koronnego Generała J. K. Mći: Potockiego W. X. Lit. Łowczych; Maxymiliana Oſſolińſkiego Koronnego Staroſty Drohickiego, Michała Puzyny W.X.L. Staroſty Wiſkiego, Regentow, Xiążęcia Pawła Lubartowicza na Białym Kowlu Sanguſzka Deputatow Seymu Lubelſkiego, Iana Władyſława Kunatha Wyrożębſkiego Inſtygatora, Maćieia Kolińſkiego Piſarza Dekretowego, Adama Dorengowſkiego *Vice*-Inſtygatora Koronnych. A z oſobna Urodzonych Deputatow Seymu Lubelſkiego y Poſłow Ziemſkich *ex Provincys*, to ieſt z Małey Polſki z Woiewodztwa Krakowſkiego, (oprocz tych, ktorzy ſą *paulò ſuperiùs* z niektorych Woiewodztw y Ziem wyrażeni) Urodzonych Franćiſzka z Brzeźia Lanckorońſkiego Podkomorzego Krakowſkiego, Andrzeia Morſztyna Staroſty Sieradzkiego, Alexandra Grota Miecznika, Staniſława z Łętowa Łętowſkiego Skarbnika Sędźiego Grodzkiego Bieckiego, Krakowſkich, Baltazara z Gledźianowa Bełchackiego Staroſty Lipnickiego, Staniſława z Janowiec Chwaliboga Wi.eſgerenta y Sędźiego Grodzkiego Krakowſkiego, Iana Dębińſkiego Komornika Granicznego Powiatu Kśięſkiego, Pawła Matſzewſkiego Cześnika Bracławſkiego. Z Kśięſtwa Oświecimſkiego y Zatorſkiego, z Słupowa Szembeka Woyſkiego Krakowſkiego. Z Woiewodztwa Poznańſkiego, Michała Raczyńſkiego Podſędka Poznańſkiego, Adama Zakrzewſkiego Chorążego Łęczyckiego, Mikołaia Skoroſzewſkiego Stolnika, Woyćiecha Gruſzczyńſkiego Cześnika, Wſchowſkich, Alexandra Złotnickiego Woyſkiego Poznańſkiego, Iozefa Radolińſkiego, Mikołaia Nieżuchowſkiego. Z Woiewodztwa Wileńſkiego, Michała Tyzenhauza Staroſty Inturſkiego, Iozefa Czyza Podkomorzyca Wileńſkiego. Z Powiatu Ośmiańſkiego, Ludwika Chominſkiego Staroſty Hubſkiego, Michała Slizęnia Podſtolego Ośmiańſkiego. Z Powiatu Lidzkiego, Kaźimierza Wilbika Podſędka, Iana *de Campo* Scypiona Podſtolego Lidzkich. Z Powiatu Wilkomirſkiego, Iana Tyzenhauza Piſarza W.X. Lit: Iana Strutyńſkiego Stolnika Wilkomirſkiego, Staroſty Seweyſkiego Deputata Seymu Lubelſkiego. Z Powiatu Bracławſkiego, Iana Kaźimierza Biegańſkiego Staroſty Srarodubowſkiego Deputata Seymu Lubel: Iozafata Chorążego Mirſkiego, Theodora Wawrzeckiego Piſarza Grodzkiego, Bracławſkich. Z Woiewodztw

Sando-

Sandomirſkiego, Stefana Odrowąża Chlewickiego Podczaſzego, Iana Popiela Łowczego Pułkownika J. K. Mći, Woyćiecha Kieſtlińſkiego Miecznika Sandomirſkich, Iozefa Brzuchowſkiego, Owruckiego Pułkownika J.K.Mći,Bobrownickiego Przedborſkiego, Sułowſkiego Gołębſkiego, Potkańſkiego, Zwinogrodzkiego Staroſtow, Gołuchowſkiego Sędźiego, Michała Zielińſkiego Piſarza, Grodzkich Nowomieyſkich, Dunina Brzeźinſkiego Piſarza Grodzkiego Radomſkiego, Iakuba Dunina Kawalera, Młodźiánowſkiego Pułkownika I.K.Mći, Remigiana Mikułowſkiego Chorążego Wilkomiiſkiego,Bidźińſkiego Stolnika Wendenſkiego,Walentego Kietlińſkiego Komornika Opoczyńſkiego, Marchockiego, Woyciecha Wąſowicza, Felicyana Koſanowſkiego, Podczaſkiego,Francíſzka z Obor Czoſnowſkiego, Tymińſkiego Starościca Chęcińſkiego, Zakrzewſkiego. Z Woiewodztwa Kaliſkiego, Iana Krzyckiego Podſtolego Kaliſkiego, Władyſława Biernackiego Cześnika Sieradzkiego, Mikołaia Twardowſkiego Piſarza Grodzkiego Kczyńſkiego,Piotra Sokolnickiego Kaſztelanica Miedzyrzyckiego, Woyćiecha Parczewſkiego, Iana Zychlińſkiego. Z Woiewodztwa Trockiego, Andrzeia Turłaia Sędźiego Ziemſkiego, Francíſzka Węnekowicza Podczaſzego, Trockich. Z Powiatu Grodźinſkiego, Hrehorego Kotowicza Grodźinſkiego, Ierzego z Koźielſka Ogińſkiego Radoſzewſkiego Staroſtow, Zygmunta Bokieia Ciwuna Trockiego, Iana Grotuza Czerwońſkiego, Iana Wala Framburſkiego Staroſtow. Z Powiatu Kowińſkiego, Krzyſztofa Paca Piſarza W.X.Lit: Staroſty, Boguſława z Koźielſka Ogińſkiego Marſzałka, Szymona Zabiły Podczaſzego Kowińſkiego, Michała Eperyaſza Strażnika Polnego W. X. Lit. Z Powiatu Upitſkiego, Krzyſztofa z Koźielſka Puzyny Staroſty, Adama Kaźimierza Kościuſzka Staroſty Zelborſkiego Podſtaroścież. 81.
go Sądowego Upitſkich. Z Woiewodztwa Sieradzkiego, Staniſława Przerębſkiego Chorążego, Woyćiecha na Buzeninie Pſtrokońſkiego Stolnika, Alexandra Myćielſkiego Podſędka Ziemſkiego y Sędźiego Grodzkiego Sieradzkich, Iana Oſtrowſkiego Pułkownika J. K. M. Kaźimierza y Walewſkich, Kaźimierza Rychłowſkiego,Mączyńſkiego Starościca Klonowſkiego. Z Ziemie Wieluńſkiey, Stefana Leſzczyńſkiego Oſtrzeſzowſkiego &c. Staroſty, Piotrowſkiego Miecznika Wieluńſkiego. Z Wwdztwa Łęczyckiego, Iana Skrzyńſkiego Podkomorzego, Felicyana Grabſkiego Chorążego Łęczyckich, Skarbka Kaſztelanica. Z Kśięſtwa Zmuydzkiego, Alexandra Korfa Ciwona Telſſewſkiego, Piotrowicza Skarbnika Zmuydzkiego. Z Woiewodztwa Brzeſkiego Kuiawſkiego Krzyſztofa Dorpowſkiego Przedeckiego,Gąśiorowſkiego Radźieiowſkiego Staroſtow, Chorążego Brzeſkiego Kujawſkiego, Boruckiego Staroſty Gnieźnienſkiego. Z Woiewodztwa Kijowſkiego,Steckiego Podczaſzego Kijowſkiego Sędźiego Grodzkie.

kiego, Piotra Pepłowſkiego Podſtolego, Iana Rybinſkiego Miecznika, Zytomirſkich. Z Woiewodztwa Inowłocławſkiego, Andrzeia z Lubrańca Dąbſkiego Staroſty Nakielſkiego, Wolſkiego Sędźiego Grodzkiego Bydgowſkiego. Z Ziemie Dobrzyńſkiey, Antoniego Chełmickiego Miecznika Dobrzyńſkiego, Balenſkiego Regenta Grodzkiego Bobrownickiego. Z Woiewodztwa Ruſkiego Ziemi Lwowſkiey, Mrozowickiego Podſędka, Alexandra Łośia Podſtolego y Sędźiego Grodzkiego Lwowſkich. Z Ziemie Przemyſkiey, Maćie a Uſtrzyckiego Chorążego Przemyſkiego, Szymona Wolſkiego Stolnika Halickiego. Z Ziemie Sanockiey, Franciſzka Dubrawſkiego Skarbnika, Iaruntowſkiego Sędziego Grodzkiego Sanockich. Z Ziemie Halickiey, Potockiego Tłumackiego, Potockiego Czerkaſkiego Staroſtow, Zurakowſkiego Skarbnika Halickiego, Mierzoiewſkiego. Z Ziemie Chełmſkiey, Romanowſkiego Podkomorzego Chełmſkiego, Woyciecha Olędzkiego Staroſty Szmeltyńſkiego. Z Woiewodztwa Wołhyńſkiego, Iana Bożeńca Iałowickiego Łowczego Wołhyńſkiego, Cetnera Staroſty Tymbarſkiego, Alexandra Kniechinieńſkiego Cześnika Zytomirſkiego, Alexandra Pepłowſkiego Miecznika Latyczewſkiego, Ierzego Olſzańſkiego Chorążyca Wołyńſkiego, Łazarza Rzeczyckiego. Z Woiewodztwa Podolſkiego, Staniſława Czermińſkiego Chorążego Podolſkiego, Iakuba Pogroſzewſkiego Stolnika Nowogrodzkiego, Iana Pepłowſkiego Łowczego Latyczewſkiego. Z Wwdztwa Smoleńſkiego, Iana Szreytera Skarbnego W.X.Lit: Iana Kuleſzy Staroſty Oſzkińskiego. Z Wwdztwa Lubelskiego, Iana Tarła Wwdźica Lubelſkiego, Antoniego Skarbka, Kiełczewſkiego Stolnika Zytomirſkiego. Z Ziemi Łukowſkiey, Rozwadowſkiego Chorążego Łukowskiego. Z Powiatu Starodubowskiego, Michała z Koźielska Puzyny Staroſty Stegwilskiego, Wołka Podczaſzego Starodubowskiego. Z Woiewodztwa Połockiego, Krzyſztofa Benedykta Niemierowicza, Szczyta Cześnika W.X.Lit: Deputata Seymu Lubelskiego, Daniela Szpakowſkiego Staroſty Kuślickiego, Albrychta Szołuchy Koniuſzego Połockiego. Z Wwdztwa Bełſkiego, Iozefa Potockiego Staroſty Bełſkiego, Staniſława Potockiego Łowczego W.X.Lit: Staroſty Rubieſzowskiego, Franćiſzka Głogowskiego Staroſty Grabowieckiego Pułkownika J. K. Mći, Antoniego Dramińskiego Skarbnika, Iacka Łośia Podczaſzego y Sędźiego Grodzkiego Bełskich. Z Woiewodztwa Nowogrodzkiego, Wołka Podczaſzego, Kondratowicza Piſarza Grodzkiego, Nowogrodzkich. Z Powiatu Słonimskiego, Marćina Sliżenia Staroſty Krewskiego, Iozefa Wołłowicza Sędźica Ziemskiego Wileńskiego. Z Powiatu Wołkowyskiego, Ierzego Olędzkiego Chorążego Wołkowyskiego, Bychowca. Z Wwdztwa Płockiego, Iana Szydłowskiego Sędźiego, Ieżewskiego Piſarza Ziemskich Zawskrzyńskich, Pawła Iaroſze-

wskie-

wskiego Podczaſzego, Felicyana Kuczborskiego Łowczego, Zakroczymskich. Z Woiewodztwa Witebskiego, Sakowicza Piſarza Ziemskiego, Hurka Podſędkowicza, Witebskich. Z Powiatu Orſzańskiego, Iana Kaźimierza Suroża Frackiewicza Krayczego Wileńskiego Sędźiego Grodzkiego Orſzańskiego, Iana Wąnlara Larskiego Stolnika Smoleńskiego, Michała Dworzeckiego, Bohdanowicza Budowniczego Orſzańskiego. Z Woiewodztwa Mazowieckiego z Ziemi Czerskiey, Staniſława Grzybowskiego Chorążego, Iana Skarbka Rudzkiego Piſarza Ziemskiego y Grodzkiego, Czerskich, Koſtki Choćiwskiego Cześnika Mielnickiego, Rudźińskiego Kaſztelanica, Izydora Grzybowskiego Podkomorzyca, Czerskich, Zbierzchowskiego Podkomorzyca Łomżyńskiego. Z Ziemi Warſzawskiey, Staniſława na Krainym Kraśińskiego Warſzawskiego, Sztumskiego, Poſła teyże Ziemi, Staniſława Młockiego Zakroczymskiego, Staniſława Narzymskiego Ciechanowskiego, Staroſtow, Franciſzka Aloyzego Łoskiego Chorążego Sędźiego y Podſtaroścćiego Grodzkiego Warſzawskiego, Deputatow Seymu Lubelskiego, Michała Szymanowskiego Stolnika Warſzawskiego, Iana Roſtworowskiego Podczaſzego Czerskiego, Deputatow Konfederacyi Sandomirskiey, Alexandra Skulskiego Podſtolego Warſzawskiego, Iana Rogowskiego, Poſłow teyże źiemi. Z Ziemi Wiskiey, Michała Puzyny Staroſty Wiskiego Deputata Seymu Lubelskiego, Kaźimierza Karwowskiego Podczaſzego Wiskiego Poſła teyże ziemi. Z Ziemi Wyſzogrodzkiey, Iana Bromirskiego Podkomorzego, Piotra Stamirowskiego Chorążego, Wyſzogrodzkich. Z Ziemi Zakroczymskiey, Adama Zabickiego Chorążego Zakroczymskiego, Felicyana Przedwoiewskiego Piſarza Ziemskiego y Grodzkiego Ciechanowskiego. Z Ziemi 82,
Ciechanowskiey, Mikołaia Podoskiego Staroſty Dobrzyńskiego, Alexandra Pęczkowskiego Łowczego Ciechanowskiego. Z Ziemi Łomżeńskiey, Łukaſza Nagorki Cześnika, Woyćiecha Leźiorkowskiego Miecznika, Łomżeńskich. Z Ziemi Rożańskiey, Felicyana Karniewskiego Woyskiego Rożanskiego, Woyćiecha Przeradowskiego Staroſty Makowskiego, Karskiego Miecznika, Iana Leona Glinki Skarbnika, Rożańskich. Z Ziemi Liwskiey, Iana Seweryna Staroſty Mielnickiego, Adama Stolnika Liwskiego Cieciſzowskich, Mikołaia Buyna Piſarza Ziemskiego y Grodzkiego, Iana Kaźimierza Karczewskiego Sędźiego Grodzkiego, Liwskich. Z Ziemi Nurskiey, Iana Iozefa na Ponikwiach Ponikiewskiego Stolnika, Iana Glinkę Piſarza Ziemskiego y Grodzkiego, Iana Tańskiego Podſtolego Lipińskiego Woyskiego, Nurskich. Z Woiewodztwa Podlaskiego z Ziemi Drohickiey, Maximiliana Oſſolińskiego Regenta Koronnego Staroſty Drohickiego, Iana Kunatha Wyrożębskiego Inſtygatora Koron: Sędźiego y Podſtaroścćiego Grodzkiego Drohickiego, Antoniego Butlera Staroſty Brańskiego,

Staniſława Lewickiego Stolnika, Iana Wierzbickiego Podczaſze-
go, Podlaskich, Alexandra Leśickiego Łowczego Drohickiego.
Z Ziemi Mielnickiey, Antoniego Niemiery Stolnika Mielnickie-
go, Iana Niemiery Podlaskiego, Franciſzka Rzewuskiego Drohi-
ckiego, Wiktoryna Kuczeńskiego Mielnickiego, Podſtolich, An-
toniego Iatkowskiego Łowczego Podlaskiego. Z Ziemi Biel-
skiey, Marćina Kuczyńskiego Woyskiego Mielnickiego, Włady-
ſława Danowskiego Piſarza Ziemskiego y Grodzkiego Wiskiego,
Piotra Byſtrzyckiego. Z Woiewodztwa Rawskiego, z Ziemi
Rawskiey, Iozefa Załuskiego Staroſty, Mikołaia Olſzewskiego
Łowczego, Rawskich. Z Ziemi Sochaczewskiey, Iozefa Prze-
zdzieckiego Woyskiego Wyſzogrodzkiego, Iana Stefana z Strze-
ſzewa Strzeſzewskiego. Z Ziemie Goſtyńskiey, Iana Kaźimierza
Domaradzkiego Staroſty Libuskiego, Kaźimierza Magnuskiego
Woyskiego Goſtyńskiego. Z Woiewodztwa Brześćiańskiego,
Mikołaia Krzyſztofa Xiążęćia Radźiwiła Staroſty Człuchowskie-
go, Alexandra Kępowskiego Stolnika, Machwica Podſędka, Zy-
gmunta Corzanowskiego Podſtarościego Sądowego, Iana Neſto
rowicza Podſtolego, Brzeskich, Franciſzka Szuyskiego Podſto-
go Bracławskiego. Z Powiatu Pińskiego, Piotra Godebskiego,
Chorążego, Stefana Kurzenieckiego Podſtolego Ziemi Bielskiey,
Michała Orzeſzka Podſtolego, Michała Kaźimierza Uſzaka Kuli-
kowskiego Woyskiego, Pińskich. Z Woiewodztwa Mścisław-
skiego, Wincentego Piotra Wołłowicza Referendarza W.X.Lit:
Michała Boguſława Kotła Staroſty Mścisławskiego, Krzyſztofa z
Ciechanowca Ciechanowskiego Staroſty Chocławskiego, Iana Len
dorfa Stolnika Mścisławskiego. Z Woiewodztwa Bracławskie-
go, Atanazego Miączyńskiego Podskarbiego Nadwornego Ko-
ronnego Staroſty Łuckiego, Piotra Sulmirskiego Chorążego Bra-
cławskiego, Michała Wolińskiego Staroſty Lityńskiego, Mikoła-
ia Dogilla Cyryny Piſarza Ziemskiego Bracławskiego, Anto-
niego Kordyſza, Michała Stolnika Ciechanowskiego, Iana Podcza-
ſzego Podolskiego Kamodźińskich. Z Woiewodztwa Mińskie-
go, Alexandra Uniechowskiego Sędźiego Ziemskiego, Franćiſzka
Wołotkowicza Horodniczego, Iaroſza Mackiewicza Strażnika,
Mińskich, Antoniego Orzeſzka, Iozefa Mężyka. Z Powiatu Mo-
zerskiego, Michała na Chalczu Chaleckiego Obożnego W.X.L.
Staroſty, Lenkiewicza Piſarza Grodzkiego, Mozerskich. Z Po-
wiatu Rzeczyckiego, Kaźimierza Iudyckiego Podkomorzego Rze-
czyckiego, Theofila Michała Biſpinka Podſtolego Starodubowskie-
go. Z Woiewodztwa Inflantskiego Fabiana Kaźimierza Borcha
Generała Artyleryi W. X. Lit: Staroſty Lucińskiego, Staniſława
Eydźiatowicza Podkomorzego Smolenskiego, Iana Platera Staro-
ſty Dyneburskiego, Michała Strutynskiego Stolnika Zydaczewskie-
go, Franciſzka Zyberka Krayczego Xięſtwa Inflantskiego. Z

Woiewodztwa Czerniechowskiego, Antoniego Horodyiskiego Chorążego, Daniela Czeſzkowskiego Podczaſzego Czerniechowskich, Stefana Xiążęćia Czetwertyńskiego.

STANISŁAW DENHOFF Hetman Polny W.X.Lit: Miecznik Koronny, Marßałek Konfederacyi Generalney Stanow Rzeczypoſpolitey, mpp.

Konſtanty Szaniawſki Biſkup Kujawski y Pomorski.

Kaźimierz Łubiński Biskup Chełmski, ad Connotanda Sancita *z Senatu Deputat.*

Mikołay Zgierski Biſkup Smoleńſki, Nominat Zmuydzki, Deputat ad Sancita *Poparćia Konfederacyi Sandomirſkiey.*

Ianuß Xiąże Wiśniowiecki Woiewoda Krakowſki.

Zygmunt Franćißek Gałecki Woiewoda Poznańſki.

Stefan Humiecki Woiewoda Podolſki.

Kaźimierz Poćiey Woiewoda Witebſki, Deputat ad Sancita *Konfederacyi Sandomirſkiey.* 83.

Tomaß Dźiałyńſki Woiewoda Chełmińſki.

Piotr ná Kczewie Kczewſki Woiewoda Malborſki, Deputat ad Connotanda Sancita *z Senatu, z Wielkiey Polſki.*

Iozef Kos Woiewoda Inflantſki Deputat ad Connotanda Sancita *z Senatu W. X. Litewſkiego.*

Franćißek Załuſki Woiewoda Czerniechowſki.

Stefan Potocki, Referendarz Koronny Staroſta Trębowelski, Deputat ad Connotanda Sancita *z Małey Polſki.*

Maxymilian z Tęczyna Oſſoliński Regent Koronny, Drohicki, Chmielnicki, Staroſta.

Ian Władyſław Kunath Wyrożębſki Inſtygator Koronny, Poſeł y Deputat Woiewodztwa Podlaſkiego do Vchwał Conſilij.

Szymon Wolſki Stolnik Halicki.

Stefan Odrowąż na Chlewiſkach Podczaßy y Poſeł Woiewodztwa Sandomirſkiego Sędźia Grodzki Radomſki, Deputat ad Concluſa *Rady Walney Warßawſkiey z Prowincyi Małopolskiey.*

Iakub na Skrzynnie Dunin, Kawaler Sanctæ MARIÆ de Monte Carmelo, & Sancti Lazari, *Poſeł Woiewodztwa Sandomirskiego, Deputat* ad Concluſa *z Prowincyi Małopolskiey.*

Michał Raczyński Podſędek y Deputat Woiewodztwa Poznańskiego.

Andrzey z Lubranca Dąbski Nakielski, Kleßczeliski Staroſta, Deputat do Proiektow Prowincyi Wielkopolskiey.

Gąśiorowski Staroſta Radźiejowski.

Michał Puzyna Staroſta Wiski.

Francißek Aloizy Łoski Chorąży, Sędźia, y Podſtarośći Grodzki Ziemi Warßawskiey, Deputat do Vłożenia Vchwał Walney Rady Rzeczypoſpolitey, z Wielkiey Polski.

Ian Skarbek Rudzki Piſarz Ziemie Czerskiey, Deputat ad Sancita *Rady Walney Rzpltey.*

Wincenty Piotr Wołłowicz Referendarz W. X. Lit: Poseł Woiewodztwa Mścisławskiego, Deputat ad Sancita *Ziazdu Walnego Rady*, Salvâ Proteſtatione contra terminum (Particularibus) ſub Titulo: *ubeſpieczenie y ziednoczenie* ab intra *Stanow Rzeczypoſpolitey. W Punkćie* Salvæ vindicationis injuriarum privatarum, *gdźie miało bydź bez terminu* Particularibus.

Krzyſtof Benedykt Niemieronicz Szczyt Cześnik W. X. Lit: Deputat tak z Seymu Lubelskiego, iako też y ad Sancita *Poparćia Konfederacyi Sandomirskiey.*

Ian Kaźimierz Biegański Staroſta Starodubowski, Deputat tak z Seymu Lubelskiego, iako też ad Sancita *Poparćia Konfederacyi Sandomirskiey.*

Stanisław Eydźiatowicz Podkomorzy Smoleński, Poseł Xięſtwa Inflantskiego, Deputat ad Sancita *Poparćia Konfederacyi Sandomir:*

Ierzy Olędzki Chorąży y Poseł Powiatu Wołkowyskiego, Deputat ad Sancita *Poparćia Konfederacyi Sandomirskiey.*

Piotr Godębski Chorąży y Poseł Powiatu Pińskiego, Deputat ad Sancita *Poparćia Konfederacyi Sandomirskiey.*

Ian Baliński Regent Grodzki Nowomieyski Sekretarz I. K. Mći do Konſtytucyi.

1. Sancita W. X. Litewſkiego.

Ná Wálney Rádźie Wárſzáwſkiey *Die 4. Februarij MDCCX.* złożone y poſtanowione.

Zapłátá Woyſku W. X. Lit. Aukcyonálnemu.

1. AZebyśmy *in æſtu bellorum* zoſtaiącą Rzpltą, y tak wielą uciśnioną niebeśpieczeńſtwy, *incrmem* na wſzelkie przećiwności niezoſtawili; á dotego upatruiąc, że prędzey do uſpokoienia publicznego y uſtanowienia generalnego pokoiu & *exterorum relegationem* nie przyidźiemy, iako kiedy uśmierzywſzy wprzod między Nami *internos motus* Regularnych Woyſk Naſzych pokażemy wyſtawienie. Zaczym *providendo indemnitati Noſtræ*, y oraz własnych śił Naſzych, Woyſk W. X. Lit. *augendo numerum*, iako y Prowincye Korony Polſkiey Komput Woyſka, do licznieyſzey *reducunt* proporcyi, taki ſpoſob zapłacenia Woyſku W. X. Lit. *vigore* Ziazdu teraźnieyſzego umyśliliśmy, á to *ob indiſpenſabilem neceſſitatem* Rzpltey, podatku podymnego *juxta Tariffam Anni* 1690. po ſzeſnaſtu złotych Polſkich z dymu *currenti moneta*, uniwerſalnie ze wſzyſtkich dźiedźicznych, Duchownych, Ekonomicznych, y Krolewſkich Dobr, naznaczamy, na ieden Rok tylko, & *pro hac ſola vice*, á na dalſze lata nie pociągaiąc ſię *ullatenùs*, ani *trahendo in ſequelam* na dalſze czaſy. Płaty tego podatku cztery naznaczamy. Pierwſza *primus diebus Sepiem-*

ptembris. Druga *primis diebus Decembris, Anni præſentis* 1710. Trzećia *primis diebus Martij.* Czwarta *à primis diebus Iunij Anni proximè currentis.* Na każdą Ratę po cztery zł: Polſkich z dymu. A ten podatek ma bydź wybierany przez Poborcow; Woiewodztw y Powiatow na Seymikach Relacyinych obranych, y do Kommiſſarzow tychże Woiewodztw y Powiatow wnoſzony, ktorzy za wydaniem od Wielm: Hetmana W. X. Lit. Aſſygnacyi na Woyſko W. X. Lit. wypłacać powinni będą, Kwitowego zaś nie więcey pretendować maią, iako po groſzu iednym od złotego, co ſię *pro ſalario* na obudwuch Poborcow ma rozumieć. Exekucya *retentorum* nie ma bydź *adhibito brachio militari*, ale za Dekretem Sądow Fiſkalnych, lub Skarbowego Trybunału W.X.Lit. na folgę Staroſtw pozwalamy, aby Podatek Młynowy, na Seymie Lubelſkim uchwalony, y dotąd zaległy na zapłatę tego Woyſka był deſtynowany *prævià luſtratione* kwitow y młynow. Wypłacane maią bydź aſſygnacye Hetmana Wielm: W.X. Lit. przez Urodz: Szreytera Skarbnego W. X. Lit. do ktorego Luſtratorowie wſzyſcy *inſpatio* czterech Niedźiel po Seymikach *Relationis*, znośić będą importancyą *ſub pœna penſionis triplicis*, z czego na Trybunale Skarbowym *dabunt calculum.* Gdy zaś Rzplta przyidzie do okupna *Territorium* Elblądzkiego, tedy Prowincya W.X.Lit. *æquivalentem ſummam* za młynowe *refundere* obliguie ſię. *In ſupplementum* zapłaty temuż Woyſku W. X. Lit. doſtarczaiącey Czopowe y Szelężne W.X.Lit. *Anni* 1710. na ieden Rok tylko *per plus offerentiam*, to ieſt za ſześć kroć ſto Tyśięcy *pro hac ſola vice* Wielm: Ludwikowi Poćieiowi Hetmanowi W. X. Lit. w Adminiſtracyą daiemy, *non præjudicando quidquam Coæquationi Iurium* W.X.Lit. bo po ſkończonym da Bog Roku na Seymikach na zaiutrz po Gromnicznych według koekwacyi *Iurium* Wdztwa y Powiaty, *liberè* obierac maią Adminiſtratorow *ad quantitatẽ* ſummy, ktora ſię w Adminiſtracyi Wielm: W.X. Lit, Hetmana pokaże. Ci zaś Ur: Adminiſtratorowie na Seymikach Gromnicznych *recenter* na ten Rok obrani, pieniądze z Czopowego y Szelężnego, ieżeliby wyexekwowane y wźięte były, kalkulować ſię z Wielm: Hetmanem W. W.X.Lit. y *de plano* wrośić *tenentur.* Waruiemy iednak y to ſobie, że tego Czopowego y Szelężnego kurrencya ma bydź według dawnych Taryff, y Woiewodztw, y Powiatow *Salvâ luſtratione plus offerentis.* A ta pomieniona *plus offerentia*, nie zkąd inąd ma *augeri* tylko ieśliby ſię co *inſuper* nad dawnieyſze Taryffy pokazać miało. Co przedtym nie wchodźiło *in ærarium publicum.* Do teyże zapłaty Woyſk W.X.Litew. według Konſtytucyi dawnieyſzych, y Seymu Lubelſkiego należy konkurrencya podatku Pogłownego Zydowſkiego *juxta tenorem* Konſtytucyi Lubelſkiey, ktory podatek tylko za Aſſygnacyami Wielm: Hetmana W.X.Lit. ma bydź wydany *currenti moneta*, a- 2.

by żadnym nienależytym extorſyom, aſſygnacyom, odtąd nie, był podległym, *cavemus abrogando* wſzelkie wymyślne *Contributionum genera* oſobliwie powrotne. Tatarowie zaś *in genere* wſzyſcy, y ći ktorzy pod roznemi Juriſdykcyami mięſzkaią, rzemieſłem y furmańſtwem ſię bawią, pogłowne według prawey Konſtytucyi, bez żadney excepcyi płaćić powinni będą. A Wdztwo Nowogrodzkie, bez wſzelkiey dyminucyi, tak ſzeſnaſtu złotowego podatku, iako y Abjuracyi *An*: 1690. zkombinowania Taryffy na ten podatek *optionem* bierze do Braci.

Wárunek od Woyſká W. X. Litewſkiego.

2. DOznała Rzplta *tot malis ſuis antiquioribus & recentibus*, iako przez nie regularne Woyſka, y na ſwoiey woli albo dyſpozycyi Hetmańſkiey zoſtaiące, á wymyślnym nazwiſkiem iakichśi Paletow podatki *& omne genus aggravationum* uzurpuiące, przyſzła *ad extremos caſus*, że *nulla facies priſci moris & antiqui Iuris* zoſtała, przeto poſtrzegaiąc ſię w tym Stany Rzpltey, á zabiegaiąc *periculoſæ Statûs inverſioni pro hac ſola vice*, to ieſt na ieden Rok tylko *non trahendo in ſequelam* daliſzą podatku konkurrencyą ſtanowią, na fundamencie regularney y wyſtarczaiącey zapłaty, tudzież wyrażonego w Skrypćie oſobliwym rękami Nayprzewielebnieyſzego w Bogu Imći X. Prymaſa, y Urodz: Marſzałka Generalney Konfederacyi Stanow Rzpltey podpiſanym Komputu *de nova radice indiſpenſabilem Legem & Ordinem*, aby był Zołnierz *de proprio* tak w ćiągnieniu, iako y na ſtanowiſkach płacąc każdą rzecz, tak iako w targu oprocz siana y ſłomy żytney, według proporcyi, iako nayoſzczędniey, w ćiągnieniu niezabieraiąc nic na wozy, nie wyćiągaiąc podwod y koni chłopſkich, pogotowiu Szłacheckich y Duchownych, wołow, bydła, ugod pieniężnych, prowiantow, nie zabiegaiąc w bok po żadne dyſkrecye, nie rozłączaiąc ſię z Chorągwią, ani też Znaczki poſyłaiąc, ani Taborow odłączaiąc, ani ieden nocleg na iednym mieyſcu w ćiągnieniu nie nocuiąc, nie biorąc obrokow, nie przymuſzaiąc do żadnego karmienia iako y ſtanowiſk zimowych; lub też za Ordynanſem Hetmańſkim będący, naymnieyſzey rzeczy, oprocz Hyberny z Dobr Krolewſkich, y ſiana koniom więcey nie pretenduiąc, ktore do woienney pracy należeć maią, á z domu nie naprowadzaiąc koni, y w tymże ſianie żadnego nie czyniąc zbytku, y na to tak z noclegow, iako z ſtanowiſk, każdy Officyaliſta lub Kommendę maiący, przy odeyśćiu ſwoim kalkulować ſię powinien *cum poſſeſſore* Dobr, gdźieby miał ſubſiſtencyą, lub nocleg, y od tego żadnych Konſyſtencyi nie pretenduiąc, Trzydniowek na piwá, na gorzałki, iako przed tym było, Deputackich konſolacyi, pieniężnych y prowiantowych, Kwit *de non facta injuria* odebrać ma. A ieżeliby Chorągiew, Kampania, lub Regiment, lub Diwizya Woyſka, Kwitu *à poſſeſſore vel poſſeſſoribus* nie miała, tedy

z zasług każdey Chorągwi y Regimentom *prævijs arestis & Decretis* w należytym Sądźie Hetmańskim, na Porucznika, Chorążych, y Kommendę maiących Polskiego y Cudzoźiemskiego zaćiągu Generałach, Oberszterach, Oberszteleytnantach, Kommendantach, y ich Chorągwiach, albo Regimentach przy płacy Kwartałowey Rzpltey ma bydź zapłacone za poprzyśiężeniem Regestrow, szkod *Actoris*, lub w Grodźie, lub na Sądach Fiskalnych, gdźie Grodu niemasz. Co wszystko *post deductionem* w zasługach będźie potrącone *injuriatis*. A ten Warunek Wielm: Hetmani W. X. Lit. dotrzymać maią *in omnibus punctis*, konserwuiąc dawne Prawa, Konstytucye o władzy Hetmańskiey opisane, żeby nie punktualnemi y niedostarczaiącemi zasługami *variatum & excusatum* bydź nie mogło *in eum finem* znosząc *in futurum* Sztaby, Porcye, Slepe, Borgowe, nie dostarczaiące Cwierći, takową regularną, punktualną, y wyrachowaną dostarczaiącą kwartałową stanowiemy płatę. *Ad hanc protunc modernam normam*, iako się teraz w zwyż mianowanym Skrypćie osobliwym *pro quantitate* Woyska y każdego rodzaiu Zołnierza wyraża; tą iednak kondycyą, iż ten warunek y ta płata uchwalonego podatku, ma trwać *pro hac sola vice* y na Rok ieden tylko, po ktorym wolno będźie tymże samym lub *alio genere* podatku, lub *aliâ formâ* warunek punktualney płace obmyślić, *juxta proportionem* Woyska, ile y *inquantum* potrzebne będźie. 3.

Reassumpcya Skarbowego Trybunału W. X. Litewskiego.

3. Zaczęty Trybunał Skarbowy W. X. Lit. po dwoch sądzonych kadencyach limitowany, ponieważ *per irruptionem hostilitatis*, y za nastąpieniem wielkich ingruencyi na Rzpltą, aż dotąd *ulteriorem cursum*, Sądow swych wźiąć nie mogł; teraz go *vigore* tego postanowienia, *in virtute* Konstytucyi Seymu Lubelskiego *ex assensu Ordinum reassumimus*, pod tymże Wielm: Xćiem Dyrektorem Karolem Stanisławem, Radźiwiłem Kanclerzem W. W. X. Lit. przy Wielm: Ministrach y Hetmanach W. X. Lit. czas y mieysce naznaczamy w Wilnie 25. *Iuny Anni præsentis*, ktorzy zaś *ex Ordine Senatorio decesserunt, supplendo decessum* na mieyscu onych *substituimus* Wieleb: Jana Zgierskiego Biskupa Smoleńskiego Nominata Zmuydzkiego, Wielm: Kaźimierza Ogińskiego Trockiego, Krzysztofa Zenowicza Mińskiego Woiewodow, Wielm: Antoniego Nowośielskiego Nowogrodzkiego, Marcyana Ogińskiego Witebskiego Kasztelanow. Kommissarze zaś Wdztw y Powiátow naznaczeni, ktorzy iuż *in functione* swego charakteru zostaiąc, y tenże Trybunał sądząc, z tego świata zeszli, & *ad plenitudinem* Jurisdykcyi *desiderantur*, tedy na mieyscu tamtych, Wdztwa y Powiaty na Relacyinych Seymikach, innych obrać maią. Ci *prævio juramento* z innemi dawnemi Kommissarzami są-

dźić będą wſzyſtkie zaległe *retenta*, wnidą z temi wſzyſtkiemi *in calculationem* ktorzy *juxta obloquentiam* Seymu Lubelſkiego, do Sądu Trybunału Skarbowego należą, obſzerniey *in Volumine* ſamey Konſtytucyi ſpecyfikowani, *ad cujus tenorem* we wſzyſtkim ſię referuiąc, y to *ſuperaddimus*; iż ktorekolwiek po Dekrećie limitacyinym tego Skarbowego Trybunału *acceſſerunt* nowe wybrane podatki, importancye z Ceł W. X. Lit. Prowentow Rzpltey, Czopowego, Szelężnego, y inne *genera Contributionum*, tych wſzyſtkich do uczynienia kalkulacyi *vigore* tego poſtanowienia obliguiemy. Ur. zaś Xżę Czartoryſki Podczaſzy W. X. Lit. ponieważ przed Deputowanemi *à Statibus* na teraźnieyſzym ziezdźie, do kalkulacyi z Adminiſtracyi Prowentow Skarbu W. X. Lit. *producere* nie mogł dokumentow authentycznych, maiąc one na mieyſcach powietrzem zarażonych złożone, ſubmittował ſię iednak *deducere* to, iako wſzyſtkie *proventus* Skarbu W. X. Lit. z Adminiſtracyi ſwoiey *in uſus publicos* obrocił, więc pomienioną kalkulacyą, do przyſzłego Seymu odſyłamy; *cavendo* onemuż *ad interim omnimodam ab omni impetitione ſecuritatem.* Ci iednak, ktorzy pod Jmieniem Skarbu Szlachtę depaktowali, adcytowani *in quovis foro* odpowiedać powinni. W innych zaś oppreſſyach Kraju, ruinach, wiolencyach, Paletami, Aſſygnacyami, Kontrybucyami, ućiśnieniu; referuiemy ſię we wſzyſtkim do Konſtytucyi *ſub titulo* o kryminałach, kupach ſwawolnych, Regimentarſtwach, &c. Melioracya Taryffy Hibernowey z Kſiąg Skarbowych wyięta *Anni* 1667. że na tymże Trybunale Skarbowym *exactiùs* poprawiona bydź powinna *ſtatuimus*. Czopowego, Szelężnego, ponieważ ſię pokazuie w niektorych Woiewodztwach y Powiatach, częścią przez deflagracyą Karczem, y inne ruiny *deceſſus*: zaczym dla tego luſtracyą tego podatku po Wdztwach y Powiatach naznaczamy, ktorą *immediatè* przed Trybunałem W. X. Lit. Wdztwa y Powiaty przez ſwoich Luſtratorow na Seymiku *Relationis* obranych uczyniwſzy, na Trybunale Skarbowym W. X. Lit. maią dać *relationem*. A ponieważ w wielu Wdztwach, y Powiatach, ſą Seymiki Gromniczne zerwane, zkąd Elekcya Sędźiow Fiſkalnych y Adminiſtratorow extraordynaryinych podatkow *ſubſequi* nie mogła, dla tego na Seymiku *Relationis ſupplendo* defekt obrać powinni będą, ktorych nie więkſza ma bydź obrana *quantitas*, tylko do Ziemſtwa y Grodu ſześćiu Sędźiow Fiſkalnych Wdztwa y Po-
4. wiaty obrać maią *ſecundum normam Coæquationis Iurium, & juxta tenorem* Konſtytucyi Seymu Lubelſkiego, na tymże Trybunale Skarbowym Wielm: Michał Kaźimierz Kościeł, Podſkárbi W. W. X. Lit. & *Succeſſores* Wielm: Hreorego Ogińſkiego Staroſty Xięſtwa Zmuydzkiego, Hetmana W. W. X. Lit. *vigore* Konſtytucyi Seymu Lubelſkiego *reaſſumere calculum* z Tenuty Skarbu W. W. X. Lit. powinni będą.

Immu-

Immunitas Dobr Naszych Stołowych, Duchownych y Ziemskich.

4. LUbo tak wielą Konstytucyami dawnieyszemi y świeższemi, osobliwie Konstytucyą *Anni* 1659. & *Anni* 1705. y wielą innemi, Dobra Nasze stołowe y Duchowne Ziemskie *in genere* wszystkie *sine ulla exceptione*, ktore *ab antiquo Iure Terrestri ex natura sua gaudebant*, y *exulum* Wdztwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubowskiego, ktore *cum immunitatibus* Dobr Ziemskich są porownane, y Dwory Szlacheckie *omni securitate à quibusvis usurpationibus & stativis Militaribus* są obwarowane, y Lokacya Woysk W. X. Lit. na samych tylko Dymach Hybernowych, mieścić się powinna, przecię iednak *in hoc calamitoso Reipubl: Statu spretâ observantiâ Legum, & rigore pœnarum, Stativis Militaribus*, Paletami & *alijs inconvenientys* aggrawowane były; y WW: Panien Benedyktynek Nieświeskich Fundacyi Domu Radźiwiłowskiego Konstytucyą *Anni* 1638. approbowaney *indebitè* w Taryffę Woyskową weszły; *providendo* tedy *indemnitati* Dobr mianowanych wszystkich; aby dalszym aggrawacyom & *stativis Militaribus* nie podlegały *in virtute Legum*, y od wszelkich stanowisk y ćięża row Zołnierskich, Dobra stołowe Ziemskie *in genere* wszystkie *sine ulla exceptione naturam, jus & usum* zawsze maiące Duchowne & *exulum cum immunitatibus* Dobr Ziemskich porownane wyimuiemy, & *omni securitate* od dalszych impetycyi roboruiemy. *In delinquentes* zaś *tanquam in transgressores Legum, & violatores publicæ securitatis pœnas* w Prawie pospolitym opisane, *prævys Decretis* w należytym Sądzie *extendendas* deklaruiemy. A teraz że *ex summa necessitate belli* nie małey części Woyska W. X. Lit. w Dobrach Ziemskich Duchownych, y wszystkich innych, nad wyraźne Konstytucye lokować się przyszło: iako to w Woiewodztwach Białoruskich. Przeto zabiegaiąc takowym inkonweniencyom, te *abusus* znośiemy, y cokolwiekby na ten czas od mała do wiela, przez Woyska Nasze wzięte go pokazało się, iż to w Podatek szesnastozłotowy teraźnieyszy, y w dalszych zasługach *prævio* z strony ukrzywdzoney *Iuramento* potrącono będźie. Waruiemy oraz y wszelkie Prawa, Konstytucye *de Immunitate* Dobr Ziemskich y Duchownych reassumuiemy. Iż Wielm: Hetmani W. X. Lit. y od nich Regimentarze naznaczeni, w dalszy czas podobnych Assygnacyi y Ordynansow *sub pœna infamiæ* wydawać nie maią, deklaruiemy.

Kassacya dwoch Trybunałow ostatnich w W. X. Lit. pod niebytność Nászę sądzonych.

5. ODsądzone w W. X. Lit. dwa Trybunały *A.* 1708. & *A.* 1709. Ponieważ sprzećiwiaią się *Iuribus Majestatis & Sanctis* Konfederacyi Sandomirskiey: zaczym te wszystkie Akta

y Dekreta Trybunalſkie, iako też Dekreta Ziemſkie, Grodzkie *in eodem ſpatio* ſądzone, iako żadnego waloru nie maiące, *vigore* teyże Konfederacyi *actualiter* kaſſuiemy, y annihiluiemy, y z Ksiąg eliminować przyſzłemu Trybunałowi zlecamy. Przyznania Zapiſow, na Trybunałach, Grodach, y innych ſubſelliach czynione, transportowane do przyſzłych Trybunałow ſądzących ſię pod Jmieniem Naſzym bydź powinne, za ktorym przenoſem ſwoy walor y ważność mieć będą. A Piſarz Ziemſki Trybunalſki y Kancellarya, od tego żadnego datku y konſolacyi pretendować nie powinni. A gdźie iuż Dekreta między ſtronami zaſzły oczywiſte, lubo *vigore* tego poſtanowienia *nullitati ſubjacent*; iednak ſtrony gdy zechcą w przyſzłych Trybunałach *abſq; ullis beneficys Iuris*, ktorych raz ſtrona w Sądach zażywała *ex ſerys partium controverſiis experiantur.*

5. ## Circumſkrypcya Skarbu W. X. Lit.

6. LUbo tak wielą Konſtytucyami, mianowićie Seymu Lubelſkiego, *circumſcriptio* Skarbu W. X. Lit. ſtaneła, iednakże *per abuſum* onych, rożne na Cłach dźieią ſię depaktacye, zaczym *in virtute* tych ſamych Konſtytucyi, á zwłaſzcza Seymu Lubelſkiego, & *vigore* w niey opiſanego waruiemy, aby nad preſkrypcyą oney, więcey Kwitowego nie wyćiągano. A do Skarbu zaś nad Inſtruktarz od Rzpltey poſtanowiony, od Towarow nie brano y nie wyćiągano. A po odprawieniu Towarow na iedney Komorze y zapłaceniu Cła, według Inſtruktarza, z teyże Konſtytucyi Lubelſkiey importancyi y Kwitowego na drugich Komorach przy prezentowaniu Kwitow, więcey Kwitowego, ani żadnego *honorarium* nieuſurpowano, y prepedycyi w prowadzeniu Towarow wſzelkiey kondycyi ludźiom nie czyniono. Zydźi y nieośiedli w W. X. Lit. ludźie, aby nie byli na Cłach *cavemus*, zćiągaiąc ſię w tym *ad vigorem* Konſtytucyi Lubelſkiey; á ieśliby *in contrarium* temu poſtanowieniu czyniono, y miała bydź iaka depaktacya w Skarbie, tedy *juxta Conſtitutionem Anni* 1635. w Sądach Wielm: Podſkarbiego W. X. Lit. odpowiedać będą. *Salva injuriatis appellatione* do Sądow Trybunału Ziemſkiego W. X. Lit. lubo do Trybunału Skarbowego. A za nieośiadłych zaś ſam Wielm: Podſkarbi W. X. Lit. *adcitatus in foro competenti* odpowiedać powinien. A zatym *cavemus*, aby *Iurium Coæquatio* ſtanowiona *ingenti motu & ſtudio* od Rzpltey *inviolabiliter* ze wſzyſtkim zachowana była.

O Gleytách, Liſtach zaręcznych y upominalnych W. X. Litewſkiego.

7. WYgadzaiąc Obywatelom W. X. Lit. aby dalekim dla otrzymania Gleytow, Liſtow zaręcznych y upominalnych, do Nas Krola przeiazdem turbowani nie byli, *in fundamento Coqua-*

quationis, tak iako w Koronie Polſkiey zachowuie ſię, na infamie za Dekretami *merè* kontumacyinemi wypadłe, Wielm: Pieczętarze W. X. Lit. Gleyty, według circumſkrypcyi Prawa pozwolone, tak też Liſty zaręczne y upominalne, pod tytułem Naſzym y Pieczęćią W. X. Lit. á z podpiſem ſwym, wydawać powinni będą, od ktorych Gleytow nie więcey tylo od Stanu Szlacheckiego, po Talerow bitych trzy, od Liſtow zaś zaręcznych y upominalnych, po Talerow bitych dwa, od Stanu Mieyſkiego, Zydowſkiego y Tatarſkiego *in duplo* bez żadney depaktacyi, że maybydź brano, waruiemy.

Kommiſſya do odebránia Fortec w W. X. Lit. Armat y Ammunicyi.

8 GRuntuiąc ſię na fundamencie wiecznego Soiuſzu Nayiaśnieyſzego Cára I Mści, y tak wielu nie tylko ſłownych, ále też przez oſobliwe aſſekuracye wyrazonych Obowiązkow, oraz *inſiſtendo* deklaracyom ná Rozhoworách uczynionym przez Wielm. Xiążęcia Dołhorukiego Pełnomocnego Poſłá Naiáśnieyſzego Cárá I Mści, *intuitu* odebránia Fortec y Ewákuácyi onych od Gárnizonow Auxiliarnych, ná *Præſidium* wprowádzonych, tudźież ná odebranie Armat w Fortecách Rzplitey zábránych, zá Kommiſſarzow W. X. Lit. náznaczamy z Senatu, Wielm: Marcyaná Ogińſkiego Káſztelaná Witebſkiego *Ex Equeſtri Ordine* Urodzonego Wincentego Piotrá Wołłowiczá Referendarzá W. X. Lit. y Urodzonego Ierzego Olędzkiego Chorążego Wołkowyſkiego, ná oddánie od ludźi Auxiliárnych Nayiáśnieyſzego Cárá I Mści, Fortecy Bychowá, y Armat ták w Bychowie, iako też y w Słuſku y w Słucku, y ná innych mieyſcách zabránych y z Ammunicyami. Po wyprowadzeniu záś Magázenow od ludźi Cárá I Mści w Fortecy Połockiey deponowánych ná odebranie teyże Fortecy, naznaczamy z Senatu: Wielmożnego Káźimierza Poćieią Woiewodę Witebſkiego, *ex Equeſtri Ordine* Urodzonego Ianá Káźimierza Biegańſkiego Staroſtę Starodubowſkiego, Urodzonego Dániełá Szpakowſkiego Stároſtę Kuſzlickiego, ktorzy Kommiſſarze Naśi, ná naznáczony czas, do pomienionych Fortec iáchać, y one należyćie odebrać, ná Imię Rzplitey powinni będą. 6.

O Pułkowniku przeſzłym Woiewodztw y Powiátow.

9. PUłkownictwo W. X. Lit. przeſzłe, ponieważ ieſt *liberè* rezygnowáne, tedy *etiam in virtute* ziázdu teráźnieyſzego *pro tunc* ábroguiemy.

Reáſſumpcya *gratitudinis* przez Konſtytucyą Seymu Lubelſkiego Summy náznáczoney Wielm: Káźimierzowi Bielińſkiemu Márſzáłkowi W. Koronnemu.

10. POkazał całemu Swiatu Polskiemu na Elekcyą zgromadzonemu, *dignissimam suam activitatem* Wielm: Kaźimierz Bielińſki Marszałek Wielki Koronny, á na ten czas Elekcyiny, gdy Nam *Suffragiô* wolnych głosow *expetitum*, pod szczęśliwą onego dyrekcyą, *sors benefica sæculo memorandum* obrac pozwoliła Pana, maiąc w pamięći nietylko *indefesso studio* podięte fatygi, ale tez nie małe łożone na ten czas y potym koszty. Więc deklarowaną summę dwadźieścia Tyśięcy złotych, Polskich y Konstytucyą Seymu Lubelskiego approbowaną do zapłacenia Trybunałowi Skarbowemu W. X. Lit. Także Urod: Janowi Wyrozębskiemu Instygatorowi Koronnemu, pracuiącemu *circa Ius Cardinale Coæquationis Iurium* W. X. Lit. takowąż naznaczoną summę Dwadźieścia Tyśięcy złotych, do tegoż Skarbowego Trybunału W. X. Litewskiego *remittimus ad invenienda solutionis media.*

Recess Sukcessorow Wielm: Hreorego Ogińskiego Starosty Zmuydzkiego, Hetmana W. W. X. L.

11. SAmey śmiertelności popiołem przed Rzpltą, nie zasuta pamięć zeszłego Wielmożnego Hrehorego Oginskiego Starosty Zmuydzkiego Hetmáná W. W. X. Lit. w przećwnych na Rzpltą koniunkturách, státecznie przy Dostoieństwie Máiestatu Nászego y Cáłey Rzpltey w utrzymaniu Praw Oyczystych stawaiącego, *gratam* od Rzpltey w Sukcessorach swoich, uznawać ma *recompensam*. Wszytkie zatym pretensye Sukcessorow Wielm: Starosty Zmuydzkiego Hetmáná W. W. X. Lit. do Seymu przyszłego odkładamy, ná ktorym *justam meritorum* obmyślemy *mercedem prævia calculatione* z Administracyi Cell W. X. Lit. na Trybunale Skarbowym W. X. L. A teraz summ wnieśionych iako to przez *Laudum* Puzowieckie na Staroſtwo Tryzkie sto tyśięcy złotych Polskich, także przez *Laudum* Olkienickie sto tyśięcy złotych Polskich, deklarowanych da Bog na przyszłym Seymie sposob *exsolvendi* wynaydźiemy. Y co záś dla nieszczęśliwośći czasu *pensia* ná Buławę Polną W. X. Lit. zeszłemu Staroście Zmuydzkiemu Hetmanowi W. X. Lit. nalzyta, przez lat kilka nie dochodźiła ná każdy Rok, podług koekwacyi, rachuiąc po złotych sześćdźieśiąt tyśięcy, *media solutionis*, do przyszłego Seymu odkładamy.

Recess Legácyi Wielm: Xćiá Michała Rádźiwiłá Podkanclerzego y Hetmáná Polnego W. X. Lit.

12. ODłożony do przyszłych Obrad y Seymow, Lubelską specyfikowany y ubespieczony Konstytucyą Recess odprawioney legacyi do Rzymu, do Wenecyi, y do Wiednia *perennitate temporũ* nigdy nie zapomnionego Wielm: Xiążęcia Michała Radziwiła Podkanclerzego y Hetmana Polnego W. X. Lit. *in recentissima* zawsze, tak nie wygasłey pamięci y wdźięczności u Rzpltey, iako nagrodzenia łożonych na tę legacyą kosztow zostawać powinien

winien *specie*: że tedy ośmdźieśiąt tyśięcy złotych ieszcze zalega nie dopłaconych u Rzpltey, więc na przyszłym Seymie sposob do zapłacenia Wielm: Xciu Karolowi Radźiwiłowi Kanclerzowi W. X. Lit. czyli to z Prowentow Rzpltey, czyli to *Iure emphiteutico* summę wnosząc na Starostwa obmyślić deklaruiemy.

Recess zasług Wielmoż: Ministrow W. X. Litewskiego.

13. STateczna ku Dostoieństwu Naszemu, y dotrzymana licznemi życzliwości dowodami *probata fides* to pokazała, Wielmożn: Marcyana Dominika Wołłowicza Marszałka W. W. X. Lit, że go ani obszernych spalonych Fortun damnifikacye, ani zdrowia własnego niebespieczeństwá, ani same ścigaiące wszędźie nieprzyiacielskie *terriculamenta, in obliquam partem* skłonić mogły; zaczym gdy teraz procz niewygasley w Naszym sercu Krolewskim pamięći *condignam meritis* oddać nie mozemy *remunerationem*, tedy na przyszłym Seymie, należytego iego ukontentowania zasług znaleść sposoby deklaruiemy. Tudźież na stracone y spalone Fortuny Wielm. Xiążąt Radziwiłow, Kanclerza W. X. Lit. y Woiewody Nowogrodzkiego, tak też Wielm. Staniława Szczuki Podkanclerzego W. X. Lit. mieć reflexyą na przyszłym Seymie będziemy. Jako y Sukcessorom Urodzonych Wolfow za stracone ich y znaczne Dobra *pretio Pacis Olivensis*, według assekuracyi Kommissarzow Rzpltey rekompensą słuszną obmyślić deklaruiemy. Także Urodzonego Hrehorego Kotowicza Starosty Grodźińskiego y Urodzonego Iana Nestorowicza Podstolego Wodztwa Brzeskiego, stratą swych Fortun, wielorakim więźieniem, wierności swey nie poruszonego, wierne obudwoch ku Nam, y całey Rzpltey *merentur* zasługi, abyśmy na przyszłym Seymie, onych ukontentowali *desideria*.

Ukontentowanie Szlachty postrzelaney y pozábiianey rożnych Wdztw y Powiatow pod Olkienikámi.

14. ZAchowuiąc Urodzonego Michała Tyzenhauza Staroste Szmeltynskiego *circa possessionem Iurium cum attinentijs & pertinentjs*, także y summę teyże maiętności, zabitym y postrzelanym pod Olkienikami, aby mogła bydz rekompensa, ktora *in pretio Sanguinis Nobilitaris*, szacunku niema. Ná przyszłym da Bog Seymie, summę sto tyśięcy złotych, obmyślić y obwarować deklaruiemy.

Ubeśpieczenie Miast Sądowych w W. X. L.

15. MIasta Nasze Wilno, Nowogrodek, y Minsk, *domicilia* Trybunałow W. X. L. od konsystencyi Woysk W. X. Lit. Konstytucyami *Anni* 1670. *Anni*. 1678. *Anni* 1703. Seymu Lubelskiego uwolnione, przy Konstytucyach pomienionych zacho-

wuiemy, y aby w tych Miaſtach nie były Woyſka W.X.Lit.Konſyſtencye y Lokacye naznaczone, ubeśpieczamy.

Receſs Funduſzow rożnych Zakonow, do przyſzłego Seymu odłożony.

16. ZAkładaiąc Panowania Naſzego *felicitatem* w rozmnożeniu Chwały Boſkiey, gdy *hic & nunc* rożnych Klaſztorow fundacyi *in toto approbatio* pomieśćić ſię nie może. Więc Receſſ w tym do przyſzłego Seymu czyniemy. Wieleb. OO. Karmelitow Grodźińſkich *Antiquæ Obſervātiæ*, Karmelitow Zawierſkich. Także OO. Dominikanow Kniażyckich. Także OO. Dominikanow Drudzkich. *Item* Fundácyą Kollegium Iezuitow na Miaſteczku Zodźiſkach w Woiewodztwie Wileńſkim, y w Powiećie Orſzańſkim, y Fundacyą *Domûs tertiæ Probationis* tychże Jezuitow w Wilnie na Snipiſzkach y Daniuſzowie w Powiećie Osmiańſkim, y w Woiewodztwie Wileńſkim leżących Dobrach, także Funduſz *Collegium* Łukſzczańſkiego *Soc: IESV*, w Xięſtwie Inflántſkim.

8. Item *Collegii Stucenſis Societatis IESV* na Dobrach Dźiedźicznych Ur: na ten czas Kłokockiego Staroſty Rzeczyckiego, w rożnych mieyſcach, tak w Koronie Polſkiey iako y w W. X. Lit. fortunach iego leżących. *Item* nowy Funduſz WW: OO: Bernardynow, od Urodzonych Adama Konſtantynowicza, y Franćiſzka Woyny Iaśiemieckiego, Sędźiego Grodzkiego Mśćiſławſkiego, uczyniony w Mieśćie Mśćiſławiu. Tych przyſzłych wſzyſtkich Funduſzow potwierdzenie, w Receſs do przyſzłego Seymu puſzczamy. *Inſuper reſpectu* ſpuſtoſzenia *Collegium* Orſzańſkiego OO: Jezuitow, place onych, od rożnych w Mieście Orſzy konferowane, *ad approbandum* do przyſzłego Seymu *remittimus*. Także Klaſztor Boruńſki OO: Bazylianow, y Cerkiew tamteczna, iako *Sanctuarium Thaumaturgæ Matris*, aby była ſupplementowana, ſpoſobu na przyſzłym Seymie ſzukac będźiemy. Tudźiez Fundácyą OO: Karmelitow Czauſzowſkich w Powiećie Orſzańſkim, przy Konſtytucyi Seymu *Anni* 1653. zachowuiąc *ab omni Militari extorſione*, iako Dobra Ziemſkie *eximendo* roboruiemy. Termin *Relationu* Seymikow, y Woiewodztw, Powiatow W. X. Lit. *pro die* 28. *Iuly*, *Anni præſentis* naznaczamy.

Staniſław Denhoff, Hetman Polny W. X. Lit. Miecznik Koronny; Marſzałek Konfederacyi Generalney Stanow Rzpltey.

Wincenty Piotr Wołłowicz, Referendarz W.X.Lit. Poleſ Woiewodztwa Mśćiſławſkiego; Deputat *ad Sancita Magni Conſilij*, *Salvâ Proteſtatione expreſſiùs* wyrażono pod Konſtytucyami Koronnemi.

KON-

KONSTYTUCYE

Seymu Extraordynaryinego Dwunie- 1.
dźielnego Warszawskiego R.P. M. DCC. XII.

Dniá V. Kwietniá Záczętego.

w IMIĘ PANSKIE AMEN.

AUGUST II.

z Bożey Łaski Krol Polski, Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kyowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smoleński, Siewierski, y Czerniechowski, á Dziedźiczny Xiąże Saski y Elektor, &c.

WSzem w obec, y każdemu z osobna, komuby o tym wiedźieć należało, oznaymuiemy. Jż upatruiąc potrzeby Rzeczyposp: y dosyć czyniąc obowiązkowi Naszemu *in Diplomate Regio* ná przeszłym walnym Ziezdźie Warszawskim Stanom Rzpltey danemu, y żeby za dni Panowania Naszego Chwała Boża, y po przeszłych nieszczęśliwościach y zawieruchach Domowych, szczęście publiczne, y sprawiedliwość święta zákwitnąć mogła, y cny Narod Polski, y W. X. Lit: ćieszyc się *antiquâ formâ Consiliorum publicorum*: á nie mogąc zá wyprowadzeniem woyny Szwedzkiey *ex visceribus Regni* do Pomeranij Szwedzkiey Seymem Walnym Sześćniedźielnym ukontentować *desideria Populorum*, Seym ten Extraordynaryiny Dwuniedźielny, pominąwszy zwykłe *solennitates* przyszło Nam złożyć, ktory *Authoritate præsentis Conventûs*, wszystkich Stanow całey Rzeczyposp: approbuiemy, y powagę onemu Seymu Walnego Sześćniedźielnego przyznawamy. A oraz wa- 2.
ruiemy, że to dawnym Prawom y zwyczaiom o składániu Wálnych Seymow na potym szkodźić nie ma, y nie powinno; ktore *in integro* zachowuiąc, y reassumuiąc nizey wyrażone Konstytucye, z pozwoleniem PP. Rad, y Posłow Ziemskich, postanawiamy y uchwalamy.

Utwierdzenie oświadczenia się Stanow Rzeczypospolitey przy ubeśpieczeniu Dostoieństwá Naszego.

1. JAko za łaską Bożą y chwalebnym na potomne czasy dowodem Staropolskiey cnoty y żarliwośći ku Majestatowi Naszemu, cne Stany Rzeczyposp: naprzod *in Campo Electorali* wolnemi głosami, y znowu na Seymie Warszawskim *Pacificationis, concordi omnium accessu, subsequenter* przez Seym Lubelski, á potym & *per sacra vincula* Generalney Sandomirskiey Konfederacyi, y przez poprzyśiężoną nierozdźielną iedność, zgodę, y obowiąz-

ki ná zaſzczyt Wiary Swiętey Katolickiey, Doſtoieńſtwa Naſzego, y wolney Elekcyi, Tron naſz, y zupełną do Nas poufałość ugruntowały, y ná przeſzłym Walnym Ziezdźie Warſzawſkim, ná Poparćie teyże Generalney Sandomirſkiey Konfederacyi zezwoliły, y Nam *legitimè* Panuiącemu *Diploma liberæ Electionis Noſtræ* ná pomienionym Seymie Warſzawſkim *Pacificationis* dane, & *in Volumen Legum inſertum* utwierdźiły, y wſzyſtkie ſpiſki, Konfederacye przećiwne, exwinkulacye, & *fœdus Varſavienſe* z Koroną Szwedzką *nulliter* zawarte, *ac quævis attentata publica & privata in præjudicium Iuris & Coronæ Noſtræ, quocunq; Nomine* Ziazdow y Rad wypadłe, *cum prætenſa violenta Electione & Coronatione hoſtili, pro nullis, irritis, invalidis, & inſubſiſtentibus* uznały, tudźież pod niebytność Naſzę *ob permoventes* ná ten czas *rationes invitabilis neceſſitatis, ſpeciali* iednak *intuitu* utrzymania Nas *in Solio Regni* ogłoſzone *Interregnum, in rehabitionem, poſſeſſionem, & recognitionem inconteſtabilis Domini Noſtri caſſatâ Altdrandtſtadienſi tranſactione* rezolwowały, y wſzyſtko porządnie dla zachowania Pokoiu Domowego y poſtronnego obwarowały, y dokończyły. Tak y teraz też Stany Rzplitey, na tym Seymie bez żadney ſcyſſyi y rozerwania zgromadzone y zieднoczone, dla tym zupełnieyſzego ugruntowania Maieſtatu Naſzego, y ponowienia dawnieyſzych y świeżſzych między Stanami Rzplitey obowiązkow, y żeby wypadły z ſerc y pamięći tych wſzyſtkich *molimina*, ktorzy zle myślą, albo ſobie ieſzcze iakieykolwiek rewolucyi płonną czynią nadźieię, znaiąc Nas za Pana y Krola ſwego, cokolwiek pomienione Seymy, Warſzawſki, Lubelſki, Sandomirſka Generalna Konfederacya, y przeſzłe Walne Rady, oſobliwie Walny Ziazd Warſzawſki *circa tuitionem* Chwały Bożey, Wiary S. Katolickiey, Doſtoieńſtwa Naſzego, Oyczyſtych Praw, Swobod, y wolności, y całośći Granic, bez wſzelkiego uſzczerbku, abo awulſyi poſtanowiły, y uchwaliły to wſzyſtko *lege præſenti* reáſſumuią, y chcąc mieć *ratum, firmum, & inviolabile* rzeczą ſamą, y ſtatecznym ſtwierdzaią y ápprobuią utrzymaniem, y przećiwko wſzelkim poſtronnym y Domowym Nieprzyiaćiołom *quocunq; titulo vel prætextu* naſtępuiącym, ſtatecznie przy Nas ſtawać, y na zgubę y ſkazę tego powſtać, *ſub nexu* przyśięgi y ſumnienia przyrzekaią, ktore *firmiſſima munimenta* Tronu Naſzego Krolewſkiego, wdźięcznym Oycowſkim przyimuiąc ſercem, wzaiem Stanom Rzeczypoſp: *Fidem Noſtram Regiam ſub Sacramento Iurisjurandi, invadiamus*, iż Wiary Swiętey Katolickiey *integritatem, jura & immunitates Eccleſiaſticas*, Prawa, Swobody, y Wolności tychże Stánow, & *Sanguine Majorum parta decora*, tak *curæ cordiq;* mamy, y mieć będźiemy, aby w niwczym naruſzone nie były, y w dawnym ſplendorze ſwoim zaiaśniały, y ieżeli w czym *iniquitas temporum*, albo *hoſtilitas Svetica*, iaki *cauſavit* uſzczerbek,

3. *limina*, ktorzy zle myślą, albo ſobie ieſzcze iakieykolwiek rewolucyi płonną czynią nadźieię, znaiąc Nas za Pana y Krola ſwego, cokolwiek pomienione Seymy, Warſzawſki, Lubelſki, Sandomirſka Generalna Konfederacya, y przeſzłe Walne Rady, oſobliwie Walny Ziazd Warſzawſki *circa tuitionem* Chwały Bożey, Wiary S. Katolickiey, Doſtoieńſtwa Naſzego, Oyczyſtych Praw, Swobod, y wolności, y całośći Granic, bez wſzelkiego uſzczerbku, abo awulſyi poſtanowiły, y uchwaliły to wſzyſtko *lege præſenti* reáſſumuią, y chcąc mieć *ratum, firmum, & inviolabile* rzeczą ſamą, y ſtatecznym ſtwierdzaią y ápprobuią utrzymaniem, y przećiwko wſzelkim poſtronnym y Domowym Nieprzyiaćiołom *quocunq; titulo vel prætextu* naſtępuiącym, ſtatecznie przy Nas ſtawać, y na zgubę y ſkazę tego powſtać, *ſub nexu* przyśięgi y ſumnienia przyrzekaią, ktore *firmiſſima munimenta* Tronu Naſzego Krolewſkiego, wdźięcznym Oycowſkim przyimuiąc ſercem, wzaiem Stanom Rzeczypoſp: *Fidem Noſtram Regiam ſub Sacramento Iurisjurandi, invadiamus*, iż Wiary Swiętey Katolickiey *integritatem, jura & immunitates Eccleſiaſticas*, Prawa, Swobody, y Wolności tychże Stánow, & *Sanguine Majorum parta decora*, tak *curæ cordiq;* mamy, y mieć będźiemy, aby w niwczym naruſzone nie były, y w dawnym ſplendorze ſwoim zaiaśniały, y ieżeli w czym *iniquitas temporum*, albo *hoſtilitas Svetica*, iaki *cauſavit* uſzczerbek,

to wſzyſtko w dawną wprawić klubę, y nie inaczey, tylko iako wolnym panować Narodom, deklaruiemy y ślubuiemy, y tym końcem przeſzłe *Diplomata* Naſze, y ſolenne áſſekuracye, Stanom Rzeczypoſp: dane y poprzyśiężone, w niwczym ie mieć niechcąc naruſzone, *in toto* ápprobuiemy, y one *ſalva & inviolabilia* we wſzyſtkich Punktach, Artykułach, klauſulach, y ligamentach *Sacroſanctè* zachować obliguiemy ſię. A kiedyśmy przy pomocy Boga Naywyżſzego woynę Szwedzką *in hoſticum* do Pomeranij wyprowadźili, tedy weſpoł z Stanami Rzeczypoſp: dalſze uśilne Naſze ſtaranie y pieczołowanie do tego końca kierować będźiemy, aby aktualna ewakuacya woyſk Auxyliarnych Cara J. M. Moſkiewſkiego, iak nayprędzey doſzła, y żeby pomienione woyſka Auxyliarne z wielkim ućiemiężeniem Poddanych Naſzych, dłużey ſię w Kroleſtwie Naſzym nie bawiły, owſzem Kolligackim Paktom, Soiuſzom, y po wielekroć razy ponowionym Deklaracyom Cara J.M. y Rozhoworom we wſzyſtkim doſyć ſię ſtało, *ſeriò & efficaciter authoritatem Noſtrã Regiam* do Cara JMći Moſkiewſkiego *interponemus*, y namowione śrzodki do ſkuteczney ewakuacyi *juxta ſcriptum ad Archivum*, ktory *lege præſenti approbatur*, *ad effectum* przywieść deklaruiemy, y iuż *eo intuitu*, Uniwerſały do Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, *in ſolatium Populis*, aby więcey nie dawały pomienionym woyſkom Prowiantow y Kontrybucyi, z Kancellaryi Naſzey, tak Koronney, iako W.X.Lit: wydać rozkazaliśmy. Lubo zaś ći, ktorzy dotąd Krolowi Szwedzkiemu y ſtronie przećiwney *actu ipſo adhærent*, po ofiarowaney amniſtyi y łaſce Naſzey Krolewſkiey, dotąd ſię ieſzcze nie upamiętali, & *in gremium* ſpolney Matki Oyczyzny nie powrośili, ñie mieliby *gaudere beneficiô communis libertatis*, y ſłuſznie podpadli Sądom, y winom w Prawie opiſanym, na dowod iednak Oycowſkiey Naſzey klemencyi, y łaſkawośći całey Rzeczypoſp: ieſzcze im *ad reſipiſcentiam, ſpatium* ſześćiu Niedźiel od odłożenia tego Seymu *indulgemus*, waruiąc *intra hoc ſpatium accedentibus, vel acceſſuris omnimodam ſecuritatem, vitæ, bonorum & honorum*, ktore Honory, dotąd nie rozdane, z wiecznym zapomnieniem uraz Naſzych, y od Nayiaśnieyſzego Kolligata Naſzego Cara J. Mći beſpieczeńſtwo Oſob y Dobr ich áſſekuruiemy, *aliàs in caſum ulterioris abruptæ contumaciæ*, y nie oddania Nam ubliżonego poſłuſzeńſtwa, z przyſłoynym przeproſzeniem, *ad extenſionem rigoris*, Prawa zawynieśieniem y położeniem Mandatow na Dobrach Dźiedźicznych *præciſis omnibus exceptionibus, & beneficys Iuris*, ná przyſzłey da BOG Reáſſumpcyi Seymu, *peremptoriè* ſądźić, & *ad executionem pœnarum irremiſſibilitèr* przyſtąpić deklaruiemy, *reſervando circumſcriptionem Bonorum Terreſtrium ad Iudicium Reipublicæ*, ná przyſzłym da BOG Seymie, *ſalvis per omnia Iuribus uxoreis Injuriatorum creditorum*, ktorzy *realitèr* pieniądze podawali, przez Sądy

4.

Głownych Trybunałow oboyga Narodow *liquidandis & disjudicandis*, tudźież *legitimis Donationibus & Ceſſionibus officiosè recognitis*.

Poſpolite Ruſzenie Koronne, y W.X.Lit:

2. AZkolwiek wſzelkiemi ſtaraliśmy ſię ſpoſobami o uſpokoienie *ab intra & ab extra* tey Rzeczypoſp:y poſtronnych Monarchow Medyacye przyiąć ofiarowaliśmy, do zawarćia przyſtoynego Traktatu z Krolem J. M. Szwedzkim, że iednak tak dobre intencye Naſze ſkutku ſwego nie wźięły, y pomienionego Krola J. M. Szwedzkiego w upornym przedśięwźięćiu ſwoim nieporu-
5. ſzonego, y dalekiego uznalismy *à meditationibus* Pokoiu, przez co, co raz większe niebeśpieczenſtwa, y ćięższe dolegliwośći y preſſury na tę Oyczyznę naſtępuią, á ile kiedy niektorzy z Narodu Polſkiego y W.X.L. przy tymże Krolu Szwedzkim ſię wiążąc, coraz *novas cient guerras & turbas*, dla czego chcąc mieć Rzeczpoſp w iaknaylepſzą ufundowaną poſturę, y uwolnić ią od wſzelkich zkądkolwiek pochodzących niebeśpieczeńſtw, y dolegliwośći, nie tylko przez regularne woyſko, ále *& ſummum robur ac præſidium* pierśi Szlacheckich Poſpolite Ruſzenie wſzyſtkiey Korony Polſkiey, y W.X.Lit: y Prowincyi do niey należących, Xięſtwa Inflantſkiego, Piltyna, y Kurlandyi, według dawnych Praw y zwyczaiow, za zgodą PP. Rad Naſzych, y Poſłow Ziem oboyga Narodow, na obronę powſzechną, y doſtoienſtwa Naſzego uchwalamy, ktore *ſine diviſione belli, contra omnem caſum ingruentis periculi, & publicæ neceſſitatis, ac naturalis defenſionis, juxta mentem* Statutow Koronnych, á oſobliwie Konſtytucyi *Annorum* 1621. & 1634. & 1676. poſtanawiamy, y zaraz po tym odłożonym Seymie, pierwſze wići, iedne za dwoie wydać deklaruiemy, á trzećie ołatnie, w mocy Naſzey *tantiſper* zachowuiemy. Woiewodztwa Mazowieckie, Podlaſkie, Ziemię Łukowską, Pruskie, y Woiewodztwo Podolskie, przy dawnych Prawach y zwyczaiach konſerwuiąc *in pleno robore*. Popiſy zaś y okazowania, według Prawa dawnego, aby były *in uſu* mieć chcemy.

Legacyá do Dworow poſtronnych.

3. JEżeli w ktorych, tedy w teraźnieyſzych konjunkturach, potrzebne Poſelſtwa, albo Ablegacye, bacząc *etiam ad locum* generalnego Kongreſſu do utrechtu z oſobna iak nayprętſzą expedycyą, Ablegata do Nayiaśnieyſzego Cara J. M. Moſkiewſkiego, *cum ultimaria requiſitione* od Stanow Rzeczypoſp: o Ewakuacyi woyſk Auxyliarnych z Granic Korony Polſkiey y W.X.L. y Prowincyi Pruſkiey, z Fortec Elbląga, Torunia, *Territorium* Gdańſkiego, Piltyna, Kurlandyi, Białeycerkwi, Inflant, Ukrainy całey, Połonnego, y innych *ad corpus* Rzeczypoſp: należących, tudźież w inſzych pretenſyach, y krzywdach Rzeczypoſp: w przywroceniu y oddaniu Fortec, Rygi, Xiąg Kijowſkich Ziemſkich y Grodzkich, w Manaſterze Kijowſkim będących, tudźież ludźi z Kijowſkie-

wſkiego, Bracławſkiego, y innych Woiewodztw wźiętych ná Sto-
licę, w oddaniu ármat, po Fortecach tak Koronnych, iako v W. 6.
X. L. zabranych, ponieważ woyſk Auxyliarnych Rzeczpſpta nie po-
trzebuie, a nawet y z tych 12. tyśięcy Sojuſzem deklarowanych,
cale dyſpenſuie, iako ſię iuż z tym *in anteceſſum* przez wielkiego
Poſła ſwego Wielmożnego Marcyana Wołłowicza, Marſzałka W.
W. X. Lit: klarygowała, mieć chcemy, ktoremu Ablegatowi Kan-
cellarya W. X. L. zywą y rzeźwą Inſtrukcyą formować będźie.
Drugie zaś Poſelſtwa albo Ablegacye, gdźie *neceſſitas exiget*, przy-
tomny Senat *cum Miniſtris Statûs*, y przy Urodzonym Marſzałku
Seymowym, *ſeriò examinabit*, á Kancellarya tak Koronna, iako y
W. X. Lit: z wſzelką oſtrożnośćią należyte Inſtrukcye piſać będą,
y żeby ſobie nic nad nie z Pany poſtronnemi traktować nie po-
zwalali, y w żadne ſię uchoway Boże, y Rzeczypoſp: nie wdawa-
li *alienationes & avulſiones*, owſzem *cum fructu publico* funkcye
ſwoie odprawowali, y relacye da BOG ná przyſzłym Seymie od-
łożonym *in facie omnium Ordinum* czynili, a tych wſzyſtkich *Le-
gatos & Ablegatos, Terrigenas, Poſſeſſionatos*, Korony Polſkiey y
W. X. L. mieć chcemy, á Wielmożnego Woiewodę y Generała
Ziem Mazowieckich, iakośmy raz zá Poſła Wielkiego do Prześwię-
tney Porty Ottomańſkiey, dla ponowienia y utwierdzenia Trakta-
tu wiecznego Karłowickiego deſtynowali, y naznaczyli, tak też
Legacyą w Oſobie iego *Authoritate præſentis Conventûs* ápprobu-
iemy, y nienaruſzony Traktat mieć chcemy, y ktoby go miał wzru-
ſzać, & *privato auſu* woynę zaczynać, *pro hoſte Patriæ* takiego de-
klaruiemy. *Beneficia Legum* Poſſotn *in functionibus publicis* będą-
cym, podług dawnych Praw *in toto* reáſſumuiemy.

Zapłata Woyſku *pro præterito.*

4. CHcąc zapłatę regularną woyſku Rzpltey Koron: *in effectu* za
lat dwie *ad primam Auguſti An. currentis* według Uchwały
Ziazdu Warſzawſkiego *præſtare*, remanent przez Trybunał Skar-
bowy wyrachowany przyimuiemy, y na tenże remanent *modô &
genere* na przyſzłych Seymikach *conſtituendo*, dwie Cwierći zupeł-
ne zapłaćić, *authoritate* Seymu tego deklaruiemy, z tym obiaśnie-
niem, że przydana Hyberna *per diſpoſitiones* Kommiſſyi Hyberno-
wych, nad ſummę na Seymie Lubelſkim konkludowaną, y *per
ſcriptum ad Archivum* determinowaną w ten dyſpartyment na Wo-
iewodztwa regularney płacy wchodzić nie ma, y owſzem *pro
excluſa* z wyżey namienionego remanentu *cenſeri* pominna y że-
by Dobra Ziemſkie podobnemi nad Uchwałę Rzpltey expenſami,
ſub titulo Hyberny nie były obćiążone, *ſeriò præcavemus*. Te zaś 7.
ad interim dwie Cwierci, iako nayprędzey maią bydź płacone, za
áſſygnacyami Skarbu Koronnego do Woiewodztw, Ziem, y Po-
wiatow wydanemi *pro hac ipſa vice*, według opiſania Walnego
Ziazdu Warſzawſkiego *præciſè* do lat dwoch poſtanowioney regu-

larney płacy z Skarbu Koronnego, z tą prekaucyą, aby taż importancya dwoch Cwierći, na zapłatę woyſku w uſtudze naſzey ſtatecznie zoſtaiącemu, na opatrzenię y fortyfikacye Kamieńca y Artyleryą obrociła ſię, á nie na żadne inne potrzeby, ktory to Skarb Koronny, nie ma więcey pretendować Podatkow, na Walney Radźie Warſzawſkiey, y Ceł Generalnych uchwalonych, nad czas tąż Radą Warſzawſką opiſany, to ieſt, *ad diem primam Septembris Anni currentis.* Pretenſye *injuriatorum* odłożywſzy do inſzych Cwierći, na Ziezdźie Walnym Warſzawſkim uchwalonych. Tudźież *ſalvâ actuali & reali liquidatione* Woiewodztw Wielkopolſkich, y Prowincyi Pruſkiey, z woyſkiem Naſzym Saſkim na Trybunale Skarbowym *expediendâ, & eô præcuſtoditô*, aby *in futurum* każde *defectus* Podatkow, do Seymu odſyłane były, *ſinè impoſitione* od Trybunału Skarbowego Koronnego, *ſummarum arbitrarum: ſalvâ* oraz *calculô* Wielmożnego Podſkarbiego Koronnego, na przyſzłey Reaſſumpcyi Seymu, y Urodzonych Poborcow na Trybunale Skarbowym, *ac quietationibus* z wypłaconych przez Woiewodztwa Podatkow, oraz y importancyi, ktore Woiewodztwa nie wnoſiły, *ſalvâ quoq; liquidatione* Cwierći oſmey nieliquidowaney, y tych Chorągwi y Regimentow, ktore na Trybunale przeſzłym Radomſkim nie liquidowały ſię, *non præjudicando curſui* Dymowego na piechoty, według Ziazdu tegoż Warſzawſkiego na dwie lećie poſtanowionego.

Diſciplina Militaris.

5. CHcąc Kraie Naſze nie tylko *tot calamitatibus* woyny teraźniſzey, & *inundatione* woyſk nieprzyiacielſkich, y auxyliarnych zniſzczone, ale tez od własnego zołnierza wieloiakich Imion, na ruinę Oyczyſtego Gruntu wymyślonych exakcyi, ćiężarami zdeſolowane, *ad antiquum florem reducere*, y na zawſze one *in futurum*, od podobnych przećiwko Prawu, & *contra Immunitates* Dobr Naſzych Stołowych, Krolewſkich, Duchownych y
8. Ziemſkich, Donatoryuſzow, zaſłonić wiolencyi, *Immunitates* onychże Prawem opiſane, *in toto inviolabiles* konſerwuiemy, y mieć chcemy, y oraz wſzyſtkie dawnieyſze świeżſze, o grożie woyſkowey, oſobliwie oſtatniego Ziazdu Warſzawſkiego reaſſumuiemy, y approbuiemy Konſtytucye. Palety, Kantony, Porcye, Kommiſſoryaty, *tanquam exotica*, y wolnemu Narodowi *graviſſima* licencyi Zołnierſkiey *Nomina*, á Rzpltey *perniciosiſſima, in perpetuum damnamus*, y cokolwiek *ſub his titulis in futurum, vel quocunq; alio illicito prætextu*, Dobra Naſze Stołowe, Krolewſkie, Duchowne, Ziemſkie, uchoway Boże miały od woyſk Rzpltey oboyga Narodow, y ktoregokolwiek zaćiągu ponieść krzywdy y ſzkody, Wielmożni Hetmani oboyga Narodow nieodwłoczną karę *cum ſatisfactione Injuriatorum, ſuper delinquentes extendere* powinni, *ſub rigoribus* dawnemi Konſtytucyami *contra violatores Immunitatum*

Dobr

Dobr Ziemſkich *expreſſis*. Aby zaś tak Woyſka W. X. Lit: w Koronie Polſkiey, iako też Koronne w W. X. Lit: tak przechodami, iako ſtacyami, *in aggravationem* Dobr Ziemſkich, Duchownych, Krolewſkich, y wſzelkich nie ważyły ſię *quidquàm attentare quocunq; prætextu*, wſzyſtkie *in eum finem* ferowane reaſſumuiemy Konſtytucye.

Alternata Laſki Trybunalſkiey.

6. ZAbiegaiąc wſzelkim kollizyom między Prowincyą Wielko-Polſką y Mało-Polſką, reſpektem Alternaty Laſki Trybunalſkiey, poſtanawiamy, aby tak na przyſzły Trybunał Piotrkowſki, iako y po nim naſtępuiący Marſzałek, z Wielko-Polſkiey Prowincyi był obierany. A potym Alternata *inviolabiliter* zachowana, bydź ma. *In caſum* przeſtąpienia Prawa tego o álternatach *invalidam, nullam electionem* deklaruiemy.

Odłożenie Seymu.

7. PONieważ teraźnieyſzego Seymu Dwuniedźielnego, nie przyſzło Nam y Stanom Rzpltey, w tak prędkim y nagłym czaśie, dla naſtępuiącey *actualiter* pory woienney *finaliter* zakończyć, tedy dla nayprędſzego y nayſkutecznieyſzego wyprowadzenia, woyſk áuxyliarnych, tak z Korony Polſkiey y W. X. Lit: iako też Prowincyi do Kroleſtwa należących, Inflant, Piltyna; Kurlandyi, tudźież Elbląga, Torunia, *Territorium* Gdańſkiego, Białey-Cerkwie, y innych Fortec Ukrainy Polſkiey: dla ubeśpieczenia obrad publicznych, żeby w tak niebeśpiecznych konjunkturach Rzeczpoſp: *deſtituta Conſilio* nie była: dla porozumienia ſię *cum exteris*: dla odebranych relacyi wyrażonych od Nas Poſelſtw: dla obmyślenia płacy *in futurum* woyſkom, *in obſequio* Nas y Rzeczypoſp: zoſtaiącym, dla ukontentowania *deſideriorũ* Woiewodztw, Ziem, y Powiatow oboyga Narodow, y dla innych okkurrencyi Seym ten, *non ex poteſtate unius ſtatûs*, ale *conſenſu omnium Ordinum, nemine reclamante*, pod tąż Laſką, y temiż Poſſami, *in integra prærogativa* Praw poſtanowionych, *in ſecuritatem* Poſſom *non præjudicando quidquàm*, dawnym o Seymach Prawom, na dźień Trzydźieſty pierwſzy Mieśiąca Grudnia w Roku teraźnieyſzym, odkładamy, zachowuiąc *diſpoſitionem* álternaty w porządku Seymowania W. X. Lit: *ſalvô* wprzod do Izby Poſelſkiey, *ad proponendas & formandas Leges* regreſſu. Gdźie przy zgromadzonych *in termino* Seymowania Stanach wſzyſtkich, *pro primo & principali objecto* obrad, *poſt proviſam ſecuritatem internam & externam, previô calculô* Wielmożnego Podſkarbiego Kor: zapłata dobrze zaſłużonemu Rycerſtwu przy Nas nie poruſzoną wiarą ſtawaiącemu, obmyślona bydź ma, odkładaiąc wſzyſtkie *deſideria*, receſſa przeſzłych Seymow Warſzawſkiego, Lubelſkiego, Rady Grodźińſkiey, y Ziazdu Walnego, Warſzawſkiego, do reaſſumpcyi da BOG Seymu 9.

przyſzłego. A ſtrzeż Boże, ieśliby tak zapamiętały w tym zamięszaniu Oyczyzny znalazł ſię, że czy ſam w Oſobie ſwey, czyli *turmatim*, lub z Chorągwiami *recedere in partes adverſas* chćiał, tedy takowy, nie tylko *pro infami*, ale też *pro hoſte Patriæ declaratur.*

Staniſław Denhoff, Hetman Polny W. X. Lit: Miecznik Koronny, Marſzałek Seymowy Koła Rycerskiego, mpp.

Teodor Potocki, Biskup Chełmiński y Pomezański, Nominat Warmiński y Sambiński, Deputat do Konſtytucyi z Senatu, ſalvis Juribus, Immunitatibus, & Prærogativis Eccleſiaſticis, *mpp:*

Piotr na Kczewie Kczewſki, Woiewoda Málborſki, Deputat z Senátu z Wielkiey Polſki do Konſtytucyi. mpp.

Adam Szaniawſki, Kaſztelan Lubelſki; Deputat do Konſtytucyi z Małey Polski z Senatu, mpp.

Władyſław Hrábia ná Wiśnicach y Nieſuchuiezach Sapieha, Woyda Brzeski, Deputat do Konſtytucyi z Senatu W. X. L. mpp.

Michał z Koźielska Kniaź Puzyna Staroſta Wiski, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkiey-Polski, mpp.

Staniſław Młocki Staroſta Ziemi Zakroczymskiey, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolskiey, mpp.

Karol na Smogorzewie Wąsowicz, Podkomorzy Generalny Powiatow y Ziemi Woydztwa Sandomirskiego, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Małopolskiey, mpp.

Woyciech z Krzywonogi y z Grotkowa Łoś, Podſtoli Ziemi Lwowskiey, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Małopolskiey, mpp.

Wincenty Piotr Wołłowicz, Referendarz W. X. L. Poſeł Woiewodztwa Wileńskiego, Deputat do Konſtytucyi z W. X. L. mpp.

Piotr Staniſław Godźiemba Godebski, Chorąży y Poſeł Powiatu Pińskiego, Deputat do Konſtytucyi Seymu z W. X. L. mpp.

Gabryel Piotr Neronowicz Szpillowski, Stolnik Rzeczycki, Staroſta Steygwiłski, I. K. M. Sekretarz, mpp.

KONSTYTUCYE
W. X. L. w Roku 1712.
Miesiąca Kwietnia dnia 5. *w Warſzawie.*

Poſpolite Ruſzenie W. X. Lit:

1. PO wynaleźionych y zgodnie z Stanami Korony Polſkiey umowionych ſpoſobach, y śrzodkach do ratowania w teraźnieyſzych niebeśpiecznych Rzeczypoſp: okolicznościach, Poſpolite Ruſzenie według dawnych Praw y zwyczaiow W. X. Lit. *pro naturali defenſione,* zgodnie uchwalamy dla obrony tym ſkuteczniey ſzey, od wſzyſtkich przećiwnych Prawu y wolnościom, impetycyi

impetycyi, ktore Pospolite Ruszenie z Dobr Naszych Stołowych, Duchownych, Ziemskich, Szlacheckich, *antiquâ praxi*, według opisania y pen *supra dilinquentes* w Statucie W.X.Lit: opisanych, przy wydanych trzecich Wiciach Naszych, we wszelkim porządku stawać powinne. *In reliquo* do Konstytucyi wyżey napisaney o Pospolitym Ruszeniu w Konstytucyach Koronnych na Seymie teraźnieyszym referuiemy się.

Nowa ábjurata W.X.Lit:

2. AZe w W. X. Lit: z dopuszczenia Bożego, & *inclementiâ fatorum*, wielka grassowała *pestilentia*, tak delece, że większa nierownie część bezludnych kraiow, dzikich Pustyń y zarosłych Pol, żałosne okazuią się widoki. Przeto *ad vota & gemitum Populorum*, nową abjuratę Obywatelom W.X.Lit: zaprzysięgać po Grodach *solito ordine & cursu* niżey wyrażonego, zá zgodą wszech Stanow Rzeczypospolitey uchwalamy, y ná ten koniec po Seymikach relacyinych Grody zasiadać maią, á ieśliby *quô fatô* zatrudnione były Grody, tedy ná Sądach Fiskalnych tá abjurata *exequi* powinna, á potym *per oblatam* do Grodu podana. Grod zaś, lub Sąd Fiskalny, przed odebraniem tych Iuramentow, sam przysięgę iako nikomu nie folguiąc, Iuramenta przyimowac będzie, wykonać powinien w te słowa: Já N. przysięgam Panu BOGU Wszechmogącemu, w Troycy Swiętey Jedynemu, natym, iż będąc Konstytucyą do excypowania Juramentow naznaczony, sprawiedliwie Juramenta, tak od wielkiego, iako od niższego Stanu, osobliwie od Woiewodow, Urzędnikow, W. X. Lit: Starostow, będę odbierał, onych według Roty w Konstytucyi tey opisaney, *publicè* słuchał, żadnemu przysięgi nie opuszczał, y tych, ktorzy nie przysięgali sprawiedliwie ná delatę podał, tak mi Panie BOZE pomoż, y Męka Iego święta. Po wykonaniu takiey przysięgi, Jurydycznie zasiąść powinni, y ze wszystkich Dobr Naszych Krolewskich, Duchownych, Miast, Miasteczek, Wśi, Słobod, Dobr Ziemskich Szlacheckich, Jurydyk oboyga Stanow Abjurat słuchać, y one przyimować będą powinni tym sposobem: Naprzod PP. Senatorowie wszyscy *in genere*, tak Duchowni, iako y Swieccy, y wszystkie Duchowienstwo, iako też y wyżsi y mnieyśi Urzędnicy W.X.Lit: tudzież Ziemscy y Grodzcy, y wszyscy Obywatele W.X.L. *cujuscunq; statûs, conditionis & præeminentiæ*, także Ekonomowie Dobr Naszych, y wszyscy Zastawnicy, Arendarze, zá Prawami słusznemi zastawnemi y Arendownemi, przyznaiemy z Dobr Naszych Duchownych y Ziemskich, sami Possessorowie w Ekonomiach, Dzierżawach naszych Ekonomowie, dożywotnicy, y ći ktorzy ná dziesiątym groszu Dobra Nasze trzymaią, także *Tutores pro Pupillis*, Tatarowie we wszystkich Woiewodztwach y Powiatach Naszych sami przysięgać maią. Dostatecznie wszystkie Miasta, Miasteczka, Wśi, Karczmy, y Młyny,

Rudy, Smolne, Budy, Huty, Papiernie, Prochownie, ktore takie za Dymy rozumiane bydź maią, *fideliter* zweryfikowawſzy, y wiele wſzyſtkich w ktorey maiętnośći, Dymow Mieyſkich, Szotckich, Zydowſkich, Tatarſkich, we Wśiach Chłopſkich ſpiſać, tak iednak, áby *oneribus Reipubl:* wyſtarczyć mogli, Regeſtr *in genere* Dymow z podpiſem Ręki ſwoiey, do Grodu prezentować, y Juramment przed zupełnym Grodem, lub Sądem Fiſkalnym, w ktorym *Bona conſiſtunt*, wypełnić maią Rotą w te ſłowa: Já N. przyśięgam Panu BOGU Wſzechmogącemu w Troycy Swiętey Jedynemu ná tym: iż ia prawdźiwie w maiętnośćiach moich, dźierżawach, y Ekonomiach w rożnych Woiewodztwach y Powiatach będących, liczbę wſzyſtkich Dymow Mieſzczan, Szotow, Zydow, Tatarow, Poddanych we wśiach, takich Dymow, ktore *oneribus* Rzeczypoſpolitey wyſtarczyć mogą, żadnym ſpoſobem nie ochroniłem, y ochraniać Urzędnikom nie roſkazałem, y onych przed porachowaniem Dymow nie wyprawiłem, áni wyprawiać nie kazałem, cudzych u śiebie ochraniać nie dopuśćiłem, ani też nikomu Prawem zaſtawnym y Arendownym, dla uchylenia ſię od juramentu po Konſtytucyi teraźnieyſzey *in condicto ante datam* napiſanym, żadney moiey maiętnośći nie uſtąpiłem, y z niey podatek według Uchwały Seymowey ſprawiedliwie oddam, y Urzędnikom roſkażę oddać, tak mi BOZE dopomoż y Męka iego święta. Ci ktorzy w rożnych Woiewodztwach y Powiatach Maiętności ſwoie maią, przed iednym ktorymkolwiek Sądem Grodowym, lub Fiſkalnym wykonawſzy przyśięgę, átteſtacyą wykonaney przyśięgi według tych Regeſtrow w Grodźie produkowanych, y Urzędownie ſuſceptowanych, pokazawſzy *pro rato & firmo* maią bydź ákceptowane. Ci zaś, ktorzy Dobra ſwoie w W.X.L. y w Koronie maią, á ſami za granicą rezyduią, y do Xięſtwa Lit. przybyć niemogą, lub w Aſſeſſoryi W.X.Lit: lub w Grodzie Koronnym zupełnym, á nie przed iednym Regentem jurament wykonać, Rotą wyżey ſpecyfikowaną, y atteſtacye wźiąwſzy do każdey Maiętnośći ſwoiey odeſłać, y według onych Urzędnikom ſwoim podatki od Rzeczypoſp: uchwalone, oddawać rozkazać powinni będą, obliguiąc w tym *fidem & conſcientiam* Staroſtow, y Urząd do tego należący, áżeby tey Przyśięgi żadnemu nie opuſzczali, y áttеſtacyi aż ſkutecznie wyſłuchawſzy Juramentu nie wydawali. A Wielebni Biſkupi *per duas Perſonas Spirituales ex Capitulo ratione bonorum Epiſcopalium, & Spiritualium.* Metropolita, Archi-Epiſkopowie, Epiſkopowie, lub w Grodźie ktorym, lub w Sądach od nas naznaczonych takowąż Rotą Przyśięgę wykonać maią. A *ſuper Bona Terreſtria* Duchowni *Hæredes & Poſſeſſores Bonorum nemine excepto*, także drudzy Xięża wſzyſcy, Proboſzczowie, Kanonicy, Opaći, Plebani, Wikaryuſzowie, ſtarśi Zakonow wſzyſtkich *in genere*, przed Urzędem Grodzkim wykonać powinni. Panny Zakonne Starſze *Regulæ ſtrictæ* u kraty Klaſztorney

zá źiachaniem do nich Grodu z Kapłanem, inne zaś *latioris obser-vantiæ* ſame u Sądu *comparentes* takowąż Rotą Przyśięgę wykonać maią. Duchowieńſtwo Religij Greckiey *in genere* wſzyſtko, Zakonnicy y Zakonnice w Unij Swiętey y Dyſunij będące, wſzyſcy Dyſſydenći, według wzwyż opiſanego porządku Przyśięgę wykonać maią, ktorąRotę ſam Piſarz Grodzki czytać má,od Przyśięgi nic ſobie Sąd pretendować nie powinien, *ſub privatione Officy*, krom átteſtacyi wydania, od czego nad groſzy trzy pretendować nie powinien; co wſzyſtko po relacyinych Seymikach iak nayprędzey má ſię expedyować, dla czego ſnadnieyſzego wykonania Trybunał Głowny W.X.L. *poſt ſpatium* dwoch albo trzech Niedźiel, po Limićie Seymu teraźnieyſzego, aby ſię limitował *authoritate præſentis Conventûs* poſtanawiamy.

Wárunek Woyſká W. X. Litewſkiego.

3. Kiedy nas *fatorum inclemencia* dotąd *in ea ſtatione* mieć chćiała, że ieſzcze pożądanego Pokoiu nie możemy widźieć ápparencyi, záczym konſerwuiąc właſne śiły Rzpltey, y woyſka W.X. Lit: według danego *ad Archivum* ſkryptu, na teraźnieyſzym Seymie na Wdztwa y Powiaty, bierzemy Repartycyą do Krolewſczyzn, dyſpozycyą zaś tego na przyſzłey da Pan BOG reaſſumpcyi Seymu, z przytomnemi Wielmożnemi Hetmanami y Miniſtrami umowić mamy. A teraz aby woyſko W.X.L. *in ſpatio* odłożenia Seymu teraźnieyſzego, doſtarczaiący mogło mieć ſwoy ſuſtentament, y zachęcenie do dźieł Rycerſkich, kurrencye Czopowego, Szelężnego, y wſzyſtkich Extraordynaryinych podatkow, ná to obracamy. Po expedyowáney zaś nowey ábjuraćie, *ad referendum* do Braći wſzyſtko odkładamy. Waruiąc to ſobie, aby *in practicata vocabula* Brygadyerow, Kryſkommiſſarzow, *tanquam nomina exotica numerum* Generałow, y onych Gaźie *in perpetuum* ábroguiemy, Generałow, Majorow dwoch tylko, iednego do Kawaleryi, drugiego do Infanteryi, y innych Officyerow według dawnych zwyczaiow záchowuiemy. Więc że mimo dawnieyſze Prawa y Konſtytucyę *de diſciplina militari* opiſane, woyſko W.X.L. przeſtępuie *orbitam de immunitate* Dobr Ziemſkich Duchownych, Stołowych Naſzych, y Donataryuſzow, kiedy Kommiſſoryaty & *ex arbitraria impoſitione* Uſtawy y Kontrybucye na Dobra Ziemſkie Duchowne zagęściły ſię, ktore wſzyſtkie extorſye do kalkulacyi z woyſkiem do przyſzłey Seymu reaſſumpcyi odkładaią ſię. Teraz waruiemy *in futurum* & *publicâ lege cavemus*, *reaſſumendo* dawnieyſze y świeżſze Konſtytucye *de immunitate* Dobr Ziemſkich, y Duchownych, áby władzą Buławy żadnym pretextem nie intereſſowała ſię, *ſub pœnis in volumine Legum expreſſis*, y cokolwiek pokaże ſię exakcyi, wiolencyi, zá ordynanſem, lub kommiſſoryatem Wielm: Hetmana, tedy ſami Wielmoźni Hetmani W.X.L. *in quovis foro reſpondere*, & *prævia deductione refundere* powinni będą. Zabieraiąc ſię zaś *ad realem* woyſku W.X.L. *mercedem*, ná przyſzłey da BOG reaſſumpcyi Seymu,

mu, *adæquata* chcąc wynaleść zapłacenia woyſku W.X.L. *media*, Wielm: Kotłowi Podſkarbiemu W.X.L. y innym ktorzy ſię *in anteceſſum* Skarbu tknęli, *injungimus*. A by ze wſzelką *ad calculum* gotowością, na przyſzłą Seymu Reaſſumpcyą ſtawali. Nie widząc zaś czaſu y pory potemu, *neq; neceſſitatem* Trybunału Skarbowego, *intra limitam* Seymu teraźnieyſzego, ponieważ y *modus* Podatkow *reſervatur*. Więc y Trybunał Skarbowy W.X.L. wſzelką tego Trybunału Jurysdykcyą zatamowawſzy, *ad terminũ* odłozenia Seymu teraźnieyſzego *reaſſumptionẽ*, *& circumſcriptionẽ* onego odkładamy.

Kommiſſya do nowych Abjurat należąca między Dobrami Szlacheckiemi Ziemſk: y między Krolewſk: w Powiecie Pińſkim.

4. PRzeſtrzegaiąc, aby ſprawiedliwość Swięta w Państwach naſzych, ná ktorey wſzyſtkie Katolickie Kroleſtwa ſunduią ſię, każdemu oświadczona była, gdy w tym czasie nowych Abjurat W.X L doniesione Nam od Urodzonych Poſſow ná Seym teraźnieyſzy, Powiatu Pińſkiego zachodzące, Ziemſkich Dobr z Krolewſczyznami, między Obywatelámi Powiatu tego dyfferencye, á zatym trudność w Abjuratach nowych Dymow, wzaiemnie ſobie pretenduiących gruntow, więc aby należyta w tych dyſquizycyach zayść mogła decyzya, na uśilne tychże Urodzonych Poſſow Powiatu Pińſkiego Inſtancye, Kommiſſyą między Dobrami Ziemſkiemi Szlacheckiemi y Krolewſkiemi poſtanawiamy, za powſzechną wſzyſtkich Stanow Rzpltey na teraźnieyſzym Seymie zgromadzonych zgodą, y Urodzonych Piotra Godębſkiego, Chorążego, Stefana Chrzanowſkiego, Podſędka, Michała Orzeſzka, Podſtolego, Kaſpra Paryſzewicza, Horodniczego, Iozefa Protaſzewicza, Cześnika, Iozefa Pſaſkowickiego, Łowczego, Urzednikow Pińſkich za Kommiſſarzow *ex delectu* Urodz Marſzałka Seymowego naznaczamy, daiąc moc *præſenti Lege*, aby ziachawſzy *in præfixo* od ſiebie *termino, non obſtante unius alteriusve abſentia, ad fundum* kędy ieſt kontrowerſya, należyćie według Prawa Poſpolitego Sąd, y Decyzyą finalną *absq; ulla exceptione fori* ferowali, w czym *plenariam* daiąc *poteſtatem*, *ſecuritatem* Sądu tego, *præſenti authoritate cavemus* Ciż Kommiſſarze *explere* Jurament Kommiſſarſki powinni będą *circa tnchoationem actûs*.

Deſideria Woiewodztw y Powiatow W.X.L. że ſię w teraźnieyſzym czaśie Seymu tego mieścić nie mogły, do przyſzłey Reáſſumpcyi chcąc ukontentować *vota Populorum* odkładamy.

Staniſław Denhoff, Hetmán Polny W.X.Lit. Miecznik Koronny, Marſzałek Seymowy Koła Rycerſkiego, mpp.

Theodor Potocki, Biſkup Chełmińſki y Pomezańſki, Nominat Warmińſki y Sambińſki, Deputat do Konſt. z Senatu, Salvis Juribus, Immunitatibus & Prærogativis Eccleſiaſticis, *mpp.*

Piotr ná Kczewie Kczewſki, Wda Malborſki, Deputat z Senatu z Wiel-Pol. do Konſt. mpp

Adam Szaniawſki, Kaſtelan Lubelſki, Deputat do Konſt z Máley Polſki z Senatu. mpp

Władyſław Hrabia ná Wiśnicach y Nieſuchoiezach Sapieha, Wda Brzeſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu W.X Lit: mpp.

Michał z Koźielſka Kniaź Puzyna, Staroſta Wiſki, Deputat do Konſt: z Prowincyi Wielko-Polſkiey. mpp.

Staniſław Młocki, Staroſta Ziemi Zakroczymſkiey, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polſkiey, mpp.

Karol ná Smogorzewie Wąſowic, Podkomorzy Generalny Powiatow y Ziemi Wndztwa Sandomirſkiego, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Mało-Polſkiey, mpp.

Woyćiech z Krzywonogi y z Grotkowa Łoś, Podſtoli Ziemi Lwowſkiey, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Mało Polſkiey. mpp.

Wincenty Piotr Wołłowicz, Referendarz W X L. Poſeł Wndztwa Wileńſkiego Deputat do Konſtytucyi W X. Litew. mpp.

Piotr Staniſław Godźiemba Godebſki, Chorąży y Poſeł Powiatu Pińſkiego, Deputat do Konſtytucyi Seymu z W. Xięſtwa Litewſk. mpp.

Gábryel Piotr Neronowicz Szpiłowſki, Stolnik Rzeczycki, Staroſta Sieygwilſki, J.K.M. Sekr. mpp

KON-

KONSTYTUCYE
NA
Zakonczeniu Konfederacyi TARNOGRODZKIEY,
y innych Konfederacyi Prowincyálnych, y Pártykularnych do niey referuiących ſię, tak Szlacheckich, iako y Woyſkowych Koronnych. y W.X.Lit.

Sub
Authoritate & Valore Seymu *Pacificationis, vigore* Traktatu Warſzawſkiego, *ex Conſenſu Ordinum totius*
REIPUBLICÆ.
R.P. MDCCXVII. w Wárſzawie dniá 1. Miesiąca Lutego, poſtanowione.

W Imię Pańſkie Amen.

AUGUST WTORY z BOZEY Łáſki KROL Polſki, Wielki Xiążę Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mazowiecki, Zmuydzki, Kijowſki, Wołhyńſki, Podolſki, Podlaſki, Inflantſki, Smoleńſki, Siewierſki, y Czerniechowſki; á Diedźiczny Xiążę Saſki y Elektor.

WSzem wobec, y każdemu z oſobná, Obywatelom Pańſtw Naſzych Koronnych; y W.X.Lit: y Prowincyi należących do wiadomośći podaiemy. Jż nie tylko *per viciſſitudinem, & conditionẽ temporum*, ále też przez ſrogie wnętrzne diffidencye, y kollizye, *turbatam, & concuſſam Rempublicam, tandem pacatam, & unitam*, przez ſzczęśliwie między Doſtoieńſtwem Naſzym, á Stanami Rzpltey *in pede Pactorum Conventorum, & in Virtute omnium legum, & Conſtitutionum Reipublicæ*, zakończony Traktat, uczyniwſzy *Actus* Konfederacyi wſzyſtkich Szlacheckich, y Woyſkowych, Koronnych y W. X. Lit: w nim rozwiązanych generalnych, y partykularnych, *ad antiquam formam Conſiliorum, & regiminis* Rzeczypoſp: *reducendo, Authoritate* Seymu *Pacificationis, ex conſenſu omnium Ordinum, non aliter, niſi eô modô, ex ratione* ſzczegulnie teraźnieyſzych okoliczności, *amplius* iednak *non practicandô* nigdy, *pretiâ reſtabiliendæ tranquillitatis publicæ*, determinowaliśmy; ktoremu Seymowi Powagę ſtałość, y moc dawnych zwyczaynych Seymow przydawſzy, niżey wyrażone do beſpieczeńſtwa, y całości Pańſtw nam od Pana BOGA powierzonych, należące poſtanowiliśmy na nim Konſtytucye.

Utwierdzenie Traktatu y Pokoiu wnętrznego *reſtabilimentum.*

UWażaiąc z iedney ſtrony, iż iako od ſamego początku świata, niebyło ieſzcze, y bydź nie może tak mocne Państwo, áby przez długie rozerwanie y niezgody wnętrzne, naypierwey ſzwankować, á na oſtatek, y upadać nie miało. Zdrugiey zaś ſtrony zapatruiąc ſię iako ſzczupłe, y małe Narody, gdy w zgodźie y iedności trwaią, nie tylko w ſtałości, y całości ſwoiey utrzymuią ſię, ále też w doſtatkach y śiłach poſpolitych do obrony właſney *in dies excreſcunt.* Przeto Boſkiey Opatrzności winne zá to oddawſzy dźięki, ze Państwa Rzeczypoſp: *ex diffidentijs & diſſenſionibus internis, ad unionem animorum, & plenam confidentiam reducere* raczyła, nie tylko *Pacta Conventa Diplomata*, y wſzelkie obowiązki Naſze, także *nexus, & ligamenta fidelitatis, & obedientiæ reciproca*, Stanow Rzeczypoſpo: ku Nam, *anteriora, & ſubſequentia*, na Radźie, y na Seymie oſtatnich Warſzawſkich potwierdzone reáſſumuiemy, y *manutenere* z obopolnie obiecuiemy, ále też *inſuper* Traktat *Pacificationis internæ* w Warſzawie, w Roku przeſzłym tyśiącznym śiedmſetnym ſzeſnaſtym, Mieśiąca Liſtopada. dnia trzećiego konkludowany, á w Roku teraźnieyſzym, Mieśiąca *Ianuarij*, dnia trzydźieſtego, *ab utraq; parte* ratyfikowany, *in omnibus Articulis, punctis, paragraphis, & clauſulis, univerſali omnium Ordinum conſenſu* approbuiemy, *in Volumen Legum* inſeruiemy, y do exekucyi wſzyſtkie Artykuły onego *ab utriq;* nieodwłoczney, przywieść deklaruiemy; oraz áby w tych tylko ſprawach, y materyach, ktore w tymże Traktaćie ſą konkludowane, y opiſane, *pro regula, & norma adminiſtrandæ poſthàc liberæ Reipublicæ* był obſerwowany, y zachowany, mieć chcemy.

A ponieważ Stany wſzyſtkie Koronne, y W.X.Lit: ſwoim, y całey Rzeczypoſp: Imieniem, iednoſtaynym, y nieodmiennym, pod przyśięgą, y obowiązkiem ſumnienia, y Wiary Sw: Katolickiey Rzymſkiey, áſſekurowały nam ſłowem, przy Doſtoieńſtwie Naſzym Krolewſkim, iako Krola Pana ſwego, wolnemi głoſami obranego, y Koronowanego przećiwko wſzyſtkim Nieprzyiaćiołom ſtawać, wolney Elekcyi w Oſobie Naſzey bronić, *Machinatores* ſądźić, y przećiwko Nim, *tanquam contra hoſtes Patriæ* powſtać; Tedy My wzaiemnie ſtoſuiąc ſię do zgody tychże Stanow zgromadzonych, & *ad tenorem* pomienionego Traktatu, *formam Regiminis ad antiquum Statum liberæ Reipublicæ* przywracamy. iako to Seymy, Seymiki, Izbę Poſelſką, *Libertatem ſentiendi, Ius vetandi*, Sądy wſzelakie, tak Naſze zadworne, iako Trybunalſkie, Ziemſkie, Grodzkie, & *omnium Subſelliorum*, *ad ſolitum curſum reducimus, exceptis Fiſcalibus* teraźnieyſzym Seymem *abrogatis.* Także Prawa wſzyſtkie, y *prærogativas* wſzelkich Urzędow Duchownych, świeckich, Marſzałkowſkich, Pieczętarſkich, Podſkarbich,

bich, Hetmańskich, y innych Urzędnikow w Koronie, y w W. X. Lit: *restituimus*, y áby według opisania w Traktaćie, y Konstytucyach Seymu teraźnieyszego sprawowały się, mieć chcemy: Zachowuiąc Nam wcale *Iura Majestatis, juxta Leges Reipublicæ concessa.*

A że *non observantia, & impedita executio* dotąd Praw, y Uchwał ná Seymach postanowionych, *omnes disordines, & confusiones* w Rzeczyposp. *principaliter causabant*, wprowadzaiąc onę w długi ćiężkie, respektem zasług woysku niepłaconych, y exponuiąc *generaliter* fortuny, y Dobra wszystkie *in prædam, & rapinam* tak własnego, iako postronnego Zołnierza, przeto *præsenti Lege* postanawiamy, *& in perpetuum* waruiemy, aby wszystkie *Sancita*, y Uchwały Seymowe, *sacrosanctè, & immutabiliter*, ná Seymikach, Sądach, y wszelkich Aktach publicznych zachowane, obserwowane, y exeqwowane *omninò* były, *sub nullitate Laudorum, in contrarium attentatorum, & sub rigore pœnarum, in ysdem Legibus expressarum.*

TRACTATUS VARSAVIENSIS

Die 3tia Novembris 1716. Annô Concluſus.

In Nomine Sanctiſſimæ & Individuæ Trinitatis Amen.

UNiverſis & ſingulis notum ſit, quorum intereſt, aut quomodolibet intereſſe poteſt. Poſtquàm ex occaſione diffidentiarum inter Status, motus in Regno Poloniæ ac Magno Ducatu Lithvaniæ cum Exercitu Saxonico, eò uſq; increverant, ut tandem inter eundem Exercitum, & Status Cõfœderatos Reipublicæ, necnon militiam utriuſq; Gentis, acria certamina, hoſtiliaq; facta intervenerint, quæ ſtatim ab initio Sacra Regia Majeſtas Auguſtus II. DEI Gratiâ Rex Poloniarum, necnon

TRAKTAT WARSZAWSKI

Dnia trzeciego Nowembra 1716. Roku. Zkonkludowany.

W Jmię Przenayświętſzey y Nierozdźielney Troyce, Amen.

WSzem wobec y każdemu z osobna, wiadomo bydź ma, dokogo to należy, albo iakimkolwiek sposobem należeć może. Kiedy z okazyi rozrożnienia między Stanami w Koronie y W. X. Lit: z woyskami Saskiemi rozruchy, tak się iuż były wzmogły, że na koniec między temiż woyskami y Stanami Rzpltey z konfederowanemi, tudźież woyskami Oboyga Iey Narodow do wstępnych utarczek y Nieprzyiaćielskich postępkow przyszło, ktore zaraz od początku J.K.M. 1.

Hæreditarius Dux Saxoniæ & Princeps Elector, pro Paterna erga Rempublicam benevolentia, occurrendo triſtiſſimis inconvenientijs, nè profuſio ſanguinis, clades, ruinæ, devaſtationes q; ulteriùs ſerperent, gratioſè componere, & aſſopire, ſollicitiſſimâ curâ & applicatione adeò ſtuduit, ut favente bonitate Divinâ, ad amica Sereniſſimæ Czareæ Majeſtatis officia, per Excellentiſſimum Dominum Principem Georgium Dołhoruki Extraordinarinarium Magnũ Legatum, Czerniechovienſem Locum tenentem, Intimum actualem Conſiliarium, Equitem Ordinis Sancti Andreæ, & albæ Aquilæ, de Pace Generali, admiſſa ſit cogitatio, in eumq; finem ex mutua partium convention, determinata ſit dies duodecima Iunij, Anni Milleſimi Septingenteſimi Decimi Sexti, Lublini Congreſſui inſtituendo, quem poſtea partes ex mutuo conſenſu Caſimiriã, demùm Varſaviã tranſtulerunt, ibiq; die vigeſimâ ſextâ Septembris inchoatum priùs Tractatum reaſſumpſerunt.

Nayiaśnieyſzy Auguſt Wtory z Łaſki Boiey Krol Polſki, á Dźiedźiczny Xiążę Saſki y Elektor. Z Oycowſkiey ſwoiey Dobroći ku Rzeczy poſp: zabiegaiąc ſmutnym zamieſzaniom, aby ſię krwi rozlanie, klęſka, upadek y puſtoſzenie kraiow daley nieſzerzyły, łaſkawie ákkommodować y uſpokoić pilnym ſtaraniem y applikacyą tak uśiłował, iż za przychylnością dobroći Boſkiey, y przyiaznym ſię w to wdaniem Nayiaśnieyſzego Cara J. M przez J. O. Xćia Ierzego Dołhorukiego, Wielkiego Extraordynaryinego Poſła, Namieſtnika Czerniechowſkiego naywiernieyſzego, áktualnego Konſiliarza, Kawalera Orderow S. Andrzeia y Białego Orła, o pokoiu nietylko ſą przed ſię wźięte zamyſły, ale dla tego z umowy między ſtronami zobopulney, determinowany ieſt dwunaſty dźień Mieśiąca Czerwca w Roku 1716. Kongreſſowi w Lublinie naznaczonemu, ktory potym ſtrony za wzaiemnym między ſobą zezwoleniem do Kaźimierza, na koniec zaś do Warſzawy przenioſły: y tam dnia 26. Mieśiąca Września zaczęty, pierwey Traktat reaſſumowały.

2. *Comparentes itaq; ab utriq; legitimè conſtituti Plenipotentiarij & Commiſſarij, & quidem ex parte S. R. M. ejusq; Exercitûs, Excellentiſſimi & Illuſtriſſimi Domini, Reverendiſſimus Conſtantinus Felicianus Szaniavski, Epiſcopus Vladiſlavienſis & Pomeraniæ, tũ Staniſlaus Chomentowski Palatinus Terrarum Maſoviæ, Radomienſis, Drohobycenſis Capitaneus, atq; Iacobus Henricus Comes de Flemming, Stabuli M. D. L. Præfectus, Exercitûs Saxonici Supremus Campiductor: ex parte verò*

Ziechawſzy ſię tedy zobu ſtron porządnie poſtanowieni Plenipotencyariuſzowie y Kommiſſarze, iako to z ſtrony J. M. K. y woyſka Iego, Jaśnie Wielmożni Jchmość, J. X. Konſtanty Felicyan Szaniawſki, Biſkup Kujawſki y Pomorſki, Jmość Pan Staniſław Chomętowſki, Woiewoda Ziem Mazowieckich, Radomſki, Drohobycki Staroſta, y J. Pan Iakub Henryk Hrabia Flemming, Koniuſzy

Confœderatorum Statuum Reipublicæ tùm Militiæ Polonæ, ac Magni Ducatûs Lithvaniæ Illustrissimi ac Magnifici Domini, Stephanus Humiecki Palatinus Podoliæ, Iosephus Potocki Capitaneus Belzensis, Nicolaus Olßański Vexillifer Volhyniæ, Franciscus Poniński Capitaneus Kopanicensis Franciscus Mielżyński Castellanides Sremensis, Christophorus Comes in Bakßty Zawißa, Capitaneus Minscensis, Ioannes de Campo Scipion Capitaneus Lidensis, Vladislaus Krzyßkowski, Capitaneus Vlodimiriensis Vice-Marescalcus Exercitûs Regni, Andreas Rożycki Vice-Colonellus Sacræ Regiæ Majestatis, Stephanus Horodeński Vexillifer Czerniechoviensis, Præfectus Cohortis Hastatæ Illustrissimi Referendary Magni Ducatûs Lith: Michàél Orzecki Venator Buscensis, Præfectus Cohortis Loricatæ Illustrissimi Excubiarum Præfecti Magni Ducatûs Lithvaniæ. Post invocatam Divini Numinis opem, mutuaſq; Plenipotentiarum tabulas, (quarum Originalia sub finem hujus Instrumenti inserta sunt) consvetâ praxi communicatas, ad firmandam & manutenendam Sacræ Regiæ Majestatis ac Libertatis Reipublicæ incolumitatem in mutuas æternaſq; pacis & tranquillitatis publicæ Leges consenserunt & convenerunt, idquè tenore sequenti.

niuſzy W.X.Lit: woyſk Saſkich Felt-Marſzałek naywyżſzy. A z ſtrony z Konfederowanych Stanow Rzpltey y Woyſk Koronnych, y W.X.L. Jaśnie Wielmożny y Wielmożni Jchmość, Jmć Pan Stefan Humiecki Wwda Podolſki, J. Pan Jozef Potocki, Staroſta Bełzki, J. Pan Mikołay Olſzańſki Chorąży Wołyńſki, J. Pan Franciſzek Poniński, Staroſta Kopanicki, J. Pan Franciſzek Mielżyńſki Kaſztelanic Srzemſki, J. Pan Krzyſztof Hrabia na Bakſztach Zawiſza, Staroſta Mińſki, J. Pan Ian *de Campo* Scipion Staroſta Lidzki, J. Pan Władyſław Krzyſzkowſki Staroſta Włodźimirſki, *Vice* Marſzałek woyſka Koronnego, Jmć P. Andrzey Rożycki Oberſzterleytnant J.K.M. J. Pan Stefan Horodeński, Chorąży Czerniechowſki, Porucznik Chorągwi Petyhorſkiey, J. W. Jm. P. Referendarza W.X.L. y Jmć P. Michał Orzęcki, Łowczy Buſki, Porucznik Chorągwi Pancerney J.W. JMći Pana Strażnika W.X.L. oraz wźiąwſzy Pana Boga na pomoc y Plenipotencyi zobopolnych (ktore w ſwoich Oryginałach na końcu tego Inſtrumentu wpiſane ſą) według zwyczaiu wzaiem ſobie powierzywſzy dla utwierdzenia y utrzymania J.K.M. y wolności Rzpltey całosci, na wzaiemne á wieczne Pokoiu, y ućiſzenia publicznego Prawa zezwolili y zgodźili ſię w te ſłowa.

Articulus I.

PAx ſit generalis, ſolida, perpetua, vera, ſinceraq;, tàm inter præfatas partes earumq; ſequaces, quæ actus hoſtiles adverſus ſe

Artykuł I.

NIech będźie pokoy powſzechny, trwały, wieczny, prawdźiwy y ſzczery, tak między pomienionemi ſtronami y oſobami

exercerunt, quàm inter omnes & quasvis alias, propter ſtudia contraria, cæteraſq; ex bello natas ſibi hucuſq; infenſas vel adverſantes per totum Regnum Poloniæ, & Magnum Ducatum Lithvaniæ, omneſq; Provincias & Ditiones ad Rempublicam ſpectantes, necnon Exercitus utriuſq; Nationis Polonæ ſcilicet & M. D. L. Illaq; Pax ita fideliter & ſeriò ab omnibus univerſaliter Ordinibus, Statibus, Incolis, & cujuſcunq; Conditionis Civibus Reipublicæ colatur & obſervetur, ut univerſi & ſinguli utilitatem, honorem, commodum reciprocum, tranquillitatem, bonumquè publicum promoveant, curentq; unanimiter, ut Jura, Libertates, cæteræq; prærogativæ Majeſtatis, Senatorij Ordinis, Statûs Nobilitaris, juxta veterem uſum & formam in Comitys, Comitiolis, Judicys, omnibusq; Juriſdictionibus, Civitatibus, Curys, Villis, ac ubiquè locorum, unà cum exacta & æquabili juſtitiæ adminiſtratione revireſcant, ac reflореſcant in perpetuas felicitates ac beatitudinem communem Reipublicæ.

mi z nimi trzymaiącemi, ktore po nieprzyiąćieliku przećiwko ſobie poſtępowały, iako też między innemi wſzyſtkiemi oſobami dla przećiwney w zaiem zawziętości y innych przyczyn z woyny pochodzących zobopolnie ſobie niechętnemi y nieprzyiaznemi w całey Koronie, W. X. L. y wſzyſtkich kraiach y Prowincyach do Rzeczypoſp: należących, tudźież woyſkami oboyga Narodow, to ieſt Koronnemi y W. X. Lit: á ten Pokoy tak wiernie, y prawie od wſzyſtkich zwierzchnośći Stanow, Mieſzkańcow y iakieykolwiek kondycyi obywatelow Rzeczypoſp: ma bydź przeſtrzegany, y zachowany, aby wſzyſcy ogołem y każdy z oſobna pożytek, honor, wzaiemnie wygody, y beſpieczeńſtwo dobra poſpolitego promowowali, ſpolnie ſię o to ſtaraiąc, iakoby Prawa Wolności y inne Prerogatywy Majeſtatu Panſkiego, Senatu, y Stanu Szlacheckiego według dawnego zwyczaiu y kſztałtu na Seymach, Seymikach, Sądach y wſzelkich Juriſdykcyach, Miaſtach, Dworach, wśiach, zgoła na każdym mieyſcu przy doſkonałey y iednoſtayney ádminiſtracyi ſprawiedliwości, odmłodniały y zakwitły, na wieczne y poſpolite Rzeczypoſp: ſzczęśćie.

4.

Articulus II.

PRo baſi & fundamento duraturæ ac inviolabilis hujus Pacis Sacra Regia Majeſtas ex amore & obligatione Legis, in eum finem latę, perſvaſa de reciproca Ordinum & Statuum omnium Reipublicæ ergà ſe benevolentia & fidelitate conſtanti; omnes ſuas Copias Saxonicas, Regiminaquè ex Dominys Regni & M.

Artykuł II.

ZA gruntowny fundament trwałego y nie poruſzonego tego Pokoiu J. K. M. z miłości y obowiązku Prawą o tym poſtanowionego, pewnym będąc wzaiemney od wſzyſtkich Stanow Rzpltey ku ſobie życzliwości y ſtateczney wierności wſzyſtkie

ſwo-

Ducatûs Lithvaniæ universis Provincysquè Regno Poloniæ & M. D. Lithvaniæ annexis, (exceptis tantùm mille ducentis juxta Pacta Conventa pro custodia sui Corporis relictis, quos proprys expensis sustentabit, absq; ulla prorsus aggravatione & incommodo Incolarum) relegare ultra fines Reipublicæ, publicâ præsentis Conventionis fide appromittit, simulquè stipulatur, quod nunquam easdem copias tàm Saxonicas, quàm alias exoticas, nequè sub titulo necessitatis inevitabilis, neq; ex consensu Senatûs Consily, aut sub quocunquè prætextu imaginabili reinducet ad ditiones Regni Poloniæ ac Magni Ducatûs Lithvaniæ, Provinciasquè ijs annexas.

§ 1. *Vt exitus prædictarum Copiarum absquè molæstia & gravamine Incolarum fiat, conventum est, quòd in quatuor Columnis vulgò Parthijs, tractibus à partibus constitutis & subscriptis egredi tenebuntur. Ad quamlibet Parthyam, seu Columnam duo Commissary à Statibus Reipublicæ Confœderatis deputabuntur, quorum unus Parthyam suam ducet tractu constituto, alter verò cum Commissario Saxonico & cum Literis Vniversalibus præcedet prius, propter comparandã Provisionem pro pecunia ex Cassa Saxonica, solvendo modium siliginis (quoniam aliam grani speciem Exercitus Saxonicus prætendere non tenebitur) quinq; tinfonibus per minorem Poloniam & alios Pa-*

swoie woyska Saskie y Regimenty z Państw Koronnych, W. X. L. y wszystkich Prowincyi, Koronie y W. X. Litewskiemu przyległych (okrom tylko tysiąca dwoch set ludźi *juxta Pacta Conventa pro custodia sui Corporis* zostawionych, ktorych własnym kosztem trzymać będzie, bez żadnego cale ućiążenia y szkody Obywatelow) wyprowadźić za Granice Rzpltey publicznym teraźnieyszego postanowienia ubespieczeniem obiecuie, y przytym się obowięzuie, że nigdy tychże woysk tak Saskich, iako y innych postronnych, ani pod tytułem nieuchronney potrzeby, ani pozwolenia Rady Senatorskiey, ani pod iakimkolwiek pretextem, ktory się wymyślić by mogł, nazad w Państwa Koronne, y W. X. L. y Prowincyi do nich należących w prowadzać nie będźie. 5.

§ 1. Aby zaś było to wyiśćie pomienionych woysk bez przykrości y ućiążenia Obywatelow, umowiono iest, że w Czterech Kolumnach albo Partyach, Traktami od stron postanowionemi y podpisanemi wychodźic maią. A do każdey Partyi albo Kolumny dway Kommissarze od Stanow Rzpltey z konfederowanych deputowani będą. Z ktorych ieden Partyą swoią poprowadźi traktem postanowionym, á drugi z Kommissarzem Saskim y Universałami wprzod poydźie, dla nabyćia żywności za pieniądze z Skarbu Saskiego, płacąc korzec żyta (ponieważ innego zboża woysko Saskie pretendować niebędźie powinno) po prąćiu tynfach w Małey Polszcze, y innych

6. *latinatus Majoris Poloniæ, per Palatinatus verò, Poſnanienſem, & Caliſſienſem, unô Imperiali in ſpecie hoc eſt, octo florenis currentis in Regno Poloniæ monetæ, continentem in ſe ollas Gedanicas, vulgo* Garcy *triginta, quæ olla ſive* Garniec *ad evitandas controverſias circa menſuram ſigillis utriuſq; partis ſignabitur, nequè ullô modô premetur, aut in menſurando cumulabitur aut aliô quôcunquè modô, abuſu menſuræ injuriabitur. Si verò avena prætendetur, modius ejus uti ſuprà ſpecificatus ſolvetur quatuor florenis.*

§ 2. *Terminus Evacuationis dictarum Copiarum incipiet primâ die poſt ſubſcriptionem & ratificationem Tractatûs, durabitquè uſquè ad viginti quinq; dies inclusivè, quô expirante ſpatio jàm extra confinia Regni eſſe debebit omninò integer Exercitus Saxonicus.*

§. 3. *Spondetur quoq; ex parte Sacræ Regiæ Majeſtatis Exercitûſquè Saxonici, quod præfatæ columnæ, ſive Parthyæ ejuſdem Exercitûs verſus confinia ſeſe moventes, non in Curys Nobilium, Spiritualium, nec in Villis, aut Civitatibus, Domibusq;, ſed in Campis caſtra metabuntur, fænô & ſtramine, vulgò* ſianem y ſłomą *tantùm contentæ, in quibus verò locis Civitatum, oppidorum*
7. *Villarumquè una Parthya ſeu Columna Caſtra ſua metata fuerit, ibi jam alia Columna caſtra metari ampliùs non audebit, exceptis ipſis Confinijs, ſi ratio & neceſſitas exitûs Copiarũ aliter nõ permiſerit.*

W wodztwach Wielko-Polſkich á w Woiewodztwach, Poznańſkim, y Kaliſkim, po taleru bitemu *in ſpecie*, to ieſt po zł: ośm *currentis* w Koronie *monetæ*, maiący w ſobie Garcy Gdańſkich 30. ktory to Garniec uchodząc ſprzeczki około miary, pieczęciami obudwu ſtron będźie naznaczony, y żadnym kſztaſtem niema bydź tłoczony, ani w mierze wierzchem obſypany, ani żadnym inſzym iakimkolwiek ſpoſobem zle miary zażywaiąc ukrzywdzaiący. Jeżeli zaś owſa będźie potrzeba, korzec tego źiarna podług wyżey wyrażonego opiſania czterema złotemi płacony bydź ma.

§ 2. Czas Ewakuacyi pomienionego woyſka pocznie ſię pierwſzego dnia po podpiśie y ratyfikacyi Traktatu, y trwać będźie aż do dwudźieſtu piąciu dni *inclusivè*, á po wyiśćiu tego terminu, iuż za Granicami Koronn: znaydować ſię powinny koniecznie wſzytkie woyſka Saſkie.

§ 3. Przyobiecuie ſię tez z ſtrony J. K. Mci y woyſka Saſkiego, iż te Kolumny, albo Partye Saſkie ku Granicom ſię ćiągniące nie we Dworach Szlacheckich, Duchownych, ani we Wśiach, Miaſtach, y Domach, ale w polach Obozami ſtawac będą, śianem y ſłomą tylko ſię kontentuiąc, á na ktorych mieyſcach Miaſt, Miaſteczek, y wśi, iedna Partya albo Kolumna obozem by ſtała, tam iuż druga Kolumna obozować nie będźie ſię ważyła, okrom ſamych Granic, iezeliby racya y potrzeba wyiśćia tego woyſka, inaczey nie pozwoliła.

§ 4.

§ 4. *In eundo aut consistendo, nullas præter fœnum & stramen res ad victualia pertinentes, pecunias, vecturas, vulgò* Podwody *prætendent, nisi comparanda pro pecunys justô pretiô, fœni autem aut straminis extrà limites Regni Poloniæ nihil evehent, nullos excessus & gravamina facient, ab expiscationibus stagnorum sive piscinarum se continebunt, Transgressores immediatè à Generalibus, qui pro eo ad respondendum obligati erunt, severissimè punientur, cum reparatione & satisfactione damnorum instantaneâ mediante attendentiâ, aut attestatione Commissariorum Polonicorum, super damna, violentias, juramentô comprobanda.*

§ 4. Jdąc Marszem, y stanąwszy, ná popasach, lub noclegach, żadney rzeczy, okrom śiana y słomy do wiktu należącey, pieniędzy, ani podwod, woyska też pretendować nie będą, chyba za własne pięniądze swoie słusznym targiem, śiana áni słomy za Granice Koronne nic niemaią wywozić. Zadnych występkow y ućiążenia czynić nikomu niebędą. Od wyławiania Stáwow albo Sadzawek wstrzymaią się. Występni zaś, tudźież przez Generałow, ktorzy do odpowiadania zá nich obligowani będą, surowo maią bydź karani, z reparacyą, dosyć uczynieniem zá szkody na tychmiast przy áttendencyi, albo ateśtacyi Kommissarzow Polskich, ná też krzywdy y wiolencye, ktore przyśięgą maią bydź dowiedźione.

§ 5. *Insuper nè ex occasione personarum, quæ circa Latus Regium, intuitu vel sub titulo prætatarum Copiarum Saxonicarum, aut Commissoriatûs hucusquè commorabantur, siniştræ suspiciones, ingessionis in Officia, consilia, vel Ministeria Polonica nutriantur, easdem personas exnunc simul cum Exercitu, Sacra Regia Majestas evacuare & removere declarat, præter tamen Cancellariam Saxonicam, indispensabiliter necessariâ, in qua solummodò numerum sex personarum Nationis Saxonicæ S. R. Majestati tenere licebit, tum præter personas inferioris conditionis ad minora servitia spectantes, quæ dictæ personæ, tàm primæ, quàm secundæ Classis, ullatenùs in consilia & negotia Civilia, Militaria, & Economica, in salisfodinas, & Telonia atq; promotio-*

§ 5. Krom tego, aby z okazyi ludźi Saskich przy Boku J. K. Mći pod Tytułem woysk pomienionych, albo Kommissoryatu dotąd bawiących się o wdawanie się w Urzędy, Rady, y Ministeria Polskie nie przybywało opacznego podeyzrzenia, też Osoby razem z woyskami J.K.M. zaraz ewakuować y oddalić deklaruie, oprocz iednak Kancellaryi Saskiey nieochybnie potrzebney, w ktorey szczegulnie sześć osob Narodu Saskiego, J.K.Mći trzymać wolno będźie, także oprocz Osob niższey kondycyi do mnieyszych posług należących. Ktore to tak pierwszey, iako powtorney dystynkcyi Osoby żadną miarą w Rady y Rządy Rzpltey woyskowe, Ekonomiczne, Zupy, Cła y Promocye podług opisania *Pa-*

8.

nes, ſe immiſcere ſecundum tenorem Pactorum Conventorum non debebunt, ſuper quo Miniſtri Regni & M. D. Lit: ad Latus Regium commorantes attendentiam habere & Reipublicæ deferre tenebuntur ſignanter Illuſtriſſimi Mareſchalci Magni, tùm Curiæ Regni & M. D. Lithvaniæ attendent.

ctorum Conventorum mieſzać ſię nie będą powinni. Nad czym Miniſtrowie Koronni y W.X.L. przy boku Pańſkim rezyduiący czułość mieć, y Rzpltey donośić obligowani będą, á oſobliwie J. W. JchMść PP. Marſzałkowie Wielcy, y Nadworni Koronni, y W.X. Lit: doyzrzą.

1mò. *Nè Gvardia S R. M. ex militia & natione Saxonica, partim Equeſtris, partim Pedeſtris conſtans, propriis illius impenſis ſuſtentanda, (quæ conſulendo ſufficienti in præſentibus circumſtantijs Sacræ Regiæ Majeſtatis ſecuritati ſpeciali diſpenſatione concedetur) contra Pacta Conventa ſupra numerum mille ducentorum, tàm quò ad Officiales, quàm quò ad milites Gregarios ad præſens in ſeorſiva ſchedula ſpecificatos, augeatur vel immutetur.*

1mò. Aby Gwardya J.K.Mci z żołnierzy Narodu Saſkiego częścią konnych, częścią pieſzych ułożona, ktorą własnym koſztem ſwoim trzymać ma, (ta zaś dla doſkonałego w teraźnieyſzych okolicznościach beſpieczeńſtwa J. K.M. przez oſobliwą diſpẽſacyą pozwala ſię) *contra Pacta Cõventa* nad liczbę tyśiąca dwoch ſet, tak w Officyerach, iako y żołnierzach proſtych *ad præſens* ná oſobliwey karćie wyrażonych, ani przyczyniona, ani odmieniona była.

2dò. *Vt Colonellus hujus militiæ pro tempore exiſtens ad juramentum fidelitatis S.R.M. & Reipublicæ & ſuper non augendũ*
9. *prædictum numerum militum præſtandum, nec non ad debitam ſecundum Leges intuitu Iurisdictionis Mareſchalcalis ſubordinationem ſtringatur.*

2dò. Aby Pułkownik tą Gwardyą na ten czas Kommenduiący, do wykonania juramentu wierności J.K.M. y Rzpltey, przy tym na to, iako tey liczby żołnierzow przyczyniać nie będzie, y że według Praw o Juriſdykcyi Marſzałkowſkiey napiſanych powinną zachowa ſubordynacyą przyćiągniony był.

3tiò. *Nè ſub prætextu iſtius militiæ novi delectus, aut ſuppletorij milites ex Saxonia in Regnum inducantur.*

3tiò. Aby pod pokrywką nie kompletu tey Milicyi, nowe Rekruty z Saxonij wyprowadzane do Polſki niebyły.

4tò. *Nè prædicta Gvardia Saxonica, tam in loco penes Sacram Regiam Majeſtatem exiſtendo, quàm ſimul vel partitim eundo ac redeundo ubiquè locorum ullas alimentationes, tàm pro ſe, quã pro equis gratis aut violentis accipiat, ſed non niſi de proprio vi-*

4tò. Aby przerzeczona Gwardya Saſka tak na mieyſcu przy J. K. Mći zoſtaiąc, iako też razem albo Partyami ćiągnąc, y powracaiąc, nigdźie zadney żywności, áni dla ſiebie, ani dla koni darmo, lub gwałtem nie brała, ale ſzcze-

gul-

vat, omnia ſolvendo paratâ pecu-
niâ ſub rigore ſeveriſſimè & ir-
remiſſibiliter, contra exceſſivos pro
primo gradu per ſuum Colonellum,
ſeu ejus ſubalternos Officiales pro
ſecundo, in caſu denegatæ juſtitiæ
per Mareſchalcos Regni & Ma-
gni Ducatûs Lithvaniæ extenden-
do, tum ſub ſolutione cauſatorũ da-
mnorum ex Caſſa ſtipendiaria per
eosdem Iudices ac eodem modo in-
juriatis inſtantaneè, realiterquè
præſtanda. Ijdem Illuſtriſſimi
Mareſchalci utriuſquè Gentis
præcavebunt, nè ad Cancellariam
Saxonicam plus quàm ſex perſo-
næ relinquantur, & in poſterum
commorentur, tùm nè infames,
aut jure victi in Aula Sacræ
Regiæ Majeſtatis ſubſiſtere ac
protectione illius gaudere in con-
temptum Legum audeant, eaquè
omnia, quæ de Lege & præſenti
Tractatu ad ſua munia referun-
tur, religiosè adminiſtrent &
exequantur.

§ 6. *Non minùs Illuſtriſſi-*
mi Cancellary, & Procancellary
Regni & M. Duca: Lithvaniæ
eam pro ſolita vigilantia ſua at-
tendentiam de jure conceſſam ha-
bebunt, nè unquam bellum offenſi-
vum inſciâ & inconſultâ integrâ
Republicâ inſtituatur, tùm nè Sa-
cra Regia Majeſtas quoties eidem
poſt expedita quolibet biennio Co-
mitia Generalia, abſquè præjudi-
cio negotiorum gravioris impor-
tantiæ Rempublicam concernenti-
um in Saxoniam proficiſci placue-
rit, ultra tres menſes quolibet
anno, vel ſex quolibet biennio,

gulnie z ſwoiey własności żyła płacąc wſzyſtko gotowemi pieniędzmi, pod ſrogą ſurowością bez odpocznienia ná wyſtępnych, wprzod przez Pułkownika ſwego lub Officyerow pod nim będących. A ieżeliby ſprawiedliwość była tam odmowiona, przez Marſzałkow Kor: y W.X.L. ściągać ſię maiąca, tudzież pod zapłaceniem ſzkod poczynionych, ktore z Kaſſy zaſługowey ćiz Sędziowie takimże ſpoſobem ukrzywdzonym nagradzać rzetelnie powinni będą. Ciż Jchmość Panowie Marſzałkowie Oboyga Narodow przeſtrzegać tego maią, aby do Kancellaryi Saſkiey Oſob więcey nad ſześć niebyło zoſtawionych, y na potym tu ſię bawiących. Takze aby czći odſądzeni y Prawem przekonani na Dworze J. K. Mći nie zoſtawali y Protekcyą Pańſką na zniewagę Praw ćieſzyć ſię nie śmieli, na koniec aby to wſzyſtko co z Prawa y teraźnieyſzego Traktatu do ich Urzędow należy, świątobliwie adminiſtrowali, y exequowali 10.

§ 6. Niemniey J. W. Jchmość Panowie Kanclerzy y Podkanclerzowie Koronni y W.X.L. według zwykłey czułości ſwoiey ten Prawem ſobie pozwolony mieć będą dozor, aby nigdy woyna *offenſivè* bez wiadomości y Rady całey Rzpltey podnoſzona nie była. Także aby J. K. Mć ilekroć mu ſię po odprawionym w każdych dwoch lećiech Walnym Seymie bez omięſzkania ſpraw głownieyſzych do Rzpltey należących, odiachać do Saxonij będźie podobało, nad trzy mieśiące każdego roku, albo ſześć w ka-

non computando tamen tempus viæ, insuper salvo usu Constitutionis Lublinensis Anni 1703. *fol.* 19. *in casu necessitatis reparandæ sanitatis, ibidem diutiùs privando præsentiæ suæ solatio, expectationem Reipublicæ immoretur, neq; Vacantias ibidem distribuat conferendas, non nisi in Polonia, aliàs in tali casu informandus erit Celsissimus & Reverendissimus Princeps Primas Regni, & ipsi, si alicui, vel aliquibus eorum Lateri Regio ex obligatione debiti obsequy assistere contigerit, in tali casu redire in Poloniam tenebuntur.*

11. *Invigilabunt insuper, nè per Ablegationes Ministrorum Saxonicorum negotia Polonica tractentur, & vice versa Saxonica per Polonos correspondentiæ vigore eorundem, cum externis Principibus fiant, neq; colloquia cum ysdem Principibus nocitura Regno in negotys illius instituantur.*

Neminem præsertim verò jure non victum captivare permittent, imò attendent & curabunt, ut prædicta Sacra Regia Majestas se Regnumquè suum Legibus circumscriptum, feliciter regat, Pactaquè Conventa quàm religiosissimè observet, ac demùm hi ijdem Cancellary & Procancellary Regni & M. Duc: Lithvaniæ curabunt, ut Iura Majestatica, præsertim Iura Patronatûs, nec non Nobilium Ducatûs Curlandiæ & Semigalliæ Districtûs Lavenburgensis & Bytoviensis, tùm Ecclesiarum Catholicarum in ys, ac alys ejusdem Dominy ditionibus Prusicis, juxta præscriptum Legum, ac tenorem Tractatuum

żdych dwoch leciech, drogi w ten czas nie komputuiąc, tudzież *salvo usu* Konſtytucyi Seymu Lubelſkiego *A:* 1703. *fol.* 19. *in casu* potrzeby dla poratowania zdrowia, tamże odeymuiąc pożądane przytomności ſwoiey oczekiwanie Rzpltey, dłużey ſię bawić nie raczył, y Wakanſow tam nie rozdawał, tylko w Polſzcze; inaczey gdyby cotakowego przydało ſię, ma być informowany Nayprzewielebnieyſzy Xiążę J. Mć Prymas, y oni, ieśli ktoremu albo ktorym z nich przy boku Pańſkim zobowiązku powinney uſługi znaydować ſię trafi, *in tali casu* do Polſki powracać powinni będą. Przeſtrzegać maią przy tym, aby przez Poſelſtwa Miniſtrow Saſkich ſprawy Polſkie niebyły traktowane, wzaiem, aby Saſkie z poſtronnemi korreſpondencye, *vigore eorundē* przez Polakow niebywały: y w konferencye z temiż Pany ná ſzkodę Korony w intereſſach Rzpltey, aby ſię nie wdawano.

Nikogo mianowićie Prawem nieprzekonanego imać, y owſzem doyzrzą, y ſtarać ſię będą, aby J. K. Mć ſobą y Kroleſtwem ſwoim przez Prawo ograniczonym, ſzczęśliwie rządźił, *Pacta Conventa* iako nayświątobliwiey wypełniał: na koniec ciż Kanclerze y Podkanclerzowie Kor y W. X. L. ſtarać ſię o to będą, aby Prawa Majeſtatowe mianowicie *Iura Patronatûs*, także Xięſtwa Kurlandſkiego y Semigalſkiego, Powiatu Lawenburſkiego, y Bytowſkiego, tudźież Kościołow Katolickich w tych y innych tegoż Państwa, ſtronach Pruſkich,

według

veterum in omnibus ac ab omnibus intacta & illæsa observentur, præsertim circa justitiam distributivam; quo fine non solùm quævis expectativæ, sed etiam omnes gratiæ præsentationum, beneficiorum, Dignitatum vel Officiorum, quorumcunquè sive per Spirituales, sive per Sæculares à Sacra Regia Majestate impetratæ sub nullitate adeptorum posthàc beneficiorum, vel officiorum, vigore istius Tractatús revocantur, abrogantur, ac pro nullis & irritis declarantur. Deinde advertent, ut Illustrissimi & Magnifici Senatores ad Residentiam Majestatis designati, necnon Secretary Magni, Referendarij, Notary, alyq; Officiales utriusq; Gentis (solâ legalitate, infirmitatis vel obsequij publici exceptâ) implentes suas obligationes sub rigore Legum commorentur ad Latus Regium. Senatûs Consilia in omni casu eventuro, Residentes Senatores daturi erunt, quorum sententiæ valituræ ad pluralitatem notabuntur. Prospicient denique nè prædicta Senatûs Consilia stante pede absolvantur, & nè ingerant in materias Statûs decisivè, nequè Decreta Tribunalis Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ suspendant aut tollant.

Privilegia in honores cum spatys, vulgò z okienkami *nemo impetrabit, nequé pro sigillatione illorum molestus esse debebit, curabuntquè nè honores & Dignitates Regni Terrigenis Magni Ducatûs Lithvaniæ in Regno nullas possessiones habentibus, & vice versa, munia & Dignitates Magni Ducatûs Lithvaniæ Terrigenis Regni nullas in Lithva-*

według opisania Praw y porząd ku dawnych Traktatow we wszystkim y od wszystkich wcale y nie naruszenie zachowane były: osobliwie *circa justitiã distributivã*. Dla czego nietylko wszystkie expektatywy, ale y *Gratiæ præsentationum, Beneficiorum*, godności albo Urzędow iakichkol wiek przez Duchownych, albo Swieckich od J.K.Mći uproszone, pod nieważnością *adeptorũ*, na potym *Beneficiorum* albo Urzędow, mocą tego Traktatu cofnione, y za nieważne deklarowane są. 12.

Dadzą y na to baczenie, aby Jaśnie Wielm: Ichmć PP: Senatorowie, na rezydencyą przy J.K.Mci naznaczeni, tudzież Sekretarze wielcy, Referendarze, Pisarze, y inni Urzędnicy oboyga Narodow (szczegulną *Legalitatem* choroby, albo usługi publiczney wyiąwszy) czyniąc obowiązkom swoim dosyć pod ostrością Praw mieszkali u Boku I.K.Mći, *Senatûs Consilia* w każdym przypadku iaki się trafić może, przytomni Senatorowie dawać będą, ktorych zdania należące *ad pluralitatem* notowane bydź máią. Zabiegać także będą, áby pomienione Rady Senatorskie stoiąc nie były odprawowane, y w materye *Statûs decisivè* się niewdawały, ani Dekretow Trybunalskich Koronnych y W.X.L. znosiły, lub ich exekucye zawieszały.

Przywileiow też na godności z okienkami nikt uprasząc nie ma, y o zapieczętowanie ich przykrzyć się niepowinien. Więc y tego przypilnuią, áby godności y Dignitárstwá Koronne, Obywate-

nia poſſeſſiones habentibus ſigil-
lentur, ſub amiſſione eorundem
& declaratione pro vacan--
tibus, ſalvis tamen modernis
inſuper ſeriò & ſolitam inter ſe
13. *communicationẽ Cancellariæ ha-*
bebũt, nè Privilegia ſuper unum
idemquè munus duabus perſonis
extradantur, videlicet unum ex
maiori, alterum ex minori Can-
cellaria Regni vel Magni Duc:
Lithvaniæ ad evitandas clades do-
meſticas & ſciſſiones per Pala--
tinatus, cui malo obviando, Pri-
vilegia in majori Cancellaria
ſigillata, ad Acta Metrices Can-
cellariæ minoris, & è contrà per
oblatam porrigantur, & ibidem
acceptentur: diſcrimen perſona-
rum facient, militares etiam men-
ſes exactè obſervabunt, nulli
prorſus exotico aut incertæ no-
bilitatis: Diſſidentibus verò in
Religione non niſi ſine præjudicio
Catholicorum Gratias Regias ſi-
gillaturi.

Et quoniam nonnulli motivõ
ambitionis ſuſpectum Genus Nobi-
litatis ſuæ erectione novorum ſub
ſuo Nomine Oppidorum Villarũq;
fundare & authentizare, ac tandẽ
poſt longiorem temporum revoluti-
onẽ antiquare deducereq; volunt,
Magnifici Capitanei, Tenutariiq;
Illuſtriſſimis Cancellariis & Pro-
Cancellariis Regni ac Magni Du-
catûs Lithvaniæ notificare tene-
buntur, nè per ignorantiam ejusmo-
di fundationes & erectiones ſubre-
ptivè ex Cancellaria exportentur,
& quidquid ſub talium Oppidorum
Villarumq; erectarum Nomine præ
judicij publici prodierit, confiſca-
14. *tioni ſubjacebit. Commiſſiones ſe-*
mel ad inſtantias Hæredum Bono-

lom Wielk: X. L. w Koronie żadnych poſſeſſyi niemáiącym, y wzaiemnie Honory y Urzędy W. X. Lit. Obywatelom Koronnym, ktorzy Dobr żadnych w Litwie nie maią pieczętowáne nie były, pod utráceniem onychże, y zá wakuiące deklarowaniem. Co iednak do teraźnieyſzych Poſſeſſorow ściągać ſię nie ma. Doyrzą, przy tym maiąc zwykłą Kancellaryi między ſobą kommunikacyą, áby Przywileie ná ieden Urząd, dwom oſobom nie bywały wydawane, to ieſt ieden z większey, á drugi z mnieyſzey Kancellaryi Koronney, albo W. X. L. uchodząc z tąd porożnienia domowego y rozdwoienia po Wdztwach, na zabieżenie czemu Przywileie w Kancellaryi Wielkiey zapieczętowane do Kancellaryi mnieyſzey, y wzaiemnie *per oblatam* podawanę, y tamże przyimowane bydź maią: rozeznanie Oſob czynić będą. Mieśiące także Zołnierſkie doſkonale obſerwować maią, żadnemu cale Cudzoźiemcowi y Szlachćicowi niepewnemu, á Dyſſydentom w wierze z krzywdą, y ubliżeniem Katolikow łaſki Krolewſkiey nie pieczętuiąc.

A ponieważ niektorzy wyniośłością nadęći podeyrżane ſwoie Szlachectwo, wyſtawieniem nowych pod ſwemi tytułami Miaſteczek y Wśi ugruntować y zaſzczycić, á potym za dłużſzemi czaſow obrotami udawnić y wywodźić zamyślaią, Wielm: Staroſtowie, Dźierżawcy, J. Wiel. Ichmćiom PP: Kanclerzom y Podkanclerzym Koronnym y W. X. L. donośić to będą powinni, że-

by

rum datas, ultra legum præscriptum non iterabunt, & quæcunq; Legibus publicis demandata illis sunt, uti ad præsens non intermittunt, sic curabunt quàm rigidissimè exequi, factura sunt utraquè prædicta Ministeria pro Munere Officiorũ suorum sub Legum nexu & observantia, tum sub rigore præsentis Tractatûs.

by przez niewiadomość podobne fundacye y erekcye podrzutnym sposobem z Kancellaryi nie były wynoszone. Cokolwiek by zaś pod imieniem takowych Miasteczek y wśi świeżo założonych pokazało się ubliżenia publiczne go, *confiscationi* to podlegać będzie. Kommissyi raz na instancye Dźiedźicow Dobr mimo Prawa opisane powtarzać nie będą, y cokolwiek iest im Prawami pospolitemi rozkazano, iako teraz nie omieszkuią, tak starać się będą, iako naysurowiey wypełniać. Uczynią to wyżey wyrażone obie Ministeria, według powinności Urzędow swoich pod obowiązkiem y zachowaniem Prawa, tudźież pod ostrością teraźnieyszego Traktatu.

Articulus III.

EX unanimi quoq; Sacræ Regiæ Majestatis, & omnium Ordinum Reipublicæ consensu decretũ & stabilitum est, ut sublatis omnibus, quæ bellicorum temporum injuriâ irrepserant confusionibus, vetera instituta, jura, Privilegia, Constitutiones Legesq; fundamentales Reipublicæ ad formam & antiquum usum veræ ac legitimæ Libertatis in omnibus Consilys, Iudicys, subsellys, dignitatibus, ministerys, (salvâ circũscriptione eorũ, quæ seorsivo articulo regulabitur) & quibusvis Actibus publicis restituantur, ac religiosè in posterum, tàm à Sacra Regia Majestate, quàm cæteris Ordinibus, videlicet Senatorio & Equestri, tùm ab alys Statibus observentur.

§ 1. *Hinc omnes Confœderationes Nobilitares, signanter verò Tarnogrodensis Minoris Poloniæ, die 26. Mensis Novembris An-*

Artykuł III.

ZA iednomyślną też J. K. M. y wszystkich Stanow Rzpltey zgodą, uchwalono y postanowiono iest, aby wszelakie uprzątnąwszy, ktore za złością czasow niespokoynych pozachodźiły mięszaniny, Prawa dawne y Przywileie, Konstytucye y Statuta, fundamentalne Rzpltey do kształtu y dawnego zwyczaiu, prawdźiwey y pożądney wolności we wszystkich Radach, Sądach, subselliach, godnościach, ministeryach (*salvâ Circumscriptione* onychże osobliwym Artykułem *regulandâ*) y wszelakich Aktach publicznych przywrocone, y na potym świątobliwie, tak od J. K. Mći iako y innych Urzędow y Stanow, to iest Senatorskiego y Rycerskiego zachowane były. 15.

§ 1. Dla czego wszystkie Konfederacye Szlacheckie á mianowićie

nô 1715. *tùm Majoris Poloniæ Sredæ die* 27. *Menſis Aprilis, Anni præſentis, necnon Magni Ducatûs Lithuaniæ Vilnæ, die* 23. *Martij, ſimiliter anno præſenti* 1716. *ex altera parte initæ & formatæ, alijq; conſecutivi earundem actus cum toto cauſæ effectu, mediante iſtius tranſactionis authoritate exnunc diſſolvuntur, omnesq; qui prædictas Confœderationes cunctas amplexi ſunt, à nexu & obligatione juramentorum ſuorum in perpetuum abſolvuntur, regreſſusq; ad eaſdem, ſive novas Confœderationes ſub quocunq; prætextu vel titulo interdicitur. Tùm evocatio Nobilitatis ad expeditionem bellicam, vulgò* na Poſpolite ruſzenie, *quæ ſoli Regiæ Majeſtati durante illius vitâ, juxta Leges Patrias competit, in poſterum prohibetur, ſub pœnis in Legibus expreſſis.*

§. 2. *Vt autem dulci priſcæ Libertatis & reſtitutæ tranquillitatis uſu, omnes Status ac Domina Reipublicæ quantocyus amo-*
16. *tis bellorum incommodis juxta conditiones & Leges in præſenti Tractatu ex conſenſu partium præſcriptas gaudere poſſint, authoritas Generalium Comitiorum Pacificationis adinſtar Comitiorum Anni* 1673. *Confœderationem Gołembienſem terminantium, ſtatim ſuccedet, quæ Comitia ad reſtabilimentum Legum, ac reſtituendam uſitatam formam Reipublicæ, accedente beneplacito Sacræ Regiæ Majeſtatis, & Ordinum aſſenſu immediatè poſt ſubſcriptum & ratificatum Tractatum publicatis Conſtitutionibus, quæ durante eodem Tra-*

wićie Tarnogrodzka Małey Polſki, dnia 26. Mieśiąca Liſtopada w Roku 1715. Wtąż Wielkopolſka we Srzedźie dnia 27. Mieśiąca Kwietnia w Roku teraznieyſzym, tudźież W. X. L. w Wilnie dnia 23. Mieśiąca Marca tak że R. teraźnieyſzego. 1716. Z drugiey ſtrony ſpiſane y uformowane zinnemi Aktami, ktore potym naſtąpiły, ze wſzyſtkim Sprawy ſkutkiem Powagą teraźnieyſzey Tranſakcyi zaraz ſię na tych miaſt rozwięzuią, Wſzyſcy zaś, ktorzy w te wyżey pomienione Konfederacye wchodźili, od powinnośći y Obowiązku przyśiąg ſwoich wiecznemi czaſy uwolnieni ſą, y powrot do tychże albo nowych z iakiegokolwiek pretextu albo tytułu Związkow zakazany. Przy tym Poſpolite ruſzenie Szlachty na woynę, ktore ſamemu J. K. M. poki żyie, według Praw Oyczyſtych należy, na potomne czaſy zabronione ieſt, pod winami w Prawie opiſanemi.

§ 2. Zeby zaś ſłodkim dawney wolnośći y przywroconey ſpokoynośći zażywaniem wſzyſtkie Stany y Państwa Rzpltey iakonay prędzey oddaliwſzy woienne niewczaſy podług kondycyi y Praw w Traktaćie przytomnym, za zgodą ſtron opiſanych cięſzyć ſię mogły; Powagą Seymu Walnego *Pacificationis* nakſztaſt Seymu *A.* 1673. Konfederacyą Gołębſką zakonczaiącego, zaraz naſtąpi. Ktory to Seym na ożywienie Praw y przywrocenie zwyczayney formy, rządu wolney Rzpltey za zgodnym J. K. M. y Stanow oneyże przyzwoleniem,

zaraz

ſtatu concertabuntur ac formabuntur, ſub directione Magnifici Stanislai Ledochowski Succameriary Kremenecenſis, tanquam jàm tunc Mareſchalci Comitiorum, necnon ſub activitate Generoſorum Mareſchalcorum & Conſiliariorũ tanquàm etiã tunc Nuntiorum Terreſtrium expedientur. Salvâ obſervantiâ Legum in futurum, reſpectu Comitiorum Generalium, ordinariorum, quolibet biennio elapſo celebrandorum, juxta præſcriptum Conſtitutionum.

§ 3. *Demq; ut contra quoſvis internos & extrenos inſultus ſit proviſa, ſufficiens, plena, realis ac firma ſecuritas Majeſtati & Libertati, ſicuti Ordines & Status Reipublicæ in locum Copiarum Soxonicarum alteriuſquè cujuscunquè Nationis Regni defenſionem ab intrà & ab extrà, præſertim contra ingruentem hoſtilitatem Svecicam in Provincias & Dominia Reipublicæ in ſe ſuſcipiunt, ſimulquè nè Principibus contra communem hoſtem Regem Sveciæ, Colligatis per evacuationem Copiarum dictarum expeditionibus Regni Poloniæ ullum eveniat præjudicium, & nè ijdem Colligati Principes in caſu neceſſitatis ad ferendum auxilium Regno Poloniæ contra eundẽ hoſtem obligentur, præcavere cupiunt, ita volentes ſe ponere in ſtatu perfecto ejuſdem defenſionis, Ordinationem militiæ certæ & Regularis in Reparationes per Palatinatus, Terras & Diſtrictus diſtribuendæ, ex anterioribus & præexiſtentibus Exercitibus, juxta computum ſeorſivũ prævio utrarumquè partium moderamine & aſſenſu, quò ad quantitatem &*

zaraz po podpiſanym y ratifikowanym Traktaćie na przeczytaniu Konſtytucyi, ktore pod czas tegoż Trakratu umowione y uformowane będą pod dyrekcyą Jmći Pana Staniſława Ledochowſkiego, Podkomorzego Krzemieneckiego, iako iuż na ten czas Marſzałka Seymowego, nie mniey *ſub activitate* Jchmćiow PP: Marſzałkow y Konſyliarzow, iako także na ten czas Poſłow Ziemſkich expedyowany bydź ma: wcale zachowuiąc wykonanie Prawa na dalſze czaſy względem odprawowania Seymow walnych Ordynaryinych, co dwie lećie, według opiſania Kõſtytucyi.

§. 3. Na koniec, aby przećiwko wſzelakim wnętrznym y poſtronnym inſultom, doſtateczne zupełne, mocne, y iſtotne opatrzone było beſpieczeńſtwo Majeſtatowi Pańſkiemu y wolności, iako Stany Rzpltey niepotrzebuiąc Woyſk Saſkich, albo iakiego inſzego Narodu, obronę Kroleſtwa tego, wewnątrz y zewnątrz, mianowićie przećiwko naſtępuiącey na Prowincye y Państwa Rzpltey inkurſyi Szwedzkiey na ſię biorą, oraz aby Monarchom przećiwko ſpolnemu nieprzyiaćielowi Krolowi Szwedzkiemu, zkolligowanym, przez ewakuacyą Woyſk pomienionych z Państw Krſtwa Polſkiego zadne nie naſtąpiło *præjudicium*, y aby ćiż zkolligowani Monarchowie pod czas potrzeby do dania Kroleſtwu Polſkiemu pomocy, przećiw temuż nieprzyiaćielowi, nie byli obowiązani, cſtrzedz to pragną, tak chcąc ſię lokować w Stanie doſkonałym teyże obrony, po-

17.

qualitatem, nec non mediantibus Literis Sacræ Regiæ Majeſtatis vulgò za przypowiednemi Liſtami Jego Krolewſkiey Mći, *durante præſenti Tractatu determinatum, cum ſtipendys regularibus, fixis, & infallibilibus, per ſcriptum ad Archivum (quod authoritate præſentis Tractatûs approbatur) exnunc in Regno Poloniæ & Magno Ducatu Lithvaniæ conſtituerunt, ac ſuper hoc unanimiter convenerunt, quòd præmiſſo & conſtituto tali regulamine militiæ, nexus & ligamenta Confœderatorum Exercituum utriusquè Gentis & Authoramenti exnunc poſt ſubſcriptum & ratificatum Tractatum diſſolventur, ſtatimq; in Repartitiones ſuas dimittentur, ac ſub jurisdictionem & poteſtatem à Legibus præſcriptam ſuorum Ducum pretio quietis publicæ, prævia executione circumſcriptionis in præſenti Tractatu conventæ, redibunt, nequè ij, qui in novo computu Literis Regys authoriſati non continebuntur, amplius pro Militibus ſtipendiarys Reipublicæ cenſebuntur, & habebuntur, nequè in poſterum cuicunquè Militiæ Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ ſub quocunquè titulo vel prætextu ulteriores nexus, ſeu Confœderationes formare, & in illis præſiſtere licebit, ſub rigore pœnarum in Legibus expreſſarum.*

18. rządek Woyſka pewnego y regularnego, ktoreby Repartycyami po Wdztwach, Ziemiach, y Powiatach podźielone było, z dawnieyſzych y przedtym będących Woyſk według oſobliwego Komputu, iaki ma bydź za pomiarkowaniem y zezwoleniem obu ſtron, *quò ad qualitatem & quantitatem*, tudźież za przypowiednemi Liſtami J.K.M. podczas tego Traktatu determinowany, z zaſługami regularnemi, pewnemi, y nieomylnemi przez ſkrypt *ad archivum* (ktory powagą teraźnieyſzego Traktatu approbuie ſię, zaraz na tychmiaſt w Koronie y W.X.L. poſtanowiły, y na to ſię iednoſtaynie zgodźiły, że umowiwſzy y ſkoncentrowawſzy taki porządek, Związki Woyſk zkonfederowanych Oboyga Narodow, y Zaćiągow zaraz ſię po podpiſaniu y ratyfikacyi Traktatu rozwiążą, y na ſwoie Repartycye na tychmiaſt rozpuſzczone będą, y pod Juriſdykcyą á władzą Prawem okryśloną Wodzow ſwoich dla uſpokoienia publicznego, za poprzedzaiącym doſyć uczynieniem opiſaniu w tym Traktacie wyrażonemu, powrocą ſię. Ani ci ktorzy w nowym Kompućie Woyſka, niemaiąc Liſtow przypowiednych J. K. M. nie pomieſzczą ſię, za Żołnierzow w ſłużbie Rzeczyp: zoſtaiących rozumiani, y poczytani daley będą. Ani napotym będźie ſię godźiło Woyſku Koronnemu, albo W. X. L. iakimkolwiek tytułem albo pretextem dalſze Związki, albo obowiązki tworzyć, y w nich zoſtawać, pod oſtrością karania w Prawie opiſanego.

§ 4. Præterea Sacra Regia Majeſtas unà cum Ordinibus Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ, præcludendo omnem licentiam, viamquè novis turbis ac moliminibus, tranquillitatem pu-

§ 4.

blicam convellentibus, contra quasvis in futurum Partes Sveticas, earumq; sequaces, palàm sivè clàm promoventes ac foventes, tùm correspondentias cum hostibus Sacræ Regiæ Majestatis & Reipublicæ continuantes, aliosq; hujus Tractatûs infractores, criminum tantùm contra Statum patratores, Iudicia extraordinaria vim & potestatẽ Iudiciorũ Comitialium repræsentantia, ad normam antiquarum Constitutionum vigore istius Conventionis usquè ad Comitia prima post conclusum Tractatum cum Corona Svetica duratura, circa Latus Regium statuerunt ac decreverunt, eoquè sine ex Senatorio Ordine, Senatores & Ministros Statûs, quorum numerus non minor octo debet esse, ex Equestri verò ex unaquaquè Provincia per octo, quorum etiam numerus non minor duodecem simul sumptorum debebit esse, designârunt, juxta ordinationem infrà positam, scilicet ex Minori Polonia Magnificos ac Generosos Dominos Thomam Romanovski Chełmensem, Victorinum Kuczyński Drohiciensem Succamerarios, Casimirũ Siecki Vexilliferum Kyoviensem, Ożarovski Cracoviensem, Casimirum Sufczyński Łukoviensem Dapiferos, Ioannem Niemira Subdapiferum Łukoviensem, Antonium Borzęcki Pincernam Lancicien sem, Stanislaum Brzeziński; Ex Majori Polonia: Adamum Iezenvski Succamerarium Plocensem, Franciscum Radzevski, Capitaneum Vschovensem, Paulum Iaroßevski Vexilliferum

§ 4. Oprocz tego J.K.M. wespoł zStanami Korõnemi y W.X. L. zamykaiąc wszelką rospustę, y drogę do nowey mieszaniny y trudnośći pokoy wzruszaiących, przećiw każdemu napotym stronę Szwedzką y iey Adherentow, iawnie czy taiemnie promowuiącemu y wspieraiącemu, także, korrespondencyi z nieprzyiaciołmi J. K. M. y Rzpltey nieprzestawaiącemu, y przećiw innym ten Traktat łamiącym, á na Kryminały *contra Statum* tylko się odważaiącym, Sądy extraordynaryine moc y władzą Sądow Seymowych reprezentuiące, nakształt Konstytucyi dawnych, tym umowieniem, aż do Seymu pierwszego po zakończonym Trakraćie z Koroną Szwedzką, trwać maiące, przy Boku J.K.M. postanowili y determinowali, oraz do tego, z Senatu Senatorow y Ministrow *Statûs*, ktorych liczba nad ośmiu mnieysza bydź nie powinna, z Koła zasRycerskiego od każdey Prowincyi po osmiu, ktorych także razẽ komputowanych liczba nie mnieysza nad dwunastu znaydować się ma, naznaczyli według porządku niżey dołożonego, mianowićie z Małey Polski, Wielmży Urodz: Ichmćiow PP: Tomasza Romanowskiego Chełmskiego, Wiktoryna Kuczyńskiego Drohickiego Podkomorzych, Kaźimierza Steckiego; Chorążego Kijowskiego, Ożarowskiego Krakowskiego, Kaźimierza Sufczyńskiego, Łukowskiego Stolnikow, Jana Niemierę Podstolego Łukowskiego, Antoniego Borzęckiego Cześni-

19.

Plocenſem; Thomam Podoſki, Iudicem Terreſtrem Ciechanovienſem; Adamum Wilkonſki, Iudicem Terreſtrem Sochaczovienſem, Caſimirum Rudźiński, Pocillatorem Czerſcenſem; Franciſcum Mielżyński, Caſtellanidam Srzemenſem; Ioannem Chryſoſtomum Radoiewſki. Ex Magno Ducatu Lithuaniæ, Benedictum Wolſki, Notarium Caſtrenſem Vilnenſem; Ludovicum Homiński, Mareſchalcum Oſmianenſē; Sigiſmundum Bokiey, Tiunum Trocenſem; Ioſaphatum Mirski, Vexilliferum Bractavienſem, Iacobum Eſtko, Dapiferum & Notarium Caſtrenſem Civnenſem; Stephanum Haraburda, Venatorem Novogrodenſem; Staniſlaum Tyßkowſki, Subdapiferum Brześćianenſem, Antonium Oſkierka, Mareſchalcum Mozyrenſem.

ka Łęczyckiego, Staniſława Brzeźińſkiego, Z Wielkiey Polſki, Adama Ieżewſkiego, Podkomorzego Płockiego; Franćiſzka Radzewſkiego, Staroſtę Wſchowſkiego; Pawła Iaroſzewſkiego, Chorążego Płockiego; Tomaſza Podoſkiego, Sędźiego Ziemſkiego Ciechanowſkiego, Adama Wilkowſkiego, Sędźiego Ziemſkiego Sochaczowſkiego; Kaźimierza Rudźińſkiego, Podczaſzego Czerſkiego, Franćiſzka Mielżyńſkiego, Kaſztelanica Srzemſkiego, Jana Chryzoſtoma Radoiewſkiego. Z W.X.L. Benedykta Wolſkiego, Piſarza Grodzkiego Wileńſkiego, Ludwika Chomińſkiego, Marſzałka Oſzmiańſkiego; Zygmunta Bokieia Ciwuna Trockiego; Jozefata Mirſkiego, Chorążego Bracławſkiego; Iakuba Eſtko, Stolnika, y Piſarza Grodzkiego Kowienſkiego, Stefana Haraburdę, Łowczego Nowogrodzkiego, Staniſława Tyſzkowſkiego, Podſtolego Brześćiańſkiego; Antoniego Oſkierkę, Marſzałka Możyrſkiego.

Juramentum pro Senatoribus.

EGo NN. Iuro DEO Omnipotenti in Vnitate Trino, quod ex Senatorio Ordine ad Iudicium per Tractatum Varſaviienſem deſtinatus, contra Adherentes & hoſtes Sacræ Regiæ Mieſtatis & Reipublicæ, in futurum factionis Svueticæ, necnon contra alios publicam tranquillitatem convellentes, Iuri Cardinalia, Statûs, & hunc Tractatum infringentes, juſtè ſecundum Deum, æquitatem, controverſias partium,

Przyśięgá Senatorſka.

JA NN: przyśięgam P. Bogu Wſzechmogącemu w Troycy S. iedynemu, iż będąc z Senatu do Sądow Ttaktatem Warſzawſkim naznaczony, przećiwko Adherentom y Nieprzyiaćiołom J.K.M. y Rzpltey, na potym faktcyą Szwedzką trzymaiącym, także przećiwko innym publiczną ſpokoyność mięſzaiącym, Prawa Kardynalne, *Statûs*, y Traktat łąmiącym ſprawiedliwie podług Boga, ſłuſzności, utarczek

ſtron,

deductiones & documenta realia, non ex præteritis actionibus qualibuscunquè divitem & paupe-rem, amicum & inimicum, Civis & peregrini discrimine sublato, nequè ex favore, nequè ex invidia, neq; ex honorarys, neq; ex promissis, nequè ex coactione, nequè ex timore judicabo, quini-mò conscientiæ meæ dictamen se-quar, & in omnibus juxta Leges & circumscriptionem Tractatûs, non defendendo tàm Adhærentes Sveticos, quàm alios Machinato-res, & practicantes, in subversionẽ Majestatis Regiæ, in judicando me geram, causasquè presè ad hoc Iudicium spectantes judicabo, eo-usquè in hoc Officio perseveran-do, quousquè Tractatus præscri-bit, & quod eadem Iudicia stu-diô nullô intermittam. Sic me DEVS adjuvet.

Stron, wywodow y dowodow rzetelnych nie z przeszłych iakich-kolwiek Akcyi, bogatego, y ubo-giego, Przyiaćiela, y Nieprzyia-ćiela, swoyskiego y przychodnia, rożnośći nieprzypuszczaiąc nie z przychylności ani nienawiśći, nie dla podarunkow, ani obietnic, nie z przymusu, áni z boiaźni sądźić będę; y owszem za powodem su-mnienia mego poydę, y we wszyt-kim, według Prawa y opisania Traktatu, nieochraniaiąc tak Ad-herentow Szwedzkich, iako in-szych chytro sztucznych wymyśl-nikow y Praktykantow na wy-wrocenie Majestatu J.K.Mći za-wźiętych w Sądźie sprawować się y sprawy właśnie do tegoż Sądu należące sądźić będę, poty w tey powinności zostawaiąc, poki Traktat naznaczył, y że tych Są-dow umyślnie nie omieszkam, tak mi BOZE dopomoż.

21.

Juramentum pro E-questri Ordine.

EGo NN. juro Deo omnipo-tenti in unitate Trino, quòd ex Equestri Ordine ad Iudicium per Tractatum Varsavien-sem de-stinatus contra Adhærentes & ho-stes in futurum Sacræ Regiæ Ma-jestatis & Reipublicæ factionis Sveticæ, necnon contra alios tranquillitatem publicam convel-lentes, Iura Cardinalia, Statûs & hunc Tractatum infringentes, ju-stè secundum Deum Leges latas, æquitatem, partiũ Controversias, non ex præteritis Actionibus qui-buscunquè, divitem & pauperem, amicum & inimicum, Civis & peregrini discrimine sublato, nec ex favore, nec ex invidia, neq;

Przysięga dlá Stanu Rycerskiego.

JA NN. Przysięgam Panu Bo-gu Wszechmogącemu w Troy-cy Swiętey iedynemu, iż z Koła Rycerskiego do sądu Traktatem Warszawskim będąc naznaczony przećiwko Adherentom y Nie-przyiaćiołom na potym J.K.Mći y Rzpltey fakcyi Szwedzkiey, tu-dźież przećiwko innym spokoy-ność publiczną wzruszaiącym; Prawa Kardynalne *Statûs*, y ten Traktat łąmiącym sprawiedliwie podług Boga, y Praw uchwalo-nych, słuszności, utarczek stron, á nie z przeszłych iakichkolwiek ákcyi, bogatego y ubogiego, Przyiaćiela y Nieprzyiaćiela, swoyskiego y przychodnia, rożno-

22.

ex intereſſe, nequè ex honorarijs, nequè ex promiſſis qualiſcunquè honoris, dignitatis aut Tenutæ, nequè ex coactione neq; ex timore, nequè ex qualicunquè demùm prætextu vel imaginatione judicabo, quinimò conſcientiæ meæ dictamen ſequar, nequè protegendo ràm Adhærentes Sveticos, quàm alios Machinatores & practicantes in ſubverſionem Majeſtatis Regiæ, in omnibus juxta Leges & præſcriptionem Tractatûs me geram, cauſaſquè tantùm preſsè ad hoc judiciũ ſpectantes non ſubterfugiendo illud ſtudio judicabo, eouſquè in hoc Officio permanendo, quouſquè idem Tractatus præſcribit. Sic me Deus adjuvet.

ści nie przypuſzczaiąc, nie z przychylności ani nienawiści, nie z intereſſu, nie dla podarunkow, áni obietnic iakiegokolwiek Honoru, godności, albo Dzierzawy, nie z przymuſu ani boiaźni, nawet z iakiegokolwiek pretextu, albo imaginacyi ſądzic będę, y owſzem za powodem ſumnienia mego poydę, nieochraniaiąc tak Adherentow Szwedzkich, iako inſzych ſztucznie chytrych wymyślnikow y praktykantow na wywrocenie Majeſtatu J.K.Mći zawziętych, we wſzyſtkim według Praw y opiſania Traktatu ſprawować ſię będę. Sprawy zaś właſnie tylko temu ſądowi należyte, nie uchodząc umyślnie od niego, ſądźić będę, poty na tym Urzędźie zoſtaiąc, poki pomieniony Traktat miec chce, tak mi Boże dopomoż.

Ordinatio præfatorum Judiciorum.

AD hæc Iudicia, quæ prævià aviſatione per Literas Circulares à Sacra Regia Majeſtate circa Latus ipſius quolibet quar-
23. *tuali, ſi neceſſitas id poſtulaverit, incipiendo à prima Ianuarij Anni* 1717. *celebrabuntur, omnes præfatorum exceſſuum rei per Inſtigatorem Regni, vel Magni Ducatûs Lithvaniæ, delatoreſquè illorum citabuntur. In citationibus autem ex Cancellaria Regni vel Magni Ducatûs Lithvaniæ exportandis, quarum ad cujuſvis Inſtantiam extraditio denegari non debet, aſſignabitur terminus comparendi quatuor ſeptimanarũ à poſitione citationis intra Regnũ, ſex verò intra M. D Lithvaniæ, cujus poſitionis relatio in Caſtro proprij Diſtrictûs, ubi Bona citandi conſiſtunt, vel eo vacante*

Ordynacya pomienionych Sądow.

DO tych Sądow, ktore po obwieſzczeniu przez Uniwerſały J.K.Mći uczynionym przy Boku Pańſkim, w każdey Cwierći Roku, ieśliby tego potrzeba wyćiągała, począwſzy od dnia pierwſzego Mieśiąca Stycznia w Roku 1717. odprawione będą, wſzyſcy o pomienione wyſtępki, obwinienie, przez Inſtygatora Koronnego álbo W.X.L. y Delatorow ich pozwani będą. A w pozwach z Kancellaryi Koronney y W.X.L wychodźić maiących, ktorych wydawanie na Inſtancyą czyąkolwiek nie ma bydź bronione, naznaczony będźie termin ſtawania we cztery Niedźiele od położenia pozwu w Koronie, á w ſześć Niedźiel w W.X.L. tego

zaś

in viciniori Castro inscribetur. In illo quoquè termino, si citatus comparens peremptoriè vellet respondere, ad experimentum vel obtinendam condemnationem super delatore in evasione Citationis admitti debebit: Si verò non comparuerit, prima duntaxat contumacia super eo obtinebitur; verùm secundariâ priori conformi citatione conventus peremptoriè comparere & respondere tenebitur. Dilatio tamen Advocati ad colloquendum cum eo, atquè dilatio veræ infirmitatis, inquantum à Citato postulata fuerit, ipsi concedetur, salvâ nihilominùs ejusdem infirmitatis in futuro termino juratoriâ cõprobatione. Quodsi Iudicium sententiaverit necessaria esse scrutinia in negotio Principali, intra quatuor septimanas eadem coram Deputatis ab hoccè Iudicio partes debebunt expedire. Cùm autem ex scrutinijs vel manifestis aut notorys documentis aliquis convincetur, pœnæ pro qualitate facti & attentati, prout Iudicium decreverit, subjacebit. Contra verò contumaces similiter Instigator Regni vel Magni Ducatûs Lithvaniæ, cum Delatore in contumaciam procedere tenebitur. Super quibus quidem omnibus personis, tàm in contumaciam quàm per controversiam judicatis post factam à Nobis ad Capitaneos remissionem Decretorum, manu Notary Terrestris Varsaviensis, aut sub absentiam Notary Decretorum Curiæ Regni connotandorum, ydem locorum Capitanei executionem indilatam facere juxta Leges antiquas debebunt. Nobilitas autem omnium Distri-

zaś Pozwu położenia, Relacya w Grodźie własnego Powiatu, kędy się znayduią Dobra pozwanego; á gdyby ten wakował, tedy w pobliższym Grodźie zapisana bydź ma. Y ná tym terminie ieżeliby pozwany stanąwszy *peremptoriè* chćiał się sprawić, do experimentu lúb otrzymania Kondemnaty na Delatorze na wyiśćiu z pozwu przypuszczony bydź powinien. A ieżeliby nie stanął, pierwsza tylko kontumacya na nim otrzymana będźie, lecz powtornym pierwszemu podobnym Pozwem zapozwany, *peremptoriè* stawać y odpowiadać ma. Dilacya iednak na Patrona dla rozmowienia się z nim, y dilacya prawdźiwey choroby, ieśliby pozwany iey potrzebował, ma bydź onemuż pozwolona. Ale tęż chorobę na przyszłym terminie przyśięgą dowieść będźie powinien. A gdyby sąd uznał potrzebne bydź Inkwizycye w sprawie Pryncypalney, te we czterech Niedźielach przed wysadzonemi od tegoż sądu, strony wywieść maią, więc gdy z Inkwizycyi albo iawnych, á widocznych dowodow będźie kto konwinkowany, karaniu *pro qualitate facti & attentati*, iako sąd naznaczy, podlegać ma: także też przećiwko Prawu niepostusznym, podobnym sposobem Instygator Koronny, albo W.X.L. z delatorem *in Contumaciam* postępować będźie. Z ktorych to wszystkich osob, tak w niestawieniu się ich przed sądem, iako przez kontrowersye osądzonych, po uczynionym od Nas do Starostow odesłaniu Dekretow, ktore Pisarz Ziemski Warszawski, albo

24.

ctuum movere ſe ſe contra tales, atquè Capitaneos in facienda executione adjuvare obligata erit, ſub pæna de expeditione bellica ſancita. Porrò ſi aliquis judicatorum adeò potens fuerit, ut unus Terræ vel Diſtrictûs admotâ Nobilitate compeſci nequiverit, licitum erit, (mediantibus Literis S. R. Majeſtatis) contra talem, vicinos Palatinatus movere, imò ſi etiam aſſultus vel expugnatio loci alicujus in tali caſu deſideraretur, executio hæc ſtipendiary militis adhibitâ manu peragi debebit. Si autem Capitaneus aliquis apparuerit contumax, vel ipſe reus, aut executionem præſtare detractans, tùm temporis juxta uſum antiqvum vicinior Capitaneus contra talem procedere, ut ſuprà tenebitur, non interclusâ
25. *tamen viâ cuivis ad Gratiam Regiam, ante terminum eundem, in cauſa Majeſtatis tantùm, apud illam quærenti, ſalvâ tamen pœnâ talionis contra Delatores falſos & iniquè vexantes, citato nihilominùs per Iuramentum objectô evadente pœnâ talionis delatorem non afficiet. Cauſæ ad hæc præfata Iudicia tantùm pertinebunt ſupradictæ, merèquè ſtatum concernentes, quæ ex uno ſolùm Regeſtro acclamabuntur, non involvendo in hoc Iudicium cauſas in Tribunali Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ, alysquè minoribus ſubſellys disjudicari ſolitas.*

pod iego niebytność Dekretowy Zadworny Koronny piſać będźie; ćiż Staroſtowie exekucyą nieodwłoczną według dawnych Praw czynić powinni, á Szlachta ze wſzyſtkich Powiatow ruſzyć ſię przećiwko takowym, y Staroſtom, do uczynienia exekucyi pomagać obowiązana będźie, pod winą o wyprawie woienney poſtanowioną. Gdyby zaś ktokolwiek z oſądzonych tak był mocny, aby Szlachtą iedney Ziemi lubo Powiatu niemogł bydź ukrocony, wolno będźie za uniwerſałami J. K. Mći przećiwko takiemu pobliżſze Wwdztwa ruſzyć, owſzem ieśliby mieyſca iakiego ſzturmem dobywać w takowym przypadku było potrzeba, exekucya tá żołnierzem w ſłużbie Rzepoſp: zoſtaiącym odprawiać ſię powinna. A ieśliby ktory Staroſta pokazał ſię bydź Prawu nie poſłuſzny, albo ſam obwiniony, albo exekucyi czynić niechcący, w takim raźie według dawnego zwyczaiu, pobliżſzy Staroſta przećiwko takowemu poſtępować, iako wyżey, powinien, nie zagradzaiąc iednak drogi kazdemu do łaſki Krolewſkiey, przed tymże terminem, u niegoż Iey *in Cauſa Majeſtatis tantum*, ſzukaiącemu, *ſalvâ pœnâ talionis* przećiwko fałſzywym Delatorom y nieſłuſznie wexuiącym. Ale gdy pozwany przez przyśięgę od zarzutow ſię wywiedźie, *pœna talionis* na Delatorze nie ma bydź w zkazowana. Sprawy do tych ſądow będą należały, tylko wyżey wyrażone, y właśnie *Statũ concernentes*, ktore z iednego regeſtru przywoływane będą, niepoćiągaiąc

do

Articulus IV.

SIquidem in Regno Poloniæ orthodoxo, annexiſq; Provincys maximus circa fidem Sanctam Romanam Catholicam ſemper elucere conſvevit zelus, prout Cardinales Leges eo nomine ſancitæ, reſpectivè verò in Confœderationibus Generalibus Varſavienſibus, Annorum 1632. 1648. 1668. 1674. *id teſtantur, ita ut Diſſidentibus in Religione Chriſtiana præter antiqua Fana, vulgò* Zbory, *cum libero in ys Exercitio, ante Leges ſupradictas extructa nova Fana, vulgò* Zbory *erigere non liceat, ſed commorantibus in Civitatibus, Oppidis, aliſquè locis Regni Poloniæ & Magni Ducatûs Lithvaniæ, privatim non niſi in ſuis hoſpitys, vel domibus vacare devotioni ſuæ, abſquè tamen prædicationibus & cantationibus indultum ſit; Ideò reaſſumendo omnes veteres Leges, exceptionesquè reſpective Maſoviticas authoritate præſentis Tractatûs ſtabilitum eſt, quatenùs, ſi quæ hactenùs Fana vulgò* Zbory, *poſt & contra prædictas Leges in Civitatibus, Oppidis, Villis ipſiſquè Curys noviter erecta, demoliantur, ſine ullo impedimento, ysquè qui hujuſmodi diverſas opiniones, circa Religionem profitentur, nullos cætus conventuſquè publicos, ſive privatos, nullaſquè in ys prædicationes & cantationes durante bello præſenti Svetico, ind bitè ac abuſivè practicatas, congregatim facere licebit. Si qui autem Conventus hujuſmodi devotiones, prædicationes, clàm aut*

do tego Sądu ſpraw do rozſądzenia Trybunałom Koronn: y W. X.L. także innym Iuriſdikcyom niższym zwyczaynie należących.

Artykuł IV.

PONieważ w Kroleſtwie Polſkim Prawowiernym, y Prowincyach do niego należących 26. naywiękſza ku Wierze S. Rzymſkiey Katolickiey zawſze ſiaśnieć zwykła żarliwość, iako nayprzednieyſze Prawa o tym poſtanowione, á mianowićie w Konfederacyach Generalnych Warſzawſkich *Annorũ* 1632. 1648. 1668. 1674 wyświadczaią, tak dalece, iż Dyſſydentom w Wierze Chrześćiańſkiey, oproczdawnych zborow, z wolnym w nich Nabożeńſtwa ſwego odprawowaniem, ktore przed Uchwałą Praw pomienionych zbudowane ſą, nowych zborow ſtawiać nie godźi ſię, ale mięſzkaiącym po Miaſtach, Miaſteczkach, y innych mieyſcach Koron. y W. X. L. prywatnie tylko po ſwoich Goſpodach albo domach, Nabożeńſtwa ſwe używać, y to bez Kazania y śpiewania nie pozwolono. Przeto reaſſumuiąc wſzytkie dawnieyſze Prawa y excepcye *reſpective* Mazowieckie Powagą niniejszego Traktatu poſtanowiono ieſt, aby ieśli ią iakie Zbory, dotąd potym y przeciwko Uchwale Praw pomienionych w Miaſtach, Miaſteczkach, Wśiach y ſamych Dworach świeżo wyſtawione, bez żadney od nikogo przeſzkody zburzone y poobalane bywały, y tym, ktorzy rozmaite zdania około Wiary trzymaią, żadnych zchadzek, zgromadzenia publicznego, albo prywatnego miewać, y na nich

palã exercere aut Doctores Se-
ctarios, Prædicantes, ad exercen-
27. *dos ſuos ritus pertrahere, vel ſpon-*
tè venientes ſuſcipere præſumpſe-
rint, deprehenſi in eo, primò mul-
ctâ pecuniariâ, deinde carcere, ter-
tiâ vice relegatione unà cum ſuis
Prædicantibus puniri debebunt,
tàm per Illuſtriſſimos Mareſchal-
cos Regni & Magni Ducatûs
Lithvaniæ, vel per Iudicia Tri-
bunalitia, quàm per Capitaneos
Locorum, exceptis nihilominùs
ſolis extraneorum Principum mi-
niſtris, qui devotiones ritu ſuo
pro ſe, & domeſticis tantùm ſuis
exercere privatim poterunt, ità
tamen, ut alys ad eas devotiones
ſub ysdem præſcriptis pœnis acce-
dere non ſit permiſſum.

§ 1. *Et quia decreta eo no-*
mine contra Diſſidentes, præſertim
Gedanenſem Civitatem ratione
plurimarum violentiarum, grava-
minum, ſpoliorum, avulſorum, u-
ſurpatorum, Iurium Eccleſiaſtico-
rum, aliarumquè injuriarum, præ-
ſertim verò non deoccupationis,
& non reſtitutionis Eccleſiæ Pa-
rochialis Beatiſſimæ MARIÆ
Virginis, ad Inſtantiam Epiſco-
porum Vladiſlavienſium, ac Ca-
pituli Cathedralis in Iudicys Co-
mitialibus, Relationum, ac Aſſeſ-
ſorialibus prolata, hucuſquè non
potuerunt executionem debitam
obtinere, propter contumaciam ul-
timariè condemnatorum, à quibus
tam præfata Decreta, quam Re-
ſcripta Regia Iuraq; Majeſtatica
28. *ac Reipublicæ convelluntur, &*
contemnuntur. Idcircò conſulen-
do authoritati eorundem Decre-
torum, non ſolùm Officia executo-

Kazania y ſpiewania, pod czas tey woyny Szwedzkiey, bezprawnie y nienależyćie praktykowanego, gromadnie odprawować niebędźie ſię godźiło. A ktorzyby ſię kolwiek ważyli takowe zchadzki Nabożeńſtwa y Kazania, iawnie lub taiemnie czynić, albo Nauczyćielow Kacerſkich, Predykantow na wypełnienie Obrządkow ſwoich zaćiągać, lub dobrowolnie przychodzących przyimować, takowi, gdy to im będźie dowiedźiono, naprzod winą pieniężną, potym więźieniem, na koniec wygnaniem, oraz z ſwemi Predykantami, karani bydź maią, tak przez Jaśnie Wielm: Jch Mćiow Panow Marſzałkow Koronnych y W. X. L. albo przez Sądy Trybunalſkie, iako też przez Staroſtow Grodowych, wyiąwſzy tylko ſamych Poſtronnych Panow Miniſtrow, ktorzy Nabożenſtwa ſwe zwyczayne z domowemi tylko ſwemi prywatnie odprawować będą mogli, tak iednak, iż inſzym przychodźić do tego ich nabożeńſtwa, pod winami wyżey opiſanemi, nie ieſt pozwolono.

§ 1. A że Dekreta *eo Nomine* przećiwko Dyſſydentom, á mianowićie Gdańſkowi, o rożliczne wiolencye, ućiążenia, łupieſtwa, awu'ſye, przywłaſzczania ſobie Praw Kościelnych, y inne krzywdy, oſobliwie o nieoddanie, y nieprzywrocenie Kościoła Farſkiego Nayświęt· Panny Maryi, na Inſtancyą Biſkupow Kujawſkich, y Kapituły Katedralney, w ſądach Seymowych, Relacyinych, y Aſſeſſorſkich ferowane, dotąd niemogły otrzymać należytey exekucyi dla uporu tych,

kto-

rialia ad præſtandam & effectuandam indilatam executionem, adhibito etiam forti brachio obligantur, verùm in caſum ulterioris renitentiæ, ſequeſtrationes rerum, mercium, bonorum mobilium, immobilium ac perſonarum Gedanenſium, intra & extra Regnum ubicunq; locorum moderno Epiſcopo Vladiſlavienſi, Succeſſoribuſquè ejus, ac Capitulo Cathedrali, contra jure victos, donec ab ys debita ex integro non præſtabitur ſatisfactio, authorita. te præſentis Tractatûs permittuntur, deniquè Conſtitutiones Annorum 1638. & 1659. *contra eandem Civitatem, aliaſq; Civitates Pruſſicas reaſſumuntur.*

ktorzy *ultimariè* kondemnowani będąc, y pomienione Dekreta y *Reſcripta* Krolewſkie, Prawa nawet Majeſtatowe y Rzpltey wywracaią, y nimi wzgardzaią: dlatego na wſparćie Powagi tychże Dekretow, nietylko Urzędy exekutoryalne do uczynienia y wykonania nieodwłoczney exekucyi obowiązane, ale też *in caſum* dalſzego uporu, *ſequeſtrationes* rzeczy, Towarow, Dobr ruchomych, y nieruchomych, y Oſob Gdańſkich *intra & extra Regnũ* na ktorymkolwiek mieyſcu, teraźnieyſzemu Biſkupowi Kujawſkiemu y naſtępcom iego, tudźież Kapitule Katedralney przećiwko Prawem przekonanym, poki zupełney należytey nieuczynią ſatisfakcyi, powagą ninieyſzego Traktatu pozwolone ſą. Na oſtatku Konſtytucye *An:* 1638. & 1659 *contra eandẽ Civitatẽ*, y in nym Miaſtõ Pruſkim *reaſſumũtur.*

Articulus V.

ET quoniam Ordines Reipublicæ, unà cum Sacra Regia Majeſtate facto regulamine ac novo computu Exercituum conſtituto in Regno & Magno Ducatu Lithvaniæ, immediatam curam militiæ regulariter ſolvendæ, alendæ, ſuſtentandæ ac conſervandæ juxta repartitiones per Palatinatus, Terras & Diſtrictus, ordinationemq; ſeorſivam eo nomine exnunc confectam in ſe ſuſceperunt, ſupremis verò Ducibus & Campiducibus utriuſq; Gentis, nonniſi ſolum uſum Glady, Iuſq; ex Decreto & Imperio Reipublicæ bellandi, ac limites Patrios cuſtodiendi, & defendendi contra quoſvis hoſtes, & Invaſores eoq; intuitu mandata vulgò ordynanſe, *ad militiam tantùm dan-*

Artykuł V.

A Ponieważ Stany Rzpltey wespoł z J.K.Mćią uczyniwſzy porządek, y nowy komput woyſk poſtanowiwſzy w Koronie y W. X.L. ſtaranie około regularney woyſku płacy, żywności, ſuſtentacyi y konſerwacyi podług podźiału przez Woiewodztwa Ziemie y Powiaty y podług oſobliwey Ordynacyi, teraz *eo nomine* uczynioney, ſami na ſię wźięli, Hetmanom zaś Wielkim y Polnym Oboyga Narodow, tylko miecz, y władzą, za zdaniem y rozkazem Rzpltey woiowania, y Granic Oyczyſtych przeſtrzegania y bronienia przećiw Nieprzyiaćiołom wſzelakim y inwazorom, Ordynanſow przy tym *eo intuitu* 29.

di reliquerunt; Ideò abhinc Supremis Ducibus ac Campiducibus Regni Poloniæ & M.D L. tàm pronunc exiſtentibus, quàm deinde ſuccedentibus aſſignationes prorsùs ullas, tàm pro ſtipendijs vulgò zaſſugi, *aliàs* żołdy, *quàm pro ſtativis, Locationibus ſeu Conſiſtentijs, vulgò* leże, *demq; pro ſubſidio ſeu contributione hybernali, vulgò* ná Hyberny, *aliàs* ná chleb źimowy, *pro vectigalibus pecuniarys, aliàs* ná Szelężne, *ducillarijs vulgò* Czopowe, *judaicis, vulgò* Pogłowne Zydowſkie, *tùm Scytharum, vulgò* Pogłowne Tatarſkie, *necnon pro Monopolio Tabaci, ſub quocunq; demùm titulo vel prætextu, etiam inevitabilis neceſſitatis aut indiſpenſabilis directè vel indirectè extradere, atq; Commiſſionem ſeu diſtributionem hybernalem, quæ in perpetuum abrogatur, per ſe vel* 30. *per alios exercere, multò magis Lineas vulgò* Kantony, *diviſiones diſtinctas formare, Regimentarios cum ijs mittere, ac quaſcunq; exactiones per illos, vel per alios vulgò* za Paletami *extorquere, aut aggravare populum, demq; computum per Sacram Regiam Majeſtatem & Ordines Regni factum immutare ſuper numeraria vexilla aut ſuper numerarios milites, equos & portiones augere, Officiales exoticos cum præjudicio Nationalium ſtarum ſecundum Pacta Conventa, contra Leges Patrias, admittere, laudata tributa in ſolutionem exercitûs & depreſſionem æqualitatis denegare, amplius non licebit: idq; ſub pœnis perduellionis ac privationis Officiorum, tùm refuſionis damnorum ipsô factô incurren-*

do woyſka wydania Powagę zoſtawali, dlatego odtąd Hetmanom Wielkim y Polnym Koronnym y W.X.L. teraz będącym y ponich naſtępuiącym, Aſſygnacyi cale żadnych, tak na zaſługi, *aliàs* żołdy, iako na Stanowiſka Lokacye, Konſiſtencye, albo Leże, tudźież na Hyberny albo Chleb źimowy, na ſzelężne, czopowe, Pogłowne Zydowſkie y Tatarſkie, *Monopolium* Tabaczne pod iakimkolwiek imieniem, albo pokrywką, chociażby nieuchronney potrzeby *directè vel indirectè* wydawać, y Kõmiſſyą albo Dyſtrybutę hybernową, ktora ſię wiecznemi czaſy abroguie, przez ſię lub inne Oſoby odprawować, á tym bardźiey Linie, Kantony, Dywizye oſobliwe formować, Regimentarzow z nimi poſyłać, y iakiekolwiek exakcye przez nich, lub kogo inſzego za pa etami wyćiſkać, albo lud poſpolity uciążać, na koniec Komput przez J.K. Mć y Stany Rzpltey uczyniony odmieniać, nad liczbę w nim wyrażoną Chorągwi, Żołnierzy, koni, Porcyi przyczyniac, Officyerow Cudzoźiem: z ublizeniem Nacyonaliſtow *ſecundũ Pacta Cõventa* przeciwko Prawom Oyczyſtym przyimować, uchwalone na zapłatę woyſku podatki *in depreſſionem æqualitatis*, zatrzymywać niebędźie wolno. A to pod winami *perduellionis ac privationis Officiorum*, tudźież *refuſionis* ſzkod *ipsô factô* popadnionemi, ktore w Sądach tak Traktatem teraźnieyſzym poſtanowionych, iako Trybunalſkich Koronnych, y W.X.L. niemniey Grodzkich, kędy ſwoie dobra maią, za położeniem

currendis, in judicijs tàm per præsentem Tractatum constitutu, quã Tribunalis Regni & Magni Ducatûs Lithuaniæ, necnon Castrensibus, ubi Bona eorum consistunt, prævià repositione Citationis, ad instantiam cujusvis vindicandus & irrogandus. Insuper castra metari non nisi ex necessitate Reipublicæ vera legitimaqué, tractu recto tendendo cum Exercitu, sine spontanea ab illo deviatione in Bonis & locis, cum omni observatione Militaris modestiæ, tenebuntur, sub refusione damnorum de proprio, ad instantiam in judicijs suprà nominatis, termino perẽptorio sine quibusvis dilationibus & diffugijs iuris & exceptionibus. Insuper vigore & authoritate ejusdem Tractatûs stabilitũ & decretum est, quòd tàm moderni Supremi Duces & Campiductores utriusq; Gentis, circa receptionem Regiminis super Exercitus Rothâ speciali infrà positâ, succedentes verò in posterũ Rothã etiã exnũc sibi præscriptâ, circa adeptionẽ Ministeriorũ suorũ, sub amissione eorundem, semper Iuramentũ exple-re tenebuntur. Quæ Ministeria posthàc vacantia per Sacrã Regiã Majestatem non nisi in Comitijs ad vota Senatûs, & instantiam Nuntiorũ Terrestrium, benè meritis de Rep: Terrigenis; benè possessionatis, & capacibus conferentur. In casu verò mortis utriusq; Ducis, in una Gente ante incidentã Comitiorũ non adeò proximã, Regimentariũ tẽporaneũ ad S. R. Majestatẽ instituere spectabit.

niem pozwu *ad instantiam cujusvis* windykowane y wskazane bydź maią. Nad to Obozy zakładać, Woysko prowadząc traktem prostym, tylko dla prawdziwey y słuszney potrzeby Rzeczypospolitey, ani się dobrowolnie od niego oddalaiąc, á w Dobrach y mieyscach ze wszelkim zachowaniẽ skromności Zołnierskiey sprawuiąc się, pod zápłáceniem szkod z własności, na instancyą w Sądach pomienionych terminem zawitym bez wszelkich dilacyi, odwłok y exceptcyi prawnych powinni będą. Nad to mocą y powagą tegoż Traktatu postanowiono y naznaczono iest, iż tak teraźnieyśi Hetmani Wielcy y Polni Oboyga Narodow, przy odebraniu rządow nad Woyskami, Rotą osobliwą niżey wyrażoną, iako y następcy ich na potym Rotą także sobie teraz opisaną, przy obięćiu Urzędow swoich, pod utraceniem onychże zawsze przyśięgę wykonać powinni będą. Ktore to Ministeria, gdy będą potym wakowały, J. K. Mość tylko na Seymie *ad vota Senatûs*, y za Instancyą Posłow Ziemskich, Rzeczypospolitey dobrze zasłużonym, y dobrze ośiadłym *atq; capacibus* konferować będźie. *In casum* zaś gdyby albo Hetmani iednego Narodu, przed Seymem nie zaraz następuiącym pomarli, Regimentarza doczesnego do J. K. Mći będźie należało postanowić. 31.

Juramentum Ducum præsentium.

Jurament Hetmanow teraźnieyszych.

EGo NN. *juro coram Omnipotenti DEO, quia Sereniſſimo Regi Auguſto II. & Reipublicæ fidelis ero, & Legibus Circumſcriptionis per Tractatum Varſaviæ, inter Sereniſſimam Regiam Majeſtatem, & Status ac Ordines Reipublicæ concluſum, conventæ, Miniſterium meum concernentibus, in omnibus punctis & clauſulis ſatisfaciam, offenſas omnes quascunq; tam in publicum, quàm in privatum in hanc diem habui, ac habere actu poſſum, ſicut ſincerè ex corde condono, ita nullam prætendam de illis vel per*
32. *me, vel per quemcunquè alium, vindictam, ſed amneſtiam per præſentem Tractatum conſcriptã, obſervabo. Exercitus mihi tradito fideliter præero, quem gravioribus plus juſtò incommodis laboribuſquè commodo meo privato ſervientibus, non onerabo, neq; extenuabo, ſed tantùm ad reprimendas invaſiones inimicorũ externorum & internorum hoſtiles, utar. Fines Regni tutos pro viribus præſtabo, eoſquè ad dignitatem & ſecuritatem Sacræ Regiæ Majeſtatis & Reipublicæ, quantum potero defendam, etſi (quod DEVS avertat) Regnum & Magnum Ducatũ Lithvaniæ motus Civiles invaſerint, nulli parti inter ſe diſſidenti adhærebo, ſed ſoli Reipublicæ aſſiſtam. Nullas correſpondentias cum externis Principibus, in emolumentum meum, Majeſtati verò & Reipublicæ nocivas habebo, nequè ab ijsdem Principibus ullatenùs dependebo, tempore verò Electionis Regum militem, & me ipſum, excluſo omni*

JA NN. Przyśięgam P. Bogu Wſzechmogącemu, iż Nayiaśnieyſzemu Krolowi Auguſtowi II. y Rzpltey wierny będę, y Prawom Circumſkrypcyi przez Traktat Warſzawſki między J. K. Mćią y Stanami Rzpltey zkõkludowany, poſtanowioney, które do Urzędu mego należą, we wſzyſtkich Punktach y Klauzulach doſyć uczynię, urazy wſzyſtkie, ktorekolwiek, tak publicznie iako y prywatnie po dźiś dźień miałem, y mieć *actu* mogę, iako ſzczerze z ſerca daruię, tak y o nie żadney zemſty, ani ſam przez ſię, ani przez kogokolwiek innego pretendować nie będę, ale Amneſtyą niniey-ſzym Traktatem opiſaną obſerwować będę. Nad Woyſkiem mnie powierzonym wiernie Zwierzchność trzymać będę, y tegoż Woyſka ćięższemi nad ſłuſzność niewygodami, y pracami, prywatnemu pożytkowi memu ſłużącemi, obćiążać, ani wyćięczać nie bedę, ale go tylko na zrażenie Naiazdow Nieprzyiaćielſkich, zewnętrznych y wewnętrznych zażywać będę. Granice Koronne wedle możności ubeśpieczać, y onychże *pro dignitate & ſecuritate* J. K. M. y Rzpltey, ile zmogę bronić będę. A ieżeliby (co niech P. Bog oddali) w Koronie y W. X. L. rozruchy wewnętrzne wſzczęły ſię kiedy, do żadney ſtrony między ſobą przećiwney nie przyſtanę, ale ſamey Rzpltey aſſyſtować będę. Żadnych Korreſpondencyi zpoſtronnemi Pany ku pożytkowi memu, á J. K. M. y Rzpltey ſzkodliwych, trzy-

prætextu, in finibus continebo, nequè eam ullâ modô præpediam, nullisquè me immiscebo factionibus, sed solius unitæ Reipublicæ mandata implebo, & impleri curabo, etiam Electiones Mareschalcorum, Deputatorumquè Tribunalitiorum; aliorumquè Terrestrium Officialium, tùm Comitiola Palatinatuum, Terrarum & Districtuum Regni & Magni Ducatûs Lithuaniæ Militari assistentiâ, privatoquè studio non impediam, nequè interturbabo. Damna Incolis Regni & Magni Ducatûs Lithuaniæ nulla inferam, & nè à Militibus Reipublicæ, sub Regimine meo existentibus inferantur, omni ratione prævidebo. A Contributionibus toto Regno persolvi solitis Bona mea non excipiam, Honoraria vulgò okupy, *à quibusvis personis nulla omninò accipiam, & nè Milites Sacræ Regiæ Majestatis & Reipublicæ exigant, efficere curabo. Ad occupationes Bonorum quorumvis tàm officiosas & juridicas litis, per Decreta qualiacunquè judiciorum vulgò Condemnationes, sive* na Poiazdy, *quàm prætensivas vulgò* na zaiazdy, *assistentiam Militarem non addam, ac Milites immiscentes se ys, criminaliter puniam; Iure victus tàm in criminalibus, quàm in Civilibus, protectionem, & assistentiam militarem non præbebo, nec quôvis adminiculô assistam. Milites verò suâ sponte citra mandatum meum, se talibus ingerentes, severissimè puniam. Nè Officiales ex Dissidentibus cum præjudicio Catholicorum, in tanto numero uti Ca-*

mać, ani od tychże PP: postronnych dependencyi żadney mieć nie będę. A pod czas Elekcyi Krolow, Woysko y samego siebie, *excluso omni prætextu* przy Granicach zatrzymam, ani teyże Elekcyi żadnym sposobem przeszkadzać, y do żadnych fakcyi mięszać się nie będę, ale samey szczegulney ziednoczoney Rzpltey rozkazy wypełnię, y aby wypełnione były, starać się o to będę. Elekcye także Marszałkow y Deputatow Trybunalskich y innych Ziemskich Urzędnikow tudzież Seymikow po Wdztwach, Ziemiach, y Powiatach, w Koronie y W.X.L. Woyskową assystencyą *privatoq; studio* mięszać y onym przeszkadzać, y szkod żadnych Obywatelom Koronnym y W. X.L czynić nie będę, y aby ich Woyska Rzpltey pod władzą mo ią zostaiące, onymże nie czyniły, wszelkim sposobem zabiegać będę. Od Kontrybucyi do zapłacenia na całe Krolestwo założonych Dobr moich niewyłączę, okupow żadnych, albo *honoraria* od nikogo całe brać nie będę, y aby ich Woyska J.K.M. y Rzpltey niewyćiągały, starania o to dołożę. Na odbieranie Dobr wszelkich tak Urzędowne y Prawne za Dekretami iakichkolwiek Sądow, albo Kondemnatatami, *aliàs* na Poiazdy, iako też za pretensyami, *aliàs* na zaiazdy, assystencyi Woyskowych nie przydam, y Zołnierzow, ktorzy by się w to mięszali, Kryminalnie karać będę. Tym ktorzy są Prawem przekonani, *in Criminalibus & Civilibus* protekcyi y assystencyi Zołnierskiey, ani za-

34. *tholici ſint in Exercitu, ſeriò animadvertam, & Sacram Regiam Majeſtatem in hoc conveniam. Sic me DEVS adjuvet.*

dney pomocy nie dam, y Zołnierzow ſwawolnie ſię bez Ordynanſu mego w takowe rzeczy mięſzaiących ſurowie ſkarzę, Officyerow Dyſſydentow z krzywdą Katolikow, aby tyle ſię w Woyſku, ile Katolikow nieznaydowało, ſłuſzne na to dam baczenie, y z Krolem Jmćią o to *conveniã.* Tak mi Boże dopomoz.

Juramentum Ducum Exercitûs in futurum.

EGo NN. *juro coram Omnipotenti DEO, quia Sereniſſimo Regi & Reipublicæ fidelis ero, & Legibus Circumſcriptionis per Tractatum Varſaviæ inter Sereniſſimam Regiam Majeſtatem, & Status ac Ordines Reipublicæ concluſum, conventæ, Miniſterium meum concernentibus, in omnibus punctis & clauſulis ſatisfaciam. Exercitui mihi traditio fideliter præero, quem gravioribus plus juſtò incommodis, laboribusquè commodo meo privato ſervientibus non onerabo, nequè extenuabo, ſed tantùm ad reprimendas invaſiones inimicorum externorum & internorum hoſtiles utar. Fines Regni tutos pro viribus præſtabo, eoſq; ad dignitatem & ſecuritatem Sacræ Regiæ Majeſtatis & Reipublicæ quantum potero defendam. Et ſi (quod DEVS avertat) Re-*

35. *gnum & Magnum Ducatũ Lithvaniæ motus Civiles invaſerint, nulli parti inter ſe diſſidenti adhærebo, ſed ſoli Reipublicæ aſſiſtam. Nullas correſpondentias cum externis Principibus in emolumentum meum, Majeſtati verò & Reipublicæ nocivas habebo, neq; ab ysdem Principibus*

Jurámẽt Hetmánow na przyſłe czaſy.

JA NN. Przyśięgam P. Bogu Wſzechmogącemu, iż Nayiaśnieyſzemu Krolowi JMći y Rzpltey wierny będę, y Prawom Circumſkrypcyi przez Traktat Warſzawſki, między J.K.M. y Stanami Rzpltey ſkonkludowany, poſtanowioney, Urzędu mego tykaiącym ſię, we wſzyſtkich punktach y klauzulach doſyć uczynię. Nad woyſkiem mnie powierzonym, wiernie zwierzchność zachowam, ani go ciężſzemi nad ſłuſzność niewygodami y pracami prywatnemu pożytkowi memu ſłużącemi, nie obćiążę, áni wyćięczę, ale go tylko na zrażenie Naiazdow Nieprzyiaćielſkich wewnętrznych y zewnętrznych zażywać będę, Granice Koronne według możności ubeśpieczać, y onychże *pro dignitate & ſecuritate* J. K. Mći y Rzpltey, ile zmogę, bronić będę. A ieżeliby (co niech P. Bog oddali) w Koronie y W. X. Lit. rozruchy wewnętrzne wſzczęły ſię kiedy, do żadney ſtrony między ſobą przećiwney nie przyſtanę, ale ſamey Rzpltey aſſyſtować będę, żadnych Korreſpondencyi z poſtronnemi PP: ku pożytkowi memu, J. K. M. y

ulla-

ullatenùs dependebo. Tempore verò Electionis Regum Militem & me ipsum, excluso omni prætextu, in finibus continebo, neque eam ullô modô præpediam, nullusquè me immiscebo factionibus, sed solius unitæ Reipublicæ mandata implebo, & impleri curabo. Etiam Electiones Marescalcorum, Deputatorumq; Tribunalitiorum aliorumquè Terrestrium Officialium, tùm Comitiola Palatinatuum, Terrarum & Districtuum Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ Militari assistentia, privatoquè studio non impediam, nequè interturbabo. Damna Incolis Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ nulla inferam, & nè à Militibus Reipublicæ sub regimine meo existentibus inferantur, omni ratione prævidebo. A Contributionibus totô Regnô persolvi solitis Bona mea non excipiam. Honoraria, vulgò Okupy, *à quibusvis personis nulla omninò accipiam, & nè Milites Sacræ Regiæ Majestatis & Reipublicæ exigant efficere curabo: Ad occupationes Bonorum quorumvis tàm officiosas & juridicas, litis per Decreta qualiacunquè Iudiciorum vulgò condemnationes, sive* na poiazdy, *quàm prætensivas, vulgò* na zaiazdy, *assistentiam Militarem non addam, ac Milites immiscentes se ijs criminaliter puniam. Iure victis tàm in criminalibus, quàm in Civilibus, protectionem & assistentiam Militarem non præbebo, nec quovis adminiculo assistam; Milites verò suâ sponte citra mandatum meum se talibus ingerentes, severissimè puniam.*

maćaniod tychżePP: postrõnych żadney dependencyi mieć nie będę. A pod czas Elekcyi Krolow, Woysko y mnie samego, *excluso omni prætextu* przy Granicach zatrzymam, ani teyże Elekcyi żadnym sposobem przeszkadzać, y do zadnych fakcyi mięszać się nie będę, ale samey szczegulney ziednoczoney Rzeczyposp: roskazy wypełnię, y aby wypełnione były starać się o to będę. Elekcyi także Marszałkow y Deputatow Trybunalskich y innych Ziemskich Urzędnikow, tudźież Seymikow po Wdztwach Ziemiach y Powiatach w Koronie y W.X.L. Woyskową assystencyą, *privatôq; studiô* mięszać y onym przeszkadzać, y szkod zadnych Obywatelom Koronnym y W. X. Lit. czynić nie będę, y aby ich Woyska Rzpltey pod władzą moią zostaiące onymże nie czyniły, wszelkim sposobem zabiegać temu będę, Od Kontrybucyi do zapłacenia na całe Krolestwo założonych Dobr moich niewyłączę, okupow żadnych albo *Honoraria* od nikogo cale brać nie będę, y aby ich Woyska J.K.M. y Rzpltey niewyćiągały, starania o to dołożę. Na odbieranią Dobr wszelkich tak Urzędowne y Prawne za Dekretami iakichkolwiek Sądow, albo Kondemnatami *alias* na poiazdy, iako też za pretensyami *aliàs* na zaiazdy, assystencyi Woyskowey nikomu nieprzydam, y Zołnierzow, ktorzyby się w to mięszali, krymi-

36.

nalnie karać będę; tym ktorzy są Prawem przekonani *in Criminalib9 & Civilib9* protekcyi y as

Nè Officiales ex Diſſidentibus in præjudicium Catholicorum in tanto numero, uti Catholici ſint, in Exercitu, ſeriò animadvertam & Sacram Regiam Majeſtatem in hoc conveniam, ſic me DEVS adjuvet.

ſyſtencyi żołnierſkiey, ani żadney pomocy niedam y Zołnierzow ſwywolnie ſię w takie rzeczy bez ordynanſu mego mięſzaiących ſurowie karać bedę. A Officyerow Dyſſydentow z krzywdą Katolikow, aby tyle ſię w Woyſku, ile Katolikow nie znaydowało, ſłuſzne dam na to baczenie, y z Krolem Jmćią o to *conveniam*. Tak mi Boże dopomoż.

Articulus VI.

CVm Immunitas Iurium, ſecuritaſq; Perſonarum Sereniſſimorum Principum Regiorum, Iacobi & Conſtantini, Conſtitutionibus & Pactis Conventis firmiter ſit ſtabilita, ideò memoranda in Republica Sereniſſimi olim Ioannis III. Prædeceſſoris Sacræ Regiæ Majeſtatis merita, gra-
37. *tiſſimâ ſemper memoriâ revolvendo, Sacra Regia Majeſtas ſimulquè Status & Ordines Reipublicæ non tantum in futurum inviolabilem fortunæ, bonis ac perſonis eorundem authoritate præſentis Tractatus cavent ſecuritatem, ſed etiam ſi quis (quod DEVS avertat) Sereniſſimos Principes ad forum incompetens evocaverit, honoriquè Perſonarum, ac bonis vim, læſionemquè intulerit, liberam vindicationẽ injuriarum, ſive in Iudicijs Tribunalitijs, ſive etiam in Iudicijs per præſentem Tractatum conſtitutis declarârunt, & appromittunt; prætenſiones ex ratione ſummarum, in Oeconomijs Regni Poloniæ & M. Ducatûs Lithvaniæ, necnon Provincijs annexis hærentium, quàm ſeparatis documentis demonſtrandarum, ſalvô teno-*

Artykuł VI.

GDy całość Praw y beśpieczeńſtwo Oſob Nayiaśnieyſzych Krolewiczow Jchmćiow Iákuba y Konſtantyna, Konſtytucyami & *Pactis Conventis* mocno ieſt uſtanowione, dla tego pamięći godne w Rzpltey Nayiaśnieyſzego niegdy Jana III. Predeceſſora J. K. M. zaſługi wdzięczne, przed oczy ſtawiaiąc J. K. Mći oraz z Stanami Rzpltey, nie tylko na potym nieporuſzone fortunom, Dobrom y Oſobom onychże, powagą teraźnieyſzego Traktatu waruią beśpieczeńſtwo, ále y to dokładaią, iż ieżeliby kto (czego Boże uchoway) Nayiaśnieyſzych Krolewiczow Jchmćiow do nienależytego Práwa pociągał, honorowi, Oſobõ, albo Dobrom gwałt, y urazę iaką uczynił, wolną windykacyą krzywd wſzelakich, czy to w Trybunale, czy też w Sądach ninieyſzym Traktatem poſtanowionych deklarowali, y przyobiecuią: pretenſyõ wzglę dem ſumm, tak na Ekonomiach Koronnych, W. X. L. y Prowincyi, ktore do nich należą, zaległych, iako też tym, ktore dokumentami oſobliwemi maią bydź dedukowane, *ſalvô tenore*

Pacto-

tenore Pactorum Conventorum, ut Serenissimis Principibus per Rempublicam ac Sacram Regiam Majestatem respectivè, prævia deductione causæ debendi, & sic amicabili compositione satisfiat, spondetur. Eâdem conventione Serenissimi Principes ad præstandum juramentum fidelitatis Sacræ Regiæ Majestatis ac Reipublicæ juxta tenorem Pactorum Conventorum obligantur.

Articulus VII.

REassumendo veteres Constitutiones, videlicet Annorum 1632. fol. 13. & 1646. fol. 1. Titulô o zaćiągu, & 1648. & 1649. & 1662. fol. 2. & 1667. fol. 9. titulô naznaczenie, & 1668. & 1674. necnon inhærendo Pactis Convêtus, ex consensu omnium Ordinũ lege publicâ interdicitur, nè quisquàm cujuscunquè Statûs aut Cõditionis præsumat, audeatquè educere homines ex Incolis Reipublicæ ultra fines Regni vel Magni Ducatûs Lithuaniæ, annexarumquè Provinciarum sub specie conditionis Militum, vel sub quovis alio prætextu, idquè sub pœnis criminalibus in contravenientes, per Iudicia præsenti Tractatu constituta exequendis.

Articulus VIII.

AD firmandam pacem perpetuã ac inviolabilem inter Status Cõfœderatos Reipublicæ, & Exercitûs tàm Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithuaniæ ex una, ex altera verò parte, inter Copias Saxonicas; necnon inter omnes Ordines, Status, Incolas & Regni Poloniæ, Magni Ducatûs

Pactorum Conventorum, ale Krolewiczom Jchmćiom od Rzpltey J.K.M. respectivè prævia deductione causæ debendi przez Przyiaćielskie pomiarkowanie dosyć się stało, spondetur. Tymże postanowieniem Nayiaśnieyśi Krolewiczowie Jchmć do wykonania przysięgi wierności J.K.M. y Rzpltey juxta tenorem Pactorũ Conventorum obowięzuią się.

Artykuł VII.

REassumuiąc dawne Konstytucye, to iest Annorum 1632 fol. 13. & 1646. fol. 1. titulô o zaćiągu, & 1648. & 1649. & 1662. fol. 2. & 1667. fol. 9. titulô naznaczenie, 1668. & 1674. tudźież stosuiąc się ad Pacta Conventa za zgodą wszech Stanow Prawem publicznym zakazuie się, aby się żaden iakiegokolwiek Stanu y Kondycyi nie śmiał, ani ważył wyprowadzać ludźi, Obywatelow Rzpltey za Granice Koronne, albo W.X.L. y Prowincyi do nich należących, pod pokrywką zaćiągu Zołnierzow, albo iakim innym pretextem, á to pod winami Kryminalnemi, ktore Sądy niniejszym Traktatem ustawione ściągać y exekwować maią. 38.

Artykuł VIII.

NA potwierdzenie wiecznego y nienaruszonego Pokoiu, między Stanami skonfederowanemi Rzpltey y Woyskami tak Kor: iako y W. X. Lit. z iedney, á z drugiey strony między Woyskami Saskiemi, tudźież między wszystkiemi porządkami, Stanami Obywatelami Koronnemi, W. X. L. y należących do nich Prowincyi, strony z sobą się miar-

Lithvaniæ & annexarum Pro-- vinciarum, partes paciſcentes ſta- tuerunt ac decreverunt, ut ſit V- niverſalis ac totalis oblivio, & amneſtia omnium eorum, quæ ab initio belli Svetici motuumquè internorum ac diſſidiorum Civi-- lium, uſquè ad concluſionem mo- derni Tractatûs, quocunquè loco modoquè ex ratione, aut conſe--
39. *quentia belli, ab una, vel alte- ra parte, aut ab earum ſequaci- bus hoſtiliter facta, attentata, vel perpetrata ſunt, idq; taliter. Vt intuitu horum factorum ſive attẽ- tatorum, aut perpetratorum hoſti- lium ſine bellicorum, necnon quo- rumcunquè prætenſorum, grava- minum aut exemptionum ab ys, ex occaſione antegreſſi belli cauſa- torum, alter alteri poſthàc quid- quàm hoſtilitatis, inimicitiæ, aut damni, tàm quò ad perſonas, quàm quò ad Bona, honores, & ſecuritatem, per ſe vel per alios, directè, vel indirectè, tùm viâ juris, tum viâ facti, in judicys vel ubicunquè locorum non infe- rat, vel inferri non faciat, aut non patiatur. Nihilominùs eô præcautô, quòd extra bellica, & non hoſtilia, ſcilicet mera priva- torum facinora, ſub tempus belli admiſſa ſub Legi m amneſtiæ ca-- dere non debeant. Quo fine non ſolùm univerſis & ſingulis reſpe- ctu præteritorum, alteri quidquam imputare, exprobrare, aut quem- cunquè ex alterutra parte, quod huic vel illi adhæſerit, propterea accuſare, aut perſequi inhibetur: verùm etiam ad ſolidandam & redintegrandam unionem inter Ci- vium animos, tùm quoquè ad aſ- ſecurandam tranquillitatem pu--*

kuiące poſtanowiły y naznaczy- ły, aby była ogulna y zupełna, niepamięć y amneſtya, wſzy- ſtkiego tego, co ſię kolwiek z początku woyny Szwedzkiey, rozruchow zewnętrznych y za- mięſzania Domowego, aż do zakonczenia teraźnieyſzego Tra- ktatu, na ktorymkolwiek miey- ſcu, iakimkolwiek ſpoſobem, z iakieykolwiek przyczyny, y konſekwencyi woienney, od ie dney, lub drugiey ſtrony, albo z nimi trzymaiących ludźi, po nieprzyiaćielſku ſtało, wykona- no, y uczyniono ieſt, á to tak: żeby względem tych uczynkow, y wyſtępkow nieprzyiacielſkich albo woiennych, także iakich- kolwiek pretendowanych ćięża- row, y uwolnienia ſię od nich, z okazyi y przyczyny przeſzłey woyny, ieden drugiemu na po- tym, żadney nieprzyiaźni, przy- krośći, albo ſzkody, tak co do Oſoby, iako tez co do Dobr, honorow, y bẽſpieczeńſtwa, na- leży, ani przez ſię, ani przez ko- go inſzego, *directè vel in directè*, lub drogą prawną, lub drogą u- czynkową, w Sądach albo na kto rymkolwiek mieyſcu ſam nieu- czynił, ani czynić dozwalał. To przecięż oſtrzegaiąc, iż nie wo- ienne, y nie nieprzyiaćielſkie, to ieſt iſtotne prywatne wyſtę- pki pod czas woyny popełnio- ne, pod Prawo Amneſtyi pod- ſzywać ſię nie powinny. Dla czego nietylko ſię zakazuie wſzẽ wobec y każdemu z oſobna, aby względem rzeczy przeſzłych, ie- den drugiemu wymawiać, y na oczy wyrzucać, że przy tey albo owey ſtronie ſtawał, albo wza-

bli-

blicam, omnes hinc inde verbis, scriptis, aut factis illatæ injuriæ, violentiæ, hostilitates, expensæ belli, contributiones, damnaquè, necnon quævis prætensiones ratione exemptionum, seu libertationum ab oneribus & Contributionibus Saxonicis, si quæ fuerunt, Laudaquè antecedentia & subsequentia, eo intuitu in Comitiolis ubicunq; sancita, & executiones eorum, absquè ulla personarum rerumquè distinctione, ex singulari Sacræ Regiæ Majestatis Clementia, ac beneplacito Ordinum Reipublicæ, per mutuam reciprocamquè propter bonum Pacis condonationem abolentur, sepeliuntur, vindicationesquè eorum in omni foro prohibentur in perpetuum.

iem o to się oskarżać, y prześladować; ale dla ugruntowania, y wcale odnowienia iedności w sercach *Civiũ*, tudzież dla upewnienia spokoyności publiczney wszytkie z obu stron, słowy, pismami, lub rzeczą samą poczynione krzywdy, gwałty, Nieprzyiacielskie dzieła, wydatki woienne, Kontrybucye, szkody, tudzież wszytkie pretensye względem ochronienia y uwolnienia się od Kontrybucyi Saskiey, ieżeli iakie były *Lauda*, przy tym przeszłe y następuiące o to na Seymikach, gdziekolwiek uchwalone z nich Exekucyami, bez wszelkiey między osobami y rzeczami dystynkcyi, z osobliwey Łaskawości J.K. Mći, & *ex beneplacito* Stanow Rzpltey, przez zobopolną y wzaiemną dla Dobra Pokoiu Kondonacyą zniesione, zapomnione, y w niepamięći pogrzebione bydź maią, y kara za nie wszelaka w każdym sądzie zakazuie się wiecznemi czasy. 40.

§ 1. *Vigore istius Generalis Amnestiæ, omnes Condemnationes, Proscriptiones, Processus, Declarationes, Decretaquè, ac Assecurationes respectu eorum, intuitu hostilium sive bellicorum factorum, hinc inde à partibus, vel à particularibus earum, contra se in quibuscunq; Iudicys, seu actibus ordinarys vel extraordinarys, militaribus vel Civilibus, contra quosvis lata vel obtenta, salvâ integrâ existimatione passivorum, seu gravatorum ab utrinquè, pro nullis & irritis declarantur: Exceptis Decretis in causis criminalibus particularibus, quò ad injurias & homicidia privatorum.*

§ 1. Mocą tey Generalney Amnestyi, wszystkie Kondemnaty, Wywołania, Processa, Deklaracye, Dekreta, y Assekuracye względem ich, *intuitu* nieprzyiacielskich, álbo woiennych postępkow wzaiem między stronami, álbo partykularnemi ich osobami, przeciwko sobie w ktorychkolwiek Sądach, y Aktach ordynaryinych, albo Extraordynaryinych, woysko-wych, lub Szlacheckich, przeciwko komużkolwiek ferowane, albo otrzymane, wcale zachowuiąc honor, y exystymacyą z obu stron, ktorzy są wzaiẽ ućiążeni, za żadne y nie ważne ogłaszaią się. Wyiąwszy Dekreta w sprawach krymi-nalnych partykularnych, co się

§ 2. Manifesta, remanifesta, aliaquè scripta publica vel privata, famam vel honorem alterius in Generali, vel particulari læ-

41.

dentia, caſſantur, & annihilantur, perſoniſquè in ijs nominatim expreſſis plenaria ſecuritas, ac illæſa exiſtimatio præcavetur.

krzywdy zaboyſtwa tknie między ludźmi prywatnemi.

§. 2. Manifeſtacye, remanifeſtacye, y inſze piſma publiczne, albo prywatne ſławę y honor cudzy ogulnie, albo partykularnie urażaiące, *caſſantur & annihilantur*, y oſobom w nich po imionách wyrażonym, zupełne beſpieczeńſtwo, z nienaruſzoną exiſtymacyą *præcavetur.*

§ 3. *Captivorum quoq; omnium ab utrinquè, exclusâ qvâvis prætenſione, caſſatiſquè, ad invicem reverſalibus, dimiſſio ſeu reſtitutio in libertatem inſtantanea, poſt ſubſcriptum & ratificatum Tractatum ad invicem appromittitur.*

§ 3. Więźniow także wſzytkich w zaiemnie, bez naymnieyſzey pretenſyi, z kaſſowawſzy zobopolne rewerſały, wypuſzczenie, y do wolności zaraz na tych miaſt przywrocenie, po podpiſanym y ratyfikowanym Traktaćie z obudwu ſtron *appromittitur.*

§ 4. *Præcavetur tamen ſpecialiter, quod beneficio amneſtiæ Staniſlao Leſczyński & aſſeclis ejus, extra Regnum commorantibus, niſi intra trimeſtre à data præſentis Tractatûs ſubſcriptionis, ad corpus Reipublicæ redierint, gaudere, ac ſe ſe tutari non licebit, eoque intuitu in caſu non reſipiſcentiæ, ſalva executio pœnarum contra eos, in legibus expreſſarum, reſervatur.*

§ 4. Oſtrzega ſię to iednak oſobliwie, iż *beneficiô* Amneſtyi Staniſławowi Leſzczyńſkiemu, y tym ktorzy z nim trzymaiąc, zá Granicą ſię bawią, ieżeli we trzech Mieśiącach od daty podpiſu ninieyſzego Traktatu do ćiała Rzpltey niepowrocą, ćieſzyć ſię ani zaſzczycać nie będźie godźiło, y dlatego *in caſu non reſipiſcentiæ, ſalva executio pœnarum*, przećiwko nim *in Legibus expreſſarum, reſervatur.*

Articulus IX.

POſtquàm ſufficiens ab intrà & ab extrà per Leges præſentis Tractatûs ſit proviſa ſecuritas
2. *Majeſtati & libertati in futurum: Confœderatio Generalis Sandomirienſis die 20. Menſis Maj Anni 1704. ſtabilita, quamvis juxta tenorem ſuum uſquè ad finem belli externi cum Corona Svetica deberet durare, nihilominùs propter reſtituendam plena-*

Artykuł IX.

KIedy zaś doſkonale wewnątrz y zewnątrz przez Prawa teraźnieyſzego Traktatu obmyślone ieſt beśpieczeńſtwo Majeſtatowi J.K.Mći y Wolności, na przyſzłe czaſy, Konfederacya Sandomirſka Generalna dnia 20. Mieśiąca Maja w Roku 1704. poſtanowiona, luboby *juxta tenorem ſuum* aż do ſkończenia woyny zagranicznej z Koroną Szwedzką

trwać

riam ex integro formam Reiplcæ veterem, in Comitijs ordinarys Generalibus primitivè ac principaliter existentem, tranquillitatemquè publicam eò firmiùs, & exactiùs manutenendam, modernâ conventione resolvitur, ac terminatur finaliter; cum mansura tamen apud Sacram Regiam Majestatem, Ordinesq; Reipublicæ gloriæ & meriti pro se & Marschalco suo, constanti & invicto Majestatis ac Libertatis assertore, gratitudine in ævum.

trwać miała, przecięż dla przywrocenia wcale y zupełnie rządu Rzpltey dawnego, ktory *primitivè & principaliter* zawisł na Seymach Walnych zwyczaynych, y dla tym gruntownieyszego y doskonalszego utrzymania spokoyności publiczney, teraźnieyszym postanowieniem rozwięzuie się, y wcale się kończy przy wiekotrwałey iednak u J.K.Mći y Stanow Rzpltey za chwalebne zasługi, sobie y Marszałkowi swemu, iako statecznemu y nieporuszonemu, Maiestatu Pańskiego y wolności obrońcy, należytey wdzięczności.

Articulus X.

PAcem internam taliter concluſam Plenipotentiary Partium Pacisscentium, juxta formulas mutuò inter se concertatas, à Principalibus suis ratihabendam, Instrumentaquè Originalia à die subscriptionis præsentis Tractatûs in tra spatium octuaginta novem dierum computandorum, ad invicem exhibere, ac reciprocè sibi reddere appromittunt.

§ 1. *Post subsecutam hujusmodi ratificationem, ac reciprocam Instrumentorum commutationem, ex una parte executio Evacuationis die trigesimâ Ianury, Annô* 1717. *Ex altera autem executio Exvinculationis seu dissolutionis militarium Confœderationum immediatè scilicet die eâdem trigesimâ Ianuary infrascriptô modò succedent. Mareschalci militares necnon Regimentary omnes, nullô exceptô, Exercituum Regni Poloniæ & Magni Ducatûs Lithuaniæ eâdem die, quâ subscribent ratificationem istius Tractatûs, per Literas suas, tam ad Sa-*

Artykuł X.

POkoy wewnętrzny takim sposobem skonkludowany, Plenipotencyaryuszowie stron miarkuiących, ktory kształtem wzaiemnie między sobą skoncentrowanym, od Pryncypałow swoich ma bydź potwierdzony, z Instrumentami Orygınalnemi ode dnia podpisu ninieyszego Traktatu wczasie ośmdźieśiąt dźiewiąćiu dni komputowanych, wzaiemnie pokazać, & *reciprocè* sobie oddać przyrzekaią. 43.

§ 1. A po takowym potwierdzeniu, y wzaiemney Instrumentow odmianie, z iedney strony skutek *evacuationis* dnia trzydźiestego Stycznia 1717. z drugiey zaś strony exekucya exwinkulacyi, álbo rozwiązania Zołnierskiey Konfederacyi, to iest dnia 30. Stycznia niżey opisanym sposobem następuią. Marszałkowie Zołnierscy, także Regimentarze wszyscy żadnego nie wyiąwszy, woysk Koronnych y W.X.L. tegoż dnia, ktorego podpiszą po-

cram Regiam Majeſtatem, quàm per ſeorſivas publicasquè ad Exercitus omneſque milites datas, Officijs ac Regiminibus ſuis, quibus hactenùs fungebantur, renuntiabunt totaliter, ſimulquè prædictos omnes Exercitus, abſquè ulla reſervatione vel tergiverſatione ſub quovis prætextu, vel colore reſignabunt, ac reſtituent ſub Commendam ac ſupremam directionem Sacræ Regiæ Majeſtatis. Quæ Sacra Regia Majeſtas non ſolùm per Literas ſuas Vniverſales eo nomine per Regnum Poloniæ & Magnum Ducatum Lithvaniæ publicandas, necnon per alias Literas vulgò nuncupatas Przypowiedne Liſty, *novum computum ex veteri Exercitu, ad præſens conſtitutum manutenebit, illumq; ad executionem perducet, verùm*
44. *etiam eoſdem Exercitus ad novum Computum reductos tamdiù per Regimentarios à ſe electos gubernabit, quouſquè Generales ac Campiductores utriuſque Gentis, juramenta ſibi per Tractatum præſentẽ præſcripta non expleverint.*

§ 2. *Interim præfati Mareſchalci militares, ſubſtituti necnon omnes Regimentarij Regni Poloniæ & Magni Ducatûs Lithvaniæ dimiſſis ac depoſitis ſuis gubernijs & functionibus, abſquè omni mora ad latus Sacræ Regiæ Majeſtatis, documenta fidelitatis ſuæ demonſtraturi accelerabunt, cum comitatu tamen non niſi per Leges publicas permiſſo. Non tantùm verò omnibus ſupradictis, verùm etiam Conſiliarys, Commiſſarys, Generalibus, Colonellis, alyſquè tam in Generali, quàm*

twierdzenie ninieyſzego Traktatu Liſtami ſwoiemi, tak do J.K. Mći iako też oſobliwemi Uniwerſałami do woyſk y wſzyſtkiego Rycerſtwa wydanemi, Urzędy y rządy ſwoie, ktore dotąd ſprawowali, z śiebie cale złożyć, oraz pomienione wſzyſtkie woyſka bez żadney rezerwacyi, albo pod iakimkolwiek pretextem, lub kolorem, zwłoki y oćiągania ſię, oddadzą y przywrocą, pod Kommendę y Naywyżſzą Dyrekcyą J.K. Mći, ktory to Krol JMć nie tylko Liſtami ſwemi Uniwerſalnemi *eo nomine* do Korony y W. X. Lit: *in publicum* wydanemi, tudźież przez inſze liſty *vulgò* Przypowiedne nazwane, nowy Komput z woyſka ſtarego teraz poſtanowiony, utrzymować, y do exekucyi go przywodźić będźie, ale też temi ſamemi woyſkami do nowego Komputu redukowanemi tak długo przez Regimentarzow od śiebie podanych rządźić ma, poki Hetmani Wielcy y Polny Oboyga Narodow nie wypełnią Juramentow, ſobie Traktatem teraźnieyſzym naznaczonych.

§ 2. Tym czaſem pomienieni Marſzałkowie Zołnierſcy, Subſtytutowie, y wſzyſcy Regimentarze Koronni y W. X. Lit. zaniechawſzy y złożywſzy rządy y funkcye ſwoie, bez wſzelkiego omięſzkania do Boku J. K. Mći, aby dali dowod wierności Two-
iey, poſpieſzą, w takiey iednak áſſyſtencyi, iaka ieſt Prawami pozwolona. A nie tylko wſzyſtkim Oſobom wyżey pomienionym, lecz y Konſyliarzom, Kommiſsarzom, Generałom, Pułkownikom,

y in-

in particulari, qui in prædictis Exercitibus in hucuſquè militabant, cum vice verſa omnibus Generalibus Colonellis, alysquè Officialibus & militibus, qui à partibus S. R. Majeſtatis ſtabant, omnimoda ſecuritas, tam quò ad perſonas, quàm quò ad bona, fortunas & honores præſenti Tractatu cavetur.

y innym ogułem y partykularnie, ktorzy w przerzeczonych woyſkach ſłużyli, toż wzaiemnie wſzyſtkim Generałom, Pułkownikom, y innym Officyerom, y Zołnierzom, ktorzy przy ſtronie J. K. Mći ſtawali, wſzelkie beſpieczeńſtwo, tak co do ich Oſob, iako też dobr, fortun y honorow należy, ninieyſzym Traktatem obwarowane ieſt.

§ 3. *Similiter Mareſchalci Generales Confœderationum Regni Poloniæ ac Magni Ducatûs Lithvaniæ, necnon Mareſchalci particulares, Conſiliaryquè omnium Palatinatuum, Terrarum, ac Diſtrictuum die 1mâ Februarij, Annô 1717. Varſaviam in Comitatu tantùm à Legibus præſcripto venient, Comitia Generalia juxta Articulum exvinculationis concertata expedituri, Pacificationemquè integram, ſolidam, ac generalem Reipublicæ pro ſemper, ſimul cum Sacra Regia Majeſtate ſtabilituri, ac confirmaturi.*

§ 3. Podobnym ſpoſobem Generalni Marſzałkowie Konfederacyi Koronney, y W. X. L. także Marſzałkowie partykularni, y Kommiſſarze wſzyſtkich Woiewodztw y Powiatow Dnia pierwſzego Lutego 1717. do Warſzawy w aſſyſtencyi Prawami opiſaney przybędą, dla expedyowánia Seymu Generalnego Walnego, podług Artykułu *exvinculationis* umowionego, y áby weſpoł z J. K. M. uſtanowili y potwierdźili uſpokoienie zupełne, doſkonałe y Generalne Rzpltey ná zawſze. 45.

§ 4. *Quemadmodùm verò Pax præſens in pede, ac fundamento Pactorum Conventorum, aliarumq; omnium Legum fundamentalium, inter Sacram Regiam Majeſtatem ac Ordines Statusq; Reipublicæ ſtabilita eſt, ita Partes paciſcentes pro præſidio ejusdem Pacis, prædicta Pacta Conventa aliaſquè omnes Leges & Conſtitutiones fundamentales, in futurum accipiendo, ad majorem ſecuritatem omnium & ſingulorũ Articulorum in hoc Tractatu Conventorum, decreverunt, ut totalis hæc tranſactio non ſolùm inter Conſtitutiones Regni ac Magni Ducatûs Lithvaniæ, ſtatim in Co-*

§ 4. Jako zaś Pokoy teraźnieyſzy *in fundamento Pactorum Conventorum*, y innych wſzyſtkich Praw fundamentalnych, między J. K. Mćią, y Stanami Rzpltey poſtanowiony ieſt, tak ſtrony miarkuiące ſię na obronę y pomoc temuż pokoiowi, pomienione *Pacta Conventa*, y inne wſzytkie Prawa y Konſtytucye fundamentalne, na przyſzłe czaſy biorąc, dla większego warunku y beſpieczeńſtwa wſzyſtkich, y każdego z oſobna Artykułow w tym Traktaćie umowionych, poſtanowiły, aby cała ta tranſakcya nie tylko między Konſtytucye Koronne, y W. X. L. zaraz na Seymie bliſko naſtępuiącym inſerowana była, lecz aby

była

mitijs immediatis inſeratur, verùm etiam ſit domeſtica, Patria, necnon perpetua ac Cardinalis Reipublicæ Lex, obligans, tam præſentes, quàm abſentes cujuſcunq; ordinis, præeminentiæ, dignitatis vel conditionis, abſquè ulla exceptione, Perſonas atquè ut ab omnibus Ordinibus, Magiſtratibus Miniſterys, Conſilys, Iudicijs, Statibuſquè, tanquam Regula ac norma adminiſtrandæ poſthàc liberæ Reipublicæ præſcripta obſervetur, & omninò impleatur.

46.

§ 5. *Eoquè fine quæcunquè, & à quocunq; contra hanc Tranſactionem, aut aliquem ejus articulum, vel clauſulam, Manifeſtationes, Proteſtationes, Contradictiones, Allegationes Iurium, aut conſuetudinum, omneſquè aliæ excogitabiles exceptiones, pro nullis, irritis, & inadmiſſibilibus declarantur, ac contra eos, qui huic Conventioni, Tranquillitatiq; publicæ per ſe, vel per alios, clam vel palã, directè aut indirectè operâ, aut conſiliô, contravenire, executionem earundem impugnare, aut impedire auſi fuerint, pœnâ fractæ Pacis, tam jure coram Iudicys per præſentem Tractatum deſtinatis, quã defactò per Nobilitatem vigore Literarum Reſtitũ à S. R. Majeſtate motam, tanquàm contra violatores legum, & hoſtes Patriæ irremiſſibiliter vindicanda decernitur.*

§ 6. *Eadem pœna fractæ Pacis, ſimili modo extendenda contra illos declaratur, qui poſthàc cum externis Principibus, vel hoſtibus Patriæ, correſpondentias fovere; vel Ablegationes, aut miſſi-*

była domowym, Oyczyſtym, wiecznym, y między Kardynalnemi, Rzpltey Prawem, obowiązuiącym, tak przytomne, iako nie przytomne, ktoregokolwiek Stanu, preeminencyi godności, albo Kondycyi, bez wſzelkiey exceptcyi oſoby, aby od wſzytkich Porządkow, Urzędow, *Miniſterys*, Rad, Sądow y Stanow, iako uſtawa y wzor napiſane, dla rządu na potym wolney Rzpltey, obſerwowane, y koniecznie wypełnione były.

§ 5. Dla tego wſzyſtkie ktorekolwiek y od kogozkolwiek przećiwko tey tranſakcyi, albo ktoremu iey Artykułowi lub klauzuli, Manifeſtacye, Proteſtacye Kontradykcye, Allegacye Praw, albo zwyczaiow, wſzyſtkie inne, iakie ſię tylko mogą wymyślić exceptcye, za nikczemne, nieważne, y przypuſzczenia niegodne *declarãtur*, y przećiwko tym, ktorzy temu poſtanowieniu, y ſpokoyności publiczney przez ſię, albo innych, taiemnie, lub iawnie, *directè aut indirectè*, ſkutkiem, albo Radą ſprzećiwiać ſię, exekucyi onych przeczyć, albo przeſzkadzać odważyliby ſię, karanie złomanego pokoiu, tak prawnie przed Sądami przez Traktat niniejſzy deſtynowanemi, iako też *defacto* przez Szlachtę, za Uniwerſałami J. K. Mći, poſpolitym ruſzeniem z domow ſwych wyprowadzoną, iako na Gwałtownikow Praw, y Nieprzyiaćioł Oyczyzny do nieodpuſzczonego windykowania naznacza ſię.

§ 6. Tákież karanie złomanego Pokoiu, podobnym ſpoſobem ściągać ſię powinno, prze-

ćiwko

ones ad eos sub quocunq; prætextu, palàm vel clàm expedire præsument, exceptis tamen commercijs ac necessitatibus privatorum cum confinantibus intervenientibus. In quorum fidem hoc Instrumentum Pacis, à Mediatore, ac supradictis Plenipotentiarys unus cujusquè partis propriarum manuum subscriptione, sigillorumquè appositione munitum, roboratumq; est. Varsaviæ die tertiâ Mensis Novembris, Annô Domini 1716.

ćiwko tym, ktorzyby potym z postronnemi Monarchami, albo Nieprzyiaćiołmi Oyczyzny korrespondencye trzymać, lub Ablegacye y Poselstwa do nich, pod iakimkolwiek pretextem iawnie, álbo taiemnie expedyować smieli, wyiąwszy iednak handle, y potrzeby ludźi prywatnych, ktore z Pogranicznemi zachodzą. Ná co dla wiary ten Instrument Pokoiu od Medyatora, y wyżey pomienionych Plenipotencyaryuszow obu stron, własnych rąk podpisem, y Pieczęći przyłożeniem obwarowany, y umowiony iest, w Warszawie dnia trzećiego Mieśiąca Listopada, Roku Pańskiego 1716. 47.

Xiąże Grzegorz Dołhorukoj (LS)

Constantinus Felicianus Szaniawski, Episcopus Cujaviensis & Pomeraniæ S. R. Majestatis Plenipotentiarius ad Tractatũ mpp. (LS)

Stanislaus Chomentowski Palatinus Masoviæ S. R. Majestatis Plenipotentiarius. mpp. (LS)

Iacobus Henricus Comes à Flemming Præfectus Stabuli M. D. L: Plenipotentiarius Regius mpp. (LS)

Antonius Sebastianus Dębowski S. R. M. ad Tractatum Secretarius. mpp.

Stephanus Humiecki Palatinus Podoliæ Commissarius ex Senatu ab Ordinibus Confœderatis mpp (LS)

Iosephus Potocki M. C. P. R. & Capitan Commissarius ex minori Polonia ad Tractatum mpp. (LS)

Nicolaus Olßański Vexillifer Volhynia, Cõmissarius ad Tractatum à Replca destinatus. mpp. (LS)

Franciscus Łodzia Poninski Copanicensis Capitaneus, ad Tractatum Commissarius & Plenipotentiarius ex Majori Polonia mpp (LS)

Franciscus Mielzynski Castellanides Sremensis ad Tractatum Commissarius & Plenipotentiarius ex Majori Polonia. mpp. (LS)

Ioannes de Campo Scipion Capitaneus Districtûs Lidensis Commissarius Plenipotentiarius ad Tractatum ex M D-L mpp (LS)

Christophorus Comes in Bakßty Zawißa Capitaneus Minscen Commiss & Plenip. ad Tract ex M. D. Lithvaniæ. mpp (LS)

Vladislaus Krzyszkowski Capitaneus Vlodimiriensis Plenip ab Exercitu Regni ad Tract. mpp (LS)

Andreas de Rożyce Rozycki Vice-Colonellus Equitatûs S R. Mtis & Reipublicæ, & Commissarius ab Exercitu Regni ad Tract. mpp. (LS)

Stephanus Horodenski Vexillifer Czerniechoviensis Commiss. ab Exercitu Confœderato cum Republica M D Lit. mpp. (LS)

Michàel Stanislaus Zagłoba Orzęcki Venator Terræ Buscensis Commissarius ab Exercitu M D. Lithuaniæ mpp. (LS)

Antonius Ignatius Stecki, Pocillator Owrucensis, Notarius Castrensis Kyoviensis, Statuum Confœderatorum Secretarius. mpp.

Plenipotentia à Sacra Regia Majestate. 48.

AUgustus II. DEI Gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Wołhyniæ,

niæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq́, Dux Saxoniæ, Juliæ; Cliviæ, Montium, Angriæ, & Weſtphaliæ, Sacri Romani Imperij Archi-Mareſchalcus, & Elector Landgravius Turingiæ, Marchio Miſniæ, necnon Superioris ac Inferioris Luſatiæ, Burgrabius Magdeburgenſis, Comes Princeps Hannebergenſis, Comes Marcæ Ravensbergæ, & Barby, Dominus in Ravenſtein &c. Significamus hiſce Literis Noſtris quorum intereſt univerſis & ſingulis. Cùm ex innata Noſtra Clementia, ad ſervandos potiùs, quàm deprimendos Cives propenſiores ſimus, hinc orta inter Confæderatos Reipublicæ Status Regni & M.D. Lithvaniæ, necnon ejusdem Regni & M.D. Lit: Exercitus, circa tuitionem Majeſtatis Noſtræ, & libertatis ab una, & inter Copias Noſtras Saxonicas parte ab altera, diſſidia pacificè componere, omnes occaſiones diſſidiorum amovere, ac Rempublicam ex integro abintra tranquillam reddere cupientes, in veros, ac legitimos Plenipotentiarios Noſtros, Reverendum in Chriſto Patrem Dominũ Conſtantinum Szaniawſki, Epiſcopum Vladiſlavienſem, & Pomæraniæ, tùm Jlluſtres & Magnificos Dominos Staniſlaum Chomentowſki, Palatinum terrarum Maſoviæ, Radomienſem, Drohobycenſem Capitaneum, atq́ Jacobum Henricum Comitem de Flemming, Stabuli M.D.L. Præfectum, Exercitûs Noſtri Saxonici Supremum Campiductorem, ad Congreſſum & Tractatum conſtituimus, quibus (abſentiâ unius, vel duorum non obſtante) plenam poteſtatem, atq́ facultatem damus, concedimusq́ tractandi, reſolvendi, atquè concludendi. Promittentes ea omnia, quæ ab ipſis Nomine Noſtro concluſa, & accordata fuerint, pro rato, & grato ſemper habituros, nec unquàm in dubium vocaturos, imò ſatisfacturos. Jn quorum fidem, præſentes Literas Plenipotentiæ Manu Noſtrâ ſubſcriptas, Sigillô Regni communiri juſſimus. Dabantur in Arce Janovecenſi Die 8. Menſis Septembris, Annô Domini MDCCXVI. Regni verò Noſtri XX. Annô.

AVGVSTVS REX. (LS)

Matthæus Illak Enſifer, Braclav. S.R.M. Sig. M. Regni Secretarius. mpp.

Plenipotentia à Statibus Reipublicæ Confœderatis.

NOs Status Regni, & Magni Ducatûs Lithvaniæ, circa tuitionem S. R. M. Domini Noſtri Clementiſſimi, æquè ac Libertatis Juriumq́ Noſtrorum Confœderati, poſt longinquam ſpem Tractatûs, qui eſt unicum ſolatium afflicti tot annis Populi, ac remedium ad amovenda ulterioris belli á Patria incommoda, verô deſideriô cupientes pacem, continuandum Tractatum eſſe duximus, ac pro feliciori ejuſdem ſucceſſu, ad minorem numerum Jlluſtres ac Magnificos Dominos Cõmiſſarios Noſtros, ex gremio in priori Plenipotentia expreſſos, reduximus, idquè ex Senatorio Ordine Jlu-

lustrissimum, & Excellentissimum Dominum Stephanũ Humiecki, Palatinũ Podoliæ, Jlluſtres & Magnificos Dominos Josephum Potocki Capitaneum Belzensem, & Nicolaum Olszański, Vexilliferum Volhyniæ ex Equestri Ordine, & minori Polonia; ex majori Polonia Jlluſtres & Magnificos Dominos, Franciscum Poniński Capitaneum Kopanicensem, & Franciscum Milżyński Castellanidam Srzemensem; Et ex Magno Ducatu Lithvaniæ, Jlluſtres & Magnificos Dominos Christophorum Zawisza, Minscensem, & Joannem de Campo Scypion Lidensem Capitaneos designando. Qui post expletum juramentum, secundum Rotham sibi conscriptam, ratione veri, ac sinceri studij sui in præsenti negotio erga Rempublicam, pleno charactere à Nobis tractandi, disputandi, & finaliter concludendi, non referendo sese ad nos, sunt instructi. Proinde quidquid constituerint, & concluserint, ac subscripserint, memorati Jlluſtrissimus & Excellentissimus, Jlluſtres, & Magnifici Domini Commissarij Nostri: Nos id pro rato & grato habituros esse attestamur, ac in majorem fidem præsens Instrumentum, Jlluſtrissimi & Excellentissimi Domini Mareschalci Generalis Confœderationis manu subscriptum, & Sigillo ejusdem communitum, eisdem damus & conferimus. Datum in Krasnostaw die 5. Mensis Septembris, Annô Domini 1716. 49.

S. Ledochowski Succ. Kr. *Christophorus Sulistrowski.*
M. G.St. Reip: Confœd: *Vex: Oßm. M.G.C.M.D.L.*
(LS)

Plenipotencyá od Woyská zkonfederowanego Koronnego.

MY Generałowie, Pułkownicy, Rotmistrze, Porucznicy, Oberstleytnantowie, Majorowie, Kapitani, y całe Rycerstwo woysk Koronnych z Rzpltą zkonfederowanych, Polskiego, y Cudzoźiemskiego zaćiągu, wiadomo czyniemy; iż konformuiąc się *ad mentem* Rzpltey, ktora redukowawszy *ad pauciorem numerũ* JchMciow PP. Kommissarzow y Plenipotentow swoich na determinacyą Traktatu expedyowała; uprosiliśmy do tegoż Traktatu od woyska, J. W. Jmći P. Władysława Krzyszkowskiego, Starostę Włodzimirskiego, substytuta od Polskiego, y Imći P. Andrzeia Rożyckiego Oberszt leytnanta Kawalleryi od Cudzoźiemskiego, Autoramentow za Plenipotencyaryuszow; daiąc JchMćiom *omnimodã facultatẽ & plenariam potestatem*, wszelkie interessa, *desideria* y pretensye woyskowe promowować, resolwować, y decydować, znosząc się ze wszytkiemi JchMciami PP. Kommissarzami od Rzeczyposp: zkonfederowaney, do tegoż Traktatu należącemi; y cokolwiek przez pomienionych JchMćiow PP. Plenipotencyaryuszow; y Kommissarzow, według zlecenia od Nas danego, *propositum*, *agitatum*, & *conclusum* będzie, miec to *pro rato*, & *firmo* deklaruiemy. A dla lepszey wagi ten Instrument J. W. JMći Panu Marszałkowi woysk

z Rzpltą zkonfederowanych podpiſać zlecamy. Dźiało ſię pod Orłową Wolą Dnia śiodmego Septembra 1716.

I. Branicki S. B. (LS)

M. W. Rzpltey.

Plenipotencya od woyſká zkonfederowanego W. X. Lit:

MY Rycerſtwo, Pułkownicy, Generałowie, Oberſzterowie *utriuſq; authoramenti* woyſk z Rzpltą zkonfederowanych W. X. Lit: Polſkich y Cudzoźiemſkich zaćiągow z Jaśnie Wielm: Jmćią P. Marſzałkiem Naſzym czyniemy wiadomo. Jż konformuiąc ſię *ad mentem* Rzpltey, ktora redukowawſzy *ad pauciorem numerũ* JchMćiow PP. Kommiſſarzow, y Plenipotentow ſwoich, na determinacyą Traktatu expedyowała, uprośiliśmy do tegoż Traktatu od woyſka tak Polſkiego, iako y Cudzoźiemſkiego autoramentu; zá Plenipotencyaryuſzow Wielmożnych JchMćiow PP. Stefana Horodeńſkiego, Chorążego Czerniechowſkiego, Porucznika Petehorſkiego, J.W. Jmći P. Referendarza W.X.Lit: y Michała Orzęckiego Łowczego Buſkiego, Porucznika Pancernego, J.W. Jmći P. Strażnika W.X.L. daiąc Jchmćiom *omnimodam facultatem & plenariam poteſtatem*, wſzyſtkie intereſſa; *deſideria*, y pretenſye woyſkowe promowować, rezolwować, y decydować, znoſząc ſię ze wſzyſtkiemi JchMć: PP. Kommiſſarzami, od Rzpltey zkonfederowaney, do tegoż Traktatu należącemi. Y cokolwiek przez pomienionych JchMćiow PP. Plenipotencyaryuſzow, y Kommiſſarzow według zlecenia od Nas danego *propoſitum, agitatum & concluſum* będźie, mieć to *pro rato & firmo* deklaruiemy, á dla lepſzey wagi ten Inſtrument Jaś: Wielm: Jmći P. Marſzałkowi woyſka z Rzpltą zkonfederowanych podpiſać pozwoliliśmy. Dźiało ſię w Obozie pod Kraſnym Stawem *die* 4. *Septembris, Annô* 1716.

S. Potocki. S. W.

M. zk. W. W. X.L. z Rzpltą mpp.

Kaźimierz z Nieśiołowic Nieśiołowſki Chorąży Petehorſki, Piſarz woyſk zkonfederowan: W.X.L.

50. *Ratificatio Tractatûs ex parte S.R.M. munita Sigillo Regni.*

NOs Auguſtus II. DEI Gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq; Necnon hæreditarius Dux Saxoniæ, & Princeps Elector. Univerſis & ſingulis quorum intereſt, notum teſtatumq; facimus. Quia Nos Tractatum Varſaviæ ſub die 3. Menſis Novembris, Anni 1716. inter Plenipotentiarios Noſtros Reverendũ in Chriſto Patrem Dominum Conſtantinum Szaniawſki Epiſcopum Vladiſlavienſem & Pomæraniæ, tùm Jlluſtres & Magnificos Staniſlaum Chomentowſki, Palatinum Terrarum Maſoviæ, Radomienſem, Drohobycenſem Capitaneum, atq; Iacobum Henricum Comitem

mitem de Flemming Stabuli M. D. L. Præfectum, Exercitûs Nostri Saxonici Supremum Campiductorem, ab una, & inter Plenipotentiarios Statuum Confœderatorum Reipublicæ, & Exercitum tàm Regni Poloniæ, quàm M. D. Lit: videlicet Illustrem & Magnificum, ac Generosos Stephanum Humiecki, Palatinum Podoliæ, Josephum Potocki, Capitaneum Belzensem, Nicolaum Olszański, Vexilliferum Volhyniæ, Franciscum Poniński Capitaneum Kopanicensem, Franciscum Mielżyński Castellanidam Srzemensem, Christophorum Comitem in Bakszty Zawisza, Capitaneum Minscensem, Joannem de CampoScipion, Capitaneum Lidensem, Vladislaum Krzyszkowski, Capitaneum Vlodimirien sem, Vice-Marescha lcum exercitûs Regni, Andream Rożycki, Vice-ColonellumRegiminis Nostri, Stephanum Horodeński, Vexilliferum Czerniechovien sem, Præfectum Cohortis hastatæ, Generosi Referendarij M. D. L. atq; Michaélem Orzęcki Veneratorem Buscensem, Præfectum Cohortis Loricatæ, Generosi Excubiarũ Præfecti M. D. L. parte ab altera, concluſum, ac subscriptum, omnesq; in illo Articulos, ac paragraphos comprehensos, in omnibus & singulis punctis & clausulis ratihabemus, approbamus, & confirmamus, simulq; Regio verbo spondemus, omnia & singula in eodem Tractatu constituta, ac conventa, religiosè ac inviolabiliter nos observaturos, ac impleturos, observarq; & impleri curaturos, modô in eodem Tractatu expressô, neq; passuros, ut à quopiam sub quocunq; prætextu prædictus Tractatus violetur, & infringatur. In majorem horum omniũ fidem, hoc Diploma Ratificationis Nostræ manu Regiâ subscriptum, Sigillô Regni muniri jussimus. Dabantur Varsaviæ die 30. Mense Januario, Annô Domini MDCCXVII. Regni verò Nostri XX. Annô.

AUGUSTUS REX.

(LS) *Matthæus Iliak Ensif Braclav. S. R M Sig. Maj. Regni Scrius* mpp.

Ratificatio Tractatûs ex parte S. R. M. munita Sigillo Magni Ducatûs Lithvaniæ.

NOs Augustus Secundus DEI Gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq; necnon hæreditarius Dux Saxoniæ, & Princeps Elector &c. Universis & singulis quorum interest, notum testatumq; facimus. Quia Nos Tractatum Varsaviæ sub die 3. Mensis Novembris, Anni 1716. inter Plenipotentiarios Nostros Reverendum in Christo Patrem Dominum Constantinum Szaniawski, Episcopum Vladislavien sem & Pomeraniæ, tùm Illustres & Magnificos Stanislaum Chomentowski, Palatinum Terrarum Masoviæ, Radomien sem, Drohobycen sem Capitaneum, atq; Jacobum Henricum Comitem de Flemming, Stabuli M. D. L. Præfectum, Exercitûs

citùs Noſtri Saxonici, Supremum Campiductorem ab una; & inter Plenipotentiarios Statuum Confæderatorum Reipublicæ,& Exercituum tàm Regni Poloniæ, quàm M. D. L. videlicet Jlluſtrem & Magnificum, ac Generoſos Stephanum Humiecki, Palatinum Podoliæ, Joſephum Potocki, Capitaneum Belzenſem, Nicolaum Olſzańſki, Vexilliferum Volhyniæ, Franciſcum Poniński Capita-
51. neum Kopanicenſem, Franciſcum Mielżyński Caſtellanidam Srzemenſem, Chriſtophorum Comitem in Bakſzty Zawiſza, Capitaneum Minſcenſem, Joannem de Campo Scipion, Capitaneum Lidenſem, Vladiſlaum Krzyſzkowſki Capitaneum Vlodimirienſem, Vice-Mareſchalcum Eexrcitús Regni, Andream Rożycki, Vice-Colonellum Regiminis Noſtri, Stephanum Horodeński Vexilliferum Czerniechovienſem, Præfectum Cohortis haſtatæ Generoſi Referendarij, atq; Michaélem Orzęcki, Venatorem Buſcenſem, Præfectum Cohortis Loricatæ, Gnoſi Excubiarum Præfecti M. D. L. parte ab altera,concluſum ac ſubſcriptũ, omneſq; in illo Articulos, ac paragraphos cõprehenſos,in omnibus & ſingulis punctis,& clauſulis ratihabemus,approbamus & cõfirmamus,Simulq; Regio verbo ſpondemus, omnia & ſingula in eodem Tractatu conſtituta, ac conventa, religiosè ac inviolabiliter nos obſervaturos, ac impleturos,obſervariq; ac impleri curaturos, modo in eodem Tractatu expreſſo, neq; paſſuros, ut à quopiam ſub quocunq; prætextu prædictus Tractatus violetur,& infringatur. Jn majorẽ horum omnũ fidem, hoc Diploma Ratificationis Noſtræ manu Regiâ ſubſcriptum, Sigillô M.D.L. muniri juſſimus. Dabantur Varſaviæ die XXX. Menſe Januario,Annô Domini MDCCXVII. Regni verò Noſtri 20. Anno.

AUGUSTUS REX. (LS)

Ratificatio Tractatûs ex parte Statuum Reipublicæ.

NOs infràſcripti Mareſchalci, Generales Regni, & M.D.L. nomine ſtatuum omnium Confœderatorum, Palatinatuum, Terrarum,ac Diſtrictuum, abſq; ulla exceptione,ſinguli pro univerſis, univerſi pro ſingulis,fide jubendo,ac ſpondẽdo ijs,quorũ ſanè intereſt notum, teſtatumq; facimus. Quod Tractatum Varſaviæ ſub die 3. Menſis Novembris Annô Domini 1716. inter Plenipotentiarios Sereniſſimi Auguſti II. DEI Gratiâ Poloniæ Regis, Magni Ducis Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ,Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſkiæ, Severiæ,Czerniechoviæq;. Necnon hæreditarij Ducis Saxoniæ, Principis & Electoris, per videlicet Jlluſtriſſimos, & Excellentiſſimos Dominos Reverendiſſimum Conſtantinum Felicianum Szaniawſki, Epiſcopũ Vladiſlavienſem, & Pomæraniæ, Staniſlaum Chomentowſki Palatinum Terrarum Maſoviæ, Jacobum Henricum Comitem de Flemming, Stabuli M.D.L. Præfectum, Copiarum Saxonicarum Supremũ Campiductorẽ ab una, & Plenipotentiarios quoq; Noſtros, ſcilicet Jlluſtriſſimos, & Magnificos Dominos Stephanũ Humiecki

Palati-

Palatinum Podoliæ, Joſephum Potocki, Capitaneum Belzenſem, Nicolaum Olſzańſki, Vexilliferum Volhyniæ; Franciſcum Poniń-ſki, Capitaneum Kopanicenſem; Franciſcum Mielżyńſki, Caſtellanidam Srzemenſem; Chriſtophorum Comitem in Bakſzty Zawiſza, Capitaneum Minſcenſem; Joannem de Campo Scipion, Capitaneum Lidenſem parte ab altera, concluſum & ſubſcriptum, omnesq; in illo Articulos & Paragraphos compræhenſos in omnibus & ſingulis Punctis & clauſulis ratificamus, approbamus & confirmamus, ſimulq; omnia & ſingula in eodem Tractatu conſtituta, ac conventa exactè obſervare, implere, & exequi appromittimus, ſpondemus etiam minimè nos paſſuros, ut à quopiam ſub quocunq; prætextu prædictus Tractatus violetur, & infringatur. In cujus rei fidem, hanccè Ratificationem, manibus noſtris ſubſcriptam, Sigillis Noſtris communivimus. Datum Pragæ die 30. Jan: 1717.

Staniſlaus Ledochowſki, Succ: Kr. M. G. St. Reip. Conf. mpp. (L.S.)

Chriſtophorus Suliſtrowſki, Vex. Oſm. M. G. M. D. L. mpp. (L.S.)

Ratificatio Tractatûs ex parte Exercitûs Confœd: Regni. 52.

NOs Mareſchalci, ac Regimentarij, Exercituum Regni Poloniæ & M. D. Lit. nomine omnium militum utriusq; authoramenti, abſq; ulla exceptione, ſinguli pro univerſis, univerſi pro ſingulis, fide jubendo ac ſpondendo ijs, quorum ſanè intereſt, notum teſtatũq; facimus. Quod Tractatum Varſaviæ, ſub die 3. Menſis Novembris Anni 1716. inter Plenipotentiarios Sereniſſimi Auguſti II. Dei Gratiâ Regis Poloniæ, M. D. Lit. Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq; Necnõ Hæreditarij Ducis Saxoniæ, Principis & Electoris, videlicet Jllrmos & Excellentiſſimos Dnos, Rndiſſimum Conſtantinum Felicianum Szaniawſki, Epiſcopum Vladiſlavien. & Pomæraniæ, tùm Staniſlaum Chomentowſki, Palat. Terrarum Maſoviæ, Radomien: Drohobycen: Capitaneum, atq; Jacobum Henricum Comitem de Flemming, Stabuli M. D. Lit. Præfectum, Exercitûs Saxonici Supremum Campiductorem ab una; & Plenipotentiarios quoq; noſtros, ſcilicet Jlluſtres & Magnificos Vladiſlaum Krzyſzkowki Capitaneum Vlodimirien. Vice-Mareſchal: Exerc: Regni, & Andream Rożycki, Vice-Colonellum S. R. M. ab Exercitu Regni, tum Stephanum Horodenſki, Vexilliferum Czerniechovienſem, Præfectum Cohortis haſtatæ, Jlluſtriſſimi Referendarij M. D. L. atq; Michàélem Orzęcki, Venatorem Buſcenſem, Præfectum Cohortis Loricatæ Jllrmi Excubiarum Præfecti M. D. Lit. parte ab altera, concluſum & ſubſcriptum, omnesq; in illo Articulos, & paragraphos comprehenſos, in omnibus & ſingulis Punctis ratificamus, approbamus, ac confirmamus, ſimulq; omnia &

ſingula, in eodem Tractatu conſtituta, ac conventa exactè obſervare, implere, & exequi appromittimus, ſpondentes etiam minimè nos paſſuros, ut à quopiam ſub quocunq; prætextu prædictus Tractatus violetur, & infringatur. In cujus rei fidem hancè Ratificationem Manibus Noſtris ſubſcriptam, Sigillis Noſtris communivimus. Datum Pragæ die 30. Januarij 1717.

Ioſephus Branicki, D.B.M.

Ex. R. Conf. *mpp.* *(L.S.)*

Ratificatio Tractatûs ex parte Exercitûs Conf: M.D.Lit.

NOs Mareſchalci ac Regimentarij, Exercituum Regni, & M. D. Lit. nomine omnium Militum, utriuſq; authoramenti, abſq; ulla exceptione, ſinguli pro univerſis, univerſi pro ſingulis fide jubendo ac ſpondendo ijs, quorum ſanè intereſt, notum teſtatumq; facimus. Quod Tractatum Varſaviæ ſub die 3. Menſis Novembris, Annô 1716. inter Plenipotentiarios Sereniſſimi Auguſti Secundi Dei Gratiâ Poloniæ Regis, Magni Ducis Lithvaniæ &c. &c. videlicet Jllrmos & Excellentiſſimos Dnos Rndiſſimum Conſtantinum Szaniawſki, Epiſc: Vladiſlavien. & Pomæraniæ, tùm Staniſlaum Chomentowſki, Palat. Terrar. Maſoviæ, Radomien. Drohobycen. Capitaneum, atq; Iacobum Henricum Comitem de Flemming, Stabuli M.D.Lit. Præfectum, Exercitûs Saxonici Supremum Campiductorem ab una; & Plenipotentiarios quoq; Noſtros, ſcilicet Jlluſtres & Magnificos Vladiſlaum Krzyſzkowſki, Capitaneum Vlodimirien: Vice-Mareſchalcum Exercitûs Regni, & Andream Rożycki, Vice-Colonellum S. R. Majeſtatis ab Exercitu Regni; tùm Stephanum Horodeński Vexilliferum Czerniechovien. Præfectum Cohortis Haſtatæ Jlluſtriſſimi Referendarij M. D. Lit. atq; Michàélem Orzęcki, Venatorem Buſcen. Præfectum Cohortis Loric. Jlluſtriſſimi Excubiar: Præfecti M. D. Lit. parte ab altera, concluſum ac ſubſcriptum, omnesq; in illo Articulos, & Paragraphos comprehenſos, in omnibus & ſingulis Punctis ratificamus, approbamus, & confirmamus, ſimulq; omnia & ſingula in eodem Tractatu conſtituta, ac conventa, exactè obſervare, implere, & exequi appromittimus, ſpondentes etiam minimè nos paſſuros, ut à quopiam, ſub quocunquè prætextu prædictus Tractatus violetur, & infringatur. In cujus rei fidem hancce Ratificationem manibus Noſtris proprijs ſubſcriptam, Sigillis Noſtris communivimus. Dat: Pragæ die 30. Januarij. 1717.

S. Potocki, Præfectus Excubiar. *Caſimirus Nieśiołowſki,*

Mareſch. Exerc. M. D Lit. *Vexillifer Haſtatus,*

Conf. cum Rcp. *mpp.* *Notarius Exercitûs*

Conf. M. D. Lit.

mpp.

L.S.

POSPO-

POSPOLITE RUSZENIE Koronne, y W. X. Litewskiego. 53.

1. CHcąc Rzpltą w iako naylepszey posturze ufundować, y od wszelakich zkądkolwiek pochodzących niebeśpieczeństw, y dolegliwośći assekurować, nie tylko przez regularne Woysko, ale też *per summum robur, ac præsidium* pierśi Szlacheckich, Pospolite Ruszenie wszystkie Korony Polskiey y W.X.Lit. y Prowincyi do nich należących, Xtwa Inflantskiego, Piltyna y Kurlandyi, według dawnych Praw, y zwyczaiow, za zgodą Stanow Rzpltey, na obronę powszechną, y Dostoieństwa Naszego *sine divisione belli, juxta præscriptum* Statutow Koronnych, y W.X.L. á osobliwie Konstytucyi *Annorum* 1621. 1634. & 1676. wydanie Wici w mocy Naszey, *contra omnem casum ingruentis periculi, & publicæ necessitatis* zachowawszy uchwalamy, Wdztwa Mazowieckie, Podlaskie, Ziemie Łukowską, Pruskie, y Wdztwo Podolskie, Kijowskie, z Ziemią Halicką, przy dawnych Prawach, y zwyczaiach konserwuiąc. Popisy zaś, y okazowania według Prawa dáwnego, aby były *in usu antiquo*, mieć chcemy, *prohibendo* iednak pod tym pretextem *quasvis turbas, & guerras, Legibus damnatas, ac tranquillitatem publicam convellentes.*

Regulamen punktualney płacy Woysku Koronnemu przez Rzpltą ná Wdztwá y Ziemie exdywidowany.

2. POnieważ Traktatu szczęśliwie *ad præsens* zakończonego, y uspokoienia wnętrznego, y żewnętrznego całość, y beśpieczeństwo, tudźież opisanie władzy y jurysdykcyi Hetmańskiey, oraz utrzymanie dobrego, y doskonałego *ab intra* rządu, *primariò & principaliter* na fundamencie regularney, y punktualney płacy zawisło: tedy zabiegaiąc *in futurum* podobnym nieszczęśliwościom, ktorych *extremam* y niezrachowaną *per tot mala, & ultimam* prawie *ruinam*, wytrzymaliśmy *seriem*, oraz *prospiciendo* aby *in æquali Republica, æqualiter* wszyscy *ad supportanda onera communia* należeli, y aby żaden *cujuscunq; Statûs, vel Conditionis*, od płacenia podatku pospolitego niebył excypowany, *authoritate præsentis Conventûs*, za zgodą uniwersálną wszystkich Stanow Rzpltey, Woysko regularne *in scripto ad Archivum, quò ad quantitatem & qualitatem* specyfikowane, na obronę Dostoieństwa Naszego, y Rzpltey postanawiamy, y zaraz chociaż w tak ciężkim, długą woyną, powiettzem, y rożnemi plagami zruynowanego Pospolstwa niedostatku, *pretiô* utrzymania neoszacowanych Praw, Swobod, y Wolności starożytnych (ktore nad wszystkie Skarby, y dostatki przekładać zwyklismy) punktualną, regularną, y rzetelną puńroczną płacę, na Woiewodztwa y Ziemie według Taryffy Pogłownego *Anni* 1676. (*Salvâ* na przyszłym Seymie *bonificatione, ex præmissis ad invicem revisionibus & coæquatione* w podatkach *subsequendâ, sive decernendâ*)

54.

dâ) in inſtanti per Deputatos, in aſſiſtentia Skarbu Koronnego nie tylko, *generaliter*, ale też *particulariter*, *nominatimq; cum ſpecifica diſtinctione Bonorum* na Chorągwie Polſkie, y Regimenty Cudzoźiemſkiego trybu, według nowego Komputu ze ſtarego Woyſka, rozdźieloną uchwalámy, y przez dyſpartymenta oſobne, *authenticè* z tegoż Skarbu Koronnego wydane, y od Urodz: Marſzałka Seymowego podpiſane, *exnunc* aſſygnuiemy, *excluſis in futurum aliis quibuscvis, & quorumvis Aſſignationibus*, z takową deklaracyą: iż unikaiąc wſzelkiego dla zerwania, albo nie doyśćia (ſtrzeż Boże) Seymow naſtępuiących zawodu, tudźież oddalaiąc wcześnie naymnieyſze pretexty, y okazye do wćiągnienia, y przywrocenia znowu przeſzłych exorbitancyi, aggrawacyi, y nieporządku ſzkodliwego, poty pomienioną płacę regularną *punctualiter abſq; ulla interruptione* kontynuowac, y exekwować obiecuiemy, poki Stanom Rzpltey na Seymie Walnym doſzłym zgromadzonym, zgodnie, y iednoſtaynie nie będźie ſię zdało teyże płacy odmienić, lub meliorować, przez podwyżſzenie, albo umnieyſzenie Komputu lub *ſtipendiorum*, albolitez wźięćie inney Taryffy.

Gwoli czemu 1*mo*. Chcąc aſſekurować *neceſſitatem & certitudinem* Seymowania, na zawſze *fixum terminum* to ieſt *feriâ ſecundâ primâ poſt feſtum S. Michàélis*, Seymom przyſzłym *poſt elapſum quodlibet biennium computando* od przeſzłego S. Michała, Roku Tyśiąc śiedmſetnego ſzeſnaſtego, *exceptis urgentibus* nagłey potrzeby Seymowania *caſibus*, także Seymikom przed Seymowym w Poniedźiałek na ſześć Niedźiel przed Seymem, *non obſtante etiam die feſto* przypadaiący, *indiſpenſabiliter* naznaczamy; *Salvis Iuribus Majeſtatis, ratione* wydania Uniwerſałow, Inſtrukcyi, y innych zwykłych przed-Seymowych expedycyi na też Seymiki. Czego *attendentia* Nayprzewielebnieyſzemu Jmći X. Arcybiſkupowi Gnieźnińſkiemu, Prymaſowi Koronnemu, y W. X. Lit. *committitur, in Ordine* do przypomnienia Nam, aby na Cwierć Roku przed Kadencyą wychodźiły *Deliberatoriæ*.

2*do*. Znoſząc nader ſzkodliwe Woyſku *præjudicium*, ktore dotąd od Kommiſſarzow Poborcow, y innych Exaktorow, także Sędźiow fiſkalnych działo ſię, obieranie tychże Kommiſſarzow, Poborcow, y innych Exaktorow, także Sędźiow, fiſkalnych ſtanowienie, y kontynuowanie *in futurũ* Sądow dalſzych przez nich, tudźież *Lauda* podatkowania, *præſenti Sancito contraria, immutationes* Taryff, *Reviſiones, Defalcationes, Conflagratas, alioſq; quosvis abuſus*, tak *in eluſionem* regularney płacy, iako też *in alleviationem, vel præaggravationem* czyichkolwiek Dobr *excogitabiles, cæteraſq; nocivas in præjudicium* Uchwał Seymowych, reſpektem teraźnieyſzey regularney płacy, *uſurpationes, vel variationes* na Seymikach zakazuiemy, *ſub*
15. *nullitate attentatorum, & pœna peculatûs contra ſecùs facientes* ná Trybunale Koronnym, lub Skarbowym, *ad cujusvis inſtantiam extendenda*.

3*tio*

3tiò. Służbę pomienionemu Woysku Koronnemu według nowego Komputu od dnia 1. Mieśiąca Lutego, Roku teraźnieyszego Tyśiąc śiedmsetnego śiedmnastego przypowiadamy. Ktore Woysko w nowym Kompućie znayduiącesię, odebrawszy Listy Nasze przypowiedne *ad præsens*, tak na Chorągwie, iako y na Regimenty, tudzież Dyspartymenta na Leże, Zołd, y Hybernę, ręką Urodzonego Marszałka Seymowego *ad præsens* podpisane, *specialitates* zaś *Bonorum* z pomienioney Taryffy Pogłownego *Anni* 1676. z Skarbu *per Extractum in forma* ordynaryinego wydawania *semel pro semper* bez żadney immutacyi wyiąwszy, pod Pieczęćią Skarbową, y z podpisem Pisarza tylko Skarbowego, y bez żadnych depaktacyi, na Repartycye swoie za Ordynansami Wielm: Hetmanow, *conformiter* do assygnacyi od Ur: Marszałka Seymowego wydanemi, *absq; ulla sub quocunq; prætextu variatione*, poyść powinno będźie, zachowuiąc wszelką skromność w ćiągnieniu y pośpieszaiąc iako nayprościeyszym traktem, y iako nayprędzey na swoie Konsystencye, bez brania Ugod, Podwod, Prowiantow, y żadnych innych nie czyniąc aggrawacyi, tudzież w iedney Wśi dwoch noclegow nie odprawuiąc *sub rigore pœnarum* w Artykułach Woyskowych *expressarum*. *Deputatos* iednak *suos*, nie więcey nad dwoch od Chorągwi, lub Regimentu, do dwoch pułrocznych płac Zołdowych, to iest do iednego pułroka po iednemu *præmittent* przed sobą do Grodow *Repartitionum suarum*. W ktorych ćiż *Deputati* respektem pierwszey pułroczney płacy *die* 15. *Marty*, respektem zaś drugiey płacy *die* 15. *Septembris* w tymże Roku, a potym *eisdem diebus, & mensibus*, w dalszych następuiących leciech stanąwszy, *à Possessoribus Bonorum* w Dyspartymencie swoim *comprehensis* (ktorych *Lege præsenti* ostrzegamy, aby *à suprascriptis diebus* terminow przypadaiącey pułroczney płacy, *in spatio* trzech Niedźiel, każdy *quantum* z Dobr swoich, na pułroka według Taryffy, y dyspartymentu przychodzące, komportował) za kwitami swoiemi, z Taryffą zgadzaiącemi się, *& cum specificatione quantitatis* summy wziętey, bez naymnieyszey kontentacyi, y bez wymagania kwitowego y groszowego, *currenti monetâ juxta præscriptum moderuæ Legis constitutâ*, odbierać będą. *Retentores*, ktorzy w czasie pomienionym trzech Niedźiel, prowenienćyi z Dobr swoich należącey według Taryffy, y dyspartymentu nie wydadzą, *præsenti Lege in pœnam perpetuæ Bannitionis* kondemnuiemy, *vigore* ktorey Kondemnaty Deputaći na delatę spisawszy, ieden Exemplarz oney z podpisem ręki swoiey do Grodu, á drugi do rąk Kommissarza na Trybunał Skarbowy *pro tempore* obranego oddadzą, y takowe Retenta przez Exekucyą Zołnierską na Dobrach windykować powinni będą, sposobem *sub titulo de Disciplina Militari* opisanym. *Inquantum* by zaś ktory z Deputatow odebrawszy pieniądze od Possessora, y kwit onemu dawszy, na delatę Dobra iego podał,

dał, y śmiał one exekwować takowy *pœnâ triplicis penſionis, correſpondentis originali ſummæ, per Officium Caſtrense in loco Reparationis ſuæ, mediante areſto, & inſtantaneâ exſolutione puniri* powinien. A że Wdztwa Pruſkie Taryffy Pogłownego nie maią, tedy Skarb Koronny ſummę *ad proportionem* teyże Taryffy Pogłownego *Anni* 1676. na Prowincyą Pruſką przypadaiącą, *juxta proportionem* Włokowey Taryffy rozdzieliwſzy, *ſpecialitates* Dobr *præſcriptô modô* Aſſygnataryuſzom wydać *tenebitur*. Na Wdzwto zaś Poznańſkie *ob non exiſtentiam* w Skarbie Taryffy *Anni* 1676. Pogłownego, tenże Skarb *ſpecialitates juxta Tariffam Anni* 1674. rozdźieli y wyda Aſſygnataryuſzom.

56.

4*tò*. Temuż Kommiſſarzowi na Trybunał Skarbowy obranemu, *attendentiam ſuper eo* zlecamy, aby *obſervantiam* teraźnieyſzego poſtanowienia, tak *ratione* importowania punktualnego płacy regularney *per Poſſeſſores Bonorum*, iako też dotrzymania *exactæ diſciplinæ Militaris* od Zołnierza, y żeby ſię żadne od Deputatow nie działy depaktacye przy odbieraniu Podatkow, przeſtrzegał, oraz y Trybunał Skarbowy *nomine* Wdztwa, albo Ziemię informował, nie intereſſuiąc ſię iednak *ullatenùs ſub hoc titulo* do wydawania iakowychkolwiek Aſſygnacyi, do meliorowania, lub transformowania Taryffy, naznaczenią Rewizyi, y nie czyniąc żadney immutacyi, iakowymkolwiek ſpoſobem teraźnieyſzey dyſpozycyi, *in alleviationem, vel præaggravationem* czyichkolwiek Dobr, *cum præjudicio* Zołnierza, albo Poſſeſſorow, *ſub nullitate attentatorum & ſub interpoſitis pœnis ſuprascriptis*.

5*tò*. A iako nikt płacenia Podatku publicznego unikać, dopierożiakimkolwiek wynalazkiem zabraniać, lub przytrzymywać nie powinien, tak przeciw takowemu *cujuſcunq; Statûs, conditionis vel dignitatis*, ktoryby *per contumaciam & vim* exekwować Dobr ſwoich nie dopuścił, *pœna peculatûs, infamiæ, privationis vocis, tam activæ, quàm paſſivæ, tum inhabilitatis ad omnes honores, Officia, & dignitates, ad cujuſvis inſtantiam, & in quovis foro competenti vindicanda decernitur*.

6*tò*. *Eodem nexu Legis* Woyſko Koronne *obſtringitur*, żeby takową regularną, y punktualną płacą kontentuiąc ſię, tak na ſtanowiſkach, iako przechodach z groſza żyło, y żadnych krzywd nie czyniło, tudzież we wſzyſtkim *juxta modum, Ordinem, & rigores*, w opiſaniu oſobnym *de Diſciplina Militari*, zachowało ſię *omninò, ſub pœnis ibidem deſcriptis*.

7*mò*. A że znayduią ſię w Taryffach *univerſaliter* po Woiewodztwach, y Ziemiach, Wioſki y mieyſca niektore puſte, także *inundationibus aquarum* podległe, z ktorych (*ceſſante Agriculturâ*) *ſtipendiarius ſuum concernens de non exiſtenti levare* nie mogłby. A tak Zołnierza w płacy punktualney, Woiewodztw y Ziem w Uchwale wyrachowaney, zawod, do nowych inkonweni-

encyi z ktoreykolwiek strony mogłby otworzyć wrota; przeto *præsenti lege cavetur*, ażeby nie winny za winnego, pogotowiu Sąsiad za Sąsiada nie był *gravatus*, ale takowe mieysca od Possessorow zaniedbane, bliższemu lub dalszemu Sąsiadowi, ktoryby się podiął *onera publica ferre, occupare, non excedendo suum concernens permittitur. In casu* zaś nie podięćia się żadnego Sąsiada do zastąpienia należącego Podatku, Zołnierzowi dla bonifikowania należytości swoiey, pomienione dezerty będźie się godziło odbierać *in possessionem, mediante Decreto ac convictione plenariâ, tum traditione Officiosa Officy Castrensis*: *Liberam* iednak *exemptionem ad beneplacitum* własnych Panow mieysc, *circa terminos exemptionum* zostawiwszy o co *forum in proprijs Territorijs, coram ysdē Officijs Castrensibus, præcisâ appellatione assignatur.* Gdźieby zaś Starosta *Processu Iuris* był *innodatus*, tedy *Officium* iego *præmissa exequi* powinno: A gdźie *vacabit per casum Officium Castrense*, blizsze *supplere tenebitur, unius absentiâ non obstante.*

Dyspozycya Hyberny, y Konsystencyi Zimowych. 57.

3. UWażaiąc nie tylko woyska Koronnego wielką krzywdę, ale też *publici ærary* znaczne *detrimentum* z dyspozycyi Kommissyi Hybernowych pochodzące, tęż Kōmissyą *in perpetuum* znośiemy y ábroguiemy. Maiąc zaś osobliwy wzgląd na widoczne spustoszenie Dobr Hybernę płacących, żeby *per respirium & levamen* iakiekolwiek do śiebie przyiść mogły, Symple, Hyberny, *demptâ tertiâ* oney *parte* tudźież odćiąwszy podwoyne szostaki, *exnunc* ná Chorągwie Husarskie, Pancerne, y lekkie, przy deputowanych do tego, przez Skarb Koronny według dawnych Taryff exdiwidowawszy, *certam, & distinctam Bonorum specificationem* każdey Chorągwi, *secundùm proportionem* summy iey należącey, raz ná zawsze assygnuiemy, poki Stanom Rzpltey na Seymie doszłym zgromadzonym inney dyspozycyi *per Legem publicam*, postanowić *non videbitur.* Płacenie pomienioney Hyberny w każdym Roku, począwszy od S. Michała, áż do S. Marćina, tymże sposobem iako y zasług, przy Grodach *per Possessores Bonorum Regalium*, (ktorych *præsenti Lege* do tego obowięzuiemy, y przestrzegamy) do rąk Deputatow, bez naymnieyszey kontentacyi, z iednym tylko szczegulnym groszem od Złotego, trwać powinno. A *in casum non exsolutionis, super Retentores* (ktorych *in pœnam Bannitionis perpetuæ* kondemnuiemy) *Executio Militaris, vigore ejusdem Condemnationis, præscriptô modô in disciplina Militari, extendenda permittitur.* Exolucya iednak tegoroczney Hyberny, *immediatè* następuiącey, *à die decima quinta Mensis Februarij, Anni præsentis* 1717. zacznie się, *& usq; ad diē decimā quintā Mensis Martij, Anni ejusdē, suprascriptoOrdine continuabitur.* Z teyże Hyberny *intuitu Salarij, & sumptûs necessary, exclusis omnibus alys obventionibus, liquidationibus*

& penſionibus z Skarbu, z Hyberny, y z Kwarty, *tum præciſis quibuſvis Donativis* od woyſka, ná Buławę Wielką ſto dwadźieśćia tyśięcy, á na Polną 80. Tyśięcy, przy tym na largicye, y inne expenſa zwyczayne ſto tyśięcy złotych, *ad diſpoſitionem* Wielm: Hetmanow naznaczamy, z ktorych na Urodzonego Piſarza Polnego Koronn: penſyi *in toto, præciſis alys penſionibus* z Skarbu, z Hyberny y z Kwarty, *necnon alys quibusvis obventionibus* od woyſka, trzydźieśći tyśięcy złotych naznaczaią ſię. *Reliquum* na poſtrzelanych, ſtraconych Officyaliſtow, y Towarzyſtwo zaſłuzone *diſtribui* powinno, naznaczaiąc Urodzonemu Generał-Majorowi Boinowi Kommendantowi Białocerkiewſkiemu *ex eadem reſiduitate* roczney penſyi ſześć tyś: złotych, poki Regimentu nie doſtąpi. Ktorą Dyſtrybutę corocznie ćiz Wielmozni Hetmani uczyniwſzy, ieden Exemplarz teyże dyſtrybuty woyſku przy Kole Generalnym, drugi zaś Marſzałkowi Seymowemu, na każdym Seymie, z podpiſem rąk ſwoich prezentować, y oddawać *tenebuntur*. Zaległe zaś wſzyſtkie áſſygnacye Hybernowe, do przyſzłego da BOG Seymu doſzłego ſuſpenduiemy, y zieżdżać po nie Deputatom zakazuiemy, *non præjudicando* iednak áſſygnacyom przeſzłym do Kwarty wydanym, oſobliwie Urodz: Władyſława Krzyſzkowſkiego Staroſty Naſzego Włodźimirſkiego, ná Staroſtwie Spiſkim. *Ratione* Konſyſtencyi źimowych, niżeli Stany Rzpltey da Pan BOG na Seymie, po ſkończoney woynie Szwedzkiey, *perpetuam locationem* ná Pograniczu po-
58. ſtanowią, ſam tylko ſzczegulny dach *ad præſens* po Krolewczyznach, *exnunc* ná woyſko *æqualiter, juxta proportionem quantitatis & qualitatis* onego rozdźieliwſzy, pozwalamy, *eâ pactô*, aby Zołnierz z Zołdu, z Hyberny, śiebie, ludźie, y konie ſwoie ſuſtentował, kupuiąc *victualia*, obroki, *& alia neceſſaria eô prætiô*, po czemu ná targach y pobliżſzych Miaſtach, y Miaſteczkach będźie, goſpodarzow z domow własnych nie ruguiąc, ſzynkow nie przeſzkadzaiąc, Jarmarcznego, y Targowego, ani Goſpodnego nie biorąc, *& alios abuſus veteres* nie uzurpuiąc, *ſub rigore in diſciplina Militari deſcripto*, ponieważ *eo intuitu* tak Zołd, iako y Hyberna na woyſko Koronne *ad præſens* przyczyniły ſię.

A lubo Dobra Duchowne według Praw na Seymach *Annorum* 1662. & 1667. produkowanych, á ná Seymie 1670. ſtwierdzonych, od exakcyi, y Stanowiſk Zołnierſkich ſą wolne, y ſummę pewną na Zimowy Chleb woyſku, nie z powinnośći, ale tylko z obligacyi ku Oyczyźnie, w gwałtownych iey potrzebach do tych czas wydawały, zawſze ſobie przy tym całość Praw ſwoich oſtrzegaiąc, iednak Stan Duchowny z teyże ſamey obligacyi ku Oyczyźnie, nie reſpektuiąc prawie na oſtatnią dobr ſwoich ruinę, y teraz dobrowolnie Symplę, Hyberny, *demptâ tertiâ* oney *parte* y odćiąwſzy podwoyne ſzoſtaki, to ieſt ſummę trzykroć czterdźieśći ſześć tyśięcy, ſześć ſet ſześćdźieśiąt, y ſześć złotych, y groſzy 22. deklaru-

ie,

ie, do przyszłego doszłego Seymu, *præcavĕdo* sobie, aby ta świadczona *æquanimitas in obligationĕ, & sequelã* nie poszła, y żeby dobra Duchowne *eô prætextu sub onus* Konsystencyi zimowych, y innych ágrawacyi żołnierskich, według tak wielu Konstytucyi, osobliwie *Annô* 1676. pociągane nie były. Tę zaś summę pomienioną *Possessores* Dobr Duchownych, według Taryffy y Dyspartymentu, między sobą, *proportionaliter ad præsens* postanowionego, *exceptis Bonis Iure Terrestri gaudentibus in possessione* Duchowieństwa zostaiących, ktore *ex natura sua* do Hyberny należeć nie powinny, ale tylko *solis oneribus Reipublicæ* podlegać maią, przez Kommissarzow Dyecezalnych przy Katedrach, *Assignatarys*, sposobem wyżey wyrażonym o Hybernie z dobr Naszych Krolewskich, wypłacać *tenebuntur*, przez gotowiznę lub delatę.

Disciplina Militaris.

4. NA fundamencie postanowioney *ad præsens* punktualney y regularney płacy, reassumuiąc wszystkie dawne Prawa y Konstytucye, o karności, y porządku żołnierza, tudzież chcąc one *quàm exactissimè* do exekucyi przyprowadzić, deklaruiemy, y postanawiamy, aby woysko Koronne, tak Polskiego, iako y Cudzoziemskiego zaciągu, odtąd na wzor y przykład innych Państw porządnych, y Rzeczyposp: wolnych, z grosza żyło, wszystkie *victualia, & necessaria* dla siebie, ludzi, y koni swoich, lub w ciągnieniach, albo w Marszach, lub ná Stanowiskach, albo qwaterach, y Konsystencyach, lub na wytchnieniach, albo iakimkolwiek tytułem nazwanych subsystencyach, sobie przypadłych, za gotowe pieniądze kupuiąc, y taką ceną, iaka będzie w targu, każdą rzecz płacąc, bez przymuszenia gwałtem gospodarza do przedania, sustentować się *tenebitur. Insuper* iako *in posterum* wszelkiemu żołnierzowi 59.
Polskiemu y Cudzoziemskiemu, Podwod, Koni, Wołow zabierać, Prowiantow, karmienia, albo lenungowania ludzi, y zadnych Ustaw, pod iakimkolwiek pretextem wymagać, trzydniowych dyskrecyi na Pisarzow, lub Deputatow kontentacyi, Gospodnego, także ugod na Chorągwie, lub Regimenty, kołowego od młynow, barankowego wyćiągać, y naymnieyszey ággrawacyi na stanowiskach, w ćiągnieniach, y wytchnieniach w Dobrach Ziemskich, Duchownych, y Krolewskich Naszych; tudzież żadney żywności, oprocz tylko samey trawy, y za wydzieleniem Possessorow podczas lata, dachu zaś podczas zimy, uzurpować nie będzie się godziło; tak gwoli temu każdy Officyer, Namieśnik, lub Kommendę maiący, wychodząc z noclegu, lub stanowisk, Kwity *à Possessoribus Bonorum de satisfactione* odbierać maią bez wszelkiego gwałtu, y przymuszenia, *sub nullitate* onych *in tali casu, sufficienter coram Iudicio deducto.* A ieśliby czy to Chorągiew, czy to Kompania, czyli Regiment, czyli dywizya woyska, lub partykularny żołnierz bez Kommendy iadący, albo idący, szkodę, lub krzywdę w Do-

brach czyichkolwiek uczynili, y Kwitow należytych nie otrzymali, *in eo caſu Poſſeſſores Bonorum* według dawnieyſzych Konſtytucyi *Regeſtra damnorum* w Grodźie pobliższym, ſami przez ſię lub *per Adminiſtratores Bonorum Nobiles, benè poſſeſſionatos in præſentia officialis jurati* poprzyśięgą, á potym w tym Grodźie, w ktorym żołnierz *inculpatus vigore* Repartycyi ſwoiey, przez Deputatow ma odbierać pieniądze Zołdowe, lub Hybernowe, *juxta proportionem* pretenſyi, Szkod, lub krzywd ſwoich, *quantitatem ſibi competentem*, tamże *circa importantiam* uchwalonego Podatku, *officiosè* áreſztować, y zatrzymować będą *apud Poſſeſſores Bonorum*, ktorzy do przyięćia áreſztow, *ſub refuſione damnorum de proprio injuriatis*, poty *obſtringuntur*, pokąd *per compoſitionem*, albo *Sententiam, ejusdem Iudicij Caſtrenſis, terminô peremptoriô ac indilatè etiam extra cadentiam Iudiciorum, expediendam*, każdy ukrzywdzony *ſatisfactus* od obwinionego żołnierza nie zoſtanie, y kwitu onemu nieda; *ſalvâ appellatione* do Trybunału Koronnego y Skarbowego *gravato* w ſprawie, ktora przechodźi ſto złotych w Xięſtwie Mazowieckim, á w inſzych Woiewodztwach trzyſta złotych. Gwoli czemu, iako żołnierz Dobr tych, ná ktorych áreſzt od ukrzywdzonego zaydźie, *ante compoſitionem, vel deciſionem cauſæ* exeqwować, *ſub pœnis Perſonalibus* w Grodzie lub w Trybunale Koronnym *vindicandis*, nie powinien, tak *Officia Caſtrenſia ad celebranda ludicia, ſub tempus* przypadaiących terminow pułroczney płacy, *omninò Lege præſenti obligantur, ſub amiſſione officiorum, & compenſatione damnorum Injuriatis. In criminalibus* iednak *cauſis, libera optio fori injuriatis, ratione vindicandarum Injuriarum ſuarum*, przed ſądem Hetmańſkim, lub na Trybunale Koronnym zoſtawuie ſię, *ſalvâ executione Decretorum reali, contra delinquentes, ubi deprehenſi fuerint.*

Zeby zaś tak w przechodach ſkromność, iako y na Konſyſtencyach *modeſtia* wyżey opiſana, utrzymana była, nakazuiemy, aby Porucznicy, albo Chorążowie przy Chorągwiach Polſkich Szlacheckich, przy Lekkich ſami Rothmiſtrzowie, przy Cudzoźiemſkich zaś Regimentach Stabt-Officyerowie, á przy kompaniach Ober-Officyerowie *præſentes* w marſzach byli, y przyprowadźiwſzy na Konſy-
60. ſtencye Chąrogwie, lub Regimenty, exekucyą według tego Prawa uczynili, tudźież na wyprowadzeniu tychże Chorągwi, y Regimentow, ſami *actu* byli, o krzywdach poczynionych informowali ſię, rozſądźili, y uſpokoili, y ſami potym Chorągwie pomienione *in omni obſervantia Legis præſentis*, do Obozu pod Kommendę Hetmańſką przyprowadźili, *ſub amiſſione* Szarż ſwoich.

Gdy zaś żołnierz dla nie importowanego w terminie, y czaśie *per Legem* naznaczonym, Podatku, lub Hyberny, na exekucyą do dobr *Retentorum* źiezdzać będźie przymuſzony, pod tym pretextem, nie tylko innych niewinnych dobr ággrawować nie powinien, ale y w tych, z ktorych należących ſobie *prætendet* pieniędzy,

dzy, niema wię ey wymagać, y pozwalać ſobie, nad ſzczegulną proporcyonalną żywność dla ſiebie, ludźi, y koni, poty iednak tylko, poki nie odbierze według dyſpartymentu ſwoiey należytośći; *aliàs* za popełnione na exekucyi *gravamina*, & *exceſſus*, tak iako zá inne ſzkody, y krzywdy *ad realem ſupraſcriptô modô ſtringetur ſatisfactionem.*

A iako Rzplta punktualną płacę, y niezawodną Hybernę na teraźnieyſzym Seymie woyſku Koronnemu obmyśliła, tak *obligatur* toż woyſko, aby pod Chorągwiami, y Regimentami według komputu w komplećie zupełnym znaydowało ſię, y aby one Kommiſſarz na Trybunał Skarbowy obrany, w Repartycyi ſwoiey na konſyſtencyach, przed naſtępuiącą kadencyą Trybunału zluſtrowawſzy, tenże Trybunał, *adjectâ clauſulâ* w Roćie, *ſuper facta fideli luſtratione* informował; *Salvis Iuribus* Piſarza Polnego o Popiſowaniu woyſka w polu, podług dawnych zwyczaiow.

Trybunał Skarbowy.

5. CHcąc *certam & punctualem* regularney płacy woyſku Koronnemu ná teraźnieyſzym Seymie poſtanowioney, wypełnić, y utrzymać *exactitudinem*, tudźież *ratione* zaległych Podatkow, zaſług woyſkowych, przeſzłych, świeżſzych, y dawnieyſzych, także reſpektem ſzkod, y pretenſyi *Injuriatorum*, *neceſſariam inveſtigationem*, *juſtamq; combinationem* uczynić, Trybunał Skarbowy między Seymem przyſzłym, á teraźnieyſzym doſzłym, przez dwie lećie, w każdym Roku raz po ſześćiu Niedźiel w Radomiu naznaczamy, *præfigendo* pierwſzey Kadencyi dźień Poniedźiałkowy pierwſzy po święcie S. Staniſława Biſkupa w Roku teraźnieyſzym 1717. drugiey *itidem* dźień Poniedźiałkowy po tymże święcie w Roku 1718. Do ktorego z Senatu Wielebnego w Bogu Xdza Konſtantego Szaniawſkiego, Biſkupa Kujawſkiego, Wielmożnych Xćia Januſza Wiśniowieckiego Krakowſkiego, Stefana Leſzczyńſkiego Kaliſkiego, Jozefa Potockiego Kijowſkiego, Adama Tarła Lubelſkiego, Staniſława Chomentowſkiego Mazowieckiego, Jakuba Rybińſkiego, Celmińſkiego Woiewodow, Radomickiego Poznańſkiego, Adama Szaniawſkiego Lubelſkiego, Dębińſkiego Woynickiego, Mikołaia Podoſkiego, Płockiego, Jozefa Cieciſzewſkiego Czerſkiego, Francíſzka Szembeka Wiślickiego Kaſztelanow. *Ex Equeſtri* zaś *Ordine* tych ktorych Woiewodztwa y Ziemie podług zwyczaiu na zaiutrz po Seymikach Deputackich od ſiebie *ſalariandos* 61.
obrały, lub te, ktore nie obrały, na Seymikach *Relationis* teraźnieyſzych obiorą, za Kommiſſarzow ordynuiemy. Ná ktory Trybunał ziechawſzy ſię, Wieleb w Bogu, Wielmozni, y Urodz: Kōmiſſarze, *in aſſiſtentia* Wielm: Podſkarbiego W. Kor: lub *Officij ipſius*, po wykonaney przed Ziemſtwem Sandomirſkim, lub *vacante hoc Iudicio*, przed Urzędem y Grodē Radomſkim, Rotą Trybunalſką, według Konſtytucyi Trybunału Skarbowego *Anni* 1685. z przydatkiem w Kon-

ſtytucyi teraźnieyſzey *de Diſciplina Militari* wyrażonym, przyſię-dze, po obranym *è medio ſui* Marſzałku (*ſeclusâ præſentiâ* Wielmożnych Hetmanow na Trybunale Skarbowym) y po ufundowaney Juryſdykcyi, naypierwey *Ordinationem* Stanow Rzpltey ná teraźnieyſzym Seymie, reſpektem *importantiæ* płacy regularney, y punktualney, tudźież *intuitu obſervandæ exactæ Diſciplinæ Militaris, præſcriptam*, nie tylko *quævis obſtacula, & impedimenta prorsùs tollendo, dubia reſolvendo, ac defectus corrigendo*, ale też *Refragarios, & exceſſivos ſeveriſſimis pœnis còércendo*, do exekucyi we wſzytkim zupełney przyprowadźić *tenebuntur*; oraz z liqwidacyi woyſka, deceſſ iakowy ieżeli ſię pokaże, tedy Repartycyom po Woiewodztwach *cedere* ma. Także aby Cwierći w Kraſnym Stawie Roku przeſzłego 1716. przez Stany zkonfederowane dyſpartymentowane, y do Woiewodztw, y Ziem áſſygnowane, *inquantum* nie byłyby wypłacone, áby iako nayprędzey zapłacone bydź mogły *ſeriò animadvertent*. Także dwie Cwierći na Seymie *Anni* 1712. uchwalone, ieżeli Woiewodztwa *ex integro* wypłaćiły, *inveſtigabunt, & ad ſolutionem Retentorum ſtringent.*

Przy tym tenże Trybunał *Liquidationes* Podatkow na Seymach przeſzłych, y Radźie Warſzawſkiey, á przez Woiewodztwa, y Ziemie ná Seymikach uchwalonych, *Ordine* w Trybunale Rady Warſzawſkiey *præſcripto examinabit*, y one, gdźie uchwalone, á nie wypłacone, *prævià* w tym od Urodzonych Kommiſſarzow *reali informatione*, y Poborcow *juxta antiquam praxim delatione*, wypłaćić tymże Poborcom *injunget, demandatâ etiam forti executione* przećiwko Poborcom dawnym, y tym wſzyſtkim, ktorzykolwiek *ſub quocunq; prætextu*, publicznych pieniędzy ná zaſługi woyſku uchwalonych, tykali ſię, albo oneż u ſiebie przytrzymali.

Tenże Trybunał, długi od Rzpltey *in vim* zaſług ſtarych, tak pod czas woyny Tureckiey Seymem Lubelſkim áſſekurowane, iako pod czas teraźnieyſzey woyny, tudźież y od Rady Warſzawſkiey woyſku Koronnemu przychodzące, także wzaiemne, *in Ordine* tylko *ad publicam & mutuam* między Rzpltą á woyſkiem *recompenſationem*, ſzkody przez Chorągwie, y Regimenty, przechodami, noclegami, Konſyſtencyami, Uſtawami, Paletami, Kantonami, Liniami, przebraniem Hybern, y Uſtaw, *& quôcunq; titulô* nazwanemi ággrawacyami w Dobrach Ziemſkich, Duchownych, y Naſzych Krolewſkich poczynione *in præſentia & aſſiſtentia* Kommiſſarzow Woyſkowych, dwoch z Polſkiego, á iednego z Cudzoźiemſkiego áuthoramentu, ná Trybunał teraźnieyſzy, od woyſka deſtynowanych, doſkonale ſpiſawſzy y ſkonnotowawſzy, *ſalvô beneficiô* amneſtyi generalney w Traktaćie wyrażoney, na Seymie *immediatè* przyſzłym, Stany Rzpltey *informabit*, y we wſzyſtkich, materyach, *ad ſphæram* Iuryſdykcyi ſwoiey należących *juxta normam* dawnieyſzych Trybunałow Skarbowych ſprawi ſię, nie intereſſuiąc

ſię

się do dyspozycyi Woiewodztw, y Ziem respektem Czopowego y Szelężnego, ktore *absq; ullo gravamine* Miast y Miasteczek Naszych Krolewskich, Duchownych y Szlacheckich, *& absq; impositione injuriosa arbitrariam Summarum exigi* może, *mediante beneplacito* tychże Woiewodztw. Interess też Nayiaśnieyszych Krolewiczow Jch-Mćiow *de Summis repetibilibus, tot Constitutionibus Regni Antecedaneis, & Actis* ufundowany, po Woiewodztwach *hærentibus, ex ratione* pułtora Cwierći woysku Koronnemu przez ś.p. Nayiaśnieyszego Oyca Jch zapłaconych, *præsenti Conventu firmatur*, áby do iako nayprędszey mocą tegoż Trybunału Skarbowego, y nayskutecznieyszey był przywiedźiony satisfakcyi. 62.

Pogłowne Zydowskie.

6. JAko Rzeczposp: na Seymie Lubelskim *Anni* 1703. naznaczyła u Zydow Koronnych, aby *in vim* Pogłownego swego Ordynaryinego płaćili corocznie sto y pięć Tyśięcy dobrey Pruskiey monety, tak teraz wygadzaiąc *necessitati publicæ*, wkładamy na tychże Zydow Koronnych *generaliter* wszystkich, w Dobrach Naszych, Duchownych, y Dźiedźicznych mięszkaiących, *absq; ulla exceptione, in supplementum* Rzpltey, ieszcze pięć tyśięcy złotych dobrey Pruskiey Monety, do dawnieyszych sta y piąćiu tyśięcy, áby summa *in currentem Monetam* wynośiła złotych dwakroć dwadźieśćia tyśięcy. Więc żeby w zapłaceniu tey summy, ani Skarb, áni też woysko zawodu nie miało, zlecamy Wielmożnemu Podskarbiemu W. Koronnemu iako naydoskonalszy w tey mierze uczynić porządek, á to przez postanowienie trzech Pisarzow Generalnych Zydowskich, to iest w Prowincyi Wielko-Polskiey iednego, drugiego w Prowincyi Mało-Polskiey, trzećiego w Prowincyi Ruskiey, ktorzy to Zydźi z Starszemi Ziemskiemi do Skarbu przyiechać, *pro die* 15. *Februarij* 1717. *Anni*, y Symple corocznie na partykularze każdey Prowincyi, y Kahału sprawiedliwie, *absq; præaggravatione* spisaną, oddać do tegoż Skarbu powinni będą, *sub pœna in casu Contraventionis duplicis solutionis. In casu præaggravationis, inculpati* w Trybunale Skarbowym *respondere, & puniri debebunt.* Gwoli czemu konflagraty, y Libertacye wszelkie *excluduntur*, ktorych Skarb *sub nõ acceptatione* w rachunkach przyimować y wydawać nie ma: A *Possessores & Hæredes Bonorũ* w tym Podatku żadney prepedycyi czynić, Zydow pod sobą mieszkaiących bronić y zasłaniać nie powinni, *sub solutione de proprio, & sub pœnis* w Trybunale Koronnym *vindicandis, juxta præscriptum Constitutionis Anni* 1673. *titulô.* Pogłowne Zydowskie *folio* 25. ktorą *præsenti Lege* reassumuiemy.

Tá zaś importancya pomienionego Pogłownego zaczynać się powinna *à die* 1. *Ian: Anni præsentis, præcautô etiam eô*, żeby partykularnemi Uchwałami Woiewodztwa, y Ziemie, *per lauda*, ná Zydow Pogłownego prywatnego nie wkładali, oprocz Pogłowne-

go Generalnego według Taryffy *Anni* 1676. w ktorą także Zydźi ſą inkludowani. *Aſſignatarij* po groſzu od złotego *in vim Salarij* tylko brać maią, *juxta obloquentiam* Dyſpozycyi Hybernowey, *& in Diſciplina Militari*, nie czyniąc żadnych ággrawacyi, *ſub pœnis in ijsdem deſcriptis*, y z wielkiemi kupami na Exekucye nie ziezdzaiąc.

63. ## Skarb Koronny.

7. SKarbu Koronnego *apprehenſio, & Iurisdictio vigore moderne diſpoſitionis Reipublicæ, à die* 1. *Ianuarij* 1717. Wielmożnemu Podſkarbiemu W. Koronnemu *aſſecuratur, adminiſtranda ſecundũ veteres Leges. Præcautô inſuper eô*, że tenże Wielmożny Podſkarbi W. Koronn: *non tenebitur ad reſpondendum, ratione* importancyi z wielu Komor, z Pogłownego Zydowſkiego, y z Kwarty, za áſſygnacyami Urodzonego Ledochowſkiego, Podkomorzego Krzemienieckiego, Marſzałka na ten czas Konfederacyi Tarnogrodzkiey, *in uſus publicos* erogowanych, ktore áſſygnacye *juxta ſpecificam connotationem* wydane, y zapłacone *acceptantur, præcisâ & exclusâ* do Oſoby tegoż Urodz· Podkomorzego, y do Sukceſſorow lego *omni prætenſione in perpetuum, à quovis, & ſub quocunq; prætextu.* Te iednak áſſygnacye w pomienioney Konnotacyi znayduiące ſię, ktore *in parte*, albo *in toto* nie ſą zapłacone, nie maią *regulari* do Wielmożnego Podſkarbiego W. Koronn: áni do kogo innego, tylko do tych Superintendentow, y Piſarzow, ktorzy *dependenter* od Konfederacyi Tarnogrodzkiey, na Komorach *continuò*, lub *ad tempus* byli, *ſalvâ reſponſione, & calculatione* onychże na Trybunale Skarbowym, *ad inſtantiam Aſſignatariorum*, tudźież Urodzonego Jnſtygatora Koronnego, *ratione* inweſtygowania ſuperat, ktoreby ſię pokazały nad zapłacone pomienione áſſygnacye.

Curſum Monety *ad præſens* koncertowaney, to ieſt czerwony złoty, po złotych oſmnaśćie, talerbity po złotych oſm, tynf po złotemu groſzy oſm, y mnieyſze *ſpecies* Monety *ad proportionem* biorąc, Wielmożny Podſkarbi przez Uniwerſały ſwoie obwieści po Woiewodztwach, ktorą Kurrencyą *Lege præſenti* do przyſzłego tylko Seymu *approbamus.*

Oludźiach y Kupach Swawolnych.

8. CHcąc *ab intra* iak nayſkutecznieyſzą Páńſtwom Naſzym obmyślić *tranquillitatem*, y ſwawolnych Kup uſkromić *licentiam*, waruiemy, ſtoſuiąc ſię do dawnych Praw Konſtytucyi, á oſobliwie *Anni* 1609. tudźież 1655. *titulô* o ſwawolnych kupach, y Rady Walney Warſzawſkiey, y one *in toto reaſſumendo*, áżeby żaden z Obywatelow Páńſtw Naſzych, y inſzych, *cujuscunq; Statûs, Conditionis & prærogativæ*, mimo komput woyſka, od Nas, y Stanow Rzpltey poſtanowiony, kup ſwawolnych zbierać, Chorągwi *utriusq; Authoramenti* podnośić, y utrzymywać, Dobr Naſzych Krolewſkich, Duchownych, Ziemſkich przechodami, lokacyami,

cyami, paletami, & *quovis excogitabili titulo, modo*, & *prætextu* ággrawować, ſumm pieniężnych, lub Prowiantow, Podwod wybierać, gwałtow, wiolencyi, y wſzelkich *præjudicia, damna*, & *injurias* czynić, & *attentare;* á dopieroż Pogranicznym Państw Naſzych Sąśiadom, ku rozerwaniu zawartych Traktatow, Sojuſzow, *per excurſionem* w Kraie ich, okazyi dawać, *guerras, machinationes*, tak przećiwko Doſtoieńſtwu Naſzemu, iako y Rzpltey *moliri* nie ważył ſię; á to *ſub rigoribus*, & *pœnis* zwyż wyrażonemi Konſtytucyami, iako *contra Turbatores publicæ*, & *privatæ pacis*, (ktorych *pro hoſtibus Patriæ & ipſo facto Infamibus, activæ vocis, & quorumvis munirorum Reiplcæ incapacibus* deklaruiemy) *ſancimus*. Do ktorych exekucyi przywiedzenia, Staroſtow Sądowych, y ich Officia, nie tylko *admotâ nobilitate*, ale też za donieśieniem władzy Hetmańſkiey, ruſzeniem Repartycyi, Chorągwi, lub Regimentow do Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, Seymem teraźnieyſzym ordynowanych, *ſub pœnis de negligentibus Officialibus interpoſitis, refuſione damnorum Injuriatis, Officiorumq; privatione, Lege præſenti* obowięzuiemy. Takowyż *rigor pœnarum*, & *executio* onych, y natych *extendi* ma, ktorzy w dawnym kompućie woyſka przed Seymem teraźnieyſzym *in ſervitio* Rzpltey zoſtawali; á teraz do nowego komputu, liſtow Naſzych Przypowiednych nie doſtąpiwſzy, (przez co zá zwinionych mieć chcemy) ieśliby pod Chorągwiami, lub *ſparſim* chodźić, Dobra Naſze Krolewſkie, Duchowne, y Ziemſkie aggrawować, po klarygacyi nowego komputu ważyli ſię, tak z Polſkiego, iako y Cudzoźiemſkiego autoramentu. 64.

Redintegracya Dobr Naſzych Ekonomicznych, tak w Koronie, iako y w W. X. Litewſkim.

9. AZeby Dobra Naſze Ekonomiczne Stołowe, przy tak wielkim ſpuſtoſzeniu, *illicitis avulſis, uſurpationibus*, & *impetratis notabiliter* zmnieyſzone, dawney ſwoiey całośći przywrocone były, wſzyſtkie warunki w Prawach, y Konſtytucyach Koronnych, y W.X. Litewſkiego & *in Pactis Conventis*, *de integritate* onych opiſane reaſſumuiemy, & *in eum finem* Kommiſſye Naſze *in perſonis Senatory*, & *Equeſtris Ordinis*, z Szlachty ośiadłey, *cum plena facultate* tak do Koronnych, iako y do Litewſkich Ekonomij, Leśnictw, *generaliter* wſzyſtkich ordynować będźiemy, ktore wſzelkie dochody, porządki, Juryſdykcye Ekonomiczne przyzwoicie opiſzą, Granice gdźie potrzeba uznaią, albo uczynią, Prawa dawne przeyrzą, wątpliwe *prævia adcitatione* oſądzą, á z tych godne apbrobacyi Naſzey, *parte appellante* do Nas odeſzlą, á nieſłuſzne odetną. Klucze, Wśie, Uroczyſka, Łąki, Laſſy, Ieźiora, Rzeki, y mieyſca, *noviter*, & *in diminutionem* intraty Stołu Naſzego odięte, *non obſtantibus Reſcriptis*, & *Privilegijs Noſtris* przećiwko Prawu, & *contra mentem Pactorum Conventorum emanatis, de facto* odbierą, y

ad Corpus Æconomicum przyłączą; *ſalvis* iednak *Privilegys Anteceſſorum Noſtrorum, & Noſtris legitimè collatis.*

Pariter Zabiegaiąc oſtatniey ruinie Zup Naſzych Krakowſkich, Wieliczki, y Bochni, á chcąc one *ad priſtinum Statum* przyprowadźić, áżeby y należyta *exindè* Stołowi Naſzemu Prowizya, y pewna Stanowi Szlacheckiemu w Soli Suchedniowey proweniencya, *in eadem quantitate* iako przedtym bywała, *& in ea qualitate*, iaka *ex juſtitia, & rationibus pro & contra penſatis*, to ieſt reſpektem Bałwanow, y ſamey Soli, przez Kommiſſarzow teraźnieyſzyh poſtanowiona będźie, *Antiquâ praxi currere* mogła; tedy na uznanie, pomiarkowanie, y finalne decydowanie nie tylko wſzelkich ćiężarow, impedymentow, długow, y pretenſyi, oſobliwie Wielmoznego Kanclerza W. Koronn: Urodzonego Staroſty Kowalſkiego, y Urodzonych Wodźickich, także pretenſyi Urodzonego A-
65. chacego Taſzyckiego, *intuitu* zatrzymanych penſyi, y oddalenia go *ab officio* Bachmiſtrzoſtwa Bocheńſkiego, ale też *& præjudiciorũ* tak *ex abuſu* Officyaliſtow Naſzych Zupnych, iako y Urodzonych Poſſeſſorow Szybu przyległego Kunegunda, mianowićie względem pretendowanego podkopania Zup Naſzych, y przez to ſzkod od Skarbu Naſzego pretendowanych, tudźież ná poprawę y wprowadzenie dobrego *in futurũ* rządu, á oraz penſyi podług Prawa, y ſłuſzności ſtwierdzenie, y uſtanowienie, Kommiſſyą *ſeorſivè* z Kancellaryi Naſzey wydamy. Ktore to Kommiſſye od nas zeſłane, cokolwiek *in rem, & commodum* Prowentow Naſzych uznaią, poſtanowią, y oſądzą, to tak ważno mieć, y trzymać obiecuiemy y iakoby *authoritate* Seymu teraźnieyſzego poſtanowiono, y ſtwierdzono było.

Inſuper reſtituendo Antiquis immunitatibus też Dobra Naſze Stołowe, *generaliter* wſzyſtkie w Koronie y w W.X.Lit. one *juxta mentem* przeſzłych Konſtytucyi, oſobliwie Seymu Lubelſkiego *Anni* 1703. nie tylko od wſzelkich Hibern, Konſyſtencyi, y wſzelkich ćiężarow Zołnierſkich, ale oraz y od prywatnych Uchwał Woiewodztw y Powiatow, *de plano* excypuiemy, y aby *preſsè & unicè* do ſamych tylko Podatkow y ciężarow Seymem ordynowanych należały, *Lege præſenti cavemus: abrogando* oraz *omnem præaggravationem Arbitrariam*, w narzucaniu *in vim* Czopowego, y Szelężnego ſumm pięniężnych, y wſzelkie *gravamina* nieſłuſznych, y nie proporcyonalnych Taryff *tollendo.* Więc y Staroſtwu Koźienickiemu, iako też y Dobrom Niepołomice Ekonomicznym, *eaſdem libertates tribuendo*, one od zwyż pomienionych impozycyi prywatnych, także y od Hibern, ſtanowiſk, *& à quovis onere Militari totaliter* uwalniamy, á *in ſupplementum* Hibernowey Taryffy, przychodzące z Dobr tychże Hiberny, Skarb Koronny *in tempore debito* zaſtępować będźie, y *realiter aſſignatarijs* wypłacać, á to *ex ſumma* dwudźieſtu

Ty-

Tyśięcy złotych, ktore reſpektem oderwaney Ekonomij Nowodworskiey *aliàs* Tygenhoffu Skarbowi Naſzemu corocznie według Konſtytucyi 1654. wypłacać *tenebatur*, y ktorey iuż Nam więcey nie wypłaca, y wypłacać nie ma. Iako zaś o pożytkách Naſzych nikomu inſzemu uznawać nie należy, tylko Nam ſamym, tak wſzyſtkie ſprawy Ekonomiczne tam *ratione Bonorum, & proventuum, quàm & injuriatorum, ſervato foro rei* podług dawnych Konſtytucyi, mianowićie *Annorum* 1611. 1677. & 1678. do rozſądzénia Nam, y Sądowi Naſzemu zoſtawuiemy, do innych Sądow wyprowadzać ich, *ſub pœnis de Evocationibus ex Delatione cujuscunq; vindicandis, & ſub nullitate Decretorum evocatorie obtentorũ* zakazuiemy, y Kondemnaty z okazyi Cła ſtarego, do Stołu Naſzego należącego w Trybunale W.X.L. na Urodzo: Stefanie Cedrowſkim, Adminiſtratorze, y innych otrzymane, *ad reſolutionem & disjudicationem* przez przyſzłą Kommiſſyą ſuſpenduiemy.

Jáſna Gorá Częſtochowſka.

10. IAko do tych czas wſzyſtkie na Koronę Polſką z Jaſney Gory Częſtochowſkiey, iak z Zrzodła, za wnieśieniem ſię Matki Boſkiey, wynikały Błogoſławienſtwa, tak aby Pan Bog dalſzemi, za promocyą Matki Iego, Kroleſtwo y Panowanie Naſze, ſzczęśliwie pomnażał Błogoſławieńſtwy, dla ubeśpieczenia tak drogiego Kleynotu Fortecy Częſtochowſkiey Iaſnogorſkiey, naprzod Konſtytucye, y Prawa Seymu *Anni* 1676. także Walney Rady Warſzawſkiey *Anni* 1710. *utrobiq; ſub titulo* Jaſna Gora Częſtochowſka, *in favorem* Dobr WW: Oycow Zakonnikow *Ordinis S. Pauli Primi Eremitæ* Konwentu Jaſney Gory Częſtochowſkiey, za zgodą wſzyſtkich Stanow Rzpltey Oboyga Narodow napiſane, *in omnibus punctis, Articulis, & Clauſulis, ibidem expreſſis, Authoritate* Seymu teraźnieyſzego reaſſumuiemy, y approbuiemy, chcąc to mieć *in effectu*, cokolwiek w pomienionych Konſtytucyach *in rem* Dobr *in genere* wſzyſtkich Klaſztoru przerzeczonego WW: Oycow Częſtochowſkich *continetur*. Aby zaś Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty, w ktorych te Dobra *conſiſtunt*, nie były aggrawowane, *contingens* wſzyſtkich Podatkow, Taryffami z tych Dobr *circumſcriptum* defalkuiemy, y *deceſſum* na wſzyſtkie Woiewodztwa, y Ziemie rozbieramy, y przyimuiemy. A ktoby ſię ważył na potym do pomienionych Dobr Aſſygnacye Delaty wydawać, albo iakim innym ſpoſobem one aggrawować, na takowego *pœnam infamiæ & ſolutionem de proprio extendimus.* O co *forum ubiquinarium* Wielebnemu Konwentowi Jaſnogorſkiemu pozwalamy. A że dotąd ſummy trzydźieſtu Tyśięcy złotych Radą Warſzawſką, na reparacyą Baſtyonow Fortecy Częſtochowſkiey Skarb Koronny nie wypłaćił; więc aby w Roku bliſko przyſzłym *totaliter* wypłacona była z Komor Wieruſzowſkiey, y Krzepickiey, mieć chcemy. A potym na większą *ſucceſſivè* municyą, 66.

y fortyfikacyą w pomienioney Jaſnogorſkiey Fortecy, Staroſtwo Brzeźnickie, y Wieś Dębowiec w Woiewodztwie Sieradzkim, á Powięćie Radomſkim leżące, *ſalvo jure modernorum Poſſeſſorum* wiecznemi czaſy, Dobrom Jaſney Gory Częſtochowſkiey inkorporuiemy, także Wioſek dwoch dźiedźicznych Brudźic Borowa, y Wielkomłyna w ſummach wyderkauffowych, *per hæredes* Konwentowi Jaſnogorſkiemu *Officiosè* oddanych, kupnem, albo *per commutationem* nabydź pozwalamy *ſalvis oneribus Reipublicæ.*

Reaſſumptio Konſtytucyi *de reddenda ratione Senatûs-Conſultorum.*

11. REaſſumuiąc Konſtytucye o Rezydencyach Nayprzewielebnieyſzego, Przewielebnych, Wielebnych, Jaśnie Wielmożnych, Wielmożnych, Urodzonych, Senatorow, przy Boku Naſzym, *Annorum* 1573. 1576. 1588. 1590. 1607. 1609. 1641. 1662. 1669. 1677. 1678. waruiemy, *& pro perpetua Lege* mieć chcemy, aby nie tylko żaden do rezydencyi przy Boku Naſzym naznaczony, abſentować ſię nie mogł, y żadna mu excepcya, y wymowka iść nie ma, *exceptâ ſolâ verâ infirmitate, tacto manu pectore, in facie omnium Ordinum Regni evincendâ*, ale też *rigoribus diſtinctis, in præfatis Conſtitutionibus expreſſis, in caſu illegalis abſentiæ* podlegać powinni, *ad inſtantiam* Urodzonego Jnſtygatora Koronnego, y Litewſkiego, y Urodzonych Poſłow Ziemſkich. Dla czego termin zawity na początku Seymu, przećiwko każdemu nie rezyduiącemu ieſt naznaczony, ktory *& præſenti Lege, unà cum rigoribus expreſſis*, y nieodwłocznego popierania *in perpetuum approbatur, & executioni* przez Urodzonego Jnſtygatora Koronnego, y Litewſkiego *demandatur*. Ktorzy to Senatorowie *Reſidentes*, ieżeliby *ex neceſſitate Reiplcæ in Senatûs Conſilio utriuſq; Statûs*, ſwoie *vota, juxta propoſitiones* od Thronu *emanatas*, daley też *vota* zkonkludowane, *juxta præſcriptum Legum ſupraſcriptarum* podpiſać, do Akt Kancellaryi Koronney, lub Grodzkich podać *inſimul* z propozycyami powinni. *In materias* zaś *Statûs* ſamemu Seymowi należących nie wdaiąc ſię, ani Skarbem Rzpltey nie dyſponuiąc, y ſumm nienaznaczaiąc (chyba *in evidenti, & indiſpenſabili neceſſitate*, o czym ſamym Wielmożni Pieczętarze Obyga Narodow, informować powinni będą Woiewodztwa, y Ziemie, przy Inſtrukcyach Naſzych na Seymiki Przedſeymowe expedyowanych, to ieſt o ſummach naznaczonych, y aſſygnacyach wypłaconych) onychże *rationem* ná przyſzłym Seymie dali; y inni ktorzybykolwiek od Nas, lubo do Rezydencyi nie należący, *ad Senatûs Conſilium* wokowani byli, toż ſamo uczynić *tenebuntur. Senatûs Conſilia* zaś *ſtante pede expediri* nie maią, lecz *formâ antiquâ & uſu obſervato, habito reſpectu pluralitatis votorum æquitati, & legibus non repugnantium;* ktore *ex Actis*, gdyby kto *ex Indigenis Regni* wyiąć chćiał, *denegari* nie powinny, *penſatâ* iednak *Requirentis Dignitate, & neceſſitate.*

67.

Appli-

Applicatio Remanentu z Repartycyi ná Woiewodztwá, y Ziemie Prowincyi Małopolskiey przychodzące, ná Dobra spalone *per hostilitatem immediatam.*

12. KIedy Nam *evidenter patet*, że Dobra Urodzonych Michała Potockiego Pisarza Polnego Koronnego, Stanisława Potockiego Strażnika W. X. Lit. Granowskiego Generała Majora, Kossakowskiego, Kasztelanica Kijowskiego, Kossakowskiego, Chorążego Lubelskiego, Woyćiecha Olędzkiego, Starosty Szmeltyńskiego, Sługockiego, Chorążego Chełmskiego, Liniewskiego, Ludwika Urbańskiego, Zawadzkiego, Ołtarzewskiego, Leśieckiego, Michała Łęskiego Oliwińskiego w Woiewodztwie Sandomirskim, Bełzkim, w Ziemi Chełmskiey, Lwowskiey, Przemyślskiey, y Sanockiey leżące, są spalone *funditus non per casum*, tak że z nich *cursus* Podatkow Ordynaryinych być nie może. Więc ażeby pomienione Dobra *ad pristinum Statum* przyść mogły, one od pomienionych Podatkow do lat piąćiu uwalniamy, tak iednak aby Rzeczpospolita szkody w tym nie miała, ále *ex superata* w Skarbie *importantia, importatum* to było *bonificatum.*

Securitas Woiewodztw Koronnych od Woysk W. X. Litewskiego.

13. LUbo tak wielą Konstytucyámi warowano iest, ázeby woyská Litewskie w Gránice Woiewodztw Koronnych, & è *contra* nie wchodźiły, iednakże woyska W.X.Lit: *contra præscriptũ Legum* w Granice Woiewodztw Koronnych wchodźić, y krzywdy wielkie czynić zwykły, tedy *reassumendo* wszystkie Konstytucye *de disciplina militari in antecessum, & ad præsens* napisane, postanawiamy, ázeby woyska W. X. Lit: w Granice Koronne *quôvis modô* nie wchodziły. A ieżeliby ktory Officyer Polskiego y Cudzoźiemskiego Zaćiągu z Chorągwią w Granice Koronne wszedł, y krzywdy iakie czynił, tedy *ipso facto pœnis criminalibus subesse* ma, y zapozwany do Grodu tamtegoż mieysca, pod ktorego Jurysdykcyą krzywdy czynił, iako *ex loco delicti respondere* powinien, do ktorego Dekretu *in Contumaciam, sive per Controversias* ferowanego, Wielmożny Hetman W.X.L. onego Officyera, lub Chorągiew *adigere* do satysfakcyi powinien *sub solutione de proprio, & responsione* w Trybunale Koronnym. 68.

Rozgraniczenie Ziemie Halickiey z Woiewodztwem Podolskim

14. POnieważ między Ziemią Halicką, á Woiewodztwem Podolskim, *post solutam hostilitatem ab oriente*, znaczne o Granice, y grunta zachodzą dyfferencye, tak dalece, że niektore Dobra y Wśie w podatkowaniu *ad ferendum duplex onus trahuntur, à nominatim* Dobra Uhryn, y Wygnanka do Czortkowa należące: więc *ad finalem* tych dyfferencyi *decisionem* naznaczamy *ex parte* Ziemie Ha-

Halickiey Urodzonych Floryana Rozwadowſkiego Stolnika, Grabiankę Łowczego Halickich, y Urząd Grodzki Halicki, á z Strony Woiewodztwa Podolſkiego Urodzonych Pepłowſkiego Podkomorzego, Marćina Wybranowſkiego Chorążego Podolſkich, y Urząd Grodzki Kamieniecki, ktorzy *prō die decima tertia Maij Anni præſentis*, 1717. *vel captato opportuno tempore*, *in locum* kontrowerſyi ziechawſzy ſię, *unius abſentiâ non obſtante*, nie tylko te Granice, y grunta według opiſania Prawa należyćie *disjudicabunt*, ále też ktore Dobra y Wśie do Woiewodztwa Podolſkiego, á ktore do Ziemie Halickiey z dawnych dowodow należały, y dokąd Podatki, płaćić maią, *finaliter* decydować będą.

Przyięćie Podatku od Woiewodz: Podolſkiego.

15. WOiewodztwo Podolſkie, lubo według Konſtytucyi *Anni* 1699. żádney folgi nie miało, y ieſzcze przez te wſzyſtkie lata ſwemi ſubſtancyami Garnizony, tak Kamieniecki, iako y Okopow S. Troycy, tudźież y fortyfikacyi onych po większych częśći utrzymywało; iednak kiedy Stany Rzpltey przyrzekáią odtąd mieć uśilne ſtaranie tak o Garnizonach, iako y fortyfikacyach pomienionych z Prowentow ordynaryinych Skarbu Koronnego, niechce *deeſſe in æqualitate* płacenia woyſku Koronnemu, y choć w Taryffie *Anni* 1676. nie ieſt *ob hoſtilitatem* wyrażone, przećięż deklaruie płacić co rok ſummę ná zápłatę woyſku, dwadźieśćia y śiedm tyśięcy, czteryſta śiedmdźieśiąt y trzy złotych, y groſzy 24. dwiema Ratami, to ieſt na pierwſze pułroka ſummę złotych 13736. groſzy 27. na drugie także Pułroka takowąż ſuminę drugą. A te corocznie pieniądze będźie wypłacało, ná Taryffę pułtoraſta Dymow dotąd praktykowaną, y w Grodźie Kamienieckim oblatowaną, *remotis omnibus libertationibus*, *Exceptionibus*, *per Lauda appromiſſis*. Przychodźi zatym według pomięnioney Taryffy ná
69. każde Pułroka płaćić z Dymu po złotych dźiewięćdźieśiąt y ieden, y groſzy śiedmnaśćie, y pieniążkow śiedm, *modo in Regulamine deſcripto*, do czego tylko Woiewodztwo *præſenti Conſenſu obligatur*.

Przyięćie Podatku do Ziemie Halickiey

16 ZIemia Halicka, luboli tak wielą nieſzczęśliwośćiami *ab oriente* ſkołatana, iako też *malignitate* wnętrznych zawieruch w Polſzcze, oraz y przez zatrzymanie *Præſidiorum* u śiebie, *non poſtremo ſumptu* zniſzczona, *etiã* y od opryſzczkow nie mniey nadruynowana, od ktorych na obronę nie mało koſztu *in conſervationem* ludźi łoży, iednak nie chcąc *deeſſe in æqualitate* płacenia woyſku Koronnemu, choć w Taryffie *Anni* 1676. ktorą Rzplta na regularną płacą woyſku bierze, nie ieſt *ob hoſtilitatem* na ten czas wyrażona, biorąc Taryffę na to mieyſce przed ſię *Anni* 1674. ktora *etiam* áni do Skarbu Koronnego, ani też do gruntu *cum particulari diſtinctione*, co ktore Dobra w Ziemi Halickiey, y Powiatach do

niey

niey należących, leżące, wnośiły; nie podana, tylko ſumma *generali termino* wyrażona zł. 9970. gr. 10. y pieniążkow puſpięta, że importowała do Skarbu, *expreſſam proportionem* poſtanowienia teraźnieyſzego, na coroczną płacę Woyſku miarkuiąc, deklaruie zł. 27. Tyśięcy, czteryſta 73. gr. 24. dwiema ratami, to ieſt na pierwſze puſroka ſummę 13. Tyśięcy 736. y gr. 27. Na drugie także puſroka takowąż drugą ſummę płáćić; á te corocznie pieniądze będźie wypłacała ná Taryffę trzyſta dymową, ktora z świeżey teraz rewizyi, przez umyślnych Ziemian do niey ordynowanych będźie ułożona. A ta Taryffa gdyby *ob aliquem caſum* z teraźnieyſzey rewizyi nie była ułożona, tedy z dawney Taryfly na 300. Dymow *per oblatam* do Grodu podaney, y tak dawno praktykowaney, *remotis omnibus libertationibus, & exceptionibus per Lauda appromiſſis*, ſummę wyżey rzeczoną, *modô præmiſſô* płacić przyrzeka. Przychodźi tedy na każde puſroka, według wyzey namienioney Taryffy trzechſetney, z Dymu po zł: 45. gr: 23. y pieniązkow 13. *modô in regulamine deſcriptô.* Do czego Ziemia Halicka, *præſenti conſenſu obligatur.*

Surrogácya Rádomſka.

17. PONieważ Wielm: Staniſław Chomentowſki, Wda Mazowiecki, Staroſta Radomſki, po odprawioney długiey, y pracowitey funkcyi ſwoiey Poſelſkiey do Porty Ottomańſkiey, z alteracyi aeryi, dla poratowania zdrowia ſwego wyiechać muśi za Granice, y tam przez iaki czas zoſtawać mu przyidźie, tedy gdy odiedźie, dotąd, poki nie powroći, do odprawowania juryſdykcyi, y Sądow Ur: Stefana Chlewickiego, Podczaſzego Sandomirſkiego; za zgodą wſzech Stanow za Surrogatora ordynuiemy, y naznaczamy, tak iednák żeby na pierwſzey Kadencyi Sądow Grodzkich Starościńſkich przyśięgę wykonał.

Kommiſſya między Trechtymirowem, á Staroſtwem Kániowſkim. 70.

18. PONieważ Konſtytucya *Anni* 1647. dla dobrego porządku między Dobrami Krolewſkiemi, za Przywileiami chodzącemi poſtanowiona, w ſobie *ſonat*, aby Rewizorowie z Seymu delegowani, zluſtrowawſzy Dobra, *limites conſtituant*, zaczym na prożbę Ur. Antoniego Trypolſkiego, Chorążego Owruckiego; Poſſeſſora Dźierżawy Trechtymirowa, za Przywileiem Roku 1715. *die* 20. *Auguſti*, po rebellij Kozackiey ſpuſtoſzałego, wakuiącego, ſobie danym, y ſłużącym, naznaczamy Ur: Alexandra Ierlicza, Stolnika Możyrſkiego, Michała Iackowſkiego, Cześnika Latyczowſkiego, Ioachima Niewmirzyckiego, Komornika Ziemſkiego Kijowſkiego, *unius abſentiâ non obſtante, & prævia viſitatione* czterema Niedźielami, aby ziechawſzy *ad fundos controverſos*, między Trechtymirowem, á Staroſtwem Kaniowſkim, Granice we-

dług dawnych należytości uznawſzy, poſtanowili tak aby Staroſtwo Kaniowſkie *antiquis gaudeat limitibus*, á Trechtymirow przy circumferencyi, y Granicach w Przywileiu od Nayiaśn. Krola Imći Stefana *quondam obſequentibus Reipublicæ Coſacis*, *Annô* 1576. danym, wyrażonych, zachowany zoſtał.

Approbácya Altáryi SS. Aniołow Strożow.

19. POmnażaiąc Chwałę Boską, *& pia fidelium* w Państwie Katolickim Naſzym *opera*, Fundacyą Altaryi SS. Aniołow Strożow przy Kościele Zbuczyńſkim w Dyecezyi Krakowſkiey, Ziemi Łukowſkiey approbuiemy, Siedliſko na ktorym ta Altatya *extat*, y Ogrod do niey uwalniaiąc *hanc modicam particulam* gruntu, *ab oneribus quibusvis Reipublicæ, & militaribus, in perpetuum* applikuiemy.

Klaſztory Sląſkie.

20. REaſſumuiąc Konſtytucye wſzelkie *in Volumine Legum* wyrażone: Konwenty *Ordinis Prædicatorum S. Dominici & S. Franciſci Conventualium, & Reformatorum* Sląſkie, *ſub directione* Prowincyałow Polſkich, iáko też Klaſztor Trzebnicki WW: Panien Zakonnych, tamże na Sląſku fundowany, *circa omnes immunitates, & antiquas prærogativas, ac uſum* do teraźnieyſzych czaſow *in favorem Nationis Polonæ practicatum*, *manutenere* obiecuiemy, *& in eum finem authoritatem Noſtram Regiam* u Ceſarza Jmći *interponere* deklaruiemy.

Securitas Wielm: Iozefowi Wdźie Kijowſkiemu, Ur. Michałowi Piſarzowi Polnemu Koronnemu Potockim, y uſpokoienie Kontrowerſyi między Powiatem Kizemienieckim, Ziemią Lwowſką, y Dobrami Wielmożnego Woiewody Kijowſkiego.

21. WOſobliwym maiąc reſpekćie, życzliwą Wielm: Iozefa Woiewody Kijowſkiego, y Ur: Michała Piſarza Polnego Koronnego Potockich, ku Nam, y Rzplitey applikacyą, y chcąc
71. aby w publicznym uſpokoieniu, *privatâ gaudeant* Oſob y fortun ſwoich *ſecuritate*, wſzelkie beśpieczeńſtwo onym, *tàm ab extrà, quàm ab intrà ſpondemus*: oraz *Sancitum* Walney Rady Warſzawſkiey, *in rem* Domu, y Oſoby Jaśnie Wielm: Wdy Wileńſkiego, *in toto* reaſſumuiąc, onym applikuiemy. A że między Powiatem Krzemienieckim, Ziemią Lwowſką, y Dobrami Dźiedźicznemi, pomienionego Wielm: Wdy Kijowſkiego, nazwanemi Załoście, *cum attinentys*, pewne o Granice, y grunta zachodzą kontrowerſye. Więc *ad finalem* onych *deciſionem* naznaczamy *ex parte* Powiatu Krzemienieckiego, Ur Mikołaia Olſzanſkiego Wołyńſkiego, Kaźimierza Steckiego Kijowſkiego, Alexandra Wilczopolſkiego Wiſkiego, Antoniego Trypolſkiego Owruckiego Chorążych, á z ſtrony Ziemie Lwowſkiey Wielm: Stefana Humieckie-

go,

go, Wdę Podolſkiego; Ur: Mikołaia Kronowſkiego, Podkomo-
ſ ego Lwowſkiego; Kaźimierza Hrabię Leſzczyńſkiego, Domini-
ka Koſſakowſkiego, Kaſztelanica Kijowſkiego; krorzy *pro feria ſe-
cunda poſt feſtum S. Michàélis Anni præſentis* 1717. *vel captato op-
portuno tempore, in locum* Kontrowerſyi ziechawſzy ſię, *unius vel
duorum abſentiâ non obſtante*, tegranice y grunta według opiſania
Prawa, należyćie *disjudicabunt, & finaliter decident.*

Securitas Wielm: Xciu Michałowi Wiśniowiec-kiemu, y rozgraniczenie między Dobrámi Náſzemi Kro-lewſkiemi, w Powiećie Pińſkim leżącemi, á Dobrámi Domu iego dźiedźicznemi wWdztwie Wołyńſkim.

22. CHcąc aby Poddani Naśi *in publica Regni tranquillitate*, mo-gli *privatâ gaudere* Oſob y fortun ſwoich *reali ſecuritate*, wſzelkie beśpieczeńſtwo Wielm: Xćiu Michałowi Wiśniowieckie-mu, nie tylko z Domu, ale y z Oſoby ſwoiey dobrze Nam, y Rzpltey zaſłużonemu, *tàm extrà, quàm ab intrà manutenere* przy-rzekamy, y Gleyt onemuż dany od Nas *in toto* approbuiemy. Dla czego *Sancitũ* Walney Rady Warſzawſkiey, *in rem* Domu y Oſoby Jaśnie Wielm: Wdy Wileńſkiego, onemu *in toto reoſſumimus*. Tęż *ſecuritatem in favorem* Wielm: Piotra Broniſza Kaſztelana Kaliſkie-go, y Ur: Władyſława Ponińſkiego, Podkoniuſzego Koronnego deklaruiemy. Aże zachodzą między Dobrami Dźiedźicznemi Wielm Xćia Januſza Wisniowieckiego, Wdy Krakowſkiego Bli-ską Wolą nazwanemi, w Wdztwie Wołyńſkim, á Jeźiercami Do-brami Naſzemi Krolewſkiemi, w Powiećie Pińſkim leżącemi, pe-wne o grunta, y granice dyfferencye, tedy *ad finalem* tey ſprawy *deciſionem*, naznaczamy *ex parte* Wołynia Ur· Mikołaia Olſzań-ſkiego, Chorążego Wołyńſkiego, y Ur: Karola Wyżyckiego, Pod-koniuſzego W. X. Lit. *ex parte* Powiatu Pińſkiego Ur: Staniſława Wiśniowſkiego Chorążego Zydaczewſkiego, Pułkownika Woyſk Naſzych, y Michała Kulikowſkiego, Woyſkiego Pińſkiego, ktorzy *pro die* 5. *May Anni præſentis* 1717. tam ſię ziechawſzy, *vel captato opportuno tempore, unius abſentiâ non obſtante*, należycię tey ſprawy, według opiſania Prawa, uczynic maią decyzyą.

Przedmieśćia Poznáńſkie. 72.

23. PONieważ Przedmieśćia Poznańſkie pod ſamym Miaſtem Poznaniem leżące, zdawna za Miaſteczka miane, Mieſzcza-nami Rzemieślnikami ośiadłe, *per Conſtitutiones binas Anni* 1635. & 1652. od Leży, y Łanow, z ktorych Hyberna płacić ſię po-winna, wolne bydź *deducuntur;* tedy też Przedmieśćia Poznańſkie, iąko od Łanow ſą uwolnione, tak aby Hybernie, y Lezom nie podlegały, deklaruiemy. Ale żeby Hyberna, ktorą Skarb przez Aſſygnacye do Przedmieśćiow Poznańſkich odſyłał, odtąd do Wśiow, y Folwarkow rolnych wedle Przedmieściow Poznańſkich

leżących, á do tegoż Miaſta Poznania należących, iako za Przedmieścia *in florenti ſtatu* mianych należała, y tak w Taryffach konnotowana była, teraźnieyſzym Kongreſſem poſtanawiamy; y toż Miaſto Poznań z iego Przedmieśćiami przy dawnych Prawach, y Przywileiach zachowuiemy.

Gratitudo zaſług Ur: Staniſłáwá Ledochowſkiego, Podkomorzego Krzemienieckiego.

24. MAiąc w Konſyderacyi zgodne zalecenie od wſzyſtkich Stanow Rzpltey zaſług, Ur: Staniſława Ledochowſkiego, Podkomorzego Krzemienieckiego, Marſzałka zakończoney Konfederacyi Tarnogrodzkiey, *ad præſens* Seymowego, *integra fide, & infractô animô circa curam* Dobra poſpolitego, *& reſtitutam perturbatæ Reipublicæ quietem*, świadczonych, przy nadgrodźie nieśmiertelney, y wiekopomney ſławy, *intuitu* erygowanych z właſney ſubſtancyi *in uſus publicos* koſztow, ſummę trzech kroć ſto Tyśięcy zł: to ieſt z Prowincyi Wielko-Polſkiey ſto Tyśięcy, z Małey-Polſkiey ſto Tyśięcy ochotnie, y dobrowolnie (*ad proportionẽ* Taryffy Pogłownego 1676.) *exſolvendam*; á z W. X. Lit. także zł: ſto Tyśięcy, *ad proportionem* Taryffy Podymnego *Anni* 1690. ofiarowaną, *omni meliori modo*, z Dobr genenaralnie wſzyſtkich wybrać, *authoritate præſentis Conventûs* pozwalamy.

Reláxácya Rygoru Dekretu Zkonfederowánych Stanow Rzpltey Urodzonemu Chryzoſtomowi Gniazdowſkiemu, Puſkownikowi Náſzemu.

25. MAiąc oſobliwy reſpekt na zaſługi Ur: Chryzoſtoma Gniazdowſkiego, Puſkownika Naſzego onegoż *à rigore* Dekretu Zkonfederowanych Stanow Rzpltey, Roku przeſzłego Tyśiącznego Siedmſetnego ſzeſnaſtego, w ſprawie Ur: Drążdzewſkiego ferowanego, *accedente omnium Ordinum conſenſu, relevamus & relaxamus*, tudźież od innych impetycyi wſzelkich, ktoreby *ſub occaſione belli* od kogokolwiek *intuitu cõmiſſorum factorum prætendi* mogły prawnych y nie prawnych, ſtoſuiąc ſię w tey mierze, y do amneſtyi generalney, w Traktaćie obſzerniey wyrażoney, wiecznemi czaſy uwalniamy.

75. Reláxácya Rygoru Dekretu Trybunálſkiego, Urodzonemu Iozefowi Roſnowſkiemu.

26. MAiąc oſobliwy reſpekt na zaſługi Ur: Iozefa Roſnowſkiego, y Domu iego w tey Rzpltey, onego *à rigore* Dekretu Sądu Trybunału Lubelſkiego, *& pœnis criminalibus eôdem Decretô injunctis, accedente omnium Ordinum conſenſu, relevamus, & relaxamus, ac ad priſtinum honoris gradum, non obſtante eôdem Decretô reſtituimus, ſalvis per omnia pœnis Civilibus explendis.*

Xięſtwo Kurlandzkie, y Semigalſkie.

27. NAleży Nam y Rzpltey na tym, aby Xięstwo Kurlandzkie, y Semigalskie *ad Corpus* Korony Polskiey, y W. X. Lit. należące od wszelkich pretensyi, y impetycyi postronnych było oswobodzone. Dla tego na examinowanie, y uznanie zachodzących pretensyi, z Xćiem Imćią Kurlandzkim, naznaczamy Kommissarzow Naszych Wieleb: w Bogu X. Arcemberskiego Biskupa Kijowskiego; Wielm: Ogińskiego Wdę Trockiego, Kazimierza Zaranka, Starostę Zmudzkiego; Piotra Kczewskiego, Wdę Malborskiego; Andrzeia Dąbskiego, Kasztelana Brzeskiego Kujawskiego; Sapiehę Marszałka W. W. X. Lit. Ur: Stanisława Denhoffa Miecznika Koronnego, Hetmana P. W. X. Lit. Michała Sapiehę Pisarza Polnego W. X. Lit. Jana Bromirskiego, Podkomorzego Wyszogrodzkiego; Iakuba Dunina Regenta Kancellaryi W. K. Felicyana Grabskiego, Chorążego Łęczyckiego; Nakwaskiego Chorążego Wyszogrodzkiego, Ludwika Boruckiego, Podczaszego Brzeskiego Kujawskiego; Pawła Skorzewskiego Podczaszego Dobrzyńskiego, Jana Kazimierza Biegańskiego, Starostę Naszego Starodubowskiego; Jana Strutyńskiego, Starostę Wilkomirskiego; Antoniego Gurskiego, Chorążego Zmudzkiego; Wala Chorążego Grodzińskiego. Ktorzy czas między sobą umowiwszy, oraz Xćia Imci Kurlandzkiego, y wszystkich Pretendentow obwieściwszy do Kurlandyi ziechać powinni będą, *de natura, Legalitate, & realitate* pretensyi, *seriam investigationem* uczynią, *documenta partium* zrewiduią, onęż zkonnotuią, y Nam na przyszłym Seymie relacyą uczynią. Na Domowe zaś skargi Szlachty y Obywatelow, iakośmy w przeszłym Roku Kommissyą naznaczyli, tak onęż ponawiaiąc, *per instrumentum* w Kancellaryi Naszey, Kommissarzow Naszych iako nayprędzey znowu zeszlemy, ktorzy *spoliatos (prævia cognitione spoly) restituendo*, wszelkie dyfferencye tak z Xćiem Imćią, iako też z Konsyliarzami, y Officialistami iego, tudzież *causam homicidy* Ur: Firksa, sttarosty Naszego Telszeńskiego rozsądzą, oraz *ex observantia Supremi Dominy Nostri, quodcunq; devium fuerit, animadvertent*, y według Praw dawnych *ad pristinam orbitam* przyprowadzą; *salvâ* iednak *appellatione à sententia definitiva* do Sądow naszych Relacyinych, *juxta Cadentias Curlandicas*. Przytym Szlachtę Kurlandzką, y Semigalską *circa pacta primæva, Indigenatus, Beneficia, ex ijsdem competentia, Decreta Comitialia, & Cõmissorialia, Formulam Regiminis, & Statuta de Anno* 1617. *Privilegia, Iura, Immunitates, consvetudines, & Constitutiones in rem ejusdem sancitas* (nie deroguiąc iednak w niczym *Iuribus Principis, & Nobilitatis*) zupełnie zachowuiemy, oraz aby *contra tenorem harũ*, Zołnierz Litewski w Granice Xięstwá Kurlandzkiego, y Semigalskiego nie wkraczał, y pretensyi sobie nie formował, nakázuiemy.

Piltyn.

76.

28. SZlachtę Piltyńſką przy Konſtytucyach *in rem* onych uchwalonych, *& circa formulam Regiminis Piltinenſis Anni* 1617 *in toto* zachowuiemy, *& executionem ejuſdem formulæ*, miec chcemy, *ſalvis Iuribus Eccleſiæ Romanæ Catholicæ, & circa præjudicium* ſprawy Piltyńſkiey, *in deliberatione Noſtra promulgandi Decreti*, wiſzącey.

Seymiki Relacyine.

29. MAiąc *præ oculis tot funeſta malorum documenta*, ktore na Państwa Rzpltey, z okazyi niewypełnienia, y nie przyprowadzenia Uchwał Seymowych do Exekucyi, tudźież zawodu zaſług Woyſku Koronnemu, dotąd *promanabat, inhærendo antiquis & modernis ad præſens Conſtitutis Legibus*, waruiemy y poſtanawiamy, aby Wdztwa, y Ziemie wſzyſtkie Uchwały, y Konſtytucye teraźnieyſze *immutabiliter*, y zupełnie we wſzyſtkim oſobliwie reſpektem płacy regularney, y punktualney, do xekucyi nieodwłoczney przywiodły na Seymikach Relacyinych, wypłacaiąc puſtroczne *ſtipendia punctualiter* po doſzłych, czyli nie doſzłych tychże Seymikach. Ktorym to Seymikom Relacyinym, po wſzyſtkich Wdztwach, y Ziemiach, *in genere & particulari* wſzyſtkim, piętnaſty dźień Marca w Roku teraźnieyſzym, na mieyſcach zwyczaynych w Koronie y w W. X. Lit. naznaczamy. A iáko w Konſtytucyach teraźnieyſzych wyżey opiſanych, wſzyſtkie *Lauda Legibus contraria*, á mianowićie *in præjudicium*, albo *in retardamentum* regularney płacy, lub *in damnum, vel præaggravationem terty, injuriosè* poſtanowione znieśliśmy, y zakazali, tak wſzelkie prywatne Seymikowania bez Uniwerſałow Naſzych, tudźież *limitationes* tychże Seymikow, *continuationes* dyrekcyi Marſzałkowſkich *in futurum* zakazuiemy, y abroguiemy, wyiąwſzy Seymiki zwyczayne, Prawem determinowane, ktore aby *Sphæram poteſtatis, & activitatis per Legem præſcriptam, non tranſcendant, ſeriò præcavemus, ſub nullitate ſecùs factorum, & pœnis in Legibus expreſſis.*

Receſs *gratitudinis* Wielm: y Ur: Kommiſſarzom,

do zákończenia Tráktatu teráźnieyſzego náznáczonym.

30. ZAnurzone Stany Rzpltey *in profundo publicarum calamitatũ*, tym ſię iedynie zaſzczycaią ogłoſem; *non adeo eſſe ſterile virtutum ſæculum, ut non & bona exempla prodiderit.* Dowodem tego bezprzykładna Wielmożnego y Urodzonych Kommiſſarzow, Stanow zkonfederowanych cnota, ktorzy dla uſpokoienia wewnętrznego Państwa Naſzego, y ugruntowan a *inter Status* konfidencyi, wſzelkich od Majeſtatu Naſzego na Oſoby ſwoie wyprzyſięgli ſię reſpektow. Przeto iako ta ich żarliwość ku Dobru poſpolitemu, Pańſką naſzą poćiąga rekognicyą, tak y Stany wſzyſtkie Rzpltey, zakoſztowawſzy *de dulcedine pacis*, ſkutkow pracy onych, należytą wdźięczność, na przyſzłym Seymie im, lub ich Sukceſſorom *ſacroſanctè* obmyślić przyrzekaią.

Upewnienie Recessem do przyszłego Seymu Wielmożnego Woiewody Kijowskiego. 77.

31. WYrażone w Konstytucyach *Annorum* 1699. & 1703. iawne ku Nam, y Rzpltey, y z wielkich Przodkow swoich, y własne z Osoby Wielm: Iozefa na Stanisławowie Potockiego, Wdy Kijowskiego, Starosty Naszego Halickiego, doświadczone zasługi; y tak wielkie znacznych Niemirowa wybranych summ spezy, do respektow naszych temiż Prawami assekurowanych zalecone, y należące, *ex primis vacantibus actualiter* zawdzięczyć, & *debitè* rekompensować *intimè* deklaruiemy. A że y na teraźnieyszym Seymie dwoch Konstytucyi Recessy tegoż Wielm: Wdy Kijowskiego Osobie *specialiter* służące, skutku swego wziąć nie mogły: tedy za dyspozycyą tegoż samego Wielm: Wdy Kijowskiego na przyszłym da Bog *immediatè* następuiącym, y Traktatem warowanym Seymie, że nieomylny odbiorą skutek, *Lege præsenti omninò* assekuruiemy.

Recess *in rem* Ur: Zamoyskiego Ordynatá.

32. NA dezolacyą Ordynacyi Zamoyskiey, przez zostaiące w niey *viritim* Wdztwa, y na samę Fortecę iako słuszna iest, mieć osobliwy respekt, tak interess ten dla ukontentowania Ur: Zamoyskiego Ordynata, zupełnego; iako też y Ur: Eleonory Wickiey, Stolnikowy Łomżyńskiey, respektem summy na Tworyczowie, Kitowie, y Zrebcach, Dobrách Ordynackich przyznania do przyszłego dá Bog Seymu odkładamy.

Recess rekompensy zasług Wielm: Woiewody Wołyńskiego.

33. LUbo należało, abyśmy Wielm: Athanazego Miączyńskiego, Wdy Wołyńskiego; wielkie iego Nam, y Antecessorom Naszym, y całey Rzpltey, zasługi *cum discrimine* zdrowia y znaczną substancyi stratą świadczone rekognoskuiąc, ukontentowali, y przyobiecaną w Recessie WálneyRady Warszawskiey summę sto Tyśięcy na Starostwie Krzepickim, *cum attinentys* iemu, y Sukcessorom iego assekurowali, że iednak *ad præsens* dla walnych Spraw Rzpltey, do tego nie przyszło, tedy tę rekompensę zasług iego; za instancyą samegoż do przyszłego Seymu odkładamy.

Recess *pro parte* Sukcessorow Wielmożnego niegdy Lipskiego Woiewody Káliskiego.

34. PONieważ *ob pharraginem* publicznych interessow, Wielm: niegdy Alexandra Lipskiego, Wdy Kaliskiego, na Starostwie Inowłodzkim, 10. Tyśięcy miane, & *per recessum* ná Seymie *Anni* 1690. do przyszłych Seymow odesłane, y na teraźnieyszym Seymie, toż słuszne *desiderium* Sukcessorow pomienionego Wdy Kaliskiego, pomieścić się nie mogło, więc, do następuiącego *immediatè* Seymu *cũ plena assecuratione satisfactionis* w Recess puszczamy.

78. Receſs *in rẽ* Vr: Jlińſkiego Staroſty Niżyńſkiego.

35. NAdgrodę zaſług Vr: Kaźimierza Jlińſkiego, Staroſty Niżyńſkiego; za utrzymanie Fortecy Białocerſkiewſkiey przez lat trzy, po Ewakuacyi *Præſidium* Moſkiewſkiego, ſwoim własnym koſztem, do przyſzłego, nayblizſzego Seymu odkładamy, na ktorym, *prævia* iednak *demonſtratione* Rzpltey poniesionych expens, *virtus ejus præmiabitur*, lub *ſufficiente recompensâ* ze Skarbu, lub też *pane benè merentium.*

Deputaci do Quarty.

Z Senatu Wielm: Bolki, Kaſztelan Rawſki. *Ex Equeſtri Ordine* z Małey Polſki, Vr. Jan Władyſław Kunath Wyrożębſki, Inſtygator Koronny Staroſta Mielnicki. Z Wielkiey Polſki, Vr: Wacław Trzćińſki, Chorąży Rawſki.

Rezydenći do Boku Náſzego.

à die 1. *February* 1717.

Nayprzewielebnieyſzy w Bogu Jmć X. Staniſław Szembek, Arcybiſkup Gnieźnińſki; Prymas Korony Polſkiey. y W. X. Lit. Jáśnie Wielm: Kaſztelan Krakowſki, Wielm: Poznańſki, Vrodzony Sądecki Kaſztelanowie.

à die 1. *Maij Anni ejuſdem.*

Tenże Nayprzewielebnieyſzy w Bogu Jmć X. Prymas ArcyBiſkup Gnieźnieńſki; Wielmożni Woiewoda Krakowſki, Sandomirſki, Vrodzony Międzyrzycki Kaſztelanowie.

à die 1. *Auguſti ejuſdem Anni.*

Przewielebny X. ArcyBiſkup Lwowſki, Wielmożny Woiewoda Poznáńſki, Kaliſki, Vrodzony Wiślicki Kaſztelanowie.

à die 1. *Novembris Anni ejuſdem.*

Tenże Przewielebny X. ArcyBiſkup Lwowſki, Jáśnie Wielmożny Woiewoda Wileńſki, Wielmożny Woynicki, Vrodzony Biecki Kaſztelanowie.

à die 1. *Februarij Anni* 1718. *ad ultimam Aprilis Anni ejuſdem.*

Przewielebny X. Biſkup Krakowſki, Wielmożny Woiewoda Sandomirſki, Gnieźnińſki, Vr: Rogoźińſki Kaſztelanowie.

à die 1. *Maij Anni ejuſdem* 1718. *ad ultimam Iulij.*

Tenże Przewielebny X. Biſkup Krakowſki. Wielmożni, Wileńſki, Sieradzki, Vrodzony Radomſki Kaſztelanowie,

à die 1. *Auguſti ad ultimam Octobris Anni ejuſdem.*

Wielebny X. Biſkup Kujawſki, Wielmożni Woiewoda Kaliſki, Łęczycki, Vrodzony Zawichoſki Kaſztelanowie.

à die 1. *Novembris A.* 1718. *ad ultimam Ianuarij A.* 1719.

Tenże Wielebny X. Biſkup Kujawſki, Wielmożni Woiewoda Trocki, Zmudzki, Vrod: Łęczycki Kaſztelanowie.

Receſs do przyſzłego Seymu.

36. POnieważ na Seymie teraźnieyſzym, extraordynaryinym, na ktorym warunek *internæ & externæ ſecuritatis*, ubeśpieczenia Stanow Rzpltey, *Executio Tractatûs, ſecuritatis & ſalutis publicæ*, y konfidencyi *inter Status*, wſzyſtek Nam czas zabrały, á materye inne, *publicum* Rzeczypoſp: *Statum concernentes*, oraz *deſideria* Woiewodztw y Ziem, y innych *benè meritorum*, ſkutku ſwego wźiąć nie mogły; więc te wſzyſtkie *materias publicas*, & *deſideria* do przyſzłego da BOG Seymu Ordynaryinego, ſześćniedźielnego, y áprobacyą Kommiſſyi w Staroſtwie Mielnickim, na erygowanie ſummy Urodzonego Staroſty Naſzego, y reaſſumpcyą Konſtytucyi o Soli Podlaſkiey Ziemi Mielnickiey, także Miaſt Naſzych Krakowa, Poznania y Wſchowy, tudźież Kommiſſye od Węgier, Sląſka, Pańſtwa Pruſkiego, y inne wſzelkie, mianowićie Kommiſſyą do Dobr Urodzonego Staniſława Ieſzczyńſkiego, dla uſpokoienia, y zapłacenia dłużnikow iego, do ktorey to Kommiſſyi wſzyſtkich Kredytorow, *etiam proceſſatos* odkładamy, *ſiſtendo* dalſzego proceſſu *curſum*, *ſuſpendendo omnem executionem judicatorum*. Tudźież approbacyą Fundacyi *Collegiorum* Kraſnoſtawſkiego, Staniſławowſkiego, y Krzemienieckiego, Miſſyi Markowieckiey WW.OO Jezuitow, y WW. Miſſionarzow, także Fundacyi w Węgrowie OO. Reformatow; Proiekt Woiewodztwa Mazowieckiego, *Electiones* Deputatow *in caſum* zawartego Generału w Warſzawie, *ad normam* Woiewodztwa Podlaſkiego, Urodzon: Kaźimierza Steckiego Kijowſkiego, Urodzonego Antoniego Trypolſkiego, Owruckiego, Chorążych; Urodzonego Kaźimierza Jlińſkiego, Staroſty Niżyńſkiego, Urodz: Walentego Mirzwieiewſkiego, Staroſtę Skalſkiego, y áprobacyą Kommiſſyi w Kopułowie, w Staroſtwie Rubieſzowſkim expedyowaney tudźież *præcautio*, żeby Ziemſcy Urzędnicy *cum præjudicio Nobilitatis & Officialium*, & *in abſentia* onych, nie byli obierani; y inne *quævis*, & *quorumvis in antecedentibus Receſſibus* w przeſzłey Konſtytucyi wyrażone *negotia & deſideria*, *per receſſum* odkładamy.

S. Ledochowſki Podk. Krz: Marßałek Seymowy mpp.

Konſtanty Szaniawſki, Biſkup Kujawſki, y Pomorſki, Deputat z Senatu do Konſtytucyi, mpp.

Stefan Humiecki, Wda Podolſki, Deputat z Senatu do Konſtytucyi, mpp.

Staniſław Chomentowſki, Wda Mazowiecki Deputat z Senatu do Konſtytucyi, mpp.

Iozef Potocki Staroſta Beſſki, Kommiſſarz z Małey Polſki, y Deputat do Konſtytucyi, mpp.

Mikołay Oſßańſki, Chorąży Wołyńſki, Deputat z Małey Polſki do Konſtytucyi, mpp. 80.

Franćißek Łodźia Ponińſki, Staroſta Kopanicki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polſkiey, Salvâ ſummæ ſtipendiariæ remanentis applicatione, primo loco defectibus Tariffæ, ſecundo loco bonis conflagratis, tùm exclusâ convulſione Decreti Tribunalitij in cauſa Criminali

nali lati, mpp.

Franćiſſek z Brudzewa Mielżyńſki, Kaſtelanic Srzemſki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polſkiey. Ná relaxacyą Imći Pana Roſnowſkiego, ſalvâ combinatione Partis. mpp.

Ian Fryderyk ná Kodniu, Czarnobylu, y Dorhoſtaiach Sapieha, Kaſtelan Trocki, Staroſta Brześciański, Deputat, do Konſtytucyi z Senatu, mpp.

Ian de Campo *Scipion. Staroſta Powiatu Lidzkiego Deputat do Konſtytucyi z W. X. L.* mpp.

Benedykt Ian z Ruśinowa Wolſki, Piſarz Grodzki Wileński, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Lit: mpp.

Antoni Ignacy Stecki Podczaſſy Owrucki Piſarz Grodzki Kijow: I. K. Mći Sekretarz, mpp.

KONSTYTUCYE Wielkiego Xięſtwa Lit.

W Imię Pańſkie, Amen.

Regulamen Woyſka W. X. Lit:

1. STany W. X. Lit: *uniformiter* z Stanami Koronnemi z tychże ſamych racyi, y przyczyn Regularne woyſko *pro ſecuritate Majeſtatis, & Libertatis, in ſcripto ad Archivum, quò ad quantitatem & qualitatem*, tudźież *quò ad ſpecificationem ſtipendiorum* wyrażone, nowy Komput z ſtarego, *ad præſens* za przypowiednemi liſtami Naſzemi transformowane, za zgodą powſzechną poſtanawiaią, y temuż woyſku ſłużbę, *à die prima Marty A: præſen:* 1717. przypowiadaiąc. *Regulamen* płacy puſtroczney punktualney y niezawodney w Konſtytucyach Koronnych opiſaney, *in toto & pro lege exequenda*, u ſiebie akceptuią, z przydatkiem niżey wyrażoney explikacyi. 1*mò*, Summę generalną na puſtroczną płacę wynikaiącą tak Zołdową, iako y Hybernową przez Repartycyą na Woiewodztwa y Powiaty, *cum fixa applicatione* Chorągwi Polſkich y Regimentow, *exnunc* rozbieraią, y rozdźielaią, *juxta Tabellam ſeorſivam*, ktora *præſenti lege approbatur*. 2*dò*. Summę *ex fundis certis & infallibilibus*, to ieſt z Hyberny, z Czopowego, Szelężnego, ktora przy dyſpozycyi Woiewodztw y Powiatow zoſtawuie ſię: przy tym z Cła Generalnego Pogłownego Zydowſkiego, tudźież z Podymnego, *ad proportionem Abjuraty Anni* 1690. według Taryffy ſpecyfikacyi *ad præſens in forma authentica* podpiſanych, *punctualiter* wypłaćać bez żadnego zawodu obliguią ſię. 3*tiò*. Ponieważ Taryff *cum ſpecialitatibus & diſtinctionibus bonorum* partykularnych, Podymnego, Czopowego, y Szelężnego z każdego Woie-

iewodztwa y Powiatu *hic & nunc* niemaią, tedy Assygnataryuszom na terminie zapłaty przypadaiącey, lub gotowe pieniądze, lub delaty autentyczne, prawdźiwie *absq; gravamine & præjudicio Possessorũ* wydać submittuią się. *In casu* zaś zawodu tymże Assygnataryuszom z Skarbu lub Grodu Taryffy wyiąwszy, *quantùm* sobie należące, *per executionem Militarem* wybierać *à retentoribus* z Dobr onych pozwalaią, *eundem rigorem extendendo* przećiwko Wielmożnemu Podskarbiemu Wielkiemu W.X.L. iako też przećiwko Kontrahentom Czopowego, Szelężnego, w Dobrach ich własnych, *inquantum* by summ *ad præsens* assygnowanych wypłaćić niechćieli, albo Delat pewnych, sprawiedliwych, bez ággrawacyi Retentorow nie wydali. 4*tò*. Terminy do zapłacenia pomienioney Regularney płacy, pierwszy dnia piętnastego Mieśiąca Marca *per medietatẽ* tak Czopowego, Szelężnego, Hybern, iako y Podymnego po złotych trzy, groszy dwadźieśćia y pięć z Dymu. Drugi dnia piętnastego Mieśiąca Septembra, *similiter per æqualem medietatem* w Roku teraźnieyszym, y potym *similiter* w następuiących lećiech przy Xięgach Grodzkich áktualnego, lub Surogatorskiego urzędu naznaczaią. Na ktore terminy *Assignatarij*, z Assygnacyami Urodzonego Marszałka Seymowego *ad præsens* wydanemi, na zawsze do dalszey ordynacyi Rzeczyposp: na Seymie doszłym, przybywszy, przez trzy Niedźiele naznaczoną summę odbierać, *à in casum non satisfactionis*, według opisania *immediatè* wyrażonego, sprawić się *tenebuntur*, 2.
nie pretenduiąc żadnych kontentacyi, Kwitowego, Groszowego, y żadnych inszych nieczyniąc ággrawacyi y extorsyi. 5*tò* Także Leże Dachowe, exkluduiąc wszelkie *in posterùm* od kogokolwiek ássygnacye, lub dyspozycye, według Repartycyi w Krolewszczyznach Hybernowych *ad præsens* podpisaney, zá ássygnacyami tegoż Urodzonego Marszałka Seymowego, *simili conditione* na zawsze determinuią. A iako Stany W. X. Lit: *in reliquis punctis & clausulis Regulamen* Koronny exequować y praktykować obiecuią, znosząc Sądy Fiskalne, Poborcow, Kommissarzow, Administratorow Czopowego, Szelężnego, y Hybernowych Deputatow Powiatowych, y inne *abusus in præjudicium & detrimentum* Podatkow publicznych, ktore szczegulnie na zapłatę woysku obrać się maią; tak *salvum* sobie *jus meliorandi, augendi, vel minuendi*, tudźież Taryffy inney wźięćia, tak Hybernowey, iako Czopowego, Szelężnego, niemniey Pogłownego Zydowskiego, *in solatium & levamen* spustoszałych y preaggrawowanych Dobr Ziemskich, Duchownych, y Naszych Stołowych na Seymie przyszłym doszłym zostawuią.

Disciplina Militaris W. X. Litewskiego.

2. *Disciplina Militaris* Woyska Koronnego, Stany W.X.Lit: *in omnibus, punctis, clausulis, paragraphis, totaliter* przyimuią, & *manutenere* przyrzekaią, oraz waruią sobie, aby woysko W. X. Lit: z gotowego grosza żyiąc, y wszystkie *victualia & necessaria*

ná śiebie, ludźie y konie kupuiąc tak w ćiągnieniu, iako y na konſyſtencyach we wſzyſtkich *rigorem & ordinem* w pomienioney Konſtytucyi Koronney *præſcriptum* zachowało, ktorą Konſtytucyą W. X. Lit: za ſwoie własną przyimuie; względem zaś *injuriatorum* dla prędſzego krzywd ſwoich odzyſkania, áreſzta na ſummę *circa exſolutionem ſtipendij*, w Grodźie albo *apud Poſſeſſores bonorum*, zanoſzone bydź maią, *modô & terminô* w Regulaminie Koronnym *præſcriptô, non extẽdendo* tych áreſztow do ſzkod *in anteceſſum* uczynionych przez woyſko. Piechota zaś Trybunału głownego W.X.L. w Kompućie woyſka W.X.L. niemięſzaiąca ſię w liczbie ſta Porcyi *effectivè* znaydować ſię powinna, ponieważ za zmieſzaną Repartycyą y Lokacyą *per Ordinationem Coæquationis Iurium* W.X. L. z Koroną Polſką determinowaną, *ad præſens* do exekucyi *realiter* przywiedźioną zawſze w Mieśćie Wilnie *in aſſiſtentiam* Trybunału ſubſyſtuiąc, nietylko Zydow tamecznych *cum avulſione Iurium* ćiemiężyła, ale też *forenſia* wybieraiąc *advenis* niemałe przynośiła *gravamina*, zaczym *præſenti lege cavemus*, aby pomieniona Chorągiew Piechoty Węgierſkiey w Staroſtwie Dudzkim *per legem Coæquationis* na ſubſyſtencyą naznaczonym, dach tylko maiąc, naymnieyſzey rzeczy, ani śiana nie pretenduiąc, á płace roczną z Pogłownego Zydowſkiego, według áſſygnacyi Urodzonego Marſzałka Seymowego, teraz na zawſze wydaney, bez żadnego Groſzowego y konſolacyi, ſamą ſummą *ad præſens* z Dyſpartymentu uczynionego wynikaiącą, kontentuiąc ſię według Taryffy Kahałow y Przykahałkow całego W. X. L. tylko dwadzieśćia tyśięcy *juxta currentiam præſentem* monety biorąc, á w czterdźieśći tyśięcy *in uſus publicos* naznaczone niewdźieraiąc ſię, żadnego alimentowania, drew, świec od Zydow, ani Goſpod u nich nie pretenduiąc, ale *ſolitâ praxi* według Prawa *Coæquationis* na Przedmieśćiach Mieyſkich lokuiąc ſię Trybunałom Głownym na mieyſcach Prawem naznaczonym ſądzących ſię aſſyſtuiąc, w Wilnie, w Nowogrodku, y w Mińſku, y w goſpodach ſtoiąc od goſpodarzow, ani Officyaliſtowie, ani prośći żołnierze nic nie pretendowali, także na rynku
3. od Wozow, Ryb, Drew, Jarzyn, Siana, & *ab omnibus victualibus* na Marſzałka, Jnſtygatora, Rotmiſtrza, Porucznika, Piſarza, y ni nakogokolwiek niebrali, żadnych depaktacyi *quocunq; titulo, aut prætextu advenis & incolis* nieczynili, podwod nie zabierali, ni nakogo, ani na ſiebie *ſub libera repetitione damnorum* na ſamym Rotmiſtrzu, *cum abjudicatione* od Szarzy *poſt præviam deductionem, forum* ná Trybunale Głownym Skarbowym y w Grodźie Wileńſkim, Nowogrodzkim y Mińſkim naznaczamy. Chcąc zaś aby taż Chorągiew w iak naydoſkonalſzym porządku y munderunku konſerwowana była, á *ſtipendium* iey *in privatum* Officyaliſtow nieobracało ſię *emolumentum*, kalkulacyą corocznią na Trybunale Skarbowym *perceptorum & expenſorum perſonaliter* Urodzonemu Rotmiſtrzowi,

ſtrzowi, tudźież Popis coroczni Chorągwi przed Wielmożnym Marſzałkiem Trybunału głownego W. X. L. przy wyſadzonych dwoch Kommiſſarzach z Trybunału Skarbowego, ieźli w kompućie należytym ludźie y w munderunku, Chorągiew znayduie ſię, *visâ opportunitate temporis ſub amiſſione Officy* Urodzonego Rotmiſtrza *præſenti lege cavemus.*

Trybunał Skarbowy W. X. Lit:

3. DLa punktualnego, Regularnego, y nie zawodnego *Annuati Stipendij* woyſku W. X. Lit. *authoritate præſentis Conventûs determinati*, wypłacenia, niemniey *ratione* ukontentowania ſtarego woyſka, z piętnaſtozłotowego podatku, inkluduiąc w to expenſa na Ziezdźie Wileńſkim, Stanow zkonfederowanych W. X. Lit. *vigeſimâ tertiâ Martij* Roku 1716. zezwolone, na zapłatę *deſervitæ mercedis* deſtynowanego, Trybunał Skarbowy między Seymem przyſzłym, á teraźnieyſzym doſzłym przez dwie lećie, w każdym Roku, raz po Niedźiel ſześć, to ieſt w Grodnie Roku tyśiącznego śiedmſetnego śiedmnaſtego, w Mińſku Roku tyśiącznego śiedmſetnego ośmnaſtego naznaczamy, *præfigendo* pierwſzey kadencyi Grodźieńſkiey, dźień Poniedźiałkowy po święćie Narodzenia Nayświętſzey PANNY w Roku teraźnieyſzym 1717. Drugiey *itidem* kadencyi Mińſkiey w Roku naſtępuiącym tyśiącznym śiedmſetnym ośmnaſtym, w dźień Poniedźiałkowy po Swięćie tymże, do ktorego z Senatu przy Wielmożnych Miniſtrach, *ſalvâ modernâ circumſcriptione* Buław *in Tractatu expreſſâ, inviolabiliter obſervandâ & manutenendâ, ſub nullitate ſecùs factorum*, Wielebnego w Bogu Konſtantego Brzoſtowſkiego, Biſkupa Wileńſkiego, á *in abſentia*, Wielebnego Ancutę Koadjutora y Suffragana Wileńſkiego, tudźież Jaśnie Wielm: Kaźimierza Sapiehę Woiewodę Wileńſkiego, Wielmożnych, Kaźimierza z Koźielſka Ogińſkiego Woiewodę Trockiego, Iana na Kodniu Sapiehę Trockiego, Staroſtę Brześćiańſkiego, Krzyſztofa Niemierowicza Szczyta Smolenſkiego Kaſztelanow. *Ex equeſtri* zaś *ordine*, tych, ktorych Woiewodztwa y Powiaty na Seymikach *Relationis*, od ſiebie *ſalariandos* obiorą, *exceptô* tych, ktorzy iakimkolwiek pretextem prowentow publicznych, bądź Podatkow, bądź Czopowego, Szelężnego, bądź Skarbu tykali ſię, albo Adminiſtratorami byli, według Konſtytucyi Roku 1703. za Kommiſſarzow ordynuiemy. A Deputat obrany na Trybunał Ziemſki, Kommiſſarzem ná Trybunał Skarbowy być nie może, na ktory Trybunał źiechawſzy ſię Wielebny, Jaśnie Wielmożny, Wielmożni, Urodzeni Kommiſſarze, po wykonaney przed Ziemſtwem *loci*, lub *vacante hoc Officio*, przed Urzędem Grodzkim przyśiędze według Roty Seymu Konſtytucyi R. 1613. z przydatkiē w Konſtytucyi teraźnieyſzey wyrażonym *de Diſciplina Militari, ſuper exacta luſtratione*, ieźli ſię woyſko w należytym znayduie kompućie, y liczbie, według Trybunału Skarbowego Koronnego, przez

4. Kommiſſarzow *propry Palatinatûs vel Diſtrictûs, additâ in juramento clauſulâ de non revelando ſecreto & ſalvâ Adminiſtratione* Officij Piſarza Polnego w polu, *ejuſq; penſione determinatâ,* po obranym (przy Kommiſſarzach Woyſkowych dwoch z Polſkiego, á iednym z Cudzoźiemſkiego Autoramentu) Marſzałku, *è medio ſui ex Cõmiſſarijs,* y ufundowaney Jurydyce naypierwey *Ordinationẽ* Stanow Rzpltey, na toraźnieyſzym Seymie, reſpektem importancyi płace regularney, tudźież *intuitu obſervandæ exactè diſciplinæ Militaris, præſcriptam,* nietylko *quævis obſtacula & impedimenta prorsùs tollendo,* ale też *refragarios & exceſſivos, ſeveriſſimis pœnis còércendo,* do exekucyi zupełney przyprowadźić, *tenebuntur,* nielimituiąc, ale kończąc kadencyą, *in tempore præfixo, Iuriſdictio* zaś teraźnieyſzych Urodzonych Kommiſſarzow, tylko na lat dwie *durabit,* á ſtrzeż Boże niędoyśćia Seymu, tedy *penes arbitrium* Woiewodztw y Powiatow będźie, albo tychże ſamych konfirmować, albo nowych, na Seymiku Goſpodarſkim, na zaiutrz po Gromnicznym obrać, *ſalvo charactere* Deputatow z Senatu naznaczonych, *cum libera Electione* Marſzałka, *ut ſuprà ex Commiſſarijs;* oraz z likwidacyi woyſka *Deceſs* iakowy ieźli ſię pokaże, tedy Repartycyom po Woiewodztwach ma *cedere.* Także aby zapłata woyſku W.X.Lit: ſtaremu, z uchwały Roku 1716. przez ſtany zkonfederowane W.X.Lit: w Wilnie determinowaney, piętnaſtozłotowego podatku, według deklaracyi Woiewodztw y Powiatow, nieginęła, *ſtrictum & exactum calculum* uczyni, y na zapłatę temuż woyſku *ordinabit, ſalvâ per omnia & approbatâ* na Kommiſſyi Brzeſkiey *liquidatione & deciſione* tak z woyſkiem W.X.L. iako Urodzonemi Adminiſtratorami y Poborcami Woiewodztw y Powiatow, *necnon diſpoſitione* Stanow zkonfederowanych *factâ* oraz wydanych Aſſygnacyi, przez Urodzonych Marſzałkow przeſzłych, na woyſko y expenſa publiczne, y penſyi Konſyliarſkich, y na Marſzałka tychże ſtanow zkonfederowanych *ad præſens* konfirmowane, *exceptis aſſignationibus, perplexitatem redolentibus,* w oſobliwey ſpecyfikacyi *expreſſis,* ktore *ad disjudicationem* Trybunału Skarbowego *remittuntur,* áſſekurowawſzy *per omnia,* Urodzonemu Potockiemu, Strażnikowi Wielkiemu W.X.L. *in vim* ſtrat iego, *circa infallibilem refuſionem,* iedne ſtotyśięcy od woyſka dane, drugie z penſyi Wielmożnego Hetmana Wielkiego W.X.L. ſtotyśięcy áſſygnowane, *&* *per benevolum aſſenſum* Wielmożnego Hetmana Wielkiego W.X.L. zezwolone y wypłacić powinne. *In caſum non exſolutionis, forum competens* zachowuiąc. Jako też largicyą od woyſka konferowaną, z zaſług woyſka, Urodz: Baranowiczowi, Strażnikowi Pol: oraz y Urodzonym Kommiſſarzom Woyſkowym y innym. Także Urodzonemu Antoniemu Eperyeſzemu, Pułkownikowi woyſk Naſzych W. X. Lit. Summę dźieśiąću tyśięcy złotych, od Prowincyi W.X.L. *in vim* ſtrat iego *de proprio,* przyznaną, na tymże Trybunale z ſummy na munderun-

ki

ki determinowaney, *lege præsenti* approbuiemy, niemniey *dispositionem* ſumm na munderunki w Roku tymże 1716. ordynowaną, iako ſię obrocíły *examinabit*, y na woyſko *ordinabit*. Zatrzymare zaś *quôcunq; modô* ſummy, wypłacić, *absq; ulla dilatione injunget, demandatâ etiam forti executione* przećiwko Poborcom, Retentorom, y tym wſzyſtkim, ktorzykolwiek, *ſub quocunq; titulo, aut prætextu*, publicznych pieniędzy, ſamego tylko piętnaſtozłotowego Podatku na zaſługi woyſku, tykali ſię, albo onę u ſiebie przytrzymali. Wſzytkie zaś Retenta na dobrach *merè* oſchłe, á przez Poborcow ani przez kogo nie wybrane, Hyberny, Symple, Kwarty, podwodne, & *quævis Contributionum genera*, na Dobrach Naſzych Krolewſkich, na Repartycye woyſku, *Authoritate* Seymu teraźnieyſzego exdywidowane, *pro præterito* także w Dobrach Neyburſkich, Szawelſkich, y Naſzych Stołowych zaległe, aż do ninieyſzego czaſu, *tollendo varios, per prætextuoſas executiones abuſus (exceptô* zaſzłych oczywiſtych Dekretow y Kwitow w Brześćiu) kaſſuiemy, & *in perpetuum pro ſolutis*, & *non retentis* deklaruiemy, y takowe delaty od kogokolwiek wydane, *pro nullis cenſemus*, aby *in futurum exacta* ordynaryinych prowentow Rzeczypoſp: iako do Hyberny y innych 5.
z tych Dobr mogła bydź *ſolutio*. Symple, kwarta na potrzeby Artyleryi W.X.L. Prawem ordynowana, ktorą Dwory, á nie Poddani *juxta Legẽ* z intrat ſwoich, wypłacać powinne, aby *juxta Ordinationẽ præſentis Conventûs* według *abjuraty A.* 1667. *demptâ parte tertiâ* do przyſzłego doſzłego Seymu, także y Podwodne na Poczty wybierane były, przykazuiemy. Ná tymże Trybunale Skarbowym, Urodzony Jan Szretter Skarbny W.X.L. z podatku Młynowego Seymem Lubelſkim *in Anno* 1703. Na eliberacyą Elbląga uchwalonego, dotąd nie kalkulowanego, tudźież o Pieniądze Podwodne na Pocztę W.X.Lit: *per Legem* ordynowane (ktorey importancyi *ſolutionem exactam in futurum* reguluiąc Poczty *curſum punctualem* nakazuiemy) *ſtrictum reddet calculum* y do ordynowania teyże Poczty punktualnego *obligabitur*, y ze wſzyſtkich Prowentow do ſiebie importowanych dobra Lipniſzki y Gieranony y inne na potrzebę Artyleryi W.X.L. ordynowane, że przez poćiąganie do płacenia roznych Podatkow, z Dobrami Ziemſkiemi zruynowane zoſtały, a mianowićie *per occupationem* w teraźnieyſzym zamięſzaniu, *notabilem* poniosły *deſolationem*, zaczym *in futurum Lege præſenti cavemus*, aby pomienione dobra, ani do płacenia Podatkow z Dobrami Ziemſkiemi (*niſi aliter diſponente Republica*, za Zgodą Wſzech Stanow) ani do Hyberny, tym bardźiey do Lokacyi żołnierza komputowego poćiągane nie były, ale tylko *juxta obloquentiam* Konſtytucyi *Annorum* 1670. 1673. 1678. zachowane były. Jednak tych Dymow Lipniſkich *per errorem* w Taryffę między Dobrami Ziemſkiemi położonych, ſwoiemi dymami Powiat Oſzmiańſki y Lidzki, opłacać *non tenebitur*, ſkaſsowawſzy *Decreta pro præ-*

terito vigore retentorum, in varys ſubſelys lata. Z Symple zaś Kwarty, *in futurum* idącey (znioſzy wſzyſtkie dotąd retenta, y Delaty *pro ſolutis* uznawſzy) Urodzony Generał Artyleryi W.X.L. na Trybunale Skarbowym W. X. L. coroczny *de expenſis & importantys* rachunek uczynić *tenebitur.* Te także pieniądze, ktore *ex occaſione præſentis revolutionis* y Poſpolitego Ruſzenia, na wyprawy uchwalonego po Woiewodztwach y Powiatach, *in privatos ceſſerunt uſus*, aby *participantes*, wybrane też pieniądze, wroćili *Poſſeſſoribus, ſub reſponſione in quovis foro*, nakazuiemy, *reaſſumendo* we wſzytkim Konſtytucyą Lubelſką 1703. pretenſye długow dawnych liquidacyi Wielmożnych Hetmanow *in vim* zaſług ſtarych, pod czas teraźnieyſzey woyny od Rady Walney Warſzawſkiey przychodzące, tenże Trybunał doſkonale ſpiſawſzy, *ac pro juſtis & liquidis*, ktore ſprawiedliwie pokażą ſię, deklarowawſzy, na Seymie da Bog przyſzłym, Stany Rzpltey *informabit*, y we wſzyſtkich materyach *ad ſphæram* jurisdykcyi ſwey należących, *juxta normam* dawnieyſzych Trybunałow Skarbowych, ſprawi ſię, nie wdaiąc ſię *in materias Statûs, in Convulſionem* Traktatu, y Konſtytucyi teraźnieyſzych. Kommiſſarzom *ex Ordine Senatorio* deſtynowanym na tenże Trybunał Skarbu Litewſkiego na każdą Kadencyą, na iednego po złotych dwa tyśiące naznaczamy. Na tymże Trybunale Skarbowym, *ex ſolutio* ſummy Urodzonemu Ledochowſkiemu, Podkomorzemu Krzemienieckiemu, Marſzałkowi Stanow zkonfederowanych Generalnemu przeſzłemu, teraźnieyſzemu Seymowemu pięćdźieśiąt tyśięcy złotych *currenti Moneta*, obmyſlona bydź powinna *infallibiliter.* Niemniey urodzony Krzyſztof Suliſtrowſki Chorąży Oſzmiańſki, Marſzałek przeſzłyStanow zkonfederowanych W. X.L. *de omnibus perceptis*, tak z dobr Naſzych, ſtołowych Ziemſkich, iako y innych *ex præſenti revolutione expenſis; Lege præſenti quietatur, ſecuritatem* zdrowia, honoru y fortuny iego ſamego, y Sukceſſorow, *ſine ulla ulteriori quôcunq; tituló, aut prætextu in quocunquè foro prætenſione* waruiemy.

A że *ex munere Officij ſui*, Urodzony Inſtygator W.X.L. *tenetur* być na Trybunałach, y kommiſſyach Skarbowych W.X Lit: iako y na Seymach, ſtoſuiąc ſię do dawnych Praw y zwyczaiow, niemniey konſyderuiąc pracę temu Urzędowi przyzwoite, żeby tym
6. pilniey y ſkuteczniey ſwoy Urząd ſprawował, za zgodą wſzech Stanow, *præſenti Lege* utwierdzamy y ubeśpieczamy, aby Wielmożny Podſkarbi W.W.X.L. z Cła Rzeczypoſp: nowo podwyżſzonego W.X.L. z tey ſummy, ktora na expenſa Rzpltey zachowana (á nie z tey, ktora na woyſko W.X.L. determinowana y wyłączona) *quotannis* po złotych Polſkich cztery tyśiące Urodzonemu Jnſtygatorowi W.X.L. *in præſens & in futurum*, na zawſze wypłacał, ktora to ſumma, żadnym ſpoſobem nie ma być tamowana albo zatrzymana, *ſub libera legali repetitione.*

Aſſy-

Assygnacyą także Urodzonemu Michałowi z Złotego Potoka na Czernelicy y Sędźiszowie Potockiemu, Pisarzowi Polnemu Koronnemu od Stanow zkonfederowanych do Wielmożnego Podskarbiego W. W. X. L. na złotych trzydźieści tyśięcy *ex Sorte* tey Prowincyi *in recompensam*: ruiny dobr iego przez długą w nich subsystencyą wydaną, *authoritate præsentis Conventûs* approbuiemy, & *exolutionem indubitatam*, Wielmożnemu Podskarbiemu W. W.X.Lit. *injungimus, cum libera repetitione exolutionis.* A ponieważ summa dwadźieścia tyśięcy złotych Polskich, kilką Konstytucyami Urodzonemu Wyrożębskiemu, Jnstygatorowi Koronnemu, Starośćie Naszemu Mielnickiemu, od Prowincyi W.X.L. za prace iego naznaczona, tak wielą ássygnacyami y Dekretami Trybunałow Skarbowych, do zapłacenia z Skarbu W.X.Lit. przysądzona y utwierdzona, do tych czas nie iest wypłacona. Przeto za zgodą wszech Stanow, Skarb W.X.L. (iako się iuż *submisit*) *ad instantaneam exolutionem* przed innemi ássygnacyami, po tak długiey, bo dwudźiestoletniey expektatywie, pomienionemu Instygatorowi Koronnemu, *sub rigore Legum* obliguiemy.

Assygnacya Urodzonemu Steckiemu Chorążemu Kijowskiemu do Skarbu W.X.L. *in vim* desolacyi dobr iego, *per præsentem revolutionem* stałey dana, aby od tegoż Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego W.X.L. z Pensyi Hetmańskich zaległych wypłacona była, *demandamus.* Ktora Assygnacya, od Wielmożnego Pośćieia Hetmana W. W. X. Lit: *authoritate præsenti* na dźieśięć tyśięcy dźiewięćset złotych *approbatur.*

Urodzeni Kommissarze, Poborcowie wszyscy, ktorzykolwiek iakichkolwiek Prowentow, to iest z Podatku szesnastozłotowego, Czopowego Szelężnego *ab Anno* 1710. zaczynaiąc, tknęli się, y summy do śiebie wnieśione maią, ani kwitow Generalnych *officiosè* nie otrzymali, na tymże Trybunale Skarbowym *exactum reddent calculum.*

Auctio Subsidiorum.

Ná Zapłatę Woyska W. X. Litewskiego z Cła Generalnego.

4. SKłaniaiąc się *in præsenti* Rzpltey *egestate* do wszelkich sposobow y wynalazkow, *punctualis & infallibilis* woyska W.X. Lit: *stipendy subsidium* z Cła Generalnego *ad normam* Konstytucyi 1678. *A*: corocznie aż do Seymu przyszłego doszłego *salvâ melioratione vel auctione* na nim inkluduiąc Stan Szlachecki, od wszelkich *quocunq; nomine & genere* Towarow, ktore wodą y lądem *extra Regnum* y za Granice W.X.L. wprowadzone lub wyprowadzone będą (okrom w Miastach y Miasteczkach W.X.L. w ktorych Stan Szlachecki, Duchowny, y Poddani wszyscy, bez płacenia tego Cła wolne przedawanie rzeczy swoich na Targach mieć będą, á 7.

wſzyſtkie Miaſta, *liceti* Libertacye ſwoie maiące, handle ſwoie *extra Regnum* wywożące y wprowadzaiące, *ſine ulla exceptione* pod płacenie podlegać maią) proroguiemy, y *ad præſens* uchwalamy, przy dawney kurrency, Cła nowopodwyżſzonego, *Donativum* Kupieckiego, y *Monopolium* Tabacznego według opiſania dawnych Praw, Konſtytucyi Seymowych, y Inſtruktarza Lubelſkiego, ktore Wielmożny Podſkarbi Wielki W.X.Lit: y Piſarz Ziemſki bez żadney depaktacyi, maiąc na Komorach y Przykomorkach W.X.L. Piſarzow *praxim* w tym maiących, wiernych, podćiwych *ſubjecta capacia & idonea huic muneri*, niedopuſzczaiąc Zydow, *ſub pœnis* na Radźie Walney *Invindicabilis capitis*, *præſcriptis*, *adminiſtrabit;* ktoremu tak wyrażone Cła, iako też y Podatek Solny, ktory takowym ſpoſobem, to ieſt na Portowych Komorach z Krolewca w Jurborku, á na Porćie Ryſkim w Dynaburku, na Lądowych zaś od Granic na Podlaſkich, Pruſkich, Kurlandſkich, Jnflantſkich, y Moſkiewſkich będących Komor y Przykomorkow W.X.Lit. od każdey *ſine ulla defalcatione* beczki Soli, *nemine excepto* po złotym iednym, á od wozu ſłupkowey Soli za dwie Beczki rachowanego po dwa złote *quàm fideliſſimè* wybierany być ma, *per Contractum* za ſummę złotych Polſkich dwakroć ſtotyśięcy *Currentis ad præſens Monetæ authoritate præſentis Conventûs* puſzczamy. Ktorey to ſummy, *unã medietatem*, to ieſt ſtotyśięcy Ratami *in Regulamine* opiſanemi, woyſku Naſzemu W.X.Lit. na Chorągwie y Regimenta, tak według Dyſpartymentu Generalnego na Seymie teraźnieyſzym poſtanowionego, iako też według áſſygnacyi Urodz: Marſzałka Seymowego, *ad præſens* na zawſze do dalſzey Ordynacyi Rzpltey wydanych wypłacać ma. *Ex altera medietate* także ſta tysięcy tenże Wielm: Podſkarbi Wielki W.X.L. naypierwey Nam ſummę czterdźieści tyśięcy złotych Polſkich *ad Proventus Menſæ Noſtræ Regiæ*, za Ekonomią Szawelſką od Stołu Naſzego odeſzłą, przez Konſtytucye *Annorum* 1661. 1667. 1670. 1673. 1678. aż do wykupna, *annuatim* aſſekurowaną (*prævia pro præterito calculatione, & ex deducto calculo ſatisfactione* (*in futurum* corocznie *punctualiter, & infallibiliter* wypłacać za dyſpozycyą lub áſſygnacyami Naſzemi, albo za Kwitami *tenebitur. Reſiduum* zaś ſześćdźieśiąt, tyśięcy, na rożne publiczne potrzeby *in ſortem* W.X.L. przypadaiące, za áſſygnacyami Naſzemi *ex Senatûs Conſilio* wypadaiącemi, *juxta præſcriptum tenorem* Konſtytucyi teraźnieyſzey Koronney *de Senatûs Conſilys*, (ktorą y W.X.Lit: akceptuie) wypłacać powinien będźie. Względem zaś wſzelkich Depaktacyi, y krzywd handluiącym udźiałánych, oraz kwitowego nieſłuſznego, przećiwko opiſaniu Konſtytucyi Lubelſkiey 1703. branego, *forum* w Trybunałach Ziemſkim y Skarbowym, & *in foro quovis Caſtrenſi, ubi bona conſiſtunt*; za każdego Piſarza na Komorach obſtalowanego, ſam Wielm: Podſkarbi Wielki W.X.L. odpowiadać *ſummario Proceſſu*

tene-

tenebitur; *prævia* iednak *indilatâ ac punctuali disjudicatione* w Sądach Skarbowych Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego W. X. Lit. ktory ieżliby Wielmożny Podskarbi odwłoczył, sądow swoich nieodprawował, y sprawiedliwośći dostateczney *injuriatis* nieczynił, tedy sam *pœnis in lege circumscriptis* podlegać ma. Także na Komorach Brzeskich od Statkow Bugiem płynących, żadne depaktacye dźiać się niepowinny, ale tylko według dawnych Praw y Konstytucyi sprawuiąc się. *In casum* zaś niezapłacenia summy sta tyśięcy woysku, czterdzieśći tyśięcy Nam, sześćdźieśiąt tyśięcy na expensa publiczne, w ktorymkolwiek Roku, tedy *fortem executionem militarem* na Dobrach Ziemskich Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego y Pisarza Ziemskiego W. X. Litewskiego determinuiemy. Wybieranie tych Podatkow zaczynać się ma *in Anno præsenti* 1717. od dnia pierwszego Mieśiąca Marca, á kończyć się ma w bliśko następuiącym Roku 1718. takowegoż dnia y Miesiąca, á potym w następuiących leciech aż de Seymu przyszłego doszłego. 8.

Ieżeliby zaś summy sześćiudźieśiąt tyśięcy ktorego Roku iakowa wyniknęła remanencya, tedy w Skarbie W.X.Lit: *ad ulteriores usus publicos* za wolą Naszą y Rzpltey *disponendos*, *integerrimè* konserwowana być ma, y powinna będźie. Aże Skarb W.X.L. *per varios abusus*, częśćią przez niesłuszne protekcye dźieiące się, częśćią przez Inskrypcye od śiebie dane, iest diffikultowany, przeto takową facyliturie się dyspozycyą.

Wielmożnemu ś. p. Marcyanowi Wołłowiczowi Marszałkowi Wielkiemu W.X.L. lubo *in vim* odprawioney do Moskwy Legacyi *pro sorte* W.X.L. summa dwakroć sto tyśięcy tynfow naznaczona, & *circa medietatem* ze Skarbu W.X.L. iest nadpłacona, że iednak *urgentiores* są *Reipublicæ necessitates* dla ktorych teraz *ulteriorem* Skarb W.X.L. nie może czynić *exolutionem*. Przeto dopłacenie summy specyfikowaney, iako *ex merito* prac, fatyg y kosztow łożonych do przyszłego należące Seymu, odkładamy. A Wielmożny Podskarbi Wielki W.X.L. względem na to zapisu danego assekuracyinego Wielmożnemu Marszałkowi Wielkiemu W. X. L. Urodzonym Wincentemu y Kaźimierzowi Wołłowiczom, Referendarzowi W.X.L. y Podkomorzemu Mścisławskiemu Sukcessorom, *inhærendo* Dekretowi otrzymanemu *ex ratione exolvendæ Summæ* do żadnego Sądu y Prawa poćiągany bydź nie ma.

Wielmożnym Hetmanom Wielkiemu y Polnemu W.X.Lit: ponieważ Pensya na Buławy z innych Prowentow iest destynowana, zatym od Wielmożnego Podskarbiego W.X.L. *ab hinc non est prætendenda*, *salvâ* iednak *de præterito calculatione*, & *ex deducto calculo satisfactione*.

Szlacheckie po Szlachecku, á Kupieckie po Kupiecku na Komorach y Przykomorkach W.X.L. opowiadane, y odprawowane bydź maią Towary, od ktorych Pisarze tylko na iedney Komorze

wźiąwſzy podług Prawa Kwitowe, na drugich pretendować onego niepowinni, *ſub rigore in legibus deſcripto.* A ieżeliby one *in defraudationem*, lub *eluſionem* Skarbu W.X.L. pod Protekcyą Szlachecką y Pańſką, lub *per vim* mimo Komory przeyśćć uśiłowano, za ſłuſznym dowodem doćieczone y poścignione były, tedy *fisco cedere* maią, y takowym penom *delinquentes* podlegać będą, iakie ſą *in Volumine Legum* o Przemytach opiſane w Konſtytucyach, ktore wſzyſtkie reaſsumuiemy.

Multyplikowane tak na Porćie Ryſkim, iako na Krolewieckim, tudźież po rożnych mieyſcach, Miaſtach, Miaſteczkach Myta prywatne, częśćią za przywileiami, częścią *abuſivâ licentiâ* handluiącym dźieiące ſię, Iazowe, Brzegowe, Zamkowe, Przytyczne, Sztukowe, & *quocunq; titulo* nazywaiące ſię exakcye, także od wozow, lub Wołow, Kozackich, Ukraińſkich, nie tędy, ktorędy ſobie iśćć chcą, ale kędy onym każą, *per vim* przymuſzonym nieznoſne depaktacye, ponieważ żadnego *Bono Publico* nie przynoſzą *commodū*, owſzem przez to *commerciorum* tamuie ſię *curſus*, y wielka Skarbowi W.X.L. dźieie ſię uyma, przeto wſzyſtkie takowe *abuſus, etiam* za Przywileiami *contra Legem* wyprawionemi, *Authoritate præſentis Conventûs* abroguiemy. Oprocz Przywileiow *ante Conſtitutionem Anni* 1573. nadanych. Po tey zaś Konſtytucyi, wſzelkie inne Przywileie, ktore nie maią *expreſſam approbationem Legis pro nullis* deklaruiemy, *ſub pœnis in Legibus circumſcriptis*, o co na wſzyſtkich nad Portem Ryſkim, lub Krolewieckim będących Dźierżawach, y innych wſzelakich Dobrach *quovis titulo* Myta prywatne ſobie uzurpuiących nad Prawo, *in foro competenti* Wielmożny Podſkarbi, lub *injuriatus urgebit pœnas.*

Domy Skarbowe na Komory y Przykomorki W.X L determinowane dla rezydencyi Piſarzow, od Konſyſtencyi, mianowićie w Iurborku, w Dynaborku, y w innych *ſimiliter* mieyſcach uwal-
9. niamy podług dawnych Konſtytucyi. Konſtytucye *de ſecuritate* oſob Skarbowych wſzyſtkie reaſſumuiemy, & *rigorem* w nich *præſcriptum irremiſſibiliter extendendum* nakazuiemy.

Maiąc w niepośledniey ſzey konſyderacyi dług J. W. Kaźimierza Jana Sapiehy Hrabie na Bychowie, Zaſławiu, Dąbrownie Woiewody Wileńſkiego Konſtytucyą Roku 1690. likwidowany y *pro reali* zeznany, dotąd nie wypłacony, á chcąc tę Konſtytucyą do ſkutku przywieść *in vim exolutionis* względem pomienionego długu, do importancyi Solney do Skarbu W.X.L. *ſubſidium* płacy woyſku wyżey opiſaney po złotemu, aby na J. W. Wdę Wileńſkiego, także od kazdey Beczki Soli, *modo ſupraſcripto*, *excepto* tych, co na własną potrzebę Szlachecką y Duchowną prowadźić będą, na Komorach y Przykomorkach W.X.L. po tynfowi płacono, za zgodą Wſzech Stanow do przyſzłego Seymu naznaczamy.

Similiter Wielmożnemu Zarankowi Staroście Zmuydzkiemu po

ſzo-

ſzoſtaku bitym od Beczki pozwalamy, bez żadnego od Solney importancyi J. W. Wdźie Wileńſkiemu y W. Staroſćie Zmuydzkiemu pozwoloney, Kwitowego. Woiewodztwo zaś Brzeſkie y Pińſki Powiat, iako ſwoiey Soli niemaiący y Zamorſkiey nie prowadzące, od płacenia Solnego, pomienionym J. W. y Wielm: uwalniamy. W czym Skarb W. X. L. *ad invigilandum* y dopomożenia obliguiemy.

Czopowe y Szelężne W. X. Lit:

5. CZopowe y Szelężne W. X. Lit. *in quantitate* czterech kroć, dźiewiąćiudźieśiąt dwoch tyśięcy y trzyſta złotych według oſobliwey Taryffy *cum ſpecificatione particulari*. Summy na każde Wdztwo y Powiat *ad præſens* exdywidowaney, *juxta Legem Coæquationis Iurium* przy dyſpozycyi Woiewodztw y Powiatow, *curſum ſuum* y importancyą mieć będźie, ktore aby punktualnie, *ſine defraudatione publici ærary* wnoſzone y wypłacone było, wſzyſtkie libertacye & *ſub quocunq; titulo aut prætextu* excepcye, *Lege præſenti* abroguiemy, aby we wſzyſtkich Miaſtach, Miaſteczkach Naſzych, dźiedźicznych, tak Dobr Naſzych Stołowych, Ekonomicznych, iako y Duchownych, Szlacheckich, *cújuscunq; Statûs, Præeminentiæ & Conditionis*, z ſzynkow publicznych y pokątnych, w Juryſdykcyach, wſzelkich Domach, Domkach, Kamienicach, Kamieniczkach, Pałacach, Aptekach y Karczmach, wſzelkich owo zgoła, kędykolwiek, y iakiekolwiek trunki, Miody, Piwa, Gorzałki, przedawane beczkami, lub ſzynkowane garcami bywaią *ad ſolam propinationem* nalezące, nayduiących ſię, *ſine ulla diſtinctione bonorum, locorum & perſonarum*, także od Win, Piw Czarnych y Białych, y wſzelkich trunkow przywoźnych, bez żadney dawania protekcyi, ktore *generaliter* wſzyſtkie *ſub pœna ſolutionis de proprio in quovis foro repetenda*, znoſiemy, y kaſſuiemy, *excepto* iedney Juryſdyki Mątwidowſkiey w Wilnie, nie więcey iednak tylko kotłow ſześć, á w Werkach Biſkupich *cum attinentys* tylko Kotłow trzy *ab hoc cenſu antiquitùs* libertowanych, krom teraz mięſzkaiących Szynkarzow, żadnych Mieyſkich nie podſzywaiac, ani protekcyi onym daiąc *ſub confiſcatione* Kotłow y trunkow *circa antiquas libertationes* zachowuiemy. Jmportancya Czopowego, Szelężnego, aby *pretiô* w Prawie *Coæquationis Iurium præſcriptô* wnoſzona była nakazuiemy. Znoſząc zaś Adminiſtratorow tegoż Czopowego y Szelężnego, & *omnes abuſus* waruiemy: iż każde Woiewodztwo y Powiat, *ducta proportione ſui contingentis*, takiego ma ſobie przybrać kontrahenta, ktoryby bez żadney defalki, tudźież *ſine prætenſione gravaminoſi ſalary*, nie biorąc więcey od złotego, tylko po groſzu, *ſub pœna peculatûs* przypadaiącą ſummę *demonſtratâ anteriùs æquivalentiâ, in duplo* ſubſtancyi ſwoiey, ieden oſobą ſwą bez przybiera- 10.
nia Kolegi, terminami *in regulamine* płacy woyſka opiſanemi wypłacić za áſſygnacyami Urodzonego Marſzałka Seymowego *ad præ-*

ſens na zawſze wydanemi, *ſine præaggravatione* iednych Karczem, nad drugie, ale *preſſe* Taryffy na Seymiku poſtanowioney trzymaiąc ſię, ſubmittował ſię, y kontraktem obowiązał ſię. A *inquantum* by na terminie przypadaiącym kontrahent, *ſine diſtinctione perſonarum*, *ſuum quantum* nie wypłaćił, lub delaty pewney nie wydał, tedy Aſſygnataryuſzom, *liberam executionem* na Dobrach Kontrahenta, *modô* w tymże Regulaminie płacy, & *in Diſciplna militari præſcriptô*, dopuſzczamy y pozwalamy. A ieżeliby ktore Woiewodztwo lub Powiat Kontrahentowi, *ſine dupliciter æquivalenti ſubſtantia ſuum contingens per contractum* puścili, á potym *quocunq; caſu* zawod *exolutionis* ſtał ſię, á nie było fortuny na czymby Aſſygnataryuſz ſwoiey requirować mogł należytośći, tedy Woiewodztwo y Powiat *ex Bonis ſuis Terreſtribus*, *deceſſum hunc ſupplere & compenſare tenebuntur*, y exekucya dotąd nie ma uſtąpić, aż *plena in toto* ſtanie ſię w niewypłaconey ſummie ſatysfakcya. Do tegoż Czopowego, Szelężnego, Szoſowe należeć *juxta Legem Coæquationis* będźie. O depaktacye zaś w tym Czopowym, Szelężnym, *forum* w Trybunale Ziemſkim y Skarbowym W. X. L. lub w Grodźie albo Ziemſtwie *proprij Diſtrictûs contra Contrahentes*, *injuratis* naznaczamy. A że Wielmożni Hetmani, czyniąc zadoſyć woli Stanow Rzeczypoſp: zgromadzonych, *expletô Iuramentô* według cyrkumſkrypcyi wſzelkich ſwoich liquidacyi praktykowanych *antiquitùs*, uſtąpili, á tylko penſyami ſwemi, to ieſt na Buławę Wielką ſtem dwudźieſtą tyśięcy, á na Polną Ośmdźieśiąt tyśięcy złotych *Currentis Monetæ* kontentowali ſię. Zaczym chcąc mieć *infallibilem* onych *ſolutionem*, tudźież przeſtrzegaiąc, aby Penſye Dignitarzow, Officyaliſtow woyſkowych niżey wymienione, niemniey na akkomodacyą Rycerſtwa y largicye ſtraconym, *juxta ſeorſivam Tabellam præſenti Lege approbatam*, & *in ſcripto ad Archivum inſertam*, *infallibilem* miały *ſolutionem in ſumma* ſto tyśięcy złotych Polſkich wynoſzące, na penſyą Buławy Wielkiey y na pomienione Penſye, dwa kroc ſto, dwadźieśćia tyśięcy czyniące. Tedy Wielmożnemu Poćieiowi Kaſztelanowi Wileńſkiemu Hetmanowi Wielkiemu woyſk Naſzych W. X. Lit. na penſyą iego y na exolucyą penſyi y akkomodacyi niżey wyrażonych w Woiewodztwie Wileńſkim śiedmdźieśiąt tyśięcy w Woiewodztwie Nowogrodzkim ſześćdźieśiąt pięć tyśięcy, w Woiewodztwie Brzeſkim Lit: trzydźieśći tyśięcy, w Powiećie Wilkomirſkim piętnaśćie tyśięcy, przyłączywſzy do tego z Pogłownego Zydowſkiego czterdźieści tyśięcy *in ſumma* dwa kroć ſto y 20. tyśięcy, to wſzyſtko komputuiąc, do Seymu przyſzłego doſzłego *quotannis* naznaczamy. Do ktorych to ſumm w pomienionych Woiewodztwach y Powiatach, *ſalvando diſpoſitionem* onych do kontraktowania *præferibilem* y naybliżſzego między wſzyſtkiemi kontrahentami do Woiewodztwa lub Powiatu odzywaiącym ſię, Wielmożnego Hetmana W. W. X. Lit: za zgo-

dą

dą Wszech Stanow *cum assensu* Woiewodztwa, lub Powiatu, authoryzuiemy. Co y o Wielmożnym Hetmanie Polnym W.X.L. o iego Pensyi naznaczoney, rozumieć się powinno ; waruiąc aby ta kurrencya Czopowego, Szelężnego pomienionych Woiewodztw y Powiatow za kontraktem puszczona, *sine ullo gravamine & impositione*, á tym bardziey bez żadnych Depàktacyi *Terminis in Lege præsenti præscriptis per subalternos Possessionatos, juxta tenorem* wyżey *præscriptum*, wybierana była *sub responsione de proprio in foro* Trybunału Głownego y Skarbowego W.X.Lit: lub *Castrensi, ubi Bona consistunt, pro quovis suo subalterno.* Z wypłacenia zaś Pensyi Officyalskich iako to Pisarzowi Polnemu, piętnaście tysięcy. Straznikowi Wielkiemu dwanaście tysięcy, Strażnikowi Polnemu sześć tysięcy, Obożnemu 1500. Stanowniczemu 1500. Sędziemu Woyskowemu 2000. á Generałowi Audytorowi, to iest Sędziemu Woyskowemu Cudzoziemskiego Authoramentu rowna Pensya *quotannis* ma bydź płacona dwa tysiące złotych teyże summy largicyiney. Czterem Generał-Adjutantom, każdemu po dwa tysiące, czyni ośm tysięcy. Na Kancellaryą Woyskową sześć tysięcy. Na akkomodacyą Rycerstwa y Largicye straconym czterdzieści 6. tysięcy. Względem ktorych czterdziestu sześciu tysięcy wydanych assygnacyi w Kole Rycerskim na akkomodacye Rycerstwa y largicye straconym, na Trybunale Skarbowym Wielmożny Kasztelan Wileński Hetman Wielki W.X.Lit: ma *deponere calculum, & pro non exolutis & non distributis, de proprio respondere.* Także Wielmoznemu Denhoffowi Miecznikowi Koronnemu Hetmanowi Polnemu W.X.Lit: na iego pensyą ośmdziesiąt tysięcy, Czopowe y Szelężne Powiatu Grodzińskego, *in summa* czterdziestu tysięcy, y Czopowe Szelężne Xięstwa Zmuydzkiego *in summa* czterdziestu tysięcy, *simili Contractu, modô & clausulâ* puszczamy. *Reliquum* zaś sto dziewięćdziesiąt dwa tysiące trzysta złotych same Woiewodztwa y Powiaty na woysko *in usus publicos* według dyspartymentu generalnego *Lege præsenti* approbowanego *per suos contrahentes* wyżey *circumscriptos, punctualiter, realiter & exactè terminis præscriptis* wypłacać będą *cum rigore in omnibus & singulis, Punctis, Clausulis & Paragraphis* o Kontrahentach wyżey *circumscripto & ordinato.* 11.

Pogłowne Zydowskie.

6. POgłowne Zydowskie augmentuiąc Skarb Rzeczypospolitey: na wszystkie Kahały, Synagogi Zydowskie w W.X.L. znayduiące się, summę sześćdziesiąt tys: złotych Polskich *Currentis Monetæ quotannis* do przyszłego Seymu doszłego ustanawiamy, ktorą to summę według Taryffy *ad præsens* determinowaney y podpisaney, wszystkie Kahały y Przykahałki, Miasta, Miasteczka Dobr Naszych Ekonomicznych, Ziemskich, Szlacheckich y Duchownych, także Dobr Naszych Hybernie podległych, y partykularze, punktualnie & *exactè*, bez żadney iednak depaktacyi wypłacać powinne. A tę summę *in usus publicos* tak determinuiemy: 20. tysięcy,

cy, na zapłatę rocznią Chorągwi Trybunalſkiey W. X. Lit: *currenti monetâ*, á czterdźieśći tyśięcy złotych na penſyą Buławy Wielkiey W.X.L. za aſſygnacyą Urodz: Marſzałka Seymowego, *ad præſens* na zawſze wydaną, naznaczamy, aby iednak żadna z tąd *non promanet* depaktacya, dyſpartyment obudwoch tych ſumm, według Taryffy ſprawiedliwie bez przeładowania Miaſteczek uformowaney, Zydow Starſzych Kahału Brzeſkiego, Grodźieńſkiego, Pińſkiego, Wileńſkiego y Słuckiego Przykahałkow y Partykularzow wſzytkich *nemine excepto*, *Lege præſenti* approbuiemy. Po wypłaceniu zaś tey ſummy od wſzelkich ćięźarow y exakcyi, według Konſtytucyi 1678. á mianowićie od Powrotnego, y Podwodnego, Symplę Kwarty, wſzyſcy Zydźi w W.X.L. wolni bydź maią. Wſzyſtkie oraz Prawa *de ſecuritate* onych opiſane *Authoritate præſenti* approbuiemy. A że *per varios abuſus* pod czas Seymikow y Ziazdow, także Trybunałow, iakichkolwiek Kongreſſow, Chłopięta y ludźie *inferioris conditionis* zgromadźiwſzy ſię, kupami ſwawolnemi ugody uſurpować *& varia extorſionum genera* czynić, Szkoły nachodźić, odbijać, tam exceſſa popełniać zwykli, przez co ſwawola wielka y *damnificatio* bywa; zaczym *tollendo ſimiles in futurum auſus*, Wielmożnym Woiewodom y Staroſtom Sądowym, ktorych przy dawney Powadze y Jurisdykcyi, według Praw zachowuiemy, á *in abſentia* Woiewodow y Staroſtow, Urzędom ich Grodzkim, *ſuvigilantiam* tego zlecamy, y aby tacy ſwawolni ludźie od Grodu ſequeſtrowani y przez tameczny Sąd Grodzki, iako *violatores publicæ tranquillitatis, & Invaſores, pœnis* o Rozboynikach y Kupach ſwawolnych *circumſcriptis*, karani byli, *Lege præſenti* naznaczamy.

22. Pozyſkanie rozeſzłych Poddanych Dobr Naſzych, płaceniu Hyberny podległych.

7. WSzyſtkie Konſtytucye o pozyſkaniu rozeſzłych poddanych Dobr Naſzych płaceniu Hyberny podległych reaſſumuiemy. A że w teraźnieyſzych Koniunkturach wnętrznego zamięſzania, *vary irrepſerant abuſus*, y Zołnierz na Lezy zimowey lokowany, pod pretextem wyſzłego poddanego ścigania, Dobrom, Szlacheckim, Duchownym, Dźiedźicznym, Naſzym Stołowym *plura* przynoſił *incommoda*, tedy za zgodą Wſzech Stanow waruiemy, iż rozeſzłych poddanych Naſzych inwentarzowych, ktorzy ośiadłości ſwoie mieli, y Domami mięſzkali, ſami tylko *Poſſeſſores Bonorum ſolitâ viâ & methodô Legibus præſcriptâ* odzyſkiwac powinni bez żadney konniwencyi y zamieſzania, á naypierwey *Poſſeſſores* Dobr Naſzych Hybernowych, dowiedźiawſzy ſię o wyſzłym poddanym maią *requirere officiosè* Liſtem otworzyſtym przez Woźnego, *apud Poſſeſſorem* tegoż mieyſca, gdźie zbiegły poddany *reperitur*. Za ktorą requizycyą, ieżeliby Poſſeſſor zbiegłego Poddanego, *prævia reali deductione* wydać niechćiał, tedy *ſuper Retentorem, cujuſcunq; Statûs & Conditionis ille ſit, pœnam* ſta Kop groſzy Litewſkich

tewskich za każdego zatrzymanego Poddanego Inwentarzowego ośiadłego, *in foro Castrensi, ubi Bona retentoris subsistunt, repetendã, & pœnas in Volumine Legum descriptas* zakładamy, z tym iednak warunkiem, że y po wykonaniu tych pen, Poddany zbiegły z tym z czym przyszedł, *Possessori fundi extraditionem* Poddanego *repetenti, salvô Iure* Statutu W.X.Lit. y według Konstytucyi dawnieyszych, wydany bydź powinien. Zołnierz zaś *sub nullo prætextu* do tego interessować się nie powinien, *sub pœnis* o gwałtownikach y naiezdnikach *in Legibus præscriptis in foro* Trybunałow Głownego lub Skarbowego W. X. Lit. albo w Sądach Hetmańskich, lub w Grodźie kędy się excess stanie, zostawuiąc to *circa liberam optionem injuriati, repetendis.*

O Dobrách Neyburskich.

8. DObra Xiężniczki Jeymći Neyburskiey, to iest Xięstwo Słuckie y Bierzańskie, Newel Siebież, Romanow, Kopys, Kieydany, Dubinki, Zabłodow, Bielica, y inne wszystkie *cum omnibus attinentys* w W. X. Lit. y w Koronie Polskiey leżące, tak w possessyi samey Xiężniczki Jeymći, iako *quovis titulo* za Prawami zastawnymi y Kontraktami u kogokolwiek będące *tanquam ex natura sua* Ziemskie, aby zarowno z drugiemi Dobrami Ziemskiemi *circa immunitatem omnimodam* według Praw y Konstytucyi Seymowych, zachowane, y *per Possessionatos Nobiles dependenter* od teyże Xiężniczki Jeymći, administrowane były, waruiemy. Przytym wszelkie *gravamina*, Konsyltencye, Załostwa, *Honoraria*, y inne exakcye Zołnierskie, także z okazyi woiennych y nie spokoynych czasow, na te Dobra niesłusznie *sub quocunq; prætextu vel titulo* y odkogokolwiek *etiam per sancita publica*, osobliwie Seymu Lubelskiego, albo *per Lauda* Seymikowe dotąd wyćiągane y nakładane rożne pressury znosiemy y kassuiemy wiecznemi czasy, *ac pœnas Legum contra Assignantes & Assignatarios, aliosq; Aggravatores in futurum* wkładamy y oto *forum ubiquinarium*, naznaczamy.

Securitas immunitatis Terrestris Dobrom Exulantow Smoleńskich y Starodubowskich. 13.

9. JAko zaś Lokacyą Woyska y Hybernę, na samych tylko Starostwach y Dźierżawach Naszych Krolewskich y Hybernowych postanowiliśmy y ufundowaliśmy, tak waruiąc *omnem securitatem immunitatis Terrestris* Dobrom w Powiećie Grodźińskim Starostwa Hozkiego y Przełomskiego, w Powiećie Kowińskim Srarostwa Olwickiego, *alias* Poszyrwintskiego z partykularzami Semeneliszki, Poieźiory, Wersnupie, Kawkokalnie, Kłampupie, Szukie, Arwzławka, y Wilkoieźiory w Powiecie Wilkomirskim Starostwa Hućiańskiego y Abelskiego w Powiećie Kowińskim, Kietrukaynie, od Nayiaśnieyszych Antecessorow Naszych, Exulantom

Smoleńſkim y Starodubowſkim nadanym, y za nichże ſamych Kō. ſtytucyami Seymow *Anni* 1662. 1667. 1670. 1673. y 1690, approbowanym. A za Panowania Naſzego Konſtytucyą Seymu 1699. *in naturam Terreſtrem* obroconym, y teraz za zgodą wſzech Stanow, *caſſato* o nich *omni titulo* Krolewſzczyzny, iako iuż w nie *unquam in poſterum* obracać ſię nie maiącym, *immunitatem Terreſtrem* rowno ze wſzyſtkiemi Ziemſkiemi, Szlacheckiemi y Duchownemi, *Lege perpetuâ* deklaruiemy y poſtanawiamy.

Kwit Sukceſſorom Wielm: Benedykta Sápiehy, Podſkárbiego Wielkiego, y Piſárza Ziemſkiego W.X.L.

10. CHcąc *ab intra* uſpokoić Domowe zwady, z ktorychby potym mogła urość trudność publiczna, ponieważ przez Walną Radę Warſzawſką, y zakonczony *immediatè* z Stanami Rzpltey Traktat, ieſt wſzyſtkim dana amneſtya, przeto gdy Urodzeni Michał Piſarz Polny W.X. Litewſkiego, y Kaźimierz Staroſta Olkienicki Sapiehowie, *Succeſſores* Wielm: Benedykta Pawła Sapiehy, Podſkarbiego Wielk. W.X.L. pretenſyi ſwey do Rzpltey maiący, á częścią iuż *per Conſtitutionem Anni* 1690. likwidowaney, częścią *in ſubſequentibus Annis* na potrzebę Rzpltey nie małych ſumm erogowanych uſtąpili, to ieſt trzech kroć ſiedmdźieśiąt trzech Tyśięcy, ſto czterdźieſtu dźiewiąćiu zł: gr: 25. pieniążkow dwoch, oraz ponieważ o tym wſzyſtkim rachunki Skarbowe, *durante Civili motu* poginęły y pozabierano, zaczym za zgodą wſzech Stanow od wſzelkich kalkulacyi, ktoreby ſię ieno *ex Miniſterio* zeſzłego Wielmoż: Podſkarbiego W.W.X.Lit. do przerzeczonych Ur: Sapiehow ſtoſować ſię miały, *& ab omni in hac materia impetitione* przy tym generalnym Kwicie zaſzczycać deklaruiemy. Gwoli czemu *Decreta exinde promanantia in ubiquinarijs ſubſellijs* ferowane *cum tota eorum realitate & formalitate*, kaſſuiemy y annihiluiemy.

Utwierdzenie Amneſtyi Generalney.

11. KIedy dla Generalney zgody powſzechney wſzech Stanow Korony Pol: y W.X.Lit. konfidencyi, tym bardźiey ku Maieſtatowi Naſzemu iednoſtayney wierńoſći, cokolwiek *ſtante civili bello* w publicznym zamięſzaniu między Domami y Partyami rożnymi ſtało ſię *jure belli* exceſſow, kryminałow, ruin Dobr, wſzyſtkie *ad invicem* na czaſy wieczne *immemorandè* przez generalną od
14. Nas pozwolonę Amneſtyą *abolentur*. Za tym y Wielm: Kaźimierz Herbowſki Zaranek, Staroſta Generalny Xięſtwa Zmudzkiego, ze z przypadaiących na ten czas konjunktur y okoliczności, niektore popełniwſzy kryminały, y ſzkody rozne uczyniwſzy, mianowićie względem Vr: Jana Paca Podkomorzego W.X. Lit. Vr: Szułkowſkiego Piſarza Ziemſkiego Wiłkomirſkiego, Wielm: Sieśickiego Wdy Mściſławſkiego, y innych Prawem był przekonany; zaczym, że to *ex ratione* Domowego zamięſzania, *& de jure belli* ſtało ſię, tedy wſzyſtkie *Decreta* względem tych kryminałow w Trybuna-

bunałach W. X. Lit. y w iakichkolwiek Vrzędach, Subselliach, otrzymane wespoł z kondemnatami skassowawszy, pomienionego Wielm: Zaranka Staroste Zmudzkiego, za zgodą wszech Stanow, *authoritate præsentis Conventûs* uwalniamy, *securitatem* życia, honoru, *in quovis foro, loco, & termino* waruiemy, *restitutionem* Dobr fortun *instantaneam* deklaruiemy. A że *ex occasione ejusdem belli civilis*, tak Wielm: Ludwik Konstanty Poćiey Kasztelan Wileński, Hetman W.W.X.Lit. iako Vr: Jan Sapieha Starosta Bobruyski, y onych *subalterni*, chodząc Partyami w Państwach Naszych Koronie Polskiey y w W.X.Lit. y przynależących Prowincyach, rożne *ex indispensabili necessitate* przynieśli damnifikaćye, y rożnym Dobrom uczynili *gravamina*, zaczym stosuiąc się *ad obloquentiam* Amnestyi generalney w Traktaćie wyrażoney, pomienionych Wielmoż: y Ur: *ab omni impetitione Iuridica* uwalniamy. *Decreta* y przewody Prawne kassuiemy, od Kondemnat otrzymanych uwalniamy, one kassuiemy, *inscriptiones obligatorias, seu in Bonis locatas*, względem tych szkod *datas, pro nullis* deklarowawszy, *restitutionem* substancyi nakazuiemy. Tąż Amnestyą generalną zaszczycać się maią, *Successores* Wielm: Hrehorego z Koźielska Ogińskiego, Starosty Generalnego Xięstwa Zmudzkiego Hetmana W. W. X. Lit. ktory cokolwiek Marszami, Remarszami, Statywami *hostiles persequendo Copias* z Woyskami w Kommendźie swey będącemi szkod y exakcyi nie tak przez się, iako przez Woyska, wybieraniem Prowiantow, Kantonami, Paletami *ex necessitate indispensabili belli civilis* to wszystko w wieczną puszczaiąc niepámięć, *Successores* pomienionego Wielm: Ogińskiego *ab omni impetitione Iuris* uwalniamy, y Dekreta *hoc in passu* otrzymane abroguiemy y kassuiemy, *securitatem* życia, honoru, zdrowia y fortuny pomienionych Sukcessorow, mianowićie Ur: Kazimierza z Kozielska Ogińskiego Starosty Mścisławskiego, *plenè & in toto* waruiemy. Także Ur: Michała y Antoniego Eperyeszych Pułkownikow Woysk Naszych W. X. Lit. podobną Amnestyą assekuruiemy, od wszelkich, y otrzymanych Dekretow y Kondemnat w rożnych subselliach y Trybunałach W. X. Lit. uwalniamy, mianowićie Dekret Trybunału Głownego W. X. Lit. na Ur: Michała Eperyeszego, za Dyrekcyi Ur: Jana na Bieganowie Biegańskiego Starosty Naszego Starodubowskiego, *ad instantiam Instigatoris* w Roku 1710. Mieśiąca *Iuly* 12. dnia otrzymany, *cum toto causæ effectu* abroguiemy y kassuiemy, y że to honorowi y substancyi Ur: Epiryeszego szkodźić nie ma, *Lege præsenti in perpetuum* waruiemy, *restitutionem* Dobr, fortun, *instantaneam* deklaruiemy.

Skássowánie Dekretow Trybunału Głownego Wielkiego Xięstwá Litewskiego.

12. ZE w zamięszanym Rzpltey Stanie, *stante civili motu*, Trybunał Głowny W.X. Lit. *per indebitam reassumptionem &*

continuationem ſuam, wielu Obywatelow W. X. Lit. będących *in publico obſequio* Kondemnatami okrył; przeto wſzyſtkie Kondemnaty, *Decreta & Proceſſus Iuris* ſkaſſowawſzy tenże Trybunał Wileński teraźnieyſzy dla przypadaiących Seymikow Relacyinych aż do zaczęćia nowego Trybunału *authoritate præſentis Conventûs*, limituiemy, *non præjudicando* Traktatowi y Konſtytucyom teraźnieyſzym. Dylacye zaś, ktore *ſpente* wyſzły, na przyſzłym Trybunale powtorzone nie będą, *juxta obloquentiam* w tym punkcie Rady Walney Warſzawſkiey; á Trybunałowi przyſzłemu po odſądzoney Kadencyi Wileńſkiey, w Mińſku w Roku teraźnieyſzym, á potym *juxta alternatam* w Nowogrodku *invariabiliter* naznaczamy, *ſub nullitate Iudicatorum.*

15.

Immunitas Miaſt, Miáſteczek Naſzych Sądowych, y Mágdeburſkich.

13. MIaſto Wilno przy dawnych Prawach, Przywileiach *ante & poſt unionem* nadanych przez Nas konfirmowanych *ſuper Iuriſdictionem Magdeburgenſem*, *Securitatem*, *Immunitatem* Ratuſza, rozdawania na Trybunał goſpod bezprzypiśnych, oprocz Magiſtratowych Oſob Rezydencyi, ktora nie powinna exdywiżyi Trybunalſkiey podlegać, od wſzelkich exakcyi, depaktacyi, od brania pod czas Trybunałow, konſolacyi, od rewizyi, od brania *à victualibus* w Rynku na Marſzałka, Inſtygatora, Rotmiſtrza, Porucznika Chorągwi Trybunalſkiey, *ſub pœnis ducentarum Marcarum in ubiquinario foro ſolvendarum*, oraz przy wſzyſtkich Prawach *ab omni Militari quocunq; titulo & prætextu aggravatione*, pomienione Miaſto Naſze Stołeczne Wilno, Nowogrodek, Mińſk, *circa immunitates* onych konſerwuiemy *vigore* Konſtytucyi *Anni* 1568. *die* 15. *Iunij* w Grodnie *in Conventione Generali* nadanego y Konſtytucyi Nobilitacyi, nienaruſzenie *in omnibus punctis* zoſtawuiemy, reaſſumuiąc Konſtytucye *Annorum* 1578. 1581. 1598. 1601. 1633. 1667. 1690. y inne wſzyſtkie Miaſtu Krakowowi y Wilnowi ſłużące, *præſenti Conventione* ſtwierdzamy. Także zabiegaiąc licencyi rożnych handlem y rzemieſłem bawiących ſię, żadnych ćięża-row nie ponoſzących, Práwa Mieyſkiego niemaiących, aby wſzyſtkie powinnośći, obowiązki Mieyſkie, z Dobr Jurisdykcyi Mieyſkiey podlegaiących, podeymowali, *vigore* Konſtytucyi *Annorum* 1511. 1550. Czego wſzyſtkiego przy Urzędźie Grodzkim Wileńſkim, Magiſtrat tameczny ma doyrzeć, Dobra y Towary takowych konfiſkować, *ſalvo Statuto* W.X. Lit. powinien będźie, także y przeieżdżaiących ludźi, z Towarami, ktorych połowa na Skarb Naſz, á druga na Reparacyą zgorzałego Ratuſza ma bydź obrocona. *Similiter* y Miaſto Kowno przy dawnych Przywileiach, y Konſtytucyach zachowuiemy. Miaſtu Mińſkowi dawne Prawa approbuiemy. A Nowogrodek, iako *Domicilium* Trybunałow W.X.Lit. *propter authoritatem* tychże Sądow & *ob commoditatem*

Depu-

Deputatow że ieſt od Hyberny y Konſyſtencyi uwolnione, iednak *per abuſum* dotąd rożne działy ſię *præjudicia*, przeto *inhærendo* Cō*ſtitutionibus Annorum* 1659. 1676. & 1710. Rady Walney Warſzawſkiey, nie tylko te *abuſus* znośiemy, lecz *circa præſcriptam indemnitatem*, iako wſzyſtkie Konſtytucye o Miaſtach Naſzych, Miaſteczkach Sądowych, approbuiemy, tak Miaſto Nowogrodek z Jurisdykcyą Woytowſką, *inviolabiliter* zachowawſzy, y od Hyberny na zawſze uwolniwſzy, aby ſię Ekonomia Nowogrodzka, y inne *in ullos proventus, atq; inventas privatas utilitates*, podług Przywileiow Nowogrodka, Mińſka, nie wtrącała, lecz wſzelka Ordynacya y Dyſpozycya przy Ur: Woytach tego Miaſta zoſtawała, *præſenti Lege cavemus*. Niemnicy Miaſto Grodno *Domicilium* Seymow, reaſſumuiąc *in omnibus punctis Clauſulis, Paragraphis*, Konſtytucyą 1676. *fol:* 15. *titulo* Zamek Grodźińſki, & 1677. & 1678. *fol:* 10. *titulo* Approbacya Kommiſſyi Grodźińſkiey przy wſzyſtkich wolnościach w Konſtytucyach opiſanych, *inviolabiliter* 16.
zachowuiemy. Według teyże Konſtytucyi exdywizyą Placow, na Woiewodztwa y Powiaty, bez żadnych largicyi Grodom, *ſub privatione Officij*, uczynić pozwalamy, oraz proporcyonalny Podatek, na erekcyą Domow, dla wygody Poſſow Ziemſkich, uchwalić Wdztwom y Powiatom *concedimus*. Y Miaſto Pińſk, przy Konſtytucyach *Annorum* 1659. 1676. y Miaſto Lida, przy Konſtytucyi 1679. y zaſzłych Dekretach Trybunałow Skarbowych od Hyberny y Lokacyi uwolnionych, *inviolabiliter* zachowuiemy. Miaſtu Kieydanom w Xięſtwie Zmuydzkim Przywileie, y Prawa według Konſtytucyi 1661. approbuiemy *in toto*. Inne zaś Miaſta, Miaſteczka Sądowe, od lokacyi, podług dawnych Konſtytucyi wolne mieć chcemy. Porządek zaś wyżey wyrażony, w Wilnie, po wſzyſtkich Miaſtach, Miaſteczkach, obſerwowany y exekwowany bydź ma. Plac puſty, na Sawicz Ulicy w Wilnie, Bartłomieia Kulbowicza, w Kownie Kamienicę Adolfa Lucyuſza, w Rynku Doktorow *Medicinæ* Woyſkowych, libertuiemy od Stancyi Deputackich, Żołnierſkich, Kommiſſarſkich, uwalniaiąc, tylko publiczne podatki, *ex publicis Sanctis*, płaćić powinni. Co wſzyſtko *authoritate præſentis Conventûs* ratyfikuiemy.

Regulámen Poczty W. X. Litewſkiego.

14. DOgadzaiąc, aby W. X. Lit. należytą miało *cum vicinis*, *Provincys ſciendorum* kommunikacyą Pocztę Litewſką *Lege præſenti*, tak dyſponuiemy: iż z Wilna na Grodno do Warſzawy, także z Grodna na Brześćie dla kommunikacyi Poczt Ruſkich do Lublina. *Itē* w drugą ſtronę z Wilna na Kowno, aż do Granic Pruſkich, także na toż ſamo Kowno, Kieydany, Rośienie, aż do Nitawy y Rygi. W trzecią ſtronę do Białey Ruśi, na Mińſk, Mohylow, aż do Granic Moſkiewſkich. Ktore to wſzyſtkie Poczty, przez Poſtylionow Konnych á nie Pieſzych *exactè* punktualnie, kreſami nie zbyt odległe rozmiarkowanemi odprawowane, y trzy-

mane bydź powinny, tak dalece, żeby *curſum ſuum*, nigdy nie chybiły, mianowićie, aby z Wilna do Warſzawy w iednym tygodniu ſtawała, od Niedźieli, do Niedźieli, & *ſimiliter* nazad do Wilna, w iednym tygodniu wracała ſię, czego *Ordinem & Regulamentum*, Ur: Skarbnemu W. X. Lit. zlecamy. *In caſum* zaś *non regularis cursûs*, Trybunał Skarbowy W- X. Lit. *per Decretum ſuum*, przy kalkulacyi Podwodnego, *ſeriam* uczyni *animadverſionem*.

Subſidium Fortecy Częſtochowſkiey.

15. PONieważ Wielm: Podſkarbi W. X. Litew. ſummy dwunaſtu Tyśięcy zł. *in anteceſſum pro ſubſidio* Fortecy Częſtochowſkiey, aſſygnowaney, dotąd nie wypłaćił, aby pomieniona ſumma (ktorą *ex zelo pietatis publico* pozwalamy) *indilatè* w tym Roku ze Skarbu W. X. Lit. wypłacona była, mieć chcemy.

Immunitas Fundácyi OO: Kámald. Wygierſkich.

16. PONieważ Fundacya OO. Kamaldułow Wygierſkich *in fundo* Dobr Naſzych Stołowych ieſt *ſituata*, & *ex natura ſui*, *ijsdem immunitatibus*, ktore na Dobra Naſze Ekonomiczne *generaliter* wſzyſtkie, *vigore* tak wielu Praw y Konſtytucyi publicznych

17. ściągaią ſię, *gaudere* powinna, tedy one *cum omnibus ſuis attinentijs*, tymże Prawom y Konſtytucyom *reſtituendo*, od wſzelkich Konſyſtencyi, Hybern, przechodow y Lokacyi Zołnierſkich, & *à quovis onere militari de plano*, wolną mieć chcemy, y deklaruiemy.

Approbacya Fundácyi Inſulácyi Kodeńſkiey.

17. FUndacyą Proboſtwa S. Anny w Mieśćie Kodniu przez Wielmożnego Mikołaia Sapiehę, Kaſztelana niegdy Wileńſkiego uczynioną, á teraz nie dawno, przez Wielm: Jana Sapiehę Kaſztelana Trockiego, Staroſtę Brześćiańſkiego; *mediante authoritate Sedis Apoſtolicæ Inſulatâ dignitate* ozdobioną, & *auctione cenſuum* dla Kapłanow *ſufficienter* opatrzoną, *Aſtisq; Spiritualibus & Secularibus* ſtwierdzoną, *Lege præſenti* approbuiemy. A ponieważ na pomnożenie Chwały Boſkiey y wſparćie zruynowanych *in hoc æſtu belli* tameczney Inſulacyi Prowentow, *acceſſit Regiæ Noſtræ pietatis* ku temu mieyſcu, Obrazem Matki Boſkiey Sławnym wielce, ſłynącemu *Liberalitas*, iżeśmy Plebanią Huſzczcańſką *Collationis Regiæ* w Wdztwie Brześćiańſkim Diecezyi Łuckiey leżącą, do pomienionego Proboſtwa Kodenſkiego przyłączyli, tedy Przywiley Naſz, na to wydany z Kancellaryi W. X. Lit. y Dekretem *Loci Ordinarij* podług zwyczaiu obwarowany, *authoritate* ninieyſzego Seymu *juxta obloquentiã ſuam*, wiecznemi czaſy ſtwierdzamy, y wzwyż rzeczoną Plebanią Huſzczańſką, *ex conſenſu omniũ Ordinũ*, *perpetuo jure*, & *irrevocabiliter*, do Inſulacyi Kodeńſkiey inkorporuiemy.

Aprobacya Fundacyi Włodáwſkiey.

18. TAkże Fundacyą Wielm: Ludwika Konſtantego na Włodawie y Rożańce Poćieia, Kaſztelana Wileńſkiego, Hetmana Wielkiego W. X. Lit. WW. OO. Paulinow, w Dobrach

ſwych

swych w Woiewodztwie Brzeskim leżących, nazwanych Włodawa, approbuiemy.

Approbácya Fundacyi WW. OO. Cysterſow w Powiećie Mozyrſkim.

19. FUndacyą WW: OO: Cysterſow, w Powiećie Mozyrſkim, nazwaną *Vallis umbroſa, alias Sambor cum attinentijs*, Ur: Zygmunta Sukſzty, Heleny Patkowſkiey Szukćiny Strażnikow Wilkomirſkich Małżonkow, Konſtancyi Ielinſkiey Iozefowiczowey Woyſki Możyrſkiey, Tereſy Przeradowſkiey, Komorowſkiey Piſarzowy Ziemſkiey Możyrſkiey, approbuiemy.

Approbácya Fundácyi rożnych.

20. FUndacye WW: OO: Dominikanow w Szumſku, Ur: Michała Szumſkiego Podſtolego Wileńſkiego; Halſzki, Stachowſkiey, Szumſkiey Podſtoliny Wileńſkiey Małżonkow.

Także reſpektuiąc na ſzczupłą Fundacyą WW: OO: Karmelitow Boſſych Konwentu Grodźinſkiego Fundacyi *quondam* Wielm. Andrzeia Kotowicza Kaſztelana Wileńſkiego, za zgodą wſzech Stanow pozwalamy Ur: Hreoremu Kotowiczowi Łowczemu W. W. X. L. Staroście Naſzemu Grodźińſkiemu, do teyże Fundacyi przyłączyć Maiętność ſwoię Dziedźiczną Szudźiałow, Wybranowce y Sługyka *cum attinentijs & pertinentijs* w Powiećie Grodźińſkim leżące, tymże WW: OO: Karmelitom Boſſym, grunta nabyte *ab omni impetitione & onere militari in perpetuũ* uwalniamy, *ſalvis oner: Reip.* 18.

Fundacya WW. OO. Karmelitow *antiquæ obſervantiæ* w Krupczycach Ur: Jana Neſtorowicza Podſtolego Brzeſkiego, Katarzyny Wolſkiey Neſtorowiczowey, Podſtoliny Brzeſkiey Małżonkow.

Oraz Dobra Kollegium Połockiego *Societatis IESV*, Dekretem Ur: Kommiſſarzow *per Conſtitutionem A.* 1699. naznaczonych za Ziemſkie uznane, *circa immunitates* Dobr Ziemſkich, podług teyże Konſtytucyi konſerwuiemy.

Niemniey Rezydencyą Słonimſką, *Patrũ Miſſionariorũ Soc. IESV* z przyłączeniem Uliczki, idącey od Appanaſowſkiey Ulicy ku Tatarſkiey, *authoritate moderni Conventûs* wſzyſtkie wzwyż przerzeczone Fundacye approbuiemy, & *ab onere militari*, iako Ziemſkie uwalniamy, *ſalvis oneribus Reipublicæ.*

TakżeFundacyą Tylżańſką, według dawnych Konſtytucyi approbuiemy, y Dobra Litowiány, Juſzkańce, Ziśćianek, Sutki inkorporuiemy *ſalvis oneribus Reipublicæ.*

Similiter approbatur Fundacya WW. PP. Wizytek Wileńſkich, za Subocz Ulicą w Wilnie będących, na placach rożnych Rzeſzy y Wileyce, także na Placach w Fundacyach wyrażonych.

Kommiſſya między Gruntámi Wiem. Ogińſkiego Wdy Trockiego, á Gruntámi Plotelſkiego, y Polongowſkiego Staroſtw.

21. W Zachodzących o granice dyfferencyach, między Dźiedźi-

cznemi Wielm: Ogińſkiego Woiewody Trockiego od Maiętności Gruſzławek, á Naſzemi od Polongowſkiego y Plotelſkiego Staroſtw, tudźież między Folwarkiem Dźiedźicznym Skwaydayćie nazwanym Gruntami Dobr w Xięſtwie Zmudzkim będących, do rozeznania Granic, odnowienia Duktow, Kopcow dawnych, za Kõmiſſarzow, Ur: Francíſzka Nagurſkiego Ciwuna małych Dyrwian, Podſtarośćiego Sądowego Xtwa Zmudzkiego, y Alexandra Wazyńſkiego Staroſtę Tyrkſzlewſkiego, *cum pleno jure ad disjudicandũ* wſzelkich *ab utriną* pretenſyi naznaczamy, y cokolwiek ći Urodz: Kommiſſarze uznaią, ma bydź to, *pro rato.*

Kommiſſya między Dobrami Ur. Eperyeſzych nazwanemi Poniemunie, á Stároſtwámi Wielońſkim y Skirſtymońſkim.

22. WZachodzących o Granice Dyfferencyach, między Dźiedźicznemi Ur: Michała y Antoniego Eperyeſzych od Maiętności Poniemunie nazwaney, a Naſzemi od Wielońſkiego y Skirſtymońſkiego Staroſtw Dobr w Xtwie Zmudzkim będących, do rozeznania Granic, odnowienia Duktow y Kopcow dawnych, za Kõmiſſarzow Ur: Mikołaia Dowoynę Stolnika Trockiego, y Rafała Kiſarzewſkiego Skarbnika Smoleńſkiego *cũ pleno jure, ad disjudicãdũ* wſzelkich *abutriną* pretenſyi naznaczamy, y cokolwiek ći Ur: Kõmiſſarze uznaią, *pro firmo & rato authoritate præſ: Cõv:* deklaruiemy.

19. Kõmiſſya między Dobrámi Dźiedźicze Dźiedźicznemi, á Náſzemi Kálinkiewicze y Bobrowice názwánemi.

23. WZachodzących o Granice differencyach, między Dźiedźi: cznemi Ur: Boguſława Wolbeka Łowczego Nadworn. W. X. L od Maiętności nazwaney Dźiedźicze, á Naſzemi nazwanemi Kalinkiewicze, Bobrowice w Dźierżeniu Ur: Antoniego Koleckiego będącemi Dobr w Powiećie Mozyrſkim leżących, do rozeznania Granic, odnowienia duktow, kopcow dawnych, za Kommiſſarzow Ur: Daniela Wołka, Woyſkiego Mozyrſkiego y Iozefa Boguſza Sędźiego Grodz: Mozyrſkiego, *cũ pleno jure ad disjudicandũ* wſzelkich *ab utriną* pretenſyi, naznaczamy, y cokolwiek ći Ur: Kommiſſarze uznaią, *pro rato & firmo* deklaruiemy.

Kommiſſya między Gruntami Dźiedźicznemi, á Náſzemi rożnemi Stároſtwàmi, y Dźierżáwámi, tudźież y Ekonomią Stároſtwá Pińſkiego.

24. POnieważ z zachodzących o granice dyfferencyi, między Dobrami Dźiedźicznemi rożnemi, wielu Wielm: y Ur: Obywatelow Powiatu Pińſkiego, á Náſzemi od rożnych Staroſtw, Dźierżaw w tymże Powiećie leżących, nie małe *pullulant inter partes* zawody, *diffidentiæ, & inconvenientiæ*, zaczym zabiegaiąc *ſimilibus in futurũ attentatis*, do uczynienia grontownego ograniczenia, duktow, y kopcow, *ad disjudicandũ* za Kommiſſarzow, Ur: Kaſpra Paryſowicza Podſtolego, Iozefa Płaſkowickiego Łowczego, Alexandra Skirmunta

munta Obożnego, Stefana Korzenieckiego Sędźiego Grodzkiego Urzędnikow Powiatu Pińskiego *cum pleno jure decidendi* naznaczamy. A te wszystkie Kommissye wyżey specyfikowane przy Podkomorzych Ziemskich expedyowane y decydowane bydź powinny.

Obwárowánie Zamku Kossowskiego Ur. Janá Sápiehy, Stárosty Bobruyskiego.

25. GRunta nazwane Klimaszewszczyzna, *aliàs* Rzezany y Dychowicze w Powiećie Słonimskim leżące, na ktorych Zamek dźiedźiczny Ur: Jana Sapiehy Starosty Bobruyskiego od nie máłego czasu iest fundowany, iako według dawnych Praw y Przywileiow przy tym Zamku chodźiły, tak y teraz *Lege præsenti* przyłączaiąc, za dźiedźiczne, & *ab omni militari onere* wolne *authoritate* Seymu teraźnieyszego deklaruiemy.

Abusus Dobr Lewonkowiczey Sokołowszczyznà, *aliás* Krukowszczyznà w Powiećie Brácławskim leżących.

26. POnieważ Dobra Lewenkowcze y Sokołowszczyzna, *aliàs* Krukowszczyzna nazwane w Powiecie Bracławskim leżące, na Pograniczu od Kurlandyi y Inflant sytuowane *per varias hostilitates*, mianowićie przez woynę Szwedzką y Moskiewską całe spustoszone, á teraz w Possessyi Ur: Iozafata Mirskiego Chorążego Bracławskiego będące, *per merũ abusum* w Taryffę Hybernową Dobr Naszych weszły; zaczym *tollendo hos abusus*, nie mniey z ołobliwego Naszego względu y respektu, na heroiczne zasługi Possessora *cũ profluvio sanguinis & notabili dispendio* substancyi, Nam y Rzpltey świadczone, *ad naturã* Dobr dźiedźicznych *redintegrandas & ab omni onere militari*, *Lege perpetua* uwalniamy. *Similiter* gruntá także puste Połuknie, *aliàs* Kuczarszczyzna y Pokorsze nazwane w Wdztwie Trockim leżące, *in natura sua Lenne, ut jure suo gaudeant*, & *ab omni onere militari immunia sint*, deklaruiemy y nakázuiemy. 20.

Także Dźierżawkę Juraciszki w Powiećie Ośmiańskim leżącą, przedtym Dobrá Ziemskie Szacheckie, á *per abusũ* dla pewnych Placow w Taryffę Hybernową weszłą dopiero całe pustą bez żadney ośiadłośći, z gruntem Siemionki nazwanym, nietylko *ad antiquuã Terrestrẽ natufã* redukuiemy, lecz *ab omni onere militari*, *perpetuis temporibus* uwolniwszy, y z Taryffy Hybernowey eliminować pozwoliwszy, Ur: Michałowi Kopciowi, Podczaszemu Oszmiańskiemu y Sukcessorom iego nadaiemy, y *circa immunitatẽ* Dobrom Ziemskim *spectantem* zachowuiemy, *salvis oneribus Terrestribus Reipublicæ.*

Rozgrániczenie Stárostw Uświátskiego y Poduświátskiego.

27. CHcąc zachować Prawa dawne, o Granicach Dobr Naszych *ad justitiã distributivã* należące oraz y Lenne, á przychylaiąc się *ad exẽpla* dawnieyszych Praw y Konstytucyi, ponieważ Wiel: Xżę Czartoryski, Podkancl: W.X.L. dla poginionych Spraw *per calamitatẽ tẽporũ* pewnych granic, między Starostwami Uświatskim y Poduświatskim, w Wdztwie Witebskim leżącemi, iako też y Lenne-

mi, Oſmołowicze, Syrutą y Bruſkorowiczami w Połockim y Witebſkim Wdztwach będącymi, *excepto* Syruty Newelſkiey, y w ſwoiey że Poſſeſſyi zoſtaiącemi, wiedźieć nie może, przez co między Obywatelami tamecznego Wzdtwa, iako też *inter Plebejos, exinde* rożne *oriũtur* zawody. Przeto chcąc w tym mieć *ſeorſivã illucidationẽ*, oraz uſpokoienie takowych niechęći, naznaczamy powagą *præſ: Conv:* Ur: Kõmiſſarzow, Sakowicza Chorążego Witebſk: Szulborſkiego Podſtol: Mścisław: ktorzy żiachawſzy, *captato tẽpore ad fundũ* pomienionych Staroſtw, iako tez y Dobr Lennych, będą mieli moc kognicyą uczynić, y takowe *differentias diſtingvere*, w czym iako *diſcernẽt*, tak to *pro legitimo Iudicato* przyięto będźie, *& in ullam interpretationem* na potym *apud Poſſeſſores* tych Dobr iść nie ma.

Gratitudo Ur. Krzyſztofowi ná Bákſztách Zawiſzy, Stárośćie Náſzemu Mińſkiemu.

28 IZ śiła na tym należy, aby *fides publica* nie ſłabiała, *&* *emeriti* tey Rzpltey *Cives*, zaſług ſwoich *condignũ* odbierali *præmiũ*, więc za trzema aſſekuracyami całey Prowincyi W X Lit. danymi Ur. Krzyſztofowi na Bakſztach Zawiſzy Stárośćie Naſzemu Mińſkiemu, iednę w R. 1699. *d.* 27. *Iuly* na Seſſyi Prowincyalney podczas Seymu *Pacificationis* ſzczęśliwie zakończonego, drugą *in A.* 1701. podcas ziazdu Rady Walney Grodźińſkiey *d.* 27. *8bris*, 3 z Trybunału Skarbowego W. X. Lit. *in A.* 1712. *d.* 11. *Februarij* na sũmę 4. Tyśięcy Talerow bitych, *in vim* ſtrat, *&* *in recõpensã* prac podiętych, podczas Dyrekcyi Izby Rycerſkiey na Seymie ſzczęśliwey Koronacyi Naſzey, gdy dotąd nie ieſt *ſatisfactũ* z Seymu teraźnieyſzego za zgodą wſzech Stanow naznaczamy, aby Wielm: Michał Kaźimierz Kościoł Podſkarbi W. W. X. L. albo z importancyi Skarbowey bez żadney odwłoki wypłaćił, albo Komorę ktorąkolwiek do wybrania tey ſummy według proporcyi Prowentow puścił, *abſq; ullo præpedimẽto, quocũq; in poſterũ prætextu*, iakoby Ur. Zawiſza w ſwoiey należytośći *de pleno* był *ſatisfactus*. Co za tą Konſtytucyą, á za kwitem Ur: Zawiſzy Wiel: Podſkarbiemu W. X. L. na liczbę przy-
21. ięto będźę.

Aſſekurowánie długu Ur: Platera.

29. ZOſtaiący na rezydencyi od Wdztw, Pow. Prow: W. X. Lit. u maiących Kõmendę nad Woyſkami Moſkiewſkiemi, y u ſamego Cara Jmći Ur: Jan Plater Woyſki Inflantſki, dla korreſpondencyi donoſzenia poczynionych ſzkod od Woyſk namienionych, y ufacylitowaniá exorbitancyi w Kraiach Rzpltey, przy Kredẽſach ſobie danych y Liſtach Naſzych, że żadney ze Skarbu W. X. Lit: na to należącey nie biorąc penſyi, 6. Tyśięcy Talerow długu na ſwą właſną fortunę, zaćiągnął, y mimo wſzelką ſłuſzność, wiernie ſłużąc znacznie dobru poſpolitemu, ſzkodować by muśiał znacznie, zaczym *ex juſto* zalecamy Wdztwom y Pow: Prowincyi W. X. L. aby mu pomieniona ſumma rekompenſowana, y na przyſzłym Trybunale Skarbowym W. X. L. wypłacona ſkutecznie była, tudźież aſſygnowane w Wilnie *in A.* 1712. z Trybunału Skarbowego Talerow bitych

pięć-

pięcset do Wielmożnego Kotła Podskarbiego z Skarbu W.X.Lit aby były temuż Urodzonemu Pláterowi, z naypierwszych expensyinych summ wypłacone, *injungimus quàm primum.*

Coæquatio Monetæ w W. X. Lit. z Koroną Polską.

30. ZE dotąd *per varios ausus, cursus* Monety, *ab arbitrio privatorum* dependował, przez co nie máłe Rzpltey działo się *detrimentum.* Zaczym *reducendo currentiam* monety *ad Ordinem suum Lege præsenti* waruiemy, zeby monetá w W. X. Lit. rowną ceną, iako y w Koronie Polskiey, po wszystkich Woiewodztwach y Powiátach szłá, w zadnym mieyscu y Kraiu nie waryuiąc, to iest Czerwony Złoty ná Szelągi po Złotych ośmnaście, Taler bity ná szelągi po Złotych osmiu, Tynf po złotemu y groszy ośm, Szostak bity po groszy dwánaście y szelągow dwa. Ktorą to Kurrencyą zá publikowániem tey Konstytucyi, beż zadney odwłoki, Wielmozny Podskarbi Wielki W.X.Litewskiego przez Uniwersały swoie po Woiewodztwach y Powiatach, Párafiach, Miastach y Miasteczkách zwyczaynch obwiesciwszy, *& Officiose* obwołać roskazawszy, aby na potym zadna nie byłá waryacya, pilno postrzegać będzie, *& super Refragarios, pœnas Legum, ad Executionem* przywiedzie. Czego oraz y Wielmozni Woiewodowie y Urodzeni Starostowie, nie mniey ich Urzędy Grodzkie przestrzegac, *& excessivos, pœnis severissimis* karác *tenebuntur.*

Dług Wielmożnego Michałą Xiążęcia Radźiwiła, Podkanclerzego y Hetmana Polnego W. X. Litewskiego.

31. POniewaz dla wielu máteryi Dług Wielmoznego niegdy Michálá Xiążęcia Radziwiła Podkánclerzego y Hetmáná Polnego W. X. Litewskiego od Nayiaśnieyszego Anteceſſora Naszego, y Rzeczypolpolitey *per Constitutionem Succeſſoribus* álsekurowány, ná teraźnieyszym Seymie *circa realem satisfactionem* nie pomieścił się, tedy skuteczne *media* do uspokoienia w Recess do przyszłego Seymu odkładamy.

Obwarowanie Tatarow W. X. Litewskiego.

32. ZAbiegáiąc *abusibus*, ktore pod teraźnieysze rewolucye *irrepserant*, względem Dobr y Praw Tátárskich, *& Immunitates* onych, wszelkie Konstytucye *in anteceſſum*, mianowicie *Annorum* 1607. 1611. 1628. 1632. 1670. 1673. 1678. postanowione reassumuiemy, y przy Práwách ich dawnych záchowuiemy, *sub pœnis Legibus circumscriptis super infractores.*

O Kupach swawolnych y Seymikach *Relationis.*

33. KOnstytucyą Koronną o Kupách swawolnych ná teraźnieyszym Seymie opisaną, *in omnibus Punctis, Clausulis & Paragraphis* W X. Lit. *inviolabiliter manutenendam & observandam*, nie mniey *rigorem* w niey *circumscriptum super excessivos extendendum* przyimuie, *Similiter* Konstytucyą także Koronną o Seymikach *Relationis cum omnibus formalitatibus* ákceptuie. 22.

Stánisław Ledochowski, Podkomorzy Krzemenecki, Márszáłek Seymowy.

Konstanty Szaniáwski, Biskup Kuiáwski, y Pomorski, Deputat do Konstytucyi z Senatu. mpp.

Stefan Humiecki, Woiewodá Podolski, Deputat do Konstytucyi z Senatu mpp.

Stánisław Chomentowski, Woiewoda Mazowiecki, Deputat z Senatu do Konstytucyi, mpp

Iozef Potocki, Starostá Bełski y Ropczycki, Deputat do Konstytucyi z Máłey-Polski.

Mikołay Olszanski, Chorąży Wołynski, Deputat do Konstytucyi z Małey Polski.

Fráncißek Łodźiá Poninski, Staroſta Kopánicki, Deputat do Konstytucyi z Prowincyi Wielkopolskiey.

Fráncißek z Brudzewá Mielzyński, Káßteláníc Srzemski, Deputat do Konstytucyi z Prowincyi Wielko Polskiey.

Jan Fryderyk ná Kodniu, Czarnobylu, y Dorhostáiách Sapieha, Káßtelan Trocki, Deputat do Konstytucyi z Senatu.

Jan de Campo *Scipion, Stároſtá Powiátu Lidzkiego, Deputat do Korstytucyi z Prowincyi W. X. Litewskiego.*

Benedykt Jan z Rusinowá Wolski, Pisarz Grodzki Wileński, Deputat do Konstytucyi z Prowincyi W. X. Litewskiego.

Antoni Ignácy Stecki, Podczászy Owrucki, Pisarz Grodzki Kijowski; Sekretarz J. K. M. *mpp.*

Repartycya Woyſka Koronnego *utriuſq; Authoramenti* Puſroczney punktualney Płacy; zaczynaiąc *à Die* raźnieyſzym Traktat Warſzawſki

Woiewodztwa y Ziemie.	Sūma z *nich na puſrokâ* proveniens.	*Chor. Vſarſkie y Konie.*	*Płaca Vſſar:*	*Chor. Pancerne y Konie.*	*Płaca Panc:*
z Woiewodztwa Krakowſkiego.	238959. 21	Krola J. M. 100 Kaſztell. Krak 80, Wdy Krak. 55 Sty Krakowſk: 55.	11200 8960. 6160. 6160.	Krola J M K. 100. Krolewic. J M. 80. Wdy Sandom. 50. Kaſztel. Woyn. 50. Wdv Malbor 50. Kuchm Koron 50. Referend Kor 50. Olizara Sty Rō. 50. Sty Owruck 10. Obożnego Kor. 50. Sty Kowalſk 50 Zabickiego- 50	10340. 7520. 4700. 4700. 4700. 4700. 4700. 4700 4700. 4700. 4700. 4700.
z XX. Zatorſk: y Oſwiec.	25840 6				
z W. Poznańſkiego.	170454. 16	Krlcza J.M. 80. Xćia Radźiwiła Kancl. Lit. 55.	8960. 6160.	Wdy Chełmin 50. Sty Koninſk: 50. Chor Pozn 50. Błędowſkiego 50. Gniazdowſk. 50.	4700. 4700. 4700 2700. 4700.
z W. Sandomirſkiego.	155487. 1.	Wdy Lubelſk 55 Sty Sandom. 55.	6160. 6160	Kanclerz Kor. 50. Kaſztel: Sand. 50. Kaſztel Kamien 50. Sty Robczyc 50. Stoln. Buſkie. 50. Sty Stężyck 50. Chorąż. Halic: 50. Podczaſz Halic 50.	4700. 4700 4700. 4700 4700. 4700 4700 4700.
z Z. Radomſkiey.	116408. 27.	Wdy Podlaſk 80 Miecznika Kor. 55	8960. 6160.	Wdy Mazow: 50. Sty Kościerzyc 50. Chorąz Koron. 50. Sty Mierzwic: 50. Wdy Podlaſk. 80 Podſtol Woth 50. Kroſnowſkiego 50 Kwasniewſk 50.	4700. 4700 4700 4700 7520. 4700 4700. 4700.
z W. Kaliſkiego,	127021.	Podſkarb. W. Kor N. 55.	6160.	Wdy Wołhynſk 50 Wdy Jnflandſk 50 Zagwoyſkiego 50.	4700. 4700. 4700.
z W. Sieradzkiego	55846. 21.	Wdy Sieradzk 55.	6160.	Oſtrowſkiego 50.	4700.
z Z. Wieluńſkiey	15746. 13				

na

ná Woiewodztwa y Ziemie z wyrachowaniem 1. *Februarij*, *Anni præsentis* 1717. ná Seymie te-determinuiącym, postanowiona.

Chor: Lekk. y Konie.	*Płaca Lekk.*	*Regim. Drag: y Porcye.*	*Płaca Regim Drag.*	*Regim: Pieſs. y Porcye.*	*Płaca Regim Pieſsym.*
Dobrowolſkiego y Strzeſzkowſkiego Rotmi: K N. 125	9250.	Naias K J M. Porc: N. 827.	124159. 24.	I M Pana Kaſztel Krak. Het: W. Kor. Por: 82.	8209. 27.
		Naiaśń Kr I.M. P. N. 173.	25840. 6.		
Roznowſkiego. K. N. 50.	3700.	Podſtolego Kor P. N. 220.	83000.	Krolewica I M. Por: N. 951.	95134. 16.
Jaworſkiego. 50.	3700	Krolowy I. M. P N 500 Kaſztel. Kra: 24.	75000. 3700.	Kaſztel Krak: P. N. 231.	23167. 1.
		Kaſztel. Krakow: P. N. 206.	30900.	Kaſztel. Krak: N. 300	29968. 27.
		Podſtolego Kor. P N. 280.	42000.	Krolewica J M. Por N 49. Wdy Podla 599.	4865. 14. 59895. 16.
PP Popławſk y Sierroffa K. 125.	9250.			Krolowy J. M. Por N. 357.	35736. 28
PP. Adamowicza y Iozefa Ułana Koni 125.	9250.			Krolowey I. M. Por. N. 65.	6496. 13.

Repartycya woyſka Koronnego *utriuſq; Authoramenti* Pułroczney punktualney Płacy; zaczynaiąc *à Die* raźnieyſzym Traktat Warſzawſki

Woiewodztwa y Ziemie.	Sūmá znich ná puł Rok proveniēs	*Chor Vſſar- ſkie y Konie*	*Płaca Vſſar:*	*Chor Panc, y Konie.*	*Płaca Panc.*
z W. Łęczyckiego	30457. 14			Wdy Łęczyck 50	4700
z W Brześk: Kujawſkiego.	23543 27			J. M P Swidzinſkiego Koni N. 50 Zakładzkiego, 50	4700 4700
z W Kijowſkiego	5400 27			Bekierſkiego	1700 27
z W. Inowrocła wſkiego.	16323 13	Marſzałka Nad Kor. K N 55	6160.		
z Z. Dobrzyńſkiey	15812 4				
z Z. Lwowſkiey y Zydacz:	12944 4			Wdy Smolenſk 50. Kroſn Podk Lw. 50	4700. 4700.
z Ziem: Przemyſl	54228. 28	Wdy Mazowieckiego K N 55	6160.	Wdy Kijowſk 50 Wdy Podolſk· 50. Koniuſzego Kor 50	4700 4700 4700
z Z. Sanockiey.	19435. 5.			Kaſztel· Krak 80 Marſzałka W.K 50	7520. 4700
z Z. Chełmſkiey.	38903 27	Piſarz Pol Kor 55	6160	Kaſztel Podlaſ 50	4700
z Z. Halickiey.	13736 27.			Sty Tłumack 50 Kaſztlca Kijowſk 50 Straznika Kor 50. *hoc loco*	4700 4700 4336.27
z W. Wołhyńſk:	54681. 16.			Sty Włodzim 50 Choraz Woth 50 Ledoch Kaſztel· Woł 50 Wielohurſk Kaſztel W 50 Stolnika Woth 50 Bekierſkiego. - -	4700 4700 4700. 4700. 4700 298 20
z W. Podolſkiego.	13736 27.			Straznika Koron *ad Complement* Zaſt· - Sty Kamienieck 50. Sty Skalſkiego 50	3633. 4700. 4700.
z W. Lubelſkiego. z Z. Łukowſkiey.	93074. 10			Kaſztel Lubelſk· 50. Podkancl Lit 50 Podkom Koron. 50 Podſtol Lit 50. Sty Grabowieck 50 Sulimirſkiego, 50 Doręgowſkiego, 50.	4700. 4700 4700. 4700 4700 4700.
z W. Bełzkiego.	31133. 28			Wdy Bełzk 50 Piſarz Pol Kor 50 Sty Bełzk 50 Straznika Lit 50	4700 4700. 4700. 4700.

Chor:

ná Woiewodztwa y Ziemie z wyrachowaniem 1. *Februarij*, *Anni præsentis* 1717. na Seymie te-determinuiącym postanowiona-

Chor Lekkie y Konie.	*Płaca Lekk.*	*Regim Dragon y Porcye*	*Płaca Reg Drag*	*Regim Pieſs y Por ye.*	*Płáca Regi Pieſsym.*
				Krolowy Ieymosci Por N. 257.	2)751 14
				Artyll Koron Por N. 191.	10143 27
Steckiego K. 50	3700.				
				Artyller Koron Por 102.	10163 13.
				Gwardyi Nayias Kr J M N 158	15812 4
				Piechoty Węgier J M. P Kaſztel Krak H. W K 35.	3544 4.
		Kaſztelana Krakow H W. K Por N 84	12529 28	Kaſztelana Krak H W K. Por N 215	21439
				Kaſztel Krakow H W K 72.	7215 5.
Czerniáwſki 50	3700	Wdy Podlaſkiego H P K 95	14343 27	Piech Węgierſk Wdy Podlaſk 100.	10000
		Kaſztel Krakow H.W K 94 Wdy Podlaſ 112	14100 16782 26		
				Wdy Podlaſkiego H P K. 40	3973. 24.
		Kàſztel Krakowſk H. W K 24	3568. 20	Wdy Podlaſk 211. Artyl Kor 240. Piech Węgierſk Kaſztel Kr. 115.	21130. 20 24019 4 11455. 26.
Olſzańſkiego, 50	3700.	Kaſztel Krakowſk. H.W.K. 58.	8633 28		

Repar-

Repartycya Woyská Koronnego *utriusq; Authoramenti* Pułroczney punktualney Płacy zaczynaiąc *à* ráżnieyszym Traktat Warszawski

Woiewodztwa y Ziemie.	Summa z nich *na puł Roka* proveniens.	*Chor Vssarskie y Konie.*	*Płaca Vssar*	*Chor: Panc: y Konie.*	*Płaca Pancer:*
z W. Płockiego.	29347. 4.				
z Z. Czerskiey	40229. 17			Czesnika Kor 50	4700
z Z Warszawskiey.	30251. 5				
z Ziemie Wiskiey.	8108 23				
z Z Wysogrodzkiey	7033 18				
z Z Zakroczymskiey	6553. 12.				
z Z Ciechanowskiey	18183. 26			Podczasz. Czersk 50.	4700.
z Z. Łomzyńskiey	14827. 27			Káminskiego 50	4700.
z Z Rozanskiey	4718 25.				
z Z. Liwskiey	8951 16.				
z Z Nurskiey.	16920 14			Duczymińsk Kon. 50.	4700.
z Z Drohickiey	32606 23			Podskarb Nadwor 50	4700.
z Z. Mielnickiey.	15034. 22			Cinskiego K 50	4700
z Z Bielskiey.	45683 17.	Sstarosty Branskiego 55.	6160		
z W. Rawskiego.	11908.				
z Z. Sochaczewskiey	16335. 23				
z Ziemie Gostyńskiey	14806. 28.			Grabowieckiego. 50.	4700.
z W. Bracławskiego.	2700. 13			Bekierskiego. *hoc loco.*	2700. 13
z WW. Pruskich.	311858. 7.				

Ná Defektá y Konflágrácyi od płaceniá Pogłownego

Summa Generalis facit

ná Woiewodztwá y Ziemie z wyrâchowâniem *Die* 1. *Februarij, Anni præsentis* 1717. ná Seymie te-determinuiącym poſtánowiona.

Chorągwie Lekkie y Konie.	*Płaca Lek.*	*Reg: Drâg: y Porcye.*	*Płaca Re: Drag:*	*Regim: Pieß: y Porcye*	*Pł: Reg: Pießym.*
				Gwar Pieſz N: Krola Im. 293	29347. 4.
				Gw Kr Im 356	35529. 17
				Gw I K.M.302	30251. 5.
				Gw.I K.M.18	8108. 23.
				Gw I,K.M.70	7033. 18.
				Gw.I.K.M.66	6553. 12.
				G I K M 135	13483. 26.
				G.I.K M. 101	10127. 27.
				G.K,I.M. 47	4718. 25.
				Gw K.I-M.90.	8951. 16.
				Gw K I.M 122	12228 14.
Buczackiego, 50.	3700	W dy Podl 161.	24206.23		
Iozefowiczá, 50.	3700.				
Dobrowolſkiego, 50.	3700			Artyler Kor 30	2934. 22.
Tomkiewiczá, 50.	3700.	W dy Podl. 132	19666. 14	Artyl.Kor. 162	16157. 3.
Dawida Uſana, y Murzy, 125.	9250.	Káſzt: Kra: 10.	1567-14	Artyl Kor. 11	1090. 16.
				Artyl. Kor. 13	1335. 23.
				Piech Węgerſk	
				Marſz Kor. 150	15000.
Cymbey Uſána, 50.	3700			Artyl.Kor 64.	6406. 28.
		Krolcza J. 500	75000.	Gw Pieſz Kro.	
		Przebendowſk.		I M. 1179	117861. 19.
		Pułkown. 500.	75000.	Krolow. I. 321.	32009. 12.
				Artyl. Kor. 37.	3748. 14.
uwolnione zoſtáie w Woiewodztwach Pruſkich.					8238. 22.
-- *Flor*: 1970238. - 22.					

Lokácya Zimowa Woyſka J. K. M.

przez Woiewodztwa ułożona;

Woiewodztwa y Ziemie.	*Chorągwie Vſſarſkie.*	*Chorągwie Pancerne.*	*Chorągwie Lekkie.*
w Krakowſkim.	Naiáśn Krola Imći. Xciá Jmci Wdy Krákowſk. Jmci P Miecznika Koron. Jmci P. Sty Krakowſkiego. -	- - - - - - - - - - - - Naiaśn. Krola Imći. Naiaśn. Krlcza Imci Auguſta. Imci P KlnaKr Het. W. Kor. Imci P. Wdy Sandomirſkiego. Imći P. Wdy Podolſkiegò. imci P Klna Woynickiego. Imci P Obożnego Kor. Imci P. Kuchmiſtrza Kor. Imci P. Staroſty Kowalſkiego Imći P Koſakowſ Klnca Kijo. ImciP Wiełhorſ Klnca Wołh. Imci P Sty Owruckiego ImciP. OlizaraSty Romanow ImciP. Kroſnowſ Stoln. Goſt. - - - - - - - - - - - - - - - - - -	- P Dobrowolſkiego. P Strzeſzkowſkiego - - - - - - - -
w Poznańſkim.	- -	ImćiP Wdy Wołhyńſkiego. ImćiP. Chor. Poznańſkiego. ImciP. Sty Koninſkiego Imci P. Gniazdowſkiego. - - - - - - - - -	- - - - - - - Imci P. Roznowſk - - - -
w Sandomirſkim.	Jm. P. Wdy Podl: Het P. K Jmći P- Wdy Lubelſkiego Jmci P. Miecznika Koronn Jmci P. Sty Sandomirſkiego. -	- - - - - - - - - - - - ImćiP. WdyPodl. Het. P. Kor. ImćiP. Wdy Mazowieckiego ImćiP. Klna Sandomirſkiego. ImćjP. Klna Kamienieckiego. ImćiP. Chorążego Koronnego ImćiP Podkomorzego Kòr. ImcjP. Branickiego Klna Hal. ImciP. Sty Robczyckiego ImćiP. Kalinow Podcz Halic. ImciP. Dorengow Vice Inſt. K. ImciP Kwasniewſkiego. ImciP. Kamińſkiego - - - - - - - - - - - -	- - - - - - - - - - - - - - - - r - - - - - - - P. Dobrowolſkiego. P. Strzeſzkowſkiego - - - -

y Rzc-

y Rzeczypospolitey Koronnego,
w Wárszáwie *in Anno* 1717.

Regimenty Konne.	*Regimenty Pieße. Węgierska Piechota.*	*Dobra w ktorych Konsystencye.*
- - -	- - -	- - Staroſtwo Lanckorońſkie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Jasielſkie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Lelowſkie.
- , -	- - -	- - Staroſtwo Żarnowieckie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Krzepickie
- - -	- - -	- - Stwa Bieckie y Krzeczowſkie
- - -	- - -	- - Staroſtwo Grybowſkie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Czorſztyńſkie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Libuſkie
- - -	- - -	- - Staroſtwo Wolbromſkie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Sądeckie
- - -	- - -	- - Staroſtwo Dobczyckie
- - -	- - -	- - Staroſtwo Woynickie
- - -	- - -	- - Staroſtwo Dembowieckie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Rabſztyńſkie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Czchowſkie.
- - -	- - -	- - Dzierzawa Iadowniki.
- - -	- - -	- - Jodłowa, Iłutka.
- - -	- - -	- - Dźierzawa Mſzana Dolna.
Gwardya I K Mći.	- - -	- - Stwa Zątorſkie, Nowotarſkie.
Regim Krolowy Imći.	- - -	- - Stwa Olſztyńſkie Oświecim.
Imći P. Podſtolego Kor.	- - -	- - Staroſtwo Oycowſkie.
- - -	Imći P Klna Krak Het W.K.	Dobra Kaſztelanii Krakowſk
- - -	- - -	- - Staroſtwo Nowodworſkie
- - -	- - -	- - Staroſtwo Kościańſkie
- - -	- - -	- - Stwo Rogoźińſkie z Miaſtem
- - -	- - -	- - Stwo Babimoſtkie, Kopanic
- - -	- - -	- - Dźierzawa Oborniki.
Imći P. Podſtolego Kor.	- - -	- - Staroſtwo Miedzerzyckie.
- - -	Naiaśn. Krlcza Jmći August.	- - Dźierzawa Mośina.
- - -	- - -	- - Stwo Solecckie y Zawichoſt.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Stężyckie.
- - -	- - -	- - Stwo Nowe Miaſto Kore:
- - -	- - -	- - Staroſtwo Sandomirſkie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Szydłowſkie.
- - -	- - -	- - Stwa Radomſkie, Zwolińſk.
- - -	- - -	- - Dobra Kaſztelanii Sandom
- - -	- - -	- - Staroſtwo Opoczyńſkie.
- - -	- - -	- - Dźier: Zagoſzcz, Winiary.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Ryckie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Ryczywolſkie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Robczyckie.
- - -	- - -	- - Staroſtwo Małogoſkie.
- - -	- - -	- - Piaſzkowice, Radzice, Snochow
- - -	- - -	- - Staroſtwo Chęcińſkie
- - -	- - -	- - Zaiączki, Weſoła Gora.
Krolowy Jeymći.	- - -	- - Staroſtwo Radoſzyckie.
- - -	- - -	- - Stwo Pilznińſkie y Wiſlickie.
- - -	Węg. Im. P. Marſz: W.K.	Dźierzawa Gołąb.

Lokácya Zimowa Woyská Jego Krole Koronnego przez Woiewodztwa

Woiewodztwá y Ziemie.	*Chorągwie Vſſar- skie.*	*Chorągwie Pancerne.*	*Chorągwie Lekkie.*
w Kaliſkim.	Naiasn Krlcza Im. Aug Imci P Podſk. W Kor.	- - - -	- -
	- - -	- - - -	- -
	- - -	Imći P.Wdy Inſlantſkiego.	- -
	- - -	Imći P.Wdy Chełmińſkiego.	- -
	- - -	Imci P Chorążego Poznańſk.	- -
	- - -	Imci P.Staroſty Koninſkiego	- -
	- - -	- - -	Imci P. Roznowſkiego
	- - -	- - -	- -
	- - -	- - -	- -
w Sieradzkim.	Imci P. Wdy Sieradz	- - -	- -
	- - -	Im P.WdyPodl Het Pol-Kor	- -
	- - -	Im P Wdy Inſlantſkiego	- -
	- - -	Im P Oſtrowſk. Czesn- Sier	- -
	- - -	- - -	- -
	- - -	- - -	P Popławſkiego P Siertoſta -
w Ziemi Wieluńſkiey	- - -	Xcia Jm. Podkancl W X Lit	- - P. Adamowicza. P. Jozefa Ułana. -
	- - -	- - -	
	- - -	- - -	
	- - -	- - -	
	- - -	- - -	
w Łęczyckim.	- - -	Jm. P Ledoch. Podſt. Woth	- -
	- - -	Jmci P Zabickiego	- -
	- - -	- - -	P Adamowicza. P. Jozefa Ułana
	- - -	- - -	
	- - -	- - -	- -
w Brzeſkim.	- - -	Imci P. Wdy Łęczyckiego.	- -
	- - -	Imći P. Sty Kowalſkiego.	- -
w Ziemi Dobrzyń.	- - -	Imci P. Zakładzkiego	- -
	- - -	- - -	- -
	- - -	- - -	- -
	- - -	- - -	- -
w Inowrocławſkim.	Imć P.Marſzał.N.Kor.	- - -	- -
	- - -	Imci P Zagwoyſkiego	- -
	- - -	Imći P Zakładzkiego	- -
w Kijowſkim.	- - -	Im P. Chorążego Kornn.	- -
	- - -	Imci P.Sty Włodzimirſkiego	- -
	- - -	Imci P.Czack Stoln. Woth	- -
	- - -	Imci P Sty Owruckiego.	- -
	- - -	Imci P Ledoch Klnica Woł	- -
	- - -	Im P.Oliſara Sty Roman.	- -
	- - -	- - -	Im P Steckiego.
	- - -	- - -	Jm P Tomkiewicza
w Ziemi Lwowſkiey.	- - -	imćiP Wdy Smoleńſkiego.	- -
	- - -	ImciP Wdy Malborſkiego.	- -
	- - -	ImciP.Marſał. W. Koronn.	- -
	- - -	ImciP.Koniuſzego Koronn.	- -
	- - -	imciP Podkomorzego Łuck	- -
	- - -	ImciP Sulmirſk Chor.Bracł.	- -
	- - -	ImciP.Sty Stężyckiego.	- -
	- - -	ImciP.Sty Mierzwickiego.	- -
	- - -	- - -	Imci P. Olſzańſkiego.
	- - -	- - -	Imći P. Buczackiego.
	- - -	- - -	- -
	- - -	- - -	- -

lewſkiey Mośći y Rzeczypoſpolitey
ułożona w Warſzawie *in Anno* 1717.

Regimenty Konne.	*Regimenty Pieſze.*	*Węgierſka Piechota.*	*Dobra, w ktorych Konſyſtencye.*
			Staroſtwo Uyſkie z Piłą.
			Stwo Nakielſkie
			Przedmiescia Kaliſkie
			Stwa Powidzkie y Pobied.
			Stwo Srzemſkie.
			Stwo Koninſkie
			Stwo Pyzdrſkie
Im. P. Podſtolego Koron			Stwo Srzedzkie y Kleckie.
	Im.P.Wdy Podl Het P.K.		Stwo Odolanowſkie.
			Stwo Sieradzkie.
			Stwo Rádomſkie.
			Stwo Brzeznickie.
			Stwo Piotrkowſkie.
			Dźierżawa Warta.
	Krolowy Jey Mći.		Stwo Szczerczowſkie.
			Stwo Wieluńſkie
			Stwo Boleſławſkie.
Im P. Przebendowſk. Pułk.			Stwo Grabowſkie.
	Krolowy Iey Mośći.		Dźierżawa Mokrſko
			Stwo Inowłodzkie
			Dzier Rzeczyca yLubocn.
	Krolowy IeyMośći.		Dźierżawa Szczawiny.
			Stwo Łęczyckie.
			Stwo Przedeckie z Kłod.
			Stwo Kowalſk y Duninow
			Stwo Kruſwickie.
	Artyller Koronney		Stwo Brzeſkie.
	Iego Krolewſkiey Mośći.		Stwa Dobrzyń y Rypinſ.
			Stwa Inowrocł. y Dybow.
			Stwo Bydgoſkie.
			Stwo Gniewkowſkie
			Stwo Korſunſkie.
			Stwo Czerkaſkie.
			Stwo Bohuſławſkie.
			Stwo Owruckie.
			Stwo Zytomirſkie
			Stwa Dmirſk. y Roman.
			Stwo Zwinogrodzkie.
			Stwo Kaniowſkie.
			Stwo Kamionackie
			Dzierzawa Szczerzec.
			Stwo Jaworowſkie
			Stwo Zydaczewſkie.
			Stwo Doliński e
			Dźierżawa Bobrka.
			Dzierżawa Ianow
			Dzierżawa Mierzwica.
			Dzierżawa Gliniany.
Im P. Klna Krak. H.W.K.			w Sokolnikach.
	Im P.Wdy Podlaſ H P.K		Stwo Grodeckie.
			Stwo Drohowiſkie.

Lokacyá Zimowá Woyſka Jego Kro-
Koronnego przez Woiewodztwá

Woiewodztwa y Ziemie.	*Chorągwie Vſſarſkie.*	*Chorągwie Pancerne.*	*Chorągwie Lekkie.*
w Przemyſkiey.	Xcia Im Kancl W.X. Lit Im. P. Wdy Mazowieck. - - - - -	- - Im P. Wdy Belſkiego. Im P. Klna Podlaſkiego. Im P. Sty Halickiego. - -	- - - - - - P. Jozefowicza. -
w Sanockiey.	Im. P. Klna Krak. H. W.K.	- Im P Marſzałka W. K	- -
w Halickiey.	- - - - - - - - - - -	Im P Wdy Chełmińſk: Im P. Klna Halickiego. Im. P. Sty Halickiego Im. P. Sty Koscierzyńſk. Im P. Sty Stężyckiego. Im P. Sty Tłumackiego. Im P Koſſakowſk Klnic Ki- Im P. Duczymińſk (jow - - -	- - - - - - - - Im. P. Iaworſkiego. -
w Chełmſkiey	Im. P. Piſarza Pol. Koron - - - - -	- Im P. Strażnika W. X Lit Im. P. Sty Włodzimirſk. - - -	- - - Im P. Ciarniowſkiego. - -
w Wołhyńſkim.	- - - - - - - - - -	Im P. Choraż Wołhyńſk Im P. Sty Włodźimirſk Im P. Ledoch Klnica Wołh - - -	- - - Im P. Steckiego. - -
w Podolſkim.	- - - - - - - - - -

Regimenty Konne.	*Regimenty Pieſze.*	*Węgierſka Piechota.*	*Dobra, w ktorych Konſyſtencye.*
			Staroſtwo Przemyſkie.
			Stwo Drohobyckie.
			Dźierżawa Medyka.
			Stwo Moscińskie, Wiśnia.
			Stwo Leżayſkie.
	Im P. Klna Krakow.		Dźierżawa Uherſkie.
			Stwo Stryińskie z Daſzawą.
			Stwo Krośińskie.
			Stwo Sanockie y Beſko.
			Stwo Buczniowſkie.
			Dzierżawa Mogilnica.
			Stwo Halickie.
			Staroſtwo Kałuſkie.
			Dźierżawa Kraſnopole.
			Stwo Tłumackie.
	Im. P. Klna Krak H. W. K.		Staroſtwo Kołomyińskie.
			Stwo Jabłonow Suchyſt
			Stwo Trembowolſkie.
			Stwo Smatyńſkie.
		Im P. Klna Krak H. W K.	Stwo Rohatyńſkie.
			Stwo Kraſnoſtawſkie.
			Stwo Hrubieſzowſkie.
			Stwo Rathenſkie.
			Dzierżawa Roſtoka Lipin.
Im. P. Wdy Podlaſ H. P. K.		J. P. Wdy Podlaſ H. P. K.	Dzierżawa Stolno.
			Stwa Chełmińſkie, Luboml.
			Stwo Krzemienieckie.
			Stwo Włodzimirſkie
			Drohomyśl, Smidy y Czecz:
			Dworzec, Hnidawa, Mołod
Im P. Klna Krak H. W. K			Stwo Łuckie z Kluczniet
Im P. Wdy Podolſ H P. K.			Stwo Kowelſkie D. Swin
			Stwa Kamieniec y Latycz
			Stwo Chreptejowſkie.
			Stwo Barſkie.
			Stwo Skalſkie.
			Stwo Litynſkie.
			Stwo Smotryckie. (koſze
			Babince. Koraczyn y Hru-
			Jezierzany, y Bakota
			Stwo Salnick Domaniow.
			Stwo Chmielnickie.
			Stwo Czerwonogrodzkie.
			Stwo Kopaygrodzkie.
			Stwo Płoſkirowſkie.
			Mukarow *cum Attinent.*
			Stwo Dźwinogrodzk Uſzy-
			Stwo Kaniowſkie. (ca
			Dzierżawa Prosiątkow.

Lokácya Zimowa Woyská Iego Krolewskiey Mości y Rzeczypospolitey Koronnego

Woiewodztwá y Ziemie.	*Chorągwie Vssarskie.*	*Chorągwie Pancerne.*	*Chorągwie Lekkie.*
w Lubelskim.	- -	Jm. P. Klna Lubelskiego	- -
	- -	Jm P. Podkomor Koron.	- -
	- -	Jm P. Straz W. Koron	- -
	- -	Jm P. Podstol W. X Lit.	- -
	- -	Jm P Sty Kamienieck:	- -
	- -	Jm P Obozńego Woysk.	- -
	- -	Jm P. Garbowieckiego.	- -
	- -	- -	J P. Dobrow Mło.
w Belskim.	Jm: P. Pisarzá Poln: Kor:	- -	- -
	- -	Jm P. Wdy Belzkiego.	- -
	- -	Xćiałm Podkán W. X. L.	- -
	- -	Jm P. Pisarza Poln Kor.	- -
	- -	Jm P Chorązego Koron.	- -
	- -	Jm P. Referendar Koron.	- -
	- -	Jm P. Strazniká W. X. Lit.	- -
	- -	Jm. P. Sty Belzkiego.	- -
	- -	Jm P. Ledoch Post: Woł:	- -
	- -	Jm. P. Głogowskiego.	- -
	- -	- -	J. P. Olszyńskiego.
w Płockim.	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
w Mázowieckim.	Jm. P. Klná Kr. H W K.	- -	- -
	Jm P. Wdy Lubelskiego.	- -	- -
	- -	Jm: P Kánclerza W Kor.	- -
	- -	Jm. P. Cześnika Koronn:	- -
	- -	Jm P. Podczász Czersk.	- -
	- -	Jm P. Sty Skálskiego.	- -
	- -	Jm P. Swidziń: Czes. Ráw:	- -
	- -	Jm P. Błędow. Łow: Hal	- -
	- -	- -	J: P. Tomkiewiczá.
	- -	- -	Jm P. Iozefowiczá.
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
w Podlaskim.	Jm. P. Sty Branskiego.	- -	- -
	- -	Jm P. Podskar: Nad. Kor	- -
	- -	Jm P. Cinskiego.	- -
	- -	Jm P. Czackie. Stol: Woł.	- -
	- -	- -	P, Buczáckiego.
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
w Rawskim.	- -	Jm P. Kancl: W. Koron.	- -
	- -	Jm P. Chorązego Halick.	- -
	- -	Jm P Swidzń Cześ. Raw.	- -
	- -	Jm P. Garbowieckiego.	- -
	- -	- -	P. Dawidá Uláná.
	- -	- -	P. Murzy.
	- -	- -	P. Cymbay Uláná.

Regimenty Koronne.	*Regimenty Pieße.*	*Węgierſka Piechota.*	*Dobra, w ktorych Konſtytucye.*
- -	- -	- -	Staroſtwo Łukowſkie.
- -	- -	- -	Stwo Kazimierſkie.
- -	- -	- -	Stwo Parczowſkie.
- -	- -	- -	Stwo Lubelſkie.
- -	- -	- -	Stwo Urzendowſkie.
- -	- -	- -	Dzierzawa Wiśniow.
- -	- -	- -	Dzierzwa Przybyſławice
- -	- -	- -	Tyſmienica, Grodek, Kow
- -	- -	- -	St Tarnogrod. (Wiechrz
- -	- -	- -	dzier Wieprzowice Jezior
- -	- -	- -	Stwo Szczurowieckie.
- -	- -	- -	stwo Sokalſkie y Rzeczyc.
- -	- -	- -	Stwo Buſkie
- -	- -	- -	Stwo Tyſzowieckie.
- -	- -	- -	Stwo Horodelſkie.
- -	- -	- -	Stwo Beſzkie.
- -	- -	- -	w Drohomyslu
- -	- -	- -	Stwo Grabowieckie.
- -	- -	- -	Miaſto Korytnica.
Jm. P. Klná Krák. H W. K	- -	- -	swo Lubaczowſkie.
Jm P. Przebendow Pułk.	- -		
- -	J. Krolewſkiey Mośći.	- -	Stwo Mławſkie.
		- -	Stwo Płockie
- -	- -	- -	Stwo Zakroczymſkie.
- -	- -	- -	Stwo Błońſkie.
- -	- -	- -	Stwo Łomzyńſkie (wolin.
- -	- -	- -	Stwo Czerſk Ośieck Gar
- -	- -	- -	Stwo Praſnyſ· Ciechan:
- -	- -	- -	Stwo Wiſkie z Radźiſow
- -	- -	- -	Stwo Wyſzogrodzkie.
- -	- -	- -	Stwo Latowickie.
- -	- -	- -	Stwo Liwſkie.
J P. Wdy Podlaſ. H. P K.	- -	- -	Stwo Nurſkie z Zaſzkow.
- -	J Krolewſkiey Mośći	- -	Stwo Oſtrołęckie.
- -	J P. Klna Krák H. W. K.	- -	Stwo Makowſkie, Rożań:
		- -	Stwo Piaſeczyńſkie
- -	- -	- -	Stwo Bransk, Bielſkie z
- -	- -	- -	Stwo Drohyckie. (Lesnic.
- -	- -	- -	Stwo Mielnickie
- -	- -	- -	Stwo Kleſzczelowſkie.
Jm· P Klná Kr: H W. K.	- -	- -	Stwo Narewſkie.
Jm. P. Wdy Podl. H P. K.	- -	- -	Dzierzawa Łośice.
- -		- -	Stwa Auguſtow: Raygrod.
- -	- -	- -	Stwo Sochaczewſkie
- -	- -	- -	Stwo Rawſkie z Miaſtem.
- -	- -	- -	Dzierzawa Kaſki.
- -	- -	- -	Dzierzawa Gąbin.
- -	- -	- -	Stwo Bolimow y Wyſkit.
- -	- -	- -	Stwo Goſtyn y Długołęk
- -	- -	J. P. Mar. W K	Dzierzawa Kapinos.

Lokacya Zimowa Woyſka Iego Krole- Koronnego przez Woiewodztwá

Woiewodztwa y Ziemie.	*Chorągwie Vſſarſkie.*	*Chorągwie Pancerne.*	*Chorągwie Lekkie.*
w Bracławſkim.	- -	Jm.P.Klna Kamienieck	- -
	- -	- -	Jm P Dobrowol Młod
w Chełmińſkim	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
w Malborſkim.	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
w Pomorſkim.	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -
	- -	- -	- -

Iozef Potocki S B R. Kommiſſarz do Lezy z Małey-Polſki.

L.S.

Regulámen Chorągwi Polſkich, *in fundamento Pacificationis*, poſtáno-

PONieważ Rzplta ćiężko ſobie czyniąc punktualną y niechybną płacę, y Hybernę, Woyſku w kompućie okryślonemu naznaczyła, przydawſzy na koń 1. aukcyi 40. zł., to ieſt 20. na Zołdźie, á 20. na Hybernie, tedy potrzebuie tego, aby odtąd Zołnierz żył z groſza tak na Konſyſtencyi, iako y w Marſzach.

Zeby zaś każdego Towarzyſza naznaczona przez ſkrypt *ad archivũ* doſzła *quota*, czyni ſię prekuſtodycya, aby odtąd żadnych expens w Kole Braterſkim nie czynić, tak z Zołdow, iako y z Hyberny, iako to na Roſtruchany, Powiacze, Donatywy, Goſpodne, *& quôcunq; titulô* wymyślne y praktykowane przedtym, (bo przeſzła nauczyła experyencya,) kiedy Chorągiew zaſługi, y Hybernę na takowe rozporządźiła donatywy, y żyć nie mogła, tylko z oſtatnim ućiemiężeniem ubogich ludźi na Konſyſtencyi, y z ćiężką aggrawacyą w Marſzach tegoż wyniſzczonego poſpolſtwa. Rzplta chce mieć odtąd ſług, nie Panow nad ſobą, obrońcow nie oppreſſorow Dobr y Maiętnośći ſwoich.

A że

wſkiey Mći y Rzeczypoſpolitey,
ułożona w Warſzawie *in Anno* 1177.

Regimenty Konne.	*Regimenty Pieſze*	*Węgierſka Piechota.*	*Dobra, w ktorych Konſyſtencye*
- -	- -	- -	ſtwa Bracławſk y Winnic·
- -	- -	- -	StwaNiechorówſ yDymid.
Krola Jm Auguſta	- -	- -	StwaKowalewſ Grudziądz·
Jm P Wdy Podl H P K	- -	- -	Brodnickie y Lipnickie
Jm P Przebendow Pułk	- -	- -	Stwo Bratyań y Lankorſk;
- -	- -	- -	Stwo Pokrzywnickie.
- -	J Krolewſkiey Mci	- -	Stwo Golubſkie.
- -	Krolowy Jeymci	- -	Stwo Radzyńſkie (parz
- -	Krolewica Jmći Auguſta	- -	Wałcz, Gottard Gron Pa-
Jm Pułkow Przebend	- -	- -	Stwa Kiſzporſkie, Straſzew·
- -	J Krolew Mci.	- -	Przedmiescia Malborſkie.
- -	Jm P KlnaKrak H W K	- -	Stwo Sztumſkie
- -	Artyller Kor	- -	Stwo Tołkmińſkie.
Krolewica Jmci Auguſtá	- -	- -	Stwa Swieckie y Nowikie.
Jm P KlnaKrak H W K	- -	- -	Stwa Gniewſ y Kościerzyń
Jm P Wdy Podl H P K	- -	- -	Stwa Borzechowſ yOsieck.
Jm. P Przebendow Pułk	- -	- -	Puckie, Tucholſk Kiizawa
- -	J. Krolewſkiey Mci	- -	Stwo Czczewſkie
- -	Krolowy Jeymci.	- -	Stwo Jasienieckie.
- -	Krolewica Jm Auguſta	- -	Skarſzewſkiey Sobowiczk·
- -	Jm Wdy Podlaſ H.P K.	- -	Stwo Hamerſztynſkie.
- -	Artyller Kor.	- -	ſtwo Parchow. Miedzyłąż.

Francíſzek Łodzia Poniński, Staroſta Kopanicki;
Kommiſſarz do Lezy z Prow: Wielkopolſkiey. (L.S)

circumſkrypcyi, na Seymie teráźnieyſzym
wiony. *Annô 1717.*

A że bez deputacyi do zaſſug y Hyberny obeyćś ſię Chorągiew żadną miarą nie może, pozwolona ieſt Deputacya, iednego Towarzyſza do dwoch tylko Cwierci, ktory powinien ſię kontentować po ſześciu złotych z Konia, á więcey nic; bo przy odbieraniu zaſług, nikomu ſię teraz opłacać nie będźie, ale gotowe pieniądze z rąk poddańſtwa odbierać.

Do Hyberny zaś, dwoch Towarzyſtwa może bydź ordynowanych, tak iednak, aby kazdy z nich, więcey nad ſzesc złotych z Konia nie brał, ponieważ żadnych koſztow Deputat nie podeymuie teraz, nie mieſzkaiąc długo na Kommiſſyi Hybernowey, nie opłacaiąc ſię po Kancellaryach, y nie ieżdżąc po całey Polſzcze z Aſſygnacyą pośrutowaną w drobne kęſy.

Oſtatek porządku dobrego w Regulaminie, y Dyſcyplinie woienney ieſt przez Seym wyrażono, iako Officyerowie, y Towarzyſtwo maią pilnować Chorągwi, y iako ſię ſprawować.

Summa.

(L.S.)

Summaryuſz Hybern w Woiewodztwach y Powiatach W.X.L. *juxta moderamen ſeorſivŭ* w Staroſtwach y Dźieżawach Krolewſkich *pro poſſibili, certa & infallibili* z nich ná Woyſko *exolutione* pomiarkowanych *Annô* 1717. umowiony y determinowany.

Wilno Piętnaśćie tyśięcy Sześćſet.	15600.
Oſzmiana dwadźieśćia y ieden tyśięcy.	21000.
Lida Dwadźieśćia y ieden tyś ęcy pięcſet złotych.	21500.
Wilkomierz dwadźieśćia pięć tyśięcy czteryſta czterdźieśći y cztery.	25444.
Bracław Sześć tyśięcy ośmſet.	6800.
Troki dwadźieśćia cztery tyśiące śiedmſet dwadźieśćia zło:	24720.
Grodno Dwadźieśćia y ieden tyśięcy ośmſet złotych.	21800.
Kowno Dwadźieśćia cztery tyśiące pięcſet czterdźieśći pięć.	24545.
Upita Trzydźieśći tyśięcy złotych.	30000.
Zmuydź Siedmdźieśiąt dwa tyśiące dźieśięć złotych.	72010.
Połock Iedenaśćie tyśięcy złotych.	11000.
Nowogrodek tyśiąc czteryſta.	1400.
Słonim Dwadźiescia tyśięcy.	20000.
Wołkowyſk Iedenaśćie tyśięcy.	11000.
Witepſk Trzydźieśći dźiewięc tyśięcy czteryſta ośm złotych.	39408.
Orſza Ośmnaśćie tyśięcy dwieśćie.	18200.
Brześć Ośmnaśćie tyśięcy śiedmdźieśiąt złotych.	18070.
Pinſk Trzydźieści tyśięcy Ośmſet.	30800.
Mścisław Dwadźieśćia y ieden tyśiąc y dwieśćie.	21200.
Mińſk Sześć tyśięcy ſto.	6100.
Możyr Cztery tyśiące.	4000.
Rzeczyca Dwadźieśćia trzy tyśiące ſześćdźieśiąt cztery.	23064.
Inflanty Cztery tyśiące.	4000.

Summá Summarum czyni złotych czterykroc ośmdźieśiąt śiedm tyśięcy ſześćſet ſześćdźieśiąt ieden. N. 487661.

Ná Seſſyi Generalney Prowincyi W. X. Lit. była wentylowana Hyberna wſzytkich Woiewodztw y Powiatow W. X. L. ſtanął tedy Summaryuſz ten na dniu 19. Stycznia 1717 ná Pradze za Generalnym Aſſenſem całey Prowincyi W.X Litewſkiego, do ktorey ię podpiſuię. *Annô & die ut ſuprà*, podpis temi ſłowy.

Krzyſztof Suliſtrowſki Chorązy Oſzmiańſki, Marſzałek Generalny Konf. W. X. Lit. *Nomine* całey Prowincyi zá zgodą generalną.

Staniſław Ledochowſki.

P. K. M. S.

(L.S.)

Concordat cum Originali
Antonius Sebaſtianus Dębowſki, S. R. M. S.
mpp.

Summaryusz Czopowego Szelężnego w Woiewodztwach y Powiatach W.X.Lit:

W. Wileńskie Siedmdźieśiąt Tyśięcy.	70000.
P. Ofzmiańſki Siedmnaśćie Tyśięcy.	17000.
P. Lidzki Dwanaśćie Tyśięcy.	12000.
P. Wilkomirſki Piętnaśćie Tyśięcy.	15000.
P. Bracławſki Pięć Tyśięcy.	5000.
W. Trockie Sześc Tyśięcy.	6000.
P. Grodźieńſki Czterdźieśći Tyśięcy.	40000.
P. Kowieńſki Trzynaśćie Tyśięcy,	13000.
P. Upitſki Dźiewiętnaśćie Tyśięcy.	19000.
X. Zmuydzkie Czterdźieśći Tyśięcy.	40000.
W. Połockie Siedmnaśćie Tyśięcy.	17000.
W. Nowogrodzkie Sześćdźieśiąt pięć Tyśięcy.	65000.
P. Słonimſki Trzynaśćie Tyśięcy siedmſet.	13700.
P. Wołkowyſki Iedenaśćie Tyśięcy.	11000.
W. Witebſkie Dźiewięć Tysięcy trzyſta.	9300.
P. Orſzańſki Sześćdźieśiąt pięć Tyśięcy.	65000.
W. Brześciańſkie Trzydźieśći Tyśięcy.	30000.
P. Pińſki Dźieśięć Tyśięcy Dwieśćie pięćdźieśiąt.	10250.
W. Mścisławſkie Ośm Tyśięcy.	8000.
W. Mińſkie śiedmnaśćie Tyśięcy pięcſet.	17500.
P. Mozyrſki Trzy Tyśiące trzyſta.	3300.
P. Rzeczycki trzy Tyśiące Siedmſet pięćdźieśiąt.	3750.
W. Jnflantſkie Tyśiąc pięcſet.	1500.
Summa Złotych Czterykroć Dźiewięćdźieśiąt dwa Tyśiące y Trzyſta złotych.	492300

Na Seſſyi Generalney W.X.L. na Pradze *die* 19. *Ian:* 1717. *Annô* wentylowana y decydowana *quantitas* Summy Podatku Czopowego Szelężnego Woiewodztw y Powiatow W.X. Lit. y ſtanął *aſſenſus* Generalny. Na Summaryuſz wyrażaiący podpiſuię ſię *die Menſe & Annô ut ſuprà,* podpis temi ſłowy.

Krzyſztof Suliſtrowſki, Chorąży Oſzmiańſki, Marſzałek Gen: Konfed: W.X.L. *Nomine* całey Prowincyi W.X.L. za zgodą Generalną.

Staniſław Ledochowſki, Podkomorzy Krzemieniecki, Marſzałek Seymowy.

(L.S.)

Concordat cum Originali
Antonius Sebaſtianus Dębowſki S.R.M.S.
mpp.

Sum-

Summaryusz Dymow Ziemskich, Dźiedźicznych, Szlacheckich, Duchownych y Dobr Ekonomicznych Stołowych *ad proportionem* Táryffy *Anni* 1690. *ad præsens* umoderowany, według ktorey ná zapiątę Woyská W.X.L. w nowym kompućie zostaiącego má bydź wybrany Podatek *sine ulla defalcatione* z Dymu po złot: 7. y g. 20.

W. Wileńskie	Dymow Cztery Tyśiące Ośmdźieśiąt. - -	4080.
P. Ozmiański	Dymow ośm Tyśięcy Czterysta dwadźieśćia. -	8420.
P. Lidzki	Dymow Pięć Tyśięcy Trzydźieści. - - -	5030.
P. Wilkomirski	Dymow Cztery Tyśiące Pięćset Ośmdźieśiąt. -	4580.
P. Bracławski	Dymow Tyśiąc sto sześćdźieśiąt.	1160.
W. Trockie.	Dymow Dwa Tyśiące sto dwadźieśćia. - -	2120.
P. Grodźieński	Dymow Ośm Tyśięcy ośmset, - -	8800.
P. Kowiński	Dymow Tysiąc Pięćset pięćdźieśiąt. - -	1550.
P. Upitski	Dymow pięć Tyśięcy Dwadźieśćia. - -	5020.
X. Zmuydzkie	Dymow Sześć Tyśięcy trzysta. -	6300.
W. Połockie	Dymow Cztery Tyśiące ośmset. - -	4800.
W. Nowogrodzkie	Dymow Ośmnaśćie Tyśięcy. - -	18000.
P. Słonimski	Dymow Trzy Tyśiące dwieśćię. - - -	3200.
P. Wołkowyski	Dymow Dwa Tyśiące sto pięćdźieśiąt. - -	2150.
W. Witepskie	Dymow Dwa Tyśiące sto sześćdźieśiąt śiedm.	2167.
P. Orszański	Dymow Iedenaśćie Tyśięcy Ośmset. - -	11800.
W. Brzeskie	Dymow Siedmnaśćie Tyśięcy. - -	17000.
P. Piński	Dymow Pięć Tyśięcy. - - -	5000.
W. Mścisławskie	Dymow Dwa Tyśiące trzystą dwadźieśćia trzy.	2323.
W. Mińskie	Dymow Pięć Tyśięcy. - -	5000.
P. Możyrski	Dymow Tyśiąc. - - -	1000.
P. Rzeczycki	Dymow Ośmset pięćdźieśiąt. - - -	850.
W. Inflantskie	Dymow Sześćset pięćdźieśiąt. - -	650.
Summa Dymow Sto Dwadzieśćia ieden Tyśięcy.	- -	121000

Na Sessyi Generalney Prowincyi W.X.L. wentylowane ią Dymy dziedziczne wszystkich Woiewodztw y Powiatow W. X Litewskiego dla płacenia *subsidii* na Woysko W.X. Lit. stanął tedy *assensus universalis* ná ten Summáryusz od całey Prowincyi W. X. Litewskiego, do ktorego się *ex eodem unanimi assensu universali* podpisuie *die* 19. *Ianuarÿ* 1717. ná Pradze. Podpis zas temi słowy.

Krzysztow Sulistrowski, Chorąży Ozmiański Marszałek Generalney Konfederacyi W.X.L. *Nomine* całey Prowincyi W.X. Litewskiego za zgodą Generalną.

Stanisław Ledochowski, Podkomorzy Krzemieniecki, Marszałek Seymowy. (L.S.)

Concordat cum Originali
Antonius Sebastianus Dębowski, S. R. M. S

Specyfikácya Assygnacyi *perplexitatem ex mente publica redolentium* z Kommissyi Brzeskiey *ad massam* Exdywizyi Woyskowey odłożonych, á teraz *ex mutuo Statuum assensu* do przyszłego Trybunału Skarbowego rekognicyi y decyzyi *suspensa omni Assignatariorum prætensione & executione* relegowanych, *authoritate præsentis Conventûs* náSeymie *Pacificationis* Warszawskim 1717. *die February* Konkludowanym roborowana.

Do J. W. Jmći P. Wdy Trockiego wydane assygnacye.	N.	9000.
Do J. W. Imci P. Kasztelana Trockiego.	N.	8000.
Do J. W. Imći P. Pąca Klna Połockiego.	N.	6660.
Do J. W. Imći P. Lendorfa Chorążego Mścisławskiego.	N.	22500.
Do J. W, Imći P. Micuty Podkomorzego Grodzieńskiego.	N.	2000.
Do Imći P. Szpakowskiego Porucznika.	N.	3000.
Do Imći P. Strutyńskiego Pułkownika J.K.M.	N.	18000.
Do Imći P. Karpia Generał Kryx Kommissarza.	N.	8000.
Do Imći P. Kalinowskiego.	N.	1000.
Do Imći P. Masalskiego Marszałkowica Grodzińskiego.	N.	3000.
Do Imći P. Ambroka.	N.	4000.
Do Imći P. Tułowskiego.	N.	1420.
Do OO. Bazylianow Zurowickich y Byteńskich.	N.	1000.
Do Imći P. Zaleskiego Towarzysza Petheorskiego.	N.	1000.
Do P. Winiarskiego Aptekarza Woyskowego.	N.	1000.
Do Ichmćiw PP. Radoszynskiego y Ziemęckiego Tow: Pet:	N.	1000.
Do P. Pawlicza.	N.	700.
Do P. Mackiewicza.	N.	750.
Do Imći P. Poźniaka Towarzysza Ussarskiego.	N.	2000.
Summa	N.	94030.

Summę zas Munderunkową *per præsentem legem ad investigandum* Trybunałowi Skarbowemu zleconą *& in usus publicos in recompensam* staremu Woysku obrocić się maiącą, ponieważ Stany W. X. Litewskiego *vitando onus agrariarum Contributionum hìc & nunc ad præscindendas quasvis* kończącey się Konfederacyi *prætensiones intuitu restabiliendæ mutuæ confidentiæ distinctivè* obrociły, y tym *ulteriores* wszelkich interweniencyi zniosły *prætextus*, gruntowną *publicæ tranquillitatis determinando harmoniam*, do umoderowania nowego Woyska z starego, nic nie nálężące Summy *præsenti* zmiarkowały *subordinatione*. Zaczym y my *authoritate legis hanc tabellam* ápprobuiemy.

Stanisław Ledochowski, Podkomorzy Krzemieniecki, Marszałek Seymowy.

(L.S.)

Summa-

Summaryusz tak Dymow Ziemskich Dźiedźicznych, Szlach

ad proportionem Taryffy z Abjuraty Roku 1690. *padræsens* umodero
rozebranych, według ktorego to Summaryuszu za zapłatę Woyſku W.
ny po złot: 7. y groſzy 20. *dico* po zł: śiedmiu y groſzy dwudźieſ

Woiewodztwo Wileńſkie Cztery Tyśiące Osmdźieśiąt Dymow,	Nº 4080.	z ktorych Dymow Uchwa
Powiat Oſzmiańſki Osm Tysięcy Czteryſta dwadźiescia Dymow,	Nº 8420	z ktorych Dymow Uchwa
Powiat Lidzki Pięć Tysięcy Trzydźieści Dymow,	Nº 5030	z ktorych Dymow Uchwa
powiat Wilkomirſki Cztery Tysiące Pięćſet Osmdźieśiąt,	Nº 4580	z ktorych Dymow Uchwa
Powiat Braſławſki Tyśiąc Sto Szescdźiesiąt Dymow,	Nº 1160.	z ktorych Dymow Uchwa
Woiewodztwo Trockie Dymow Szlacheckich Tyśiąc Trzyſtá Czterdźieśći,	Nº 1340.	z ktorych Dymow Uchwa
tamze Ekonomii Oſitſkiey, Dymow Siedemſet Osmdźieśiąt,	Nº 780	z ktorych Dymow Uchwa
Powiat Grodzieński Dymow Szlacheckich Ziemſkich Pięc Tysięcy Oſmſet	Nº 5800	z ktorych Dymow Uchwa
w tymze Powiecie Dymow Ekonomij Grodz z Leśnictwami Trzy Tys	Nº 3000	z ktorych Dymow Uchwały
Powiat Kowieńſki Tyśiąc Pięcſet Pięćdźieśiąt Dymow,	Nº 1550	z ktorych Dymow Uchwały
Powiat Upitſki Dym Ziemſkich Szlacheckich Dwa Tyśiące Dwadźieśća,	Nº 2020.	z ktorych Dymow Uchwały
w Tymze Powiecie Dymow Ekonomij Szawelſkiey Trzy Tysiące,	Nº 3000.	z ktorych Dymow Uchwały z
Xięſtwo Zmuydzkie Szesć Tysięcy Trzyſta Dymow,	Nº 6300	z ktorych Dymow Uchwały
Woiewodztwo Połockie Cztery Tysiące Osmſet Dymow,	Nº 4800	z ktorych Dymow Uchwały
Woiewodztwo Nowogrodzkie Osmnaście Tysięcy Dymow,	Nº 18000	z ktorych Dymow Uchwały
Powiat Słonimſki Trzy Tysiące Dwieście Dymow,	Nº 3200.	z ktorych Dymow Uchwały
Powiat Wołkowyſki Dwa Tysiące Sto Pięćdźieśiąt Dymow,	Nº. 2150	z ktorych Dymow Uchwały
Woiewodztwo Witebſkie Dwa Tyśiące Sto Sześćdźieśiąt Siedm Dymow,	Nº 2167.	z ktorych Dymow Uchwały
Powiat Orſzanſki Iedenaśćie Tysięcy Osmſet Dymow	Nº 11800.	z ktorych Dymow Uchwały
Wdztwo Brzeſkie Dymow Ziem: Szlacheckich Trzynaście Tyś Pięcſet,	Nº. 13500.	z ktorych Dymow Uchwały
W tymze Wdztwie Dymow Ekonomij Brzeſkiey y Kobrzyńſkiey		
z Leśnictwami Trzy Tysiące Pięćset Dymow.	Nº 35000.	z ktorych Dymow Uchwały
Powiat Piński Pięć Tysięcy Dymow,	Nº. 5000.	z ktorych Dymow Uchwały
Wodztwo Mścisławſkie Dwa Tysiące Trzyſta Dwadźieśća Trzy Dymy,	Nº 2323	z ktorych Dymow Uchwały
Woiewodztwo Mińſkie Pięc Tyśięcy Dymow,	Nº. 5000	z ktorych Dymow Uchwały
Powiat Mozyrſki Tyciąc Dymow,	Nº 1000.	z ktorych Dymow Uchwały
Powiat Rzeczycki Osmſet Pięćdźieśiąt Dymow,	Nº. 850	z ktorych Dymow Uchwały z
Woiewodztwo Inflantſkie Sześćſet pięćdźieśiąt Dymow,	Nº 650	z ktorych Dymow Uchwały z

Summa Dymow Sto Dwadźieśća y ieden Tyśiąc, N. 121000. Summa Uchwały Dźiew

Na Seſſyi Generalney Prowincyi W.X.L. wentylowane ſą Dymy Dźiedziczne
ſtánął tedy Aſſenſus univerſalis *ná ten Summaryuß od całey Prowincyi W X*
Roku na Prádze, u ktorey Taryffy podpis temi ſłowy, Krzyſztof Suliſtrowſ
wincyi Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego za Zgodą Generalną, ktorą to T
ventûs *za zgodą*

Staniſław Ledochowſki Marſzałek Seymowy.

uchownych, y Dobr náſzych Ekonomicznych, Stołowych,
też Summ z tychże Dymow ogulnych ná Woiewodztwa y Powiaty,
ućie nowym będącego, Podatek z Dymu iednego ma bydź wybiera-
teraźnieyſzym Warſzawſkim Roku 1717. *per legem* approbowany.

edmiu y groſzy dwudźieſtu *facit* złot Trzydźieści y ieden tyſiąc, dwieście osmdźiesi,t,	Nº	31280	
y gro 20 *facit* złot Szescdźieśiąt Cztery Tysiące Pięcſet Piedźiesiąt Trzy, groſz,dzieſięć,	Nº	64553	gr: 10.
gro 20 *facit* złot Trzydźieści Ośm Tycięcy Pięcſet Szesçdziesiąt Trzy groſzy dziesięc,	Nº	38563.	gr. 10.
gr 20. *facit* złot Trzydziesci Pięc Tysięcy Sto Trzynascie y groſzy dziesięc,	N'	35113	gr 10
ro 20 *facit* złot Osm Tysięcy Osmſet Dziewięcdziesiąt Trzy, y groſzy dziesięć,	Nº	8893	gr 10
o 20 *facit* złot Dzieśięć Tys Dwiescie Siednździeſiąt Trzy y groſzy dziesięc,	Nº	10273	gr 10.
gro 20 *facit* złot Pięc Tysięcy Dziewięcſet Ośmdziesiąt	Nº	5980	
. 20 *facit* Dwadźiescia Trzy Tysiące,	Nº	44466	gr: 20.
20 *facit* złot Iedenaśćie Tysięcy Osmſet Ośmdźieśiąt Trzy gro: 10	Nº	23000.	
20 *jacit* zło Pietnaśćie Tysięcy Czteryſta Osmdźiesiąt Szesc y gro 20.	Nº	11883	gr 10.
facit złot Dwadźieścia Trzy Tyćiące,	Nº	15486	gr 20.
facit złot Czterdzieści Osm Tysięcy Trzyſta,	Nº	23000	
facit złot Trzydźiesci Sześc Tyśięcy Osmſet,	Nº.	48300.	
o *facit* złot Sto Trzydzieści Osm Tyśięcy,	Nº	36800	
facit złot Dwadźieścia Cztery Tysiące Pięcſet Trzydźieści Trzy gr: 10.	Nº	138000	
facit złot Szeſnaśćie Tyśięcy Czteryſta Ośmdźieśiąt Trzy y gr. 10.	Nº.	24533	gr 10.
o *facit* złot. Szeſnaśćie Tysięcy SześćſetTrzynaśćie y gr. 20	Nº	16483	gr 10.
facit zło Dziewięcdźieśiąt Tyśięcy Czteryſta Szescdziesiąt Sześć y gr: 20.	Nº.	16613	gr 20.
facit złot: Sto 3. Tysiące Pięcſet,	Nº.	90466	gr 20.
	Nº.	103500	
facit złot Dwadźieścia Sześć Tyśięcy Ośmſet Trzydźieści Trzy, gr: 10.	Nº	26833.	gr 10
cit złot. Trzydzięści Osm Tysięcy Trzyſta Trzydziesci Trzy, y gr 10.	Nº	38333	gr 10
facit złot. Siedmnascie Tysięcy Osmſet dziewięc y gro 20.	Nº	17809	gr 20
t złot Trzydźieści Osm Tyśięcy Trzyſta Trzydziesci Trzy, gr 10.	Nº	38333	gr 10.
cit złot. Siedm Tyśięcy Sześćſet Szescdziesiąt Szesc y gr. 20.	Nº	7666	gr 20.
złot. Szesc Tyśięcy Pięcſet Szeſnascie y gr 20.	Nº	6516	gr 20.
złot Cztery Tysiące Dziewięćſet Ośmdźieśiąt Trzy y gr 10.	Nº	4983	gr 10
Sześć Tyśięcy Sześćſet Sześćdźieśiąt Sześć,		N. 926666	gr 20.

Powiatow W. X. L dlá płaceniá ſubſidij *ná Woyſko W. X Lit:*
unanimi Aſſenſu univerſali *podpiſane* Die 19. Januarij 1717.
Marßałek Generalney Konfederacyi W. X L Nomine *Całey Pro-*
ioną y determinowaną per legem Authoritate præſentis Con-

Táryffá uczyniona ná wypłácenie Podátku Po-głownego Zydowſkiego na ſummę ſześćdźieśiąt Tyśięcy złotych Polſkich *Currentis Monetæ* Ceną, iako w Wielkim Xięſtwie Litewſkim iść będźie, z ktorey to Summy czterdźieści Tyśięcy złotych na Penſyą Buławy Wielkiey W. X. Lit. á dwadźieśćia Tyśięcy złotych na Chorągiew Piechoty Węgierſkiey Głownego Trybunału W.X. Lit. należy według Konſtytucyi poſtanowienia teraźnieyſzego.

Kahał Brzeſki, z przykahałkami y partykularzami do nich należącemi, złotych Polſkich cztery Tyśiące dźiewięćſet.		4900.
Kahał Grodźieńſki, z przykahałkami y partykularzami, Złotych cztery Tyśiące dwieśćie.	à num:	4200.
Kahał Pińſki, z przykahałkami, y Partykularzami złotych cztery Tyśiące śiedmśet pięćdźieśiąt.	à num:	4750.
Kahał Wileńſki, z partykularzami; zł: Tyśiąc śiedmſet.	à num:	1700.
Kahał Słucki, z przyka: y partyk: do ktorych ma dać Káhał Hłuſki złot:600 Kopilſki zł: 500. wſzyſtkiego należy złotych cztery Tyśiące śiedmſet.	à num:	4700.
Kahały Białoruſkie, zł: dźiewięć Tyśięcy ośmſet.	à num:	9800.
Kahały Keydańſkie, z partyk: zł: trzy Tyśiące ośmſet.	à num:	3800.
Kahały Wiźuńſkie, z partyk: zł Tyśiąc ſześćſet.	à num:	1600.
Kahał Druia, z partyk: zł: śiedmſet pięćdźieśiąt.	à num.	750.
Kahały Birżańſkie, zł: Tyśiąc pięćſet.	à num.	1500.
Kahały Smorgońſkie. z partyk: żł: dwa Tyśiące.	à num.	2000.
Kahał Mińſki, złotych Tyśiąc.	à num:	1000.
Kahały y partykularze do Mińſka należące, złotych cztery Tyśiące.	à num:	4000.
Kahał Nowogrodzki, zł: czteryſta.	à num:	400.
Kahał Słonimſki, z partykularzami: zł: Tyśiąc pięćſet pięćdźieśiąt.	à num:	1550.
Latus zł. czterdźieści ſześć Tyśięcy ſześćſet pięćdźieśiąt.		46650.
Kahał Rożańſki, z partyk: zł: Tyśiąc ſto.	à num:	1100.
Kahał Mścibowſki, z partyk: zł: Tyśiąc dwieśćie.	à num:	1200.
Partykularz Swiſtocz Wielka, zł: dwieśćie.	à num:	200.
Kahał Połocki Uſzacz y Dźiſna, złot: Tyśiąc ſześćſet ośmdźieśiąt.	à num:	1680.
Kahał Lubcze, zł: pięćſet pięćdźieśiąt.	à num:	550.
Kahał Turzec, zł: dwieśćie czterdźieści.	à num:	240.
Kahał Iwie, z partykul: zł: pięćſet.	á num:	500.
Kahał Klecki, złotych ſześćſet.	à num:	600.
Kahał Lachowicze, złotych ſześćſet.	à num.	600.
Kahał Mirſki z partyk: zł: dźiewięćſet.	à num:	900.
Kahał Nieſzwiezki y Szwierzna, zł: ośmſet.	à num:	800.

Kahał Dźięćiołki, z partyk: zł: Tyśiąc.	à num:	1000
Kahał Myſza y Kolbowicze, zł: trzyſta.	à num:	300.
Kwołowicze, złotych ſto.	à num.	100.
Kahał Belica y Orłowa, zł: pięćſet pięćdźieśiąt.	à num:	550.
Kahał Horodyſzcze, zł: trzyſta.	à num:	300.
Kahał Dworzecki, zł: dwieśćie ſześćdźieśiąt.	à num:	260.
Przykahałki do Dworca należące z Rohotną, złotych cztery ſta czterdźieści.	à num:	440.
Kroſzyn z przykahałk. zł: ſto trzydźieści.	à num:	130.
Kahał Mołczadźki z przykahałk: złotych cztery ſta pięćdźieśiąt.	à num:	450.
Facit zł Iedenaście Tyśięcy dźiewięćſet.	à num:	11900.
Połonka złotych ſto dwadźieśćia.	à num:	120.
Połoniecka zł: dwadźieścia pięć.	à num:	25.
Sielub zł: ſto dwadźieśćia.	à num:	120.
Cyryn z partykularzami zł. ſto ſześćdźieśiąt.	à num:	160.
Kurelicze y Delatycz ze partyk: zł: dwieśćię śiedmdźieśiąt pięć.	à num:	275.
Snow y Iſkaldy zł: pięćdźieśiąt.	a num:	50.
Karaimowie zł: śiedmſet.	à num:	700.
Facit zł: Tyśiąc cztery ſta pięćdźieśiąt.	à num:	1450.
w ſzyſtkiey Summy czyni zł: Pol: ſześćdźieśiąt Tyśięcy.	a num:	60000.

Do ktorey to Taryffy my Żydźi z Kahałow pryncypalnych całey Synagogi Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego dla ufundowania oney zeſłani, podpiſuiemy ſię Dat: w Warſzawie Dnia dwudźieſtego śiodmego Mieśiąca Januarij, Roku Tyśiąc śiedmſetnego śiedmnaſtego.

Na tey ſtronie ſą ciż Żydźi Charakterem Zydowſkim y ręką własną podpiſani.

Major Gećiowicz z Brześćia.
Izak Sabſaiowicz z Grodna.
Aron Abrahamowicz z Pińſka.
Salomon Gordon z Wilna.
Leyba Salomonowicz z Słucka.

Stániſław Ledochowſki,
M. Seymowy.

Táryffa uczyniona na wypłacenie Podatku Po-głownego Zydowſkiego, na Rok teraźnieyſzy 1717. ná Summę złotych Polſkich czterdźieśći Tyśięcy *Currentis Monetæ* ceną, iako w W.X.Litewſkim iść będźie na penſyą Buławy Wielkiey W. X. Lit. według Konſtytucyi poſtanowienia teraźnieyſzego należącey, piſana w Warſzawie, Dnia 26. Mieśiąca *Ianuary*, Roku 1717.

Kahał Brzeſki z Przykahałkami y Partykularzami do nich należącemi, należy na nich zł: Polſkich cztery Tyśiące dźiewięćſet.	4900.
Kahał Grodźieńſki z przykahałkami y partykular: zł: cztery Tyśiąc dwieśćie. - - - - - - -	4200.
Kahał Pińſki z przykah: y partykul: zł: cztery Tyśiące śiedmſet y pięćdźieśiąt. - - - - -	4750.
Kahał Słucki z przykah: y partykul: zł: cztery Tyśiące śiedmſet.	4700.
Kahał Smorgońſki z partykul: zł. dwa Tyśiące. - -	2000.
Kahał Mińſki, złot: Tyśiąc. - - - -	1000.
Kahał y partykul: do Mińſka należące zł: cztery Tyśiące, -	4000.
Kahał Nowogrodzki zł: czteryſta. - - -	400.
Kahał Słonimſki z partykul: zł: Tyśiąc pięćſet pięćdźieśiąt.	1550.
Kahał Rożańſki z partykul: złot: Tyśiąc ſto. - -	1100.
Kahał Mśćiborſki z partykul: zł. Tyśiąc dwieśćie. - -	1200.
Partykularz Swiſłocz wielka zł: dwieśćie. - -	200.
Kahał Myſza y Kolbowicza zł: trzyſta. - -	300.
Kahał Klecki zł: ſześćſet. - - - -	600.
Kahał Lachowicki zł: ſześćſet. - - -	600.
Kahał Mirſki złot: dźiewięćſet. - - -	900.
Kahał Nieświeſki zł: ośmſet. - - -	800.
Kahał Połocki Uſzacz Dźiſna zł: Tyśiąc ſześćſet ośmdźieśiąt.	1680.
Kahał Lubocz zł: pięćſet pięćdźieśiąt. - -	550.
Kahał Iwie z partykul: pięćſet. - - -	500.
Turzec zł: dwieśćie czterdźieśći. - - -	240.
Kahał Dźięćiołki z partykul: zł: Tyśiąc. - .	1000.
Kahał Mołczadzki czteryſta pięćdźieśiąt. - -	450.
Latus zł trzydźieśći ſiedm Tyśięcy ßeśćſet dwadźieśćia.	37620.

Stániſław Ledochowſki, Podkomorzy Krzemieniecki; Marſzałek Seymowy.

Kahał Horodyſzcze zł: tzyſta. - - -	300.
Kahał Dworzec zł: dwieśćie ſześćdźieśiąt. - -	260.
Partykularze do Dworca należące y Rohotno zł: czteryſta czterdźieśći. - - - - -	440.
Kurelicze y Delatycze z partykularzami zł: dwieśćie śiedmdźieśiąt y pięć. - - - - - -	275.

Sielub zł: sto dwadźieścia. - - - -	120.
Połonka zł: sto dwadźieścia.	120.
Połoniecka zł: dwadźieścią y pięć. - - -	25.
Krosżyn zł: sto trzydźieści. - - -	130.
Stwołowicze zł: sto. - - -	100.
Snow y Iskałdy złot: pięćdźieśiąt. - - -	50.
Kahał Belice y Gorłowo zł: pięćset pięćdźieśiąt. - -	550.
Summa czyni zł dwa Tyśiąca trzysta ośmdźiesiąt. - .	2380.
Wszystkiey Summy czyni zł: czterdzieści Tyśięcy. -	40000.

Do ktorey to Taryffy wypisaney z Generalney co na zł: 60000. Taryffy podpisuiemy się, *Dat:* w Warszawie *Die* 27. *Ianuarij. Annô* 1717.

Major Gećiowicz z Brześćia.
Izak Sabsaiowicz z Grodna.
Aron Abrahamowicz z Pińską.
Salomon Gordon z Wilna.
Leybá Salomonowicz z Słucka.

Na tey stronie są ćiż Zydźi Charakterem Zydowskim y ręką własną podpisani.

Staniſſaw Ledochowſki,
M. Seymowy.

Taryffa uczyniona na wypłacenie Podatku Pogłownego Zydowskiego, na Rok teraźnieyszy 1717. na Summę zł: Pol: dwadźieścia Tysięcy *Currentis Monetæ* tą Ceną, iako w W. X. Lit. iść będźie na Chorągiew Piechoty Węgierskiey Głownego Trybunału W. X. Lit. według Konstytucyi postanowienia teraźnieyszego należącey, pisana w Warszawie, dnia 26. Mieśiąca *Ianuary* R. 1717.

Kahał Wileński z partykularzami zł: Tyśiąc siedmset. -	1700.
Kahały Białoruskie z partykul: zł: dźiewięć Tyśięcy ośmset. -	9800.
Kahały Keydańskie z partykul: zł: trzy Tysiące ośmset. -	3800.
Kahały Wyzunskie z partykul: zł: Tyśiąc sześćset. -	1600.
Kahał Druia z partykul: zł: siedmset pięćdźieśiąt. -	750.
Kahał Bierzański z partykul: zł: Tyśiąc pięćset. -	1500.
Cyryń złotych sto sześćdźieśiąt. - - -	160.
Karaimowie wszyscy zł: siedmset. - - -	700.
Summa facit złot: dwadźieścia Tyśięcy y dźieśięć.	20010.

Do ktorey to Taryffy my Zydźi zesłani z Kahałow całey Synagogi W. X. Lit. z Generalney co na 60000. Taryffy wypisawszy podpisuiemy się, *Dat:* w Warszawie 27. *Ianuary* Roku 1717.

Major Gećiowicz z Brześćia.
Izak Sabsaiowicz z Grodna.
Aron Abrahamowicz z Pińska.
Salomon Gordon z Wilna.
Leyba Salomonowicz z Słucka.

Na tey stronie są ciż Zydźi Charakterem Zydowskim y ręką własną podpisani.

Staniſſaw Ledochowſki,
Marszałek Seymowy.

(L.S.)

DY-

DYSPOZYCYE REPARTYCYI

Ták Lokácyi Zimowey w iednym tylko Dachu záwieráiącey ſię, bez żadnych trzydniowek, uſtáwnie biorąc Siana dármo, Obrokow: *& quôcunq; titulô* Zołnierſkich exákcyi nieczyniąc.

iáko też

Płacy roczney z Hyberny, Czopowego Szelężnego, y Dymowego, *ſecundùm Tariffam Anni* 1690. *ad præſens moderatam.*

à

Iuxta Regulamen płacy Woyſku W. X. Litew. *per ſcriptum ad Archivum*, y w Konſtytucyách *expreſſum* exdywidowána.

&

Authoritate Seymu *Pacificationis* teráźnieyſzego

WARSZAWSKIEGO.

Annô Domini MDCCXVII. dniá pierwſzego Lutego.

APPROBOWANA.

Staniſław Ledochowſki,
Podkomorzy Krzemieniecki;
Marſzałek Seymowy.

mpp.

U S A R Y A.

Chorągiew Naiaśnieyßego Krola Jmći Koni 100.

w Woiewodztwie Połockim.

Miaſto Połock z Zydami y Juryſdykami.	- - -	2800.
Ekonomia Połocka.	- - - - - -	2600.
Niſzcze Kaſzyce Leśno.	- - - - -	520.
Szatrowo.	- - - - -	80.
Kreſzudy Czernica.	- - - -	582.
Prychaby Czemioſa.	- - -	56.
Biedzco.	- - - - -	56.
Hyberny.	- - -	6694.
Czoponego Szelężnego.		
w tymże Woiewodztwie.	- -	17000.
V chwały támże.	- -	21106.

Facit na Koni 100. po zł: 448. Sum: 44800.

Chorągiew Nayiaśn. Krolewica Jmći Koni 70.

w Powiećie Orſzańſkim.

Boryſowſkie Staroſtwo z Miaſtem *exceptô* Pyſacza.	- -	11500.
Orſza Miaſto *exceptô* Przedmieścia Zadnieprſkiego.	- -	90.
Wielatyckie Staroſtwo.	- - - -	20.
Drozdźin Smorki.	- - - -	70.
Hyberny	- - -	13300.
Czoponego Szelężnego tamże		10060.
V chwały tamże		8000.

Facit na Koni 70. po zł: 448. Summa 31360.

Chor: J. W. I. P. Hetm: W. W. X. Lit. Koni 70.

w Xięſtwie Zmuydzkim.

Wielońſkie Beyſagolſkie Staroſtwo.	- -	11234.
Iaſwońſkie Staroſtwo.	- - - -	2266.
Telſzewſkie Staroſtwo.	- - - -	900.
Hyberny	- - -	14400.
V chwały tamże	- - -	16960.

Facit na Koni 70 po zł: 448 Summa 31360.

Chor: J. W. I. P. H. Pol. W. X. Lit: Koni 70.

w Powiećie Upitſkim.

Szadowſkie Staroſtwo.	- - -	14800.
Hyberny	- - -	14800.
Czoponego Szelężnego tamże	-	16560.

Facit na Koni 70. po złot. 447. Summa 31360

S. L. P. K. M. S.

USA-

U S A R Y A.

Chor: J. O. Xćia Imći Kanclerza W. X, L. Koni 45.

w Woiewodztwie Mścisławskim.

Krzyczewskie Storostwo - - - -	8000.
Popi Dysunici Krzyczewscy - - -	255.
Bochony Mhlińskie od Krzyczewa - - - -	220.
Czechel Łopkowicze - - - -	1000.
Woronnie Zuie - - - - -	200.
Koszanskie Staroſtwo - - - -	500.
Balicze Nawdziewkowicze ſtare śioło - -	500.
Zukow trzy ſłużby - - - - -	250.
Hyberny - - - -	10925.
Czop: Szel: w tymże Wdztwie -	8000.
Vchwały tamże - - - -	1235.
Facit Koni 45. po złot: 448. Summa	20160.

Chor: J. O. X. Podkanclerzego W. X. L. Koni 45.

w Woiewodztwie Trockim y w Powiećie Kowieńskim.

Preńskie Staroſtwo w Powiećie Kowienſkim	7540.
Datamyszki - - -	40.
Mergatroki - - - - -	120.
Romeyki - - - - - -	15.
Łankupiany Pana Zarnowskiego - -	10.
Trumpole Giełuże - - - -	70.
Trakiany - - - - -	20.
Miłostany - - - - - -	20.
Rutka Boianowscyzna - - - -	25.
Hyberny - - - -	7860.
Czoponego Szel: Vdztwa Trockiego	6000.
Czoponego Szel: Poviatu Konińskiego	6300.
Facit na Koni 45. po złotych 448. Summa	20160.

Stániſław Ledochowſki
P.K.M. Seymowy. (L.S.)

PETYORYA.

Chorągiew Nayiaśnieyßego Krola Imći Koni 80. w Powiećie Wilkomirſkim.

Kupiſkie Staroſtwo		5000.
Dźierżawa Strubiſzki		5600.
Woytoſtwo Koſzańſkie		200.
Kataliſzki Szwozdzie Krugi		200.
Wilkomirſkie Staroſtwo		1200.
Hyberny	7160.	
Vchwały w tymże Powiećie	14366.	
Vchwały w Powiećie Lidzkim	8233.	
Eacst na Koni 80. po złotych 372. na Koń Sum:	29760.	

Chor: Nayiaśnieyßego Krolewica Imći Koni 80. w Xięſtwie Zmuydzkim y Pow: Kowińſkim.

Iurborſkie Staroſtwo z Miaſtem	3266.
Saſkie Woytoſtwo	1300.
Karaliſzki	100.
Skirſtymońſkie Staroſtwo	1225.
Iurborſkie Leśnictwo	500.
Dargiany	30.
Wilkiyſkie Sraroſtwo	988.
Beśmierćie	40.
Kuczkompie	45.
Błandźie	15.
Bobtele	100.
Kiwile	165.
Narmontyſzki	14.
Tyrkſzlewſkie Staroſtwo	495.
Perkińce	20.
Mixodźie Zwirdźie	120.
Siedy Sledy	5.
Mikayce Truſolany	15.
Kirſze	12.
Eyragolſkie Cywońſtwo	461.
Bawki	20.
Kiłowa	40.
Naczuny	10.
Polepie Waśilki Lencze Prukopy Służy	92.
Zaſtayćie Ponawayćie Kieraycie	300.
Dyrgaycie	40.
Giedroyćie	140.
Miedniki	50.

PETYORYA.

Pilsupie		100.
Botoz Imienicze		10.
Taftusze		20.
Koyrany		60.
Wierzbołow *exceptô* dźiedźicznych	w Powiećie	540.
Wierzbołowska Dźierżawa	Kowieńskim.	170.
Nowe Miasto od Jurborka.		600.

Hyberny w Xięstwie Zmuydzkim.	9793.	
Hyberny w Powiećie Kowieńskim.	1310.	
Vchwały w Xięstwie Zmuydzkim.	18657.	
Fac: na koni 80. *po zł:* 372. *na koń: Sum:*	29760.	

Chor: I. W. I. P. Hetm: Wel: W. X. Lit. Koni 80.

W Powiećie Rzeczyckim.

Homelskie Starostwo		3832.
Rzeczyckie Starostwo		1400.
Rohaczewskie Starostwo z Miastem		1120.
Rekta		110.
Hyberny	6462.	
Vchwały w Powiećie Rzeczyckim	6516.	20.
Vchwały w Wdztwie Mińskim.	16781.	20.
Facit na Koni 80. *po zł:* 372. *na Koń: Summa*	29760.	

Chor: I. W. I. P. Hetm: Poln: W. X. L. Koni 80.

W Powiećie Wołkowyskim y Grodźieńskim.

Wołpińskie Stwo w Powiećie Wołkowyskim		4000.
Jałowskie Starostwo w tymże Powiećie		1000.
Dubno Klucz od Wołpy w Grodźieńskim		4500.
Hyberny w Powiećie Wołkow:	5000.	
Hyberny w Powiećie Grodźieńskim	4500.	
Czop: Szel: w Powiecie Wołkow:	11000.	
Vchwały w tymże Powiecie Wołkow:	9260.	
Facit na Koni 80. *po zł:* 372. *na Koń: Summa*	29760.	

Chor: I. O. Xćia Imći Wdy Krak: Koni 40.

W Powiecie Kowieńskim.

Wilkowiskie Starostwo z dożywotnikami y Berdowką		7800.
Rożkowszczyzną Im: P. Trzćiańskiego		40.
Giewaltow Im: Pana Malickiego		25.
Hyberny	7865.	
Vchwały w tymże Powiećie	7015.	
Facit na Koni 40. *po zł:* 372. *na Koń Summa*	14880.	

PETYORY A.

Chorggiew I. W. I. P. Wdy Trockiego Koni 40.

W Powiećie Wilkomirſkim.

Pieniáńſkie Staroſtwo - - - -	5000.
Pupańſkie Woytowſtwo - - - -	300.
Pupany Habeny Micinny - - - - :	600.
Hyberny - - - - -	5900.
Vchwały w tymże Powiećie Wilkomir: -	8980.
Facit ná Koni 40. *po zł:* 372. *na Koń.* *Sum.* -	14880.

Chor: I. W. I.P. Sſty Gen: Xſtwa Zmuydz. 40.

W Xięſtwie Zmuydzkim.

Wiekſzanſkie Staroſtwo - - - - -	39300.
Kieygry - - - - - - - - -	150.
Powędskie Woytowſtwo - - - - - -	155.
Ekonomia Staroſtwa Zmuydzkiego z Zoranami - -	60.
Korlewſkie Woytowſtwo Połukiſzcze Lekale - - -	180.
Wideyki - - - - - - - -	90.
Ciołki Miłeyki Maniuny - - - - - -	300.
Szylany Numſze - - - - - - -	5.
Dyrniały Iagowdowo - - - - - -	5.
Hyberny - - - - - -	4845.
Vchwały w Xięſtwie Zmuydzkim -	10035.
Facit na Koni 40. *po złot:* 372. *na Koń Sum:*	14880.

Chor: I. O. X. I. Wdy Novogrodzkiego Koni 40.

W Powiećie Bráſſawſkim.

Dryświtaty Maguny Januſańce - - - -	3930.
Uzwiny Dzierżawa - - - - -	90.
Domaſze Owśćiuſzowice - - - - -	90.
Zabrzeźińſkie Woytowſtwo Rymſzany Cižuny - -	270.
Braſſawſkie Staroſtwo z Miaſtem - - -	1430.
Kraſna - - - - -	35.
Janiſzki - - - - -	45.
Obole - - - - - -	13.
Bernatowſczyzna - - - -	13.
Pluſa - - - - -	13.
Miłáſce - - - - -	13.
Widayćie - - - - -	13.
Sutrowicze - - - - -	13.
Mikśćiany 13. Swiderſzczyzna 13. *fac:* - - -	26.
Zaścianek P. Gabryełowicza od Braſſawia - - -	13.
Zaśćianek P. Rydźińſkiego od tegoż - -	13.
Opeſkie Staroſtwo - - - -	780.

PETYORYA.

Hyberny - - -	6800.
z Czop: Szel: w Powiećie Braſtáwſkim	5000
Z Vchwały w tymże Powiećie -	3080.
Fac: ná Koni 40. *po zł:* 372. *na koń Summa* -	14880.

Chor: I. W. I. P. Wdy Witebſkiego Koni 40.

W Powiećie Wołkowyſkim.

Mścibowſkie Staroſtwo - - - -	3600.
Wołkowyſkie Staroſtwo z miaſtem Wołkowyſkim, z Nowym Dworem, z Porozowem y z Paśiekami - -	1800.
Dźiagirdy - - - - - -	80.
Zarzecze Rudźiewicze - - - -	100.
Syrycze - - - - - -	100.
Piekarze - - - - -	20.
Hyberny - - - - -	5700.
Vchwáły w Powiećie Wołkowyſkim -	7223. 10.
Vchwały w Wdztwie Brzeſkim - -	1956. 20.
Facit ná Koni 40. *po zł:* 372. *na koń Sum:*	14880.

Chor: IW. I. P. Wdy Mińſkiego Koni 40.

W Woiewodztwie Połockim.

Dźieśieńſkie Staroſtwo - - - -	4000.
Sitno Milonki Jaśieniowicze Dworzyſzcze - -	110.
Bałdyſzcze - - - - -	28.
Snitowki - - - - -	56.
Jażno Im: Pani Pakoſzowey - -	28.
Kuſzliki - - - - -	28.
Zaborze - - - - - - - -	56.
Hyberny - - -	4306.
Vchwały w Wdztwie Połockim - -	10574.
Facit na Koni 40. *po zł:* 372. *na Koń Summa*	14880.

Chor. I. W. I. P. Káſt: Witebſkiego Koni 40.

W Woiéwodztwie Witebſkim.

Koźiany, Horodec, Stepanowſzczyzna, Wydry -	1108.
Sorocz Sawin - - - - -	200.
Wortele - - - - -	28.
Babinowicze Ciałoſze - - - -	840.
Wielkie Sioło - - - - -	196.
Korowayno Trubacze - - - -	140.
Łużoſno Miakie Oſtrowſkie - - -	560.
Suraż - - - - - -	280.
Bubłewo - - - - -	28.
Bobr Kośćierzynin Cieresżki - - - -	28.

PETYORYA.

Suchwaſt - - - - - -	28.
Strayk Oſtrowno - - - - -	112.
Zahorany - - - - -	56.
Zarnośieki - - - - -	28.
Ryndzyn Huſkie Nehowle - - -	200.
Hyberny - - -	3832.
Czop: Szel: tegoż Wdztwá -	9300.
Vchwały tegoż Wdztwa -	1748.
Facit na Koni 40. *po złotych* 372. *na Koń Summa*	14880.

Chor: I W. I. P. Podſkarbiego W. X: Lit: 40.

W Xięſtwie Zmuydzkim.

Leśnictwo Wilkiyſkie - - - -	2112.
Rudgalwie - - - - -	60.
Ryſzkiany - - - - -	5.
Hyberny - - -	2177.
Z Cett Aukcyi Subſidiorum	12703.
Facit na Koni 40. *po zł:* 372. *na Koń Sum:*	14880.

Chor: I. W. I, P. Referendarza W. X. Lit. Koni 40.

W Powiećie Słonimſkim.

Miżewickie Woytowſtwo - - -	1240.
Głaſzewickie Woytowſtwo - - -	560.
Woytowe Sioło - - - - -	312.
Jukiewicze - - - - - -	260.
Lewkowicze - - - - - -	70.
Niwy - - - - - -	126.
Jarniewo - - - - - -	240.
Kokoſzyce - - - - - -	120.
Chodźiewicze - - - - - -	90.
Bibikowſzczyzna - - - - - -	70.
Kośćieniow - - - - - -	100.
Wiacenicze - - - - -	60.
Wolka - - - - - -	14.
Kowale - - - - - -	14.
Liſowicze Imći Pana Piaſeckiego - - - -	14.
Liſowicze Imći Pana Boboli - - - - - -	14.
Michnowicze - - - - - -	114.
Hyberny - - - -	3418.
Vchwały w tymże Powiećie - -	11462.
Facit na Koni 40. *po zł:* 372. *na Koń Summa*	14880-

S. L. P. K.
M. S.

Chor: I.P.

PETYORYA.

Chor: W.I.P. Podkomorzego W.X.L. koni 40.

W Powiećie Lidzkim.

Oſtryńſkie Staroſtwo	3100.
Nowodworſkie Staroſtwo,	3180.
Koniawſkie y Dubiſkie Leśnictwo,	550.
Kulbaki,	190.
Uśiatyckie Woytowſtwo,	480.
Ekonomia Lidzka,	120.
Gornie,	60.
Cybory,	30.
Purśię,	30.
Philipowicze.	30.
Koniuchy,	30.
Hyberny	6000.
Vchwáły w tymże Powiećie,	8880.
Fac: na koni 40. *po zł:* 372. *Na koń Summ:*	14880.

Chor: W. I. P. Piſarza Pol: W. X. Lit. koni 40.

W Xięſtwie Zmuydzkim.

Retowſkie Ciwuńſtwo z Miáſtem,	8524.
Jodaynie, Dołgi, Skaraby, Iabliſtarze,	70.
Szylany Skrable,	50.
Ławbardźie Łuzany,	490.
Uzwętſkie Ciwunſtwo,	260.
Połoynie w Uzwętſkim Powiećie,	10.
Szpigle Jungiły,	30.
Hyberny	9434.
Vchwały w tymże Xięſtwie,	2648.
Vchwały w Powiećie Vpitſkim.	2798.
Fac: na koni 40. *po zł:* 372. *na koń Summa*	14880

Chor: W.I. P. Podſkarb: Nad: W.X.L. koni 40.

W Powiecie Rzeczyckim.

Bobruyſkie Staroſtwo z Baryczami,	6776.
Lubonicze Stołpyſzcze Słobodka Koſtroyſk.	526.
Słobodka Krolewſka 110. Łuki 44.	154.
Hyberny	7456.
Czopowe Szel: w tymże Powiećie,	3750.
Vchwały w Wdztwie Mińſkim,	3674.
Fac, ná koni 40. *po zł:* 372. *Summ:*	14880.

PETYORYA.

Chor: W. I. P. Puzyny Piſarza W. X. Lit: koni 40.

w Powiecie Upitſkim.

Wobolnickie Staroſtwo Pruſzele Grondyſzki y Skomorochy	2500.
Stęgwillſkie Staroſtwo, - - - - -	500.
Hyberny, - - - 3000.	
Vchwały w tymże Powiećie, - 11880.	
Fac: na koni 40. *po zł:* 372. *Ná kon Summ:* - 14880.	

Chor: W. I P. Stolniká W. X. L. koni - - 40.

w Powiecie Orſzańſkim y Wdztwie Mińſkim.

Juryſdyka Zadnieprſka, w Mieśćie Orſzy, - - -	900.
Ekonomia Orſzańſka, - - - -	150.
Pyſacz, - - - - - -	300.
Hybayłowicze, - - - - -	50.
Klewka, - - - - -	50.
Gieśmonka, - - - - -	150.
Babin, - - - - -	100.
Dźiewoſzyca, - - - - -	100.
Mazany, - - - - -	100.
Luboſzańſkie Staroſtwo, - - - -	2000.
Berezyny od tegoż Staroſtwa w Wdztwie Mińſkim, -	400.
Hyberny, - - 4300	
Vchwały w Powiećie Orßańſkim, 10580	
Fac: ná koni 40. *po zł:* 372. *Na koń Summ:* - 14880.	

Chor: I. O. X. Im: Mieczniká W. X. L. koni - 40.

W Woiewodztwie Trockim.

Mereckie Staroſtwo z Szmorlunami Sądźiunami, -	3516.
Merecz Miaſto, - - - - -	710.
Abſingi Rokcienniki, - - - -	30.
Piłokanie, - - - - -	14.
Trempiny, - - - - -	140.
Alexandrow I. P. Eydźiatowicza, - - -	20.
Alexandrow I. P. Kaźimierſkiego, - - -	40.
Iurgiſzki, - - - - -	100.
Zebrzyſzki, - - - -	25.
Subortowice, - - - -	20.
Krykſztany, - - - - -	50.
Krcywiany, - - - - - -	20.
Nowoſady, - - - - -	20.
Awkſztokalnia, - - - - -	5.
Mwtławka Kopiodźie, - - - -	60.

S. L. P. K. M. S.

Wyſokie

PETYORYA.

Wysokie 40. Kiewlica 20. Trydonie 20, - -	80.
Skayśćie Smolnica 65. Dolnikowsczyzna 5. - -	70.
Samniki Rudka Koniuchy, - - - -	100.
Trumpole, - - - - - -	15.
Woypuniszki, - - - - - -	80.
Sangruda, - - - - -	40.
Burniszki, - - - -	50.
Niemionoyskie Starostwo, - - -	900.
Władysławowo, - - - -	20.
Poszyrwinty, - - - - -	5.
Gryćiuny, - - - -	16.
Giedukany, - - - - -	40.
Oteśniki, - - - -	130.
Skombolole, - - - -	10.
Szylańce, - - - -	50.
Iważkiszki, - - - - - -	65.
Kamionka, - - - -	15.
Dawgi Przedaie, - - - -	521.
Hyberny - - -	6920.
Vchwały w Wdztwie Trockim, -	1260.
Czopowe Sz: w Pow: Kowieńskiem,	6700.
Fac: na koni 40. *po zł:* 372. *ná koń Summ:* -	14880.
Chor: W. I. P. Straż: Wielk: W.X.L. koni	40.

W Powiećie Rzeczyckim.

Czeczerskie Starostwo, - - - -	5246.
Naumkowicze, - - - - -	44.
Bycze Kobylicze, - - - -	66.
Bycz, - - - - -	22.
Daniłowicze, - - - - -	22.
Sapryki Miskewicze, - - - -	22.
Hryby, - - - - -	110.
Mirokoszcz, - - - -	66.
Koszlewo, - - - - -	44.
Hołowacze 22. Jeziory Mirokoszcz, 88. - - -	110.
Strzałki, - - - - -	44.
Hyberny, - - -	5795.
Vchwały w Mińskim Wdztwie,	9084.
Fac: ná koni 40. *po zł:* 372. *Na koń Summ:*	14880.
Chor: W: I. P. Łowczego W. X. Lit: koni	40.

W Powiećie Rzeczyckim.

S. L. P. K. M. S.

PETYORYA

Propoyskie Staroſtwo,	2668.
Horduny,	22.
Roſoczyce Chłuſow Koleśnikowo,	44.
Balicze Narwiłowka,	66.
Nowośiołki,	22.
Turowicze,	22.
Kulczyca,	110.
Stołpiow Uhłow Lipinka,	22.
Bochan Kulikowſka,	330.
Sianozętki,	22.
Kowałe Mikulicze Terebrowo,	22.
Hyberny;	3350.
Vchwały w Mśćiſt: Woiewodztwie	11530.
Fac ná koni 40. *po zł:* 372. *ná koń Summ:*	14880.
Chąr: W. I. P. Obozuego W. X. L. koni	40.

W Powiecie Kowieńſkim.

Dorſuniſkie Staroſtwo,	2100.
Ekonomia Kowieńſka,	2000.
Kiewliſzki Poberkłonie Potrakienie Szlaniew,	200.
Dubinty Kraſzkiemie Awinele Kowale,	600.
Wiſztynieckie Staroſtwo,	1040.
Pilwiſzki,	700.
Kormiałow,	200.
Bobty,	80.
Woyſzwiły,	220.
Piekilany, Miedźiuny, Unkuńce, Gierakańce,	160.
Koniuchy,	20.
Roſkowſzczyzna Gieſztoryſzki,	300.
Wilczatow Skrebinie Wigie,	120.
Pogirnowo,	70.
Dowkaynie,	40.
Kibarty 25. Poſzeymienie 25.	50.
Mazońce Pienkieniki,	120.
Niſtwiec 60. Powembry 80.	140.
Woytokienie Januſzkowicze,	90.
Michniewo,	100.
Rzeczowo,	155.
Płaſowka,	130.
Gierwiaty,	110.
Szyneliſzki 20. Motłowka Uzbole 25.	45.
Podborek z Kumećią,	40.

S. L. P. K. M. S.

Stałavkė

PETYORYA.

Staſławka,		60.
Porowśie,		60.
Pogiermonie Pokoynie.		80.
Hyberny,	9030.	
Vchwały w Konieńſkim Powiećie,	4868.	10.
Vchwały w Trockim Woiewodztwie,	981.	20.
Fac: na koni 40. *po złot:* 372. *ná koń Summa,*	14880	
Chor: W. I. P. Biegańſkiego Podkon: W. X. L. koni		40

W Woiewodztwie Trockim.

Punſkie Leśnictwo,		3000.
Niemonoyſkie Leśnictwo *aliàs* Kirſna,		2400.
Grazyſzki 350. Gudele 230. Pryga 20.		600.
Zyrminy 50. Zagaryſzki 10. Sikorowſzczyzna 10.		70.
Hyberny,	6070.	
Czop: Szel: z Lidzkiego Powiatu,	8810.	
Fac· ná koni 40. *po zł* 372. *ná koń Sum:*	14880.	
Chor: W.I.P. Zawiſſy Staroſty Mińſkiego, koni		40.

W Powiecie Vpitſkim.

Gulbińſkie Staroſtwo,		5700.
Zydeykańſkie Staroſtwo,		1700.
Dragany Bernatany 300. Szeſzki Pokandźiupie 200.		500.
Poieźiory 50. Piwoniſzki 50.		100.
Hyberny,	8000.	
Vchwały w tymże Powiećie,	6880.	
Fac: na koni 40. *po zł:* 372. *ná koń Sum:*	14880.	
Chor: W.I.P. Strutyńſkiego Staroſty Szakmowſkiego, koni		40.

w Powiećie Vpitſkim y Wyſkomirſkim.

Szymańſkie Staroſtwo,	650.
Powinkſzwayćie,	20.
Peyſtrze Poinſze,	30.
Pomorniki,	10.
Miśiewicze,	10.
Woreykowſkie Woytowſtwo,	820.
Podlinkowſkie Woytowſtwo,	300.
Piwaniſzki,	100.
Gimbagoła Bobry Dubkowo,	300.
Poberſzty Poberle,	50.
Giegobroſty,	10.
Uzwałki Iarzynki Kiertymy,	500.
Poberle,	50.

PETYORYA.

Biegłayćie Borkłoynie, - - - - -	300.
Miciuny, - - - - - -	20.
Mozeybiszki, - - - - - -	10.
Makćiszki, - - - - - -	20.
Pokiżańskie Woytowstwo Okmiany, - - -	800.
Subockie Starostwo w Wyłkomirskim Powiećie, - -	1200.
Hyberny, - - - 5200.	
Czop. Szelęż: w Vpitsk: Powiećie, - 2440.	
Vchwały w tymże Powiećie, - - - 7240.	
Fac: ná Koni 40. *po Złot:* 372. *ná Kon Sum:*	14880.

Chor. W. I. P. Báranowicza S. Pol. W. X. L. kon 40.

w Woiewodztwie Mińskim.

Radoszkowskie Starostwo, - - -	1162.
Miasto Mińsk Hyberny *exceptô* dachu Chrześćianie, -	1460.
Zydźi Nińscy *exceptô* dachu, - - -	602.
Pan Bielmacewicz *exceptô* dachu, - - -	20.
Jurysdyka Zamkowa w Minsku *exceptô* dachu, - -	732.
Krasnośielskie Starostwo, - - -	602.
Kamienie Dźierżawa, - - - -	100.
Celia, - - - - -	200.
Hayno. - - - - -	400.
Malawki, - - - - -	140.
Ochelnica, - - - - -	154.
Kołacze, - - - - -	90.
Hyberny - - - 5700.	
Czop. Szelęż: w tymże Woiewodztwie, 500.	
Vchwały w tymże Woiewodztwie, 8680.	
Fac: ná Koni 40. *po zł:* 372. *ná Koń Sum:*	14880.

Staniſław Ledochowski,
Podkomorzy Krzemieniecki M. Seymowy.

(L.S)

PRZE-

PRZEDNIA STRAZ.

Chor: Tatar: P. Vłana Pułkown. I.K.M. Koni - 60.

w Powiećie Oſzmiańſkim.

Staroſtwo Trabſkie 950. Iakuny 450. - - -		1400.
Derennik Zykowicze 280. Boczeczniki 170. - -		450.
Staroſtwo Oſzmiańſkie 728. Rudniki 32. - - -		760.
Woſzkiele Dźiedźiuły Olany, - - - -		50.
Hyberna tylko z Dudzkiego Staroſtwa *exceptô* Dachu, -		2430.
Hyberny, - - - -	5090.	
Vchwały w tymże Powiećie, - -	11230.	
Fac: uá Koni 60 *po zł:* 272 *na koń Sum:* -	16320.	
Tatarſka Rotmiſtrza P. Baranowſkiego, Koni -	40.	

w Powiećie Oſzmiańſkim.

Krewſkie Staroſtwo, - - - - - - -		1500.
Juryſdyka w Krewie Imći Pana Zakrzewſkiego, - -		30.
Niorowka 70. Miedźiuny 15. Raczuny 5. - -		90.
Dźiewieniſzki 500. Tuzomańce 80. - - - -		580.
Zaprudźiany Kamieńſzczyzna Krakuny, - - -		100.
Jurgielany Milkuny 100. Kuczki 20. Wiekſzwiany 210.		330.
Hyberny, - - - -	2630.	
Vchwały w tymże Powiećie, -	8250.	
Fac: na Koni 40. *po zł:* 272. *ná Koń Sum:* -	10880.	
Chor. Tatarſka Rot. P. Kryczyńſkiego, Koni -	40.	

w Powiećie Oſzmiańſkim.

Markowſkie Staroſtwo 2100. Tałućie 300. Zymodry Iuchowicze Chodnie 400. - - -		2800.
Hyberny, - - - -	2800.	
Vchwały w tymże Powiećie. - - -	8080.	
Fac: ná Koni 40. *po zł:* 272. *ná Koń Sum:*	10880.	
Cho: Tatarſka Rotmiſtrza Pana Kińſkiego Koni	40.	

w Powiećie Oſzmiańſkim.

Wileyſkie Staroſtwo, - - - - - -		2100.
Hubſkie Staroſtwo, - - - - -		500.
Swirańſkie Połchuńſkie Woytowſtwo, - - - -		450.
Oleſiewicze 110. Czotyrki Oleśiewicze 20. - -		130.
Hyberny, - - - - -	3180.	
Vchwały w tymże Powiećie, - -	7700.	
Fac: ná Koni 40. *po zł:* 272. *ná Koń Sum:*	10880.	
Chor: Tatarſka Rotmiſtrza Pana Sulkiewicza Koni	40.	

w Powiećie Oſzmiańſkim.

S L P K M S.

PRZEDNIA STRAZ.

Dawgielıskie Staroſtwo z Woiewodztwem Sudackim, 3000.
Pokretonie 180. Lomayki 40. Wideyſzany 30. - - 250.

Hyberny, - - - - 3250.
Vchwały w tymże Powiećie, - - 7630.

Fac: na Koni 40. *po zł.* 272. *ná koń, Sum:* - 10880.

Chorągiew Tatarſka Rotmiſtrza Pana Krzyczenſkiego koni 40.

w Woiewodztwie Wileńſkim.

Byſtrzyckie Staroſtwo. - - - - 2800.
Giełozuny Giełuny Łowcze Łoweykuny, - - - 800.

Hyberny, - - - 3600.
Vchwały w Oßmiańſkim Powiećie, - 7280.

Fac: ná Koni 40. *po zł:* 272. *ná koń Sum:* - 10880.

Chorągiew Tatarſka Rotmiſtrza Pana Koryckiego koni 40.

w Powiećie Wyłkomirſkim.

Łyngmiany Giedroyćie Czywile 650. Dawguny 40. 690.
Okońſkie Woytowſtwo 20. Swiętorzecze 120. - - 140.
Okmiany 170. Kawkle 40. Romeyki 50. Karmele 70. - 330.
Łoyćie Łoytele Niemiery 210. Garniſzki 40. - - 250.
Berniłowicze Wizgiele, - - - 180.

Hyberny, - - - 1770.
Vchwały w tymże Powiećie, - 8110.
Vchwały z Pow. Oßmiańſkiego. - 1000.

Fac: ná Koni 40. *po zł:* 272. *na koń Sum:* - 10880.

Chor. Tatarſka Rotmiſtrza Pana Dołgiły koni - 40.

w Powiećie Wyłkomirſkim.

Bolnickie Star: 1200. Podkuny 140. Sumlićiſzki 10. Tabce 80. 1430.

Hyberny, - - - 1430.
Czopowe w tymże Powiećie, - 1600.
Vchwały w Powiećie Vpitſkim, - 7850.

Fac: ná koni 40. *po zł.* 272. *ná koń Sum:* - 10880.

Chorągiew Tatarſka Rotmiſtrza Pana Reyzowſkiego koni 30.

w Powiećie Wyłkomirſkim.

Uſzpolſkie Staroſtwo. - - - - 4200.
Mikiany 200. Hlinſk 70. Narwoyſze 14. - - - 284.

Hyberny, - - - 4484.
Vchwały w tymże Powiećie, 3676.
Fac: na koni 30. *po zł.* 272. *ná koń Sum:* - - 8160.

Chorą: Tatarſka Rotmiſtrza P. Krzyczenſkiego młodßego koni 30.

w Powiećie Wyłkomirſkim.

Onikſztańſkie Staroſtwo, - - - - - - 3080.

Hyberny, - - - - - - 3080.
Czop. Szel. z tegoż Powiatu, - - 2000.
Vchwały z Pow. Oßmiańſkiego, - - - 3080.

Fac ná Koni 30 *po zł:* 272. *ná koń, Sum:* - - 8160.

PRZEDNIA STRAZ.

Chorągiew Kozacka Pułkownictwa I. P. Paßkowſkiego Koni 30.

W Powiećie Lidzkim.

Berſztańſkie Leśnictwo - - - - 1120.
Eyſzyſzki 700. Mioduśie 30. Grynkiſzki 15. Oſzmieniki 15. 760.

Hyberny - - - - 1880.
Vchwały w tymże Powiećie - - 6280.

Facit na Koni 30. *po zł:* 272. *Summa* -- 8160.

Kozacka Rotmiſtrzoſtwa I. P. Poniatowſkiego Koni 30.

W Powiećie Lidzkim.

Waśieliſkie Staroſtwo 1600. Kuleſze Woytowſtwo 1240. - - 2840.

Hyberny - - - - - 2840.
Vchwały w tymże Powiećie -- - 5330.

Facit ná Koń 30. *po zł:* 272. *na Koń. Sum.* - 8160.

Kozacka I. P. Legieckiego Koni 30.

W Powieiećie Lidzkim.

Koniawſkie Dubiſkie Staroſtwo Klayſze Mażańce Dawgilańce - 1300.
Orańſkie Leśnictwo 850. Likańce 5. Kierſzyſzki 8. Zachaliſzki 5. 868.
Bartoſzewſzczyzna Siewruſzki Odźwierniki - 12.
Iawgiełowicze oprocz Dźiedźicznych - : - 10.

Hyberny - - - - -- 2190.
Vchwały w tymże Powiećie. - - 5970.

Facit na Koni 30. *po złot:* 272. *Sum:* - - 8160.

Tatarſka Rotmiſt: Pana Kryczyńſkiego młodßego Koni 30.

W Powiećie Lidzkim.

Raduńſkie Staroſtwo 4200. Poſolcze 30. Rodźieykowicze 50. 4280.

Hyberny - - - 4280.
Vchwały w tymże Powiećie - 3880.

Fac: nà Koni 30. *po zł:* 272. *na koń Summa* - 8160.

Kozacka Rotmiſtrzoſtwa I. P. Mościckiego Koni 30.

W Powiecie Pińſkim.

Drużyłowicze 1200. Hutow 400. Lachowicze 120. -
Rudká 140. Zołkinie 20. Iwaniki 60. Suſczyſk 42. - 1720.
262.

Hyberny - - - 1980.
Czop: Szel: w tymże Powiećie. - - - 6178.

Facit na Koni 30. *po zł:* 272. *na Koń Summa* 8160.

Kozácka Rotmiſtrzoſtwá I. P. Kropińſkiego Koni 30.

W Powiecie Pińſkim.

Gniewczyce Kreteſzyn 1000. Ieźierce 308. Rádohoſzcz 180. - - - 1488.
Mołodelczyce Morozowicze *excepto* Dachu . - - - 260.
Omyta *excepto* częśći do Epiſkopiey 100 Mokra Dąbrowa 300. . - - 400.

Hyberny - - - - 2148.
Czopowe Szel w tymże Powiećie - - - 4082.
Vchwały, w tymże Powiećie - - 1930.
Facit na Koni 30. *po zł.* 272. *na Kon Summa* - - 8160.

PRZEDNIA STRAZ.

Kozacka Rotmistrzostwa I. P. Szaniawskiego Koni 30.

w Woiewodztwie Mścisławskim.

Mścisław Miasto 1400. Mścisławskie Radomskie Sstwo	2200.	3600.
Horodnictwo Mścisławskie 100. Horodnictwo Radomskie	200.	300.
Pachołow Siemiadczyn Budyczyn PiotrowskDźierczyńsk	-	80.
Soin 250. Powłowicze 200. Narkiewicze 20. Prusin 160.	-	630.
Czarnowszczyzna Sinkowszczyzna Zeliwsze	- -	40.
Łaryanow Łyze Remonty Pissupie 460. Czarnousy	250. -	710.
Strapienie 25. Deniszki 60. Koskowo 50.	- - -	135.
Hyberny - - - - -	5495.	
Vchwały w tymże Wdztwie - - -	2665.	
Facit na Koni 30. *Na koń* 272. *na Koń Sum:*	- 8160.	

Tatarska Rotmist: P, Bochdana Baranowskiego Koni 30.

w Woiewodztwie Mścisławskim.

Chosławicze ze Wśiami; *excepto* dźiedźicznych tego nazwiska	-	400.
Rasna, Kamionka, Dubrawka Pietuchowka; krom dźiedźicznych		1200
Michałock Roszoszyce Buszary 260. Tucholdow 400.	-	660.
Zubowszczyzna, Kołodźiezna 140. Kożuchowska 400.	- -	540.
Krasniki 340. Krasna 100. Wołczasy Dorohy 220.	-	660..
Kopćiowka 56. Słobodka Woronna 100. Kopacze 50.	-	206.
Jankowicze Załub 64. Hołowacze 50. Miluty 50.	- -	164.
Biel, Zielenkowicze 300. Niczow 120. Orłowo 80.	- -	500.
Rożkowszczyzna Zieżyce 25. Dźiaćioł 25. Uszpole Krasna	160.	210.
Suchary w Powiećie Orszańskim 1000. Romanow 100. Kościelniki 20. Wiechrzany 40.	- - - -	1160.
Hyberny - - - - -	5780.	
Vchwały w tymże Wdztwie - -	2380.	
Facit na Koni 30. po złotych 272. na Koń Sum:	8160.	

Kozacka Pułkownictwá I. P. Sosnowskiego Koni 30.

w Powiećie Mozyrskim.

Mozyrskie Starostwo z Miastem 870. Domanowicze	150.	1020.
Awćiuszewicze Łyczyzewicze 225. Boryskowicze 90. Nostole	15.	330.
Hyberny - - - - -	1150.	
Vchwały w tym Powiećie - - - - -	6810.	
Facit na Koni 30. *po zł:* 272. *na Koń Summa* -	8160.	

Kozacka Rotmist: I. P. Kirkiły Koni 30.

w Powiećie Mozyrskim.

Záhal 1135. Sycze Turowicze 165. Chwastowicze 60.	- - -	1360.
Iakimowicze Koszyce Kozłowicze 255. Wołosowicze	75. - -	330.
Kalinkiewicze Hulewicze Roh Bahrynowicze	- - -	465.
Ozarzyce Wiazek 150. Hrabie 45. Niestanowicze	105. - -	300.
Siekierzyce Zubiszcze 120. Nowośiołki Ipskie	75. - -	195.
Hyberny - - - - -	2650	
Czop. Szel. w tymze Powiećie a - -	3300.	
Vchwały w tymze Powiećie - - -	856.	20.
Vchwały w Powiećie Ossmiańskim - - -	1353.	10.
Facit na Koni 30. *po zł:* 272. *ná Koń Sum:* - -	8160.	

REGIMENTA KONNE.

Nayiaśnieyſſego Krola Imći Porcyi 600.

W Xięſtwie Zmuydzkim.

Polongowſkie Staroſtwo - - - -	6480.
Płungianſkie Staroſtwo - - - - - -	5640.
Gorzdowſkie Staroſtwo - - - - - -	2160.
Tendźiagolſkie Ciwuńſtwo - - - - -	1750
Chweydańſkie Staroſtwo - - - - -	2386.
Płotelſkie Staroſtwo - - - - -	880.
Rośieńſkie Sraroſtwo z Miaſtem - - -	590.
Tryſkie Staroſtwo z Miaſtem - - - - -	860.
Twerſka Dźierżawa - - - - - - -	380.
Szawdowſkie Ciwuńſtwo - - - - -	595.
Wieſzniańſkie Ciwuńſtwo - - - - -	650.
Botockie Staroſtwo - - - - - - -	777.
Tuybie Dworzyſzki Wargienie - - - - -	130.
Miodowśie Iachćiſzki Gieczayćie - - - -	180.
Korſzewſkie Ciwuńſtwo krom Wśiow odeſzłych do Kośćioła *per Conſtitutionem* y Wśi Zwile także odeſzłey - - -	405.
Lingie 456. Witagoła Klukie 256. Gaydźiany 140. -	852.
Bruſzki, Dliczenie Dźierżenienie 150. Boryaniſzki Purwie 380.	530.
Poiurſkie Ciwuńſtwo *aliás* Woyniuta - - -	990.
Bierzańſkie Ciwuńſtwo Szakinow - - - -	695.
Okmiany - - - - - - - -	589.
Eglona 500. Nućie Kiedy Pokalniſzki 420. - - -	620.
Sugińce Kierezy 250. Tarwidy 280. - - -	530.
Nawayćie Kudaycie Kunary - - - - -	150.
Nowoſady Zwierzdele - - - - - -	190.
Poberze 10. Szyliniſzki 10. Pławgienie 10. Rewle 15. -	45.
Plingie Pokopurnie 30. Bawſze Pogorſzcz 10. Mołowiany 15.	55.
Girſzody Piłki 40. Iodayćie 20. Wędry Ławbardźie 90. -	141.
Kawſze 30. Łowmiany 20. Upina 66. Miłayćie 15. -	150.
Gubry Zaśćianek Bołoſzcze - - - - -	30.
Poieźiory Ignatyſzki Nartyſzki Wieliſzki - - -	18.
Małduny Waśilany 10. Wortulany 15. - - -	25.
Woytowſtwo Iudrany Gweldy Peterſodźie - - -	90.
Kutymy 20. Morgiſzki 30. Sprawdayćie 15. Rubiſzki 10.	75.
Dargiſzki 12. Dawidźiany 20. Gindźiagoła 5. Okmianiſzki 5.	42.
Sawrynayćie 5. Łowmiany 15. Gieldany Łukoſzaycie Brałtyſzki 95	115.
Opuſzany Szlichtyny 80. Rubezaycie 5. Ruſzyny 5. -	90.
Gayle 35. Ławpayćie Zaruby 10. Sydory 5. Pałwſkinie 15.	65.
Eydeniki 15. Alkiſzki Dubikienie 35. Sawnary 15. - -	65.
Uſzpelki Dubiany Wiżgiany - - - - -	30.
Ławkſodźie Kiemerśie 15. Pogielże Poiźny 5. - -	20.
Szeſzki Bartławki 11. Gumbokie 20. Pozyznie 35. - -	66.
Klaby Gieniaty 80. Kibirdźie 10. Tubiny 90. - -	180.

REGIMENTA KONNE.

Gulbie Gierwoynie Trumpaynie 35. Styrbayćie 25. - -

Hyberny w Xięſtwie Zmuydzkim.	-	30421.
Hyberny w Orßańſkim Powiećie	-	52240.
Czop: Szel: w Orßańſkim Powiecie	-	54940.
Ze Skarbu W. X. L. ex Auct:Subſid:	-	42399.
Na Porcyi 600. *każda po zł:* 300. *Facit Sum:*	-	180000.

60.

Naiaśnieyßego Krolewica Imći Porcyi	-	300.

W Powiećie Pińſkim.

Miaſto Pińſk Chrześćianie y Zydźi ze wſzyſtkich Placow	-	4470.
Ekonomia Pińſka - - - - -		14200.
Woytowſtwo Kihirowſkie - - - -		11000.
Woytowſtwo Wiadzkie - - - -		3000.
Hyberny - - - -	32670.	
Vchwały w tymże Powiećie - -	36403.	10.
Vchwały w Nowogrodzkim Wdztwie.	- 20926.	20.
Na Porcyi 300. *każda po zł* 300. *facit Sum:*		90000.

I. W. I. P. Hetm: Wel: W. X. Lit. Porcyi 300.

W Woiewodztwach Brzeſkim y Witebſkim.

Kamienieckie Staroſtwo	6000.		
Ziołowſkie Staroſtwo	2400.	wWdztwie Brzeſkim	8960.
Rewiatycze -	560.		
Wieliż -	12140.		
Uświaty -	8008.	w Wdztwie Witebſkim	21548.
Poduświaty Oſmołowicze			
Bliczyn -	1400.		
Hyberny - - -	30508.		
Vchwały w Wdztwie Witebſkim -	14865.		10.
Vchwały w Novogr: Wdztwie -	44626.		10.
Na Porcyi 300. *każda po zł:* 300. *Facit Summa*			90000.

I: W. I. P. Hetm: Poln: W. X. L. Porcyi 300.

w Woiewodztwie Wileńſkim.

Niemieza Miedniki Kłoczuny - - - - -	3560.
Wyſoki Dwor - - - - -	1060.
Niemenczyn - - - - -	1230.
Miedźiuny Mazale Sedaniſzki - - - -	100.
Rakanciſzki - - - - -	800.
Ławaryſzki - - - - -	650.
Rotunce Piazow - - - - -	60.
Inturſkie Staroſtwo - - - -	1200.

Troſkuny Trokinowo Doylidźiany Gryćiuny Udźiały Smogury 3500. Szukſztele Ganſzlany Mileykuny. 200. - 3700.

Kier-

Kiernowskie Staroſtwo - - - -		350.
Ławkuny Krumelany - - - -		160.
Burkiły 100. Iakuny 50. - - - -		150.
Szyrwinty 400. Meyſzagoła 400. - - -		800.
Woyćieſzuny 30. Grzybiany 60. Giezuny 30. -		120.
Szaterniki 30. Sterniki z Karczmą 30. Pelikany 15. - -		75.
Kretunkie Woytowſtwo 300. Matakienie 15. - -		315.
Kienny Mozorow 50. Horodnictwo Moſtownictwo Budownictwo (Wil: 260.		310.
Hyberny - - -	11490.	
Vchwały w tymże Wileńſkim Wdztwie -	31000.	
Vchwały w Połockim Wdztwie - -	5110.	
Vchwały w Nowogrodzkim Wdztwie -	15110.	
Vchwały w Brácłáwſkim Powiećie -	4765.	20.
W Skarbie W. X. L. ex auctione ſubſidiorum	22514.	10.
Na Porcyi 300. *każda po zł:* 300. *Facit Summa* 90000.		

REGIMENTA PIESZE.

Chor: I. K. Mći Porcyi 1000.

W Powiecie Grodźienſkim.

Philipowſkie Staroſtwo - - - -		2100.
Przewalſkie Staroſtwo - - - -		3000.
Przerolſkie Staroſtwo oprocz Pawłowki - -		1380.
Kołodźieżna - - - - -		1000.
Stryiowka - - - - - -		3800.
Seywy Wizany - - - - -		2300.
Waśilkowſkie Staroſtwo - - - -		850.
Rewki z Woytowſtwem Pśiarſkim do Łowiectwa W. X. Litew:		850.
Odła Koniuchy Maſtalerze do Koniuſtwa W. X. Lit. - - -		600.
Peleyki 100. Połuńce Przyſtawańce 120. Niełubańce 120. -		340
Berźniki 800. Pawłowka 60. Hańcza 20. Bokſzyſzki 100. -		980.
Bołćie 60. Nowina Woypeſzki 20. Gromadczyzna 20. - -		100.
Hyberny - - - -	17300.	
Z Ekonomii Grodźieńſkiey Vchwały -	23000.	
Z Vchwały Grodźieńſkiego Powiatu -	44466.	20.
Z Ekonomii Brzeſkiey y Kobrzyńſkiey -	26833.	10.
Z Vchwały Brzeſkiego Wdztwá - -	62773.	10.
Z Vchwały Powiatu Orßańſkiego inkluduiąc w to naypierwey Ekonomią Mohilowſką -	19646.	20.
Z Ekonomii Olitſkiey Vchwały - - -	5880.	
Na Porcyi 1000. *każda po zł:* 200. *Facit Summa*	200000.	
I. W. I. P. Hetmana W. W. X. Lit. Porcyi	425.	

w rożnych Woiewodztwach y Powiatach.

Miaſto Brześć Chrześćianie 270. Zydźi Brzeſcy 1900. - -		2170.
Błudno z Malcem w Woiewodztwie Brzeſkim - - - -		2200.

REGIMENTA PIESZE.

Miaſto Witebſk z Ekonomią 8008 Ieźierzyſze 6020. - - 14028.
Ekonomia Słonimſka z Miaſtem 11000. Sokołowſkie - -
- - - y Zdźitowſkie Staroſtwo 4782. Surynka 800. - - 16582.
Ekonomia Nowogrodzka 412. Cyryn 844. Horodeczno 120.
Wirdomowo 12. w Małym Sielcu Folwark I. P. Iałozy 12.
W Nowogrodzkim Woiewodztwie. - - - 1400.

Hyberny - - - - - 36380.
Czopowe Szel: Słonimſkiego Powiatu - 13700. 10.
Vchwały Słonimſkiego Powiatu - - 13071. 10.
Vchwały Brzeſkiego Woiewodztwa - 21848.

Na Porcyi 425. *każda po zł:* 200. *Facit Summa* 85000.

I. W. I. P. Hetmana Poln: W. X. Lit: Porcyi 425.

W Woiewodztwie Trockim.

Olkinickie Staroſtwo. 4360. Zyzmorſkie Staroſtwo. 816. 5176.
Leśnictwo Miedzyrzeckie Rudniki 1200. Orya 230. Kreſna 50. 1480
Simno Metele 1038. Zośle 541. Zaboryſzki 140. Miciuny 5. 1724.
Ekonomia Trocka z Miaſtem *exceptâ* dachu - - 150.
Budwiedz Popielowo Szlakirod 80. Woźniczany 10. - 90.
Smolnica P. Sawicza 10. Kowgiany 40. Meſzkuc 10. Metelica 6. 66.
Miaſto Łozdźiele 160. Staroſtwo Łozdźieyſkie 620. - 780.
Sumieliſzki 450. Narwiedźiſzki 70. Tereſzyſzki 60. - - 580.
Oniſzki z Szakiami 150. Rządźiſzki 30. Drudzkuny 50. - 230.
Smolnica P. Zaleſkiego 10. Grykaliſzki 10. Eyſzeryſzki 20. 40.
Wartyle 50. Szlakiſzki 160. Budźiłowo 20. Bukienniki 80. 310.
Olſzanka I. P. Bagińſkiego 10. Buble 10. Buryſzki 20. - - 40.
Budwiec lagiełowſzczyzna 20. Eteykany Rzeczany 150. - 170.
Grotkowſzczyzna 10. Zornokłowce 10. Hołochwaſt 10. - - 30.
Figelańce 5. Kiewlica 20. Krobelniki 5. Kleſzczowka 20. - 50.
Ungleniki 20. Sudawſkie 20. Ludokiny 5. Narwidow 5. - 50.
Olſzanka P. Iabłonſkiego 10. Poduśie 10. Siemieniſzki 60. 80.
Poſtawile 100. Smilgi 70. Słuzy 5. Wiluniſzki 5. - 180.
Wingrany 60. Winkſzaniany 10. Gubelany 10. Pawłowſzczyzna 60. 140.

Hyberny. - - - 11410.
Vchwały w tymże Woiewodztwie. - 8031. 20.
Vchwały z Woiewodztw Nowogrodzkiego w Skárbie W. X. L. ex auctione ſubſidiorum - 43175. 10. 22383.

Na Porcyi 425. *każda po* 200. *facit ſumma* - 85000.

Freykompania Artyleryi W. X. Lit. Porcyi - 150.

w Powiećie Oſzmiańſkim.

Miadźioł 3100. Swinćiany 700. Urzecze 150. Nowiki 100. 4050.

Hyberny - - - - 4050.
Czopowe Szelężne Powiatu Oßmiańſkiego - 17000.
Vchwały Powiatu Oßmiańſkiego - - 8950.

Na Porcyi 150. *kazdu po zł* 200. *Facit Summa* - - 30000.

JANCZAROWIE.

Chor: Ianczarska J:W.I.P. Hetm:W.W.X.Lit:

Porcyi 140. w Brzeskim, w Lidzkim, w Kowieńskim.
Puńskie 7800. Stokliskie 500. Staroſtwa, Powierzchnie 150. 8450.

W Powiećie Kowieńskim.

Borćiańskie Staroſtwo w Lidzkim Powiećie - - -		4200.
Szereſzowſkie Staroſtwo w Brzeskim Woiewodztwie - .		4000.
Hyberny - - -	16650.	
Vchwały w Brzeskim Woiewodztwie	1 1350	
Na Porcyi 140. *po zł.* 200. *Facit Summa*	28000.	

Chor: J.W.I.P. Hetm: Poln: W. X. L. Por: 100.

W Woiewodztwie Inflantskim.

Lućińskie Staroſtwo 1800. Rzeżyckie Staroſtwo 1200. 3000

Hyberny - - -	3000.	
Czop: Szel: Woiewodztwa Mińskiego	17000.	
Na Porcyi 100. *po zł:* 200. *Facit Summa*	20000.	

*Chor: Kurucka J.O. X.I.Kancl: W..X.L. Por:*60.

W Wdztwie Inflantskim y Pow: Upitskim.

Marynawz 800. Dyneburg 170. Anzelmuyza 30. w Inflantach. 1000.
Tyltagoła 200. w Powiećie Upitskim - - 200.

Hyberny - - -	1200.	
Vchwały Wdztwa Inflantskiego -	4983.	
Vchwały Braslawskiey - -	1047.	
Czop: Szel: Inflantskiego Wdztwa -	1500.	
Czop: Szel: Lidzkiego Powiatu -	3190.	
Vchwały Vpitskiego Powiatu - -	80.	
Na Porcyi 60. *każda po zł:* 200. *Facit Summa* -	12000.	

Staniſław Ledochowſki,
Podkomorzy Krzemieniecki;
Marſzałek Seymowy.

mpp.

EXPENSA.

Penſya Buławy Wielkiey W.X.Litewſkiego.

W Wileńſkim z Czopowego Szelężnego - - -	50000.	
W Brzeſkim z Czopowego Szelężnego - - -	30000.	
Z Pogłownego Zydowſkiego - - - -	40000.	
Summa facit - - - - -		120000.

Buławy Polney W.X. Litewſkiego.

W Grodźieńſkim z Czopowego Szelężnego -	40000.	
W Zmuydzkim Xięſtwie Czop: Szel: - -	40000.	
Summa facit - - - - -		80000.
Pierwſzemu Generałowi z Uchwały Nowogrodzkiey	7000.	20000.
Drugiemu Generałowi z Uchwały Nowogrodzkiey	7000.	
Trzeciemu Generałowi z Uchwały Brzeſkiey 5572.		20000.
temuż Uchwały Upitſkiey 428. zł: *facit* - -	6000.	
Penſya Piſarza Polnego z Czop: Szel: Nowogrodz: -	15000.	
Strażnika Wielkiego W.X.Lit. z tegoż - -	12000.	
Strażnika Polnego z tegoż - - -	6000.	
Stanowniczemu z Czopowego Wilkomirſkiego -	1500.	
Sędźiemu Woyſkowemu ſubſiſtencya w Oſzkiniach w Wileńſkim 300. Płaca z Czop:Szel:Now: 1700.	2000.	
Generał Audytorowi ſubſiſtencya w Powiećie Kowińſkim Sokołopiany 265. Szuklele 40. Uzulec 25. Slikie 20. Na Zmuydźi Zwile 10.w Wileń:Kołoboryſzki 25. Girdźiuny 25. Płaca z Czop:Szel:Wilkomirſkiego 1590. - - - -	2000.	
1. Generał:Adjutantowi ſubſyſtencya Oźiaty 300. w Brzeſkim.Płaca z Czop: Szel: Wileń: 1700. -	2000.	
2. Gener: Adjut: ſubſiſtencya w Wołkowyſki Dźiaki Zylicze 300. Płaca z Czop: Szel: Wileń: 1700.	2000.	
3. Gen: Adiut.ſub: Bakuny 200. Dimniki 100. w Brzeſkim płaca z Czop: Szel: Wileń: 1700.	2000.	
4. Gen: Adiut: ſubſ: w Brzeſkim Klepacze 120. Iamno 20. Płaca z Czop: Szel: Wilen: 1860.	2000.	
Na ſtraconych y akkomodacyą Rycerſtwa z Czop: Szel: Wileń: 13040. z Czop: Wilkom: 6810. z Czop: Nowogr. 25920. z Uchwały Upitſkiey 230.	46000.	
Kancell. Woyſkowa ſubſiſ: w Wileń. Rakanciſzki Wierzby 160. w Wilkomir:Karklanſkie Woytowſtwo 420. wLidzkimPilowce 110.w XięſtwieZmuydz. Zoſzkonty Dulkie Czytany Leńcze Woyćieſzuny Kubiluny Kienory Pokutenie Boryaniſzki 930.Płaca z Czop:Szel: Nowogrodzkiego 4380. -	6000.	

Ta Summa wſzyſtkie na penſye expenſa y akkomodacyą ſtraconego Rycerſtwa y zaſłużonych *facit* Sto Tyſięcy, *Dico* 100000.

S.L.P.K.M.S.

SUMMA-

SVMMARYUSZ.

Wszystkich Prowentow Publicznych, *adpræsens* nayduiących się. Tudźież Expensow, ná Zapłatę woysku W.X.L. regulowanych.

Prowenta.

Hyberny z Dobr Krolewskich *juxta moderamen possibilis exolutionis. Summa,* - - -		486300.	
Czopowego Szelężnego Ogulna Summa, - -		492300.	
Aukcyi *Subsidiorum* Cell Generalnych, zostawiwszy na expensa 100000. na Woysko Summa, - - -		100000.	
Pogłownego Zydowskiego wytrąćiwszy na Chorągiew Trybunalską 20000. Na Woysko Summa, -		40000.	
Woiewodztwo y Powiaty *in supplementum* niedostarczaiącey płacy *ductâ proportione* abjuraty *juxta præsentem Taryffam contribuunt* Summę, - -		927666.	20.
Summa Summarum wszystkich Prowentow publicznych wynosi dwa Milliony czterdźieśći sześć Tyśięcy dwieśćie sześćdźieśiąt sześć Zł: groszy dwadźieśćia *Dico* -		2046266.	120.

Expensa.

400. Koni Usarskich na Koń po złotych	448.	179200.	
1200. Koni Petyorskich na koń po złot: -	372.	446400.	
700. Koni Lekkich na koń po złot: -	272.	190400.	
1500. Porcyi Dragańskich każda po złot: - -	300.	450000.	
2000. Iafanteryi. Na Porcyą po złot: - -	200.	400000.	
300. Węgrow na Porcyą po złot: -	200.	60000.	
Na Pensyą Buławy Wielkiey. - - -		120000.	
Na Pensyą Buławy Polney, - -		80000.	
Dwom Generał Leytnantom po 7. Tyśięcy á Trzećiemu Generał Majorowi 6. Tyśięcy. Summ: -		20000.	
Na Largicye Woyskowe w ktore te wchodzą Pensye. Pisarzowi Polnemu 15. Tyśięcy, Straznikowi W. 12000. Strażn: Pol: 6. Tyś: Oboźn: 1500. Stanowniczemu 1500. Sędźiemu Woyskowemu 2000. Generał Audytorowi 2000. Generał Adjutantom Czterem 8. Tyśięcy. Kancellaryi Woyskowey 6. Tyśięcy. Na straconych 46. Tyśięcy, *efficit Summa.* - - - -		100000.	
Summa Expensow publicznych na zapłate woysku regulowanych, wynośi dwa Milliony czterdźieśći sześć Tyśięcy. *Dico*		2046000.	
Superat Percepta Expensy. Dwieśćie sześćdźieśiąt sześć złotych, groszy dwadźieśćia *Dico* - - - -		266.	120.

S. L. P. K. M. S. (L.S.)

TABELLA

Sumatim wiele na ktore Woiewodztwo lub Powiat *ex quovis genere Militiæ* Koni álbo Porcyi przypadnie wyrachowána.

Wdztwa y Powiaty.	*Vjarya,*	*Petyorya.*	*Lekkie*	*Dragonia*	*Infanterya*	*Ianczarow*
Wileńskie Wdztwo.	-	-	40.	300.	-	-
Oszmiańśki Pow:	-	-	220.	-	150.	*Trybunalska Dacb*
Lidzki Powiat.	-	40.	120.	-	-	40.
Wilkomirśki Pow:	-	120.	140.	-	-	-
Bracławśki Powiat,	-	40.	-	-	-	-
Trockie Woiewodztwo.	-	80.	-	-	425.	50.
Grodźieńśki Pow:	-	30.	-	-	1000.	-
Kowieńśki Powiat.	45.	80.	-	-	-	-
Upitśki Powiat.	70.	120.	-	-	-	-
Zmuydz: Xięstwo.	70.	220.	-	600.	-	-
Połockie Wdztwo:	100.	40.	-	-	-	-
Nowogr: Wdztwo.	-	-	-	-	50.	-
Słonimśki Powiat.	-	40.	-	-	175.	-
Wołkowyśki Pow:	-	90.	-	-	-	-
Witebśkie Wdztwo.	-	40.	-	200.	100.	-
Orszańśki Powiat.	70.	40.	-	-	-	-
Brześkie Wdztwo.	-	-	-	100.	100.	50.
Pińśki Powiat.	-	60.	-	300.	-	-
Mścisławśkie Woiewodztwo.	45.		60.	-	-	-
Mińśkie Wdztwo.	-	40.		-	-	-
Mozyrśki Powiat.	-	-	60.	-	-	-
Rzeczycki Powiat.	-	200.	-	-	-	-
Jnflantśkie Woiewodztwo.	-			-	-	-
				-	-	160.
Summa.	400.	1200.	700.	1500.	2000.	300.

Staniſław Ledochowśki, Podkomorzy Krzemieniecki;
Marszałek Seymowy.

KLA-

KLARYGACYA.

Wiele ktore Woiewodztwo lub Poviat z Hyberny, z Czoponego, Szelęznego y Vchwał expenduie, ná zapłatę Woysku Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

	Hyberna.	Czopo Sz	Vchwała.
Wileńskie Woiewodztwo.			
Regim: konnemu J.W. Jmći P.H.P.W.W.X.L	11490.	-	31000.
Chorągwi P. Krzyczewskiego Starego.	3600.	-	
Na pensyą Buławy Wielkiey W. X. L.	-	50000.	
Czterom Generał Adjutantom.	-	6960	
Sędźiom Woyskowym Subsystencya z Hyberny.	350.	-	
Kancell: Woyskowey Subsystencya z Hyberny.	160.	-	
Na straconych y akkomodacyą Rycerstwa.	-	13040.	
Restat.	-	-	280.
Summa facit	15600.	70000.	31280.
Olszmiański Powiat.			
Chorągwiom Tatarskim, 1. P. Ułana,	5090.	-	11230.
2. Pana Jakuba Baranowskiego,	2630.	-	8250.
3. P. Krzyczyńskiego, - -	2800.	-	8080.
4. P. Kińskiego, - -	3180.	-	7700.
5. P. Sulkiewicza, - -	3250.	-	7630.
6. Krzyczewskiego Starego, -	-	-	7280.
7. P. Koryckiego, - -	-	-	1000.
8. Im. P. Kirkyły, - - -	-	-	1353. 10
9. P. Krzyczewskiego młodego, -	-	-	3080.
Freykompanij Artyleryi W.X.Lit: -	4050.	17000	8950.
Summa	21000.	17000	64553. 10
Lidzki Powiat.			
Petyhorskiey J.K.Mći, - -	-	-	8233. 10
Petyh: W. Jm. P. Podkomorzego W. X. Lit.	6000.	-	8880.
Petyh: W.J.P. Biegańskiego Podkoniu: W.X.L.	-	8810.	-
Lekkim, Jm. P. Paszkowskiego, - -	1880.	-	6286.
Jm. P. Poniatowskiego, - :	2840.	-	5320.
Jm: P. Legieckiego, - -	2190.	-	5970.
P. Krzyczyńskiego Młodszego, -	4280.	-	3880.
Janczarskiey J.W. Jm: P. Het: Wielk: W.X.L.	4200.	-	-
Kuruckiey J.O. Xćia Jm: Kanclerza W.W.X.L.	-	3190	-
Kancellaryi Woyskowey Hyberny, -	110.	-	-
Summa.	21500.	12000	38563. 10
Wyłkomirski Powiat.			
Petyhorskiey J.K.Mći. - -	7160.	-	14366. 10
Petyh: J.W.J.M. P. Woiewody Trockiego,	5900.	-	8980.
Petyh: Jm: P. Strutyńskiego, -	1200.	-	-
Lekkim P. Reyżowskiego, - -	4484.	-	3676.
P. Koryckiego, - - -	1770.	-	8110.
P. Krzyczewskiego Młodego, -	3080.	2000.	-

	Hyberna.	*Cz: Sz:*	*Vchwały.*
Chorągwi Tatarſkiey P. Dołgiły, - -	1430.	1600.	-
Kancellaryi Woyſkowey Hyberny, - -	420.		
Generał Audytorowi Płaca, - -	-	1590.	-
Oboźnemu Woyſkowemu Płaca, -	-	1500.	-
Stanowniczemu Woyſkowemu Płaca,	-	1500	-
Na ſtraconych y akkomodacyą Rycerſtwa,	-	6810.	-
Summa -	25444.	15000.	35113. 10
Bracławſki Powiat.			
Petyh: J.O.X. Jmći Woiewody Nowogrodzkiego,	6800.	5000.	3080.
Kuruckiey J.O.X. Jmći Podkanclerzego, W.X.L.	-	-	1047.
Regimentowi Konn: J.W.I.P. Het: P. W. X. L.	-	-	4765. 10
Summa	6800.	5000.	8892. 10
Trockie Woiewodztwo.			
Uſarſkiey J.O.X. Jmći Podkanclerzego W.X. Lit:	320.	6000.	-
Petyh: J.O.X. Jmći Miecznika W. X. L.	6920.	-	1260.
Petyh: W.J.P. Biegańſkiego Podkoniuſz: W.X.L.	6070.	-	-
Reg: Pieſz: J.W.J.P. Hetm: Poln: W.X.L.	11410.	-	8031.
Gwardyi J.K.M. z Ekonomij Olitſkiey, -	-	-	5980. 20
Petyhor: W.J.P. Poćieia Oboznego, W. X. L.	-	-	981. 20
Summa	24720.	6000.	16253. 10
Grodźińſki Powiat.			
Gwardyi Jego Krolewſkiey Mśći,	17300.	-	67466. 20
Petyh: J. W. J.M.P. Hetm: Poln: W.X.Lit:	4500.	-	-
Na Penſyą Buławy Polney. - -	-	40000.	-
Summa	21800.	40000.	67466. 20
Kowieńſki Powiat.			
Uſarſkiey J.O.J.P. Podkanclerzego W.X.L.	7540.	6300.	
Petych: Krolewicza JMći, - -	1310.		
Petyh: J.O.X. Jmći P. Wdy Krakowſkiego.	7865.	-	7015.
Petyh: W. Jmći Poćieia Obożnego W.X.Lit:	9030.	-	4808.
Petyh: J.O.X. Jmći Miecznika W.X.L. -	-	6700.	-
Janczarſkiey J.W.Jmći P. Hetm: W.W.X.L.	8450.		
Generał Audytorowi Hyberny. - -	350.		
Summa.	34545	13000.	11823. 10
Upitſki Powiat.			
Uſarſkiey J.W. Imći P. Hetmana Poln: W.X.L	14800.	16560.	
Petyh: W. Jmći P. Staroſty Mińſkiego, -	8000.	-	6880.
Petyh: W. Imći P. Puzyny Piſarza W.X.L. -	3000.	-	11880.
Petyh: W. Imći P. Strutyńſkiego. - -	4000.	2440.	7240.
Petyh: W. Imći P. Piſarza Poln. W.X.L. -	-	-	2798.
Tatarſkiey P. Dołgiły. - -	-	-	7850.
Kuruckiey J.O.Xćia Jmći Kanclerza W.W.X.L.	200.	-	80.
Ná ſtraconych ákkomodacyą, - -	-	-	230.
Imci Panu Generałowi Soſnowſkiemu, - -	-	-	428.
Reſtat	-	-	1100. 10.
Summa -	30000.	19000.	38486. 10.

Zmuydzkie Xięstwo.	*Hyberna*	*Czop. Sz:*	*Vchwała.*	
Usarskiey J.W.J.P.Hetmana Wielk: W.X.L.	14400		16960	
Petyorskiey Krolewica Jmći, -	9793.	-	18657	
Petyorskiey J.W.Jm.Starosty Zmuydzkiego,	4845.	-	10035	
Petyorskiey J.W.J.P. Pisarza Poln: W X.L.	9434.	-	2648	
Petyorskiey J.W.J.P. Podskarb: W.W.X.L.	2177.	-	-	
Na Subsystencyą Kancellaryi Woyskowey,	930.	-		
Regimentowi Konnemu J.K.Mći, -	30421.	-		
Generał Audytorowi Hyberny, -	10.	-		
Na pensyą Buławy Polney, -	-	40000		
Summa - -	72010	40000	48300	
Połockie Woiewodztwo.				
Usarskiey J. K. M. - -	6694.	17000.	21106	
Petyorskiey J.W.J.P. Wdy Mińskiego,	4306.	-	10574	
Regimen:konn: J.W.J.P.Hetm:Poln:W.X.L		-	5120	
Summa - -	11000.	17000	36800	
Nowogrodzkie Woiewodztwo,				
Regimentowi Pieszemu J.W.J.P.H.W.W.X.L.	1400.			
Regimen: konn· J.W.J.P. Hetm: W.W.X.L.	-		44626	10
Regimen: Konnemu Krolewica Jmci, -	-		20926	20
Regimen:Konnemu J.W.J.P.Hetm:P. WXL.	-	-	15110	
Regimen:Pieszemu J W.J P.Hetm:P.W.X.L.	-	-	43175	
Dwom Generał Leytnantom po 7000.	-	-	14000	
Pisarzowi Polnemu Pensya, - -	-	15000.		
Strażnikowi Wielkiemu Pensya, - -	-	12000.		
Strażnikowi Polnemu Pensya, -	-	6000.		
Sędziemu Woyskowemu Pensya, -	-	1700.		
Kancellaryi Woyskowey do Hyberny, -	-	4380.		
Na Straconych y akommodacyą, -	-	25920.	Reſt 16:	
Summa -	1400.	65000.1	38000	
Słonimlki Powiat.				
Petyorskiey W. J. P. Referendarza W.X.L.	3418.		11462	
Regiment: Pieszemu J.W.J.P.H.W.W.X.L.	16582.	13700.	13071	10
Summa,	20000.	13700.	24533	10
Wołkowyski Powiat.				
Petyorskiey J.W J.M.P.Hetm:Poln:W.X.L.	5000.	11000.	9260	
Petyorskiey J. W. J. P. Wdy Witebskiego	5700.	-	7223	10
Generał Adiutantowi Hyberny. -	300.			
Summa -	11000.	11000.	16483	10
Witebskie Woiewodztwo.				
Petyorskiey J.W.J.P.Kasztelana Witebskiego	3832.	9300.	1748	
Regimen: konn: J.W.I.P. Hetm: W.W.X.L.	21548.	-	14865	20
Regimentowi Pieszemu tegoż, - -	14028.	-		
Summa - -	39408.	9300.	16613	20

Orszański Powiat.	*Hyberna.*	*Czop: Sz:*	*Vchwała.*
Usarskiey Krolewicza JMći - -	13300.	10060.	8000.
Petyorskiey W.I.P. Stolnika W. X. L.	3900.	-	10580.
Tatarskiey Bohdana Baranowskiego, -	1000.		
Regimen: konnemu J.K M. -	-	54940.	52240.
Regimen: Gwardyi I. K. M. - -	-	-	19646. 20
Summa - -	18200.	65000.	90466. 20
Brześćiańskie Woiewodztwo.			
Regimentowi Gwardyi J.K M. - -	-	-	89606. 20
Regimen: konn: J.W.I.P.Hetm: W.W.X.L.	8960.		
Regimentowi Pieszemu tegoż Imći, -	4370.	-	21848. 20
Petyorskiey J. W. I. P. Wdy Witebskiego,	-	-	1956. 10
Ianczarskiey J.W.I.P. Hetm: W.W.X.L.	4000.	-	11350.
Generał Adjutantom Hyberny, -	740.		
Na pensyą Buławy Wielkiey, -	-	30006.	
Imći P. Generałowi Maiorowi, - -	-	-	5572.
Summa - -	18070.	30000	130333. 20
Pińskі Powiat.			
Regimentowi konn: Krolewica Imći, -	32670.	-	36403. 10
Lekkiey Imći P. Mościckiego, -	1982.	6178.	
Imći P. Kropińskiego, -	2148.	4082.	1930.
Summa - -	36800.	10260.	38333. 10
Mścisławskie Woiewodztwo,			
Usarskiey J. O. X. I. Kanclerza W.W.X.L.	10925.	8006	17810.
Petyorskiey W.I.P. Łowczego W.X.L.	-	-	11530.
Lekkiey Imći P.Szaniawskiego, -	5495.	-	2665.
P. Bohdana Baranowskiego -	4780.	-	2380.
Summa - -	21200.	8000	34385
Mińskie Woiewodztwo.			
Petyorskiey Imći P.Baranowicza, -	5700.	500.	8680.
Ianczar: J.W.I.P.Hetm: P.W.X.L. -	-	17000.	
Petyorskiey J.W.I.P. Hetm: W.W.X.L.	-	-	16781. 10
Petyor: W.J.P.Podskarbiego Nadw: W.X.L.	-	-	3674.
Petyor: W. I. P. Stolnika W.X.L. -	400.	-	-
Petyor: W.I.P. Strażnika W.W.X.L. -	-	-	9084.
Reszta - -	-	-	114.
Summa - -	6100.	17500.	38333. 10
Mozyrski Powiat.			
Lekkiey Imći P. Sosnowskiego, -	1350.	-	6516.
Lekkiey Imći Pana Kirkiły, - -	2650.	3300.	856. 20
Summa -	4000.	3300.	7666. 20

S.L.P.K.M.S.

Rze-

		Hyberna.	*Cz. Sz:*	*Vchwała.*
	Rzeczycki Powiat.			
Petyorskiey	J. W. I. Hetm: W.W.X.L.	6462.	-	6516. 20
Petyorskiey	W.I.P. Podskar: Nadw: W.X.L.	7456.	3750.	
Petyorskiey	W.I.P. Strażnika W.W.X.L.	5796		
Petyorskiey	W.I. P. Łowczego W.X.L.	3350		
	Summa -	13064.	3750.	6516. 20
	Inflantskie Woiewodztwo,			
Janczarskiey	J.W.I.P. Hetm: P.W.X.L.	3000.		
Kuruckiey	JOX. Imći Kanclerza W.W.X.L.	1000.	1500.	4983
	Summa	4000.	1500.	4983.

Auctio Subsidiorum z Summy 100000. z Ceł Generalnych. Petyorskiey J. W. J. Pana Podskarbiego W. W. X. Litew: 12703.
Regimentowi konnemu J. K. M. - - 42394.
Regimentowi konnemu J.W.J. Hetm: Pol: W. X. L. 22514. 10
Regimentowi Pieszemu J.W.I.P. Hetm: P. W.X. L. 22383. 20
Summa - - 100000.

Do ktorego to Dyspartymentu Repartycyi, tak Lokacyi Zimowey iako też płacy Roczney Summaryuszow Exdywizyi koni, y Porcyi na Woiewodztwa y Powiaty, Klarygacyi Expensow, *lege præsenti* approbowanych *Vniversali assensu* Prowincyi W. X. Litewskiego stanowionych, za zgodą Wszech Stanow podpisuię się Dnia pierwszego Lutego, 1717.

Stanisław Ledochowski,
Podkomorzy Krzemieniecki Marszałek Seymowy.
mpp.

LOCUS SIGILLI

DEKLARACYA.
TRYBUNAŁU Głownego Rádomſ:
Super obſervantia exacta Diſciplinæ Militaris juxta novellã Legem.

SĄd Trybunału Głownego Radomſkiego. Ponieważ *ex Delatione & informatione* Woiewodztw, y Ziem iawnie *patuit*, iż niektore Chorągwie, y Regimenty z Woyſka Koronnego, opiſaniu, y ordynacyi *novellæ Legis* zadoſyć nieuczyniły, mianowićie po zakonczonym Traktaćie y Seymie, w ćiągnieniach, noclegach, popaſach, y na ſtanowiſkach, z groſza kupuiąc *neceſſaria* dla źrebie, y koni, za gotowe pieniądze nie żyli, y owſzem rożne *gravamina*, y exorbitancye popełnili, Porucznicy, albo Chorążowie przy Chorągwiach Polſkich Szlacheckich, przy lekkich ſami Rotmiſtrzowie, przy Cudzoźiemſkich zaś Regimentach Sztabs-Officyerowie, á przy Kompaniach Ober-Officyerowie, w pomienionych Marſzach, y przy w prowadzeniu na Konſyſtencye Chorągwi, lub Regimentow, *præſentes* nieznaydowali ſię, kwitow *à Poſſeſſoribus Bonorum ſuper ſatisfactione ubiq; locorum* otrzymywać nie chćieli, Deputaći po iednemu do puſtroczney płacy od Chorągwi y Regimentu, w Grodach *in terminis per Legem præfixis non comparuerunt*, y tak podatkow według Aſſygnacyi, y Dyſpartymentow Skarbowych, iako y Hybern tamże przy Grodach nieodbierali, Exemplarzow Delaty ſpiſaney iednego do Grodu, á drugiego do rąk Kommiſſarzow na Trybunał teraźnieyſzy obranych nie oddawali, na Exekucyą z wielką kupą ludźi, y koni źieżdżali, kwitowe, y groſzowe wymagali, y inne aggrawacye & *exceſſus in eluſionem & convulſionem novellæ Legis* czynili. Przeto Sąd niniejſzy *proſpiciendo ſecuritati & conſervationi ejuſdẽ Legis* tak reſpektem *exolutionis* punktualney, y regularney płacy, iako też *intuitu obſervandæ exactè Diſciplinæ Militaris, ſalvâ animadverſione contra transgreſſores inculpatos pro præterito, in foro competenti per partes læſas vindicanda, in futurum decernit, & mandat*, aby Chorągwię y Regimenty wſzyſtkię, *ſub graviori ſeveriſſimarum pœnarum* na przyſzłey Kadencyi *irrogatione*, tudźież Officyaliſtowie y Deputaći onych, *præſcriptos in Conſtitutione moderna gradus in toto* zachowali, y wypełnili, tak w odbieraniu zaſług *ad proportionem* Taryffy Pogłownego, przy Grodach, *commorantes* tamże *continuò* przez Niedźiel 3. *à termino & die, per Legem novellam deſignatis*, nie pretenduiąc więcey z żadnych Dobr, nad Summę w Dyſpartymencie Skarbowym wyrażoną, monetą w Konſtytucyi redukowaną, *æqualiter* w Wielkiey-Polſzcze, w Małey-Polſzcze y w Prowincyi Pruſkiey, oraz Kwity wyrażone *cum expreſſione quantitatis Poſſeſſoribus* dawaiąc, tudźież w odbieraniu

Hybern,

Hybern, Kwart, y Pogłownego Zydowſkiego ſobie aſſygnowanych *ſimiliter*, przy Grodach począwſzy od S. Michała, aż do S. Marćina kontentuiąc ſię tylko iednym groſzem od złotego, y nie aggrawuiąc Dobr iednych za drugie, ani exekwuiąc za Miaſteczka Wśiow, ni Folwarkow Dworſkich za Wśie, albo Miaſteczka, ani częśći we Wśiach będących, iednego za drugiego częśći do płacenia nie poćiągaiąc, ktore Hyberny, *& ſuum contingens, diſtinctè* za kwitami ſwoiemi oſobliwemi zawſze wypłacały: iako też w obſerwowaniu *Diſciplinæ Militaris*, y w ſuſtentamencie z groſza ſwego, nie pretenduiąc więcey nic *à Poſſeſſoribus Bonorum*, oprocz tylko ſamey trawy latem, y to za wydźieleniem Poſſeſſora, á pod czas źimy ſamym tylko ſzczegulnym dachem kontentuiąc ſię; y żadnych Serwiſow, lub innych exakcyi na śiebie, ludźie y konie nieuzurpuiąc, ſtrożow na prywatne uſługi do pilnowania koni, ſłomy, y śieczki bez pieniędzy niewymagaiąc, ani podwod, poſłańcow, przewodnikow biorąc, tak w ćiągnieniach iako y na ſtanowiſkach, y na Forwachtach. *Aſſignatary* zaś po Hyberny zaległe, ktorych *exactio, & executio novellâ Conſtitutione* do przyſzłego Seymu zawieſzona, aby zieżdżać *ſub rigore Legibus Regni deſcripto*, aż do decyzyi Seymowey nieważyli ſię. *Admonentur* także Kommendanći po Fortecach będący, aby ſami, y Zołnierze z porcyi ſobie przychodzących ſzczegulnie żyli, nieaggrawuiąc Obywatelow, y onych nie przymuſzaiąc do żadnych Kontrybucyi, *quôcunq; titulô* nazwanych, *à foralibus invectis & evectis* nic nie wybierali, *ſub privatione* Kommend, y ſzarz tych, ktore w Regimentach maią.

Deklaracya tegoż Trybunału o punktualney importáncyi płacy regulárney, y o wypełnieniu powinnośći *Officiorum Caſtrenſium.*

Sąd Trybunału Głownego Radomſkiego. Aby Zołnierz nie miał żadnego pretextu do nie obſerwowania *Diſciplinæ Militaris in novella Lege præſcriptæ*, wſzyſtkich *in genere* Poſſeſſorow *Bonorum omnium*, do płacenia punktualney, regularney, puſroczney płacy *ad proportionem* Pogłownego według Taryffy *Anni* 1676. y według Dyſpartymentow Skarbowych *in particulari* wydanych, także *Poſſeſſores Bonorum Regalium & Spiritualium* do wydania Hyberny na terminach, y mieyſcach przez toż Prawo oſtatniego Seymu naznaczonych, obliguie; nietylko *intuitu evitandi incommodi* z exekucyi Zołnierſkiey, ale też dla prędſzego doyśćia ſprawiedliwośći, y ſatisfakcyi *pro intereſſe injuriatorum, coram Officijs Caſtrenſibus proprij Diſtrictûs*, gdźieby zaś Grody wakowały, w pobliżſzych Grodach, *non obſtante Proceſſu ſuper Capitaneis*, ktorym *vigore ejuſdem Legis novellæ authoritate ſubſellij præſentis demandatur, ac ſerid injungitur*, żeby *ſub tempus ſolutionis* Zołdow y Hybern Sądy ſwoie, *etiam extra Cadentiam Iudiciorum*

expedyowali, & *juxta Regestra damnorum per ipsos Possessores Bonorum*, lub *per Administratores* onych *Nobiles*, *in præsentia Officialis jurati*, *juramentô comprobata*, Areszta *officiosè* przyimowali, y albo *per compositionem*, albolitez *per figuram Iudicy terminô peremptoriô ac indilatô*, wszystkie pretensye y szkody, *post primam Februarij Anni præsentis* przez Woyskowych poczynione uspokaiali, y decydowali, *còércendo excessivos juxta præscriptum Legis*, tudzież konformuiąc się *ad præjudicata* na Trybunale teraźnieyszym *prolata*, bez exakcyi iednak *luitarum pœnarum à Personis Militaribus*, *sub pœnis rigidissimis irremissibiliter contra se extendendis*.

DEKLARACYA
O szkody *Iniuriatis* Woiewodztwom y Ziemiom, przez Woysko poczynione.

Sąd Głowny Trybunału Skarbowego Radomskiego, stosuiąc się do Konstytucyi respektem szkod y pretensyi *Injuriatorum*, wszystkich Woiewodztw, Ziem y Powiatow na przeciwko długow od Rzpltey, *in vim* zasług starych Woysku Koronnemu *utriusq; authoramenti*, starego y nowego Zaciągu, az do Seymu ostatniego Warszawskiego winnych, *in Ordine* tylko *ad publicam & mutuam*, między Rzpltą, á Woyskiem Koronnym *recõpensatione* przez Chorągwie, Regimenty, y Diwizye rożne, tak *actualiter* teraz w służbie będące, iako y zwinione, przechodami, noclegami, Konsystencyami; Ustawami, Czatami, Paletami, Kantonami, Liniami, Passami, Obozami Furwachtami, Ugodami, Dyskrecyami, przebraniem Hybern, y Ustaw y innemi wymyślnemi, & *quôcunq; tulô* nazwanemi ciężkiemi aggrawacyami, w Dobrach Rzpltey Krolewskich, Duchownych, y Ziemskich, rozmaitemi czasami, y rożnemi sposobami poczynionych, wszystkich *generaliter*, & *in particulari*, Obywatelow, Dziedzicow, y Possessorow Dobr pomienionych Woiewodztw, Ziem, y Powiatow ostrzega, y *seriò* intymuie, aby pomienione szkody *quõcunq; modô ex præmissis* zachodzące, ktokolwiek się ukrzywdzonym bydź *sentit*, dla iak naydoskonalszey na przyszłą kadencyą gotowości na kombinacyą z Woyskiem, do Akt Grodzkich każdego Powiatu, *ubi Bona consistunt*, *vel in defectu in vicinioribus*, *prævys juramentis super realitatem* onych, iako Prawo opisało, zaczynaiąc w Niedziel sześć po skończonym Trybunale Skarbowym teraźnieyszym, aż *ad Dominicam Ramis Palmarum Anni Millesimi septingentesimi decimi octavi* kończąc, *sive particulariter*, *sive generaliter*, od samych Woiewodztw, y Ziem były spisane, y podane. Grody zaś y Kancellarye *per Summarium*, & *compendium essentiam* tylko Summ w Juramentach wyrażonych, każdey Wśi, y Miasteczka, komukolwiek, y przez kogokolwiek z woyskowych, poczynionych,

nych, *pharragine* protestacyi, *& particularibus circumscriptionibus superfluis* Sądu nie onerować, y nic za to *à Possessoribus Bonorum damna præmissa* podaiących, y komprobuiących nie pretendować, (*prævià* iednak od Woiewodztw y Ziem Kancellaryom, *pro juribus* ich, za te prace *recompensatione* iak naydoskonaley zebrawszy y spisawszy, do rąk PP: Plenipotentow, WW: Ichmćiow PP: Kommissarzow swoich, *ad plenam & perfectam* Sądowi Trybunału Skarbowego Radomskiego *elucidationem*,) *& cum prætensionibus* Woyska do Rzpltey, tychże Woiewodztw, Ziem, y Powiatow *computationem & confrontationem*, zkonnotowane *authenticè* oddały. Bez ktorych to szkod niepoprzyśiężonych, rekompensacya z Woyskiem w zasługach nastąpićby nie mogła; á zatym *eo in casu, in onere* płacenia zostałaby Rzplta, dla rzetelney w tym, y słuszney Stanow Rzpltey na Seymie da Bog przyszłym zgromadzonych relacyi, y informacyi.

DEKLARACYA

O Lustrácyi, Likwidácyi Woyská Rzpltey, *utriusq; Authoramenti*; Roku Páńskiego 1717.

SĄd Głowny Trybunału Skarbowego Radomskiego. Ponieważ Woysko Rzpltey *utriusq; authoramenti novellâ Constitutione* do lustrowania się przed WW: Kommissarzami, na Trybunał Skarbowy z Wdztw, y Ziem obranemi, gdźie zasługi z Reparticyi swoich bierze, tudźież do likwidowania się na Trybunale Skarbowym, obligowane iest, Prawu temu *pro nunc* zadosyć nie uczyniło; á to *ex ratione* płacy regularney, *in tempore præfixo majori in parte* nie wypłaconey, wymunderować się należycie nie mogło: przeto *pro hac sola vice indulgendo* omięszkaney Lustracyi, y opuszczoney Likwidacyi waruie Sąd Trybunału Skarbowego, y *seriò* nakazuie, aby Woysko *in subsequens* przed następuiącą Kadencyą Trybunału, pomienioną Lustracyą, *juxta præscriptum Legis* znioższy się z Wielm: Kommissarzami Wdztw y Ziem, *de loco & tempore*, nieskładaiąc się żadnemi przećiwnemi Ordynansami, *sub amissione stipendiorum* odprawiło, oddawszy do rąk Wielm: Kommissarzom Regestra Officyerow, Kompanii, Pocztow, przez Porucznikow Ussarskich y Pancernych; á Lekkich przez Rotmistrzow Chorągwi, oraz tak Regulamen, iako Role Cudzoźiemskiego zaćiągu, przez Oberszterleytnantow, lub Majorow podpisane; przy ktorey to lustracyi Wielm: Kommissarze *seriam* uczynią *animadversionem*, nad Komputem, y Kompletem Woyska *utriusq; authoramenti*, Officyerow, Kompanii y Poczty Polskiego, Sztaby, Porcye, Gemeynow Cudzoźiemskiego zaćiągu, *quàm accuratissimè connotabunt in ordine* do likwidowania się tegoż Woyska *juxta antiquam praxim*, y wywiedzenia Decessow na Trybunale Skarbowym, ieżeli się iakie pokażą, tudźież

ieżeli *diſpoſitioni Legis, & intentioni* Rzpltey doſyć ſię dźieie, y ieżeli komplet pod Regimentami *juxta Regulamen* znayduie ſię, pilnie *inveſtigabunt*, y żeby Chorągwie y Regimenty ieden drugiego podſzywaiący, *in eluſionem* Kompletu, nie podſzywały; *animadvertent.* Ze iednak w kaidym Wdztwie zupełna Luſtracya Chorągwi lub Regimentow bydź niemoże, ponieważ nie wſzyſtkie Chorągwie maią tam Lokacye, gdźie Repartycye, oſobliwie też Piechoty po Garnizonach bydź muſzą, y Lokacye także rożne maią, zaczym przed temi Wielm: Kommiſſarzami, Wdztw lub Ziem, w ktorych znaydować ſię będą Chorągwie, lub Regimenty; tęż Luſtracyą odprawić y na przyſzłey Trybunału kadencyi *Iudicium præſens in præmiſſis* informować powinni będą. A że przez Regulamen Woyſka Cudzoźiemſkiego komplet, dla ſprawowania munderunku należytego ieſt zmnieyſzony, á ſuperata *pro expenſis* do Kaſſy ordynowana: więc na każdey Trybunału Skarbowego Kadencyi ta ſuperata *ad plenam* Rzpltey *informationem, in quos uſus* obracać ſię będzie, od Regimentow konnotowana, y podana bydź ma, *cum ea cautione*, aby zatrzymuiącego w rękach ſwoich Kaſſę Officyera, pierwſzy kommenduiący Regimentem, *ad reſpondendum, & ſatisfaciendum* był obligowany; *Salvis Iuribus juxta Conſtitutiones*, Piſarza Polnego, o popiſowaniu Woyſka według dawnych zwyczaiow. *Dat: w Radomiu Roku Pańſkiego* 1717.

KONSTYTUCYE
Seymu Wálnego Ordynáryinego
Sześćniedźielnego w Grodnie.

Roku Pańſkiego *M. DCC. XVIII. Dnia trzećiego Mieśiącá Pázdzierniká złożonego.*

I.

W Jmię Páńſkie Amen.

AUGUST II.

Z Bożey Łáſki Krol Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mázowiecki, Zmuydzki, Kyowſki, Wołyńſki, Podolſki, Podláſki, Inflántſki, Smoleńſki, Sieviersſki, y Czerniechowſki; á Dźiedziczny Xiąże Sáſki, y Elektor; &c.

WSzem w obec, y każdemu z oſobna komu o tym wiedźieć należy wiadomo czyniemy: iż upatruiąc potrzeby Rzpltey, doſyć czyniąc obowiązkowi, na Seymie przeſzłym *Pacificationis internæ* Warſzawſkim, *Anni* 1717. *per Legem* opiſanemu, *vigore* kto-

ktorego *certitudinem & fixum* na zawsze *terminum* Seymowania Stanom Rzpltey *ex consensu* w niczże obwarowaliśmy; chcąc ażeby po przeszłych nieszczęśliwościach y domowych zawieruchach cny Narod Polski, y W.X. Lit. *antiquâ consiliorum formâ* mógł cieszyć się, Seym ten wálny szesćniedźielny Grodźieński złożyliśmy; á na nim dla pomnożenia Wiary S. Katolickiey Rzymskiey, dla ugruntowania zobopolney *inter Status indissolubili nexu* zawartey konfidencyi, dla utrzymania praw, y swobod, tych Państw naszych, zgodnie y iednostaynie za powszechnym wszystkich Stanow zezwoleniem, niżey wyrażone postanowiliśmy Konstytucye.

Pospolite Ruszenie Koronne, y W. X. Lit.

1. CHcąc Rzpltą iuż przy pomocy Boskiey *ab intra* ziednoczoną, *& ab extra ad quosvis casus* ubeśpieczyć y obwarować, przy Woyskach *per Constitutionem* Roku przeszłego 1717. regularnie postanowionych, na dalszą powszechną obronę, y dostoieństwa Naszego zaszczyt, Pospolite Ruszenie wszystkie Korony Polskiey y W.X.Lit. y Prowincyi do nich należących, Xtwa Inflantskiego, Piltyna, Kurlandyi, y innych, *sine divisione & ulla implicatione belli offensivi, nisi ad solam defensionem naturalem juxta Constitutiones Annorum* 1621. 1634. 1676. y innych, z Dobr Naszych Krolewskich *exceptis Mensæ Nostræ Regiæ*, także z Dobr Ziemskich Szlacheckich, y Duchownych, *juris Terrestris*, według dawnych praw, y zwyczaiow uchwalamy: wydanie Wici *in casum ingruentis periculi*, & *inevitabilis necessitatis*, w mocy Naszey zostawiwszy. Wdztwą Mazowieckie, Podlaskie, Ziemię Łukowską, Pruskie Woiewodztwo, Podolskie, y Kijowskie; z Ziemią Halicką, Wdztwo Bracławskie, przy dawnych Prawach, y zwyczaiach konserwuiąc. Popisy wszystkich Wdztw y Ziem Powiatow, podług dawnych Praw o czasie, y na mieyscach zwykłych dla okazywania wszelkiey do obrony gotowości, aby były *ad executionem realem* przywiedźione, mieć chcemy, y onym *omnimodam securitatem*, tak, aby przy okazywaniu się żadne tumulty, krzywdy, & *læsiones* nikomu nie dźiały się, *sub rigidissimis pœnis de violata securitate* wszelkich Sądow, dawnemi Prawami *circumscriptis*, & *in omni foro irremissibiliter extendendis* waruiemy. 2. 3.

Securitas interna.

2. PONieważ wszystkie Państwa, y pokoy wnętrzny *inter Cives, constans & inviolabilis Legum observantia* naybardźiey utrzymuie y konserwuie: przeto *pro primo & principali fundamento Securitatis internæ, manutentionem*, & *executionem sancitorum* Traktatu y Seymu ostatniego Warszawskiego, na teraźnieyszym walnym Seymie zakładaiąc, pomienione *Sancita* Traktatu y Seymu Warszawskiego, *Anni* 1717. *in toto* reassumuiemy, y aby nienaruszenie y *sacrosanctè* od wszystkich Stanow y Osob *cujuscunq; status*,

Statùs, vel conditionis, w Koronie y W.X.L. były zachowane, y obſerwowane we wſzyſtkim; iednoſtaynym y powſzechnym zezwoleniẽ mieć chcemy: & *authoritate præſentis Conventûs* poſtanawiamy.

Głos wolny.

3. IAko wolny głos funduiący ſię *in jure vetandi*, ieſt nayprzednieyſzy Kleynot wolnego Narodu tey Rzpltey; tak *manutẽtionem* onego na Seymach, Seymikach, y wſzyſtkich publicznych ziazdach; *in perpetuum* konſerwować przyrzekamy. Prymacyalną oraz godność, *circà antiqua jura*, & *decora* zupełnie zachowuiemy.

Wárunek ſummy Ur: Krzyſztofowi ná Bákſztách Zawiſzy, Starośćię Mińſkiemu Márſzałkowi Poſelſkiemu.

4. PONieważ ſumma czterech Tyśięcy Talerow bitych Ur: Zawiſzy Srarośćie Mińſkiemu, Marſzałkowi Poſelſkiemu, ieſzcze na Seymie Koronacyi Naſzey deklarowana, á dotąd nie wypłacona: tedy *omnimodam exolutionis* teyże ſummy *ſecuritatem* waruiąc, do wybierania oney, Komorę Wileńſką Cła Rzpltey nowo podwyżſzonego, *à die* 1. *Marty* w Roku przyſzłym 1719. objąć y wytrzymać, *ad plenariam ſatisfactionem præſenti Lege* pozwalamy; do ktorey to Komory *nullatenus* Wielm: Podſkarbi W.X.L. intereſſować ſię nie powinien *ſub pœna peculatûs*, *ſalvô nihilominùs* 4. *de perceptu calculô*.

Odłożenie Seymu.

5. AZe na ten Seym *principaliter* dla wynaleźienia ſpoſobow do Ewakuacyi Woyſk Cara Imći, *juxta mentem* inſtrukcyi wſzyſtkich Woiewodztw Ziem, y Powiatow, zgromadźiliśmy ſię, *in eô intuitu Emiſſarium* do Cara Imći z Liſtami od wſzyſtkich Stanow wyprawilismy; Legacyą oraz do tego Cara Imći bynaymniey nie wątpiąc oſkutku prędkim pomienioney Ewakuacyi, reſpektem inſzych pretenſyi Rzpltey, do niegoż naznaczamy. Inne zaś Abłegacye do Dworow poſtronnych w potrzebach Rzpltey, do Kadencyi przyſzłey odkładamy. Przytym poſtanowiwſzy Konſtytucye potrzebne *ad firmandam & manu enendam ſecuritatẽ internam?* też ſame Konſtytucye *pro lege perpetua & indiſpenſabili*, nawet ſtrzeż Boże *in caſu* zerwania przyſzłey Kadencyi, *authoritate præſentis Conventûs generalis*, mieć chcemy, y deklaruiemy. Oraz tenże Seym dla obmyślenia *ſecuritatis ab extrà*, y expedowania innych potrzeb publicznych pod tymże Marſzałkiem, y pod temiż Poſłami *ad præſens in activitate* będącemi, odkładamy: zoſtawuiąc czas y mieyſce w ręku Naſzych, z tym upewnieniem, że *ex re & neceſſitate* Rzpltey prędzey, á ieżeliby nie było potrzeby, tedy w Roku przyſzłym 1719. w Ieśieni, reaſſumowanie onegoż intymować będźiemy, *hôc præcautô*: aby podobne limity *in ſequelam* na potym *non trahantur ſalvum nihilominùs* do

Izby

Izby Poselskiey *ad proponendas & formandas leges regressum relinquendo.* Po ktorym, przy zgromadzonych *in ulteriori termino reassumptionis, & continuationis* Seymu tegoż Stanach wszystkich *insimul inter prima, & principalia objecta* obrad, kalkulacye dostateczne Wielm: Podskarbich, Koronnego, y Litewskiego, także Artyleryi tychże oboyga Narodow *sine quavis intermissione, expediri* powinne, *ac tandem* wszystkie *desideria* Wdztw, Ziem, y Powiatow *utriusq; Gentis* mieścić się będą. Wszystkie przy tym *recessa* przeszłych Seymow Warszawskiego, Lubelskiego, Rady Grodzieńskiey, y Ziazdu walnego Warszawskiego, á naypierwey *eliberationẽ Territorij Elbingensis*, tudzież *justũ desideriũ* Wielm: Lubomirskich względem Szybu Kunegundy, *in ordine* do uczynienia należytey za nię rekompensy, także Sukcessorow Wielm: niegdy Marcyana Dominika Wołłowicza Marszałká W. W. X. L. *intuitu* zaległey za Legacyą pensyi, á przytym Krolewicow Ichmćiow y zadłużoney *in publicũ* w starych zasługach substancyi Wielm: Iabłonowskich, y Sukcessorow, Wielm: niegdy Andrzeia y Szczęsnego Potockich, także Sukcessorow, Ur: Generała Brandta, przytym Wielm: Wdy Kijowskiego, względem interessu Niemierowskiego, niemniey Wielm: Xćia Radźiwiła Kanclerza W. X. Lit. Wielm: Sapiehow, osobliwie Wielm: Wdy Wileńskiego *in continuatione portory*, oraz Sukcessorow Wielm: niegdy Kaźimierza Bielinskiego, Marszałka W. Kor: Ur: Kątskiego, *similiter interess* względem summ na okup Fortecy Zamoyskiey, na Ordynacyą Zamoyską, zaćiągnionych y assekurowanych, do tego pretensyą Ur: Ilinskiego Starosty Niżynskiego, respektem Fortecy Białocerkiewskiey utrzymania. *Singulariter* zaś reassumuiąc *in toto* Konstytucyą Seymu przeszłego Warszawskiego, uwolnienie Dobr Xiężny Ieymći Neyburskiey, iako Dźiedźiczki, od wszelkiey milicyi, iaka by się tám znaydowała, *indilatè* deklaruiemy *& omnimodã* tych Dobr *securitatem*, tak Xiężny Jeymći, iako y Sukcessorow iey *præsenti lege* assekuruiemy. Na koniec *accõmodationẽ desideriorũ* Miast Naszych, Krakowa, Kaźimierza, *cum omnibus attinentys* z Synagogą Krakowską, Wilna, Poznania, Gdańska, Kalisza, Piotrkowa, Grodna, Warszawy, Lublina, Mińska, y innych Miast, ktore się *ad præsens* mieścić nie mogły, *ad reassumptionem* Seymu odkładamy. Pretensye zaległych zasług po woynie Tureckiey, *ad mutuã recompensationẽ cum injurijs & damnis privatorũ, juxta mentẽ* przeszłego Seymu do przyszłey kadencyi *remittimus, non præjudicando* Cwierćiom Kralnostawskim, *& Anni* 1712. Przytym *inhærendo reassumptioni modernæ Sãcitorũ* ostatniego Seymu, y Traktatu Warszawskiego, aby *gratitudo meritorũ* Ur: Podkomorzego Krzemienieckiego bez zawodu *fidei publicæ*, swoią satisfakcyą odebrała; obliguiemy Woiewodztwa, Ziemie, y Powiaty, Koronne, y W. X. Lit. aby *exemplo* innych Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, ktore *ex suo interesse, hoc in passu* zado- 5. 6.

zadoſyć uczyniły, *ad complementum* zupełney ſatysfakcyi, *contingens ſuum* przed reaſſumpcyą przyſzłey kadencyi wypłaćiły, y rzetelnie tegoż Urodzonego Podkomorzego, przez Poſſow ſwoich na terminie naſtępuiącey Reaſſumpcyi uſpokoiły.

Rezydenći do Boku Naſzego.

A *Die 1ma Februarij Anni* 1719. na pierwſzą ćwierć Roku *ad ultimam Aprilis*. Wielebny Xiądz Riſkup Wileńſki, Wielmożni Woiewoda Sieradzki, Brzeſki Kuiawſki, Urodz: Srzemſki Kaſztelanowie.

A die 1ma May ad ultimam Iulij Anni ejuſdem, tenże Wieleb: X. Biſkup Wileńſki, Wielm: Trocki, Kijowſki, Urodzony Zarnowſki Kaſztelanowie.

A die 1ma Auguſti ad ultimam Octobris Anni eiusdem Wieleb: X. Biſkup Poznańſki, Wielm: Wda Łęczycki, Inowłocławſki, Ur. Małogoſki Kaſztelanowie.

Krzyſztof na Bakſztach Zawiſza, Staroſta Mińſki Marſzałek Koła Rycerſkiego mpp.

Konſtanty Szaniawſki, Biſkup Kuiawſki, y Pomorſki; Deputat do Konſtytucyi z Senatu. *mpp.*

Ianuſs Korybuth Xiąże Wiśniowiecki, Woiewoda Krakowſki, Krzemieniecki Staroſta, Deputat do Konſtytucyi z Senatu. *mpp.*

Stefan z Leſsna Leſsczyński, Woiewoda Kaliſki, Staroſta Kowelſki Deputat do Konſtytucyi. *mpp.*

Inhærēdo *wielu Ichmćiow Panow Senatorow y Poſłow* proteſtationi, *przećiwko punktowi Neyburſkiemu*, ratione *dźiedźictwá Xiężniczki Ieymći Neyburſkiey, y Sukceſſorow iey, iáko nieczytány ten Proiekt przed Stanámi Rzpltey, podpiſuię ſię, Antoni Nowośielſki, Káſtelan Nowogrodzki, iáko Deputat* ex Senatu *do Konſtytucyi.* *mpp.*

Ian Tárło Podſtoli W. X. L. Stároſtá Grábowiecki, Deputat do Konſtytucyi, z Prowincyi Máłopolſkiey ſalvâ excluſione *ſtow* Juris Terreſtris *przy Dobrách Duchownych przyłożonych, także* ſalvô punctô controverſô *o Sukceſſorách Dobr Neyburſkich w Receſſowym Artykule.* *mpp.*

Antoni Felicyan z Słupowá Szembek Woyſki Oświećimſki, Deputat do Konſtytucyi, z Prowincyi Máłopolſkiey. *mpp.*

Ian Mączyński Podkomorzy Sierádzki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolſkiey *mpp.*

Francißek Aloizy Łoſki Podkomorzy Wárßáwſki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolſkiey. *mpp.*

Michał Kniáź z Koźielſká Puzyná Piſarz W. X. L. Deputat do Konſtytucyi, z Prowincyi W. X. L ſalvâ præcuſtoditione *o Sukceſſorách Xiężniczki Ieymći Neyburſkiey.* *mpp.*

Michał Pávłowſki Piſarz Ziemſki Wileński, Deputat do Konſtytucyi, z Prowincyi W. X. L. ſalvâ præcuſtoditione *Punktu Dobr Neyburſkich przećiwko dziedzictwu, y Sukceſſorom w recess inſerowánego, na ktore proteſtacye záchodziły.* *mpp.*

Leo Boguſław ná Tułowie Tułowſki, Piſarz Grodzki Wołkowyſki Sekr. J. K. M.

KON-

KONSTYTUCYE
Seymu Walnego Ordynaryinego Sześćniedźielnego, w Warszawie Roku Pańskiego 1724. Dnia 2. Mieśiąca Paźdźiernika
ZŁOZONEGO.

w IMIĘ PANSKIE AMEN.

August Wtory z Bożey Łaski Krol Polski, Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmuydzki, Kijowski, Wołhyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smoleński, Siewierski, y Czerniechowski; á Dźiedźiczny Xiąże Saski y Elektor.

WSzem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedźieć należy do wiadomośći podaiemy: Iż dla konserwacyi całośći Państw Naszych, tudźież dla assekurowania beśpieczeństwa zewnętrznego y wewnętrznego, także ugruntowania nierozerwaney iedności *inter Status*, Seym Walny Ordynaryiny Sześćniedźielny w Warszawie złożyliśmy; na ktorym za zgodą y zezwoleniem oboyga Narodow iednostaynym, niżey wyrażone Konstytucye postanowiliśmy.

Pospolite Ruszenie Koronne.

1. ABy cały świat widźiał, iż iako ze wszystkiemi postronnemi Narodami zupełny pokoy konserwować y utrzymywać pragniemy, tak *contra ingruentia pericula*, w należytey zawsze gotowośći znaydować się chcemy. Pospolite Ruszenie *ad omnes casus sine divisione Belli* według Praw, Konstytucyi dawnych w Ręku Naszych do Seymu bliśko przyszłego, *de consensu omnium Ordinum* zostawuiemy, *salvis Iuribus Palatinatuum & Terrarum de xpeditione bellica.*

Pospolite Ruszenie W.X. Litewskiego.

2. CHcąc siły naturalne W.X.Lit: *ad omnes casus* we wszelkiey mieć gotowośći; Pospolite Ruszenie w W.X.Lit: za zgodą wszystkich Stanow uchwalamy: ktore według Prawa Statutowego W.X.L. y Konstytucyi Seymowych o Pospolitym Ruszeniu, á mianowicie według Konstytucyi *Anni* 1621. y dawnieyszych zwyczaiow, w mocy Naszey do przyszłego Seymu zostawuiemy. *Salva solemnitate* Uniwersałow.

Securitas Exekucyi Dekretu w Sprawie Excessu Toruńskiego.

3. Kledy zapamiętałość Toruńſkich Obywatelow, tak wielą Konſtytucyami y Dekretami przez Nayiaśnieyſzych Anteceſſorow Naſzych naganiona, y zakazana, *Divini humaniq; juris immemor*, z małey doſyć okazyi, przez konniwencyą Przełożonych ſwoich, *recentiſſimè* rzuciła ſię *ſacrilegâ manu* na mieyſca y Oſoby BOGU poświęcone; á tym śmieley, że podobne exceſſa tymże Obywatelom *impunè* uchodziły, przez co *Religio Orthodoxa*, beſpieczenſtwo publiczne, *& immunitas Eccleſiaſtica* gwałt ćierpią, & *quod flagitioſiùs, leges per contemptum habentur*; á Nam y Stanom Rzeczypoſp: wiele na tym należy, aby *Subditi & Incolæ Noſtri*, ſpokoynie żyli, y między ſobą *pacatè coaleſcant*. Przeto, aby w tak iawney krzywdźie ſamego BOGA *& totius Hierarchiæ Cæleſtis* (za ktorego Prowidencyą *Vicariæ Majeſtates & jura Regnorum* utrzymuią ſię) Dekret w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich pod czas Seymu teraźnieyſzego w ſprawie, *ad Inſtantiam* Urodzonego Inſtygatora Naſzego Koronnego y WW. OO. Iezuitow *Collegy Thorunenſis* z Magiſtrátem tamecznym, *& cum tumultuantibus*, o ten wyſtępek ferowany, do iak nayprędſzey *in omnibus contentus, indilatè ac irremiſſibiliter* przyſzłey Exekucyi, Wielmożnych Hetmanow Koronnych *ad hunc ſolùm actum præſenti lege* dyſpenſuiemy y *ſeriò* obliguiemy, żeby *in Aſſiſtentiam* Wielmożnych y Urodzonych Kommiſſarzow od Naſzego Sądu *ad executionem ejuſdē Decreti* naznaczonych; *Copias Militares pro exigentiá* ruſzyli, y ordynowali *ſalvâ Diſciplinâ Militari per Novellam legem ſancitâ*. Podobnąż Dekretow Aſſeſſorſkich Exekucyą w ſprawie Wielmożnych y Urodzonych Iabłonowſkich, reaſſumuiąc Konſtytucyą Seymu Lubelſkiego, Miaſtu Gdanſkowi nakazuiemy.

Odłożenie Seymu.

4. Lubośmy prawdźiwą ápplikacyą Naſzą Oycowſką ku Dobru Poſpolitemu, dogadzaiąc *votis populorum*, oraz chcąc mieć y widźieć za Panowania Naſzego Stany Rzeczypoſp: w iako nayleplzey konfidencyi, do tym doſkonalſzego ubeśpieczenia *ab intra & ab extra* dyſponowane, ile po kilku Seymach *occultâ lege fatorum*, nie bez żalu Serca Naſzego, *irritô eventu* rozeſzłych, Seym teraźnieyſzy do iak naypomyślnieyſzego z Naſzym y Stanow Rzeczypoſpolitey ukontentowaniem, pragnęli przyprowadźić końca: gdy iednak *zelus* Izby Poſelſkiey, *pro Fide & Religione Orthodoxa Romano-Catholica* zawſze *decertantis*, z okazyi ſprawy exceſſu Toruńſkiego w Sądach Naſzych Aſſeſſorſkich, za codzienną Urodzonych Poſſow do Nas Inſtancyą, po zakończonych przez Wielmożnych, Wielmożnych y Urodzonych Kommiſſarzow Náſzych *in loco delicti* kilkuniedźielnych inkwizycyach, ágituiącey ſię, innym materyom publicznym dalſzych konſultacyi z niemałym czaſu zabraniem przyniosł *remoram*. Dla czego konferencye przez delegowanych *ex utroq; Ordine* Deputatow, przy Nayprzewielebnieyſzym

ſzym

ſzym w Bogu Imći Xiędzu Prymaśie, y Wielmożnych Miniſtrach *Vtriuſq; Gentis*, z Miniſtrami poſtronnych Dworow, z ktorychby zupełnie, My y Stany Rzeczypoſp: w rożnych okkurrencyach, tak *ex vi Fœderum*, iako też *ex alijs materys* zachodzących, informować ſię mogli, nie ſą expedyowane; na czym wiele Nam y Stanom Rzeczypoſpolitey do utrzymania beſpieczeńſtwa publicznego *ab extra*, y zabieżenia dalſzym konſequencyom należy: *inſuper*, że za ſkroceniem czaſu *in determinio* Seymowania Prawem opiſanego, muśiały by nie tylko publiczne potrzeby, ale & *privatorum deſideria ſuo fruſtrari ſolamine*; przeto *intuitu præmiſſorum motivorum*, á naybardźiey chcąc widźieć Dekretu Aſſeſſorſkiego w pomienioney ſprawie Exceſſu Toruńſkiego *realem & indilatam in effectu executionem*, za powſzechną zgromadzonych Stanow zgodą poſtanowiwſzy potrzebne Konſtytucye *ad firmandam & manutenendam internam ſecuritatem*, Seym teraźnieyſzy *practicatis exemplis, ex re & neceſſitate* całey Rzeczypoſp: pod tymże Marſzałkiem, y temiż Poſłami *in activitate* będącemi *nullis exceptis, imò in plena* charakteru ſwego *prærogativa* zoſtaiącemi, zoſtawuiąc czas w ręku Naſzych, Mieyſce zaś *non immutando privilegiata Comitiorum Vniverſalium loca*, do Grodna odkładamy, *pro hac ſola & unica vice, in poſterum nunquam practicanda, non derogando* Kadencyi Grodźieńſkiey & *ſalvum regreſſum* Urodzonym Poſłom z Urodzonym Marſzałkiem ſwoim do Izby Poſelſkiey na pierwſzym dniu reaſſumpcyi *ad proponendas & formandas Leges*, według zwyczaiow dawnych, bez naymnieyſzey prerogatywie Izbie Poſelſkiey uymy, *conſervando & præcavendo*.

Ná ktorey da BOG reaſſumpcyi y kontynuacyi *inter prima & principalia objecta* Obrad, kalkulacye Wielmożnych Podſkarbich Wielkich *Vtriuſq; Provinciæ* y Artyleryi Koronney *expediri* powinny *ſine quavis intermiſſione*. Tamże wſzelkie *deſideria* Woiewodztw, Ziem, Powiatow y Oſob rekommendowanych, Miaſt Stołecznych Krakowa y Wilna, tudźież Lwowa, Sándomierza, Kowna, Kamieńca, Białey-Cerkwi, tak *in publicis negotys*, iako też & *privatorum*, tudźież *Receſſa* wſzyſtkie, iako też y Kunegundy, Seymami y Radami dawnieyſzemi y świeżſzemi warowane, *accedente Conſenſu omnium Ordinum*, mieśćić ſię maią.

Interea w tym czaśie między Limitą teraźnieyſzą y Reaſſumpcyą naſtępuiącego Seymu, *ad expediendas Conferentias* z Miniſtrami Poſtronnych Dworow przy Boku naſzym, Deputatow, przy Nayprzewielebnieyſzym w Bogu Jmci Xiędzu Prymaśie, y przy Wielmożnych Miniſtrach *utriuſq; Gentis*: Przewielebnego w Bogu Xiędza Biſkupa Krakowſkiego, Wielebnych Xięży Kujawſkiego y Płockiego Biſkupow: Z Prowincyi Małopolſkiey z Senatu, Wielmoznych Xiążęćia Januſza Wiśniowieckiego Krakowſkiego, Iana Jabłonowſkiego, Ruſkiego, Staniſława Ledochowſkiego,

go. Wołhyńſkiego, Iana Tarła, Lubelſkiego, Woiewodow: Dębińſkiego Woynickiego, Adama Szaniawſkiego Lubelſkiego, Jozefa Sołtyka, Beſkiego, Goſtſkiego Czerniechowſkiego, Kaſztelanow, z Wielkiey-Polſki, Wielmożnych Szołdrſkiego Kaliſkiego, Wielopolſkiego Sieradzkiego, Załuſkiego Płockiego, Chomentowſkiego Mazowieckiego, Iakuba Rybińſkiego Chełmińſkiego, Piotra Przebendowſkiego, Malborſkiego Woiewodow. Iana Skryńſkiego Łęczyckiego, Rudźińſkiego Czerſkiego, Kaſztelanow. Z Wiek: X. Lit· Wielmożnych Xiążęcia Kaźimierza Czartoryſkiego Wileńſkiego, Iana Fryderyka Sapiehę Trockiego, Kryſzpina Zmuydzkiego, Iana *de Campo* Scypiona Smoleńſkiego, Nowoſielſkiego, Nowogrodzkiego Neſtorowicza Brześćiańſkiego, Puzynę Mścisławſkiego, Wyhowſkiego Mińſkiego, Kaſztelanow. *Ex Equeſtri Ordine*, z Małey-Polſki: Urodzonych: Ierzego Lubomirſkiego Podkomorzego, Michała Potockiego Piſarza Polnego, Iana Branickiego Chorążego, Alexandra Szembeka Stolnika, Jerzego Lubomirſkiego Obozńego, Koronnych. Potockiego Strażnika W.X.L. Iakuba Dunina Regenta Kancellaryi Koron: Antoniego Trypolſkiego, Kijowſkiego, Iana Pepłowſkiego Podolſkiego, Podkomorzych: Wielopolſkiego Krakowſkiego, Seweryna Rzewuſkiego Chełmſkiego, Kalinowſkiego Winnickiego, Staroſtow. Zamoyſkiego Ordynata, Karola Wyżyckiego, Podkoniuſzego W. X. Lit: Łętowſkiego Krakowſkiego, Staniſława Szembeka Sandomirſkiego, Chorążych. Ożarowſkiego Krakowſkiego, Czackiego Wołhyńſkiego, Kurdwanowſkiego Bełzkiego, Stolnikow. Gołuchowſkiego Podſtolego Sandomirſkiego, Małachowſkiego Woiewodźica Poznańſkiego, Karwowſkiego Podczaſzego Wiſkiego y Sędźiego Grodzkiego Brańſkiego, Wielohurſkiego Kaſztelanica Wołhyńſkiego, Dębińſkiego Chowſkiego, Oſſolińſkiego, Przyłuſkiego, Woronicza Oſtrzſkiego, Staroſtow; Bekierſkiego Generała, Branickiego Kaſztelanica Halickiego, Polanowſkiego Podſtolego Buſkiego, Rufockiego Majora naſzego. Z Wielkiey Polſki: Urodzonych Maximiliana z Tęczyna Oſſolinſkiego Podſkarbiego Nadwornego Koronnego, Staroſtę Sandomirſkiego, Sołłohuba Łowczego W. X. L. Grabſkiego Łęczyckiego, Iana Skarbka, Ruckiego Czerſkiego, Franciſzka Łoſkiego Warſzawſkiego, Kuczborſkiego Zakroczymſkiego, Adama Wilkowſkiego Sochaczowſkiego, Podkomorzych; Boguſławſkiego Płockiego, Puzynę Wiſkiego, Michała Szymanowſkiego Wyſzogrodzkiego, Nakwaſkiego Ciechanowſkiego, Przeradowſkiego Rożanſkiego, Fabiana Szaniawſkiego Sochaczowſkiego, Iana Oſſolińſkiego Drohickiego, Staroſtow. Skarbka Łęczyckiego, Pawła Iaroſzewſkiego Płockiego, Mokronowſkiego Warſzawſkiego, Staniſława Wilczewſkiego Wiſkiego, Zabłockiego Zakroczymſkiego, Brzeźińſkiego Nurſkiego, Chorążych. Glinkę Sędźiego Ziemſkie-

skiego Łomżyńskiego, Wysockiego Sieradzkiego, Poniatowskiego Łęczyckiego, Podczaszych; Wągrockiego Podczaszego Zakroczymskiego, Antoniego Karczewskiego Czerskiego, Ciećiszewskiego Liwskiego, Pisarzow Ziemskich: Jaroszewskiego Regenta Ziemskiego Płockiego, Szczawińskiego Starostę Gąmbińskiego, Grabowskiego Podczaszego Kijowskiego, Łopackiego Kápitana Artyleryi Koronney. Z W. X. Lit: Urodzonych: Michała na Czerei Sapiehę Pisarza Polnego, Ogińskiego Podstolego, Pocieia Obożnego, Pakosza Chorążego Nadwornego W.X.Lit: Xiążęcia Michała Radźiwiła Przemyskiego, Zienowicza Oszmiańskiego, Iozefa *de Campo* Scypiona Lidzkiego, Strutyńskiego Wilkomirskiego, Lendorfa Mścisławskiego, Oskierkę Możyrskiego, Starostow. Chomińskiego Oszmiańskiego, Kaźimierza *de Campo* Scypiona Lidzkiego, Ogińskiego Kowinskiego, Marszałkow. Tyszkiewicza Ciwuna, Michała Aloizego Sawickiego Pisarza Ziemskiego, Wileńskich- Sakowicza Podkomorzego Witebskiego, Kazimierza Krolikowskiego Instygatora W.X. Lit: Ciwuna Tędźiagolskiego, Wala Grodźieńskiego, Iudyckiego Rzeczyckiego, Chorążych. Ogińskiego Gorzdowskiego, Sapiehę Wołpińskiego, Zawiszę Similiskiego, Puzynę Tryskiego, Wołłowicza Feydańskiego, Starostow. Wołodkowicza Woyskiego Mińskiego, Szyszkę Lidzkiego, Orzeszkę Pińskiego, Stolnikow. Piestrzyckiego, Ciwuna Korszewskiego Xięstwa Zmuydzkiego, Ostreykę Smoleńskiego, Lankiewicza Ipokorskiego, Możyrskiego Pisarzow Ziemskich, dla wysłuchania od nich, y swoich *ex Re & intereſſe* Rzeczypospolitey donieśienia expostulacyi, naznaczamy. Ktorzy Nayprzewielebnieyszy, Wielebni, Wielmożni, y Urodzeni Deputaći od Nas y Stanow Rzeczypospolitey na te Konferencye naznaczeni, w żadną materyą od tychże Ministrow Cudzoźiemskich proponowaną, nie wdaiąc się *concluſivè*, ale tylko *communicativè*, do Nas y Stanow Rzeczypospolitey na przyszłey Kontynuacyi referować się będą, *ſub nullitate ſecùs factorum.*

Rezydenći do Boku Naszego.

A Die 1. Februarij Anni 1725. ad diem ultimam Aprilis. *Wielebny Xiądz Biskup Inflantski; Wielmożni Woiewoda Bracławski, Czerniechowski, Vrodzony Sanocki, Kaßtelanowie.*

A die 1. Maij Anni ejusdem ad diem ultimam Iulij. *Tenże Wielebny Xiądz Biskup Inflantski, Wielmożni Woiewoda Pomorski, Poznański, Vrodzony Sochaczowski, Kaßtelanowie.*

A die 1. Augusti ad ultimam Octobris. *Nayprzewielebnieyszy w BOGV Imć Xdz Theodor Potocki Arcy-Biskup Gnieźnieński, Prymas Korony Polskiey, y W.X.Lit: Iaśnie Wielmożny Kaßtelan Krakowski, Wielmożny Poznański, Vrodzony Warßawski Kaßtelanowie.*

A die 1. Novembris ad ultimam Januarij Anni 1726.

ná czwartą część. Tenże Nayprzewielebnieyſzy w Bogu Imć Xiądz Prymas Arcy-Biſkup Gnieźnieński, Wielmożni Woiewoda Krakowſki, Sandomirſki, Vrodzony Goſtyńſki, Kaſtelanowie.

Ná Drugi Rok.

A Die 1. Februarij Anni 1726. ad ultimam Aprilis. *Przewielebny Xiądz Arcy-Biſkup Lwowski; Wielmożni, Woiewoda Poznańſki, Kaliſki, Vrodzony Wiſki, Kaſtelanowie.*

A die 1. Maij ad ultimam Julij. *Tenże Przewielebny Xiądz Arcy-Biſkup Lwowſki, Wielmozni, Woiewoda Wileński, Woynicki, Vrodzony Raćiązki Kaſtelanowie.*

A die 1. Auguſti ad ultimam Octobris. *Przewielebny Xdz Biſkup Krakowski, Wielmożni, Woiewoda Sandomirski, Gnieźnieński, Vrodzony Sierpski Kaſtelanowie.*

A die 1. Novembris ad ultimam Januarij Anni 1727. *Tenże Przewielebny Xiądz Biskup Krakowski, Wielmożni, Kaſtelan Wileński, Sieradzki, Vrodzony Wyſſogrodzki Kaſtelanowie.*

Stefan Potocki, Referendarz Koronny, Marſzałek Poſelski.

Konſtanty Szaniawski Biskup Krakowski, Deputat do Konſtytucyi.

Ian Tarło Woiewoda Lubelski, Medycki, Iaśielski Staroſta; Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Staniſław Chomentowski, Woiewoda Mazowiecki, Radomski, Drohobycki, Doliński Staroſta, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Kaźimierz Xiąże Czartoryiski, Kaſtelan Wileński, Deputat z Senatu do Konſtytucyi.

Alexander Kaźimierz ná Słuponie Szembek, Stolnik Koronny, Staroſta Biecki, Deputat do Konſtytucyi z Mało-Polskiey Prowincyi.

Iakub na Skrzyńnie Dunin, Regent Koronny, Staroſta Rádoſzycki; Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Mało Polskiey.

Maxymilian z Tęczyna Oſſoliński Podskarbi N. Koronny, Sandomirski Staroſta, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielko-Polskiey.

Ian Skarbek Rudzki, Podkomorzy Czerski, Deputat do Konſtytucyi z Wielko-Polskiey Prowincyi.

Iozef de Campo *Scipion Staroſta Powiatu Lidzkiego, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Litewskiego.*

Michał Aloizy Sawicki, Piſarz Ziemski Wileński, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Litewskiego.

Krzyſtof Gaſpary Sekretarz I. K. M. do Konſtytucyi.

KON-

KONSTYTUCYE

Seymu Walnego Ordynaryinego Sześćniedźielnego w Grodnie, Roku Pańskiego MDCCXXVI. Dnia 28. Września złożonego. 1.

w IMIĘ PANSKIE AMEN.

AUGUST II.

z Bożey Łaski Krol Polski, Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmuydzki, Kijowski, Wołhyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smoleński, Siewierski, y Czerniechowski, á Dziedźiczny Xiąże Saski y Elektor.

WSzem w obec y każdemu z osobna komu o tym wiedźieć należy do wiadomości podaiemy: Iż *inhærendo Legi publicæ* Seymu *immediatè* przeszłego Warszawskiego, Reassumpcyą teraźnieyszego Seymu za Uniwersałami Naszemi złożyliśmy, ktoremu *vim & valorem* Seymu sześćniedźielnego za zgodą wszystkich Stanow przyznaiemy, y Konstytucye niżey opisane postanawiamy.

DIPLOMA.

AUGUST Wtory z BOZEY Łaski Krol Polski, Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mázowiecki, Zmuydzki, Kijowski, Wołhyński, Podolski, Podlaski, Jnflantski, Smoleński, Siewierski, y Czerniechowski; á Dźiedźiczny XIĄZE Saski y Elektor.

WSzem w obec y káżdemu z osobna komu otym wiedźieć należy teraz y na potomne czasy, oznaymuiemy. Iż iako dotąd naypierwszy y naygruntownieyszy Panowania Naszego przez wszystek czas na miłości y propensyi zacnych Obywatelow Koronnych y W.X.L. zaszczyt y fundament założywszy, o Rozszerzenie Granic Rzpltey *per recuperationem avulsorum* za zgodą wszystkich Stanow staraliśmy się y starać nie przestaiemy; tak zabiegaiąc wszelkim pretextom, z ktorychby iakiekolwiek suspicye albo diffidencye *inter Majestatem & Libertatem* urość mogły, reassumuiąc *vincula Pactorum Conventorum*, tudźież *anteriora Di-* 2.

plomata Noſtra, ślubuiemy, y *Verbô Regiô* przyrzekamy; iż ſpadaiącą na Krolow Polſkich y na Stany Koronne y W.X.L. oraz *ad Corpus* Rzpltey zdawna przyłączoną Prowincyą Kurlandſką, *poſt ſera fata moderni Ducis Ferdinandi, ultimi Poſſeſſoris ſine prole maſcula decedentis, ſecundùm Pacta ſubjectionis æviternæ, avellere* nikomu niedopuśćiemy; *ſubſtitutionem novi cujuscunq; Principis infeudandi*, ani *ſeparatim* ani *conjunctim, præſcindendo omnem ſpem quibusvis Competitoribus*, z Stanami Rzpltey nie pozwolemy, żadney aſſyſtencyi, ani protekcyi *directè ſive indirectè cuivis* nie damy, y owſzem Ordynans Graffowi Moryczowi Saſkiemu do iako nayprędſzego wyiazdu z Kurlandyi poſyłamy, y że tam więcey znaydować ſię nie będźie, ani ſię intereſſować do niey *ſub quocunq; obtentu, colore vel titulo quæſito* nie ma, aſſekuruiemy. Wypraktykowane czyli zfabrykowane *ex cætu privato & prohibito in favorem* tegoż Graffa Morycza iakieżkolwiek Inſtrumenta, odebrać od niego, y ieſzcze na tym Seymie oddać Stanom Rzpltey, *tanquàm nulla, vitioſa & inſubſiſtentia;* tudźież Kurlandczykow, ſamych tylko Authorow, Fabrykatorow y Praktykantow tychże Inſtrumentow, w Sądach Naſzych Relacyinych według wydanych Mandatow ſądźić deklaruiemy. Ktore to *Diploma* ręką Naſzą podpiſane y Pieczęćiami Koronną y W. X. Lit: ſtwierdzone, do rąk Urodzonego Marſzałka Poſelſkiego oddać, y nie tylko *in volumen Legum* inſerować, ale y do Metryk, Grodow każdego Wo-
3. iewodztwa podać pozwalamy. Działo ſię w Grodnie Dnia XI. Mieśiąca Pazdźiernika Roku Pańſkiego MDCCXXVI. Panowania Naſzego XXX. Roku.

AVGVSTVS REX.

L. S. Regni

L. S. MDL.

Poſpolite Ruſzenie y Okazowanie.

1. PRzeſtrzegaiąc *in omnes caſus ſecuritatem* Rzpltey, Poſpolite Ruſzenie do przyſzłego da Pan Bog Seymu w rękach Naſzych zoſtawuiemy, o ktorym dawnieyſze Konſtytucye *in omnibus punctis* reaſſumuiemy; aby zaś Stan Szlachecki do ſłużby woienney tym lepiey ſpoſobił ſię w konie y Rynſztunki, Popiſy *aliàs* Okazowanie dawnemi Prawami poſtanowione, uchwalamy y poſtanawiamy.

Securitas Seymow Walnych.

2. CHcąc dawne Prawa y Konſtytucye o Seymach Walnych Sześćioniedźielnych nienaruſzenie *in ſuo robore & executione* zachować, Limity, ktore *ex neceſſitate* konjunktur przeſzłych, *pro hac ſola & nunquam practicanda vice* naſtąpić muśiały, aby na po-

na potym pod żadnym pretextem y Tytułem nie ſtawały, *authoritate præſentis Conventûs* zakazuiemy, *non derogando* iednak *Legibus* o Seymach Extraordynaryinych dwuniedźielnych, *in caſu extremæ & indiſpenſabilis neceſſitatis.* Przytym Seym Ordynaryiny *immediatè* naſtępuiący, według Alternaty na Wielkie Xięſtwo Lit: przypadaiący w Grodnie, *in termino lege novellâ præſcripto*, to ieſt, *Annô* 1728. złożyć deklaruiemy, oraz Konſtytucyą *Anni* 1690. o Porządku Seymowania, oſobliwie reſpektem łączenia ſię piąćiu dniami Stanow Rzeczypoſp: przed Konkluzyą Seymu, reaſſumuiemy y zachować we wſzyſtkim obiecuiemy.

Xięſtwo Kurlandzkie.

3. PONieważ według doświadczenia powſzechnego wſzyſtkie Państwa y Narody ſkupione y ziednoczone *in unum*, pod iednoſtaynym Rządem y Panowaniem, *Corpus* daleko zwykł bywać mocnieyſze, ſzczęśliwſze y ſpoſobnieyſze do obrony y konſerwacyi poſpolitey, a niżeli rozdźielone, Przeto *inhærendo Pactis æternis Subjectionis, & Incorporationis abſolutiſſimæ & pleniſſimæ*, bez żadney naymnieyſzey Reſerwacyi, *liberè, ritè, ac legitimè ab utriuſq; ſtabilitis, & juratâ fide confirmatis*, tudźież ſtoſuiąc ſię do Konſtytucyi *Anni* 1589. *deficiente ſtirpe maſculâ* teraźnieyſzego Xcia Ferdynanda *ex linea Kiettleriana procedentis, ſalvis per omnia juribus, Poſſeſſionibus ac Prærogativis* tegoż Xiążęćia, poki żyć będźie, (ktoremu *homagium*, dyſpenſuiąc Konſtytucyą *Anni* 1683. *ob reſpectum provectæ ætatis & ſingularia erga Rempublicam merita, etiam* przez Poſła ſwego *præſtare* pozwalamy, *hôc* iednak *præcautô*, że to ſłużyć nie powinno *Succeſſoribus* iego, inquantumby *ex lumbis illius directè deſcendentes exiſtere* mieli) pomienione Xięſtwo Kurlandzkie y Semigalſkie z dawna inkorporowane y y przyłączone *ad Corpus Reipublicæ, cum omnibus attinentys & contingentijs ſuis antiquis*, do Korony Polſkiey y W. X. Lit: przyłączamy y inkorporuiemy; za ſpolnych y nierozdźielnych Obywatelow Koronnych y W.X.L. pierwey przyiętych, przyimuiemy z Prawami, Przywileiami y wolnościami im nadanemi przedtym, do wſzyſtkich Praw, Honorow, Prerogatyw, y wolności Koronnych y W.X.Lit: przypuſzczonych, *pariter* przypuſzczamy, iednoſtaynemi śiłami, pośiłkami y woyſkami całey Rzpltey *contra omnes uſurpationes & quoſvis inſultus hoſtiles* zaſtępować, bronić y zaſzczycać obiecuiemy. *Inſuper* iako *omnem prorsùs novi Principis infeudandi ſubſtitutionem poſt fata* pomienionego Xiążęćia Ferdynanda *in caſum deficientis ſtirpis maſculæ in perpetuum* exkluduiemy y abroguiemy, tak *attentata* przeſzłe wſzyſtkie przećiwko Inhibicyom, Mandatom y Reſkryptom Naſzym, mianowićie *uſurpati* nie należyćie *ultimi Conventiculi, cum omnibus Actibus*, wdaiącemi ſię *in materiam eventualis Succeſſionis*, znośiemy, kaſſuiemy, y one za nieważne *ex vitio nullitatis, & inſubſiſtentiæ naturalis, ſtante*

ſe pro nunc directô & ſupremô, in futurum zaś *utili & immediatô Dominiô Noſtrô & Reipublicæ, perpetuâ & irrevocabili lege* deklaruiemy. A że Graff Morycz nie poſłuſznym Ordynanſom Naſzym y woli Rzpltey *circa effectuationem Diplomatis Noſtri*, na teraznieyſzym Seymie *traditi* pokazał ſię; tedy onego nie tylko *ex Ditionibus* Prowincyi Kurlandzkiey, tudźież Kroleſtwa Polſkiego y W. X. Lit: *proſcribimus*, ale też *pro Hoſte Reipublicæ & Invindicabili capite* ogłaſzamy y kondemnuiemy. *Liberum exercitium Auguſtanæ confeſſionis*, z ktorą *ad Rempublicam acceſſerunt, & per Pacta ſubjectionis ſibi caverunt, cum pacifico uſu & conſervatione* teyże Religij, *cæteriſq; illius Ritibus, ſecundùm obloquentiam duntaxat eorundem Pactorum*, aſſekuruiemy; ubeśpieczaiąc, iż *ad mutationem* oney, nikogo *per vim* przymuſzac nie dopuśćiemy, *ſalvô jure & uſu Religionis Romano-Catholicæ in formula Regiminis preſcriptô, & per Conſtitutionem Anni* 1678. *approbatô*.

5.

Także, aby *Deſideria* y Reprezentacye Stanow wſzyſtkich Prowincyi Kurlandzkiey *ratione* domowego porządku y innych uſtaw, *ad bonum ordinem & internum Regimen* potrzebnych, tym ſnadniey y ſkuteczniey akkomodowane *pro juſtitia, commodo & utilitate Vniverſorum* bydź mogły, za zgodą wſzech Stanow, Kommiſſarzow Naſzych *ex Senatorio Ordine*: Wielebnego X. Krzyſztofa na Słupowie Szembeka Biſkupa Warmińſkiego y Sambińſkiego, Wielmożnych Kaźimierza z Koźielſka Ogińſkiego Trockiego, Staniſława Donhoffa Połockiego, Hetmana Polnego W. X. Lit: Staniſława Chomętowſkiego Mazowieckiego, Hetmana Polnego Koronnego Woiewodow. *Ex Ordine Equeſtri*, z Małey Polſki; Urodzonych Jana na Tykoćinie y Tyczynie Branickiego, Chorążego Koronnego Kraśińſkiego Staroſtę, Iakuba na Skrzynnie Dunina, Regenta Koronnego, Staroſtę Radoſzyckiego, Ożarowſkiego Stolnika Krakowſkiego, Wielopolſkiego Lanckorońſkiego, Kalinowſkiego Winnickiego Staroſtow, Karwoyſkiego Podczaſzego Wiſkiego y Sędźiego Grodzkiego Brańſkiego. Z Wielkiey Polſki; Urodzonych Maxymiliana z Tenczyna Oſſolińſkiego Podſkarbiego Nadwornego Koronnego, Sandomirſkiego Staroſtę, Stephana Garczyńſkiego Chorążego, Alexandra Łodźie Ponińſkiego Łowczego, Wſchowſkich, Nakwaſkiego Ciechanowſkiego, Szembeka Tolkmickiego, Staroſtow, Kraśińſkiego Cześnika Ciechanowſkiego, Z W. Xtwa Lit: Urodzonych Kaźimierza na Bychowie, Dąbrownie y Zaſławiu Sapiehę Generała Artyleryi W. X. Lit: Wołpińſkiego Staroſtę, Michała Xćia na Nieświeżu y Ołyce Radźiwiłła Przemyſkiego, Jozefa *de Campo* Scypiona Lidzkiego, z Koźielſka Ogińſkiego Gorzdowſkiego Staroſtow, Wala Chorążego Grodźińſkiego, Antoniego Eperyeſzego Pułkownika Naſzego, nie tylko dla wyſłuchania, examinowania y akkomodowania tychże *deſideriorum & repræſentationũ*, ale też *primà-*

6.

riò & principaliter dla uformowania y ułożenia Ordynacyi teyże Prowincyi, tudzież Powiatu Piltyńskiego *respectivè quò ad Iura sua*, przytym dla uprzątnienia y uspokoienia iakichkolwiek niezgod, exorbitancyi, kontrowersyi y pretensyi domowych y postronnych, *cum potestate* sądzenia y karania *Summario Processu* tych Kurlandczykow, ktorzyby *rebelles Iuribus Reipublicæ* albo Powadze Kommissarskiey po tey Konstytucyi tamże w Kurlandyi pokazali się, ordynuiemy; *Salvâ Relatione & approbatione* na Seymie przyszłym. Ktorym, Wielebnemu, Wielmożnym y Urodzonym Kommissarzom, aby Wielmożni Hetmani oboyga Narodow, *assistentiam militarem pro exigentia necessitatis, salvâ disciplinâ militari per novellam Legem præscriptâ*, pod Kommendą Regimentarzow godnych, tak z Koronnego, iako y Litewskiego woyska dodali, *authoritate præsentis Conventûs* nakazuiemy; ktorzy to Regimentarze z Dywizyami w Kommendach swoich będącemi na Granicy Kurlandzkiey stanąć, y dalszego ordynansu tychże Wielebnego, Wielmożnych y Urodzonych Kommissarzow czekać maią. Pomienionych zaś Wielebnego, Wielmożnych y Urodzonych Kommissarzow Naszych obowięzuiemy, aby tę Kommissyą *primo verè*, naznaczywszy termin *per Innotescentiales suas, & proprio ære* na nie się wybrawszy, *sine ullo sumptu etiam ex Senatûs Consilio assignando*, ani Skarbu, ani Woiewodztw, *salvô beneficiô suspensionis* spraw ich *in quovis Subsellio*, expedyowali; *Instrumentum Pseudo-Electionis & omnia alia Iuribus Reipublicæ nociva ex Actis eliminent.* Oraz Obywatelom całego Xięstwa Kurlandzkiego, Semigalskiego, Powiatu Piltyńskiego, *in genere & specie* wszystkim, korrespondencyi, Praktyk, Negocyacyi wszelakich z Postronnemi Potencyami *& quasvis innovationes, Machinationes, vel molimina in præjudicium Iurium Reipublicæ sub quocunq; titulo, colore vel prætextu, directè sive indirectè Authoritate publica* teraźnieyszego Seymu, *sub pœnis criminis læsæ Majestatis, Perduellionis, cæterisq; rigoribus in legibus descriptis*, zakazuiemy, ktorym rygorom wszyscy *Fautores, Coöperatores & Assistentes*, ieżliby się iacy *in futurum* pokázali, *cujuscunq; Nationis, subjacere* powinni w Sądach Seymowych. 7.

Poselstwo do Oyca Swiętego z Reassumpcyą Praw *pro Iure Patronatûs & pro Indemnitate Iurisdictionis Reipublicæ contra Cortesanos.*

4 JAkośmy zawsze Naywyższych Pasterzow Kościoła Swiętego y Zwierzchność Stolicy Apostolskiey od Przodkow Naszych do tych czas szanować y wenerować zwykli, tak y teraz tę Naszą y Rzpltey ku Stolicy Apostolskiey chcąc świadczyć rewerencyą, naznaczamy do Oyca S. Poselstwo, na ktore Wielmożnego Iana z Tęczyna y Czekarzewic Tarła Woiewodę Lubelskiego, Grabo-

wieckiego, Medyckiego, Jaśielſkiego Staroſtę, Generała Leytnanta Infanteryi woyſk Naſzych ordynuiemy, y przez tego Poſła Naſzego upraſzac Oyca S. będźiemy, aby Nam wolnym Narodom *in Iuribus Cardinalibus Majeſtatis & Reipublicæ, necnon Patronatûs*, ubliżać nie pozwalał, oraz te *Præjudicia & gravamina*, ktore tak od Zakonnikow wdźieraiących ſię w Opactwa, iako y innych Duchownych uzurpuiących *Beneficia* bez Prezent Naſzych Krolewſkich ponośiemy, tudźież w aggrawacyach Woiewodztwa Krakowſkiego, y innych Woiewodztw y Ziem Prowizyami do Summ Wyderkaffowych; w poćiągnieniu Spraw Swieckich do ſwego Duchownego Sądu, w Appellacyach, Inhibicyach, Sądom Swieckim z Konſyſtorzow y Nuncyátury często założonych, y inne *abuſus* Iuryſdykcyi Nuncyaturſkiey, *internam quietem* tego Kroleſtwa wzruſzaiąc, aby świątobliwie odwroćić y oddalić raczył, *circumſcribendo* Trybunał *Nunciaturæ adinſtar* innych Nuncyatur w Państwach Katolickich znayduiących ſię, oraz *abrogando* wſzyſtkie *abuſus & exorbitantias* teyże Nuncyatury, *cum*
8. *ſummo gravamine & præjudicio Statûs ſæcularis & Eccleſiaſtici*, á oraz *Prærogativæ Legati Nati*: Gwoli czemu o rewokacyą teraźnieyſzego Nayprzewielebnieyſzego w Bogu Xiędza Nuncyuſza, *ſeriò & indilatè inſtabimus*. Przytym reaſſumuiemy wſzyſtkie Prawa y *Statuta*, ktoremi *Iura Patronatûs Noſtri Regij* ſą warowane, tak w Koronie iako y w W. Xięſtwie Lit: oſobliwie Statut Albrechta *Anni* 1496. Alexandra 1505. Zygmunta Auguſta 1550. Konſtytucyą *Anni* 1641. *& Pactis Conventis*, y oſtatnim Traktatem *Anni* 1717. ubeśpieczone. Statut także *de Corteſanis Annô* 1538. & 1540. poſtanowiony, Konſtytucyą *Anni* 1641. reaſſumowany odnawiamy, y według opiſania iego *in contravenientes*, aby *pœnæ irremiſſibiliter extendantur*, mieć chcemy; Opactwo y innych *Beneficia* Duchownych, Prezentacyi Naſzey, nikomu bez Prezenty y Nominacyi Naſzey dźierżeć nie pozwolemy, y do Exekucyi to Prawo Wielmożnym Miniſtrom *Statûs*, y Hetmanom przywodźić zlecamy, aby *ad amovendos uſurpatores & cohibendos abuſus Nunciaturæ*, gdy tego będźie potrzeba, ludźi dodali; niepoſłuſznych y przećiwnych dawnieyſzym Prawom, y tey Konſtytucyi, tak ſame Oſoby, iako też Dobra *cum præjudicio Patronatûs Noſtri* uſurpowane ſekweſtrowali, *facta factis opponendo*.

Trybunał Skarbowy.

5. ZAchowuiąc wcale y nienaruſzenie tak regularną płacą Konſtytucyą *Anni* 1717. poſtanowioną, iako też *Diſciplinam militarem* támże opiſaną, dla wykonania *Sancitorum* przeſzłey y teraźnieyſzey Konſtytucyi, Trybunał Skarbowy *pro eodem tempore & loco* ſześćniedźielny, do drugiego Seymu doſzłego *per Cadentias ſolitas* poſtanawiamy, do ktorego z Senatu, z Małey Polſki: Wielebnego Xdza Szaniawſkiego Biſkupa Chełmſkiego, Wielmożnych

żnych Ierzego Lubomirſkiego Krakowſkiego, Iana z Tęczyna y Czekárzewic Tarła Lubelſkiego, Woiewodow, Urodzonego Mikołaia Sołtyka Kaſztelana Przemyſkiego; z Wielkiey Polſki, z Senatu: Wielmożnych, Franćiſzka Bielińſkiego Woiewodę Chełmińſkiego, Łodźie Ponińſkiego Gnieźnińſkiego, Mikołaia Podoſkiego Płockiego, Kaźimierza Rudźińſkiego Czerſkiego, Kaſztelanow za Kommiſſarzow ordynuiemy, naznaczaiąc na każdego *Salariũ* ze Skarbu Koronnego podług dawnego zwyczaiu, na ktory Trybunał ziachawſzy ſię Wielebny w Bogu, Wielmożni, Urodzeni Kommiſſarze *in aſſiſtentia* Wielmożnego Podſkarbiego W. Koronnego, lub *Officys Ipſius*, ktore według dawnych zwyczaiow *circa immunitates* zachowane bydź powinno, po wykonaney przed Ziemſtwem, lub *vacante hoc Iudicio* przed Urzędem y Grodem Radomſkim Rotą Trybunalſką, według Konſtytucyi Trybunału Skarbowego *Anni* 1685. z przydatkiem w Konſtytucyi *Anni* 1717. *de Diſciplina militari* wyrażonym, przyśiędze, y po obranym *è medio ſui*, lub *ex Senatorio Ordine*, lub też *ex Equeſtri* Marſzałku, alternatę Prowincyi zachowuiąc, aby raz był z Małey Polſki, drugi raz z Wielkiey Polſki Marſzałek, zaczynaiąc iednak przyſzły Trybunał od Małey Polſki (co ſię ma rozumieć y zachować *alternatim* o trzymaniu Piorá przy Regentach) wſzelkie *Sancita* w Konſtytucyi *Anni* 1717. *tit:* Trybunał Skarbowy; opiſane exekwować będźie, Likwidacye zaś Chorągwi y Regimentow z popiſami y luſtracyami przez Urodzonych Kommiſſarzow na Leżach iako naypilniey odprawionemi konfrontuiąc, aby ſię żadna defraudacya w kompletach nie dźiała. A dla tego Urodzeni Kommiſſarze względem Popiſow *ſecundùm præſcriptum Novellæ Legis* ſprawić ſię *tenebuntur* we wſzyſtkim, konfrontacya zaś podanych przez Deputatow woyſka *utriuſq; Authoramenti* na Trybunale Skarbowym Regeſtrow, powinna ſię odprawić *circa liquidationem in Stuba Iudicy* przy Deputowanych Urodzonych Kommiſſarzach y Piſarzu Skarbowym. *Iuramenta* zaś przy ſtoliku *Officy, in præſentia Iudicy* wykonywane bydź powinny. A w ktorym Woiewodztwie dla zerwania Seymiku Goſpodarſkiego nie byłoby Kommiſſarza, tedy Popis y Inkwizycyą pierwſzy Senator lub Urzędnik w Woiewodztwie na ow czas przytomny, *in tempore præſcripto*, odprawić będźie powinien, y na Trybunał Skarbowy odeſłać. A iako *ex Equeſtri Ordine* Urodzeni Kommiſſarze bywali od Woiewodztw *ſalariati*, tak y na potym Woiewodztwa y Ziemie *providebunt*. Tenże Trybunał w żadne materye ſobie Prawem, *ac Novellâ lege ad exequendum* nie podane, wdawac ſię nie powinien, ani też takich deklaracyi, ktoreby ſię na wyraznych Konſtytucyach nie fundowały, piſać y promulgować, y żadnych impozycyi ani na Skarb, ani na Woiewodztwa, ani na kogo innego nie ma ſtanowić *ſub nullitate attentatorum*. A lubo *ultra conceſſam facultatem* Trybunały przeſzłe, 9.

Skar- 10.

Skarbowe rożne impozycye na Traktamenta woyſkowe y inne *expenſa* ſtanowili, iednak *præterita commiſſa indulgendo*, Wielmożnego Podſkarbiego W. Koronnego obliguiemy, aby przeſzłe Summy na Traktamenta *pro Annis* 1720. 1722. 1725. & 1726. zaległe, za każdy Rok według dyſpozycyi Izby Kommiſſarſkiey wypłaćić, *in futurum* zaś implikancyą Skarbu Koronnego *tollendo* poſtanawiamy, aby Wielmożny Podſkarbi W. Koronny Dwadźieśćia Tyśięcy złotych Polſkich ſummy *quotannis* ze Skarbu Koronnego na dyſpozycyą Trybynału Skarbowego wypłacał, z ktorey to Summy na każdego Kommiſſarza Woyſkowego ſumma trzy tyśiące złotych Polſkich *cedere* powinna, *reſiduum* iedenaśćie tyśięcy złotych Polſkich *in parte* na Deputatow Chorągwianych y Regimentow, także ich Dyrektora, y inne oſoby *obſequio* Trybunału Skarbowego *ex antiquo* deſtynowane. A że Izba Kommiſſarſka Trybunału *ſolitâ praxi* bez Expenſy obeyść ſię niemoże, tedy Wielmożny Podſkarbi W. Koronny *itidem* na takowe Expenſa trzynaśćie tyśięcy pięć ſet złotych *quotannis providebit*, co *in calculo publico acceptari* powinno, z ktorey to ſummy Urodzonemu Inſtygatorowi lub *Vice*-Inſtygatorowi Koronnemu, ktory z nich *ab Inchoatione* Trybunału, aż do zakończenia będźie *præſens*, puſtora tyśiąca złotych Polſkich naznaczamy. A do tego *reaſſumitur Conſtitutio Annorum* 1676. & 1677. o Trybunałach Skarbowych Radomſkich, oraz *executio* Konſtytucyi *Anni* 1717. *ſub tit.* Trybunał Skarbowy, w Interesſie Krolewica Imći Jakuba *demandatur*.

Ordynacya Piechoty Łanowey.

6. Piechota Łanowa *quondam robur militiæ*, ponieważ *per incuriam temporum* y rożne na Rzpltą *Simptomata*, do tey extenuacyi przyſzła, że z niey teraz małe *ſubſidium* Rzeczypoſp: przeto ſtoſuiąc ſię do Konſtytucyi *Annorum* 1638. 1647. & *præcipuè* 1649. o Wybrańcach Łanow Wybranieckich, z Staroſtw y Dźierżaw Naſzych poſtanowionych, á dotąd do Exekucyi nie przywiedźionych, áby *in omnes caſus ingruentes* Rzeczpoſpolita *ex Fundo* pomienionych Łanow wybranieckich *antiquitùs* znayduiących ſię, *ſubſidium & robur* regularney Milicyi mieć mogła, do lepſzego y ſkutecznieyſzego porządku przyprowadzaiąc; z każdego Łanu wybranieckiego ośiadłego, lub przez Staroſtow, Dźierżawcow, lub przez kogokolwiek zażywanego, na Erekcyą Piechoty Authoramentu Cudzoźiemſkiego po złotych Polſkich ſto, za zgodą wſzech Stanow poſtanawiamy, tak aby wybrańcy z Łanow przez ſię ośiadłych, iako y Staroſtowie y Dźierżawcy, Łany *ex antiquo* wybranieckie trzymaiący, pomienioną kwotę dwiema Ratami *ad normam* Regularney Płacy, pierwſzą zaczynaiąc Ratę dnia piętnaſtego *Septẽbris*, w roku naſtępuiącym Tyśiącznym śiedmſetnym dwudźieſtym śiodmym; drugą dnia piętnaſtego *Marty ſubſequenter*,

11.

ter, y tak *consecutivè*, z Prowincyi Wielko-Polskiey do Piotrkowa, á z Mało-Polskiey do Lublina, *circa Officia Castrensia* bez żadney Extorsyi y bez Groszowego, *per spatium* trzech Niedźiel wypłacaiąc, za kwitami Assygnataryuszow oddawali, *sub executione militari:* do ktorey nowo erygowaney Piechoty Officyerom (ktorych samą tylko Szlachtę, Katolikow, w Woiewodztwach y Ziemiach osiadłych, *muneris ejusdem idoneos* pod władzą y za rekommendacyą Hetmańską zawsze mieć chcemy) Listy Przypowiednie z Kancellaryi Naszey wydać deklaruiemy. A że teraz *quantitatem* Łanow Wybranieckich *in generalitate & particularitate* wiedźieć niemożemy: przeto inwestygacyą y redukcyą onych Kommissyi Radomskiey zlecamy, na ktorą Kommissyą Urodzeni Kommissarze z Ziem y Woiewodztw na Trybunał Radomski obrani, Taryffy sprawiedliwe Łanow Wybranieckich osiadłych, *à parte* zas pustych (na ktorych osiadłość *ad Instantiam cujusvis* Przywileie z Kancellaryi Naszey wydać każemy, ażeby za osadzeniem onych podobna solucya *importari* mogła) tak z dawna iako y teraz gdźie nie są oblatowane, przez Starostow y Dźierżawcow (ktorym rzetelnie pod winą Tysiąca grzywien *in casu* zataienia ktorego Łanu osiadłego, w Trybunale Radomskim *ad Instantiam* Instygatora *repetenda*, wcześnie przed Kommissyą przyszłą *per oblatam* do Grodu *propry districtûs* á w Woiewodztwach Pruskich *in defectu* Grodow, *ad Acta Civitatensia lege præsenti* podać nakazuiemy) *authenticè* wyięte, komportować *tenebuntur;* także Taryffy, ktore tylko znaleść się mogą, y lustracye, Skarb Koronny iako y Rotmistrze przeszli pomienioney Piechoty Łanowey, inwestygowane y opisane Łany pod Jurámentem tamże wykonanym, iako żadnych Łanow na szkodę Rzeczyposp. nie utaili, osobiśćie komportować maią, *sub pœna Mille Marcarum Polonicalium seorsivè* na każdego niepossłuszneg**o**, w Trybunale Koronnym *ex Regestro Fisci ad Instantiam* Instygatorá Koronnego *irroganda;* z ktorych Taryff y Lustracyi komportowanych, iako y Inwestygacyi pod Iuramentem zeznaney, Trybunał Radomski w Roku przyszłym 1727. przypadaiący, *judicialiter* redukować, *& in unum* wszystkie Łany, iako *ex antiquo* były, zkomputowawszy, opisać, Taryffę inwestygowanych Łanow *per Oblatam* tamże w Radomiu, iako y *ad Archivum* Skarbu Koronnego, *in Ordine* do wydania dyspartymentow *adinstar* Płacy Regularney na Regimenty uformowane, oddać powinien będźie. A z tych uformowanych Regimentow sześćdźieśiąt ludźi *pro Præsidio* Zamku Krakowskiego Wielmoźni Hetmani Koronni kommenderować maią pod Kommendę Urodzonego Starosty Krakowskiego. Odtąd zaś Sołtyśi po Dobrach Naszych zostaiący, żadney solucyi do Urodzonych Rotmistrzow, ani żadney ussługi onym czynić nie maią. 12.

Kommiſſya z Ceſarzem JMćią.

7. JZ wiele Rzeczypoſp: należy na konſerwacyi Sąśiedzkiey Przyiaźni z Poſtronnemi Potencyami: przeto dla aſſekurowania tym gruntownieyſzego *Bonæ Viciniæ* z Ceſarzem Imćią *in ordine* do kontynuacyi konferencyi, bez wdawania ſię w nowe iakiekolwiek Kondycye, albo *ligamenta*, przy Nayprzewielebnieyſzym Prymaśie Koronnym y W.X.L. tudźież przy Wielmożnych Miniſtrach *Statûs* y Hetmanach *utriusq; Gentis*, Kommiſſarzow Naſzych, z Senatu: Przewielebnego w Bogu X. Konſtantego Felicyana Szaniawſkiego Krakowſkiego, Wielebnych
13. Krzyſztofa Szembeka Kujawſkiego y Pomorſkiego, Pancerzyńſkiego Wileńſkiego, Andrzeia Załuſkiego Płockiego, Krzyſztofa Szembeka Warmińſkiego y Sambińſkiego, Gośiewſkiego Smoleńſkiego Biſkupow: Z Małey Polſki: J.W. Xćia Ianuſza Wiśniowieckiego, Kaſztelana Krakowſkiego, Wielmożnych Ierzego Lubomirſkiego Krakowſkiego, Iozefa Potockiego Kijowſkiego, Stefana Humieckiego Podolſkiego Woiewodow; Kaźimierza Steckiego Kijowſkiego, Dębinſkiego Woynickiego, Urodzonego Miączyńſkiego Chełmſkiego Kaſztelanow. Z Wielkiey Polſki: Wielmożnych Radomickiego Poznańſkiego, Szołdrſkiego, Kaliſkiego, Wielopolſkiego Sieradzkiego, Załuſkiego Płockiego Woiewodow; Ponińſkiego Gnieźnińſkiego, Trzćińſkiego Rawſkiego, Urodzonego Milżyńſkiego Srzemſkiego, Kaſztelanow. Z Wiel: Xſtwa Lit: Wielmożnych Xćia Kaźimierza Czartoryiſkiego Kaſztelana Wileńſkiego, Kaźimierza Ogińſkiego Woiewodę, Iana Fridery-ka Sapiehę Kaſztelana, Trockich, Cetnera Smolenſkiego, Xiążęćia Radźiwiłła Nowogrodzkiego, Sapiehę Brześćiańſkiego Woiewodow. *Ex Equeſtri Ordine* z Małey Polſki, Urodzonych Iana Branickiego Chorążego, Seweryna Rzewuſkiego Podczaſzego, Alexandra Szembeka Stolnika, Lubomirſkiego Obożnego, Iakuba Dunina Regenta, Koronnych; Antoniego Trypolſkiego Kijowſkiego, Pepłowſkiego Podolſkiego, Podkomorzych; Wielopolſkiego Krakowſkiego, Małachowskiego Opoczyńskiego, Potockiego Halickiego, Staroſtow; Łętowskiego Chorążego, Ożarowskiego Stolnika, Krakowskich, Karola Odrowąża, Hrabię Sedlnickiego. Z Wielkiey Polski Urodz: Maxymiliana Oſſolińskiego Podskarbiego Nadwornego Koronn: Iana Skarbka Rudzkiego Czerskiego, Franćiſzka Aloyzego Łoskiego Warſzawskiego, Adama Wilkowskiego Sochaczewskiego, Podkomorzych; Pawła Iaroſzewskiego Staroſtę Płockiego, Stefana Garczyńskiego Chorążego, Piotra Sokolnickiego Cześnika, Wſchowskich, Stefana Szołdrſkiego Woiewodźica Kaliskiego, Adama Zakrzewskiego Chorążego Łęczyckiego, Piſarza Grodzkiego Poznańskiego, Gąśiorowskiego Staroſtę Radźieiowskiego, Poniatowskiego Podczaſzego Łęczyckiego, Rychłowskiego Chorążyca Sieradzkiego. Z W. X. L. Urodzonych

nych Michała na Czereij Sapiehę Pisarza Polnego, z Koźielska Ogińskiego Podstolego, Kazimierza Sapiehę Generała Artyleryi W. X. Lit: Wołpińskiego, Xcia Michała Radźiwiłła Przemyskiego, Iozefa *de Campo* Scypiona Lidzkiego, Strutyńskiego Wilkomirskiego Starostow; Chomińskiego Ostmiańskiego, Mirskiego Bracławskiego, z Koźielska Ogińskiego Kowieńskiego Marszałkow; Michała Aloyzego Sawickiego Pisarza Ziemsk: Wileńskiego, z Koźielska Ogińskiego Borysowskiego, Zawisze Semilyiskiego Starostow naznaczamy, *absentiâ nonnullorum non obstante, salvâ relatiane & approbatione* na Seymie przyszłym. 14.

Kommissya z Carową Ieymcią.

8. JAko do zachowania y utrzymania wiecznego pokoiu z Carową Ieymćią y Państwem Iey, prawdźiwe y stateczne mamy *studium*, tak wsze'akie pretensye Rzeczyposp: z okazyi Traktatu Soiuszneg o, y przeszłych konjunktur zachodzące chcąc *finaliter* uspokoić, *circa assistentiam* Nayprzewielebnieyszego Prymasa Koronnego y W.X.L., Wielmożnych Ministrow *Statûs*, y Hetmanow Oboyga Narodow, do traktowania z Ministrami Carowey Ieymći, Z Senatu Przewielebnego X. Konstantego Felicyana Szaniawskiego Krakowskiego, Wielebnych Krzysztofa Szembeka Kujawskiego, Pancerzyńskiego Wileńskiego, Stefana Rupniewskiego Łuckiego, Ożgę Kijowskiego y Czerniechowskiego, Gośiewskiego Smoleńskiego Biskupow. Z Małey Polski: J.W. Xiążęcia Ianusza Wiśniowieckiego Kasztelana Krakowskiego, Wielmożnych Michała Potockiego Wołhynskiego, Stefana Humieckiego Podolskiego, Iana Tarła Lubelskiego Woiewodow; Steckiego Kijowskiego, Urodzonego Mikołaia Sołtyka Przemyskiego Kasztelanow. Z Wielkiey Polski: Wielmożnych Szołdrskiego Kaliskiego, Dąbskiego Brzeskiego Kujawskiego, Załuskiego Płockiego, Głębockiego Rawskiego Woiewodow; Skrzyńskiego Łęczyckiego, Boruckiego Brzeskiego Kujawsk: Trzcińskiego, Rawskiego Kasztelanow. Z W. X. Litewskiego Wielmożnych Xcia Kazimierza Czártoryskiego Kasztelana Wileńskiego, Zaranka Starostę Zmuydzkiego, Pocieia Witebskiego Zabę Mińskiego Woiewodow, Oskierkę Nowogrodzkiego, Marcyana z Koźielska Ogińskiego Witebskiego Kasztelanow. *Ex Equestri Ordine* z Małey Polski; Urodzonych Iakuba Dunina Regenta Koronnego, Antoniego Trypolskiego Kijowskiego, Pepłowskiego Podolskiego, Podkomorzych; Olszańskiego Owruckiego, Kalinowskiego Halickiego, Ledochowskiego Łomżyń. Chorążych; Czackiego Wołhyń. Kosakowskiego Czerniechowskiego Stolnikow: Woronicza Starostę Ostrzkiego, Szczesnego Wielohurskiego Kasztelanica Wołhyńskiego, Missunę Pułkownika Naszego, Lubienieckiego Podczaszego Nowogrodzkiego. Z Wielkiey Polski: Urodzonych Maxymiliana Ossolińskiego Podskarbiego Nadwor- 15.

nego Koronn: Sołłohuba Łowczego W.X.Lit. Grabskiego Łęczyckiego, Zboińskiego Dobrzyńskiego, Adama Wilkowskiego Sochaczewskiego Podkomorzych, Zakrzewskiego Chorążego, Iana Chryzoſtoma Radoiewskiego Podczaſzego, Oſtrowskiego Cześnika Brzeskich Kujawskich, Szembeka Staroſtę Tolkmickiego, Alexandra Ponińskiego Łowczego Wſchowskiego, Iozefa Radomickiego Kaſztelanica Poznańskiego, Iaroſzewskiego Piſarza Grodzkiego Płockiego, Woyćiecha Miaskowskiego. Z W.Xtwa Lit: Urodzonych Xćia Mikołaia Radźiwiłła Miecznika, Maſſalskiego Piſarza, Pakoſza Chorążego Nadwornego W.X.L. Lindorffa Staroſtę Mścisławſkiego, Tyſzkiewicza Ciwuna Wileńſkiego, Kaźimierza *de Campo* Scypiona Marſzałka Lidzkiego, Wala Grodźieńskiego, z Koźielſka Puzynę Upitſkiego Chorążych, Szyſzkę Stolnika y Podſtaroścćiego Grodz: Lidz:, Orzeſzkę Pinſkiego, Wołodkowicza Minſkiego Woyſkich; Lenkiewicza Piſarza Ziemſkiego Mozyrſkiego deputuiemy, *abſentiâ nonnullorum non obſtante, ſalvâ Relatione & approbatione* ná przyſzłym Seymie.

Kommiſſya z Koroną Szwedzką.

9. NA pokazanie przed całym światem Propenſyi Naſzey do ſtatecznego Pokoiu y przyiaznego Sąśiedztwa z Krolem Jmćią, y całym Kroleſtwem Szwedzkim, przy Nayprzewielebnieyſzym Prymaśie Koronnym y W.X.L. oraz przy Wielmożnych Miniſtrach *Statûs* y Hetmanach Oboyga Narodow. Z Senatu: Przewielebnych X. Skarbka Arcy-Biskupa Lwowſkiego, X. Felicyana Konſtantego Szaniawſkiego Krakowskiego, Wielebnych
16. Szembeka Kujawskiego, Pancerzyńskiego Wileńſkiego, Fredra Przemyskiego, Hoſiuſza Kamienieckiego, Gośiewskiego Smoleńskiego, Weſsla Jnflantskiego Biskupow. Z MałeyPolski: Jaśnie Wielmożnego Xćia Januſza Wiśniowieckiego Kaſztelana Krakowskiego; Wielmożnych Ierzego LubomirskiegoKrakowskiego, Morſztyna Sandomirskiego, Stefana Humieckiego Podolskiego, Iana Tarłá Lubelskiego Woiewodow, Myſzkowskiego Sandomirskiego, Tarła Lubelskiego Kaſztelanow. Z Wielkiey Polski: Wielmożnych Wielopolskiego Sieradzkiego, Warſzyckiego Łęczyckiego, Franćiſzka Bielińskiego Chełmińskiego, Piotra Przebendowskiego Malborskiego, Czapskiego Pomorskiego Woiewodow; Radomickiego Poznańskiego, Kretkowskiego Chełmińskiego Kaſztelanow. Z Wiel: X. Lit: Wielmożnych Kaźimierza z Koźielska Ogińskiego Woiewodę, Iana Fryderyka Sapiehę Kaſztelana Trockich, Tyzynhauſa Mściſławskiego, Zabę Mińskiego Woiewodow, Kryſpina Zmuydzkiego, Neſtorowicza Brześćianskiego Kaſztelanow; *Ex Equeſtri Ordine* z MałeyPolski, Urodzonych Ianá Branickiego Chorążego, Seweryna Rzewuskiego Podczaſzego, Lubomirskiego Obożnego, Koronnych, Łętowskiego Chorązego Krakowskiego, Wielopolskiego Lanckorońskiego,

Dębin-

Dębińskiego Cichowskiego, Malińskiego Nowogrodzkiego Staroſtow; Kampenhauſa Generała Majora Naſzego, Oſſolińskiego Pułkownika Artyleryi Koronney, Olſzańskiego Cześnika Kijowskiego, Krosnowskiego Stolnika Gosłyńskiego, Karwickiego Kaſztelanica Zawichoskiego, Marćina Iłłowickiego. Z Wielkiey Polski: Urodzonych Franćiſzka Maxymiliana Oſſolińskiego Podskarbiego Nadwornego Koronnego, Kuczborskiego Zakroczymskiego Chorążych; Szymanowskiego Wyſzogrodzkiego, Fabiana Szaniawskiego Sochaczowskiego Staroſtow; Wilczewskiego Chorążego Wiskiego, Franćiſzka Strzeleckiego Piſarza Grodzkiego Kaliskiego, Karczewskiego Piſarza Ziemskiego Czerskiego, Dąbskiego Woiewodźica Brzeskiego Kujawskiego, Iozefa Swiniarskiego, Kożuchowskiego. Z. Wiel: X. Lit: Urodzonych Poćieia, Oboznego, Kopćia Piſarza W. X. L. Sakowicza Witebskiego, Chrzanowskiego Brześćiańskiego, Podkomorzych; Deſzpota Zienowicza Staroſtę Oſzmiańſkiego, Pieſtrzyckiego Ciwuna Kroſzewſkiego, Judyckiego Chorążego, Chaleckiego Podkomorzyca, Rzeczyckich; Eperyeſzego Pułkownika, Oſtreykę Piſarza Ziemſkiego Smoleńſkiego, Wołłowicza Staroſtę Feydańſkiego, Buynickiego Podczaſzego Połockiego Staroſtę Duckiego, dla odnowienia y potwierdzenia dawnieyſzych Pakt wiecznych dezygnuiemy, *abſentiâ nonnullorum non obſtante*, y *ad eum finem* porozumieć ſię o czaśie y mieyſcu traktowania deklaruiemy, *ſalvâ Relatione & approbatione* na Seymie przyſzłym. 17.

Kommiſſya z Dworem Berlińſkim.

10. PONieważ tak dawno zaczęta Negocyacya Wielmożnego Iana Ierzego Przebendowſkiego Podſkarbiego Wielkiego Koronnego ze Dworem Berlińſkim dotąd ſkutku ſwego nie wźięła; przeto do zakończenia oney zupełnego, to ieſt do Eliberacyi Elbląga, y zaſtawnych Kleynotow, do traktowania względem wykupna Drahima, y windykowania ludźi gwałtem pozabieranych, uprzątnienia *quorumvis contra Pacta anteriora attentatorũ*, y do uſpokoienia wſzelkich zachodzących Pretenſyi, przy Nayprzewielebnieyſzym Prymaśie Koronnym y W.X.Lit: przy Wielmożnych Miniſtrach *Statûs* y Hetmanach Oboyga Narodow. *Ex Senatu* Przewielebnego, X. Konſtantego Felicyana Szaniawſkiego Krakowſkiego, Wielebnych Szembeka Kujawſkiego, Załuſkiego Płockiego, Szembeka Warmińſkiego, Horaima Zmuydzkiego, Kretkowſkiego Chełmińſkiego, Szaniawſkiego Chełmſkiego Biſkupow. Z Małey Polſki: Wielmożnych Ierzego Lubomirſkiego Krakowſkiego, Iana Iabłonowſkiego Ruſkiego, Iozefa Potockiego Kijowſkiego, Michała Potockiego Wołhynſkiego, Iordana Bracławſkiego, Iozefa Lubomirſkiego Czerniechowſkiego, Woiewodow; Iozefa Sołtyka Beſſkiego, Urodzonego Krakowſkiego, Kraśińſkiego Wiślickiego Kaſztelanow. Z Wielkiey Polſki: Wiel-

Wielm: Szołdrſkiego Dąbſkiego Kaliſkiego Brzeſkiego Kujaw: Radomickiego Jnowrocławſkiego, Generała Wieko-Polſkiego, Załuſkiego Płockiego, Franćiſzka Bielińſkiego Chełmińskiego,
18. PiotraPrzebędowſkiego Malborſkiego, Czapskiego Pomorskiego, Woiewodow, Ponińskiego Gnieznińskiego, Bagniewskiego Elbląſkiego Kaſztelanow. Z W. X. Lit: Wielmożnych Xiążęćia Kaźimierza Czartoryſkiego Kaſztelana Wileń: Kaźimierza Oginſkiego Trockiego, Xiążęćia Radźiwiłła Nowogrodzkiego Woiewodow, Iana *de Campo* Scypiona Smoleńſkiego, Szemiota Połockiego, z Koźielſka Puzynę Mściſſawſkiego Kaſztelanow. *Ex Equeſtri Ordine* z Małey Polski: Urodzonych Iana Branickiego Chorążego, Iakuba Dunina Regenta, Koronnych; Wyżyckiego Podkoniuſzego W. X. Lit: Szembeka Chorążego Sandomirskiego, Ruſockiego Skarbnika Krakowskiego, Roſtworowskiego Stolnika Podláskiego, Karwowskiego Podczaſzego Wiskiego Sędźiego Grodzkiego Brańskiego, Zaleskiego Łowczego Drohickiego, Bekierskiego Generała, Polanowskiego Podſtolego Buskiego. Platera Woyskiego Jnflantskiego, Kościuſzkę. Z Wielkiey-Polski: Urodzonych Franćiſzka Maxymiliana Oſſolińskiego Podskarbiego Nadwornego Koronn: Iana Skarbka Rudzkiego Czerskiego, Franćiſzka Aloyzego Łoskiego Warſzawskiego, Adáma Wilkowskiego Sochaczewskiego, Podkomorzych; z Koźielska Puzynę Wiskiego, Przeradowskiego Rożańskiego, Oſſolińskiego Drohickiego, Staroſtow. Zabickiego Zakroczymskiego, Brzeźińskiego Nurskiego, Grabowskiego Michałowskiego, Chorążych, Glinkę Sędźiego Ziemskiego, Suskiego Łomżyńskich, Wągrodzkiego Podczaſzego, Antoniego Radźickiego Sędźiego Ziemskiego Zakroczymskich, Kraśińſkiego Puſkownika Naſzego, Ciećiſzewskiego Piſarza Ziemskiego Liwskiego, Wolskiego Skarbnika Rawskiego, Łopackiego Kapitana Artyleryi Koronney. Z Wielk. X. L. Urodzonych Odachowskiego Skarbnego W. X. L. Rudominę Podkomorzego Błaſławskiego, Oskierkę Staroſtę Mozyrskiego, BuſhakaPodſtarośćiego Grodzkiego SłonimskiegoKrolikowſkiego Jnſtygatora W. X. L. Puzynę Staroſtę Wiſztyńskiego, Wołodkiewicza Kráyczego Mińskiego, Deſzpota Zienowicza Stároſtę Sznitowskiego, Korſaka Piſarza Grodzkiego Nowogrodzkiego, Kołontaia Podczaſzego Wołkowyskiego, Suźina Stolnika Brześciańskiego, Zawiſzę Staroſtę Semilyiskiego, Eperyeſzego Puſkownika Naſzego za Kommiſſarzow, naznaczamy *abſentiâ nonnullorum*
19. *non obſtante, ſalvâ relatione & approbatione tranſactorum* na Seymie przyſzłym. *Hôc adjectô*, iż *in caſu denegatæ Iuſtitiæ ex parte* pomienionego Dworu, Seym extraordynaryiny dwuniedźielny z wydaniem dwoyga Wići za iedne na Poſpolite Ruſzenie złożyć powinni będźiemy dla otrzymania tym prędſzey y pewnieyſzey ſatysfakcyi.

Wyku-

Wykupno Staroſtwa Drahimſkiego.

11. POnieważ Woiewodztwa, Poznańskie y Kaliskie nieznośną do tych czas ponoſzą krzywdę w płaceniu Pogłownego za Staroſtwo Drahimskie, ktore *in hoc uſque Iure hypothecæ* u Dworu Berlińskiego zaſtawne; tedy za prośbą Urodzonych Posłow Ziemskich tychże Woiewodztw, y za zgodą wſzech Stanow to Staroſtwo wykupić pozwalamy, ktore *ad diſpoſitionem* pomienionych Woiewodztw, *in eodem Iure*, iako teraz Dwor Berlinski trzyma, należeć będźie *uſque ad ſubſequendam* od Rzeczypoſpolitey u tychże Woiewodztw Poznańskiego y Kaliskiego *Exemptionem*. Dla czego żadnych Przywileiow na to Staroſtwo, Kancellarye Naſze wydawać nie będą. A dla prędſzego pomienionego Staroſtwa wykupienia, Kommiſſarzow niniejſzym Seymem naznaczamy *ad exolvendam ſummam Capitalem in Bonis per Poſta hærentem*, iako to: Wielmożnych Ludwika Szołdrskiego Kalinowskiego, Iana Radomickiego Inowrocławskiego Wodow Władyſława Radomickiego Poznańskiego, Adama Ponińſkiego Gnieźnińskiego, Ur: Prokopa Lipskiego Rogozińskiego Kaſztelanow; Urodzonych Franciſzka Radzewskiego Podkomorzego Poznańskiego, Stefana Garczyńskiego Chorążego, Piotra Sokolnickiego Cześnika, Alexandra Ponińskiego Łowczego, Wſchowskich; Jozefa Radomickiego Poznańskiego, Antoniego Walknowskiego Wieluńſkiego Kaſztlnicow: Władyſława Skorzewskiego Pułkownika Naſzego, Stefana Szołdrskiego Woiewodźica Kaliskiego, Iana Chryzoſtoma Radoiewskiego Podczaſzego Brzeskiego Kujawskiego Surrogatora Pozn: Adama Zakrzewskiego Chorążego Pozn: Franciſzka Strzeleckiego Piſarza Grodzkiego, Łęczyckiego Piſarza Grodzkiego Kaliskiego, Woyćiecha Miaskowskiego, y Jozefa Swiniarskiego; ktorzy to Kommiſſarze do eliberowania y odebrania pomienionego Staroſtwa Drahimskiego, *Inſtrumentum Commiſſionis* z Kancellaryi Naſzey Koronney odebrawſzy; *unius vel plurium abſentid non obſtante, dummodò ſex adſint, pleniſſimo robore gaudere* powinni. 20.

A ponieważ donieśiona Nam krzywda Sukceſſorow niegdy Urodzonego Iakuba Miaskowskiego, w Summie poſagowey Urodzoney Oſtenowny zaniešiona, zaczym pomienionym Wielmożnym y Urodzonym Kommiſſarzom zlecamy, ażeby za doſkonałym rozeznaniem tey krzywdy, skuteczney dopomnieli ſię y nie odwłoczney ſatysfakcyi. *Inſuper* Miaſto Stołeczne Naſze Poznań, Kaliſz, Wſchowę, *circa Antiqua Iura & Privilegia* konſerwuiemy.

21.

TRYBUNAL
Głowny Koronny.

1. STosuiąc ſię do Prawa wyraźnego y do Konſtytucyi *Anni* 1578. oraz poſlednieyſzych, ktoremi Rzplta Korrekturę Trybunału Koronnego warowała, á zważywſzy wſzelkie *Subſelly illius & aliorum minorum ſubſelliorum abuſus*, względem ſprawiedliwośći y Praw, *exinde* Honorow, Fortun, do tego Sądu *recurrẽtium* uſzczerbek, żeby *abhinc juxta ſuam ſphæram* y według dawnieyſzych Praw ta Jurisdykcya utrzymywała ſię, á Państwa *debitâ juſtitiæ adminiſtratione firmentur*, za powſzechną Stanow Rzeczypltey zgodą ſtanowiemy.

2. Obieranie na ten Trybunał Sędźiow, albo Deputatow z Woiewodztw y Ziem *juxta præſcriptum Legum in omni puncto obſervandum* zachowuiemy, aieby Oſoby zgodne, uczciwe, Prawa Koronne rozumieiące, Poſſeſſye w ſwoich Wdztwach lub Ziemiach przed rokiem nie zmyslone maiące. *Proceſſibus, Condemnationibus, & Convictionibus Iuris & facti non obnoxiæ*, w czaśie Prawem opiſanym, to ieſt po lat czterech *incluſivè* determinowanych, á nie prędzey, *etiam accedente conſenſu omnium* funkcyi takowych: (ieżeli oneż *in anteceſſum* na ſobie mieli) na tenże Trybunał *juxta antiquas Leges*, po Wdztwach y Ziemiach *practicatas* obierane bywały. Co y na Duchownych z ſwych Kapituł Deputatow ściągać ſię ma. Także y w Elekcyi Marſzałka toż ſamo *obſervari* powinno, oraz aby z iednego Domu y Jmienia, chyba aż po wyiśćiu lat czterech obrany bydź mogł, poſtanawiamy. A inquantum by *contra præſcriptum Legis præſentis* obrani byli, y funkcyi pretendowali, aby do nich *non admittantur*, waruiemy; *ſub nullitate* przećiwney temu Prawu Elekcyi. *In caſum* zaś *fatorum* Deputata Duchownego, inny na mieyſcu iego do tegoż Trybunału obierany bydź nie ma, *ſecus*, nie będźie *admiſſibilis*. Czego *ſeriam animadverſionem* Urzędom Ziemſkim, Grodzkim w Woiewodz-

22. twach tych, przed ktoremi *Iuramenta* ćiż Deputaći Trybunalſcy odprawować zwykli, zlecamy. Więc luboby na pierwſzey reaſſumpcyi Trybunału Juramentow nie expedyowali, za przybyćiem onychże do Trybunału Piotrkowſkiego, albo Lubelſkiego, tęż animadwerſyą tenże ſam Trybunał, aby *præſenti diſpoſitioni ſatisfiat*, mieć będźie. A ſtawiwſzy ſię na pierwſzą do Piotrkowa Kadencyą, powinni będą ćiż Deputaći obrani, w terminie y mieyſcu przyśiędze Trybunalſkiey naznaczonym, przed Przyśięgą ſwoią, Inſtrumenta Elekcyi ſwoiey, lub *Lauda* z Grodow ſwoich autentyczne, (iako gdźie *uſus* nieśie) z Podpiſami y Pieczęćią Marſzałka y Aſſeſſorow z każdego Powiatu po iednemu, ktorych *Lege præſenti adjungimus*, do Ziemſtwa z Grodem zaśiadaiącego oddać. A gdyby ktory Deputat poźniey przyiachał,

(byle

(byle nie dla uniknienia objekcyi) takiż dokument Elekcyi swoiey przed przyśięgą do Ziemstwa podać ma, y przyśięgę *apertâ Stubâ* wykonać. A *in casum*, gdyby ziachał obiicyent á Deputata nie zastał, Protestacyą *contra Actum*, lub Kondemnatę na tęż Osobę w Ziemstwie zostawić powinien, ktora tęż wagę mieć będźie, iakoby *per præsentem* zárzucona byłá. Ziemstwo zaś, wprzodie *ad publicum clarâ voce* czytać ma, ażeby *ad hocce Sacrarium justitiæ illegitimè* nikt wchodźić nie wáżył się: dopieroż pomienieni Sędźiowie *Authenticô & legitimô impedimentô carentes*, Rotą Deputacką prawem opisaną, przydawszy te słowa, przyśięgać będą: *Iuxta præsentem Correcturam Tribunalis Regni judicabo, eamq; in omnibus punctis observabo, & ab alijs pro posse observari curabo, nec in Electione Mareschalci à quopiam dependentiam habebo.* A takowe *Lauda* lub Attestacye, *excipiens jurameuta*, w Xięgi Ziemskie Sieradzkie *intra spatium* iednego tygodnia zawsze ingrossować każe. Do czego y Duchowni Deputaći *obligantur*, aby podobnym sposobem od Kapituł swoich do Ziemstwa *ad promulgandum & ingrossandum* oddawali Attestacye.

3. A ieżeliby Marszałek Seymikowy z Assessorami, *irreale Laudū* albo attestacyą dał temu Deputatowi, ktoryby nie był *legitimè electus*, tedy iako tenże Deputat *illegitimum*, tak Marszałek z Assessorami *irreale testimonium perhibentes, ad instantiam cujusvis Nobilis Possessionati* tegoż Woiewodztwa (gdy im to prawnie przez Inkwizycyą w swoim Wdztwie naznaczoną dowiedźiono było) przez tenże Trybunał każdy z nich na Cwierć Roku śiedzeniem wieży w Grodźie swoiego Woiewodztwá skarany bydź ma. 23.

4 Inquantumby zaś *obyciens & manifestans* w dowiedzeniu objekcyi *succumberet, pœnâ talionis* karany, á pomieniem Sędźiowie *taliter deductâ legitimitate* Elekcyi swoich, do przyśięgi y mieysca swego w tym Trybunale przypuszczeni bydź maią.

5. Ieżeliby ktoremu Deputatowi Kondemnatę ktożkolwiek, Protestacyą zaś *contra Actum Electionis in legitimo loco & tempore juxta Constitutionem Anni* 1601. *Fol:* 750. przez Szlachćica ośiadłego w tymże Woiewodztwie, będącego na tymże Seymiku uczynioną, przed juramentem zarzucał, tedy *obyciens ullô modô* przez Trybunał, lub Ziemstwa, lub *per subordinatas personas ab obiectione* aby *non arceatur, præsenti Lege seriò cavemus, sub pœna sessionis Tarris per duodecem Septimanas & ducentarum Marcarum Parti, Iudicio verò per medium.*

6. A ktoryby Deputat *à juramento & functione* raz *remotus & abjudicatus* był, *ampliùs* do niey w tym Trybunale *admitti* nie powinien y Deputatem nie będźie mogł bydź potym, aż po czterech lećiech. Kondemnatę zaś gdyby kto zakwitowaną albo zkassowaną *in retrusionem* Deputata złosliwie zarzućił sześćią Niedźiel wieży *unâ cum vadio Capitaneali Parti, Iudicio verò per mediū* karany bydź ma.

7. Reaſſumuiąc także Konſtytucyą *Anni* 1616. o Deputatach Trybunalſkich Koronnych poſtanawiamy, iż ktoby nie był *præſens* na Elekcyi Deputackiey, żadnym ſpoſobem obrany bydź nie ma, na Trybunał Deputatem, á choćby był obranym, mieyſca *in illo ſubſellio* mieć nie powinien, y ieżeliby ſię ważył takim nieprzyzwoitym *ad functionem ſeſe obtrudere* ſpoſobem, powinien *ſubeſſe pœnæ infamiæ & incapacitatis Honorum & Officiorum in perpetuum.*

8. Woiewodztwo Wołyńſkie lubo dotąd ſześćiu Deputatow miewało, odtąd iednak trzech tylko miewać będźie, ktorzy *in ſingulis diſtrictibus*, w Łucku, w Włodźimierzu, y w Krzemieńcu, po
24. rednemu iednego dnia, w czaśie Prawem opiſanym obierani bydź maią, á obrani *legitimè* przyśięgać będą rotą innym Deputatom zwyczayną; po wykonaney przyśiędze, *plenâ activitate* wſzyſcy trzech *gaudere* maią, y do partycypacyi *adjudicatorum æqualiter* należeć będą.

9. Marſzałkowie, y Deputaći Trybunału Lubelſkiego, y Radomſkiego, także *Miniſtri Statûs & Belli utriusq; Gentis*, na Elekcyą Marſzałka do Piotrkowa y Radomia aby nie zieżdżali, *quôvis titulô vel prætextu, ſeriò inhibemus.*

10. Reaſſumuiąc *in toto Conſtitutionem Anni* 1670. *fol:* 22. deklaruiemy: iż Deputat tak Duchowny iako y Swiecki, iak prędko obránym będźie, *ab Electionis ſuæ Actu* aż *ad determinationem* czaſu funkcyi ſwoiey, w Trybunałach, ani w Grodźie y Ziemſtwie, z nikim ſądźić ſię nie może *ex Actoratu ſuo*, tak w ſwoiey, iako y Zony ſwoiey, y Dźieći ſwoich ſprawie, ani w takowych ſprawach, w ktorychby do Ewikcyi poćiągany bydź miał, albo do Sukceſſyi należał; Marſzałkowie zaś y Deputaći, w ktore ſprawy przed funkcyą wchodzili, tych Spraw aby pod czas funkcyi nie ſądźili, *ſub nullitate Decretorum inhibemus.*

11. Waruiemy y to áżeby Marſzałkowie y Deputaći pod czas funkcyi ſwoiey żadnych Dobr, ani Dźiedźictwem, ani iakimkolwiek ſpoſobem nie nabywali, ani kontraktowali *in Ordine* do nabycia (oprocz Arendy dla wygody ſwoiey) *ſub nullitate* takowych tranſakcyi, ktore *pro caſſabilibus* mieć chcemy.

12. Zabiegaiąc *in futurum* wſzyſtkim *abuſibus*, ktore ſię dotąd *circa Electionem* Marſzałkow práktykowały, oraz uwalniaiąc Elektorow od nienawiśći, ktorąby zaćiągali, przez iawne y głośne ſuffragia u Kandydatow y Kompetytorow o Laſkę Trybunalſką, *præſcindendo* ichże *ambitum*, tudźież ſubjekcyi y dependencyi wſzelkich, takowy ſpoſob wynayduiemy, y za zgodą *omnium Ordinum* poſtanawiamy; po wykonaney przez Deputatow *juxta Turnum* Kapituł, Woiewodztw, y Ziem przyśiędze, Ziemſtwo Trybunalſkie Sieradzkie ſpiſany Regeſtr iednąż ręką, z Jmieniem y przezwiſkiem wſzyſtkich Deputatow tey Prowincyi, na ktorą alternata Laſki przypada, każdemu z Deputatow *utriusq; Provin-*

cie

cię do rąk odda, z ktorego Regestru pod każdym Deputatem przestrzeżonego, Deputat każdy wyiąwszy na przestrzyżoney kar- 25.
ćie Kandydata, ktorego tylko *ex instinctu* Ducha S. będźie *aptũ & idoneum* y cnotliwego baczył (*reliquum*, unikaiąc inwestygacyi, każdey swego Regestru *eo instanti* spaliwszy) cedułę Elekta swego włoży *in Archivum occultum*, ktore zamknięte bydź powinno przez Ziemstwo Sieradzkie *in hunc finem comparatum*; iak się obeydą wszyscy Deputaći, y iuż karteczki *cum Nominibus* upodobanych Kandydatow *in Archivum* wrzucą, na ten czas oneż Prezydent z dwiema Swieckiemi Deputatami, oboiey Prowincyi pierwszemi *in Mensam Iudicy apertè* wysypią, *& pluralitatem* kartek, na iednego z Deputatow, *omnibus præsentibus* zkonfrontuią, y ktory *persuperabit Suffragijs*, ten Marszałkowskie mieysce zaśiądźie y Laskę odbierze; á *in casum paritatis Suffragiorum*, podobnym sposobem też Suffragia powtorzone bydź maią; żaden zaś Deputat, *sub nexu Iuramenti*, na siebie samego nie powinien dawać *Suffragiũ*.

13. Obieranie Vice-Marszałka iako nie iest *de lege*, *pœnitùs in futurum abrogamus*, *salvô* szczegulnie *modernô ejus prærogativæ Possessore*, ale *in absentia* Marszałka, pierwszy Deputat teyże Prowincyi Laskę zawsze trzymać ma.

14. Deputaći ażeby tym pilniey Spraw słuchali, notowali y niespuszczali się na rekapitulacye Marszałkowskie, pomienione, Irrekapitulacye Spraw cale znośiemy y ordynuiemy; ażeby Marszałkowie tylko *ex stallo* tego Woiewodztwa Wota swoie dawali, z ktorego Deputatami stanęli. A gdyby ktory Sędźia Marszałka rekwirował, tedy drugi y trzeći raz *libertatem* kreskowania się Trybunałow zostaw iemy. W Sentencyach zaś do Dekretu, gdy iaka kategorya albo okoliczność przez Sędźiow opuszczona będzie, tedy *ad insinuationem* tego ktory Dekret pisze, albo ktoregokolwiek Deputata, takowa trudność *per pluralitatem* wszystkich Sędźiow *resolvi* ma.

15. *Ad accelerandam justitiam* mieć chcemy, ażeby o godźinie z rana śiodmey, po południu o drugiey, prawem opisaney 1669. Laska punktualnie bywała na Ratuszu, á gdy Komplet Deputatow na Ratusz się zeydźie, nie czekaiąc Marszałka, pierwszy *ex Turno* Deputat zaśiadszy, sądźić będźie powinien.

16. A ponieważ tą teraźnieyszą Ordynacyą Regestra *Palatinatuum* ustanawiaią się, tedy *non obstante alternata* Laski, Deputaći z Prowincyi Wielkopolskiey aby trzymali Regestra w Piotrkowie, tak Woiewodzkie iako y Taktowe, y inne ordynaryine, Czwartkowe y Srzodowe, ktore się *sub Tractu* owego Woiewodztwa sądźić będą, do tąd poki się to Woiewodztwo, z ktorego iest ktory Deputatem sądźi, mieć chcemy, *& in casum* żeby nie miało ktore Woiewodztwo Deputata, na ten czas naybliższego Woiewodztwa Deputat z dołu (iednak teyże Prowincyi) tenze Regestr do ręku swoich weźmie. 26.

17. Regeſtra zaś *Militarium paritatis votorum, Remiſſarum, caſſandarum*, y inſze *ultra Palatinales* przypadaiące, tak w Piotrkowie iako y Lublinie, Deputat pierwſzy z Prowincyi tych, gdźie ſię Trybunały ſądźić będą, á z tego Wdztwá, ktore ſię tey Kadencyi *ex Turno ſuo* ſądźić nie będźie, trzymać powinien. *In caſu* zaś, żeby z tego Woiewodztwa Deputata nie było, tedy Deputat naſtępuiącego Woiewodztwa *ſupplere* mieyſce iego ma, y tych Regeſtrow do Goſpod brać nie maią, ale ie do Ziemſtwa oddawać powinni, *ſub amotione* od Regeſtru.

18. Toż ſię ma rozumieć o Trybunale Lubelſkim, w ktorym chociażby Marſzałek był z Prowincyi Wielkopolſkiey, Małopolſcy Deputaći *iuxta præmiſſam methodum*, Regeſtr trzymać będą, á to dla tego, żeby ſwemu Woiewodztwu byli *in reſponſione in caſu alicujus inconvenientiæ*. A do Inkwizycyi Márſzałek *ex utraq; Provincia ſecundum Turnum* naznaczać będźie powinien Deputatow, *in ſolis cauſis merè violatæ ſecuritatis, intra mœnia Civitatis commiſſæ*.

19. Do komportacyi *rerum mobiliũ*, y likwidacyi *ſummarũ*, Deputaci *abhinc* nie maią bydź naznaczeni, lecz ſame tylko ſtrony komportować ſwoie w Grodach, lub w Trybunałach, *juxta exigentiam cauſæ*, y Regeſtra *ad deciſionem Iudicij* wzaiemnie ſobie podpiſywać maią, ktoryby zaś Deputat *etiam* naznaczony *ex Stuba*, ważył ſię przećiwko temu Prawu do komportacyi y likwidacyi implikować, takowy *pro cauſato damno tanquàm pro corruptione*, na przyſzłym Trybunale *ad inſtantiam Partis injuriatæ* ſądzony bydź ma. A do likwidacyi *Iurium & ſummarum* Trybunał Grody naznaczać będźie powinien ktore Grody depaktować Stron
27. *cum Iuribus ſuis* ſtawaiących, wyćiągaiąc od Tyśiąca *ſalarium*, nie powinny.

20. Sentencye w Sprawach, na ktore *pluralitas* zaydźie, od Marſzałka y dwoch Deputatow podpiſane, do Ziemſtwa podawane bydź maią według Konſtytucyi *Anni* 1578. *fol.* 326. Marſzałek zaś wpiſu przywołanego nie powinien *per non ſunt* zbijać, y do kontynuacyi Regeſtru dzwonić, ani teyże Sprawy w kontynuacyą puſzczać, pod rygorem o praktykowaniu Spraw niżey opiſanym.

21. Deputaći Duchowni, w każdych Swieckich Sprawach, procz Taktow, *Arianiſmi*, y ſwoich Regeſtrow *activè* wotować nie powinni, ani żadnych Praktyk czynić, á ktoryby ſię taki znalazł, od Prezydenta *mediante ſententiâ totius Stubæ ad ſuum Loci Ordinarium pro ſumendis pœnis* odeſłany, y tam *juxta qualitatem delicti*, oſądzony bydź, *& à functione removeri* ma. A ieżeliby ſam Prezydent *ſimilium abuſuum redargueretur & convinceretur*, ma bydź takie *à Collegio Spirituali ad ſuum Loci Ordinarium delatus, & ſimilibus pœnis, ſimiliter mediante ſententia totius Stubæ, ſubjacere* powinien, ktory rygor y na Marſzałka *extendi* ma, *remanente directione*,

cne, przy pierwszym *ex Turno & alternata* Deputacie. Pod tęż animadwersyą y drudzy Swieccy Deputaci podpadać maią, *& cō-victi in præmissis, à Collegio & functione removeri* powinni.

22. Zaden z Deputatow, ani nawet ci, ktorzy maią Urzędy Podkomorskie, Ziemskie lub Grodzkie, w Osobach swoich na Kondescensye. Kommissye, Exekucye, y Lokacye deputowani albo naznaczeni bydź, á dopieroż iezdźić y expedyować onych nie maią, poki funkcyi Deputackiey nie skończą, *secus in illo termino Pars non comparens*, żadney kontrawencyi nie podpadnie, y takowy *Actus expeditus*, *etiam consentientibus Partibus*, ważny bydź nie ma.

23. A ze częste *Præiudicia* Stronom *in lite* będącym Trybunały zwykły czynić, przez ugodę Skrzynki z Osobami Processami wielkiemi okrytemi, tak, iż Stronie wielki y kosztowny Proces *in casum* wychodźił, przeto takowych ugod Trybunału z iedną Stroną, z krzywdą drugiey, *in perpetuum* zakazuiemy, y *abusus* znośiemy *sub nullitate* takowych sublacyi.

24. Tenże Trybunał Koronny Sądow żadnych po Gospodach, iako *legibus cautum est*, odprawować nie powinien, ani w Kompromissy żaden Deputat wchodźić nie ma, *stante functione*, *sub nullitate Iudicati*. 28.

25. Przyprowadzaiąc też do dobrego porządku sądzenie Spraw w Trybunale Koronnym, y zabiegaiąc tym, ktore się praktykowały, inkonweniencyom, postanawiamy; aby żaden Deputat, iak się sprawa z Regestru przywołana zacznie, nie wychodźił z Izby, az po przeczytanym Stronom Dekrecie według Konstytucyi *Anni* 1616. *fol*: 3. A ktory przy Kontrowersyach przytomnym nie będźie, Sentencyi w tey Sprawie dawać nie powinien.

26. Ktoryby zaś Deputat Swiecki lub Duchowny, *in retrusionem* Sprawy, aby się z kadencyi swoiey nie sądźiła, Komplet zerwał, y z Izby wyszedł, taki *à functione per illud Iudicium removeri* powinien, *& amplius non admitti*, tenże rygor kary na Deputata Duchownego y Swieckiego ściągać się ma, ktoryby po trzy razy rekwirowany, dla dopełnienia Kompletu na Ratusz przyiść nie chćiał, wyiąwszy prawdźiwą chorobę, ktora *ad eum casum Iuramento Corporali evinci* powinna, á po sprowadzonym Komplećie, taż sama zaczęta sprawa *ante omnes continuari* powinna.

27. *Obligantur* także *ex nexu Iuramenti* Deputaci Duchowni y Swieccy, aby sekreta *Stubæ* pod żadnym pretextem, *quôcunq; titulô & modô*, *nutu vel gestu*, *directè*, *vel indirectè* rewelować nie ważyli się, *sub pœna abjudicationis*.

28. Limity Trybunału przed czasem Prawem opisanym, aby nie ważył się Laskę trzymaiący czynić, ani Sąd Ziemski oney zapisowac, *sub pœna duorum Millium Marcarum* postanawiamy, o co na następuiący Trybunał *ad cujusvis instantiam* przypozwany,

pœnâ ſpecificatâ karany bydź ma. *Exceptis* iednak *veris caſibus hoſtilitatis & peſtilentiæ.*

29. Deputaci Piotrkowſcy w Lublinie, tudźież Lubelſcy w Piotrkowie podczas uſtępow przy ſądzeniu Spraw w Izbie zoſtawać nie powinni, toż y o wſzyſtkich Arbitrach *cujuscunq; conditionis* rozumieć ſię ma.

29. 30. A że trzymaiący RegeſtrDeputaci, *anteriori praxi* Luity ſobie przywłaſzczali, tedy *hunc abuſum tollendo*, też Luity *ad communem maſſam* do Skrzynki obracamy, á temuż Deputatowi Regeſtr trzymaiącemu, za pracę drugą laſę *ex communi caſſa* naznaczamy; a że ſię y ten *abuſus* trafił *in Cauſis Potioritatis*, że Luity *pro parte Iudicij per quemlibet in comparitionem intrantem* płacić nakazywano, tedy to znoſząc waruiemy, aby tylko *originaliter Actor & Citatus* do płácenia ich *teneatur.*

31. Luita *ſimplex Parti, Iudicio verò per medium in Terminis ſolutionis vel extraditionis aut Condeſcenſionis*, á nie przy inſzych Dekretach, iako bywało, przyſądzona bydź ma.

32. *Adhærendo* także *Conſtitutioni Anni* 1670. Sąd Trybunalſki, nie więcey *in vim pœnarum*, nad *vadium ſimplex* przyſądzać ſobie y brać powinien, *Partibus* iednak *injuriatis, juxta cauſarum merita, pœnas ſeu vadia equivalentia* przyſądzać może; á ieżeli większe Grzywny Trybunał miał przyſądźić *pro parte Iudicij*, do ſolucyi ich żaden obligowany nie będźie, á w Regeſtrze *pœnalib* Kondemnata o te Grzywny otrzymana waloru mieć nie ma, ani *contraventionis pœnis tali Decreto* podpadać Strona nie powinna; tudźież nie może *ante cognitionẽ negoty* zachodźić *ſublatio Proceſsûs, ſub nullitate ejusmodi caſſationis.*

33. Dekreta wſzyſtkie czytane y publikowane bydź maią *inſtãtancè*, y onez Ziemſtwa naydaley *intra triduum*, bez dalſzego zatrzymania, *requirentibus* wydawać powinny, *ſub rigore contra negligentes Officiales interpoſito, exnunc ad inſtantiam inuriati* przez Trybunał *extendendo.*

34. Dla częſtych odmian Trybunalſkich Goſpod przydaie ſię, że co porządny Deputat naprawi, naſtępca, albo ſam Goſpodarz, *vitiô malevolentiæ* zepſuie, przez co Miaſta, w ktorych ſię Trybunały odprawuią, w ruinę idą; przetoż pomienione Miaſta chcąc w lepſzym porządku utrzymać, ordynuiemy; ażeby odtąd wſzyſtkie Kaptury, Woiewodztwa y Ziemie, zkąd tylko Deputaći według Prawa bydź maią, *nominatim* Goſpody ſwoie raz na zawſze wyznaczone miały, y one ku wygodźie ſwoiey konſerwowały. Tę zaś Ordynacyą *pro lege perpetua* mieć chcemy, y ſtoſuiąc ſię do Prawa *Anni* 1598. *fol:* 704. nakazuiemy, ażeby Urodzeni Staroſtowie Naśi Piotrkowſki y Lubelſki, albo Urzędy ich, po ſkoń-
30. czonym Trybunale w Piotrkowie y Lublinie, *intra ſpatium triũ Menſiũ* w Roku naſtępuiącym 1727. (wyiąwſzy Kamienice, Domy

y Dwo-

y Dwory tak w Mieście, iako na Przedmieściu, przez Konstytucyą *Anni* 1654. *tit:* Deklaracya *fol:* 13. libertowane, ktore przy Prawie ich zachowane mieć chcemy) Kamienice w Mieście, á Domy wygodne na Przedmieściu bez obrony kogożkolwiek, według potrzeby wybrawszy, zwyczaynych Prezydenckiey y Marszałkowskiey Gospod nie odmieniaiąc, *juxta ordinem* Kapituł Woiewodztw y Ziem, na każdego Deputata tak Duchownego iako y Swieckiego, iednę Gospodę w Mieście bez przebiiania Kamienic, na drugim tylko piętrze, drugą na Przedmieściu dla ludźi y koni iego, á nie więcey; także dla Sędźiow Ziemskich y Kancellaryi, iako y dla Ziemstwa Generału Kijowskiego z Kancellaryą iednę Gospodę w Mieście, á dla ludźi Prezydenta y Marszałka po dwie Gospody w Mieście, á po dwie na Przedmieściu, razna zawsze wyznaczyli; Regestr z napisaniem nazwiska Gospod y mieysc, ktora dla pierwszego y drugiego ktorey Kapituły, Woiewodztwa lub Ziemi Deputata, wyznaczona będźie, porządnie spisali, nikogo z pomienionych Kapituł, Woiewodztw y Ziem, nie opuściwszy, y on dla informacyi Sędźiow do Grodow swoich podali. Czego gdyby nie wykonali, *pœnis tanquàm Convulsores Legum subesse* maią. Po zakończeniu zaś Trybunału, Gospodarz Kamienice albo Domu, od Deputata Gościa swego pod Inwentarzem Stancyą odebrać ma, y ieżeliby iaka szkoda lub ruina przez tegoż Deputata albo ludźi iego pokazała się, Deputat onę nadgrodźić będźie powinien, *& è converso*, gdyby Gospodarz konserwacyi zaniedbał, á Następcy Deputatowi *in eo statu* stancyi nie oddał, iako ią od Antecessora Deputata odebrał, w Sądźie Mieyskim *peremptoriè* sprawić się powinien.

35. A Marszałek iako y Deputaći żadnym pretextem do wakuiących Gospod tych Woiewodztw lub Ziem, na ktorych Seymiki porwały się, interessować się nie powinni, *sub pœnis mille Marcarum Parti, Iudicio verò per medium, super invasione* cudzey Gospody *irremissibiliter decernendis, & ex Regestro pœnalium vindicandis*, ale Gospodarze Kamienic y Domow według swego zdania *usum* onych *per omnia liberum* mieć maią. 31.

36. To też *pro justitia* stanowiemy, aby Deputaći Mieszczanom, Kupcom, y Rzemieślnikom Piotrkowskim y Lubelskim zadłużeni, po skończoney funkcyi nie wyieżdżali, *donec persolverint cuiq; suum*, á to *sub pœna Bannitionis perpetuæ* z Regestru *pœnalium* na drugim Trybunale *publicanda, & ulteriori Processu ex eodem Regestro continuando.*

37. Wielkie *abusus in antecessum* też Miasta y Juryzdykcye onychże Woiewodzkie, Ziemskie, Grodzkie, y Mieyskie odnosiły, że Trybunały Koronne w tych Miastach, w taxy y ustawy *mercimoniorum & utensilium*, tudźież *liquorum*, przeciw wyraźnemu Prawu wdawały się, á przez Instygatorow y Zołnierzy *in obse-*

in obſequio Trybunałow zoſtaiących, złotem do zmieniania monety Mieſzczanow y Zydow narzucali, y one *cum gravamine & præjudicio* uzurpowały, *& diverſis modis ad perſolvendas ſibi pœnas vel honoraria* przymuſzały; á tak *hunc abuſum* znoſząc y reaſſumuiąc dawnieyſze Prawa, aby ſię Trybunał y od niego *dependentes, abhinc* w żadne taxy, naznaczania złota y uſtawy nie wdawali, waruiemy, *ſub reſtitutione in triplo & ſub pœnis perſonalibus & Crumenalibus, ſuper contravenientes extendendis.*

38. Zeby iako naylepſzy porządek & *æquitas* w ſądzeniu Spraw zachowana była, y *Farrago* Regeſtrow nie przeſzkadzała, á káżdy do tego Sądu Trybunalſkiego przychodzący, pewność kadencyi Sprawy wiedźiał; więc Regeſtra Spraw *in anteceſſum* praktykowane, tak Srzodowych iako y Czwartkowych dawnych wſzyſtkich *generaliter* do Regeſtru Woiewodztw ordynuiemy, y ktorekolwiek tego czaſu w tychże Regeſtrách nierozſądzone zoſtáią, áby przez Ziemſtwa do Regeſtrow Woiewodztw *de novo* wpiſane y wprowadzone były, tymże Ziemſtwom zlecamy; y tak też ſprawy dawne, iako y świeże *juxta ſuas cadētias & tempus, præſēti lege præſcriptū*, ſądzone bydz maią; tak iednak, áby tylko ieden Regeſtr *ſimpliciū ſalvô Areſtô*, drugi *ſine Beneficio Areſti, ex terminus conſervatiū*, á nie więcey, naznaczony był. Dla czego wielkie Regeſtra *Cauſarū ex Rejectionibus, Cōſervationibus, Cōtinuationibus, Declarationibus Iudicij ſeu Mādato*, także & *Iudicū Deputatorū*, oraz *cauſas ejusmodi*, zgoła *quôvis prætextu & titulô abuſivè manteceſſū vocitata & adinvēta*, znośiemy, y aby takowych Regeſtrow y konſerwacyi formować Trybunał y Ziemſtwo nie ważyli ſię, *ſeriò* przykazuiemy.

32.

39. Regeſtra Taktowe, ktore to *Cauſis Iuris & ſucceſſionum, ſive Fundi, ſive facti, violentiarum extra Iuriſdictionem* Trybunałow *patratarum*, przećiwko Prawu zagęſzczone były, y w nich ſię prawie *omnis generis* mieśćiły y ſądźiły Sprawy, przez co *expectationi* Stron *Iuſtitiam præſtolantium* wielka krzywda dźiała ſię; też Regeſtra wyżey mianowane *abrogando*, deklaruiemy Regeſtr Taktowy ieden *ſub titulo tali:* Regeſtr *cauſarum violatæ ſecuritatis*, w ktorym Mieśćić ſię maią Sprawy *merè violatæ ſecuritatis, recentis Criminis aut gravis exceſsûs (ex termino tacto verbali ex Mandato Iudicy) intra mœnia Civitatis & Suburbiorum commiſſi, ex citationibus adeuntium & redeuntium ex Iudicys Tribunalitys*, także *Incarceratorum actualiter in carceribus exiſtentium*, oraz y Oſob ſamych tylko Deputackich. Te wſzyſtkie wzwyż mianowane *genera Cauſarum complectendo*, o godźinie ſzoſtey po południu (*non involvendo quôvis prætextu & titulô Cauſas Iuris, & non obſtante quâvis Decretorum Tribunalitiorum conſervatione, tū Partium ſcriptionibus, ſeu limitationibus, ſub nullitate Decretorum & Condemnationum, ac ſeorſivis pœnis* piąćiuſet Grzywien, *ſuper Parte*, ktoraby ſprawę ſwoię wpiſawſzy onę, proſekwowała, *Parti, Iudicio verò per medium decernenda*) mieśćić y ſądźić ſię maią.

40.

40. Regestr *Causarum Arianismi* (w ktorym Sprawy *Apostasiæ, Iudaismi, Atheismi, Hæresis, Blasphemiæ, notoriæquè Divini Nominis læsionis* mieścić się maią) iako chce mieć Konstytucya *Anni* 1662, 1685. *qualibet die de mane*, inne Sprawy *præcedere* ma, *salvis pœnis contra Evocatores sancitis, in Constitutione A.* 1678. *expressis*, do ktorego Regestru iako y innych Taktowych, żadne konserwacye, Rejekty, Skrypcye, Deklarácye, Kontynuacye, stawać nie powinny, ale z ktorego Regestru według Prawa zaczęta Sprawa, w tymże Regestrze kończyć się ma. W tenże Regestr Arianismi *Causæ prætextuosæ Iuris Decimarum, Censuum, & aliæ quævis Civiles Fundi*, wpisowane y sądzone bydź nie maią *sub nullitate Decretorum & Condemnationum cum Pœnis Arbitrarijs, super Parte inscribente decernendis.* 33.

41. Regestra Ordynaryine Prowincyi Małopolskiey tak *Palatinalia*, iako też *Militarium*, tudźież *Remissarum, & Officy Cassandarum*, podług Ordynacyi Konstytucyi 1670. Trybunału Koronnego Lubelskiego, iako są w teyże Konstytucyi *suo ordine* położone, tak Duchowne iako y Swieckie, *in eodem tenore & observantia Legis* mieć chcemy. A Regestr Ordynacyi Zamoyskiey w iednę Srzodę w każdy Miesiąc sądzony bydź ma, w Sprawach szczegulnie tylko do Dobr tey Ordynacyi należących, *alys pœnitùs exclusis.*

42. W Regestra Ordynaryine Woiewodztw, Sprawy *cujusvis generis ex Appellationibus, Remissionibus, Terminis Conservatis, Cassandarum Officy, Homicidiorum, Deductionem Nobilitatis, Expulsionum, Incarceratorum, Raptûs, & quovis nomine nuncupatæ*, mieścić się powinny, tam zaś wpisane, rozsądzone bydz maią; á to *ad exclusionem Farraginis* zagęszczonych Regestrow. Dogadzaiąc iednak sprawiedliwości, ażeby *in Causis rei Iudicatæ & Decretis Tribunalitys evictæ, tùm ex Remissionibus ab executione* przychodzącym, prędsza satysfakcya do skutku przywiedźiona bydź mogła, takowym Sprawom Regestr *ex Terminis Conservatis & Remissionibus*, dzień Srzodowy y Czwartkowy w każdy tydźień naznaczamy.

43. Porownywaiąc oraz Prowincyą Wielkopolską *ad normam* Trybunału Lubelskiego, na instancyą teyże Prowincyi Posłow, takową Regestrow Woiewodztw y Ziem Prowincyi Wielkopolskiey, czyniemy y stanowiemy Ordynacyą.

44. A naprzod Woiewodztwa Poznańskiego y Kaliskiego Sprawom *in genere* wszystkim tak Duchownym iako y Swieckim, zaraz *ab inchoatione* Trybunału Piotrkowskiego *post Festum S. Fráciści ad diem* 15. *Novembris inclusivè*, czas do sądzenia *cum distinctione* Regestrow iednego dnia *sine beneficio Aresti & Conservatarum ex Remissionibus*, á drugiego *ex Aresto alternatim*; prosty zaś do szostey po południu naznaczamy, w ktorym czaśie Spra-

wy Duchowne *Compoſiti Iudicij & mixti Fori* przed tegoż Regeſtru Woiewodzkiego expiracyą przez ſześć dni zupełne, *obſervatâ alternatâ* ſądzone y expedyowane będą; á inquantumby tak
34. Duchowne, iako y Swieckie Sprawy, *hoc temporis interſtitio* zupełnie oſądźić ſię nie mogły, do drugiego Roku Woiewodztwa ſwego ſwoiey Kadencyi odwołane bydź maią; podobnym ſpoſobem y inne Woiewodztwa, porządkiem po ſobie idące, ſądźić ſię powinny.

45. Woiewodztwo Sieradzkie y Ziemia Wieluńſka, *à die* 16. *Novembris ad ultimam S. Thomæ Apoſtoli* (do ktorego czaſu ſądzenie Trybunału Piotrkowſkiego *lege præſenti* proroguiemy) ſądźić ſię ma, *includendo* Sprawom Duchownym czas *modô, quo ſuprà* naznaczony.

46. Poſtanawiamy także, iż corocznie Trybunał *in craſtino Circumciſionis Chriſti Domini*, to ieſt *die ſecunda Ianuary* (*niſi dies Dominica impedierit*) reaſſumowany bydź ma, w ktorym to czaśie, *Cauſæ Militarium* o ſzkody wiolencye, *& de non ſervata Diſciplina Militari, non autem aliæ prætextuoſæ, ad diem* 18. *ejuſdē Menſis incluſivè*, á Sprawy *paritatis votorum, Suſpenſionum, Senatorum, Nuntiorum, Commiſſariorum, Remiſſarum ex quo Iudex*, ktore w ieden Regeſtr wpiſane bydź powinny, *à die* 19. *Ianuarij ad ultimam ejuſdem, incluſis* także *cauſis Spiritualibus* (ktorym tak w Regeſtrze *Militarium*, iako y *Paritatis Votorum*, trzy dni na oſtatku przy dokończeniu Regeſtru naznaczamy) ſądzone będą. Inquantumby iednak Sprawy *Paritatis Votorum Suſpenſionum, Senatorum, Nuntiorum, Remiſſarum ex quo Iudex*, w tymże czaśie rozſądźić ſię nie mogły, tedy *ad Regeſtra Palatinatuum ſuorū* wpiſane, y tamże rozſądzone bydź powinny.

47. Woiewodztwu Łęczyckiemu *à die* 1*ma Februarij ad ultimam Menſis ejuſdem*, do ſądzenia tegoż Woiewodztwa, *cum incluſione* Spraw Duchownych, iako y wyżey mianowanych Woiewodztwom, naznacza ſię.

48. Woiewodztwom Brzeſkiemu Kuiawſkiemu, y Inowrocławſkiemu *à die* 1*ma Marty* do ſkończenia Trybunału, ktory *ad Dominicam Palmarum* ſądźić ſię ma, czas do rozſądzenia Spraw determinuiemy, w ktorym czaśie y Sprawy Duchowne *eâdem methodô* mieć ſię maią. W drugiey zaś Kadencyi naſtępuiącego drugiego Trybunału, od onegoż Reaſſumpcyi, Sprawy Ziemi Dobrzyńſkiey y Woiewodztwa Płockiego, *ad ultimam Octobris incluſivè* y Duchowne Sprawy *modô ſuprà præmiſsô* expedyowane bydź
35. maią.

49. Woiewodztwa Mazowieckiego *à die* 1. *Novēbris ad Vigiliā Sancti Thomæ Apoſtoli, promiſcuè* wſzyſtkich Ziem Sprawom do rozſądzenia czas naznacza ſię, w ktorym Duchowne Sprawy *juxta præſcriptum tempus* w ſześćiu dniach ſądzone bydź powinny, *non obſtan-*

obstante Constitutione Anni 1589. *fol.* 519. w następuiącym zaś Roku *à die* 2. *Ianuarij* (*nisi dies Dominica impedierit*) *Causæ Militarium ad diem* 18. *ejusdem; à die verò* 19. *ad ultimam ejusdem Mensis, Paritatis Votorum, Suspensionum, Senatorum, Nuntiorum, Commissariorum, Remissarum ex quo Iudex, ad ultimam ejusdem, inclusis Causis Spiritualibus, modo* w pierwszey Kadencyi *descripto*, sądzone bydź maią.

50. Woiewodztwo Rawskie *à die* 1. *Februarij ad ultimam ejusdem*, tak na Swieckie, iako y Duchowne Sprawy, do rozsądzenia czas mieć będzie.

51. Woiewodztwom Pruskim *à die* 1. *Martij generaliter* aż do konkluzyi Trybunału, to iest *ad Dominicam Palmarum* Duchownym y Swieckim, także do rozsądzenia *juxtà Correcturam Iuris Prussiæ, ex dispositione legis præsentis* naznacza się, *servato ordine*, aby Duchowne Sprawy w każdym Woiewodztwie, tak, iako w Poznańskim y Kaliskim, przez sześć dni sądziły się, *cum hac omnimoda cautione*, aby inszych Woiewodztw Sprawy w cudze *non involvantur* Woiewodztwa, ale każdy z swoiey Kadencyi *propry Palatinatûs* wpisował się, y Sprawy rozsądzone były bez wszelkiey inwolucyi Spraw innych, ani do nich żadnych Remiss, Konserwat, Rejekt, Trybunał czynić nie powinien, *sub pœnis de Evocatione sancitis, super Parte contravenient vindicandis.* Y luboby Sprawy w Woiewodztwach swoich, *intra tempus sibi præfixum* odsądzić się nie mogły, tedy drugiey Kadencyi w następuiącym Trybunale czekać maią,

52. Tenże porządek y obserwancya Prawa, w Trybunale Lubelskim pod tymże rygorem, *servata ordinatione Constitutionis Anni* 1670. *quó ad Regestra Palatinalia & alia ibidem expressa*, zachowany bydź ma; tamże Regestra Taktowe *abusivè* zagęszczone iako w Prowincyi Wielko-Polskiey, *similiter* znośiemy, ieden tylko Regestr Taktowy *merè violatæ securitatis*, iako wyżey opisano iest, zostawiwszy; ktory nie do Instygatora, ale do Ziemstwa, iako y wszelkie insze, należeć będzie powinien. 36.

53. A ieżeliby w pomienione Regestra, ktożkolwiek *prætextuosas causas* wpisać ważył się, nie tylko Strona ale Patron iey, *pœnis arbitrarys* karani bydź maią. Wszystkie Regestra tak Ordynaryine Woiewodztw, iako y Taktowe, nie do Instygatorow, ale do Ziemstwa oboiey Prowincyi należeć, y za ich dyspozycyą wpisowane Sprawy y do Wokandy podane *abhinc* bydź maią; á też Wokandy, aby na Tablicę przy drzwiach *Stubæ Iudicialis* w sieni zawieszoną, każdego Regestru na każdy dzień przypadaiącego (ile na cały tydzien *proportionaliter* wystarczyć mogą) z Ziemstwa wydawane bywały, *propter notitiam omnium Patientium & Patronorum*, ordynuiemy, okrom tego Agenci do wypisania sobie Wokand z Regestrow *liberum accessum* zawsze mieć maią.

54. Zabiegaiąc oraz wſzelkim fałſzom Regeſtrowym przykazuiemy, ażeby Regenći Kancellaryi, *principaliter & immediatè* dependuiący od Piſarza Ziemſkiego, Sprawy pod liczbą wpiſowali, y karty w Regeſtrach oprawnych wſzyſtkie numerowane mieli, wpiſuiącym ſię wſzyſtkim aby ćiż Regenći wpiſy ich *ſub numero, ut ſonant*, z wyrażeniem Zwierzchnego y ſpodniego wpiſu, na kartkach z podpiſem ſwoim *pro ſecuritate* wpiſow, *in vim* rewerſow dawali. A tego, ktory pierwey wpiſu *requiret*, ſami własną reką wpiſać będą powinni zaraz, bez reſpektu na kogożkolwiek, á przy konkluzyi Trybunału, że ſię według tego Prawa ſprawili, y więcey nie brali nad Inſtruktarz *etiam ultrò offerente Parte*, przyśięgą. Za dowiedźionym zaś pierwſzym w Regeſtrach fałſzem, ćiż Regenći *termino Tacto ad cujusvis Inſtantiam citati, Trimeſtri ſeſſione Turrica ac triplicato vadio Parti Actoreæ, Iudicio verò per medium, & abjudicatione Officy* karani bydź maią.

55. Ziemſtwa, Regenći, od Extraktow, Pieczęći y Suſcept, Aktykacyi, Inſtygatorowie zaś do ſkrzynki Adjudykat y grzywien w Sądach *Majoris ſubſellij*, więcey nad Inſtruktarz, tak od większey, 37. iako y mnieyſzey *Civilis & plebeæ Conditionis* ludźi brac nie powinni; á gdyby tak wytrzymowali kogożkolwiek żeby onym, lub *Subſtitutis Perſonis* więcey dać muśiał, á potymby *per Terminum Tactum* Strona ukrzywdzona upominała ſię o naddatek, y Iuramentem ewinkowała, tym ſamym *in triplo reſtitutio* Stronie *à delinquente, & ab Officio ejus privatio ſubſequi per Decretum* powinna, *unà cum pœnis Perſonalibus.*

56. Co ſię zaś tycze Adjudykat, grzywien, Ziemſtwa, Kancellaryi, Regentow, Patronow, Inſtygatorow, te wſzyſtkie tymże Prawem y porządkiem, iako ieſt w Prowincyi Wielko-Polſkiey opiſany, y w Lublinie ſprawowane y utrzymane mieć chcemy, ieden tylko Regeſtr *Pœnalium* przy Inſtygatorze Trybunalſkim zoſtawuiąc.

57. Zaden Regeſtr, ani nawet Takty zaczętey ſprawy przerywać nie powinny, ktora dotąd ſądźić ſię ma, choćby dwa dni, lub dłużey trwała, poki ſię nie rozſądźi zupełnie, według Konſtytucyi 1616. *fol.* 3.

58. Regeſtra, *curſu* teraz *circumſcripto* przywołane bydź powinny, w czym iednego Deputata *oppoſitionem per omnia obſervandam* mieć chcemy.

59. Zadne Sprawy, oprocz ſamych win Sądowych, y komu wyżey ieſt pozwolono, w Regeſtr *Pœnalium* mieśćić ſię nie maią, *ſub nullitate Decretorum, Condemnationum, Caſſationum & ſeorſivis pœnis Crumenalibus, per Iudicium irrogandis ſuper inſcribente Parte.*

60. Z Regeſtru *Pœnalium* aby żadne Kaſſaty nie ſtawały, oprocz z Proceſſu zakwitowanego *ex conſenſu Partium, ſeriò cavemus.*

61. Zabiegaiąc ſzkodom y expenſom wſzelkiey Kondycyi O-

ſob

ſob y Stanow do Trybunału ućiekaiących ſię, *providemus*: aby *in poſterum* Ziemſtwa Trybunalſkie, tudźież Kancellarye y wſzelacy Skrybenci, nie więcey od wſzyſtkiey expedycyi nad ieden złoty od Arkuſza z Induktą y Aktykacyą, na ktorym *in qualibet facie* wierſzow dwadźieśćia *ſtrictiori charactere* wpiſane mieśćić ſię maią pretendować y brac nieważyli ſię, *inhibemus*, á to *ſub ſeria* Trybunału *animadverſione & pœnis arbitrarys Perſonalibus, ac refuſione damni Parti injuriatæ, ſuper depactante vindicandis & decernendis.*

62. Ziemſtwa Oboiey Prowincyi, aby *ſeriam attendentiam obſervandæ totius præſentis* Rzeczypoſpolitey *diſpoſitionis* mieli, *honore & conſcientiâ* tychże obliguiemy, y onęż ſamę aby *obſervent & adimpleant*, mieć chcemy. Więc kiedy wſzelką czyniemy animadwerſyą aby *minus neceſſarijs expenſis* do Sprawiedliwośći *recurrẽtes non graventur*, deklaruiemy y mieć chcemy; aby tylko dwoch Inſtygatorow Skrzynkowych, dwoch *Securitatis*, á nie więcey *Iudicio Tribunalitio ad proſpiciendam Securitatem* naznaczonych y przyśięgłych było, *ſub pœna Proſcriptionis & Infamiæ ſupernumerariorum & transgredientium ſua Officia.* 38.

63. *Irrepſerunt* na Urzędy Ziemſkie, iako to Podkomorſkie, Sędźkie, Podſędkowſkie, Piſarſkie, ktore *per Electionem* ſtawaią przed Sądem Trybunałow Koronnych, iako y przed Wielmożnemi Pieczętarzami Juramenta; więć że ſię to działo *contra expreſſam legem*, bo ći Urzędnicy w ſwoich Woiewodztwach *coram Dignitarys, Officialibus & Nobilitate* właſnych Woiewodztw y Ziem przyśięgać powinni, á Grodzcy na Iurydyce przed Staroſtą; Burgrabiowie zaś *coram Actis propry Diſtrictûs Caſtrenſibus ſeu Terreſtribus*; aby tedy *in futurum* do podobnych juramentow *coram Iudicio Tribunalitio* przypuſzczeni nie byli, *ſeriò lege præſenti inhibemus, ſub amiſſione Officy.*

64. *Officiales tàm Graniciales & Terreſtres, quàm Caſtrenſes, (etiam Burgrabiales includendo) juxta præſcriptum antiquæ legis* powinni bydź *Nobiles & benè poſſeſſionati in ſuis Territorys, & non notati*; ktore to *Officia* tak w Sądach, iako y na Kondeſcenſyach nie powinny depaktować Stron nad Prawo y ſłuſzność, *ſub ſeria animadverſione Iudicy Tribunality, & pœnis arbitrarijs ad cujuſvis Inſtantiam ſuper gravaminoſo Iudicio ſeu Officio decernendis.*

65. A ponieważ Exekucya Dekretow Trybunalſkich częśćią *retardatur*, częśćią do ſkutku przyiść nie może, kiedy *in uno ſubjecto duo Officia juridica hærent*, to ieſt, gdyby iedna Oſoba dwoch Grodow, albo Ziemſtwa y Grodu, luboby przy Ziemſkim albo Grodzkim graniczny Urząd trzymała, choć to w rożnych Woiewodztwach, á Trybunał uſtrzec ſię nie może, żeby iedney Stronie iedno Officium, drugiey ſtronie drugie nie naznaczył, te zaś *in uno ſubjecto* znaydowałyby ſię; zaczym ſtoſuiąc ſię do Konſtytucyi *Anni* 1562. o Staroſtwach Grodowych, takowych Inkon- 39.

weniencyi pod rygorem w teyże Konſtytucyi wyrażonym zakazuiemy, y pomienione *Officia incompatibilia in uno Subjecto abhinc abrogamus, excepto* Piſarzow Ziemſkich Mazowieckich, ktorzy ſą razem y Grodzkiemi.

66. Waruiemy oraz, żeby nikt z cudzych wpiſow, Kondemnat otrzymywać nie ważył ſię, *ſub nullitate* onychże, ale każdy ma ſwego wpiſu y Regeſtru czekać.

67. *Actor Caſſandæ unius vel plurium Condemnationum*, powinien *Iure vincenti in Bonis proprys per Miniſterialem Regni* pozew położyć, y Relacyą *coram Actis propry Diſtrictûs* zeznać, y onę *perſonaliter*, albo *per Plenipotentem ſpecialem* w Grodźie czterema Niedźielami przed przywołaniem z Regeſtru Sprawy approbować *ſub nullitate obtentæ Caſſationis*. Toż ſię ma rozumieć o wſzelkich innych Relacyach według Konſtytucyi 1670. *fol.* 22. *Tit.* o Relacyach.

68. Waruiemy także, aby z iednego w piſu, iako wiele Kondemnat otrzymywać, tak otrzymanych ile *in Actoratibus & Reatibus diſtinctis* kaſſować nie godźiło ſię, *ſub Rigore eodem & nullitate* takowych Kondemnat y Kaſſat, *& ſeorſivâ pænâ pecuniariâ per Iudicium irrogandâ.*

69. Kwity z Kondemnat *officiosè* przez Strony zeznane, *in ſuo robore & valore* ważne bydź maią, *ſine quibusvis pœnis in Reconciliationem Legis* przez Trybunał *irrogandis.*

70. Chcąc mieć Prawa Oyczyſte *in rigoroſa obſervantia* zachowane, waruiemy, reaſſumuiąc Konſtytucyą *Anni* 1589. ażeby Kondemnatami *in ſubſellio legitimo* otrzymanemi, *quisquis ille ſit*, nie tylko w Sądach wſzelkich *à loco ſtandi arceatur*, ale y na Seymikach, Seymach, *voce Activa careat.*

71. Na Woźnych, ktorzy częſtokroć nie położywſzy Pozwu Relacye zeznaią, gdy dowiedźiono im będzie, *pœna Cauteriſationis extendi* powinna, ktorym iednak przy kładzeniu Pozwu *ſecuritatem omnem cavemus*, á ktoby one *violare* ważył ſię, *pœnis Legibus deſcriptis perſonalibus & arbitrarijs* karany bydź ma.

72. Akta Trybunalſkie przez Ziemſtwa ſwoie, Ziemie zaś po
40. Woiewodztwach ſądzące ſię *per idem Iudicium*, Grodzkie przez Staroſtow mieyſc ſworch, konſerwowane, aktykowane, y introligowane porządnie, także Protokuły y Regeſtra przy Kśięgach chowane bydź maią; á Komornicy y Regenći tego przeſtrzegać będą, aby nigdźie mieyſc nie zoſtawiali prożnych, y wſzyſtkie Akta aby indukowane były, *ſub pœnis contra negligentes Officiales ſancitis, in foro competenti vindicandis.*

73. Zagęśćiły ſię po rożnych mieyſcach *Actorum publicorum fabricationes*, przez co *publica vacillat fides*, á tak fortuny y Honory Szlacheckie *in ſummum* przychodzą *diſcrimen* więc zabiegaiąc *in futurum* podobnym exceſſom, reaſſumuiąc dawnieyſze Prawa,

erió

ſeriò zlecamy Trybunałom Koronnym, aby *poſt objectum & manifeſtè deductum Crimen Fabricationis ſeu falſificationis circa Acta aſſidens*, czy to Piſarz, czy Regent, czy Suſceptant, takową Fabrykacyą albo Falſyfikacyą przyimuiący, *pœnâ Capitis* był karany; á Strona *in cujus favorem interceſſit Fabricatio*, aby w Sprawie tey upadała, *& pœnis Arbitrarijs* Trybunału karana była. A komu by to było *in anteceſſum* zadano, á on ſię z tego nie wywiodł, tedy powinien *extra Capacitatem omnium Functionum* zoſtawać poty, poki ſię *ſufficienter* nie wywiedźie. Na zadaiącego zaś, á dowieść niemogącego *pœna talionis irrogari* powinna.

74. Wielka ſię nieſprawiedliwość y w tym pokazuie, że *in cauſis Homicidiorum*, lubo Trybunał *pro pœna publica ſeſſionem Turris* naznaczy, nie tylko że mieyſce śiedzenia *pro libitu ſuo & affectatione* Strony odmienią, ale też Wieże po Grodach *juxta præſcriptum legis ad Pœnam facinoroſorum* nie ſą *in hoc Statu*, iako być powinny, iż ſą ſpuſtoſzałe, á drugie na folgę Mężoboycom reparować pozwalaią; więc *Lege præſenti ſeriò injungimus*, aby Staroſtowie Sądowi w Grodach ſwoich Wieże reparowali, y według Prawa *Fundum* od okna, ktorym wpuſzczaią do Wieży, na dwanaśćie łokći w głąb opatrzyli. Także *ſecuritati Actorum*, Kancellaryą porządną *provideant*, y Izby do ſądzenia, aby lub nowe pobudowali, lub ſtare reparowali, á to *ſub pœnis de negligentibus Officialibus, per Partem inſtigantem, ſeu ad cujusvis Inſtantiam vindicandis*. A oſądzeni *in proprio Caſtro vel Palatinatu, ubi Crimen commiſſum*, Wieże wyśiadać maią według Konſtytucyi 1588. 41.

75. Zagęſzczone *contra poſitivam Legem*, od śiedzenia Wieży, *tàm in Criminalibus, quàm & Facti Cauſis* Relaxacye, wielce ſprawiedliwośći y Prawom *præjudicioſæ*, aby od Trybunałow *in eluſionem Legis & favorem Partium* dawane nie były, *ſeriò præcavemus*. A luboby ktozkolwiek one otrzymał, powinien *pro contraventione Decreto* bydź pozwany, *& in ſubſequenti Iudicio, duplici pœnâ Seſſionis turris* karany.

76. A że częſtokroć *Perſonæ innocentes & honeſtæ temerariè incarcerantur*, y do Sądu Trybynalſkiego *prætextuosè* dla prędſzey incydencyi Sprawy *inducuntur*; więc Trybunały *inſtantaneè ſeriò per Deputatos binos indagabunt*, ieżeli *incarceratus* ſłuſznie *in Crimine recenti deprehenſus*, albo *criminali Proceſſu convictus & infamis* do Sądu ſprowadzony, takowy zaś *abſq; omni dilatione* ſądzony *& Pœnis promeritis* karany bydź ma; á ieżeliby *incarceratus* niewinnym bydź pokazał ſię, ma *indilatè ex carceribus dimitti*, á ten ktory *innocentem incarceravit*, *pro Nobili Perſona* według Konſtytucyi 1588. karany bydź ma, á ieżeliby był *plebejus*, *pœnis arbitrarijs* oſądzony bydź powinien.

77. Patronowie y Agenci w Trybunałach powinni bydź Szlachta, y przyśięgli *juxta Rotham inferiùs præſcriptam*: Ia N. Przy-

 śięgam

ſięgam Panu Bogu w Troycy S. Iedynemu, iż Stronie, ktora mię do Sprawy ſwoiey wokowa. będźie, wiernie ſłużyć będę, zbytecznego *ſalarium* po niey wyćiągać nie będę, wźiąwſzy *ſalarium*, od Sprawy nie odſtąpie, ani Rady na zwłokę świętey Sprawiedliwośći y przećiwko Prawu, na wyniſzczenie ſtron pozywaiących ſię, pryncypałom moim *quovis colore & prætextu* dawać będę. Dokumentow ktore mi do ſprawy powierzone będą, na uniknienie ſprawiedliwośći taić nie będę, tak mi Panie BOZE dopomoż *&c.* A tę Przyśięgę na początktu Trybunału tak w Piotrkowie iako y w Lublinie raz na zawſze *coram Iudicio Terreſtri in facie Iudicy Tribunality* wykonywać będą. Toż Prawo y naſtępuiących do Paleſtry *ſtringere* powinno.

42. 78. Patronowie *cauſas* w Trybunale *promoventes*, ażeby *Officia quævis Granicialia, Terreſtria, Caſtrenſia, Burgrabialia, Viceſgerentia*, na Oſobach ſwoich nie mieli, poki *in illa Palæſtra* zoſtawać będą, *præſenti lege cavemus, ſub privatione Officij & Abjudicatione Patrociny.*

79. Patronowie z pretextu iakiego nieupodobania do Trybunału, *turmatim* gdyby za zmową iaką ważyli ſię *deſerere Iudiciũ*, takowi *Terminô Tactô conventi, pœnis perſonalibus* dwunaſtu Niedźiel Wieży, & *Crumenalibus* karani bydź maią, y Pryncypałow ſwoich dla tego wyſtępku gdyby wzdawać dopuścili, *cauſata damna* kompenſować im powinni będą.

80. Indukta Spraw, ażeby *numeroſo concurſu* Patronow tłumiona nie była, y powtarzanym wielomowſtwem czaſu nie zabiera-ła, mieć chcemy, aby do Spraw mnieyſzych nad dwoch, á do większych nad trzech Patronow każda Strona więcey nie zażywała, *ſub animadverſione Iudicy & non admiſſione plurium*; ileby zaś Pryncypałowie do ſwoiey Sprawy przymowić ſię potrzebowali, ſłuchani bydź maią.

81. Tak Patronowie, iako też y Agenći Trybunału Piotrkowſkiego, Lubelſkiego, y Radomſkiego, w ſłużbie Woienney Polſkiego y Cudzoźiemſkiego Authoramentu mieśćić ſię poty nie powinni, poki w Paleſtrze *actualiter* zoſtawać będą, *ſub abjudicatione Patrociny & privatione ſtipendiorum, ad Inſtantiam cujusvis decernenda.* Co ſię y o Zołnierzach w Sprawach cudzych ſtawaiących, rozumieć ma.

82. A iako *Lege publica cautum eſt*, aby *extra ſuam Provinciam* z Małey Polſki do Wielkiey Polſki, & *è contra*, nikt *evocatus* nie był, ani też Miaſt do Sądu Trybunalſkiego nie poćiągał; tak *inhærendo Conſtitutionibus Annorum* 1578. 1611. & 1633. *præſenti Lege* waruiemy, aby tak *Partes*, iako *Iudicialia Officia, in quavis Cauſa non evocentur quovis prætextu* (okrom *in caſu*, żeby *Officium* Mało-Polſkie w Wielkiey Polſzcze, albo *è contrà*, miało *delinquere*) *ſub pœnis Evocationis Mille Marcarum Parti, Iudicio*

per

per medium, & pœnis personalibus arbitrarys super contravenientem irrogandis, vigore Constitutionis 1678. *fol.* 10. Także dawne Prawa *de Evocatione* z Ziemstw y Grodow reassumuiemy. Nie mniey w Sprawy *Iuris Nostri Regy* Trybunały wdawać się, y onych rozsądzać nie powinny, ale ie *ad Forum competens* odsyłać maią, *sub nullitate* tychże Dekretow.

83. *Inquantum* by Sprawa *per motionem seu Appellationem aut Remissionem, seu per Gravamen, à minori subsellio* do Trybunału *devoluta, à sententia eorum Officiorum retractata seu cassata* była, *exceptis causis* w ktorychby się oczywisty *Gravamini Favor & Partialitas* Stronie, & *Affectatio* znaczna pokázała; tedy *juxta Statutum Regni, Famæ & Honori illorum nocere* nie powinno, ani *pœnis post admissam appellationem personaliter* karani bydź maią. 43.

84. W Sprawach wszelkich *circa Aresta* (ktore w Ziemstwie *in Stuba*, nie po gospodach, za przywołaniem Woźnego expedyować się powinny) Remiss żadnych *de currendo Aresto ad Stubam Iudicialem*, ani też Aresztow *cum Remissione* z Piotrkowa do Lublina, & *è contra*, czynić y zapisować Ziemstwa nie maią, ani aresztuiący *recedere ab Aresto* nie powinien, *sub nullitate Condemnationis & pœnis arbitrarijs.*

85. Exekucye Dekretow *Condescensionum, Condemnationum, de Iure* tak *Personis*, iako y *Bonis*, aby *Capitanei locorum & Vice-Capitanei, salvis Iuribus Palatinatûs Maseviæ*, albo ich *Vicesgerentes, vel Subdelegati, Iurati & Burgraby indispensabiliter expediant sine depactatione*, mieć chcemy. Co *per omnia* zachowuiąc postanawiamy, aby *Bona convicta in re & Summa liquida, ex tertia Condemnatione in Contumaciam super Iure victa Parte obtenta*, á *in re judicata* za pierwszą Kondemnatą, *proportionata* iednak *principali negotio & Processibus perductis in Possessionem Iure vincentis Partis cum Inventario* oddawane *indispensabiliter* były, *non attentis quibuscvis Iurium oppositionibus, vel violentis impugnationibus* starych lub nowych Possessorow, chyba żeby były ich *Iura* pierwsze, niż Proces zaczęty.

86. A Inquantumby w ktorych Dobrach *supervenirет fortis & insuperabilis armata Impugnatio*, więc *in Termino ex Remissione*, *Pars Iure victa Pœnis pecuniarijs & Personalibus*, siedzeniem Wieży przez Niedźiel cztery, y daley, *juxta qualitatem facti* karana, y do Exekucyi Dekretow *etiam admotâ manu forti*, przywiedziona bydź ma. A Remissy *ab Executionibus, & Traditiones Bonorum, ad propria Acta Iurisdictionis, ubi Bona consistunt*, *Officia Executorialia & Condescensorialia* podawać maią, *salvis Iuribus & consvetudinibus* Woiewodztw Krakowskiego, Kijowskiego, Wołyńskiego, Bracławskiego y Czerniechowskiego.

87. Zagęściły się sprawy w Trybunałach *merè vexatoriæ*, y iuż ukwietowane y osądzone, ktore do tegoż Trybunału częstokroć 44.

intentantur; w tym aby Trybunały *ſeriam animadverſionem* miały; y takowe *Perſonas litigioſas, perſonalibus pœnis & refuſione Litis expenſarũ merè judicatarum prævio mederamine Iudicy, ante comprobationem juratoriam Partis*, karały, mieć chcemy.

88. Dekreta ktore *vim legis ſapiunt*, w Trybunałach według dawnych Praw *in futurum* ſtawać nie maią, y owſzem *reaſſumendo Conſtitutiones Annorum* 1627. & 1638. żadney Exekucyi podlegać nie powinny, ale na przyſzłym Trybunale kaſſowane bydź maią, wyiąwſzy te Dekreta, ktore *in parte, ſatisfactione aliqua* ſą iuż akceptowane.

89. W Sprawach *Iuris* zaczynaiących ſię, do Trybunału *in primo Termino* przychodzących, dla ſkrocenia Proceſſu, y zabieżenia zagęſzczonym *de noviter repertis documentis*, Dekretow Trybunalſkich wielą Praw obwarowanych wzruſzaniom, mieć chcemy; ażeby Strony *litigantes* wzaiemnie ſobie Summaryuſze dawały przed Sprawą, ktore Marſzałek Trybunalſki, albo przy Laſce będący Deputat podpiſać ma; á iezeliby kto nowo wynaleźionym Dokumentem ewinkuiącym całą Sprawę, lub ktorą Kategoryą, chćiał rzecz oſądzoną wzruſzyć, takowy naypierwey przyſiądz ma, iako ani ſam, ani Patron z woli iego, Dokumentu tego nie zataił, ani ich mogł mieć *circa agitationem cauſæ;* potym iakie naſtąpi *Iudicatum*, iuż żadna Strona więcey wzruſzać nie powinna, ani powtornie *ex noviter repertis documentis* Trybunały Spraw żadnych ſądźić nie maią, *ſub nullitate Decretorum, & ſub pœnis perſonalibus & pecuniarijs, contra convulſores Decretorum Tribunalitiorum ſancitis.*

90. Zabiegaiąc, aby kapcye nieſłuſzne *inter litigantes* nie dźiały ſię, Indykcye wſzyſtkie, ktoreby do Sprawy przywołaney, konnexyi nie miały, abroguiemy; te zaś, ktoreby z iedney wynikały Sprawy, *& unam eandemq; cauſam & Bona afficere* miały, mieśćić ſię *& disjudicari* mogą, iednakże *indicentes, à Comparitione recedentem, ſive in Contumaciam*, wzdawać ważyć ſię nie maią, oprocz tego Aktora, ktorego ieſt wpis, *ſub nullitate Condemnationum & pœna ducentarum Marcarum Parti, Iudicio verò per medium decernenda ſuper obtinente.*

45. 91. Znoſząc ſzkodliwe *diffugia litigantium*, w czynieniu Manifeſtacyi y zapiſowaniu Relacyi, w Grodach *extra Diſtrictũ proprium* będących, *prævia Manifeſtatione* o nieprzyięćie przećiwko własnemu Grodowi, *præſenti Lege* waruiemy; aby wſzelkie Proteſtacye, Relacye y Mánifeſty, przeciwko komukolwiek *cujuſcunq; Statûs & Præeminentiæ*, choćby y przećiw własnemu ſwemu Starośćie lub Officyaliśćie, przyimowane były, *non tamen calumnioſè; contra ſecus facientes*, do Suſcepty y Kancellaryi należących, *ſtatuimus pœnam ſeſſionis Turris* Niedźiel cztery, y Wadya dwoie Stronie dowodzącey, *Iudicio verò per medium.* Ktoby zaś nie re-

kwiro-

kwirowawſzy Grodu ſkarżył ſię o nieprzyięćie y Manifeſtacyą o to uczynił, *ſimili pœnæ Talionis* podlegać ma, *prævia deductione.*

92. Marſzałek *ſine conſenſu Stubæ* aby nikogo nie ważył ſię kazać brać pod Wartę, oraz *Partes litigantes* y Patronow za Grzywny aby pod tęż Wartę nie brano, *ſeriò inhibemus*; ále komuby Trybunał czyſto Plenipotencyą uczynił, czyli *Adjudicata ſua* przekazał, w tymże lub naſtępuiącym Trybunale z Regeſtru *Pœnalium de Bonis patientûm* windykować, y Dobra proporcyonalne, za pierwſzą Kondemnatą, *prout jam in re judicata, per Executionem* odbierać pozwalamy; co ſię *de Vadys* rozumieć ma; *Adjudicata* zaś y Luity, Patronowie *ſalvâ repetitione* od Pryncypałow ſwoich, wypłacać powinni będą, y poki nie wypłacą *arcebuntur à loco ſtandi.*

93. *Præſcindendo infirmitatis Dilationes* y Suſpenſy, reaſſumuiąc Konſtytucyą *Anni* 1588. waruiemy; aby *in omni ſubſellio* żadna Dylacya choroby nie ſzła *in his cauſis*, ktore *perſonalitatem* nie potrzebuią, á gdźie *ſine Perſonalitate* obeyść ſię nie może, tedy Patron zabieraiący ſię na tę Dylacyą, powinien *inſtantaneè* przyśiądz, iako Pryncypał iego czynił o to do niego rekwizycyą, y nie ma żadney wiadomośći przećiwney tey Dylacyi, á Strona ná tę Dylacyą zabieraiąca ſię, według dawnego Prawa na przyſzłym Terminie ſprawić ſię ma. Ktoby zaś będąc Senatorem, Kommiſſarzem, Poſłem albo Rezydentem *ad latus Regium*, tudźież *in publica functione actualiter per Conſtitutionem deſignatus*, zabierał ſię na ſuſpenſę, aby tego *Beneficium* Prawa na Eluzyą Strony w Prawie będącey nie zażywał, ſtanowiemy: że ktoby tego Prawa zażył, nie będąc *in Executione* Funkcyi ſwoiey, gdy mu tego Strona przećiwna dowiedźie, na Senatora y Rezydenta *ad latus*, od Marſzałka Koronnego, na Poſła od Marſzałka Seymowego, na Kommiſſarza od Marſzałka Trybunału Skarbowego, atteſtacyą wźiętą, iako ani z początku, ani przy determinacyi Seymu nie będąc, *hoc Beneficio Legis injuriavit* Stronę, taki przy incydencyi Sprawy *ante omnia* tyśiąc Grzywien Stronie, *Iudicio verò per medium* wypłaćić będźie powinien. Co ſię ma rozumieć y o Poſłach Woyſkowych na Seym wyprawionych, y o Zołnierżach na Kampaniach będących, y ich Exemptach Prawem pozwolonych. A Marſzałkowie Koronni, Seymowi, y Trybunału Skarbowego, Radomſkiego, iako do tych czas *intaminata fide* czynili, powinni będą Stronie rekwiruiącey *fideliſſima* dawać *teſtimonia* y átteſtacye według Konſtytucyi 1659. 1661. 1662. *Fol:* 11. 46.

94. Kontrakty zaſtawne y obligacye *interpretationi* Trybunałow Koronnych ażeby nie podpadały, waruiemy y ſtanowiemy, aby *abhinc* tak Summy wſzelakie, iako y Wyderkaffy, ktore *in futurum* zaćiągnione będą, *monetâ in Contractu expreſsâ, valore autem in Regno currenti.* wypłacone były, á *Poſſeſſores obli-*

gatorij áżeby *de Proventibus Bonorum* do rachowania ſię poćiągani nie byli, ale też y pretenſyi, *reſpectu non Correſpondentiæ Bonorum in Proventibus*, do Dźiedźicow nie uzurpowali ſobie, chyba żeby był addytament albo Reparacya Kontraktem warowane, lub Proceſſem, *Decretis & Iuramentis* ewinkowane, *ſalvis Decretis & tranſactionibus anterioribus*. To ſię zaś *Beneficium* ściągać nie ma do tego Poſſeſſora, ktoryby *per ſolum Proceſſum in contumaciam* podane ſobie dobra trzymał, gdyż taki *ad calculum per omnia tenebitur*.

95. Na Kondeſcenſyach uchraniaiąc od prożnego koſztu y zawodu Strony, *in caſu* ziechania *Officij Condeſcenſorialis ante occaſum Solis* w Terminie naznaczonym, byle toż *Officium* przez umyślnego odezwało ſię że iedźie, *& à Legalitate aliqua* zatrzymane ieſt, *ad eum caſum* Strona, *reſpectu non Condeſcenſionis Officij* Kontrawencyi podpadać nie ma, ale tenże ſam *Actus* y przez iednego *ex Officialibus* może bydź przywołany y limitowany; *in craſtino* taż Kondeſcenſya *vigore Legis præſentis* kontynuowana bydź ma. *Inquantum* by zaś ktożkolwiek na Kondeſcenſyi, Terminem *de noviter repertis documentis* Stronie wydanym, *vexatoriè* tę Kondeſcenſyą zbijał, á potym *hiſce noviter repertis documẽtis* Sprawy ſwoiey nie podnioſł, tedy *ſubjacere* powinien *rigori ſuperiùs expreſſo, & pœnis de vexatoria actione interpoſitis*.

96. Trafiło ſię, że na Trybunałach *per Decreta favorabilia* rożne Oſoby bez dedukcyi na Seymikach pozyſkały *paritatem Statûs Nobilitaris;* przeto reaſſumuiąc o tym dawne Konſtytucye, *authoritate præſentis Conventûs* nie tylko tego *in futurum* zakazuiemy, ale też komu na potym *paritatem Statûs Nobilitaris* wywodźić przyidźie, aby ſię według teyże Konſtytucyi na mieyſcach *ibidem* opiſanych wywodźił, rozkazuiemy.

97. *Invaluerunt* w Trybunale y te *Præjudicia*, że przećiwko wyraźnemu Prawu o Expulſyach, miaſto Reindukcyi, *cum pœnis perſonalibus, & crumenalibus* Kondeſcenſye nakazuią; tedy *Præjudicia* takowe cale znoſząc Konſtytucyą 1699. *fol.* 48. reaſſumuiemy, y onę bez wſzelkiey explikacyi *ad literam* obſerwowaną mieć chcemy, *ſub nullitate Decretorum in contrarium* temuż Pra-
47. wu *in futurum ferendorum*; á takowym Sprawom *Expulſionum, non tamen prætextuoſarum* w każdą Srzodę y Czwartek, *ante omnes alias cauſas* Regeſtr naznaczamy. Y ieżeliby kto *prætextuoſis documentis*, iakoby na fundamencie Prawa *de Expulſionibus* wygrał Reindukcyą, á przez Inqwizycyą *reſpectu violentiarum in Termino Reinductionis* pretext pomieniony był mu dowiedźiony, tedy pod to Prawo Expulſyi opacznie podſzywaiący ſię, nie tylko *refuſione Damnorum per Iudicium liquidandorum, prævia comprobatione Partis læſæ*, ále też *& perſonalibus pœnis duplicatis, Conſtitutione eadem præſcriptis*, aby był karany, waruiemy.

98.

98. Reiekty *ad satisfactionem* w Grzywnach *in Constitutionem Loci standi* przysądzonych, znośiemy, ktorych windykacyą z Regestru *Pœnalium* Sądowi y Stronom naznáczamy, á Sprawa zaczęta *sine interruptione* sądźić się powinna.

99. *Practicatam*, á nie mniey *præjudicioſam legi & Iustitiæ decretandi formulam, utpote: sistendo Publicationem experiantur;* znośiemy *in perpetuum.*

100. Reassumuiąc Prawa o beśpieczeńśtwie Trybunału Koronnego stanowiemy; áżeby w Trybunałach, strzelania, tumulty, poiedynki y żadne excessy nie bywały, na Ratusz pod czas Sądow aby nie trzeźwi tak Deputaći, iako y Strony nie przychodźiły *sub animadversione Iudicij.* Wczym reassumuiemy Konstytucyą 1669. o zachowaniu w Traktamentach modestyi, y obserwowaniu dni powszechnych do sądzenia ordynowanych, y *conscientiam* Sędźiow w tym *obligamus.*

101. Znosząc także nieprzystoyny zwyczay że Damy y Matrony rożne, nie maiąc żadnych Spraw w Trybunałach, tamże założywszy rezydencyą bawią się, y Praktyki między Stronami przez Mężow y Deputatow czynić zwykły; przeto Statut w tey mierze *Casimiri Vislitiæ Anni* 1368. *fol.* 10. *in Herburto fol* 370. *tit: Procurator,* reassumuiemy.

102. A lubo sama *conscientiæ teneritudo,* á dopieroż *Iuramenti Rotha, legibus præscripta,* każdego Sędźiego *ad observandam Iurisjurandi Religionem* obliguie: że iednak zagęszczone korrupcye na Trybunałach świętą Sprawiedliwość *depravant,* á tak na Państwo Nasze nie Błogosławieństwo Boskie y kary niezliczone ściągaią się, więc *Rigorem* Konstytucyi *Anni* 1699. *de Corrupto* reassumuiemy, *adjungendo severiores personales pœnas,* to iest *Abjudicationem honoris, incapacitatem cujusvis functionis, & activæ vocis privationem,* ktore *super convicto corrupto Iudice, in Iudicio Tribunalitio ex Regestro violatæ Securitatis irrogari & extendi* maią, *sine ulla relaxatione ad Instantiam cujusvis,* na tym albo następuiącym Trybunale.

103. Ażeby skuteczniey Korrupcyom zabieżeć, y teraźnieyszą Stanow Rzeczypospolitey Trybunału dyspozycyą mogliśmy utrzymać, powtorną przy skończeniu Funkcyi Deputackiey potrzebną Przyśięgę *præsenti lege præscribimus,* aby Prezydent, Marszałek, y wszyscy tak Duchowni, iako Swieccy Deputaći, *nemine excepto, apertâ Stubâ,* przy determinacyi Funkcyi w tymże Sądźie Trybunalskim, przy prezencyi *Iudicij Terrestris, vel vacante Terrestri, Castrensis,* na Ratuszu onę wykonali *in eam Iuramenti Rotham:* Ja N. Przyśięgam Panu BOGU w Troycy S. Iedynemu, iako dosyć czyniąc Przyśiędze moiey, przy zaczęćiu Funkcyi wykonaney, według Iuramentu na tym Trybunale sprawiłem się. 48.

Správwy *juxta Legem ſcriptam, documenta Partium, nullo favore, nec odio, nec metu* uwodzący ſię, ſądźiłem, *munera & honoraria quævis* nie brałem, ani przyobiecanych nie akceptowałem, ani obiecanych pod czas Funkcyi, po ſkończoney Funkcyi brać od nikogo nie będę, Spraw nie praktykowałem, y według świeżo opiſaney Korrektury dyſpozycyi *in toto* ſprawiłem ſię, y doſyć tey Funkcyi uczyniłem.

104. Roty obiedwie *Iuramentorum* na Tablicy przy Krzyżu na ſtole ſądowym bydź zawſze powinny, czego Sąd Ziemſki doglądać będźie.

105. A ktoryby Deputat odieżdzaiący, tey Przyśięgi nie wykonawſzy z Trybunału wyiechał, tak iako *Contemptor Legum de corruptione & mala fide ſuſpectus*, na Trybunał drugi *ad Inſtantiam cujusvis* pozwany, *ſeverioribus Pœnis* karany, *& omnis Functionis incapax in perpetuum* oſądzony bydź ma. A takowe Juramenta ktokolwiek *ex Iudicibus judicialiter apertâ Stubâ* wykona, *in Actis Terreſtribus* zapiſane bydź maią, y ktoryby tę powtorną Przysięgę przed Limitą wykonał, kontynuować Funkcyi ſwoiey daley nie będźie powinien.

106. Ze zaś *Iudicibus Lex pro ſingulari Regula* zawſze bydź powinna, mieć chcemy, aby Trybunały *ad normam & Legẽ præſentem Novellam in toto* konformuiące ſię, teraźnieyſze Stanow Rzeczypoſpolitey poſtanowienie y *abuſuum* Korrekturę *Sacroſanctè obſervent, impleant & exequantur, ſub Rigore contra tranſgreſſores Legum ſupraſcripto.*

107. A iako wſzelkie Prawa y Konſtytucye na Seymie uſtanowione, *à publicatione* onychże *vigorem ſuum* biorą *& Executionem* mieć powinny; tak Trybunał teraznieyſzy na bliſko naſtępuiącey Reaſſumpcyi Trybunału Lubelſkiego, teraźnieyſzą Seymu Dyſpozycyą y Ordynacyą *in omnibus Punctis, clauſulis, Præcuſtoditionibus, inviolabiliter obſervare, tenere & adimplere* powinien będźie. Co y na naſtępuiące w dalſzym czaśie Trybunały ściągać ſię ma, pokiby Rzeczpoſpolita inaczey nie dyſponowała.

TABU-

TABULA

Reductionis Adjudicatorum & aliarum pœnarum. 49.

	Pisarzowi Ziemskiemu.		Do Skrzynki.	
	Złote	Grosze	Złote.	Grosze.
Od Dekretow Instancyi każdey *Experiantur, Prosequantur, Procede, Responde, directè responde, Productionis, Plenipotentiæ*, po groszy - - - - -	--	15.	--	15.
A Lucro simplici sub pœna Bannitionis -	--	15.	1.	15.
A Lucro ulterioris Executionis. - -	--	15.	1.	15.
A Lucro ultimariæ Executionis. - -	--	15.	3.	
A Lucro iterato ultimariè. - -	--	15	5.	
A Lucro pœnarũ Legũ, videlicet Infamiæ, captivationis. - - - -	--	15.	4.	
Od dekretow *Evasionis, Dilationis, Infirmitatis, Suspensionis, Adcitationis, Inquisitionis.*	4.	--	2.	
Od Dekretow *Comprobationis juratoriæ, Comportationis, Executionis per omnes Instantias, Reinductionis, Cassatæ seu approbatæ, Exdivisionis, cassatæ Inscriptionis, cassatæ seu approbatæ sententiæ Terrestris seu Castrensis, incompetentis Actionis, Extraditionis rerum vel subditi*, y tym podobnych.	6.	--	2.	
Od Dekretu *Condescensionis per utramq; Partem.*	40.	--	6.	
Od Dekretu *ex Condescensione*, od Dekretu *lectis Inquisitionibus, violentiarum, in causa Necis, Deductionis Nobilitatis.*	30.	--	6.	
Od Dekretu *Solutionis Summæ ad Inscriptiones seu Contractus.* - - -	6.	--	2.	
Od Dekretu *Liquidationis & Collocationis Iurium in causa Potioritatis*, od każdego Tyśiąca po Złotych trzy Ziemstwu, á do Skrzynki od całego Dekretu. - -	--	--	6.	

Pœnæ Judiciales pro parte Judi-

50. cij tantùm, exceptis Arbitrarijs, *ktore* Parti juxta qualitatem demeriti irrogari *maią.*

	Grzywny.	Vadia.
JN *Conſtitutionem Loci ſtandi* za zarzuconą Ziemſką lub Grodzką Kondemnatę *in contumaciam* otrzymaną, Stronie *pœna duplex* 14. *Marcarũ Polonicaliũ, Iudicio per mediũ.*	14.	
Za zarzuconą Ziemſką lubGrodzką Kondemnatę *poſt inſcriptam comparitionem vel temerarium Receſſum*, Stronie *pœnam quadruplicem* 14. *Marcarum Polonicalium, Iudicio per medium.*	28.	
Za Kondemnatę Trybunalſką *in contumaciam*, Stronie *pœnam Quadruplicem quatuordecem Marcarum Polonicalium, Iudicio per medium.* - - -	28.	
Za Kondemnatę Trybunalſką *poſt inſcriptam comparitionem & temerarium Partis receſſum* otrzymaną, Stronie *medium vady Capitanealis, Iudicio per medium* Grzywien.	48	
In ſublationem Condemnationis Terreſtris vel Caſtrenſis in Contumaciam obtentæ, pœnam quadruplicem 14. *Marcarum Polonicalium* Stronie, *Iudicio per medium.*	28.	
In ſublationem Condemnationis Terreſtris vel Caſtrenſis poſt inſcriptam comparitionem & temerarium receſſum obtentæ, Stronie *medium vadỹ Capitanealis, Iudicio per medium* Grzywien *videlicet.* - - -	48.	
In Sublationem Condemnationis Tribunalitiæ contumacialis, Stronie *vadium Capitaneale, Iudicio medium vadỹ* Grzywien, - - - -	60.	
In ſublationem Condemnationis Tribunalitiæ poſt inſcriptam comparitionem vel temerarium Receſſum obtentæ, Stronie puſtora *Vadia, Iudicio per medium*, to ieſt Grzywien.	90.	
Pro contraventione Decreto Terreſtri vel Caſtrenſi, Stronie *vadium ſimplex, Iudicio medium vady*, to ieſt Grzywien.	60.	
Pro Contraventione Decreto Tribunalitio Stronie *duplex Vadium Capitaneale, Iudicio ſimplex.* - -		
In caſu repetitæ Contraventionis, quòd ſapit convulſionem Decretorum, pœnæ perſonales, to ieſt *Seſſionis Turricæ, per ſpatium duarum ſeptimanarum irrogari* maią, *& ſolutio Va-*		
51. *dy Capitanealis duplicis, Iudicio verò ſimplicis, & refuſio damnorum Iuramento per Partem evincendorum.* - -		

Kondemnaty dawne *ritè & legitimè* przed teraźnieyſzą dyſpozycyą otrzymane, *Parti per vadium, Iudicio per medium* znoſzone bydź maią.

W Kan-

W Kancellaryi Ziemskiey Trybunalskiey.

	Złote.	Grosze.
OD Publikaty, od Extraktu iednego arkusza z Induktą, tak żeby *in una facie* było wiersżow dwadźieścia, ordynaryinym nierozwłoczonym charakterem.	1.	
Woźnemu od Publikaty Kondemnaty iakieyżkolwiek.	- -	6.
Od Pieczęći. - - - -	1.	
Za blankiet na Pozew. - -		6.
Od wpisu w ktorykolwiek Regestr. - -	1.	
Od susceptу Zapisow *perpetuitatis cujusvis.* -	2.	
Ab Inscriptionibus temporalibus, scilicet obligationis Bonorum simplicis debiti. - - - -	1.	
A Roborationibus Contractûs seu scripti, & Advitalitatibus à qualibet Parte. - - - -	1.	
A Protestationibus, Manifestationibus in Copia porrectis.	1.	
Ab Arestis inscriptis, Plenipotentys pro uno Anno.	1.	
Ab Oblatis Inscriptionum quarumvis. - -	2.	
A præsentatione Cadaverum cum obductione Vulnerum & proclamatione Homicidarum. - - -	3.	
A Woźnemu. - - - - -	- -	15.
Ab Oblatione Privilegiorum & quorumvis Rescriptorum ex Cancellaria Regni. - - - -	4.	
Od ktorych wyięćia *per Extractum* od Arkusza po Złotemu iednemu.		
Od Pieczęći tychże Extraktow. - -	1.	
Od inszych záś oblat z Ziemstwa álbo Grodu przychodzących do Akt Trybunalskich po Złotemu		
A od Extraktow ich *ut suprà* od Arkusza po Złotemu, także od zapieczętowania ich po Złotemu.		
Nad ten zaś Instruktarz, żaden żeby się więcey przez się, ani przez subordynowane Osoby brać nie ważył.		
Agdyby *quôcunquè modò* wźiął, tedy *ad Instantiam* ukrzywdzonego *per Terminum Tactum seu per Citationem* odpowiadać z każdego Regestru, *etiam Pœnalium*, powinien w Trybunale, & *comprobanti Parti deferenti*, że od niey więcey wźięto, Sąd *in triplo* wrocić nakaże, *unà cum Privatione Officij* tego, komuby to dowiedźiono, & *pœnis personalibus* zkarze.		52.
Inkwizycye w Trybunale *in causis facti merè violatæ securitatis*, gdy będą wywodzone, Strony nie więcey słuchaiącym inkwizycyi Deputatom, nie każdemu z osobna, ale wszystkim od każdego świadka dadzą, nad Złotych sześć.		
Żeby zaś ta Redukcya płacenia *Adjudicatorum*, y		

grzywien każdemu *innoteſcat*, poſtanawiamy; aby Ziemſtwa oboiey Prowincyi przy Regeſtrach na Tablicy y w Kancellaryi Ziemſkiey zawieſzac onęż na każdy Trybunał Regentom ſwoim nakazywały.

REGESTRA
Trybunału Piotrkowſkiego.

1. RRegeſtr Woiewodztw Wielko-Polſkich *ex Areſto.*
Regeſtr tychże Woiewodztw *ſine Beneficio Areſti.*
Regeſtr Woiewodztw tychże *Simplicium.*
Regeſtr Taktowy *cauſarum facti, violatæ ſecuritatis, & merè incarceratorum.*
Regeſtr *Arianiſmi.*
Regeſtr *Cauſarum, merè Expulſionis & non prætextuoſarum.*
Regeſtr *Fiſci.*
Regeſtr *ex Remiſſionibus & Conſervationibus.*
Regeſtr *Compoſiti Iudicy.*
Regeſtr *Mixti Fori.*
Regeſtr *Militarium.*
Regeſtr *Pœnalium.*
Regeſtr *Paritatis Votorum.*

53. Oprocz Specyfikowanych Regeſtrow żadnego inſzego Piotrkowſki Trybunał pozwolić ſobie nie ma.

W Poniedźiałek.

Rano Regeſtr Woiewodztwa *ex Remiſſionibus & Terminis conſervatis ſine beneficio Areſti.*
Po południu Woiewodztwa *Simplices.*
Od ſzoſtey w wieczor Takty.

We Wtorek.

Rano Regeſtr Woiewodztwa *ex Areſto.*
Po południu tenże ſam.
W Wieczor Takty.

We Srzodę.

Rano Regeſtr *ex Conſervationibus & Remiſſionibus ſine beneficio Areſti.*
Także y po Południu.
W Wieczor Takty.

We Czwartek.

Rano tenże Regeſtr *ex Conſervationibus & Remiſſionibus.*
Także y po Południu.
W Wieczor Takty.

W Ktorą Srzodę y Czwartek Sprawy non prætextuoſarum Expulſionum ante alias cauſas *ſądzić ſię maią.*

W Pią-

Też Regestra *Palatinalia* iako w Poniedźiałek y we Wtorek sądzone bydź maią.

Causis Fisci non prætextuosis raz w Mieśiąc, naznacza się dźień Czwartkowy po Południu.

Kiedy ktorego Regestru *Simplicium* nie stanie po Południu, to ranny Regestr kontynuowany bydź ma.

Arianismi Regestr *qualibet die* z rana przywołany *pro exigentia causarum* bydź ma, *juxta Constitutionem Anni* 1670. *folio* 21. 54.

Ná końcu każdey Kadencyi Regestru Woiewodztw, przez dni sześć zupełne, Duchowne Regestra *compositi Iudicy & mixti Fori, alternatim* sądzone bydź maią, *non obstante cadentia* wszelkich innych Regestrow.

Kadencya Regestrow Woiewodztw w Trybunale Piotrkowskim.

2. OD zaczęćia Trybunału w Poniedźiałek po S. Franciszku *ad diem* 15. *Novembris* Regestr. - -

Adie 16. *Novembris* do Wigilij S. Tomasza Regestr. - -

Po nowym Roku na zaiutrz *ad diem* 18 *vam Ianuary* Regestr.

A die 19. *Ianuary ad ultimã ejusdem.* Regestr - - -

A prima February ad ultimã ejusdem. Regestr. - - -

A prima Martij ad Dominicam. Palmarum Regestr. - -

Drugiego Roku od zaczęćia Trybunału po S. Franciszku *ad ultimam Octobris*, Regestr. -

A 1ma 9bris ad Vigiliam S. Thomæ, Regestr. - - -

Po Nowym Roku na zaiutrz *ad* 18. *Ianuarij.* Regestr. -

A die 19. *Ianuarij ad ultimã ejusdem.* Regestr. - - -

Woiewodztwa Poznańskiego y Kaliskiego.

Woiewodztwa Sieradzkiego y Ziemie Wieluńskiey.

Militarium.

Paritatis Votorum.

Woiewodztwa Łęczyckiego.

Woiewodztwa Brzeskiego y Jnowrocławskiego.

Ziemi Dobrzyńskiey y Woiewodztwa Płockiego.

Woiewodztwa Mazowieckiego. 55.

Militarium.

Paritatis Votorum, Suspensionum, Senatorum, Nuntiorum, Remissarum ex quo Iudex.

A prima Februarij ad ultimam ejuſdem. Regeſtr. - -

A prima Martij ad Dominicã Palmarum. Servatâ Alternatâ Regeſtrorum ſive Beneficio Areſti, & Areſtorum.

Woiewodztwa Rawſkiego.

Woiewodztw Pruſkich.

Podpiſy Wielmożnych y Urodzonych Deputowanych do Korrektury Trybunału, procz Deputatow *tàm ex Senatorio, quàm Equeſtri Ordine* do Konſtytucyi Deputowanych.

Andrzey Załuſki Biſkup Płocki.
Ian Tarło Woiewoda Lubelſki.

Z Małey Polſki.

3 Łętowſki Chorąży Krakowſki.
Lubomirſki, Obożny Koronny
Małachowſki, Staroſta Opoczyńſki.
Trypolſki, Podkomorzy Kijowſki.
Potocki, Piſarz Polny Koronny.
Maliński, Staroſta Nowogrodzki.
Karwoſki, Podczaſzy Wiſki.
Kalinowſki, Staroſta Winnicki.
Polanowſki, Podſtoli Buſki.
Czacki, Stolnik Wołhyński.

Z Wielkiey Polſki.

Gárczyński, Chorąży Wſchowſki.
Radoiewſki, Surrogator Poznań:
Zakrzewſki, Piſarz Grodzki Poznańſki.
Grábowſki, Podkomorzy Łęczycki.
Poniatowſki, Podczaſzy Łęczycki.
Kożuchowſki, Poſeł Wieluński.
Wolſki, Skarbnik Rawſki.
Zakrzewſki, Chorąży Brzeſki Kujawſki.
Zbouński, Podkomorzy Dobrzyński.
Karczewſki, Piſarz Ziem· Czerſki.
Łoſki Podkomorzy Warſzawſki.
Wilkowſki, Podkomorzy Sochácznewſki.
Łopacki, Poſeł Ciechanowſki.

56.

Deklaracyá Dobr Dźiedźicznych Miaſteczká Bobrownik y Demblina *cum attinentijs.*

4. PONieważ na Miaſteczko Bobrowniki y Wieś Demblin Dźiedźiczne *cum attinentijs* w Ziemi Stężyckiey lężące. Wiel: niegy Hieronym Auguſtyn Lubomirſki na ten czas Podſkarbi Wielki Koronny, á potym Kaſztelan Krakowſki y Hetman Wielki Koronny *ex diſpoſitione* Trybunałow Skarbowych Summy pewne Woyſku Koronnemu wyliczył *de proprio*; dla czego Sukceſſorow iego *pro legitimis Poſſeſſoribus* pomienionych Dobr *in anteceſſum* uznaliśmy, więc kiedy też Dobra to ieſt Miaſtecko Bobrowniki y Wieś Demblin *cum omnibus ab antiquo attinentijs* przez Wielmożnego Jozefa Wandalina z Wielkich Kończyc

Mni-

Mniszcha Marszałka Wielkiego Koronnego, Sanockiego, Jaworowskiego Starostę *per cessionem* są nabyte, onemu samemu y Sukcessorom iego *jure hæreditario*, *unà cum jure Patronatûs* Kościoła Bobrownickiego *in perpetuum* przyznaiemy, y one trzymać y zazywać pozwalamy, oraz wszystkie transakcye *eo nomine* uczynione ztwierdzamy y approbuiemy.

Kommissya względem Szybu Solnego, Kunegunda nazwanego.

5. REássumuiąc Konstytucyą *Anni* 1635. *fol.* 24. Kommissarzow Naszych *ex Senatu*, Przewielebnego Konstantego Felicyana Szaniawskiego Biskupa, J. W. Xcia Januszа Wiśniowieckiego Kasztelana Krakowskich; *ex Equestri Ordine* z Małey Polski, Urodzonych Antoniego Trypolskiego Podkomorzego Kijowskiego, Iana z Małachowic Małachowskiego Starostę Opoczyńskiego, Łętowskiego Chorążego Krakowskiego: Z Wielkiey Polski, Urodzonych Franciszka Aloyzego Łoskiego Warszawskiego, Adama Wilkowskiego Sochaczewskiego Podkomorzych; Nakwaskiego Starostę Ciechanowskiego, na obmyślenie rekompensy *per commutationem ex Iustitia distributiva*, *adinstar* Szybu Lubomirza y Folwarku Lednica za Dobra Poręba, Domowi Wielmożnych Lubomirskich, także Wielmożney Xiężnie Sanguszkowey *de Domo* Lubomirskiey *secundùm sortem*, ktora iey należeć będzie, za Szyb Solny (*& pro carentia* Prowentow) przedtym Swiercza á teraz Kunegunda nazywaiący się, dezygnuiemy, *Salvâ Relatione & Approbatione* na Seymie przyszłym. *Interim* w nadzieię tey zamiany, od Summy Wyderkaffowey na tymże Szybie, y Wśi Swierczy zapisaney, Xięży *Scholarum Piarum* Podoleńieckim, Czynszu po Złotych dwa Tysiące czterysta, corocznie, zaczynaiąc *à 1ma Ianuary* 1727. z Prowentow Naszych Wielickich wypłacać deklaruiemy: 57.

Rewizya Konstytucyi Koronnych y W.X.Lit:

6. CHcąc aby Konstytucye Nasze y Antecessorow Naszych łatwiey do znaleźienia Stanom Rzpltey y Prokuratorom Praw Ziemskich *elucidari* mogły, ktore *multitudo in volumen Legum* przez Seymy tylko ułożeniem *variat*, aby sobie przeciwnych y znoszących się Praw, łatwieysza bydź mogła dystynkcya, przez Urodzonego Stanisława Kożuchowskiego *ordine Alphabeti* zebrane, rewidować rozkazuiemy, do ktorey rewizyi *ex Ordine Senatorio*: Wielebnego Xiędza Szembeka Biskupa Kujawskiego y Pomorskiego, Wielmożnych Iozefa Sołtyka Bełzkiego, Trzcińskiego Rawskiego, Iana *de Campo* Scypiona Smoleńskiego, Kasztelanow; *Ex Equestri Ordine*, z Małey Polski Urodzonych Karwowskiego Podczaszego Wiskiego, Sędziego Grodzkiego Brańskiego, 58.

ſkiego, Kaźimierza Suffczyńſkiego Piſarza Ziemſkiego Lubelſkiego, Dominika Kośiorka Bekierſkiego Generała Majora, Z Wielkiey Polſki: Urodzonych Grabſkiego Łęczyckiego, Adama Wilkowſkiego Sochaczewſkiego, Podkomorzych; Mokronowſkiego Chorążego Warſzawſkiego; Z Wielkiego Xięſtwa Lit: Urodzonych Michała Kopćia Piſarza W.X. Lit: Michała Aloyzego Sawickiego, Piſarza Ziemſkiego Wileńſkiego, Daniela Kaźimierza Szyſzkę Stolnika Lidzkiego, *unus vel plurium abſentiâ non obſtante, dummodò tres adſint*, naznaczamy. A Ci Wielebni, Wielmożni y Urodzeni Deputaći *captato tempore & loco* uważywſzy iſtotę y rzetelność *compendy*, rękami właſnemi podpiſzą, y do Approbacyi Nam na przyſzły Seym podadzą.

Przywrocenie do Funkcyi Urodzonych Deputatow Wielkopolſkich.

7. PONieważ Urodzeni Deputaći Poznańſkiego y Kaliſkiego Woiewodztw, na Trybunał teraźnieyſzy zgodnie obrani, dla oppozycyi ſobie uczynioney, *non juxta præſcriptum Conſtitutionis Anni* 1601. *fol.* 750. *tit.* o Deputaćie Podlaſkim, nie ſą do przyśięgi przez Sąd Trybunalſki przypuſzczeni; Przeto tychże Urodzonych Deputatow Wielkopolſkich, do Funkcyi pomienioney Deputackiey powagą Seymu tego przywracamy, y aby przyśięgę, iako nayprędzey będą mogli wykonali, Sądowi Trybunalſkiemu *ſeriò* zlecamy, *ſub pœnis contra convulſores Legum ſancitis*. Taż ſama Konſtytucya wyżey wyrażona *ſuffragari* ma Urodzonemu Deputatowi Ziemi Dobrzyńſkiey na tenże ſam Trybunał *legitime* obranemu.

Páłac Naſz Morſztynowſki z Gruntami y przyległościami do niego należącemi.

59. 8. PRrawa wſzyſtkie, Ceſſye y Zapiſy, mocą ktorych nabyliśmy, zapłaćili Pałac nazwany niegdy Morſztynowſki, leżący w Warſzawie, iako też y wſzyſtkie inne Pałace, Place, Grunta, tudźież y Rezydencye, także y Pałac Marymont ze wſzyſtkiemi onych cirkumferencyami, Prawem wieczyſtym nabyte y zapłacone, dla Nas y Sukceſſorow ze krwi Naſzey, aby zoſtawały we wſzyſtkiey mocy y wigorze nienaruſzonym wiecznemi czaſy, wſzyſtkie Stany wdźięczność ſwą ku Nam świadcząc, zezwalaią y approbuią.

Approbacya Fundacyi Klaſztoru Pánien Karmelitanek Boſſych na Weſołey przy Krakowie.

9. FUndacyą WW: Panien Zakonnych Karmelitanek Boſſych na Weſołey przy Krakowie; ktorą Wielmożny Ian na Słupowie Szembek Kánclerz Wielki Koronny, y Ewa Hrabina z Leſzna Małżonkowie *ex voto* uczynili, *authoritate præſentis Con-*

ventûs

ventûs wiecznemi czaſy approbuiemy; á oraz Place, na ktorych Kościoł y Klaſztor ich ſtoi, *ab omni onere* uwalniamy.

Relaxacyá Wieży Uro: Mikołaia Oraczewſkiego.

10. W Sprawie Urodzonego Iana Skarbka o zaboy Brata iego z Urodzonym Mikołaiem Oraczewſkim przez Dekret Trybunalſki Lubelſki *Anno* 1710. oſądzoney, ponieważ kwit zaſzedł *à Parte injuriata*; tegoż Urodzonego Oraczewſkiego *à Rigore* Dekretu pomienionego uwalniamy, y *pœnam publicam ſeſſionis turris* relaxuiemy, á oraz donacyą Dobr Chomentowa w Woiewodztwie Sandomirſkim leżących, przez niegoż w Grodźiu Chęćińſkim zeznaną, approbuiemy.

Gratitudo Urodzonemu Marſzałkowi Poſelſkiemu.

11. MAiąc oſobliwy reſpekt na znamienite *merita* Urodzonego Stefana Potockiego Referendarza Koronnego, Marſzałka Koła Rycerſkiego, *quâ ſago, quâ Toga* od tak wielu lat nietylko *in anteceſſum* świadczone, ale też na dwoch kadencyach Seymu teraźnieyſzego z oſobliwą applikacyą, *& cum diſpendio notabili* zdrowia y Fortuny podięte, z Prowentow extraordynaryinych Summę oſmdźieśiąt Tyśięcy złotych Polſkich naznaczamy, ktorą Wielmożny Podſkarbi Wielki Koronny iak nayprędzey wypłacić powinien będźie. 60.

Nadgroda Urodzonemu Maximilianowi Oſſolińſkiemu, Podſkarbiemu Nadwornemu Koronnemu.

12. ZTegoż Reſpektu wierne y życzliwie zaſſugi tak z godnych Anteceſſorow, iako też z właſney Oſoby Urodzonego Franćiſzka Maximiliana z Tęczyna Oſſolińſkiego Podſkarbiego Nadwornego Koronnego Staroſty Sandomirſkiego y Chmielnickiego, Nam y Rzpltey świadczone rekompenſuiąc, Złotych Polſkich czterdźieści tyśięcy w Skarbie Koronnym *ad exolvendum* naznaczamy.

Abrogacya Myt nieſłuſznych.

13. PONieważ po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach wymyślne extorſye Myt, *ſine conſenſu legis publicæ* zágęściły ſię, przez ktore Kupcy y rożni ludźie Kupiectwem ſię bawiący *aggravantur, cum diminutione Proventuum* Rzeczypoſpolitey; więc zabiegaiąc tym extorſyom, aby ſię *in futurum* tákowe *ſimilia* nie dźiały, za zgodą wſzech Stanow *lege publicâ* poſtanawiamy, y mieć chcemy, aby wſzelkie Cła, Myta, *abuſivè & extorſivè* od ludźi rożnych przeieżdzaiących wybierane *præſenti Conſtitutione abrogentur*, iákoż ie *defacto authoritate præſentis Conventûs abrogamus, & caſſamus, exceptis* tych, ktore Konſtytucyami álbo Przywileiami Xiążąt Mazowieckich obwarowane ſą. Ze zaś

Moſty, Groble, na Rzekach y rożnych przeprawach *non modico ſumptu* Dźiedźicow y Poſſeſſorow Dobr wſzelkich *eriguntur & reparantur*, ktore żeby nie były ufundowane, *nullus tranſitus* by był przeieżdzaiącym. Więc *eâdem lege publicâ* poſtanawiamy,
61. aby od każdego Wołu na przedaż pędzącego, od Konia w wozach ludźi rożnych Kupiectwem ſię bawiących będącego, tak Pogrobelnego, Moſtowego, iako y ſpaśnego po trzy groſze dawano. O co *forum contra transgredientes* w Trybunale Radomſkim naznaczamy, y Konſtytucye *eo nomine* poſtanowione reaſſumuiemy.

Urzędy Ziemſkie.

14. CHcąc mieć tym obfitſze *adpræmiandam virtutẽ* wiernych Poddanych Naſzych ſpoſoby, & *augmentum diſtributivæ juſtitiæ*; Urzędy Ziemſkie Ziemi Radomſkiey y Stężyckiey, *exceptis Electivis*, ná Jnſtancyą Urodzonych Poſłow Woiewodztwa Sandomirſkiego, *more & praxi* innych Ziem y Powiatow nadaiemy, y poſtanawiamy, y na nie Przywileie z Kancellaryi Naſzych wydać w tymże Woiewodztwie *Poſſeſſionatis* nakazuiemy. Ktore to Urzędy *alternativè* po Urzędnikach Sandomirſkich, *juxta ſtallum* każdego, mieyſce ſwoie mieć będą powinny. Tęż Konſtytucyą na Xięſtwo Zatorſkie y Oswiećimſkie, (w ktorych iako teraz ſtare Urzędy Chorąſtwa Zatorſkiego, y Woyſtwa Oświećimſkiego, nowe *ſimiliter*, to ieſt ieden Urząd Starſzy Zatorſki; á drugi zaraz po nim Oświećimſki iść maią (w Woiewodztwie Sieradzkim na Powiat Piotrkowſki, w Woiewodztwie Łęczyckim na Powiat Jnowłodzki, w Woiewodztwach Kujawſkich na Powiaty Bydgoſki, Kruświcki y Kowalowſki: w Woiewodztwie Ruſkim w Ziemi Halickiey na Powiat Kołomyſki: w Woiewodztwie Podolſkim na Powiat Czerwonogrodzki: w Woiewodztwie Lubelſkim na Powiat Urzędowſki, w Woiewodztwie Płockim na Ziemię Zawſkrzyńſką *extendimus & ampliamus.*

Reaſſumpcya Konſtytucyi *Anni* 1676. ná dług Urodzonego niegdy Francíſzka Káźimierza Wyſockiego Cześnika Sochaczewſkiego.

15. KOnſtytucyą *Anni* 1676. ktorą dług w zátrzymaniu u Porty Otomańſkiey na Poſelſtwie do Ceſarza Tureckiego odprawionym, przez Urodzonego niegdy Francíſzka Káźimierza Wyſockiego Cześnika Sochaczewſkiego zaciągniony, *in Anno* 1673. liquidowany, y do Dźieśiąciu tyśięcy talerow. twardych redukowany, reaſſumuiemy; ktory dług ponieważ nie ieſt dotąd zapłacony, więc żeby ſię Sukceſſorowie *in fide publica* nie zawiedli, Skarbowi Koronnemu za zgodą wſzech Stanow Rzpltey zlecamy, y nakazuiemy, áżeby pomienioną Summę dźieśiąciu tyśięcy Talerow bitych z Prowentow Rzpltey bez wſzelkiey dalſzey dylacyi, iako náyprędzey zupełnie y ſkutecznie *legitimis Succeſſo-*
62.

ceſſoribus tegoż Urodzonego niegdy Wyſockiego wypłacił *ſalvis quietationibus* ktoreby ſię w ſkarbie znalazły.

Kwit Wielmożnemu Ianowi Jerzemu Przebendowſkiemu Podſkarbiemu Wielkiemu Koronnemu.

16. GDy Wielmożny Jan Jerzy na Przebendowie Przebendowſki Podſkarbi Wielki Koronny; Pokrzywińſki, Mirachowſki, Grabowſki Naſz Staroſta, od początku Urzędu ſwego *ab Anno* 1703. ieſt uwolniony Radą walną Warſzawſką *Anni* 1710. *à Reſponſione perceptorum & calculi pro præterito*, dla rożnych nieſzczęśliwośći, tedy poczynaiąc Rachunki ſwoie *ab Anno* 1709. na Seymach *Annorum* 1712. 1719. y teraźnieyſzym, ze wſzyſtkich Ordynaryinych y extraordynaryinych (iako to Cła Generalnego) Rzeczypoſp: Prowentow *ſufficiente n Perceptarum & Expenſarum legitimis documentis deduxit calculationem*, y wyrachował ſię, więc za zgodą wſzech Stanow Rzeczypoſpolitey, z wyżey wyrażonych, y doſtatecznie uczynionych Rachunkow, daiemy mu Kwit generalny, y onego *cum Officio*, tudźież *Succeſſores ejus*, od wſzelkich *quocunq; titulo* wymyślonych impetycyi y zarzutow, wiecznemi czaſy uwalniamy. Oraz na reparacyą dachu Zamku Krakowſkiego, po złotych trzydźieſtu tyśięcy co Rok do przyſzłego Seymu naznaczamy; co mu *in calculo* przyięto będźie.

Kwit Vrodzonym Lubomirſkim. 63.

17. PONieważ Urodzony Jerzy Staroſta Boguſławſki Generał Woyſk Naſzych y Rzeczypoſpolitey, Alexander Kuchmiſtrz Koronny, Ian Staroſta Bolemowſki Lubomirſcy, za Rodźica ſwego, niegdy Wielmożnego Hieronima Auguſtyna Lubomirſkiego Podſkarbiego Wielkiego Koronnego, á potym Kaſztelana Krakowſkiego y Hetmana Wielkiego Koronnego, iako *bonorum & onerum Paternorum Succeſſores*, po kwićie na Seymie Lubelſkim *Anno* 1703. od Rzeczypoſp: danym, z Urzędu Podſkarbſtwa, y wſzyſtkich Prowentow Ordynaryinych y extraordynaryinych Rzeczypoſpolitey za adminiſtracyi Rodźica ſwego wydanych, & *in ſubſequenti* przed Stanami *ſufficientiſſimam* uczynili na Seymie Warſzawſkim *in Anno* 1712. *calculationem*, y ze wſzyſtkich prowentow doſtatecznie ſię *legitimis documentis* wyrachowali, y we wſzyſtkim Rzeczypoſp: *de plano ſatisfecerunt*, tedy za zgodą wſzech Stanow Generalny onym Kwit daiemy, y onych iako Sukceſſorow *cum Officio*, *tum Succeſſores eorum*, od wſzelkich *generaliter* impetycyi *ratione* funkcyi Urzędu Podſkarbſtwa Koronnego wiecznemi czaſy uwalniamy.

Akkomodacya Vrodzonego Krzyſztofa Gaſpárego Sekretárza Naſzego.

18. REkompenſuiąc wierne y pracowite uſługi Urodzonego

Krzyſztofa Gaſparego, ieſzcze na Seymie Traktatowym potym na oſtatnim zalimitowanym, *ac tandem* na teraźnieyſzym Seymie, Nam y Rzeczypoſpo: świadczone; á chcąc go na dalſzy czas, *ob expertam capacitatem* iego *& peritiam lingvarum, ad uſus publicos* applikować, za zaleceniem Poſłow Ziemſkich y zgodą wſzech Stanow, Onego, iako *Nobilem Romanum, prout realibus documentis deduxit*, za Indygenę tey Rzeczypoſp: z Bratem Iego rodzonym Ianem Gaſparem Kapitanem Naſzym w Woyſku Litewſkim aktualnie ſłużącym, y z Potomſtwem ich *utriuſq; ſexûs*, deklaruiemy, y do Praw, Prerogatyw, y Swobod wſzyſtkich Stanu Szlacheckiego przypuſzczamy.

64. ## Przywrocenie do Jndygenatu Urodzonego *de Lamara.*

19. MAiąc wzgląd na zaſługi Urodzonego Piotra *de Lamara* Pułkownika Woyſk Naſzych, y dane w wielu okazyach woiennych przez niego dowody, Liſt na Indygenat Przodkowi iego Urodzonemu niegdy Francíſzkowi Lamarowi od ś.p. Nayiaśnieyſzego Krola Jmći Stefana Anteceſſora Naſzego w Roku 1578. przed Konſtytucyą *Anni* 1601. Liſty podobne *in ſubſequens* znoſzącą dany, temuż Urodzonemu Pułkownikowi Naſzemu y Potomſtwu iego *utriuſq; ſexûs, tollendo quoſvis abuſus* przez Rodzica iego *commiſſos, authoritate præſentis Conventûs* ápprobuiemy, y do zupełnego Prerogatyw Szlacheckich Honoru, y Rowności przywracamy.

Nobilitacya Urodzonego Iana Renarda Pułkownika Gwardyi Naſzey Koronney.

20. MAiąc wzgląd na zaſługi Urodzonego Iana Renarda Pułkownika Gwardyi Naſzey Koronney, tudzież na dawne w wielu okazyach woiennych przy doſtoieńſtwie Naſzym y całości Rzeczypoſp: przez niego dowody, onegoż *cum Prole utriuſq; ſexûs* do Kleynotu Szlacheckich Prerogatyw za rekommendacyą Wielmożnych Hetmanow Koronnych przypuſzczamy, *& capacem Bonorum & Honorum exnunc* deklaruiemy, *non obſtante nexu* Konſtytucyi dawnych o Nobilitacyach, *& de Scartabellis.*

Nobilitacya Urodzonego Bekierſkiego Oboźnego Polnego *cum Prole.*

21. ZAwdźięczaiąc zaſługi Urodzonego Antoniego Bekierſkiego Oboźnego Polnego Woyſk Naſzych Koronnych, tak ś.p. Nayiaśnieyſzemu Anteceſſorowi Naſzemu, iako Nam y Rzeczypoſpolitey świadczone; ktory *ex Gente Otthomanica* wźięty *Infans*, w Państwach Naſzych *aſſumptô Orthodoxæ fidei Catholicæ*
65 *Baptiſmô* przećiwko Nieprzyiaćielowi Wiary Swiętey heroicznie

ſtaiąc,

ſtaiąc, Rzpltey wiernie ſłużył; więc onego *cum prole utriuſq; ſexûs* do Kleynotu y Prerogatyw Szlacheckich, oraz do ſtarożytnego Urodz: Kośiorkow Bekierſkich Herbu, za konſenſem onychże przypuſzczamy.

Objaśnienie Honoru Vrodzonych Kruzerow.

22. REzolwuiąc Remiſſę Sądow Trybunału Koronnego Piotrkowſkiego w Sprawie Urodzonym Kruzerom, względem Indygenatu y przypuſzczenia *ad capacitatem* wſzelkich Honorow Prerogatywie Stanu Szlacheckiego należących, *per Conſtitutionem Anni* 1673. Ur: Eneaſzowi *de Krauzer* Łowczemu Inflantſkiemu, Oberſzterleytnantowi na ow czas Woyſk Koronnych; Oycowi Ur: Karola Maxymiliana Sędźiego Ziemſkiego Podolſkiego, Ludwika Kapitana Naſzego, Marcina Chorążego Latyczewſkiego ſtawaiących na ten czas przed Nami y całą Rzplią na Seymie teraźnieyſzym przyznanego, inſtytuowaney; Ponieważ tychże Ur: ſtawaiących Anteceſſor, zadoſyć czyniąc Prawu poſpolitemu, tak za panowania Nayiaśn: Anteceſſora Naſzego Jana III. iako Diploma *in Anno* 1683. wydane *edocet Nobilitaris ortûs* procedencyi ſwoiey *ex retrò anteactis ſæculis in Belgio Catholico* dotąd znayduiącey ſię, tak *fidelitatis* ku Nam y Oyczyźnie *indefeſſo curſu* przez ſiebie y tychże Sukceſſorow remonſtrowane ſą dokumenta; zaczym *de unanimi conſenſu omnium Ordinum à Iuramento fidelitatis*, y od pomienionego Proceſſu tychże Urodz: Kruzerow uwalniamy, & *pro veris ac indubitatis Indigenis & Nobilibus*, *cum eorum Succeſſoribus* deklaruiemy y od wſzelkiey wątpliwości Urodzenia ich y impetycyi uwalniamy y excypuiemy, *authoritate ac aſſenſu*, tak Nas iako y Stanow Rzpltey zgromadzonych *accedente*.

Oddanie Skárbu Koronnego.

23. REaſſumuiąc Konſtytucyą Seymu Lubelſkiego *Anni* 1703 o oddaniu Skarbu Koronnego, ktorego, *in Inſignijs & Archivis potiorem partem* niegdy Naypirzew: w Bogu Jmć X. Staniſław na Słupowie Szembek, Arcybiſkup Gnieźnińſki, Prymas Korony Polſkiey y W. X. Lit. pod czas przeſzłego zamięſzania, *ingruente hoſtilitate Svecicâ*, za Granicę *particulari in publicum zelo*, *cum diſpendio* zdrowia y własney fortuny wyprowadźił, y od zguby zachował, do odebrania (między Seymem teraźnieyſzym zakończonym, á przyſzłym naſtępuiącym *prævijs invitatorijs* od pierwſzego Senatora *cum præfixione temporis* w Krakowie) z rąk Sukceſſorow tegoż Nayprz: niegdy Jm: X. Prymaſa, pomienionego Skarbu, tudźież do konnotowania y deponowania iego w Zamku Krakowſkim, przy Wielm: Senatorach, Ur: Staroście Krakowſkim y Wieleb: Kuſtoſzu *ad cuſtodiam* Skarbu *de lege* należących, naznaczamy Kommiſſarzow *ex Senatu*; Przewieleb: Konſtantego Felicyana Szaniawſkiego, Biſkupa Krakowſkiego; 66.

Wielm: Dębińſkiego Woynickiego, Francíſzka Tarła Lubelſkiego, Staroſtę Wieluńſkiego y Piłźnińſkiego, Ur: Piotra Miączyńſkiego Chełmſkiego Kaſztelanow; *ex Equeſtri Ordine* z Małey Polſki; Ur: Szembeka Podkomorzego, Łętowſkiego Chorążego, Oiarowſkiego Stolnika, Szembeka Woyſkiego, Krakowſkich. Z Wielkiey Polſki, Ur. Stefana Garczyńſkiego Chorążego, Piotra Sokolnickiego Czesnika, Wſchowſkich; Gurowſkiego Chorążego Kaliſkiego, Radomickiego Kaſztelanica Poznanſkiego. Maiąc zaś wzgląd ſprawiedliwy na prace y koſzta w dochowaniu tego Skarbu przez ś. p. J.X. Prymaſa erogowane, á Teſtamentem od niego Rzpltey darowane, Sukceſſorom iego łaſkami Naſzemi y wdźięcznością z Stanami Rzpltey nadgradzać to deklaruiemy. Ciż, Przewieleb: Wielm: y Ur: Kommiſſarze, *Inſignia* przerzeczone *& Archiva, prævia quietatione & aſſecurationis eo nomine date reſtitutione*, odebrawſzy, windykować y odbierać maią Inſtrumenta publiczne *ad Archivum Regni* należące, w czyichkolwiek ręku teraz znayduiące ſię; tudźież odpieczętować y konnotować *Archiva*, przez Wielm: Stefana Humieckiego Woiew: Podolſk: do Krakowa odeſłane; á przy tym nowy Inwentarz całego Skarbu, *& Archivi Regni* y dokumentow publicznych po ſpaleniu
67. Zamku Krakowſkiego pozoſtałych, ſpiſac doſtatecznie z dawnym zkonfrontowawſzy; y ieden iego Authentyczny exemplarz do Metryki Koronney, drugi Wielm: Podſkarbiemu Wiel: Koronnemu oddadzą; trzeći *in loco loci* zapieczętowany zoſtawią, *& cuſtodiæ debitæ* komu należy zlecą; do czego *præſenti lege obligantur.*

Indygenat Vr: Wilhelma Mierá Generała Májorá Naſzego.

24. ZA rekommendacyą Wielm Hetmanow Koronnych nadgradzaiąc wierne uſługi Ur: Wilhelma Mira Generała Majora Naſzego, ponieważ *originem Nobilitatis ſuæ* z Króleſtwa Szkodzkiego *authenticè deduxit*, do Indygenatu y Prerogatyw wſzelkich Kleynotu Szlacheckiego przypuſzczamy, *principaliter* iednak *eo intuitu*, że *poſt publicam revocationem, ſolennem fidei orthodoxæ Romano-Catholicæ* uczyni *Profeſſionem in ſpatio* ſześćiu Mieśięcy po tey Konſtytucyi, *ſub amiſſione & nullitate eiuſdem Indigenatûs.*

Indygenaty y Nobilitacye Oſob od Wielmożnych Hetmánow záleconych.

25. MAiąc rekommendowane od Wielm: Hetmanow Koronnych przy Doſtoieńſtwie Naſzym y Rzpltey zaſługi w Woyſku, y odwagi Rycerſkie Urodzonych: Archibalda Glowera de Glaydeny, Jana Deſſyera Oberſzterleytnantow, Jana y Franciſzka Humlow Chorążego y Towarzyſza Chorągwi Pancerney, Ur: Staroſty Szczerzeckiego, Majora d' Argelles Kommendanta Gwarnizonu Toruńſkiego, Jana Oſtena, Franćiſzka y Iozefa Rey-

Reynow Braći rodzonych; Alexandra, Francíszka, Mikołaia Bandynellich, Iakuba Barona Puszeta Rezydenta Naszego w Rzymie, Dominika Pisarza Naywyższego Skarbowego, y Synowca iego, Iozefa Winklerow; onych z potomstwem ich *utriusq; sexûs*, za zgodą wszech Stanow *pro Indigenis* tego Krolestwa uznaiemy, *salvâ deductione Originis Nobilitatis suæ* na przyszłym Seymie, ktorzy *non deduxerunt*, *& satisfactione in toto Legibus de Indigenis sancitis*. Za podobnym Wielm: Hetmanow zaleceniem, y za zgodą wszech Stanow do Nobilitacyi przypuszczamy Ur: Jana Haliskiego Pułkownika Francíszka Chmielowskiego Oberszterleytnanta Naszych, Michała Pułkownika y Sukcessorow Kazimierza Rotmistrza Garbowieckich, Iozefa y Andrzeia Gężikowiczow Gieżyckich, Stanisława y Mikołaia Siemnińskich; tudzież Ur: Sebastyana Rybczyńskiego Pisarza Naszego Dekretowego, Andrzeia Cichockiego Metrykanta Koronnych, z Potomstwem ich *utriusq; sexûs, salvis obligationibus* na nową Szlachtę włożonych; z Ur. zas Iakuba Gostkowskiego Majora Naszego, Antoniego, Iozefa y Woyćiecha, Braći iego rodzonych Herbu Gozdawa, *abusum Nobilitatis* znosiemy, y onych do wszelkich Prerogatyw Stanu Szlacheckiego przywracamy. 68.

Deputaći do Qwárty z Senatu.

Z Małey Polski Wielmożny Iozef Sołtyk Bełzki, Z Wielkiey Polski Trzćinski Rawski, Kasztelanowie.

Z Koła Poselskiego; Urodzeni Grabski Łęczycki, Adam Wilkowski Sochaczewski Podkomorzowie, Jan Ossolinski Starosta Drohicki, Mokronowski Chorąży Warszawski.

Rezydenći do Boku Nászego.

A Die 1ma February Anni 1727. *ad diem ultimam Aprilis*: Wielebny X. Biskup Kujawski, Wielmożni Woiewoda Kaliski, Łęczycki, Urodzony Rypinski Kasztelanowie.

A die 1ma Maij anni ejusdem ad diem ultimam Iuly: Tenże Wielebny X Biskup Kujawski, Wielmożni Woiewoda Trocki, Starosta Zmuydzki, Ur: Zakroczymski Kasztelanowie.

A die 1ma Augusti ad ultimam Octobris: Wielebny X Biskup Wileński, Wielmożni Woiewoda Sieradzki, Brzeski Kujawski, Urodzony Ciechanowski Kasztelanowie.

A die 1ma Novembris ad ultimam Ianuarij Anni 1728. na czwartą cwierć Roku: Tenże Wielebny Xiądz Biskup Wileński, Wielmożny Trocki, Kijowski; Urodzony Liwski Kasztelanowie.

Ná drugi Rok. 69.

A Die 1ma Februarij Anni 1728. *ad ultimam Aprilis*: Wielebny X. Biskup Poznanski, Wielmożni Woiewoda Łęczycki, Inowrocławski, Ur. Srzemski Kasztelanowie.

A die 1ma May ad ultimam Iuly: Tenże Wielebny X. Biskup Po-

Poznańſki, Wielmożni Staroſta Zmuydzki, Lwowſki, Urodzony Lubaczowſki Kaſztelanowie.

A die 1*ma Auguſti ad ultimam Octobris*: Wielebny X. Biſkup Płocki, Wielmożni Woiewoda Brzeſki Kujawſki, Wołyńſki, Urodzony Konarſki Sieradzki Kaſztelanowie.

A die 1*ma Novembris ad ultimam Ianuarij Anni* 1729. Tenże Wielebny X. Biſkup Płocki, Wielmożni Woiewoda Kijowſki, Kamieniecki, Urodzony Konarſki, Łęczycki Kaſztelanowie.

Receſs do przyſzłego Seymu.

PONieważ na Seymie teraźnieyſzym Walnym Ordynaryinym, na ktorym warunek *internæ & externæ ſecuritatis*, ubeśpieczenia Stanow Rzpltey y gruntowney *inter Status* konfidencyi, wſzyſtek czas Nam zabrały, á materye inne *publicum concernentes*, oraz *Deſideria* Woiewodztw y Ziem, tak publiczne iako y *privatorum* ſkutku ſwego wźiąć nie mogły; więc te wſzyſtkie materye publiczne, y *Deſideria* w Inſtrukcyach Poſelſkich wyrażone, *ſignanter* pomiarkowania y porownania w ſprawiedliwym podatkowaniu Woiewodztw Ruſkich z Woiewodztwy Wielkopolſkiemi, y niektoremi Małopolſkiemi, tak wielą Konſtytucyi aſſekurowanego; obmyślenia ſupplementu na fortyfikacyą *antemuralis Chriſtianitatis* y Rzpltey, Kamieńcá Podolſkiego y Okopow S. Troycy; *erectionis in meliorem ſtatum* Artyleryi Koronney naznaczenia Kommiſſyi do rozgraniczenia Woiewodztw Kijowſkiego, Wołyńſkiego y Bracławſkiego, tak między ſobą, iako y Prowincyą W.X.Lit. Koekwacyą monety, uſpokoienie Juriſdykcyi Podkomorſkiey, Krakowſkiey, y penſyi zupełney; *Deſideria* Akademii Krakowſkiey, ſaſney Gory Częſtochowſkiey, Miaſta Naſzego Stołecznego Krákowa, Lwowa, Sandomierza, Lublina, y tameczney Synagogi Zydowſkiey, Biecza, Łowicza, Białey Cer-
70. kwi y innych Miaſt Naſzych, ratunku *pro commodo publico* potrzebuiących; *Deſiderium* Xięſtwá Mazowieckiego względem obierania Deputatow y Kommiſſarzow na Trybunały Koronne: *Deſideria* Ziemie Nurſkiey względem allewiacyi w Podatkach, receſſem walney Rady Warſzawſkiey 1710. obwarowane, *Deſideria* tegoż Xięſtwa Mazowieckiego, y innych Woiewodztw y Ziem *ratione* Soli Suchedniowey, utwierdzenia juriſdykcyi Sądow potocznych Warſzawſkich; pretenſye Sukceſſorow J.W. niegdy Iabłonowſkiego Kaſztelana Krakowſkiego Hetmana W.Kor ſtarych zaſług, tudźież Domu Wielm· y Ur: Potockich, Lubomirſkich; Sukceſſorow J.W. niegdy Marcina Kątſkiego Kaſztelana Krakowſkiego, y Ur: niegdy Generałow Branta y Grebena, rekompenſę Urodzonego Iacka Stoińſkiego Sędźiego Ziemſkiego Lubelſkiego, za konſerwacyą w Zamościu *Actorum* Trybunału Koronnego *ſtante hoſtilitate*, y ſprowadzenie onych do Lublina; Pretenſye Sukceſſorow Wielm: niegdy Bielińſkiego, Marſzałka W. Kor: Sukceſſorow

row Ur: Boratyniego do Skarbu W. X. Lit. Postanowienie rożnych Grodow w Woiewodztwach Płockim y Mazowieckim, tudzież Sądow Grodzkich w Goniądzu na Podlaśiu w Ziemi Bielskiey; przeniesienie Ksiąg Ziemskich Drohickich od Panien Benedyktynek w Drohiczynie, y Rewizye Ksiąg po rożnych Grodach; zabieżenie *abusibus* w handlach y szynkach przez Cudzoziemcow, y Zydow, *cum præjudicio* Miast Naszych; naznaczenie Kommissyi do rozgraniczenia y rozeznania kontrowersyi z Xięstwem Zatorskim, á Dobrami Ziemskiemi; także do Starostwa Naszego Radoszyckiego; do Dzierżawy Kalki nazwaney, *in possessione* Ur: Michała Szymanowskiego Starosty Naszego Wyszogrodzkiego zostaiący, reassumowanie Praw o Poczćie Koronney; *Desiderium* Ur: Karwowskiego Podczászego Wiskiego Sędziego Godzkiego Brańskiego, tudzież Libertacye innych Dworow, Dworkow, Kamienic y placow rożnych; przeprawę pod Leśną Wolą Ur: Rostworowskiego Starosty Naszego Czerskiego, także na Pilicy pod Domaniewicami Ur: Krosnowskiego, y na Rzece Rawie pod Podkonicami, także na Rzece Noryni w Rakowszczyznie Ur: 71.
Antoniego Trypolskiego Podkomorzego Kijowskiego; *indemnitatem* Puszczy Naszey Ekonomiczney Koźienickiey; y Strumieckiey Ur: Szczęsnego Boskiego Sędziego Ziemskiego Czerskiego; Approbacyą Przywileiow na Jarmarki w Iakubowie Ur: Antoniego Karczewskiego Pisarza Ziemie Czerskiey, y we Wśi Korczynie w Wdztwie Ruskim, Ziemi Sanockiey; *præmium laborum & meritorum* Ur: Popiela Starosty Tuczapskiego *cum dispendio* życia y fortuny Oyczyźnie służącego, Ur: Chełmickiego Chorążego Dobrzyńskiego, w okazyach woiennych postrzelanego; Sukcessorow Wielm: niegdy Rybińskiego Wdy Chełmińskiego. Interess Ur: Wąsowicza o Miasteczko Kiślak Aysyn, y Wśi do niego należące; nadgrodę zasług *vigore* Konstytucyi 1717. Wielm: Kaźimierza Steckiego Kasztelana, Ur: Antoniego Trypolskiego Podkomorzego Kijowskich, Ilińskiego Starosty Niźińskiego, *Desiderium* zamiany Dobr Naszych Krolewskich przez przyległość Wśi dźiedźiczney Maszewa Ur: Michała Potockiego Pisarza Polnego Koronnego, za Wieś Stężyckę do Starostwa Krasnostawskiego należącą; pozwolenie przenieśienia Summy sta Tysięcy z Januszewic na inne Dobra wolne *pro redemptione captivorum* naznaczone, wedle żądania WW: OO: Trynitarzow Lwowskich; Approbacye Fundacyi rożnych: naprzod OO: Jezuitow Koronnych w Warszawie *erectionis* Nayprzewieleb: w Bogu J. X. Teodora Potockiego Arcybiskupa Gnieźnińskiego Prymasa Korony Polskiey y W. X. Lit. XX. Missyonarzow w Koronie, *Collegiorum* Warszawskiego OO: Jezuitow Prowincyi W. X. Lit. Krzemienieckiego *Fundationis* J. W. y Wielm: Xżąt Januszа Kasztelana Krakowskiego, y Michała Kanclerza W. W. X. Lit. Wiśniowieckich; Krasnostawskiego

y Staniſławowſkiego Fundacyi Wielm: Potockich, OO: Jezuitow Zytomirſkich, Fundacyi Wielm: Kaźimierza Steckiego Kaſztelana Kijowſkiego; WW: PP. Wizytek Krakowſkich, Lubelſkich y Wieluńſkich; Approbacyą Fundacyi Wielm: Iozefa; Gonzagi Margrabiego na Mirowie Myſzkowſkiego. *Coloniæ Academiæ* w
72. Pińczowie, y OO: Kamałdułow *in Fundo Szaniecenſi*; Fundacyi XX. *Scholarum Piarum*, oſobliwie Przywileiu na Drukarnią w Warſzawie, OO: Kapucynow w Lublinie Fundacyi Wielm: Xiążąt Sanguſzkow Małżonkow, Marſzałkow Nadwornych W. X. Lit. Konfirmacyą Praw Archimandryi Owruckiey; *Deſiderium* przez Ur: Poſłow Woiewodztw Wielkopolſkich promowowane, Relaxacyi Ur: Zygmunta Unruga, ktoremu *interea ſecuritatem vitæ & incolatûs in Regno* aſſekuruiemy, *cõfiſcatione Bonorum per Decretum Tribunalitium declarata, in ſuo robore permanente.* Y inne wſzyſtkie materye y *deſideria* w przeſzłych Receſſach, oſobliwie obowiązki w Receſśie Traktatowym *Anni* 1717. wyrażone, za zgodą wſzech Stanow Rzpltey do przyſzłego Seymu odkładamy.

Stefan Potocki, Referendarz Koronny; Márßáłek Poſelſki.

Konſtanty Szániávſki, Biſkup Krákowſki, Deputat do Konſtytucyi; Salvis Juribus S. R. Eccleſiæ.

Ian Tárło, Woiewoda Lubelſki; Gráboviecki, Medycki, Iaſielſki Stároſtá; Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Stániſław Chomętowſki, Woiewodá Mázowiecki, Hetman Polny Koronny, Rádomſki, Drohobycki, Doliński Stároſtá, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Kázimierz Xiąże Czártoryſki, Káſtelan Wileński, Deputat z Senatu do Konſtytucyi.

Alexánder Kázimierz ná Słuponie Szembek, Stolnik Koronny, Stároſtá Biecki, Deputat do Konſtytucyi z Małopolſkiey Prowincyi.

Iákub ná Skrzynnie Dunin, Regent Koronny, Stároſtá Rádoßycki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Máłopolſkiey.

Máxymilian z Tęczyná Oſſoliński, Podſkárbi Nadworny Koronny; Sandomirſki, Chmielnicki Stároſtá, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolſkiey.

Ian Skárbek Rudzki, Podkomorzy Czerſki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolſkiey.

Iozef de Campo *Scipion, Staroſtá Powiátu Lidzkiego, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Lit.*

Michał Aloizy Sáwicki, Piſarz Ziemſki Wileński, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Lit.

Krzyſtof Gáſpáry, Podczáſzy Inflántſki, Sekretarz I. K. Mći do Konſtytucyi.

KON-

KONSTYTUCYE 1.

Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

W Imię Páńskie, Amen.

Pospolite Ruszenie W. X. Litewskiego.

CHcąc śiły naturalne W. X. Lit. *ad omnes casus* we wszystkiey mieć gotowośći; Pospolite Ruszenie w W. X. L. za zgodą wszech Stanow uchwalamy, ktore według Prawa Statutowego W. X. Lit. y Konstytucyi Seymowych o Pospolitym Ruszeniu, á mianowićie według Konstytucyi *Anni* 1621. y dawnieyszych zwyczaiow, w mocy Naszey do przyszłego Seymu zostawuiemy, *salvâ solennitate* Uniwersałow.

Trybunał Głowny W. X. Lit. & *Processus* onego *Judiciarij* z Circumskrypcyą Urzędow Ziemskich y Grodzkich.

1. DLa Ingruencyi Spraw ze wszystkich Woiewodztw, Ziem y Powiatow W. X. Lit. *promiscuè* do tych czas sądzących się, iż Obywatele W. X Lit. w iedney Akcyi, na wszystkie mieysca Sądowe, iako to do Wilna, do Nowogrodka y do Mińską, *ex Remissione Iudicy* przeieżdżaiąc się, wielką w dochodzeniu sprawiedliwośći ćierpią Protrakcyą, y znacznemi *enervantur* expensami. Tedy przywodząc to *subsellium* Trybunalskie *ad bonum ordinem*, dla prędszego y porządnieyszego dochodzenia krzywd *injuriatorum*, oraz znosząc niektore *abusus cum summo præiudicio* w Trybunał wprowadzone, á skuteczną *in re judicata* exekucyą, także Urzędy Ziemskie y Grodzkie opisuiąc, za powszechnym wszech Stanow na Seym teraźnieyszy walny zgromadzonych zezwoleniem *præsenti lege* uwalniamy.

Naprzod, iż *abhinc* żadne iuż Remissy z Wilna na kadencyą Nowogrodzką czyli Mińską iść nie będą mogły, ale po skończoney iedney kadencyi Wileńskiey, wszystkie Sprawy na niey zaczęte, y tey kadencyi podług niżey wyrażoney specyfikacyi należące, *currentibus Beneficijs Iuris* nie zakonczone y nie odsądzone, *ipsô factô* na drugi Trybunał Wileński wracać się, y na niey z tychże Regestrow, przez Ur: Pisarza Ziemsk. Wileń., albo *vacante ejusmodi Officio* przez drugich Urzędnikow kompotowanych, y *ad* 2.
Iudicium oddanych, bez wyimowania Remiss, *continuari* powinne, ktore to Regestra tylko do dwoch lat, *aliàs* do dwoch kadencyi trwać maią. *Post elapsum* zaś *biennium*, ieżeliby iakie Sprawy nie odsądzone w Regestrach Trybunalskich znaydowały się, tedy za wyiętemi zazywanych dilacyi Reiektami, one w nowe Regestra ingrossować y wpisywać Aktorom wolno. Kadencya zaś druga tegoż Trybunału W. X. Lit: ponieważ przez alternatę raz w Nowogrodku, drugi raz w Mińsku sądźić się zwykła; tedy

na nich alternaty też Remiſs, to ieſt z Mińſka do Nowogrodka, z Nowogrodka do Mińſka *currere* maią; y Regeſtra Sądowe ponieważ z Nowogrodka do Mińſka & *è contrà* tranſportowane bydź nie mogą; tedy za Remiſſyinemi Dekretami, iuż *de novo* na tych Kadencyach Strony wpiſować będą.

Terminy y Repártycya Sądow Woiewodztw y Powiatow.

2. TErminy zaś tym Sądom, y Repartycyą *vigore* dawnieyſzych Konſtytucyi naznaczamy y ſpecyfikuiemy takową: w Wilnie Woiewodztwo Wileńſkie, Powiat Oſzmianſki, Powiat Lidzki, Powiat Wilkomirſki, Powiat Braſławſki, Woiewodztwo Trockie, Powiat Grodźińſki, Powiat Kowieńſki, Powiat Upitſki, Xięſtwo Zmuydzkie, Wdztwo Smoleńſkie, Powiat Starodubowſki, Wdztwo Połockie, Wdztwo Brzeſkie y Powiat Pińſki. Na drugiey zaś Kadencyi w Nowogrodku albo w Mińſku podług alternaty przypadaiącey, Wdztwo Nowogrodzkie, Powiat Słonimſki, Powiat Wołkowyſki, Wdztwo Witebſkie, Powiat Orſzańſki, Wdztwo Mścisławſkie, Wdztwo Mińſkie, Powiat Możyrſki, Powiat Rzeczycki; ktorych to wſzyſtkich Wdztw, Ziem y Powiatow W. X. Lit. Obywatele, w Sprawach ſwoich nie tylko appellacyinych (iako dawnieyſze *ſonant* Konſtytucye) ale y we wſzelkich iuż innych zapiſowych, expulſyinych, przypadkowych, Zołnierſkich, *Fiſci*, o Kontrawencyą Dekretom, & *pro abuſu Officy* przypadaiących, y *generaliter* we wſzyſtkich innych, *foro Tribunalitio*, *ex præſcripto antiquitùs Legum* należących, nie inaczey tylko podług teraźnieyſzey Exdywizyi w należytych terminach, *ubi Bona Citatorum conſiſtunt*, y do ktorych Dobr *Iure vincens Exekutionem* ſprowadzać zechce; *ſimiliter* gdźie ſię iaki uczynek, boie, grabieże, depaktacye, ſzkody ſtaną, albo o ktore Dobra y w ktorym Wdztwie czyli Powiecie leżące, *actio inter litigantes intentata*, tam krzywd ſwoich dochodźić, ſprawy proſekwować, y kończyc powinni. Waruiąc y dokładaiąc: iż gdyby mimo teraźnieyſzą Repartycyą, kto *ex Actoribus ſive Iure vincentibus*, nie tam gdźie pozwolonego Dobra leżą, albo iaki ſtał ſię exceſs, albo do ktorych Exekucya Urzędowa ſprowadzona ma bydź, *extra terminum* z Wdztw y Powiatow przez alternatę kadencyi Nowo-

3. grodzkiey y Mińſkiey *præfixum* na kadencyą Wileńſką *vel è contrà*, kogożkolwiek *evocare*, albo *in contumaciam condemnare* waży ſię; Takowy procz kaſſacyi, *nullitate* Dekretu, y nadgrodzenia ſzkod *exinde* poniesionych, winy po ſtu kop *parti inſtantaneè* zapłaćić, & *pœnam ſeſſionis turris Civilis* przez ſześć Niedźiel *ſubire irremiſſibiliter* powinien, a *nihilominus idem negotium* do ſwoiey kadencyi Wdztwom y Powiatom wyżey wyrażonym, determinowaney, ma *remitti*; *exceptô* tylko Spraw takowych, ktoreby o Sukceſſyą Dobr w rożnych Wdztwach y Powiatach obudwoch kádenden-

dencyi *per Repartitionem* rozdźielonych, leżących, *post fata cujuslibet Possessoris* przypadły, álbo z instancyi Kredytorow y Kompetytorow, *similiter* rożne Dobra na Taxę y Exdywizyą odchodźić by miały. Tedy takowe Sprawy, na ktorey Kadencyi pierwey zaczęte będą, albo gdźie naypierwey Sukcessor odrzekaiąc się *exnunc* Sukcessyi, *ad Taxam aut Exdivisionem* swoich Pretensorow y Kompetytorow pozwie, tam iuż y na tey Kádencyi, *totaliter* Sprawa sądźić się y konkludować będźie. *Excipiuntur* od tey Exdywizyi y Repartycyi Sądow, Sprawy obligowe, ktore *juxta inscriptionem ex cruda citatione prosequi etiam*, naktoreykolwiek Kadencyi, bądź Litewskiey, bądź Ruskiey, wolno. *De cõtravention*e zaś *extra Repartitionem* iuż pozywać *etiam* w Spawach obligowych nie wolno będźie, także *excipiuntur Causæ Fisci*; o Depaktacyą na Cłach, na Mytach, y o extorsyą mostowego y nie zapłacone Podatki Rzpltey; także o *stipendia* Zołnierskie, *similiter excipiuntur* ludźie loźni, *impossessionati & homicidæ*, pod czas ktoreykolwiek Kadencyi *in recenti crimine deprehensi*, ktorych *nõ obstante divisione* Woiewodztw y Powiatow, na każdey Kadencyi, to iest w Wilnie, w Nowogrodku y Mińsku, sądźić y dekretować wolno. *Item causæ excessuum contra securitatem & Authoritatem Iudiciorum patratorum*; niemniey aktykacye y przyznania Zapisow, Gleytow, y wszystkich dokumentow, ktore Obywatelom W. X.Lit: z każdych Wdztw, Ziem y Powiatow na każdey Kadencyi, bądź Litewskiey, bądź Ruskiey, czynić, y do Ksiąg wnośić wolno będźie; waruiąc to, iż gdyby komu iakowy dokument przyznać lub aktykować przyszło *extra Repartitionem*, tedy takowe dokumenta *in spatio* Roku *ad propriam Repartitionem* Kadencyi przeniesione bydź powinne; a przytym *excipiuntur* Sprawy Więźniow zaczęte á nie skończone na iedney Kadencyi, bądź Litewskiey, bądz Ruskiey, ktore maią bydź *etiam extra Repartitionem* za Remissami, bądź z Wilna na Kadencye Ruskie, bądź też *è contrà, pro continuatione & conclusione* odsyłane. *Ad Executionem* zaś Dekretow *tam ex personali, quam in contumaciam* ferowanych, *similiter* na Inkwizycye, kalkulacye, weryfikacye, exdywizye, y taxy, Urzędy Ziemskie y Grodzkie tak Litewskich iako y Ruskich Woiewodztw, takoż *non obstante Repartitione partibus pro libitu* używać pozwalamy. A *insuper* do odprawowania takowych Exekucyi, także do expedyowania Inkwizycyi, Kalkulacyi, Kondescensyi Taxy Exdywizyi, Urodzonych Urzędnikow Ziemskich yGrodzkich Woiewodztwa Smoleńskiego y Powiatu Starodubowskiego *Lege præsenti admittimus*, ktorzy *jurati & possessionati pari Iure & Activitate*, iako inszych Woiewodztw y Powiatow Urzędy, Dekreta Sądowe exekwować, Inkwizycye, Kalkulacye, Weryfikacye, Taxy, Exdywizye y Kondescensye, z uznania Sądowego, za użyćiem Stron, expedyować wolni będą. 4.

To zaś rozdźielenie y pomiarkowanie Spraw, Obywatelom W. X. Lit. w Exekucyą przychodźić y zaczynać ſię powinno od Roku da Bog przyſzłego 1727. od Kadencyi Trybunału Wileńſkiego, na ktorą ieżeliby Sprawy iakie, oprocz wyżey *in exceptionibus* wyrażonych, *ex Remiſſione* Trybunału Nowogrodzkiego, *veteri more* przypadły, á *ex fundo* Dobr *citatorum* do drugiey należały Kadencyi; Trybunał one tam, gdźie *vigore hujus ordinationis* należą, za doniesieniem Aktorow albo pozwanych odſyłać będźie; *ſimiliter cenſendum* o inſzych ſubſelliach, iako to: Urzędach Ziemſkich, Grodzkich, że y na nich, czaſu odprawowania Rokow albo Roczkow, bez wyimowania Reiekt y Remiſs, Regeſtra wpiſowe, *pro quolibet biennio, ad continuationem* Spraw konſerwowane, komportowane y wołane bydź maią. A odtąd iuż w każdym Woiewodztwie y Powiećie Roczki po Niedźiel trzy, w Xięſtwie Zmuydzkim Niedźiel cztery; w Powiećie zaś Oſzmiańſkim po Niedźiel trzy na dwoch mieyſcach, przykładem Ziemſtwa, to ieſt w Oſzmianie y w Miadźiele ſądźić ſię będą.

Inkwizycye.

3. INkwizycye y kalkulacye, ktore dotąd przez ſamych tylko z Koła Trybunalſkiego delegowanych Sędźiow odprawowane były, *conſenſu omnium Ordinum accedente*, Urzędom Ziemſkim y Grodzkim Woiewodztw y Powiatow W. X. Lit. poruczamy, ktorych Trybunał W. X. Litewſk. przywłaſzczać ſobie nie będźie mogł, *ſub nullitate Decretorum*, ale odſyłaiąc Sprawy, *ex facto omninò* Inkwizycyi, z pretenſyi zaś cywilney, o pożytki, intraty, *& circa invaſiones* ſzkody, kalkulacyi, weryfikacyi potrzebuiące, *pro exigentia* czaſu y mieyſca, nie wiecey tylko po dwoch Urzędnikow Ziemſkich albo Grodzkich, z iednego albo dwoch Woiewodztw y Powiatow *in contiguo* z ſobą będących, albo inſzych od Stron zgodnie podanych, á *in caſu* nie zgodzenia ſię Stron, *per Decretum & pluralitatem Votorum*, á nie od iednego Marſzałka naznaczonych, nie exkluduiąc od tego y Piſarzow Ziemkich albo Grodzkich, ktorzy zarowno z drugiemi Urzędnikami, tak *ad Executionem* Dekretow Trybunalſkich, iako też *ad expediendas Inquiſitiones*, *& calculationes*, *verificationes & exdiviſiones*, *taxas*, należeć maią) *cum termino reponendarum Inquiſitionum*, naznaczać będźie.

Urzędnicy zaś od Sądu Trybunalſkiego dezygnowani, takowe Inkwizycye doſkonale, pracowićie, examinuiąc *teſtes ſemotis arbitris*, y zá uſtąpieniem ſamych Stron, *per Interrogatoria*, wcześnie y doſkonale napiſane, *meritum* wſzytkich Punktow żałob, iako ſię Strony zapozwały, y czego potrzebuią w ſobie wyrażaiące, *per indagationes*, *& obſervationes teſtimoniorum*, *ad inveſtigandam rei veritatem*, fałſzywych świadkow *erroneè* świadczących, álbo ráczey *corruptos* dobrze wyrozumiewaiąc, Stanu

5. Szla-

Szlacheckiego *tacto pectore*, á prostego stanu ludźi, *corporali præmisso Iuramento*; kalkulacye zaś y weryfikacye *similiter cum omni circumspectione*, *& cum seria verificatione*, pretenduiących *à litigantibus* szkod, Summ *in fundo* u sąsiad, *in circumferentia* mieyscá mieszkáiących, y Poddanych, Ciwunow, Woytow, Namieśnikow, Urzędnikow, konfrontuiąc z kwitami, dokumentami expedyować maią; á zátym przy spisowaniu y wydaniu tych Kalkulácyi, *seorsivè in unum* znieść *quantitatem* Summ, ná ktore się Strony *liberè ab utrinq;* zgodzą, *seorsivè quantitatem* pretenduiących Summ, do ktorych lubo Strony nie znáią się, iednak *demonstrantur* przez weryfikácyą, dokumenta, kwity, świadectwa poprzyśiężone, *& seorsivè item quantitatem* tych Summ, ktore Strony *nudè allegant*, *& nihil probant*, spisać powinni, á to dla tego, áby Sąd *circa disjudicationem causæ*, bez omieszkánia y zátrudnienia, przysądzaiąc te Summy, komu *de Iustitia* należą, miał onych *luculentam expressionem*, ktore to Inkwizycye spráwiedliwie, y doskonale ze wszytkiemi okolicznościami, ćiż Urodzeni Urzędnicy spisawszy, *item interrogatoria* iákie były, y czego się swiadkow pytano, do Inkwizycyi inserowawszy, kalkulácye y weryfikácye *in scriptis* Stronom wydawać, *Actum* zaś *Inquisitionis Sigillis bene munitum*, ná Termin przez Dekret Trybunalski naznaczony, do Kancellaryi Trybunalskiey, to iest do samych Urodzonych Pisarzow Ziemskich, álbo *vacante Officio* mieyscá onych trzymaiących, odsyłać *tenebuntur*. Sędźiowie zaś Trybunalscy, po zápisaney Komparycyi, ieżeli Strony *post deductas Inquisitiones ad definitivam sententiam in principali* stawać będą, tedy *lectis* w záwartym Kole *Inquisitionibus*, Dekret swoy ferowawszy, y w nim iaka *potioritas* świadectw, czyia bárdźiey obiaśniona krzywda, doskonale wyraźiwszy, Inkwizycyi tey, ktora do tych czas *usitato more*, podług Statutu W. X. Lit: w Dekreta Sądu Trybunalskiego, *& in minoribus subsellys*, wpisowana była, *abhinc* iuż wpisywać w żaden Dekret nie każą; owszem te wszytkie Inkwizycye *post latum Decretum*, *in omni foro*, spalić w Izbie Sądowey powinni; Gdyby zaś ktora Strona, po Inkwizycyi do finalney *ex personali* przystępować niechćiała rozprawy, y kondemnować się *in Contumaciam post temerarium recessum* dopuszczała; tedy Kancellarya Trybunalska, *lectas Inquisitiones*, pod Pieczęćią Marszałka Trybunalskiego y Pisarza Ziemskiego, do finalney decyzyi konserwować, y *ad subsequens Iudicium* komportować powinna będźie; á to dla tego, áby Strony powtornych nię wyprowadzały Inkwizycyi, y do dalszych nie przychodźiły Expens; *exceptô*: gdyby *defectuosè* przez Urząd była odprawiona Inkwizycya, tedy *eo subsequente casu*, inszy Urząd od Stron obrany, álbo *in casu* niezgodzenia się Stron, *per pluralitatem votorum* determinowany, naznaczony bydź

6. ma, á tamći *Inquiſitores*, ktorzy *defectum Inquiſitionis causârunt*, nie tylko maią wrocić *ſalarium* wźięte *Parti*, ale też wſzytkie *ſumptus, ex eadem ratione cauſatos;* owſzem *pœnus*, według Statutu y dawnieyſzych Konſtytucyi, *prævia ordinaria deductione*, *cauſati per Inquiſitores defectûs*, karani *ex deciſione Iudicy* bydź maią; á w żadnych ſprawach, więcey nád dwie Inkwizycye, Sąd żaden uznawać nie ma. *Similiter cenſendum* o Dekretach Grodzkich, od ktorych ápellácye po Inkwizycyach *admittuntur* do Trybunału W. X. Litewſkiego; iż Inkwizycye ná termin *ex appellatione* przypadáiący, od Urzędu Grodzkiego, do Urodzonych Piſarzow Trybunalſkich, *ſub ſigillis* odſyłane bydź maią. Kondemnaty zaś y Dekreta *poſt Inquiſitiones* wypadłe, *non ſimplici ſolutione*, lecz przy ſolucyi płaceniem *inſuper* Stronie ſta kop, znoſzone będą. Zeby zaś przez wyprowadzenie Inkwizycyi, y Kalkulácyi *litigantes* wielkiemi nie byli obćiążeni Expencyami, uſtanawiamy, áby żadna Inkwizycya y Kalkulácya, *in cauſis majoris Importantiæ*, *pretium* pretenduiącego od Urzędnikow *ſalarium*, od obudwoch Stron nád złotych Trzyſta *pro ſorte* iednego Urzędnika nie wynoſiła więcey, y nád tę cyrkumſkrypcyą, áżeby Urzędnicy Ziemſcy, czyli Grodzcy *ullatenus* nie pretendowali y nie przyimowali, owſzem áby w ſprawach mnieyſzych importancyi, álbo w bliſkośći mieyſca, połową tego, lub też podług bacznego uważenia, y podług ſprawy, mnieyſzą y proporcyonalną penſyą kontentowawſzy ſię, Inkwizycye te y kalkulácye, bez dalſzych Depaktacyi wydawali, y do Kancellaryi Trybunalſkiey odſyłali. Swiadectw też tych áby nikomu nie rewelowali, owſzem Inkwizycye te, dla doſkonalſzego Dekretu własnemi rękoma piſali, tychże Urodzonych Urzędnikow obliguiemy, á ná ſprzećiwnych, y nád ninieyſze poſtanowienie depaktuiących, przy reſtytucyi *in duplo* wźiętego *in majori quantitate ſalarium*, *inſuper pœnam privationis ab Activitate*, ná rok ieden czyli więcey, według uważenia Sądowego; á w większych wyſtępkach, *in caſu* nieſprawiedliwych Inkwizycyi y kalkulácyi, álbo wyiawienia ſekretnych świadectw, według wyſtępku, *privationem in perpetuum ab Officio*, z wolnym podaniem y deklarowaniem, *ab ipſo Iudicio pro vacanti*, zakładamy. Toż ſię ma rozumieć o Exekucyach, o Taxach, y Exdywizyi, ná ktore zieżdzaiąc Urodzeni Urzędnicy Ziemſcy álbo Grodzcy, *per Decretum Tribunalitium deſignati*, nie ággrawuiąc Stron nád wyżey wyrażone *pretium*, á Dobra Debitorow, ná Taxę, lub Exdywizyą oſądzone, według dobroći Gruntow, Łąk, Laſow, według Intrat, ſzacuiąc, proporcyą tego wſzyſtkiego z wymierzoney przez przyśięgłych Komornikow y Mierniczych, ſumptem Stron zaćiągnionych, źiemie, wźiąwſzy, *ſervata potioritate* długow, podług zapiſow, Obligow, Kontraktow, także *ſine præjudicio* áktualnych

alnych Possessorow, *creditoribus & prætensoribus*, sprawiedliwą satysfakcyą, *sub ijsdem pœnis ut suprà* czynic będą, waruiąc to: iż gdy się zdarzy, że Urzędnik ktory Ziemski, lub Grodzki, Deputatem ná Trybunał W. X. Litewskiego obrany będźie, tedy *durante charactere* Deputactwa, ná żadne exekucye zá Dekretami, także ná Inkwizycye y Kalkulácye, Weryfikacye, Konfirmacye, Taxy, y Exdywizye naznaczony bydź, podeymować się, y zieżdzac nie powinien będźie, *sub pœna privationis Officij ad cujusvis instantiam* w Trybunale *decernenda*. Także waruiąc y to, iż gdyby się trafiło *crimen* iakowe podczas sądzącego się Trybunału w Mieśćie, kędy Trybunał odprawuie się, álbo w okręgu Miasta, nie daley iednak, iako tylko o puł mile od Miasta, tedy *in eo casu*, Trybunał W. X. Lit: *è medio sui, ad expediendam Inquisitionem*, Kollegę delegować á delegowany, Inkwizycyą expedyować moc mieć będźie, á Objekcya Kondemnaty, przy naznaczeniu ná Inkwizycyą nie zadawana Urzędnikom ná Inkwizycyą z ezdzaiącym, *Actum Inquisitionis præpedire* nie może. Ze zaś częstokroć, *Partes litigantes* do Inkwizycyi sposobiąc świadkow, korrumpować, á przeto *Actum Inquisitionis* waryować y ruinować zwykły; tedy y temu zabiegaiąc ustanawiamy, iż odiąd *litigantes ad invicem* Inkwizycyą wyprowadzaiąc, *seu eorum Plenipotentiary, utriusq; Partis*, przed Inkwizytorami, pierwey niżeli *Inquisitores* do słuchania y spisania *testimoniorum* przystąpią, Jurament ná tym, iż żadnych świadkow, żadnemi offerencyami, y obietnicami nie korrumpowali, y korrumpować nie będą, wykonać *tenebuntur*.

Konserwaty.

4. KOnserwaty *nullo Iure*, szczegulnie złym przykładem y zwyczaiem w Sądy Trybunalne wprowadzone, widząc z nich Stronom ukrzywdzonym protrakcyą, niepewność, y trudność *litigantibus*, wespoł z Ordynacyami przeszłemi *à Republica* nie approbowanemi, ktorych Trybunał W. X. Lit: (*potestatem condendarum legum & interpretandarum* nie maiący) stanowić nie może, wiecznemi czasy abroguiemy; chcąc mieć, ażeby Obywatele W. X. Lit:, po wyszłych dylacyach prawnych, nie składaiąc żadnych dalszych terminow, zá przypadnieniem z porządku Regestrowego Sprawy, do oczywistey przystępowali, kontrowersyi, y decyzyi, ktorych to Konserwat Sądy żadne składać, także Spraw *extra Regestrum* przywoływać, y odsądzać *sub nullitate* Dekretow nie powinne, ále po odsądzoney iedney Sprawie, do sądzenia drugich, y wołania z porządku Regestrowego przypadaiących, przystępować *tenentur*. A gdy iedna *ex personali* zaczęta będzie Sprawa, tedy przed skończeniem y osądzeniem oney, to iest *ante promulgationem* Dekretu, żadne insze Sprawy, áni z nowych áni z dawnych wpisow, *sub nullitate Decretorum*

wołane, *& extra Regeſtrum* wnoſzone bydź nie maią. Aby te wſzyſtkie Sprawy *Injuriatorum, ordine debito* wołane, y ſądzone były, uſtanawiamy, iż żaden Aktor, *ſeu Iure vincens*, iedney Akcyi po kilka krotnie w Regeſtra Trybunalſkie, áni zá pozwami, áni zá odkładowemi Dekretami wpiſować nie będźie mogł, ále w iedney Sprawie, zá iednym Aktoratem bez żadnego łączenia drugich *ab uno Actore* wpiſow, rozprawować ſię będźie powinien, *exceptâ* rekonwencyonalnych Aktoratow, y drugich, *à competitoribus, ad id negotium* ściągaiących ſię; ktore łączyć *in unum* w czaśie prawem opiſanym, *& ex uno* o iedną rzecz rozprawować ſię wolno każdemu. Wſzakże, gdyby komu, álbo *ante latum finale in Principali negotio Decretum* z nowo przybyłego uczynku, álbo *ex agnito errore*, pozwu poprawić *omninò* potrzeba była, to ná woli Stron podług Statutu zoſtawać będźie; byleby z meliorowanych Cytacyi, wcześnie kommunikacya *Copiarum*, y wiadomość Cytacyi bydź mogła, a takowego odmienionego pozwu Relacya, *in proprio Diſtrictu*, względem podania zapiſana, y ten Pozew *reconventionaliter* do łączenia *è converſo* wyniesiony, Relacyą y podanie Piſarz Trybunalſki konnotować będźie.

8.

Objectio Kondemnat.

5. KOndemnaty *à latere*, w żadnych Sprawach zá wpiſami przypadaiących zadawane y akceptowane bydź, y Spraw *Injuriatorum* w ſwoim procederze trudnić nie powinne, ále każdy otrzymawſzy w ſwoiey krzywdźie Dekreta, one porządkiem prawnym, *ad Executionem* przywodźić wolen będźie.

Dylácye *& Beneficia Juris.*

6. WE wſzyſtkich Sprawach, áżeby *celerior curſus* ſprawiedliwośći świętey mogł bydź, nie więcey dylacyi, iako tylko trzy, to ieſt ná pierwſzym Terminie Kopia Pozwu, każdemu pozwanemu, w Akcyi *etiam* z Inſtancyi ſamych Sędźiow, y od kogożkolwiek intentowaney: ná drugim Terminie *additio Patrom*, ná trzećim Kopia Spraw wſzyſtkich, użyczane bydź maią. Godźiny zas dwie *ſecundùm exigentiam litigantium*, pozwalane będą. Dylacya *veræ Infirmitatis cum Iuramento ſuper eam*, także *legalitas & pro majori* we wſzyſtkich Sprawach *nullo exceptu, aut excipiendis ad invicem* Stronom *in quovis termino admitti* powinna; á gdy komu *beneficium* godźiny użyczone będźie, *& intervallo expirationis* oney wpadłaby druga *ex Turno* Regeſtrow Sprawa, ktoraby *ex Perſonali* odſądźiła ſię, tedy po odſądzeniu oney, *ante omnia* godźinowa tamta wołana bydź powinna.

Munimenta.

7. W Sprawach też ſukceſſyinych, *ſeu ſimplicium Injuriarum* álbo gdźie idźie o Prawo, á Prawo; *Dilatio ad munimenta*

menta exhibenda, in Iudicio ſpecificata, do Niedźiel czterech *tanquam beneficium Iuris, Actori vel Citato*, nie inaczey *conceſſibile* ma bydź, iako tylko *cum ſolutione* Winy, od używaiącey Stony tey dylacyi czterdźieſtu kop Gro: Litewſkich *parti adverſæ*, 9. álbo też *cum Iuramento*, że nie ná zwłokę ta dylacya użyta, *in termino ſuccedenti præſtando*. Kopie Spraw gdy komu *de Iure conceſſibiles* będą, tedy Sąd wſzelki zá potrzebowaniem, *inter litigantes, ſub nullitate documentorum* dać *injungere tenebitur*, á Stony one w Kancellaryi korrygować maią, y nie od Generała, ále od Regentow atteſtacye, wpiſuiąc w Regeſtra brać powinne. Zeby też Strony w procederach Prawnych beſpieczniey aſſekurowane będąc do oczywiſtych kontrowerſyi, do rozprawy y decyzyi ſpoſobić ſię mogły, y porządnie do onych przyſtępowały, niemniey też o terminach rozprawy wiadomſze były; uſtanawiamy, iż zá nowym wpiſem, chociażby po kontrowerſyach dawnieyſzych bądź po Remiſſich y dylacyach przypadłym, zaden *inſtantaneè* procederu do ſamey rzeczy pretendowac nie będźie mogł, y Sąd *etiam conſentientibus Partibus* nie dopuśći, ále káżdemu *in reatu* będącemu, zá pierwſzym znowego wpiſu przywołaniem Sprawy, Kopia záczym Aktorat do Regeſtrow ingroſſowany, álbo te ktore *in anteceſſum* nie były zażywane dylacye, wolne bydź maią; *ſimiliter* w Sprawach *ſtrictiſſimi Iuris*, do zapiſow przyznanych, *non obſtante etiam Inſcriptione*, żadne *beneficium* nád Kopią ze wſzyſtkich Spraw *concedi* nie powinne. *Seorſivè* w Sprawach *purè* Skarbowych, o Depaktacye ná Cłach, o nie zapłacenie Podatku Rzeczypoſpolitey, o *ſtipendia* Zołnierſkie, o extorſyą Zołnierzow, mytt moſtowych po drogach od hanbiących ludźi, dylacya iedna, Kopia z Spraw y godźina iedna, *additio* zaś *Patroni* razem przy braniu Kopij z Spraw wolne.

Clementia & Moderamen.

8. ZE *per abuſum ſub ſpecie clementiæ & moderaminis* w Sądach y decyzyach, Litygantom iawne y prawdźiwe pretenſye maiącym dźiały ſię wielkie krzywdy, tedy *abhinc* żaden Sąd w Taktowych Sprawach nikomu *clementiam præſtare & moderamine uti*, nie będźie mieć mocy, *ſub nullitate Iudicati.*

Dobra onerowane Wſkázámi y Przezyſkámi.

9. DObra wſkazami y przezyſkami onerowane, ázeby *indilatæ executioni prætenſorum* podlegały, uſtanawiamy *preſenti lege*, iż chociażby one *Iure victus ſtante lite*, po Dekretach y przezyſkach miał iakiemi prawnemi czyli nie prawnemi *per diffugia* onerować zapiſami, *nihilominùs pars Iure vincens*, *in fundo* Dobr wſkazami onerowanych bez żadnych nowych dylacyi y poiazdow progreſs prawny kontynuować, y *ad executionem in eodem gradu*, iako przedtym zaczęta Sprawa, przywo-

dźić

dźić wolna, á każdy nowy Poſſeſſor Dobr przezyſkami y De-
10. kretami obćiążonych, do ſwoiego Ewiktora regreſs mieć będźie; iakoż y dyſacye *Succeſſoribus* po zmarłych oſobach, á Poſſeſſorom *poſt jure victos iterari* nie powinne; *exceptô* tylko Kopij z Spraw wſzyſtkich, ktore dla zginionych Dokumentow, y dla wiadomości Sprawy, nowemu Poſſeſſorowi pozwolone bydź mogą.

Regeſtra *Cauſarum* w Trybunale.

10. ZE do tych czas przez nie małą liczbę Regeſtrow *in adminiſtratione* ſprawiedliwośći Swiętey częſtokroć dźiać ſię muśiała waryacya, á Stronom Prawo wiodącym niewygoda, iż gdy ná każdy dźień incydencya kilku Regeſtrow przypadała, Urodzeni Patronowie, nie wiedząc ktory Regeſtr wołany będźie, do Spraw Pryncypałow ſwoich gotowemi bydź nie mogli, Strony zas nie będąc pewne, kiedy ktory Regeſtr wołany będźie, z wielką ſtratą uſtawicznie *invigilare* muśiały; tedy to *ad melioremordinem* przywodząc, & *multiplicationem* Regeſtrow *in perpetuum* abroguiąc, uſtanawiamy, ná każdy dźień dniowy oſobliwy Regeſtr, mianowićie, ná Poniedźiałek Remiſſyiny, na Wtorek Duchowienſtwa, á ná Kadencyach Mińſkiey, y Nowogrodzkiey, gdźie *compoſitum Iudicium* nie ſądźi ſię, Regeſtr *item* Remiſſyiny, we Srzodę Sprzećiwieńſtwa, we Czwartek Powiatowy, w Piątek przypadkowy, w Sobotę obligowy, ktore Regeſtra ná każdy dźień *determinatè* położone żadnych inſzych nieſporządzaiąc, Urodzony Piſarz Trybunalſki Marſzałkowi do wołania y ſądzenia podawać będźie, á nád ieden Regeſtr każdego dnia Marſzałek Trybunalſki, *extra terminum* Regeſtru, żadnego nie w ſwoim dniu Incydencyą maiącego, wołać nie każe; ſame Strony *extra terminum* Regeſtru ſprawować ſię nie będą, *ſub nullitate Decretorum*. Excypuie ſię iednak od tey Ordynacyi Regeſtrow, Regeſtr oſobliwſzy więźniow *purè*, to ieſt ludźi zá kryminały, czyli inne exceſſa inkárcerowanych, y *actu* pod wartą Trybunalſką zoſtaiących, ktore Sprawy y Regeſtr, codźiennie przed wołaniem, álbo po przewołaniu, ordynaryinego dniowego Regeſtru, dla prędſzego uwolnienia, álbo dla ſkończenia więźienia Więźniow wołany bydź ma. Do niego iednak, áby żadne, *etiam expulſionum* nie wchodźiły Sprawy, nád te, ktore z Oſobami pod Areſztem będącemi agituią ſię, *item* Sprawy *exceſſuum ſub Securitate Iudiciorum patratorum*, ktore *Terminô tactô*, ſądźić ſię zwykły, á *ſimiliter* z Agentami, o prewarykacyą *Summary ſine dilationibus proceſsûs*, Piſarz Trybunalſki poſtrzegać będźie, y zadnych innych Spraw nád te wpiſywać nie każe. A że y Regeſtr Areſztowy *præſenti ordinatione* weſpoł z innemi *abrogatur*, tedy Sprawy, ktore *litigantes* po wypadłych *ex cruda Citatione* Kondemnatach, areſztować zwykły, *poſt Areſtum iterum* do tychże ſamych Regeſtrow do nowych wpiſow wpiſowane,

y z no-

y z nowych Aktoratow takoż *suo tempore* wołane będą. Sprawy też ktore *veteri usu* do zakazowych, y *Incarceratorum* Regestrow wpisywano, iuż odtąd w Regestrach Przypadkowych, á ktore w Regestrach *Fisci*, *Militarium & Officy*, te w Regestrze Powiatowym, álbo Remissyinym *pro libitu Actorum* mieysce mieć będą. A ponieważ *lege præsenti* wszystkie Regestra Trybunalskie *ad biennium* prorogowane; przeto *cavetur*, iż ná drugiey Kadencyi Trybunału, po przewołanych nowych *ante omnia* wpisach, wprzody nierozsądzone do wołania y sądzenia zaczynać się maią, á potym świeżo nowe wołane bydź powinne, á zánim áby w tych Regestrach mieysca ná notacye Marszałkowi stawało, Kancellárya Trybunalska, *Folia* wszystkich Regestrow notuiąc ná każdey karćie, nie więcey tylko po dwie Sprawy, álbo ieżeli obszernieysze wpisy naydą się, tedy y po iedney *sub numero* wpisywać będźie. 11.

Exekucye.

11. EXekucye zá pierwszym Dekretem, chociażby *post Accessoria*, albo po Dylacyach *in contumaciam* wypadłym, żadnym sposobem *extendi* ni nakim nie powinne, ále w Sprawach formalnych Expulsyinych, *non usurpatô titulô expulsionis* intentowanych, *item* w Sprawach Zołnierskich, Skarbowych, Zapisowych, Rabunkowych, *executio fortis* zá drugim Dekretem po przyiętey raz Cedule *in antecessum*, á w inszych wszystkich Sprawach, zá trzećim Dekretem po odprawionych dwoch poiazdach, y po przyiętych dwoch Cedułach, *pro contraventione* otrzymanym, *finalis Executio*, przez sprowadzony *ad fundum* Urząd, zá Uniwersałami Woiewodow y Starostow Sądowych, nie przyimuiąc *ullatenus* trzećiey Ceduły, uczyniona bydź powinna. A gdźieby *in tertio ultimario Executionis gradu Iure victus* zmocniwszy się, Exekucyi, czyli Intromissyi Dobr *per potentiam* bronił, álbo y po w wiązaniu Urzędowym Expulsyą z Dobr, *per intromissionem officiosam* podanych uczynił, y o to pozwanym będąc w Sądzie Trybunalnym oczywiście finalnie nie rozprawiwszy się, *iterum* kondemnować się *temere* dopuścił, tedy zá czwartym Dekretem każdemu ukrzywdzonemu do iak naymocnieyszey, przy Urzędach, *motâ Nobilitate* przez Woiewodow y Starostow Sądowych, także Chorążych, y innych Officyalistow sposobić się Exekucyi, y iuż chociażby bez żadnego obwieszczenia, *captato tempore* Dobra *Iure victorum occupare* wolno będźie, á iuż takowi *in omnibus locis & subsellys, omni activitate carere, & Pœnis* w Statucie Wielkiego Xięstwa Litewskiego *circumscriptis, subjacere* maią. Gdy zaś *circa ejusmodi Executionem* dla rezystencyi kondemnowanych Osob nastąpią zaboystwa, kryminały, zabranie Summ, *supellectilium*, y iakażkolwiek inna *causa facti*, takowych szkod y kryminałow, ieżeli Kondemnowanemu y prawem prze-

konanemu, álbo Jego *effectis* ſtaną ſię, *Iure victi ullatenus* windykować nie będą mogli, y Sąd takowe wſzelkie Pretenſye *nullitate* kaſſować y uchylać *abſq; Iuramento, & ſine Inquiſitionibus,*
12. mocen będźie, á ieżeli *ex parte Iure vincentis, & ultimariam Executionem proſequentis*, iakie ſtaną ſię od niepoſłuſznych Prawu kryminały, y ſzkody, te ná uporczywych y zwierzchności Sądowey ſprzećiwiaiących ſię, *cum pœnis criminalibus rigoroſiſſimè vindicari* powinne.

Też ſame peny ściągać ſię będą ná tych, ktorzyby ná Urząd *pro executione* zieżdżaiący ná Honor, Władzę, álbo życie onych targać ſię mieli, gdyż Urodzeni Urzędnicy *circa Condeſcenſionem & Miniſteria ſua, Vicariam poteſtatem Noſtram Regiam* reprezentuią, á zátym *omnimoda ſecuritate, & immunitate* zaſzczycani bydź powinni. Ażeby Strony, o Exekucyach Urzędowych do trzech Dekretow *ordinariè* wyżey opiſanych wiedźiały, nie mniey áżeby y Urodzeni Urzędnicy, *in caſu* pozwania śiebie *pro abuſu Officij*, o wydanie nieſłuſznego, poiazdu mogli z śiebie dać wywod Prawny *ritè & legitimè* wydaney exekucyi; *obligantur lege præſenti*, ći Urodzeni Urzędnicy, áby obwieſzczenia ſprawiedliwie czterema Niedźielami wydawſzy, Relacyą podania onych, *in proprio Diſtrictu, ubi Bona Executioni* podległe *conſiſtunt*, zeznawać *in triduo* Generałom kazali, *in termino executionis* nie zſyłaiąc Generałow po Ceduły ſami Oſobami ſwemi, *ad fundum* zá każdym Dekretem zieżdżali, y wſzyſtkim Sąśiadom, y mięſzkańcom o ziechaniu Urzędowym opowiadali ſię. Intromittuiąc zaś Aktorow w Dobra *executioni* podległe, *fideliſſimè* one inwentowali; y Inwentarze *ſeorſivè* przy liſtach podawczych, ſpiſuiąc ná nich Poddańſtwa, powinności onych, kreſcencyą, ſprzęty domowe, *&c.* wydawali; inaczey ſprawuiący ſię każdy Urzędnik, nie tylko *ſuſpensâ ab Activitate & Officio in perpetuum*, ále reſtytucyą ſzkod, ieżli z złego ſzafowania Urzędem ſtaną ſię, karany będźie.

A *inquantum* by kto y zá czwartym Dekretem bronił *executionem*, tedy *Iure vincens adhibitâ forti etiam manu*, Urzędownie, *toties, quoties* może *mequitare* do Dobr, piątego iuż niepotrzebuiąc Dekretu, ale zá tymże ſamym czwartym, luboby á *Iure victo* był niedopuſzczony, z Urzędem wolno mu drugi, trzeći y czwarty raz *tentare*, poki *ad Poſſeſſionem* nie przyidźie; á *inquantum* by *poſt adeptam Poſſeſſionem, Iure vincens à Iure victo* był przypozwany do rozprawy *in principali negotio*, tedy luboby *principale negotium* wygrał, iednak *litis expenſas, Iure vincenti*, zapłaćić ma, & *pœnam ſeſſionis Turris* przez Niedźiel dwanaśćie *ſubire* powinien. *Iure* zaś *vincens, in principali negotio*, ma *pro temerè intentata lite*, mieć *lucra ſuperiùs ſpecificata.*

Kompa-

Kompárycye.

12. W Sprawach Cywilnych, y w wszelkich innych, zá ktore *criminale Iudicium extendi de jure* nie moze; nikt do personalney Komparycyi *Citatum* pociągać nie powinien, y gdyby *ad malè narrata* zyskawszy *Comparitionem*, kryminału nie dowiodł, tedy *pœnâ sessionis Turru, & solutione* Tysiąca kop Groszy Litewskich, *cum refusione damnorum exinde causatorum, irremissibiliter omninò* karany bydź powinien; *similiter censendum* o tych, ktorzy pozwami w rzeczy niebyłey *calumniosè* kogo oskarżą, á *in principali* tego nie dowiodą, iż zá takowe Cytacye, *merè vexatoriè* wynieśione, podług Statutu y Prawa *Coæquationis, calumniatores, sine ulla clementia*, lub zá przyśięgą odwodzącego się, lub też y bez przyśięgi (ieźli inne *sufficient* wywody) karany, á *Processus* takowe eliminowane *ex Actis* bydź maią. 13.

De Securitate.

13. W Ewszystkich Sprawach po wypadłych Kondemnatach, po odprawionych dwoch poiazdach, *inculpatus, seu Condemnatus* wpisawszy się do znieśienia y skassowania Dekretow, na każdym terminie przywołania Sprawy, *securitatem* zdrowia y Fortun warować sobie może do rozprawy. Po trzećim zaś wypadłym, *cum forti Executione* Dekrećie iuż tego *Beneficium lucrari* nie będźie mogł, ale *juxta obloquentiam* Dekretu, Exekucya, *non obstãte litis pendentiâ*, następować powinna. W Sprawach zaś bez Dekretow, *ex prima instantia* przypadaiących, na każdym terminie *eandem securitatem* mieć, y warować wolno.

O Márszáłkách Trybunálskich.

14. Z Ważywszy zaś, że wzaiemne Obywatelow wolney Rzpltey ubeśpieczenie, *in plena æqualitate* Praw y Prerogatyw zawisło, unikaiąc *in casu* predominacyi iednego Domu nad drugie, same nawet *suspicaces libertatis metus*, y pochodzące ztąd inkonweniencye, przy teraźnieyszey Trybunału Głownego W. X. Lit: Korrekturze, to sobie za powszechną zgodą Stanow Rzpltey waruiemy, y *irrevocabiliter* postanawiamy, aby odtąd tylko *post expletum triennium intervalli*, iednego Domu y Jmienia znowu mogł bydź obrany Dyrektor, á kaidy *secundum hanc legem* obrany Marszałek, nie po wszystkich sentencyach, *ut ante* było, ale *ex Turno* Wdztwa lub Powiatu swego, zkąd będźie Deputatem obrany, nie rekapituluiąc Deputackich Wotow, odtąd sentencyą; tak, iako Deputat, dawać powinien będźie.

Rugi przy Przyśięgách Deputáckich.

15. P Rzy ufundowaniu się Trybunału W. X. Lit., *aliàs* przy przyśięgach Deputackich, żaden z Obywatelow W. X. L. z Protestacyami zmyślonemi, y w samey rzeczy na Seymiku Gromnicznym nigdy nie byłemi, Juramentu obranemu Sędźiemu,

Kredens Elekcyi *ſine ulla contradictione* prawdźiwie maiącemu, tamowac nie powinien *ſub pœnis irremiſſibilibus contra calumniato-*
14. *res in lege circumſcriptis*; alegdy będzie prawdźiwa y aktualna na Seymiku obieraiącemu ſię Deputatowi kontradykcya, przez Szlachćica tegoż Wdztwa, albo Powiatu Obywatela, takowa *& circa Iuramenta*, z obſerwancyi wolnego Głoſu, *& Iuris vetandi*, akceptowana bydź ma, y *ſtante eâ Proteſtatione* za doniesieniem oney przez przytomnego Szlachcica, żaden Sędzia do przyśięgi przypuſzczony bydź nie może; Kondemnatami też gdyby kto Sędźiemu do przyśięgi ſtawaiącemu *activitatem* bronił, aby były Bannicye, czyli Infamie, bez żadnych Dylacyi, Remiſs, y Kompatacyi, *ſuper citatum ex cruda inſtantia* otrzymane, na takie Kondemnaty, za Gleytami Naſzemi Krolewſkiemi, albo Wielm: Piecztarzow, tamże przyſłuchania przysiąg *mediante declaratione* Urzędu, *circa Iuramenta* przytomnego, *Activitatem* mieć obranemu Deputatowi wolno. *Excepto* Kondemnat *poſt Dilationes & Acceſſoria* wypadłych, ktorych *cognitio* z Gleytami Sądowi Trybunalſkiemu, *ſuſpenſo juramento reſervari* powinna. *Secùs* zaś *cenſendum*, o Kondemnatach w Grodach czyli Ziemſtwach, na tych ktorzy nie mieli, y nie maią w tym Wdztwie y Powiećie żadney oſiadłośći, *evocatorie extra forum*, *ante vel poſt lectionem*, otrzymanych, iż takowe Kondemnaty, y przy ſamych przyśięgach uchylane bydź powinne, *pœnis contra Evocatores de malè obtento reſervatis*, á wſzyſtkie Bannicye, y Infamie za zapiſami żyiących Oſob, *ad ubiquinarium forum* reguluiącemi ſię otrzymane, na każdym mieyſcu, ſwoię moc mieć powinne.

O Jurámentách Deputáckich.

16. LUbo w Trybunalſkiey y dalſzych Konſtytucyach, opiſano ieſt *per expreſſum*, aby Sędźiowie *Deputati Iuramento obſtricti* byli, y przyśięgali na tym, iż o obieranie ſiebie na Deputacyą Trybunalſką ſami przez ſię, ani przez kogo innego nie ſtarali ſię, iednak, iż przez ten punkt, wielu Prawa dobrze wiadomym *ſtrictioris conſcientiæ* do tey funkcyi zagradzała ſię droga, á inni *etiam apertè* ſtaraiąc ſię, *manifeſta* popełniali *perjuria*; przeto zabiegaiąc, aby *ampliùs* przez to Majeſtat Boſki obrażany nie był, y Oſobom do tey funkcyi godnym nie tamował ſię akceſs, *preſenti lege*, za zgodą wſzech Stanow, od przyśięgi w tym punkcie Ur: Deputatow na Trybunał *in futurum* obranych uwalniaiąc, y ten punkt *pro eliminato* z Roty Deputackiey *cenſendo*; á dalſze punkta, *in toto* konſerwuiąc, uſtanawiamy: aby odtąd, *etiam* na tym Juramẽt wykonywali, iako prawdziwie, według teraźnieyſzey Korrektury Trybunału, nic iey nie przeſtępuiąc, na Sądach Trybunalſkich ſprawowac ſię będą, á iuż maią przyśięgać *in eam Rotham*.

Ia N.

JA N. *Przyśięgam P. Bogu Wßechmogącemu w Troycy Iedyne-*
mu, iż ná tych Sądách Trybunalſkich, wedle Bogá ſpráwiedliwie, 15.
wedle Práwá Státutu W. X. Litewſkiego, Konſtytucyi Trybunal-
ſkich, według żałoby y odporu Stron, nic nieprzykładáiąc, áni uy-
muiąc, będę ſądźił, zeznánia y zapiſy przyimowáć będę, záſiadáć
ná tych Sądách, z boiáźnią Bożą, nie folguiąc wyſokim y podłym
Stanom, ná doſtoynośćiách y Vrzędách ſiedzącym, ná bogátego, áni
ná ubogiego, na Przyiaćielá, Krewnego, záchowáłego, na Kollegę
ſwego, áni ná Dobrodźieyſtwo żadney Oſoby, ná nieprzyiaćielá, ná
tutecznego, áni ná gośćiá nie pátrząc, nie z przyiáźni, nie z wá-
śni, nie z boiáźni, áni zá poſuły y dáry, ſam przez ſię, áni przez
żadną Oſobę ich niebiorąc, áni ſpodźiewáiąc ſię ná potym dárow, y
nadgrody, y podárkow żadnych, áni miáſto pámiętnego przeſądu, á
zgołá naymniey nad Konſtytucyą bráć nie mam, y Kollegom ſwoim te-
go nie pomagáć; nie rádźiłem też nikomu w Spráwach, ná te Sądy
po obrániu moim ná nie, y rádźić nie będę pokim ieſt Sędźią, nie
boiąc ſię káźni, pomſty, y pogrożek, ále ſámego Bogá, y iego ſprá-
wiedliwośći, y Právo poſpolite, y ſumnienie przed oczymá maiąc;
práktyk żadnych z nikim w tych Sądach czynić nie mam, rády áni
przeſtrogi dawáć, y táiemnic z Izby Sądowey revelowáć nie będę,
á tych Sądow wßeláкiemi zabáwámi ſwemi nie omięßkiwáć, krom
wielkiey prawdźiwey y obłożney choroby mey, álbo własney gwałto-
wney potrzeby, y że za żadną práktyką gwoli komu, álbo ſwey Spra-
wie, ná te Sądy nie wſtąpiłem, tákże prawdźiwie według Korre-
kiury Trybunału w Roku 1726. ná Seymie w Grodnie uczynio-
ney, nic iey nie przeſtępuiąc ná tych Sądách Trybunálſkich ſpráwo-
wáć ſię będę, iáko to ſprawiedliwie przyśięgam, ták mnie Pánie Bo-
że dopomoż, w Troycy S. Iedyny, á ieżeli nieſpráwiedliwie, Boże
mię ubiy, ná duſſy, y ná ćiele.

O Blánkietách.

17. IZ *per abuſum* rożnych Ur: Urzędnikow Blankietow nie ma-
ło, na Extrakty y wypiſy u rożnych Oſob namnożyło ſię, na ktorych Proteſtacye, Relacye Generalſkie, dowody Pozwow, y rożne aktykacye, Liſty poieżdże, Podawcze, z zawodem nie małym, y ſzkodą Obywatelow W. X. Lit. częſtokroć zapiſywano. Przeto zabiegaiąc temu, uſtanawiamy; aby odtąd iuż żadne takowe nie były inkonwenіencye, y żaden Urzędnik, aby żadnych nie 16.
ważył ſię wydawać Blankietow *ſub privatione Officiorum*; á Proteſtacye Seymikowe *Proteſtantes* ſami podpiſywać, Urzędy zaś one *proprij diſtrictûs*, przyimować *omnino tenebuntur*. Gdyby zaś Urząd *proprij diſtrictûs quo caſu* nie przyiął, tedy *Proteſtantibus quibus vis*, wolno będźie w nayblizſzym Grodźie do Akt ingroſſować, ktora takiegoż waloru ma bydź, iakoby *in Actis propry Diſtrictûs* zamieſiona byłá, Urząd zaś ktoryby *ad acta* takowey nie przyiął Proteſtacyi, *ad priſtinam delationem Actoris terminô tactô* ląd zony

w Trybunale, & *prævia deductione ſufficienti*, *pœnis* w Statucie *circumſcriptus*, *irremiſſibiliter* karany bydź ma.

De Activitate ſtabilienda ná Kondemnaty Trybunálſkie.

18 ZE zaś *per abuſum Iuris*, niektorzy w Trybunałach W.X.L. dawſzy ſię kondemnować, á nie funduiąc ſobie *Iure* opiſanym ſpoſobem *activitatem*, otrzymawſzy Gleyta Naſze, nie w Trybunale, lecz po Grodach, Ziemſtwach, y w innych Subſelliach, *ſine ulla objectione adverſæ partis*, waruią ſobie na Trybunalſkie Kondemnaty *locum ſtandi*; zaczym odtąd takowe *abuſus* znoſząc, uſtawuiemy: iż każdy komuby ſię trafiło, na ſobie mieć Kondemnatę Trybunalſką, tedy ma ſobie warować *locum ſtandi* w Trybunale W. X. Lit. ſpoſobem w Ordynacyi Trybunalſkiey R. 1698. uczynioney, *per Conſtitutionem* R. 1699. approbowaney opiſanym, y w Sądach Trybunału W. X. Litew. w mniey zych zaś ſubſelliach *ſine objectione* Kondemnaty Trybunalſkiey warować *abhinc* nie wolno będźie; chyba wtedy, gdyby *Pars* maiąca Kondemnatę takową, *benevolè* lama zadała.

De Corrupto.

19. AZeby ſprawiedliwość święta nie za poſuły y dary, ale podług Juramentow Sędziowſkich, według Boga, ſumnienia y Praw Rzpltey *æqualiter* wſzyſtkim adminiſtrowana była, uſtanawiamy; iż ktorybykolwiek z Sędziow, w przypadaiących *in minori vel majori ſubſellio* Sprawach iakowe pretendował czyli przyimował datki, y tym ſamym *contra juramentũ & juſtitiã* wprowadzał *Iura venalia*, takowy każdy za ſłuſznym dowodem, (ktorych wſzelki ſąd ma *ſummam* mieć *indagationem*,) przy wroceniu wźiętey korrupcyi *cum pœna triplicis penſionis delatori adjudicanda*, oſobliwie odſądzeniem *ab Activitate in perpetuum*, & *privatione Officij*, iakiegokolwiek *Miniſterij*, czyli Urzędu, á podaniem onego Nam Krolowi, czyli Woiewodztwu *pro vacanti* karany & *ſtrictiſſimè ſine ulla clementia* za upomnieniem ſię Stron *in ſubſequenti Iudicio* dekretowany będźie.

O Káncellaryi Trybunalſkiey.

17.

20. WKancellaryach, áżeby należyty porządek y expedycya Dekretow, Zapiſow, Manifeſtow, y innych Aktow, Obywatelom W.X. Lit. *invariabiliter* bydź mogły, uſtawuiemy; że Regenći pod dependencyą Ur: Piſarza Trybunalſkiego zoſtaiąc, ſami przez ſię, albo przez ſwoich Terminatorow y Kancellaryi aſſyſtuiących Oſob one expedyować porządnie bez depaktacyi powinni; dla czego aby tenże porządek *ſtrictiſſimè in perpetuum* był obſerwowany, ćiż Urodzeni Regenći maią bydź *Nobiles*, *benè poſſeſſionati*, ktorych dwoch albo trzech Ur: Piſarz Trybunalſki, *in ſubſidium* prac ſwoich mieć może, á tak Ur: Regenći

ći Trybunalscy na początku Trybunałow, iako też *in minoribus subsellys* przed swoiemi urzędami, nie tylko *super non revelanda secreta*, ale też na tym, iako żadnemi extorsyami nad słuszność, zwyczay, y Prawo W. X. Lit. depaktować nie będą, jurament wykonać *obligantur*.

Zapisy.

21. ZApisy ażeby porządnieysze były y w wątpliwość *Successu temporis* nie przychodźiły, maią bydź *Acta* onych, to iest każdego zapisu Księgi tak Oryginały iako y Extrakty, przez Urodz: Marszałka, Pisarza y Regenta Trybunalskich konnotowane, y z konnotacyami introligowane; co też y o innych Subselliach y Aktach *censeri* powinno, że y tam, mianowicie w Ziemstwach y Grodach Urzędnicy każdych Rokow y Roczkow Akta wszystkich zapisow konnotować y odpisywać *tenentur*; á Sąd wszelki na każdego wedle Prawa pospolitego y Konstytucyi R. 1588. o ważności zapisow opisaney *penes potioritatem* zachować. Iakoż gdyby kilka Kredytorow mieli ewikcyą na Dobrach, pierwey komu zawiedźionych, y w Possessyą podanych; á chćieliby swoich pretensyi na onych prawnie dochodźić, tedy *non præjudicando* w niczym Prawu aktualnych Possessorow, maią Sprawę swą popierać z Ewiktorami swemi, lub z Sukcessorami onych.

Ustáwá dochodow Sędźiom Trybunálskim.

22. DOgadzaiąc *usibus publicis*, iż w przeszłych Trybunałach w braniu dochodow wielkie częstokroć dźiały się *litigantibus gravamina*; przeto *præsenti lege* dochody Sędźiom Głownym iakowe bydź maią, y aby Strony wiedźiały, wiele od czego płacono bydź ma, specyfikuiemy; mianowicie; płacono ma bydź wpiśnego od każdey Sprawy złotych trzy, od Kopii z Pozwu kopa iedna groszy Litewskich; od przydania Patrona *sive Actori, sive Citato* kopa iedna, od użyczenia Kopij z Spraw, *sive simpliciter*, *sive* z korrygowaniem w Kancellaryi, *sive* z expressyą Datt, z warunkiem *nullitatis documentorum*, z ktorychby nie dano, *sive* bez warunku, kopa iedna od Munimentow, ponieważ pretenduiący tey delacyi otrzymuie to *Beneficium*, ma zapłacić kopę iednę; Aktor zas, ponieważ wygrawa winy munimentowe, lub jurament na pretenduiącym, ma płacić kop dwie; od przyięćia obmowy na chorobie *Pars* pretenduiąca kopę iednę, á że ta obmowa *cum juramento* użyczać się zwykła, tedy taż *Pars* płacić ma także drugą kopę; od przyięćia albo uchylenia inszych obmow, iako to *Legalitatis* albo *Functionis*, lub też *pro majori*, *Pars* ktora *lucratur*, płacić ma kopę iednę; od zapisania Remissy, *cum exceptione Fori*, *Pars lucrans* płacić ma kop dwie; od uznania do Juramentu, od każdey Osoby wiele będźie uznano, po kopie iedney; od naznaczenia terminu Juramentu w iedney Sprawie, iedney Strony, czy to iedney Osobie, czyli wielu uznano będźie, nie więcey brano ma 18.

bydź, iako to kopa iedna, waruiąc, iż gdyby ktora *Pars propter veram infirmitatem, aut decrepitam ætatem*, dla odległości mieyſca, naznaczenia Grodu bliżſzego, do wyſłuchania Juramentu potrzebowała, to *judicium præſtare* ma; á od takowego naznaczenia Grodu y odeſłania Juramentu, ma bydź płácono kop dwie; od uwolnienia od Juramentu, ile Oſob uwalniać ſię będźie, *ſive per conſenſum Partis, ſive ex deciſione Iudicy* od każdey Oſoby płacono ma bydź po kopie iedney; od uznania komparycyi, choćby naywięcey Oſob było w iedney akcyi, y z iedney ſtrony, kopa iedna, *ſimiliter* od nakazania Statuicyi, choćby naywięcey Oſob, nie więcey płacono ma bydź, iako tylko kopa iedna; od naznaczenia terminu Statuicyi albo komparycyi, kopa iedna; á od uży czenia godźiny nic *prætendi* nie powinno; od wzdania zaś albo kondemnowania, ile *Lucrorũ Pars* wygrawać będźie, tyle kop gr: Lit. rachuiąc *à quolibet Lucro* po kopie zapłaći; od uznania *fortu Exe cutionu* kopa iedna, od pozwolenia *movendæ Nobilitatu*, kopa iedna, od założenia *privationis Officy*, kopa iedna, od wzdania *in pœnam Captivationis & Colli*, kopa iedna, od pozwolenia tamować *Activitatem* przy każdey Sprawie *ubiq; locorum* kopa iedna; od pozwolenia zakładania Areſztu na Oſobę Summy, Towary, *intra aut extra Regnum* nie więcey, iako tylko kopa iedna, od proklamaty kopa iedna; od przydánia Generała do iakieykolwiek Sprawy kopa iedna, *ſimiliter* od przydania warty Trybunalſkiey kopa iedna, od przyięćia albo uchylenia areſztu Kondemnat kopa iedna; od prezentowania ſummy, albo inney iakieykowek rzeczy kopa iedna, od warowania za Gleytem *loci ſtandi* na iednę Kondemnatę kop dwie, to ieſt iednę kopę za uznanie Gleytu, á drugą za warowanie *Activitatis*, á gdy naywięcey Kondemnat kto warować będźie, tedy od każdego Gleytu po kopie iedney, a od każdey Kondemnaty po kopie iedney zapłaći; od warowania *locum ſtandi* za ſolucyą, ile Kondemnat będźie, tedy od każdey Kondemnaty

19. *Pars* ktora waruie ſobie *Activitatem*, po kopie; á ktorey *ſolutio datur*, takoż po kopie iedney płaćić maią; od znieśienia Dekretow *ſolutione*, *ſimiliter* od każdego po kopie obie Strony płaćić maią; á od znieśienia Dekretow *nullitate*, od każdego Dekretu *Pars lucrans nullitatem*, po kopie ma płaćić; od znieśienia zaś *ſatisfactione* takoż *Pars ejusmodi ſatisfactionem lucrans*, po kopie iedney ma płaćić; od uznania inkwizycyi kopa iedna; od naznaczenia Inkwizytatorow, od każdey Strony za każdego Inkwizytatora po kopie, za nakazanie wyprowadzać *mutuo partiũ ſumptu*, od każdey Strony po kopie; w inſzych zaś indykatach, w każdey decyzyi, od każdego wyroku nie więcey ma bydź płacono, ieno tylko po kopie iedney; á na żadną Stronę, w żadnych Sprawach, exceſſa większe, nad kop czterdźieśći wſkazywane bydź nie maią, y nad tę uſtawę Sąd Trybunalſki wſkazywać, Urodzony Podſkarbi przez

śiebie, y Sukkollektorow swoich większych dochodow na Sędziow Trybunalskich, pretendować y exekwować nie powinien; owszem, gdyby nad tę ustawę u kogo co wymożono, tedy każdemu *injuriato* w tymze Trybunale albo przyszłym, na Urodz: Podskarbim windykować wolno będźie; á gdyby Strona dowiodłá nad tę ustawę, *ordinarys probationibus* depaktacyi iakowey, tedy tenże Ur: Podskarbi Trybunalski, *terminô tactô*, *etiam* za Sukkollektorow swoich odpowiadać, & *prævia deductione*, *Testibus vel juramentô*, wzięte nad tę ustawę pieniądze *in triplo restituere*, y wszystkie *litis expensas* na dochodzenie y dowiedzenie depaktacyi *erogatas*, *compensare de suo* powinien będźie.

Dochody Káncellárya.

23. OPisuiąc krotszy y pewnieyszy sposob & *Regulam* świętey sprawiedliwośći *in quovis subsellio*, *principaliter* w Trybunale W. X. I it., á dogadzaiąc *publico desiderio* Woiewodztw y Powiatow, aby Obywatele W. X. Lit. nie mieli zatrudnienia, w wyimowaniu wypisow, Dekretow, y innych dokumentow, ustanawiamy: aby wszelkie oczywiste, to iest po finalney rosprawie, y wzaiemnych kontrowersyach *partium* ferowane Dekreta, za potrzebowaniem Stronom, bez inserowania żałob y kontrowersyi Dekretałami, to iest same wyroki *aliàs* Decyzye, iak w Protokułach będą zapisane, y promulgowane, bez zatrudnienia *in spatio* 3. dni, po ferowanym y zakończonym Dekrećie, wydawane były; á ieżeliby ktora Strona z Expressyą żałob y Kontrowersyi, chćiała mieć wypis, to na woli iey będźie, y takowy wypis sama sobie pisać, lub Kancellaryą do napisania obligować wolna będźie.

A że Stronom prawo wiodącym, tak przez obszerne pisanie, dla płacenia dochodow *gravamen*, iako też przez śćisłe pisanie, dla niewyraźney expressyi, y w wieku przećiągłym Obliteracyi pisma, *damnum emergens* częstokroć przytrafiało się, tedy ustawuiemy, a- 20.
by Stronica każda arkusza, *exceptô* pierwszey, na ktorey dokumentu intytulacya, także ostatniey, na ktorey pieczęć y podpisy Sędźiow Trybunalskich lub Urzędnikow *cujuscunq*, *subselly* wyrazać się zwykły, nad wierszow trzydźieśći mniey ani więcey nie zawierała, takze margines y *aliàs* brzegi, z boku, na wierzchu y na dole, obszernieysze iak na dwa palce nie były, od ktorych to Arkuszow, to iest od każdego iednego Arkusza, Ur: Pisarzowi Tynf ieden; Urodz: Regentom puł Tynfa, Skrybentom zaś, *inquantum* w Kancellaryi pisany będźie iakowy dokument, gr: 15. płacono ma bydź. A gdyby Strona sama sobie, przepisać iakowy dokument chćiała (*exceptâ* zapisow, ktore *omnino* w Kancellaryi pisane y przepisywane bydź powinny) to na woli iey zostanie, y iż od takowego przez Stronę przepisanego Arkusza Skrybentom nic w Kancellaryi płacono nie ma bydź, *similiter* Terminaty oczywistych

Dekretow, ſamym Stronom terminować, y przepiſywać wolno będźie, á Ur: Regenći takowe terminaty przyimować, y aby ſam wyrok z Protokułem Sądowym był zgodny, doyrzeć *tenebuntur*, do ułożenia zaś żałob, y kontrowerſyi *non obligabuntur*; á *inquãtum* by w żałobach, lub w ułożeniu kontrowerſyi, iákowe znaydowały ſię *varietates*, tedy to tymże Ur: Regentom *imputari* nie ma; dalſze zaś dochody takowym porządkiem maią bydź płacone. Mianowićie od wpiſania do Regeſtru w każdey Sprawie, każdego wpiſu Ur: Piſarzom tak Wileńſkiemu, iako też Nowogrodzkiemu y Mińſkiemu teraźnieyſzym na wſzyſtkich Kadencyach *ad vitæ tempora eorum*, Tynfow dwa, á przyſzłym *in futuro tempore* po Tynfowi iednemu, y od Arkuſza po złotemu; od pieczęći wſzelkich wypiſow ſzoſtak bity; od Kopii każdey ſztuki, Strona ktora oddawać do Kancellaryi będźie, gr: 5. á ktora odbierać z Kancellaryi będźie, takoż po gr: 5. od otwarcia Kśiąg dawnych Tynf 1. od Intromiſſyi zeznanych y Relacyi generalnych gr: 24. od areſztowania Kondemnaty zł: 1. od proklamaty Kondemnaty gr: 24. od Suſcepty Zapiſow, gr: dwadźieścia cztery płaćic maią.

Dochod *in Subſellijs* Ziemſtw y Grodow Wielkiego Xięſtwá Litewſkiego.

24. W Mnieyſzych Subſelliach, to ieſt na Urzędach Ziemſkich, lub Grodzkich, Ur: Piſarzom od wpiſania Sprawy ſzoſtak bity 1. od każdey ſztuki Kopii, iak w Trybunale, po gr: 5. oddawaiącey y odbieraiącey Strony, od otwarćia Kśiąg dawnych gr: 15. od Proklamaty gr: pułoſma, od podpiſu Pozwu tak Ziemſkiego, iako y Grodzkiego, choćby nie na iednym był Arkuſzu, gr: pułoſma, od każdego Arkuſza Extraktu, *aliàs* wpiſu (ktory
21. Arkuſz tak wiele, iak w Trybunale ma mieć na Stronicy wierſzow, y margines takież bydź maią) Piſarzowi zł: 1. á Regentowi puł złotego płacono ma bydź, waruiąc to, iż w tych Subſelliach wypiſy y dokumenta, do Kśiąg y z Kśiąg, ſamey Stronie przepiſywać, także Dekreta oczywiſte terminować, iak y w Trybunale wolno będźie. Dochody zaś inſzym Urzędnikom Ziemſkim, y Grodzkim, takowe *circumſcribuntur*; mianowićie: od Dylacyi każdey. *exceptô* godźiny gr. 15. od wzdania wſzelkiego, czy to iedne, czyli więcey Lukrow będźie, czy to *ſimpliciter*, czy to *cũ forti Executione*, kopa iedna płacona ma bydź; ktorych dochodow według Statutu W. X. Lit: na Urzędźie Ziemſkim, dwie częśći Sędźiemu, á trzećia Podſędkowi; á na Urzędźie Grodzkim, dwie częśći Podwoiewodzemu, lub Podſtarośćiemu Sądowemu, á trzećia Sędźiemu Grodzkiemu, *cedere* ma. *Item* od Pieczęći wſzelkich dokumentow, Sędziemu y Podſędkowi, a w Grodach Podwoiewodzemu lub Podſtarośćiemu Sądowemu, po gr: piętnaſtu

pła-

płacono ma bydz; waruiąc to,iż w Grodach iedną tylko Pieczęcią Starośćińſką, lub Woiewodźińſką, ktora ma bydź przy Podwoiewodzym, albo Podſtarośćim, albo też własną Podwoiewodzego, lub Podſtarośćiego, wſzelkie wypiſy pieczętowane bydź maią. Także waruiąc iż od ſuſceptowania Zapiſow y dokumentow, oraz od zeznania Intromiſſyi, y Relacyi na Podſtarośćiego po gr: 24. płacono ma bydź, á inſzych żadnych dochodow, takze od kompotacyi dokumentow, y od prezentowania ſumm, od przyznania Zapiſow, lub Teſtamentow, ani Piſarze Trybunalſcy, ani Urzędnicy Ziemſcy lub Grodzcy, ani ich Subſtytući, Regenći, y Namieśnicy, od Stron wyćiągać, *& ullô utulô, ſub pœnis* w dawnieyſzych Prawach *circumſcriptis* nie będą powinni. A przez Sądy wſzelkie na Rokach, y Roczkach, od Dekretow oczywiſtych nieſtannych, y appellacyinych *in perpetuum* znośięmy y abroguięmy.

Dochody Woźnym *aliàs* Generałom.

25. WOźnym zaś albo Generałom, od przywołania każdey Sprawy groſzy trzy, od proklamaty groſzy trzy, od zeznania Pozwow, Intromiſſyi, lub Relacyi gr: trzy, á od każdey mile dokąd będźie użyty, pogr: 10. płacono ma bydź, á nazad powracaiącemu nic nie ma bydź dawano.

Dochody od Mágiſtratu Wileńſkiego y Tátárow.

26. WAruiąc to, iż *vigore* dawnieyſzych Przywileiow Anteceſſorow Naſzych, Szlachetnemu Magiſtratowi Miaſta Naſzego Stołecznego Wilna, nadanych, y dawnieyſzych Konſtytucyi Seymowych, od tegoż Szlachetnego Magiſtratu, od Oſob Magiſtratowych, także od Tatarow woynę ſłużących, y na Ziemſkich Dobrach mięſzkaiących, tak iako y od Szlachty, bez iadney ſowitośći dochody w Trybunale W.X.Lit. y w innych Subſelliach brane bydź powinny. 22.

Proklámáty.

27. PRoklamaty, aby czaſu *in vanum* w Trybunale W.X. Lit. nie zabierały do ſądzenia Spraw potrzebnego, uſtawuiemy; ażeby godźiną przed Sądami ſamemi, albo po odwołaniu Sądow *& in abſentia* Sędźiow, każdego dnia były wnoſzone, y przez Patronow zapiſywane, *exceptô*, gdyby iaka *circa publicationem*, o Areſzt czyli *Lucra* Sądowe zachodźiła trudność, y potrzebowałaby rozeznania Sądowego; na ten czas takowa *proclamata in facie Iudicy* wnoſzona bydź powinna.

Agenći

28. AGenći za ſrzanki przeſtępować nie powinni, *exceptô* tylko Kancellaryi Trybunalſkiey; także y ſąme Strony dy-

ſkurſami nie potrzebnemi, z ktorych hałas, y *irreverentia* Sądowi dzieie ſię, zabawiać ſię nie maią *ſub pœna ſeſſionis Turru*, co aby *in executione* zoſtawało, Inſtygator, Piechoty Trybunalſkiey Porucznik, y inni Officyaliſtowie *attendere* y przeſtrzegać tego pod penami na ſamych Officyaliſtow ściągać ſię maiącemi, to ieſt *ſub privatione* funkcyi onych, powinni. Ciż Attendenci Spraw, aby ze wſzelką gotowością do Sądow z dokumentami przychodzili, aby doſkonale wiedzieli, iakie *in anteceſſum* zażywane były Dylacye od Pryncypałow, y onych *ſecundariò* nie pretendowali, y tym Sądow *ſub pœna Turru* nie trudnili, Aktorow ſwoich poruczone ſobie *negotia*, wiernie y prawdźiwie promowowali, *lege præſenti circumſcribimus*, przydaiąc, iż ktoby z tychże Agentow, upewniwſzy kogokolwiek pilnością y pracą, á potym *per prævaricationem*, & *conductamen* z przećiwną Stroną, czyli też *per negligentiam*, dopuścił Kondemnować, y ztąd pochodzących ſzkod był okazyą, takowy procz kompenſacyi *Cauſatorum damnorum*, *pœnis Legum pro qualitate exceſsûs*, podług Prawa, *etiam criminalibus* karany, y bez Proceſſu za podaną od Strony ukrzywdzoney do Sądu Suppliką *terminô tactô in inſtanti, vel in craſtinum*, & *ex Regeſtro Cauſarum, merè degentium incarceratorum*, ſądzony będźie; ktorych to Agentow *poſt prævaricationem* y *teſtimonia* bydź nie ważne maią.

O Sędźiách Trybunálſkich.

29. REaſſumuiąc Konſtytucyą o Sędźiach Trybunalſkich opiſaną, znoſząc *abuſus* oneyże, *præſenti lege* waruiemy, iż żaden Sędźia Trybunalſki, Sprawy ſwoiey właſney Zony, ani dźieći ſwoich *etiam in minorennitate & tutela ſua* będących na tym Trybunale na ktorym ſam zaśiada, miec y proſekwować nie powinien będźie, nie tylko *ſub nullitate* otrzymanego Dekretu, ale tez pod utratą ſamey Sprawy y pretenſyi tey, o ktorą czynił
23. Prawem, ktorą *ipsô factô*, *ex deciſione ſubſequentis Iudicy* na wieczne czaſy traćić powinien, gdy mu dowiedziono będźie, że nieſłuſznie, *ſtante charactere*, *in contemptum & vilipendium* Konſtytucyi *contra Iudices* opiſanych Sprawę ſwoię popierał, & *citatum* Kondemnatami okrywał; wyiąwſzy ſzczegulnie Akcyą *pro læſa ſecuritate & authoritate* Oſoby Charakteru, y Dobr Deputackich, od Seymiku Gromnicznego, *aliàs* po obraniu onych nie podkładaiąc pod fawor *ſecuritatis & authoritatis ſuæ*, żadney inney pretenſyi *etiam* obligowey ſtałe, iako to dawnieyſze opiſały Konſtytucye. A ktorzy podczás Kontrowerſyi ktorey Sprawy nie będą, ći w tey Sprawie ſentencyi żadney dawać nie powinni, *ſub relegatione* do funkcyi Deputackiey. Ażeby tym regularniey Sprawiedliwość *injuriatu* adminiſtrowana była uſtawuiemy, aby Ur: Deputaći według Konſtytucyi Roku 1669. rano o godźinie

dźinie ośmey zaśiadszy, *continuò* do godźiny iedenastey, po obiedźie zaś o godzinie wtorey zaśiadszy áż do godźiny szostey *continuò* sądźili y śiedźieli, *& ante promulgationem publicè* przed Stronami Dekretu, z Izby Sądowey nie wychodźili, á to *sub privatione* Funkcyi Deputackiey.

O podawaniu Pozwow.

30. TEż około podawania Pozwow, aby nie tak iako w przeszłym czasie *per abusum* dźiało się, że Generali *inscià parte*, do Pozwow podpisywali się, iakoby one podawane były, czynili relacye, ustawuiemy; aby Ur: Pisarze Ziemscy, albo Grodzcy, albo ich Namieśnicy *propry Palatinatûs vel Districtûs*, *seriam animadversionem* na Generałow, iakoby sprawiedliwie podawane były Pozwy, mieli, y doświadczywszy onych *omni meliori modo* zeznania czynione przyimowali, á *in casu* zawodu iakowego, tychże Generałow *ad Iudicium* stawili; Strony też aby same pilną attendencyą Pozwow podanych maiąc rekognicyą podania onych z podpisem Pisarza, lub przyśięgłego Urzędnika y Namieśnika iego *cum specificatione* od kogo ma dependencyą *in proprio Districtu vel Palatinatu* wyięte mieli, y onemi *realitatem* podanych Pozwow dowodźili, *sub nullitate* Dekretow y pod zapłaceniem winy, Stronie kop czterdźiestu; á ktoryby Generał nie podawszy pozwu podpisywał się, y *falsificatoriè* czynił zeznania, takowy za pierwszy excess, przy restytucyi szkod, *pœnâ sessionis Turris* między złoczyncami przez Niedźiel dwanaśćie, á zá drugi excess *prævià deductione, criminaliter* sądzony, y karany będźie; Kancellarye też Trybunalskie bez dowodow y relacyi przyznanych *in proprio Districtu* Pozwow, Spraw do Regestrow Trybunalskich wpisywać nie powinne, *exceptô* zakazow, y Pozwow *durantibus Iudicys* oczywiśćie podanych, ktorych *attendiam*, Urodzony Pisarz Trybunalski, áby prawdźiwie podane były, mieć będźie. Ktoby też Generała *in eo Officio* będącego, y Pozwy podaiącego, bić, kaleczyć ważył się, zá naymnieyszy excess Tyśiącem kop Stronie, á w większych excessach *in casu* zaboystwa, *pœnis criminalibus* karany będźie, á *in casum non deductionis falsificatoriè* podanych Pozwow, *Pars* ktoraby *falsificationem* zadała, á tego nie dowiodła, *pœnis talionis ex decisione Iudicy subjacere* powinna. 24.

Sprawy *in minori subsellio* nie drábowáne.

31. LUbo wielą Prawami y Konstytucyami warowano, áby Trybunał Spraw *in minori subsellio* nie drabowanych, przed się nie przypuszczał, iednak iż Strony *per abusum* Sprawy *ex natura sua* Urzędom Ziemskim, Grodzkim, Podkomorskim, Assessorskim, Maydeburskim, Podskarbińskim należące, y małą w sobie importancyą w rzeczy maiące, *quæsito colore &*

prætextu, przed Trybunał wprowadzaią, y od ſprawiedliwych Dekretow, ná protrakcyą exekucyi *in re Iudicata* appellacye uraſzczaią, y tym ſamym, czas do ſądzenia innych Spraw potrzebny zabieraią; Tedy zabiegaiąc *his Inconvenientys* ná tych, ktorzy *extra Forum* pozywaią, y od ſprawiedliwych Dekretow *temerè* appelluią, Winy ná ſame Strony po kop czterdźieści *Parti injuriatæ, cum pœna ſeſſionis Turris* naznaczamy, y podwyższamy. Gdyby zaś Strony, *etiam* w Sprawie do Ziemſtwa należącey, w Grodźie, álbo *è contra* w Sprawie do Grodu należącey, w Ziemſtwie *liberè* przyięły *Forum*, tedy *ejuſmodi Decreta*, takiego waloru bydz maią, iakoby *in proprio Foro* otrzymane były.

O Depaktacyach.

32. O Depaktacye zaś ná Cłach y Komorach, reaſſumuiąc Konſtytucyą Roku 1635. y inne, *primarium Forum* w Sądach Wielmożnego Podſkarbiego W. X. Litewſkiego, *ſub rigore de evocatione fori* waruiemy, y czas tym Sądom *trimis* [illegible] *annuatim*, á mieyſce tu w Grodnie naznaczamy. *In caſu* zaś *denegatæ in eo foro Iuſtitiæ*, álbo *Gravaminis, ſalvam appellationem, & actionem* w Trybunale Głownym W. X. Litewſkiego *injuriatis* rezerwuiemy.

O Spráwách *ex Cruda Citatione* przypadáiących.

33. AZeby Sprawy ná Trybunał W. X. L. wpiſane, á dla naćiſku onych nie odſądzone, przynaymniey dla wyiśćia dylacyi y dobrodźieyſtw prawnych przewołane bydź mogły, *lege præſenti* uſtanawiamy; iż trzema Niedźielami przed konkluduiącym ſię Trybunałem Ziemſkim W. X. L. Wileńſką álbo Nowogrodzką, lub Mińſką Kadencyami, ze wſzyſtkich Regeſtrow codźiennie wołane bydź maią, y iakie ſię *de Iure* znay-
25. dować mogą dylacye, y beneficya prawne, takie potrzebuiącym Stronom dopuſzczone bydź powinne, á Sprawy te, w ktorey żadne iuż *ab utrinq;* nie znaydą ſię dylacye *præſenti lege* opiſane, y pozwolone, po zapiſaniu przez Marſzałka y Piſarza Trybunalſkich, iż oczywiſta *ſine ullis dilationibus, ex conſenſu utriuſque Partis, in futura Iuris* ma bydź rozprawa, *ipsô factô* ná drugi Trybunał *reycientur.*

O Spráwách z Senatorámi y Poſłámi.

34. REaſſumuiąc Konſtytucye o Senatorach y Miniſtrach *actu* ná Seymie będących, y o Poſłach Ziemſkich opiſane, ktoremi warowano, iż w żadnych *generaliter* Sprawach, do dwoch Niedźiel po Seymikach Relacyinych u żadnego Sądu odpowiadać nie powinni, & *eandem legem* ſtanowiąc, *ad præſens* wſzyſtkie Dekreta Trybunalſkie y w iakichżekolwiek ſubſelliach *in contumaciam*, czyli *ex controverſijs* mimo podane obmowy *ex*

quo

quo Poſeł, álbo Senator, y Miniſter, pod czas kontynuacyi Seymu teraźnieyſzego tu w Grodnie *ex Limitatione* będącego, rachuiąc czas od publikacyi Uniwerſałow Naſzych, ná reaſſumpcyą wydanych, *pro nullis & invalidis* deklaruiemy, y ná Kondemnaty wſzelkie, *etiam ſine literis ſalvi Conductûs locum ſtandi* mieć pozwalamy, y zá niemi, áżeby żadna *non extendatur* exekucya, *ſub privatione Officij* ná Urzędnikow waruiemy.

O Dekretách oczywiſtych Trybunalſkich.

35. DEkreta oczywiſte Trybunalſkie, áby w żadną nie przychodźiły wątpliwość, & *pluralitate votorum* bez wſzelkiey dyſkwizycyi były kończone, waruiemy: Iż tak *in Principali*, iako *in Acceſſorijs*, Marſzałek Koła Trybunalſkiego *ſub nullitate Decretorum* obchodźić nie będźie Koła, ále w zawartym Kole, *more ſolito*, ferowane y przez Kancellarye promulgowane, wſzelkie Dekreta bydź maią; á tak ferowane Dekreta oczywiſte, *ullô modô* wzruſzane, & *in dubium* wokowane nigdy bydź niemaią.

O Aktách *aliàs* Xięgách Trybunalſkich.

36. AKta Zapiſow, Dekretow, Manifeſtow, tak w Trybunałach W. X. L. wſzyſtkich Kadencyi, iako też po wſzyſtkich Woiewodztwach y Powiatach *omnium ſubſelliorum*, áby w ſwym konſerwowane porządku były, uſtanawiamy; áby porządnie, *ſuo tempore*, introligowane były, co wſzyſtko wypełnić Piſarze Ziemſcy y Grodzcy, *ſub privatione Officij* powinni będą.

O Pátronách *aliàs* Juryſtách y Agentách. 26.

37. URodzeni Patronowie, także Agenci, Spraw żadnych *in aggravationem* Stanu Szlacheckiego Wlewkami nabywać, y zá niemi *Nobilitatem* kondemnować, y Exekucyami obciążać, nie będą mogli, *ſub nullitate* wſzelkich Wlewkow y pretenſyi; á w Sprawach Pryncypałow ſwoich Urodzeni Patronowie, *extra Sphæram* Cytacyi, & *extra contenta* onych *tranſcendere* nie maią, lecz według żałob, Produkta Sprawy, *ſine læſione Perſonarum (niſi id munimentis probari poſſit)* czynić powinni; *ſimiliter*, iednemu Pryncypałowi konnotowawſzy dokumenta, *ex adverſa Parte in eodem Negotio* Spraw przyimowac, onych konnotować, y w Konſilia wchodźić nie maią, kontrowerſyami długiemi y gołoſłownie Sądu zabawiać, Praw, Konſtytucyi, y munimentow, inaczey nád termin w nich opiſany, czytać nie będą, *ſub relegatione à Iudicys in perpetuum*, & *ſub pœna ſeſſionis Turris*. Nad to *præſenti lege* waruiemy, iż ćiż Patronowie, poki ſą Patronami, Urzędnikami Sądowemi áni Ziemſkiemi, áni Grodzkiemi bydź nie maią, ále każdemu po przeſtaniu tey Profeſſyi, do Urzędow takowych *non præcluditur via;* á Deputatem ná Trybunał inaczey obierany bydź, y obrany mieyſca zaśiadać

nie powinien będźie, áż chyba w lat dwie tę zaniechawſzy Profeſſyą. Zeby záś *ſecurior Partium litigantium* Spraw *promotio*, á Urodzonym Patronom, większa *fidelitas* obwarowana była, uſtawuiemy, iż Urodzeni Patronowie w Trybunale, *Nobiles & Iurati* bydź maią, á przyśięgać będą *in eam Rotham.*

Ia N. Przyśięgam Panu Bogu Wßechmogącemu w Troycy S. Iedynemu ná tym, że w tych Sądách Trybunalſkich, poruczone ſobie Negotia *Pryncypałow ſwoich wiernie promowować będę, iednęy Stronie podiąwſſy ſię* & in Conſilium *wßedſſy, y Dokumenta przeyrziawſſy, ná drugą nie udam ſię pártyą, tákże oney* favere *nie będę, Prává, Statuta, y Konſtytucye, ták, iák w ſobie brzmią, állegowáć,* & ſimiliter documenta *czytáć będę, ná czym iáko ſprawiedliwie przyśięgam, ták mnie Pánie Boże dopomoż, á ieżeli nieſprawiedliwie, Pánie Boże mię ubiy.* A takowy Jurament Urodzeni Patronowie, ktorzy ſą *in activitate*, ná początku Kadencyi Wileńſkiey, w Roku przyſzłym 1717. á ktorzy potym applikować ſię będą, tedy wchodząc *in activitatem*, przed Sądem Trybunalſkim wykonać *omnino tenebuntur.*

O záchowániu *Honeſtatis* od Stron y od Sędźiow w Trybunale.

38. A iako we wſzelkich Subſelliach nie tylko od Stron, ále y od ſamych Sędźiow *honeſtas & reverentia* zachowana *exemplariter* bydź powinna, *per conſequens* żaden Sędźia iakiegożkolwiek Officyum, *in quolibet foro* maiący, ná Urodzonych Patronow, y ná Urodzonych Agentow, y ni ná kogo z Stron, 27. żadnym nie przyſłoynym ſłowem targać ſię, y *eô ipsô* powagi Sądowey znieważać nie powinien, *Delinquentes* ſądzeni bydź maią; tak *è contra* Urodzeni Patronowie, Urodzeni Agenći, y Strony o lezyą wſzelką Oſob ſwoich, prawnie z decyzyi Sądowey upomnieć ſię *tenentur*; do żadnych záś tumultow rzucać ſię, & *Iudicium deſerere*, w Izbie Sądowey, *turmatim* wychodźić, á przeto *Authoritatem & Poteſtatem Iudiciorum convellere* nie powinni, pod penami *ſeſſionis Turris irremiſſibiliter* dwunaſtą Niedźiel, ktore Trybunał *exnunc Termino tactô ad inſtantiam Inſtigatoris* ſądząc *Authores* tumultow wſkazywać, *Captivitatem* tego wyſtępcę, *necnon fortem executionem* ná Oſobach onych *decernere*, & *injungere* ma.

Mężoboyſtwo.

39. Dzieią ſię nie Chrześćiańſkie w Państwach naſzych *facinora*, przez ludźi bezbożnych y lekkomyślnych, iż *voluntariè & deliberatè* ieden drugiego zabiiaiąc, miaſto kary ná Mężoboycow poſtanowioney, *pretium ſangvinis* z Sukceſſorami ſtanowią, y nie przez Inkwizycye, Juramenta, y inne *patrati ſceleris*

ris wywody, ále zá pokazanym kwitem zapłaconey Głowy, *ſine ulla cognitione Iudicij, crimen diluunt*, co że ſię dzieie przećiwko Boſkim y Swieckim Prawom ſtanowięmy zá powſzechną wſzyſtkich Stanow zgodą; iż *abhinc Succeſſores*, po zabitych Oſobach, żadnych kwietacyi Mężoboycom dawać nie będą mogli, nie tylko *ſub nullitate* onych, ále też *ſub pœnis ſeſſionis Turris in fundo irremiſſibiliter* ná każdym krew Braterſką przedaiącym *extendendis*, ále tak *Succeſſores* zabitych, iako też Urzędnicy Ziemſcy, Grodzcy, ná koniec wſzyſcy Obywatele Państw Naſzych (z ktorych każdemu Delatorem bydź wolno) po Dekretach kryminaliſtow *captivare*, y *ad Iudicium* oddawać, y konwinkować mocni będą. Urzędy zaś y Sądy wſzelkie, *præ Officio*, iako nie tylko takowych kryminaliſtow, bądź to przy Delatorze, bądź y bez Delatora, *ante & poſt condemnationem Iudicy* łapać, *prævys Inquiſitionibus, ſtrictè ſine clemencia* w iawnym kryminale ſądźić Głowſzczyznę Sukceſſorom, y Delatorowi wſzyſtkie ſzkody, expenſa przyſądźić, wſzelkie uchylaiąc kwitacye, zapiſy, ná uniknienie od pen zaſłużonych, przez kryminaliſtę *à Succeſſoribus nulliter* otrzymane, owſzem do tych, ktorzy takie zapiſy dawać będą, *ſalvam actionem pœnæ* rezerwuiąc, *executionem ſuper exceſſivos extendere*, one *demandare, ſub privatione Officij tenentur.* Dawność zaś żadna *exceſſivis ſuffragari* nie powinna, owſzem każdy mieniąc bydź *homicidium caſuale, vel defenſivum*, ſam *etiam non citatus, ad judicium comparere*, y exceſſu álbo kryminału popełnionego, ieżeli z okazyi zabitego w obronie życia, álbo ieźli *caſualiter* ſtał ſię, *per inquiſitiones & Iuramenta* probować, y tym ſpoſobem uwolnić ſię powinien. Ná koniec tymże iawnym kryminaliſtom, y Mężoboycom, amneſtyi żadney dawać nie będźięmy; y że to Prawo w czas przyſzły od publikacyi onego ná Seymikach Relacyinych, w exekucyą iść powinno, deklaruięmy, dawnych nie narażaiąc w niczym amneſtyi y tranſakcyi. 28.

Repárácye Wież.

40. IZ *vigore* dawnieyſzych wielu Praw y Konſtytucyi, ná poſkromienie złośći ludzkiey warowano ieſt, áby WW. Woiewodowie, y Urodzeni Staroſtowie *propry diſtrictûs vel Palatinatûs*, Wieże ná Głowniki poſtanowione z dochodow ſwych opatrowali, tedy & *præſenti lege* reaſſumuiąc dawnieyſze Prawa poſtanawiamy; áby ćiż Wielmożni Woiewodowie y Urodzeni Staroſtowie, w ſwoich Woiewodztwach y Powiatach ná mieyſcach Sądowych z dochodow ſwoich Wieże porządne, w głąb ná łokći dwanaśćie ná kryminaliſtow, iako też Cywilne reparować, opatrzyć, lub *de novo* erygować kazali y ſtarali ſię.

Trybunał W. X. L. *Compoſiti Judicij.*

41. ZWykły Strony ſprawiedliwośći świętey unikaiąc, *confundere ſupremas & æquales* w W. X. Litewſkim *Iuriſdictiones*, udaiąc ſię po Dekretach Koła Duchownego do Koła Swieckiego, *& è contra evocatorie*, w czym áby ſię protrakcyom y kollizyom zabieżeć mogło, *lege præſenti ex conſenſu omnium Ordinum* waruiemy *in perpetuum*; iż Sprawy wſzyſtkie Swieckich z Duchownemi, á Duchownych z Swieckiemi Oſobami, mianowicie o Legacye nie zapłacone, o dźieśięćiny zatrzymane, o annuaty y prowizye od Summ *legitimè* ná Dobrach leżących lokowanych, o nie wypłacenie Teſtamentow ſprawiedliwych, *item* zá obligami y zapiſami od Swieckich Duchownym, *& è contra*, danemi, *item cauſæ facti ex fundo* pochodzące, *& cauſæ Iuris* bez Swieckich Oſob, *purè* między Zakonnemi, álbo Duchownemi Oſobami znayduiący ſię, *vel ex Remiſſione ab Officio Conſiſtoriali* przypadaiące, y nie mniey takowe Sprawy, w ktorych Strony *liberè Forum in Compoſito Iudicio* przyiąć zechcą; *ſimiliter cauſæ facti* między Swieckiemi á Duchownemi agituiące ſię, Sprawy także kryminalne, *Arianiſmi* y *Apoſtaſiæ*; *Item læſæ ſecuritatis* w Dobrach y Oſobach ſamych Sędźiow, *& læſæ Immunitatis Eccleſiaſticæ*, wſzyſtkie takowe y tym podobne akcye nie gdźieindźiey, áni w Konſyſtorzu, tylko w Trybunale W. X. Litewſkiego *mixti fori ante & poſt appellationem* od Urzędow Ziemſkich, Grodzkich, y innych *minoris Subſelly* Sądow, *non obſtante etiam litis pendentiâ*, w Kole Swieckim ſądźić ſię maią, *exceptô* iednak Spraw tych, ktore *hæreditatem* Dobr Ziemſkich, *id eſt, alienationem* onych od Stanu Rycerſkiego, *concernunt*, to ieſt, gdy będźie chodźiło o rozſądek Dźiedźictwa Dobr Ziemſkich Szlacheckich, álbo o granicę z niemi, wyiąwſzy podobnym ſpobem y te Sprawy, ktoreby *ex natura fundi Regalis* do Sądow
29. Naſzych Krolewſkich należały, *item* Wyderkaffow iakich y Legacyi, ktoreby *dimidium valoris* Dobr Ziemſkich *excedere* miały, *per conſequens alienationem* Dobr Ziemſkich zá ſobą *manifeſtè* pociągały, á Stronaby Legacyi y Wyderkaffu takiego *merè pro alienanda hæreditate* żadnego *notoriè* dowodźiła, *ſimiliter* o zbiegłych wieczyſtych Poddanych: takowe bowiem Sprawy *intuitu* doyśćia dźiedźictwa Szlacheckiego, o granice y Poddanych wieczyſtych intentowane, lubo od Koła Duchownego do Urzędow Ziemſkich álbo Grodzkich, czyli też innych *minoris ſubſellij propry Diſtrictûs* odeſłane bydź mogą, *nihilominus poſt appellationem*, álbo *& ſine appellatione*, ieżeli *Citatus* nie excypuiąc *Forum* w Trybunale Swieckim *experiri* zechce, podług Konſtytucyi *Anni* 1670. y innych, w Kole iuż Swieckim *definitivè terminari* powinne. Ktoby zaś w akcyach między Duchownemi á Swieckie-

mi

mi Oſobami *in Foro compoſito debitè* oſądzonych, kogożkolwiek w tey ſamey rzeczy do Koła Swieckiego Trybunału W. X. L. na zniewagę y zepſowanie Dekretu Koła Duchownego, *& è contra, evocare* ważył ſię, takowy procz kaſſacyi *ſola nullitate* Dekretu, winą ſta kop groſzy Lit. *Parti ſolvendâ* karany bydź powinien, y Dekretu takiego *in convulſionem* powągi Dekretow Trybunalnych *Compoſiti Fori, & è contra* otrzymanych, Urząd żaden *ad executionem* przywodźić nie będźie mogł, *ſub privatione Officij*; w Sprawach zaś Kapituły Wileńſkiey, Zmuydzkiey, y Smoleńſkiey *coram eodem Iudicio compoſito* przypadaiących, Objekcya żadna *ex quo Iudex*, dla zaśiadaiących tam Xięży Deputatow z pomienionych Kapituł delegowanych, *currere* nie będźie mogła, y *tam ex Actoratu, quàm ex Reatu* akceptowana bydź nie powinna, *per conſequens* ná decyzyą Deputaći *Perſonæ Capitulares* uſtępować nie będą, gdyż dla Spraw Duchownych y Kapitulnych to *Iudicium* ſpolnie z Swieckiemi Oſobami naznaczone, wyiąwſzy tylko takową Sprawę, ktoraby do Oſoby *actu* zaśiadaiącego Xiędza Deputata ná Trybunał *directè* ściągała ſię, y *ante Electionem & functionem* onego uroſła, iż takowa Objekcya podług Konſtytucyi o Deputatach Trybunalſkich opiſanych, ná Rok przyſzły ſuſpendowana bydź powinna, waruiemy. Aze ná teraznieyſzym Seymie Walnym Woiewodztwa y Powiaty W. X. Lit: *repartitionem* ſądzenia ſię, iakie do Wilna, á iakie do Nowogrodka y Minſka należeć maią przyięły, zaś Duchowny Trybunał przedtym w Mińſku, áni w Nowogrodku nie był ſądzony, Przeto *per expreſſum* dokładamy, iż Sprawy między Swieckiemi á Duchownemi, iakie ſię wyżey ſpecyfikowały, w Nowogrodku y w Mińſku bydź nie maią, ále *ſolito more* ze wſzyſtkich Woiewodztw y Powiatow w Wilnie odprawowane będą, nie ſkończone zaś ná iedney Kadencyi z Wilna, *iterùm* do Wilna ná drugą Kadencyą *reycientur.*

Paritas votorum w Kole *Compoſiti Judicij.* 30.

42. A Ponieważ w tym Kole Sprawy *ex paritate votorum* nie zakończone, do tych czas *veteri more* do Sądow Naſzych Zadwornych Aſſeſſorſkich odſyłane bywały, tedy w tym upatruiąc *litigantibus* prędſzą doyśćia ſprawiedliwośći świętey drogę, uſtanawiamy, iż *abhinc* iuż nie do Zadwornych Aſſeſſorſkich Sądow Naſzych, lecz *ſimili modo*, iako w Kole Swieckim *in eo caſu practicatur*, ná drugą Kadencyą odſyłane, y *finaliter* decydowane bydź maią.

De Nuncupativis Teſtamentis.

43. N*Vncupativa Teſtamenta* żadnego waloru nigdźie mieć nie maią, y nikt zá onemi w żadnym *ſubſellium*, áni Duchownym, áni Swieckim nic wygrawac nie może, lecz *ubiq;*

pro nullis & irritis reputari powinne, co zá zgodą wſzech Stanow poſtanawiamy y waruiemy.

O Wlewkách Zágránicznych Ludźi.

44. ZAbiegaiąc niepowśćiągnioney chćiwośći niektorych *ad litigia*, ktorzy nie maiąc własnych Spraw, cudze *illicitô commerciô* u zagranicznych nabywaią, y onemi niepotrzebnie Obywatelow W. X. L. nie tylko wexuią, ále też y ná dyshonor Prowincyi Naſzey záćiągaią, iakoby Prawa Naſze miały bydź Cudzoźiemcom ućiążliwie, *& in depreſſionem* onych ſtanowione, poſtanawiamy; ázeby żaden z Obywatelow W. X. L. *cujuscunque ſtatûs & conditionis* nie ważył ſię obligow, aſſekuracyi, kart, *& quôcunquè titulô* pretenſyi od zagranicznych nabywać *per transfuſionem*, y nabytych *in ſubſellys* W. X. L. proſequować *ſub nullitate* takowych Wlewkow y pretenſyi; *non præjudicando* ſamym Aktorom, *in quovis foro competenti* dochodźić własnych pretenſyi.

Warunek *de non alienandis Bonis* od Stanu Rycerſkiego y Mieyſkiego do Duchowieńſtwa.

45. LUbo to wielą Prawami y Konſtytucyami Seymowemi, *ſpecialiter* Roku 1631. 1635. 1669. y 1676. *per expreſſum* warowano ieſt, żeby Stan Duchowny *neq; modô Donationis, neq; Venditionis, neq; modô Hypothecæ, neq; aliô titulô* Dobr Ziemſkich, także Mieyſkich, *avellere* do ſiebie nie ważył ſię, iednak iż po Konſtytucyi *Anni* 1635. wiele Klaſztorow y Zakonow, takie Xięży Plebanow y innych Oſob Duchownych *utriusq; Ritûs Romani & Græci*, wiele Dobr takowych do Du-
31. chowieńſtwa, *variô titulô*, częśćią zá Teſtamentowemi legacyami, częśćią zá Zapiſami przedażnemi, y zaſtawnemi, częśćią *prætextu* przezyſkow prawnych, częśćią *titulô* Summ wnieśionych, *dimidium valoris* Dobr przewyższaiących, częśćią też *prætextuoſis Fundationibus, non ſecundùm diſpoſitionem* Konſtytucyi Roku 1635. *circumſcriptam, factis*, poprzyczyniali; Przeto reaſſumuiąc pomienione Konſtytucye *cavetur*, áby żaden nie ważył ſię *qualicunq; titulo*, Dobra Ziemſkie lub Mieyſkie, do Stanu Duchownego *(exceptâ Fundatione de nova radice) nonniſi præviâ* pierwey *Conſtitutione* ná Seymie, *avellere; aliàs* takowe *Actus pro nullis & irritis* deklaruiemy, y wſzelkie takowe Dobra, *ad delationem cujuscunq; Nobilis, confiſcationi ſubjacere* maią, ktorych połowa *Delatori*, á druga połowa *ad diſtributivam Iuſtitiam Noſtram, Iure caduco, Perſonæ Nobili conferendo* należeć ma.

Trybunał Skarbowy W. X. Litewſkiego.

46. PONieważ przeſzłych czaſow w Wielkim Xięſtwie Litewſkim Woiewodztwa, Ziemie, y Powiaty, znaczne ex-

penſa

penſa ná Kommiſſarzow Trybunałow Skarbowych ponoſiły, á *per diſtinctas Iurisdictiones* Ziemſkiego y Skarbowego Trybunałow, w odległości mieyſca odprawuiących ſię, *ſitientes juſtitiam, huic & illi loco adeſſe* nie mogli, przeto áby dawne *abuſus* y niepotrzebne koſzty uſtały, zá zgodą wſzech Stanow ná Seym teraźnieyſzy zgromadzonych, nie znoſząc *naturam* Trybunału Skarbowego w niwczym, áni iey *in eſſentialibus alterando*, poſtanawiamy: áby po ſkończoney Kadencyi Wileńſkiey Trybunału Ziemſkiego, zaraz ćiż ſami Deputaći Ziemſcy Trybunalſcy, wyiąwſzy ná śiebie powinność Kommiſſarzow Skarbowych, weſpoł z Wielmożnemi Senatorami, ktorych *ad præſens* z Senatu, mianowićie, Wielebnego X. Gośiewſkiego Biſkupa Smoleńſkiego, Wielmożnych, Kaźimierza z Koźielſka Ogińſkiego Woiewodę Trockiego, Jana *de Campo* Scypiona Smoleńſkiego, Antoniego Oſkierkę Nowogrodzkiego, z Koźielſka Puzynę Mśćiſławſkiego Kaſztelanow deputuiępmy, tak, áżeby *cum Miniſtris Statûs*, z Kommiſſarzami Woyſkowemi po wykonaney Kommiſſarſkiey przyśiędze, Marſzałka, byle nie Głownego Trybunalſkiego, ále oſobnego obrawſzy, potym do powinnośći ſwoich przyſtępowali, y akt ſwoy co Rok w Wilnie przez Niedźiel dwie, a na Kadencyach Ruſkich *alternatim* odprawuiących ſię takoż po Niedźiel dwie, bez troyga wołania expedyowali *continuò*, nie biorąc nad uſtawę dochodow, waruiąc to, iż iuż *abhinc* tenże Trybunał, zadnych Taryff waryować, y nikomu ná żadne Summy aſſygnacyi wydawać mocy mieć nie będźie; A ze do tych czas *per abuſum* Trybunały Skarbowe, Dekreta *Limitationum aliàs* generalne, bez żadnych Zapozwow y Aktoratow, ále tylko przez projekta opiſuiąc, intereſſa y Sprawy formowac zwykły, tedy *etiam hunc abuſum* znoſząc, takowe Dekreta iako nieſſuſzne, *& inordinatè* zaſzłe kaſſuiępmy y áby *abhinc* takowych Dekretow pomienione *ſubſellium* formować y ferować nigdy nie ważyło ſię, *ſub nullitate attentatorum* waruiępmy. Dekreta zas, ktore *ordinario curſu*, zá Cytacyami Stron, álbo Inſtygatora, także zá Aktoratami *per formam Iudicy*, nie przez projekta ferowane ſą, y będą, takowe *in ſuo robore pro præſenti, præterito, & futuro tempore* zoſtawuiępmy. A że Xięſtwo Inflantſkie Deputatow ná Trybunał Ziemſki W. X. Lit: nie miewa; przeto Kommiſſarzow ſwoich dwoch od śiebie *ſalariandos* ná Trybunał Skarbowy ná Seymikach Goſpodarſkich obierać, y deputować ma, ktorzy Kommiſſarze *antiquâ praxi* przyśiągſzy, *eâdem activitate, prærogativâ, & authoritate* iako Deputaći, Kommiſſarze Woiewodztw y Powiatow W. X. Lit: *gaudere* maią, do ktorego to Trybunału Skarbowego ponieważ Urodzeni; Skarbny, także Piſarze Skarbowi *ex munere Officiorum ſuorum* nale- 32.

żą, tedy penſyą onym *ſolitâ praxi*, mianowicie Urodzonemu Skarbnemú po dwa Tyśiące Złotych, á Piſarzom Skarbowym W. X. L., po Tyśiącu Złotych Skarb W. X. Lit: z Summy ná expenſa publiczne Konſtytucyą Roku 1717. deſtynowaney, *ſuppeditare* co Rok, (*inquantum* ſami Oſobami ſwemi Trybunałowi aſſyſtować będą) powinien będźie; Akta zaś Trybunału Skarbowego, y Rachunkow, Urodzony Piſarz Ziemſki tego Woiewodztwa, kędy Kadencya będźie, oſobliwie ſkładać, y po zakończoney Kadencyi naydaley w ćwierć Roku introligowane do Urodzonego Skarbnego W. X. Litewſkiego oddawać ma.

Interſtitium Kádencyi Wileńſkiey.

47. PONieważ *antiquo uſu* dla ſnadnieyſzego przeiechania Deputatow po zakończoney Kadencyi Wileńſkiey ná drugą Kadencyą do Mińſka, lub do Nowogrodka, y dla ſprowadzenia tamże Piechoty Trybunalſkiey, *Interſtitium aliàs* wakacye bywały; tedy *& in futurum* áby toż ſamo *pro ſemper* obſerwowane bywało, *præſenti Lege* waruiemy.

Czas záczynánia y ſądzenia Trybunałow.

48. CZas zaczynania Trybunałow Kadencyi Wileńſkiey *antiquo more* w tydźień po Przewodniey Niedźieli determinuiemy; oraz iż ná tey Kadencyi Wileńſkiey przez dwadźieśćia Tygodni, Sprawy z Regeſtrow Ziemſkich porządkiem wyżey w tey Ordynacyi opiſanym, á po tych dwudźieſtu *inſuper* przez dwa Tygodnie *continuò* naſtępuiące, Sprawy Trybunałowi Skarbowemu należące, z Regeſtrow przez Urodzonego Piſarza Ziemſkiego Wileńſkiego komportowanych, odſądzane y expedyowane bydź powinne, ktorym to Sądom Urodzony Piſarz Ziemſki aſſyſtować, y ná nich zasiadać *antiquo more* ma, waruiemy; po odſądzoney zaś Kadencyi Wileńſkiey we cztery
33. Niedźiele Kadencya druga Nowogrodzka, lub Mińſka, według alternaty co Rok naſtępować ma. Ná ktorych Kadencyach *ſimili modo* iako w Wilnie, przez dwadźieśćia Tygodni, Sprawy Trybunałowi Głownemu, po nich przez naſtępuiące *continuò* dwa tygodnie, Sprawy do Trybunału Skarbowego należące, z Regeſtrow przez tamecznego Piſarza Ziemſkiego (ktory tym Sądom aſſyſtować, y ná nich *ſolito more* zaśiadać ma) komportowanych, ſądzone y expedyowane bydź powinne.

Obwarowanie Sądow Polubownych *aliàs* Kompromiſſarſkich.

49. ZE Sąd Kompromiſſarſki *aliàs* Polubowny, ácz to zá Zapiſami przyznanemi, *inter Perſonas paciſcentes* uczynionemi, częſtokroć *vilipenditur*, á miaſto prędſzey ſprawiedliwości, w dłużſzą, álbo *ex ratione* zrywania ſię z tego Sądu Stron,

álbo

álbo z niezgody Sędźiow, idźie prolongacyą; á zátym nie tylko nie małą przyniośi *Partibus litigantibus* damnifikacyą, ále oraz y drugim Subſelliom trudność, przez co Obywatelom W. X. Lit. *ordinatè* do Sądow przychodzącym w niedoczekaniu ſię *competenter* ſprawiedliwości, wielka dźieie ſię *Injuria;* chcąc záczym, y w tym Obywatelow W. X. Lit. *ſublevare*, uſtawuiemy; że *in futurum* wſzelkie ſprawy, ná Kompromiſs przez Strony *ſpontè* zapiſem *in quocunq; ſubſellio* przyznanym, ordynowane, nie gdźieindźiey terminowane y kończone *finaliter* bydź maią, iedno w tymże Kompromiſſarſkim Sądźie; á chocby, czy to *majoris*, czyli *minoris Subſelly*, *quôcunq; titulô & prætextu Iudicia*, *etiam per Remiſſiones Iudicati Compromiſſorialis*, chćiały *in cognitionem* takowego Kompromiſſarſkiego Sądu (ktory *ſemotâ appellatione* okryślony y opiſany Zapiſem będźie) wchodźić, one kaſſować, czyli *Decreta bonæ voluntatis* znośić ważyły ſię; takowych Dekretow *etiam per ſuprema ſubſellia* ferowanych trzymać nie będźiemy, owſzem wſzyſtkie takie ferowane *Iudicata*, *vitio nullitatis cum provenientibus ſolennitatibus ſubeſſe* maią, á przećięż Sąd Kompromiſſarſki w Zapiśie Kompromiſſarſkim opiſany, & *validitate ex conſenſu ambarum Partium* owego Sądu, gdźie ieſt przyznany, autoryzowany, takową Sprawę *ultimatè* ſądźić, y rozeznawac *per pluralitatem votorum*, *præmiſſis Innoteſcentys* powinien będźie, procz tego, gdyby Sąd Kompromiſſarſki wſzyſtek był rożny, y z ſobąby ſię Kompromiſſarze zgodźić nie mogli, przez coby nie miała *patenter clareſcere pluralitas*, takowe Trybunał W. X. Lit: Sprawy, według alternaty rozſądzać *obligabitur*, á Dekreta te Kompromiſſarſkie, ktore *in anteceſſum pluralite* ſą zakończone, y Dekretami oczywiſtemi Trybunalſkiemi nie przeſądzone, *in robore* nienaruſzenie zoſtawać maią.

Curſus Poczty Nowogrodzkiey. 34.

50. PONieważ Miaſto Nowogrodek ieſt *Domicilium* Trybunałow W. X. Litewſkiego, á *extra tractum* ordynaryiney Poczty zoſtaie, tedy *præſenti Lege* dogadzaiąc *deſideryis* tegoż Woiewodztwa, pozwalamy uregulować Pocztę *ſumptibus* tegoż Woiewodztwa, *propter Communicationem publicam ſciendorum*, z Nowogrodka tak do Wilna, iako też do Grodna, y Mińſka, & *viciſſim;* á *ſumptus* obmyslone maią bydź ná Seymiku przyſzłym Deputackim, ktory porządek Woiewodztwom Brzeſkiemu, Witebſkiemu, y Xięſtwu Zmuydzkiemu approbuiemy.

A tego wſzyſtkiego Prawa, Ordynacyi y poſtanowienia, *uſus, obſervantia & executio* zaczynać ſię ma po Seymikach Relacyinych ná początku Kadencyi Wileńſkiey Trybunału W. X. Lit: w Roku bliſko naſtępuiącym Tyśiąc śiedmſet dwudźieſtym śiodmym. A *rigor Executionis* y pen w tey Ordynacyi y Kon-

ſtytucyi opiſany, tylko zá Dekretami nieſtannemi *poſt hanc legem* otrzymanemi, *extendi* ma, Dekreta zaś dawnieyſze kontumacyalne *ante hanc legem* ferowane, *antiquo uſu ad Executionem* przywodźić każdemu wolno.

Rewizye Dobr Hybernowych, Czopowego Szelężnego y Pogłownego Zydowſkiego.

51. MAiąc *pro primo & principali objecto*, *ſecuritatem internam & externam* Stanow W. X. Litewſkiego dla utrzymania Regulaminu Woyſka, y punktualney płacy, y dla znieśnienia *ex fundis* Dobr Ziemſkich, Szlacheckich, y Naſzych Stołowych, *ex ratione* zdezolowanych *injuriâ temporum*, głodem, powietrzem, *& continuo Belli, & Civili motu*, Dobr Hybernowych, Konſtytucyą Roku 1717. ná Dobra Ziemſkie y Naſze Stołowe, tylko do doſzłego Seymu wnieśionego Podymnego podatku, *magno deſudando labore*, á nie mogąc mieć *certitudinem & plenam informationem*, ieżeli iuż Hybernowe Dobra do płacenia większych, iako w Tabelli pomienioną Konſtytucyą opiſaney, wyrażono, *in ſtatu ſufficienti* zoſtaią, y inſzego *hìc & nunc* doſtatecznieyſzego nie wynayduiąc ſpoſobu; tedy nie ſtanowiąc nowych Taryff, y Repartycyi Woyſka *non alterando*, lecz konformuiąc ſię *uniformiter* z Stanami Koronnemi, Komput y Regulamen Woyſka, także *modum* zapłaty, iako w Konſtytucyi pomienioney wyrażono, znowu *in eadem quantitate, qualitate, regula, & forma*, do przyſzłego Seymu trzymać y wypełniać rezolwuiemy ſię. Aby zaś *pro futuro* ná przyſzłym da Bog Seymie, toż Wielkie Xięſtwo Litewſkie mogło mieć *infallibilem & inexcuſabilem* do uregulowania nowey Taryffy, tak Hybern, iako też Czopowego, Szelężnego, y Pogłownego Zydowſkiego,

35. á do znieśienia *agrariæ Contributionis* z Dobr Ziemſkich y Naſzych Stołowych, *conſequenter* do uformowania nowego Komputu y Regulaminu Woyſka, *modum*; zá zgodą generalną wſzech Stanow do wſzyſtkich Woiewodztw, Ziem, y Powiatow, do Miaſt, Wśiow y okolic, dla zweryfikowania y zluſtrowania tak Hybernowych Dobr, *in quo Statu* zoſtaią? iako też y Czopowego, Szelężnego, także Pogłownego Zydowſkiego, iaka z kąd nie zawodney Summy *colligi* może *quantitas*? generalną Prowincyalną Luſtracyą *aliàs* Rewizyą uznawamy y poſtanawiamy, ná ktorą to Luſtracyą y Rewizyą do każdego Woiewodztwa, Ziemi, y Powiatu, Luſtratorow *aliàs* Kommiſſarzow niżey ſpecyfikowanych naznaczamy, mianowićie do Woiewodztwa Wileńſkiego: Urodzonych Dominika Wołłowicza Staroſtę Feydańſkiego y Wołodkiewicza Krayczego Mińſkiego. Do Powiatu Oſzmiańſkiego: Urodzonych Kaźimierza Sapiehę Generała Artyleryi W. X. Litewſkiego Staroſtę Wołpińſkiego, y Michała

Aloyze-

Aloyzego Sawickiego Pisarza Ziemskiego Wileńskiego. Do Powiatu Lidzkiego: Urodzonych Jozefa *de Campo* Scypiona Staroſtę Sądowego Powiatu Lidzkiego y Ostreykę Pisarza Ziemskiego Smoleńskiego. Do Powiatu Wilkomirskiego: Urodzonych z Koźielska Puzynę Chorążego Upitskiego y Puzynę Staroſtę Wiszty nieckiego. Do Powiatu Bracławskiego: Urodzonych Ludwika Chomińskiego Marszałka Oszmiańskiego y Platera Woyskiego Infiantskiego. Do Woiewodztwa Trockiego: Urodzonych Kazimierza *de Campo* Scypiona Marszałka, y Daniela Szyszkę Stolnika y Podstarościego Sądowego Powiatu Lidzkiego. Do Powiatu Grodzińskiego: Urodzonych Antoniego Pocieia Obozinego W. X. Lit: y Kazimierza Kołontaia Podczaszego Wołkowyskiego. Do Powiatu Kowieńskiego: Urodzonych Jana Odachowskiego Skarbnego W. X. Litt: y Antoniego Eperyeszego Pułkownika Naszego: Do Powiatu Upitskiego: Urodzonych Kazimierza z Koźielska Ogińskiego Podstolego W. X. Lit: y Jozafata Mińskiego Marszałka Bracławskiego. Do Xięstwa Zmuydzkiego: Urodzonych Kazimierza Pakosza Chorążego Nadwornego W. X. Lit: Staroſtę Rzeczyckiego, y z Koźielska Ogińskiego Marszałka Kowieńskiego. Do Woiewodztwa Połockiego: Urodzonych Michała Kopcia Pisarza W. W. X. Lit: y z Bratoszyna Deszpota Zienowicza Staroſtę Oszmiańskiego. Do Woiewodztwa Nowogrodzkiego: Urodzonych Franciszka Wołodkiewicza Woyskiego Mińskiego, y Ignacego ná Bakszt ach Zawiszę Staroſtę Sumilińskiego. Do Powiatu Słonimskiego: Urodzonych Michała ná Czerei Sapiehę, Pisarza Polnego W. X. Lit: y Suzina Stolnika Brzeskiego. Do Powiatu Wołkowyskiego: Urodzonych Michała Massalskiego Pisarza W. X. Lit: y Zygmunta Benedykta Wała Chorążego Grodzieńskiego. Do Woiewodztwa Witepskiego: Urodzonych Piestrzyckiego Ciwuna Korszewskiego X. Zmuydzkiego, y Lenkiewicza Ipohorskiego, Pisarza Ziemskiego Mozyrskiego. Do Powiatu Orszańskiego: Urodzonych Kazimierza Sakowicza Podkomorzego Witepskiego, y Ignacego Ogińskiego Staroſtę Boryſowskiego. Do Woiewodztwa Brzeskiego: Urodzonych z Koźielska Ogińskiego, Staroſtę Gorzdowskiego, y Michała Orzeszkę Woyskiego y Podstarościego Sądowego Pińskiego. Do Powiatu Pińskiego: Urodzonych Xiążęcia Mikołaia Faustyna Radziwiłła Miecznika W. X. Lit: y Andrzeia Bułhaka Cześnika y Podstarościego Sądowego Powiatu Słonimskiego. Do Woiewodztwa Mścisławskiego: Urodzonych Dominika Wołłowicza, Staroſtę Naszego Feydańskiego, y Wołodkowicza Krayczego Mińskiego. Do Woiewodztwa Mińskiego: Urodzonych Michała Xiążęcia ná Ołyce, Nieświeżu, Mirze y Krożach Radziwiłła Staroſtę Przemyskiego, y Piotra Sowicza Korsaka Podstolego y li-

36.

yPiſarza Grodzkiego Nowogrodzkiego. Do Powiatu Mozyrſkiego: Urodzonych Janá Sákicza Podczaſzego Kijowſkiego, yKarola Kiełczewſkiego Podſtolego Rzeczyckiego. Do Powiatu Rzeczyckiego Urodzonego Iozefa Bohuſza Podſtarościego Sądowego Mozyrſkiego, y Antoniego Ieleńſkiego Skarbnika Mozyrſkiego; á do Xięſtwa Inflantſkiego: Urodzonych Antoniego Franćiſzka Deſzpota Zienowicza Staroſtę Sznitowſkiego, y Antoniego Buynickiego, Staroſtę Dudzkiego. Ktorych to Urodzonych Kommiſſarzow, *Conſenſu omnium Ordinum* Rzpltey *accedente præſenti Lege* konfirmuiemy y authoryzuiemy; *ſatisfaciendo* ktoremu to teraźnieyſzemu Prawu, pomienieni Urodzeni Kommiſſarze Luſtratorowie, *ante omnia* wydawſzy *anticipativè*, to ieſt ſześćią Niedźiel przed przybyćiem ſwoim *Innoteſcentiales Literas* do Grodu tego Woiewodztwa albo Powiatu, do ktorego ſą naznaczeni ziachać, á ziachawſzy, *prævio coram eodem Officio Caſtrenſi*, *ſuper veram* bez żadnego reſpeku na Oſoby y Dobra *expediendam verificationem juramentò præſtandò*, *ad fundum* Dobr Hybernowych, dla zweryfikowania onych, á do wſzelkich innych, dla zluſtrowania Prowentu Czopowego, Szelężnego, y Pogłownego Żydowſkiego, *non obſtante unius abſentiâ deſcendendo*, biorąc menſurę z Taryffy Hybernowey Roku 1667. także z innych Taryff, wſzyſtkie *proventus* tak Hybernowe, iako też Czopowego; Szelężnego, y Pogłownego Żydowſkiego, wiele ktore Dobra *antè*, podług Taryffy 1667. płaciły, wiele teraz płacą, y wiele *pro futuro* płaćić *ſufficere* mogą; także ieźli iakie kędy Dobra Hybernie podległe, *ſine ſolutione* utaione zoſtaią, doſtatecznie *inveſtigando* zluſtrować, zweryfikować, y *diſtinctum in Ordine ad referendum* na Seym da BOG przyſzły, ktory złożyć mamy, wiernie, ſzczerze, y doſkonale *ſub nexu juramenti* ſpiſać, á ſpiſawſzy przez Poſłow Ziemſkich każdego Woiewodztwa y Powiatu, *Inſtrumenta luſtrationum* z podpiſami rąk ſwoich, *ſub ſigillo benè munito* przeſłać *tenebuntur*. Dla doſkonalſzego zaś expedyowania
37. tey luſtracyi y weryfikacyi, aby Skarb W. X. Lit. także Urzędy Grodzkie Taryffy Roku 1667. y inne wſzelkie Urodzonym Kommiſſarzom *authenticè*, *ſine ulla prætenſione ſalary* wydawali, *Lege præſenti* nakazuiemy; á ta Luſtracya ma bydź expedyowana przy Urzędnikach Ziemſkich y Grodzkich Woiewodztw y Powiatow.

Securitas zapłáty Woyſku W. X. Lit.

52. AZeby Woyſko W. X. Lit. w determinowaney na Seymie 1717. zapłaćie, żadney nie miało ſzkody y krzywdy; Retenta wſzelkie, ktoreby ſię przez te przeſzłe lata aż dotąd znaydowały *in fundis eorum* uznawamy, y windykować pozwalamy.

Receſs preággráwowánym Woiewodztwom y Powiátom w Dymách y Czopowym Szelężnym.

53.

53. PONieważ *desideria* Woiewodztwom y Powiatom, respektem podatkowania dla niewystarczaiącego czasu na teraźnieyszym Seymie *ullatenus* pomieścić się nie mogły, *specialiter in favorem* preaggrawowanych Woiewodztw y Powiatow, iako to: w Woiewodztwie Wileńskim w Czopowym Szelężnym; w Powiecie Wołkowyskim zaś względem impozycyi nad aktualną Taryffę Dymow; w Woiewodztwie Witebskim *in simili;* w Powiecie Orszańskim w Czopowym Szelężnym, y Dymach; w Powiecie Pińskim za Miasto Pińsk, *contra tot Constitutiones* Hibernę y Lokacyą onerowane, iako też na Dzierżawy Pińskie *impositè similiter* przeładowane; także w Woiewodztwie Mińskim w przeładowaniu Dymow nad abjuratę Roku 1690. Zaczym naynaypierwszym przypadaiącym, czy to extraordynaryinym, czyli ordynaryinym Seymie, że Prowincya W. X. Litewskiego *de genere & modo* podatkowania, y z Dobr Ziemskich *hujus oneris* zniesienia, *in fundamento* Rewizyi naznaczonych swoie przyrzeka zaczynać obrady. Więc *pro primo & Principali* na ten czas pomienionym Woiewodztwom y Powiatom preaggrawacye & *impositiones tollere pro justitia spondemus.* Przerzeczonemu zaś Woiewodztwu Witebskiemu, *quò ad Activitatem in omnibus subsellys,* niemaią otrzymane Dekreta *præpedire & nocere.*

Kwit Wielm: Stánisłáwowi Poniatowskiemu Podskárbiemu W. X. Litewskiego.

54. PONieważ Wielm: Stanisław Cioiek Poniatowski, Podskarbi Wielki y Pisarz Ziemski W. X. Lit. dostateczną *coram Deputatis à Republica* pod czas kalkulacyi swoiey na Seymie teraźnieyszym, od obięcia Podskarbstwa *à die* 1. *Marty Anni* 1723. uczynił dedukcyą, z summy coroczney dwoch kroć sta Tysięcy złotych. Co zalat cztery, to iest 1723. 1724. 1725. & 1726. *inclusivè* aż *ad diem* 1. *Marty* 1727. uczyniło *vigore* Konstytucyi *Anni* 1717. ośmkroć sto Tysięcy złotych Polskich; z ktorych że teraz na siedmkroć sto Tysięcy dziewięćdziesiąt ośm Tysięcy, pięćset dwadzieścia złotych Polskich, autentyczne *Expensorũ produxit documenta;* więc z pomienioney summy 798520. złotych Polskich, iako wzwyż wyrazonego Wielmożnego Podskarbiego W. X. Litewskiego tak też y Sukcessorow iego za te cztery lata, z tenuty Prowentow Celnych W. X. Lit. *de integro lege præsenti* kwituiemy. 38.

Kwit J. W. Ludwikowi Poćieiowi Woiewodzie Wileńskiemu Hetmánowi Wielkiemu W. X. Litewskiego.

55. AZe Kalkulacya *sufficienter* produkowana na Seymie Warszawskim *Anni* 1713. likwidowana J. W. Ludwika na Włodawie y Rożance Poćieia na ow czas Podskarbiego W. W. X.

X. Lit. á teraz Woiewody Wileńſkiego y Hetmana W. W. X. Lit. Tedy za zgodą Stanow oboyga Narodow onę akceptowawſzy, y podpiſawſzy, pomienionego J. W. Woiewodę Wileńſkiego Hetmana W. W. X. Lit. *præſenti lege* kwituiemy.

Securitas ſummy *Succeſſoribus* Wielmożnego niegdy Márcyaná Wołłowiczá Márſzałká W. W. X. Lit. zá Legácyą pełnomocną do Moſkwy odpráwioną.

56. Kledy w Bogu zeſzły Wielm: Marcyan Wołłowicz, Marſzałek Wielki W. X. Lit. tak ćiężką w zatrudnionych Rzpltey konjunkturach, *glorioſiſſimis conatibus ſuis*, pełnomocną do godney pamięci Nayiaśnieyſzego Cara Jmći Piotra Alexiewicza, *cum notabili jactura* Zdrowia *& diſpendio* ſubſtancyi odprawiwſzy Legacyą, determinowáney *pro ſumptibus & expenſis* ze Skarbu W. X. Lit. nie odebrawſzy ſummy, z nieodżałowaną całey Rzpltey ſzkodą, *ultimum claufit diem*, przeto maiąc żywą w ſercu naſzym *rectè factorum* iego pamięć, za zgodą wſzech Stanow, ponieważ ſumma 148344. Tynfow, dogadzaiąc publicznym potrzebom Seymu *Pacificationis* Traktatowego, w Receſs do Seymu doſzłego ieſt *in exolutione* odłożona; zaczym *authoritate præſentis Conventûs injungimus*, aby *Succeſſoribus* pomienionego Wielm: Wołłowicza Marſzałka Wielkiego W. X. Lit. Wielmożny Podſkarbi Wielki W. X. Lit. tę ſummę, iak nayprędzey będźie mogł, wypłaćił; *ſalvis quietationibus*.

39. *Gratitudo* Sukceſſorom Wielm: niegdy Krzyſztofá Zawiſzy Woiewody Mińſkiego.

57. Maiąc wzgląd na znaczne w tey Rzpltey *merita* Wielm: niegdy Krzyſztofa na Bakſztach Zawiſzy Woiewody Mińſkiego, za kilka Seymowych onego dyrekcyi z uſzczerbkiem zdrowia y fortuny świadczone; Sukceſſorom iego ſummę oſmdźieśiąt Tyśięcy z Skarbu W. X. Lit. z prowentow extraordynaryinych naznaczamy, ktorą to ſummę Wielm: Podſkarbi W. X. L. iak nayprędzey będźie mogł, wypłaćić *tenebitur*.

Integra Securitas Fundácyi Klaſztoru Wygierſkiego OO Kámáldułow.

58. Lubo Fundacya OO: Kamaldułow Wygierſkich w W. X. L. á w Powiećie y Ekonomii Grodźieńſkiey ieſt *Conſtitutione Anni* 1667. *fol:* 72. approbowana; iednak że pomienieni Zakonnicy *ex occaſione conflagrationis* oryginalnego Przywileiu, nie mogli *ſpecificam Bonorum demonſtrationem*, *diſtinctionem & dilimitationem* pokazać, zkąd *variæ exoriebantur dubietates*. Więc chcąc ich *in pacifica & determinata Poſſeſſione* widźieć y mieć, aby *pacatiùs Deo Remuneratori* ſłużyć, y onego za Nas y Państwa Nam powierzone błagać mogli. Tenże Funduſz *novâ Privile-*

gió

gio Nostro, z wyrażeniem w nim Dobr nadanych renowowaliśmy y ztwierdżiliśmy, y przez Wielm: y Ur: Kommissarzow Naszych y Rzpltey, *sine præjudicio* iednak Granic y Dobr Szlacheckich, ograniczyć y podać kazaliśmy, y onże *circa naturam, Prærogativis, Immunitates* Dobr Naszych Stołowych *inviolabiliter* zachowuiąc, *integraliter authoritate præsentis Conventûs* approbuiemy y zmacniamy *in perpetuum, salvis juribus* Urodzonych Donatarywszow, w tychże Dobrach Possessye swoie maiących, & *jure venationis in Diplomate* tey Fundácyi *præcauto.*

O Tátárách Koronnych y W. X. Lit.

59. REassumuiąc Konstytucye o Tatarach opisane, mianowićie *Annorum* 1656. 1662. 1670. 1673. 1674. 1677. & 1678. *circa Immunitates & Libertates* tęmi Konstytucyami *circumscriptas*, Urodzonych Ułanow, Murzow, Kniaźiow, Chorążych y wszystkich Tatarow Koronnych y W. X. Lit. Woienną służbę odprawuiących, y na Dobrach Ziemskich mięszkaiących, *nõ obstantibus quibusvis privatis Laudis, Lege publicâ vetitis, inviolabiliter* zachowuiemy.

Recess Desideriorum Woiewodztw y Powiátow W. X. Litewskiego. 40.

60. PONieważ *desideria* Woiewodztw, Ziem y Powiatow W. X. Lit: przez Urodzonych Posłow Ziemskich, według Instrukcyi promowowane, dla interessow *Magnæ Importantiæ* Oboyga Narodow, to iest Kurlandzkiego Korrektury Trybunału, tudzież y innych materyi bardzo potrzebnych, niemogły wźiąć skutku; a mianowićie, Artylerya W. X. Lit. *robur Militiæ*, po uczynioney na teraźnieyszym Seymie kalkulacyi przez Urodzonego Kaźimierza Sapiehę, Generała Artylleryi W. X. Lit. Starostę Wołpińskiego; oraz remonstracyi *necessariorum* do utrzymania *in ordine & regulamine ad operationes Belli* porządku. Także prawdźiwe ku Oyczyźnie Wielmożnego niegdy Hrehorego Ogińskiego Starosty Zmuydzkiego Hetmana W. W. X. Lit. *merita*, Konstytucyą Walney Rady Warszawskiey wspomnione, *Successoribus* iego assekurowane. Pretensya Urodzonych Michała y Hieronyma Xiążąt Radźiwiłłow, Przemyskiego y Krzyczewskiego Starostow; za Legacyą do Rzymu w Recessach wielu Seymow wyrażoną, przez Wielmożnego niegdy Michała Xiążęćia Radźiwiłła Podkanclerzego y Hetmana Polnego W. X. Lit. chwalebnie odprawioną; Interess Urodzonego Xcia Mikołaia Radźiwiłła Miecznika W. X. Lit. o Wśi Pawłowicze, Polkiewicze, Wołłowicze, Michalewo; Kowalewo, Zerobce z Mikuliczami, Kolczyce, *quondam* od Starostwa Bobroyskiego odłączone; *similiter* znaczne y odważne *merita* Wielm: Jana Nestorowicza Kasztelana Brzeskiego, y *gratitudo* Recessem Seymu 1717. Roku respektem

ktem Summy na Dźierżáwie Oźiatach w Woiewodztwie Brzeſkim leżącey *aſſecurata*. Także, ponieważ po uczynioney przed Stanami Rzpltey na teraźnieyſzym Seymie przez Sukceſſorow Wielm: niegdy Kotła Podſkarbiego W. W. X. Lit: z Importancyi Skarbowych, za Podſkarbſtwa onego kalkulacyi, Kwitu generalnego dać nie przyſzło; takoż pamiętne *in ſago & toga* Domu Kryſzpinowſkiego *merita*, ponieważ Wielmożnym y Urodzonym Poſſom od Rzpltey do Korony Szwedzkiey podług dawnych Aſſygnacyi, Skarb Koronny y W. X. Lit. *ſatisfecit*, a tylko 41. iednemu Urodzonemu Kaźimierzowi Kryſzpinowi Kierſzenſztynowi Staroſćie Plungańſkiemu aſſygnowana ſumma 3000. Talerow bitych, do tych czas wypłacona nie ieſt, *hìc, & nunc* do wypłacenia oney ſpoſob obmyślić ſię nie mogł. *Item deſiderium* Powiatu Kowieńſkiego reſpektem ſkładu w Mieśćie Kownie, y zabronienia *extra limites* prowadzenia do Prus *Commerciorum*. Także reſpektem Wśi Iołcza y Beroſki, aby *ad ferendum duplex onus*, to ieſt do Woiewodztwa Kijowſkiego, y do Powiatu Rzeczyckiego, iako teraz *trahuntur*, przećiągane nie były; *ſimiliter* dług aſſekurowany Konſtytucyą Roku 1717. Urodzonemu Janowi Platerowi Woyſkiemu Inflantſkiemu, za Rezydencyą ſześćioletnią u Dworu Moſkiewſkiego. *Item deſiderium* Xięſtwa Inflantſkiego *reſpectu inveſtigationis Bonorum Allodialium*, ktore *vi Pactorum Incorporationis, & ſubjectionis*, iakowey ſą natury; *item* zaſługi Urodzonego Zygmunta Chrzanowſkiego Podkomorzego Brzeſkiego w Legacyi publiczney do Dworu Moſkiewſkiego, *in rem Boni publici* z ażardem własney ſubſtancyi świadczone, także *modus alleviationis onerum publicorum* Dobr Urodzonego Michała Sapiehy Piſarza Polnego W. X. Lit. Czereia nazwanych, w Powiećie Orſzańſkim leżących, Dymami aggrawowanych, *per publicam calamitatem* zdezolowanych, także *ſecuritas* Dobr y Poddanych Exulantſkich Woiewodztwa Smoleńſkiego, y Powiatu Starodubowſkiego, pretenſya Sukceſſorow niegdy Urodzonego z Koźielſka Puzyny Piſarza W. X. Lit. Nam y Rzpltey dobrze zaſłużonego, do Skarbu W. X. Lit. za Sekretaryą Poſelſtwa Moſkiewſkiego z penſyi Poſelſkiey Wielmożnego Chomętowſkiego Woiewody Mazowieckiego, 2000. Talerow bitych, reguluiąca ſię. *Item* pretenſya Urodzonego Jana Waśilowſkiego, y *deſiderium* Wielmożnego Kryſzpina Kaſztelana Zmuydzkiego, względem Dźierżawy Karaliſzek; *item deſiderium* Powiatu Pinſkiego *de modo ſubveniendi* zruinowanemu Miaſtu Pińſkowi: także *deſiderium* Powiatu Lidzkiego względem Wroczyſzcza Barſoſzyſzek, Udźwiernik y Siebieniſzek *aliàs* Siewruſzek, w Taryffę Hybernową implikowanych, w Poſſeſſyi Ur: Károlá Siedlikowſkiego będących. Także *deſiderium* Woiewodztwa Połockiego, względem naznaczenia Sędźiow pogranicznych, oraz względem Dobr 42.

Cwie-

Cwietuſzyno, Hory, y Czuryłowicze, Urodzonego Bazylego Rypińſkiego w Taryffę Hybernową implikowanych; także *de modo ſubveniendi* Miaſtu Połockowi, *item* znaczne *in Rempublicam* zaſługi Urodzonego Adama Kościuſzki Oberburgraffa Kurlandzkiego. Także *gratitudo* zaſług Urodzonego Michała Chominſkiego Oſzmiańſkiego, Jozefata Mirſkiego Braſławſkiego Marſzałkow; Michała Tyzynhauza Podkomorzego Wileńſkiego; Krzyſztofa Suliſtrowſkiego Chorążego Oſzmiańſkiego, Michała Suźina Stolnika Brzeſkiego; Mikołaia Kopćia Sędźiego Grodzkiego Braſławſkiego, Staniſława Domańſkiego Porucznika Chorągwi Petyhorſkiey, Urodzonego Xiążęcia Radziwiłła Staroſty Przemyſkiego; Samſona Podbereſkiego; Michała Eperyeſzego Staroſty Nalzego Szyrwińſkiego y Meyſzagolſkiego; Jakuba Zielonackiego, Sędźiego Grodzkiego, Mateuſza Brońca Podczaſzego Wileńſkich. *Deſiderium* Urodzonych, Andrzeia Sawickiego Horodniczego, Wawrzyńca Moxiewicza Koniuſzego Wileńſkich; Toma za Czechowicza Skarbnika y Rotmiſtrza Powiatu Oſzmiańſkiego; Hilarego Ciſzkiewicza Podczaſzego Smoleńſkiego, Adama Kolędy Staroſty Chełchowſkiego. A przy tym interels XX. Franćiſzkanow Pińſkich reſpektem gruntu śiedmiu Włok, Kozaki *alias* Sielec nazwanych, od Ekonomii Pińſkiey, *prævio conſenſu Noſtro Regio* od Wielmożnego niegdy Krzyſztofa Pana Kaſztelana Połockiego wzamian za Dźieśięćiny y ſnopowe z tey Ekonomii *ab antiquo* należące, nadanych. Erygowanie moſtu na Wilii pod Wilnem, y na Niemnie pod Grodnem; Moſt na Rzece Iliy pod Miaſtem Ilią. Także approbacye Fundacyi rożnym Zakonom y Klaſztorom Prowincyi W. X. Lit: od rożnych Oſob poczynionych; mianowićie OO. Jezuitow Grodźinſkich y Mohylowſkich; XX. *Scholarum Piarum* Szczuczyńſkich, Fundacyi Urodzonego Hlebickiego Jozefowicza, Woyſkiego Połockiego; tudźież *deſiderium* Miaſta Naſzego Stołecznego Wilna, więc te wſzyſtkie *deſideria* za zgodą wſzech Stanow Rzpltey, w Receſs do przyſzłego Seymu odkładamy.

Stefan Potocki, Referendarz Koronny, Marßałek Poſelſki.

Konſtanty Szaniawſki, Biſkup Krakowſki, Deputat do Konſtytucyi, Salvis Juribus S. R. Eccleſiæ.

Ian Tarło, Woiewoda Lubelſki; Grabowiecki, Medycki, Iaśielſki Staroſta; Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Staniſław Chomętowſki, Woiewoda Mazowiecki, Hetman Polny Koronny, Radomſki, Drohobycki, Doliński Staroſta, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Kaźi-

Kaźimierz Xiąże Czartoryſki, Kaßtelan Wileńſki, Deputat z Senatu do Konſtytucyi, do punktu w Korrekturze Trybunału głownego W. X. Lit. o Kondemnatach, Salvis Conſtitutionibus Annorum 1607. fol: 840. Titulo *o Remiſſyach Trybunalnych na Seym,* & 1627. fol. 9. Tit *o Dekretach Trybunalſkich.*

Alexander Kaźimierz na Słupowie Szembek, Stolnik Koronny; Staroſta Biecki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Małopolſkiey.

Iakub na Skrzynnie Dunin, Regent Koronny, Staroſta Radoßycki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Małopolſkiey

Maxymilian z Tęczyna Oſſolinſki, Podſkarbi Nadworny Koronny; Sandomirſki, Chmielnicki Staroſta, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolſkiey; Salvâ Novellâ Lege & puncto Redintegrationis Immunitatis Bonorum Menſæ Regiæ, & Conſtitutionibus *od I. O. Xćia Imći Kaßtelana Wileńſkiego* ſpecificatis.

Ian Skarbek Rudzki, Podkomorzy Czerſki, Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolſkiey.

Iozef de Campo *Scipion, Staroſta Lidzki, Deputat do Konſtytucyi z W. X. Lit.*

Michał Aloyzy Sawicki, Piſarz Ziemſki Wileński, Staroſta Przeorſki; Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi W. X. Lit:

Krzyßtof Gaßpary, Podczaßy Inflantſki, Sekretarz I. K. Mći do Konſtytucyi.

Ponie-

PONieważ stał się był błąd nieostrożnie w tym mieyscu, że tu wpadł był Instrument cále nienależący, áni żadney Práwá pospolitego mocy niemáiący, iáko nie ná żadnym Seymie uchwalony, gdźie w to Legum Volumen *nic dotąd nie weszło, áni wniść nie może coby nie było należycie od wszystkich ustanowiono, ná co y w każdy Seym Márszáłek y Deputaći do Konstytucyi przyść gáią, iż* przestrzegáć będą, áby żadna Konstytucya in Volumen Legum nie wchodźiłá, ná ktorąby omnium Ordinum nie zászłá zgodá Tom: 5to. fol: 547. Anni 1678. *Więc iáko errory w Drukách y trafiáć się, y poprawiáć zwykły, zá tym y támten wpadły Instrument z tego mieyscá wyięty iest.* *Aże niektore, bardzo mało, szoste Tomy* hujus Voluminis Legum, *niżeli błąd był postrzeżony rozdáne były, ktore ledwie iuż nie wszystkie od Ichmćiow są powrocone názad Drukárni, gdy iednak mogą bydź ieszcze z tym błędem exemplarze pozostałe po rękách, przeto Drukárnia J. K. Mći y Rzeczypospolitey ostrzega wszystkich Ichmćiow o tym błędźie, uprasza o oddánie* sexti Tomi *niepoprawnego, á záraz ná tychmiast poprávione odda:y mánifestuie się że ktoby cũ* hoc Instrumento *miał ten Tom szosty, error Drukárski nie authoryzuie bynaymniey tego instrumentu, y owszem tákie* Volumen Legum *gdzieby się ten błąd znáydował, nie może bydź tylko* defectuosum, *y tákich* cum hoc errore *exemplarzow ledwie kilká zostáć się może, przećiw pułtoru Tysięcy poprawmnych exemplarzow.*

Aże Roku tego 1726. *fol. 1mo.* w przeszłych *immediate* Konstytucyách, iáko y tylą wzwyż Práwami ássekurowáne są Rzeczypospolitey Kurlándskie *Pácta subjectionis æviternæ*, więc tu im sposobne znáyduie się mieysce.

PACTA SUBIECTIONIS, *PRIVILEGIA & IURA PRÆCIPUA* DUCATUS CURLANDIÆ & SEMIGALLIÆ.

INDEX JURIUM & PRIVILEGIORUM

præcipuorum.

I. *Pacta Subjectionis inter Divum olim Regem Sigismundum Augustum & Magistrum Ordinis Livoniæ inita.*

II. *Privilegia Nobilitatis à Divo olim Rege Sigismundo Augusto circa Subjectionem universæ Livoniæ data.*

III. *Iuramentum Regis Poloniæ circa Subjectionem præstitum.*

IV. *Iuramentum Ordinum Livoniæ Sigismundo Augusto Vilnæ per Legatos præstitum.*

V. *Iuramentum Magistri Livoniæ.*

VI. *Incorporatio Ducatûs Curlandiæ & Semigalliæ cum Regno Poloniæ Anno Domini 1569. Lublini.*

VII. *Formula Regiminis Ducatûs Curlandiæ & Semigalliæ Anno Domini 1617. promulgata.*

VIII. *Formula Iuramenti Novo Principi à Nobilitate præstandi.*

PACTA SUBJECTIONIS
Inter Divum olim Regem
SIGISMUNDUM AUGUSTUM
&
MAGISTRUM ORDINIS
LIVONIÆ, INITA.

SIgiſmundus Auguſtus, Dei Gratiâ, Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ &c: Significamus præſentibus literis noſtris, Univerſis & ſingulis,quorum intereſt.CumTerra Livoniæ Nobis,ex parte Magni Ducatûs Noſtri Lithvaniæ & vicinitate, & multis, partim antiquis, partim novis pactis & fœderibus devincta & conſociata,jam ab aliquot annis immaniſſimi hoſtis Moſchi crudelibus armis, incendijs & vaſtationibus propemodùm funditus everſa ac deſolata eſſet, ita ut extrema quæq: illi imminerent, nec quidquam certius eſſet, quàm quòd ad primam quamq; incurſionem illius præpotentis hoſtis, illud quod reliqvum, tam in Diœceſi Rigenſi, quám in Terris Magiſtri Ordinis Teutonici fuerat, ſimilibus cladibus exſcinderetur,& in duriſſimam ſervitutem hoſtilem veniret, quemadmodum jam magna pars propter multarum Civitatum, arcium, propugnaculorum amiſſionem veneràt, & ob maximam in omnes partes depopulationem vaſtitatemq; ferrô atquè igni in ea allatam, & propter quotidianas incurſiones, magnumq; hoſtis ad ejus reliquias occupandas apparatum, ad eam anguſtiam & difficultatem Ordines illius redacti eſſent, ut neqvaquam opibus, viribusq; proprijs ſtatum ſuum defendere, atq; ſe à ſervitute & crudelitate hoſtili tueri ac vindicare poſſent.

Ideo Jlluſtriſſimus & Magnificus Dominus Gotharàus Equeſtris Ordinis Teutonici in Livonia Magiſter, Nobilitas, Civitates,Statusq,& Ordines illius univerſi, dũ & omnia domeſtica cõſilia, ſua cõvulſa & ſe ab aliorum præſidijs, præſertim Sacræ Cæſareæ Majeſtatis, &

Statuum Romani Imperij deſtitutos animadverterent, à vicino etiam Rege Sveciæ terrâ mariq́; peterentur; tam ſuo quàm Civitatum aliorumq́; Ordinum Livoniæ, ad dictum Magiſtrum ſpectantium, nomine, crebris Internuntiis & literis præſentem calamitatem & graviſſimum periculum Nobis expoſuiſſent, multisq́; precibus opem & auxilium noſtrum imploraſſent.

Nos & commiſeratione afflictiſſimæ Provinciæ, & amore totius Reipublicæ adducti, & ne barbarus hoſtis latiùs pro ſua libidine in populo graſſaretur, dedimus negotium Jlluſtriſſimo Principi Domino Nicolao Radźiwił Duci in Ołyká & Nieśwież, Palatiño Vilnenſi, &c. ut iterũ in Livoniam properaret, & primò quoq́ué Rigam peteret, ibiq́; tam cum ipſo Magiſtro, quàm cum illius Ordinibus ac Civitatibus, de memoratæ Provinciæ defenſionis ratione tractaret. Cumq́; in illis tractatibus ab omnibus perſpiceretur, niſi communib9 viribus tam Polonorum quàm Lithvanorum defenſio ſuſcipiatur, non poſſe potentiam hoſtilem reprimi, Polonorum verò auxilia, niſi deditio quoq́; ad Regnum Poloniæ, non ſolùm Magnum Ducatum Lithvaniæ fiat, nequaquam adduci poſſe.

Tandem ad hunc extremum caſum, ita ut fit in rebus deſperatis, & præſenti periculo expoſitis, deventum eſt, ut de facienda deditione ſtatuerent, eoq́; nomine communis profectio tam ab ipſo Principe prænominato, quàm ab Ordinum ac Civitatum Nuncijs, ad Nos ſuſciperetur.

Sed quia prædicto Principe, aliorumq́; Ordinum ac Civitatum Nuncijs ad nos Vilnam venientibus, & ſubjectionem certis conditionibus Nobis, Regno Poloniæ, Magno Ducatui Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæq́;, cæterisq́: ditionibus noſtris profitentibus, Senatûs Poloniæ copiam tunc nõ habebam9, ſine quo ſubjectio ipſa, ex parte Regni ritè atque cõmodè peragi non poſſit, neceſſariò hujus rei tractationem in noſtram in Poloniam profectionem, ex parte Regni rejicere nos oportuit.

Ne

Ne verò interea, dum hæc ad Senatores & Ordines Regni noſtri perferuntur, atq; ibi ab eiſdem Ordinibus approbantur, multis modis affecta Livonia, vel in ſpe dubia, vel in ancipiti ſtatu rerum ſuarum, vel etiam ope deſtituta, & extremæ depopulationi hoſtili expoſita relinquatur, indeq; mutatâ voluntate, vel ſervitutem tyrannicam vel alias quantumvis iniquas conditiones ſubire cogatur, ſed ut & illi de indubitata ope & præſidio noſtro, & Nos viciſſim de conſtanti fide & voluntate eorum certi ſimus.

Ita tandem poſt varios multosq; ttactatus hoc tempore inter Nos & prædictum Principem, aliorumq; Ordinum ac Civitatum nuncios, conventum eſt, ut ipſa Livonia ex nunc Nobis, ut Regi Poloniæ, Magno Duci Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Domino ac Hæredi, ſubiecta ſit & maneat, dum certi aliquid de approbatione Procerum Regni retulerimus.

Quandoquidem verò hoc negotium ad Regni conventum proximè in Maſovia futurum, & ad Status & Ordines Regni rejecimus, in eo quidem Conventu ſanctè promiſimus, & authoritate harum literarum promittimus, ut à Senatoribus cæterisq; Ordinibus Regni noſtri in Polonia, profeſſa ſubjectio tam Principis prædicti, quàm ſubjectorum ſuorum, in commune ſeu conjunctum cum Regno, Ducatu Lithvaniæ, & cæteris Dominijs recipiatur & approbetur, juxta tractatus hic Nobiſcum initos, utq; interea Livonia à Nobis totis viribus Regni, Magni Ducatus Lithvaniæ cum omnibus adjunctis ditionibus noſtris, tam adversùs Moſchos, quàm adversùs omnes alios hoſtile aliquid illi molientes defendatur & propugnetur, & Civitates arcesq; amiſſæ, armis repetantur. Si verò præter ſpem noſtram Status Regni noſtri Poloniæ in ſubjectionem iſtam conſentire, & ita Livoniam, conjunctis viribus, prout conditiones prænominatæ ferant, defendere nollent, Livonia verò à ſolis Proceribus Lithvaniæ ad modum præſcriptum defenſa fuerit, extunc, prout ex

nunc, Magno huic Lithvaniæ Ducatui incorporata, illiq́; unita eſſe cenſeatur.

Cum autem in conditionibus ſubjectionis illud inter cætera contineatur, quòd tàm prædictus Princeps, quàm ſubditi & Civitates ſibi à Nobis caveri poſtularint, ne deditio & ſubjectio illa, quàm Nobis, ut Regi Poloniæ, Magno Ducatui Lithaniæ aliarumq́; ditionum noſtrarum, extremis caſibus & periculis adducti obtulerunt, apud Cæſaream Majeſtatem alioſq́, Imperij Ordines Germaniæ, illis damno & fraudi ſit: bona fide ſpondemus, & recipimus. Nos interea donec cum Senatoribus quoq́; Regni de Livonia in fidem & ſubjectionem recipienda acturi ſumus, omnem curam & diligentiam adhibituros, ut vel per internuncios, vel per literas noſtras, Cæſareæ Majeſtatis aliorumquè Imperij Ordinum, imprimis verò Magiſtri Ordinis Teutonici per Germaniam animi ac voluntates ad probandam hujus facti neceſſitatem inducantur & flectantur. Quod ſi id planè confici non poterit, huc tamen totis viribus incumbemus, ne vel Princeps, vel ſubditi, ullum detrimentum tam in honore & fama, quàm in bonis & fortunis, ex hac neceſſaria deditione patiãntur, nec ullam Imperij proſcriptionem, aliavè gravamina hoc nomine incurrant, vel ſi incurrint, Nos tamen providebimus, ne hoc cuiquam publicè vel privatim fraudi ſit.

Dedimus præterea fidem, ſicut & præſentibus literis ſanctè damus, recipimus atq́; promittimus, Nos tàm Principi ipſi, quàm Civitatibus alijs, vel ſubditis ſuis cujuscunq́; Ordinis vel Statûs fuerint, liberum uſum Religionis, cultusquè Divini, & receptorum rituum, ſecundùm Auguſtanam Confeſſionem, in ſuis Eccleſijs, totiuſquè rei Eccleſiaſticæ integram adminiſtrationem, ſicut eam hactenus habuerunt, liberè permiſimus, nec in ea ullam mutationem facturos, neque ut ab alijs fiat permiſſuros.

Omnia etiam eorum jura, beneficia, privilegia, ſæcularia & Eccleſiaſtica præſertim Nobilium, tàm ſim-

ſimultaneæ inveſtituræ jus, quàm & libertatem gratiæ in ſucceſſione hæreditaria ad utrumquè ſexum, ſuperioritates, præminentias, dignitates, poſſeſſiones, libertates, tranſactiones & plebiſcita, immunitatesvè confirmaturos eſſe; deniq; & juriſdictionem totalem, juxta leges & conſvetudines moresquè antiquos.

Cum provocatione tamen eorum, qui tam ex nobilibus, quàm Civitatibus immediatè imperio noſtro, vigore præſentis cum ejus Jlluſtritate tranſactionis adjiciuntur, ad Vicesgerentem noſtrum per Livoniam vel Senatum, Senatores, Judices noſtros, per Nos in Civitate Rigenſi conſtituendos, eligendos communibus Equeſtris Ordinis, hoc eſt, tàm ipſorum membrorum Teutonici Ordinis, quàm Nobilitatis Livoniæ ſuffragijs, idquè non ex alijs quàm indigenis & benè poſſeſſionatis illius Provinciæ incolis, nempe ex Nobilibus, Vaſallis & Civitatum Senatoribus, membiorum etiam Ordinis, qui mutato Statu, totos ſe huic Provinciæ dederint: ita tamen ut ejſdem ſubditis noſtris Equeſtris & Civilis conditionis indifferens ſit appellatio, prout cuiquè appellanti provocare viſum fuerit. Nempe immediatè ad Nos, vel mediatè ad Vices-Gerentem, vel ad Senatum Noſtrum præfatum. Jlli verò, qui dicti Principis juriſdictioni ſubjecti & ratione dominiorum ejus ſubditi erunt & manebunt, ad ſuum tantùm Principem provocabunt. In cauſis tamen gravibus & maximi momenti, licebit Equeſtri Ordini à Principe ſuo ad Conventum Provincialem Terrarum Livoniæ juxta veterem conſvetudinem provocare.

Præterea recepimus, prout præſentibus recipimus, ſubditos Provinciæ illius penes Magiſtratum ſuum Germanicum relicturos eſſe &c. Proinde officia, præfecturas, præſidiatus, judicatus, burgraviatus & id genùs, non alijs quàm nationis ac lingvæ Gramanicæ hominibus, ac adeò indigenis collaturos eſſe, quemadmodùm in Terris Pruſſiæ conferre ſoliti ſumus.

Et quidquid publicè vel privatim univerſis & ſingulis de jure & æquitate competere videtur vel videbitur in poſterum Noſtris literis & diplomatibus confirmaturos & approbaturos, nec ullam in prædictis diminutionem, ſed potiùs pro Regia Noſtra gratia & beneficencia augmentum & acceſſionem facturos, quẽadmodùm ex nunc re ipsâ, vigore præſentium diplomatum, confirmamus, approbamus, augemus, ratificamus, atteſtamur & comprobamus, confirmarequè & comprobare quibusvis hominibus privatim & publicè, nunc & in poſterum, quocunquè tempore benignè ſuper ea re compellati fuerimus, debebimus, ac ad eundem modum in reliquis civitatibus Livoniæ, Imperio Noſtro ſubjectis, officiales Noſtros conſtituemus; durante tamen tumultu bellico, reliquas arces hoſti vicinas & periculo expoſitas indifferenter per cujusvis nationis & linguæ officiales adminiſtrabimus; quorum nobis virtus, fides integritaſquè fuerit ſpectata; ità tamen ut illi nihil attentent, faciant, jubeant atquè mandent, quàm quæ pro defenſione civitatum ac arcium facere videbuntur, niſi fortè in Noſtrum & Reipublicæ damnum vergere quid iſti animadverterint tũ ad Nos ea de re referant & pro virili ſatagant ne quid detrimenti ad Nos & Rempublicam redundet. Jus autem, juſtitiam & poteſtatem gladij exerceant tàm in Cives, quàm Nobiles, Magiſtratus Civitatum atquè arcium Præfecti, ſepoſitis armis, & optatâ pace recuperatâ, non alijs quàm indigenis natione & lingvâ Germanis præfecturas in tota Provincia concedemus.

Porrò Jlluſtri Domino Magiſtro Livoniæ, cùm ad Equeſtris Ordinis conſilium & noſtram approbationem ſtatum mutaverit, ut per conjunctionem affinitatis, & Principum amicitiâ ſuffultus, contra hujus Provinciæ hoſtes eò ſolidior firmiorquè compareat, Ducalem titulum, ad inſtar Jlluſtris Domini Ducis in Pruſſia, cum omni dignitate, inſignibus, & Privilegijs Ducalibus tribuemus, ita ut Vaſallus noſter, feudatariuſquè Princeps ſit, quemadmodũ ex nunc Jlluſtritatẽ ejus

pro

pro Vaſallo Noſtro Principe, ſuſcepimus, habebimus, atquè habemus.

Ac quò viciſſim Jlluſtritas ejus certa ſit, quàm primùm voluntatem Regni Noſtri Senatorum exploraverimus, aut illi cum Senatu Noſtri Magni Ducatûs Lithvaniæ ſuper ea re convenerint, quotam Livoniæ partem à Nobis & Succeſſoribus Noſtris in feudum habere, tenerequè debeat Jlluſtritas ſua cum poſteris ſuis ex linea maſculina deſcendentibus, has arces ſubſequẽtes, diſtrictus, atquè præſidiatus cum jure, ſuæ Jlluſtritati conceſſimus in feudum, atquè concedimus, (non obſtante, licet ipſa infeudatio, tituliquè inſignium & honorum ſolennis attributio nunc concedi nequeat; quæ omnia ad Noſtrum ex Polonia reditum differenda eſſe duximus) poſſeſſionem illorum omnium Jlluſtritati ſuæ aſſignavimus, contulimus.

Atquè conferimus primum totum illum tractum Curlandiæ & Semigalliæ, incipiendo à ſalſo mari ſurſum, ſequendo fluvium Hilgæ aſcendendo ad antiquos limites, per Radźiwiłum inceptos & diſpoſitos inter Samogitiam, Lithvaniam & Ruſſiam; & Ruſſiam ab una & Livoniam ab altera partibus, versùs Diſtrictum Poſocenſem ad Dunam fluvium, deſcendente verò Dunâ uſquè in mare ſalſum; adeò, ut quidquid in iſtis terminis cis Dunam versùs Lithvaniam continetur, & ad ordinem Livoniæ ſpectabat, nunc & in perpetuum apud Jlluſtritatem ſuam & ejus hæredes maſculos permaneat, Curias videlicet, bona & nobilitatem, quæ ad arcem Duneburgenſem, ex hac parte fluminis Dunæ versùs Lithvaniam ſpectarunt. Arcem Selburgam cum toto diſtrictu. Curias item, Nobilitatem, & omne id, quod videlicet ex hac parte ad arcem Aſcherat ſpectavit: arcem Bauſko, Neuguth, cum ijs quæ ad arcem Kirholm pertinebant; arces Mithaw, Tuckum, Neuburgk, Doblen, Kandow, Alſwangen, Schrunden, Frawemburg, Zabeł, tum & illas arces, quæ nobis op-

pignoratæ ſunt, Goldingen, Haſenpoth, Duiben, Windaw, in ſumma octuaginta millium. Arcem verò Grobin in quinquaginta millibus Jlluſtriſſimo Principi Domino Alberto, Marchioni Brandeburgenſi, in Pruſſia Duci itidem oppignoratam, & illas quidem ſummas Jlluſtritati ejus remittimus. Arcem verò Grobin ære noſtro apud ipſum Jlluſtriſſimum Dominum in Pruſſia Ducem eliberabimus, ac dabimus operam, ut ab ipſa oppignoratione primo quoquè tempore eliberetur, atquè in poſſeſſionem Jlluſtritati ſuæ tradatur. Ad eundem modum & arcem Bauſko ex poſſeſſione & uſu fructu Reverendiſſimi & Jlluſtriſſimi Principis, Domini Archiepiſcopi Rigenſis eliberabimus, & ut ejus poſſeſſio ad Feſtum Paſchæ Jlluſtritati ejus tradatur, curaturi ſumus. Ex altera verò parte Dunæ ſolam arcem Dunemundam Jlluſtritati ejus ad tempora vitæ concedimus.

Pro Nobis verò, & Sereniſſimis Succeſſoribus Noſtris ratione ſuſceptæ defenſionis, & aditorum, ac etiam, nunc adeundorum, multorum periculorum & certaminum, quæ Nobis pro Livonia propemodùm jam deſperatis rebus ſumpſimus, totum tractum & omnẽ reliquam Provinciam ultrà Dunam, vigore præſentis contractûs cum Jlluſtritate ejus initi, reſervamus.

Primùm & ante omnia arcem & Civitatem Rigenſem, cum omni quod in ea antiquitùs obtinuit jure, dominio & proprietate, meroquè & mixto Imperio, apud Imperatores Romanos obtento, de quo Nobis Jlluſtritas ejus condeſcendit, illudq; Nobis reſignavit, prout præſentibus reſignat, cedit & condeſcendit, & ab homagio, quo Civitas illa Rigenſis Jlluſtritati ſuæ tenebatur, abſolvit, abſolverequè & renuntiare coram Legato noſtro in Civitatem Rigenſem per Nos ablegando publicè, tum & patentibus literis ſuis, etiamſi Civitas illa ei rei adverſari velit, aut quo modo reclamet, & ab ipſo homagio liberos facere: nec nõ omnia diplomata, ab Imperatoribus Romanis ſuper

ea

ca re obtenta Nobis tradere tenebitur, eamquè ſicut & reliqua omnia, quæ ſeqvuntur, poteſtati meroquè & mixto dominio Noſtro permittere, ſicut jam exnunc harum literarum vigore permiſit, ac permittit, tanquàm ſcilicet eam Civitatem, cujus ſalute & conſervatione ſalus & conſervatio reliquæ Provinciæ nititur, ex amiſſione verò extremum illi Provinciæ excidium, vicinis autem dominijs Noſtris præſens, certiſſimum & indubitatum periculum impendeat. In ea tamen Civitate Rigenſi & arce, non peregrinum aliquem alienigenam & adventitium ad gerendum magiſtratum & ad alia officia præficiemus, ſed ex indigenis Germanicæ Livonicæq; lingvæ, & nationis. Et alterum quidem Officialem arcis, qui rei militari & præſidijs Noſtris; alterum verò, qui rebus urbanis Burgravius præſit, ex Senatorio civitatis illius ordine, per illos deligendo, per Nos autem confirmando, ad exemplum Civitatis Gedanenſis, conſtituemus, qui tamen Nobis Regi Poloniæ, Magno Ducatui Lithuaniæ ſpeciali jurejurando obſtricti ſint.

Sequentes verò Civitates & arces, præſidiatus, præfecturæ, tractus pro Nobis ceſſerunt, tam videlicet illæ, quæ adhuc in poteſtate Ordinis permanserunt, ut ſunt arces Kircholmia, Aſcherad, Duneburg, ad ripas Dunæ ſitæ, Roſiten, Lutzen, Trikaten, Ermis, Helmet, Karkus, Weiſeſten, cum tota Jervia, arx & Civitas nova Parnovia, Sahra, Rugia, Burtneck, & arx & Civitas Wolmaria, Wendena, Wolfard, Arries Segewalt, Schuien, Jurgeburg, Nithow, Lemborch, Roddenpeus, Neumole. Dein & illæ, quæ jam in poteſtatē hoſtis pervenerunt & armis Noſtris recuperandæ ſunt, videlicet Ducatus Eſthoniæ; Epiſcopatûs Derpatenſis, quantùm in eo ſua Jlluſtritas intereſſe habet, cum omnibus illarum Nobilibus, Vaſallis, curijs, fundis & univerſis bonis ad eas ſpectantibus, de quibus omnibus, certis perſonis, quæ adhuc ex ordine Teutonico reſtant, nec non Conſiliarijs & alijs honeſtis Viris de Re-

publica Livonienſi benè meritis, pro judicio & arbitrio Noſtro; ſervato delectu, adhibitâquè in perſonis proportione Geometricâ, concedemus providebimusquè munitionibus tamen interim omnibus in Noſtra & Succeſſorum Noſtrorum poteſtate reſervatis.

De perſona tamen Jlluſtriſſimi Domini Magiſtri ſecus ſtatuimus; tanquam de ea, quæ in Nos ſingulari fide & obſervantia ſemper propendit, præ cæteriſquè Regni Noſtri ſe obſervantiſſimam præbuit. Ideò parem gratiam & benevolentiam Noſtram illi referre volentes, dignum exiſtimavimus, cui Locumtenentiæ titulum ac prærogativam in arce & Civitate Rigenſi concederemus, prout præſentibus concedimus, ut in ea reſideat, jus & juſtitiam cum alijs Officialibus Noſtris adminiſtret, quam ad rem certum ſtipendium annuum illi ſuo tempore concedemus, aſſignabimusquè.

Præterea inter cætera & hoc inter Nos & Jlluſtritatem ſuam convenit, ut per mutationem Epiſcopatus Curonienſis, pro Soneburga arce, & cujus Leal & Hatzel Jlluſtriſſimus Holſatiæ Dux Magnus contentetur, quam ad rem noſtram illi recipimus operam, ut cum reliqua Curonia, Epiſcopatu quoquè Curonienſi Jlluſtritas ejus potiatur.

Nevè cum limitum indiſcuſſorum vicinis Jlluſtrit: ejus controverſiam aut difficultatem habeat pro Regia Noſtra authoritate curabimus, ut primo quoquè tempore fines ad præſcriptum pactorum Potzuolenſium & poſteriorum Vilnenſium regantur, & certi conſtituantur in tota illa vicinia limites. Interea verò neutra pars alteri damnum inferat, aut litem & difficultatem moveat.

Cumquè tractus Dunæ ſurſum atquè deorſum limites inter Nos & Jlluſtritatem ejuś conſtituat, æquitatis ratio poſtulat, ut medietate fluvij in piſcando & alijs commoditatibus ejus Jlluſtritas perpetuò gaudeat, quæquè Inſulæ, ſive mediamnes alteri partes viciniores ſunt, apud eandem partem maneant.

Et

Et cum hoc ſexennali bello, ſuæ Jlluſtritatis, quam etiam Nobilitatis Curonienſis, præcipuè verò eorum Diſtrictuum, qui penesNos manebunt, vires exhauſtæ ſint, relaxatam Jlluſtritatem ſuam & Nobilitatem ab oneribus hujus belli, aut ſaltem ut hoc præſtent aut nitantur, quæ commodè pro modulo ſuo poſſunt, volumus. Alio autem tempore eadem ſit ratio, quæ Jluſtritatis Domini Ducis Pruſſiæ.

Neve etiam à Gedanenſibus & Rigenſibus ob æs alienum conctractum ſua Jlluſtritas moleſtetur, Regia Noſtra interceſſione ſtudebimus, ut aut in gratiam Noſtram ſua Jlluſtritas pecuniâ liberetur, aut non priùs, quam commodè ſolvi poſſit, repetatur. Quemadmodum & Wendenſibus, Wolmarienſibus, Pernovienſibus, ex mera Noſtra gratia & beneficentia Regia, in ſolvendis eorum debitis aliquid opis per ſubminiſtrationem rei frumentariæ & alterius generis commeatûs adferemus.

Monetæ etiam cudendæ facultatatem Jlluſtri Domino Magiſtro concedimus, ad pondus & valorem Lithvanicæ, & ut ejus promiſcuus & indifferens uſus ſit, tam in Lithvania, quàm in Livonia. Volumus attamen, ut ex una parte Noſtra effigies vel inſignia Regni & Magni Ducatûs Litvaniæ, in altera Jlluſtritatis ejus exprimantur.

Si quid porro Jlluſtritati ſuæ vendendum, impignorandum, permutandumvè fuerit, ſuper hoc Jlluſtritati ejus libertatem facultatemque concedimus: ita tamen, ut ad Nos & Sereniſſimos Succeſſores Noſtros de eo primo loco referatur, Nobisquè optio detur, ſi talem oppignorationem ipſi acceptare voluerimus: ſin minus,tum Jlluſtritati ejus liceat, cui volet.

Dabimus etiam operam, quando Ducatus Eſthoniæ cum civitate Revalienſi, vel tranſactione aliquâ juſtâ, & nomini Noſtro honorifica, vel per belli rationes recuperabitur, ut Jlluſtritati ſuæ æqua portio, vel in bonis, vel pecunia concedatur; ſumptibus belli, ſi

hoc nomine contra Sereniſſimum Sveciæ Regem inſumendi erunt, ante omnia Nobis refuſis.

Tormenta item bellica, quæ Nobis ad præſens in ceſſione arcium & civitatum relinquuntur, bello confecto, pro ratione quantitatis qualitatiſvè à Nobis reſtituantur.

Judæis verò nulla per totam Livoniam commercia, vectigalia, teloniavè ullo unquam tempore concedemus.

Curabimus etiam, ut interea temporis, dum à Magno Ducatu Noſtro Lithvaniæ abſumus, & negotium ſubjectionis in Polonia ex parte Regni tractamus, Livonia neceſſarijs copijs militaribus, tam ad præſidia Caſtrorum & civitatum, quæ id à Nobis poſtulaverint, quibuſve id neceſſe fuerit, quàm ad arcendam ſubitaneam incurſionem hoſtilem, in futurum eventum inſtruatur & firmetur.

Hæc omnia & ſingula Nos prædicto Principi aliorumquè Ordinum ac civitatum Nuncijs Sacroſanctè & religioſè ſervaturos, Nos jurejurando ſpopondimus. Ipſe autem Princeps pro ſe & ſuis ſubditis; cæterorumquè ordinum, utpotè univerſæ Nobilitatis & Civitatum Nuncij, viciſſim fidem ſuam Sacroſanctè præſtito ſolenni jurejurando obſtrinxerunt, ſicut & præſentibus obſtringunt, quod ab hoc tempore & in poſterum, in ea fide, voluntate & obſequentia, quam Nobis ſemel detulerunt, conſtanter permanſuri & firmiter perſeveraturi ſint, tanquam fidelem Vaſallum & ſubditos decet Imperio & poteſtati Noſtræ ſubiectos. Nos vero pari ratione Principem ipſum benevolentia & favoribus; ſubditos verò illius & Noſtros clementiâ, & benignitate Noſtrâ Regiâ proſecuturos, ornaturos & aucturos, Nos recipimus & præſentibus interventu jurisjurandi Noſtri Regij recipimus harum teſtimonio literarum, quibus in fidem ſigillum Noſtrum præſentibus eſt ſubappenſum. Datum Vilnæ XXVIII. Mænſis Novembris, Anno Domini M.D.LXI. Regni verò Noſtri XXXII.

PRI-

PRIVILEGIA NOBILITATIS

A Divo olim Rege SIGISMUNDO AUGUSTO Circa ſubjectionem Univerſæ LIVONIÆ DATA

SIGISMUNDUS AUGUSTUS, DEI gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Livoniæquè, &c. Dominus & Hæres; Notum facimus per præſentes literas, quorum intereſt, aut in poſterum quoquo modo intererit, Univerſis; Cum Livonia Provincia gravi ac diuturno Moſchico bello, multisq́; cladibus afflicta, vaſtata, atq́; magna ex parte in poteſtatem hoſtium redacta eſſet: cumquè & propter multarum Civitatum, arciumq́; & propugnaculorum amiſſionem, & ob maximam in omnes partes depopulationem vaſtitatemq́;, ferro atq́; igni in ea allatam, & propter quotidianas incurſiones, magnumq́; hoſtis ad ejus reliquias occupandas apparatum, ad eam anguſtiam ac difficultatem Ordines illius redacti eſſent, ut nequaquam opibus viribusq́; proprijs ſtatum ſuum defendere, atquè ſe à ſervitute crudelitatequè hoſtili tueri ac vindicare poſſent.

Jlluſtriſſimus ac Reverendiſſimus Dominus Guilhelmus, Archiepiſcopus Rigenſis, Marchio Brandeburgenſis; Stetiniæ, Pomeraniæ, Caſſubiorum & Vandalorum Dux, Rugiæ Princeps, Burgravius Norinbergenſis, ac Jlluſtriſſimus Dominus Gothardus Ketlerus, Equeſtris Ordinis Teutonici in Livonia Magiſter, Statusq́; & Ordines Livoniarum univerſi, & Civitatum Nuncij, dum & omnia domeſtica præſidia ſua convulſa, & ſe ab aliorum præſidijs deſtitutos animadverterent, magnam

autem ſpem in Noſtro ditionum noſtrarum auxilio deponerent, maturâ deliberatione habitâ, publicoq́, & concordi omnium conſenſu, ſe, Provinciamq́; ſuam in fidem & poteſtatem Noſtram tradiderunt, ac in perpetuum ditionibus dominijsquè noſtris, ad inſtar Terrarum Pruſſiæ adjunxerunt & incorporarunt.

Itaq́; Nos & fœderibus & vicinitate conjunctæ Nobis Provinciæ periculo, clade, vaſtitate, ſervitute permoti, & pro Chriſtiani Principis Officio pertinere ad fidem Noſtram intelligentes, ut homines Provinciamquè Chriſtiani nominis á cæde, populatione, ſervitute barbari ac crudelis hoſtis prohibeamus, eoſdem in fidem & ditionem Noſtram accepimus. Qua quidem fide ac neceſſitate, in jure, libertate, fortunis, omnibusq́; commodis cæterorum ſubditorum ac dominiorum Noſtrorum conſervandis & tuendis obſtrictos eſſe Nos devincimus & obſtringimus.

Cùm autem inter reliquos ſtatus ejusdem Provinciæ Livoniæ, qui ad profitendam & recognoſcendam ſubjectionem ſuam apud Nos comparuerunt, univerſus equeſtris Ordo totius illius Provinciæ, nempè ipſa Nobilitas, indigenæ tàm ultra citraq́; Dunam habitantes, per certos Nuncios, & plenipotentes ſuos videlicet Nobiles, Rempertum Gilzemium Juris Doctorem, Gregorium Francken, Fabianum à Borch, Henricum & Joannem de Medhem, cum ſufficienti plenipotentiæ ſuæ mandato, ſigillis multorum Nobilium ex tota Provincia Livonia conſignato, apud Nos comparuiſſent, Noſq́; ſuo ac totius Nobilitatis Livonicæ nomine, de confirmatione jurium, libertatum, Privilegiorum & immunitatum ſuarum humiliter atq́; ſuppliciter compellaſſent; Obtulerunt Nobis in ſcriptis certa capita ſeu articulos, quos à Nobis in omnibus eorum punctis, clauſulis & conditionibus confirmari, approbari & ratificari debita cum inſtantia ſupplicaverunt; Quorum quidem capitum ſeu articulorum tenor de verbo ad verbum ſequitur, & eſt talis:

I.

I. Primum & ante omnia Sacræ & Sereniſſimæ Majeſtati Veſtræ, Domino Noſtro Clementiſſimo, & tum libertatis Noſtræ vindici, tum & liberatori, in quo omnem ſpem & fiduciam liberationis Noſtræ concepimus debita quà par eſt humilitate, Noſtro totius Nobilitatis Livoniæ Nomine ſupplicamus, ut Sacroſancta Nobis & inviolabilis maneat Religio, quam juxta Evãgelica Apoſtolicaq́; ſcripta purioris Eccleſiæ, Nicenæ Synodi, Auguſta nãq́; Confeſſionem hactenus ſervavimus; nevè unquam ullis ſive Eccleſiaſticorũ, ſive ſæcularium præſcriptis, cenſuris & adinuentionibus gravemur, turbemurquè quovis modo. Quod ſi præter ſpem acciderit nos tamen juxta Sacroſanctæ Scripturæ normam, quâ præcipitur plus DEO, quàm hominibus obtemperandum eſſe, noſtram retineamus Religionem, conſvetasq́; cerimonias, neq́; nos in ulla ratione ab hac avelli ſinamus. Si verò errores, quorum malus ille Dæmon author eſt, in illa ſuboriri continget, ut hiſce dirimendis tollendisq́; Evangelici Apoſtoliciquè Doctores purioris Eccleſiæ Auguſtanæ Confeſſionis adhibeantur.

II. Proximum eſt, ut Eccleſiæ conſerventur, collapſæ reſtituantur: & quæ miniſtris puri Evangelij Doctoribus ſive Concionatoribus, & iſtorum honeſtâ ſuſtentatione, non proviſæ, ut hiſce ex liberalitate Sacræ Regiæ Majeſtatis provideatur; & ſiquis cenſus fundiq; hiſce adẽpti, vel iuppreſſi fuerint, ut illi vel reſtituantur, vel æquivalente pretio compenſentur.

III Ne pauperes negligantur, illorum enim juxta atq́, Religionis rationem habendam eſſe cenſemus. Cum nobis porro conſtet, quanta ſit calamitas pauperum, qui hac bellorum clade ex divitibus pauperes facti ſumus, ſuppliciter petimus, ut collapſa hoſpitalia bonaq́; illis olim conſeciata reſtituantur, & in quibus ante locis antiquitus erecta nulla fuerint, ut erigantur, & tam à Sacra Veſtra Regia Majeſtate, quàm à Principe Noſtro, pro Regia munificentia & liberalitate dotentur

tur. Quo facto CHRISTUS qui (hæc in ſe collata reputabit) Veſtiæ Regiæ Majeſtati, Regnorum ditionumq; ſuarum facilioiem ſplendidioiemquè faciet gubernationem. Ac cum hoc bello (proh dolor!) afflictiſſimæ, maritis parentibusq; cæſis multæ Viduæ, orbæ parentibus virgines, in eam egeſtatem redactæ ſint, ut, quo vitam tolerent vix habeant, obnixè oramus, ut imprimis de collegijs cœlibum Virginum ita conſtituatur, ut afflictiſſimæ & miſerrimæ Viduæ Virgineſq; Maritis Parentibusq; orbatæ, in hæc recipiantur, neceſſarioq; victu amictuq; proſpiciantur, donec vel cœlibem optent vitam, vel ſanctum petant Matrimonium. Nequè enim in hoc vel cœlibum Virginum, quarum numerus non ita magnus eſt, vel præfectorum earundem privatum commodum, ſed commune potius bonum ſpectandum eſt. Utquè idem cum Cœnobijs Monachorum, ſi illa Sacræ Regiæ Majeſtati Veſtræ aliquando ex manibus hoſtium reſtituta fuerint, conſtituatui, propter miſeros exanimatos ſenes, & pupillos parentibus orbos, paterniſq; bonis deſtitutos, qui in ijſdem ali, educari, & humanioribus literis erudiri poterunt, cum maximo Reipublicæ commodo. Ita enim ex Cœnobijs præfatis, vetus Collegiorum forma reſtituetur, ex quibus honorifica Eccleſiæ & Reipublicæ oigana, quandocunq; neceſſarium fuerit, depromi poterunt.

IV. Cum nihil Reſpublicas magis quaſſare atq; concutere ſoleat, quàm legum, conſvetudinis atq; morum mutatio; Sacra Regia Majeſtatas Veſtra bene conſtitutas Reſpublicas hac ratione, non modo ſervandas, ſed collapſas reſtituendas prudentiſſimo atquè veiè Divino conſilio cenſuit, quòd per Jlluſtriſſimũ atquè Magnificum Principem ac Dominum Nicolaum Radźiwił, in Ołyka & Nieśwież Ducem, Palatinum Vilnenſem, Dominum Noſtrum clementiſſimũ, Principibus, Nobilibus, Civitatibus, atquè Statibus Livoniæ, ſub ipſius Sacræ Regiæ Majeſtatis plenæ poteſtatis

ſtatis mandatiq́, propoſito ſcripto promiſerit, Nobis non ſolùm Germanicum Magiſtratum, ſed & jura Germanorum propria atq́; conſveta conceſſuram, permiſſuram, atq́; confirmaturam ſe eſſe, quod & ad præſentis ſtatus conſervationem, & collapſi erectionem reſtitutionemq́; facit plurimum.

Ut autem certum atq; commune aliquod Provinciale jus, quo omnes Provinciales teneantur, ex conſvetudinibus, Privilegijs, latisq́; ſententijs, authoritate Veſtræ Sacræ Regiæ Majeſtatis conſtituatur: etiam atq́; etiam oramus, ut ad eam rem certi homines, in juris prudentia verſati, ex authoritate Majeſtatis Veſtræ deſignentur, qui talem formulam Juris Provincialis concipiant, componant, & communibus Reipublicæ Livoniæ Ordinibus conſentientibus ad recognoſcendum, confirmandum & promulgandum Veſtræ Sacræ Regiæ Majeſtati offerant.

V. Ut ſolis indigenis, & benè poſſeſſionatis Dignitates, Officia & Capitaneatus, ad inſtar Terrarum Pruſſiæ conferre dignetur, prout nobis Regiæ Majeſtatis nomine promiſſum eſt, atq́; præſcribantur nobis dignitates, officia & Capitaneatus, & quando & quibus quisq́; præficietur.

VI. Quamvis inficias ire non poſſumus, appelationis remedium ad Tribunal Regium, ſuperioritatem Sacræ Regiæ Majeſtatis maximè reſpicere, neq́; noſtri inſtituti ſit, illam attenuare velle: Tamen putamus Sacram Regiam Majeſtatem propter commodum & profectum Provincialium, aliam viam, & eam quidem compendioſiorem, & conſensûs communis arbitrio, & Veſtræ Regiæ Majeſtatis approbatione, invenire conſtituereque poſſe, ne vel propter itinerum difficultatem, lociq́; intercapedinem maximam, vel propter miſerorum inopiam, plures cauſas in judicia delatas deferri & divitibus improbis, malevolisquè hominibus inſolentiæ materiam præberi contingat; Conſultum itaq́; nobis videtur, ut Sacra

Regia Majeſtas Veſtra in Civitate Rigenſi, tanquam totius Provinciæ Metropoli, certos Judices ſeu Senatores ſuos conſtituat, idq́; ex indigenis per noſtrum Equeſtrem Ordinem delectos; per Majeſtatem verò Veſtram confirmandos, qui ſemel biſve in anno Rigam ſtatis temporibus unà conveniant, & cauſas appellationum, ex authoritate Majeſtatis Veſtræ decidant: ab illo verò Senatus Majeſtatis Veſtræ iudicio, in cauſis gravibus, & maximi momenti, ad Tribunal Majeſtatis Veſtræ, non minùs ex Archi-Diœceſi, quàm ex Majeſtatis Veſtræ & Illuſtriſſimi Domini Magiſtri ditionibus, hoc eſt, ex tota Provincia, ad Majeſtatem Veſtram tanquam ad ſupremum & hæreditarium Dominum noſtrum, appelletur. Ita tamen, ut temerariæ & frivolæ appellationes præcidantur, ſtatuatur expreſſa pœna in temerariè appellantes, & extrahentes litem ſine juſta, legitima, & probabili ratione; & ut taliter delinquentes condemnentur in decimam partem cauſæ, cujus dimidia pars fiſco Majeſtatis Veſtræ, altera dimidia pars appellato dependatur.

VII. Cum hoc proprium Regium decus ſit, atq́; ipſa Majeſtas, quæ neminem vel minima læſione offendere, unicuiq́; quod ſuum eſt tribuere quod uniuscujuſq́; eſt, ex amplitudine munificentiæ ſuæ adaugere conſvevit, liberaliſſimè Veſtiæ Saciæ Regiæ Majeſtatis nomine promiſſum eſt nobis omnibus atq́; ſingulis, de quorum nomine miſſi ſumus, quòd nobis atq́; ipſis, beneficiorum, feudorum, à Principibus & prædeceſſoribus ſuis acceptorum diplomata, conſignatas literas, poſſeſſiones, conſvetudines, privilegia, ac libertatates, & quæcunq́; longiſſimo temporum uſu acquiſiviſſent obtinuiſſentq́;, inviolabiliter ſervari & confirmari. Sed ſi quæ majora ipſis omnibus atq́; ſingulis ex uſu eſſe poſſent, quòd ea quoq́; ex Regia liberalitate de novo concedi deberent. Quam Regiam facilitatem, clementiam & benignitatem

tem ut obſervanti pectore animorum noſtrorum proſequimur; ita eam fortunis noſtris omnibus, vitâ, ſaluteq; ipsâ demereri, ſedulò parati erimus. Proinde petimus, quâ decet humillimâ obſervantiâ, ut non modò quæ antea dicta ſunt præſtentur nobis, verùm cum plures ſint in Livonia, qui cum conſangvineis ſuis atq; alijs familijs, Ius ſimultaneæ ſivè conjuctæ manûs contrahendi facultatem olim nacti ſunt ut hoc ipſum privilegium, à Veſtra Sacra Regia Majeſtate, cæteris quoq; omnibus, videlicet univerſæ nobilitati, æquè illis, qui ſub dominio Domini Magiſtri cæterorumq; Principum manſuri, ac illis, qui Sacræ Regiæ Majeſtati Veſtræ immediatè ſubditi futuri ſunt, noſtriſq; perſonis, ex liberali favore, pro Regio Veſtro ſplendore atq; amplitudine gratioſiſſimè concedatur, in omnibus illorum bonis feudalibus, quæ modò obtinent, quæ in futurum quovis ſive modo, ſive ſpeciali gratiâ, ſive contractu licito obtinere poterunt, non modò cum conſangvineis, affinibus, ſed alijs quoq; exteris familijs atq; ſocijs tale jus ſimultaneæ ſive conjunctæ manûs coire atq; contiahere. Hoc eſt ut habeamus liberam & omnimodam poteſtatem de bonis noſtris diſponendi, dandi, donandi, vendendi, alienandi & in uſus bene placitos non requiſito Majeſtatis Veſtræ conſenſu & alterius cujuſvis ſuperioris, convertendi.

VIII. Si fortè in hac belli calamitate, deprædatione, ignevè vel alio caſu cujuſq; diplomata, monumenta privilegiorum, libertatum, aliarumq; conceſſionum atq; obligationum amiſſa, abſumpta, perditaq; eſſent, ut illa à Sacra Regia Majeſtate novis diplomatis, non modò innoventur; ſi de bonorum hæreditatione tranquilla atq; continua poſſeſſione conſtitenit: Verùm ut etiam obligatoriarum literarum, quæ hoc tumultu bellico perditæ ſint, fructu ij non careant, qui duorum vel trium teſtium authoritate obfirmare poſſint, tales literas penes ipſos fuiſſe, & ex adverſo de ſolu-

to, numerato, vel ſatisfacto, per alia literarum argumenta nil conſtet.

IX. Ut Sacra ipſius Regia Majeſtas Nobis atq́; Proceres Livoniæ omnium honorum, dignitatum, juriũ, libertatum, atq́; prærogativarum, quibus hactenus tàm Eccleſiaſtici, quàm Sæculares Barones atq́; Nobiles Domini, Regni Polonici utuntur & fruuntur, juxta formam atq́; modum, quibus Prutheni ſub Sacra ipſius Regia Majeſtate poſiti ab ipſa obtinuerunt, participes facere dignetur.

X. Ut nobis libertatem gratiæ (ut vulgo apellant) Pro Regia benignitate concedat, quemadmodum in ſucceſſione feudorum ſubditi Ducatus Eſtoniæ, Harriæ, Wironiæ, ac Diœceſis, olim à Regibus Danorum ſingulari beneficio uſq́; in hunc diem obtinuerunt, ut eodem modo nos ejuſdem privilegij fructum, ex Veſtræ Sacræ Regiæ Majeſtatis ampliore auguſtioreq́; munificentia capeſſere, atq́; cum perpetua Auguſti Nominis celebratatione poſteris noſtris relinquere poſſimus; hoc eſt, ut habeamus poteſtatem ſuccedendi, ſed etiam in collaterali linea utriuſq́; ſexus: Ita tamen, ut præferatur maſculinus, & fæmellæ pro modo facultatum dotentur; maſculinis verò non exiſtentibus, fœmellæ in omnibus ſuccedant, ſalvo tamen Majeſtatis Regiæ jure fiſci, ſeu jure caduco.

XI. Cum nos Sacræ Regiæ Majeſtati Veſtræ, illiuſq́; Regno, M.D.Lit. ac ditionibus, inevitabili neceſſitate in hiſce noſtris anguſtijs, quibus propter barbari hoſtis inſolentiam ad extremum cum Principe noſtro redacti, ab imperio Romano deſerti; nos, vitamq́; noſtram, parentes, uxores & liberos tueri non poſſimus, ſed medius fidius in hoſtis crudeliſſimi poteſtatem venire oportuerit, priuſquam ab imperio defenderemur; in ſubjectionem conſenſerimus; Sacra ipſius Regia Majeſtas efficiat, quemadmodum cautum eſt, ut propter hanc Principis noſtri deditionem, noſq́; ſubditos, apud invinctiſſimum Imperatorem, Electores, Principes ac Status Romani Imperij, tueatur honorem

norem, ſubſtantiamq́; noſtram, ne cenſurâ Imperij publicâ, aliâve infami notâ vexemur, damnovè afficiamur, quin potius indemnes conſervemur.

XII. Ut nos in poſterum à Sacra Regia Majeſtate non ſolum contra Moſchum, ſed quoſcunq́; hoſtes noſtros, conjuctis Regni Poloniæ omniumq́; ditionum ſuarum viribus defacto defendamur, hoſtem in proprijs ditionibus integra belli mole quàm primum adoriamur ne vel hoſtilibus, vel ſocijs armis, ſociorum terris graviora majoraq́; damna inferantur: Melius etenim eſt ex hoſtium ſangvine æſtuare, quam noſtri ſociorumq́; deprædatione, perditioneq́; ſaginari.

XIII. Ut nemo in ſuis graniciebus atquè conſtitutis limitibus prædiorum ſuorum, qui ex certis monumentis liquent, perturbetur; ſed in poſſeſſione illorum à Sacra ejus Regia Majeſtate tueatur. Si verò qui limites temporum vetuſtate corrupti amiſſivè eſſent, ut illi ſive per delegatos, ſive per arbitros, prout æquitatis poſtulaverit ratio, innoventur, reſtituanturq́;. Ubi verò in terris Livoniæ diſperſi inter ſe Nobilium, item ruſticorum agri habentur, & ut Germanicè appellantur, *Streuwlande und Hakenlandt*, iſti ſecundùm conſvetam menſuram unicuiq́; integri, abſq́; ulla diminutione, læſionevè permittantur, ut ſcilicet juxta veterem præſcriptam formam quilibet uncus aut manſus agri, quem vulgo *Haken* nominamus, ſexaginta ſex funes, ſive, ut dicitur baſtas; quarum baſtarum quælibet ſexaginta ſex Faden contineat. Quæ verò ex vaſtis nemoribus, multo longoq́; ſudore acquiſita, primi occupantis, juxta juris cõmunis ordinationem, manebũt, niſi prior occupans illa deinceps pro derelicto habuiſſet ac alius ea abundè poſſediſſet, legitimèq́; præſcripſiſſet, ut is quoq́; in tali poſſeſſiõe retineatur, tueaturq́;

XIV. Ut Nobilibus Livoniæ integrũ atq́; liberũ ſit; per Regnum Poloniæ, Magnum Ducatum Lithvaniæ, aliaſq́; ſuæ Regiæ Majeſtatis ditiones, Regalibus vijs, & ubicunq́; ipſis negotium fuerit, abſq́; ulla remoratio-

ne telonij; aliarumvè datiarum impoſitione, vel requiſitione, liberè ire atq; tranſire, mercatoribus exceptis, idque tam terrà quàm mari, cæteriſq; fluminibus, cum omni immunitate permittatur. Et ſi aliquem iſtorum in præfato Regno, Magnoq, Ducatu Lithvaniæ, alijſq; ditionibus, quidquam deponere contingat, ut idem ſine ulla moleſtia, ulloq; telonij & quarumvis aliarum datiarum gravamine, inde revocari & reduci, quandocunq; viſum fuerit, integrum liberumq; maneat.

XV. Ut confecto hoc bello in Livonia, veteres regales & communes ſtratæ reſtituantur in priſtinum ſtatum, ſerventurq;: reliquæ verò ab uſu communi alienæ præcludantur, propter varia incommoda, quæ ultro citroq; dominis vicinis eorumq; ſubditis inde ſuboriri poſſunt.

XVI. Ab hoſtibus pro defenſione communis patriæ capti, & poſtliminij jure, & redemptionis beneficio per Veſtram Sacram Regiam Majeſtatem fruantur atq; gaudeant, ut & ſi ſervitutis calamitate mortui cenſeantur; tamen ſpe recuperandæ libertatis vivere videantur.

XVII. Quavis major pars Nobilitatis per hoſtem partim bonis ſuis Feudalibus ſpoliata, partim diuturnitate belli fortunis exhauſtâ, ut uxorum atquè liberorum ſuſtentionis pleriſquè plane nihil, alijs vel minimum ſuperſit; tamen illos ſingularis erga Sacram Veſtram Regiam Majeſtatem obſervantia, item fortunarum, libertatum, dignitatis, vitæ etiam atq; ſalutis propriæ reſpectus eo impellunt, (quæ ipſis partim beneficio Veſtræ Sacræ Regiæ Majeſtatis hactenus utcunq; ſervata ſunt, partim DEI beneficio ſervata ac reſtituta juri ſperant) ut non modò ipſam omni honore venerentur, ſed vita atq; ſalute ipsâ illud libenter conteſtabuntur. Et cum pluimi noſtrûm nihil reliqvum habeamus præter vitam, hanc parati ſumus quoquo tempore apud Sacram Ragiam Majeſtatem Veſtram

ſtram exponere: Reliqui verò etiamſi & ipſi belli quinquennalibus ſumptibus exeſi; tamen ſe illi offerunt,& nos una cum eis offerimus ad omnia, quæ poſſibilia eſſe poterunt: Speramusquè Veſtram Sacram Regiam Majeſtatem, ſi ad expeditionem bellicam eo quo conſveveramus equitatu, propter exhauſtas vires prodire non poterimus, illud non tam ulli neglectui aut protervitati, ſed impoſſibilitati imputaturam eſſe. Poſtulamus itaquè; ut unusquisquè ſecundùm reſtantes facultates bellicam expeditionem Sacræ Regiæ Majeſtati Veſtræ ſerviat; non autem ſecundùm eas quas ante rebus integris ſtantibus obtinuit; & ut eodem planè modo, ſi qui extra numerum ſui debiti ac ſoliti equitatûs ac ſervitij, in honorem atquè commodnm Sacræ Regiæ Majeſtatis Veſtræ, plures equites atquè milites educere poſſent ac vellent, ſtipendia conferantur, quemadmodum cæteris Sacræ Veſtræ Regiæ Majeſtatis, Regni, & Magni Ducatûs Lithvaniæ incolis numerari & conferri conſeverunt; utquè id tàm in præſenti, quàm futuris belli temporibus perpetuò ſervetur.

XVIII. Cum digna vox Majeſtate Regnantis ſit, fateri: Imperium ſubjectum eſſe legibus; ne deinceps ullus Princeps; ullus Magiſtratus ſive ſuperior ſive inferior, vel quivis alius, extra cognitionem cauſæ, Nobiles, vaſallos, vel quosvis alios poſſeſſionibus temerè exuat, deſtituat, ſpolietvè: ſed ſi quid juris in alium habere quisquam putarit, hoc ipſum coram judicio ordinario Senatorum Majeſtatis Veſtræ Regiæ vel Provinciali conventu experiatur. Non enim æqvum eſt, ut in propria cauſa quis ipſe ſit judex. Sicut enim, jus oritur ex facto: ita de uniuscujusq; facto aut culpa non niſi mediante jure lege, & ſanctione per Judicem decidi debet. Nemo itaq; in poſterum cauſa indictâ non convictus, neque legitimo juris Proceſſu damnatus, fortunis aut facultatibus ſuis exuatur, quemadmodum antea exuti ſunt nonnulli honeſti, & in ſuos

Pincipes & Magiſtratus obedientes, fideles & officioſi cives. Et ut in tali facto liceat oppreſſo ad Tribunal Sacræ Regiæ Majeſtatis Veſtræ Regium, extraordinariè coram Notario, inſtrumento gravaminis & de ſalvo conductu ad cognitionem cauſæ Sacræ Regiæ Majeſtatis Veſtræ ſupplicare.

XIX. Ut nullus, cujuscunq; eminentiæ, aut conditionis exiſtat, perſonis, caſtris, domibus aut poſſionibus alicujus, ullam violentiam inferre, incurſiones facere, in publicis ſtratis inſidias ponere præſumat. Qui autem ſuper his convictus, ut juxta leges capitis pœna plectatur. Simili modo hi, qui honeſtas Matronas, Viduas, Virginesquè raperent, vel per vim ſtuprarent, comprimerentvè, cum aliàs ipſis omnis debeatur honos atquè reverentia, ac meritò, ut eodem capitis ſupplicio puniantur.

XX. Cum etiam Mercatores, præſertim peregrini ſive exotici homines, in Nobilitatis ac Civitatum injuriam, pelles, frumenta, lupulum & alia mercium genera in villis ac pagis clam & publicè coemere, negotiationeſquè illicitas exercere ſoleant, ut illud Veſtræ Sacræ Regiæ Majeſtatis authoritate caveatur, prohibeaturquè ne id de cætero fiat. Ut autem ratio Dominorum Nobilitatisq; habeatur cum pellibus ferarum & beſtiolarum, Sacra Regia Majeſtas Veſtra providebit.

XXI. Quemadmodum antiquitus omnibus Livoniæ Proceribus, Nobilibus, Equitibus, Vaſallisq; libera in univerſum hucusq; ferarum luſtra atquè meatus fuerunt, ipſaquè venatio liberrima, ita Silvarũ, nemorũ, paſcuorũ, pratorũ, actuũquè liberrimũ habuerunt uſum fructum, quod ex feris beſtiolisquè ſylveſtribus pelles, quas vulgo *Wildtwerck* nominat, ex nemoribus ſylvisquè omnium lignorum uſum qualemcunquè meliore fructu habere obtinerequè potuerunt, quod *Wildtwerck* dicimus in omnibus ſpeciebus ejuſdem, in cinerum ſive liquoris picei extractione, ſive alijs lignorum diverſis ſectionibus is comparari unquam poterat;

ita

ita quoquè mutua atquè tranſitoria fiat; & eſt adhuc hodie ſervitus, qua ultro citroquè alter in alterius fundo liberrima habet apum paſcua & mellifluas arbores. Quemadmodum hæc omnia inveſtiturarum monumentis, longiſſimâ præſcriptaquè conſvetudine adhuc hodie ab omnibus Nobilibus obtinentur & ſervantur; Ita quoquè omnes Nobiles atquè Proceres Livoniæ hactenus habuerunt Jus coquendæ cereviſiæ, illiuſquè ad ſuas tabernas vendendi poteſtatem, abſquè ullius impedimento, vel dativarum vel aſſiſiariorum gravamine. Ne verò in poſterum callidis officiariorum adinventionibus, ne dicamus expilationibus, in tali-- bus libertatibus quoquo modo graventur, petunt Nobiles ac Proceres Livoniæ, ut hæc ſpecialiùs Privilegio Regio explicentur, ne omiſsa inpræſentiarum, nocuiſſe olim, ſed quæ expreſſa jam prodeſſe & in futurum & perpetuum profuiſſe videri poterunt; publica tamen contributione, & alio vectigali, communi conſenſu Ordinum & univerſæ Nobilitatis ad Sacræ Regiæ Majeſtatis Veſtræ & Reipublicæ neceſſitatem pro tempore decernenda, ſemper excepta.

XXII. Ut ruſtici qui vel per Principis conceſſionem in alicujus poteſtate fuerunt, ab alijs non capiantur, nequè detineantur; ſed ad ejus, cujus interſit, poſtulationem exhibeantur: niſi certis diplomatum argumentis vivisquè teſtibus edocere quis poterit, illos ſibi à legitimis ipſorum Dominis conceſſos atquè translatos eſſe, manebunt in poteſtate ejuſdem in quem eum in modum conceſſi tranſlatiquè fuerunt, aliàs reſtituantur ſecundùm receptum morem & antiquam conſvetudinèm Livoniæ.

XXIII. Ut hactenus Nobilium ruſtici ad ſola Dominorum ſuorum opera fuerunt obſtricti: Ita petimo provideri, ne ad alia ſervitia in libertatis noſtræ præjudicium cogantur, ſed ut antiqua conſvetudo obſervetur.

XXIV. Ut fines terrarum diligenter obſerventur, ne prædones, & graſſatores ingrediendo impunè graſſentur.

XXV. Ne lites atquè controverſiæ tranſactionibus judicatæ vel ſopitæ in poſterum reſuſcitentur, ſuæquè Sacræ Regiæ Majeſtati inclitisquè Senatoribus moleſtiam inferant, ut in genere tranſactiones ac definitivæ ſententiæ omnes à Principibus Livoniæ dictæ latæquè per Sacram Regiam Majeſtatem Veſtram confirmentur.

XXVI. Cum ſæpenumero in Livonia acciderit, quòd nonnulli Nobiles à proprijs ruſticis clam occiſi ſint, ut verò in poſterum à talibus flagitijs deterreantur, petunt Nobiles Livoniæ, ut de ſingulari gratia, meriq; Imperij Sacræ ejus Regiæ Majeſtatis poteſtate, ſuis curijs capitalis civilisquè judicij, Privilegium, quemadmodum Nobiles Eſtoniæ Ducatus, olim à Regibus Danorum conſecuti ſunt, & in hunc uſq; diem obtinent, annectatur concedaturquè.

Ultimo, cum ex monetæ inæqualitate hactenus varia & inexplicabilia damna atquè incommoda Livoniæ illata ſint; petimus de illa etiam certum quid conſtitui: ſcilicet, ut ea excudatur in poſterum moneta, quæ in gravi valore & æſtimatione par Polonicæ & Lithv: exiſtat, ut ultrò citròquè Polonica Lithvanicaquè moneta in Livonia, Livonica è converſo in Polonia & Magno Ducatu Lithvaniæ currat.

Nos itaquè SIGISMUNDUS AUGUSTUS, Rex Poloniæ, & Magnus Dux Lithvaniæ, præfatus, &c. præinſertos articulos XXVI. & humiles ſupplicationes univerſi Equeſtris Ordinis Nobilitatis Livoniæ, tanquam juſtas ac legitimas, authoritate Noſtrâ Regiâ; tanquam directus Dominus cui merum & mixtum Imperium in totam Provinciam, vigore præſentis ſubjectionis Nobis profeſſæ, competit, in omnibus earundem poſtulationum & articulorum clauſulis, punctis & conditionibus confirmandos, approbandos & ratificandos eſſe duximus, prout confirmamus, approbamus & ratificamus præſentibus hiſce literis Noſtris, decernentes eos abhinc, & in poſterum, robur debitæ & perpetuæ

petuæ firmitatis obtinere debere, utili tamen Domino Jlluſtriſſimi Domini Magiſtri per hanc confirmationem Noſtram in terris Jlluſtritatis ejus, nihil derogantes, harum teſtimonio literarũ; quibus in fidem præmiſſorum ſigillum Noſtrum præſentibus eſt ſubappenſum. Datæ Vilnæ, feriâ ſextâ poſt Feſtum Sanctæ Catharinæ. Anno Domini M. D. LXI. Regni verò Noſtri Anno XXXII.

JURAMENTUM *REGIS POLONIÆ,* CIRCA SUBJECTIONEM PRÆSTITUM.

EGo Sigiſmundus Auguſtus, Dei gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Livoniæquæ Dominus & Hæres, juro, ſpondeo & promitto ad hæc Sancta Dei Evangelia, quòd omnia jura, libertates, Privilegia, immunitates Provinciæ Livoniæ, Eccleſiaſticas & Sæculares, Eccleſijs quoquè & Spirituali earum ſtatui, Archiepiſcopo, Epiſcopis, Principibus, Magiſtris, Capitulis, Commendatoribus, Advocatis, Nobilibus, Vaſallis, Civibus, incolis, & quibuslibet perſonis, cujuſquè ſtatus ac conditionis exiſtentibus, per Imperatores Romanos & alios quoscunquè Reges, Duces, Principes, Ordinis Teutonici Magiſtros, & alios legitimos Magiſtratus, illi Provinciæ & Statibus conceſſas, manu tenebo, ſervabo, cuſtodiam, & attendam in omnibus conditionibus atquè punctis. Omnia illicitè ab eadem Provincia alienata, aut per hos belli tumultus Moſchorum, avulſa, pro poſſe meo & conjunctarum Provinciarum mearum, ad proprietatem ejuſdem Provinciæ, armis ſive pactionibus recuperabo, aggregabo. Terminos ejuſdem Provinciæ non minuam, ſed pro poſ-

ſe meo diminuta & in hoſtium poteſtatem rédacta recuperabo, defendam & dilatabo. Sic me DEUS adjuvet, & hæc Sancta Evangelia.

JURAMENTUM *ORDINUM LIVONIÆ,* SIGISMUNDO AUGUSTO;

Vilnæ per Logatos
PRÆSTITUM.

NOs Commendatores, Advocati, Nobiles, Vaſalli, Cives, Civitatum Proconſules, Conſules, Noſtro & reliquorum Noſtrorum amandatorum nomine promittimus & juramus; quòd ex nunc & deinceps fideles & obedientes erimus Sereniſſimo Principi & Domino, Domino Sigiſmundo Auguſto, Dei gratiâ Regi Poloniæ &c. pleno titulo, &c. Domino & Hæredi, ejuſquè Succeſſoribus Regibus, ac Regno Poloniæ, Magnis Ducibus, & Magno Ducatui Lithvaniæ; ſuæ Sacræ Majeſtati Regiæ, Regno ac Ducatibus aſſiſtemus, necnon ejus Succeſſoribus contra quoslibet inimicos, cum quibus nullos tractatus, nulla fœdera, inducias aut contractus faciemus, ſine ſuæ Majeſtatis Regiæ conſenſu & approbatione; Sed Nos in omnibus, fideles, obſervantes, & obſequentes omni loco & tempore præſtabimus, conſilium & alterius generis mandata nobis credita ad ſuæ Sacræ Regiæ Majeſtatis damnum non revelabimus, ſed fideliter exequemur: omnemquè machinationem, quam practicari ſuboleverimus in præjudicium Regiæ Majeſtatis & Ducalis dignitatis, cuſtodiemus præcavebimus, & pro poſſe noſtro, ſumma fide impediemus. Sic Nos DEUS adjuvet, & Sacroſanctæ Evangelicæ veritatis profeſſio, nec-

non

non Crux, ſupplicium, ac mors Domini Noſtri JESU Chriſti.

JURAMENTUM MAGISTRI LIVONIÆ.

EGo N. Juro, quòd ab hâc hora & deinceps fidelis ero & obediens Sereniſſimo Principi, pleno titulo, &c. Domino & Hæredi, profectum illius fideliter procurabo, in negotijs Regijs & Ducalibus fideliter conſulam, & ſecreta quæ mihi qualitercunquè concredita & communicata fuerint, in eorum detrimentum nemini pandam. Sic me DEUS adjuvet, &c.

INCORPORATIO *DUCATUS CURLANDIÆ & SEMIGALLIÆ,*

Cum Regno Poloniæ;

Anno Domini 1569. *Lublini.*

SIgiſmundus Auguſtus Dei Gratiâ Rex Poloniæ, M. D. Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ. Significamus præſentibus Literis Noſtris quorum intereſt Univerſis & ſingulis. Quòd cùm Jlluſtriſſimus Dominus Gothardus in Livonia, Curlandiæ, & Semigalliæ Dux, Generoſos Fridericum à Kanicz, & Michaélem à Brunow, Conſiliarios & Senatores ſuos ad Nos Regniquè Noſtri Ordines cum certis mandatis ablegaviſ-

ſet, atquè hi ipſi literis fidei ſuæ plenipotentiæ prædicti Jlluſtris Domini Ducis demonſtratis, id ſibi ab Jlluſtritate ſua injunctum eſſe dicerent, quô nomine Jlluſtritatis à Nobis Regniquè Ordinibus poſtularent, ac enixè peterent, ut quoniam negotium Unionis Regni Noſtri cum Magno Ducatu Lithvaniæ ad ſalutarem finem exitumquè optatum, jam pridem DEO immortali adjuvante perduxiſſemus, tempusquè adeſſet, quo Livoniæ quoquè á barbaro & truculento hoſte majorem in modum populatæ & afflictæ per Nos aliquãdo conſuli poſſit, ſubjectionem Jlluſtris Domini Ducis & ſubditorum ejus, de communi ſententia atquè aſſenſu Omnium Ordinum Regni cum Ducatu Lithvaniæ, uniti acceptaremus. Nos & ſi memoriâ tenebamus, ſuperioribus annis quo tempore ab Ordinibus Livoniæ crebris literis atquè nuntijs ad eam ipſam ſubjectionem acceptandam ſollicitaremur, ſortem illius Provinciæ, atquè calamitatem miſeratos, hanc ipſam privatim & perſonâ Noſtrâ, in fidem atquè protectionem Noſtram ſuſcepiſſe, tamen & illud etiam meminimus, cum prædicta ſubjectio præſentiam Senatûs Polonici ac plenior deliberationem requireret, rejeciſſe Nos hujus ipſius rei tractationem in tempus aliud ad eam rem conficiendam commodius. Quod cùm ſe Nobis obtuliſſet, faciendum eſſe exiſtimavimus, flagitantibus præſertim Jlluſtris Domini Ducis Plenipotentibus, & Unione Regni cum Magno Ducatu Lithvaniæ, abſolutâ & perfectâ, & ejus Jlluſtris ſubjectionem per ſupradictos Plenipotentes Jlluſtritatis ejus Nobis delatam de conſenſu & voluntate omnium Ordinum Regni & M. D. Lit: ita ut ante dictum eſt, uniti in præſentibus Regni comitijs acceptaremus, quemadmodũ præſentibus literis Noſtris acceptamus, ipſumquè Jlluſtrem Principem in fidem & clientelam Noſtram Regniquè Noſtri cum omni Ducatu, & ditionibus Jlluſtritatis ſuæ, publico Regni cum Magno Ducatu Lithv: uniti

niti nomine recipimus; nimiium ut ab eo tempore in poſterum Jlluſtr: ſua ejusquè Hæredes cum Ducatu Curlandico Semigallicoquè, Regno Noſtro cum Ducatu Lithvaniæ unito, tanquam uni & indiviſo corpori perpetuis temporibus ſubijciatur & incorporetur, ac in clientela & defenſione Noſtra & Regni, cum Magno Ducatu Lithvaniæ uniti permaneant, ſperamus autem Jlluſtritatem ſuam, & ejus Jlluſtritatis Poſteros, in ea fide, voluntate, ſubjectione, quam Nobis Regnoquè cum Ducatu Lithvaniæ unito per ſupradictos Plenipotentes detulerunt, conſtantes permanſuros & firmiter perſeveraturos.

Quibus nos viciſſim defenſionem Noſtram, Regni Noſtri, ac conſervationem omnium Privilegiorum, libertatum, immunitatum, à Nobis eiſdem conceſſorum libertatibusNoſtri tamenRegni non adverſantiũ pollicemur atquè promittimus; quæ Privilegia, immunitates, libertates tum renovaturi, confirmaturi, & in plenorem formam reducturi ſumus, cum Jlluſtritas ſua Nobis, Regnoquè Noſtro debitum homagium præſtiterit. In cujus rei fidem & teſtimonium manu Noſtrâ præſentes ſubſcripſimus, & ſigillum Noſtrum appendi juſſimus. Datum Lublini in Conventu Generali Regni die 3. Menſis Auguſti, Anno Domini 1569. Regni verò Noſtri 40.

FORMULA REGIMINIS *DUCATUS CURLANDIÆ* *ac* *SEMIGALLIÆ,*

Anno Domini 1617.

PROMULGATA.

NOs Joannes Kuczboriſki, Dei & Apoſtolicæ Se-

dis gratiâ Episcopus Culmensis ac Pomesaniæ; Adamus Tavois Samogitiæ, Maximilianus Przerębski Zavichostensis Castellani, Capitaneus Petricoviensis. Andreas Mleczko, Judex Terrestris Upitensis, Gvilhelmus Kochańśki, Sacræ Regiæ Majestatis Secretarius, Sereniſſimi & Potentiſſimi Pricipis & Domini Domini Sigiſmundi Tertij Dei gratiâ Regis Poloniæ, Magni Ducis Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Livoniæquè &c. nec-non Svecorum, Gothorum, Vandalorumquè hæreditarij Regis, Domini Noſtri Clementiſſimi, Ordinumquè Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ in Curlandiæ & Semigalliæ Ducatum, Diſtrictumquè Piltinenſem plena cum poteſtate Ablegati Commiſſarij.

Significamus præſentibus literis Noſtris quorum intereſt Univerſis & Singulis. Cum inter alia Commiſſionis in Curlandiæ & Semigalliæ hoc Ducatu obeunda negotia illud quoquè injunctum Nobis eſſet, ut jura & leges certamquè rationem & formam, qua & Ducatus hic rectè & ordine regi & gubernari, & juſtitia ijs quorum intereſt, adminiſtrari poſſit, Authoritate Noſtra Commiſſoriali præscriberemus conſtitueremusquè. Nos idipſum æquâ & diligenti, tum primorum pactorum, quibus hæc Provincia Regno, Magnoquè Ducatui Lithvaniæ adjuncta eſt, tum Decretorum Comitialium, Inſtructionisquè Noſtra ratione, habita re cum Jlluſtri Principe Friderico in Livonia, Curlandia & Semigallia Duce, atquè cum Nobilitate univerſa communicata, in hunc qui ſequitur, modum explicaſſe, ſanciviſſequè, ac uſum in poſterum frequentandum promulgaſſe, ſancirequè & promulgare præſentibus literis Noſtris.

I. In primis ſub regimine Jlluſtris Curlandiæ & Semigalliæ Ducis Supremi Conſiliarij & Aſſeſſores ſint hi, Landhoffmeiſter, Cancellarius, Burgrabius, & Landmareſchalcus, omnes quatuor Nobiles indigenæ, beneſquè poſſeſſionati, cum duobus Doctoribus, Juris-

con-

conſultis Nobilibus itidem ſi haberi poſſint, vel ijs deficientibus, ex Civico ſtatu.

II. Cancellarius, ſit vir doctus, atquè ad obeundum ſuſtinendumquè illud munus idoneus: cui defuncto ex majoribus minoribusvè Capitaneis, vel reliquâ etiam Nobilitate, ubi nimirum vir gerendo muneri par inveniri poſſit, ſubſtitui à Principe debet.

III. Nomine autem Indigenarum etiam Poloni & Lithvani Nobiles in Curlandiæ & Semigalliæ Ducatu benè poſſeſſionati comprehendantur.

IV. Principem ſi abeſſe à Ducatu, vel minorennem, aut infirmum eſſe, vel etiam mori contigerit, præfati Conſiliarij Juriſdictionem & Judicia exercebunt, mandata, & ſententias, aliaquè omnia adminiſtrationis munia Principis nomine quamdiu in vivis erit expedient, ac promulgabunt, atquè hæc Juriſdictio eorum, etiam mortuo Principe indiviſa, atquè in ſolidum cenſeri debebit,& uno pluribusvè eorum defunctis, reliqui ſuo munere plenè fungantur. Jure tamen Sacræ Regiæ Majeſtatis & Reipublicæ per omnia & in omnibus ſalvo.

V. Secundùm hos Conſiliarios, Aſſeſſores, proximo loco in Ducatu ſint Capitanei majores quatuor, duo in Semigallia, Selbursgenſis & Mitavienſis, & ſi Sacra Regia Majeſtas ac Reſpublica Ducatûs quoquè Curlandici partem ſub unius ejuſdemquè Principis regimine eſſe voluerit, in Curlandia totidem, Goldingenſis & Tuckmenſis, qui & ipſi ex Indigenis, benequè poſſeſſionatis à Principe eligantur: Ex quorum quatuor Capitaneorum numero, ſi quis ex Conſiliarijs præfatis Supremis deceſſerit, alius in locum defuncti à Principe ſurrogetur.

VI. Hi autem Capitanei majores quatuor ſingulis Nobilibus & ignobilibus, quorum Juriſdictio illis attribuetur: in Cauſis primæ inſtantiæ adhibitis Aſſeſſoribus, quos habere potuerint, Jus dicent. Selburgeuſis nēpe Selburgenſibus, Duneburgenſibus, & Aſcheratenſibus. Mi-

tavienſis, Mitavienſibus, Bauſcenburgenſibus, Nehogutrenſibus, Ekavienſibus, Baldonenſibus, Seſſavienſibus, Grentzhaffienſibus ; Doblinenſibus, Goldingenſis, Goldingenſibus, Vindavienſibus; Alſchvangenſibus, Haſenpotenſibus, Durbenſibus, Gramfdenſibus, Schrunpenſibus, Fravenburgenſibus. Tuckumenſis autem Tuckumenſibus, Candavienſibus, Sabelenſibus, Talſenſibus, Aſcenſibus. Quibus quidem Capitaneis Majoribus quatuor, ſivè ij defuncti, ſive in locum Conſiliariorum Principis defunctorum ſuffecti fuerint, ex Capitaneis minoribus, quos Princeps voluerit, ſuccedant. Nequè verò quiſquam ſive Conſiliariorum, ſive Capitaneorum commemoratorum omnium abſquè gravi & juſta legitimaquè cauſa, de qua Princeps cum Conſiliarijs & quatuor Capitaneis majoribus cognoſcet, loco movebitur. Iſtâ autem cognitione factâ removeri poterit.

Judicia Capitaneorum majorum quovis anni tempore, ſolis diebus Feſtis exceptis, exercebuntur: Salvâ juriſdictione Nobilium ſingulorum in Territorijs ac fundis eorum ſecundùm pacta illis competente.

Ab hoc autem Judicio Capitaneorum appellationes ad Judicium Principis aulicum ſupra nominatorum Conſiliariorum interponantur.

Judicia Aulica quotannis bis celebrentur, ſingula ſpatio Septimanarum quatuor, aut minori, ſi nimirum tanta frequentia Cauſarum non ſit, circa Feſtum Trium Regum & TRINITATIS, à quibus appellationes omnes indiſtinctè, in cauſis excedentibus ſummam ſexcentorum florenorum & honorem concernentibus, ad Regiam Majeſtatem deferantur: partesquè terminum ad proſequendam appellationem, ex lege hoc habebunt Judicij tempus, quod Pruthenicarum Cauſarum expeditioni in Aula Sacræ Regiæ Majeſtatis datum eſt, Menſium ſcilicet Martij & Octobris, eædemquè appellationes ad Sacram Regiam Majeſtatem interpoſitæ ad judicium Relationum Sacræ Regiæ

Maje-

Majeſtatis proprium præterito Judicio Aſſeſſoriali devolventur, atquè ibidem juxta leges conſvetudinesCurlandicas deteminabuntur.

Literæ inhibitoriæ proceſſus Judicio Principis pendentes, retardantes & cohibentes, ante interpoſitam appellationem ex Cancellaria Sacræ Regiæ Majeſtatis non extradentur, impetratæ autem nec juſtitiam dimorari, nec judiciorum authoritatem ſiſtere, neque judicata reſcindere poterunt, & impetrator earum amiſſione Cauſæ mulctari debebit, Nemo omnium ſive Nobilium, ſive Incolarum, bonis ſuis ſine legitima cognitione & judicio privetur.

Magiſtratus omnes & ſinguli Civitatum, & Oppidorum Decuriones, omnibus requirentibus, juſtitiam indilatam adminiſtrabunt, depactationesquæ ultra ſalaria aſſignata, aut ſportulas uſitatas à quoquam non exigent, ſub pœna reſtitutionis & damni emergentis refuſione.

Proceſſus in omnibus Judicijs, ſive criminalibus, ſive Civilibus, ſive inferioribus, ſive ſupremis, ſummarius ſit, & oretenus omnia proponantur, non verò in ſcriptis ſententijs Judicum, merita Cauſarum, ut in Regno Poloniæ moris eſt inſerantur? partibus tamen ſtatum cauſæ ſuæ pro informatione Judicis breviſſimè conſcriptum exhibere liberum erit.

Nobilium cauſæ criminales à Judicio AulicoPrincipis Conſiliariorum, adjunctis quatuor CapitaneisMajoribus determinentur: appellatione ad Sacram Regiam Majeſtatem ſalvâ; exceptis tamen cauſis publicorum criminum, invaſionum, ſpolij, incendiorum; violentiæ, defloralionis, fœminarum raptûs, depræda-tionum, homicidiorum ex dolo atquè inſidijs factorum; in quibus appellationes non admittuntur.

Poſt ſententiam definitivam ſive Judiciji Aulici, Principis, ſive Capitaneorum quatuor, præter appellationem, nullum aliud beneficium parti gravatæ contra ſententiam latam tribuetur, ſive ſit reſtitutionis,

nullitatis, reviſionis, vel quodcunquè quo lites protrahantur: ſolâ declaratione ſententiæ obſcurè pronuntiatæ exceptâ.

Si lis inter Principem & Nobilem ſive unum, ſive plures, de poſſeſſionibus alijsquè rebus orta fuerit, cauſa ea immediatè coram Regia Majeſtate intentabitur. Quòd ſi etiam Sacra Regia Majeſtas, Succeſſoresquè ipſius, quibuſdam ex Ducatu Curlandico aut Semigallico ex cauſa juſta ac legitima fide publica cavendum, ſalvumquè conductum tribuendum exiſtimaverint, Illi pro Jure Regiæ Majeſtatis in huuc Ducatum Supremo, directoquè Dominio, apud Jlluſtrem Curlandiæ & Semigalliæ Principem, Succeſſoresquè ejus ſacroſancti ſemper erunt, ac eſſe debebunt.

Non dabuntur autem ſalvi conductus hominibus ullis facinoroſis, ſed tantùm ſi quis ex ſiniſtra aliqua delatione, offenſionem Principis, Succeſſorumquè eius incurrerit, vel adverſarij alicujus potentiâ premitur, aut alia aliqua juſta de cauſa, dignus præſidio ac patrocinio Sacræ Regiæ Majeſtatis videatur: Dabunturquè conductus tales non à jure ſed à vi tantùm & potentia, eatenus ut qui eos impetraverit, juri nihilominus ſe reſiſtere, reique judicatæ patere teneatur durantequè ſalvo conductu impetrator modeſtè ſe gerat, nullum injuria afficiat, & publicum ſalvum conductum illum ad notitiam omnium, maximè autem Magiſtratûs, à quo vim veretur adducat: ijquè ad ſex tantùm menſium ſpatium dabuntur, intra quos menſes, & jure experiri, & alia negotia ſua honeſta gerere, adminiſtrarequè qui ſalvum conductum habuerit poſſit. Spatio autem eo exacto alium præter hunc impetrare ei liberum ſit.

Frivolè Principem, aut Conſiliarios ad Tribunal Regium citantes aut pertrahentes, & à quibusvis alijs ſententijs, ſive ipſius Principis, ſive Coſiliariorum, ſive aliorum Judicum inferiorum temerè appellantes aut Principem ſuum; vel quoscunquè alios ſine cau-

ſa apud Regiam Majeſtatem traducentes damna omnia, omnesquè ſumptus refundant, ac præterea Judicio Regiæ Majeſtatis pro rei qualitate arbitrariâ pænâ puniantur.

Executio rerum judicatarum ab Officialibus & Magiſtratibus in præjudicium eorum quorum intereſt, non ſolùm retardari non debet, verùm unicuiquè vincenti, ſive indigenæ, ſive extraneo æquali modo adminiſtrabitur: protelatione & mora ſub pœna refuſionis damnorum, totiusquè ejus quod intererit partis læſæ, reſtitutione.

Executores negligentes pœnâ quinquaginta Hungaricalium, toties, quoties id commiſerint, puniantur, & partes executioni reſiſtentes, pœnâ violatæ pacis publicæ irremiſſibiliter puniantur, à quibus pœnis nulla provocatio dabitur.

Mandata adversùs executionem obtenta nullius valoris erunt, & qui ea impetraverint, pœnâ viginti Hungaricalium, Magiſtratus autem ſive executores talibus obtemperantes, quinquaginta mulctentur.

Conventus publici ſingulis biennijs Mitaviæ celebrentur, ad quos ſinguli diſtrictus poſtquam articulos deliberatorios nacti fuerint, Nuncios cum ſufficienti poteſtate ablegabunt.

In quibus Conventibus nihil decernetur, quod Pactis Subjectionis fundamentalibus, & Ducalibus inveſtituris & hujus Regiminis formæ aut ordinationi ſit contrarium, horum enim omnium æterna authoritas eſſe & obſervari debebit. Salvis Conventibus extraordinarijs in caſu neceſſitatis, ex legitima cauſa per Principem, communicato priùs cum Conſiliarijs conſilio, celebrandis.

Si tamen Princeps ejuſmodi Conventum indicere recuſaverit, authoritate Regiæ Majeſtatis is indicetur. Gravamina enim, Jura hujus Provinciæ concernentia, re cum Conſiliarijs primùm communicatâ, ſi Conventus haberi, vel impetrari à Princi-

pe non poſſit vel extra Conventum ad Regiam Majeſtatem deferre unicuiquè liberum erit, quorum gravaminum (ſi cauſa juſta & neceſſaria poſtea deprehenſa judicataquè fuerit) deducendorum ſumptus ex ærario Provinciali publico refundatur.

Liberum verò ſit eſſequè prepetuò debebit Dominis Conſiliarijs cum à Nobilitàte ad hoc requiſiti fuerint de ijs, quæ Leges & Privlegia afficiunt, ſi fortè aliqua in parte (quod abſit) læſæ fuerint, præmonere Principem, ut ſalvas velit habeatquè Libertates, Privilegia & Jura omnium & ſingulorum incolarum hujus Ducatûs, qua ex admonitione, nullam qui eam interpoſuerint, indignationem, vel pœnam, vel contemptum, aut odium incurrant.

In Conventibus illi tantùm ad Conſilia accedant, qui per leges & conſvetudines admittuntur, omnibus alijs, qui jus ſuffragiorum non habent, penitùs excluſis. Quibus autem munus hoc competit, ut de rebus communibus deliberent, maturè debitoquè tempore adſint, modeſtiſſimèquè ſe gerant, procul omni tumultu, armis item inſolitis omnibus remotis, ordine in dicendis ſententijs obſervato, qui à Mareſchalco, quem in ſingulis conventibus eligent, conſtituetur. Sententiæ ſint liberæ, ſed nonniſi Directoris juſſu proferendæ, vota non anticipanda, nec cuiquam præcidenda. Js vero qui ad priùs dicta nihil habet quod addat, aliorum ſententiæ non invitus ſubſcribat. Vaſallagium Principis quod attinet, cum ejus quantitas & qualitas literis inveſtituræ ſuæ Jlluſtritatis; ad normam Ducum Pruſſiæ determinata ſit, huic ordinationi inveſtituræ Jlluſtritatis ſuæ Jlluuſtriſſimum Principem Curlandiæ & Semigalliæ præſentem, & futuros Succeſſores ſtare debere omnino cenſemus.

Vaſallagium autem hoc & ſervitia Equeſtria Nobilitatis nonniſi communitione Regni & Reipublicæ præcedente præſtabuntur, ſub pœna legibus Regni de expeditione publica ſancitâ, exceptis periculis repentinè

tinè à quocunquè finitimo hujus Provinciæ hoſte ingiuentibus, quo caſu luſtrationes & expeditiones bellicæ, collato tamen cum Conſiliarijs hac de re conſilio à â Principe decerni poterunt.

Servitia Nobilitatis à Principis Vaſallagio ſejuncta ſignis ſeparatis, ſub uno tamen regimine ductuquè Principis expedientur, ad eamquè æqualitatem deducantur, ut ex viginti uncis ſingulis, ſinguli Equites boni atque idonei, quorum in prælio uſus eſſe poſſit, armis, omnibusquè alijs rebus benè inſtructi ſiſtantur.

Ad quorum uncorum reviſionem ab ipſa Nobilitate quatuor Nobiles, & à Principe duo ex Conſiliarijs omnes ad hunc actum jurati deputentur.

Præfecti militum Servitij Nobilitatis ab ipſa Nobilitate nominentur, bini ad ſingulas præfecturas, ex quibus Princeps unum quem probaverit, confirmabit, atquè conſtituet.

Ærarium Provinciale publicum inſtituatur, & certus contributionis modus, in quolibet conventu publico ſtatuatur, in quo ſanciendo pluralitas votorum concludet, cui ærario unus ex Capitaneis quatuor, duo ex Nobilitate præficiantur.

Titulum Nobilibus convenientem *den Edlen* Jlluſtriſſimus Princeps in literis, alijsquè diplomatibus ſuis in poſterum tribuere ſeſe velle ſponte ſuâ obtulit, modò inter eos, qui revera nobiles ſunt, & qui plebeij, conſtituto Judicio Equeſtri (quod *Ritterban*: appellatur) diſcrimen fiat. Quam in rem Nobilitas cum Principe conſenſit.

Receſſus omnes nullis exceptis cum penitus ſublati, & ab Jlluſtri Principe Friderico Nobilitati ſponte condonati, caſſatiquè ſint, Nos quoquè ab examine illorum ſuperſedendum eſſe putavimus, ideoquè omnes eos receſſus tollimus & abrogamus Authoritate Noſtra Commiſſoriali.

Ad oppignorationes in Semigallia à præfato Jl-

luſtri Principe Friderico in Curis *Bershoff*, *Barbelen* & *Ellern* factas, ſiquidem Domini Conſiliarij Jlluſtris Principis eas oppignorationes ex gravibus cauſis, partim perſolvendi æris alieni, temporibus belli pro defenſione Reipublicæ ab Jlluſtri olim Parente Illuſtritatis ſuæ contracti cujus ſumma ſexginta millia florenorum excedat, partim propriorum debitorum nomine in uſus publicos contractorum profectos, atquèCurias præfatas non magni momenti fundos eſſe, eliberationesquè non difficulter fieri poſſe aſſererent, ideo Nos declarationi huic illorum inhærentes, redemptiones præfatarum Curiarum (niſi fortè moderni poſſeſſores deſuper Sacræ Regiæ Majeſtatis approbationem impetraverint) faciendas eſſe ſtatuimus.

Gravamina omnia privata tam in Semigallia quàm Curlandia, deputatis ad hanc rem certis ex Conſiliarijs Principis atquè Nobilitate perſonis, abolean-tur.

Cum creditoribus quoquè Fratris Jlluſtriſſimus Princeps Fridericus juxta pollicitationem, quam in compoſitione, cum Nobilitate fecit, ſi illam partem Ducatûs à Sacra Regia Majeſtate conſecutus fuerit, bonis modis componet.

Ante cætera verò omnia hoc ſancimus, ut Catholicæ Religionis æquè ut Auguſtanæ ſolius Confeſſionis pactis primævæ ſubjectionis permiſſæ exercitium in hoc Ducatu Curlandiæ & Semigalliæ liberum ſit, ſecundùm præſcriptum Romanæ ejuſdemquè Univerſalis Eccleſiæ, Jlluſtri Principe Friderico, uuiverſaquè totius Duca-tus Nobilitate, ad ſeriam poſtulationem Sacræ Regiæ Majeſtatis eam in rem conſentientibus. Ut nimirum quilibet Nobilium in ſuis bonis Hæreditarijs, ſacella, Oratoria pro cultu Divino privata Templaquè ædificare, vel collapſa reſtaurare, Sacerdotesquè Catholicos ad ſe accerſere, eorum miniſterio pro ſe, familia, ſubditiſquè ſuis circa cujusvis impedimentum, citra coactionem utriuquè religionis uti poſſit, abſquè tamen diminutione Ju-

ne Juris quo ad reditus, ſive ad Patronos ſivè alios quoſcunquè pertinentes. Ita ut ſi unus tantum ſit Patronus Eccleſiæ & iſte Catholicus fiat, Templum ſibi cum omnibus reditibus retineat, ſi autem plures compatroni, quorum unus Catholicam Religionem ſuſcipiat, & peculiare Templū in bonis ſuis conſtruat, nihilominus onera quo ad conſvetas Auguſtanæ cõfeſſionis penſiones ferat. Tenebitur porro Magiſtratus Politicus ex officio nomine liberi exercitij religionis ſecuritatem ab omni vi, injuria, contumelijsquè cuilibet præſtare, ad munia quoquè publica in Ducatu hoc, Catholicis qui idonei fuerint aditus pateat, ſalvis per omnia juribus, Privilegijs, cautionibus, confirmationibus, Ducibus & Nobilitati Curlandiæ, quo ad exercitium Confeſſionis Auguſtanæ, uſumquè ſuarum Eccleſiarum omnium ab eis ædificatarum, vel ædificandarum, quocunquè Magiſtratu ſuccedente, necnon adminiſtrationes rei Eccleſiaſticæ per Sereniſſimos Poloniæ Reges benignè cõceſſis.

Calendarium novum in omnibus Imperio Sacræ Regiæ Majeſtatis ſubjectis Provinciis receptum ad poſtulationem Noſtram Nomine Sacræ Regiæ Majeſtatis factam, Jlluſtris quoquè Curlandiæ & Semigalliæ Dux Fridericus, conſentiente ejuſdem Nobilitate omni recepit. Quod ut ad primam Januarij Anni futuri Milleſimi Sexcenteſimi Decimi Octavi diem introducatur, promulgetur, conſtanterquè in poſterum ab Jlluſtri Principe, ejuſquè in Ducatu Curlandiæ & Semigalliæ Succeſſoribus legitimis ſervetur: authoritate Noſtra Commiſſoriali conſtituimus.

Apoſtatæ alijquè transfugæ utrinqvè tam ab Jlluſtri Principe moderno, quàm ejus Succeſſoribus, ſine omni mora & contradictione repetentibus extradantur, & reſtituantur.

Novus Princeps Curlandiæ & Semigalliæ jureju-

rando, quod Sacræ Regiæ Majeſtati atquè Reipublicæ præſtabit, ſe quoquè Nobilitatis univerſæ, omnium prætereà & ſingulorum privatorum libertates, privilegia, jura, immunitates ſartas atquè tectas ſervaturum conteſtabitur.

FORMULA *IURAMENTI* NOVO PRINCIPI, *à* Nobilitate præſtandi, ſit talis.

EGo N. N. Juro N. N. Curlandiæ & Semigalliæ Duci ejuſquè Succeſſoribus inveſtitis, etſi horum nullus ſuperfuerit, Sereniſſimo ac potentiſſimo Principi, ac Domino Domino SIGISMUNDO Tertio, Poloniæ Regi, Illiusquè Succeſſoribus, Regibus, & inclytoRegno Poloniæ Magnoquè Ducatui Lithvaniæ, tanquam non ſolùm Supremis ac directis, quales nunc ſunt, ſed etiam utilibus & immediatis tunc futuris Dominis meis, tam uti cæteri Regni indigenæ, ſubdito fidelis, & ſubjectus eſſe, ejus Illuſtritatis commoda & emolumenta quærere & promovere, omniaquè terrarum & incolarum Illuſtritatis ejus quantum per me fieri poteſt, damna & incommoda præcavere, amovere, prævenire, uti fidelem & probum ſubditum decet, ſemper velim, qua in re nihil quidquam, quod humano ingenio excogitari poterit, me impediet. Sic me DEUS adjuvet, & Sancta CHRISTI Paſſio.

His ita conſtitutis illud poſtremò adijciendum duximus, ut cum omnia quæ hac formula regiminis cõtinentur pactis primævæ ſubjectionis hujus Provinciæ, juribusquè aliorum Principum Vaſallorum, feudali titulo Provincias in Republica Polona poſſidentium, atquè

atquè adeò ipſi æquitati & iuſtitiæ ſint conformia, ea deinceps ſub pœna Decreti Comitialis anno ſuperiore lati, tum & alijs Sacræ Regiæ Majeſtatis arbitrarijs, obſerventur, debitæquè executioni à ſuis Magiſtratibus demandentur.

Quia verò Ordo Equeſtris Ducatûs pro gravaminibus his abolendis, per Nos ad præſens ob majorem animorum coaleſcentiam, non ad pœnas ulli-- us ſed ad ſolam in futurum reformationem ſublatis, ad Sacram Regiam Majeſtatem Dominum Noſtrum Clementiſſimum confugerit, ne quid ſibi in poſterum metus damni, aut alienationis animi Jlluſtris moderni Principis ejusquè Succeſſorum contingat, cùm id Nobis Sacra Regia Majeſtas publica fide & authoritate Commiſſoriali præçavendum demandaie dignata ſit: proinde ſpeciali mandato ac reſcripto Sacræ Regiæ Majeſtatis, una & Decretis præteritorum Comitiorum in Cauſis Curlandicis latorum inſiſtendo, Ejuſdem Sacræ Regiæ Majeſtatis authoritate & voluntate declaramus, ut nullus horum omnium quicunquè ſive in Conventibus particularibus, vel etiam Provincialibus, hic in Ducatu, ſive in Comitijs Generalibus gravamina præfata, dicto ſcriptoquè tanquam aſſertores libertatum ſuarum proponerent, atquè tolli conati eſſent, operamquè ſuam navarent, ut munus Nunciorum Provincialium obiient, illius indignationi odioquè & damno ſubſit, nequè id illi à quopiam, potiſſimùm verò ſupremo hujus Ducatûs Magiſtratu vitio verti debere aut poſſe, verum liberos & immu-- nes ac omni ex parte tutos permanere, ijſquè aditum ad quævis Officia & dignitates gratiâ benvolentiâ Principis, ejuſquè legitimorum poſterorum, ſi idonei fuerint patere, ut illis nulla in perpetuum eo nomine quæſtio moveri, aut moleſtia à quopiam, cujuſcunquè ille ſtatûs & præeminentiæ fuerit, inferri debeat. Inſuper omnes ex æquo in eam curam incumbant, quò pacatus tranquillusquè hujus Duca-

tûs Status permaneat, qui cum inſtar propugnaculi contra finitimos univerſæ Reipublicæ hoſtes ex hac parte eſſe debeat, omnes concordibus animis ſtudia ſua ad ſalutem ejus certatim & alacriter conferant. Jlluſtri Principi ſuo, ac illius legitimis in fundo Succeſſoribus, obedientiam, honoremquè exhibeant, fidei Regiæ Majeſtati, & Reipublicæ Poloniæ datæ memores ſint, ſi omni felicitate Patriam ſuam florere ita ac debent, peroptant.

LAUDUM SREDENSE

O Poddánych zbiegłych &c. przez Konſtytucyą ápprobowáne.

Konſtytucya Seymu Koronácyi Roku 1633.

Folio 46. *Approbácya* Laudum *Wielkopolſkiego.*

Laudum *Woiewodztw Wielkopolſkich, Poznáńſkiego, Káliſkiego (ktore ſobie ná Seymiku ſwym Srzedzkim, bliſko przeſłym, o Poddánych zbiegłych y ludźiách luźnych uczynili, y do Akt Grodzkich Poznáńſkich podáli,)* authoritate puæſentis Conventûs *áprobuiemy. Toż* Laudum, *y icgo ápprobácya, ſłużyć ma Woiewodztwom Brzeſkiemu, Inowłocławſkiemu, Ziemi Dobrzyńſkiey, Łęczyckiey, Goſtyńſkiey, y Chełmſkiey, Woiewodztwom Pruſkim, także y Ziemi Wieluńſkiey.*

ACtum in Caſtro Poſnanienſi, Feriâ Quintâ, poſt Feſtum Sanctorum Innocentium Martyrum proximâ, Anno Domini Milleſimo, Sexcenteſimo, Trigeſimo ſecundo. Ad Officium & Acta præſentia Caſtrenſia Poſnanienſia perſonaliter veniens Generoſus Joannes Kowalſki, Burgrabius Terreſtris Vſchoven-

yenſis, Nomine Jlluſtris & Magnifici Adami, Albrachti à Przyima Przyiemſki, Præfecti Curruum Regni, & Conventus Sredenſis particularis, proximè præteriti Mareſchalli, obulit eidem Officio præſenti Caſtrenſi Poſnanienſi, ad Acticandum in Acta ſua Literas Laudi Conventûs ejuſdē, infraſcriptas, manu ſupraſcripti Jlluſtris & Magnifici Przyiēſki Præfecti Curruū Regni propria ſubſcriptas, ſanas, illæſas, omniquè ſuſpitione carentes quarum quidem Literarum, is eſt qui ſequitur de verbo ad verbum Tenor. Laudum *ná Seymiku Srzedzkim námowione* Die decima ſextâ Decembris, Anno Domini, Milleſimo, Sexcenteſimo, Trigeſimo ſecundo. *My Rády y Rycerſtwo Woiewodztwa Poznáńſkiego y Káliſkiego, ktorzyśmy ſię tu ná Seymik Srzedzki ná Dźień ßeſnaſty Mieśiącá Grudniá ſtánvili, w Roku teráźnieyßym, Tyśiącznym, Sześćſetnym, Trzydźieſtym, wtorym; Uważáiąc wielką dezolácyą y ſpuſtoßenie Wśi náßych Szlácheckich, Duchownych y Krolewſkich ktora ſię przez to dźieie, że poddáni Pánow ſwoich Dźiedźicznych odbiegáią; á od Wśi do Wśi, od Miáſtá, do Miáſtá ſię tułáią, á rządźić ſię dorocznie nie chcą, ále iedni z nich komorą ù chłopow mießkâiąc ná dźień álbo tydźień tylko ſię naymuią, drudzy ná Rok, iedni Chálupy y Ogrody u Pánow ſobie náiąwßy, y tám Rok y czáſem mniey przemießkawßy, do innych ſię Wśi pomykáią, y ták* fixa domicilia *nigdźie niemáią, przez co Wśi niſzczeią y Poddáni ubożeią. Przeto zábiegáiąc tákowey dezolácyi uchwałą y mocą Seymiku tego poſtánawiamy; Iżby tákowi luźni ludźie, ták Męßczyzná, iáko y Białogłowy, ktorzy w iedney Wśi, Rok álbo więcey záśiedźieli, iuż do inßych, bez woli y konſenſu, onego Páná, gdźie Rok przemießkáli, nie prowádźili ſię, y owßem áby káżdy Pan y Poſſeſſor, tákowych hámować mogł, y gdźieindźiey prowádźić im ſię niedopußczał, á gdźieby ktory táki zbieżał, tedy tákowego żaden do ſwoiey Wśi, y Miáſteczká przyimować nie ma, y owßem Pánu onemu, wydáć go powinien będźie.* Sub

Pœna Ducentarum Marcarum pecuniæ Polonicarum, *o co* forum *w Urzędźie Grodzkim*, ſine appellatione. *Pánom iednák Dziedźicznym, wolna záwſze repetycya* nativorum Subditorum propriorum *zoſtawáć ma według Práwá dawnego. A co ſię Miaſty Miáſteczek dotycze, tedy przychyláiąc ſię do Konſtytúcyi w Roku Tyſiącznym, Pięćſetnym, Dźiewięćdźieśiątym trzećim, o hultáiách uczynioney, poſtánawiamy, áby żaden Stanu Mieyſkiego człowiek, tákowych ludźi luźnych, ſłużby dorocżney niemáiących, przechowywać nie wáżył ſię, pod tąże winą* Ducentarum Marcarum, ad Inſtantiam cujuſcunque in Officio Caſtrenſi, ſub pœna Bannitionis decernenda, *y owßem takowych wßyſtkich, káżdemu Szláchćicowi, podług teyże Konſtytucyi Tyſiącznego, Pięćſetnego, Dźiewięćdźieśiątego trzećiego, imáć poymawßy okowáć, y do roboty przymuśić wolno będźie, czego Urzędy Mieyſkie nikomu bronić nie máią*, ſub eadem pœna & Foro, *wcále iednák Miáſtom, y Miáſteczkom y Wśiom* Perſonæ liberæ, *y Rzemieślnicy, ktorzy zdawná przy Miaſteczkách mięßkáią á hultáyſką ſię y włoczęgámi nie báwią, záchowáni bydź máią. Ciż hultáie y wágábundy Pobory ná nie włożone oddawáć będą powinni. A to* Laudum *do wßyſtkich Dobr Krolewſkich Duchownych y Swieckich ścrągáć ſię ma. Adam, Albrachtus Przyiemſki, Obożny Koronny, Márßáłek ná ten czás Seymiku Srzeazkiego.* Et hic coram eodem Officio Actisq; præſentibus Caſtrenſibus Poſnanienſibus perſonaliter comparens Honeſtus Albertus Nadolny Miniſterialis Regni Generalis, Officio præſenti bene notus, ſanus exiſtens, libere ac manifeſtè recognovit. Quia ipſe die hodierna Literas Laudi ſupraſcripti Conventus Sredenſis, in quatuor Partibus Fori iſtius Civitatis Poſnanienſis, frequētiaq; multorum hominum, ſtatûs ſexus & Conditionis cujusvis exiſtens, clara, ſonoroſa, intelligibiliq; voce publicavit, & ad notitiam deduxit. Ex Actis Caſtrenſibus Poſnanienſibus extraditum. Locus Sigilli, Mroczyńſki *mpp*. Legit cum Actis Mierzewſki.

KON-

REGESTR
KONSTYTUCYI
y
PRZYWILEIOW
KORONNYCH
w Tym Tomie Szoſtym zawartych.
AUGUST II.
KROL Polſki.

Annò		Folio.
1697.	*Denuntiatio Regis Coronati cum Confirmatione Generali Jurium* - - -	1.
	Konſtytucye Seymu Walnego do dwoch Niedźiel ſkroconego. - -	10.
1699.	Konſtytucye Seymu Walnego *Pacificationis* ſześcniedźielnego w Warſzawie. - - - - - - - -	15.
	Konſtytucye Wielkiego X. Litewſkiego ná tymże Seymie. - - - -	75.
1703	Konſtytucye Seymu Walnego dwuniedźielnego Extraordynaryinego w Lublinie - - - - - - - -	87.
	Konſtytucye W. X. Lit ná tymże Seymie - - -	116.
	Inſtruktarz wybierania Cła W.X.L. ná tymże Seymie poſtanowiony.	131.
1710.	Poparcie Generalney Sandomierſkiey Konfederacyi - -	137.
	Sancita W. X Lit. ná Walney Radzie Warſzawſkiey złożone y poſtanowione. - - - - - - - -	206.
1712.	Konſtytucye Seymu Extraordynaryinego dwuniedzielnego w Warſzawie. - - - - - - -	217.
	Konſtytucye W. X. Lit. na tymże Seymie - - -	224.
1717.	Konſtytucye ná zákończeniu Konfederacyi Tarnogrockiey y innych w Warſzawie. - - - - - - -	229.
	Konſtytucye W. X. Lit ná tymże Seymie. - - -	306.
	Repartycya Woyſka *utriuſq; authoramenti* ná tymże Seymie poſtanowiona. - - - - - - - -	332.
1718.	Konſtytucye Seymu Walnego ordynaryinego Sześćniedźielnego w Grodnie - - - - - - -	392.
1724.	Konſtytucye Seymu Walnego ordynaryinego Sześćniedźielnego w Warſzawie. - - - - - - -	397.
1726.	Konſtytucye Seymu Walnego ordynaryinego Sześćniedźielnego w Grodnie. - - - - - - -	403.
	Tabula reductionis adjudicatorum & aliarum pœnarum. - -	441.
	Konſtytucye W X. Lit. ná tymże Seymie. - - -	459.
	Pacta Subjectionis Ducatus Curlandiæ. - - - -	502.

AUGUST III.
KROL Polſki.

1736.	Konfederacya Generalna *omnium Ordinum*, Elekcya y Koronacya Nayiaśnieyſzego Páná ſzczęśliwie nam panuiącego, rázem inkludowane w Konſtytucyi Seymu *Pacificationis* dwuniedzielnego Extraordynaryinego w Warſzawie - - - - - - -	573.
	Do tego oſtatniego Tomu przydana Korrektura Pruſka. 1598. -	549.

KATALOG
ALFABETYCZNY
KSIĄG POLSKICH.

Rok. Polio.

1597. Postylla Kaspra Cruciger'a - - 1.
Kontynuacya dzieła Nicolai Hroscopa - - 10.
1599. Kontynuacya Sejmu Walnego Lubelskiego w Wa[illegible] - - 15.
Kontynuacya Sejmu Walnego Lubelskiego - - 25.
1603 Kontynuacya Sejmu Walnego Extraordyna[illegible] - - 87.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 115.
Kontynuacya W. X. Lit. [illegible] - - 134.
Dyaryusz wyprawy Zygmunta III. do Moskwy. - - 137.
1610 Kontynuacya Sejmu Walnego Warszawskiego - - 205.
Kontynuacya Sejmu Extraordynaryuszego dwunastego w Warsza- - 317.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 224.
Kontynuacya W. X. Lit. [illegible] - - 229.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 305.
Kontynuacya Sejmu Walnego Extraordynaryuszego w - - 393.
Kontynuacya Sejmu Walnego ordynaryuszego Sandomierskiego w - - 397.
Kontynuacya Sejmu Walnego ordynaryuszego Sandomierskiego w - - 403.
Kontynuacya W. X. Lit. [illegible] - - 441.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 459.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 502.

ALFABETYCZNY
KATALOG
KSIĄG POLSKICH.

Rok. Polio.

1597. Postylla Kaspra Cruciger'a - - 1.
Kontynuacya dzieła Nicolai Hroscopa - - 10.
1599. Kontynuacya Sejmu Walnego Lubelskiego w Wa[illegible] - - 15.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 25.
1603 Kontynuacya Sejmu Walnego Extraordyna[illegible] - - 87.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 115.
Kontynuacya W. X. Lit. [illegible] - - 134.
Dyaryusz wyprawy Zygmunta III. do Moskwy. - - 137.
1610 Kontynuacya Sejmu Walnego Warszawskiego - - 205.
Kontynuacya Sejmu Extraordynaryuszego dwunastego w Warsza- - 317.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 224.
Kontynuacya W. X. Lit. [illegible] - - 229.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 305.
Kontynuacya Sejmu Walnego ordynaryuszego - - 332.
Kontynuacya Sejmu Walnego ordynaryuszego Sandomierskiego w - - 397.
Kontynuacya Sejmu Walnego ordynaryuszego Sandomierskiego w - - 403.
Kontynuacya W. X. Lit. [illegible] - - 441.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 459.
Kontynuacya Sejmu [illegible] - - 502.

ALFABETYCZNY
KATALOG
KSIĄG POLSKICH.

Rok. Polio.

1735. Kancelarya Generalna Ordynacyi Zamoyskiey Nay- - - 1.
Majętności Ordynacyi Zamoyskiey, razem inkludowane - - 13.
Extraordynaryusz dwunastego Extraordyna- - - 373.
Dyaryusz ostatniego Teatru przy dniu Koronacyi Króla Jmci. - 549.

JUS TERRESTRE NOBILITATIS PRUSSIÆ CORRECTUM

Anno Domini M. D. XCVIII.

De { 1. Succeſſionibus. 2. Donationibus, Teſtamentis. 3. Tutelis. } 4. Præſcriptionibus. 5. Magiſtratibus & Judiciis. De { 6. Proceſſu in Cauſis Civilibus. 7. De finibus regundis. }

SIGISMUNDUS TERTIUS

DEI GRATIA REX POLONIÆ, Magnus Dux Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Livoniæque &c. necnon Svecorum, Gothorum, Vandalorumque Hæreditarius Rex.

SIgnificamus Præſentibus, quibus expedit, univerſis; Quòd cum Incolæ Terrarum Pruſſiæ à DD. olim Anteceſſoribus Noſtris, & à Nobis quoq; Iura (quibus antehàc vigore Privilegij Caſimiriani diverſis, ysque ſecum pugnantibus, utebantur) corrigendi facultatem impetraſſent, Eoſdem Correcturam ejusmodi ſuper certis Capitibus (utpote Magiſtratibus & Iudicijs, Succeſſione, Dotum jure, Tutelis, Donationibus, Teſtamentis, Præſcriptionibus, Iuris Proceſſu, alijsq; nonnullis) unanimi omnium voluntate confectam, in hiſce demum Comitijs, Anno 1598. ad 2. Martij Varſaviæ indictis atq; celebratis, tam Regni, quàm Pruſſiæ Ordinum conſenſu Nobis publicè exhibuiſſe, ac ut Nos quoq; eandem approbare dignaremur, illius Provinciæ nomine ſupplicâſſe. Quare ſupplicationi eorum uti juſtæ annuentes, præfatam Iurium Correcturam Regis Noſtri, & Comitiorum præſentium authoritate, in toto approbamus, atq; confirmamus: utq; ſecundum Leges in ea deſcriptas, omnia Equeſtris Ordinis negotia, in quibuscunq; Iudiciorum ſubſellys, ubivis tam intra, quàm extra Pruſſiam, poſthàc judicentur atq; decidantur, in perpetuum ſancimus. Eô ſpecialiter eidem Pruſſiæ Nobilitati reſervatô, ut in poſterum etiam Iura ejusmodi ad Praxim duntaxat Iudicialem pertinentia (modò id omnium arbitrio, atq; imprimis Noſtro cum permiſſu, fiat) corrigendi, emendandi, emendatis addendi, vel etiam immutandi, liberam ſemper habeant facultatem.

SIGISMUNDUS REX.

TITULUS I.

DE SUCCESSIONIBUS.

IN quæcunque bona, tam mobilia, quàm immobilia, ſi filij ſuperſint, æquis ſortibus filij tantùm ſuccedant: maſculis deficientibus, filiæ. Exiſtentibus autem filjs, filiæ Dotem per parentes,

rentes, dum in vivis essent, inscriptione, vel exemplo alterius filiæ assignatam habebunt. Quæ, nisi à parentibus assignata fuerit, per fratres & duos proximos ex parte Patris, & duos ex parte Matris, duosque Scabinos Terrestres illius districtus, in quo habitabunt, per Judicium Terrestre electos, intra annum & sex menses assignari & constitui debebit. Interim quoad elocentur, pro conditione suâ, honestè à fratribus educentur & exhibeantur.

Quòd si intra annum & sex menses, quemadmodum suprà constitutum est, Dos assignata illis non fuerit, portiones suas una cum fratribus æquo jure tam in paternis, quàm maternis bonis habebunt.

Dote autem ita illis assignatâ, nullum ultra eam sibi jus hæreditarium, in bonis Paternis vel Maternis, aliorumve ascendentium, ac etiam per aliquem ex fratribus sterliter decedentem, si alij ex fratribus superstites sint, vendicare poterunt, licet nulla eo nomine renunciatio facta sit.

Nec, ut Dos ratione decedentium fratrum sibi augeatur à fratribus petere, sed illæ sortes fratrum sterliter decedentium, ad fratres solos, aut fratrum masculini sexus liberos, qui supervixerint, pleno jure devolventur.

Quod si fratres omnes sterrliter decedant, sorores earumque liberi in stirpes in bonis succedent: sororibus itidem amitis, materteris, avunculis, alijsque cognatis, non tamen patruis, vel patruelibus, alijsve agnatis, unà cum fratribus sorores earumque successores in stirpes itidem succedent.

Nec maritus in bonis uxoris, nec uxor in bonis mariti, post mortem alterius, quiquam juris amplius (juribus tamen ejusmodi præteritis nihil nocendo) sibi vendicare, aut usurpare poterunt, quàm quod ad Acta publica quæcunque authentica legitimè inscriptum sibi docere poterunt.

Locò verò successionis mutuæ in dimidiam Partem bonorum, quæ hactenùs in usu fuit, bona, quæ ad maritum attulerit, dotemque & contra dotem à marito sibi inscriptam, integram habere debebit, quas ita marito inscribere liberum erit, ne ampliùs tamen, quam dimidiam partem bonorum suorum ijs oneret.

Et Dotis quidem proprietas ad illam, hæredesque ipsius pertinebit: Contradote autem ad vitæ tempora ut & fruetur, Successoribus tamen defuncti, de restitutione post mortem suam, inscriptione in aliqua bona libera, vel sua, vel fidejussorum sufficienter possessionatorum, cavere tenebitur.

Advitalitium etiam jus mutuum in omnibus bonis liberum erit Conjugibus sibi inscribere. Si quæ etiam nullam Dotem à marito inscriptam habuerit, quartæ tamen partis bonorum mariti defuncti uxor superstes usum fructum percipiet, donec ad secundas nuptias transierit.

Succes-

Succeſſionum autem hæc erit ratio. Primò per directam lineam deſcendentes ſuccedent.

Itaque ſi quis decedens filios aut filias; ex alijs autem filijs aut filiabus nepotes nepteſve, aut etiam ulteriore gradu deſcendentes reliquerit, vel etiam nullos filios filiaſve, ſed tantùm nepotes nepteſve, aut ulteriores, in bona Avi Aviæve in ſtirpes ſuccedant, tantùm videlicet uniuscujuſque ſtirpis poſteri accepturi, quantùm ad parentis ipſorum, ſi in vivis eſſet, ſortem pertineret.

Si neque filios filiaſve, neque ab ijs deſcendentes quis reliquerit, fratres autem, vel fratribus non exiſtentibus, ſorores germanæ, defunctorumve fratrum, aut ſororum liberi, deſcendentesque extiterint, ſecundum ea, quæ ſupra ſtatuta ſunt, in ſtirpes itidem ſuccedant.

Si neque per directam lineam, neque à fratribus & ſororibus deſcendentes extiterint, proximi ſucceſſores aſcendentes per directam lineam ſint, in qua linea hi gradus ſunt: Pater, Mater, Avus, Avia, Proavus, Proavia, Abavus, Abavia, cæterique omnes, qui in Jure Parentum nomen obtinent.

Neque deſcendentibus per directam lineam, vel à fratribus & ſororibus, neque aſcendentibus per directam lineam ullis exiſtentibus quartô locô cæteri, vel agnati, vel cognati, ut patrui, avunculi, propatrui, proavunculi, & ſimiles, ab ijſque deſcendentes, eô, quô pater & avus ipſorum, ſi in vivis eſſent, jure ſuccederent, id eſt, in ſtirpes.

Succedere autem quisque debet in ea tantùm bona, quæ ab eo proficiſcuntur, per quem cognatione defuncto conjungitur, ut paterni propinqui in paterna bona ſuccedant, materni verò in Dotem tantùm, vel bona materna.

Itaque ſi quis ex una tantùm uxore liberos, aut ab ijs deſcendentes habuerit, in utraque bona tam patris quàm matris, eô, quod ſuprà conſtitutum eſt inter mares & fœminas, diſcrimine conſervatô, ſuccedent: Si ex pluribus uxoribus, in paterna quidem bona conjunctim itidem ſuccedent, in materna ſeparatim, ſuæ quisque matris.

Eôdem modô, ſi germanum fratrem, aut fratre deficiente ſororem, aut ab ijs deſcendentes defunctus reliquerit, itidem tam in paterna quàm materna bona defuncti ſuccedant: Si conſanguineos fratrem, ſororemve, aut ab ijs deſcendentes defunctus reliquerit, in paterna defuncti bona tantum ſuccedent, in materna autem materni propinqui defuncti, quamvis remotiores.

Itidem ſi uterinus frater, ſororve, aut ab ijs deſcendentes extiterint, materna tantùm bona defuncti capient, ad paterna autem paterni tantùm propinqui admittentur, etſi remotiore gradu conjuncti illis ſint, Profectitiorum autem ſeu Quæſitorum bonorum defuncti, eadem ſemper conditio ſit, quæ paternorum.

DE INVENTARIO.

QUicunque hæreditatem, aut etiam uſum fructum poſſederit, poſt mortem defuncti intra menſem quatuor teſtibus fide dignis, ſuæ conditionis adhibitis, hæredibuſque, aut aliquot ex illis vocatis, Inventarium facere tenebitur: quod niſi fecerit, aut fides Inventario adhibita non fuerit, in ſus Terreſtre eo nomine vocatus peremptorium terminum habebit, atque ad primam Citationem reſpondere tenebitur, corporaleque juramentum præſtabit, omnia bonâ fide in Inventarium à ſe relata, nihilque ex bonis defuncti a ſe celatum vel celari.

TITULUS II.

DE DONATIONIBUS ET TESTAMENTIS.

1. DOnatione inter vivos donare, inſcribere, vendere bona ſua ad Acta tamen aliqua authentica, unicuique & cui voluerit, liberum erit. cùm maximè naturali libertati conveniens, ſit ut, quemadmodum quiſque velit, re ſuâ utatur.

2. Teſtamenta autem de bonis mobilibus quibuſcunque, non autem de immobilibus, qui factionem teſtamenti habuerint, condere eis liberum erit.

3. Ut firma ac legitima Teſtamenta ſint, ad minimum ipſius Teſtatoris ſani mente ac trium fide dignorum teſtium manibus & ſigillis ſubſcripta & obſignata eſſe debent: Quòd ſi ipſe Teſtator ſcribere neſciverit, quartus teſtis in præſentia cæterorum nomine illius ſubſcribat. Si etiam in Jure id Teſtator facere maluerit, integrum illi erit, ad Acta quæcunque authentica ultimam voluntatem ſuam diſertis verbis profiteri, atque in Acta referendam curare, aut etiam Teſtamentum ſuâ ſolius manu ſubſcriptum & ſigillô obſignatum, clauſum ad eadem Acta offerre; cujus oblationis & traditionis Actus, Actis Officij inſcribi debet.

4. Morte deinde Teſtatoris conſecutâ, intra tres menſes ad inſtantiam Officij, apud quod Teſtamentum depoſitum fuerit, vel etiam Officio id negligente, ad inſtantiam cujuſcunque, qui intereſſe ſuo putaverit peremptoriè Succeſſores ad Officium citentur, ad audiendum & videndum, Teſtamentum illud clauſum per Officium aperiri, & publicari. in terminoque, ſive compareruerint citati, ſive non, Teſtamentum nihilominus aperiatur & publicetur, atque in Acta inſcribatur.

5. Quacunque ratione Teſtamentum quis condiderit, vel teſtibus nimirum adhibitis, vel apud Acta aliqua publica, toties, quoties viſum ei fuerit, ante mortem voluntatem ſuam revocare, mutare in univerſumq; quod viſũ fuerit, addere, detrahere, minuere, & vel integrum Teſtamentum inducere, abolereve, vel parti ejus derogare, integrum ei erit, ita ut ad mortem cujuſ-

que

que voluntas ambulatoria & libera ſit, ſemperque noviſſima quæque voluntas rata habeatur.

6. Si hæreditati, in quam debebat ſuccedere, quis renunciaverit, ſive filius, ſive quicunque alius, ad debita quidem ſolvenda, aut alia onera hæreditatis non tenebitur, bona autem omnia creditoribus dimittere debet: ac ſi ſuſpicio aliqua fuerit, ex hæreditate aliquid ad illum perveniſſe, à creditore ad Judicium Terreſtre vocatus, terminum peremptorium habebit, in quo corporale juramentum præſtet, nihil ex bonis defuncti ſe poſſidere, aut dolô malô poſſidere deſijſſe, quod ſi præſtare recuſârit, ac liquidum debitum, quod petetur, fuerit, ad ſolvendum cogatur.

TITULUS III.
DE TUTELIS.

1. OMnibus liberos impuberes habentibus, integrum ſit, quoſcunque illis videbitur, Tutores, vel Teſtamento, vel ad Acta quæcunque authentica conſtituere.

2. Si quis nullis Tutoribus relictis deceſſerit, Tutoris legitimi ſint proximi agnati, qui nimirum maſculino ſexu pupillis conjuncti ſint: deficientibus agnatis, proximi cognati, qui per fœminam pupillos cognatione attingunt.

3. Quòd ſi ex linea cognatorum, aut agnatis deficientibus, cognatorum pari propinquitatis gradu plures tutelam vendicare ſibi voluerint, Judicium Terreſtre tres ex ipſis, ſi tot ſint, deligat, quos pupillorum rationibus magis expedire judicaverit.

4. Quòd ſi vel nullos agnatos, aut cognatos habeat, aut, ſi fuerint, legitimis cauſis à tutela ſe excuſent, Judicium Terreſtre, à quocunque eo nomine appellatum, in proximis terminis Terreſtribus, Tutores duos aut tres idoneos, & ſufficienter ibidem poſſeſſionatos, dare pupillis tenebitur.

5. In educandis pupillis, voluntatem defuncti parentis, aut ſi de ea non conſtiterit, proximorum agnatorum, aut cognatorum Tutores ſpectent.

6. Sive autem Teſtamentarij fuerint, ſive Legitimi, ſive Dati, tutelæ ſuæ adminiſtrationem à confectione Inventarij ordiantur. Ad quod conficiendum, intra menſem poſt ſuſceptam tutelam, Judex Terreſtris loco illius, à Tutoribus requiſitus, duos Scabinos in bona pupillorum delegabit, qui confectum Inventarium manibus ſuis ſubſcribant, & ſigillis muniant, quod Tutores in proximis Judicijs Terreſtribus ad Acta referant.

7. Quod ſi à Tutoribus prætermiſſum fuerit, quanti à pupillis, aut hæredibus eorum, moderatione Judicis præcedente, in litem jurabitur, tantum damni nomine præſtare illis tenebuntur.

8. Confectô Inventariô, res, quæ temporis tractu perituræ

videantur, quàm optimâ còndition̄e poterunt, quamprimùm vendent, pecuniamque ex illis redactam unà cum reliqua pecunia pupillari, ex utilitate pupilli, inque rem illius collocabunt. Si debita aliqua extiterint, mobilia bona vendant, ex quibus ea ſolvant.

9. Immobilia bona nonniſi ex ſequentibus cauſis, & decreto Judicij Terreſtris, causâ aliquâ earum in Judicio Terreſtri prius probatâ, vel vendant, vel alienent, vel obligent. Cauſæ autem, ob quas decreto & æſtimatione Judicij accedente, alienare, aut obligare ea poterunt, hæ ſint: Dotis ſolvendæ: Alimentorum pupillis, ſi aliter expediri ea non poſſint, conſtituendorum: Damna ex obligationibus aliquibus, aut uſuris, ſi ea non explicarentur, provenientia: ad extremum, liquidorum debitorum ſolutio: Extra haſce cauſas, aut etiam cum aliqua harum cauſarum prætendetur, ſi abſque decreto Judicij veneant, dominium non transferetur, rectèque poſtea à pupillis vindicari poterunt.

10. Cum plures Tutores fuerint, etſi unus tutelam adminiſtrârit, pupillis tamen hæredibusve eorum omnes conjunctim, & ipſi & bona eorum in ſolidum obligata erunt.

11. Si Tutor Tutoreſve ſuſpecti ſint, vel bona pupilli malè adminiſtrent, liberum erit cuicunque vel propinquo, vel etiam alieno, qui curâ pupilli tangatur, ad Judicium Terreſtre vel Palatinale eum eosve vocare. Ac ſi ex rationibus proventuum vel certis alijs indicijs ſuſpectus fuerit, aut tutelam malè adminiſtrare reperiatur, decreto Judicij à tutelâ removeatur, ac ſi quid damni ex adminiſtratione ejus ad pupillum pervenerit, præſtet, omniaque ſecundum Inventarium alteri tutori à Judicio delecto reddere cogatur.

12. Si durante tutelâ ex Tutoribus aliquis mortuus fuerit, ſuperſtites tutelam adminiſtrent: cujuſque tamen Tutoris bona, aut hæredes, non per amplius tempus tenebuntur pupillo, quàm per quod tutelam quiſque geſſit, ita ut ſuum quiſque factum, aut ejus, cui in bonis ſucceſſit, tantùm præſtet.

13 In tutela ad decimum octavum ætatis annum minorennes ſint, quem cum attigerint, Judicio Terreſtri annum ætatis probent, adminiſtratioque rerum ad illos pertinentium à Judicio eis decernatur. Decreto interpoſito Tutores omnia bona, tam immobilia, quàm mobilia eorum, in uſum poſſeſſionem, & adminiſtrationem ſine dilatione ullâ tradere eis tenebuntur, tutelæque ſuæ adminiſtrationis, tam ipſorum bonorum, quàm omnium fructuum, redituum & proventuum, præſentibus duobus propinquis pupilli, rationem eis reddent. Et adminiſtratio quidem bonorum, tam immobilium, quám mobilium, mox ad eos transferetur: immobilia tamen bona, antequam vigeſimum quintum ætatis annum expleverint, niſi ex ijs cauſis, & modo, ex quibus & quo Tutores alienare ea poſſe ſuprà conſtitutum eſt, alienare nullo modo poterunt.

14. Si

14. Si moram aliquam Tutores hac in re fecerint, ad Judicium Terreſtre, aut Officium Palatinale peremptoriè citentur, quantique in litem à pupillis juratum fuerit, ſine Exceptione & Appellatione ulla, damni nomine eis præſtare, bonaque nihilominus iis reſtituere, & rationes reddere teneantur.

15. Quòd ſi plures fratres fuerint, ut quisque eorum ad legitimam ætatem pervenerit, ita uſum ſortis, ſaltem cujuſque eorum, modo ſuprà definito, tradere ei tenebuntur: reliquorum autem fratrum minorennium, & ſortium illorum, conjunctim cum fratre adulto, tutelam & adminiſtrationem continuabunt. Diviſio autem bonorum perpetua nonniſi tum fiet, cum decimum octavum ætatis annum omnes compleverint.

16. Si ſumptus aliquos neceſſarios, vel in perſonam pupilli, vel in bona, vel in Judica, vel rem aliquam ad illum pertinentem tutor fecerit: ſi etiam ipſe, cum ejus causa aliquò iret, aut negotia ejus gereret, aliquid inſumpſerit, cùm officium ſuum nemini damnoſum eſſe debeat, rectè in rationes referet.

17. In univerſum, nihil præter dolum & latam culpam, quæ dolo proxima eſt præſtare Tutor debet. Itaque ſi, cùm ipſe omnia fecerit, vel Procurator ad Judicia pupilli delectus, vel miniſter ad adminiſtrationem rei familiaris, in rebus pupilli aliquid peccârit, aut fortuitus aliquis caſus, qui provideri non potuerit, damni aliquid rebus pupilli attulerit, præſtare id Tutor non tenetur.

18. Omnibus autem in rebus Pupillus meliorem ſuam conditionem, etiam ſine Tutorũ authoritate, facere poterit, deteriorem non.

19. Quòd ſi Pupillus, poſtquàm ex poteſtate Tutoris exceſſerit, damnum paſſum ſe ab eodem ſenſerit, Actionem eidem ob malè adminiſtratam tutelam infra tres annos & tres menſes, Præſcriptione in poſterum obſtante, inſtituere debebit.

20. Mulieres in aliena cura & tutela ſemper ſint, & Filiæfamilias quidem in parentum aut fratrum, ſi adulti ſint, tutorumve agnatorum, vel iis non exiſtentibus, proximorum cognatorum: Uxores cum maritorum conſenſu, tutore adhibito, liberam deſponendi facultatem habeant.

TITULUS IV.

DE PRÆSCRIPTIONIBUS.

1. SI quis rem mobilem per triennium & tres dies, id eſt, octodecim ſeptimanas, immobilem autem per triginta annos, non vi, non clàm, non alieno ſed ſuo nomine, & titulo bonaque fide, pacificè ſineque ulla cujuſquam interpellatione poſſederit, ne rerum dominia in incerto ſint, dominium ejus acquirat: neque quiſquam poſtea vindicare eam poterit. Quòd ſi quis titulum etiam ac bonam fidem dicere non poſſit, bona

autem ea per longiſſimi temporis præſcriptionem, quadraginta nimirum annorum ſpatio, pacifice & ſine cujuſquam interpellatione poſſederit, eodem modo Actioni vindicationive locus ampliùs non erit.

2. Quod idem etiam ad hypothecata aut obligata bona pertinere debet, niſi intra quindecim annorum decurſum, ad Acta aliqua authentica, eadem hypotheca, aut obligatio renovata fuerit.

TITVLVS V.

DE MAGISTRATIBUS ET JVDICIJS.

1. CUm Palatini ob negotia, tàm Reip: quam ſua, vacare interdum Judicijs non poſſint, integrum eis erit habere Vice-Palatinos, qui quidẽ ſint Nobiles, indigenæ ac ibidem poſſeſſionati.

2. Exercebunt autem Judicia ſingulis quatuor ſeptimanis, in Palatinatu nimirum Culmenſi primâ menſis cujuſque die, durante quidem vitâ moderni Palatini, alternatim Neofori & Radzini: illo verò decedente, Radzini tantùm: in Mariæburgenſi, ſeptimâ ejuſdem menſis Stumæ: in Pomeraniæ, decimâ quartâ, idque Starogardiæ, in oppido Sviecie & Tucholiæ alternatim, durante autem vitâ moderni Palatini Skarſſeviæ, poſt deceſſum verò ipſius, nonniſi in tribus locis illis ſuperioribus, Skarſſeviâ omiſſâ. Quod ſi in diem feſtum aliquis ex diebus iſtis inciderit, die ſequenti Judicia ordinantur. A feſto autem D. Margaretæ ad feſtum Exaltationis S. Crucis, Jura prorſus omnia ſiſtantur ac ſileant, exceptâ Executione rerum judicatarum, & Cauſis ex inſcriptione venientibus, quas ſine ulla exceptione temporis ac dilatione judicare ſemper tenebuntur.

3. Judicabunt autem Cauſas tantummodò Civiles: Recognitiones quoque atque Inſcriptiones quascunque recipient, & rem judicatam exequentur.

4. Vice-Palatini in primis Judicijs, quæ habebunt, Juramentum in hæc, quæ ſequuntur verba, præſente Nobilitate præſtent, juramentumque hoc illorum in publica Acta referatur.

5. Ego N. juro, quia juſtè ſecundum Deum, Jus ſcriptum, æquitatem, & partium controverſias judicabo, recognitionesque ſuſcipiam, divitis & pauperis, amici & inimici, civis & peregrini diſcrimine ſublato: Et neque favorem, neque odium, neque præmium, neque minas, aut inimicitias aliorum curabo, ſed in judicando ſolum Deum, & Jus ſcriptum, æquitatem, partium controverſias & recognitiones, in hisq; omnibus conſcientiæ meæ judicium ſequar & audiam, rem judicatam fideliter exequar, aliaque negotia mihi incumbentia pro poſſe meo faciam: Sic me DEUS adjuvet, & Sancta Chriſti Crux.

6. Judicia autem Palatinalia ipſi Palatini, moderni quidem

quater

quater in anno, ſingulis nimirum quatuor Anni temporibus, habebunt, eademque quatuor ſeptimanis antè publicabunt.

7. Exercebunt autem illa in Palatinatu Culmenſi, Neofori: in Mariæburgenſi, Stumæ: in Pomeraniæ verò, durante vitâ moderni Palatini, vel Starogardiæ, vel in oppido Swiecie, vel Tucholiæ, vel Skarſſeviæ. Qui verò in poſterum conſtituentur Palatini, ſingulis quibuſque octo ſeptimanis Judicia habebunt, & ita quidem, ut in Culmenſi Palatinatu, Radzini ſemper habeantur; in Mariæburgenſi, Stumæ, in Pomeraniæ alternis vicibus Starogardiæ, in oppido Swiecie, & Tucholiæ.

8. Judicare poſſunt eadem omnia, quæ & Vice-Palatini, ac inſuper cauſas bannitionum, invaſionis domeſticæ, & quæcunque ex præſcripto Cõſtitutionũ Terrarũ Pruſſiæ ad illorũ Judicia ſpectant.

9. Palatini inprimis Judicijs ſuis ijſdem, quibus Vice-Palatini, verbis juramentum corporale, præſente Nobilitate præſtabunt, idque juramentum ad Acta publica referetur.

10. Ego N. juro, quia juſtè ſecundum Deum, Jus ſcriptum, æquitatem, & partium controverſias judicabo, recognitionesque ſuſcipiam, divitis & pauperis, amici & inimici, civis & peregrini diſcrimine ſublato. Et neque favorem, neque odium, neque præmium, neque minas, aut inimicitias aliorum curabo, ſed in judicando ſolum Deum, & Jus ſcriptum, æquitatem, partium controverſias & recognitiones, in hiſque omnibus conſcientiæ meæ judicium ſequar & audiam, rem judicatam fideliter exequar, aliaque negotia mihi incumbentia pro poſſe meo faciam: Sic me Deus adjuvet, & Sancta Chriſti Crux.

11. Judicium Cauſamve nullam Palatinus vel Vice-Palatinus prorogare, diemque Judicijs præfinitum proferre poterit, niſi forè utriusque Partis conſenſu & poſtulatu id fiat: Mulctas etiam nullas, niſi quæ vel Jure expreſſæ ſint, vel in quas nominatim quis ſe obligavit, decernet.

12. Si privato cum Palatino in Cauſa ad Judicium Palatinale pertinente controverſia interceſſerit, Palatinus apud vicinum Palatinum reſpondere debet, utrum Actor elegerit, is de controverſia cognoſcere, & rem judicatam exequi tenebitur.

13. Si Palatinus ejuſve Vice-Palatinus Caulas Officij ſui ſtatis temporibus non judicârint: Decreta tam à ſe lata, quàm ab alijs quibuſvis judicijs ad ſe remiſſa non executus fuerit; aut quo alio modo contra officium ſuum peccârit, metaſve ejus exceſſerit; eo nomine ad Tribunal Regni citatus, primâ vice pœnam Centum Aureorum committet, alterâ vice in damnis condemnabitur.

14. Notarius Palatini eodem modo Nobilis, poſſeſſionatus, juratuſque ſit. Quod ſi plebejum aut impoſſeſſionatum habuerit, ille itidem juratus ſit: factum autem ejus, ſi quâ in re peccaverit, Palatinus præſtabit, de eoque conventus reſpondebit.

15. Judices Terreſtres eligi debent in locis, Conventibus particularibus deſtinatis: in Pomeraniæ autem Palatinatu, & Terra Michalovienſi in locis, in quibus Judicia celebrari conſveverunt, ab univerſa Nobilitate, in Conventibus per Palatinos intra ſex ſeptimanas à defuncti exceſſu indicendis; qui quidem Judices cum à Rege confirmati fuerint, literis Regiis exhibitis, ſequens juramentum præſente Nobilitate, quæ ad judicia convenerit, præſtare debent.

16. Ego N. juro, quia juſtè ſecundum DEUM, Jus ſcriptum, æquitatem, & Partium controverſias judicabo, recognitionesque ſuſcipiam, divitis & pauperis, amici & inimici, civis & peregrini diſcrimine ſublato. Et neque favorem, neque odium, neque præmium, neque minas aut inimicitias aliorum curabo, ſed in judicando ſolum DEUM, & Jus ſcriptum, æquitatem, Partium controverſias & recognitiones, in hiſque omnibus conſcientiæ meæ judicium ſequar & audiam, aliaque negotia mihi incumbentia fideliter & pro poſſe meo faciam: Sic me DEUS adjuvet & SANCTA CHRISTI CRUX Quod quidem Juramentum ab eis præſtitum in Acta referetur.

17. Scabini ad quævis Judicia ſint in univerſum Octo numero. Cum autem locus aliquis vacârit, tam Scabini, quàm Notarii Terreſtres ab univerſa Nobilitate, quæ ad Judicia convenerit, primâ Judiciorum die, ſinguli in unoquoque Palatinatu, eligi debent, ita ut majoris partis judicio in electione ſtetur, electique etiam ſine Confirmatione Regia ad Officium admitti.

18. In Palatinatu autem Pomeraniæ, in quo Judicia ſeparatim in ſingulis Diſtrictibus haberi ſolent, uno autem Notario in omnibus Diſtrictibus utuntur, electio Notarii in Conventu Starogardienſi, ejus rei cauſa à Palatino poſt Notarii exceſſum intra ſex ſeptimanas indicendo, haberi debet.

19. In primis autem Judiciis Scabini ſupraſcriptum: notarii autem ſequens juramentum præſtare debebunt.

20. Ego N. Juro, quia juſtè ſecundum DEum, Jus ſcriptum, æquitatem, & Partium controverſias, proteſtationes juridicas, Judicis decreta, in librum Actorum Tereſtrium inſcribam, & inſcribi curabo: in judicando, conſulendo, & ſcribendo ſolum Deum, Juſtitiam ſanctam, & æquitatem, Partium recognitiones, controverſias, ac Judicis ſententias, in hiſque omnibus conſcientiæ meæ judicium ſequar & audiam, aliaque negotia mihi incumbentia fideliter & pro poſſe meo peragam: Sic me Deus adjuvet & Sancta Chriſti Crux.

21. Eligi autem debent, tam Judices, quam Scabini, & Notarii, in aliquo Diſtrictu Palatinatûs ejus, in quo Judicia adminiſtrare debent, poſſeſſionati, Nobiles, Indigenæ, integræ famæ. In Palatinatu verò Culmenſi, ex Conſulari Ordine Civitatis Thoruni-

runensis duo sint Scabini, secundum consvetudinem antiquam, à Nobilitate modô suprascriptô eligendi, in numerumque Octo Scabinorum referendi.

22. Ne autem, propter absentiam Scabinorum aliquot judicia differantur, Statuimus, tres Scabinos, cujusque Palatinatûs, cum Judice Terrestri, & Notario, ad judicia administranda obeundaque sufficere.

23. Judicia autem Terrestria haberi debent, in Culmensi Palatinatu, Radzini & Thorunii bis in anno; primò feriâ secundâ post festum Corporis CHRISTI Radzini, secundò feriâ secundâ post festum Sanctæ Hedvigis Thorunii: In Michaloviensi autem septimanâ unâ semper post Culmensia judicia, & alternatim Brodnicii & Neofori: In Mariæburgensi, Stumæ, primò feriâ secundâ post Conductum Paschæ; secundò feriâ secundâ post Lamperti: In Palatinatu Pomeraniæ; in singulis Districtibus judicia itidem haberi debebunt bis in anno; & Diraviensia quidem Starogardiæ, primò feriâ secundâ post festum Circumcisionis DOMINI; secundò feriâ secundâ post festum S. Lucæ Evangelistæ: In aliis itidem Districtibus, locis consvetis, ita nimirum, ut Svecensia duabus septimanis Dirsaviensia subsequantur, post Svecensia verò aliorum porro Districtuum unâ septimanâ invicem se consequantur: Quæ si in diem festum inciderint, feriâ proximâ subsequente celebrentur.

24. Positio Actorum Terrestrium in singulis Palatinatibus observetur ordine subsequenti: In Palatinatu Culmensi, feriâ secundâ post festum S. Joannis Baptistæ in Radzin: In districtu Michaloviensi ejusdem Palatinatûs, feriâ secundâ post subsequenti proximâ: In Palatinatu Mariæburgensi, feriâ Stumæ. In Palatinatu Pomeraniæ, Starogardiæ, primâ die post determinationem judiciorum post festum S. Lucæ incidentium: similiter etiam in aliis Districtibus hujus Palatinatûs observari debet.

25. Claves cistæ, in qua libri asservantur, tres erunt, una in Judicis, duæ in Scabinorum potestate.

26. Quòd si fortè vel Judex, vel ex Scabinis iis aliquis, legali impedimento impediatur, Judex suam seniori Scabino, Scabini proximè sequenti Scabino, & consequenter, ut quisque aliquem ordine subsequitur, claves suas transmittet.

27. Causas Civiles Judicium Terrestre omnes judicabit.

28. Interpretantes igitur Constitutionem, quæ in violentos olim lata fuit, statuimus, ut si quis domum, vel possessionem alterius invaserit, in publicis viis insidias posuerit, vim armatâ manu alicui intulerit, vulneraverit, vel occiderit, ad Palatini cognitionem vis ea pertineat.

29. Si verò reali aliquâ injuriâ, ob limites controverſos, agro, frumentis, & idgenus ſimilibus, damni aliquid dederit, ejuſmodi Cauſas non Palatinus, ſed Judicium Terreſtre judicabit, ſecundumque exigentiam rei de iis, decernet.

30. Cùm autem libera unicuique Appellatio à Definitivis ſententiis eſſe debeat, ob rem malè judicatam nullum Judicium tam Terreſtre, quàm Palatinale, aut Commiſſoriale, aut quodcunque citari debebit: Poterit autem citari ob exceſſus & gravamina, ſi quæ in Officio ſuo commiſerit, ad Tribunal Regni, condemnatuſque primâ vice pœnam Quinquaginta Aureorum Hungaricalium, ſecundâ refuſionem damnorum Actori luet.

31. Causâ à Partibus aut Procuratoribus earum peroratâ, ut Judices remotis arbitris liberè ſententiam dicant, omnes, qui in Judicio jurati non ſunt, ſecedere debent.

32. Arma præter gladium, acinacem aut pugionem, quibus nimirũ conſvetudine ſua Nobilitas utitur, nemo in judiciũ afferat.

33. Cum ſclopeto aut ſimili armorum genere deprehenſus Quindecim Aureorum Hungaricalium mulctam dependat, neque ante ſolutionem eorum à Judicio recedat, ſub aliâ Quindecim Aureorum pœnâ: Ob quas quidem mulctas, ſi priore non ſoluta à Judicio abſceſſerit, ad Palatinum loci peremptoriè nomine judicii evocabitur, & utraque mulcta ſine Appellatione exigetur.

34. Si in Judiciorum loco aliquem quis vel vulneraverit, vel occiderit à quocunque comprehenſus per Officium Palatinale capitis pœnâ puniatur, ſi etiam evaſerit, ad idem Officium Palatinale citetur, itidemque capitali ſupplicio afficiatur.

35. Quæcunque ex libris Terreſtribus eduntur, Signo Terreſtri obſignentur, quod apud Judicium eſſe debebit, manuque ejuſdem Notarii Terreſtris ſubſcribantur.

36. Notarius tam Judicii Terreſtris, quàm Palatinalis, à quibuscunq; ſcriptis, quæ in libros referentur, aut ex iis edentur, non majus ſolarium accipiat, quàm ſequenti æſtimatione præſcribitur. A reſignatione nimirum perpetua, triginta groſſos: a dotalitiis & advitalitiis obligationibus totidem: ab obligatione quacunq;, quâ ſe ad dandum vel faciendum aliquis obligat, duodecim groſſos: a pœna contumaciæ, a prorogatione termini ſeu limitatione ex conſenſu partium, a renunciatione Miniſterialis, proteſtationibus, areſtis Judicialibus, aliiſq; actibus ſimilibus, ſenos groſſos: a ſententia Definitiva groſſos duodenos. Cujus quidem ſalarii tertia pars Notario, reliquæ duæ Judicio obvenire debent. Ab extractu autem ex Actis ſoli Notario de ſingulis paginis plenè ab utraque conſcriptis quini groſſi ſolventur.

37. Ex mulctis omnibus & parte ea ſolariorum, quæ a Judicio ſecundum ſuperiorem Conſtitutionem obvenit, æqualiter Judex & Scabini inter ſe divident.

38. Pu-

38. Publicorum Notariorum, qui contrariis Inſtrumentis ſæpè Cauſas intricabant, uſu abrogato, in locum illorum Miniſteriales Terreſtres ſubſtituimus, qui, duobus Nobilibus adhibitis, quæ Judiciali denuntiatiõe aut atteſtatiõe opus habebũt, exequentur.

39. Debent autem Miniſteriales in primis Judiciis Terreſtribus vel Palatinalibus ſequens Juramentum præſtare:

40. Ego N. juro, quia exnunc & in poſtea fidelis ero Sereniſſimo Domino meo Regi &c. negotia Judiciorum mihi commiſſa & credita, & Citationes fideliter faciam, ſuperque quibuſcunque negotiis, poſtquam requiſitus fuero, fideliter recognoſcam, non amore, odiô, pretiô, vel favore, ſed pro DEO & Juſtitiâ, nec ero conſentiens cuiquam malitiæ, quæ poſſet quoquo modo opprimere veritatem, ſed omnia integrâ fide, tam in Judicio, quàm extra, abſque dolo peragam, recognoſcam & exequar, nihilque unquam falſi committam: Ita me Deus adjuvet & omnes Sancti.

41. Si quis Miniſterialem eo tempore, quô officiô ſuô fungitur, occiderit, vulneraverit, aut pulſaverit, eâdem pœnâ, quâ violator ſecuritatis publicæ judiciorumve puniri debet.

42. Quilibet autem Miniſterialis apud Palatinum ejus Palatinatûs reſpondere tenebitur, in quo exceſſus aliquis commiſſus ab eo fuerit.

TITULUS VI.

De Proceſſu in Cauſis Civilibus.

1. QUi in Jus aliquem vocare voluerit, ante omnia ipſe ſtandi locum in Judicio habere debet, & eum in Judicium vocare, quem convenire Jure permiſſum eſt.

2. Standi autem locum in Judicio non habent Liberi, contra Parentes in perſonalibus Actionibus; ſubditi item contra Dominum, & viceverſa, cùm ob poteſtatem, quam quiſque in ſuos habere debet, nullum cum ſuis judicium intercedere debeat: Proſcripti item & Infames. Muti autem, ſurdi, pupilli, mulieres, mente capti, conveniri quidem & convenire poterunt, non tamen abſque Tutoribus.

3. Secundum id, ut ad ſuum quemq; Judicem in Jus vocet, quem convenire velit, quiſque attendere debebit. Si enim Pars Partem in aliud forum, aut juriſdictionem, quam ad quam Reus pertinere docebitur, evocaverit, nulla & irrita erit.

4. Quòd ſi verò Reus ultrò Judicem aut juriſdictionem alicujus agnoverit, vel in Judicem aliquem conſenſerit, vel etiam obligatione, vel inſcriptione ſuâ illius judicio ſe ſubmiſerit, jurique ſuo renunciaverit, Jus dicenti parere debebit. Si præter hæc à non ſuo judice nihilominus parere juſſus fuerit, quemadmodũ ſuprà conſtitutum eſt, ſententia Judicis nullius momenti erit.

5. Si ad Judicium Terreſtre quis aliquem vocaverit, Citationi nomen, Regium proponi, Actoris deinde atq; Regi prænomen & Nomen ſine cujuſquam contumelia, & debito cuique honore ſervato, ſubjici debet: Res denique ipſa, ob quam in Judicia vocatur, in Citatione breviter narrari, atque ita Sigillô, quô Judicium id utitur, conſignari debebit.

6. Si ad Conventum Terrarum Pruſſiæ quis evocetur, Sigillum Terreſtre Palatinatûs ejus, in quo Reus fuerit, ei applicabitur: Si ad Palatini Judicium, ipſius Palatini; Si ad Tribunal, Terreſtre.

7. Nemo in Citatione, exiſtimationem aut honorem alicujus lædere, verbiſque aliquibus quibus ea lædantur, uti debet. Quòd ſi quis contumelioſa aliqua verba, ſine quibus res ipſa narrari poterit, Citatione comprehenderit, producens Citationem ejuſmodi, tam Actor ipſe, quàm Procurator ejus, unius ſeptimanæ ſeſſione in turri mox puniri debebit: Reus autem à termino & Citatione liber pronuntiari.

8. Membranæ ad Citationes pro ſingulis groſſis à quocunque Judicio & Officio dentur.

9. Ad Terreſtre Judicium Citato duarum ſeptimanarum; ad Palatinale autem unius terminus præfigi debet, Citatioq; ea tanto tẽpore ante præfixum terminum per Præconem ſeu Miniſterialem, ut vocant, Terreſtrem, in bonis ejus, qui evocatur, ponetur, ſi abſens fuerit, domeſticis vel colonis inſinuetur, eiſq; denuncietur, in Jus Dominum vocari.

10. Si Citatus poſſeſſiones nullas habet, vel ipſi per Præconem in manu Citatio tradatur, ſi Præco copiam ejus habere potuerit; vel ad valvas templi ejus loci, in quo commorari eum conſtiterit, à Præcone affigatur, vel proclametur, vel etiam Parochiæ ejus, in qua bona aliquando poſſedit, ſine præjudicio tamen ullo legitimi Poſſeſſoris.

11. Si probari in Jure poterit, Citationem à Miniſteriali vel omninò non inſinuatam, vel non legitimè inſinuatam, aut publicatã fuiſſe, illeq; nihilominus diverſam relationem fecerit, per carnificẽ virgis publicè cædi, auribuſq; & naſo mutilari, & ab officio removeri debet, de quo coram Officio Palatinali terminum habebit.

12. Quæ omnia niſi in ſcribenda & inſinuanda Citatione obſervata fuerint, & Citatus vitium id in termino præfixo Judici demonſtrârit, à termino & Citatione liber erit. Actori autem denuò in Jus eum vocare integrum erit, ad quam Citationem ſi non comparuerit; tũ primùm contumaciæ condemnabitur, niſi fortè vel ex Jure, vel ex ſententia Judicis peremptorius is terminus fuerit.

13. Quòd ſi iterum docere poſſit, ſibi de Citatione illa nihil conſtitiſſe, vel minùs legitimè inſinuatam fuiſſe, ab eo etiam termino & Citatione, non verò à Cauſa, toties, quoties hujuſmodi vitium intervenerit, liber erit.

14. Ter-

14. Terminus primus in nullo judicio peremptorius ſit, præterquam ii, de quibus diſertè, ut peremptorij ſint, jure conſtitutũ eſt, aut inſcriptione quis ſubmiſit; in aliis Cauſis, in quibus peremptorius terminus diſertè non conſtitutus eſt, ſi ad primam Citationẽ Reus non reſponderit, ſimplicis contumaciæ tantummodò contra eum feretur Decretum, pro quo Actor Judicio & Notario ſex groſſos numerabit.

15. Contumaciâ eâ obtentâ, denuò modô ſuprà demonſtratô, & intra eoſdem terminos, qui ſuprà deſcripti ſunt, Reum citet, qui ita ſecundò citatus, dum demùm, tanquam in termino peremptorio, reſpondere tenebitur.

16. In termino ſecundo peremptorio ſi quis non ſteterit, Parti in Cauſa vel lucro condemnabitur, executioq; mox Actori decernetur.

17. Si fortè Parte, aut Procuratore ejus, in loco Judicij quidẽ præſente, per negligentiam tamen, vel etiam aliquam juſtam cauſã non reſpondente, Decretum latum fuerit, ante occaſum Solis areſtare integrum ei erit; quô quidem ita areſtatô, ſequente die aut Judiciis ante omnes alias Cauſas de eo cognoſcere Judiciũ tenebitur.

18. Cum Judicium aliquod ordinarium celebrabitur, ſive Terreſtre, ſive Palatinale, eâdem die, in quam Judicium incidit, Notarius Judicij copiam ſui facere tenebitur: ad eum Partes nomina & Cauſas deferent, qui Regeſtrum omnium litigantium, nulli favendo, ita ut qui prior eum apellaverit, prior in Album referatur, conſcribet; idque publicè ad valvas loci, in quô Judicia celebrabunt, proponet.

19. Ex eo deinde Albo eo ordine, quô inſcriptum nomen cujuſq; eſt, Præco præ foribus Judicij altâ voce ter Partes ad Judicium vocabit.

20. Ac ſi quidem Reus non ſteterit, quemadmodum ſuprà ſtatutum eſt, in primo termino contumaciæ Decreto Actori condemnetur, in ſecundo ceu peremptorio, in ipſa Cauſa. Si actor non ſteterit, in quolibet termino in evaſione condemnari poterit.

21. Si utraq; pars ſteterit, ut conſtare poſſit, legitimè Reum in Jus vocatum, ante omnia Actor, ſi Reus id poſtulaverit; vel ipſum Præconem, qui Citationem inſinuavit, ſtatuere debebit, vel relationem ejus de Citatione reddita ad Acta factam, ex Actis publicis proferre, quorum alter utrum niſi præſtiterit, Reus à termino abſolvetur.

22. Poſtquam Actor Citationem legitimè inſinuatam fuiſſe docuerit Cauſam, ob quam Reum in jus vocârit, exponet, utq; Judex, quod jure deberi ſibi exiſtimârit, decernat, petet, ulteriuſq; in Cauſa procedetur.

23. Itaq; Reus ne reconventione quidem uti poterit, ſed ſi quid Actori debeat, peculiari Judicio proſequi debet.

24. Antequam reſpondeat, liberum Reo erit, poſſeſſionatus

fortè Actor non ſit, Cautionem fidejuſſoriam ab eo poſtulare de expenſis refundendis, quam ſi fortè præſtare non poſſit, juratoriam Cautionem præſtabit; ac ſi ne eam quidem præſtiterit, Reus à Citatione & termino abſolvetur.

25. Ad eundem modum Actor à Reo poſſeſſiones non habente, ſi ipſe in Judicio comparuerit, Cautionem ſimilem de Juri parendo, & impenſis, petere poterit, Reuſq; præſtare eam tenebitur.

26. Si per Procuratorem, vel Actor, vel Reus ſteterit, primùm Procurator Mandatum legitimum proferre debebit, aut de rato cavere, quod niſi fecerit, non admittetur

27. Cautiones autem hæ, niſi ante litem conteſtatam petitæ fuerint, lite conteſtatâ peti poſtea non poterunt.

28. Cautionibus hiſce & ſatiſdationibus, vel exactis, vel intermiſſis, Reus, ſi quas Exceptiones habuerit, ſive perpetuæ eæ ſint, ſive temporales & dilatoriæ, opponere eas poterit.

29. Si fortè extra territorium, aut diſtrictum ſuum evocatum, aut aliqua alia ex cauſa forum ibi ſe non habere quis oſtendat, aut ſi quas contra Actorem Exceptiones habeat, veluti, ſi ex iis ſit, qui ſtandi locum vel ipſe, vel ſine aliis in Judicio non habeat, ſi item vel non ipſi Actori, vel unà cum illo aliis conjunctim Actio iſta competet, quæ quidem Exceptio tum competet, ſi dividi Actio non poſſit, aut Actor vel aliorum nomine de rato non caveat, aut non ſuam partem ſolam perſequi velit; alterutrum enim horum ſi fecerit, Exceptio hæc locum non habebit, contra Procuratorem itẽ, ut ſi Mandatum non habeat, neq; de rato caveat, aut infamiâ notatus ſit, & ſi quæ alia in Procuratorem Jure Exceptio competit: contra Citationem & terminum iis Exceptionibus, de quibus ſuprà ſtatutum eſt, uti poterit.

30. Ad Evictorem etiam unicuiq; provocare licet, ſi Evictionẽ ſibi competere docuerit, quod ſi fecerit, Evictorem ſuum nominare in Judicio debet; Judicium autem ſecundùm rei exigentiam dilationem ei dare.

31. Si quis etiam in controverſia finium, aut ſimili, fundum vel limites oculis ſubjici priùs oportuiſſe docuerit; priuſquàm conteſtari cum litem Judex cogat, in rem præſentem mittet.

32. Quibus quidem & ſimilibus Exceptionibus niſi ante litem conteſtatam quis uſus fuerit, lite conteſtatâ uti iis non poterit. Judex autem, Partium controverſiâ de hujuſmodi Exceptionibus auditâ, interloquetur, & Exceptionem locum habere, vel non habere, pronunciabit, ſecundumq; id, quod pronunciârit, Partibus, ut ulteriùs Cauſam proſequantur, injunget.

33. Quòd ſi alterutra Partium Decretô eô Judicis gravatam ſe exiſtimârit, in re præſenti appellare poterit.

34. Ac ſi quidem Appellationi Judex detulerit, pendente Appellatione nihil innovari debebit: ſi frivolam Appellationem Judex eſſe decreverit, ulteriùs in Cauſa procedetur. 35.

35. Quemadmodum autem Reo Exceptionibus ſuis uti permiſſum, ita quod juris habet Reus in Exceptionibus, idem Actor in Replicis habere debet.

36. Si quis ad Monumenta aliqua provocet, in Judicio Monumenta ea nominare, ac ſi quidē in Terreſtri Judicio litigarint, ad ſequentia Judicia dilatio illi dari debet, in quo quidem termino, ſi Monumenta à ſe nominata non produxerit, Cauſa in totum cadet, legali tamen impedimento, comprobatioque ejus ſalvâ.

37. Tenebitur autem quilibet, cum ad teſtimonium dicendum citatus fuerit comparere, & teſtimonium dicere, ſub pœna decem Aureorum Hungaricorum, ſubq; eadem pœna, ſubditos etiam ſuos ſtatuere, ſi teſtimonium ab illis requiratur; quam pœnam Judicium Terreſtre, aut Palatinale, aut Commiſſoriale, in quo Cauſa verſabitur, mox decernere debebit, Parſq; à Judicio non recedendo eam Parti ac Judicio dependere, aut ſi eam non dependat, Judiciū pro Executione ad Officium Palatinale remittere.

38. Cùm autem iniqvum ſit, ut ad teſtimonium, in aliena cauſa dicendum, in longinquiorem aliquem locum, cum ſumptu & moleſtia ſua quis evocetur, liberum unicuiq; erit, à quo teſtimonium exigetur, apud proximum Judicem, vel Officium, quod elegerit, ſive Terreſtre, ſive Civile, tam in regno quàm in Pruſſia, teſtimonium deponere, quod quidm teſtimonium cùm ab illo Judicio obſignatum, in Judicio, in quo Cauſa vertitur, prolatū fuerit, eandem authoritatem habebit, ac ſi in eo ipſo Judicio depoſitum fuiſſet.

39. Obſervari porrò in omni teſtimonio debet; Primùm, ut Pars, cum qua lis intercedit, ad inducendum teſtimonium in Judicium illud, in quo teſtaturi teſtes ſint, ad minimum duabus ſeptimanis antè citetur, facultasque eidem fiat Interrogationes ſuas, de quibus teſtis interrogetur, Judicio offerrendi, contra teſtes teſtimoniave eorum, quæ ei videantur, dicendi; quod ſi fecerit, Judex unà cum teſtimonio utriuſq; Partis Interrogationes & Oppoſitiones ſcripto comprehendet, atq; utriq; Parti, ſi id petierit, ſub Sigillo edere teneb·tur.

40. Si Pars Citata in termino non ſteterit, teſtimonia nihilominus recipientur, Partiq; producenti edentur; liberâ tamen facultate alteri Parti relictâ, cum apud Judicem Cauſæ prolata fuerint, ſi, quæ contra teſtes aut teſtimonia dicat, habuerit, apud Judicem Cauſæ ea opponendi.

41. Si etiam teſtis aliquod proximum Judicium ſibi elegerit, ad quod Pars citari, aut venire non potuerit, teſtimonium nihilominus recipietur, ſalvâ contradictione, ſi quam habeat, alterius Partis, apud Judicem Cauſæ.

42. Ne autem facilè homines ad perjuria labantur, quilibet

Judex, apud quem testimonium aliquod deponitur, causam scientiæ inrerrogare Partibus absentibus testem debet, de ætate præterea ipsius, hora, loco, & tempore, tum an ipse rei gestæ interfuerit, an ab aliis eam cognoverit, aliaq; , quæ ad indagandam rei veritatem pertinere videbuntur, inquiret. Quò meliùs etiam liquere de veritate testimonii possit, utriq; sive etiam alterutri Parti, si altera id facere neglexerit, liberum erit, capita certa, de quibus testis interrogetur, Judici offerre; Judici autem secundum ea testem examinare incumbet. Ad quæ, sive a Judice, sive à Parte proposita, si ita testis responderit, ut rem ei notam aut cognitam fuisse verisimiliter advertere possit, ad juramentum eum admittet, si spontè in ea jurare voluerit; sin secus, juramentum ei non deferet; dicta nihilominus ejus conscripta sub Sigillo Parti petenti edet.

43. In termino Monumentorum producendorum Pars, quæ ad ea provocarit, sine ulla dilatione aut exceptione, sub amissione Causæ exhibere ea tenebitur. Quod cum fecerit, vel testimonia produxerit, Judex alteri Parti mox in Judicio ea publicabit, potestatemq;, si quis contradicere velit, ea refutandi ei faciet: quòd cum fecerit, ad Definitivam sententiam Judex procedet, nisi fortè ad alia Instrumenta & Testimonia ipse etiam Actor provocet; tum enim, quantùm temporis uni Parti ad Instrumenta Testimoniave sua producenda tribui debere suprà statutum est, tantundem & eâdem conditione, alteri quoq; Parti tribuetur. Quæcunq; deinde Pars fide digniora Instrumenta & Testimonia protulerit, secundum ea Judex pronuntiabit. Simplici verò affirmatione, aut negatione etiãsi ad juramentũ quis se offerat, contra Instrũenta & Testimonia nemo niti poterit, neq; cuiquã, contra Testes & instrũenta sine ullis instrũentis aut Testibus nitenti, juramentũ Judex decernet. Si autẽ ab utraq; Parte Instrũenta & Testes fuerint, erit in potestate Judicis, ei Parti, quæ fide digniora docũenta produxerit, ut in supplementũ ea confirmet, juramentum injungere. Actore autem nudis verbis tantùm litem prosequente, nuda ejus affirmatio, nudâ Partis conventæ negatione elidetur.

44. Propositione denicq; Exceptionibusq; utrinq; propositis, Instrumentis etiam seu Monumentis, ac Testimoniis diligenter examinatis, Definitivã sententiã ex scripto proferet, Partibusq; petentibus scriptã edet: appellare etiã ab ea volentẽ appellare permittet.

45. Appellationes autem à Causis Judicii Terrestris, antequã Judicium ex loco Judicii eadem die recedat, fient indefferenter ad Conventum generalem Terrarum Prussiæ, vel ad Tribunal Regni, quod priùs horum celebratum fuerit.

46. Quisquis à Judicio Terrestri appellaverit, tres Marcas Judicio deponere tenebitur: Si verò à Conventu generali Terrarum Prussiæ, tres Florenos per triginta grossos, qui, si Appellans in superiori Judicio succubuerit, in usum Judicij cedant; si Causam obtinuerit, ei restituantur sub pœnâ.

47.

47. Non modò autem ab Ultimis sententiis Definitivis permitti Apellatio debebit, verùm ab aliis etiam, quæcunq; gravius aliquod præjudicium Parti adferre possent: ac Accessoriis verò & Interlocutoriis, vim Definitivæ sententiæ non habentibus, ut quæ terminum saltem aut citationem, sine ipsius Causæ amissione, proferant, aut aliàs grave aliquod præjudicium Parti non afferentibus, tum omnibus, à quibus directè in Jure hoc Appellatio remota est, nulla Appellatio admittenda est.

TITULUS VI.

De Spoliato Ante Omnia Restituendo.

1. SI quis ex possessione fundi alicujus sive fœminam, dotem in bonis aliquibus inscriptam habentem, sive quemcunq; aliũ, bonorumq; quorumcunq;, vi aut alio quocunq; modo expulerit, ad Officium Palatini loci duabus septimanis ante terminum Citatione positâ in Jus vocatus primum terminum peremptorium habebit. Palatinus autem inquisitione de expulsione cognoscet. Ac si quidem ex possessione ejectum aut motum eum esse apparuerit, nullâ de proprietate & dominio cognitione, aut ullis aliis Exceptionibus admissis, sed iis ad ordinarium Judicium Terrestre aut forũ competens rejectis, nullâ morâ interpositâ spoliatum pristinæ possessioni restituet, Appellatione tamen directè ad Regni Tribunal salva inter Causas Officij cognoscenda.

DE LITIS IMPENSIS.

1. AD audaciam verò temerè litigantiũ còércendam in Civilibo Causis victus, victore id postulante, in litis expensas semper condemnetur. Quamprimùm igitur ultima Definitiva sententia à superiore Judice prolata fuerit, aut etiam ab inferiore, si ab ea Pars non appellârit, aut appellationem postèa deseruerit, victor partem victam ad Judicium vel Terrestre vel Palatinale, in utro nimirum Causa primùm agitata fuerit, ad impensas præstandas citare poterit; quod cum fecerit, Judicium omnes expensas in litem per victorem computatas, qualia sunt justa impendia Procuratorum, itinerum, & quæ Actoris monumentis doceri poterunt, pro conscientiâ sua, personarum, temporum, & Causarum ratione habita, ex æquo & bono, optima fide examinabit moderabiturq;. Quâ æstimatione à Judice interpositâ, si æstimatio ea triginta Florenorũ Hungaricalium valorem excedat, petitor juramento suo corporali, quòd videlicet in litem eam cum Parte non minùs expenderit, nec expendere potuerit, æstimationem eam confirmabit: Si valorem eum æstimatio non excesserit, petitor tamen triginta Aureis contentus esse malit, quàm in majorem Summam juramentum præstare; quamcunq; Summam à Judice æstimatam victor vel juramento comprobarit,

barit, vel si triginta Aureorum aut minori steterit, in eam victus in instanti condemnabitur, neq; à moderatione hujusmodi Judicis ulli Parti, ne expensæ expensas augeant, Apellatio permittetur.

3. Si fidejussor litis expensarū nomine interceſſerit, ad ſpecificationem seu æſtimationē adcitabitur, cumq; per Judicium æſtimatæ, juratumq; à Parte in eas fuerit, aut si non majores triginta Aureis fuerint, ſine juramento ex moderatione Judicis à Parte acceptæ fidejussor à Judicio non recedendo ſolvere eas tenebitur, nullaq; omninò dilatio, ad conveniendum ſuū Principalem, aut ad eundē ſtatuendum, ei concedetur. Quod si nomine expensarum citatus non comparuerit, quaſcunq; in Citationem expensas Actor poſuerit, eæ absq; ulla moderatione & juramento à Judice ei decerni debebunt, proq; Executione rei judicatæ, ad Officium competens remitti.

4. In quacunq; Cauſa, quæ Judicio vel ſuperioris inſtantiæ, vel etiam inferioris definita fuerit, ſi ab ea appellatum non fuerit, aut appellationem interpoſitam deſertam fuiſſe; Decreto judicatum fuerit, victus Decreto Judicis ſatisfaciet in ſpatio duarum ſeptimanarum à tempore latæ ſententiæ, ſub pœnâ quinquaginta Aureorum Hungaricorum Parti præſtanda, niſi fortè talis res ſit, quam ſecundum Jus & obligationem ſuam à Judicio non recedendo præſtare debet: tum enim in inſtanti ſatisfacere Decreto debebit. In aliis autem ſi intra duas ſeptimanas Decreto non ſatisfecerit, per duos Nobiles & Præconem, qui in ipſa ultima ſententia Definitiva ſemper addi Parti à Judicio debet, tam ejus nomine, quod ex judicato præſtare debet, quam pœnæ quinquaginta Aureorum, Intromiſſio in bona ejus victori detur, liberaq; poſſeſſione ei tradatur, quam non prius victor dimittere tenebitur, quàm & pro judicato & pœna ſatisfactum illi fuerit.

5. Si intromiſſionem in bona non admiſerit; Executio rei judicatæ ad Officium Palatini loci deferetur, Reuſq; ad Officium Palatini intra terminum duarum ſeptimanarū citabitur; in termino eo nullas dilationes, exceptiones, legalia impedimenta, appellationes, aut quaſcunq; alias Exceptiones admittet, niſi poſt latum Decretum, quod Executioni demandatum erat, tranſactionem, liberationem ſeu quietationem, vel ipſius victoris, vel ex Actis aliquib9 Authenticis, ex quibus Parti ſatisfactum eſſe conſtare poſſit, oppoſuerit, vel in termino ipſo judicatum ſolvat; tum enim omnino Executio ceſſabit, aut ſi contra ea nihilominus Executionem Palatinus extenderit, Appellatio Parti ad Tribunal Regni libera erit.

6. Si nihil eorum præſtiterit aut docuerit, Palatinus aut Vice-Palatinus Executionem realem in bonis victi faciendam decernet, intraq; duas ſeptimanas Officium ad bona Jure victi, victori autoritate brachij Regalis & Officij ſui Palatinalis tradenda, mittet, simul verò etiam pœnam à Judicio interpoſitam commiſſam decernet,

net, aliamq; ipse duplo majorem,& pœnam Proscriptionis, si Executioni se opposuerit: Cujus pœna, uti prioris,itidem, nisi Executioni paruerit, dimidia pars Officio Palatinali, reliqua victori cedat: atq; ad pœnas eas dependendas terminum aliarum duarum septimanarum præfigit, in quo, nullis omninò Exceptionibus aut dilationibus admissis, ut quibus in primo Executionis termino uti Reus debuerat, eum proscribet.

7. Ita proscriptus duodecim septimanarum spatium habebit, à tempore Proscriptionis computandum, intra quod cum Parte vel componere, vel satisfacere ei possit; intereaq; locum in Judicio standi, bona sua vendendi, de iis disponendi, facultatem habebit, non tamen in fraudem victoris,sed satisfaciendi ei causa:Si interim cum victore composuerit, aut ei satisfecerit, quietatione ejus Authenticâ exhibitâ ex Cancellaria Regiâ,relaxatio bannitionis dari ei debebit, illeq; in integrum restituetur.

8. Si ne intra illud quidem tempus Proscriptione modò suprà demonstrata se exemerit,Palatinus ad instantiam victoris mox post duodecim septimanas, Nobilitate omnibusq; bona Terrestria possidentibus in Palatinatu suo, cæterisq; incolis convocatis, ad Jure victum ac proscriptum capiendum bonisq; expellendum proficisci, eademq; victori tradere debebit. Tenebuntur autem omnes & singuli ad Executionem faciendam à Palatino legitimè evocati, sub pœnâ quinquaginta Aureorum, ei adesse, de qua terminum in Tribunali Regni habebunt: quam quidem Executionem Palatinus & Officium ipsius si modo suprascripto facere non curaverit, primâ vice pœnâ Centum Aureorum, quinquaginta Tribunali Regni, & quinquaginta Parti committendorum, mulctabitur:secundâ vice ad refusionem damnorum, à Judicio moderandorum,& juramento Partis comprobandorum, condemnabitur.

9. Nihilominus verò proscriptus post exitum duodecim septimanarum, sive Palatino Executio fiat, sive non, vel ab ipso victore, vel à quocunq; capi, atque Officio Palatinali tradi poterit. Quod cum factum fuerit, tam diu in turri detineri ab officio debebit,donec cum Parte transegerit, eiq; satisfecerit.

10. Poterit autem capi, ubicunq; inventus fuerit, præterquam in domo Nobilitari, in qua sine permissu patrisfamilias neque à privato neque ab Officio ullo capi poterit. Quòd si Dominus domûs ipse permiserit, sine injuriâ aut damno ullo illius fieri id debebit; si non consenserit, Protestatione interposita ad Officium Palatinale citari poterit; convictus complicitatis, eidem pœnæ subjacebit, cui Proscriptus ipse subjectus fuit.

11. Atque hic quidem Processus contra possessionatos servabitur. Si impossessionatus Jure victus fuerit, siquidem Fidejussor intervenit, possessionatusq; is sit, in eum Executio modo suprascripto extendetur: Si neq; Reus neq; Fidejussor possessionati sint, ad sum-

mum intra duas ſeptimanas aut judicatam ſolvere debebunt, aut Fidejuſſores poſſeſſionatos ſtatuere de ſatisfaciendo rei judicatæ intra ſex ſeptimanas; quorum ſi neutrum fecerint, ad Officium Palatinale ad proſcribendum citari poterunt, ac ſive in termino ſteterint, ſive non, à Palatino proſcribi debebunt; cum Proſcripto eodem modo procedi, quemadmodum cum poſſeſſionato proſcripto, ut captus tàm diu nimirum ſedeat, donec Parti ſatisfaciat, Recep ator etiã ejus, Jure receptionis ejus convictus, eadẽ pœnâ condemnetur.

12. Si quis, Causâ in Judicio inſtitutâ, aut etiam Parte citatâ eadem infra annum & ſex ſeptimanas non proſequatur, Cauſa cadet, eamq; Præſcriptione amittet: Similiter, ſi Decretum in negotio principali obtinuerit, aut etiam ad Executionem rei judicatæ proceſſerit, illamq; intra annum & ſex menſes, non Magiſtratus, ſed ſua negligentiâ, non proſecutus fuerit, Decretum id Cauſamq; totam commemorati temporis Præſcriptione amittet, neq; iterum ſuſcitare aut revocare in Judicium Cauſam eam poterit.

13. Quòd ſi etiam fortè Citatum ſe à Parte aliquâ quis diceret, Citationemq; ejus ad Præſcriptionem objiciendam proferret, Pars autem à qua Citatio profecta dicetur, ſuo ſcitu ve. juſſu eam traditam negaret, juramento corporali de ignoratione ſua præſtito, Præſcriptione removeri non poterit.

TITULUS VII.

De Finibus Regundis.

QUi Jure regere fines voluerit, ad Judicium Terreſtre duabus ſeptimanis ante terminum Citatione inſinuatâ vocare vicinum vicinoſve debet atque æſtimationem quidem in Citatione nullam ponere, ſed tantummodò ad decernendum ſibi ductum, ſequente aut ſimili formâ Citare.

2. Qui te citat ad conſtituendos limites inter bona ſua hæreditaria villæ N. ab unà, & tua itidem hæreditaria villæ N. ab alterà partibus, ad videndum audiendumq; ſibi Actori ductum decerni, vigore præſenti, Citationis, ad quã judicialiter reſpõdebis Datũ, &c.

3. Alii etiam vicini, qui contiguas cum bonis iis, inter quæ Judicium Finium intercedit, poſſeſſiones habuerint, atque aliâ ratione negotium illud eos attigerit, ad eundem terminum unâ cum Principali, ſequenti aut ſimili formâ Citationis vocari debebunt.

4. Citat vos ad demonſtrandum parietem veſtrum, ſi quem vos habere prætenditis villæ ſuæ hæreditati ipſius N. contiguum, quæ bona ſua hæreditaria commemoratus N. ſe cernere & dislimitari vult, limitibus ſignisq; metalibus cum bonis N. Nobilis N. hæreditariis, ad quos limites conſtituendos citavit commemoratum N. tanquam Principalem, & vos adcitat tanquam Collaterales, ut ductum ſibi Actori agnoſcatis, vel eundem ductum Judicio contra commemoratum Principalem, & vos tanquam Collaterales, ſibi decerni audiatis, ad præmiſſa judicialiter reſponſuri.

5. Si

5. Si Citatus in primo termino non comparuerit, ſimplicis contumaciæ tantùm condemnetur.

6. Si ne, in ſecundo quidem termino peremptorio comparuerit, ductus Actori decernatur, & in campum mittatur.

7. Quo Decreto interpoſito, Judex cum duobus Scabinis à Judicio ad id deputatis, in campum cum Actore ad ductum ejus exequendum deſcendet; vel ſi Judex ob valetudinem, vel aliqua alia impedimenta, adeſſe non poſſit, Scabinus prior vel ſequens vices ejus obibit.

8. Priùs autem ſequente aut ſimili formâ innoteſcentiæ quatuor ſeptimanarum termino præſtituto, Reum ad Executionem citabunt.

9 Mandamus tibi, ut coram nobis, tanquam à Judicio deputatis, feriâ ſecundâ poſt Feſtum S, N. nunc inſtans proximâ, in loco campeſtri, inter bona hæreditaria Nobilis N. dicta N. & tua itidem hæreditaria dicta N. in quo videlicet commemoratus N. Actor Nos collocabit, compareas ad attendum & videndum, Nos ab ipſo duci, juxtaq; ductum eum fines & limites ab illo regi & conſtitui ſcopulis excitatis, aliisq; ſignis metalibus conſtitutis, juramentũq; ab eo & teſtibus præſtari tanquam Actore, in veram & juſtam conſtitutionem limitum ductumq;, quemadmodum commemoratum ductum in Judicio Terreſtri, in terminis præteritis, contra te obtinuit; ad quam Executionem ejus à Judicio Terreſtri deputati ſumus, præmiſſa judicialiter attentaturus.

10. Eadem ferè formâ juxta modum ſuperiùs deſcriptum Collaterales etiam adcitabuntur.

11. In termino hoc Actor ducet Judicium pro arbitrio conſcientiâq; ſua: Deputati verò à Jndicio, itidem pro conſcientia & juramento ſuo, vel approbabunt ductum, vel ſi nimis modum æquitatis Actorem excedere, ex atteſtationibus atq; monimentis animadverterint, moderabuntur, limiteſq; ſcopulis excitatis, aliiſq; ſignis metalibus conſtituent, Appellatione ad ſuperiùs Judicium utrique Parti ſalva relictâ.

12. Ductu finito circa finalem & acialem ſcopulum jurabit Actor Actoreſve cum Subditis, quos deputati à Judicio delegerint, in veram & juſtam limitationem, quodq; nihil ſoli proprietatiſve ipſius Citato ademerit, aut ab illo alienarit.

13. Quòd ſi in termino eo Citatus Citative in rem præſentem non venerint, contumaceſve fuerint, nihilominus Judicium tenebitur Actorem ſequi, fineſq; ſecundum ductum ipſius regere, ita nimirum, ut non obſtante abſentia Citati, in ipſius Judicii præſentiâ nihilominus Actor quemadmodum ſuprà oſtenſum eſt, circa ultimũ & acialẽ ſcopulũ, ſuprà commemoratũ juramentũ præſtet. Qui quidem limites eo, quo demonſtratum eſt, modo conſtituti, & juramento Actoris confirmati, durabunt & ſervabuntur.

14. Si ex consensu vel controversiâ Partium, in rem præsente m remissio fiet, Citatio talis edetur.

15. Nos N. N. Judex & Scabini à Judicio N. delegati, tibi Nobili N. hæredi in N. Regio & Officii nostri vigore mandamus, ut coram Nobis in loco campestri finitimo inter bona hæreditaria N. Nobilis N. in N. tanquam Actoris ab unâ, & tua itidem hæreditaria N. ab alterâ partibus, feriâ N. post festum N. ad instantiam præfati N. Actoris personaliter & peremptoriè compareas, qui te citat in campum & rem præsentem, ex remissione Judicij Terrestris ad Nos, ad limites inter bona N ipsius Actoris hæreditaria, & N. bona itidem hæreditaria tua, constituendos, atq, audiendum & videndum, alterutri vestrûm, aut alioqui ipsi Actori ductum decerni, juxta Citationem ipsius Actoris, remissionemq, Judicij Terrestris, secundũq; limitationẽ commemoratorũ bonorũ, quã judicialiter attentabis.

16. Simili ferè Citatione, verbis ad rem & personas eorum accomodatis, Collaterales adcitabuntur.

17. Quod si Citatus in aliquo horum termino, aliquo legali impedimento retentus, aut etiam Citationis ignoratione non comparuerit, eodem modo de restitutione in integrum agere, legaleque impedimentum, aut ignorantiam probare, tandemq; restitutionem obtinere poterit.

18 Cum in rem præsentem ventum fuerit, Judicium ad limites constituendos delegatum ei, qui evidentiora signa demonstrabit, ductum adjudicabit

19 Itaq, si alteruter ex litigantibus, vel certa literarum documenta, vel ad minus tres scopulos, seu tumulos, aggeres, signave nobilia in campo, in sylvis verò cruces in arboribus legitimê limitum causâ incisas, & testimonio sufficienti comprobatas, aliaq, probabilia limitum indicia demonstrârit, sub conscientiâ suâ ei ductum adjudicabunt Si utraque Pars signa sua habeat, ei qui plura & notabiliora, si neutra tum si quis fluvius aut rivus utramque possessionem distingvat, naturalis inter eas limes erit, utque pro limite observetur, decernent Qui quidem fluvius sive rivus si naturaliter sine ullo hominis ministerio alveum commutârit, aliove meatum suum diverterit, nihilominus primævus alveus, per quem antè aqua decurrit, verus limes hæreditatum illarum erit

20. Si neutra Pars signa notabiliora habeat, neque rivus aliquis aut fluvius intercedat, qui ád minimum per decennium in pacifica possessione se fuisse docere poterit, ei ductus decernetur, Si ne de possessione quidem constare possit, à Judicio deputari, pro conscientiâ sua, vel Actorem vel Citatum, moderatione adhibita, adductum & juramentum, si necessarium judicaverint, quemadmodum statutum est, admittent

21. Si fortè contra hæc Judicium ad limitationem deputatum aliquid decreverit, Parti gravatam se existimanti ad Consiliarios Terrarum Prussiæ, vel Tribunal Regni, indifferenter appellare liberũ erit Unde deinde ad illud idẽ Judiciũ pro Executione remittetur

22. Limites ita constitutos, tum totius ductûs seriem scriptam & consignatam Partibus postulantibus idem Judicium edet, Præterea verò ad perpetuam rei memoriam in terminis Terrestribus in Acta Terrestria referendam Pars alterutra curabit

23. A singulis integris bonorum limitationibus, tot nimirũ, quot fecerint, etsi uno die plures fecerint, ultra alimenta quinque florenos Pars, quæ ductum obtinuerit, Judicio, seu, qui à Judicio deputati fuerint, dare tenebitur

24. Si quis tumulos vel veteres vel nuper judicialiter constitutos, vel alia signa metalia, seu integra, vel ex parte aliqua disjecerit, exciderit, corruperitve, terminum in Judicio Terrestri habebit Ex Actoris & Citati controversiis, absque quavis morâ, & dilatione de medio sui duos Scabinos ad indagandam rei veritatem, Partibus termino constituto, in campum mittet Et si compertum sit, limitem temerè violatum corruptumve esse, ibidem in instanti præsentibus Scabinis violatum limitem Citatus restaurabit Ratione vero pœnæ quinquaginta Aureorum in Judicio Terrestri in primis terminis Terrestribus conservatum terminum peremptorium habebit

25. Iisdem pœnis tenebitur, qui privatim sine autoritate Judicij limites signaque aliqua limitanea erexerit, constituerit, feceritve. Quarum pœnarum nomine eodem omnino modo, quemadmodum contra legitimi termini motorẽ, contra eum procedetur

26. Si plures unius possessionis Domini fuerint, interque eos minorennes aliqui essent, nihilominº æq, Judiciũ ad limitationẽ procedat, minorennitate aliquorũ nõ obstãte.

Contractibus, Vinculis, devolutionibus, successionibus & bonis, quæ ex vinculis matrimoniorum cuiq, obvenerunt, & hactenus sunt vetere consvetudine firmata, salvis manentibus Nec leges nũc susceptæ ad præsentia, & præterita sed ad futura tantũ negotia, quæ post publicationẽ præsentis Constitutionis in sex septimanis emergent, se extendere & robur tum demũ hebere debẽt.

KON-

KONSTYTUCYE SEYMU PACIFICATIONIS,

Dwuniedźielnego Extráordynáryinego Wárſzáwſkiego;

Roku Páńſkiego MDCCXXXVI.

Ná Dźień 25. Mieśiącá Czerwcá złożonego.

W Jmię Páńſkie Amen. 1.

AUGUST III.

Z Bożey Łáſki Krol Polſki, Wielki Xiąże Litewſki, Ruſki, Pruſki, Mázowiecki, Zmudzki, Kyowſki, Wołyńſki, Podolſki, Podláſki, Inflántſki, Smoleńſki Siewierſki, y Czerniechowſki; á Dźiedziczny Xiąże Sáſki y Elektor &c. &c.

WSzem w obec y każdemu z oſobna, komu o tym wiedźieć należy, wiadomo czyniemy. Iż po niedoſzłym przeſzłorocznym Seymie *Pacificationis*, nie ſpuſzczaiąc z myśli Naſzych Oycowſkiego ſtarania, iakoby ſię rozroźnione *Civium* ſerca, do zupełney iedności y prawdźiwey konfidencyi przyprowadźić, á przez to wſzelkie nieſzczęśliwości publiczne odwrocić y oddalić mogły; Seym teraźnieyſzy Dwuniedźielny Extraordynaryiny kwoli powſzechnemu uſpokoieniu y ubeśpieczeniu złożyliśmy: y na nim Konfederacye wſzyſtkie *authoritate* Seymu teraźnieyſzego *Pacificationis* rozwiązawſzy, naſtępuiące Konſtytucye za zgodą wſzech Stanow oboyga Narodow poſtanowiliśmy.

Ubeśpieczenie Doſtoieńſtwá Náſzego, y uſpokoienie Stanow, ták Korony Polſkiey, iáko y W.X.L.

1. UTwierdzenie Tronu Naſzego, lubo na miłości y wiernych pierśiach cnych tey Oyczyzny Synow gruntownie założyliśmy, wſzakże iednak zabiegaiąc wſzelkim okazyom, ktore z iakichkolwiek *in Campo Electorali* niezgod, albo też z podeyrzenia y dyffidencyi przećiwko Majeſtatowi Naſzemu urośćić by ſię iakimkolwiek pretextem mogły; wſzyſtkie Stany Korony Polſkiey y W. X. Lit. także Państw inkorporowanych na teraźn eyſzym Seymie zgromadzone, z prawdźiwey ku Nam życzliwości ſwoiey, tákowy Generalny przy Oſobie Naſzey y Doſtoieńſtwie Krolewſkim, ſwoim y całey Rzpltey imięniem uczyniły obowiązek. Iż *liberis ſuffragys & concordi omnium acceſſu*, obrawſzy y uznawſzy Nas ſobie za Pana, przykładem ſtarożytnych Przodkow ſwoich, nie tylko w żadnym niebeśpieczeńſtwie odſtępować Nas nigdy nie będą, ale też pod obowiązkiem wiary, cnoty y ſumnienia ſwego, przy Oſobie Naſzey y Doſtoieńſtwie Kro- 2.

lewſkim zdrowia, krew, y ſubſtancye ſwe, tak iako cnotliwym Polakom przyſtoi, ważyć deklaruią. Sami przy tym między ſobą miłość y pokoy nierozerwanie zachowac przyrzekaią, y takiego każdego, ktoryby co przećiwko Nam, Elekcyi Naſzey, Tronu Naſzego *communi omnium acceſſu* utwierdzeniu, iawnie lub ſkryćie zaczynać chćiał, *pro perduelli & Hoſte Patriæ* deklaruią, y na wieczną iego ſkazę powſtać, y zaćiągi prywatnych Oſob na wzruſzenie Pokoiu poſpolitego uczynione znośic obowięzuią ſię. Nad to wſzyſtkie ſkrypta Elekcyi Naſzey przećiwne z kimkolwiek, gdźiekolwiek, y iakimkolwiek ſpoſobem formowane, także Projekta y Piſma ktorebykolwiek do diffidencyi publiczney ku Oſobie Naſzey okazyą bydź mogły, kaſſuią y annihiluią. Zebyśmy zaś tym gruntowniey Pokoy poſpolity ubeſpieczyli, y wſzelkiey Rzpltey roztyrkow ſuſpicyi zabiegli, waruiemy, iż przeſtępſtwo Prawa poſpolitego, z Oſoby Naſzey poſtrzeżone, będźie należało do upomnienia Proceſſem według Konſtytucyi 1609. *de non præſtanda obedientia* opiſanym: ktore Prawo wiecznemi czaſy *in ſuo valore & robore* zachowuiemy. A dla tym doſkonaſzego y nieporuſzonego Panſtw Naſzych, *ab intrà* uſpokoienia, wyimuiąc wſzelkie wſzyſtkim do Oſoby Naſzey ſkrupuły, ten wieczny na potomne czaſy Koronie Polſkiey y W. X. L't. z Oſoby Naſzey za Nas y Sukceſſorow Naſzych Krolow Polſkich czyniemy warunek. Iż przy zachowaniu całości Wiary S. Katolickiey Rzymſkiey, wolna Elekcya tych zacnych Narodow według Praw dawnych y świeżſzych, á oſobliwie Konſtytucyi 1670. y 1699. nieporuſzona nigdy zoſtawać ma: tudźież Prawa dawne wſzyſtkie, y ktore ſtanowić będźiemy, Wolnośc y Swobody Narodow, ktoreśmy po trzykroć *juxta formam Iuramenti ſincerâ mente* poprzyśięgli, *inviolabiliter* we wſzyſtkich Punktach dotrzymamy. Wzaiemnie też Stany tak Korony Polſkiey, iako y W. X. Lit. y Pańſtw inkorporowanych zabiegaiąc wzruſzeniu pokoiu poſpolitego, przećiwko tym, ktorzyby co przećiwko Majeſtatow i Naſzemu *moliri* ważyli ſię, na Sądy extraordynaryine *ad Normam* Konſtytucyi 1717. przy Boku Naſzym do Seymu pierwſzego doſzłego ſądźić ſię maiące ze-
3. zwalaią. Do ktorych to Sądow extraordynaryinych przy WW: Senatorach y Miniſtrach *utriuſq; Gentis* naznaczamy. Z Małey Polſki Ur: Ierzego Mniſzcha Podkomorzego W. X. Lit. Sanockiego, Seweryna Rzewuſkiego Podczaſzego Koronnego Chełmſkiego, Adama Małachowſkiego Oświećimſkiego, Franćiſzka Salezyuſza Potockiego Bełſkiego, Antoniego Lubomirſkiego Kaźimirſkiego, Ignacego Humieckiego Liſiatyckiego Staroſtow. Pawła Benuego Chorążego Kołomyſkiego, Franćiſzka Węglińſkiego Sędźiego Ziemſkiego Chełmſkiego, Iozefa Roſnowſkiego Stolnika Sanockiego, Stefana Uniatyckiego Stolnika Pilźnińſkiego, Kaźimie-

źimierza Boreyka Łowczego Lwowskiego, Michała Rzeczyckiego Starostę Potorzyckiego. Z Wielkiey Polski Urodz: Antoniego Łodźię Poninskiego Referendarza Koronnego Starostę Piotrkowskiego. Felicyana Grabskiego Podkomorzego Łęczyckiego, Stanisława Swidźińskiego Radomskiego, Stefana Szołdrskiego Łęczyckiego, Iozefa Załuskiego Rawskiego Starostow, Melchiora Gurowskiego Kaliskiego, Jana Chryzostoma Radoiewskiego Bydgoskiego Chorążych, Antoniego Karczewskiego Czerskiego, Stanisława Sobolewskiego Warszawskiego Pisarzow Ziemskich, Iozefa y Tymoteusza Podolskich Dobrzyńskiego y Rypińskiego Starostow, Iozefa Hrabię Ostrorога. Z W. X. Litew. Ur: Udalryka Xćia Radźiwiłła Koniuszego, Janusza Xćia Sanguszka Ordynata Ostrogskiego Miecznika, Ignacego Ogińskiego Obożnego, Jana Odachowskiego Skarbnego, Kaźimierza Baranowicza Strażnika Poln: W. X. Lit. Kazimierza Ukolskiego Ciwona y Podwoiewodzego Trockiego, Tadeusza Ogińskiego Wierzbowskiego, Iozefa Sołłohuba Sannickiego, Kaźimierza Nieśiołowskiego Cyryńskiego, Michała Slizina Krewskiego, Marćina Chreptowicza Werbelskiego, Antoniego Sulistrowskiego Kurklewskiego Starostow. Te zaś Sądy extraordynaryine *Methodô* w Konstytucyi 1717. *exactè observanda, & prævio in eadem Constitutione expresso Iuramentô* tak przez WW: Senatorow y Ministrow *Statûs*, iako przez Ur: *ex Equestri Ordine* Sędźiow *circa Fundationem Iurisdictionis explendo*, począwszy *à die per Rescriptum Nostrum intimanda*, przez Niedźiel dwie w każdey Cwierći Roku, ieżeli tego potrzeba będźie, sądzić się maią. Ze zaś Woyska Nasze Dźiedźiczne szczegulnie *ex occasione* wprzod wprowadzonego do Gdanska á potym w Krolewcu zostaiącego na ten czas *Æmuli* w Państwach Rzpltey trzymaliśmy, tedy po uspokoiony iuż teraz Chwała Bogu Rzpltey wszystkie Woyska Nasze Dźiedźiczne za Granice Rzpltey *in spatio* dni czterdźiestu, rachuiąc *à die 9na Iuly Anni præsentis* wyprowadźić *Verbô Regiô* deklaruiemy, á ieżeliby w czaśie pomienionym Woyska Nasze Dźiedźiczne z Granic Rzpltey wyniść nie miały, albo nazad cofały się: albo ieżeliby kiedykolwiek *ultra consensum* całey na Seymie Rzeczyp: *contra præsentem Constitutionem*, czy *ex Senatûs Consilio*, czy też *quovis colore*, lub z Cudzych Państw, lub w Naszych zaćiągnione wchodźić ważyły się; tedy po wyiśćiu dni czterdźiestu, wszystkim *sub onere* Praw dawnych *de expeditione bellica* postanowionych, to iest pod utratą *honoris & substantiæ* Pospolitym Ruszeniem bez wszelkich iuż Uniwersałow Naszych (czego za żadną urazę Majestatu Naszego mieć nie będźiemy) ale za obwieszczeniem tylko y daniem znać od tych, do ktorych to należeć będźie, na koń tak w Koronie, iako y w W. X. Lit. wśiadać, y aby ieden drugiemu mogł *succurrere* zezwalamy: y takowych prze- 4.

ćiwko tey obiernicy Naſzey niewychodzących, albo wracaiących ſię, *tanquam Hoſtes Patriæ partitim ſivè conjunctim* tak w Koronie, iako y w W. X. L. znośić dopuſzczamy: czego *in ullum crimen læſæ Majeſtatis vel Perduellionis* pociągać żadnym pretextem nie będźiemy: owſzem przyimiemy to *pro lure permiſſo* tak z teraźnieyſzego Prawa, iako y Konſtytucyi 1646. & 1699: ktore *ad eundem caſum in toto* reaſſumuiemy. Ze zaś *per Pacta Conventa* przykładem Konſtytucyi 1699. & 1717. pozwolono Nam trzymać Tyśiąc dwieśćie ludźi Woyſka Naſzego Saſkiego *pro cuſtodia Corporis Noſtri*, tedy upewniamy Stany Rzpltey, że pomienionych Tyśiąc dwieśćie ludźi *methodô in Conſtitutione* 1717. *expreſsâ & Iuriſdictione Mareſchalcali præcuſtodita* trzymać będźiemy tym ſpoſobem, że kommenderuiący Officer temi ludźmi Nam y Rzpltey *Iuramentum fidelitatis* wykonać, liczby Żołnierzy nie przyczyniać, y według Praw y Juryſdykcyi Marſzałkowſkiey zachowywać ſię powinien będźie. Aſſekuruiemy także ſłowem Naſzym Krolewſkim Stany Rzpltey, że za uśilnym y ſkutecznym ſtaraniem Naſzym podług danych Nam Aſſekuracyi Woyſka Nayiaśn: Carowy Ieymći *in ſpatio* dni czterdźieſtu od dnia dźiewiątego *Iuly Anni præſentis* z Granic tak Korony Polſkiey y W. X. Lit. y Panſtw inkorporowanych, mianowićie zaś z Kurlandyi y Semigalii wynidą, y aby ſię nigdy w Granice Rzpltey nie wracały, ſtarać ſię uśilnie będźiemy: także aby Kommiſſya do przywrocenia poddanych z Pańſtw Korony Polſkiey y W. X. Lit. iako y krzywd przy zabieraniu ich od ludźi N. Carowy Ieymći poczynionych, iak nayprędzey expedyowana była. Do ktoreyKommiſſyi naznaczeni y obrani będą na Seymikach *Relationu* Kommiſſarze z Wdztw, Ziem, y Powiatow ukrzywdzonych. Starać ſię także uśilnie będźiemy aby Xięża, y Szlachta zatrzymani y zabrani, iak nayprędzey uwolnieni byli, aby Fortece Rzpltey oſobliwie Białocerkiewſka, iak nayprędzey ewakuowane były: y aby Dobra Rzpltey ſekweſtrowane iak nayprędzey *proprietarijs* przywrocone były.

5. *Acta Interregni.*

2. NA większe ubeśpieczenie nietylko Panowania Naſzego przez zgodę Stanow Rzpltey zgromadzonych *lege præſenti* utwierdzonego, ale też na ugruntowanie wolney Elekcyi, Praw, Swobod, y Wolnośći cnych Narodow, *Electionem Noſtram* approbuiąc, *Acta Privilegiorum, Diplomatum Noſtrorum, Diplomatis Primatialis & Reipublicæ ad Normam Diplomatis* Krolowi Imći Michałowi 1669. *dati & in Archivo* Rzpltey *exiſtentis*, *Pactorum Conventorum*, *in Volumen Legum* inſerować y te wſzyſtkie *Actus* w pośrzodek Konſtytucyi teraźnieyſzych przedrukować zlecamy, y tak iako tu ſą inſerowane *pro validis* mieć chcemy. Dyſpozycye *in diſtributione Miniſteriorum Pacis & Belli & in alijs Vacantijs*

tys uczynione approbuiemy. *Miniſteriorum* zaś *Belli* rozdawanie *non obſtante Conſtitutione* 1717. *ad Ius Majeſtaticum* odtąd należeć będźie, aby ſię temi Wakanſami Seymy nie trudniły. *Acta* także *Interregni*, na Prawach tego Kroleſtwa funduiące ſię y Sądy Kapturowe, od śmierći Nayiaśń: Krola Imći Anteceſſora Naſzego *ad Actum Coronationis* zachodzące approbuiemy. Dekreta zaś Kapturow, tak Generalnego, iako y partykularnych, ktoreby *Iuribus & Conſtitutionibus repugnarent caſſatâ quoq; caſſatione* Dekretu na Kaptur Oſzmiańſki wypadłego znośiemy. Inne zaś *Actus* zachodzące bądź *æqualitati* Swobod Szlacheckich, bądź Wolnościom Oyczyſtym, bądź Pokoiowi wnętrznemu, lub zewnętrznemu oraz przyiaźni Sąśiedzkiey y potencyi, z ktoremi Traktaty wieczne zachodzą, bądź Honorom y Prerogatywom czyimkolwiek, lub Fortunię przez ſkrypta publiczne, lub prywatne ſzkodzące kaſſuiemy, z Kśiąg Autentycznych z Typografii, y z inſzych mieyſc prywatnych wyimować przykazuiemy: y wſzyſtko to, cokolwiek pod czas teraźnieyſzey rewolucyi bądź *zelô libertatis*, bądź *animoſitate ſentiendi* wypadło z porządku dawnych Praw y Swobod Oyczyſtych, *ad antiquam formam & normam antiqui Statûs Reipublicæ & libertatum*, przywracamy.

Przedrukowánie *Actorum Interregni & ſequentiũ*

Denuncyácya śmierći ś. p. Nayiáś: Krolá Imći Auguſtá II.

Theodor Potocki, z Bożey y Stolice Apoſtolſkiey Łáſki, Arcy-Biſkup Gnieźnieńſki, Korony Polſkiey W. X. L. Prymás, y Pierwſzy Xżę.

WSzem w obec y każdemu z oſobna komu o tym wiedźieć należy, oſobliwie Jaśnie WW: Ichm: PP: Senatorom Duchownym y Swieckim, Dygnitarzom, Urzędnikom, y wſzyſtkim Stanu Rycerſkiego, Obywatelom Koronnym y W. X. Lit. M. W. M. PP. Kollegom, Przyiaćiołom y Braći przy zaleceniu ſłużby chęći moich do wiadomośći podaię. Lubo w nieſzczęśćiach wielkich *fama velox ac ocyor curis* donieść iuż W. MM: PP: mogła *fatalem* życia *periodum* Nayiaśn. Nam dotąd panuiącego Krola Imći Auguſta II. P. Naſzego, ktory idąc *ad Regem Regum* y rzucaiąc ten świat *cum Regali faſtu* zoſtawił dnia 1. *Februarij* Mieśiąca tu w Warſzawie *exuvias* śmiertelnego Ciała *lamentabilibus pijsq; noſtris* około niego *Officys*. Koronę zaś, y kto do niey potym powołany będźie wolnego Kroleſtwa *meditationibus ac arbitrys*. Zeby iednak to ſamo nie z rozśianey powieśći, ale z dowodnieyſzey y autentyczney relacyi mogło pewniey *conſtare* W. MM: PP: z obligacyi Prymacyalnego Urzędu mego, y tey władzy, ktorą mi w takim rażie *Lex conceſſit & uſus*, ogłaſzam *luctum publicum* y z nim *aperta luctaminis Reipublicæ tempora*, oſobliwie teraz gdyśmy ſię ieſzcze z mniey nam chętnemi nieuſpokoili Sąśiadami, y ktorzy *ſtante vita* Pana nie raz *injurias noſtras tentando*, o- 6.

bawiać ſię trzeba, aby w tym czaśie nieſzczęśliwym *operando* nie byli zuchwali y śmieli *contra Acephalum Statum.* Nie ſłowom, ktore częſtokroć *malefidum pingunt dolorem*, ale nie zmyślenie *ſunt lachrimæ rebus*, gdy zechcemy *penitùs* uważyć bardzo nie zręczną teraźnieyſzym konjunkturom śmierć tego P. ktory ſławą Jmienia *præveniebat* zawſze *aut avertebat pericula.* Mamy racyą żałować y z partykularnych naſzych obligacyi, do ktorych ia ſię ſam naypierwey przyznawam iego *beneficys exactus*, y na ten ſtopień *elatus*, że traćiemy *Principem munificum, magnificum* przez lat 35. y puł Panowania ſwego, zawſze *miſerationi quàm ultioni propiorem.* Słowem wſzyſtkie cnoty, ktore dobrym Monarchom, *competunt à natura ſortitum*, nad Kroleſtwem zas tym *cum diſpendio* nie raz nieoſzacowanego zdrowia ſwego tak· *ſolicitum & vigilem*, iż w rożnych na zakłocenie tey Oyczyzny *ab extrà* zamachach y niebeśpieczeńſtwach, ſamym tylko y ſzczegulnym iego pieczołowaniem przez lat kilkanaśćie w ſtałym y nieporuſzonym śiedźieliśmy pokoiu; *ab intrà* Domow wielkich kollizye częśćią *per Lites* o Fortuny, częśćią *per ambitus* o Honory zachodzące, aby ztąd w całey Rzpltey ćiężkie iakie niewyniknęło zamięſzanie, *aſſopire, Paternè adortum*, y uſpokoienie ich własną y oſobiſtą pracą ſwoią, ſzczęśliwie *executum.* Co żeby był lepiey ieſzcze przez pożądaną *inter Cives* y oſtateczną utwierdźił harmonią, po kilku *dolendè* niedoſzłych Seymach, ten oſtatni złożywſzy, y nań bez żadnego względu na ſłabe zdrowie ſwoie uſtawicznemi pracami wyśilone, latami obćiążone, w niewygodney z Saxonii podrozy *cũ*
7. *intemperie* ſurowego powietrza złączoney zbiegſzy iuż po zaczęćiu onego, nieomylną dobrego końca nadźieię czyniącym, ſam przeſtał bydź *fato premente activus*, y prawdźiwie pokazał to światu, iż *in medio & loco* zgromadzonych do obrady publiczney Stanow umieraiąc, nie miał żyćia dla śiebie, ale bardźiey dla miłośći tey Oyczyzny: *nemo enim majorem charitatem habet, quàm, qui animam ponit pro populo ſuo.* Zkąd zatym poznać iakiego pozbywamy P. y iak potrzebnego, aby był nas ieſzcze nie rzucał w tym czaśie, gdy w domu ćichość, zgodę y porządek, *foris* ubeśpieczenie Pańſtwa, y pokoy zewnętrzny uſtanowić uśiłował. Ale że ſię podobało tak P. Bogu, z ktorego woli *Sceptra cadunt, ruſuſq; reſurgunt*, tym czaſem ſami o ſobie myśleć; dbac y radzić powinnismy. A tych myśli pierwſza y okropna *Idea objectumq; funeſtum* ieſt *Interregnum* coś zawieſzonego *inter Occaſum & Ortũ.* nim iednak to ſłońce wznidźie, ktore chmury teraźnieyſzey naſzey ma rozpędźić ſytuacyi; *nox atra timorem terroresq; facit.* Nie wſpominam pod takowe nieſzczęśliwe czaſy, iakowe bywały na Rzpltą przypadki, ućiſki, y ſtoſy; dawnieyſzych ſą pełne hiſtorye, świeżſzych nie zatarta ieſzcze bydź może pamięć w wielu, ktorym ſamym *ſentire aut deploranda videre contigit.* Więc zabiegaiąc *ſimilibus* y *ex præteritis* czego Boże uchoway *futuros caſus*

ima-

imaginuiąc *pronâ* w ludźiach *ad mala relabi naturâ*, ile gdźie się pasſye *erectum rationis uſum* przewyższaiące wmięszaią, a naybardźiey tego *providomotu* obawiaiąc się, aby *hoc orbitatis noſtræ interſtitiô* niechćiał kto *ab extrà tentare turbidum* y wrywać się *violentiùs* w porządek nasz, *Suffragia* zaś wolnego Narodu *rapere magis quàm expetere.* Za zgodą, zdaniem y Radą Ichm: PP: Senatorow *utriuſq; Gentis* MM:PP:pod ten tu smutny widok przytomnych, na fundamencie Praw y zwyczaiow dawnieyszych, ponieważ nic dotąd nowszego Rzplta *ad caſus Interregni* nie postanowiła. Wprzod Seymiki Powiatowe, tak w Koronie iako y w W. X.Lit: na dźień 18. Mieśiąca Marca, Xięstwu iednak Zátorskiemu y Oświecimskiemu, tudźież Ziemi Halickiey ośmią dniami *ſecundùm praxim* przed tym terminem, to iest na dźień Mieśiąca tegoż, á Wdztwu Mazowieckiemu partykularne Seymiki na dźień 11. Mieśiąca Marca, generalny zás w Warszawie na dźień pomieniony Mieśiąca; w Wdztwach zaś Pruskich poprzedźić maią Seymiki partykularne według zdania Ichm: PP: Woiew:tamecznych złożone, á generalny w Malborku na dźień tegoż Mieśiąca : na ktorych to Seymikach Prześwietne Wdztwa, Ziemie y Powiaty, według Prawa postanowią zaraz Sądy Kapturowe. ażeby *intercedente poſt fata* Pana *publicô interſtitiô* nieustawał *curſus Iuſtitiæ* przećiwko tumultom y kupom swywolnym na utrzymanie *ſecuritatis internæ*, ktora iest duszą wszystkich innych dobrych dyspozycyi. Obiorą Possow na Konwokacyą, ktorą na dźień 27. Mieśiąca Kwietnia tu w Warszawie naznaczam y składam, na ktorą ażeby tak Ichm: PP: Senatorowie, iako też Ichm PP: Possowie wcześnie stawać raczyli, proszę y napominam *per omnes charitates* Oyczyzny; gdyż śiła na tym całości y beśpieczeństwu należy Rzpltey, ażeby iak nayprędzey odprawić się mogł ten Akt, na ktorym *de futuro Regnante deliberabitur*, czas Elekcyi przyszłey *determinabitur.* *Ad formam* zaś Kapturow przeszłych, Rząd, beśpieczeństwo, sposob Sądow *ſub Interregnum*, sprawiedliwości świętey *Curſus*, także dla czynienia Zapisow y Kontraktow, leżenia Ksiąg *medium providebitur*, *Securitas* Granic Koronnych y W.X.L. *armatum & numeroſum Militem* potrzebuiąca *conſtituetur* y na nie sposob *quæretur*, *pacta* z Pany y z Państwy Sąsiedzkiemi przez Posełstwa potwierdzone y zatrzymane *maturabũtur*, zgoła *omne exigens* dla tey Rzpltey zá pomocą Bożą będźie obmyślone y warowane. Co oraz ná Elekcyi przyszłey zá Radą y zgodą wszech Stanow oboyga Narodow przyszłemu da Bog Pánu do poprawy Rządu y Praw ma bydź podane. Jaki by zaś *modus Electionis* bydź miał, czas *ſuggeret Conſilium*, niech tedy nád tym Seymiki uważaią, y w tym Uniwersale wyrażone *contenta* zá Instrukcyą maią, ábyśmy ná potym y czasu nie opuszczali, y nowemi ziazdámi kosztu sobie nie przyczyniali. Niech

8.

o to Ichmćiom PP. Poſſom umawiać ſię moc zupełną daią. A że Bo gu rzecz naymilſza y Państwom wſzelkim nayzdrowſza, *Ciuũ concordia & mutuus amor*, więc proſzę y obliguię każdego z W. MM. PP. áżebyśćie wſzelkie do śiebie nieſnaſki wyrugowawſzy *ex penetralibus* ſerc, ſzczerze y niezmyślenie iedność, konfidencyą y uprzeymość Staropolſką ku ſobie wroćiwſzy, po Braterſku ſię śćiſnąwſzy *junctis* wraz *animîs & manibûs* ćieſzyć, zaſzczycac y piaſtować raczyli *hoc orphanum Regnum*, áż nam BOG łaſkawy znowu *conſtituet Regem Patremq; ſimul.* A żeby záś ſwywolnym kupom zabieżona była droga, oddaię to *rigori & vigilantiæ* Ichmćiow PP. Staroſtow Sądowych *utriuſq; Gentis*, Ichmćiom PP. Staroſtom Pogranicznym záś inſynuię, áby żadnych Cudzoźiemcow *ſuſpicioni obnoxios*, y ſłuſznych páſzportow nie maiących, w Granice Polſkie nie przepuſzczali. Jeżeliby záś od ktorego Monarchy Poſeł ſię trafił, mnie znać *indilatè* dawali, á ſamego do moiey rezolucyi przy Granicy trzymali. Do czego wſzyſtkiego, áby nas BOG Zaſtępow wſpomagać raczył, gorąco proſzę. Ten záś Uniwerſał áby był po Woiewodztwach, Ziemiach, y Powiatach rozgłoſzony, *diligentiæ* Ichmćiow PP. Staroſtow *in utraq; Gente* Grodowych pilnie rekommenduię; á teraz go przy położeniu Pieczęći moiey podpiſuię, oraz zá zdaniem Ichmćiow PP. Senatorow na ten czas w Warſzawie będących, Jaśnie Wielebnych Ichmćiow Xięży Lipſkiego, Krakowſkiego, Xćia Siewierſkiego, Szembeka Kujawſkiego, Zenkowicza Wileńſkiego, Załuſkiego Płockiego, Szembeka Xćia Warmińſkiego, Hozyuſza Kamienieckiego, Nominata Poz: Gąśiewſkiego Smoleń: Biſkupow, J.O. I.W. Xcia Wiśniowieckiego Kaſztel: Lubomirſkiego Wdy Krakowſkich, Ogińſkiego Wdy, Xćia Czartoryſ: Kaſztel: Wileńſkich, Ogińſkiego Trock: Szembeka Sieradz: Wdow, Sapiehy Kaſzt: Trock: Potockiego, Kijowſ: Xćia Czartoryſkiego Ruſ: Potockiego Wołyńſ: Humieckiego Podolſ Tarła Lubel Potock: Bełz: Xćia Radźiwiłła Nowog: Załuſkiego Płoc: Ogińſkiego Witebſ: Poniatowſkiego Mazow: y Gener: Reg: Woyſk Kor: Głembockiego Rawſk: Czapſkiego Chełmińſ: Czapſkiego Pomorſ: Potulickiego Czerniechow: Wdow; Myćielſkiego Kaliſk: Myćielſkiego Sieradz: Steckiego Kijowſkiego, Scypiona Smoleńſkiego, Sołtyka Lubelſ: Podoſkiego Płock: Rudźińſkiego Czerſ: Konarſkiego Wiślic. Siemianowſkiego Wieluńſ: Sołtyka Przemyſł: Miączyńſkiego Chełmińſ: Łochockiego Dobrzyńſ: Moſtowſkiego Sierpſ: Ciećiſzewſkiego Liwſ: Kaſztelanow; Mniſzcha Marſzałka W. Kor: Xćia Wiśniowieckiego Kanclerza W.X. Lit. Gen: Regimentarza Woyſk W.X. Lit. Xćia Czartoryſkiego Podkanclerzego W. X. L. Oſſolińſkiego Podſkarbiego W. Kor: Bielińſkiego Marſz: Nadw: Kor: Xcia Sanguſzka Marſz: Nadw: W.X.L. Podaię y do Grodow poſyłam. Dań w Warſzawie dnia Miesiąa Lutego Ro. 1733.

KON.

KONFEDERACYA GENERALNA.

Omnium Ordinum Regni & M. D. Lithv:

Ná Konwokacyi Głowney Wárſżáwſkiey uchwalona, Dniá 27. *Mieśiąca Kwietnia; Roku Páńſkiego* 1733.

MY Rady Korony Polſkięy, y W. X. Lit: y Państw do nich należących, Duchowne, y Swieckie; Posłowie Ziemscy, y inne Stany wszyſtkie, iako iedney y nierozdźielney Rzplitey, ktorzyśmy się *poſt ineluctabilia fata*, nieśmiertelney pamięći Nayiaśn- Krola Jmći AUGUSTA II. Pana naſzego, na Konwokacyą Warſzawſką od J. O Xćia Imci Teodora Potockiego Arcybiſkupa Gnieźnińſkiego Prymaſa Korony Polſkiey, y W. X. Lit:, *ex Senatûs Conſilio*, na dźien dwudźieſty śiodmy Mieśiąca Kwietnia, w tym Roku, 1733. złożoną, ziechali; *ad perpetuam rei memoriam, & ſecuturæ poſteritatis imitationem*, tudźież wſzyſtkim w obec, komu o tym wiedźieć należy, oznaymuiemy y wiadomo czyniemy.

Ponieważ wſzyſtkich Panſtw ugruntowanie y trwałość *in vero Dei cultu ac S. Religione conſiſtit.* Więc przez tę Konfederacyą Naſzę, *Iuribus & Privilegiis Orthodoxæ Romano-Catholicæ, & Ritûs Græco-Vnitorum Eccleſiæ*, nikomu *derogare* niepozwalamy, y owſzem iako w tym prawowiernym Panſtwie *exoticos deteſtamur cultus*, tak przy obronie tegoż Kościoła S. Katolickiego Rzymſkiego & *immunitatum* iego, przykładem Przodkow Naſzych opowiadamy ſię, y przynich ſtawać obowięzuiemy ſię.

Diſſidentibus iednak (tak w Koronie, iako y w W. X. Lit.:) *in Religione Chriſtiana, pacem juxta antiquas Confœderationes, & præcipuè juxta Conſtitutionem Anni Milleſimi Septingenteſimi Decimi ſeptimi, ac ſecuritatem Bonorum, fortunarum & æqualitatẽ Perſonarum c[illegible]oemus;* tak przecięż, aby tylko w Izbie Poleiſkiey w Trybunałach y na Kommiſſyach *Activitatem*, tudzież ziazdow ſwoich prywatnych, *ſeu conventicula* Prawami zakazanych, y Urzędow Koronnych, Litewſkich, Wojewodzkich, Ziemſkich y Grodzkich (*ſalvis modernis Poſſeſſoribus*) nie mieli, ani żadnych protekcyi przez śiebie y Miniſtrow u poſtronnych potencyi nie ſzukali pod oſtrością prawa *de perduellibus* poſtanowionego.

O Aryanach zaś, Kwakierach, Menoniſtach, Anabaptyſtach y Apoſtatach wſzyſtkie dawnieyſze Prawa, oſobliwie Konfederacyą 1674. Roku poſtanowioną *in toto* reaſſumuiemy, y w mocy *in omnibus & ſingulis punctis abverſandam* zoſtawuiemy.

A iż pod tym czaſem, rożnym niebeſpieczeńſtwom podległym bez Krola Pana będąc, ſtaraiſmy ſię wſzyſcy na tym zieździe walnym Warſzawſkim, iakobyśmy przykładem Przodkow ſwych, ſami naprzod między ſobą pokoy, á potym ſprawiedliwość, porządek y obronę Rzplitey zatrzymać, á na koniec to coby do uleczenia praw y exorbitancyi Rzpltey należało, w ſwoię klubę w pra-

wić mogli. Lecz iż dla ścisłości czasu do tego przyiść nie mogło, *totum & integrum hoc negotium* Braci na przyszłą da BOG Elekcyą zachowuiemy, y tam przed nominowaniem nowegoPana, one naprawować, y uspokoić chcemy. Reassumuiąc w tym punkćie *exorbitantiarum in toto* Konfederacyą *Anni Milleſimi, Sexcenteſimi, Trigeſimi, ſecundi.*

H. *Iura & Priuilegia Orthodoxæ Romano-Catholicæ & Ritûs Græco-Vnitorum Eccleſiæ & nullius alterius* wszystkiemi siłami naszemi trzymać będźiemy, y przy obronie tegoż S. Kościoła, substancye y zdrowia nasze, tudźież przy wolney Krolow y Panow naszych Elekcyi łożyć przez tę Konfederacyą Naszę przyrzekamy sobie.

A iako zawsze *pascit tutas dulcis concordia mentes*, tak gdy w iednomyślnym sercu, & *in unione animorum* pożądane skutki wszelkich obrad Naszych zawisły, więc statecznym y iednostaynym zezwoleniem, *vinculô Sacroſanctô* wszyscy spolnie obiecuiemy y obowięzuiemy się pod wiarą, cnotą, y poczćiwością żadnego rozerwania między sobą, ani dysmembracyi nieczynić ani dopuścić, iako iedna y nierozdzielna Rzplta, ani iedna część bez drugiey Pana sobie obierać, y *factione privata* narabiać, albo kogo przez praktykę, lub siebie samego, ku ubliżeniu wolney Elekcyi wsadzać na Krolestwo, biorąc albo pieniądze, tak ku swemu pożytkowi, iako też ku zbieraniu ludźi, albo też obietnice na iakie authorizacye u przyszłego Pana wymagaiąc. A inaczey na żadnego Pana nie mamy pozwolić, iedno ktoregobyśmy przez wolne Suffragia *nemine contradicente* zgodnie obrali. A ieżeli by kto bądź z Rad tak Duchownych, iąko y Swieckich, albo Urzędnikow Koronnych y W. X. Lit: , *& ex privatis perſonis* ważył się nominować *ſine unanimi conſenſu omnium Ordinum*, Pana, tedy każdego takiego *pro hoſte Patriæ* mieć chcemy. Y nie wprzod J. O. Xże Imć Primas do Nominacyi Krola Imći przystąpi, aż się pierwey po trzykroć spyta, ieżeli iest wszystkich *conſenſus*, y ieżeli się wszystkim exorbitancyom zadosyć stało; á do tego, z taką doskonałą umową, iż nam Prawa, wszystkie Przywileie y wolności nasze ktore są przez Nayjaśnieyszych Krolow y Panow Naszych Nam pozwolone, y ktore mu podamy, *per Pacta Conventa ante denuntiationem* poprzyśięże; nieodmieniaiąc nic przyśięgi (tylko to, coby było w Wierze S. Katolickiey Rzymskiey przećiwnego) Nayjaśnieyszych Krolow Polskich Zygmunta, Augusta. Henryka, Stefana, Zygmunta trzećiego, Władysława czwartego, Iana, Kaźimierza, Michała, Iana trzećiego, y Augusta wtorego, świeżo zeszłego, Krolow Ichmćiow Polskich Koronie y W. X. Lit: & *annexis ac incorporatis Provinciis* na Koronacyach uczynioney, á potey przyśiędze Konstytucyami Seymowemi te wszystkie Prawa, Wolności, swobody y Przywileie (ktore nie są Wierze S. Katolickiey przećiwne) utwierdźić ma.

Waru-

Waruiemy to ſobie, y oſobliwym ſpoſobem konfederuiemy ſię wſzyſcy *ſub fide, Honore & conſcientijs Noſtris*, iż ieżeliby ktorykolwiek *ex externis Principibus*, lub *ex Civibus* tey Rzpltey przez ligi & *illicita media in præjudicium* Praw y Wolnośći naſzych o wolnych Elekcyach poſtanowionych *nobis invitis* śmiał *per potentiam* na Tron kogo lub śiebie ſamego wprowadzać, nas ſamych przez to mieſzać, tedy przećiwko każdemu takiemu wſzyſtkie *ſtudia* y śiły naſze obroćiemy, ieden drugiego nieodſtępuiąc, ale poty w tym Związku Naſzym nierozdźielni trwać będźiemy, poki Rzplta przez wolne obranie Pana, uſpokoiona nie będźie. Na każdego tedy gwałtownika Praw y wolnośći naſzych tak dawnych (ktore wſzyſtkie reaſſumuiemy) iąko y na teraźnieyſzey naſzey Konfederacyi poſtanowionych wſzyſcy powſtaniemy, y poki zdrowia, ſubſtancyi, krwie naſzey ſtanie, opponować ſię będźiemy, nie rozrywaiąc ſię na częśći, ani żadney dyſmembracyi tak Korona z W. X. Lit., iako y W. X. Lit. z Koroną, tudźieſz inne Prowincye inkorporowane Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty, iako iedna y nierozdźielna Rzeczpoſpolita. 12

Upatruiąc zaś *providâ circumſpectione* wſzyſtkie potrzeby, *commoditates & circũſtantias* około tego świątobliwego Aktu Elekcyi, iakoby ſię we wſzyſtkim ile bydź może Państwom wſzyſtkim Koronnym y W. X. Lit. dogodźić mogło, za zgodą Panow Rad y Posłow Ziemſkich na tę Konwokacyą zgromadzonych mocą Uchwały Ziazdu teraźnieyſzego, poſtanawiamy, czas tey Elekcyi dźień Dwudźieſty piąty Mieśiąca Sierpnia, Roku teraźnieyſzego 1733. wzywaiąc do niey wſzyſtkich Stanow Rzpltey (*exceptis Iure victis*) Poſpolitym Ruſzeniem, bez wypraw *pro expeditione bellica* używanych (ſamę tylko *Electricem Nobilitatem ſalvis Iuribus Terrarum Pruſſiæ ac Civitatum Majorum & Ducatuum Zatorienſis, Oſwiećimenſis atq; Maſoviæ, tum Palatinatuum Kijoviæ, Podlachiæ & Terræ Łukovienſis, necnon aliorum Palatinatuum in Confinys Turcarum exiſtentium.* W. X. zaś Litewſkie bierze ſpoſob przyiśćia na tę Elekcyą *ad beneplacitum* Braći, na Seymiki Relacyine, iako zechcą *comparere*, czyli Poſpolitym ruſzeniem, czyli *alio modo*. Y to waruiąc, że ći, ktorzy w rożnych Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach tak w Koronie, iako y w W. X. Lit. maią ſwoie Poſſeſſye, y ſami *perſonaliter* na tey Elekcyi z ktoreykolwiek Prowincyi, Woiewodztwa, Ziemi, lubo Powiatu będą, iuż do żadney wyprawy ludźi reſpektem dobr w innych Prowincyach, Woiewodztwach, Ziemiach y Powiatach mianych należeć nie powinni, według Konſtytucyi *Anni* 1621. & 1632. w czym żadne partykularne *conſvetudines & exceptiones* Wojewodztw, Ziem y Powiatow *præjudicare* im nie powinny. A ta Elekcya trwać ma iako naykroćey, y ieżeli ſię prędzey nie ſkończy, tedy żadną miarą niema *exceedere* czaſu Seymom Ordynaryinym naznaczonego, to ieſt ſześćiu

Niedźiel. Miaſta zaś, ktore ſię *Privilegijs* dania *ſuffragiorum* na nowego Pana zaſzczycaią, też Prawa na przyſzłey Elekcyi pokazać maią.

A że po przeſzłych nieſzczęśliwościach, dopiero poczęła Oyczyzna naſza *adverſam placare fortunam.* Więc áby *antiquæ non renoventur ruinæ*, waruiępmy *Actu præſenti*, aby Woiewodztwa, Ziemie y Powiaty tak Koronne, iako y W. X. Lit. na przyſzłą ćiągnące Elekcyą każdy ſwoim Dworem y koſztem, nie biorąc z ſobą wiele niepotrzebnych ludźi, zwyczaynemi gościńcami płacąc wſzyſtko według możności utargowania, pod Warſzawę na mieyſca Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom *uſu antiquo* należące przyieżdżał, żadnych ſzkod po drogach nie czyniąc. A Ichmość Panowie Senatorowie, Pułkownicy y Rotmiſtrze w Koronie, á w W. X. Litewſkim, także Ichmość Panowie Senatorowie lub komu *juxta antiqua jura* będźie należało według Praw y Prerogatyw, ſwoich tu dopiero pod Warſzawą Chorągwie Powiatowe podnieść będą powinni. *In tranſgreſſores* zaś teraźnieyſzey uchwały (co ſię tylko tycze ſprawiedliwości, ſkromności, & *methodum* w ciągnieniu) *Rigorem in Conſtitutione Anni* 1631. *Titulo*: Spoſob Poſpolitego ruſzenia, tudźież w Konfederacyi Generalney, y w opiśie Porządku Elekcyi *Anni* 1674. *expreſſum, præſenti Actu* zćiągamy y reaſſumuiemy. A ktoby nie był *ſatisfactus* w krzywdach ſwoich na mieyſcu przechodow, ma mieć *Forum* na Kapturze Generalnym, ktory *juxta præſcriptum antiquarum Confœderationum & præcipuè Anni* 1674. pierwſzego dnia Elekcyi naznaczonego, przy J. W. W. Marſzałkach *utriuſq; Gentis;* poſtanowiony bydź ma; ktore to *Forum ſpecialiter cavetur* Woiewodztwom Mazowieckiemu y Podlaſkiemu.

Mieyſce tey Elekcyi zwyczayne między Warſzawą á Wolą gdźie ſię pod przeſzłe *Interregna* Elekcya odprawowała przy zwyczayney Szopie y Okopach do zieżdżania ſię na konſultacye naznaczamy.

Obieranie zaś Marſzałka *Equeſtris Ordinis* na przyſzłey da Bog Elekcyi *futuri Regnantis, juxta antiquiorem uſum & praxim*, Woiewodztwom, Ziemiom, y Powiatom, Państw tych, pozwalamy, tak iednak, aby ſię na przyſzłych Seymikach *Relationis*, lub ſtanąwſzy tu pod Warſzawą na tęż Elekcyą z ſobą znieśli y poſtanowili, *quâ methodo* to obieranie Marſzałka *Equeſtris Ordinis* odprawić ſię ma, waruiąc iednak to, że ieżeli ná pierwſzym dniu ta Elekcya expedyowana nie będźie bydź mogła, tedy iako nayprędzey ſkończyć ſię będźie powinna; á to dla wielkich potrzeb Rzpltey, y iak nayprędſzey Krola przyſzłego Elekcyi.

A!z ſtrony przyieżdżania na tę Elekcyą *futuri Regnatis*, y względem *ſecuritatis publicæ ſub tempus ejuſdem actûs*, tudźież reſpektem aſſyſtencyi y ludźi ſłużących reaſſumuiemy *in toto* wſzyſtkie da-

wne

wne Konfederacye y opiſanie Porządku Elekcyi *Anno* 1674. 14.
przez Stany Rzpltey uczynionego. Według ktorych Konfederacyi y opiſanego porządku tak *Concives Regni*, iako y Poſłowie Cudzoźiemſcy, tudźież wſzelakiey kondycyi ludźie, y Obywatele Miaſt, Miaſteczek y Przedmieśćiow Warſzawſkich zachować ſię będą powinni, *ſub rigoribus*, w pomienionych Konfederacyach y Artykułach opiſanego Porządku Elekcyi *expreſſis*.

Ponieważ pod czas teraźnieyſzego *Interregnum*, Rzplta wielkie expenſa czynić *neceſſitatur*, więc Ekonomowie tak Koronne, Litewſkie, iako y w Woiewodztwach Pruſkich będące, tudźieſz Wielkorządy, Zupy ſolne, Cła, portorya Gdańſkie, y inne wſzelkie Ekonomiczne Proventa *Menſæ Regiæ & Reipublicæ*, aby Jaśnie Wielmożni Podſkarbiowie *utriuſq; Gentis ſine quavis cujuſvis præpeditione* według Praw ſwoich trzymali y odbierali, á Jasnie Wielmożni Regimentarze oboyga Narodow *in caſu alicuius neceſſitatis & præpeditionis*, żeby Ichmośćiom *aſſiſtentiam* dali *præſenti Actu cavetur*, ktorzy to J. W. W Podſkarbiowie *de perceptis Proventibus calculum* uczynią, y przeſtrzegać tego będą, aby Dobra *Menſæ Regiæ* żadney ruinie nie podlegały, *ne futurus Regnans egeat*.

A że *Securitas interna* na zgodźie y wzaiemney *Civium* konfidencyi, tudźież ná beſpieczeńſtwie Dobr wſzelkich y oſadzeniu Fortec pogranicznych ludźmi Rzpltey y opatrzeniu Kommendantami ſię funduie ſię; Więc J. W. W. Regimentarze *utriuſq; Gentis* Forwarchtami przez rozłożenie ludźi po Woiewodztwach dla gromienia kup ſwywolnych, tudźież Fortece *Præſidus* y dobremi Kommendantami ubeſpieczą.

W Zamku Krakowſkim przyczynia ſię, *ſub præſenti Interregno* Garnizonu Porcyi 200. do tych porcyi ſto Łanowych tam zdawna będących, ktore Porcye przyczynione Skarb Koronny *ſub interregno* tylko z Dobr Ekonomicznych za aſſygnacyą J. O. Xćia J. Mći Pryma ſa wypłacić ma; obliguiąc *Fide publica, Honore & conſcientiá* JmP. Staroſtę Krakowſkiego, aby tego Zamku *cum Inſignis* nikomu nie oddawał, tylko temu Panu, ktory będźie *omnium Ordinum Conſenſu ſine ſciſſione* obrany Krolem Polſkim. A J. Mość P. Generał Artyleryi Koronney Ammunicyą y Działami *pro ſufficientia* ten Zamek opatrzyć będźie powinien. Wielkorządy zaś Krakowſkie Paliſadowaniem iego ufortyfikować maią.

Milicya Granmuſzkieterow z Stanu Szlacheckiego, z Narodow Koronnego, Litewſkiego & *Provinciarum annexarum* według regulaminu przez Officyera podanego, á rękami J. O. Xćia J. Mći Prymaſa, y J Mći Pana Marſzałka Seymu teraźnieyſzego Konwokacyalnego podpiſanego, do dalſzey Dyſpozycyi Rzpltey z Dobr Ekonomicznych, *ſub præſenti Interregno* ſuſtentowana bydź powinna, ktorych Officyerowie y ſami *ſub amiſſione* Szarż ſwoich *fi-* 15.

delitatem Reipublicæ, przed J. W. Maſzałkiem W. Koronnym poprzyśiądz, y pod Kommendą iego zoſtawać maią.

Curſus teraźnieyſzych Podatkow, na regularną płacą Woyſku, aby w czałach y mieyſcach Konſtytucyą *Anni* 1717. opiſanych *ſub Rigoribus ibidem expreſſis* był zachowany (*ſalvis decretis Tribunalitus Regni Radomien:* o tey płacy *latis*) waruiemy; Ktore to Woyſko, tak Koronne, iako y W. X. Litewſkiego ponieważ Regularną (*modô quô ſuprà*) płacą, od Rzeczypoſpolitey odbiera, więc aby żadnych związkow y ſpiſkow nie czyniło, *ſub pœnis Conſtitutionibus Annorũ* 1601. 1609. 1623. 1699. & 1717. *ſancitis*, *ſeriò* zakazuiemy; *ſemotâ abhinc omni ſpe Amniſtiæ*; y J. W. Wielmożnym Regimentarzom *utriuſq; Gentis attendentiam & animadverſionem ac extendentiam pœnarum ſupraſcriptis Conſtitutionibus decretarum ſuper Delinquentibus* w tymże Woyſku zlecamy.

Ponieważ Konſtytucyami *Annorum* 1629. & 1649. y innemi, tudźież *Pactis Conventis* Nayjaś K. J. Mći Jana Trzećiego *Anni* 1674. oſtrzeżono, aby Nayjaśnieyśi Krolowie Naśi, *ſine conſenſu omnium Ordinum* nie tylko ſami żadnych Woyſk y zaćiągow nie czynili, ale też aby y nikomu tychże Woyſk, a raczey zaćiągow nie pozwalali, oraz *ſecùs facientes*, *pro infamibus*, *perduellibus & invindicabilibus Capitibus* deklarowali, więc, aby pod czas teraznieyſzego, *Interregnum*, ſłodkim y nienaruſzonym Pokoiem kwitnącego, nikt *cujuſcunq; Dignitatis & Conditionis Ille ſit*, na wzruſzenie y pomieſzanie *Publicæ & Domeſticæ tranquillitatis ſine conſenſu totius Reipublicæ*, ludźi Polſkiego lub Cudzoźiemſkiego authoramentu, także zagranicznych Woyſk zaćiągać, albo ſwywolnych kup zbierać, nie ważył ſię pomienione Konſtytucye *in toto* reaſſumuiemy, *ſeriò prohibendo*, takowych (*etiam laudis Palatinatuum*, *Terrarum & Diſtrictuum* pozwolonych) zaciągow y rekrutow. A na przeſtępcow tego Prawa peny wyżey wyrazone zćiągamy.

A iako z wſzyſtkiemi Monarchiami pogranicznemi *Pacta* zawarte, y Traktatami ugruntowane *ſub præſenti Interregno*, y każdego innego czaſu *inviolabiliter* zachowuiemy, y Nayiaśń: Krolowie Naśi, ani Woyny zaczynać, ani Pokoiu ſtanowic, ani w Ligi, Alianſe y Przymierza wchodźić z poſtronnemi Monarchami
16. bez konſenſu całey Rzpltey na Seymie, *juxta Conſtitutiones Annorum* 1632. & 1646. *ac juxta Formam Regiminis Noſtri*, *ullatenùs* nie mogą, y do tego poprzyśiężonemi *Pactis Conventis cum concurſu omnium Ordinum* ſą obligowani; tedy y przyſzłego (da Bog) Regnanta do utrzymania *firmô & inviolabili nexu*, tegoż Pokoiu przez Rzpltą Traktatami ugruntowanego, y do utrzymania ſtatecznego *præſenti actu*, aſſekurowanego z tymiż wſzytkiemi Monarchami, *ſimiliter Pactis Conventis* mocno *jurejurando* obowiązemy,

żemy, y aby się do żadnych *inter vicinas Potentias* przećiwnych Stanom y Państwom Rzpltey żadnym sposobem y okolicznościami nie mięszał Intryg, *pro Cardinali jure* położemy. A iako My *pro Sereniſſimis Regibus Noſtris* Sąsiedzkiey przyjaźni y Pokoiu obserwancyą *vicinis Potentus* waruiemy, tak, *caſu quo* ktokolwiekby z tychże Sąsiedzkich Potencyi ważył się wzaiemney przyiaźni & *Pactorum* nie dotrzymywac, albo one *quovis colore & prætextu violare*, y Woyska *in viſcera Regni & annexas Provincias* wprowadzac, tedy *in eo caſu propter providendam defenſionem cuiq; naturaliter licitam*, aby J. O. Xiąże J. Mość Prymas z przytomną na ten czas Radą na pospolite ruszenie *ſine diviſione Belli* Wici wydał, obliguiemy, y *intervenientibus* (uchoway Boże) *præmiſſis*, aby do wszystkich Monarchow Chrześćiańskich, y inszych (protestuiąc się *de violentis attentatis*) listowne expedycye uczynił, *ſubſidia per diverſionem Belli tantummodó expoſcat*, y Traktaty wszystkich Potencyi z Rzpltą & *in tuitionem* bespieczeństwa iey uczynione przypomniał.

Xięstwo Kurlandzkie iako *Feudum* Rzpltey aby *ab externis prætenſionibus* wolne było, y Xiąże Ferdynand *vigore inveſtituræ* áby *poſſeſſionem* tegoż Xięstwa iako naypręd zey *adire & recognitionem ſui* od obywatelow Kurlandzkich *cum debita obedientia* otrzymać mogł *ſimiliter & Eliberationem Territorii Elbingenſis* y zastawowRzpltey Regestrem specifikowanych, tudźież wykupna Staroſtwa Drahimskiego według opisu Konstytucyi *Anni* 1726. J. O. Xćiu J. Mći Prymasowi, z przytomną Radą *ad expediendas conferentias cum extraneis Miniſtris*, te negocyacye obiedwie poruczamy y zlecamy J. O zaś Xzćiu J. Mći Krzysztofowi Szembekowi Biskupowi Warmińskiemu Kommissyi Kurlandzkiey Prezydentowi, tak za fatygi w teyże Kurlandyi, iako y za zprowadzenie Koron & *Archivi* do Krakowa, tudźież y innym IchMćiom Kommissarzom, do teyżeKurlandyi naznaczonym za prace y koszta dla usługi Oyczyzny z własney Fortuny podięte, wszelaką przyrzekamy *gratitudinem* Też same Xięstwa Kurlandzkie y Inflandzckie *circa exercitium Auguſtanæ Fidei juxta Conſtitutionẽ Anni* 1726. *cum cæteris Ritibus* ubespieczamy. 17.

Kaptury w Wdztwach, Ziemiach, y Powiatach tak w Koronie, iako y w W. X. L. y Sprawy do tych Sądow należące, iako są dawnemi Konfederacyami, osobliwie *Anni* 1674 opisane y *ſecuritas* Sędźiom y innym Osobom Familii ich & *alius Euntibus & Redeuntibus* od tych Sądow warowana, tak & *præſenti Convocatione* też Prawa, ktorekolwiek, do Kapturow y exekucyi Dekretow zćiągaią się, w mocy zostawuiemy, y owszem one *in toto* reassumuiemy; waruiąc to, że *fatalia juris*, & *præſcriptiones durante præſenti Interregnô* nikomu szkodźić nie powinny. *Excipiuntur* iednak od tych Sądow Kapturowych złoczyńcy, *Plebeii & Civitatenſes*, ktorych Miasto samo *juxta antiquas Leges ſine compoſito Judicio* sądźić powinno.

Wſzyſtkie Koronne y W.X L. Trybunalſkie, Grodzkie y iakiekolwiek inſzych Sądow *in quibusvis cauſis* Dekreta y Exekucye, ktore *â die mortu Regiæ*, áż do publikowania w tym Powiećie, gdźie *Bona conſiſtunt* Uniwerſałow J.O. Xcia Imći Prymaſa zaſzły, takie *robur & Legitimitatem* mieć maią, iakoby *ante fata Regia* ferowane były; nie zagradzaiąc iednak drogi do znoſzenia Dekretow *in contumaciam & vim Legis ſapientium* w Trybunale y innych Sądach otrzymanych.

Druga gdźie po publikowaniu Uniwerſałow J. O. Xćia Imći Prymaſa w Koronie y w W.X.L. *ex communi Nobilitatis illius Palatinatûs Terræ & diſtrictûs conſenſu* Grodzkie Xięgi ſą otwarte, tedy wſzyſtkie zapiſy na wieczność y na długi, także Teſtamenty y Proteſtacye y Relacye do nich zapiſane ważne bydź maią, a gdzie by aż dotąd Kśięgi zawarte były tak w Koronie iako y w W.X.L. tedy *abhinc* Urząd Grodzki one otworzyć y kazdemu do nich wolny przyſtęp dawać ma, á wſzyſtkie rzeczy do Akt *ſub Interregno* przyimowane takiey wagi bydź maią, iako za panowania prześzłego Krola Imći

PP: Staroſtowie Sądowi, ktorzy od ś p Krola Imći Przywileie, na Staroſtwa albo Ceſſye za konſenſami tegoż P. maią, á ieſzcze nie przyśięgli, żeby teraz *ſub Interregno* przed Sędźiami Kapturowemi ſwego Wdztwa, Ziemi lub Powiatu, á Urząd Grodzki przed tymże Staroſtą ſwoim tamże przyśięgi wykonali: (ktorą ćiz PP. Staroſtowie przyſzłemu da Bog Krolowi ponowić będą powinni) á po tey teraźnieyſzey przyśiędze aby *Acta* tak pomienieni Staroſtowie y Grod Nakielſki otworzyli, oraz aby teraźnieyſzy Staroſta Nakielſki (*uti jam poſt præſtitum hocce juramentum*) Sądy Ka-
18. pturowe *Feriâ ſecundâ poſt Feſtum S. Ioannis Baptiſtæ Annô præſenti* 1733. zagaiwſzy, zwykły Jurament od Ur. Sędźiow Kapturowych do Grodu Nakielſkiego *per Laudum Sredenſe* naznaczonych przyiął, y też Sądy Kapturowe weſpoł z Urodzonemi Sędźiami *juxta mentem Legis* ſądźił.

Wdztwa Mśćiſławſkiego Kaptur na Seymiku *Electionis* Poſłow (na tym Seymie *Convocationis Activitatem* maiących) uchwalony approbuiemy.

Ichmć PP: Senatorowie także Przywileie od ś p N. Krola Jmći świeżo zeſzłego maiący, teraz w Senaćie przyśiądz mogą.

Staroſtom y Urzędom Grodzkim nie ma to ſzkodzić, że Exekucyi Dekretow Trybunalſkich, *ante fata* Krola Imći *in quibusvis cauſis* ferowanych czynić teraz nie będą, ale po Koronacyi nowego P. *intra* 6. *Septimanas ad cujusvis requiſitionem* czynić one *juxta juris exigentiam* będą powinni. Sprawy iednak wſzelakie *Fiſci* z Poborcami y Retentorami wſzelakich Rzpltey Podatkow w Sądach Kapturowych *decidi* powinny (oprocz Wdztw Pruſkich, ktore ſię od tey Kalkulacyi *pro præſenti* excypuią) y Exekucye Dekretow Trybunalſkich y Kapturowych Urzędy Grodzkie *indilatè*

ſub

sub solutione de suo czynic maią. A ieżeli przez ten czas, ktory Sędzia Kapturowy nie maiący *Officium* Ziemskiego lub Grodzkiego żadnego, takowe Exekucye czynił y Kondescencye expedyował, to wszystko *nullitatis* bydź ma, bo to do Urzędnikow Sądowych, Ziemskich lub Grodzkich *de jure* należy.

Reassumuiąc dawne Konstytucye o Suspensach Senatorom, Posłom Ziemskim & *ad exteros* tudzież o exemptach Zołnierskich, waruiemy aby w Sądach Kapturowych *omninò juxta præscriptum Legum* obserwowane były. Ktore to suspensy y Ichm:PP: Kommissarzom *ad expediendas conferentias cum extraneis Ministris*, tudzież innym przez tę Konwokacyą na publiczne funkcye naznaczonym służyć maią; a ieżeli *in contrariũ* iakie Dekreta y Kondemnaty postawały, te za zgodą PP:Rad znosiemy teraźnieyszą uchwałą.

Wszystkich partykularnych konfederacyi, tudzież Seymikow *Ordinario Cursu* odprawionych *Lauda non derogantia Iuribus Reip: & privatorũ, tũ Decretis Tribunalitys*, do teraźnieyszey Generalney Konfederacyi *referuntur & approbantur*. Przeciwne zaś Prawu, y na ktore pozachodźiły protestacye *abrogantur, salvis Iurib° Ter: Pruss:*

Most przez Wyssę, Szopę y Okop aby na przyszłą Elekcyą wcześnie sporządzone były *sũptu Reip:* JJ:WW:Podskarbiow oboyga, Narodow według dawnych Praw obliguiemy, co Ichmćiom *in rationibus* przyięto będźie. 19.

A że Elekcya *futuri Regnantis* zakroczy czas, w ktorym Deputatow y Kommissarzow na Trybunały Koronne y Skarbowe obierać należy, więc Elekcyą onych po Elekcyi przyszłego Regnanta na Seymikach Poselskich antekoronacyalnych Wdztwom, Ziemiõ y Powiatom Koronnym; Wdztwu zaś Mazowieckiemu y Rawskiemu Generał do obierania tychże Deputatow w Niedźiel dwie po tychże Seymikach Poselskich *(salva voce vetandi)* naznaczamy; á Xtwo W.L. przy Prawach o tym napisanych zostawuiemy.

A iż nie wszystkim blisko Warszawy stać przyidźie, przetoż ieżeliby kiedy z odlegleyszych stanowisk Posłowie albo Deputaći od Wdztw, Ziem y Powiatow do Głownego Koła wyssani byli, tedy *in eum finem* w Mieśćie Warszawskim *more solito* J. WW:Marszałkowie, Poselskie Gospody wszystkim Wdztwom, Ziemiom y Powiatom, z ktorych Posłowie na Seym wyssani bywaią, rozdadzą, tak Koronnym, iako y W.X.L. maiąc iednak *in consideratione* dawne Gospody, rewizye, y dla większey wygody Serwitoraty y wszelakie Gospod Libertacye *pro hac vice* suspenduiemy, wyiąwszy Kamienicę Kosciczyńską na Drukarnią uprzywiwileiowaną, także Szeliźińską *aliàs* Drewnowską dwiema Konstytucyami libertowaną,

Miastom Stołecznym Krakowowi, Wilnu, Lwowu, Poznaniowi, y Warszawie, Punkt w Generalney Konfederacyi Warszawskiey *A.* 1674. służący *in toto pro interesse* tych Miast reassumuiemy, y one *circa suas distinctas Prærogativas, Iura & Privilegia, Iurisdictiones, Exemptiones, Ordinationes, Vladislai IV. Decreta &* de-

poſitoria, tudźież Akademią Krakowſką y Wileńſką *cum ſuis omnibus Privilegys & immunitatibus conſervamus.* Miaſto zaś Sandomierz y inne wſzyſtkie *cum illorum Iuribus & Privilegys* teraźnieſzą Konfederacyą *protegimus.*

Miaſto Opatow Dźiedźiczne J. O. Xćia Jmći Sanguſzka, ponieważ pod czas Seymikow od ludźi ſłużących y innych ſwywolnych wielkie aggrawacye ćierpieć zwykło, á teraz przez *Laudum* Wdztwa Sandomierſkiego od tych aggrawacyi uwolnione, więc ten punkt *Laudi* approbuiąc *pro perpetua Lege* mieć chcemy. Tenże punkt *Laudi* ma ſłużyć y innym Miaſtom, w ktorych ſię Seymiki odprawować zwykły.

O nieśćiąganiu ſię ná Elekcyą Woyſk, Państw tych, tudźież o Staroſtach pogranicznych Zamkow tęż Konfederacyą *A.* 1674. *in toto* reaſſumuiemy.

O oddaleniu ſię z Warſzawy Cudzoźiemſkich Poſłow, Miniſtrow, Kommiſſarzow, Plenipotencyaryuſzow, Ablegatow, Konſyliarzow, Sekretarzow, Rezydentow y wſzyſtkich innych Cudzo-
20. źiemcow wſzyſtkie Generalne Konfederacye, y Konſtytucyą *Anni* 1683. do Exekucyi przyprowadzone mieć chcemy, y dla tego I. O. Xćiu Imći Prymaſowi y naznaczonym *Conſtitutione A.* 1726. Kommiſſarzom Konferencye z temiż Poſłami y Miniſtrami iak nayprędzey kończyć zlecamy, aby na dwie niedźieli przed Elekcyą wyiechali z Warſzawy. A J. W. Marſzałek W. Kor: tymże Ichmćiom Poſłom y Miniſtrom Cudzoźiemſkim *in inſtanti* teraźiey ſze poſtanowienie y dawne Prawa donieść ma, y ich wypełnienia upomni ſię. A że niektorzy Szlacheckiego Stanu przyięli ſłużbę u tychże Ichmćiow Poſłow y Miniſtrow Cudzoźiemſkich, więc aby (iako *Compars Electoris populi*) *ſub carentia Activæ vocis* na Elekcyi tęſłużbę złożyli, y iey *ſtante Interregno præſenti* nie kontynuowali *præſenti Confœderatione cavetur.*

Doznała Rzplta *multas tribulationes* y publicznych intereſſow *retardationes* przez uſtąpienie Kommendy nad Woyſkiem Cudzoźiemſkiego Authoramentu; więc *abrogando hunc abuſum* władzy Hetmańſkiey y zabiegaiąc podobnym złym konſekwencyom, aby tak JJ: WW: Regimentarze Generalni *utriuſq; Gentis ad præſens* będący, iako y przyſzli Ichć PP. Hetmani nikomu Generalney kommendy nad Woyſkiem Kor: y Lit. Cudzoźiemſkiego zaciągu nie uſtępowali *pro perpetua lege* ſtanowiemy.

Obiaśniaiąc Konſtytucyą *A.* 1717. *Paragraphô* o Buławach, ſtanowiemy, aby *in futurum Miniſteria Belli* (kiedy nie będą mogły bydź oddane na pierwſzym Seymie *aliqua interveniente occaſione,*) *ad Ius Majeſtaticũ futuri Regnãtis* wroćiły ſię, *præſenti Cõvocatione cavetur.* Co ſię ma ruzumiec y o Pieczęć ach *pro hac ſola vice.*

Subveniendo potrzebie *curandæ valetudinis* J. W. Imći X. Załaſkiego Biſkupa Płockiego J. O. Xćia Januſza Wiśniowieckiego Kaſztelana Krak: JJ: WW: Ichm: PP: Ludwika Szołdrſkiego Wdy

Ino-

Inowrocławſkiego Generała Wielkopol: Jana na Kodniu Sapiehy Kaſztel: Trock: J.O. Xćia Imći Czartoryſkiego Podkancl: W.X.L. y J.W. Piotra na Skrzynnie Dunina Kaſztel: Radomſ: *captato tempore* po Koronacyi pozwalamy *ex conſenſu omnium Ordinum* wyiachać za granicę do Cieplic dla poratowania zdrowia.

Zabiegaiąc wielkim niebeſpieczeńſtwom, rozboiom, tyrańſtwu Obywatelom na pograniczu od Panſtwa Węgierſkiego będących. Reaſſumuiąc Konſtytucye dawne wſzyſtkie y Kommiſſyą *A.* 1717. na Granicach expedyowaną naznaczamy Kommiſſarzow J.O. Xćia Imći Auguſta Czartoryſkiego Wdę Ruſkiego, JJ: WW: Maćieia Uſtrzyckiego Lwowſ: Mikołaia Sołtyka Przemyſſ. Kaſztell. Jana Cetnera Kuchmiſtrza, Ierzego Mniſzcha Łowczego Koronnych, y UU: 21.
Adama Humnickiego Staroſtę Horodelſkiego, Iozefa Bukowſkiego Chorążego Sanockiego, Francíſzka Bukowſkiego Sędźiego Ziemſkiego Sanockiego, Staniſława Wiſłockiego Miecznika Zydaczewſkiego, Jana Iaworſkiego Miecznika Kijowſkiego, Iozefa Stadnickiego Podczaſzego Sanockiego, Francíſzka Cieſzanowſkiego Cześnika Dobrzyńſkiego, Piotra Wiſłockiego Cześnika Goſtyńſkiego, ktorzy Icmć zniozſzy ſię z Kommiſſarzami Ceſarza Imći *in locis practicatis* na Granicach, *abſentia unius duorumve vel plurium non obſtante* według dawnych opiſanych Praw wſzyſtkie ſprawy *utriuſq; Gentis* rozſądźić będą powinni, *extraditionem profugorum ſubditorũ Dominis Proprietarijs injungent, in futurũ tranquillitatẽ publicã & ſecuritatẽ* Obywatelom Wdztw obmyślą y obwaruią. Ktora Kommiſſya aby co Rok *ſuũ Cursũ* miała dla ugruntowania beśpieczeńſtwa y wſtrętu zuchwałym naiazdom, *& ad còércendã licentiam præſenti aſſenſu Conventûs Noſtri* mieć chcemy.

Nieśmiertelna pamieć N. Krola Imći Jana III. iako *perennaturã* w ſercach naſzych znayduie *recognitionẽ*, tak na dowod niewygaſſey ku temu P. wdźięczności aſſekurowaną *per Pacta Conventa* y Seym Traktatowy Warſzawſki w R. 1717. Naiaśn: Krolewiczowi Imci Iakubowi Oſoby y Subſtancyi *ſecuritatẽ* y teraźnieyſzą *Statuũ cavemus* Konfederacyą. A ponieważ tenże N. Krolewic Imć Iakub w pretenſyach ſwoich rzetelnych do Naiaśn. Krola Imći *Divæ Memoriæ* Auguſta II. mianych nie ieſt *ſatisfactus*, więc Rzplta tego intereſſu *efficacem* N. Krolewiczowi Imći aſſekuruie *promotionẽ & protectionẽ*, iako też y w innych pretenſyach wſzyſtkich Konſtytucyą *A.* 1717. *Titulô* Trybunał Skarbowy, przyznanych y obwarowanych. Waruiemy tudźież *ſecuritatẽ* ſumm na Ekonomiach Szawelſkiey, Tygienhoffskiey przyznanych, aby do oddania onych *(prævia Cõmiſſione circa exẽptionẽ)* do Hibern y do Kõſyſtencyi Woyſkowych y wſzelkich ſtanowiſk poćiągane nie były, ale iako Krolewſkie Ekonomie *pari immunitate gaudeant.*

Pacta Conventa futuro Regnanti, ponieważ na Seymie *Convocationis* ułożyć y ſpiſać ſię nie mogły, więc do przyſzłey Elekcyi one odkładamy.

Seymikom *Relationis* Wdztwom, Ziemiom, y Powiatom tak w Koronie, iak y W.X.L. dźien czternaſty Mieśiąca Lipca, R. teraźnieyſzego 1733. *ſervatis ſolennitatibus & uſibus Terrarũ Pruſ:* tudźież Xięſtwom Zatorſkiemu, Mazowieckiemu, y Ziemi Halickiey, ktore tygodniem ſwoie Generały *præcedere* maią, naznaczamy.

22. Summy Neapolitańſkie ponieważ J.W.Imć X. Biſkup Kujawſ: *ex amore Boni puplici*, iako zaczął iuż od 20. lat *indefeſſo ſtudio vindicat ſũmas eaſdem Neapolitanas*, y iuż w krotce *ſperatur fructus laboris.* Więc aby one kontynuował *juxta tenorẽ* Kommiſſyi za N. Krola Imći ſobie daney, *eodẽ amore* Oyczyzny *obligamus*, y aby tenże intereſs *inter Pacta Cõv futuro Regnanti* był dołożony *cavemq.*

Conſulendo Dignitati Reip: ktorą nie mnieyſzą *in veneratione* Majeſtatow ſwoich zachowywać zwykła, oraz *gratã memoriã* ku ś.p. N. Krolowi Imći Augoſtowi II. P. y Krolowi Naſzemu oświadczaiąc *præſenti Convocatione* pozwalamy z Dobr Ekonomicznych *utriuſq; Gentis* według Konfederacyi *A.* 1674. aby *ſumptus neceſſarij* do Ciała przez JJ. WW. Podſkarbich *utriuſq; Gentis* prouideantur. Iako zaś dotąd wſzelka przyſtoyność przy Ciele N. Krola Imći świeżo zeſzłego była, tak y do końca nie mogąc *publico decori* y Naſzey *deeſſe* obligacyi, naznaczamy z Senatu J.W.Im: X. Staniſława Hozyuſza Pozn: JJ: WW: Andrzeia Załuſkiego Płock: Biſkupow; Franćiſzka Kobielſkiego Biſkupa Antynopolitańſkiego Suffragana Kujawſ: Proboſzcza Kathedr: Krak: Dźiekana Warſz: JJ: WW: Andrzeia Głembockiego Wdę Rawſ: Wleryana Łuſzczewſkiego, Kaſztel: Sochaczewſ: *Ex Equeſtri Ord:* UU: Michała Eperyeſzego Szyrwińſ: Stę, y Poſſa z Powiatu Wilkomir: Antoniego Eperyeſzego Skiertymońſkiego, Tymoteuſza Podoſkiego Rypińſkiego Staroſtow. Franciſzka Mokronowſkiego Warſz: Pawła Karſkiego Sochacz: Chorążych. Franćiſzka Idźikowſkiego Skarbnika Bracławſ: Jana Wolſkiego Piſarza Grodz: Chęćińſ: Sędźiego Kapturowego Wdztwa Sandomir: Powiatow Radomſ. Aby przy Ciele I.K. Mći aż do przyſzłey da Bog Elekcyi wſzelkiey przyſtoyności prze ſtrzegaiąc rezydowali, á dla większego rządu y beśpieczeńſtwa przy Ciele J.K.M Ichm: PP. Marſzałk: zwyczayną Marſzałkowſką jurisdykcyą exekwować zlecamy. A zaś do wyprowadzenia Ciała ś.p. NN: Kroleſtwa Jcm: Jana III. y Krolowey Jeymći Małżonki iego, tudźież świeżo zeſzłego N. Auguſta II. przed Elekcyą do S. Floryna do Krakowa ſumpt Ichm: PP: Podſkarbiowie *utriuſq; Gentis proportionatâ* (każdy) *Praxi* z Dobr Ekonomicznych prokurować maią.

Umowioną *Conſtitutione A.* 1717. do doſzłego tylko Seymu, a przez lat tak wiele przedłużoną y Stanowi Szlacheckiemu uprzykrzoną *agrariã Contributionẽ vulgò* Podymnego lubo Ichmć PP: Poſłowie W.X.L. na teraźnieyſzey Konwokacy (opponuiąc ſię przy Inſtrukcyach ſwoich) na Dobra Hybernowe (*proponẽdo* rożne *media*) przenieść uśiłowali *& omnino tollendã* mieć chćieli, lecz że ta materya żadną miarą pomieśćić ſię, ani ſpoſob inſzy płacenia

ſtipen-

stipendiorũ Woyſku *in moderno* Rzpltey *Statu ſub Interregno* naybardziey potrzebnemu uformować ſię *in hac angustia tẽporu* nie mogł, więc na przyſzłym da Bog Seymie *Electionis præſens* na ow czas ſama *Nobilitas cum Intermedio Ordine* ten intereſs *pro ſummo & indilato Exorbitantiarum* W. X. Lit: *objecto*, tak znieśrenia takowych podatkow, iako y utrzymania zapłaty nie zawodney Woyſku *medium* wynaleść można będźie.

Obiaśnienie Korrektury Trybunału W. X. Lit. *Anni* 1726. do Seymu *Coronationis* przyſzłego w Receſs dla ſzczupłości czaſu Rzpłta odkłada.

A żc Rzpltey śiła należy na Fortecach Pogranicznych Kamieńca y Okopow S. Troycy áby były *in optimo Ordine & Statu*, naznaczamy Ichmćiow PP. Kommiſſarzow *ex Senatu* JJ. WW. Marćina Kalinowſktego Kamienieckiego, Miączyńſkiego Chełmſkiego, Lanckorońſkiego Goſtyńſkiego, Kaźimierza Mierzeiewſkiego Zakroczymſkiego Kaſztellanow. *Ex Equeſtri Ordine* Urodz. Jana Pepłowſkiego Podkomorzego Podolſkiego, Woronicza Chorążego Winnickiego, Staroſtę Oſtrſkiego, Andrzeia Gurowſkiego Stolnika Podolſkiego, Waleryana Trembińſkiego Podczaſzego Łukowſkiego, Iakuba Kolumnę Pogroſzewſkiego Podſędka Ziemſkiego Podolſkiego, Iana Stadnickiego Podſtolego Bełſkiego. Kaźimierza Boreyka Łowczego Lwowſkiego, Bazylego Zagwoyſkiego Staroſtę Czerwonogrodzkiego, Seweryna Xćia Korybuta Woronieckiego Sędźiego Grodzkiego Kamienieckiego, Adama Peretyatkiewicza Podſtaroścego Nowogrodzkiego, Dominika Krokowſkiego Piſarza Kamienieckiego Grodzkich, ktorzy Ichmć PP. Kommiſſarze, *unius duorumvè vel plurium abſentia non obſtante*, áby ziachawſzy ſię do tych Fortec *in craſtino* po zakończonym Seymiku *Relationis*, po teraźnieyſzym Seymie *Convocationis* zluſtrowali, *neceſſitates* Fortyfikacyi Cekauzow, Magazenow, y wyſłuchali kalkulacyi z Percept, y Expens z naznaczonych Summ y wypłaconych od Woiewodztw y z Sarbu Koronnego na reparacyą tych Fortec PP. Indźingerom, y tym, ktorzy te ſummy w dyſpozycyi ſwoiey mieli *ab ultimo calculo*, ktory ma *exſtare* od J. W. Woiewody Podolſkiego, co *maturè* expedyowawſzy Ichmć PP. Kommiſſarze uczynią relacyą Stanom Rzpltey na przyſzłym Seymie *Electionis*.

Oryginalne Traktaty Rzpltey z rożnemi Potencyami tudźież *Acta Negotiationum & Commiſſionum* zgoła wſzelkie *documenta publicum intereſſe tangentia*, ktoreby ſię u żyiących ieſzcze, lub *obitu* Poſłow y Miniſtrow Rzpltey u ſukceſſorow onych, albo też *aliquo caſu* u kogokolwiek znaydowały, aby od nich *ad Archiva utriusq; Gentis reſpectivè* gdźie ktore należą, *indilatè* oddawane były; *in caſu* zaś *non ſatisfactionis* zwłoki *vel renitentiæ* 23.

zlecamy PP. Inſtygatorom *utriuſq; Genus*, áby tychże Ichmćiow o to *Iure conveniant* do Kapturu Generalnego.

Gravamina y inne *violenta attentata* od ludźi Brandeburſkich y innych Sąśiedzkich potencyi oſobliwie Diecezyi Warmińſkiey, Płockiemu, Mazowieckiemu y innym Woiewodztwom pogranicznym, iako Kijowſkiemu, Podolſkiemu, Bracławſkiemu, *præcipuè* Staroſtwu Czehryńſkiemu od Państw Moſkiewskich, tak dawno, iako y teraz poczynione, ćiż Ichmć PP. Kommiſſarze do Konferencyi Konſtytucyą *Anni* 1726. naznaczeni, áby *ad ſatisfactionẽ Injuriatis* przyprowadźili, oſobliwie intereſs Staroſtwa Czehryńſkiego o oddanie Imci Pana Woynarowſkiego, P. Sopocka y innych Oſob wielu tudźież o oddanie Xiąg Woiewodztwom tak od Wielkiey Polſki, iako y od Podola pogranicznym y o inne pretenſye y krzywdy mocno upomnią ſię, *in quem finem* Woiewodztwa, Ziemie, y Powiaty wſzelkich ſwoich *læſionum & gravaminum* tymże Ichmćiom PP. Kommiſſarzom Regeſtra podadzą y rękami ſwemi podpiſzą, oraz ćiż Ichmc *Commiſſarij*, o Sądy Pograniczne *adinſtar* Sądow Woiewodztwa Podolſkiego dopomnią ſię.

Iż natym śiła Oyczyźnie należy, áby w takim Rzeczypoſpolitey Terminie *ad ſubitos caſus* Rada y wſpolna namow pogotowiu bydź mogła, idąc zwyczaiem y przykładem Przodkow Naſzych przydawamy do Jaśnie Oświeconego Xćia Jmći Prymaſa *ex utroq; Reipublicæ Ordine, ex utraq; Gente* pewne Oſoby, ktoreby Jaśnie O. Xiążęćiu JMći w przypadaiących potrzebach Rzeczypoſpolitey *maturô conſiliô & auxiliô* pomocnemi byli, czyli to obecnie przy Xciu JMći, czyli gdźie pobliżey rezyduiąc, y czy to uſtnie, czy to przez Liſty żnoſząc ſię. Z Senatu JJ. Wiel: Jchmościow XX. Jana Lipſkiego Krakowſkiego, Xćia Siewierſkiego, Krzyſztofa Szembeka Kujawſkiego y Pomorſkiego, Staniſława Hozyuſza Poznanſkiego, Andrzeia Załuſkiego Płockiego, Krzyſztofa Szembeka Xćia Biſkupa Warmińſkiego y Sambińſkiego. Jana Felixa Szaniawſkiego Chełmſkiego, Boguſława Gąśiewſkiego Smoleńſkiego, Biſkupow. Xćia Januſza Wiśniowieckiego, Krakowſkiego, Xćia Kaźimierza Czartoryiſkiego Wileńſkiego Kaſztellanow; Joſefa Ogińſkiego Woiewodę, Jana Sapiehę Kaſztellana, Trockich; Jerzego Warſzyckiego Łęczyckiego Andrzeia Dąbſkiego Brzeſkiego Kujawſkiego, Joſefa Potockiego Generała Ziem Kijowſkich, Ludwika Szołdrſkiego Inowrocławſkiego, Generała Wielkopolſkiego, Xćia Auguſta Czartoryiſkiego Ruſkiego, Sztefana Humieckiego Podolſkiego, Jana Tarła
24. Lubelſkiego, Antoniego Potockiego Bełzkiego; Xćia Radźiwiła Nowogrodzkiego, Franćiſzka Załuſkiego Płockiego, Marcyana Ogińſkiego Witepſkiego, Staniſława Poniatowſkiego Mazowieckiego, Woyſk Kor: Generalnego Regimentarza, Andrzeia Głębo-

bockiego Rawskiego, Jana Czapskiego Chełmińskiego, Piotra Przebendowskiego Malborskiego, Piotra Czapskiego, Pomorskiego, Antoniego Morsztyna Inflantckiego, Jozefa Potulickiego Czerniechowskiego Woiewodow. Antoniego Myćielskiego Sieradzkiego, Kaźimierza Steckiego Kijowskiego, Jozefa Sołtyka Lubelskiego, Mikołaia Podoskiego, Płockiego, Kaźimierza Rudźińskiego Czerskiego, Wacława Trzćińskiego Rawskiego, Franćiszka Siemianowskiego Wieluńskiego, Mikołaia Sołtyka Przemyślskiego, Piotra Miączyńskiego Chełmskiego, Staniſlawa Łochockiego Dobrzyńskiego, Kaźimierza Włostowskiego Krzywińskiego, Kaźimierza Walewskiego Brzeźińskiego, Jana Kwiatkowskiego Jnowłockiego, Waleryana Łuszczewskiego Sochaczewskiego, Mostowskiego Sieprskiego, Kasztellanow. Z Jzby Poselskiey; z Wielkiey Polski: JchMćiow PP. Antoniego Dębowskiego Referendarza, Płockiego, Tymbarskiego; y Będźińskiego Starostę, Jozefa Myćielskiego Stolnika, Michała Bilińskiego Cześnika Koronnych, Fabiana Szaniawskiego Łowczego W. X. Lit: Sochaczewskiego, Radźieckiego, Mostowskiego, Czerkawskiego, Kąkolewnickiego Starostę, Franćiszka Radzewskiego, Poznańskiego, Szymona Olszyńskiego Wiskiego, Michała Nieborskiego Ciechanowskiego. Wacława Nieborowskiego Rawskiego, Konarskiego Pomorskiego Podkomorzych, Męćinskiego Wieluńskiego, Antoniego Kossowskiego Przedeckiego, Jozefa Rudźińskiego Kruświckiego, Maćieia Szymanowskiego Wyszogrodzkiego Starostow, Skaławskiego Poznańskiego, Stefana Łętkowskiego Inowłockiego Malińskiego Gostyńskiego, Kitnowskiego Pomorskiego Chorążych, Ponińskiego Poznańskiego, Kopanickiego Starostę Kaźimierza Dąbskiego Brzeskiego Kujawskiego Stolnikow, Rogalinskiego Podsędka Ziemskiego Wschowskiego, Kaspra Suffczyńskiego Podstolego Czerskiego, Kaspra Modlibowskiego Wschowskiego, Jozefa Grabskiego Brzeskiego Kujawskiego, Adama Kraśińskiego Ciechanowskiego Cześnikow. Mączyńskiego Sieradzkiego Łowczego, Brzozowskiego Ziemskiego y Grodzkiego Ciechanowskiego Pisarza, Lipskiego Poznańskiego Miecznika, Jana Mniszcha Jaworowskiego, Błażeia Kraśińskiego Prasnyskiego, Gurowskiego Obornickiego, Jozefa Mogilnickiego Nieszawskiego, Kwileckiego Mośińskiego, Skarbka Tuszyńskiego, Kaźimierza Kuczyńskiego Iadowskiego Starostow, Czapskiego Pomorskiego, Iana Schlebena Inflantckiego Woiewodźicow, Hieronima Skrzyńskiego Łęczyckiego, Iana Pstrokońskiego Brzeskiego Kujawskiego, Sebastyana Mełźyńskiego Rypińskiego, Piotra Kruszyńskiego Gdańskiego Kasztellanicow, Michała Kalszteyna Sądowego Malborskiego, Iana Sikorskiego Pisarza Grodzkiego Pomorskiego, Michała Garczyńskiego Sądowego, Michała Garczyńskiego Assessora Michałowskich 25.

wſkich, Jana Kitnowſkiego Chorążyca Michałowſkiego Marſzałka Prowincyi Pruſkiey, Władyſława Zawadzkiego Stolnika Nowogrodzkiego, Wiktora Bagniewſkiego Sędziego Kapturowego W. Chełmińſkiego. Z Małey Polſki JJ. PP. Jerzego Mniſzcha Łowczego, Sanockiego Staroſtę, Wacława Rzewuſkiego Piſarza Polnego, Jerzego Ożarowſkiego Obożnego Wielkiego, Nowomieyſkiego Staroſtę Koronnych, Karola Odrowąża Hrabię Sedlnickiego Podkoniuſzego W. X. Lit: Staroſtę Mielnickiego, Antoniego Trypolſkiego Kijowſkiego, Mikołaia Kurdwanowſkiego Halickiego, Jana Pepłowſkiego Podolſkiego, Jozefa Cieſzkowſkiego Nowogrodzkiego Podkomorzych, Staniſława Potockiego Halickiego, Franciſzka Potockiego Beſzkiego, Jozefa Jabłonowſkiego Buſkiego, Adama Humnickiego Horodolſkiego, Staroſtow. Nikodema Woronicza Owruckiego, Jozefa Radeckiego Grabowieckiego, Marćina Kuczyńſkiego Bilſkiego Chorążych, Jozefa Sołtyka Sandomirſkiego, Piotra Potępſkiego Lubelſkiego, Stolnikow, Jozefa Woronicza Podczaſzego Owruckiego, Jakuba Kolumnę Pogroſzowſkiego Podſędka Ziemſkiego Podolſkiego, Steckiego Łowczego Owruckiego, Potockiego Piſarza Ziemſkiego Kijowſkiego, Piaſkowſkiego Skarbnika Wołyńſkiego, Jozefa Potockiego Szczerzeckiego, Adama Tarła Jaśielſkiego, Drohobyckiego, Dolińſkiego, Zwolińſkiego, Marſzałka Woiewodztwa Lubelſkiego, Antoniego Lubomirſkiego Kaźimierſkiego, Iabłonowſkiego Czehryńſkiego, Wincentego Hrabie Kraśickiego Korytnickiego, Bazylego Zagwoyſkiego Czerwonogrodzkiego, Xćia Swatopełka Czetwertyńſkiego Zyczyńſkiego, Marćina Jełowickiego, Szczurowieckiego, Franciſzka Jełowickiego, Hulanieckiego Staroſtow. Adama Peretyatkiewicza Podſtaroścego Grodzkiego Nowogrodzkiego, Ledochowſkiego Podſtolica Wołyńſkiego. Z Wielkiego X. Lit: Sapiehę Piſarza Polnego, Jgnacègo Ogińſkiego Obożnego, Sapiehę Generała Artyleryi, Jana Odachowſkiego Skarbnego W. X. Lit: Jozefa Scypiona Lidzkiego, Benedykta Thyzenhauza Wiłkomirſkiego, Antonina Dąbſkiego Jnowrocławſkiego, Zabę Starodubowſkiego Staroſtow. Rudomine Podkomorzego Bracławſkiego, Jana Wolſkiego Chorążego Wileńſkiego, Antoniego Orzeſzka Sędziego Pińſkiego, Taruſę Piſarza Trockiego Ziemſkich, Chreptowicza Stolnika Nowogrodzkiego, Jana
26. Horaina Podwoiewodzego Wileńſkiego, Szymona Sirućia Podſtaroścego, Antoniego Zabiłę Podczaſzego Kowieńſkich; Antoniego Bohomolca Witepſkiego, Rafała Szpilewſkiego Mścisławſkiego, Maćieia Bykowſkiego Buſkiego Grodzkich Piſarzow, Kaźimierza, Sapiehę Mereckiego, Tadeuſza Ogińſkiego Przewalſkiego, Piotra Paca Wilenſkiego, Michała Eperyeſzego Szyrwińſkiego, Szliżnia Krewſkiego Staroſtow, Xćia Udalryka Radźi-

dźiwiłła Woiewadźica Nowogrodzkiego, Suliſtrowſkiego Kurkleckiego, Wala Framborſkiego, Kaźimierza Swięćickiego Sulimiſkiego Staroſtow, Karpia Sędźiego Grodzkiego Zmudzkiego, Adama Wilkowſkiego Sochaczewſkiego, Woynę Orańſkiego Czerniechowſkiego, Podkomorzych, Jozefa Podoſkiego Dobrzynſkiego, Jgnacego Potockiego Luchowſkiego, Jabłonowſkiego Białocerkiewſkiego, Adama Tarła Goſzczyńſkiego, Brzegowſkiego, Skalſkiego; Antoniego Eperyeſzego Skierymońſkiego Staroſtow, Dominika Hrabie Kraśickiego Kaſztellanica Chełmſkiego, Dębińſkiego Częśnika Zatorſkiego, Andrzeia Szumlańſkiego Staroſtę Buczniewſkiego Stolnika Kołomyiſkiego, Antoniego Tarła Staroſtę Złotoryiſkiego, Jana Grodzkiego Skarbnika Sanockiego, z ktoremi Xiążę JMć Prymas iako Poſelſtwa Cudzoźiemſkie, tak y inne wſzyſtkie *incidentes Reipublicæ neceſſitates* oſobliwie z obecnemi, y *manſionibus* z ſobą pobliźſzemi nie ſzukaiąc innych wdal *propter remoram* intereſſow publicznych kommunikować, odprawować, y ſpolną Radą zabiegać, będźie, *ne quid detrimenti Respublica capiat*, walnieyſze iednak y trudnieyſze *Statum* Rzpltey *animamq; præſentis Interregni concernentia* do Elekcyi dla wiadomośći, y decyzyi wſzyſtkich Stanow zachowa y zatrzyma.

Ná expenſa wſzyſtkie, ktorekolwiek przypadną, y przypadać mogą *ex neceſſitate publica* JJ. WW. Jch Mośc PP. Podſkarbiowie *utriuſq; Gentis ex proventibus Reipublicæ & Menſæ Regiæ* za aſſygnacyą y dyſpozycyami J. O. Xćia JMći Prymaſa, y Rady naten czas przytomney, áby koſzta prowidowali, zlecamy y obliguiemy.

Skarb Rzeczypoſp: iezeli *juxta mentem* Konſtytucyi Seymu *Anni* 1726. ieſt *in unum* zebrany, w Zamku Krakowſtim deponowany, *& in ſuo ſtatu integro* ſię znayduie, áby Stanom Rzeczypoſp- *conſtare* mogło, *authoritate præſentis Conventûs* do tych JchMćiow, ktorym Prawo Poſpolite zamykanie tego Skarbu poruczyło, to ieſt do JJ. WW. Kaſztellana Krakowſkiego, y Krakowſkiego Poznańſkiego, Wileńſkiego, Sandomirſkiego, Kaliskiego, Trockiego, Woiewodow przy J. W. Podskarbim W. Kor: y Jmći X. Kuſztoſzu *Coronarum* iako *ad attendentiam Archivi Clenodiorum Regni* zdawna należącym, deputuiemy. Z Senatu JJ. WW. Andrzeia Załuſkiego Biskupa Płockiego, Michała Jordana Woiewodę Bracławskiego, Andrzeia Moriźtyna Sandeckiego, Michała Konarskiego Wiślickiego Kaſztelianow. Z Jzby Poſelſkiey z Wielkiey Polski UU. Kaſpra Sufficzyńskiego Podſtolego Czerskiego, Jgnacego Kreskiego Starośćica Stawiſzyńskiego. Z Małey Polski Iana Szumlańskiego Stolnika Trębowelskiego, Iana Dźiduſzyckiego Podczaſzego Halickiego, Franćiſzka Dębińskiego Staroſtę Czhowskiego, 27.

Marka Szembeka Pułkownika J. K. Mći y Rzeczypoſp: Władyſława Trzebińskiego Chorążego Pancernego W. Staroſty Stobnickiego, Jozefá Podoskiego, Staroſtę Dobrzyńskiego, ktorzy na tydźień przed Seymem *Coronationis* do Krakowa źiachawſzy tenże Skarb w Koronach, kleynotach, ſprzętach, dokumentach, Przywileiach, y Skryptach publicznych zrewiduią, Inwentarzem nowym opiſzą, podpiſzą, y relacyą o wſzyſtkim na tymże da Bog *Coronationis* Seymie uczynią, á do ſpiſania y regeſtrowania skryptow, dokumentow, y Przywileiow *capaces Perſonas* przybiorą, y onym *proportionata ſalaria* za pracą naznaczą.

Zuppy Solne Krakowskie *pretioſa Reipublicæ metalla*, że *in manibus exoticarum & Acatholicarum Perſonarum paſſim* zoſtawały iako Prawa oyczyſte *ingentem* przez to *læſionem & contemptum* ponośiły, tak *ſine dubio*, y ta ſama pryncypalna *in Regno* Ekonomia przez te Intruzy w należytey ſwoiey (na ktorey wiele Rzeczypoſp: należy) Konſerwacyi z znaczną y nieoſzacowaną ſzkodą ſzwankować muśiała. Kwoli czemu iako dla rewizyi tychże Zup, tak y dla Inweſtygacyi *cauſatorum* przez tych to Cudzoźiemcow intruzow *damnorum & quorumvis prejudiciorum authoritate Reipublicæ* naznaczamy Kommiſſarzow; Z Senatu JJ. WW. JchMćiow PP. Mikołaiow Podoskiego Płockiego, Sołtyka Przemyſſkiego Kaſztellanow. Z Izby Poſelskiey z Wielkiey y Małey Polski UU. Felicyana Grabskiego Łęczyckiego, Iakuba Narzymskiego Nurskiego Podkomorzych. Jana Małachowskiego Opoczyńskiego, Iozefa Załuskiego Rawskiego Staroſtow, Hieronima Gurowskiego Chorążego Kaliskiego, Kolskiego, Brdowskiego Staroſtę, Pawła Iaroſzewskiego Stolnika Zawskrzyńskiego, Woyćiecha Sokołowskiego Podczaſzego Bydgoskiego, Sędźiego Grodzkiego Przedeckiego. Łukaſza Kwileckiego S. M. Iozefa Laſockiego S. W. J. Ożarowskiego Obożnego W. Koronnego, Nowomieyskiego Staroſtę Franćiſzka Nowośielskiego Staroſtę Łukowskiego, Michała Sołtyka Stolnika Sandomirskiego, Staniſława Dobińskiego Burgrabiego Krakowskiego. Wawrzyńca Lanckorońskiego Staroſtę Stobnickiego. Andrzeia Tymińskiego Podczaſzego Nurskiego, Piſarza Grodzkiego Sandeckiego, ktorzy na dźień 28. Mieśiąca Lipca w Roku teraznieyſzym 1733. doſpołu z Skarbem Kor: y Urzędem Podkomorskim Krakowskim y Bachmiſtrzowskim *in fundum* źiachawſzy
28. w dolne ſię Szyby ſpuśćić, y Funkcyą tę iako nayprędzey y naylepiey odprawić *obligantur*. Fundament przytym pretenſyi J. W. Woiewody Krakowskiego do remanentow Zupnych po Krolu J Mći pozoſtałych, á przez Skarb Koronny *in uſus publicos legitimè* odebranych reguluiących ſię tamże *in loco loci* uważą y o wſzyſtkim na przyſzłey da BOG Elekcyi rzetelnie

Rzeczy-

Rzeczypospː informować będą. Pensye (ostatnią Kommissyą) naznaczone, długi wszelkie, Solne y pieniężne tak Woiewodztwom y Ziemiom respektem Soli suchedniowey zatrzymaney *juxta distincta Constitutiones* każdemu Woiewodztwu należącey, iako też Robotnikom y inne Zupne z tegoż remanentu tenże Skarb Koronny wypłaci. Ciż sami Kommissarze *ex circumstantia* bliskości Wielkorządow Krakowsː z Niepołomicami Prowenta y wszelkie dochody zweryfikuią, defekta y ruiny zlustruią, y zupełną relacyą Rzpltey na przyszłey Elekcyi uczynią, oraz y Konstytucyą *Anni* 1726. do Kunegundy *in rem* JJ. WW. Lubomirskich y Sukcessora Xiężney Sanguszkowey (*salvâ relatione & approbatione* na Seymie *Coronationis*) do skutku przyprowadzą.

Więc & *statum præsentem* wszelkich innych Dobr *ad Mensam Regiam* należących, á mianowicie Samborskiey, Sandomirskiey, Malborskiey, y Rogoźińskiey Ekonomij chcąc mieć *exploratum similiter* przy Skarbie Koronnym deleguiemy, to iest do Malborskiey y Rogozińskiey z Senatu J. W. Bartłomieia Bagniewskiego Kasztellana Elbląskiego. Z Izby Poselskiey z Wielkiey y Małey Polski UU. Stanisława Konarskiego Pomorskiego, Jakuba Zboinskiego Dobrzyńskiego Podkomorzych, Antoniego Radzickiego Sędziego Ziemskiego Zakroczymskiego, Iozefa Wągrodzkiego Podczaszego Zakroczymskiego, Franciszka Nakwaskiego Wyszogrodzkiego, Iana Rzechowskiego Rożańskiego Ziemskich y Grodzkich Pisarzow, Piotra Czarlińskiego Polka z Woiewodztwa Pomorskiego, Waleryana Trembinskiego Podczaszego Łukowskiego, Ierzego Pruszynskiego Starostę Nosowskiego. A do Ekonomij Sandomirskiey y Samborskiey, z Senatu J. W. Kaźimierza Rudzińskiego Kasztellana Czerskiego. Z Izby Poselskiey z Wielkiey y Małey Polski UU. Antoniego Trypolskiego Podkomorzego Kijowskiego, Krzysztofa Godlewskiego Starostę Nurskiego, Feliciana Swiderskiego Stolnika Wiskiego, Michała Suskiego Łowczego Łomżyńskiego, Adama Humnickiego Horodelskiego Starostę, Bukowskiego Chorążego Sanockiego, Andrzeia Gurowskiego Stolnika Podolskiego, Krzysztofa Uieyskiego Podstolego Sandomirskiego, Kaźimierza 29.
Boreyka Łowczego Lwowskiego, Radźiminskiego Miecznika Nowogrodzkiego, Bazylego Zagwoyskiego Starostę Czerwonogrodzkiego, ktorzy Ekonomie te za wiadomością Skarbu Koronnego zrewidować, y Rzeczypospː o dochodach. przeszkodach, uszczerbkach y ruinie ich zupełną relacyą na przyszłey Elekcyi uczynić będą powinni z tym dokładem, áby Ich Mść PP. Kommissarze tak Skarbowi, iako y ubogim Poddanym Ekonomicznym *graves* nie byli, y znacznych expens nie czynili, czego tenże Skarb Koronny przestrzegać powinien, a ta Rewizya *in loco* każdey

żdey Ekonomij ma ſię odprawować y zaczynać *à die Vigeſima Octava Menſis Iulij Anno* 1723. *ſalvis per omnia Iuribus* JMći P. Podſkarbiego W. Kor: ktory Prowenta ze wſzyſtkich *generaliter* Dobr Stołowych *ſine cujusvis præpeditione* w Koronie odbierać ma; tak też z Litewskich Ekonomij JMć P. Podskarbi Wielki W. X. Lit: A te kontrakty wſzyſtkie, ktore bez wiadomośći Skarbu ſą poſtanowione, żadney wagi mieć nie mogą.

Chcąc w teraźnieyſzych Rzeczypoſp: potrzebach przez Interceſſyą Swiętych Patronow Naſzych zćiągać na to Kroleſtwo *Benedictionem deſuper*, obliguiemy J. O. Xćia JMći Prymaſa, azeby *Nomine* Rzeczypoſp: wnioſł Inſtancyą *ad Sanctam Sedem Apoſtolicam* o Beatyfikacyą y Kanonizacyą Swiątobliwośćią y Cudami ſłynących *B. Ioannis Canty, B. Ioannis de Dukla, V. Ioſephi Calaſanty Scholarum Piarum Fundatoris, Andreæ Bobola, Ladislai à Gielnow Ordinis S. Franciſci de Obſervantia Provinciæ Majoris Poloniæ, Cujus Corpus multis claret miraculis Varſaviæ, V. Narburt, V. Annæ Omiećińſka, Zapolſki, B. Cunegundæ, B. Bogumili, V. Columbæ*, y Rafała Bernardyna z Warty, tudźież promowuiąc Swięto *Immaculatæ Conceptionis Beatæ V. Mariæ*

Ichmćiom PP. Michałowi Kniaźiowi Maſalskiemu Piſarzowi W. X. Lit: Grodźińskiemu, Radoſzkowskiemu, Berźnickiemu Starośćie, Marſzałkowi teraźnieyſzey Konwokacyi, Ierzemu Ożarowskiemu, Obożnemu W. Koron: Nowomieyskiemu Starośćie, Marſzałkowi przeſzłemu, na trzech Seymach Laskę trzymaiącemu y Urodz: Sekretarzowi teraźnieyſzey Konwokacyi, za prace y fatygi *juſtam* J. O. Xże Prymas naznaczy *recompenſam*.

Projekt medyacyi Woiewodztwa Kijowskiego, rękami tak J. O. Xćia Imći Prymaſa iako y JJ. WW. Senatorow, tudźież Imći P. Marſzałka Poſelskiego podpiſany *in omnibus ejus Punctis & Clauſulis pro hac ſola vice* approbuiemy.

A że w *Laudum* Powiatu Orſzańskiego Punkta niektore na Sey-
30. miku *Anteconvocationis* przećiwko Prawu y ſłuſzności uformowane, ſzkodliwe Honorowi Ichmćiow PP. Obywatelow tegoż Powiatu pokazały ſię; więc *lege præſenti* tak te ſame Punkta, iako też *eo intuitu* wypadłe Dekreta na Ichmćiow PP. Zawierza Stetkiewicza Staroſtę Byſtrzykowskiego, Adama Krogiera, Staroſtę Zwleckiego, Franćiſzka, Michała, y Adama Alexandrowiczow Łowczycow Orſzańskich, tudźież y na innych Ichmćiow z Kapturowych Sądow Orſzańskich kaſſuiemy, y zeby Honorowi Ichmćiow nie ſzkodźiły, y otoż daley wexowani nie byli, *ſub nullitate* onych waruiemy.

Ponieważ *Deſideria* wſzyſtkie Woiewodztw, Ziem y Powiatow *utriuſq; Gentis* na tey Konwokacyi pomieśćić ſię nie mogły; więc za powſzechną zgodą odkładamy one do Seymu *Coronationis*.

A iako przeſzłemi Konfederacyami Dwor J. O. Xćia Imći

Pry-

Primasa od Pospolitego Ruszenia na Elekcyą *absolvebatur*, tak y teraz *Actu Convocationis absolvitur*. Ktorego Dworu Osob na Elekcyi Regestr podany będźie.

Actum in Conventione Generali Varsaviensi omnium Ordinum *Die* 23. *Mensis May* A. D. 1733.

THEODOR POTOCKI, Arcy-Biskup Gnieźnińśki; y Prymas Korony Polskiey y W. X. Litewskiego.

Salvis ex integro Sæ Romanæ Ecclesiæ Juribus & Immunitatibus.

Joannes Lipski Episcopus Cracovienſis Pro-Cancellarius Regni salvis ex integro Sr: Romanæ Ecclesiæ Iuribus & immunitatibus ac omnibus Constitutionibus de liberâ Electione, cum Protestatione solenni contra Punctum de tradendis Sigillis extra Comitia contra Statuta & Constitutiones antiquas appositum, contra mentem Reipubl:

Christophorus Antonius Szembek Episcopus Vladislavienſis & Pomeraniæ salvis Iuribus & Immunitatibus S. R. Eccl: & salvâ libera Electione Regis & salvis pensionibus Antiquis, & Salis fodinis Vielicenſibus & Bochn:

Stanisław Hozyusz Biskup Poznańśki, *salvus ex integro Sacræ Rom: Ecc: Iuribus & Immunitatibus.*

Andreas Załuski, Episcopus Plocenſis. S. R. Eccl: Iuribus & Immunitatibus per omnia salvus, tum Decretis Ducum & exceptis Maſoviæ protestuiąc się *contra compatibilitatem* Pieczęći z Biskupem Krakowskim.

Christophorus Ioannes Szembek Episcopus Varmienſis & Sambien: Terrarum Prussiæ Præſes; salvis ex integro S. R. Eccl: Iuribus & Immunitatibus, salvis quoq. Terrarum Prussiæ Iuribus.

Ioannes Felix Szaniawski Episcopus Chełmenſis salvis S. R. Eccl: Iuribus & immunitatibus.

Boguslaus Corvinus Gąśiewski Episcopus Smolenſcenſis salvis juribus S. R. Eccl: & Immũnitatibus.

Ianusz Xże Wiśniowiecki Kasztelian Krakowski; *salvis juribus S. R. Ecl: & Vnitorum, tum quoq. salvis Legibus omnibus de libera Electione latis cum solenni Manifestatione contra sola munia Ministeriorum Státûs* oddania Pieczęći na Seym ten interess do Elekcyi *ad decisionem* całey Rzpl: tam zgromadzoney *remittendo*.

Teodor Lubomirski Woiewoda Krakowski, *cum simili ut suprà præcustoditione.*

Georgius Lubomirski, Palatinus Sandomirienſis, salvis antiquis Iuribus Ministeriorum circa munia pacis & fundamentis liberæ Electionis.

Kazimierz Xiąże Czartoryski, Kasztellan Wileńśki.

Iozef Ogińśki, Woiewoda Trocki.

Jan na Kodniu Sapieha, Kasztellan Trocki Starosta Brzeski; *ex punctis omnibus salvus legi publicæ contrarijs & præsenti Confœderationi.*

Jerzy Warszycki Woiewoda Łęczycki *salvô Iure respectu Ministeriorum pacis ad terminũ Electionis.*

Andrzey z Lubrańca Dąbski, Woiewoda Brzeski Kuiawski *salvô*

ſalvô antiquô Iure Miniſteriorũ Pacis reſervatô.

Jozef Potocki, Woiewoda y Generał Ziem Kijowſkich; *ſalvis Iuribus Eccleſiæ Orthodoxæ Romano-Catholicæ, & liberâ Electione, tum quoq; ſalvis Iuribus antiquis Miniſteriorum Pacis & ſalvis per omnia Confœderationibus Palatinatuum.*

Ludovicus Szołdrſki, Palatinus Iuniwladislavien. Majoris Poloniæ Generalis.

Auguſt Alexander Xże Czartoryſki Woiewoda Generał Ziem Ruſkich.

Michał Potocki, Woiewoda Wołyńſki; *ſalvis Confœderationibus Palatinatuum.*

Stephanus Humiecki, Palatinus Podoliæ, ſalvâ veteri libertate.

Cum proteſtatione przećiwko ſalwom, ktore *repugnant ſancitis Vnioni & Iuramento* teraźnieyſzey Konfederacyi.

Jan Tarło, Woiewoda Lubelſki Generał Ziem Podolſkich, Kamieniecki, Latyczewſki, Sokalſki Staroſta, Gener: Leyitnant Woyſka Koronnego podpiſuię ſię *ut ſuprà.*

Antoni Michał Potocki, Woiewoda Beſzki *cum manifeſtatione contra puncta* o oddaniu Pieczęći nie na Seymie, ktory ieſt przećiwny tak wielu Konſtytucyom y Statutom, *tum ſalvâ in toto Confœderatione Palatinatûs Belzenſis & omniũ Palatinatuũ, Terrarũ & Diſtrictuum, quæ juris tantùm publico non derogant.*

Marcian Oginſki, Woiewoda Witepſki, *ſalvis Iuribus & Immunitatibus Reip: ſalvâ liberâ Electione cum excluſione Extrapei, etiam ſalva præcuſtoditione Miniſteriorum Statûs,* ktore według Prawa ná Seymie powinny bydź oddane.

Stániſław Ciołek Poniatowſki, Woiewoda Mazowiecki Regimentarz Generalny Woyſka Koronnego *cum proteſtatione* przećiwko ſalwom, ktore *repugnant ſancitis Vnioni & Iuramento* teraźnieyſzey Konfederacyi.

Michał Sapieha, Woiewoda Podlaſki: *ſalvâ liberâ voce vetandi, & libera Electione, juxta antiquam Praxim.*

Andrzey na Głębokim Głębocki, Woiewoda Rawſki, *cum Reproteſtatione contra Proteſtationes reſpectu Miniſteriorum Statûs & Belli, necnon incompatibilitatis factas, ſeu faciendas,* także aby ſię Skarb do wypłacenia na żadne largicye nie dyſpenſował *præcuſtoditur ac præcavetur.*

Ioannes Czapſki, Palatinus Culmenſis in vim ratihabitionis Terrarum Pruſſiæ & ſalvis Iuribus Immunitatibus & Laudis in tuitionem Indigenatûs in Provincia ſancitis, nec non liberâ Electione.

Piotr Przebendowſki *Palatinus Marieburgenſis, ſalvis per omnia Iuribus Terrarum Pruſſiæ & liberâ voce vetandi.*

Piotr Jan Czapſki, Woiewoda Pomorſki; *ſalvis Iuribus Terrarum Pruſſiæ, præcipuè Iuris Indigenatûs ac Immunitatibus Civitatum Majorum.*

Antoni Morſztyn, Woiewoda Inflantſki.

Iozef Potulicki, Woiewoda Czerniechowſki; *concordo cum*

Celsissimo Principe Castelano Cracovienſi & ſalvis Iuribus Pruſſiæ, & ſalvô antiquô uſu in Electione Nunciorum ex Palatinatu Czerniechovienſi.

Maćiey Myćielſki, Kaſztelan Kaliſki; *ſalvis Conſtitutionibus de Miniſterys Statûs.*

Antoni Myćielſki, Kaſztelan Sieradzki *ſalvis Iuribus Eccleſiæ Romano Catholicæ, tum præcuſtoditione Miniſteriorum Statûs juxta ſtatuta & Conſtitutiones.*

Ierzy Hieronim Kryſzpin Kerſzenſteyn, Kaſztelan Xięſtwa Zmuydzkiego.

Francíſzek Michał Moſzczyński Kaſztelan Brzeſki Kujawſki.

Kaźimierz na Steczance Stecki, Kaſztellan Kijowſki; *ſalvô & illesô Iure* o Pieczęćiach *veteri, & ſalvô uſu* Poſłow ſześćiu Czerniechowſkich.

Jozef Francíſzek Sołtyk, Kaſztelan Lubelſki; *cum Proteſtatione* przećiwko ſalwom ktore *derogant Sancitis, Vnioni & juramento* teraźnieyſzey Konfederacyi.

Antoni Oſkierka, Kaſztellan Woiewodztwa Nowogrodzkiego.

Mikołay Podoſki, Kaſztelan Płocki; *cum Proteſtatione* przećiwko ſalwom, ktore *derogant sãcitis Iuramento* teraźnieyſzey Konfederacyi.

Kaźimierz Rudźińſki, Kaſztellan Czerſki; Pułkownik Huſarſki J. K. Mośći.

Wacław na Trzćianney Trzćińſki, Kaſztelan Rawſki, *ſalvis Iuribus S. R. Eccleſiæ.*

Bartłomiey Bagniewſki, Kaſztelan Elbląſki; *ſalva approbatione Provinciæ, Iuribus & Immunitatibus per omnia Terrarum Pruſſiæ & Majorum Civitatum, ſalvâ liberâ voce vetandi in Campo Electorali* każdemu Szlachćicowi.

Francíſzek Czapſki, Kaſztelan Gdańſki; *ſalva ratificatione Terrarum Pruſſiæ, necnon ſalvis Iuribus, Privilegijs & Prærogativis Civitatum Majorum.*

Francíſzek Gozdſki, Kaſztelan Czerniechowſki; *cum Proteſtatione* przećiwko ſalwom, ktore *derogant Sancitis*, *Iuramentô* teraźnieyſzey Konfederacyi.

Andreas Michàél Morſztyn, Kaſztelan Sandecki, *ſalvâ ſecuritate, Iuramentorum & publici Conſilij.*

Michał z Konar Konarſki, Kaſztelan Wiślicki; *excludendo* wſzyſtkie ſalwy, ktore *Iuramento, Vnioni & Sancitis* tey Konfederacyi ſą przećiwne.

Francíſzek Rozrażewſki, Kaſztelan Rogożyńſki.

Mikołay Sołtyk, Kaſztelan Przemyſki; *cum proteſtatione* przećiwko ſalwom, ktore *derogant Sancitis, Vnioni & Iuramento* teraźnieyſzey Konfederacyi.

Salva manutentione in omnibus Punctis præſentis Confœderationis P. Miączyńſki, Kaſztellan Chełmſki.

Staniſław z Łochoćina Łochocki, Kaſztelan Dobrzyńſki, Ośiecki Staroſta; *cum Proteſtatione* przećiwko ſalwom ktore *derogant Sancitis, Vnioni, Iuramento & Confœderationi, tum quoq; cum potestatione contra Laudum Terrarum Pruſſiæ.* 34.

Kaźimierz Włoſtowſki, Kaſztellan Krzywińſki,

35. Kaźimierz Walewſki, Kaſztellan Spićimirſki.

Jan Juxa Kwiatkowſki, Kaſztellan Inowłodzki.

Woyćiech z Bnina Bnińſki, Kaſztellan Kowalſki, Staroſta Nakielſki; *ſalvâ præcuſtoditione Miniſteriorum Statûs* aby na Seymie rozdawane były.

Waleryan Łuſzczewſki, Kaſztelan Sochaczewſki; *ſalvis Privilegijs S. R. Majeſtatis generaliter omnibus & ſalvâ manutentione in omnibus punctis præſentis Confœderationis.*

Albertus de Brzeźie Lanckoroński Caſtelanus Goſtinenſis.

Teodor *in Moſtovo* Moſtoſki Kaſztellan Sieprſki, *Salvô Laudô & illæſa Confœderatione Palatinatûs Plocenſis.*

W. Grzegorzewki, Kaſztellan Ciechanowſki approbuiąc tęż Konfederacyą *in toto.*

A. Ciećiſzewſki, Kaſztellan Liwſki.

Ioſephus de magna Kończyce Miniſech Supremus Regni Mareſchalcus Iuribus S. R. E. C. tum, Immunitatibus libertatis ac prærogativis Miniſteriorum Statûs Regni, ad mentem Legum & Conſtitutionum atq; jurisdictionibus Mareſchalcalibus ſalvis.

Michał Korybut Xiąże Wiśniowiecki, Kanclerz Wielki W. X. Lit. y Generalny Woyſk Regimentarz *ſalvis antiquis legibus Sancitorum & Iuramenti* na przyſzłey wolney Elekcyi *rathabitione* od Woiewodztw y Powiatow W. X. Lit.

Michał Xiąże Czartoryſki, Podkanclerzy W. X. Lit. *ſalvâ plenariâ manutentione in omnibus punctis* teraźnieyſzey Konfederacyi.

Maxymilian z Tęczyna Oſſoliński, Podſkarbi W. Koronny *ſalvâ plenariâ manutentione in omnibus punctis* tey Konfederacyi.

Jan Sołłohub, Podſkarbi W. W. X. Lit: *ſalvis omnibus punctis.*

Francíſzek Bieliński, Marſzałek Nadworny Koronny Ziem Pruſkich, Podſkarbi Generalny, Ekonom Malborſki; *ſalvis juribus Terrarum Pruſſiæ, ſalvâ liberâ voce.*

Paulus Dux Sanguſko Mareſchalcus Curiæ M. D. Lit: ſalvâ liberâ Electione, & antiquis Conſtitutionibus o rozdaniu Pieczęći na Seymach.

Michał Jozef Kniaź Maſſalſki, Piſárz Wielki W. X. Lit: Grodźieńſki, Rádoſzkowſki, Berźnicki Stároſtá, Márſzałek Kołá Rycerſkiego.

Stánisław z Dobni Dobinſki, Burgrábiá Zámku Krákowſkiego, y Poſeł naypierwſzy Woiewodztwa tegoż Krákowſkiego.

Fránćiſzek z Dembian Demhińſki, Stároſta Czhowſki, ták, iáko y Xiąże Kaſtellan Krákowſki podpiſuię ſię.

Hieronim Wielopolſki, Stároſta Zárnowiecki Poſeł Woiewodztwá Krakowſkiego; ſalvâ in toto manutentione præſentis Confæd:

Stefan Alexander ná Ráćiborſku Morſztyn, Poſeł Woiewodztwá Krákowſkiego ſalvis Juribus Monaſticis.

Wa-

Wawrzyniec z Brzeżia Lánckoroński, Stároſtá Stobnicki Poſeł Wdztwá Krákowſkiego, ſalvâ in toto manutentione præſentis Confœderationis.

Władyſław z Trzebnic Trzebiński, Chorąży I. W. Imći Páná Stároſty Stobnickiego iáko Poſeł z P. Woiewodztwa Krákowſkiego.

Ierzy z Ożarowa Ożarowſki, Obożny Koronny, Stároſtá Nowomieyſki Poſeł Xięſtw Zatorſkiego y Oświećimſkiego.

Iozef z Myćielińá Myćielſki, Stolnik Koronny, Poſeł Woiewodztwá Poznáńſkiego.

Fránćißek z Bnińá Rádźiewſki, Podkomorzy y Poſeł Woiewodztwá Poznáńſkiego.

Fránćißek Łodziá Poniński, Stolnik Poznáński, ſalvâ Conſtitutione de diſtributione Miniſteriorum, *tudźież* excluſa ſolutione contributionis ex Laneis *tám, gdźie ich niemáß.* 36.

Antoni Łodźiá z Dzwonowá Rogaliński, Podſędek Ziemſki Wſchowſki, Poſeł Woiewodztwá Poznáńſkiego.

Kaſper z Modlibogowic Modlibowſki, Cześnik Wſchowſki, Poſeł Woiewodztwá Poznáńſkiego.

Benedykt Ian Wolſki, Chorąży y Poſeł Woiewodztwá Wileńſkiego: ſalvâ per omnia præcedentiâ *Woiewodztwá náßego Wileńſkiego;* ex ratione *alternaty*, & ſalvâ manutentione præſentis in toto Confœderationis.

Ian Horain, Podczáßy y Podwoiewodzy, Stároſtá Kráśiewſki y Poſeł Woiewodztwá Wileńſkiego ſalvâ præcedentiâ *Woiewodztwá Náßego* ex ratione *Alternaty*, & ſalvâ manutentione in toto præſentis Confœderationis,

Tomaß Michał Czechowic Skárbnik, Rotmiſtrz, Podſtároſci Sądowy y Poſeł Powiátu Oßmiáńſkiego, ſalvâ manutentione *tey Konfederacyi* & præcedentiâ *Alternaty Woiewodztwa Wileńſkiego y Powiatow náßych.*

Antoni Sulińſtrowſki, Stároſtá Kurklecki, Poſeł Powiatu Oßmiańſkiego, ſalvâ Manifeſtatione *przećiwko Projektom nie reguluiącym ſię* ad Actum Confæd: reaſſumendo prærogativam *Podſkarbſtwa Nadwornego W. X. Lit: w Adminiſtracyi* Menſæ Regiæ vivente Principe.

Iozef de Campo *Scipion, Lidzki, Mukarowſki Stároſtá, Poſeł Powiátu Lidzkiego* ſalva manutentione in toto *tey Konfederacyi* & ſalvâ præcedentia *Woiewodztwa Wileńſkiego y Powiatow náßych* ex ratione *Alternaty Litewſkiey.*

Piotr Pac Hrábiá ná Rożánce y Dowſpudźie, Stároſtá Wileyſki, Poſeł Powiátu Lidzkiego.

Benedykt Thyzenhauz Stároſta Sądowy y Poſeł Powiatu Wilkomierſkiego, ſalvâ proteſtatione *przećiwko punktowi ápprobuiącemu Dekretá Trybunalſkie W. X. Lit:* poſt fata *I. K. Mći ferowáne, y Rekognicye* poſt eadem fata *w Trybunale Głownym W. X. Lit:*

zaßłe, oraz cavendo *áby Podſkarbiowie Nadworni Litewſcy* circa Jura ſua ad adminiſtrationem *Dobr Ekonomicznych* ſtante vitâ Principis *należeli y onemi dyſponowali.*

Michał Eperyeßy Staroſtá Szyrwinſki, Meyßagolſki, Poſeł Powiátu Witkomierſkiego ſalvâ veteri libertate & præcuſtoditione conformi *z Kollegą moim* in omnibus, & in puncto Muneris & Officij *Imći P. Podſkarbiego Nadwornego W.X.Lit: podpiſuię ſię.*

Iozáfat Antoni Mirſki, Márßałek, Pułkownik y Poſeł Powiátu Bracłáwſkiego ſalvâ manifeſtatione & præcuſtoditione liberæ Electionis & Miniſteriorum Statûs, *oraz* & in puncto muneris & Officij *I. W. Imći Páná Podſkarbiego Nadwornego W. X. Lit: áby* gaudeat ſuo honore.

Tadeuß z Koźielſka Ogiński, Woiewodźic Witepſki, Staroſtá Przewálſki, Poſeł Powiátu Brácławſkiego podpiſuię ſię ſalvâ libe-
37. ra Electione cum excluſione extraneorum & ſalvâ præcuſtoditione Miniſteriorum Statûs, *ktore według Práwá ná Seymie powinny bydź oddane,* in cæteris *referuię ſię ná prekuſtodycyą W. Mći Páná Suliſtrowſkiego Poſtá Powiátu Oßmiańſkiego.*

Michał Alexander Sołtyk, Stolnik y Poſeł Wdztwa Sandomirſkiego.

Krzyßtof Alexander z Rupniewa Vieyſki, Poſtoli y Poſeł Woiewodztwá Sándomierſkiego.

Iozef Potocki, Staroſtá Szczyrzecki; Poſeł Woiewodztwa Sándomirſkiego ſalvô jure antiquô reſpectu Miniſteriorum Pacis.

Ian Káźimierz Lubomirſki Staroſtá Bolimowſki Poſeł Wdztwá Sándomirſkiego ſalvâ liberâ & Illimitatâ Electione.

Antoni z Tęczyna Oſſolinſki Stároſta Przyłuſki, Pułkownik Artyleryi Koronney, Poſeł Woiewodztwa Sandomirſkiego.

Andrzey Fráncißek Tymiński, Piſarz Grodzki Sandecki Woiewodztwa Sandomirſkiego Poſeł, ſalvâ excluſione diſſidentium extraneorum ab Officijs bellicis *podpiſuię ſię.*

Piotr Sápiehá, Stolnik W.X. Lit: Wſchowſki, Zdźitowſki Staroſtá, Poſeł Wdztwá Kaliſkiego ſalvâ præcuſtoditione Miniſteriorum Statûs *ktore ná Seymie według Práwa oddáne bydź powinny,* tum ſalvis omnibus Privilegijs Sacræ Regiæ Majeſtatis.

Melchior Hieronim z Gurowá Gurowſki, Chorąży y Poſeł Woiewodztwá Kaliſkiego; Kolſki Brodowski Stárostá.

Władyſłáw z Szołdr Szołdrſki Stároſta Rogoźińſki y Poſeł z Woiewodztwa Káliſkiego.

Ian z Gurowa Gurowſki Staroſtá Obornicki y Poſeł z Woiewodztwá Káliſkiego.

Łukaß ná Kwilczu Kwilecki, Staroſtá Mośiński; Poſeł Woiewodztwá Káliſkiego, ſalvâ præcuſtoditione Miniſteriorum Statûs, *ktore według Práwá ná Seymách rozdawáne bydź powinny,* tum ſalvis omnibus Privilegijs S. R. Majeſtatis.

Mikołay Swinárſki, Pułkownik Rzpltey, Poſeł z Káliſkiego Káźi-
Woiewodztwa.

Káźimierz Iozef Vkolski Civun, Podwoiewodzy Woiewodztwá Trockiego; Poseł tegoż Woiewodztwa salvis Juribus Regni & voce vetandi; *á záś* in materia *Iuramentu ktory* extenditur *od Woiewodztwá biorąc* ad referendum, *podpisuię się.*

Andrzey Iozef Taruſa Chorąży, protunc *Piſarz Ziemſki y Poseł Woiewodztwá Trockiego, Horodniczy Wdztwá Wileńſkiego.*

Iozef Wall Poseł Powiátu Grodźińſkiego, ſalvis Juribus libertatibusq; Regni nec non omni Immunitate Privilegiorum S. R. M. nihil derogando Legi expreſſæ de conferendis Miniſterijs Statûs.

Simon Siruc Obożny y Podſtárośći Sądowy Powiátu Kovińſkiego ſalvis per omnia libertatibus futuræ Electionis.

Antoni Zábieło, Podczáßy y Poseł Powiátu Kovińſkiego ſalvis per omnia libertatibus liberæ vocis vetandi. 38.

Michał Korſak, Márßałek y Poseł Vpitſki.

Páwel Fráncißek Marćinkiewicz Sędźia Ziemſki y Poseł Powiátu Vpitſkiego, ſalvis Juribus Regni & voce vetandi.

Ian Małáchowſki, Staroſtá Opoczyńſki; Poseł Woiewodztwá Sieradzkiego.

Alexander Walewſki, Staroſtá Wartcki, Poseł Woiewodztwá Sieradzkiego.

Woyćiech Mączyńſki, Łowczy Sieradzki Poseł Woiewodztwá Sierádzkiego; ſalvâ libera Electione & Conſtitutionibus de miniſterijs pacis.

Prokop z Lipego Lipſki, Miecznik Woiewodztwá Poznáńſkiego Pułkownik Huſarſki, Poseł Woiewodztwá Sierádzkiego, cum mánifeſtatione, *áby* Miniſteria Statûs *to ieſt* pacis juxta antiquas leges *ná Seymie były rozdawáne*, & ſalva libera Electione.

Ian z Kuroźwęk Męćińſki, Staroſtá y Poseł Ziemie Wieluńſkiey ſalva per omnia & illæſa libera Electione, & omnibus Conſtitutionibus de eadem Electione ſancitis, necnon acceptione Juramenti *od Ziemi moiey* atq; præcuſtoditione, *áby* Miniſteria Statûs *według dawnego Prawá rozdawáne były na Seymie* & Legibus Libertatis æqualitatiſq; in toto manentibus.

Ignacy z Kręſká Kręſki, ſalvâ approbatione & acceptione ſalvarum *Kollegi mego*, ratione liberæ Electionis & puncti in Inſtructione *wyrážonego y jurámentem komprobowáney* tum Miniſteriorum Pacis Conſtitutionibus *wyrażonych.*

Felicyan z Grabia Grábſki Podkomorzy Woiewodztwá Łęczyckiego; ſalvis juribus S. R. E. & liberâ Electione.

Stefan Łętkowſki Chorąży Inowłocki Poseł Wdztwá Łęczyckiego ſalvis Juribus S. R. E. & Libertatis.

Hieronim z Skrzynná Skrzyńſki Káßtellanic y Poseł Woiewodztwa Łęczyckiego cũ eadem ſalva S. R. E. & liberæ Electionis.

Ian Skarbek Staroſtá Tußyńſki Poseł Woiewodztwá Łęczyckiego, ſalvis Juribus S. R. E. & Liberæ Electionis.

Ian Odáchowſki Skarbny W. X. Lit: Stároſta Botockı, Poſeł Xięſtwa Zmuydzkiego, ſalva manutentıone *Konfederacyi* ın toto.

Franćiſſek Karp Cıwun Eyragolskı Stároſta Polepskı ſalva manutentione *Konfederácyi* ın toto *Poſeł Xięſtwá Zmuydzkıego.*

Antoni z Głogowy Koſſowskı Stároſta Przedecki Regent Kánczlaryi mnieyſſey W. X. Lit: Poſeł Woiewodztwa Brzeskiego Kuiáwſkiego, ſuper manutentıonem *Konfederacyi podpiſuię ſię.*

Woyćiech Antonı Sokołowskı Podczáſſy Bydgoskı Sędźia Grodzki Przedecki Poſeł Wdztwá Brzeskıego Kujawskıego.

Antonı Trypolskı Podkomorzy Kıjowſkı, Stároſta Trechtymirowſkı Poſeł Wdztwá Kyowskiego præcuſtodıta ſalvâ *I. W. Imći*
39. *Páná Woiewody Kyowskıego* ınterpoſita *podpiſuię ſię.*

Nıkodem Káźimıerz ná Szumsku Woronicz Chorąży Owrucki Stároſtá Oſtrzycki Podwoiewodzy Sądowy Generał Woiewodztwá Kyowskıego, Poſeł z Woiewodztwá Kyowskıego.

Iozef Woronicz Podczaſſy Owrucki Poſeł Wdztwá Kyowſkiego.

Michał Steckı Łowczy Owrucki Poſeł Wdztwa Kyowskıego; ſalva præcuſtoditione *Woiewody naſſego.*

Iozef Antoni Potockı Pıſarz Zıemski y Poſeł Generału Woiewodztwa Kyowskıego, ſalvâ *przez I. W. IMći Páná Woiewodę Kijowskıego* præcuſtodıta, nec non prævıâ excluſione extraneorũ Diſſidentiũ *z Woyska Authoramentu Cudzoziemſkıego podpiſuię ſię.*

Ierzy Ian z Prußyná Prußyńskı Stároſta Noſſowskı Poſeł ná Seym Convocationis *Wdztwa Kijowskiego* ſalvâ antıqua lege per omnia *o rozdánıu Pıeczęći, podpiſuię ſię.*

K. z Lubrańcá Dąmbskı Stolnik Brzeski Kuiawski Poſeł Woiewodztwá Inowrocłáwskıego.

Iozef z Grábia Grabskı Cześnik Brzeski Kuiawskı Poſeł Woiewodztwá Inowrocławskıego.

Iakob z Oſſowki Zboinskı Podkomorzy y Poſeł Ziemie Dobrzyńskıey, Nowski Staroſta.

Fránćiſſek Kon: ná Obrowie Roſćiſſewski Bobrownicki Ziemi Dobrzyńskiey Generalny Stároſta, Poſeł Zıemi Dobrzyńskıey.

Ian Cetner Kuchmiſtrz K. Poſeł Wdztwá Ruskıego z Ziemi Lwowskıey ſubſcribo cum ſolennı manifeſtatıone contra Punctum *o Lauda y Konfederacye Woiewodztw* contra Punctum *o rozdánıe Pıeczęći* extra cadentıam *Seymu, iako przećiwko Právu* ſalvâ ın toto Confœderatione Palatinatûs Ruſſiæ, & alıorum Palatınatuum, Terrarum & Diſtrictuum nec non ſalvîs omnibûs Conſtitutionibûs de libera Electıone ſancitis *podpiſuię ſię.*

Adam Michał Humnicki Staroſtá Horodelskı Poſeł Woiewodztwá Ruskiego z Zıemi Przemyſłkıey.

Boguſław Vſtrzycki Kaſtellanic Lwowski, Poſeł Woiewodztwa Ruskiego z Ziemi Przemyſłskiey.

Ierzy z Wielkich Kończyc Mniſſech Łowczy Koronny, Staroſtá Sa-

Sánocki, Poſeł Wdztwá Ruſkiego, Ziemi Sánockiey ſalvâ in toto Confœder: *Wdztwa Náßego Ruſkiego*, ſalvisq; Juribûs & Cõſtitut: Miniſteriorũ Statûs una cũ proteſtatione contra Punctũ *o Laudách.*

Iozef Bukowſki, Chorąży Ziemi Sánockiey, Poſeł Wdztwá Ruſkiego ſalvâ Confœd: Palat: Ruſ ac Punctis tantummodô ſecuritatem internam & externam in moderno Statu concernentibus exceptis privatis quibusvis, *co ſię y o Pieczęciach rozumieć ma, że ná Seymie máią bydź oddawane.*

Wáclaw z Rzewuſk Rzewuſki, Piſarz Polny Koronny, Poſeł Wdztwá Ruſkiego Ziemi Chełmſkiey. 40.

Ian Hrábiá Kraśicki, Poſeł Wdztwá Ruſkiego Ziemi Chełmſkiey ſalvis Conſtitutionibus & Statutis de Miniſteriis Statûs.

Michał Mikołay Kurdwánowſki, Podkomorzy Ziemi Hálickiey Poſeł Wdztwa Ruſkiego z Ziemi Hálickiey.

Stániſław Potocki, Staroſtá Hálicki y Kołomyiſki; Poſeł Ziemie Hálickiey Wdztwá Ruſkiego ſalvis Conſtitutionibus intuitu Miniſteriorũ Statûs, deinde ſalvis Confœder: Palat: Ruſ, & Belzenſis.

Ian Iábłonowſki, Stároſtá Czechryńſki Poſeł Wdztwá Ruſkiego Ziemi Hálickiey ſalvis Juribus Terræ Halicenſis, & Conſtitutione Lublinenſi 1703. de ſtipendiis antiquis Militaribus.

Ian ná wielkich Dźiedoßycach Dźiedoßycki, Podczáßy y Poſeł Wdztwa Ruſkiego z Ziemi Hálickiey.

Piotr Iozef z Grobia Potempſki, Stolnik Lubelſki Poſeł Wdztwá Ruſkiego Ziemi Hálickiey y Powiátow do niey należących.

Ian Szumláńſki, Stolnik Trembowelſki, Poſeł Wdztwá Ruſkiego z Ziemie Hálickiey.

A. Mączyńſki, Staroſtá y Poſeł P. Łuckiego Wdztwá Wołyńſ. Subſcribo me prævia excluſione *II: PP: Diſſydentow od Szarzy Woyſkowey* utriuſq; authoramenti ſecundũ Conſtitutionẽ novellæ Legis A. 1717. conſervando autem Nobilitatem Curiandiæ, Inflant: & annexarum Provinciarum & manutentione diſtributionũ Miniſteriorum juxta eandem Legem.

Antoni Iunoßá Piaſkowſki, Skárbnik Nowogrodzki Poſeł Woiewodztwá Wołyńſkiego Powiátu Łuckiego.

Fránćißek Wincenty z Siećiná ná Kraśiczynie Hrábiá Kraśicki, Staroſta Korytnicki Poſeł Wdztwá Wołyńſ z Pow: Włodźim.

Fránćißek Michał Bożeniec Iełowicki, Staroſtá Hulánicki, Poſeł Wdztwá Wołyńſ. z Pow: Włodźimir: ſalvis Conſtit: de Miniſteriis Statûs & cum clauſula non admittendorũ amplius Exoticorũ Diſſidentiũ ad quævis Officia Militaria utriuſq; Authoramenti, reſervatis ad ea munera Ducatuũ Curlandiæ, Livoniæ, & Semigalliæ Nobilibus *podpiſuię ſię.*

Ignácy Sápieha, Woiewodźic Brzeſki Lit: Poſeł Wdztwá Wołyńſ: Pow: Krzemieniecк: ſalvis Conſtit: & Statutis de Miniſter: Statûs.

Piotr Antoni z Drzewca Drzewieckſki, Stolnik Chełmſki Piſarz Łucki Poſeł z Wdztwá Wołyńſ: z Powiatu Krzemienieckiego.

41. *Ian z Pepłowá Pepłowſki, Podkomorzy y Poſeł Wdztwa Podolſkiego,* ſalvis juribus *Wdztwa Podolſkiego.*

Bazyli Zagwoyſki, Stároſtá Czerwonogrodzki Pułkownik Woyſk I.K. Mći y Rzpliey, Poſeł Wdztwa Podolſk: z Pow: Kamienieckiego.

Ian Iákub z Wielkiego Pogroßowá Pogroßewſki, Podſędek Ziemſki y Poſeł Wdztwa Podolſkiego.

Andrzey Severyn z Gurowa Gurowſki, Stolnik y Poſeł Woiewodztwá Podolſkiego.

Káźimierz Boreyko. Łowczy Lwowſki Poſeł Wdztwá Podolſkiego z Powiátu Czerw: ſalvâ per omnia manutentione *teráźnieyßey Konfederácyi* in toto *podpiſuię ſię.*

Wáleryan z Trębiná Trębińſki, Podczáßy Łukowſki, Porucznik Woyſk Rzpltey; Poſeł Wdztwa Podolſkiego Pow: Czerwonogrod: ſalvâ per omnia manutentione *teráźnieyßey Konfederácyi* in toto.

Staniſław Antoni z Burżyná Burzyńſki, Inſtygator W. X. Lit. Poſeł z Wdztwá Smoleńſkiego podpiſuię ſię ſalvis Juribus Regni & M. D. Lit.

Antoni Alexánder Korwin Gąśiewſki, Podwoiewodzy y Poſeł Wdztwá Smoleńſkiego ſalvâ integritate Legum Regni & M. D. L.

Káźimierz Sápiehá Poſeł Powiatu Starodubowſkiego ſalvâ indemnitate *Podſkárbſtwá Nadwornego Lit.* atq; Conſtitutionibus, Statutis de Miniſterijs in toto Statûs *podpiſuię ſię.*

Ián Antoni Zábá, Stároſtá y Poſeł Powiátu Stárodubowſkiego podpiſuię ſię ſalvâ indemnitate *Podſkárbſtwá Nadw: W. X. Lit.* vivente Principe.

Adam Tárło Iaśielſki, Drohobycki, Doliński, Vwoliński Stároſtá, Poſeł z Wdztwá Lubelſkiego reſervata præcuſtoditione *przećiwko ſalwom, ktore poprzyśiężoney tey Konfederácyi* repugnant.

Antoni Lubomirſki, Stároſtá Káźimirſki, Poſeł Wdztwá Lubelſk.

Fránćißek Nowośielſki, Stá Łukowſki Poſeł Wdztwa Lubelſ.

Iozef Pákoß, Stolnik Wdztwá Połockiego y Poſeł, ſalva libera Elect. cum excluſione Extraneorũ, idq; Conſtitutione Anni 1717 *o Hetmanách y powinnośći owych* cum manifeſtatione *na Punktá nie należące* ad Actum præſentem Convocationis, etiam cum præcuſtoditione Miniſterii *Podſkárbiego Nadwornego W. X. L.* circa adminiſtrationẽ *Dobr Stołowych y Ekonomicznych* vivente Principe.

Bázyli Korſak Piſarz Grodzki Powiátu Stárodubowſkiego, Poſeł
42. *Wdztwá Połockiego* ſalvâ præcuſtoditione & Conſtitutionibus de Miniſteriis Statûs & excluſione *II: PP. Diſſydentow od Woyſkowey* utriuſq; Authoramenti

Franciſcus Potocki, *Stároſtá y Poſeł Wdztwá Beſkiego;* ſalvâ Confœderatione Palatinatûs Beſżenſis uti nihil Juri publico derogante, tum aliorum Palatinatuum præcipue Ruſſiæ, ſalvis quoq; Decretis in cauſa honoris latis, cum proteſtatione contra Punctũ *o znoßeniu Dekretow* in contumaciam & vim Legis ſapientium, idq; in ſolis Cauſis honoris, non præjudicando in cauſis juris, nec non ſalvis antiquis Juribus de Miniſteriis Statûs. *Iozef*

Iozef Radecki, Chorąży Grábowiecki.

Mikołay Iozef z Kocow Koc, Sędźia Ziemſki y Poſeł Wdztwá Beſſkiego ſalvâ in toto Confœderatione Palatinatûs Beſżenſis uti nihil Legi Publicæ Juribus deroganti *podpiſuię ſię.*

Ierzy Rzeczycki, Staroſtá Rzeczycki Poſeł Wdztwá Beſzkiego circa Jura & circa libertates.

Vdálryk Krzyſſtof Karol Xiąże Rádźiwiłł Wdźic y Poſeł Woiewodztwá Nowogr: ſalva manutentione in omnibus punctis *tey Konfederácyi* excep: Jur: *ktorey biorę* ad referendum & placitum *do Bráći.*

Ian Litawor Chreptowicz, Stolnik y Poſeł Wdztwá Nowogr: Iurámẽt ktory do Wdztwá moiego extenditur *biorąc* ad referendũ *do Bráći* inſuper ſalva prærog. Miniſterii *Podſkarbich Nadworn:* circa diſpoſitionem *Ekonomii* vivente Principe, nec non ſalvis Juribus Academiæ Vilnenſis.

Antoni Kazimierz Sapieha, Staroſtá Merecki ſalvis Jur: Reg: & M. D. L. *do tey Konf: poapiſuię ſię iako Poſeł Powiátu Słonimſkiego.*

Michał Adam Siziń Krewſki Wiśniowſki Staroſtá, Poſeł Powiátu Słonimſ: z reaſſumpcyą Konſtytucyi 1631. *o ziezdzie antekomicyalnym Słonimſkim* ſuſpenſa Lege 1717. ad plenos Reipubl. Ordines *względem Dyſtrybuty* Miniſteriorũ ſalvis Juribus *Podſkárbiego W.* & indemnitate *Nadwor:: W. X. L. Podſkárbiego, względem Adminiſtrácyi, Dobr* Menſæ Regalis vivente Principe, necnon ſalvis Juribus Academiæ Vilnenſis.

Leo Boguſław na Tułowie Tułowſki, Woyſki y Piſarz Grodzki Powiatu Wołkowyſkiego cum Manifeſtatione *o Podatek z Dobr Ziemſkich, o náruſzenie Konſtytucyi* A. 1717. *względem Buław, y o to cokolwiek* ſine conſenſu Equeſtr: Ord: *tu weſſło. Iurámẽt* ad referendũ *do Bráći biorąc, iáko Poſeł tegoż Powiatu podpiſuię ſię.*

Michał Sieben, Skárbnik Pow: Wołkowyſ: cũ Manifeſtatione *w podatku z Dobr Ziemſkich o poruſzenie Konſtytucyi* A. 1717. *względẽ Buław, y o to, cokolwiek* ſine conſenſu Equeſtr: Ord: *weſſło, jurámẽt* ad referendũ *do Bráći biorąc iako Poſeł tegoż Pow: podpiſuię ſię.* 43.

Antoni Iob Dębowſki, Referendarz Koronny; Płocki, Tymbárſki, Będźińſki Staroſtá, Poſeł Wdztwá Płockiego, ſalvâ liberâ Electione, tũ ſalvâ per omnia juriſdictione Capitanea li Ploc: atq; ijs Punctis Laudi, ſuper quibus fuit aſſenſus Nobilitatis.

Páweł Fráncißek na Iároſławie Iaroſławſki Stolnik Ziemie Zakroczymſkiey y Poſeł Wdztwá Płockiego ſalvâ manutenenda in toto præſenti Generali Confœderatione atq; particulari in meo Palatinatu Conf: in ijs Punctis, quæ Legibus Regni non contraveniunt.

Adam Kraśinſki, Cześnik Ziemie Ciechanowſkiey; Generał Major I. K. M. Woyſk W. X. L. Poſeł Wdztwá Płockiego ſalvâ Conf: ejuſdem Palatinatûs.

Iozef ná Niedzborzu Narzymſki, S. B. Poſeł Wdztwá Połock: ſalvâ Confœderatione ejuſdem Palatinatûs.

Stánisław z Koźielská Ogiński, Woiewodźic Witepſki Stároſtá Wierzbowſki Poſeł Wdztwá Witepſkiego podpiſuię ſię, ſalvâ līberâ Electione cum excluſione Extranei & ſalvâ præcuſtoditione Juriū & Conſtitutionum de Miniſteriis Statûs.

Páweł Iozef Bohomolec Stolnik, Piſarz Grodzki y Poſeł Wdztwá Witepſk: ſuſpensâ lege Conſtitutionis A. 1717. de Miniſteriis Statûs circūſcripta, & ſalvâ *Wdztwá mego* Juramenti approbatione *podpiſuię ſię.*

Fráncißek z Minſká Rudźińſki, Stároſtá Krußwicki Poſeł Wdztwá Mázowieckiego Ziemi Czerſkiey ſalvâ Manutentione omnium Punctorum in hac Confœderatione Sanctorum.

Káſper ná Suffczynie Suffczyńſki, Podſtoli y Poſeł Ziemie Czerſkiey Wdztwá Mázowieckiego ſalvâ Manutentione in omnibus Punctis *niniey ßey Konfederácyi* ſalvisq; Juribus, Decretis, Duc: Maſ:

Ian Wandálin z Wielkich Kończyc Mniſzech Stároſtá Iánoroſki Poſeł Ziemi Wárſzáwſkiey Xtwá Mázow: ſalvis Juribus S. R. E. C. nec non Ducatûs Maſoviæ in integro manentibus.

Fráncißek ná Komorowie Káliß, Poſeł Ziemi Warſzâwſkiey Woiewodztwá Mázowieckiego.

Szymon Olßyńſki Podkomorzy y Poſeł Ziemi Wiſkiey ſalvis Juribus S. R. E. & Reip. atq; Ducatûs Maſoviæ.

44. *Felicyan Stan Swiderſki, Stolnik y Poſeł Ziemi Wiſkiey Xięſtwá Mázowieckiego* ſalvis exceptis Ducatûs ejuſdem.

Máćiey z Szymanowa Szymánowſki, Stároſta Wyßogrodzki Poſeł Xtwa Mázow: ſalvis Juribus & Decretis Ducatûs Maſov.

Fráncißek ná Nakwáśinie Nakwáſki, Piſarz Ziemſki Grodzki y Poſeł Ziemi Wyßogrodzkiey; ſalvis Juribus R. E. & exceptis Ducatûs Maſoviæ, nec non ſalvô Jure de compoſitionibus decimarū A 1635. ac rehabitione Capitaneatûs Walcenſis à Diſſidente contra mentē Legū poſſeſſore, manutenendo in omni Puncto præſentem Confœderationem. mp.

Antoni Rádźicki, Sędźia Ziemſki y Poſeł Ziemi Zakroczymſkiey Xtwá Mázowieckiego, ſalvis Jur: Eccl: & exceptis Duc: Maſov: ac rehabitione Capitaneatûs Valcenſis cōtra mētē Legū Poſſeſſ: mp.

Iozef z Wągrodná Wągrodzki, Podczáſzy y Poſeł Ziemi Zakroczymſkiey X. Mazow: ſalvis Juribus de compoſitione Decimarum ac contra Diſſidentes mp.

Michał Nieborſki, Podkom: y Poſeł Ziemi Ciechánowſkiey z Woiew. Mázow: ſalvis in Generalibus libertatibus Reip. mp.

Káźimierz Brzozowſki, Piſarz Ziemſki Grodzki y Poſeł Ziemi Ciechánowſkiey ſalvis per omnia Juribus liberæ Elect: Reg: mp.

Tomaß Zieliński, Poſeł Ziemi Łomżyńſkiey; ſalvâ Confœderationis diſpoſitione Palatinatûs Plocenſis mp.

Michał Suſki, Venator & Nuntius Terræ Lomżenſis; ſalvâ circa Leges Regni voce vetandi.

Błażey Kraśińſki, Stároſtá Przaſnyſki; manutenen: præſ: Conf:

Ian

Ian Rzechowski, Pisarz Ziemski, Grodzki Rożánski Makowski, manutenendo præsentē Conf: & salvis Juribus Ducatûs Masoviæ.

Iozef Kolumna Oborski, Poseł X. Mázow: Podkō: Z. Liw: mp.

Fabian Zukowski, Skárbnik Ziemie Liwskiey Poseł mp.

Iákub Narzymski Podkom:y Poseł Ziemi Nurskiey, salvis omnibꝰ Const t: de lib: Elect: exceptisq; D. Mas: ac juribus Ter: Prus: mp.

Krzysztof Stánisław Gozdáwá Godlewski, Stárostá y Poseł Ziemie Nurskiey salvâ liberâ Elect. *Rodowitego Polaká;* nec non in toto manente Confœd: *Seymu w Nurze* in solito loco mp. 45.

Kázimierz Kuczyński, Kásztelánic Podláski Stárostá Iádoski, Poseł Z. Drohickiey W. Podláskiego; salvis Jur: *tegoż Wdztwa* mp.

Wáwrzyniec Woyćiech na Kossowie Ciołek Kossowski, Woyski Ziemie y Sędźia Grodzki Drohicki, Poseł Wztwá Podl: z Ziemie Drohickiey manutenendo præsentē Conf. in toto incōpatibilitatem verò Min steriu Statûs abrogando subscribo, mp.

Károl Odrowąż Hrábiá Siedlnicki, Podkomorzy W. X. L. Stárostá Mielnicki y Poseł Wdztwá Podl: Z. Bielskiey salvis omnibus, *o wolney Elekcyi y rozdawániu Pieczęći ná Seymách,* Constitut: sancitis, necnon Juribus *Wdztwá Podláskiego.*

Fránćiszek M. X. Korybuth de Zbaraz *Woroniecki Poseł Ziemie Mielnickiey Wdztwá Podláskiego,* salvô Jure antiquô intuitu Ministeriorum Statûs ad futurum Actum Electionis.

Marćin ná Kuczynie Kuczyński, Chorąży y Poseł z Wdztwá Podláskiego Z. Bielskiey; salvis Constit: Regni, instuitu Ministeriorum Statûs, tum quoq; salvô jure Thesauri Regni; in suo robore manētibus *podpisuię się.* mp.

Páweł Krusewski, Podczászy Z. Bielskiey, y Poseł z teyże Ziemi Wdztwá Podláskiego salvâ liberâ voce vetandi, tum salvis Constit: de Ministeriis Statûs sancitis per omnia manentibus.

Wáclaw Nieborowski, Podkom: Wdztwá Rawsk: y Poseł Z. Raw.

Iożef Załuski, Stárostá Rawski, y Poseł tegoż Wdztwá salva protestatione *przećiwko sálwom ktore* repugnant sancitis, unioni & Juramento *teráźnieyszey Konfederacyi.*

Iozef ná Brzeźinach Lásocki, Poseł Wdztwá Ráwskiego Z. Sochácznowskiey swoim y I. P. Fábianá Szániáwskiego, Łowczego Lit: Kollegi mego z woli iego Imięniem podpisuię się ut supra.

Ian Maliński, Chorąży y Poseł Z. Gostyńskiey; z W. Ráws. mp.

Ierzy Ciechomski Cześnik y Poseł Z. Gost: z Wdztwá Ráws: mp.

Károl Sapiehá Pisarz Pol. W. X. L. Poseł z Wdztwá Brzez. W. X. L. salvis Statutis & Constit: *o rozdawániu* Ministeriorū Statûs in plena Republ- *oraz* insistendo *prekustodycyi Im: P. Sulistrowskiego Posłá Ossmiáńskiego.*

Antonin Hrábiá na Lubráńcu Dąbski, Sta Inowroc: Poseł Wdztwá Brześćiańs salvâ liberâ voce vetandi, tum salvis in toto Constit: & Statutis de distributione Ministeriorum Statuum. 46.

Antoni Ian Orzeßko, Sędźia Ziemſki y Poſeł Pow: Pińſ: Salvis Jur: omnibus Reip. in omni & conſervatione liberæ vocis.

Iozef Kurzenieckı, Podczáßy Powiátu Pińſkiego; y Poſeł ſalvis per omnia Juribûs Reip: in omni.

Michał Bielińſki, Cześnik Koronny Poſeł Wdztwá Chełmińſkiego ſalvis Jur: Pruſ: ac Priv: & immunitatibus Theſauri Ter. Pruſ.

Ian Ierzy Kos, Podkomorzy Chełmińſki, Poſeł Wdztwá Chełmińſ. in vim ratihabitionis *Provincyi Pruſkiey* tum ſalvis Jur: & immunit: ac Laudis in Provincia ſancitis; intuitionẽ Indigenatûs ac aliarũ prærogativ: vigore Theſauri ſaluô Jure vetandi circa liberã Elect:

Ian Kitnowſkı, Chorążyc Michálowſki, Poſeł Wdztwá Chełmińſ: ſalvis per omnia S. R. E. immunit: Ter: Pruſ- Jur: conſvetud. præcipuè avito Jure Indigenatûs cũ Proteſtatione contra præaggravationẽ Contributionũ in A. 1717. impoſitarum. mp.

Piotr Hrábiá ná Kczewie Kczewſki, Stániſłáwowſki y Szynwáld ſkı Stároſtá; iáko Poſeł Wdztwá Chełmińſ: in vim Ratihabitionis Ter: Pruſ: & ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſ.

Sebáſtyan Mełdzyńſkı, Kaßtelánic Rypińſki, Poſeł Wdztwá Chełmińſkiego ſalvis Juribus Ter: Pruſ: nechon Legibus & Conſtit: Regni de Miniſteriis Statûs.

Melchior Kaſckſtein Stoliński, Piſarz Grodzki y Poſeł z Woiew: Chełmińſ: Jur: Ter: Pruſ, lib: Elect: laudis in fundamẽto Legis ratione per omnia ſalvis, cũ Proteſt: de nõ admiſſa libera voce ad excuſationẽ Juriũ Theſauri Terrarum Pruſſiæ.

Páweł Bágnıewſki, Poſeł Wdztwâ Chełmińſ ſalvis per omnia Juribus Terrar: Pruſſ: & liberô voto in Campo Electorali. mp.

Káźimierz ná Piwnicách Piwnicki, Miecznik Iuſlántſki, Piſarz Ziemi Chełmińſkiey, Poſeł z Wdztwá Chełmińſkiego; ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſſiæ. mp.

Iozef Czápſkı, Miecznikowicz Ziem Pruſkich Poſeł Wdztwá Chełmińſkiego, ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſſiæ.

Teodor Bágniewſkı, Sądowy Ziemſki Chełmińſkı; Podwoiewodzy Wdztwá Málborſkiego, Poſeł z Wdztwá Chełmińſkiego, ſalvis per omnia Juribus Ter: Pruſ: & Majorũ Civitatũ. mp.

Alexánder Czápſkı, Podczáßy Brácławſki, Poſeł z Wdztwá Chełmińſkiego; ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſſiæ. mp. 47.

Michał Garczyńſkı, Sądowy Ziemſki Michałowſkı, Poſeł z W. Chełmińſkiego; ſalvis per omnia Juribus Terrarũ Pruſſiæ.

Władyſław Fráncißek Rogálá Zawadzkı, Stolnik Nowogrodzki Sędźia Káplurowy Chełmińſkı, Poſeł Wdztwá Chełmińſkiego, ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſ:

Ian Czapſkı, Podkomorzyc Wendeńskı, Poſeł Wdztwá Chełmińſkiego; ſalvis per omnia Juribûs Terrarum Pruſ: mp.

Piotr Krußyńſkı, Káßtelánic Gdańſki, ſalvis per omnia Juribus & immunitatibus Terrarum Pruſ: tum & ratihabitione Indigenatûs ac Privilegiis Civitatum majorum. mp. *Frán*

Fráncißek Bágnienski, Poſeł Wdztwá Chełmińskiego; ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſſiæ. mp.

Olbrácht Pląſkowſki, Stároſtá Lidzbárſki, Poſeł Wdztwá Chełmińskiego; ſalvâ liberâ Electione, ſalvis per omnia immunitatibus Terrarum Pruſſiæ & Ratihabitione Provinciæ cum Proteſtatione de non admiſſa voce circa tuitionem Jurium & oppreſſi Thesauri Pruſſiæ per Theſaurum Regni. mp.

I. Wiktor Bagnienſki, Poſeł y Sędźia Kápturowy z Wdztwá Chełmińskiego; ſalvis per omnia Juribus Terrar: Pruſ: mp.

Tomaß z Lubráńcá Dąbski, Chorąży Kowálski, Poſeł z Wdztwá Chełmińskiego; ſalvis per omnia Jur: Ter: Pruſ: & Miniſterii Pa: cis. mp.

Máćiey Czápski, Poſeł Wdztwá Chełmińskiego, ſalvis per omnia Terrarum Pruſſiæ Juribus.

Michał Leski, Podczáßy Inflántski, Poſeł Wdztwá Chełmińskiego; ſalvis Juribus Terrarum Pruſſiæ. mp.

Ignácy Dźiáłowski, Poſeł Wdztwá Chełmińskiego; ſalvis per omnia Juribus & immunitatibûs Terrarum Pruſſiæ. mp.

Fráncißek Antoni Cieleski, Sędźia Kápturowy, y Poſeł z Wdztwá Chełmińskiego, ſalvis Juribus, immunitatibus, Privilegiis & prærogativis per omnia Terrarum Pruſſiæ & Civitatum majorum. mp.

Iozef Leon Rutkowski, Poſeł z Wdztwá Chełmińskiego, ſalvis per omnia Juribus, Privilegiis & immunitatibus Terrarum Pruſſiæ; ſimul Proteſtatione de impoſitione aggravatoria ſexcentorum viginti quatuor millium ſtipendiorum Militarium ſuper eaſdem Terras, ſalvis quoq; Conſtitutionibus & Statutis de Miniſteriis Statûs ſancitis. mp.

Antoni Bagnienski, Poſeł Wdztwá Chełmińskiego; ſalvis Juribus per omnia Terrarum Pruſſiæ & liberô veto.

Kázimierz Piwnicki, Podwoiewodźic Chełmiński, Poſeł Wdztwa Chełmińskiego, ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſſiæ & aliis ut ſupra. mp. 43,

Mtchàél de Felden *Wybczyński, Poſeł z Wdztwá Chełmińskiego*, immunitatibus Eccl: Rom: ac Juribus Terrarum Pruſſiæ Conſtitutionibusq; de Miniſteriis Statûs ſancitis in ſalvo manentibus, tum futuræ Electionis Regnantis libertate illæſa. mp.

Julius *Dźiewánowski, Poſeł z Wdztwá Chełmińskiego;* ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſſiæ vigore Privilegiorum incorporationis harum Terrarum. mp.

Stániſław Skurzewski, Poſeł z Wdztwá Chełmińskiego; ſalvis per omnia Juribus Terrarum Pruſſiæ.

Ráfał Tádeuß Nieronowicz Szpilowski, Stároſtá Łáryánowski, Horodniczy Piſarz Grodzki, Poſeł Wdztwá Mścißławskiego; ſalvis Juribus & Conſtitutionibus de Miniſteriis Statûs.

Floryan Teofil Márkowski Frączkiewicz, Stároſtá Hołowáczewski, Hrábowski Kráyczy Rotmiſtrz y Poſeł Wdztwá Mśćiſtáwskiego; ſalvis Juribus & Conſtitutionibus de Miniſteriis Statûs, & de libera voce vetandi mp.

Michał Kálekſteyn Sędźia Ziemski Wdztwá Málborskiego y Poſeł, iákom ſię przed przyśięgą Juribus, Immunitatibus, Privilegiis Terrarum Pruſſiæ & Majorum Civitatum, tum Laudis in manutentionem Juris Indigenatûs & Theſauri Proteſtationibuſq; cũ Lege factis ac præcuſtoditionibus ratione exorbitantiarum ante Electionem Regnantis ſopiendarum in toto ſalvis manentibus *przyśiądz mánífeſtował, ták w wykonáney przyśięđze przy podpiſaniu teráźniey ßey Konfederácyi toż ſámo* confirmo, approbo, & ratifico.

Ian Wilhelm Graff de Schleben *Woiewodźic Inflantski, Poſeł Wdztwá Málborskiego,* ſalvis Juribus & immunitatibus Terrarum Pruſſiæ, ac Majorum Civitatum, ac Manutentione plenaria *wßyſtkich punktow tey Konfederácyi* uti circa aſſenſum totius Reipublicæ *poſtánowionych*, ſalviſq; Statutis & Conſtitutionibus de Miniſteriis Statûs ſancitis.

Fráńciſßek Páwłowski, Sądowy Ziemski y Poſeł Woiewodztwá Málborskiego ſalvis per omnia Juribus, Privilegiis & Prærogativis Theſauri ac immunitatibus Majorum Civitatum Terrarum Pruſsiæ, tum Conſtitutionibus & Statutis Miniſteriorum Statûs.

Antoni Kruſßyński, Kaſtelánic Gdáński. Poſeł Woiewodztwá Málborskiego ſalvis per omnia Juribus Privilegiis & immunitatibus Terrarum Pruſsiæ, tum Majorum Civitatum nec non Confœderatione Palatinatûs Plocenſis in toto manente.

Iákub Pánłowski, Sądowy Ziemski Swicki, y Poſeł Wdtwá Málborskiego; ſalvis per omnia Juribus prærogativis Ter: Pruſ: ſiæ, immunitatibuſq; Mojorum Civitatum, tum & Conſtitutionibus Miniſteriorum Statûs

Gabryel Ian Steffens Sądowy Ziemſki Poſeł Wdztwa Malborſkiego, Puſkownik, ſalvis juribus Terrarum Pruſſiæ & Civitatum per omnia majorum *mp,*

Teodor Pawłowſki Sądowy Ziemski Tczewski ſalvis juribus Terrarum Pruſſiæ, Conſtitutionibus de Miniſterijs Statûs *mp.*

Michał Kruſßyńſki Kaſtelanic Gdańſki, Poſeł Wdztwa Malborſkiego ſalvis juribus Privilegijs, & Immunitatibus per omnia Terrarum Pruſſiæ.

Ian Poray Pſtrokońſki Poſeł Wdztwa Malborſkiego ſalvis juribus per omnia Terrarum Pruſſiæ ac Statutis & Conſtitutionibus de Miniſterijs Statûs ſancitis, præcuſtodiendoque ut omnibus exorbitantijs ante Electionem ſatis fiat.

Rafał Kczewſki Poſeł Wdztwa Malborſkiego ſalvis per omnia juribus & Immunitatibus Terrarum Pruſſiæ ac Civitatum Majorum, tum Laudis in manutentionem juris Indigenatus.

Alexander Wybicki Poseł z Woiewodztwa Malborskiego salvis in toto Iuribus Terrarum Prussiæ mp.

Michał Swatopełk Xiąże Czetwertyński Starosta Zyczyński Poseł Wdztwa Bractawskiego salvâ præcustoditione factâ ante Iuramentum Confœderationis circa jura *Woiewodztw pogranicznych* ratione *uchwał, podatkowania y wypraw* contra Licentiosos homines sub Interregno *postanowionych, ktore to* Confœderationibus *A.* 1648. *A.* 1668. *A.* 1674. *Rzeczpospolita approbowała*, idq; circa publicam declarationem *aby się żadne nie mieściły Puncta, ktore* non tangunt præsentem Statum *podpisuię* mp.

Marcin Iełowicki Starosta Szczurowiecki Poseł Wdztwa Bractawskiego powtarzaiąc prekustodycyą, ktorąm przed przyśięgą czynił, wraz z Kollegami memi mp.

Augustyn Iaroßynski Miecznik Bractawski Poseł Wdztwa Bractawskiego z prekustodycyą, ktorąm przed przyśięgą czynił, teraz z Kollegami memi podpisuie się prævia manifestatione.

Piotr Radźimiński Miecznik Nowogrodzki Poseł z Wdztwa Bractawskiego a zwyż wyrażoną przez Kollegow moich prekustodycyą.

Ludwik Zwolski Poseł z Woiewodztwa Bractawskiego modô quô supra *Kollegow moich podpisuię się.*

Adam Ochotz Peretiatkowicz Podstarości Grodzki Nowogrodzki, Poseł Woiewodztwa Bractawskiego z tąż prekustodycyą, iako y wyżey Koledzy moi podpisuię się.

Stanisław Konarski Podkomorzy Pomorski, Poseł z Wdztwa Pomorskiego á Powiatu Tczewskiego salvis per omnia Iuribus, Privilegijs, Immunitatibus ac prærogativis Terrarum Civitatum Majorum Prussiæ, tum quoq; salvis Constitutionibus intuitu Ministeriorum Statûs in toto permanentibus. mp.

Kaźimierz Stanisław Kitnowski Chorąży y Poseł Wdztwa Pomorskiego salvis S. R. E. Immunitatibus, tum Iuribus Terrarum Prussiæ & Consvetudinibus, præcipuè vero avitô jure indigenatûs cum Protestatione contra præaggravationem Contributionum in *Anno* 1717. sancitarum.

Tomaß Czapski Starosta Knyßyński Poseł Wdztwa Pomorskiego Powiátu Tczewskiego salvis per omnia juribus Terrarũ Prussiæ.

Piotr Czapski Poseł Woiewodztwa Pomorskiego á Powiatu Tczewskiego in vim Ratihabitionis salvis juribus per omnia Terrarum Prussiæ & liberâ Electione.

Ian Teofil Sikorski Pisarz Grodzki y Poseł Woiewodztwa Pomorskiego á Powiatu Tczewskiego salvis per omnia juribus, Privilegijs, Diplomatibus, Immunitatibus & Consvetudinibus Terrarum Prussiæ, nec non Constitutionibus Annorum 1647. & 1676. salvis quoq; Iuribus Civitatũ Majorũ earundẽ Terrarũ mp.

Piotr Czarliński Poseł z Wdztwa Pomorskiego a Powiatu 50.

Tczewskiego ſalvis per omnia Iuribus Terrarum Pruſſiæ, tum quoćz Conſtitutionibus de Miniſterijs Statûs ſalvis manentibus.

Roch Kliński Sądowy Ziemski Mirachowski Poſeł Wdztwa Pomorskiego á Powiatu Tczewskiego ſalvis Iuribus Terrarũ Pruſſiæ.

Iozef Powálski Burgrabia Pomorski, Poſeł z Wdztwa Pomorskiego a Powiatu Tczewskiego ſalvis per omnia Iuribus Terrarum Pruſſiæ mp.

Franćißek Sikorski Poſeł z Wdztwa Pomorskiego á Powiatu Tczewskiego ſalvis per omnia Iuribus & conſvetudinibus Terrarum Pruſſiæ ac Civitatum majorum mp.

Staniſław Lewalt Gorski Poſeł Wdztwa Pomorskiego á Powiatu Tczewskiego in vim Ratihabitionis ſalvis per omnia Iuribus Terrarum Pruſſiæ & liberæ Electionis mp.

Adam Etganowski Poſeł Wdztwa Pomorskiego á Powiatu Tczewskiego ſalvis Iuribus per omnia Terrarum Pruſſiæ.

Antoni Wybczyński, Poſeł Wdztwa Pomorskiego a Powiatu Tczewskiego ſalvis Iuribus Terrarum Pruſſiæ.

Franćißek Gralewski Poſeł Wdztwa Pomorskiego, á Powiatu Tczewskiego, ſalvis Iuribus Terrarum Pruſſiæ.

Staniſław Iaśiński Sędźic Ziemski Pucki Poſeł z Wdztwa Pomorskiego á Powiatu Tczewskiego, ſalvis per omnia Iuribus & Privilegijs Immunitatibus Terrarum Pruſſiæ.

Mikołay Zembowski Sędźia Grodzki Bydgoski Poſeł Wdztwa Pomorskiego, a Powiatu Swieckiego ſalvis per omnia Iuribus. Privilegijs & Immunitatibus Terrarum Pruſſiæ & Majorum Civitatum, tum Statutis & Conſtitutionibus Miniſterij Statûs.

Piotr Tucholka Poſeł z Woiewodztwa Pomorskiego Po-
51. *wiatu Tucholskiego* ſalvis per omnia Iuribus, Conſvetudinibus, Laudis Terrarum Pruſſiæ.

Franćißek z Lutomia Lutomski Poſeł Wdztwa Pomorskiego Powiatu Tucholskiego ſalvis per omnia Iuribus, Conſvetudinibus Laudis Terrarum Pruſſiæ.

Sebaſtyan Tucholka Poſeł Wdztwa Pomorskiego á Powiatu Człuchowskiego, ſalvis per omnia Iuribus, Conſvetudinibus, Laudis Terrarum Pruſſiæ, ac ſeriâ præſentis Confœderarionis vigore Iuramenti manutentione.

Ian na Gockowach Gockowski Poſeł Wdztwa Pomorskiego Powiatu Człuchowskiego Iuribus, uſibus, Prærogativis & Laudis Aviti Indigenatûs, Theſauri, ac Majorum Civitatum Terrarum Pruſſiæ ſalvis, cum Proteſtatione læſionis præmiſſorum, ac prætermiſſæ declaratæ per publicam ſponſionem medelæ Statûs Provinciæ, ex occaſione non admiſſorum Diſſidentium in Religione, caſu inter exorbitantias non præſtandæ, ſalvo regreſſu ad Statum antiquum, ſeriâ quoćz manutentione in puncto Iuramenti præſentis Confœderationis ſalva.

Iozef

Iozef Alexander Iabłonowski Starosta Buski Poseł Wdztwa Inflantskiego cum protestatione *przećiwko salwom. ktore* repugnant sancitis Unioni & Iuramento præsentis Confœderationis & Constitutioni Lublinensi 1703. de stipendijs antiquis Militaribus.

Stanisław Iozef Swięćicki Starosta Sumiliski y Poseł Wdztwa Mińskiego salvis per omnia Iuribus Reipublicæ & M. D. Lit:

Ignacy Kaźimierz z Iaxow Hrydźicz Bykowski Pisarz Grodzki Buski Poseł Wdztwa Mińskiego, salvîs Decretis Tribunalitijs post mortem Regis ante Innotescentias in fundamento Legũ etiã in contumaciam latis.

Stefan Michał Oskierka Kasztelanic Nowogrodzki Poseł Powiatu Możyrskiego salvâ omnino virtute *wszystkich Praw, swobod, y wolności Naszych.*

Iozef Boguss Podstarości Sądowy y Poseł Powiatu Możyrskiego salvâ conservatione Iurium in Confœderationibus & Pactis Conventis circumscriptorum, *oraz* Ministerij *Podskarbiego Wielkiego W. X. Litewskiego.*

Alexander Władysław Skoryna Podstoli y Poseł Powiatu Rzeczyckiego, salvâ manifestatione *przećiwko Proiektom nie reguluiącym się* ad actũ Confœderationis *reassumuiąc* prærogativam *Podskarbstwa Nadwornego W. X. L.* Mensæ Regiæ vivente Principe

Hreory Iozef Skorobohaty Strażnik Orszański Poseł Powiatu Rzeczyckiego salvâ manifestatione contra Projecta ad præsentem Actum sese non regulantia, reassumendo *przytym* prærogativam *Podskarbiego Nadwornego W. X. L.* vivente Principe.

Iozef Teodor Mogielnicki, Miecznik Ziemi Chełmskiey, Starosta Niszawski, Poseł Wdztwa Inflantskiego.

Ignacy z Koźielska Ogiński Obożny W. W X. L Sądowy Brastawki y Borysowski Starosta, Poseł Inflantski salvâ libera voce vetandi. 52.

Antoni Szembek Poseł ex ordine *Xięstwa Inflantskiego.*

Antoni Dusiatski Rudomina Podkomorzy Brastawki, Starosta Subocki, Poseł Ziemski ex ordine *samego Xięstwa Inflantskiego* salvâ libera Electione & observatione vocis vetandi cum Protestatione, *aby Pieczęći Koronne y Litewskie* secundũ antiqua Iura *na Seymach rozdawane były*, cavendo *aby P. Podskarbi Nad. Litewski* circa sua Iura ad administrationẽ *Dobr Ekonomij Litewskich* vivente Principe *należały y onemi dysponował*, præcavendo *aby Akademia Wileńska* secundum sua Privilegia & Iura eadem prærogativâ gaudeat *z Krakowską.*

Iozef z C: Cieszkowski Podkomorzy Nowogrodzki, Poseł Woiewodztwa Czerniechowskiego, salvis usibus *Wdztwa tegoż.*

Michał na Ledochowie Ledochowski Podstolic Wołyński, Poseł Woiewodztwa Czerniechowskiego salvîs usibus *tegoż Wdztwa.*

Adam Wilkowski Podkomorzy Ziemi Sochaczewskiey do Boku

I. O. X. Imći Prymaſa Statibus Regni *deputowany Rezydent.* mp.

Hiacynthus Zayfredt Radca y Poſeł Miaſta Stołecznego Krakowa, ſalvîs Iuribus, prærogativis ac Privilegijs Civitatis & Magiſtatûs *mp.*

Walenty Iozef Kaierski Sendyk, Sekretarz y Poſeł Stołecznego Miaſta Krakowa ſalvîs Iuribus, Prærogativis, ac Privilegijs Civitatis & Magiſtratûs, tum immunitatibus, ac Decretis. *mp.*

Alexander Staphanowicz Wargołowski Woyt, Poſeł à Magiſtratû ſalvis Juribus Conſtitutionibus Civitatis S.R.M. Metropolitanæ Vilnenſis *mp.*

Ian Wilczek I. K. Mći Sekretarz, Radca y Poſeł Miaſta Lwowa Metropoly Ruskiey ſalvîs Iuribus *tegoż Miaſta mp.*

M. Nicolaus Ziętkiewicz Philoſophiæ & J. Utriuſq; Doctor, Prothonatarius Apoſtolicus, Conſul & Ablegatus Civitatis S.R. Majeſtatis Metropolis Ruſſiæ, ſalvîs Iuribus, prærogativis & immunitatibus ejuſdem in toto manentibus. mp.

Ian Staniſſaw Rawicz Wolſki Piſarz Grodzki Chęćińſki, Sędźia Kapturowy Wdztwa Sandomir. Powiatow Radomſkich Sekretarz Seymu *Convocationis.* mp.

53. # ARTICULI.

Pactorum Conventorum,

Inter Status Sereniſſimæ Reipublicæ Polonæ, tàm Senatorij, quàm Equeſtris Ordinis Regni & M. D. Lit: omniumq; ad eadem Domi mixta annexarum Prov. ab unà.

&

Sereniſſimum PRINCIPEM REGIUM Poloniæ, & M. D. Lithvaniæ.

DOMINUM D. FRIDERICUM AUGUSTUM

DUCEM Saxoniæ, Juliaci, Cliviæ, Montium, Angriæ, & Weſtphaliæ, S.R. Imperij Archi Mareſchalcum, & Electorem, Landgravium Thuringiæ, Marchionem Miſniæ, necnon Superioris ac Inferioris Luſatiæ, Burgravium Magdeburgenſem, COMITEM PRINCIPEM Hennebergenſem, Marcæ, Ravensbergæ & Barbij, Dominum in Raveſtein. &c.

nunc verò

ELECTUM Dei Gratiâ Poloniæ REGEM, & M. D. L. Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhiniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq;

Parte ab altera

CONSCRIPTI & CONCLUSI.

atquè

Per Illuſtriſſimos & Excellentiſſimos DD. Iosephum Antonium Gabaleonem, Comitem de Wackerbart Salmour, Conſiliarium Status Intimum, Aulæ Principis Regij & Electoralis Præfectum, necnon SS Maurity & Lazari Equeſtrem Militem, atq; Guelphum Henricum a Baudiſſin, Ducem Generalem Copiarum Equeſtrium nec non Equitum Sclopetariorum, vulgo Carabinierorum, ad cuſtodiam Corporis Sereniſſimi REGIS deſtinatorum, Præfectum, Aquilæ Albæ Polonicæ Equites Conelaviſq; Regij Secretioris Miniſtros, ad præſentem Electionis Actum Ablegatos, Miniſtros Plenipotentiarios, præſentanea ſponſione ac Perſonali Iuramento.

RATI-

RATIFICATI & COMPROBATI.

Quandoquidem Dispositioni, Supremi Numinis, à cujus nutu Reges & Regna pendent, sic placitum est, ut memoratus Serenissimus PRINCEPS Regius Poloniæ & M. D. Luth. Electus & DVX Saxoniæ, inter tot Præclarissimos Poloni Sceptri competitores, Liberis Serenissimæ hujus Reipublicæ suffragys, in Regem Poloniæ & M. D. Luth. ac cæterarum Regni Provinciarum PRINCIPEM unanimiter Electus & publicè in Campo Electorali declaratus sit, exposcebant illico antiqua hujus Reipublicæ instituta, pro integritate Iurium & Libertatum, atq; meliori sorte & conditione istius Regni, ut certa pacta seu conditiones partim à prædictis Illustrissimis & Excellentissimis Ministris Plenipotentiarys sufficienti potestate instructis oblatæ, partim ab ipsis Regni & M. D. Luth. Statibus propositæ, de mutuo consensu inirentur, sancirenturque. Quarum conditionum Patriâ lingvâ, ex tali methodo, quasi ipsemet Serenissimus PRINCEPS ELECTVS REX præsens adesset, conscriptarum tenor in eum sequitur modum. 45.

5. RAdy Koronne, Rycerstwo, y wszelkie Stany Korony Polskiey y W. Xtwa Lit: y innych wszystkich Państw do Korony należących, to sobie u Nas warowali, á My obiecuiemy, y za Prawo wieczne mieć zezwalamy, iż iako za wolnemi y zgodnemi głosami wszech Stanow Rzeczypospolitey, oboyga Narodow, Polskiego y Lit. y wszelakich innych Państw do nich należących, na to Panstwo obrani y przyięći iesteśmy, tak też y My, za żywota Naszego, y następuiący po Nas Krolowie, nie mamy nikogo mianować, y żadnym sposobem na Państwo Nasze wsadzać, á to dla tego, aby zawsze wiecznemi czasy po zeyściu Naszym wolne obieranie Krolow, wszem Stanom Koronnym y W. X. Lit. y wszystkich Prowincyi, według Praw, Przywileiow y Konstytucyi, *de libera Electione* uczynionych, dawnych, y świeższych 1607. 1609 1631. 1662. 1667 zostało *in pleno robore*-

Reassumuiąc wszystkie Prawa *de libera Electione*, to waruiemy, aby *Domus Nostra Regia, ullam successionem & prætextum proximitatis ad Regnum sibi non præsumat*, ale tylko tych wszystkich Prerogatyw zażywać będźie, ktorych Potomstwo przeszłych Nayiaśnieyszych Krolow Polskich zażywali, *saluis juribus* około tego Rzeczypospolitey.

Lubo dawne Prawa żadney nie podpadaią wątpliwośći, *ut sit Rex Catholicus*, dla wiecznego iednak warunku, teraz y na potym *Lege cavemus, pro Nobis & Successoribus Nostris*, ze iako My Katolik, tak też y na potym Pan inszey Religij na Krolestwo Polskie, y Wielkie X. Lit. nie będźie obrany, tylko *Romanæ Orthodoxæ Catholicæ Religionis*, teyże też Wiary powinna bydź, y Krolowa *natione sine vocatione.*

A iż w tey zacney Koronie Polskiey Polskiego y Litewskiego

Narodu, y Państw do niey należących, niemało iest Dissydentow *in Religione Christiana*, więc *exemplô Antecessorum Nostrorum*, áby na potym z tey przyczyny rozerwania y krwi rozlania nie było, iako iest warowano dawnemi Konfederacyami, y Konstytucyami, tak wiecznemi czasy trzymać będźiemy, *non obstantibus quibuscunq; protestationibus.* *Integra* iednak we wszystkim Dissydentow *in Religione Christiana pace & securitate.*

55. A co się tknie Osob Religij Greckiey, *Vnitorum & Disunitorũ.* Cokolwiek dla inszych trudności ná teyże Elekcyi zmieścić się niemogło, na przyszłym da BOG Seymie Koronacyi Naszey, według Praw dawnych *utriusq; Partis*, przy Deputatach *ex utroq; Ordine* wysadzonych, to *sine omnibus dilationibus & disquisitionibus, per Commissarios* nieodwłocznie przywieść, y tak *conjunctim cum Republica componere* obiecuiemy, ażeby każdemu *in suis bene fundatis gravaminibus jus & satisfactio* była. Dobr, Przełożeństw Duchownych Religij Greckiey, *Personis incapacibus* według dług dawnych Praw dawać nie będźiemy, *nec per cessionem* trzymac dopuścźiemy. *Avulsa bona*, od Metropolii Kijowskiey niezawoiowane, do teyże Metropolii należące *juxta antiqua Iura* przyłączyć obiecuiemy.

Na Memnonistow, Anabaptistow, Kwakrow, (ktorzy pod Prawo *Dissidentibus in Religione Christiana* służące podpadać nie maią) y wszystkie Prawa y Statuta *contra Arianos* ferowane, teassumuiemy.

Zachowuiąc Prerogatywe Wolności, *Ius æqualitatis inter concives Regni*, iako nayprzednieyszy fundament, y naypierwszą ozdobę, owszem Matkę wolnego Stanu Rycerskiego, *inter Iura Cardinalia* tey Rzeczypolitey trzymać y obserwować będźiemy ani ią żadnemi Nomenklaturami Familij Hrabstw, Margrabstw, Xiążęcych Tytułow, tłumić y ubliżać nie dopuścźiemy, ale zarowno wszystkich *in æqualitate* Szlachtę *censebimus, solo Officio ex meritis parto distingvente Personas*, owszem zabiegać będźiemy aby możnieyszy nie był ćiężki mnieyszemu.

Dobr żadnych Dźiedźicznych ani przez się áni przez żadne subordynowane Osoby, áni na Potomstwo Nasze, ani na Nas samych nabywać niebędźiemy, *pro Nobis & Successoribus Nostris cavemus.*

Przysięga Nasza y *Pacta Conventa summariè* zebrane, na każdym Seymie, pierwszego zaraz dnia, miasto Marszałkowskich artykułow, *in præsentia Senatûs*, czytane bydź powinny, przy ktorych Paktow Konwentow czytaniu, wolno będźie każdemu Posłowi przymowić się, *de exorbitantia si quæ eveniret.*

Zeby *Iustitia distributiva occasionem ambitui Civium* niepodawała, tedy przy konferowaniu honorow, & *Beneficiorum*, od nikogo żadnych Juramentow prywatnych wymagać nie będźiemy,

nec

nec submissiones subscriptas pretendować. A ieżelibyśmy komu za promocyą ná Kroleſtwo, przez Nas albo ſubordynowane Oſoby co obiecowali, y aſſekurowali, tak w Koronie iáko y w W. X. Lit, & *Prowincijs annexis* to ma bydź *nullitatis nec ullatenus promiſſum adimplere tenebimur, ſub nullitate.*

Wieden Dom *duo Miniſteria Suprema* iako to Buław Pieczęći, Laſek Marſzałkowſkich, Podſkarbſtw, w Koronie y W. X. Lit: tudźież Opactw, Dignitarſtw, Staroſtw, *minorennibus*, dawać nie będźiemy, tylko *bene meritis, Terrigenis, ætate & ratione vigentibus ſalvis modernis Poſſeſſoribus.* 56.

Także iedney oſobie więcey nad dwoie Staroſtw Prowentowych, álbo dźierżaw (w co jurydyczne Staroſtwo *includi* niema) także Białymgłowom więcey nad dwie Staroſtw prowentowych *jure communicativo, exceptis* Pogranicznych, & *cum jurisdictione*, (ktorych według Praw poſſeſſyi ſą *incapaces*) trzymać ſię niebędźie godźiło, *ſalvis itidem modernis Poſſeſſoribus.* A gdźie ieſt *annexum* do ktorego Dignitarſtwa Staroſtwo Grodowe, drugiego takiegoż áni w tym áni w inſzym Woiewodztwie niedamy.

To też waruiemy, że niebędźiemy dawać Przywileiow Staroſtom ná Woytoſtwa, te ktore kiedykolwiek *ſeorſivè* chodźiły, także *Plebeis Perſonis* żadnych Dźierzaw niedamy, *exceptis his Plebeis Perſonis, quæ meritis ab alijs diſtinguuntur.*

Aże Wdztwo Chełmińſkie *in Ordine* w Prowincyi Pruſkiey pierwſze, ſzczupłą bardzo z Staroſtwa Kowalewſkiego do niego inkorporowanego opatrzono intratą, *nulla proportione* do innych Woiewodztw Pruſkich, tak dalece że bez uſzczerbku znacznego własney fortuny *publicis invigilare curis* niemoże, więc przyrzekamy że do tegoż Wdztwa w Wdztwie Chełmińſkim *ex primis vacantijs* Staroſtwo ktore, albo Krolewſczyzne przyłączyć, y do Staroſtwa Kowalewſkiego inkorporować będźiemy. Co Konſtytucyą na pierwſzym Seymie *approbabunt* ſtany.

To też waruiemy, że Przywileiow dwoch na ieden urząd y wakans w Koronie y w W. X. Lit: & *annexis Provincijs* nikomu dawać, áni *ante Actualem aſcenſum*, áni *poſt certa fata* konferować niebędźiemy, dla czego iedna drugiey Kancellarya w Koronie y w W. X. Lit. konferowane Przywileie kommunikować ma, dla informacyi o tym.

Dignitarſtwa, Urzędy, tak w Koronie iako y w W. X. Lit. & *in annexis Provincys* przy dawnych Prawach, juryſdykcyach, zwyczaiach & *præſcripta Regni* á w W. X. Lit. *juxta coæquationẽ & Ordinationẽ* zachowamy, Prerogatyw y prowentow ich żadnym ſpoſobem *minuere & abrogare* przez nikogo niepozwolemy.

Wakancye *extra tempus comitiorum* naydaley w ſześć Niedźiel iako ſię o tym dowiemy, á na Seymach *ante omnia* ie konferować, y konferowane zaraz publikować będźiemy. *Terrigenis, Indi-*

Indigenis paritate gaudentibus, bene meritis ætate & diſcretione vigentibus utriusq; Gentis & annexarum Provinciarum, juxta Iura & Privilegia oddawać będźiemy.

Incompatibilia Prawem opiſane, to ieſt Laſek, Pieczęći y Podſkarbſtw, z Buławą dawać nie będźiemy.

Pieczęći Pokoiowey, áni Sygnetowey do ſprawy y expedycyi
56. Rzplitey zażywać niebędźiemy, liſty wſzyſtkie y legacye publiczne ięzykiem tylko Polſkim y Łaćinſkim expedyować będźiemy, Przywile iow áni Univerſałow pod temiż Pieczęćiami, *etiam ex Senatûs Conſulto* wydawać nie każemy, oprocz Kancellaryom *utriusq; gentis.*

Dochody Skarbu Rzpltey tak w Koronie iako y w W. X. Lit. aby *per plus offerentiam* chodźiły, na przyſzłym Seymie ſtarac ſię będźiemy, *quæ res in Comitijs decidetur.*

Pacta & fœdera z poſtronnemi Potencyami ponowić, y o utrzymanie onych ſtarać ſię będźiemy, tak *ſine ullo præjudicio* Rzpltey *& avulſione cujuſcunq; Provinciæ*, iako też *ſine ulla infractione & ſiniſtra interpretatione Tractatuum Pacis & Fœderum per quamcunque Partem. Differentias cum vicinis Potentijs, conjunctim cum Republica ſecundùm æquitatem amicabiliter quam primùm componere & ad finem perducere ſtudebimus.*

Compactata zaś z Nayiaśn: Ceſarzem JMćią przez Deputowanych Konſtytucyą Grodźieńſką 1726. *in Anno præterlapſo* 1732. *renovata*, y do ratyfikacyi na Seym odeſłane, aby na przyſzłym da BOG Seymie doſzłym, *juxta tenorem ſuum* ratyfikowane były, ſtarać ſię będźiemy.

Także o uſpokoienię Rypltey *tàm ab intra quàm ab extra*, iáko y o ewakuacyą woyſk cudzoźiemſkich, *ſine ulla* do Rzpltey *prætenſione*, wſpolnie *cum Ordinibus Regni* maiąc wprzod ſobie od nich *proviſam ſecuritatem*, iako nayprędzey ſtarać ſię będźiemy.

Avulſorum Recuperationem datâ occaſione juſtâ & legitimâ mieć na pieczy będźiemy, woyny iednak onie, *inconſultâ Republicâ plenâ* żadney z nikim zaczynać nie będźiemy, ale owſzem wſzelkim ſpoſobem o dobro Rzpltey iako nay więkſze ſtarać ſię będźiemy.

Poſłow w Legacyach y Rezydentow do Poſtronnych Państw ſamę tylko Szlachtę *bene poſſeſſionatos* oboyga Narodow, *ex utroq; ordine* poſyłać będźiemy, ktorym inſtrukcye dane *inter Senatûs Conſulta* piſać, y na Seymie czytać Pieczętarze naśi powinni, á powroćiwſzy z Funkcyi ſwoich relacyę na Seymie *in ſcripto* oddawane być maią. Poſelſtwa od Poſtronnych Panſtw ná Seymie także, *in præſentia omnium Ordinum recipi & ad audientiam admitti & expediri* maią. *Salvis extraordinarijs in urgenti neceſſitate caſibus*, na ten czas *non expectatis Comitijs expedire* wolno nam będźie, za zdaniem przytomney Rady.

Na legacyą do Rzymu *Perſonas ſæculares non Spirituales* poſyłać

syłać będźiemy, miéc zaś *Ius Nominandi* na Kardynalstwo *subjecta*, toż samo Prawo utrzymywać będźiemy.

Instancyować także do Oyca S. będźiemy, aby dyfferencye *de jure Patronatûs* y insze *desideria* Rzpltey iako nayprędzey *cum Curia Romana* z ukontentowaniem Naszym y Rzpltey *per concordata finaliter* zakończone y uspokoione były. Na przyszłym zaś 58.
naypierwszym doszłym Seymie, *cum Ordinibus* Rzpltey o to się starać uśilnie będźiemy, aby *ad satisfactionem* Oyca S. Konstytucyi Grodzienskiey na Seymie *Anno* 1726. postanowioney stanęła *modificatio*.

Cudzoźiemcow y nikogo z Osoby Naszey ná Indygenaty, Nobilitacye promowować nie będźiemy, tylko, tych, ktorych Nam *utriusq; Gentis* Wdztwa, álbo *Ministri Statûs*, takie Hetmani *Sagô & Togâ* zasłużonych zalecą, nowo zaś kreowanym Szlachćie, *officia & beneficia ad Tertiam Progeniem* dawać, y na żadne Legacye posyłać nie będźiemy, wyiąwszy tych, ktorzy zdrowiem albo substancyą zaszczycać będą Oyczyznę, y ktorzy *ex antiquis Familijs externis* przyięći będą.

Cudzoźiemcow wszelkiey kondycyi ludźi *ad Consilia Reipublicæ*, ani do żadnych Rządow y spraw nie przypuśćiemy, żadnych Dignitarstw, Starostw, y Dźierżaw dawać nie będźiemy, *juxta præscriptum Constitutionum Anni* 1607. *& aliarum* według ktorych we wszystkim zachować się chcemy. *Salvis Domesticis Nostris bene meritis, quò ad collationem advocatiarum juxta antiquas leges*, y aby się w zadne instancye, *negotia* y promocye ani podawania do podpisow papierow nie mieszali, nie dopuśćiemy, *sub vinculo* przyśięgi Naszey.

Dwor Stanowi Naszemu Krolewskiemu przystoyny z Narodu Polskiego, Litewskiego *& annexarum Provinciarum*, samego tylko Stanu Szlacheckiego, *præ alijs* począwszy od Officyalistow, Dworzan aż do Paźiow y odźwiernych obecnie chować obiecujemy, oprocz innych osob, *ad minora obsequia* należących *cujuscunq; conditionis*.

Także Nayjaśnieysza Krolowa JMść Małżonka Nasza, na Dworze swoim Osoby Polskie z samego tylko Stanu Senatorskiego y Szlacheckiego chować będźie; ákkomoduiąc Dwor swoy z Cudzoźiemskich Osob *pro dignitate & decentia sua*.

Oprawą Nayiaśnieysza Małżonka Nasza na Dźierżawach y Krolewczyznach taką *gaudebit*, iaką miały Nayiaśnieysze Ludowika, Eleonora, y Marya, Krolowe Polskie.

Gwardye Nasze Dworskie, y Kancellarye *ad mentem* Konstytucyi 1717. chować, y konserwować będźiemy.

Waruiemy za Nayiaśnieyszą Małżonkę Naszę, że się *in materias Statûs*, ani Promocye żadne *nec per se, nec per alios* wdawać będźie.

Reaſſumuiąc *Pacta Conventa & Iura Sereniſſimæ Regiæ Prolis* między Rzpltą, a Nayiaś: ś. p. Janem III. Krolem Polſkim Anteceſſorem Naſzym *indemnitatem, & immunitatem, bonorum & fortunarum* Nayiaś: Krolewica JMći Jakuba, tudźież Oſobę Jego *in Protectione noſtra manutenebimus, prævio Iuramento fidelitatis in conformitate Legum nobis & Reipublicæ præſtando.*

Iudicata quorumvis Magiſtratuum, oſobliwie ſądow Naſzych *per reſcripta privata,* áby wzruſzone nie były, *ſub nullitate eorum,* przeſtrzegać tego będźiemy, y Gleytow w Koronie według dawnych zwyczaiow, *ad jure agendum* tylko na ſześc Mieśięcy, & *Prorogatione ſalvi conductûs* nad dwa razy wydawać z Kancellaryi Naſzych nie pozwolemy *Neminemq; captivare, niſi Iure victum* dopuśćiemy.

Przywileie wſzyſtkie *tàm publica, quàm privata* od Anteceſſorow Naſzych pozwolone, *inquantum Iuri publico & legibus non repugnant, conſervare & manutenere* obiecuiemy.

Xięſtwa Zatorſkie y Oświećimſkie *per Conſtitutionem circa Incorporationem ſuam* od płacenia Cła y Myta, od drzewa y ryb, ktore wodą pod Krakow y daley ſpuſzczaią z dobr ſwoich, iako powinny bydź wolne przyrzekamy, y aby *ullum præjudicium* od Wielkorządow Krakowſkich nie ponośiły, ſtarać ſię będźiemy, *prævio* iednak ich *Iuramentô*, iako drzewa y ryby, *ex proprys fundis* ſpuſzczać, á nie gdźie indźiey kupione będą. 1581.

Providendo omnibus Iuribus, & Immunitatibus Prowincyi Pruſkiey, aby w niczym żadney nie miała lezyi, *proviſisq; ſuis in toto gaudere* mogła *Legibûs, ſpondemûs Verbô Regiô*, że wſzelkie Wakanſe Duchowne, y Swieckie, Krzeſła Senatorſkie, Urzędy y Staroſtwa, Dźierżawy y Woytowſtwa *ſolis veris, & indubitatis Indigenis Nobilibus bene meritis, vigore Privilegy Incorporationis & Diplomatum* Nayjaśnieyſzych Anteceſſorow Naſzych, y Nasſamych, (ktore *ſeorſivè* dać deklaruiemy,) konferować będźiemy, *neq; conſenſum ad cedendum* pozwolemy, *caſu quo* miałby kto otrzymany Przywiley *in contrarium* tey ſponſyi naſzey, *pro nullo & invalido* go *ex nunc* deklaruiemy, o co nie tylko domowić ſię Urodzonym Poſłom, ale też *viam agendi* na ſądach Zadwornych Naſzych, *pro repoſitione & abjudicatione Privilegij atq; conſenſûs* pozwalamy.

Commercia Obywatelow Ziem Pruſkich, tudźież Miaſt, y Miaſteczek tey Prowincyi *juxta mentem Privilegy Incorporationis* 1454. żeby od wſzelkiego Cła tak lądowego, iako y wodnego wolne były, á oſobliwie na Komorze Fordańſkiey Rzeczypoſpolitey obiecuiemy.

Na Sądach Seymowych Zadwornych, y innych wſzelakich ſprawy wſzyſtkie, tak, iako z Regeſtru przypadać będą, *non immutando* ich *Ordinem* ſądźić będźiemy, y nic czynić *in præjudici-*

um

um Iuſtitiæ & Injuriatorum nie będźiemy, *conformando ſententiam noſtram ad pluralitatem votorum*, ktora zaraz *in triduo ſine depactatione vel immutatione* ſtronom *in debita forma & ſecuritate* wydawana być powinna, także Iurydyk Kurlanckich *in Terminis circumſcriptis prævys intimatorialibus*, nie opuſzczać deklaruiemy. 60.

W ſądach Zadwornych według opiſanych Praw Henrykowſkich, *ex ſententia* Panow Urzędnikow przy nas będących poſtępować, y deliberacye trzećiego dnia expedyować, y wſzyſtkie ſprawy przeſzłe ieſzcze nie decydowane *expediri curabimus*.

Sądow relacyinych opuſzczać nie będźiemy, owſzem *acceleration em* ich *per intervalla* obiecuiemy, Piſarzow w tych ſprawach *juxta antiquam praxim* konſerwować będźiemy, á ſame Dekreta *per pluralitatem Votorum* Senatorow *conſcribi curabimus*.

Wſprawach wſzelakich *ad quævis ſubſellia inter Concives Regni & Magni D. L.* zachodzących *contra Injuriatos* inſtancyi dawać nie będźiemy.

Dobr Naſzych Ekonomicznych, ani Staroſtw, Zup ſolnych, Metryk Regencyi Koronney y W. X. Lit: Sekretarſtw, Piſarſtw Pokoiowych, Piſarſtw Skarbowych, *& in genere* wſzyſtkich Adminiſtracyi Luſtratorſkich Skarbowych dawać, ani Myt, Ceł, Komor arendować nie pozwolemy, tylko oſobom Stanu Szlacheckiego Oboyga Narodow *merè Poſſeſſionatis, ſub pœna duorũ millium marcarum Polonicalium, & nullitate contractûs* na tych ktorzy y albo *Plebejæ conditionis*, albo Zydźi, ſtarali ſię o to, albo kontrakt iaki otrzymali *ad inſtantiam cujuſvis Nobilis, in quolibet Foro, ex Regeſtro Fiſci vindicanda.*

Kommend w Dobrach Naſzych po Miaſtach, Zamkach, y Fortecach w Koronie y w W. X. L. *& Provincys annexis Plebeys perſonis*, tylko Szlachćie oſiadłey, *& bene meritis* dawać nie będźiemy.

Do Ekonomij Naſzych Stołowych nic *ſine ſpeciali conſenſu* Rzpltey przyczyniać nie będźiemy, ani Granic Gruntow do nich *per Potentiam* Adminiſtratow przywłaſzczać nie dopuśćiemy, y owſzem *ad disjudicandas injurias* Kommiſſyi wydawać tamować nie będźiemy, *exceptis purè avulſis.*

Temiź Ekonomiami według Prawą rządźić będźiemy, ani żadnemi awulſami *illegitimè* uproſzonemi ſzczuplić nie pozwolemy, ale te Ekonomie w Adminiſtracyą lub arędę ſamym tylko oſobom Szlacheckim, w Koronie Koronnym, à w W. X. Lit: *& annexarum Provinciarum, Terrigenis* ich puſzczać będźiemy.

A ponieważ *ſub prætextu Bonorum Menſæ Regiæ*, rożne dobra nigdy *ad Menſam Regiam* nie należące, *titulô avulſionis* do Sądow Zadwornych pociągane bywaią, á te częſtokroć *ſub Arbitra Majeſtate* ſzwankuią, zaczym deklaruiemy, że te Dobra *ex natura ſui* należące *ad Menſam Regiam* należeć maią, ktore *antiquitus* należały. 61.

Donatarzyuſzow wſzyſtkich *juxta Tenorem Iurium* ich, *ab antiquo* im *conceſſorum*, *in plena ſecuritate Poſſeſſionis* zaſtawuiemy, w Koronie *juxta Conſtitutionem eô Nomine deſcriptam*, á w Litwie *juxta Statutum* Ich.

Injuriatis prætendentibus ſatisfactionem od Adminiſtratorow Naſzych, *circa documenta ſpondemus.*

Publicam Æconomiam według dawnych Praw, *Vladislai IV:* & *Ioannis Caſimiri* Anteceſſorow naſzyéh *conſervabimus*, do ktorey *juxta Conſtitutionem* 1659. Staroſtw dwoie, *ex primis vacantibus*, ktoreby 30000. Tyśięcy czyniły intraty, inkorporować obiecuiemy, y Wſzyſtko *juxta tenorem Pactorum Conventorum* z ś. p. Krolem Jmćią Oycem Naſzym uczynionych, *quò ad hoc Punctum* obſerwować będźiemy.

Woyſk żadnych Cudzoźiemſkich *ſine ſpeciali conſenſu* Rzpltey, *in viſcera Regni* wprowadzać nie będźiemy, ani nowych zaciągać tak z Kwarcianego Woyſka, iako y inſzego, ani go za granice wyprowadzać nie będźiemy, *ſine ſpeciali conſenſu* Rzpltey, á ktoby *in contrarium* czynił, choćby za Liſtami Naſzemi przypowiednemi *ſubreptitiè* otrzymanemi, takiego *pro perduelli & infami ac hoſte Patriæ*, deklaruiemy.

Cudzoźiemſką manierą ludźi zaciągać nikomu nie pozwolemy, Woyſka zaś oboyga Narodow *utriuſq; Authoramenti*, *ad mentem* poſtanowienia *in Conſtitutione* 1717. wyrażonego Rzeczypoſpolitey, trzymać będźiemy.

Powinni też będźiemy, porozumiawſzy ſię z Stanami Rzeczypoſpolitey na przyſzłym Seymie *Coronationis*, ſtaranie uczynić, aby *Militia Equeſtris & Pedeſtris* w iako naylepſzym porządku, y w takim Kompućie była, aby *omni occaſione ingruenti ſufficiens* pokazała ſię, także, aby Dobra Ziemſkie y Duchowne *utriuſq; partis*, y Krolewſkie żadnemi przechodami y ſtacyami od żołnierza niſzczone nie były, á Zołnierz aby *in diſciplina militari* zoſtawał *ad mentem præfatæ Legis novellæ* 1717. *cavebimus in poſterum*, aby Chorągwi żadnych, ani Regimentu *utriuſq; authoramenti* nie przedawano, oprocz *bene meritis.*

O Eliberacyą Drahima & *Territorij Elbingenſis*, y względem przewozu pod Nowem, o Kośćioł Liſnowſki y inne Kośćioły, także o wszelakie zachodzące pretenſye dawnieyſze y świeżſze z Dworem Berlinſkim *conferemus*, y *ex vi Pactorum* o uſpokoienie ich ſtarać ſię będźiemy.

A mianowićie *Iura*, *Privilegia*, *Immunitates* Powiatow Lemburka y Bytowa, tak Duchowne, iako y Swieckie, *prout per omnia ſub immediato Dominio Regni, iſdem utebantur*, aby *juxta Iura & Conſtitutiones Regni* konſerwowane były, przeſtrzegać będźiemy, y żeby Obywatele tameczni Szlacheckiego Stanu, *ultra conſenſum* zgody na Seymikach ſwoich podatkami aggrawowani nie-

62.

byli

aggrawowani nie byli, *interponemus bona officia nostra* do Dworu Berlinskiego.

Similiter Xięstwo Kurlandzkie, aby *ab externis prætensionibus* uwolnione było, y Xiąże JMść Ferdynand, iako *investitus Iuribus suis*, aby mogł *uti*, y przyisć *ad possessionem bonorum suorum*, także aby Obywatele tego Xięstwa iemu lub *pro nunc ob impedimenta extranea absenti, in Regno* iednak *commoranti, debitam præstent obedientiam, conjunctim cum Republica curas Nostras indilatè impendemus. Salvis hujus Ducatûs Nobilitatis & Civitatum antiquis Iuribus*, na awulsyą zastego Xięstwa *à corpore* Rzpltey nigdy nie pozwolemy.

Ponieważ tey Rzpltey Sol Suchedniowa, Stanowi Szlacheckiemu na Dobra Ich Ziemskie Dźiedźiczne, z Zupp Bocheńskich y Wielickich, także z Ekonomii Naszey Samborskiey wydawana bywała, tedy obowięzuiemy się na Dobra Ziemskie takową Sol, według dawnych Regestrow Woiewodztwom y Ziemiom wszystkim wydawać według Praw dawnych y zwyczaiow, po ktorą sobie Woiowodztwa bliższe posyłać będą, odległeyszym zaś Woiewodztwom na mieysca naznaczone, kosztem Naszym Sol zprowadzać będziemy za Taxą Prawem opisaną, czego Podskarbiowie Wielcy Koronni aby wydana była, przestrzegać powinni będą; Administratorowie zaś Zupni pod utraceniem Kontraktu swego, *sub pœnis Legibus descriptis* wydawać *tenebuntur ad instantiã* Woiewodztw, Ziem y Powiatow. A ieżeliby Administratorowie albo iakimkolwiek sposobem nazwani Dźierżawcy z Zup niewydawali takowey Soli, wolno. będźie każdemu *Palatinatui & Terræ* do Trybunału, przez Instygatora swego pozwać, *inter causas fisci, ex speciali Regestro & pœnas urgere* na nich, iako są opisane w Konstytucyach 1654. y inszych dawnych. A Ziemia Czerska, Łomżynska, Nurska *& specialiter* Ciechanowska iako naybardźiey *ab aliis* zkrzywdzona, przy Prawach dawnych 1607. y zwyczaiach zostawać ma, *sine diminutione tamen Proventuum mensæ Regiæ.*

W tym też assekuruiemy Stan Szlachecki, że w ktorych się Dobrach znaydować będą Fodyny y Szyby wszelkie Kruszcowe, Solne Siarczyste y inne na gruncie Ziemskim, żadnego Impedymentu czynić nie będźiemy nikomu w kopaniu, zażywaniu, y na swoy pożytek obracaniu, ani przez Nas, ani przez kogokolwiek, *perpetuis temporibus.*

Rekompensę za Szyb Solny Wielmożnym y Urodzonym Lubomirskim to iest za Kunegundę *juxta Constitutionẽ Anni* 1726. *ad effectum* przywiesć deklaruiemy.

Ekonomią Olkuską aby do swoiey przywiedźiona była pory y do dawnych przyszła pożytkow *per incuriam* upadłych, starać się będźiemy, *salvis salvandis.* 63.

A ponieważ Państwo Naſze Dźiedźiczne Saſkie nie może ſię obeyść bez Naſzey *in ſuis viſceribus* Rezydencyi, *propter ingruentes ad Statum* iego należących *neceſſitates*, Więc *ex conſenſu Ordinũ, juxta Conſtitutionem Anni 1717. habito reſpectu Conſtitutionis Lublinenſis* 1703. odiazd Naſz y mieſzkanie regulować będźiemy, Przywileiow iednak żadnych ani expedycyi publicznych wydawać tam niebędźiemy, ale wſzyſtkie do przyiazdu Naſzego, *in viſcera Regni*, albo Granice odłożemy, *exceptis Militaribus & Spiritualibus.*

Prowent z Mennic Koronnych, y W. X. L. ponieważ do Rzeczypoſpolitey należy, więc my ani Sukceſſorowie Naśi Prawa ſobie do niego uzurpować nie będźiemy, ani tez *ex conſenſu Senatus* bić Monety nie każemy, według Konſtytucyi 1632. ale o Ordynacyi Monety Korony y W.X.L. nie gdźie indźiey tylko na Seymie traktować będźiemy, á że przez zamknienie Mennic, Rzplta wielki ponośiła uſzczerbek, ſtarać ſię będźiemy, uczyniwſzy konferencyą z Stanami Rzpltey na Seymie, o otwarćie Mennic, aby *juxta ligam Imperij & Vicinorum Principum* Moneta Srebrna y Złota bita była.

Kleynotow Rzpltey zażywać, y Skarbu otwierać, *etiám ex Senatûs Conſulto* nikomu nie pozwolemy *ſine ſpeciali* całey Rzeczypoſpolitey *conſenſu.*

Mieśiące Zołnierſkie *merè* Towarzyſkie, także y Szarży Cudzoźiemſkich Officierow *in Actuali obſequio perſonaliter* będących w rozdawaniu *panis benè meritorum* w oſobliwym mieć będźiemy Reſpekćie.

Ordinis Ciſtercienſium Klaſztorow Oliwſkiego y Peplinſkiego *jura & privilegia, ſignanter in Liberis* Opatow ſwoich *Electionibus, manutenebimus, hoc præcautô* ażeby *Nobiles Perſonas non plebeias* obierali, ktorych obrania *approbationem Noſtram* ſobie zoſtawuiemy.

Windykacya Summ Neapolitańſkich *cum cenſibus, curâ & impenſis* Wielebnego w Bogu Xiędza Krzyſztofa Szembeka Biſkupa Kuiawſkiego iuż dobrze *in vias planas* wykierowana, aby do pożądanego przyść mogła ſkutku, á Rzplta tym prędſzą odebrała ſatisfakcyą, *bona officia Noſtra & interpoſitionem* u Dworu Wiedeńſkiego *adhibebimus.*

Urząd Podſkarbſtwa Nadwornego, podług dawnego Statutu Krola Alexandra y Konſtytucyi 1607. y w poślednieyſzych Prawach Urzędowi temu należytych, utwierdzamy do prowentow y Intrat ſtołowych Ekonomicznych Kroleſtw, także y dochodow
64. Jego zwyczaynych, *ſine ulla præpeditione* Oſob Duchownych *inviolabiliter* zachowamy.

Akademią Krakowską iako *meritiſſimam* Rzpltey *omnium Scientiarum Magiſtram, circa Inſtructionem* Studentow *infatigabilem & cir-*

ca productionem wielkich y godnych Oſob *ſolicitam, circa antiqua Iura & Privilegia nunquam mutanda conſervabimus*, owſzem *in augmentum* dalſzych naſzych Reſpektow na to mieyſce okazyi nie opuśćiemy.

Także Akademią Wileńſką, *cum omnibus Iuribûs & Privilegiis* od Anteceſſorow Naſzych *conceſſis, ac noviter* od ś. p. Krola Jmći AUGUSTA Wtorego Przywileiem obwarowaną, *cum Exercitio omnium ſcientiarum*, oraz Fundacyą *Collegium* Połockiego, y przy wſzyſtkich prawach, według Konſtytucyi 1717. temuż *Collegium* ſłużącey, konſerwować przyrzekamy.

Miaſto Krakow, *quondam* Nayiaśnieyſzych Anteceſſorow Naſzych *dilectam & delectam Reſidentiám* á teraz z wielu przyczyn zdezolowane y ſpuſtoſzone, *commercia* nawet wnim uſtaiące oſobliwego od Nas wyćiąga reſpektu, zaczym nie tylko go *circa antiqua jura, Privilegia, Conſtitutiones, prærogativas & immunitates* zachować chcemy, ale też y Rezydencyą Naſzę, *captatô opportunô tempore; per intervalla* tamże obiecuiemy, y dalſzey ruinie tak ſławnego w Europie Miaſta zabiegać, owſzem o ſpoſobach *Emolumentorum* iego myśleć obowięzuiemy ſię.

Miaſto Warſzawę *circa jura antiqua conſervabimus.*

Tatarowie w W. X. Lit. mieſzkaiący, *jure Terreſtri gaudentes*, za dawnemi Xiążąt Litewſkich, á potym Nayjaśnieyſzych Krolow ś. p. Anteceſſorow Naſzych Przywileiami ſobie danemi y potwierdzonemi, iako Ludźie Rzpltey y ſwoim Krolom wiernie y cnotliwie ſłużący, znaleźli u Nas ten Reſpekt, że przy wſzytkich ich prawach z dawnych czaſow nabytych, konſerwować będźiemy, Konſtytucye im ſłużące, *in toto* tak na Ziemſkie Dobra iako y po Ekonomiach *legitimè* nadane, approbuiemy.

Zachodzące z pograniczem Ceſarza Jmći Kontrowerſye o Granice y inne Obywatelow Rzpltey pretenſye, aby były *finaliter* uſpokoionie z należytą ukrzywdzonych ſatisfakcyą, Interpozycyą Naſzę Krolewſką do Nayiaśnieyſzego Ceſarza Jmći wnieśiemy.

Propozycye przez Miniſtrow Naſzych pełnomocnych, Stanom Rzpltey przełożone w teraźnieyſzych Paktach Konwentach wyrażone, że *Sacroſanctè manutenebimus, Verbô Regiô ſpondemus* y też ſame z Paktami Konwentami złączone, *Sacramentô Iuramenti confirmabimus*, y cokolwiek *ex re & cõmodo* Rzplt: *proficuum* być może, żadney okazyi, *pro Poſſibilitate Noſtra*, nie opuśćiemy, przyrzekamy.

Propozycyi zaś tychże ſamych eſſencyalnych, Nayiaśnieyſzey Rzpltey, wſzyſtkim Stanom Koronnym y W. X. Lit. przez JJ. WW. Imćiow PP. Pełnomocnych Miniſtrow, z doſkonałą y zupełną Plenipotencyą, od Nayiaśn: Krolewica JMći Polſkiego y Elektora Saſkiego Imieniem tegoż Nayiaśn: Pryncypała y Pana ſwoiego uczynionych, y ofiarowanych, *Tenor* ieſt taki. 65.

Ponieważ nikt wątpić nie może, iż Nayiaśn. Krolewic Jmść Polſki, Elektor Saſki, ieſt prawdźiwy y niewątpliwy Katolik taką gorliwością, Wiarą, y pobożnością z świętą powſzechną Matką Kościołem Rzymſkim Katolickim ziednoczony, że za całość, prawdę, y na obronę iego wſzyſtkie śiły, *& quidquid Chari habet*, łożyć by nie zaniechał, *opere pretium non eſt*, Prawowiernym Nayiaśn: Rzpltey Stanom, prawdę tę obſzernemi probować Dowodami. Cały bowiem świat widźi, dźiwuie ſię, y wyſoce waży prawdźiwą, nie prożną, ani też powierzchowną Pana tego Wiarę, ktorą właſnemi Oſoby ſwey przymiotami tak adornuie, że na przykład teraźnieyſzemu wiekowi Naſzemu, od Boga dany rozumieć ſię, y mniemać może. Złączona bowiem, w nim ieſt z nieſkażytelnością Wiary, Cnot wſzyſtkich norma, ktore y Xiążęcia *ad magna natum*, y uczćiwego we wſzem dyſtyngwuią Męża. Zadna w Jego Oſobie nie znayduie ſię przywara, przez co by wſpaniałe y wyſokie Animuſzu Jego przymioty, albo przyćmione y od ſamey inwidyi bydź mogły. Złączył z ſprawiedliwością klemencyą, z mężnością Radę, z ſprawami y czynami Roſtropność, z wielowładnością moderacyą, z Powagą przyiemność, z doſtatkami ſzczodrobliwość, z właſną Fortuną pomiarkowanie, á z cudzą pieczołowitość. Daleki od niego gniew y zemſta, ślubow łomanie albo zaſług przepomnienie, aboli też Dobroczynności, y nadgrody ubliżenie. W przyięćiu łaſkawy, do przyſtępu nie trudny; owo zgoła: *Comis omnibus & affabilis.*

Wywodźić Nayiaśn. Urodzenie Jego, *non eſt momenti præſentis*; to bowiem ieſzcze w Nayiaśn· niegdyś Krolu JMći Auguśćie Oycu Jego naypożądańſzym, doſtatecznie uznała Nayjaśnieyſza Rzplta. Lecz co nayoſobliwſzą Naſzemu Krolewicowi czyni prerogatywę, ieſt ona Jaſnoświetna Krew z Starożytnego Domu Jagiełłow, przez dwunaſtokrotną Kolligacyą *in venas ejus* wchodząca, ktora czyſta y nie oźiembła ieſzcze w Nim trwa, y ku przychylnemu Narodowi Polſkiemu żywą y naturalną przychyla miłością. Przez te tedy nie wychwalone takiey Krwi influencye, mniema Nayiaśn· Krolewic otwartą bydź ſobie drogę do affektow niezwyćiężonego Narodu Polſkiego, ktore niezwiędłe nigdy, y za Oyczyſte granice rozćiągnione ku Domowi Jagiellonow,
66. probuią wieki, tak dalece, że tym iednak powodem, nie odrodny Potomek Nayiaśń: Krolewic naywolnieyſzym Rzpltey Polſkiey Suffragiom, śiebie y los ſzczęśćia ſwego poruczyć, y iako czyni, poufale rekommendować, odważa ſię.

Przez tę Krew y Kolligacyą, ani za poſtronnego, ani za nie przyuczonego do Praw y Wolności Polſkiey inſtytutow, rozumiany bydź może Nayiaśn: Kolewic Elektor Saſki, y owſzem w nieprożney nadźiei zakłada ufność, że *& hac in parte fidus accepturſq; erit*, do wolnych Wotów y Suffragiow *Electoris Populi*, co

co iedyną *benè merendi* applikacyą, nie inszą iakąkolwiek przyczyną, y racyą, ziednać, zasłużyć, y ku sobie pociągnąć pragnie.

A iako niegdyś Nayiaśń: Krol Jmść Oćiec Jego, wolnemi obrany głosami, a żadnemi przećiwney fortuny, za łaską BOGA nie oddalony przypadkami, Prawa y Wolnośći Krolestwa nie naruszenie zachowywał y pomnażał, *usibus publicis* tey Nayiaśn: Rzpltey *vitam litavit*, ani żadnego osobliwego Prawa Nayiaśn: Krolewicowi Synowi swemu do pretendowania Korony nie zostawił, ani też przez cały trakt życiá swego na ten koniec tentował, lecz zupełne y wolne otrzymanie iey przychylnym Rzpltey Stanom zostawił, tak y Nayiaśn: Krolewicz Jmść, iedynym Naywolnieyszego Narodu głosom y affektom poruczaiąc, potym, gdy za dyspozycyą Prowidencyi Boskiey, y za przystąpieniem do niey zezwolenią Nayjaśn: Rzpltey, za Krola obrany będźie, przyrzeka, że *Pactis Conventis* ktore przyśięgą stwierdzone bydź marzeka, że *Pactis Conventis* ktore przyśięgą stwierdzone bydź ią, tudźież *diplomate*, w iak nayobszernieyszey cyrkumskrypcyi, Nayiaśn: Rzpltey upewnić ma, że iedynie wolnemi głosami, á nie innym iakimkolwiek pretextem, albo kolorem, na Tron Krolestwa tego wstąpił, y że Sukcessorowie Jego żadnego wyraźnego Prawa albo pretextu Prawa, do pretendowania tegoż Krolestwa mieć nie maią, ale wolno będźie *per omnia* Rzpltey po długim życiu Jego, kogo się tylko upodoba, za Krola sobie wźiąć y obrać.

Dla większego tey rzeczy beśpieczeństwa, *gvaranciam quam solennissimam procurabit* Nayjaśn: Krolewic Jmć, ieżeli to za rzecz potrzebną Rzpltey zdać się będźie, podobnym sposobem wszystkie Krolestwa tego wolnośći ochrony, prerogatywy, Przywileie, Prawa, utrzymywać prawowiernie ślubuie, *inexundaq; Pacta Conventa* nie naruszenie obserwować obiecuie.

Krolestwo to naywolnieysze y Prowincye do niego należące, podług praw Konstytucyi, y Ordynacyi iego rządźić będźie, za radą iednak Senatu, Ministrow, y Stanow Rzpltey. A żeby zaś *Ministerium* Saskie żadnym iakimkolwiek sposobem y pretextem w promocye Krolestwa tego y żadne dyspozycye nie wtrącało się, Nayjaśn. Krolewic Imć Artykuł II. Paragraff: V. w Traktaćie R. 1717. wyrażony *desuper*, obserwować y zachowywać będźie.

Spokoyność wewnętrzną taką iaka od Nayjaśń: ś. p. Krola Jmci Oyca Jego Naychwalebnieyszego iest ufundowana, y iedność umysłow między Stanami y Obywatelami Oyczyzny iak nayusilnieyszym staraniem zachowywać y przestrzegać będźie. Pokoy zaś zewnętrzny, y przyiaźń dobrą Sąsiedzką, z postronnemi Monarchami, ktorym Nayiaśn: Krolewic nie iest *obnoxius*, y z niemi żadnych dyfferencyi y waśni czynić nie będźie *tuto cultivabit*. 67.

Kurlandyi albo iakieykolwiek inney Prowincyi *à Corpore Reſpublicæ* oderwać nigdy niedopuśći.

Et caſu quô Nayiaśn· Rzplta *bello peteretur*, y pomocy *in armis prætenderet*, Nayiaśn: Krolewic Jmć Auguſt Elektor Saſki w takowey potrzebie, *inquantum* by Nayiasn: Rzplta Woyſka auxyliarnego od niego żądała, deklaruie ſię onego na potrzebę *& juxta tenorem deſiderij* Rzpltey dać, oraz koſztem ſwym pieniężnym utrzymywać, procz tylko chleba dla Zołnierzy y prowizyi dla koni.

Kamieniec także Podolſki, y Okopy S. TROYCY, w lepſzą iak teraz zoſtaią, obronę, własnym ſumptem y nakładem ſwym, Nayjaśn: Krolewic przyprowadźić obiecuie.

Arſenały Rzpltey, azeby gotowośćią woienną, y ammunicyą potrzebną ufundowane, y opatrzone bydź mogły, Nayjaśn·Krolewic, wraz z Rzpltą *efficaciter modum inire* y z ſtrony ſwey *contribuere* deklaruie.

Szkołę albo Akademią woienną, dla exercytowania ſię młodźi Polſkiey, do woyny applikuiącey ſię, własnym koſztem utrzymywac będźie poty, aż Rzplta *de certo fundo* oney nie obmyśli.

Dom także czyli Szpital dla oſłabiałych w śiłach Zołnierzy, Nayiáśn: Krolewic erygować deklaruie, gdźie pewna liczba woyną zwątlonych, tak Polſkiego, iako y Cudzoźiemſkiego zaćiągu Zołnierzy, doſtatecznie *èx liberalitate* Krolewica Jmośći prowidowana, y ſuſtentowana będźie.

Tudźież tenże Nayjáśn: Krolewic Jmć z partykularney ku Rzpltey y dobremu iey przyiaźni, applikacyi y propenſyi, dla wſparćia potrzeb publicznych, trzy Milliony Złotych Polſkich ofiaruie.

Ponieważ taź Nayjaśn: Rzplta nie tylko w domu, ná obronie y Radźie, ale też za Granicami, na legacyach y zawźięćiu dobrey harmonii, z poſtronnemi Potencyami, wſpierać ſię, y fundować powinna. Gwoli tedy tey rzeczy, áżeby przykładem inſzych Nacyi, Miniſtrow ſwoich po Dworach poſtronnych, oſobliwie ſąśiedzkich chowała, co ażeby ſię tym łatwiey ſtać mogło, Nayjaś: Krolewic Imć *ex liberalitate propria*, ſummę Sto Tyśięcy złotych Polſkich z Prowentow ſwych Ekonomicznych do ſupplementu Skarbu Rzpltey, corocznie, na tęż legacyą naznaczyć deklaruie.

68. A gdy ta ieſt naywiękſza Krolow Polſkich Prerogatywa, że maią w ręku ſwych *juſtitiam diſtributivam*, dla tego Nayjaśnieyſzy Krolewic Jmćkiedy iey *ex liberis ſuffragijs* doſtąpi; *gratys, beneficys & munijs Regni* nie inaczey ſzafować będźie, tylko konformuiąc ſię do opiſania Prawa y według zaſług, nie z inſzey, tylko z ſamych cnot zaloty y dyſtynkcyi. Wſpaniałość bowiem tego Pana, chroni ſię od nieprzyſtoynych y znikomych pożytkow.

Mieśiące także Zołnierſkie w świadczeniu im nadgrody, w

ſpra-

ſprawiedliwey będźie miał pamięći, y do Adminiſtracyi Ekonomicznych, podług Praw Oyczyſtych, ſamę tylko Szlachtę oſiadłą w Kroleſtwie y Prowincyach Jego naznaczać będźie.

Solne Kopania y konſerwacyą onych, w uſilnym mieć będźie ſtaraniu, aby zaſypane y zruinowane nie były. Sol także Szlachecką, Suchedniową nazwaną, *punctualiter* Szlachćie podług dawnego zwyczaiu w całości wydawać każe, y tym Woiedztwom, ktore ią w Kamieniach wielkich *aliàs* Bałwanach odbierały, w takoweyże częśći y wielkości dawana będźie.

Kruſzczow kopania oſobliwie Olkuſz nazwane, przez ktore Skarb publiczny byłby wſpomożony, otworzyć, y reparować ſtarać ſię będźie, y pracą ſwą na to łożyć ma, ażeby Prerogatywa bićia y robienia monety, także Mennica iey, iuż prawie zaniedbana erygowana była, a moneta niedonośna, przez ktorą Rzplta co dźień nieznośne odnoſi ſzkody, poprawiona y do ſprawiedliwego ſzacunku, waloru, y taxy, przyprowadzona była, ſtaranie y zwierzchność ſwoię Nayiaśnieyſzy Krolewic Jmć poſtanowi; aby poſtronni Monarchowie rownego y doświadczonego waloru monetę w handlach z Kroleſtwem Polſkim prowidowali.

Handle także przez ktore zapomagaią ſię y bogacą Państwa, *nervus q. rerum augetur*, áżeby na pożytek Rzpltey ku dawnemu zażywaniu przyiść, á z niemi obywatelom Kroleſtwa y Miaſtom doſtatek, ozdoba, y ſzczęśćie przywrocone bydź mogły, Nayiaśnieyſzy Krolewic Jmć ſtarania y pracy dołożyć, także wſzyſtkie trudności, ktoreby temu przeſzkadzać miały, *ſtudiô & officys ſuis* u Sąśiedzkich Monarchow ułatwić, y uſpokoic ma.

Kaplicę w Krakowie *& perpetua ſuffragia* za Krolow Polſkich ufundować deklaruie.

A gdy tenże Nayiaśnieyſzy Krolewic Jmć Elektor Saſki, dla rozległych y doſtatnich Panſtw ſwoich we wſzyſtkich zoſtaie ſufficiencyach y doſtatkach, tedy od Rzpltey, ani ſam, ani Nayiaśnieyſze Potomſtwo Jego nic pretendować nie będźie, y owſzem dla Dobra poſpolitego, ſpoſoby wynaydować będźie, ktore ſobie ma dane y powierzone od BOGA.

Gdy zaś wſzyſtko nie ieſt tayno, iż Nayiaśnieyſzy Krolewic Imć Elektor Saſki ieſt *juſtus Princeps*, Katolik prawowierny, Wiary S. prawdźiwy obſerwator, bez odmiany, wątpić tedy Rzplta bynaymniey nie może, żeby *ſacroſanctè* dotrzymac *& religiosè* wypełnic nie miał, nietylko tego co teraz deklaruie, ale y wſzyſtkiego co przez *Pacta* z ſobą zachodzące wiernie y ſolennie ſlubować będźie. 69.

A ná oſtátek wſzyſtkie Prawa y Swobody, Przywileie y Wolności wſzelkich Oſob, Statuta Koronne y W. X. Lit *& annexarũ Provinciarum*, wſzyſtkim Stanom Duchownym *Romani & Ritûs Græci Vnitorum*, y Swieckim *incorporatis eoq. annexis Provin-*

cijs, Academiarum Cracovienſis, Zamoyſcenſis & Vilnenſis, iako y Miaſtom wſzyſtkim należące *juſtè ac legitimè*, nadane, wſzem, w obec y káżdemu z oſobna, y Artykuły wſzyſtkie náKoronacyách Krolow Jchmćiow, Henryká, Stefáná, Zygmunta III. Władyſława IV. Jana Kaźimierza, Michała, Jana III. y Auguſta II. ś.p. Oyca y Anteceſſora Naſzego, poſtánowione *& coæquationem Iurium, atq; Ordinationem* Trybunału, tudźież Repartycye y Lokacye Woyſk *utriuſq; gentis & authoramenti juxta præſcripta Legum*, y to wſzyſtko, cokolwiek na przyſzłym da Bog Konwokacyi Seymie, iako y na innych potym náſtępuiących Seymach, za wſpolną wſzech Stanow zgodą umowiono y poſtánowiono będźie, trzymać *& integrè* záchować, *in omnibus punctis clauſulis, nexibus, & ligamentis manutenere & adimplere ſpondemus. Literas confirmationis jurium & præſentium Pactorum*, y tey Naſzey ſponſyi, *exemplâ Anteceſſorum Noſtrorum*, dać *appromittimus*.

A ieżelibyśmy (czego uchoway Boże) co przećiwko Prawom *legitimè* nadanym wolnośćiom, Artykułom, y kondycyom wſzyſtkim wykroczyli, tedy Obywatelow Koronnych oboyga Narodow, od poſſuſzeńſtwa y wiary Nam powinney, wolnemi czyniemy, wedle Konſtytucyi *Annorum* 1576, 1607. 1609.

Ioannes Lipſki, Epiſc: Cracov: Pro-Cancel: Regni, Iuribus & immunitatibus S. Eccl: Rom ſalvis in toto manentibus D. ad Pacta Couv: ex Senatu.

Staniſlaus Hoſius, Epiſcopus Poſnanien. ſalvis Iuribus & immunitatibus S. R. Eccl: per totũ Deputatus ad Pacta Conventa ex Senatu.

Theodorus Lubomirſki, Palatinus Cracovienſis.

M. F. X. Radźiwił, Woiewoda Nowogrodzki.

Michał Korybuth Xżę Wiśniowiecki, Kanclerz W. W. X. L. Gen: Woyſk Regimentarz.

Michał Sapieha, *Palatinus Podlachiæ; Deputatus ex Senatu.*

Ioannes A. Czápſki, Palatinus Culmenſis, Deputatus ad Pacta Conventa ex Senatu.

70. *I. R. Potulicki, Palatinus Czerniechoviæ, Deputatus ad Pacta Conventa ex Senatu.*

Piotr na Skrzynnie Dunin, Kaſztelan Radomſki, Staroſta Zatorſki; Deputat *ex Senatu ad Pacta Conventa.*

Ian Branicki, Chorąży Generał Artyleryi Koronney, y Deputat *ad Pacta Conventa.*

J. Michał Rzewuſki, Krayczy Koronny; Deputat *ad Pacta Cõventa.*

Karol Odrowąż Hrabia Seldnicki, Podkoniuſzy W. X. L. Staroſta Mielnicki; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Michał Nieborſki, Podkomorzy Ziemi Ciechanowſkiey; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Iakub Narzymſki, Podkomorzy Nurſki; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan z Kuroźwęk Męćińſki, Staroſta Wieluńſki; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Stani-

Stanisław Poniński, Podkoniuszy Koronny Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan z Szczegłowa Frezer, Burgrabia Krakowski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Alexander Kicki, Podsędek Ziemski Ciechanowski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Michał Suski, Łowczy Łomżyński, Deputat *ad Pacta Conventa, ſalvis Iuribus S. R. Eccl. & exceptis Ducatûs Maſoviæ.*

Marek Szembek, Podkomorzyc Krakowski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Maćiey Kemlada Grabowski, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Michał Jan Leski, Podczaſzy Inflantski; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Alexander *Comes in* Skrzynno Dunin, Chorąży Winnicki Deputat *ad Pacta Conventa.*

Ioſephus Comes de Skrzynno Dunin, Deputat *ad Pacta Conventa.*

M. Caſimirus Błeſzyński, Pincerna Petricovien: Deputatus ad Pacta Conventa.

A. Staniſlaus de Gorne Lincze Linczovski, Deputatus ad Pacta Conventa.

Melchior Kalekſztenſzteyn, Stolński, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Ignacy z Urbanic Urbański, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan Rybiński, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Staniſław Szydłowski, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Michał Erneſt Rexin, Poſeł Prowincyi Pruſkiey; Deputat *ad Pacta Conventa.*

Jan Orzyński, Łowczy Bracławski, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Ignacy Hrabia na Bakſztach Bardyczewie y Zawiſzynie z Rożycow Zawiſza, Miecznik W. X. L. Mińſki Sądowy, Czeczerſki, Choſławski Sumiliſki Starosta; Pułk: *utriuſq; author*: y Woiewodztwa Mińskiego Deputat *ad Pacta Conventa* z Prowincyi W. X. Lit.

Michał Kaźimierz Xżę na Ołyce y Nieświeżu Radźiwiłł, Koniuſzy W. X. Lit. Deputat *ad Pacta Conventa.*

Iozef Tyſzkiewicz, Piſarz W. X. Lit.

Ferdynand Plater, Podkomorzy Wilkomirski.

Kaźimierz z Nieśiołowic Nieśiołowski, Staroſta Cyryński; Woiewodztwa Nowogrodzkiego; Konfederacyi Marſzałek. 71.

Bogusław Niezabitowski, Staroſta Propoyſki; Deputat *ad Pacta Conventa* Prowincyi W. X. L.

Staniſław Bykowski Łopott, Piſarz Grodzki Smoleński; Deputat *ad Pacta Conventa* z Prowincyi W. X. Lit.

Marek Ignacy Zyrkiewicz, Staroſta Dźiacelski, Obożny Woiewodztwa Mścisławskiego, Deputat *ad Pacta Conventa.*

Stefan z Jaxow Rydźicz Bykowski, Skarbnik y Sędźia Grodzki Woiewodztwa Mińskiego, Konſyliarz y Deputat *ad Pacta Conventa.*

Antoni Rędźiewski Łoyko, Krayczy Powiatu Oſzmiańskiego.

Quos quidem Pactorum Conventorum Articulos, inter Status Sereniſſimæ Reipublicæ ab una,& Sereniſſimũ novũ Regẽ parte ab altera per ſupra Nominatos Illuſtriſſimos ac Excellentiſſimos Dominos, Joſephum Antonium Gabaleonem Comitem de Wackierbart Salmour, atq; Guelphum Henricum, Baronem à Baudiſſin, Miniſtros Plenipotentiarios ejuſdem Sereniſſimi Electi Novi Regis, vigore Plenipotentiæ illorum ſequentis tenoris.

FRIDERICUS AUGUSTUS Dei Gratiâ, Princeps Regius Poloniæ & Magni Ducatûs Lithvaniæ, Dux Saxoniæ, Juliaci, Cliviæ, Montium, Angriæ & Weſtphaliæ, Sacri Romani Imperii Archimareſchalcus, & Elector Landgravius Thuringiæ, Marchio Miſniæ, necnon ſuperioris ac inferioris Luſatiæ, Burgravius Magdeburgenſis, Comes Princeps Hennebergenſis, Comes Marcæ, Ravensbergæ & Barbey, Dominus Ravenſtenij &c. Significamus ac notum facimus tenore præſentium, quod animô Cõſtituentes, non ſine graviſſimis rationibus, cum cæteris Competitoribus, ad ambiendam Ampliſſimi Poloniæ Regni Coronam, concurrere, eâ de causâ, Perilluſtres, Magnificos & Generoſos, fideles Nobis ac ſincere dilectos, Aquilæ albæ Poloniæ Equites, Conclavisq; Noſtri Secretioris Miniſtros, Ioſephum Antonium, Gabaleonem Comitem de Wackerbart Salmour, Conſiliariũ Statûs Intimum, Aulæ Principis Noſtri Electoralis Præfectũ, necnon Sanctorum Mauritij & Lazari Equeſtrem Militem, atq; Gvelphũ Henricum à Baudiſſin Ducem Generalem Copiarum Equeſtrium, necnon equitum ſclopetariorum, vulgo Carabiniorum, ad Cuſtodiam corporis Noſtri deſtinatorum Præfectum, Noſtros, ad Sereniſſimam Poloniæ Rempublicam Miniſtros Plenipotentiarios miſimus, eiſq; vigore hujus Noſtri Mandati Plenipotentiam, omnimodam concedimus, non ſolùm apud Jlluſtriſſimos, Reverendiſſimos, & Magnificos, dictæ Sereniſſimæ Reip: Antiſtites & Proceres, Audientiam, toties quoties è re ipſis viſum fuerit, pe-
72. tendi, & omnia, quæ ipſis in Mandatis dedimus exponendi, verum etiam, cum illis conferendi, tractandi & plenariè concludendi. Nos recipimus ac pollicemur, omne id, quod occaſione hujus negotii, tractaturi & concluſuri ſunt, ita Nos agnituros atq; ratihabituros æque, ac ſi à Nobismet ipſis tractatum atq; cõcluſum eſſet. In quorum fidem & ſecuritatem præſentes Mandati Literas, Nominis Noſtri ſubſignatione propriâ, ac Sigillô Noſtrô Electorali Secretiore, deliberatô animô firmavimus. Dabantur Dreſdæ die 6. Aprilis. 1733.

FRIDERICUS AUGUSTUS (L.S. Electoralis Secretioris) conſcriptos & conclusos in omnibus eorum punctis, clauſulis & conditionibus, propter evidentius robur perpetuæ firmitatis, ſupradicti Jlluſtriſſimi ac Excellentiſsimi DD: Miniſtri Plenipotentiarij

tiarij, Nomine & loco Sereniſsimi Electi Novi Regis publicè in præſentia Statuum & Ordinum Regni, ac M. D. Lit. Juramento perſonali comprobaverunt, juxta Rotham ejuſmodi. Ego Ioſeph9 Antonius Gabaleo, & Ego Guelphus Henricus, ſpondeo & Sanctè Juro ad hæc Sancta Chriſti Evangelia, Domino Deo Omnipotenti, in Sancta Trinitate uni, quia hos omnes Articulos Pactorum Conventorum, quos cum ampliſsimis Statibus Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ, annexarumq; Provinciarum, ac Universâ Sereniſſimâ Republicâ, Nomine Sereniſſimi Friderici Aguſti Principis Regij Poloniæ & M. D. Lit. Electoris Saxoniæ, nunc verò Electi Poloniarum Regis & M. D. Lit. Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, &c. Domini Noſtri Clementiſſimi, in præſenti Electione conſtituimus, tranſegimus & concluſimus, Sereniſſimus Princeps Regius Elector Saxoniæ, nunc verò Electus Poloniæ Rex, in omnibus & ſingulis eorum Punctis, Clauſulis, Ligamentis & Conditionibus, ita, ut nec Generalitas ſpecialitati, nec ſpecialitas Generalitati deroget, ratos habebit, Sacroſanctè obſervabit, & manutenebit, & confirmabit, & adimplebit, illosq; juxta Inſtrumentũ denuntiationis Sacramentô Juramenti confirmabit. Sic Nos Deus adjuvet & hæc Sancta ejus Paſſio.

Ioſephus Antonius Gabaleon de Wackerbarth.
(L.S.)

Wulff Hinrich de Baudiſſin.
(L.S.)

Actum & Datum Varſaviæ Die 1. 9bris A.D. 1733.

LITERÆ REGIS 73

De Præſtito per ſe Juramento.

Tarnomonti in Sileſia,

AUGUSTUS III.

DEI Gratiâ ELECTUS REX POLONIÆ,

Magnus DUX Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhynjæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq;, Necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ, Princeps & Elector; &c.

6. SIgnificamus Præſentibus Literis Noſtris quorũ intereſt Universis & Singulis, quia Nos in Præsẽtia Delegatorũ ab Ordinibus Regni Poloniæ & Magni Ducatûs Lithvaniæ, qui Nos ad capeſſenda Regni hujus Gubernacula, ex Decreto liberæ Electionis eorundem Statuũ & Ordinũ invitârunt, hic *Tarnomonti* in *Sileſia* in primario Templo *die ſexta Menſis Ianuarij Anno nunc currente* 1734. in maxima frequentia variæ conditionis hominũ, verbis conceptis ad S. Dei Evangelia, tale Juramentum Ordini-

bus Regni Poloniæ, M. D. Lit. ac Provinciarum annexarum præſtitimus: Ego AUGUSTUS Electus Rex Poloniæ, M. D. Lit. Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq́, necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ & Princeps Elector *Spõ deo & Sanctè Iuro Deo Omnipotenti ad hæc Sancta IESV Chriſti Evangelia, quod* Pacta Conventa, *per Oratores meos, cum amplissimis* Poloniæ & M. D. Lit. *Ordinibus, & in* Electione *Noſtra tranſacta ac eorundem Oratorum Iuramento confirmata, in omnibus eorum Articulis, Punctis, Clauſulis, Conditionibus, ita ut nec Specialitas generalitati, nec generalitas ſpecialitati deroget ſervabo, manutenebo, & adimplebo, atq́ ea omnia iterato etiam in ſolenni* Coronatione *Noſtra Iuramento coufirmabo. Sic Me DEVS adjuvet & hæc Sancta Evangelia.* De quo Noſtro Juramento à Nobis præſtito ut omnibus & ſingulis, quorum intereſt, conſtaret, Literas haſce Noſtras manu Noſtra ſubſcripſimus, Sigillumq́ Noſtrum, quo ad præſens utimur, apprimi juſſimus, præſentibus *Admodum Reverendis in Chriſto Patribus*, Joanne Alexandro Lipſki, Epiſcopo Cracovienſi Duce Severiæ, Staniſlao Hoſio Epiſcopo Poſnanienſi. *Magnificis ac Generoſis*, Theodoro Lubomirſki Palatino Cracovienſi, Georgio Lubomirſki Palatino Sandomirienſi, Ludovico Szoldrſki Palatino Junivladiſlavienſi Generali Majoris Poloniæ, Joanne Anſgario Czapſki Palatino Culmenſi, Joſepho Potulicki Palatino Czerniechoviæ, Franciſco Skarbek Caſtellano Lancicienſi, Petro Dunin Caſtellano Radomienſi, Michàéle Korybuth Principe Wisniowiecki Supremo Cancellario M. D. Lit. Ejuſdemq́ Provinciæ Exercitûs Regimentario Generali, Antonio Sebaſtiano Dębowſki Referendario Regni, Plocenſi Capitaneo, Joanne Cantio Moſzyński Theſaurario Curiæ Regni, Alexandro Lubomirſki Enſifero Regni, Ignatio Zawiſza Enſifero M. D. Lit. Joanne Branicki, Vexillifero & Generali Artileriæ Regni, Michàéle Caſimiro Principe Radźiwiłł Præfecto Stabuli M. D. L. Joanne Cetner Præfecto Culinæ Regni, Michàéle Rzewuſki Inciſore Regni, Sapieha Notario Campeſtri M. D. L. Carolo Odrowąż Sedlnicki Vice Præfecto Stabuli M. D. L. Joanne Męćiński Capitaneo Vielunen: Michàéle Nieborſki Succamerario Ciechanovienſi, Iacobo Narzymſki Succamerario Nurenſi, Ferdinando Plater Succamerario Vilcomirienſi, Mathia Poniatowſki Vexillifero Lancicienſi, Staniſlao Poniński, Vladiſlao Szoldrſki Capitaneo Rogoznenſi, Alexandro Kicki Subjudice Terreſtri Ciechanovienſi, Nicolao Swiniarſki Colonello Exercitus Regni, Caſimiro Błeſzyński Pincerna Petricovienſi, Joanne Rybiński Colonello Exercitus Regni, Marco Szembek Colonello S. R. Majeſtatis, Michàéle Erneſto Rexyn, Georgio Weyher, Dźiałyński, Ignatio Urbański Pincerna Sanocenſi, Dunin Brzeźiński, Antonio Łoyko Inciſore Ośmia-

74.

śmianenſi; Deputatis ex Provinciis Regni Poloniæ & M.D.Lit. Præſentibus quoćz, Legato Magno Sacræ Ceſareæ Catholicæ Majeſtatis necnon Miniſtris Sacræ Czareæ Majeſtatis, Plenipotentiarijs ac aliis pluribus Principibus, Comitibus, Baronibus, & Nobilibus, tam Polonis, quàm aliarum Exterarum Nationum, tum & variæ conditionis hominibus, huic Actui aſſiſtentibus. Actum in Templo præcipuo Parochiali Civitatis Tarnomontanæ in Sileſia Die 6. Menſis Januarij Anno 1734.

AUGUSTUS ELECTUS REX.

(L.S R.)

Literæ Præſtiti Juramenti Regii in Actu Coron:

AUGUSTUS III.

Dei Gratiâ Rex Poloniæ, M.D. L. Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Wolhyniæ, Podoliæ. Podlachiæ, Livoniæ, Smoleńſciæ, Severiæ, Czernie- 75.
choviæq; necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ, Princeps & Elect: &c.

7. Significamus præſentibus Literis Noſtris, Univerſis & Singulis. Quia Nos in frequentia magna hominum in Eccl: Cathedr: S. Staniſlai in Arce Cracovienſi, *Die* 17. *January* Anni currentis, verbis conceptis ad Sacroſancta Dei Evangelia, tale Juramentum Ordinibus Regni Poloniæ & M.D. Lit. præſtitimus: Ego AUGUSTUS III. Electus Rex Poloniæ, M.D.L. Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Livoniæ, Volhyniæ, Kijoviæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smoleńſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq;, per omnes Regni Ordines utriuſq; Gentis. tàm Poloniæ quam Lithvaniæ, cæterarũque Provinciarum, Regno Poloniæ Magnoq; D. Lit. annexarum & incorporatarũ, cõmuni conſenſu liberè Electus ſpondeo, acSanctè juro Deo Omnipotenti ad hæc S JESU Chriſti Evangelia, quòd omnia Jura, Libertates, Immunitates, Privilegia publica & privata, juri communi Utriuſq; Gentis & Libertatibus non contraria, Eccleſiaſticas & Sæculares, Eccleſijs Catholico Romanis, Principibus, Baronibus, Nobilibus, Civibus, Incolis & quibuslibet Perſonis, cujuscunq; Statûs & conditionis exiſtentibus, perDivos Prædeceſſores Noſtros Reges, & quoſcunq; Principes Regni Poloniæ & M.D.L præſertim verò Caſimirum Magnũ, Ludovicum Lois nuncupatum, Vladiſlaum Primũ Jagiellonem dictũ, Patrẽq; Ejus Vittoldum M.D. Lit. Vladiſlaum II. Jagellonis Filiũ, Caſimirum III. Jagellonidem, Joannem Albertum, Alexandrum, Sigiſmundum I. Sigiſmundum II. Auguſtum, Henricum, Stephanũ, Sigiſmundum III. Vladiſlaum IV. Joannem Caſimirum, Michàelem, Joannem III. & Auguſtum II. Reges Poloniæ & Magnos Duces Lit. juſtè & legitimè datas, conceſſas, emanatas & donatas; ab omnibusq; Ordinibus tempore Interregni ſtatutas atq; ſancitas, mihi oblatas, tùm *Pacta Conventa*, per Ordines Regni & M. D. L. mihi

mihi tradita, manutenebo, obſervabo, cuſtodiam & adimplebo, in omnibus conditionibus, Articulis & Punctis in eiſdem expreſſis. Pacem quoq; & tranquillitatem inter Diſſidentes de Religione Chriſtiana tuebor & manutenebo, nec ullo modo, vel Juriſdictione Noſtra, vel Officiorũ Noſtrorũ &Statuũ quorũvis authoritate, quẽquã affici opprimiq; cauſa Religionis permittã, nec ipſe afficiã ac opprimã, ac ea, quæ in *Electione* Noſtra conſtituta ſunt,
76. & quæ in Conventione Coronationis Noſtræ conſtituentur, manutenebo, iiſq; ſatisfaciam. Omnia illicitè à Regno, Magnoq; Ducatu Lit: & Dominiis eorundẽ quocunq; modo alienata, vel bello vel quovis modo diſtracta, ad proprietatẽ ejuſdẽ Regni Poloniæ & M.D L. aggregabo, terminosq; Regni & M.D.L. non innuã, ſed defendã & dilatabo. Juſtitiã omnibus Incolis Regni, juxta Jura publica, in omnibus Dominiis conſtituta, abſq; omnibus dilationibus &prorogationibus adminiſtrabo, nullo quorumvis, etiam Sangvinis Noſtri reſpectu habito. In diſpenſatione quoq; Diſtributivæ Juſtitiæ, non me alligabo ad affectũ & propenſionẽ naturalem Sangvinis, ſed ſolam ipſam bene meritorum rationem præ oculis & corde habebo, in diſponendis occurrentibus Officiis & beneficiis Reip: Et ſi (quod abſit) in aliquibus Juramentum meũ violavero, nullam mihi incolæ Regni, omniumq; Dominiorũ Unius cujuſq; Gentis, obedientiam præſtare debebunt: Imo ipſo facto eos ab omni fide & obedientia Regi debita ad mentem Conſtitutionũ in *Pactis Conventis* expreſſarũ, liberos facio, abſolutionemq; nullam ab hoc meo Juramento à quoquã petam neq; ultrò oblatam ſuſcipiam. Sic me Deus adjuvet & hæc S. Chriſti Evangelia. De quo quidem Juramento Noſtro, a Nobis præſtito, ut omnibus, quorũ intereſt, conſtaret, Literas halce Noſtras manu propria ſubſcriptas, Sigillo Regni communiri juſſimus. Actum &DatumCracoviæ ſub tempusFelicis Coronationis Noſtræ, *Die* 17. *Menſis Ianuary. Anno Domini* 1734.

AUGUSTUS REX.

(L.S.R.)

Confirmatio Generalis Jurium.

8. IN Nomine Domini Amen. Nos AUGUSTUS III. DEI Gratiâ REX Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæque; Necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ, Princeps & Elector, &c. Manifeſtum ac teſtatum facimus præſentibus Literis Noſtris, quorum intereſt Univerſis & Singulis, tàm præſentibus, quàm futuris, harum notitiam habituris. Per Omnipotentis DEI Gratiam Coronas & Sceptra diſpenſatis, liberis ac ſpontaneis liberrimarum Gentium Poloniæ & Lithvaniæ, Ampliſſimorũ Statuum ac Ordinum Sereniſſimæ hujus Reipublicæ Suffragiis, ad Thronũ inclyti

clyti Regni hujus evecti, Sacroque Diademate Regio Insigniti, 77.
primam ac præcipuam imponi Nobis necessitatem, ut pro tanto Affectu studiisque in Nos collatis, perpetua grati Animi Nostri, palam sit testificatio; & quò pluribus iisque Excellentissimi tùm proprijs, tùm externis Christiani Orbis Principibus, Persona Nostra prælata est eò insignioribus Gratijs atque Gratitudine Nostra Regia respondendum veniat, nihilque Nobis tàm carum sit, quod in ordinandi ampliandique hujus Regni non faciles, unà cũ vita Nostra tribuamus; & jam facto ipso integritatem, decora, ac Splendores Patriæ hujus cariora esse, quam propria rectè probamus, dum quidquid in illa reperiri potest ad commoda & utilitates istius, libentes conferimus, & incessanter Nos collaturos speramus; quo tantæ Benevolentiæ & fidei parem Animum, & gratiam testemur in perpetuum. Cum vero omnia Jura, Privilegia, Libertates, Prærogativæ, & quæcunque in Patria hac potuerunt haberi Charissima & Nobilissima Nobis concredita, ac in manibus Nostris, velut in Sacrario aliquo reposita sint, licet si nullum eorum certius possit esse vinculum, ac pignus, quam Pectus Nostrum Conscientiaque, Jurisjurandi jam bis Nobis præstiti Solennitate adstricta, nihilominus quo contra vetustatem oblivionemq; monumenta Literarum, æternitatem rerum præsentium custodiant, hisce pro Officio Nostro Regio, pro Utilitate Regni, consvetudineque Antecessorum Nostrorum Divorum Poloniæ REGUM, & Magnorum DUCUM Lithvaniæ sponte ac liberè maturâque deliberatione præhabitâ, omnia Privilegia, Donationes, Inscriptiones, Advitalitates, Libertates, Prærogativas & Immunitates Regni Poloniæ & Magni Ducatus Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæque, ut & in specie Ducalis Prussiæ, Lemburgi & Bitoviæ juxta jura sua. Quo nomine Confirmationem Nostram; ad Normam à Divis Prædecessoribus editam, ex Cancellaria Nostra extradere & Constitutionibus moderni Conventûs inserere jussimus, ac aliarum Provinciarum iis annexarum, conjunctim aut separatim Ipsis concessas, Ecclesiasticas & Sæculares, tam publicarum quam privatarũ Personarum cujuscunque Statûs & Conditionis atque Sexûs existentium, Civitatumque ac Locorũ quorumcunque, per Antecessores Nostros Reges Polonæ & Magnos Duces Lithvaniæ, ac Terrarum iis conjunctarum Reges, Principes Duces ac Dominos, tam in toto, quàm in parte, præsertim verò Casimirum Magnum, Ludovicum Lois nuncupatum, Vladislaum II. Jagiellonidem dictum, Fratresque ejus Vittoldum & Sigismundum Magnos Duces Lithvaniæ, Vladislaum III. Casimirum III. Jagiellonis Filios, Joannem Albertum, Alexandrum, Sigismundum I. Sigismundum II. Augustum, Henricum Stephanum, ac Sigismundum. III. & Vladislaum IV. Joannem 78.

Casi

Caſimirũ, Michaelem, Joannẽ III. & Auguſtum II. Reges Poloniæ & Magnos Duces Lithvaniæ; ac etiam per Magiſtratus Pruſſiæ, atque Archi-Epiſcopos, Epiſcopos, Magiſtros, Præceptores antiquos Livoniæ, nec non Duces, Principes, ac Dominos Terrarum Ruſſiæ & Maſoviæ, juſtè & legitimè conceſſas & emanatas, ac Iuri communi Utriuſque Gentis non contrarias. Et item Jura, Leges, Statuta, Conſtitutiones Judicia Tribunalis ultimæ Inſtantiæ ac Decreta, Libertates ac Immunitates in Conventibus Regni Generalibus quibuslibet, Ordinationesque latas atque ſancitas; nominatim autem, Libertates ac Leges in Conventu Electionis Henrici Regis, ac in Conventu Andreovienſi & Coronatione Regis Stephani, Conſtitutionesque in Coronatione *Sereniſſimi* Sigismundi III. laudatas, ac denique leges & Conſtitutiones in præſenti Conventu ſancitas, aut quæ adhuc ſancientur & Nobis exhibebuntur. Ita tamen, ut nec Specialitas Generalitati, nec Generalitas Specialitati deroget: tùm etiam conditiones cum Ordinibus ſancitas, in omnibus earum Articulis, Punctis, Clauſulis, Conditionibus, approbandas, roborandas duximus, approbamusque, roboramus, confirmamus per præſentes Literas Noſtras. Decernentes illas, & illa omnia, quæ ſuperius commemorata ſunt, perpetuæ, indubiæ ac inviolabilis firmitatis robur obtinere debere, recipimus, ſpondemus & Regio Verbo Noſtro pollicemur; illas in prædictis earum punctis, Articulis, Clauſulis, Conditionibus, firmiter inconcuſsè, inviolabiliter tenere, obſervare, implere & exequi, ac Omnibus & Singulis ex iis ſatisfacere cum effectu, teneri, obſervari & exequi facere. Item pollicemur, recipimus, ac ſpondemus, quod omnia per hoſtes finitimos injuſtè à Regno & Magno Ducatu Lithvaniæ, ac Dominiis earundem quocunque modo occupata, vel bello, vel quovis alio modo diſtracta, ad proprietatem & Unitatem ejusdem Regni Poloniæ & Magni Ducatûs Lithvaniæ, tum Provinciarum iis annexarum, aggregabimus, neque fines Regni & Dominiorum Noſtrorum minuemus, ſed pro viribus noſtris præferemus & dilatabimus. Quod ſi aliquid contra Libertates & Immunitates, Iura, & Privilegia prædicti Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ, ac cæterarum Provinciarum iis annexarum, fecerimus, non ſervantes (quod abſit) aliquid illorũ in toto, vel in parte, id totũ irritũ & inane, nullisque momenti fore decernimus & pronuntiamur. Quod vero ſupra hiſce literis Privilegia, Libertates Eccleſiaſticas cum cæteris confirmavimus, in Juramento Noſtro Eccleſiaſticas Catholicas Romanas nominaverimus, id nihil omnibus Eccleſijs Græcis, & Privilegijs earundem obeſſe debet, imo eadem in ſuo robore, conſervamus, nec non & Articulo Juramenti huic nequaquam derogare volumus: quod videlicet Pacem & Tranquillitatem inter Diſſidentes de Religione tuebimur & manutenebimus,

79.

quam

quam inconcusse, firmiter ac inviolabiliter, & cum effectu Nos observaturos, promittimus ac spondemus, juxta Constitutiones & Statuta Regni, Jura quoque Terrarum Prussiæ, specialiter verò Indigenatus, in omnibus manutenebimus,& in suo robore conservabimus, Vacantiasque omnes in Terris prædictis juxta tenorem Iurium Terrarum prædictarũ, & Constitutionũ *Anni* 1647. Indigenis Terrarum Prussiæ conferemus, & Articulum de Distribuendis Vacantijs, Pactis Conventis felicis Electionis Joannis Casimiri insertum, Speciali Juri Terrarum Prussiæ derogare non debere declaramus. Dantes insuper potestatem Cancellario & Vice-Cancellario Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ,ut has Literas Confirmationis Generalis Iurium,Privilegiorum & Libertatum Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ, ac Terrarum iis annexarum, authenticè sub Regni Sigillo,Ordinibus,Terris ac Subditis Nostris,qui eas requirent, non expectatô aliô Mandatô Nostro, Uter vel Alter eorum extradat. In cujus rei fidem Literas hasce Manu Nostra subscripsimus, Sigillumque Regni ei appendi jussimus. Datum Cracoviæ in Conventu felicis Coronationis Nostræ Die XIX. Mensis Januarij, Anno Domini 1736. Regni Nostri Anno Primo.

Præsentibus Admodum Reverendo, ac Reverendis in Christo Patribus, Magnificis, Venerabilibus, Generosis, Nobilibus ac Spectabilibus,*Ioanne Alexandro* Lipski *Episcopo Cracovienſi Duce Severiæ Pro-Cancellario Regni Nostri; Stanislao Iosepho* de Bezdan Hosio *Episcopo Posnaniensi Abbate Czervinensi, Theodoro* Lubomirski *Cracovienſi, Georgio* Lubomirski *Sandomirienſi, Alexandro* á Słupow Szembek *Siradienſi, Ludovico* Szołdrski *Iunivladislavienſi, Majoris Poloniæ Capitaneo Generali; Ioanne Ansgario Czapski Culmenſi, Michàéle* Jordan *Bracławienſi, Iosepho Remigiano* Potulicki *Czerniechovienſi, Palatinis, Casimiro* Lubieński *Sandomirienſi, Francisco* Skarbek *Lancicienſi, Petro Alberto* à Słupow Szembek *Oświecimenſi, Petro* à Skrzynno Dunin *Radomienſi, Theleſphoro* Zakrzewski *Sanocenſi, Castellanis; Michàéle* Korybuth *Duce* Wiśniowiecki *Supremo Magni Ducatûs Lithvaniæ Cancellario, Paulo Duce* Sanguszko *Curiæ Magni Ducatûs Lithvaniæ Mareschalco,* Kunicki *Cracovienſi, Francisco* Kobielski *Vladislavienſi, Stanislao* Grabowski *Posnanienſi Suffraganeis.* Gurowski *Abbate Cyrzycenſi, Sebastiano Antonio* Dembowski *Referendario Regni, Ioanne Cantio* Moszyński *Thesaurario Curiæ Regni, Ioanne* Branicki *Vexillifero & Generali Artileriæ Regni, Michàéle Casimiro Duce* Radźiwiłł *Præfecto Stabuli M. D. Lithvaniæ, Iacobo Alexandro* Lubomirski *Regni, & Ignatio* in Bákszty Zawisza *M. D. Lit: Ensiferis, Ioanne* Cetner *Præfecto Culinæ Regni, Michàéle* Rzewuski *Incisore Regni, Carolo* Sapieha *Notario M. D. Lithvaniæ Antonio* Lodźia Poniński *Instigatore Regni, Francisco* à 80.

Słupow Szembek *Vexillifero Curiæ Regni, Ioanne* Sedlnicki Odrąwąż *Vice-Præfecto Stabuli M. D. Lithvaniæ & Capitaneo Mienicenſi, Antonio* à Słupow Szembek *Succamerario Generali Palatinatûs Cracov: Nicolao* Wyżycki *Decano, Vladislao* Łubiński *Scholaſtico Cathedralibus Cracovienſibus, Ferdinando* Plater *Vilcomirienſi, Michàéle* Nieborſki *Ciechanovienſi, Iacobo* Narzymſki *Nurenſi Succamerarij; Stanislao* Kreſki *Cantore. Adamo* Komorowſki *Cancellario, Sebaſtiano* Kamocki *Cuſtode, Cathedrálibus. Ioanne* Małachowſki *Opoczynenſi, Ioanne* à Raciborſko Morſztyn *Siradienſi, Antonio* à Lubraniec Dąbſki *Iunivladislavienſi, Ioanne* à Kurożweki Męćińſki *Vielunenſi, Mathia* Szymanowſki *Viſſogrodienſi, Vladislao* Szołdrſki *Rogoſnenſi,* Załuſki *Zavichoſtenſi, Boguslao* Niezabitowſki *Propoiſcenſi, Caſimiro* Nieśiołowſki *Cirinenſi, Bernardo* Gozdki *Mścibovienſi, Sigismundo* Linowſki *Zegrzenſi,* Kreſki *Staviſinenſi, Capitaneis; Andrea* Olſzowſki, *Gaſparo* Szczepkowſki, *Michàéle* Wodźicki *Officiali, Caſimiro* Morſztyn *Caſimiro* Trzebińſki, *Martino* Zeromſki, *Ioanne* Lukini, *Hyacintho* Łopacki *Archi-Presbytero, Ioſepho* Rogalli, *Franciſco* Borowſki, *Bonaventura* Turſki, *Nicolao* Dębowſki, *Dominico* Lochman, *Martino* Waleſzyńſki *Rectore Almæ Vniverſitatis, Canonicis Cathedralibus Cracovienſibus, Ioanne* Dembińſki *Pincerna Zatorienſi,* Dembińſki *Capitaneo Chovienſi, Vladislao* Gurowſki *Capitaneo Brdovienſi, Mathia* Grabowſki *Michałovienſi, Antonio* Straſzewſki *Trembovolienſi, Stanislao* Szczepanowſki *Czerniechovienſi, Vexilliferis; Ioſepho* Lubomirſki *Palatinida Sandomirienſi, Alberto* Skarbek *Caſtellanida Lancicienſi, Mathia* Poniatowſki *majori, Thoma* Grabſki *minori, Vexilliferis Lancicienſibus, Thoma* Słucki *Iudice Terreſtri Lancicienſi,* Branicki *Vexillifera Terræ Halicienſis, Alexandro* Kicki *Subjudice Terreſtri Ciechanovienſi, Carolo* Unrug *Dapifero Wſchovenſi,* Wieniawſki *Subdapifero Premiſlienſi, Ioanne* de Szczegłow Frezer *Burgrabio Cracovienſi,* Renard *Pincerna Nurenſi, Michaéle Mauritio* Suſki *Venatore Terræ Łomzenſis, Franciſco* Nakwaſki *Notario Terræ Viſſogrodienſis,* Swinarſki, *Marco* à Słupow Szembek, *Ioanne* Rybińſki *Colonellis Noſtris, Melchiore* Kalkſztein Stolińſki *Notario Culmenſi, Stephano* Wolicki, *Andrea* Nieniewſki *Nuntys Terræ Vielunenſis* Kurdwanowſki *Nuntio Terræ Sochaczovienſis Caſimiro* Bleſzyńſki *Pincerna Petricovienſi, Alberto* Rzyſzczowſki *Pincerna Novogrodenſi, Ioſepho* Chocińſzewſki *Subdapifero Novogrodenſi, Ioſepho* Stobiecki *Enſifero Petricovienſi,* 81: Jaſtrzębowſki *Enſifero Lancicienſi, Michàéle* Szembek *Succamerarida Cracovienſi,* Czerny *Capitaneida Parnavienſi,* Raſzewſki *Culmenſi,* Kępińſki *Ovrucenſi,* Sobolewſki *Inovłodenſi, Dapiferis;* Łubińſki *Caſtellanida Sandomirienſi,* Dembińſki *Caſtellanida Voynicenſi, Antonio* Łoyko *Inciſore Oſmianenſi, Ignatio* Urbańſki

Pin-

Pincerna Zydaczovienſi, Antonio Dylewſki *Caſtrorum Metatore Palatinatûs Smolenſcenſis, Mathia Caſimiro* Zborowſki *Laticzovienſi, Franciſco* Niemyſki *Drohicienſi, Antonio* Wiklińſki *Braclavienſi, Pocillatoribus; Stanislao* Linczewſki *Vice-Palatino Biecenſi, Auguſtino* Działyńſki, *Matthæo* Nowowieyſki, Kurdwanowſki, Brzozowſki *Burgrabio Adamo* Remiſzewſki, *Ignatio* Remiſzewſki *Burgrabida Cracovienſi,* Gorecki Rexin, *Vice-Colonellis in Exercitu Regni, Stanislao* Dębowſki, *Antonio* Bukowſki, *Stanislao* Opacki, *Comite* Cebrowſki, *Franciſco* Hankiewicz *Iudice Vielicenſi, Stanislao Antonio* Łopacki, *Dominico* Meglioruci, *Paulo* Soldadini, *Ioſepho* Zaleſki, *Hiacyntho* Zayfredt, *Ioanne* Karli, *Ioanne* Dzianoty, *Ignatio* Michałoſki, *Mathia* Bartſch, *Franciſco* Soldadini, *Carolo* Turiani, *Franciſco* Szelegowſki, *Conſulibus, Stanislao,* Łopacki, *Lazaro* Deriakubowicz *Dominico* Awedyk *Pro-Conſulibus Vrbis Noſtræ Cracovienſis,* aliſque quam plurimis Nobilibus, Officialibus, Nuntijs Terreſtribus & Secretarijs Noſtris.

AUGUSTUS REX.

(L.S.R.)

DENUNTIATIO REGIS

Coronati.

AUGUSTUS III.

DEI Gratiâ REX Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ,

Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæque; Nec-non Hæreditarius Dux Saxoniæ, PRINCEPS & ELECTOR &c. &c.

5. OMnibus in Univerſum Regni Noſtri Ducibus, Principibus, Comitibus, Baronibus, Spiritualibus & Sæcularibus, Archi-Epiſcopis, Epiſcopis, Palatinis, Caſtellanis, Dignitariis, Capitaneis Officialibus, Iudicibus, ac eorum Vicesgerentibus, tum Conſulibus & quibusvis aliis Regni Noſtri Magiſtratibus, 82.
eorumque Loca tenentibus, cæterisque aliis cujusvis conditionis hominibus, ad quorum notitiam præſentes Noſtræ pervenerint Literæ, ſincerè & fideliter Nobis dilectis, Gratiam Noſtram Regiam. Sincerè & fideliter Nobis dilecti. Poſt fata nunquam ſatis deploranda Sereniſſimi glorioſæ memoriæ AUGUSTI II. Regis Poloniarum, Patris Noſtri deſideratiſſimi, quemadmodũ cor Noſtrum Filiale innato erga Patrem, eoque ferventiſſimo ferebatur amore, ita ab inſtanti irrevocabilis Decreti Divini executione ſummo premebatur mærore, adeò, ut pius dolor nihil magis Nobis meditari permiſerit, quàm ut Nos ſub pōtenti manu DEI humiliaremus, ſpeſque Noſtras ibi reponeremus, ubi tam

internam, quam externam tranquillitatem aſſequi poſſemus: quapropter Sorte Noſtra vetuſtiſſima per Sereniſſimum Dominum Patrem Noſtrum ſervata & quæſita contenti; in ſinu Providentiæ Divinæ conſolationes quærere ſtatueramus. Cum verò Sereniſſimæ Reipublicæ Polonæ Status & Ordines, Anteceſſorũ ſuorum exemplo & inſtituto, pro Juribus, Libertatibus & Prærogativis ſuis generosè zelantes, Nos liberis & conſonis Suffragiis ſuis, ac publico applauſu in tempore per Comitia Convocationis aſſignato, die ſcilicet quinta Menſis Octobris, Anno proximè elapſo Milleſimo ſeptingenteſimo trigeſimo tertio, ritè & legitimè in Regem ſuum elegerint & proclamaverint. Idcirco tam Sanctiſſimæ voluntati DEI ter Optimi Maximi, per quem Reges regnant, nequaquam obluctari volentes, quam & deſidarantibus ſtatibus ac ordinibus Sereniſſimæ Reipublicæ Polonæ, cujus amorem & intaminatam fidelitatem, erga Sereniſſimum Regem Patrem Noſtrum Ipſi ſpectavimus & erga Perſonã Noſtram inſignem propenſionem probè experti ſumus, grata recognitione reſpondere cupientes, onus regnandi libenter ſuſcepimus. Articulos Pactorũ Conventorum, per Oratores Noſtros cum Deputatis Sereniſſimæ Reipublicæ Varſaviæ conſcriptos, & in Eccleſia Collegiata Divi Joannis Baptiſtæ, Die prima Novembris Anni Milleſimi ſeptingenteſimi trigeſimi tertii, per eosdem Plenipotentiarios Noſtros Juramento corporali fimatos, poſteaquam Tarnomonti in Sileſia ad limites Regni Poloniæ, circa ſolennem & honorificam per legatos Sereniſſimæ Reipublicæ, Noſtri ad Coronam Thronumq; Regium invitationem, Noſtro quoq; juramento corporali confirmavimus, reliquum Nobis ſuperfuit, ut ad præfixum inaugurationi feliciq; Coronationi Noſtræ tempus, Cracoviam maturaremus iter ubi de more, accepto ſolenni & publico Electionis Noſtræ decreto ac inſtrumento die duodecima
Menſis & Anni præſentis, piiſque manibus Sereniſſimorum Joan-
83. nis Tertii, Mariæ Caſimiræ Ejus Conjugis, Noſtriq; deſideratiſſimi Patris Auguſti II. Regum Poloniæ die 15. ejuſdem præſtito Chriſtiano obſequio, tandem Die Dominica, quæ erat 17. Menſis & Anni currentis, in Baſilica Divi STANISLAI Arcis Noſtræ Cracovienſis, præmiſſo & expleto prius ante Altare maius ex concepta Formula, de ſervandis & manutenẽdis Juribus, Privilegijs, Libertatibus, Eccleſiaſticis & Sæcularibus; privatis & publicis Regni & M. D. Lit. juramento, Sacro Oleo uncti, & Regio diademate, Ritu Catholico Romano, adſtante & inſpectãte Senatu, Terrarumq; Nuntijs, ac plurimis Dignitariis, Officialibus, & Incolis Regni & M. D. Lit. externorumq; Principum Legatis, unà cũ Seren: Maria Joſepha Conſorte Noſtra Chariſſima inſigniti & coronati ſumus. Quâ Coronatione & Inauguratione Noſtrâ ritè ac legitimè peractâ, jam quod Nobis & Reipublicæ,

Uni-

Universoque Orbi Christiano faustum ac salutare sit DEO Auspice gubernacula Regni capessivimus, & Nos Regimini Populorũ Nobis divinitus tradito accinximus, recepto jam à præsentibus Dominis Senatoribus, aliisq; Dignitarijs & Officialibus Regni & M. D. Lit. tum & Civitate Cracovienſi, compluribusq; alijs fidelitatis juramento. Quod ad notitiam omnium, & singulorum deducendo, Sinceritates & Fidelitates Vestras, quorum interest, hortamur, illiſq; mandamus, ut hanc Inaugurationem Nostram, Libertatumq; ac Iurium factam à Nobis Confirmationem, publicè in Civitatibus, Oppidis Parochijs & Villis, diebus Forensibus, aut Solennioribus, per præcones Literarumq; harum in locis publicis affixionem denunciari ac publicari, & in Acta publica referri curent. Quod autem reliquum est, Sinceritates & Fidelitates Vestræ intermissa Interregni tempore Officia ac Munera sua, præstitô quamprimum juramentô reassumant. Judicia tam Terrestria quam Castrensia Capitanealia, Causarum tam Judicialium quam Officiorum, Tribunalis itidem Regni &. M. D. Lit. Ordinaria, ac etiam Civilia & alia quælibet, Authoritate & sub Nomine Nostro, ac Titulo exerceant; omniaq; ea, quæ vel de Legum præscripto, vel de more ac consvetudine ad illarum Officia pertinent, jam facere incipiant & exequantur, operamq; impendant, ne Jus & Justitia quæ Regnorum summa præsidia sunt & firmamenta, diutius intermissa negligantur; pro Gratia Nostra Officiorumq; suorum debito. Datum Cracoviæ, sub tempus felicis Coronationis Nostræ, die XIX, Mensis Januarij Anno Domini MDCCXXXIV. Regni verò Nostri I. Anno.

(L S.)

JOANNES LIPSKI
Episcopus Cracovienſis Pro-Cancel Regni.

Ad Mandatum Sacræ Majestatis Domini Nostri Clementissimi propriu.

DYPLOMA 84.

Względem Ewakuacyi Woysk Cudzoźiemskich &c.

AVGVST Trzeći z Bożey Łáski KROL Polski; Wielki Xże Lit: Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmuydzki, Kijowski Wołhyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smoleński, Sieverski, Czerniech. A Dźiedźiczny Xżę Saski, y Elektor &c. &c.

WSzem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedźieć należy, do wiadomośći podaiemy. Jakośmy iuż po wiele razy przez *Pacta Conventa* poprzysiężone, *per Dyplomata* przeszłe, przez konfirmacyą Praw y przywileiow Rzpltey na szczęśliwey Koronacyi Naszey, y przez inne *Actus publicos* Stany Korony Polskiey, W. X. Lit. y Prowincyi inkorporowanych dostatecznie ubespieczyli y assekurowáli, iż My na Tronie Polskim

wolnemi Wolnego Narodu głoſami oſadzeni, Wiarę świętą Katolicką Rzymſką, Wolność, Prawa y Swobody tey Rzpltey, ktore ſię na Wolney Krolow Elekcyi funduią y zaſadzaią, nienaruſzenie utrzymywać będźiemy; tak lubo nie wątpiemy, aby po tak wielu dowodach miała o czyſtych Intencyach Naſzych bydź iakakolwiek wątpliwość y opaczna o dotrzymániu tychże Praw, Wolnośći, y wolney Elekcyi impreſſya, iednak dla pokazania Rzpltey, że nigdy w Nás wykierowane ku Dobru Poſpolitemu Sentymentá Naſze odmieniac ſię nie umieią y nie mogą, y że nic w rezerwie w Sercu Naſzym przećiwnego Cnemu Narodowi tey Rzpltey nie mamy; to ninieyſze Stanom Rzpltey daiemy *Dyploma* Iż wſzyſtkie Práwa o Wolney Elekcyi; Starożytną Wolność y Swobody Polſkie przykładem Anteceſſ: Naſzych delikatnie piaſtować, y oneż mężnie utrzymywać będźiemy, y że niczego bardźiey nie pragniemy, tylko abyśmy Rzpltą na naygruntownieyſzych poſtawili fundamentách; y dla tegośmy Seym Extráordynaryiny tu w Warſzawie złożyli, żebyśmy na nim tym prędzey y ſkuteczniey wraz y nie rozdźielnie *cum Ordinibus Regni* Rzpltą uſpokoili od wſzelkich ćiężarow y przykrośći oſwobodźili *ſecuritatem internam & externam* utwierdźili, y one z obowiązkow Konfederacyi teraźnieyſzych *ad priſtinam Regiminis formam* przyprowadźili. Gwoli czemu iakośmy *toties quoties* wſzyſtkim ofiarowali Pańſką Naſzę Klemencyą, tak y teraz otwartym y pełnym Oycowſkiego affektu Sercem wſzelkie Oſoby na-

85. ſzey urazy, krzywdy y lezye dla miłośći Boſkiey y Dobra Poſpolitego daruięmy, y oneż w wieczną niepamięć zarzucamy; nie wątpiąc, że przykładem Naſzym y Stany Rzpltey *pretio* gruntownego uſpokoienia, znoſząc ieden do drugiego nienawiśc, umorzą *oblivione* wſzelkie tak *ex ratione* Woyny, iako y inſzych okazyi pochodzące dyffidencye. Co żeby y Konſtytucyą obwarowano było, na przyſzłym da Bog Seymie ſtarania Naſzego przyłożemy. Ponawiamy y w tym Aſſekuracye Naſze, że *evincemus* ſkutecznym ſtaraniem Naſzym u Nayiaś: Monarchini Roſſyiſkiey, aby Woyſka Jey *ex viſceribus Regni* zaraz iako nayprędzey wyſzły, y *exnunc* do wychodzenia Ordynanſe wydane były. A Náſze dźiedźiczne, ktore do tąd w teraźnieyſzych rozruchach *ad Cuſtodiam Corporis Noſtri* trzymać muśieliśmy, zaraz po Seymie wyprowadźięmy. *Interea* iakośmy przez oſtatnie *Reſultatum* Naſze tu w Warſzawie Stany Rzpltey *de ceſſatione* Prowiantow y exakcyi od Woyſk Naſzych upewnili, tak y teraz nie żałuiąc własnego ſkarbu Naſzego, z ktorego ſuſtentament obmyśliliśmy, toż ſamo potwierdzamy. A kiedy Oycowſką miłośćią Ku Cnemu Narodowi Stanow Rzpltey tak ſię wywnętrzamy, y że nie na śiłach Naſzych, ale *in filiali amore* Oſoby Naſzey beſpieczeńſtwo zakładamy, ſpodźiewamy ſię, że też Stany Rzpltey Cnych Ante-

natow

natow swoich *exẽplo* Dostoieństwa Naszego *securitatẽ* na następuiącym Seymie assekurować będą. Ktore to Nasze *Dyploma* dla wzbudzenia w sercach *Civium* Oycowskiey ku Nam miłości, y zagrzania onych *ad salvandam Patriam*, Ręką Naszą podpisawszy po Grodach WW. Pieczentarzom *Authenticè* rozsyłać zlecilismy. Dan w Warszawie Dnia X. Mieśiąca Kwietnia Roku Pańskiego MDCCXXXVI. Panowania Naszego III. Roku.

AVGVSTVS REX.

(L.S.)

Michał Suski Regent Kancellaryi Koronney.

DIPLOMA ELECTIONIS.

In Nomine Sanctissimæ, & Individuæ Trinitatis.

NOs Theodorus Potocki Dei & Apostolicæ Sedis Gratiâ Archiepiscopus Gnesnensis, Legatus Natus Regni Poloniæ, & M. D. Lit: Primas, Primusq; Princeps, Abbas Tinecensis. Joannes Lipski Cracov: Dux Severiæ, Christophorus Szembek Vladislavien sis, & Pomer: Stanislaus Hosius Posn: Michàél Zienkowicz Vilnensis, Christophorus Szembek Varm: & Sambiensis, Ożgá Kijovien: & Czerniech: Moszyński, Livoniæ Episc: Januśsius Wiśniowiecki Castell: Cracov: Theodorus Lubomirski Cracov: Michàél Wiśniowiecki, Exercituum M. D. L. Generalis Dux, Vilnens: Joannes Tarło Sandomir: Oginski Trocen: Dąbski Brestен: Cujavien: Josephus Potocki Exercituum Regni Pol: Generalis Dux, Kijovien: Augustus Czartoryski Russ: Michàél Radźiwiłł Exercituum M. D. Lit. Campestris Dux, Castel: Troc: Tarło Lublin: Michaél Potocki, Wołhyniæ, Antonius Potocki Belzen: Nicolaus Podoski Plocen: Ogiński Vitepscens: Joannes Czapski Culmens: Narzymski Czerniech: Palatini. Sołtyk Premyślens: Koźmiński Poznan: Myćielski Caliśsien: Myćielski Siradien: Krispin Samogitiæ, Moszczyński Brestens Cujav: Stecki Kijovien: Wyżycki Wołhyniæ, Gałęzowski Lublin: Rudźiński Czernens: Dunin Radomien: Miączyński Chełmen: Łochocki Dobrinen: Scipio Smolenscen: Włostowski Krivinens: Castel: Josephus Mniszech Mareschal: Regni Supremus, Stanislaus Załuski Episcopus Nominatus Luceorien sis Cancellar: Regni Supremus, Joannes Sapieha Cancell: M. D. L, Supremus, Joannes Małachowski Procancellarius Regni, Czartoryski Procancell: M. D. Lit. Moszyński Thesaurius Regni Supremus. Sołłohub Thesaurarius M. D. L. Supremus. Bielinski, Zawisza Mareschal: Curiæ Reg: & M. D. L. Minist: Statûs tũ quoq; Nũtii pro Comitiis Pacificationis, Venceslaus Rzewuski Notarius Campestris Regni, Nuntiorum Mareschal: Adamus Małachowski Capitaneus Oświećimen: ex Ducatu Zatorien si, & Oświećimens, Dźiałyński

86.

Capitaneus Naklenſ: Gurowſki Vexillifer Caliſſienſis. Szołdrſki Capitaneus Lancicien: Radoiewſki Vexillifer Bidgoſtenſis, Modlibowſki Pincerna Wſchovenſis, Woroniecki Vexillifer Wołhyniæ, ex Palatinatu Poſnanienſi, Łoyko Tribunus Oſzmianenſis, Tizenhaus Capitaneus Inturſcenſis, ex Palatinatu Vilnenſi, Chominſki, Capitaneus Oſzmianenſ: Suliſtrowſki Capitaneus Curclevienſ: ex Diſtrictu Oſzmianenſi, Antoniewicz, Micewicz, ex Diſtrictu Wiłkomierienſi, Wawrzecki Notarius Braſſavienſis, Ogińſki Capitaneus Wirzbovienſis, ex Diſtrictu Bracławienſi, Roſnowſki Dapifer Sanocenſis, Tymińſki Judex Caſtrenſis, Novomieſcenſis, Romer Venator Radomienſis, Kraſińſki Capitaneus Uſtenſis, Wolſki Notarius Chęcinenſ: Uniatycki Dapifer Trembovolienſ· ex Palatinatu Sando-
87. mirienſi, Kwilecki Capitan: Moſinenſ: Gurowſki Capitaneus Obornicenſis, Miaſkowſki Capitan: Gembicenſis, Koźmińſki Caſtellanides Rogoźinenſis, Dźiałyńſki Caſtellanides Breſtenſ: Cujaviæ, Radoński, ex Palat Caliſſien: Ukolſki Civon & VicePalatinus Trocenſis, Piątkowſki Notarius Trocenſ: ex Palatin: Trocenſi. Zabieło Dapifer Covinſceſ: Krzywkowſki Capitan: Rzeſzovienſis, ex Diſtrictu Covinſcen: Straſzewicz Vice-Capitaneus Upitſcenſ: Grotus Capit: Obolnicenſ: ex Diſtrictu Upitſcenſi, Antonius Łodźia Poninſki Referend: Regni, Capit: Petric: Męćinſki Subdapifer Vielunenſ: ex Terra Vielunenſi. Grabſki Succamerar: Lancicienſ: Poniatowſki Vexillifer Lancicienſ: Lipſki Regens Cancellar: Regni, Malinſki Vexillifer Goſtinenſ: ex Palatinatu Lancicienſi. Odachowſki Skarbny M. D. L. Gorſki Vexillifer: Samogit· ex Ducatu Samogit: Podoſki Capit: Dobrinenſ: Rutkowſki ex Terra Dobrinenſi, Kalinowſki Capitan: Vinnicen: Branicki Vexilli: Halicenſ, Benuè Capitan: Kołomenſ: Potępſki Szumlańſki, Rzewuſki Capitan: Olchovicenſ: ex Terra Halicienſi, Rzewuſki Pocillator Regni, Węglinſki, Judex Terreſtris Chełm. ex Terra Chełmenſi, Pepłowſki Succamerar: Podoliæ, Humieckí Capit: Liſiatinenſ: Gurowſki Dapif: Podoliæ, Kruzer Vexilli: Laticzovienſ: Odrzywolſki Pincerna Czerwonogroden: Litynſki Subdapifer Czerwonogrod: ex Palatinatu Podoliæ. Chrapowicki Succamerarius Smolenſ: Burdźicki, ex Palatin: Smolenſcenſi, Nieśiołowſki Capit: Cirinenſis, Zaba Capit: Koſzanenſ: ex Diſtrictu Starodubov: Szczyt Pincerna M. D. Lit. Korſak Notarius Caſtrenſis Bełzenſis ex Palatinatu Połocenſi, Radecki Vexilli: Bełzenſ: Polanowſki Venator Bełzenſ: Rzeczycki Capit: Poturzynenſ. Wydzga, ex Palatinatu Bełzenſi. Radźiwiłł Capit: Rzeczycenſ: Bułharyn, ex Palatin: Novogroden: Sliżen Capit: Krewſcenſ: Baranowicz Excubiarum Præfectus M. D. Lit. ex Diſtrictu Słomnicenſi, Ogińſki Capit: Przewalſcenſ: Hurko Notarius Vitep: ex Palatinatu Vitepſcenſi. Jozefowicz Capitaneus Orſzanenſis, Kar-

Karczewski Notarius Czernens: Ostrorog, ex Terra Czernensi, Mnischech Succamer: M.D.L. Sobolewski Notarius Varsaviens: ex Terra Varsav: Rostkowski Dapifer Łomżens: Męczkowski Judex Visnensis, ex Terra Visnensi, Chlebowski Capit: Livensis, Siednicki, ex Terra Livensi, Kruszewski Pocillator Podla: Kuczyński Subdapif: Podlach: ex Terra Bilscensi, Załuski Capit: Ravensis, Swidźinski Capit: Radomiens: ex Terra Rav: Sokohub Capit. Sanocensis, Słubicki Thesaurarius Gostinen: ex Terra Gostin: Korzeniecki Judex Pinsc. Orzeszko Notarius Pinscens: ex Distr: Pinsc: 88.
Szpilowski Judex, ex Palatinatu Mścisław: Venceslaus Rzewuski Notar: Campestris Regni, Potocki Capit: Belzens. Lubomirski Capit: Casimirien: Rząźewski Dapif: Bracław: Bekierski Radźiminski, ex Palatin: Braclavien, Radźiwiłł Stabuli Præfectus M. D. L. Godzki Culinæ Regni Præfectus, Oginski Castrorum Metator M. D. Lit. Suski Regens Minoris Cancellriæ Regni, Rudomina Succamerar: Brasław: Wal, ex Palatin: Livoniæ, Sanguszko Ordinatus in Ostrog Ensifer M D. Lit. Oranski, Iwanicki, Gostyński, ex Palatinatu Czerniechoviæ.

Significamus præsentibus Literis Nostris quorum interest Universis & singulis. Clarum id ac perenne coram Orbe esse ad Solium Polonum non donô Naturæ, verùm liberi populi votô, tum pretiô virtutis, gloriæ, latæq; de gestis eximiis famæ, Reges tum Dominos dari, & evehi. Meritum hoc verè distinctũ erat excelsorũq; ac Heroicorũ facinorũ ratio, quod Serenissimus ac Potentissimus Princeps, Dominus, D. Augustus II. Regni istius atq; Provinciarũ & Ditionũ ejus gubernacula obtinuisset, Nobisq; 35. Annos & mediũ sextũ prosperè, jucundè, ac magnanimiter regnasset. Ille igitur dotibus Principes adæquantibus, animo omne Imperiũ superante, amore erga Rempublicã multò fervente, Camenecũ murũ & propugnaculum Christianitatis, Parteq; Podoliæ à pertentijs tunc temporis colluctantibus eliberavit, divisionem à Corpore Reip· attentatã avertit, & firmiori Jure Patriis limitibus adscivit, & assecuravit, pacẽ æternã ab illa, & cũ illa gente hucusq; feliciter duraniẽ concertavit, concluśit, & constituit, & ita magnanimitatẽ ac gloriã suã extendit, ut non posset aliter dici, nisi à Nobis Pater Patriæ, â populo Princeps optimus, à Sacris Dei Ministris, Religionis Propugnator, à Gentibus Heros, ab Hostibus Victor & Profligator. Cùm autẽ hoc Deus robur ad delicium Nostrũ invincibili Imperio Dei, sub cujus manu ita Regũ, ut cæterorũ vita existit, de Regione temporali, in longinquã & perpetuã translatus sit, persolutis tanto Regi simulq; Dno amoris & propẽsionis Nostræ Officijs, quorũ gementia populi pectora plangentesq; oculi testimonia sunt, coram integro orbe in societatem dolorũ Nostrorũ sine dubio accurrente, Nos Regni Primas cũ Senatoribus, Ministris, Officialibus, atq; Ordine Equestri Regni & M. D. Lithv: hoc curæ & Cordi recepimus, ut Orphanæ & afflictæ

Patriæ conſuleremus, eoq; præſidiũ contra omnia, quæ evenire poſſint pericula ſcutũ & defenſionẽ adinveniremus. Quo ex motivo pro d. 25. Mẽſis Aug: in A. 1733. pro Electione ſecũdũ Gentis Noſtræ morẽ, & legẽ cõdeſcendimus, pro qua tã Ampliſſimus Senatus,
89. quàm etiã integra Regni Poloniæ & M. D. L. Nobilitas animo Patriorũ Juriũ & Libertatis ſervandæ cõparuit. Tandẽ protunc ex ratione cuilibet liberè ſentiendi ſensũ affectũq; ſuũ adſcribendi, nõ dé fuit inter Status ac Pro eres utrarũq; Gentiũ, ſcandens concordiã turbo. Expoſt autẽ concurrente Omnipotentis Dei Gratiâ ac afflante Spiritu S. qui aſpera in vias planas, turbida, in quieta, obſcura in lucida reducit, ad conjunctionẽ & unionẽ cum pervenerim9, ad præſentiaq; Pacificationis Comitia, dulciter, & libenter convolaverimuś, Sereniſſimũ Principẽ Dominũ D. Fridericum Auguſtũ Ducẽ Saxoniæ, Juliæ, Cliviæ Montiũ, Angriæ & Veſtphaliæ S. R. I. Archimareſchalcũ & Electorẽ Landgraviũ Turingiæ, Marchionẽ Miſniæ, necnon inferioris & ſuperioris Luſatiæ Burgrabium Magdeburgicũ, Comitẽ, Principẽ Hennebregenſẽ & Bartii Dnũ in Ravenſtein &c. Non tã mortaliũ captu & ſtudio, quã cœlitùs liberis Cordibus inſpiratũ, cæteris merito regnandi præeuntẽ, liberis ſuffragiis, ac libero acceſſu in Regẽ Noſtrũ elegimus & aſſumpſimus. Non ſolũ enim grata & ſvavis pii ſimulq; glorioſi Dominii Sereniſ: Auguſti II. Parentis Ejus nunquã ſatis deplorandi memoria, verũ etiã inſignis, tanti Principis Virtus, exẽplaritas, Juſtitia, Bonitas, generoſitas, longa per æthera fama, Marte ſpirans genius, Heroũ indoles, claraq; magnanimitas ita omniũ Polonorũ allexit, & obligavit corda ad id, ut quẽ potiſſimũ dignitate judicâ runt, cum ſupra ſe altiſſimũ firmarent & conſtituerent. Ille in illo fidei orthodoxæ cultus & amor eſt, quô in Terris adhuc ſuperſtes cũ Sereniſſima Conjuge ſua, verè Virtutum ſocia & cum Sereniſſima Sobole jam tribui Cœlitũ æqualis eſſe, & á cunctis cognoſci videtur. Natalia autem an ne opus hujus revolvere Principis? Sereniſſima enim Domus Ejus tã latè, longè, & profundè procedit, ut nemo Cæſarũ, Regũ, Electorũ, Principũ omniũque per Europã Monarcharũ ſit, cujus in ſe decorẽ, luſtrũ, & nitorẽ ſtrictiorribus vinculis, non reconderet, id ipsũ Gentes Noſtræ expertæ ſunt, cum per nexus cũ Jagiellonica Stirpe, quæ Principũ & Regũ Polonorũ Nidus erat, non ſine gloria eorum ſe eſſe Polonum toto Orbe declarat.

Quẽ ergo jam dubiũ tenere poteſt, ut ſub tanto ſancto & digno Domino Dominia Noſtra non refloreſcant, & ut Deorũ potẽtia ſibi ſimillimo Principi non aſſiſtant ad contrahendas deſuper Regno huic Beatitudines, tã pro reſtabilienda priſca Polonorum fama, quàm etiã pro ſuſtinenda perpetua tranquillitate deſideratas. Quô attentô & perpensô Legibus Reip: inhærendo, accedentibus ex Univerſali omniũ Ordinũ concordibus Votis pro jure Juridicæ,

ridicæ, & indubitatæ Electionis, quod bonũ, felix, faustumq; sit ad Dei honorẽ Nostræq; Patriæ decorem prædictum Serenissimũ Dominũ D. Fridericũ Augustũ Ducẽ Saxoniæ, Juliæ, Cliviæ&c. ut suprà. In Regẽ Poloniarũ Magnũq; Ducẽ Lit. Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq; electum assumptũ, & coronatũ, omni meliori modô & formâ approbamꝰ, confirmamus, & declaramus.

Cum autẽ jam Sereniſſimus Rex Auguſtus Juramentum in id perſonale expleverit, quod Leges Noſtras, immunitates Eccleſiaſticas & Sæculares per Divos Prædeceſſores ſuos Nobis cõceſſas, & donatas, aliaq; Jura tam publica, quàm privata, necnon Pacta Conventa integrè ſervabit, & manutenebit. Nos ſimiliter ſanctè & bona fide prom ttimus, quod eidẽ Sereniſſimo Friderico Auguſto Regi ſub Nomine Auguſti III. eandẽ fidẽ, reverentiã, obedientiã, ſubjectionẽ, & obſequia debita, juſta, & honeſta ſcundũ Leges & Liberta es Noſtras, prout Divis ſuæ Majeſtatis Anteceſſoribus exhibuimus, ſemper exhibebimus & præſtabimus. Quod quidẽ Decretũ Electionꝭ, in Regẽ aſſumptionis, Coronationis, & confirmationis Deo adjuvante exequi cupientes, ac ad manus Sereniſſimi Regis tradendũ & reddendũ volentes, Illuſtriſſimus & Reverendiſſimus Regni Poloniæ & M.D.L. Primas circa aſſiſtentiã Illuſtris Mareſch: Comitialis, atq; Illuſtriſſimorũ, Illuſtriũ, & Magnificorũ Deputatorũ ad Cõſtitutiones, tã ex Senatorio, quã Equeſtri Ordine, quatenus tradat & reddat ejus authoritati, & poteſtati relinquimus. In cujus rei fidem præſentiũ Dominorũ Senatorũ, tum quoq; ſolius Illuſtr. Primatis atq; Illuſ: Mareſch: ac Deputatorũ Miniſtrorũ utriuſq; Gentis Sigilla ſunt appenſa. Datũ Varſaviæ ſub tempus Comitiorũ Pacificationis Die nona Menſis Julij. A.D. 1736. Præſentibus Illuſtriſſimis. Illuſtribus Rev: Magnif: Generoſis, & Nobilibus Załuſki Secretario Regni, Suffraganeo Plocenſi; Wyżycki, Decano Cracovienſi Nominato Archiepiſcopo Leopolienſi; Dembowſki, Nominato Epiſcopo Plocenſi, Karp Nominato Epiſcopo Samogitiæ, Kobielſki Suffraganeo Cujavienſi, Nominato Epiſcopo Camenecenſi, Szembek Canoncio Cracovienſi Nominato Epiſcopo Chełmenſi, Czapſki Abbate Peplinenſi Nominato Epiſcopo Premiſlienſi, Kunicki Suffraganeo Cracovienſi, Sołtyk Suffraganeo Culmenſi, Dębowſki Notario Regni, Krobanowſki Decano Metropolitano & Officiali Gneſnenſi, Łaſzcz Cancellario Metropolitano Gneſnenſi, Doliński, Turſki, Miaſkowſki, Bratkowſki, Moſtowſki, Canonicis Metropolitanis Gneſnenſibus, Wodźicki Canonico & Officiali Cracovienſi, Dunin Łabęcki Officiali Vladiſlavienſi, Branicki Vexillifero, & Duce Cãpeſtri Regni; Towiańſki Succamer: Supremo; Regni, Rzewuſki Inciſore Regni, Lubomirſki Enſifero Regni, Męćińſki

90.

ćińſki Dapifero Regni, Sapieha M. D. L. Szaniawſki Subdapifero Regni, Bilińſki Pincerna Regni, Sapieha Notario Campeſtri M. D. L Pociey Excubiarum Præfecto M. D. L Borzęcki Subdapifero M D. L. Ożarowſki Caſtrorum Metatore Regni, Szembek Vexillifero Curiæ Regni, Mniſzech Venatore Regni, Tripolſki Kijovienſi, Nakwaſki Wyſzogrodenſi, Wilkowſki Sochacovienſi, Succamerariis, Radźiwiłł Premyślienſi, Potocki Leopolienſi, Lubomirſki Sandecenſi, Tarło Stężycenſi, Iabłonowſki Suleienſi, Potocki Luchovienſi, Scrpio Lidenſi, Maſſalſki Grodnenſi, Potocki Guzovienſi, Łuſzczewſki Sochaczovienſi, Mogilnicki Nieſchovienſi, Zboińſki Novenſi, Strutyńſki Horodlenſi, Pląſkowſki Lidzbarienſi, Laſocki Goſtinenſi, Szymanowſki Wyſzogrodenſi, Miroſławſki Klecenſi, Capitaneis. Sokołowſki Juniwladiſlavienſi, Karſki Sochaczovienſi, Petrykowſki Rożanenſi, Sokołowſki Bydgoſtē-ſi, Vexilliferis. Siugodzki Dapifero Chełmenſi, Grabſki Breſtenſi Cujaviæ, Koziebrodzki Dobrzynenſi, Bleſzyńſki Petricovienſi, Dunin Radomienſi, Goſtkowſki Rożanenſi, Jordan Biecenſi Pincernis. Bratoſzewſki Subjudice Terreſtri Goſtinenſi, Mogilnicki Enſifero Chełmenſi, Roſnowſki Venatore Leopolienſi, Skarżyńſki Tribuno Goſtinenſi, Sołtyk Lublinenſi, Moſtowſki Sieprcenſi, Caſtellanidis; Rudzki, Bleſzyńſki, Rudnicki Sieminſki, Succamerarida Leopolienſi. Turno Bartoſzowicz, Gierztorf, Połomſki, Potocki, Podgorſki, Paprocki, Wołhyńſki, Leſzczyńſki, Reklewſki, Narewſki, Kucharſki, Wodźiſławſki, aliiſq; præ plurimis Officialibus Secretariis & Aulicis S. R. M. Nobilibus Incolis Regni Poloniæ, & M. D. L. tẽpore Actûs Comitiorũ comparentibus.

Ad Mandatum Ampliſſimorum Ordinum Regni & M. D. L.
Ioſephus à Lipe Lipſki, Regens Cancellariæ Majoris Regni.
& in Exercitu Regni Cataphractorum Colonellus.

Wárunek Stanow Rzpltey.

92. 12. STany Rzpltey *quò ad Diſſidentes in Religione* do Konſtytucyi 1717. y Konwokacyi 1733. referuią ſię: iako y Woyſka Saſkie *ſub nullo prætextu etiã* potrzeby Rzpltey, żeby w Granice Korony Polſkiey y W. X. L. nie wchodźiły *cavent* ſobie: *Perſonæ Plebeiæ & Ignobiles*, żeby *ullô titulô* żadnych nie brali Krolewſzczyzn: tudźież ponowienie y zawarćie Traktatow z poſtronnemi, żeby tylko *in plenis Ordinibus robur ſuum* brały.

Uſpokoienie Stanow Rzpltey.

13. IAko do powſzechnego Rzpltey uſpokoienia należy wzaiemne poczynionych w tey Rzpltey krzywd, ſzkod y uraz darowanie, tak referuiąc ſię do dawnieyſzych Konſtytucyi *in ſimili neceſſitate publica indiſpenſabili* zażywanych, za zgodą wſzech Stanow oboyga Narodow, na Amneſtyą *tam in Civilibus, quàm in Militaribus, ſalvis privatorum injurys* pozwalamy tym ſpoſobem,

bem. Ze wſzyſtkie Wdztw Ziem, y Powiatow Uchwały, *Lauda* Marſzałkow, Duktorow Wdztw, y Konſyliarzow Sancita y dyſpozycye w ſwych *pro præterito* Wdztwach poſtanowione, tudźież diſpozycye *Æmuli* naten czas *Throni*, także nay wyżſzey nad Woyſkami Komputowemi oboyga Narodow *utriuſq; Partu* władzy dyſpozycye, y to wſzyſtko, cokolwiek *jure belli*, w Bataliach, Podiazdach, przechodach, lub iakichkolwiek woiennych potyczkach tak komputowego, iako y nowozaćięznego Woyſka y wypraw oboyga Narodow z krzywdą y ſzkodą iakąkolwiek y czyiąkolwiek *evenit*, w wieczną niepamięć iść ma. Rabunki zaś wſzelkie, naiazdy, krwi niewinney *non jure belli* rozlania, po drogach rozboie, Dobr y Domow palenie, y inne exceſſa popełnione do teraźnieyſzey amneſtyi należeć nie powinny. Pod tęż amneſtyą nie mogą także podpadać te krzywdy, ktore za czyiąkolwiek ſubordynacyą Woyſka Saſkie lub Moſkiewſkie poczyniły, *hôc præcautô*, że ktoby komu od tąd zadał, á nie dowiodł pokazaniem *in ſcripto* ſubordinacyi Woyſk pomienionych, lub *per inquiſitionẽ ex Teſtibus fide dignis, pœnâ talionis* karany bydź ma. Ktore to krzywdy *in foro competenti* w Trybunałach zaś Koronnych, y W. X.L. *ex quolibet Regeſtro* do windykowania zoſtawuią ſię. Kondemnaty y Dekreta *in Contumaciã* wſzyſtkie *tàm in Civilibus, quàm in Militaribus* wypadłe, z tych ktorzy podczas otrzymania na ſobie Kondemnat y Dekretow *in Contumaciam, in opere belli*, lub za Granicą zoſtawali (za pokazaniem ſłuſznych na to dowodow) z tych zaś, ktorzy w Granicach Rzpltey pod czas otrzymania na ſobie Kondemnat y Dekretow *in Contumaciam* znaydowali ſię (*prævid Iuramentô* że *obſtante legitimo impedimento* ſądźić ſię nie mogli) *authoritate* teraźnieyſzego Seymu *Pacificationis* znoſiemy. 93.
Pokazanie ſłuſznych dowodow y Juramenť *coram Iudicio vel Officio* na Sądach gdźie Kondemnaty, lub Dekreta *in Contumaciam* ſą otrzymane, wykonane bydź powinny. Tá zaś amneſtya *ab Actu* Elekcyi Naſzey! *ad Actum* teraźnieyſzego *Pacificationis* Seymu ſłużyć ma: ktora że *pro ultima & nunquam practicanda vice* daie ſię waruiçmy: oraz *rigorem* przećiwko wzruſzaiącym Pokoy poſpolity w dawnych Prawach *expreſſum* reaſſumuiçmy.

Poſpolite Ruſzenie y okázowanie.

14. PRzeſtrzegaiąc *in omnes caſus ſecuritatem* Rzpltey Poſpolite ruſzenie do przyſzłego da Bog Seymu w rękach Náſzych zoſtawuiçmy: o ktorym dawnieyſze Konſtytucye *in omnibus punctis* reaſſumuiçmy. Aby zaś Stan Szlachecki do ſłużby woiennej tym lepiey ſpoſobił ſię w konie y rynſztunki, Popiſy *aliàs* okazowaniá dawnemi Prawami poſtanowione uchwalamy, y poſtanawiamy. Co ſię ma rozumieć y o W. X. L. *ſine diviſione Belli*.

Modyfikácya Konſtytucyi Grodźieńſkiey *tit:* Poſelſtwo do Oycá Swiętego.

15. ZAkładaiąc ſzczęśćie Páńſtwa y Panowania Naſzego na Oycowſkim Naywyżſzego Paſterza Błogoſławieńſtwie, chcąc oraz tym większą Naſzę Synowſką *erga Sanctã Sedem* pokazać obſerwancyą; Konſtytucyą Grodźieńſką 1726. na ktorą, *S. Sedes conqueritur*, do tych terminow redukuiemy: to ieſt W. Janowi Tarłowi Wdźie Sandomirſkiemu, przez pomienioną Konſtytucyą do Oyca S. Poſſowi naznaczonemu z Nayprzewieleb: w Bogu X. Nuncyuſzem o zachodzące pretenſye *in Iuribus Majeſtatis & Reip: nec-non Patronatûs* traktować zlecamy, bynaymniey niewątpiąc: iż Oćiec S. *in Noſtris & Reip: juſtis deſideryis* Oycowſką ſwoię *præſtabit* łatwość. Inne záś expreſſye w teyze Konſtytucyi Grodźieńſkiey położone, & *gradus executionis* znosiemy: *non derogando* dawnym Prawom y Statutom *de manutentione Iuris Patronatûs Noſtri* poſtanowionym. A teraz *ex particulari Gratia Noſtra Regia*, W W. XX. Opatow, *authoritate S. Sedis Apoſtolicæ locatos* approbuiemy.

Oświadczenie dobrey przyiáźni Sąśiedzkim Potencyom y *Reaſſumptio* Konferencyi.

16. WIele na tym należy Rzpltey, aby z poſtronnemi Potencyami dobrą przyiaźń Sąś edzką nienáruſzenie záchowała. Dla tego Nayiaśn. Ceſarzowi Imci Chrześćiańſkiemu, Nay, iaśn: Carowy Ieymći, Porćie Ottomańſkiey, y innym Potencyom ſtateczną chęć ſwoię do dotrzymania nieodmienney Sąśiedzkiey przyiáźni oświadcza: zlecaiąc oraz *authoritate* Seymu tego Wielebnym w Bogu, Wielm: y Urodz: Kommiſſarzom, *ſancito* Seymu 1726. do konferencyi z Miniſtrami poſtronnemi, mianowićie zaś z Pełnomocnym Miniſtrem Naiaśn: Carowy Jeymći naznaczonym, aby między teraźnieyſzym, á naſtępuiącym pierwſzym Seymem, we wſzyſtkich tak dawnieyſzych, iako y świeżſzych okolicznośćiach traktowali, ſkoncentrowane zaś y umowione Punkta do approbacyi na ten czas Rzpltey podali.

94.

Oprawá Nayiáśn. Krolowy Jeymći.

17. ZA iednoſtaynym zezwoleniem Stanow Koronnych y W. X. L. Oprawę Naiaśn: Krolowy Jeymći Naymiłſzey Małżonki Naſzey *juxta præſcriptum Pactorum Conventorum* takową, iaką miały Nayiaśn, Ludowika, Eleonora, y Marya Krolowe Polſkie: to ieſt ſto Tyśięcy zł: Polſkich Wiana, á drugie ſto Tyśięcy Przywianku intraty roczney *authoritate præſentis Conventûs* poſtanawiamy: y Dobra w Koronie y w W. X. L. *ex primis Vacantibus* to ieſt Staroſtw głownieyſzych w Koronie y W. X. L. dwoie, na ktorych by ta oprawa rozćiągnąć ſię mogła, y *fixum locum ſuũ* miała, wyznaczemy; y applikować będźiemy *unà cum Iuribus Patrona-*

tronatûs. A w tych wszystkich Dobrach (w ktorych *Exoticus Miles* lokować się niema,) Obywatelom Państw tych dobrze ośiadłym, Kondycyi Szlacheckiey, maią bydź Administracye puszczone, bez wszelkiey przeszkody Jurysdykcyi Sądowey. *Quarta* zaś z Dobr tych *reformatione non obstante* do Rawy, á w W. X. L. Donatywa do Skarbu płacona bydź ma, tudzież y inne *onera* Rzpltey zwyczaynym przykładem. *Donum Nuptiale* Krolowy Jeymci z Zupp Bocheńskich y Wielickich dwa Tysiące Czerw: zł: *quotannis* naznaczamy, assekuruiąc, że *ratione hujus reformatorij Iuris* żadney Possessyi Potomkowie Krolowy Jeymći upominać się nie będą, y dochodzić nie mogą: y Rzplta summ pomienionych, tak *in vita*, iako y *post fera fata* Krolowy Jeymći, nikomu powracać nie będzie powinna, ale Krolowa Jeymć tych Dzierzaw zażywać ma, poki tylko Krolową Polską zwana będzie.

Prerogátywy Prymácyálne.

18. Dlą̨c, wszystkie Konstytucye *in rem Dignitatis Primatialis* postanowione, mianowicie zaś Przywiley Kazimierzowski 1457. Konstytucye 1550. & 1607. reassumuiemy: y aby nikt inny tylko Nayprzew: w Bogu Imć X. Prymas Krolow Polskich Nominować y Koronować nie ważył się, *authoritate* Seymu teraźniey szego warujemy: oraz ten Punkt *Dignitatis Primatialis ad antiquam formam Legibus descriptam* redukuiemy: mieysce *Electionis* między Wolą y Warszawą, á nie inne, *in perpetuum* mieć chcemy y postanawiamy. 95.

Skarb Koronny.

19. PONieważ Wielm: Jan Kanty Moszyński, Podskarbi W. Kor: z osobliwey ku Oyczyznie miłości y iey pożytkom, z tą oświadcza się przychylnością, iż wszystko to, cokolwiek Cła Rzpltey, Składy Winne, y inne prowenta w summach pieniężnych importowac y wnosić mogą, *ad necessitates & usus publicos* sprawiedliwie y zupełnie oddawać deklaruie, więc Rzplta temuż Wielm: Podskarbiemu W. Kor: *in recompensam* szczerey iego ku sobie życzliwości, co rok 120. Tyśięcy zł. Polskich, oprocz zwyczayney Officyalistow Skarbowych płacy, naznacza, y determinuie, á kwoli temu wzaiemnie Rzplta *præsenti Lege* stanowi, aby Superintendenći lub Administratorowie, Celł, y Składow Rzpltey *Nobiles & bene possessionati*, ktorzy co Rok Komory wszystkie obieżdżać powinni, co Rok także przed Trybunałem Skarbowym Radomskim, w drugi Poniedźiałek po Inchoacyi Trybunału, *in præsentia* Wielm: Podskarb: W. Kor: lub *ejus Officy*, przysięgę *juxta Rotham* (ktora się tu inseruie) wypełnili: á to aby zatrudnienia do otrzymania Kwitu nie miał tenże Wielm: Podskarbi, ktory iuż temi przysięgami *evincitur*: Ja N. przysięgam P. Bogu Wszechmogącemu w Troycy S. iedynemu; iż dosyć czyniąc U-

rzędowi Superintendencyi moiey, wſzyſtkich Piſarzow w Prowincyi mnie zleconey będących, pilnie doźierałem, tak aby wiernie wſzyſtkie towary y ich ſortimenta rewidowali, nikomu nie folgowali, y nikogo nie depaktowali, y ſam gdźie mi ſię trafiło bydź przy Rewizyi, wiernie ią odprawiłem, żadną ſię rzeczą, ani reſpektem nieuwodząc, y nic na ſwoy pożytek, ani kwitowego, ani *provialibus ullo pretextu* nie biorąc, wſzyſtkie pieniądze ktorem wybrał z Komor Celnych, wodnych, y lądowych, *vel* Składow Winnych, według Inſtruktarza Skarbowego, y konfiſkat według dawnego zwyczaiu, nic nie zataiwſzy, ani przy ſobie zatrzymawſzy, wiernie y ſprawiedliwie do Skarbu Koronnego za Kwitami, Wielm: Podſkarbiego W. Kor. wniozłem y nic na ſwoię potrzebę, oprocz zwykłego *ſalárĩũ*, nie zoſtawiłem, ani żadnego groſza nie zataiłem. Tak mi P. Boże dopomoż y niewinna Męka iego.

Znieśienię Ceł partykulárnych.

2. PONieważ Konſtytucya 1726. znioſła wſzyſtkie partykularne Cła y Myta, *exceptis* gdźieby znaczny koſzt był na poprawę drog, y moſtow, á Poſſeſſorowie rożnych Dobr *abuſivè* tę Konſtytucyą ſobie explikuią, przez co ieſt *detrimentũ* znaczne Skarbu Rzpltey, więc *authoritate* Seymu teraźnieyſzego wſzyſtkie Cła y Myta partykularne *in generali* znoſiemy, okrom gdźieby dawne
96. *Privilegia* Anteceſſorow Naſzych, *ante Conſtitutiones* o Cłach partykularnych *conceſſa* zachodźiły, y okrom tych gdźie Groble y Moſty, bez ktorych ſię obeyść nie można, znaczney potrzebuią reparacyi, po gr: 1. od Konia lub Wołu kontentować ſię powinni. Libertacye ktore *cũ magno detrimento* Skarbu *in ãteceſſũ* wychodźiły, od tąd zabraniamy, y protekcyi Kupcom y Zydom dawać zakazuiemy, *nemine excepto*: á na ſprzećiwiaiących ſię teraźnieyſzemu poſtanowieniu *forũ* Trybunału Radomſkiego naznaczamy, ktory *delinquentes pœnâ ſeſſionis Turru dimidy Anni & mulctâ pecuniariâ* karać powinien. Dla tego Wielm. Podſkar: W. Kor: zlecamy, aby *viâ juris* takowych przywłaſzczaiących ſobie Cłá y Myta proſequował, kwoli czemu Wielm: Hetm: W. Kor: na Requizycyą Wiel: Podſkarb: W. Kor. ludźi *ad tuitionẽ & obſervantiã præſentis Sanciti* dać będźie powinien na uſtáwiczną aſſyſtencyą, y defenſyą Skarbowi Kor. od wſzelakich krzywd y protekcyi. Ta zas Stanow Rzpltey reſpektem Skarbu Kor: Dyſpozycya, poty tylko trwać ma, poki W. teraźnieyſzy Podſkarbi W. Kor. *in miniſterio* Podſkarbſtwa W. Kor. zoſtawać będźie.

Trybunał Skárbowy.

21. REaſſumuiąc Konſtytucye o Trybunałach Skarbowych *An:* 1717. & 1726. y w teyże ſamey regularney Płacy poſłuſzeńſtwie, & *in Diſciplina Militari*, Woyſko Kor: zatrzymać, y zachować chcąc, między Seymem przyſzłym doſzłym á teraźnieyſzym, w każdym Roku raz po 6. Niedźiel y w Radomiu tenże

Trybu-

Trybunał naznaczamy: *præfigendo* pierwszey Kadencyi dzień Poniedziałkowy pierwszy po święćie S. Stanisława Biskupa, w Roku następuiącym 1737 y drugim także Kadencyom *itidē* tenże dzień Poniedziałkowy. Na ktory to Trybunał z Senatu Przewel: w Bogu X. Jana Lipskiego Biskupa Krak: Wielm Michała Potockiego Woł- hyńs. Adama Tarła Lubels: Mikołaia Podoskiego Płock: Jana Czapskiego Chełmińs. Iakuba Narzymskiego Czerniech: Wdow. Maćieia Koźmińskiego Poznańs: Maćieia Myćielskiego Kalis: Franćiszka Moszczynskiego Brześk: Kujaw: Kaźmierza Steckiego Kijow: Kaźmierza Rudźińskiego Czers: Ur: Michała Konarskiego Wislic: Mikołaia Sołtyka Przemyśl: Kasztelanow; za Kommissarzow náznaczamy: ktorym Wielm: Pods: W. Kor: *distinctī* po złoż. Tyś: ce Pols: na Trybunale przytomnym (*absentiū contingens in emolumentū* Rzpltey w Skarbie zostawuiąc) wypłacac *quotannis* będzie, *ex Equestri* zaś *Ordine* tych ktorych Woiewodztwa y Ziemie podług Prawa y zwyczaiu od siebie *salariandos* obiorą za Kommissarzow ordynuiemy. gdzie tenże Przewielebny w Bogu, Wielmożni y Urodzeni Kommissarze ziachawszy się, *in assistentia* W. Podskarbiego W. K. lub *Officy ipsius*, po wykonaney przed Ziemstwem Sandomierskim, lub *vacante hoc Iudicio*, przed Urzędem y Grodem Radomskim, Rotha Trybunalską według Konstytucyi Trybunału Skarbowego 1685. (opuściwszy słowa, iakom się o to nie starał) Przyśiędze, po obranym *è medio sui, sive ex Senatorio, sive ex Equestri Ordine* Marszałku, Alternatę Prowincyi zachowuiąc, ażeby raz był z Małey Polski, drugi raz z W. Polski Marszałek, zaczynaiąc iednak Alternatę od Małey Polski (co się ma rozum eć y o Alternaćie trzymania Piora przy Regentach) y po ufundowaney Jurisdykcyi Konst: wyżey wyrażone, y co do płacy regularney Woysku Kor: y co do sprawiedliwości ukrzywdzonym od Woyska należy, zupełnie zachować y do exekucyi, y do dobrego porządku przyprowadźić *tenebuntur*. Przy tym tenże Tryb: *Liquidationes* Podatkow wszytkich y Młynowego na Seymach przeszłych y Walney Radźie Warszawskiey, á przez Wdztwa y Ziemie na Seymikach uchwalonych, *ordine* w teyże Radźie Warszawskiey *præscripto examinabit*, y one gdźie uchwalone á nie wypłacone (*praviâ* w tym od W. W. y Urodzonych Kommissarzow *reali informatione*, y Poborcow *juxta antiquam Praxim delationis*) wypłaćić tymże Poborcom *injunget: demandata etiam fortiori executione* przećiwko Poborcom dawnym, lub ich Sukcessorom, y tym wszystkim, ktorzyśiękolwiek Pieniędzy Publicznych od Wdztw, Ziem, y Powiatow *sub quocunq; prætextu* uchwalonych tykali, y u śiebie zatrzymali. Ciż Poborcowie wszyscy *sine quavis Citatione* na pierwszą Kadencyą stanąć, y na Wpisy Urodzonego Instygatora, lub Vice-Instygatora Koronnego, przez Wdztwa y Powiaty poczynione sprawić się y odpowiedźieć *tenebuntur*. Tenże Trybunał Skarbowy wszelkie Sancita w Konstytucyi *Ann:* 1717.

97.

1717. & 1726. ſobie opiſane exequować będźie. Liquidacye zaś Chorągwi Regimentow z Podpiſami y Luſtracyami przez Urodzonych Kommiſſ: na lezach iako naypilniey odprawionemi konfrontuiąc, aby ſię żadna defraudacya w Kompletach nie dźiała, odprawować ſię powinny. A dla tego Urodz: Kommiſſarz lub Kommiſſarze względem Popiſow *ſecundũ præſcriptum* 1717. *expreſſum* ſprawić ſię powinien, y powinni będą we wſzyſtkim. Konfrontacya zaś podanych przez Deputatow Woyſka *utriuſq; Authoramenti* na Trybunale Skarbowym, Regeſtrow, powinna ſię odprawić *circa liquidationem in Stuba Iudicij* przy deputowanych Wielm: y Urodzonych Kommiſſarzach y Piſarzu Skarbowym, y
98. Jurament *Rotha per Iudicium componenda* przy Stoliku *Officy* przez Deputatow po dwoch od Polſkich Chorągwi, y po dwoch Officyerow od Regimentow odprawiony bydź powinien. A w ktorym Wdztwie dla zerwania Seymiku Goſpodarſkiego nie byłoby Kommiſſarza, tedy Popis, y Inkwizycyą pierwſzy Senator lub Urzędnik w Wdztwie na on czas przytomny odprawić będźie powinien, y na Trybunał Skarbowy odeſłać. Tenże Trybunał w żadne materye ſobie Prawem & *Lege novella ad exequendum* nie podane wdawać ſię nie powinien, ani też takich Deklaracyi, ktoreby ſię na wyraźnych Konſtytucyach nie fundowały, piſać y promulgować, y żadnych Impozycyi ani na Skarb, ani na Wdztwa, ani na kogo inſzego nie ma ſtanowić, *ſub nullitate attentatorum*. A tak nie chcąc aby Skarb Koronny *per Impoſitionem* od Izby *Summus abitrariũ* był obćiążany, Wielm: Podſkarbi W. K. według Konſtytucyi 1726. Summę dwudźieſtu Tyśięcy Złotych Polſkich ze Skarbu Koronnego *quotannis* wypłacać *Lege præſenti obligatur*: Z ktorey Summy na każdego Kommiſſarza Woyſkowego Summa 3000. Złot: Polſkich corocznie *cedere* powinna. *Reſiduum* zaś iedenaśćie Tyśięcy Złotych Polſkich. *in Parte* na Deputatow Chorągwianych y regimentowych także ich Dyrektora, *in Parte* na inne Oſoby *obſequio* Skarbowego Trybunału deſtynowane. A że ta Izba Trybunału Skarbowego *ſolitâ Praxi* bez Expens obeyść ſię nie może, tedy W. Podſkarbi W. K. na takowe Expenſa piętnaśćie tyśięcy Złotych Polſkich co Rok na Dyſpozycyą Przewielebnego w Bogu, Wielmożnego, lub Urodzonego na ten czas Prezydenta y Marſzałka *providebit*: Co *in calculo publico* accepta*ri* powinno. Z ktorey Summy Urodzonemu Inſtygatorowi, lub Vice-Inſtygatorowi Koronnemu (ktory z nich *ab Inchoatione* Trybunału aż do końca *præſens* będźie) Tyśiąc pięćſet Złotych Polſkich naznaczamy: z teyże Summy czterem Inſtygatorom *ex Inſtantia* Przewielebnego w Bogu Prezydenta; y Wielmożnego, lub Urodzonego Marſzałka czteryſta Złotych należeć będźie. Ukrzywdzeni zas od ſwoich Officyerow Żołnierze *utriuſq; Authoramenti circa Conſtitutionem* 1717. w Trybunale Skarbowym zachowani ſwoy Regeſtr oſobliwy mieć powinni.

Kley-

Kleynoty Rzeczypospolitey.

REassumuiąc Konstytucye dawnieysze *de Clenodiis* tak względem tychże Kleynotow Rzpltey, iako *Archivorum Regni*, do odwieźienia y złożenia w Zamku Krakowskim, deputuiemy przy W. Podskarbim W. Kor. *& circa præsentiam* Wielebnego Kusto- 99.
sza Koron. *ex Senatu* Przewielebnego w Bogu X. Jana Lipskiego Biskupa Krakowskiego, Wielm: y Urodzonego Kazimerza Lubieńskiego Sandomirskiego, Stanisława z Łochocina Łochockiego Dobrzyńskiego Starostę Ośieckiego, Kasztelanow. *ex Equestri Ordine* z Małey Polski Urodzonych Adama Małachowskiego O. święcimskiego, Stanisława Swidźińskiego Radomskiego, Starostow Naszych Michałowskiego Krakowskiego, Branickiego Halickiego Chorążych, Kazimierza Boreyka Łowczego Lwowskiego, Jana Wolskiego Pisarza Grodzkiego Chęcińskiego Sekretarza Naszego. Z Wielkiey Polski Urodzonych Felicyana Grabskiego Podkomorzego Łęczyckiego, Mikołaia Chlebowskiego Starostę Naszego Liwskiego, Melchiora Gurowskiego Chorążego Kaliskiego, Jozefa Podoskiego Starostę Dobrzyńskiego, Jozefa Hrabie Ostroroga, Waleryana Kicińskiego Pisarza Naywyższego Skarbowego Sekretarza Naszego. z W. X. L. Urodzonych Antoniego Dunina Kancellaryi Wielkiey W. X. L. Michała Maurycego Suskiego Kancellaryi Mnieyszey Koron: Regentow. Jozefa *de Campo* Scipiona Starostę Naszego Lidzkiego, Kazimierza Ukolskiego Ciwuna y Podwoiewodzego Trockiego, Kazimierza Nieśiołowskiego Starost: Cyryńsk: Mikołaia Skarbka Ważyńskiego Koniuszego Wilińskiego. Ktorzy to Deputaći *captato opportuno tempore* też Kleynoty odwioszy do Krakowa *sumptu Reipublicæ*, *in assistentia* Ludźi Woyskowych od W. Hetmana *ad hunc Actũ* kommenderowanych, według starych Inwentarzow Authentycznych spiszą, *defectus* w nichże iakieby się pokazały przez kogo y kiedy poczynione, zkonnotuią, Rękami swoiemi *ad referendũ* na przyszły Seym Rzpltey podpiszą, w mieysce Prawem opisane w skrzynie dobrze zamczyste; *in præsentia* tych, ktorych Prawo do tego naznaczyło, złożą, *und cum Inventario* zamkną y zapieczętuią. Ze zaś Zamek Krakowski y *Fortalitium* iego *Domicilia Regum & Reipublicæ* bez żadney obrony zostaią, á Prowenta Starościńskie są tak szczupłe, że z nich Urodzony z Wielopolskich Myszkowski Margrabia Pieńczowski Koniuszy Kor: Staroста Nasz Krakowski na Garnizon Sumptu prowidować nie może; więc *pro Custodia Clenodiorum* Rzpltey *& Fortalitij* na tenże Garnizon do tegoż Zamku sto Porcyi determinuiemy y naznaczamy, na ktore Skarb Koron: corocznie 20000. Złotych Polskich (ktore *in publico calculo acceptabuntur*) wypłacać będzie. Łanowe zaś Porcye na tenże Garnizon tegoż Zamku ordynowane, Rzplta *in auctionem* Łanowego Regimentu odsyła y ordynuie: Ktorzy Lu-

Ludźie przed Kommiſſarzem Wdztwa Krakowſk: na Trybunał Skarbowy obranym *quotannis* popiſywać ſię będą. Miaſto też Krakow *circa omnia Iura, Privilegia & Immunitates* konſerwuiemy: oraz *pro ſecuritate* iego Statut Torunſki y Konſtytucye *de Evocatione Civium reaſſumendo*, mieć chcemy, aby *contra Exceſſivos intra Mœnia compoſitum Iudicium* Wigor ſwoy y Exekucyą miało. Temuż Miaſtu *in ſupplementum* Pogłownego Skarb Koronny *annuatim* do przyſzłego Seymu 8000. Złotych Polſkich płaćic ma, począwſzy *ab An:* 1735. pod tą iednak kondycyą, żeby Bruki należyćie reparowało. Miaſtu także Elblągowi *in alleviationem* Podatku, ktory za *Territorium* w cudzych Ręku zoſtaiące podeymuie, corocznie po 8000. Zło: Polſk: *ſimiliter ab A.* 1735. z Skarbu Kor: do wypłacenia do przyſzłego Seymu, naznaczamy. 100.

Kurlandya.

KOmmiſſyą Kurlandz: ktorey pracowity y chwalebny *in rem Boni Publici Actus* niewygaſłą u Nas, y Rzpltey *promeruit* wdźięczność, w tym wſzyſtkim co tylko *effecit in rem* utrzymania Prawa Naſzego Krolewſkiego y Rzpltey, tudźież ziednoczenia nigdy nierozdźielnego *cum Corpore* Rzpltey teyże Prowincyi (potwierdzaiąc tegoż Xſtwa *omnia Iura, Privilegia, & Libertates*) approbuiemy. Wziąwſzy zaś *in maturam deliberationem*, że z wielu racyi, iako też y z okoliczności inonerowanych Prowentow Dobr *Menſæ Ducalis*, nie przynioſłaby większego iáko *ſub Regimine Ducum* emolumentu Nam y Rzpltey nowa ordynacya przez tęż Kommiſſyą zkoncertowana, y *ad approbandum* podana, tudźież maiąc wzgląd na uśilne y pokorne *Nobilitatis Curlandiæ* prośby, aby na dalſzy czas pod Rządem Xćia *juxta Pacta ſubjectionis & formulam Regiminis* zoſtawała, *providendo* także, żeby *à Principe Fœudario & obſtricto vaſallatui Noſtro ſubſidia Militum* bydź mogły oraz aby *inveſtiẽdus* od nas Xże *onerata bona Mẽſæ Ducalis in emolũentũ & rem Fœudi*, wykupił y ſwobodźił, takową zazdaniem wſzech Stanow, około teyże Prowincyi czynięmy Ordynacyą. Ze *poſt deceſſum moderni Principis Ferdinandi* á w nim *Stirpis Ketleriane* (ktorego *ad vitæ tempora circa Fœudum & Iura ejuſdem* konſerwuiemy) innemu *cum Succeſſoribus ejus Maſculis de Lumbis procedentibus Inveſtituram* Xſtwa Kurlandzkiego *Diplomate Noſtro* według praktykowanego *in ſimili* ſpoſobu, konferować będziemy. Żeby ſię to zaś nie tylko z zupełnym Rzpltey Pożytkiẽ, y z iak naygruntownieyſzym ziednoczenia tego Xſtwa z Rzpltą utrzymaniem, ſtac mogło, do ułożenia kondycyi temuż Xćiu (ktorego *inveſtiemus*) przerzeczoną Kommiſſyą 1727. *ad eum Actum* proroguiemy, y authoryzuiemy.

Do-

Dobra Leszno y inne.

22. PRzy powszechnym Państw tych uspokoieniu, aby każdy mogł do swoiey przyść Własności, Kommissyą do Dobr Leszczyńskich *cũ omnib9 Attinẽtis* iako przedtym zostawały, bądź *Hæreditario Iuri*, bądź *Vxoreo*, podlegaiące, *vigore* Seymu niniey- 101.
szego ordynuiemy, y do niey za Kommissarzow naznaczamy z Senatu Przewielebnego w Bogu X. Jana Lipskiego Bisk: Krako: Wiem: Jana Czapskiego Woiewodę Chełmińskiego, y Ur: Gaspara Modlibowskiego Kasztel: Miedzyrzec: *à ex Equestri Ordine* Urodz: Antoniego Łodźię Poninskiego Referen: Kor: Star: Naszego Piotrkow: Michała Maurycego Suskiego Regenta Kancel: Koron: Macieia Szymanowskiego Star: Naszego Wyszogrodzk: Stanisława Sokołowskiego Inowrocł: Jana Chryzostoma Radoiewskiego Bydgosk: Chorążych, Jozefa Podoskiego Star: Dobrzyń: Ktorzy na dzień 15. Mieś: Września w Roku teraźnieyszym do Leszna ziachawszy się Jurysdykcyą swoię Kommissarską ufunduią, & *ad Comparitionem Plenipotentiariorum, vigore Plenipotentiæ à Serenissimo Hærede datæ*, Kommissyą expedyować będą. Na ktorey to Kommissyi wszyscy do Dobr pomienionych *Iura & prætensiones* maiący, z Prawami swemi stawać, & *Iudicatum pati* maią, *sub succubitione Iurium suorum: & nonnullorum Creditorũ Contumaciâ & absentiâ cum Iuribus suis disparentium non obstante: Salvis Iuribus Vxoreis, Iuribus Hæredum, Creditorum, Privilegiis Regum in perpetuum: salvis Decretis Tribunalitiis, & eorundem cognitione uti opus fuerit, eidem Commissioni præcommissa; atq; potestate limitandi eidẽ Cõmissioni concessa, præcisaq; omni Appellatiõe.*

Kommissya do ułożenia Aukcyi Woyska.

23. KOmmissyą do ułożenia Aukcyi Woyska *præsenti Lege* naznaczamy, ktora aby skutek swoy y gruntowne Postanowienie miała, informować Wdzwa, Ziemie, y Pow: na przyszłych Seymikach *Relationis* w Uniwersałach Naszych będziemy, z naznaczeniem w tychże Uniwersałach Terminu Seymikom *Electionis* Kommissarzow na tę Kommissyą, z ktorych Seymikow *Relationis* Wdztwa Kommissyą informować będą, o sposobach, ktore się Wdztwom podobaią, albo nayłatwieysze, y naypewnieysze zdadzą. Y dla tego tey Kommissyi Termin w Niedźiel sześć po Seymikach *Relationis* w Warszawie determinuiemy, żeby mogła *quid positivi, indubitati & fundamentalis* postanowić. Wszystkie zaś sposoby ktore się komu zdadzą podatkowania pewnego y nie zawodnego Wdztwom na Seymiki *Relationis* donieść każdemu wolno będźie: żeby na Termin tey Kommissyi naznaczony, od Wdztw, Ziem, y Powiatow, Kommissya informowana zupełnie y dostatecznie o Dyspozycyach była, y według tey informacyi media do Aukcyi Woyska ułożyła *ad approbationem* Rzpltey na pierwszym doszłym Seymie: *hôc præcautò*, że w Czopowe y Sze- 102.

lężne Wdztw, Ziem, y Powiatow nie ma pomieniona Kommiſſya wdawać ſię, dopieroż w nałożenie na Dobra Ziemſkie Podatkow, ani *in materiam prætenſæ* od iednych Wdztw, od drugich zaś *denegatæ Cò équationis*. Ktorey to Kommiſſyi przy Senaćie przytomnym y Miniſtrach *Statûs* prezydować ma Nayprzewi: w Bogu Xże JMć Pry: á *ex Ordine Equeſtri* Wdztwa, Ziemie y Pow: ktore Seymiki ſwoie Kommiſſarſkie miewaią, Kommiſſarzow tyle, ile na Trybunał Radomſki obierać maią.

Opátrzenie Kámieńcá y Okopow S. Troycy.

24. JAkośmy ſię *per Pacta Conv:* obowiązali, tak na reparacyą Fortecy Kamieńca Podolſk: y Okopow S. TROYCY dla lepſzey niż teráz ieſt obrony, koſztu Naſzego z Skarbu właſnego żałować nie będźiemy.

Opatrzenie Przewielebnego w BOGU y Wielmożnych Pieczentarzow Koron: y W. X. Lit.

25. MAiąc wzgląd nietylko na ſpuſtoſzenie znaczne Biſkupſtwa Łuckie: ktore dla obſerwancyi Prawa, *de incompatibilibus* Przewielebnem: Andrzeiowi Załuſkiemu Kanclerzowi W. Kor: zamiaſt Biſkupſtwa Płockiego przy Pieczęći konferowaliśmy, ale też zważywſzy koſzta y nakłady znaczne, y uſtawiczne Urzędu tego, na ktorym powaga Naſza y wſzelkich ſwobod oſtrzeżenie zawiſły, za zgodą wſzech Stanow obiecuięmy, onego Opáctwy y Proboſtwami *ex primis Vacantibus in ſubſidium* ſzczupłey intraty opatrzyć: nie uymuiąc nic dawnemu Prawu *ſub Titulo de Cãcellarys.*

Do podobnychże *ex primis Vacantiis* Reſpektow Naſzych *intuitu* prac y koſztow *ad latus Noſtrum* Wiel: Jana na Kodniu Sapiehy Kancl: W. W. X. Lit. przypuśćić obiecuięmy: ktorych nim ſię poda okazya, wſzelkie iego place z Pałacem w Warſzawie na Nowym Mieśćie od rożnych oſob nabyte *Iuri Terreſtri ejuſq; Legibus & Immunitatibus*, iako odtąd Dobra Ziemſkie pomienionego Wielm: Kancl: W. W. X. Lit. y Sukceſſorow iego za zgodą wſzech Stanow *in perpetuum* inkorporuięmy.

A ponieważ Wielm: Małachowſki Podkanclerzy Kor: nieuſtannie *circa Bonum Publicum* z uſzczerbkiem fortuny właſney pracuie, więc na inſtancyą Ur: Poſſow *ad primas vacantias panis bene meritorum* pierwſzym go bydź deklaruięmy.

Chwalebne także *in publicum* prace Wiel: Xćia Czartoryſkiego, Podkanclerzego W. X. Lit. w podaiących ſię okazyach rekompenſować przyrzekamy.

103. O Porządku Seymowania.

26 APonieważ według Konſtytucyi 1673. *Pacificatio interna, libertas ſentiendi, & jus vetandi*, przy Prawie ſą zachowane; á Prawo 1690. ieſt wyraźne, żeby pierwſzego dnia Seymowania obrany był Marſzał: Poſelſki. Więc Poſſowie na Seym ziachawſzy

chawszy się pierwszego zaraz dnia w żadne insze niewdawaiąc się materye, do obrania Marszałka przystępować, & *Ordinem* Konstytucyi 1699. *in toto* obserwować powinni będą.

Urzędy Ziemskie.

27 Bierzemy to sobie *pro summa parte glorie*, że w tych Państwach od BOGA Rządom Naszym powierzonych znayduie się wiele ludźi zacnych, do spraw Rzpltey iako też do posług Naszych y Oyczyzny sposobnych. Więc chcąc mieć *copiosiorem Thesaurum* Honorow do ozdobienia onych, Urzędy Ziemskie, Powiatom Wiślickiemu, Pilźnieńskiemu, Opoczyńskiemu, y Chęcińskiemu (*exceptis Electivis*) na instancyą Urodz: Posłow Woidztwa Sandom· *more & praxi* innych Ziem y Powiatow nadaiemy y postanawiamy: y na nie Przywileie z Kancel: Naszych wydać w tymże Wdztwie Sandom: *possessionatis* nakazuiemy. Porządek ich podług Powiatow naznaczaiąc, według ktorych to Powiatow Precedencya taka bydź powinna, aby Chorąży po Chorążym, Stolnik po Stolniku pierwszego Powiatu, *similiter* y drudzy Urzędnicy *Stallum & Ordinem* trzymali: też same y twm sposobem Urzędy Ziemskiey Powiatowi Ostrzeszowskiemu w Ziemi Wieluńskiey, Powiatowi Krasnostawsk: w Ziemi Chełmskiey, Powiatowi Winnickiemu y Zwinogrodzkiemu w Wojewodz· Bracławskim *authoritate* teraźnieyszego Seymu nadaiemy. Siodmego także Possa Wdztwu Sandomirskiemu, *authoritate præsentis Conventûs* pozwalamy.

O Urzędách Woiewodztwá Bełzkiego.

28 NA instancyą Ur· Posłow Ziemskich Wdztwa Bełzk: *propter præmianda Concivium merita* y Ziemianow tegoż Wdztwa, y Pow: niżey położonych za zgodą Stanow Rzpltey, Urzędy Powiatow Grabowiec: Horodelsk: począwszy od Chorąstwa Powiatu Lubaczewsk: *secundum praxim & ordinem* Woiewodztw innych, Urzędy wszystkie *servatô Turnô* Ziem y Powiatow: to iest po Chorążym Bełzkim, Buski. Grabowiecki, Horodelski, y Lubaczewski, po Stolniku Bełzkim, Buski, Grabowiecki, Horodelski y Lubaczewski, y tak *per consequens* ostatnie Stalla posobie mieć y zabierać maią. Ktore to Urzędy *adherendo* dawnieyszym Konstytucyom *eo nomine* stanowionym *merè Terrigenis & Possessionatis* tegoż Wdztwa rozdawane bydź maią. 104

Urzędy Brzeźinskie.

29. NA instancyą Urod: Posłow Ziemskich Wdztwa Łęczyckiego, Urzędy wszystkie Ziemskie począwszy od Chorąstwa Powiatowi Brzeźińskiemu pozwalamy, *ad mentem* Konstytucyi 1726. o Urzędach Powiatu Inowłodzk: stanowione, ktorzy Urzędnicy tak *alternatim* po Inowłodzkich, iak Inowłodzcy po Łęczyckich mieć *ordinem* powinni.

O Deputatach Podolſkich.

30. DLa tym większzey w Trybunale Koron: ſprawiedliwości Wdztwu Podolſk: drugiego Deputata reſpektem Powiatu Latyczewſkiego przydaiemy.

Rekompenſa Urodzonemu Wácłáwowi Rzewuſkiemu Piſarz: Pol: Kor: Marſzał: Poſelſkiemu.

31. NAdgradzaiąc prace Urodz: Wacława Rzewuſkiego Piſarza Pol: Kor. Marſzałka Poſelſkiego na tym Seymie podięte, onemu ſummę 60000. złotych Polſkich ze Skarbu Koronnego *ex primis Proventibus* naznaczamy.

O Alternaćie Dep: Ziemi Mielnick: y Bielſk:

32. PONieważ Konſtytucya á. 1699. o Alternacie Roczney między Ziemią Mielnicką y Bielską w obieraniu Deputatow Wdztwa Podlaſk: *cum præjudicio* iedney Ziemi ſtanęła. Zaczym *de juſtitia* melioruiąc tęż Alternatę, poſtanawiamy; ażeby *in poſterum*, iuż nie roczney, ale dwuletniey był *Curſus* Alternaty, to ieſt, ażeby z Ziemi Bielſkiey przez lat dwie, á z Ziemi Mielnickiey także przez lat dwie: y że teraz Mielnicki Deputat w Trybunale Koron: zaſiada, y na przyſzły Trybunał taż Ziemia Mielnicka dla zakończenia pierwſzey dwoletniey Alternaty obrać mieć będźie *poteſtatem*, á potym z Ziemi Bielſkiey przez lat dwie, *& ſic per conſequens in perpetuum* Dep: na Try: Kor: był obierany.

Sądy Pográniczne Wdztw Kijowſkiego Podolſkiego, y Bracłáwſkiego.

33. C*Onclusum Senatûs Conſilij in An.* 1732. *die* 13. *Octobr: celebrati*, względem Sędźiow Pogranicznych Wdztwa Kijowſkiego, Podolſkiego, y Bracław: approbuiemy; naznaczaiąc za Sędźiow Pogranicznych Wdztwa Kijow: Urod: Michała na Liſowſzczyznie Jackowſkiego, Podczaſzego Kijowſk: y Wa-
105. wrzeńca z Potoka Potockiego, Skarbnika Zytomirſkieg: Wdztwa Podolſk: Urodzonych Grabowſkiego, Cześnika Latyczewſkiego, Gorazdowſkiego Łowczego, Czerwonogrodzkiego, Kaweckiego, y Markowſkiego; Wdztwa Bracław: Urodz: Auguſtyna Jaroſzyńſkiego Miecznika Bracławſkiego Kaźimierza Swidźińſkiego Podſtolego Sochaczewſkiego, Piotra Czeczela, y Antoniego Wąſowſkiego. Ktorzy ſpoſobem *in dicto Senatûs conſilio* opiſanym ſprawić ſię powinni, y Sądy ſwoie według rozłożonych kadencyi punktualn e ſądźić maią.

Kommiſſya Woiewodztw Kijowſkiego, Wołyńſk: Podolſk: y Bracławſk: do Rozgraniczenia.

34. PONieważ Dyfferencye zachodzą między Wdztwami Kiiowſkim, Wołyńſk: Podolſk: y Bracław: o Granicę, oſobliwie między Wśiami na Pograniczu zoſtaiącemi, że poćiągane bywaią

bywaią do płacenia podatkow do rożnych Wdztw. Więc *præscindendo* te uzurpacye, za zgodą Stanow Rzpltey Kommissyą po Seymikach Deput: w Niedźiel 6. naznaczamy, y za Kommissarzow deleguiemy z Senatu Wlmżnych Kaźimierza Steckiego, Kijowsk: Karola Wyżyckiego, Wołyn: Marćina Kalinowskiego, Kamień: Jana Potockiego Bracł: Kasztelanow; á *ex Equestri Ordine* Uro: Antoniego Trypolskiego, Kijow: Piotra Pepłowskiego, Łuckiego Jana Pepłowskiego, Podolsk: Pawła Jaroszyńsk. Bracł: Podkom: Alexandra Kniehnińskiego, Kijowsk: Nikodema Woronicza, Owruckiego, Xćia Woronieckiego, Wołyńsk: Telefusa, Podolskie: Kruzera, Latyczewsk: Kaletyńsk: Bracł: Chorążych. Michała Pauszę, Owruckiego, Michała Czackiego, Wołyńsk: Andrzeia Gurowskiego, Podolsk: Rząźewskiego, Bracł: Steck: Zotymirskie: Stolnikow. Jackowskiego, Kijowsk: Jana Jakubowskiego, Zytomirsk. Humieckiego, Podolskiego, Alexandra Stadnickiego, Latyczewsk: Odrzywolskiego, Czerwonogrodzkiego Podczaszych. Ktorzy to Wielm. y Urod: Kommissarze (*absentiâ plurium non obstante modò octo adsint*, y áby z każdego Wdztwa *ex Equestri Ordine* było po dwoch, á Senator ieden) Granice Wdztw pomienionych *distingvent*, y według starych Granic *& juxta probabilia documenta* znakami Graniczn: wyznaczą, wydawszy czterema Niedźielami przed Terminem Kommissyi swoiey, Innotescencye Kommiss: do Grodow po Wdztwach dla wiadomośći wszystkich do tego *concurrentiũ*, *& non præjudicando* w niczym regularney płacy.

Reássumpcya Kommissyi Rozgraniczenia Woiewodztwá Ruskiego, od Woiewodz: Wołyńskiego. 106.

35. PONieważ Kommissya do Rozgraniczenia Wdztwa Ruskiego, od Wdztwa Wołyńskiego, *in favorem* Dobr Założieckich W. Jozefa Potockiego Wdy Kijowsk. Hetm: W. Kor. *Conslit. A.* 1717. naznaczona *in hucusq;* do skutku przyść nie mogła. Przeto *pro effectuanda eadem dislimitatione*, aby Dobra iedne do dwoch Wdztw o Podatki poćiągane nie były, naznaczamy Grody Przemyslki, Trębowel: Krzemieniec: y Bełzki; ktore to Grody (*absentiâ unius ex Generosis Officialibus non obstante*,) na dźień 17. Mieś: Września w Ro: teraźnieyszym do Załoźiec ziachawszy *prævia avisatione literali*, dawne Taryffy, tak Lwowskiey Ziemi iako y Powiatu Krzemienieck: tudźież insze dowody komportować nakażą, z komportowanych zaś decydować będą, do ktorego Wdztwa czyli Ziemi maią wydawać Podatki Wśie *ad præsens in disquisitione* między temi Wdztwami będące.

Odiazd do Cieplic Wiel. Xćia Czartoryskiego, Wdy Rusk: y Łubieńskiego, Kasztel: Sandomirskiego.

36. PONieważ słabość zdrowia W. Xćia Czartoryskiego, Wdy Ruskiego, *exigit necessitatẽ* kuracyi u wod Cieplic: dla tego onemuż odiazd *extra fines Regni* do Cieplic, oraz w sprawach wszelkich

kich *in quibuſvis majoris & minoris ſubſellij Indicijs Beneficium ſuſpenſionum* pod odiazd iego, do powrotu, za zgodą wſzech Stanow pozwalamy. Toż pozwolenie ſłużyć ma W. Lubińſkiemu, Kaſztelanowi Sandomirſkiemu.

Pozwolenie wyiazdu do Cieplic Wielmożnemu Marſzałkowi Wielkiemu Koronnemu.

37. DLa poratowania ſłabego zdrowia W. Jozefowi Wandalinowi Mniſzchowi Marſzał: W. Kor- *authoritate* Seymu teraźnieyſzego *extra Regnum* do Cieplic wyiachac, *cum Beneficio ſuſpenſionis* Spraw wſzelkich *in quibuſvis majoris & minoris Subſelly Iudicys* pod odiazd iego do powrotu pozwalamy.

Poſkromienie ſwáwolnych Kurpikow.

38. WDobrach Kupiſzki, Kolno, Czerwone, y Nowogrod, *cũ attinentijs*, w Ziemi Łomżyńſkiey, od W. Szembekowy Kanclerzyny W. Kor. W. Mniſzchowi Marſzałkowi W. Kor. *per ceſſionem* za konſenſem Naſzym *de Iure communicativo* uſtąpionych, aby ſwawolni y do rebellij ſkłonni Kurpikowie *à ſeditionibus, tumultibus, & quibuſvis inconvenientijs coerceantur*, wyprobowaney to *in arduis* tegoż Wielm: Marſzałka W. Kor. *moderni Poſſeſſoris* przezorności y attencyi polecamy.

107. Surrogacya Sanocka y Ciechanowſka.

39. IAkośmy pozwolili wyiazdu do cudzych Kraiow Urodzon: Jerzemu Mniſzchowi, Podkom: Wiel: W.X.Lit. Sanockiemu, y Ur: Nieborſkiemu, Ciechanowſk: Staroſtom Naſzym Sądowym, tak aby nie uſtawała Adminiſtracya ſwiętey ſprawiedliwości, na mieyſcu ich, w Ziemi Sanockiey Ur. Kaźimierza Bukowſkiego Sędźiego Sanockiego, á w Ziemi Ciechanow: Urod: Michała Noſarzewſkiego, za Surrogatorow naznaczamy, ktorzy według Prawa dawnego *Iurisdictiones Caſtrenſes* aż do powrotu Urodzonych Staroſtow *exercere* będą powinni.

Konfirmacya Kośćioła Warſzáwickiego.

40. UWażaiąc *Religionis zelum* W. Franćiſzka Bielinſkiego Marſz: Nad. Kor. Podſkar: Ziem Pruſkich Fundacyą Kośćioła w Warſzawicach, Dobrach iego Dźiedźicznych nowo wyſtawionego, á w Radwankowie przez Wiſłę znieśionego y demoliowanego approbuiępmy, & *Ius Collationis*, ktore Nam do Kośćioła Radwankowſkiego *competebat*, Dźiedźicowi Warſzawic konferuiępmy, y wiecznemi czaſy *Iuribus & Immunitatibus Eccleſiaſticis ſub Iuriſdictione* Wielebn: w BOGU X. Biſkupa Poznańſ: Kośćioł pomieniony, *cum omnibus ejus Areis & Fundis adſcribimus & incorporamus.*

Zámek Oświećimſki.

41. MAiąc oſobliwy wzgląd na pograniczny Zamek Oświećimſki znacznie zdezolowany, ktory aby *in poſterum* w oſta-

ostatnią nie polzedł ruinę, więc za zgodą wszech Stanow na Reparacyą tegoż Zamku Oświećimskiego Cło na wiśle pod Broszkowicami od ryb y drzewa Kupieckich z Szląska y do Szląska płynących, to iest od kopy Ryb po groszy dzieśięć, y drzewo dzieśiąte do wybierania przez trzydzieści lat naznaczamy, tak iako Konstytucyą *A.* 1667. naznaczone było, ktore Cło do Starosty tamecznego oddawane bydź ma, y przez iego Sukkollektora wybrane; á na reparacyą y poprawę Zamku Oświecimskiego, obrocone. A ponieważ zaś Urodz. Lubowiecki przeszły Starosta Oświećimski, Cło wodne na reparacyą Zamku Oświeśimskiego Konstytucyą *A.* 1667. postanowione przez 30. lat wybrał, á zadney reparacyi w tym Zamku nie uczynił, y bardziey zdezolował, więc za zgodą wszech Stanow, *vindicationem* wybranego Cła tego od Sukcessorow Urodz Lubowieckiego Ur Małachowskiemu Star: Naszemu Oswiećimsk. *in foro competenti* naznaczamy. *Privilegia* zaś od Nayiaśń. Antecessorow Naszych Miastu Oświećimowi nadane, na Skład Solny, y wywożenia, iak przywożenia Towarow, z Szląska do Korony, y z Korony do Szląska dla pewnieyszego Prowentu Komory Naszey w Oświećimiu będącey *Constitutionibus A.* 1565. & 1647. approbowane *in omnibus punctis, clausulis, ac rigoribus pœnarum* reassumuiemy, y wiecznemi czasy ztwierdzamy, Xtwa Zatorskie y Oświecimskie aby *ysdem prærogativis* iak insze Wdztwa *gaudeant* w obieraniu dwoch Posłow na Seymy, za zgodą wszech Stanow wiecznemi czasy pozwalamy. Tych zas Posłow *juxta Constitutionem A.* 1564. áby pensya z Skarbu Koronnego dochodźiła approbuiemy. 108.

Pomiarkowánie Granic między Miastem Krucświcą, y Wśią Kobylnikami: także nadanie Wśi Nowogrobla Urod: Jozefowi Lipskiemu Regentowi Kor.

42. CHcąc aby dalszych nie było kłotni między Miastem Krucświcą y Wśią Kobylnikami o grunt Ostrowek nazwany, *accedente consensu* Dziedźica iey Urodz: Antoniego z Głogowy Kossowskiego Regenta Kancel: W.X. Lit. Starosty Naszego Przedeckiego Grunt pomieniony do Miasta Krucświcy przyłączamy: á *in recompensam* Grunt Niemoiewko w Wdztwie Inowłocławskim z tym iakie się na tym gruncie znayduie pobudowaniem, do Wśi Kobylnik *Iure Terrestri* daiemy. Wieś także Nowogroblą w Wdztwie Bełzkim leżącą *eodem Iure Terrestri* Urodz: Jozefowi Lipskiemu, Regentowi Kor: nadaiemy.

Reássumpcya Kommissyi do Dzierżaw Mośiny y Golęćiná.

43. POnieważ Kommissye od ś. p. Krola Jmći Antecess: Naszego do Dobr Naszych Krolewskich Mośiny Urod: Kwileckiego, y Golęćina Urodz Miaskowskiego w Wdztwie y Powiecie Poznańsk: leżących, *per publicam hostilitatem funditùs* zdezol-

zolowanych, na uznanie Reparacyi y erogowanych expens *ob ſubſecuta fata* tegoż Nayiaśn: Predeceſſora Naſzego ſkutku ſwego nie wzięły; tedy one *præſenti Conſtitutione* (*prævió ad præmiſſa novó* z Kancellaryi Naſzey *Inſtrumentó*) reaſſumuiemy, y tę ktora względem tych Pretenſyi przez naznaczonych Ur. Kommiſſarzow naſtąpi decyzya, approbować będziemy.

Domus Correctionis, aliàs Cuchthaus przy Warſz.

44. PRzywiley Naſz z Kancellaryi Koron: z podpiſem Ręki Naſzey wydany *pro domo Correctionis*, aliàs Cuchthaus przy Warſzawie od Wieleb: w Bogu X. Adama Roſtkowſkiego, Biſkupa Filadelfskiego Suffragana Łuckiego, Prob: Warſzawſk: fundowany. na poſkromienie y poprawę złych y ſwawolnych ludźi, iako *Bono Publico* potrzebny, y pożyteczny, *authoritate præſentis Conventûs, in omnibus punctis & clauſulis* approbuiemy.

Akádemia Krákowſka.

09.

45. JVra & *Privilegia* Akademii Krakowſkiey, z Inkorporacyą Proboſtwa Wielickiego approbuiemy.

Gratitudo Urodz. Sekretarzowi do Konſtytucyi Seymu teráźnieyſzego.

46. NIe tylko *intuitu* prac pod czas Seym teraźnieyſzego podiętych Ur: Waleryana Kićińſkiego, Piſarza Naywyżſzego Skarbowego, ale oraz y względem zaſług Nayiaś: ś.p. Oycu Anteceſſorowi Naſzemu y Rzpltey, od lat 30. kilku ſtatecznie, wiernie, y życzliwie świadczonych, Kamienicę iego tu w Warſzawie w Rynku będącą, od ſtawiania Gościa *ex Officio* tak pod czas Seymow y Ziazdow publicznych, iako y bez Seymow przy Rezydencyi Naſzey, oraz *ab oneribus Civilibus in perpetuũ* uwalniaiąc, *Iuri Terreſtri* inkorporuiemy.

Reáſſumpcya dawnych Praw o Quárcie.

47. DAwne Prawa *ſuper Retentoribus Stipendiorũ*, ośobliwie oddawania Quarty y Quadrupli *ex Bonis Regalibus unà cũ rigoribus*: iako to 1569. 1661. 1667 y inſze *in toto* reaſſumuiemy; oraz za Kommiſſarzow do Quarty deputuiemy z Senatu Wielm Wacława Trzćińſkiego Rawſ: Ur. Piotra Dunina Radomſ: Kaſztelanow. *Ex Equeſtri Ordine* z Małey Polſki, Ur: Iozefa Załuſkiego Staroſtę Naſzego Rawſkiego, Jana Wolſkiego Piſarza Grodzkiego Chęćińſkiego Sekretarza Naſzego. Z Wielkiey Polſki Ur: Tymoteuſza Podoſkiego Staroſtę Rypińſkiego, Kaźmierza Błeſzyńſkiego Cześnika Piotrkowſkiego.

Rezydenci do Boku Náſzego.

Ad. 1. *Aug:* 1736. Nayprzew: w Bogu Imć X. Arcybiſkup Gnieźnieńſki, Prymas Kor: Polſkiey y W. X. L. J. W. Kaſztelan Krakowſki, Wiel. Poznańſki, Ur: Sądecki Kaſztelanowie.

A die 1. 9*bris* 1736. Tenże Nayprzew: w Bogu Imć X. Prymas

mas Arcybiſkup Gnieźnieńſki, Wielm: Wda Krakowſki, Sandomirſki, Ur: Miedzyrzecki Kaſztelanowie.

A d. 1. *Febr:* 1737. Przew: w Bogu X. Arcybiſkup Lwowſki, W. Wda Poznańſki, Kaliſki, Ur. Wiślicki Kaſztelanowie.

A d. 1. *Maj Anni ejuſdem.* Tenże Przew: w Bogu X. Arcybiſk: Lwowſki, J. W. Wda Wileńſki, Wiel: Woynicki, Ur: Biecki Kaſzt.

Ná Drugi Rok. 110.

A d. 1. *Aug. ad ultimã* 8*bru* 1737. Przew: w Bogu X. Biſkup Krak: Wielm: Wda Sandomirſki, Gnieźnieńſki, Urodz: Rogoźińſki Kaſztelanowie.

A d. 1. 9*bru ad ultimã Ian:* 1738. Tenże Przewieleb: w Bogu X. Biſkup Krakowſki, Wielm: Wileńſki, Sieradzki, Urodz: Radomſki Kaſztelanowie.

A d. 1. *Febr:* 1738. *ad ultimã Aprilis.* Wieleb: w Bogu X. Biſkup Kujawſki Wiel: Wda Kaliſki, Łęczycki, Urodz: Zawicholtſki Kaſztelanowie.

A d. 1. *Maij ad ultimã Iulij Anni ejuſdẽ.* Tenże W. X. Biſkup Kujawſki, Wielm: Wda Trocki, Zmuydzki, Ur: Łęczyc. Kaſztel.

Receſs do przyſzłego Seymu.

DLa walnych Spraw Rzpltey, ktorym ledwie wyſtarczyć mogł czas Dwuniedźielnego teraźnieyſzego *Pacificationis* Seymu, *deſideria* Wdztw, Ziem, y Powiatow w dawnieyſzych Seymowych Receſſach, mianowićie Seymu 1717. & 1726. y innych wyrażone, do przyſzłego Seymu odkładamy.

Wáćłáw Rzewuſki, Piſarz Polny Koronny Márſzáłek Poſelſki.

X. Ian ná Lipym Lipſki, Biſkup Krákowſki Xiąże Sieweriſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Auguſt Alexander Xiąże Czártoryſki, Wdá y Generał Ziem Ruſkich; Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Mikołay Podoſki, Wdá Płocki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Iozef z Koźielſka Ogińſki, Wda Trocki Deputat z Senatu do Konſ: Adám Małachowſki, Stá Oświeć: y Poſeł Xtwa Zatorſkiego y Oświećimſkiego, Deputat do Konſtytucyi z Małey Polſki.

Ian Páweł Pepłowſki, Podkomorzy y Poſeł Wdztwá Podolſkiego Deputat do Konſtytucyi z Máłey Polſki.

Ierzy Wándalin z Wielkich Kończyc Mnißech, Podkomorzy W. X. L. Staroſtá Sánocki, Deputat do Konſtytucyi z W. Polſki.

Iozef z Lipego Lipſki, Regent Koronny Deputat do Konſtytucyi z Prowincyi Wielkopolſkiey.

Káźimierz Nieśiołowſki, Stároſtá Cyryńſki do Konſtytucyi z Prowincyi W. X. L. Deputat.

Michał Adam Slizeń, Krewſki y Wißniewſki Staroſtá Deputat do Konſtytucyi z W. X. Lit.

Wáleryan Kićińſki, Piſarz Naywyzſzy Skárbowy J. K. M. Sekretarz do Konſtytucyi. *mpp.*

111. KONSTYTUCYE W. X. Lit.

Ná tymże Seymie.

Spoſob znieśienia Podymnego, y obmyślenia zápłáty Woyſku W. X. Litewſkiego.

1. CHcąc *univerſali deſiderio* Urodz: Poſłow Prowincyi W. X. L. przez ulżenie ćiężarowi Dobr Dziedźicznych w Podatku Podymnego, iako nayſkutecznieyſzym *providere* ſpoſobem, ponieważ *hic & nunc* na teraźnieyſzym Extraordynaryinym Seymie, na ktorym tylko *preſsè de ſecuritate interna & externa*, krotki Nam czas radźić pozwala, doſkonale tego Intereſſu zakończyć nie możęmy; więc *univerſali* teyże Prowincyi *conſẽſu*, iak prędko nã *opportunitas temporis* pozwoli, zniożſzy ſię z Wielm: Miniſtrami *Statûs & belli* W. X L. przed Seymem Extraordynaryinym materyą tę przed ſię weźmięmy: aby náSeymikach Relacyinych Deputowani z Wdztw y Powiatow *in hunc finẽ* weſpoł z Senatorami y Miniſtrami Proiekta ſpoſobow *ad deciſionẽ & approbationem* przyſzłego Seymu ordynaryinego uformowane były, nie wdaiąc ſię w żadne luſtracye, iakoby *Incolæ* W. X. L. w okoliczności Podymnego *votorũ ſuorũ cõpotes* byli, y Woyſko W. X. L. niezawodną miało płacą, á Duchowieńſtwo *ad eadẽ oncra* powinno należeć rowno z Dobrami Ziemſkiemi Szlacheckiemi.

Trybunał Skárbowy W. X. Lit.

2. S*Vpplendo deceſsũ* w zeſzłych Senatorach, ktorzy byli *anteriori Conſtitutione*, do Trybunału Skarbowego *deputati*, na ich mieyſce naznaczamy z Senatu Wielebn: w Bogu X. Zienkowicza Biſkupa Wileńſkiego, y Wielm: Iozefa Ogińſkiego Wdę Trockiego, Kryſzpina Zmuydzkiego, Zabę Połockiego, Niezabitowſkiego Nowogrodzkiego Kaſztelanow; przy Urodzonych Inſtygatorze, lub *Vice*-Inſtygatorze W. X. Lit.

Korrektá *Jurium* W. X. Lit.

3. DLa krotkości czaſu Seymu Extraordynaryinego *Iuriũ Correcturã* W. X. L. *circa publicã declarationẽ & anteriora Sancita* do przyſzłego Seymu odkładamy.

Kommiſſya o ludźi wybránych W. X. Lit.

112. 4: POexpoſtulacyi z Wielm: Keyzerlingiem Pełnomocnym Poſłem Nayiaśn: Carowy Jeymći, o zabranie tak wielu ludźi z Xtwa Lit. Ponieważ *ex parte ſua* Jmieniem teyże Nayiaśn: Carowy Jeymci Kommiſſarzow naznaczyć deklarował. Zaczym z Xtwa Lit: z Wdztw, Powiatow, tak Pogranicznych, iako y innych pokrzywdzonych, *ad deducendas injurias* iako to o ſpalenie Wietki Miaſta handlownego w Powiećie Rzeczyckim, y w innych Woiew: Pow: o ſpalenia Dobr, przywrocenia Poddańſtwa, y o inne depaktacye, zabr..nie pieniędzy, fantow, koni, Szlachty kowanie, y więźienie, y inne wſzelkie z tych okazyi *gravamina*, lub Ur: Poſłow

ſow teraz *in activitate* będących, lub na Seymikach Relacyinych od Wdztw, Ziem y Powiatow obranych za Kommiſſarzow *liberâ arbitriô* zoſtawuiemy. Ktorzy ſię *de tempore & loco* z Moſkiewſkiemi Kommiſſarzami ſkoncertować maią, wſzyſtkie ſzkody ludźi własnych wybranych y wſzelkie *gravamina* podpiſać ſobie *adinvicē*, y podpadać *concordanter* powinni będą, & *ad indilatam executionem & ſatisfactionem* przyprowadźić maią.

Pozwolenie ſądzenia Aſſeſſoryi W.X. Litewſ: w niebytnośći Náſzey.

5. ZE dla ſzczupłośći czaſu, Sądy Naſze Zadworne W.X.L. nie mogą expedyować *farraginē* wielu Spraw pod czas Seymu, tedy chcąc *ſitientibus juſtitiā ſubvenire*, na prośbę Prowincyi W. X.L. *authoritate præſentis Conventûs* pozwalamy Wielm: Kancl: W.W.X.L. ilekolwiek przyſzło by ſię Nam od Państw Naſzych Dźiedźicznych oddalić, ſądźić *ſub abſentia Noſtra* też Sądy Aſſeſſorſkie, za reſkryptem Naſzym, w Grodnie, lub w Brześćiu *prævijs innoteſcentialibus* iego do Wdztw y Pow: *in abſentia* zaś Wielm: Kanclerza W.W.X.L. Wielm: Podkanclerzy ſądźić mocen będźie.

Pozwolenie wyiázdu zá Gránice Wielm: Janowi ná Kodniu Sápieźie Kánclerzowi W. W. X.Lit.

6. PONieważ Wielm Jan na Kodniu Sapieha, Kanclerz W. W. X.L. za otrzymanym *anteriùs* konſenſem, do Cieplic dla poratowania zdrowia, wyiachać *intendit*, tedy wſzelkie z nim ſprawy *in majoribus & minoribus Subſellijs Regni & M.D.L. authoritate moderni Conventûs* od wyiazdu aż do powrotu onego do Oyczyzny ſuſpenduiemy.

Immunitas Senatorow y Poſſow Ziemſkich.

7. REaſſumuiąc wſzyſtkie Konſtytucye, *de ſuſpenſione cauſarū* Senatorow y Poſſow Ziemſkich, *Decreta cujusvis ſubſellij*, y ſuſpenſy *ab officio, ab Actu* Seymikow Antekomicyalnych wypadłe iako Prawu przećiwne kaſſuiemy, y annihiluiemy, tym bardziey *Iudicata tangentia prærogativā Officialiū, Terreſtriū & Caſtrenſium nullitatis vitio ſubeſſe* maią. 113

Exulantum W. X. Lit. deklárácya.

8. WDztwo Smolenſkie y Powiat Starodubowſki iako wſzyſtkie ſwoie w Prowincyi W. X. Lit. miewa Seymiki, oraz Ziemſkie y Grodzkie *exercet Officia*, tak Senatorye, iako to: Biſkupſtwo, Wdztwo y Kaſztelania Smoleńſka *Terrigenis* W X. L. maią bydź od Nas konferowane.

Kwit Sukceſſorom Wielm: Kotłá Podſkárbiego W. y Piſárzá Ziemſkiego W. X. Lit.

9. PO uczynioney doſtatecznie *corā Deputatis & Ordinibus* kalkulacyi, Receſſem Konſtyt: 1726. danie Kwitu że ieſt odłożone, *conſenſu omniū Ordinū* Sukceſſorow Wielm: Kotła Podſkarbiego W.W.X.L. *plenariè* kwituiemy. Dekreta wſzelkie *inde pramanan-*

manantia kaſſuiemy. Wydaną *inſuper* ſummę w Receſs dalſzy puſzczamy, *approbando* oczywiſte Dekreta, kwoli czemu Ur: Michała Sliźnia Staroſtę Krewſkiego, y Sukceſſorow względem Dobr w Powiećie Wołkowyſkim ſytuowanych Połonki od Kredytorow Skarbowych y ręcznych *reſcindendo*, przy Dekrećie oczywiſtym Trybunału W. X. L. *A.* 1722. w Wilnie ferowanym *in perpetuum* zachowuiemy.

Abrogatio prywatnych Myt W. X. Lit.

10. KOnſtytucyą Koronną *A.* 1726. *tit: Abrogatio* Myt nieſłuſznych, *cum omni ibidem expreſſa cautela & diſpoſitione*, tudźież teraźnieyſzą Konſtytucyą Koronną o tychże Mytach, y W. X. Lit. za ſwoie właſne przyimuie.

Znieśienie Skryptow Zagrániczn: *alias* obligow.

11. SKrypta rożne od zagranicznych *antè & ad præſens* otrzymane y prokurowane, ktore w Trybunale nie ſą przyznane, wſzelkie *præjudicium* Fortun Szlacheckich w ſobie maiące, aby do Dobr ſię nie ściągały tych, ktorych nie ſą *in poſſeſſione*, ći ktorzy ſię dłużyli, *præſenti lege* waruiemy.

Wárunek Ekonomij Bráſławſkiey.

12. PONieważ Ekonomia Bráſławſka *per abusũ & malã informatiõẽ*, od Juryſdykcyi Stwa Braſławſ: *vetante lege, & nunquã practicato uſu* iako Sądowego, *Iure cõmunicativo in avulſione* poniosłaby wielkie *præjudiciũ*. Zaczym *præſenti lege cavemus*, *Incorporationẽ* Ekonomii do tegoż Staroſtwa Sądowego, *juxta antiquũ uſũ, & leges*, aby należała do Staroſtwa: *interponenda* iednak *cõbinatione* między ſtronami intereſſowanemi.

Summy WW. Xiążąt Rádźiwiłłow *certitudo.*

13. AZe po wielu Receſſach Konſtytucyinych dotąd Sukceſſorom Wiel: Xćia Michała Radziwiłła Podkancl: y Hetm: Poln: W. X. L. ſumma na legacyą Rzymſką erogowana, Konſtytucyami 1703. 1717. 1726. konfirmowana, *ad ſatisfactionẽ* nie przyſzła; zaczym tę ſummę 80. Tyśięcy zł: Polſkich, *per receſſũ pro indubitata ſatisfactione* na Seym przyſzły odſyłamy.

Pretenſyá doSkárbu W. X. L. Sukceſſorow J. W. niegdy Káźimierzá Ogińſkiego Wdy Wileńſkiego.

14. ASſygnowaney Wielm. Kaźimierzowi Ogińſkiemu Wdzie Wileńſkiemu ſummy za odprawione *non ſine notabili* właſney fortuny *diſpendio* rożne Poſełſtwa, y tak wielą Konſtytucyami approbowane, że dotąd *per tẽporũ injuriã, nec in parte* naſtąpiła ſatysfakcya; zaczym ten interes *ſimiliter* iako Wielm: Xiąt Radźiwiłłow w Receſs do przyſzłego Seymu puſzczamy.

Zaſługi Wielm. Wdy Witepſkiego.

15. PONieważ *unanimi aſſenſu* wielkie w tey Oyczyznie zaſługi Wielm: Marcyana Ogińſkiego, Wdy Witepſkiego, *merentur gratitudinem* tedy onę *in occurrentijs* iemu y Sukceſſorom iego *ex diſtributiva juſtitia* deklaruiemy.

Pre-

Pretenſya Urodz: Krzyſztofá Suliſtrowſkiego Chorążego Ośmiáńſkiego.

16. PRzy znieśieniu z W. X. L. Podymnego Podatku, pretenſya Ur. Krzyſztofa Suliſtrowſkiego, Chorążego Ośmiańſkiego do obmyślenia ſatysfakcyi *remittitur.*

Deklarácya U. Máſſáliſkiemu Piſárzowi W. X. L. Márſzáłkowi Seymu *Convocationis.*

17. POnieważ ſnmma 40. Tyśięcy zł: Polſkich, przez Konſtytucyą Seymu *Convocationis* Ur: Maſſalſkiemu Piſarzowi W. X. L. Marſzałkowi Seymu przeſzłego *Convocationis*, reſpektem funkcyi Marſzałkowſkiey naznaczona, dotąd *per injuriã temporũ* nie ieſt zapłacona; tedy ażeby *ex Proventibus* Skarbu W. X. Lit. była oddana y rzetelnie wyliczona, naznaczamy.

Indygenatow y Nobilitácyi *Diſtinctio* w W. X. L. 115.

18. INdygenatami y Nobilitacyami zaſzczycaiący ſię, ktorzy *nõ ſatisfecerunt legi, vel maximè* Diſſydenći, *pro ſe & Succeſſoribus* deklarowawſzy bydź Katolikami, w dawney *perſeverant* Sekcie, *ut ad priſtinũ redeant ſtatũ præſenti lege* deklaruięmy.

Approbácya Dekretu Kommiſſyi Grodźieńſkiey R. 1717. Mieśiąca *Octobra d.* 21.

19. DObra nazwane Zubowſzczyzna, Kołodźież *cum attinentijs* Dźiukow, Konarſzczyzna, w Wdztwie Mścisławſkim leżące, *antiquitùs* za Prawami *immunitate Terreſtri* ſię zaſzczycaiące, y obwarowane, *per errorẽ* do Tabelli Hybernowey Taryffy *Novellæ Legis* wpiſane, y ingroſſowane, ſłużące zeſzłemu w Bogu Ur: Janowi Hurkowi Podſtolemu Witepſkiemu, potym Chorążemu & *Succeſſoribus* onego, iako Prawu Ziemſkiemu podległe, y Dekretem Kommiſſyi Grodźieńſkiey R. 1717. Mieśiąca *Octobra* d. 21. przyſądzone, y ulegitymowane, *circa immunitatẽ Terreſtrẽ* zachowuiąc *ab omni onere militari, ſecuritatẽ in perpetuũ* waruięmy, Dekret approbuięmy, & *ex Tabella* eliminuięmy.

Przywileie Xięſtwá Zmuydzkiego.

20. PRzywileie y nadania Xtwu Zmuydzkiemu od Nayiaśnieyſzych Krolow Polſkich, Anteceſſorow Naſzych roborowane, powagą teraźnieyſzego Seymu na wieczne czaſy approbuięmy *inquantum Iuri communi non præjudicant.*

Reláxacya Dekretow Hetmańſkich W. X. Lit.

21. NA tych wſzyſtkich Oſobach Woyſkowych, na ktorych Hetmańſkie Dekretá do trąby y bębnow pozachodźiły, za zezwoleniem J. W. Xćia Wiśniowieckiego Wdy Wileńſkiego, Hetmana W. W. X. L. *mediante Authoritate* teraźnieyſzego Seymu, za zgodą wſzech Stanow pomienione Dekreta *nullô exceptô* relaxuięmy do czći y honoru onych przywracamy, *ſecuritatem* zdrowia y fortun waruięmy.

Rozgrániczenie Stároſtw Uświádzkiego, Poduświádzkiego y Wieliſzkiego.

22. POnieważ *interuenientibus fatis* Ur: Kommiſſarzow przez Konſtytucyą Seymu *Pacificationis A.* 1717. do rozgraniczeniaStaroſtw Uświadzkiego, y Poduswiadzkiego naznaczonych, do tych czas to rozgraniczenie *expediri* nie mogło. Więc reaſſmuiąc pomienioną Konſtytucyą, chcąc oraz dawne o Granicach Dobr Naſzych zachować Prawa, y aby pomienione Staroſt: Uświadzkie y Poduświadzkie, tudźież Wieliſzkie, w Wdztwie Witepſkim leżące, iako też Lenne, Oſmołowice, Syruta, Bruſkurowice, w Wdztwie,
116. Połockim pewnemi między ſobą Granicami dyſtyngwowane zoſtały, tak aby żadne *in futurũ* między Obywatelami pomienionych Wtw, iako też między poddanemi Dobr wzwyż wyrażonych względẽ Granic *oriri* nie mogły ſprzeczki, na uznanie wſzelkich w Granicach wątpliwości *authoritate* Seymu teraźnieyſzego naznaczamy Ur: Jana Odachowſkiego, Skarbnego W.X.L. Bułhaka Podſtolego Witepſ: Hurkę Piſarza Ziemſ: Witebſkiego, Ierzego Szczawińſkiego Cześnika, Ignacego Łaniewſkiego Strażnika Słonimſkich. Bucholca Pułkownika Woyſk Naſzych, Tomaſza Rywockiego Staroſtę Klewkowſkiego, Dominika Suchodolſkiego Miecznika Wołkowyſkiego Kommiſſarzow, y onym oſobliwy na to z Kancellaryi Naſzey W.X.L. Inſtrukcyi Inſtrument wydać ordynuiemy: ktorzy *in præſentia* Ur: Połockiego, albo Witepſkiego Podkomorzych, lub *vacantibus his Officijs*, ktoregokolwiek bliżſzego Ur: Podkomorzego *captato opportuno tempore, abſentia aliquorũ non obſtante*, ziachawſzy *ad fundũ* pomienionych Staroſtw, iako też y Dobr Lennych, Granice onych *cognoſcent*, kontrowerſye zachodzące *diſtingvent*, y ſprawiedliwie iednych dobr od drugich odgraniczenie uczynią. Co nigdy *in dubium* potym *vocari* nie będźie mogło, ale takowym bez pomienionych Urodz: Kommiſſarzow Granic poſtanowieniem y opiſaniem, *Poſſeſſores* Dobr nienaruſzenie kontentować ſię będą powinni.

Rozgraniczenie Dobr Dźiedźicznych z Krolewſkiemi Urodz: Duniná Regentá W. X. Lit.

23. POnieważ między Dobrami wieczyſtemi Tułow nazwanemi w Wdztwie Witepſkim leżącemi Urodzonego Antoniego Dunina Regenta W. X. Lit. á Wśią Puſzkarzami do Horodnictwa Witepſkiego należącą, nie małe o Granice zachodzą dyfferencye. Więc na uſpokoienie onych Kommiſſyą naznaczamy, y za Kommiſſarzow według oſobliwey Inſtrukcyi w Reſkrypćie z Kancellaryi Naſzey W. X. Litewſkiego wyrażoney, Urodz: Franciſka Bułhaka, Podſtolego Witepſkiego. Bartłomieia Nowackiego Staroſtę Wyſzogrodzkiego, Ignacego Pyſznickiego, Kaźimierza Zukowſkiego, Alexandrá Tyze Regenta Grodzkiego Witepſkiego dezygnuiemy. Ktorzy to Urodz: Kommiſſarze *conformiter* według namienionego Reſkryptu, *abſentia u*

nius

nius non obſtante, aby *captato tempore ad locum loci* ziachawſzy wſzelkie w Granicach Differencye uſpokoili, Kopce wyſypali, Dekret ſwoiey Kommiſſyi ſtronie potrzebuiącey wydali, *authoritate* Seymu tego *injungimus*.

Miáſto Kowno.

24. MIaſta Kowna Prawa y Przywileie od Nayiaśnieyſzych Anteceſſorow Naſzych nadane, á od Nas konfirmowane, *in omnibus Punctis Clauſulis, & Paragraphis* approbuięmy y konfirmuięmy.

Deſiderium Wdztwá Mścisławſkiego. 117.

25. DObra nazwane Soin w Wdztwie Mścisławſkim leżące *ab antiquo* Dźiedźiczne Urodz: Kaźimierza Hołyńſkiego Woyſkiego Mścisławſkiego *per errorem* do Tabelli Konſtyt: *Anni* 1717. zamiaſt Dobr Naſzych inkludowane, iako dokumentami y Dekretami oczywiſtemi w Trybunale Skarbowym w Roku 1718. dnia 5. Mieſiąca Octobra że ſą Dźiedźiczne; ewinkowane zoſtaią; tak aby *immunitate Terreſtri gaudeant* waruięmy, oraz dokumenta y Dekreta *hæreditatem* tych Dobr *evincentia* approbuiąc z Taryffy Hybernowey eliminuięmy, *ſine præjudicio* regularney płacy Woyſku W. X. Lit. według Konſtytucyi 1717.

Securitas Urodzonym Wolſkim Małżonkom, y Urodzonemu Ignacemu Wiſzniewſkiemu.

26. ZE Urodzony Antoni Wolſki Dekretowi *in Anno* 1725. *die 9na Iuly* w Trybunale Głownym W. X. Lit. wypadłemu *in cauſa* w tymże Dekrećie *expreſſa ſatisfecit*. Zaczym *ab omni ulteriori impetitione in omni foro liber pronunciatur*, y z Małronką ſwoią Urodzoną Juſtyną z Woyniłowiczow Wolſką, ktorym *ſecuritas* zdrowia y fortun *præſenti lege cavetur*. *Similiter* Urodzonemu Ignacemu Wiſzniewſkiemu Chorążycowi Zydaczowſkiemu niewinnie *criminaliter* od Sukceſſorow Urodzonego Alexandra Skirmunta Horodniczego Pińſkiego obwinionemu y w Trybunale Wilenſkim dekretowanemu, ktory *in minorennitate Studia* na ten czas traktował, y niemogł *comparere & reſpondere*, *poſt expletam minorennitatẽ per Iuramentũ* emundować ſię, iako y inni w tymże Trybunale *in hoc negotio* uczynili, lub w Grodźie Pińſkim, *etiam extra cadentiam* Sądow pozwalamy: *integritatem* zdrowia y fortuny *omni ſecuritate* waruięmy.

Rozgrániczenie Stároſtwá Cyryńſkiego.

27. NA wnieśioną prośbę Urodzonego Kaźimierza Nieśiołowſkiego, Staroſty Cyryńſkiego; Pułkownika Huſarſkiego Nayiaśnieyſzego Krolewicá Jmći Syna Naſzego, ponieważ dawnieyſza od Nayiaśn: Anteceſſora naznaczona nie doſzła Kommiſſya w rozgraniczeniu między Szlacheckiemi *in circumferentia* gruntami, á Cyrynſkim Staroſtwem; więc *ad præſens* naznaczamy Urodzonych Kaźimierza *de Raeſſa* Skarbnika Woiewodztwa Mińſkiego, Marćina Hreptowicza Staroſtę Werbelſkiego Cho-

Konſtytucye Seymu Pacificationis W. X.L.

rążego Huſarſkiego Nayiaśnieyſzego Krolewica Jmći, Kaźmierza Zmijowſkiego Krayczego, Ierzego Saplicę Trukczaſzego, Michała Truſzyńſkiego Komornika Mierniczego Nowogrodzkich, y onym oſobliwy Inſtrument Inſtrukcyi z Kancellaryi Naſzey W. X. Litewſkiego wydać każemy, do ktorey ſię referuiąc ćiż Ur: Kommiſſarze, obwieściwſzy Sąśiadow *ab ütringę ſine injuria circa documenta* ograniczenie y rozgraniczenie zakończą, oraz
118. cztery włoki od Odolińſkich nabyte, Odolińſzczyzna nazwane, tegoż Ur: Staroſtę Cyryńſk: y placem dźiedźicznym w Miaſteczku Cyrynie od Sukceſſorow Tryznow *legitimè* kupionym ograniczą, *& circa jus Terreſtre* tak Włoki, iako y plac *in omni immunitate Terreſtri hæreditaria in futurũ pro Succeſſor*: obwaruią y zachowaią.

Tatarowie W. X. Litewſkiego.

28. TAtarom od Nayjaś: Krolow Polſkich y Wielkich Xżąt Litewſkich przez Przywileie nadane Prawa y wolności, ktore potym Konſtytucyami *A.* 1639. 1668. 1670. 1673. 1674. 1677. 1678. 1726. approbowane y utwierdzone w Prawach z Szlachecką wolnością teraz za zgodą wſzech Stanow *cum tota* onych *obloquentia* reaſſumowawſzy pomienione Konſtytucye Seymowe, iako żołnierſkiego ſtanu *vigore Pactorum Conventorum*, przy tychże Prawach onych nienaruſzenie zoſtawuiemy: Oraz za zgodą wſzech Stanow, ażeby Tatarowie niczym nad Stan Szlachecki nie byli depaktowani y pociągani uſtanawiamy.

Receſs *Deſideriorum* W. X.L. do przyſzłego Seymu.

29. SToſuiąc ſię do Receſſu *ad finẽ* Konſt: Kor: opiſanego, z teyże ſamey ſzczupłości czaſu racyi *Deſideria* Wdztw: y Pow: W.X. L. Tudźież *Deſideria* w Receſſaach Seymow przeſzłych warowane do przyſzłego da Bog Seymu rezerwuiemy.

Wacław Rzewuſki, Piſarz Polny Koronny, Marßałek Poſelſki.

X. Ian na Lipym Lipſki Biſkup Krakowſki Xże Siewierſki, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Auguſt Alexander Xiąże Czartoryſki Woiewd: Generalny Ziem Ruſkich, Deputat do Konſtytucyi z Senatu.

Mikołay Podoſki Wda Płocki Deputat do Konſt: z Senatu.

Iozef z Koźielſka Oginſki Wda Trocki, Depu: z Sen: do Konſt:

Adam Małachowſki Staroſta Oświećimſki y Poſeł Xięſtw Zatorſkiego y Oświećimſkiego Deputat do Konſt: z Małey Polſki.

Ian Páwel Pepłowſki, Podkomorzy y Poſeł Wdztwá Podolſkiego; Deputat do Konſtytucyi z Máłey Polſki. *mp.*

Ierzy Wandalin z wielkich Kończyc Mniſzech Podkomorzy W. X. Lit. Staroſta Sanocki Deputat do Konſtyt: z Wielkiey Polſki.

Iozef z Lipego Lipſki Regent Koronny Deputat do Konſtitu: z Prowincyi Wielko-Polſkiey.

Kaźimierz Nieśiołowſki Staroſta Cyrynſki do Konſtytut: z Prowincyi W. X. L. Deputat.

Michał Adam Slizen Krewſki y Wiśniewſki Staroſta, Deput: do Konſtytucyi z W. X. Litewſkiego.

Waleryan Kićinſki Piſarz Nayw: Skar: J.K. M. Sekretarz do Konſtytucyi.

Nr 729303

×KSIĘGARNIA×
ANTYKWARIAT
DOM KSIĄŻKI
DOM
Nr 729303

Woj. Bibl. Publiczna
Oddz. Zbiorów Specjalnych
Gorzów Wlkp.
NR INW.
1